

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

✓
~~150816~~

~~292 d. 2~~

294 G.2

154

8

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-PERSAN

TOME II

•

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-PERSAN

PAR

J. B. NICOLAS

Ex-Consul de France en Perse

TOME DEUXIÈME

L-Z

PARIS

MAISONNEUVE & CH. LECLERC, ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE 25

1887

Imprimerie de E. J. Brill à Leide.

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-PERSAN

L

LA, art. féminin. En persan et en turc s'exprime par le nominatif même; — le monde, دنیا *dounia*; — la mer, دریا *dèria*; — la maison, خانه *khanè*.

LA, pron. relatif, آنرا *ân-ra*, او را *ou-ra*, اش او ش *èch*, pl. آنها را *ân-ha-ra*, ایشان را *ichan-ra*, شان را *chan-ra*; — je la vois, او را میبینم *ou-ra mi-binèm*, ou میبینمش *mi-binèm-èch*; — je l'aime, دوستش میدارم *doust-èch mi-darèm*, ou او را دوست میدارم *ou-ra doust mi-darèm*, (آنرا *ânra* s'emploie plutôt pour les choses); — je les ai vendus, آنها را فروختم *ân-ha-ra fouroukhtèm*.

LÀ, adv., اینجا *în-dja*; — en parlant d'un lieu considéré comme différent de celui où l'on est, آنجا *ân-dja*; — de là, از آنجا *èz ân-dja*; — allez là, بروید آنجا *ân-dja be-rèvid*; — va t'en de là, از اینجا برو *èz în-dja bo-rou*; — là-bas, آن پایین *ân payîn* آنجا *ân-dja*; — d'ici là, از اینجا تا آنجا *èz în-dja bè-ân-dja*, اینجا تا آنجا *în-dja ta ân-dja*.

آن از آن طرف, *ez in-dja ta an-dja*; — de ce côté là, *ez an tèrèf*, *tèrèf*.

LABEUR, s. m., کار *kar*.

LABIAL, E, adj., a. شفوی *chèfèvi*.

LABORATOIRE, s. m., کارگاه *kar-gah*. p. t. دستگاه *dèst-gah*,
pr. t. *dèst-guiah*.

LABORIEUSEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*.

LABORIEUX, EUSE, adj. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*,
کارپرداز *kar-pèrdaz*, a. ساعی *sa'î*, موجد *moudjèdd*,
pr. t. *mudjidd*; — pénible, با زحمت *ba-zèhmèt*.

LABOUR, s. m., شیار *chiar*, شخم *chokhm*.

LABOURABLE, adj. des 2 g., قابل شخم کردن *qabèlé chokhm kèrdèn*.

LABOURAGE, s. m., شیار فن شیار کردن *fènné chiar kèrdèn*, شخم
کری *chokhm-guèri*.

LABOURER, v. a., شیار کردن *chokhm kèrdèn*, شیار
chiar kèrdèn.

LABOUREUR, s. m., برزیگر *bèrzi-guèr*, شیار کننده *chiar-kou-
nèndè*, شخم کننده *chokhm-kounèndè*, a. حارث *harès*,
pr. t. *haris*, pl. حرّاث *hourras*, فلاح *fèllah*, pl. فلاحان
fèllahan.

LABYRINTHE, s. m., a. مغلطه *mèghlètè*, pr. t. *maghlata*.

LAC, s. m., دریاچه *dèriatchè*, a. غدیر *ghèdir*, pr. t.
ghadir.

LACER, v. a., کمر بستن *kèmèr bèstèn*.

LACÉRER, v. a., دریدن *dèridèn*, پاره کردن *parè kèrdèn*; —
lacéré, e, دیده شده *dèridè-choudè*.

LACET, s. m., بند *bènd*, p. t. قیطان *qèitan*, pr. t. *qaïtan*.

LÂCHE, adj. des 2 g. qui n'est pas tendu, شل *chol*, سست *soust*; — poltron, بی غیرت *bi-ghèirèt*, جبون *djèboun*.

LÂCHEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*; — sans courage, به بی غیرتی *bè bi-ghèirèti*.

LÂCHER, v. a., شل کردن *chol kèrdèn*, سست کردن *soust kèrdèn*; — laisser aller tout à fait, سر دادن *sèr dadèn*, ول کردن *vèl kèrdèn*; — lâcher un prisonnier, اسیر را آزاد کردن *èciri-ra àzad kèrdèn*.

LÂCHETÉ, s. f. poltronnerie, بی غیرتی *bi-ghèirèti*; — action basse, indigne, اذالت *rèzalèt*.

LACIS, s. m. réseau de fil de soie, شبکه ابریشمی *chèbè-kèyé èbrichoumi*; — terme d'anatomie, شبکه الشرایین *chèbèkèt-ouch-chèrayîn*.

LACONIQUE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *mukhtaçar*.

LACONIQUEMENT, adv., بايجاز *bè-hèrfé kèr*, کم *bè-idjaz*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

LACONISME, s. m., کم حرفی *kèm-hèrfi*, a. اختصار کلام *èkhtèçaré kèlam*, pr. t. *ikhtèçari kèlam*.

LACRYMAL, E, adj., متعلق باشک چشم *moutè'èllèq bè-èchké tchèchm*.

LACS, s. m. cordon délié, ريسمان باریک *rismané barik*, a. حبل رقیق *hèblé rèqiq*, pr. t. *habli raqiq*; — nœud coulant, کند *kèmènd*; — piège, دام *dam*.

LACTÉE, adj. f. voie lactée, کهکشان *kèh-kèchan*.

LACTESCENT, *m.* adj., شیر مانند *manèndé chir*, شیر مانند *chir-manènd*.

LACTIFÈRE, *adj.* des 2 g. plante lactifère, گیاه شیردار *guiahé chir-dar*; — vaisseaux lactifères, *a.* مجراً اللبن *mèdjra'-oul-lèbèn*.

LACUNE, *s. f.*, *a.* نقصان *nouqsan*, *pr. t.* *noqsan*, کسر *kèsr*.

LADRE, *adj.* des 2 g., avare, خسیس *khècis*, *pr. t.* *khacis*.

LADREERIE, *s. f.* lèpre, *v.* ce mot; — fig. avarice sordide, *خسیسی khècici*, *a.* خست *khèssèt*, لأمّت *lè'âmèt*.

LAGUNE, *s. f.*, آبگیر *Ab-guir*, برکه *bourkè*.

LAID, *m.* adj., بدگل *bèd-guèl*, زشت *zècht*, بدلقا *bèd-lèqa*.

LAIDERON, *zn* بدگل *zèné bèd-guèl*, زن بدگل دختر *doukhtèré bèd-guèl*.

LAIDEUR, *s. f.*, بدگلی *bèd-guèli*, زشتی *zèchti*.

LAIE, *s. f.*, گوراز ماده *gourazè madè*.

LAINÉ, *s. f.*, پشم *pèchm*, *a.* صوف *souf*, *pr. t.* *sof*, *pl.* اصواف *èsvaf*.

LAINÉUX, *EUSE*, *adj.*, پشمدار *pèchm-dar*.

LAINIER, *s. m.*, پشم فروش *pèchm-fourouch*.

LAIQUE, *adj.* des 2 g., غیر ارکان دین *ghèiré èrkané dîn*, *p. t.* دنیوی *dounièvi*.

LAISSE, *s. f.*, *a.* مرس *mèrès*.

LAISSER, *v. a.*, گذاشتن *gouzachtèn*; — donner, دادن *da-dèn*; — abandonner, وا گذاشتن *va gouzachtèn*, ترک کردن *tèrk kèrdèn*.

LAIT, *s. m.*, شیر *chir*, *a.* لبن *lèbèn*.

LAITAGE, *s. m.*, *a.* محلب *mouhèllèb*, *pr. t.* *muhallib*, *pl.* محلبات *mouhèllèbat*, *pr. t.* *muhallibat*.

LAITANCE, ou LAITE, s. f., a. بنات لبن *bènaté tèbèn*, pr. t. *bènatì tèbèn*.

LAITERIE, s. f., a. محلّ مہللّے *mèhèllé mouhèllèbat*; — lieu où l'on vend le lait, شیر فروشى *doukkané chir-fourouchi*.

LAITEUX, SE, adj., شیردار *chir-dar*.

LAITIER, IÈRE, s., شیر فروش *chir-fourouch*.

LAITON, s. m., برنج *brèndj*.

LAITUE, s. f., کاهو *kahou*; — sauvage, کاهوی دشتی *ka-houï dèchti*,

LAMANAGE, s. m., راه کشتی *bèlèdiyètè rahé kèchti*.

LAMANEUR, s. m., در بندرات *bèlèdé rahé kèchti dèr bèndèrat*.

LAMBEAU, s. m., تکه *tèkè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qèl'è*, pr. t. *qit'a*.

LAMBIN, E, adj., کند کار *kound-kar*.

LAMBINER, v. n., کند کاری کردن *kound-kari kèrdèn*, سهلا کاری کردن *sèhlèn kari kèrdèn*.

LAMBRIS, s. m., زینت دیوار *zinètè divar*.

LAMBRISSE, v. a., زینت کردن دیوار را *divar-ra zinèt kèrdèn*, ou آراستن *àrastèn*.

LAME, s. f. table de métal fort plate, تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*; — le fer d'une épée, d'un couteau etc., تیغه *tighè*, ou تیغ *tigh*; — en termes de marine, vague; v. ce mot.

LAMENTABLE, adj. des 2 g., گریه انگیز *guèriè-ènguiz*, افسوس افزا *èfsous-èfza*.

LAMENTABLEMENT, adv., بگریه *bè-guèriè*, a. حزیناً *hèzinèn*,
pr. t. *hazinèn*.

LAMENTATION, s. f., گریه *guèriè*, نوحه *noouhè-guèri*,
نالہ *nalè*, زاری *zari*, a. نوحه *noouhè*, pr. t. *nèvha*.

LAMENTER, (se), v. pron., شکایت کردن *chèkayèt kèr-*
dèn ناله کردن *nalè kèrdèn*, نوحه کردن *noouhè*
kèrdèn.

LAMINAGE, s. m., a. تصفیج *tèsfih*, pr. t. *tasfih*, صفح
الحديد *sèfh-oul-hèdid*.

LAMINER, v. a., تصفیج کردن *tèsfih kèrdèn*, صفحه
سربا *sèfhè-sèfhè kèrdèn*; — laminer du plomb, سربا
تصفیج کردن *sourb-ra tèsfih kèrdèn*.

LAMINEUR, s. m., تصفیج کننده *tèsfih-kounèndè*.

LAMINOIR, s. m., a. آلت التصفیج *Alèt-out-tèsfih*, آلت
تصفیج *Alèté tèsfih*, pr. t. *Alèti tasfih*.

LAMPE, s. f., لئپا *lèmpa*.

LAMPION, s. m., چراغموشی *tchèragh-mouchi*.

LANCE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزرّاق *mèzraq*, pr. t. *mizraq*,
رمح *roumh*, pl. رماح *rèmah*, pr. t. *rimah*.

LANCEUR, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se lancer, خود را
انداختن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را زدن *khoud-ra*
zèdèn.

LANCETTE, s. f., نیشتر *nichtèr*, a. مبضع *mèbzè'*, pr. t.
mibza'.

LANCIER, s. m., نیزه‌دار *nèizè-dar*.

LANDE, s. f., a. زمین غیر مزروع *zèminé ghèiré mèzrou'*.

LANGAGE, s. m., زبان *zèban*, سخن *soukhèn*, a. لسان *lèçan*,
pr. t. *liçan*.

LANGUE, s. m., قنداقد ou قنداقد *goundaqè*.

LANGOUREUSEMENT, adv. en langueur, ضعیفانه *zè'ifanè*,
pr. t. *za'ifanè*; — d'une manière langoureuse, بعشوه و
ناز *bè-'ouchvè-ou-naz*.

LANGOUREUX, se, qui est en langueur, ناتوان *na-tèvan*,
درمانده *dèr-mandè*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*; — des
yeux langoureux, چشم خمار آلود *tchèchmé khoumar-
âloud*, چشم خمار *tchèchmé khoumar*, چشم مست
tchèchmé mèst.

LANGOUSTE, s. f., خرچنگ دریائی *khèrtchènguè dèriayi*.

LANGUE, s. f., زبان *zèban*, a. لسان *lèçan*, pr. t. *liçan*, pl.
السنه *èlcènè*, pr. t. *èlcinè*.

LANGUEUR, s. f., درماندگی *dèr-mandègui*, ناتوانی *na-tèvani*,
a. فتنور *foutour*, pr. t. *futour*, کسالت *kèçalèt*; — peine
qui vient de l'amour, درد عشق *dèrdè 'èchq*.

LANGUETTE, s. f., زبانه *zèbanè*.

LANGUIR, v. n. être consumé peu à peu, درد کشیدن
dèrd kèchidèn, درد بی درمان کشیدن *dèrdè bi-dèrman
kèchidèn*; — en parlant des affaires, مهمل ماندن
mouh-mèl mandèn, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

LIANGUISSAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

LIANGUISSANT, e, adj., درماند *dèrdmènd*, سست *soust*,
درمانده *dèr-mandè*, ناتوان *na-tèvan*, a. ضعیف *zè'if*, pr.
t. *za'if*.

LANIÈRE, s. f., تسمه *tèsme*, دوال *dèval*.

LANIFÈRE, adj. des 2 g., پشمدار *pèchm-dar*.

LANTERNE, s. f., a. فانوس *fanous*, pl. فوانیس *fèvanis*, et
فانوسها *fanous-ha*.

LANTERNER, v. a. amuser par de vaines parole, معطل کردن *mè'èttèl kèrdèn*; — v. n. perdre son temps à des riens بی جا معطل ماندن *bi dja mè'èttèl mandèn*.

LANTERNERIE, s. f., یاوه گویی *yavè, bi-houdègui*, یاوه گویی *yavè-gouyi*.

LANTERNIER, s. m., فانوس ساز *fanous-saz*; — fig., یاوه گو *yavè-gou, bi-houdè-gou*.

LAPER, v. a., سکت آشامیدن *bè-tèrzé sèg àchamiden*.

LAPIDAIRE, s. m., سنگ تراش *sèng-tèrach, djè-vahèr-tèrach*.

LAPIDATION, s. f., سنگساری *sèng-sari*.

LAPIDER, v. a., سنگسار کردن *sèng-sar kèrdèn*.

LAPIDIFIER, v. a., سنگ منقلب کردن *sèng kèrdèn, bè-sèng mounqèlèb kèrdèn*.

LAPIN, s. m., ونک *vènèk*, (vulg.) خرگوس سفید *khèr-gouché sèfid*.

LAPIS, ou lapis-lazuli, لاجورد *ladjvèrd, sèn-gué ladjvèrd*.

LAPS, laps de temps, ا. مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*.

LAQUAIS, s. m., خدمتکار *khèdmèt-kar* pr. t. *khizmèt-kar*, نوکر *nooukèr*.

LAQUE, s. f., لاک *lak*, vulg. لوك *leuk*, ou *louk*.

LAQUELLE, pron. relat. v. lequel.

LARCIN, s. m., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirgat*; — la chose dérobée, دزدیده شده *tchizi douzdidè-choudè*, دزدی چیزی *tchizi douzdi*, a. مسروق *mèsrouq*, f. et pl. مسروقہ *mèsrouqè*, pr. t. *mèsrouqa*.

LARD, s. m., چربی گراز *pihé khouk*, تشربی *tchèrbî*
gouraz.

LARDER, v. a., خوک گذاشتن *pihé khouk gouzachtèn*.

LARDON, s. m. aiguillette de lard, نازک پیله گراز *tèkèyè*
nazèké pihé gouraz; — fig. mot piquant, حرف نیشدار
hèrfé nich-dar, ا. نکتہ *nouktè*.

LARGE, adj. des 2 g., فراخ *fèrakh*, پهن *pèhn*, ا. عریض *'èriz*,
pr. t. 'ariz; — terme de marine, prendre le large, از
کنار دور شدن *èz kènar dour choudèn*; — en large, از
پهنائی *èz pèhnayi*, ا. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. 'arzèn.

LARGEMENT, adv., خیلی انبوه *bèciar*, بسیار *èmbouh*,
khèli.

LARGESSE, s. f., فراخدستی *fèrakh-dèsti*, جوانمردی *djèvan-*
mèrdi, بخشش *bèkhchèch*.

LARGEUR, s. f., پهنائی *pèhnayi*, ا. عرض *'èrz*, pr. t. 'arz.

LARGUER, v. a., ریسمانهای بادبان را گشادن *risman-haï bad-*
ban-ra gouchadèn.

LARME, s. f., اشک *èchk*, چشم اشک *èchké tchèchm*, ا. دمع
dèm', pl. دموع *dèmou'*.

LARMOYANT, s., اشکریزان *èchk-rizan*, گریه کنان *guèriè-kou-*
nan, گریان *guèrian*.

LARMOYER, v. n., اشکریختن *èchk-rikhtèn*, گریستن *guèris-*
tèn, گریه کردن *guèriè kèrdèn*.

LARRON, NESSE, s., دزد *douzd*, ا. سارق *sarèq*, pr. t. sariq,
pl. سراق *sourraq*.

LARYNX, s. m., نای گلو *naï guèlou*, ا. حنجره *hèndjèrè*,
ou houndjourè.

LAS, SE, adj., خسته *khèstè*.

LASCIF, *IVM*, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LASCIVEMENT, *adv.*, با شهوت *ba chèhvèt*.

LASCIVETÉ, *s. f.*, *a.* شهوت *chèhvèt*.

LISSANT, *E*, adj., خسته کننده *khèstè-kounèndè*, تعب آور *tè'èb-àvèr*, *a.* متعب *moutè'èb*, *pr. t.* *mut'ib*.

LISSER, *v. a.*, خسته کردن *khèstè kèrdèn*; — *se liasser*, خسته شده *khèstè choudèn*; — *lassé*, *e*, خسته *khèstè-choudè*, خسته *khèstè*.

LISSITUDE, *s. f.*, خستگی *khèstègui*.

LATENT, *E*, adj. terme de méd., نهان *nèhan*.

LATÉRAL, *E*, adj., پهلوئی *pèhlouyi*.

LATÉRALEMENT, *adv.*, بسمت پهلو *bè-sèmté pèhlou*.

LATIN, *E*, adj., لاتین *latîn*; — *en latin*, لاتین بزبان *bè-zè-bané latîn*.

LATINISER, *v. a.*, لاتینی کردن *latini kèrdèn*.

LATINISTE, *s. m.*, دانندهٔ زبان لاتین *latîn-dan*, لاتین دان *danèndèyè zèbané latîn*.

LATINITÉ, *s. f.*, *a.* لاطینیّت *latiniyèt*.

LATITUDE, *s. f.*, *a.* عرض *'èrz*, *pr. t.* *'arz*; — septentrionale, عرض شمالی *'èrzé chèmali*, *pr. t.* *'arzi chimali*; — méridionale, عرض جنوبی *'èrzé djènoubi*, *pr. t.* *'arzi djènoubi*; — fig. espace, میدان *mèidan*, *a.* وسعت *vous'èt*, *pr. t.* *vus'at*.

LATRINES, *s. f.*, *pl.* آبدست *ab-dèst*, *a.* متوضی مبرز *mèbrèz*, متوضی *moutèvèzza*, خلا *khèla*.

LATTE, *s. f.*, پرواره *pèrvare*.

LAUDANUM, *s. m.*, *a.* خلاصهٔ افیون *khoulacèt-oul-èfioun*.

LAUBIER, *s. m.*, درخت غار *dèrèkht*, دهمست *dèhmèst*.

ghar, a. ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*; — fig. cueillir des lauriers, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*.

LAURIER-ROSE, s. m., خرزهره *khèr-zèhrè*.

LAVABO, s. m., لگن *lèguèn*.

LAVAGE, s. m. action de laver; v. ce mot.

LAVANDE, plante, s. f., اسطوخودوس *oustoukhoudous*, شاه خیرقی البر *khèirî-oul-bèrr*.

LAVANDIÈRE, s. f., رخت شوی *rèkht-chouï*, vulg. رخت شور *rèkht-chour*.

LAVE, s. f., مائه ریزان از کوه آتشفشان *maddèyé rizan èz kouhé àtèch-fèchan*.

LAVEMENT, s. m., اماله *èmalè*, a. حقنه *houqnè*, pr. t. *hogna*, احتقان *èhtèqan*.

LAVER, v. a., شوییدن *choustèn*, شوییدن *chouyîdèn*; — se laver, خود را شستن *khoud-ra choustèn*; — lavé, e, شسته *choustè*, a. مغسل *mèghsoul*, pr. t. *maghsoul*.

LAVEUR, EUSE, s., شوینده *chouyèndè*, vulg. شور *chour*.

LAVOIR, s. m., جای شستن گاه *choustèn-gah*, شستن *djaï choustèn*, a. مغسل *mèghsèl*, pr. t. *maghsèl*.

LAVURE, s. f., چرکاب *tchèrk-ab*.

LAXATIF, IVE, adj., شکمران *chèkèm-ran*, a. مهمل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

LAYETTE, s. f. coffre de bois, صندوقچه *mèdjri*, سندوقچه *sèndouqtchè*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*; — linge d'un enfant nouveau né. لوازم پوشش کودک تازه زاد *lèvazèmè pouchèché koudèké tazè-zad*.

LAZZI, s. m., اشاره مقلدی *ècharèyé mouqèllèdi*.

LE, art. m. V. la, article.

LÉ, s. m., تخته *tèkhtè*, لاى *laï*, ا. لفق *lèfèq*.

LÈCHEFRITE, s. f., تاوه *tavè*, pr. t. *tava*.

LÉCHER, v. a., لیسیدن *licidèn*.

LEÇON, s. f., ا. درس *dèrs*.

LECTEUR, TRICE, s., خواننده *khanèndè*, قراعت کننده *qèra'èt-kounèndè*.

LECTURE, s. f., خواندن *khandèn*, ا. قراعت *qèra'èt* pr. t. *qira'èt*, تلاوت *tèlavèt*; ce dernier mot se dit particulièrement en parlant de la lecture du Koran; — faire la lecture, کتاب خواندن *kètāb khandèn*.

LÉGAL, e, adj., a. شرعى *chèr'i*, en parlant de la loi du clergé, — قانونى *qanouni*, en parlant de la loi civile.

LÉGALEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*; — d'après la loi civile, موافق قانون *bè-hècèbé qanoun*, a. موافق قانون *mouvafèqé qanoun*, pr. t. *muvasiqi qanoun*.

LÉGALISATION, s. f., دیوانخانه ثبت *sèbté divan-khanè*, a. تصدیق شرعى *tèsdiqé chèr'i* pr. t. *tasdiqi chèr'i*.

LÉGALISER, v. a., دیوانخانه رسانیدن *bè-sèbté divan-khanè rècanidèn*; — légalisé, e, ثبت شده *sèbt-choudè*.

LÉGALITÉ, s. f., شرعى بودن *chèr'i boudèn*.

LÉGAT, s. m., گماشته پاپ *fouroustadèyé pap*, پاپ گوماشتیه *goumachètèyé pap*.

LÉGATAIRE, s. m., ا. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

LÉGENDE, s. f. livre de la vie des saints, کتاب سیرت اولیا *kètābé sirèté oulia*; — d'une médaille, خط پهل قدیم *khètté poulé qèdim*, خط سکه *khètté sèkkè*.

LÉGATION, s. f., a. سفارت *sèfarèt*; — la légation de France, سفارت فرانسه *sèfarète francè*.

LÉGER, ÈRE, adj., سبك *sèbouk*, ou سبک *sèbuk*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — d'esprit, سبک مغز *sèbouk-mèghz*, سبکسار *sèbouk-sar*; — volage, سست پیمان *soust-peiman*, بی تمکین *bi-tèmkîn*, a. خفیف العقل *khèfif-oul-'èql*, pr. t. *khafif-ul-'aql*.

LÉGÈREMENT, adv., بسبکی *bè-sèbouki*, سبک *sèbouk*, a. خفیفاً *khèfifèn*, pr. t. *khafifèn*.

LÉGÈRETÉ, s. f., سبکساری *sèbouk-sari*, سبکی *sèbouki*, a. خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*.

LÉGION, s. f., گرو سپاه *guèrouhé sèpah*.

LÉGIONNAIRE, adj. et s. qui fait partie d'une légion, سپاهی *sèpahi*; — membre de la légion d'honneur, صاحب *sahèbé nèchané francè*.

LÉGISLATEUR, TRICE, s., برقرار کنندۀ قانون *bèr qèrar kou-nèndèyé qanoun*, a. واضع قانون *vazè'é qanoun*, pr. t. *vaz'i qanoun*.

LÉGISLATIF, IVE, adj., قانونی *qanouni*; — pouvoir législatif, اختیار قانون نهادن *èkhtiaré qanoun nèhadèn*, a. وضع قانون *qouvvété vèz'é qanoun*, pr. t. *qouvvétè vaz'i qanoun*.

LÉGISLATION, s. f., وضع قانون *vèz'é qanoun*, a. وضع القانون *vèz'-oul-qanoun*, pr. t. *vaz'-ul-qanoun*.

LÉGISLATURE, s. f., اهل شریعت *èhalé chèr'i'èt*, pr. t. *èhali chèr'i'at*, ارباب شریعت *èrbabé chèr'i'èt*, pr. t. *èrbabi chèr'i'at*, کلاً شرع *voukèla'é chèr'*, pr. t. *vukela'i chèr'*.

LÉGISTE, s. m., a. فقيه *fèqih*, pr. t. *faqih*, pl. فقها *fouqèha*,
pr. t. *fugaha*, اهل شرع *èhlè chér'*, pr. t. *èhli chér'*.

LÉGITIMATION, s. f. action de légitimer. V. ce mot.

LÉGITIME, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, شرعى *chér'i*;
— épouse légitime, زن عقدى *zèné 'èqdi*, زن *zèn*,
حلال *zèné hèlal*, a. حليله *hèlilè*, pr. t. *halilè*; — juste,
fondé en raison, درست *droust*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*.

LÉGITIMEMENT, adv., موافق قانون *mouvafeqé qanoun*,
a. شرعاً *chér'èn*, بالحق *bèl-hèqq*, pr. t. *bil-haqq*.

LÉGITIMITÉ, s. f., a. حقيقت *hèqqiyèt*, مشروعيت *mèchrou'i-*
yèt, شرعى بودن *chér'i boudèn*; — en parlant des en-
fants, حلالزادگى *hèlal-zadègui*.

LÉGITIMER, v. a., حلال کردن *hèlal-kèrdèn*.

LEGS, s. m., a. ميراث *miras*, هبه *hèbè*; — pieux وقف *vèqf*,
pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

LÉGUER, v. a., هبه کردن *hèbè kèrdèn*, به حسب وصيت هبه *bè-hècèbè vèciyèt hèbè kèrdèn*;
— en parlant de legs pieux, وقف کردن *vèqf kèrdèn*.

LÉGUME, s. m. légumes verts., سبزووات *sèbzèvat*, pr. t. *zèr-*
zèvat; — secs., a. حبوبات *houboubat*.

LÉGUMINEUX, EUSE, adj., a. حبوباتى *houboubati*.

LENDEMAIN, s. m., فرداى آن روز *fèrdaï àn rouz*.

LÉNIFIER, v. a., ملايم کردن *moulayèm kèrdèn*.

LÉNITIF, IVE, adj., ملايم کننده *moulayèm-kounèndè*, a.
مليتى *moulèiyèn*, pr. t. *mulèiyîn*.

LENT, E, adj., کند کار *kound-kar*, کند حرکت *kound-hè-*
rèkèt.

LENTEMENT, adv., آهسته *dhèstè*, باهستگی *bè-dhès-tègui*.

LENTEUR, s. f., آهستگی *dhèstègui*, a. بطئی *bèt'i*.

LENTICULAIRE, adj. des 2 g., a. عدستی الشكل *'èdèciï*, 'èdèciï-ouch-chèkl.

LENTILLE, s. f., نرسک *nèrsèk* (peu usité) a. عدس *'èdès*.

LENTISQUE, s. m., درخت ساقز *dèrèkhtè saqèz*.

LÉOPARD, s. m., ببر *bèbr*.

LÈPRE, s. f., میستی *misti*, پیستی *pisti*, پیس *pis*, خوره *khourè* (peu usités) a. جذام *djouzam*, برص *bèrès*.

LÈPREUX, SE, adj., پیست *pist*, خوره *khourè*, گرفتارعلت *guèrèftarè* 'èllètè *khourè*, a. مجذوم *mèdjzoum*.

LÉPROSERIE, s. f., مریض خانه علت خوره *mèriz-khanèyè* 'èllètè *khourè*.

LEQUEL, m. laquelle f. pron. relatif, au pl. lesquels, lesquelles, که *kè*, pr. t. *ki*, a. الذى *èllèzi*; féminin, التى *èllèti*; — employé interrog. au nominatif, کدام *kou-dam*; à l'accusatif, کدامرا *koudam-ra*, pl. کدامها *kou-dam-ha-ra*.

LES, art. pl. V. la.

LÉSER, v. a., زيان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*; — lésé, e, زیان کرده *zian-kèrdè*, ضرر کشیده *zèrèr-kèchidè*.

LÉSINE, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, a. بخل خست *khèssèt*, *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSINER, v. n., بخل کردن *khèssèt kèrdèn*.

LÉSINERIE, s. f., خسیسی *khècici*, a. بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSION, s. f., زيان *zian*, a. ضرر *zèrèr* pr. t. *zarar*; — blessure, زخم *zèkhm*.

LESSIVE, s. f., آب خاکستری *Abé khakèstèri*, آب خاکستر *Abé khakèstèr*.

LESSIVER, v. a., با آب خاکستر شستن *ba Abé khakèstèr choustèn*.

LEST, s. m., بارسنج کشتی *bar-sèndjè kèchti*.

LESTE, adj. des 2 g., چست جلد *djèld*, چالاک *tchoust*, چالاک *tchalak*.

LESTER, v. a., بارسنج بر کشتی گذاشتن *bar-sèndj bèr kèchti gouzachtèn*.

LÉTHARGIE, s. f., a. سرسام *sèrsam*, باری سرسام *sèrsamé barèd*, pr. t. *sèrsami barid*; — fig. négligence, خواب غفلت *khabé ghèflèt*, a. سبات *soubat*.

LÉTHARGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بذخوشی سرسام *mou-tè'èllèg bè-na-khochi sèrsam*.

LETTRE, s. f. de l'alphabet, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, pl. حروف *hourouf*; — écriture, a. خط *khèt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — épître, missive کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghèd*, نامه *namè*, a. مراسله *mouracèlè*, pl. رسائل *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. رسائل *rèçayèl*, pr. t. *rèçaïl*, رقیمه *rèqimè*, مکتوب *mèktoub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, تحریر *tèhrir*, pr. t. *tahrir*, pl. تحریرات *tèhrirat*; — lettre de recommandation, برات سفارشمه *sèfarèch-namè*; — de change, برات *bèrat*; — amicale, کاغذ دوستانه *kaghèzé doustanè*, t. p. محبت نامه *mèhèbbèt-namè*, pr. t. *mouhabbèt-namè*; — impériale, فرمان *fèrman*; — de créance,

اعتیاد نامه d'ètèmad-namè, pr. t. i'timad-namè; — écrire une lettre, *کاغذ نوشتن* kaghèz nèvèchtèn, *مراسله نوشتن* mouracèlè nèvèchtèn.

LETTRE, e, adj., *سواد* ba-sèvad, *دانشمند* danèchmènd.

LEUR, pron. pers. à eux, à elles, *بآنها* bè-ân-ha, *بایشان* bè-ichan; — je leur ai dit, *بآنها گفتم* bè-ân-ha goftèm; — leur maison, *خانه آنها* khanèyé ân-ha, *ایشان* khanèyé ichan.

LEURRE, s. f., *گوشت مرغ شکاری* gouchté mourghé chè-kari; — fig., *فريب* fèrib.

LEURRER, v. a. fig. tromper, *گول زدن* goul zèdèn, *فريب دادن* fèrib dadèn.

LEVAIN, s. m., *مایه خمير* mayèyé khèmir, p. t. *مایه* mayè, *خمير* khèmir, pr. t. khamour.

LEVANT, s. m., a. *شرق* chèrq, pr. t. charq, *مشرق* mèchrèq, pr. t. mèchriq; — les contrées du Levant, a. *ممالك* mèmalkè, *ممالك شرقیه* mèmalkè chèrqiye, pr. t. mèmalki charqiye.

LEVANTIN, e, adj., a. *شرقی* chèrqi, pr. t. charqi, *اهل شرق* èhlè chèrq, pr. t. èhli charq.

LEVÉE, s. f., *برداشتن* bèr-dachtèn, a. *رفع* rèf; — faire la levée d'un corps, d'un cadavre, *جنازه برداشتن* djènazè bèr-dachtèn; — d'un siège, *کرن* tèrké, *محاصره کردن* mouhacèrè kèrdèn; — des troupes, *جمع کردن* qouchoun djèm' kèrdèn; — la levée des troupes, *جمع* qouchoun djèm'-avèrè qouchoun.

LEVER, v. a., *برداشتن* bèr-dachtèn, *افراختن* èfrakhtèn, *بلند کردن* boulènd kèrdèn; — se lever, *برخواستن* bèr-khastèn, *بلند شدن* boulènd choudèn; — lève-toi, *پاشو*.

- pa-choou*, برخیز *bèr-khiz*, شو *boulènd cho*
 LEVIER, s. m., اهرم *èhrèm*, a. مبرعه *mèrbè'd*, pr. t. *marba*
 LEVIS, (pont), s. m., پل *tèkhtè-poul*, ی که برداشته *پل برداشته* *pouli ké bèr-dachtè chèvèd*.
 LEVRAUT, s. m., خرگوش *bètchèyé khèr-gouch*.
 LÈVRE, s. f., لب *lèb*.
 LEVRETTE, s. f., تازی ماده *tazi madè*.
 LÉVRIER, s. m., تازی *tazi*.
 LEVURE, s. f., کف آبجو *kèfé àb-djoou*.
 LEXICOGRAPHE, s. m., لغت نویس *loughèt-nèvis*.
 LEXICOGRAPHIE, s. f., علم لغت نویسی *loughèt-nèvisi*, لغت *'èlmé loughèt*, pr. t. *'ilmi loghat*.
 LEXIQUE, s. m., a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*.
 LÉZARD, s. m., چلیپاسه *tchèlpacè*, سوسمار *sous-mar*.
 LÉZARDE, s. f., شکاف *chèkaf*, a. شق *chèqq*, pr. t. *chaqq*,
 pl. شقوق *chouqouq*.
 LÉZARDÉ, e, adj., شکافته *chèkafè*.
 LIAISON, s. f., پیوند *pèivènd*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*; — fig., a. رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*;
 — rapport, a. علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*, تعلق *tè'llouq*,
 pr. t. *tè'alluq*.
 LIANT, e, adj. souple, نرم *nèrm*, a. لَبَن *lèiyîn*; — affable,
 نرم خو *nèrm-khou*, a. ملايم الطبع *moulayèm-out-tèb'*,
 pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.
 LIARD, s. m., سیاه پول *poulé siah*.
 LIARDER, v. n., خشت کردن *khèssèt kèrdèn*.
 LIASSE, s. f., بسته کاغذ *bèstèyé kaghèz*.
 LIBATION, s. f., شرابپاشی *chèrab-pachi*.

LIBELLE, s. f., رسالۀ مبنی بر طعنۀ کسی *rècalèyé mèbni bër tè'ènéyé kèci*.

LIBELLER, v. a., تحریر کردن *tèhrir kèrdèn*.

LIBELLISTE, s. m., رسالۀ هجوتۀ نویسندۀ *nèvicèndèyé rècalèyé hédjoiyé*.

LIBÉRAL, e, adj., جوانمرد گشاده دست *gouchadè-dèst, djèvan-mèrd*, a. سخی *sèkhi*, pr. t. sakhi, کریم *kèrim*.

LIBÉRALEMENT, adv., بسخاوت *bè-sèkhavèt*.

LIBÉRALITÉ, s. f., جوانمردی *djèvan-mèrdi*, a. سخاوت *sèkha-vèt*, کرم *kèrèm*, جود *djoud*.

LIBÉRATEUR, TRICHE, s., خلاص نجات دهندۀ *nèdjat-dèhèndè*, خلاص کننده *khèlas-kounèndè*.

LIBÉRATION, s. f., رهایی *rèhayi*, a. خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

LIBÉRER, v. a., رها کردن *rèha kèrdèn*, رها نیدن *rèhanidèn*;
— se libérer, v. pron., رها شدن *rèha choudèn*, رها نیدن *rèhidèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — libéré, e, مخلص *khèlas-choudè*, رها شدۀ *rèhidè*, خلاص شدۀ *khèlas-choudè*, a. مخلص *moukhès*.

LIBERTÉ, s. f., آزادی *azadi*, اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*;
— hardiesse, a. جسارت *djèçarèt*; — j'ai pris la liberté, جسارت کردم *djèçarèt kèrdèm*.

LIBERTIN, s. m., لوطی *louti*, جندباز *djèndè-baz*, a. فاحش *fahèch*, pr. t. *fahich*; — libertine, پردۀ دریدۀ *pèrdè-dèridè*, جند *djèndè*, a. فاحشۀ *fahèchè*, pr. t. *fahichè*.

LIBERTINAGE, s. m., لوطیگری *louti-guèri*, بازی جند *djèndè-bazi*.

LIBRAIRE, s. m., کتابفروش *kètab-fourouch*, ا. صحاف *sahhaf*, pr. t. *sahhaf*.

LIBRAIRIE, s. f., کتابفروشی *doukkané kètab-fourouchi*.

LIBRE, adj. des 2 g., آزاد *ázad*, ا. مختار *moukhtar*, مستقل *moustèqèl*, pr. t. *mustaqil*, مطلق العنان *moutlèq-oui'ènan*, pr. t. *mutlaq-ul'inan*.

LIBREMENT, adv. sans contrainte, باختیار *bè-èkhtiar*, بحسن ارادت *bè-heusné èradèt*, بآزادی *bè-ázadi*; — sans égard, گستاخانه *goustakhanè*, pr. t. *kustakhanè*, بی پروا *bi pèrva*.

LICE, s. f., کشتی گیری *mèidané kouchti guiri*.

LICENCE, s. f. permission, اذن *èzn*, pr. t. *izn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازه *èdjazè*, اجازت *èdjazèt*, دستور *dèstour*; — liberté excessive, گستاخی *goustakhi*; — dérèglement des mœurs, هرزگی *hèrzègui*, ا. فساد *fècad*.

LICENCIÉ, s. m., درس دادن را گرفته *èzné dèrs dadèn-ra guèrèftè*.

LICENCIEMENT, s. m., a. مرخصی *mourèkhkhèci*, ا. رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn* et *izin*; — licenciement des troupes, مرخصی قشون *mourèkhkhècii gouchoun*.

LICENCIER, v. a., از مرخص کردن *mourèkhkhès kèrdèn*, از خدمت معاف داشتن *èz khèdmèt mo'af dachtèn*.

LICENCIUSEMENT, adv., بی ادبانه *bi èdèbanè*.

LICENCIUEUX, EUSE, adj., خلاف رسم ادب *bi-èdèb*, کهلأفè rouçoumé èdèb.

- LICITATION, s. f., فروش در هراج *fourouché dèr hèrradj*.
- LICITE, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, مباح *mou-bah*, جائز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.
- LICITEMENT, adv., a. بطور حلال *bè-toouré hèlal*.
- LICITER, v. a., در هراج بفروش رسانیدن *dèr hèrradj bè-fou-rouch rèçanidèn*.
- LICOU ou LICOL, s. m., افسار *èfsar*.
- LICORNE, s. m., کرگدن آبی *kèrguèddèné àbi*.
- LIE, s. f., لای *laï*, درد *dourd*, a. خافل *safèl*, pr. t. *safil*; — de vin, شراب *dourdé chérab*; — d'un bassin, لجن *lèdjèn*, غلیظن *ghèlijèn*; — du peuple, a. اراذل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*, اسافل الناس *èçafèl-oun-nas*, pr. t. *èçafil-un-nas*.
- LIÈGE, s. m., درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.
- LIEN, s. m., بند *bènd*, ريسمان *risman*, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*; — chaine, زنجير *zèndjir*, pr. t. *zïndjir*.
- LIER, v. a., بستن *bèstèn*; — lié, e, بسته شده *bèstè*, بسته *bèstè-choudè*.
- LIERRE, s. m., ارغك *èrghèk*, پيچك *pitchèk*, a. عشقه *'èchèqè*.
- LIEU, s. m., جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. آبدست *èmkenè*, مأوى *mè'èva*; — lieux d'aisance, نخست *àb-dèst*, a. مبرز *mèbrèz*; — en premier lieu, نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvvèlèn*; — au lieu de, بجای اینکه *bè-djaï in-ké*.
- LIEUE, s. f., ميل *mil*, ميل فرانسه *milé francè*.
- LIEUTENANCE, s. f., جا نشینی *dja-nèchini*, a. وکالت *vèka-lèt*, pr. t. *vèkialèt*.

LIEUTENANT, s. m., جا نشين *dja-nèchîn*, a. وکیل *vèkil*.

LIÈVRE, s. m., خرگوش *khèr-gouch*, a. ارنب *èrnèb*, pl. ارانب *èranèb*, pr. t. *èranib*.

LIGATURE, s. f., خسته بند *khèstè-bènd*, بند *bènd*.

LIGNE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — d'écriture, a. سطر *sètr*, pr. t. *satr*, pl. سطور *soutour*; — ligne de conduite, رفتار *rèftar*, راه *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, سلوك *soulouk*; — de pêcheur, رسته *chèst*; — en parlant de choses alignées, راسته *rastè*.

LIGNÉE, s. f., نژاد *nèjad*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èvlad*, ذریت *zouriyèt*, نسل *nèsl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsilè*.

LIGNEUX, EUSE, adj., چوبی *tchoubi*.

LIGNIFIER, (se), v. pron., چوب شدن *tchoub choudèn*, بچوب منقلب شدن *bè-tchoub mounqèlèb choudèn*.

LIGUE, s. f., یکپیمانی *yèk-pèimani*, a. اتحاد *ètthèhad*, pr. t. *ittihad*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*.

LIGUER, v. a., یکپیمان کردن *yèk-pèiman kèrdèn*, متحد *mouttèhèd kèrdèn*; — se liguier, یکپیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متحد شدن *mouttèhèd choudèn*.

LILAS, s. m., یاس فرنگی *yacé frèngui*.

LIMACE, s. f., V. limaçon.

LIMAÇON, s. m., کجک *kèdjèk*, a. حلزون *hèlzoun*.

LIMAILLE, s. f., براده *bouradè*, سونش *sounèch*.

LIMBES, s. m. pl., a. برزخ *bèrzèkh*.

LIME, s. f., سوهان *souhan*, t. p. آکه *èyè et èguiè*, a. مبرد *mèbrèd*, pr. t. *mibrèd*.

LIMER, v. a., سوهان زدن *souhan zèdèn*; — limé, e, سوهان زده *souhan-zèddè*.

LIMIER, s. m., سکی شکاری *sègué chékari*.

LIMITATIF, IVE, adj., گذارنده حد *gouzarèndèyé hèdd*, تحدید کننده *tèhddid-kounèndè*.

LIMITATION, s. f., a. تحدید *tèhddid*, pr. t. تعیین *tahdid*, حدود *tè'èyiné houdoud*, pr. t. تا'ینی *ta'yini houdoud*.

LIMITATIVEMENT, adv., a. بطور محدود *bè-toouré mèhdoud*.

LIMITE, s. f., مرز *mèrz*, پایان *payan*, سرحد *sèr-hèdd*, a. حد *hèdd*, pr. t. *hadd*, pl. حدود *houdoud*.

LIMITER, v. a., حد گذاشتن *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*.

LIMITROPHE, adj. des 2 g., همسرحد *hèm-sèr-hèdd*, p. t. هم حدود *hèm-houdoud*.

LIMON, s. m., لای *laï*, گل *guèl*, لجن *lèdjèn*; — fruit, لیمو *limou*.

LIMONADE, s. f., شربت آبلیمو *chèrbètè ab-limou*.

LIMONADIER, IÈRE, شربتساز *chèrbèt-saz*.

LIMONEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*.

LIMPIDE, adj. des 2 g., ناب *nab*, a. صاف *saf*, لال *zoulah*.

LIMPIDITÉ, s. f., صافی *safi*, a. صفت *sèfvèt*, pr. t. *sifvèt*.

LIMURE, s. f. action de limer, سوهانزنی *souhan-zèni*; — limaille, V. ce mot.

LIN, s. m., بزرک *bèzrèk*, a. کتان *kètan*, pr. t. *kètèn*.

LINAIRE, s. m., نوشکیاه *nouch-guiah*, کتان دشتی *kètanè dèchti*.

LINCEUIL, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفن *èkfan*.

LINEAMENT, s. m., اثر چهره *ècèré tchèhrè*.

LINGE, s. m., رخت شستنی *roukhouté choustèni*.

LINGÈRE, s. f., فروشندهٔ قماش سفید *fourouchèndèyè gou-maché sèfid*, a. بزاز *bèzzaz*.

LINGERIE, s. f., a. où l'on vend le linge, بزازى *bèzzazi*,
دكان بزازى *doukkané bèzzazi*; — où l'on garde le linge,
صندوقخانه *sèndouq-khanè*.

LINGOT, s. m., شمش *choumch*, a. سبیکه *sèbikè*.

LINGUISTE, s. m., زبان‌دان *bèciar zèban-dan*.

LINOTE, s. f., مرغ کتان خوار *mourghé kètan-khar*, مرغ
کتان *mourghé kètan*.

LION, ONNE, s., شیر *chir*, a. اسد *ècèd*, pl. آساد *àçad*; —
lionne, مادهٔ شیر *madè-chir*.

LIONCEAU, s. m., بچهٔ شیر *bètchèyè chir*.

LIPPE, s. f., لب گنده *lèbè goundè*, لب کلفت *lèbè kou-louft*.

LIPPÉE, s. f., a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*, V. bouchée.

LIPPU, e, adj., لب گنده *goundè-lèb*.

LIQUÉFACTION, s. f., آب شدن *àb choudèn*, گداز *goudaz*,
a. اذابة *èzabèt*.

LIQUÉFIER, v. a., آب کردن *àb kèrdèn*, گداختن *goudakh-tèn*; — se liquéfier, آب شدن *àb choudèn*, گداخته
شدن *goudakhtè choudèn*.

LIQUEUR, s. f., عنبیره *'èmbèriyè*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*;
— substance liquide, آب *àb*.

LIQUIDATEUR, s. m., قطع کنندهٔ حساب *qèt'-kounèndèyè hèçab*.

LIQUIDATION, s. f., تفريق حساب *tèfriqé hèçab*, a. قطع
حساب *qèt'é hèçab*, pr. t. *qat'i hiçab*.

LIQUIDE, adj. des 2 g., آبکی *âbêki*, روان *rèvan*, a. مایع *mayè*, pr. t. *maï'*, pl. مایعات *maï'at*.

LIQUIDE, v. a., تغریق حساب کردن *tèfrigè hêçab kèr-dèn*, قطع حساب کردن *qèt'é hêçab kèrdèn*; — liquidé, e, مفروق شده *mèfrouq-choudè*.

LIQUOREUX, EUSE, adj., شیرین *chirîn*.

LIQUORISTE, s. m., عنبیّہ ساز *'èrèq-kèch*, عرق کش *'èmbè-riyè-saz*.

LIBRE, v. a., خواندن *khandèn*, قرائت کردن *qèra'èt kèrdèn*.

LIS, s. m., a. زنبق *zènbèq*, pr. t. *zanbaq*; — oignon de lis, پیاز زنبق *piazé zènbèq*.

LISÉRÉ, s. m., a. حاشیه *hachiè*.

LISÉRER, v. a., گذاشتن *hachiè gouzachtèn*.

LISEUR, SE, s., خواننده *khanèndè*.

LISIBLE, adj. des 2 g., خوانا *khana*.

LISIBLEMENT, adv., بطور واضح *bè-toouré vazèh*.

LISIÈRE, s. f., کنار *kènar*, کناره *kènarè*, دامن *damèn*.

LISSE, adj. des 2 g., لیز *liz*.

LISSE, v. a., لبسه زدن *licè zèdèn*, مهره زدن *meuhrè zèdèn*, صیقل کردن *sèiqèl kèrdèn*, لیز کردن *liz kèrdèn*.

LISSEUR, s. m., زن مهره *meuhrè-zèn*.

LISSOIR, s. m., لبسه *licè*, p. t. مهره *meuhrè*, a. مصقل *mès-qèl*, pr. t. *misqèl*.

LISTE, s. f., آواره *èvarè*, سیاهه *siahè*, a. دختر *dèftèr*, pl. دختر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIT, s. m., بستر *bèstèr*, رخت خواب *rèkhtè khab*; — faire

le lit, رخت خواب انداختن *rèkhté khab èndakhtèn*;

— garder le lit, بستری بودن *bèstèri boudèn*.

LITERIE, s. f., اسباب رخت خواب *èsbabé rèkhté khab*.

LITHARGE, s. f., مرداسنگ *mourda-sèng*, pr. t. *murdacènk*,
a. مورتك *mourtèk* ou *mèrtèk*.

LITHOGRAPHE, s. m., بر سنگ نگارنده *nègarèndèyé*
bèr sèngué tchapi.

LITHOGRAPHIE, s. f., چاپ سنگی *tchapé sèngui*.

LITHOLOGIE, s. f., شناسائی سنگ *chènaçayî sèng*, a.
معرفة الاحجار *mè'èrèfèt-oul-èhðjar*.

LITIÈRE, s. f., تخت روان *tèkht-rèvan* ou *tèkhté rèvan*, pr.
t. *takhti rèvan*.

LITIGE, s. m., ستیزه *sètiz*, ستیزه *sètizè*, جنگ *djèng*, a.
منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munazi'a*, دعا *dè'èva*, pr. t.
da'va.

LITIGIEUX, EUSE, adj. des 2 g. qui est ou qui peut être
contesté en justice, a. منازع فيه *mounazè'oun-fi-hi*, pr.
t. *munazi'un-fi-hi*; — qui se plaint dans les contestati-
ons, ستیزه انگیز *sètizè-ènguiz*.

LITTÉRAIRE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, f. et
pl. علمیّه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*.

LITTÉRAL, E, adj., کلمه بکلمه *kèlèmè-bè-kèlèmè*, a. تحت
تخت اللفظ *tèht-oul-lèfz*, pr. t. *taht-ul-lafz*, حرف بـ حرف *hèrf-*
bè-hèrf, pr. t. *harf-bè-harf*.

LITTÉRALEMENT, adv., on emploie les mêmes mots que
pour littéral. V. ce mot.

LITTÉRALITÉ, s. f., تحت اللفظی بودن *tèht-oul-lèfzi*
boudèn.

LITTÉRATEUR, s. m., دانشمند *danèchmènd*, a. عالم 'alèm, pr. t. 'alim, pl. علما 'oulèma, علام 'oullam, فاضل *fazèl*, pr. t. *fazil*, pl. فضلا *fouzèla*.

LITTÉRATURE, s. f., دانشمندی *danèchmèndi*, a. علم 'ilm-ou-mè'èrèfèt, pr. t. 'ilm-u-ma'rifèt; — se dit aussi de l'ensemble des produits littéraires d'une nation, کتوب علمی *koutoubé 'elmi*, pr. t. *kiutubi 'ilmi*.

LITTORAL, e, adj., واقع در کنار دریا *vaqè'é dèr kènaré dè-ria*; — s. m. pays le long des côtes, ممالک کنار دریا *mèmalèké kènaré dèria*.

LITURGIE, s. f., آیین نماز *ayiné nèmaz*, p. t. قداس شریف *qouddacé chérif*, pr. t. *qouddaci chérif*.

LITURGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بآیین نماز *moutè'èl-lèq bè-ayiné nèmaz*.

LIVIDE, adj. des 2 g., کبود *kèboud*.

LIVIDITÉ, s. f., کبودی *kèboudi*.

LIVRAISON, s. f., a. تسلیم *tèslim*, تحویل *tèhvil*; — faire la livraison, تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil dadèn*.

LIVRE, s. m., a. کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, pl. کتوب *koutoub*, pr. t. *kiutub*; — livre de compte, a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIVRE, s. f., poids, کرونکه *kèrènkè*; — pièce de monnaie, لیره *lirè*.

LIVRÉE, s. f., رسمی ملازمان *lèbaçé rèsmi' moulazèman*.

LIVRE, v. a., تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil dadèn*.

lim kèrdèn; — abandonner, واگذارداشتن *va-gouzachtèn*,
lim kèrdèn; — se livrer, تسلیم شدن *tèslim*
choudèn, خود را تسلیم کردن *khoud-ra tèslim kèrdèn*;
 — se livrer à ..., (s'occuper) مشغول شدن *mèchghoul*
choudèn.

LIVRET, s. m., کتابچه *kètabtchè*.

LOBE, s. m., جگر گوشه *djèguèr-gouchè*, pr. t. *djiyèr-gouchè*.

LOCAL, s. m., جای *djaï*, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. مأوى *mè'èva*,
 مسکن *mèskèn*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl.
 اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakìn*.

LOCAL, E, adj., منحصر بجاى *mèkhsoucè bè-djaï*, منحصراً
 بمكانى *mounhècèr bè-mèkani*.

LOCALEMENT, adv., مخصوص جا *mèkhsoucè dja*, a. مخصوص
 مکان *mèkhsoucè mèkan*.

LOCALISER, v. a., جای مقرر کردن *djaï mouqèrrèr kèrdèn*.

LOCALITÉ, s. f. (particularité locale), اقتضای مکان *èqtèzaï*
mèkan; — les lieux mêmes, جای *djaï*, a. مکان *mèkan*,
 pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *èmakìn*, محلّ
mèhèll, pr. t. *mahall*.

LOCATAIRE, s. des 2 g., کرایه نشین *kèrayè-nèchîn*, a.
 مستأجر *moustè'èdjèr*, pr. t. *mustè'èdjir*.

LOCATIF, IVE, adj., متعلق بکرایه نشین *moutè'èllèq bè-*
kèrayè-nèchîn.

LOCATION, s. f., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t. *idjarè*
 اجار *èdjar*, pr. t. *idjar*.

LOCH, s. m., ریسمان پیمایش راه کشتی *rismané pèima-*
yèché rahé kèchti.

LOCHIES, s. f., pl. a. دم النفاس *dèm-oun-nèfas*.

LOCOMOBILE, adj. des 2 g., قابل تغییر مکان *qabèlè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabili taghyiri mèkian*.

LOCOMOBILITÉ, s. f., a. قابلیت تغییر مکان *qabèliyeté tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabiliyèti taghyiri mèkian*.

LOCOMOTIF, IVE, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

LOCOMOTION, s. f., a. حرکت *qouvveyé hèrèkèt*, pr. t. *qouvveti harèkèt*, ا. حرکت *qouvvelé hèrèkèt*, pr. t. *qouvveti harèkèt*.

LOCOMOTIVE, s. f., چرخ بخار محرک کالسکهای راه آهن *tchèrkhé boukhar mouhèrrèk kaliskè-haï rahé àhèn*.

LOCUTION, s. f., a. سخن *soukhèn*, a. اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, تعبیر *tè'èbir*, pr. t. *ta'bir*.

LOGARITHME, لغاریتمه *logharitmè*.

LOGE, s. f., کرایچه *kèritchè*, کلبه *koulbè*, غرفه *ghoursè*.

LOGEABLE, adj. des 2 g., منزل کردنی *mènzèl-kèrdèni*.

LOGEMENT, s. m., منزلگاه *mènzèl-gah*, خانه *khanè*, a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mè-çakin*.

LOGGER, v. a., منزل دادن *mènzèl dadèn*, جا دادن *dja da-dèn*; — v. n. ou se loger, v. pron., منزل کردن *mènzèl kèrdèn*, منزل گرفتن *mènzèl guèrèftèn*, نشستن *nèchès-tèn*, ساکن شدن *sakèn choudèn*.

LOGEUR, s. m., کرایه نشین *hèrayè-nèchîn*.

LOGICIEEN, s. m., a. منطقی *mentèqi*, pl. منطقیون *mèntèqi-youn*, اهل منطق *èhlé mèntèq*, pr. t. *èhli mantiq*.

LOGIQUE, s. f., a. علم منطق *'èlmé mèntèq*, pr. t. *'ilmi mantiq*, منطق *mèntèq*, pr. t. *mantiq*.

LOGIQUEMENT, adv., از روی علم منطق *èz rouï 'èlmé mèntèq*.

LOGIS, s. m., خانه *khanè*, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, مسکن *mèskèn*, V. logement.

LOGOGRIPE, s. m., a. معما *mou'èmma*.

LOI, s. f., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*; — sacrée, divine, a. شریف *chèr'é chérif*, pr. t. *chèr'i chérif*; — règle, a. رسم *rèsm*, قاعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*.

LOIN, adv., دور *dour*, a. بعید *bè'id*, pr. t. *ba'id*; — de loin, از دور *èz dour*.

LOINTAIN, s. m., دوری *douri*, a. بعد *bou'oud*, pr. t. *bou'd*.

LOINTAIN, E, adj. V. loin; — les pays lointains, a. ممالک بعید *mèmalèké bè'idè*, pr. t. *mèmaliki ba'idè*.

LOIB, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*, a. یربوع *yèrbow'*, زبابة *zèbabè*.

LOISIBLE, adj. des 2 g., روا *rèva*, a. جایز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

LOISIR, s. m., وقت بی کاری *vèqté bi kari*, وقت فراغت *vèqté fèraghèt*.

LOMBES, s. m., pl. کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

LONDRES, nom de ville, لندن *lèndèn*.

LONG, LONGUE, adj., دراز *dèraz*, طولانی *toulani*, بلند *bou-lènd*, a. طویل *tèvil*; — à la longue, بهرور زمان *bè-mou-rouré zèman*; — en long et en large, a. طولاً و عرضاً *toulèn-ou-'èrzèn*; — les nuits sont longues, شبها بلنداند *chèb-ha bou-lènd-ènd*; — il signifie aussi lent, کند *kound*.

LONG, s. m., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGANIMITÉ, s. f., clémence de Dieu, a. امهال حق تعالی

emhalé hèqqé tè'âla, pr. t. *imhali haqqi tè'âla*; — patience, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, حلم *hèlm*, pr. t. *hilm*, تحمّل *tèhèmmoul*, pr. t. *tahammul*.

LONGE, s. f., دوال *douval*, تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *gayèch*.

LONGER, v. a., از کنار رفتن *toulèn èz kènar rèftèn*.

LONGÉVITÉ, s. f., a. طول عمر *toulé 'eumr*.

LONGITUDE, s. f., a. طول *toul*; — longitude et latitude, a. عرض و طول *toul-ou-'èrz*, pr. t. *toul-u-'arz*.

LONGITUDINAL, E, adj., a. مستطیل *moustètil*.

LONGITUDINALEMENT, adv., طولاً *toulèn*.

LONGTEMPS, adv., وقت خیلدی *khèili vèqt*, a. طول زمان *toulé zèman*, pr. t. *touli zèman*.

LONGUEMENT, adv., a. بطول و تفصیل *bè-toul-ou-tèfsil*, a. تطویل *tètvilèn*.

LONGUEUR, s. f., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGUE-VUE, s. f., دوربین *dour-bîn*.

LOPIN, s. m. morceau de quelque chose, تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*; — morceau de ce qui se mange, a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*.

LOQUACITÉ, s. f., a. کثرت الکلام *kèsrèt-oul-kèlam*.

LOQUE, s. f., تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

LOQUET, s. m., دستگیره در *dèst-guirèyé dèr*.

LORD, s. m., لورد *lourd*, ou *lord*.

LORGNER, v. a., بگوشه چشم نگاه *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*; — regarder avec une lorgnette, با دوربین نگاه کردن *ba dour-biné dou-tchèchmi nègah kèrdèn*.

LORGNETTE, s. f., دو چشمی *dour-biné dou-tchèchmi*.

LORGNEUR, EUSE, s., نگاه کننده بگوشه چشم *nègah-kou-nèndèyé bè-gouchèyé tchèchm*.

LORGNON, s. m., کوچک یکچشمی *dour-biné kou-tchèké yèk-tchèchmi*.

LORIOT, s. m., مرغ گردو پرست *mourgué guèrdou-pèrèst*.

LORS, adv., وقت هنگام *dèr vèqt, hèngam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حين *hîn*; — lors de son mariage, وقت عروسیش *vèqté 'èrouci-èch*, ou *vèqté 'èrouci-ch*; — dès lors, از آن وقت *èz àn vèqt*.

LORSQUE, adv., وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*; -- lorsqu'il partit, وقت عزیمت کرد *vèqti-ké 'èzimèt kèrd*, وقت رفتنش *vèqté rèftèn-èch*, وقت عزیمت کردنش *vèqté 'èzimèt kèrdèn-èch*.

LOSANGE, s. f., a. شکل لوزی *chèklé louzi*, معین *mou'in*.

LOT, s. m., بخش *bèkhch*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissè* ou *hissa*, سهم *sèhm*; — fig., a. نصیب *nècib*, pr. t. *na-cib*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*.

LOTÉRIE, s. f., لوتری *lotèri*, a. قرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*.

LOTIE, v. a., تقسیم کردن *bèkhch kèrdèn*, بخش کردن *tèqsim kèrdèn*.

LOTION, s. f., شست و شوی *choust-ou-chouï*, شستن *chous-tèn*, a. وضوء *vouzou'*, pr. t. *vouzu'*.

LOTUS ou LOTOS, میس *mèis*, لامشگر *lamèch-guèr*, لوطوس *lotos*, a. نبق *nèbq*, سدر *sèdr*, pr. t. *sidr*; — sorte de jujube, ا. عتاب *'ounnab*.

LOUABLE, adj. des 2 g., تعریف *chayané tè'èrif*, سزوار تاکسین *sèzavaré tèhsîn*, a. ممدوح *mèmdouh*.

LOUABLEMENT, adv., بطور ممدوح *bè-toouré mèmdouh*.

LOUAGE, s. m., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t. *idjarè*; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, باجاره دادن *bè-èdjarè dadèn*.

LOUANGE, s. f., ستایش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت *nè'èt*, pr. t. *na't*, ثنا *sèna*; — les mots, حمد *hèmd*, pr. t. *hamd*, ثنا *sèna*; — louange à Dieu, خدارا *khouda-ra* *hèmd-ou-sèna bada*.

LOUANGEUR, EUSE, s., ستاینده *sètayèndè*, سناگوئی *sèna-gouï*, a. مداح *mèddah*, un louangeur à gages, ستاینده اجرت *sètayèndèyé eudjrèt-guir*, مداح اجرتی *mèddahé eudjrèti*.

LOUCHE, adj. des 2 g., لوتچ *loutch*, چشم احوّل *tchèchm-èhvèl*; — fig., a. مبهم *moubhèm*, مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*.

LOUCHER, v. n., چشم احوّل داشتن *loutch boudèn*, *tchèchmé èhvèl dachtèn*.

LOUER, v. a. donner à louage, کرایه دادن *kèrayè dadèn*, بکرایه دادن *bè-kèrayè dadèn*, باجاره دادن *bè-èdjarè dadèn*; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*, اجاره کردن *èdjarè kèrdèn*; — louer, e. کرایه شده *kè-rayè-choudè*, باجاره داده شده *bè-èdjarè dadè-choudè*.

LOUER, v. a. donner des louanges, ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèrdèn*, مدح کردن *mèdh kèrdèn*; — louer, e. ستوده شده *sètoudè-choudè*, a. ممدوح *mèmaouh*.

LOUEUR, s. m. qui donne à louage, کرایه دهنده *kèrayè-dèhèndè*, a. ماجر *moudjèr*, pr. t. *mudjir*; — qui donne des louanges., V. louangeur.

LOUIS, s. m. monnaie d'or, اشرافی فرانسه *èchrèfî francè*.

LOUP, s. m., گرگ *gourg*.

LOUP-GAROU, s. m., غول بیابانی *ghoulè biabani*.

LOUPE, s. f. tumeur, دامغول *damghoul*, a. سلعه *sèl'è*, pr. t. *sil'a*; — verre grossissant les objets à la vue, زره بین *zèrrè-bîn*.

LOURD, E, adj., سنگین *sènguîn*, گران *guèran*, a. ثقیل *sè-gil*, pr. t. *saqil*; — lent, کند حرکت *kound-hèrèkèt*, کند پا *kound-pa*.

LOURDAUD, E, adj., کند کار *kound-kar*, ناتراشیده *na-tèra-chidè*.

LOURDEMENT, adv., سنگین سخت *sènguîn*; — tomber lourdement, سخت زمین خوردن *sèkht bè-zè-mîn khourden*.

LOURDERIE, s. f., بی عقلی *bi-'èqli*.

LOURDEUR, s. f. pesanteur. V. ce mot.

LOUTRE, s. f., سگ آبی *sègué àbi*, ou *sèg-àbi*.

LOUVE, s. f., ماده گرگ *gourg-madè*, گرگ *madinèyé gourg*.

LOUVETEAU, s. m., بچه گرگ *gourg-bètchè*, بچه *bètchèyé-gourg*, ou بچه گرگ *bètchè-gourg*.

LOUVETER, v. n., کردن گرگ *bètchè kèrdèné gourg*.

LOUVETERIE, s. f., اسباب شکار گرگ *èsbabè chèkaré gourg*.

LOUVETIER, s. m., ریس شکار گرگ *rè'icé chèkaré gourg*.

LOYAL, E, adj. requis par la loi, a. موافق قانون *mouva-*

fèqé qanoun, موافق قاعدہ *mouvaḥḥé qā'edè*; — plein d'honneur, درست راست گز *droust, rast-gou*, ا. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*, اهل عرض *èhlé 'èrz*, pr. t. *èhli 'irz*.

LOYALEMENT, adv., از روی صدق *èz rouï sèdq*, بددرستی *bè-drousti*.

LOYAUTÉ, s. f., درستی *drousti*, راستی *rasti*, ا. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

LOYER, s. m., a. وجه اجاره *vèdjhé èdjarè*, ا. اجاره *èdjarè*; — d'une maison, خانه اجاره *vèdjhé èdja-rèyé khanè*.

LUBIE, s. f., خیال دیوانه *divanègui*, دیوانگی *divanè*.

LUBRICITÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LUBRIQUE, adj. des 2 g., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LUBRIQUEMENT, adv., ب شهوت *ba chèhvèt*.

LUCARNE, s. f., درپچه پشت بام *dèritchèyé pouchté bam*.

LUCIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, با شعور *ba-chou'our*, با هوش *ba-houch*; — fig. signifie clair, net, lumineux, روشن *roouchèn*, هویدا *houvèida*, آشکار *achkar*, pr. t. *achikiar*, ا. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

LUCIDITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, ا. وضوح *vouzouh*.

LUCIFER, s. m. Satan, ا. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chè-yatîn*, ابلیش *èblis*, pr. t. *iblis*.

LUCIOLE, s. f., شبناب *chèb-tab*.

LUCRATIF, IVE, adj., با فائده *ba-faïdè*, سود آور *soud-àvèr*, با منفعت *ba-mènḥè'èt*.

LUCRE, s. m., سود *soud*, ا. منفعت *mènḥè'èt*, pr. t. *manfa'at*, نفع *nèḥ'*.

LUNETTE, s. f., ملازه *mélajè*, ملازه *mèlazè*, a. لَهات *lèhat*, pl. لَهوات *lèhvāt*.

LUEUR, s. f., روشنائی *roouchènayi*, a. لَمَع *lèm'è*, pr. t. *lèm'a*.

LUGUBRE, adj. des 2 g., اندوه انگیز *heuzn'-èfza*, *èndouh-ènguiz*, a. حَزِين *hèzîn*, pr. t. *hazîn*, فاجع *fadjè'*, pr. t. *fadjî'*, فاجيع *fèdjî'*; — voix lugubre, a. صدای حزین *sèdai hèzîn*.

LUGUBREMENT, adv., باحزن *bè-heuzn*, a. حَزِيناً *hèzinèn*, pr. t. *hazinèn*.

LUI, f. elle; pron. de la 3me pers., او *ou*, وی *vèi*; — lui-même ou elle-même, خودش *khoud-èch*; — c'est lui, او است *oust*, خودش است *khoud-èch èst*; — c'est à lui, ou à elle, مال او است *malé oust*, ou از او است *èz oust*, dites-lui, باو بگوئید *bè-ou be-gouyid*, بگوئیدش *be-gouyid-èch*.

LUIRE, v. n., روشنائی دادن *dèrèkhchidèn*, روشنائی *roouchènayi* دادن *dadèn*.

LUISANT, E, adj., درخشان *dèrèkhchèndè*, درخشند *dèrèkhchan*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'* بَرّاق *bèrraq*.

LUISANT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*, a. جلا *djèla*.

LUMIÈRE, s. f., روشنائی *roouchènayi*, تابش *tabèch*, a. نور *nour*, ضیا *zia*; — la lumière du soleil, روشنائی *roouchènayîi âftab*, نور آفتاب *nouré âftab*; — connaissance, دانش *danèch*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — chandelle, bougie, چراغ *tchèragh*, a. شمع *chèm'*; — on nous a laissé sans lumière, مارا بی

چراغ گذاشتند *ma-ra bi tchèragh gouzachtènd*.

LUMIGNON, s. m., سر چراغ *sèré tchèragh*.

LUMINAIRE, s. m., a. نیر *nèiyir*; — les deux luminaires, نیر اعظم *nèiyirèin*; — on appelle aussi le soleil نیر اصغر *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*, et la lune نیر اصغر *nèiyiré èsg hèr*, pr. t. *nèiyiri asghar*.

LUMINEUX, EUSE, adj., درخشان *dèrèkhchan*, پرتو انداز *pèr-tou-èndaz*; — corps lumineux, a. اجرام نیر *èdramé nèiyiré*, pr. t. *idjrami nèiyiré*; — esprit lumineux, روشن ضمیر *roouchèn-zèmîr*, pr. t. *rouchèr-zamîr*.

LUNAIRE, adj. des 2 g., a. قمری *qèmèri*, pr. t. *qamari*.

LUNAISSON, s. f., ماه *mah*, گردش ماه *guèrdèché mah*.

LUNATIQUE, adj. des 2 g., سودائی *sooudayi*, وسواس *vèsvas*.

LUNDI, s. m., دو شنبه *dou-chèmbè*.

LUNE, s. f., ماه *mah*, a. قمر *qèmèr*; pr. t. *qamar*; — nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hîlal*; — pleine lune, ماه چهارده *mahé.tchèhar-dè*, a. بدر *bèdr*; — clair de lune, ماهتاب *mah-tab*.

LUNETTIER, IÈRE, s. qui fait des lunettes, عینکساز *'èinèk-saz*, qui en vend, عینک فروش *'èinèk-fourouch*.

LUNETTE, s. f., عینک *'èinèk*; — d'approche, دوربین *dour-bîn*.

LUSTRAGE, s. m., جلاکاری *djèla-guèri*, a. جلا *djèla*, pr. t. *djîla*.

LUSTRATION, s. f., a. رسم تطهیر *rèsmé tèthîr*, pr. t. *rèsmi tathîr*.

LUSTRE, s. m. éclat que l'on donne à une chose, a. جلا *djèla*,

pr. t. *djila*; — au fig. éclat que donnent la parure et la beauté, a. رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnaq*, حسن *heusn*; — chandelier à plusieurs branches, آویز *aviz*, آویزه *avizè*.

LUSTREER, v. a., جداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, a. مچلا *moudjèlla*.

LUSTRINE, s. f., پرنده *pèrènd*, پرنیان *pèrnian*, a. حریر *hèrir*, استبرق *èstèbrèq*, pr. t. *istibraq*.

LUTH, s. m., a. عود *'oud*, pl. اعواد *è'èvad*.

LUTHÉRANISME, s. m., آیین مذهب لوتر *mèzhèbé loutèr*, آیین *áyiné loutèr*.

LUTHÉRIEN, NE, adj., ائمت لوتر *oummèté loutèr*.

LUTIN, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*.

LUTINER, v. a., آزار دادن *zèhmèt dadèn*, زحمت دادن *azar dadèn*.

LUTTE, s. f., مصارعه *guir-ou-dar*, کشتی *kouchti* و دار *guir-ou-dar*, a. مبارزه *mouçarè'è*, pr. t. *muçara'a*; — combat, رزم *rèzm*, مبارزه *moubarèzè*, p. t. جنگ *djèng*, pr. t. *djènk*, a. محاربه *mouharèbè*.

LUTTER, v. n., مصارعه *kouchti guèrèftèn*, گرفتن *kouchti guèrèftèn*, مقاومت کردن *mouçarè'è kèrdèn*; — résister, مقاومت کردن *mouçarè'è kèrdèn*; — au fig. faire des efforts, دست زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تقلا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

LUTTEUR, s. m., پهلوان *pèhlè-van*, کشتی گیر *kouchti-guir*, p. t. *pèhlèvan*, pr. t. *pèhlèvan*, a. مصارع *mouçarè'*, pr. t. *muçari'*.

LUXATION, s. f., استخوان از بندگناه *dèr àmèdènè èstoukhan èz bènd-gah*.

LUXE, s. m., اسراف *khèrdjé guèzaf*, خرج گراف *èsraf*.

pr. t. *israf*; — objets de luxe, a. تجملات *tèdjèm-moulat*.

LUXER, v. a., استخوانیرا از بندگانه در آوردن *èstoukhani-ra èz bènd-gah dèr àvourdèn*.

LUXURE, s. f., a. نفه *nèfs*, شهوت *chèhvèt*.

LUXURIEUX, EUSE, adj. V. lascif.

LUZERNE, s. f., فسفسه *fèsfècè* (peu usité) اسپست *èspèst*, vulg. اسپرس *èsprès*, a. فصفسه *fèsfècè*.

LUZERNIÈRE, s. f., اسپستزار *èspèst-zar*.

LYCÉE, s. m., دبستان *dèbèstan*, a. دارلعلیم *dar-oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*, مدرسه *mèdrècè*.

LYMPHATIQUE, adj. des 2 g., دارنده خلط آبکی *darèndèyé khèlté àbèki*; — vaisseaux lymphatiques, مجرای خلط آبکی *mèdjra'è khèlté àbèki*, a. مجراء خلط المائی *mèdjra'è khèlt-oul-may'i*; — fig., سست *soust*.

LYMPHE, s. f., خلط آبکی *khèlté àbèki*.

LYNX, s. m., a. وشق *vèchèq*.

LYRE, s. f., بربط *bèrbèt*, pr. t. bèrbout, a. مزهر *mèzhèr*, pr. t. mizhèr, pl. مزاهر *mèzahèr*, pr. t. mèzahir.

LYRIQUE, adj. des 2 g., a. غنی *ghènèvi*, pr. t. ghanèvi.

M.

MA, pron. poss. f. V. mon.

MACARON, s. m., شیرینی بادام *chirini-hadam*.

MACARONI, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyé frèngui*.

MACÉDOINE, nom de pays., مکدونیه *mèkèdouniè*, pr. t. ma-kèdonia.

MACÉRATION, s. f. mortification, a. ریاضت *riazèt*; — opé-

ration chimique, *khicidègui*, a. نقوع *nè-gou'*, pr. t. *nouqou'* نَعْعْ *nèq'è*, pr. t. *naq'a*.

MACÉRER, v. a. mortifier son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*; — faire tremper un corps dans un liquide, *khicandèn*, خیساندن *khicanidèn*.

MACHEFER, s. m., ریم آهن *rimé àhèn*, توبال *toubal*, ساید *sayèd*.

MACHELIÈRE, adj. f. dent, دندان آسیا *dèndané ácia*, a. ناجذ *nadjèz*, pr. t. *nadjiz*, pl. نواجد *nèvadjèz*, pr. t. *nèvadjiz*.

MACHER, v. a., جاویدن *djavidèn*, خاییدن *khayidèn*, a. مضغ *mèzgh*, pr. t. *mazgh*; — mâché, e, خاییده *khayidè*, جاویده شد *djavidè-choudè*.

MACHEUR, s. m., خاینده *khayèndè*.

MACHIAVÉLISME, s. f., حيله کاری *hilè-kari*, a. حيله *hilè*, مکر *mèkr*.

MACHINAL, e, adj., حرکت بی اختیار *hèrèkètè bi-èkhtiar*, a. حرکت قسری *hèrèkètè qèsri*, pr. t. *harèkèti qisri*.

MACHINALEMENT, adv., بی اختیار *bi èkhtiar*, بحرکت قسریه *'bè-hèrèkètè qèsriyè*.

MACHINATION, s. f., دسیسه *dècicè*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

MACHINE, s. f., a. اسباب *èsbab*, a. منجنیق *mèndjèniq*, آلت *àlèt*, pl. آلات *àlat*, ادوات *èdèvat*.

MACHINER, v. a., اسباب فساد چیدن *èsbabé fèçad tchidèn*.

MACHINISTE, s. m., آلت ساز *àlèt-saz*, t. p. آلتگر *àlèt-guèr*.

MACHOIRE, s. f., زفر *zèfèr*, فك *fèk*, (vulg.) چانه *tchanè* et

آلواره *Alvarè*, a. فقم *fèqm*, pr. t. *faqm*, au duel, فقمين *fèqmèin*, pr. t. *faqmèin*.

MAÇON, s. m., a. بنا *bènna*.

MAÇONNAGE, s. m., كار بنا *karé bènna*.

MAÇONNERIE, s. f., a. بنائی *bènnayi*.

MAÇONNER, v. a., بنایی کردن *bènnayi kèrdèn*.

MACREUSE, s. f., اوردك ابى *eurdèk-âbi*, چنگر *tchènguèr*.

MACULER, v. a., چرك کردن *tchèrk kèrdèn*, لکه دار کردن *lèkkè-dar kèrdèn*.

MADAME, s. f., خانم *khanoum*, بانو *banou*.

MADemoiselle, دختر خانم *doukhètèr-khanoum*.

MADONE, s. f., a. حضرت مریم *sourètè hèzrètè mèrièm*.

MADRE, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MADRIER, s. m., کفتم *tèkhtèyè koulouft*.

MADRIGAL, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزليات *ghèzèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

MAGASIN, انبار *èmbar*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*.

MAGASINIER, s. m., انباردار *èmbar-dar*.

MAGE, s. m., مبد *mèdjous*, موبد *moubèd*, a. مغ *mough*, pl. مغان *moughan*.

MAGICIEN, NE, s., جادوگر *djadou-guèr*, ساحر باز *sèhr-baz*, pr. t. *sihir-baz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

MAGIE, s. f., جادوگری *djadou-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihir*.

MAGIQUE, adj. des 2 g., جادوئی *djadouyi*, سحری *sèhri*;
— extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adhib*,
غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

MAGISME, s. m., a. مَجُوسِيَّت *mèdjouciyèt*.

MAGISTRAL, E, adj., حَاكِم وَا *hakèm-var*.

MAGISTRALEMENT, adv., حَاكِمَانَه *hakèmanè*, pr. t. *haki-manè*.

MAGISTRAT, s. m., a. حَاكِم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حُكَّام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*; — en parlant des autorités municipales d'une ville, a. اَعْيَان شَهْر *è'èyané chèhr*, pr. t. *a'yani chèhr*.

MAGISTRATURE, s. f., a. حُكُومَت *houkoumèt*, pr. t. *huk-ioumèt*.

MAGNANIME, adj. des 2 g., صَاحِبْ اِبْهَت *sahèbé oubhèt*, بُولَنْدِ هَمْت *boulènd-hèmmèt*.

MAGNANIMEMENT, adv., بَه بُولَنْدِي هَمْت *bè-boulèndiï hèm-mèt*, بَا اِبْهَت *ba oubhèt*.

MAGNANIMITÉ, s. f., بُولَنْدِي هَمْت *boulèndiï hèm-mèt*, a. 'OULOUVVÉ *hèmmèt*, pr. t. 'uluvoï *him-mèt*.

MAGNATS, s. m., pl. بَزْرْگَان *bouzourgan*, a. اَشْرَاف *èchraf*.

MAGNÉSIE, s. f., مَغْنَزِي *mèghnèzi*.

MAGNÉTIQUE, adj. des 2 g., a. مَوْتَعَلَقْ بِقُوَّةِ مَقْنَاتِيْس *mou-tè'èllèq bè-gouvèyé mèqnatis*.

MAGNÉTISME, s. m., a. قُوَّةِ مَقْنَاتِيْس *qouvèyé mèqnatis*, ou مَغْنَاتِيْس *mèghnatis*.

MAGNIFICENCE, p. t. دَبْدَه *dèbdèhè*, طَنْطَنَه *tèntènè*, شَكُو *chèkouh*, a. دَجَلَال *djèlal*, دَجَلَالَت *djèlalèt*, اَحْتِشَام *èhtè-cham*, pr. t. *ihticham*. حِشْمَت *hèchmèt*, pr. t. *hach-mèt*; — en ture on emploie plus souvent le mot, سَلْتَنَت *sèltènèt*.

MAGNIFIQUE, adj. des 2 g., بَا شَكُو *ba-chèkouh*, بَا فَرَو شَكُو *ba-fèro shèkouh*.

ba-fèrr-ou-chèkouh, a. *علي* *ali*, *مكتشم* *mouhtèchèm*.

MAGNIFIQUEMENT, adv., *با شكوه* *ba chèkouh*, *با فتر و شكوه* *ba fèrr-ou-chèkouh*, *با احتشام* *bè-èhtècham*, *با جلال* *ba djè-lal*, *با حشمت* *ba hèchmèt*.

MAGOT, s. m. gros singe, *بوزينه قوي* *bouzinèyé qèvi-hèikèl*.

MAHOMET, n. pr. a. *محمّد* *mouhèmmèd*.

MAHOMÉTISME, s. m., *دين اسلام* *diné èslam*, pr. t. *dini islam*, *دين مكمّدي* *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muhèmmèdi*.

MAHOMÉTAN, e, adj., a. *مسلمان* *mouhèmmèdi*, *موسلماني* *mouhlèman*; — la nation mahométane, *امّت مكمّدي* *oummètè mouhèmmèdi*, pr. t. *ummèti muhèmmèdi*.

MAI, s. m., *ماه پنجم سال فرنگيان* *mahé pèndjourné salé frènguian*, *ايار* *èyar*. pr. t. *ayar*.

MAIGRE, adj. des 2 g., *لاغر* *laghèr*; — jour maigre, *روز پرهيز* *rouzé pèrhiz*.

MAIGRE, s. m., *گوشت بي چربي* *gouchté bi-tchèrbi*.

MAIGREUR, s. f., *لاغري* *laghèri*, a. *نكافت* *nouhafèt*.

MAIGRELET, te, adj., *اندكي لاغر* *èndèki laghèr*.

MAIGREMENT, adv. fig. *petitement*, *کم* *kèm*, *بقلّت* *bè-qèllèt*.

MAIGRIR, v. n., *لاغر شدن* *laghèr choudèn*.

MAIL, s. m., *چوگان* *tchoougan*, pr. t. *tchèvguian*, a. *صوچان* *savlèdjan*.

MAILLE, s. f., *چشمه* *tchèchmè*, *سوراخ* *sourakh*.

MAILLET, s. m., t. p. *ترقمق* *toqmaq*.

MAILLOT, s. m., *قنداقه* *qoundaqè*, a. *قماط* *qèmat*, pr. t. *qimat*.

MAIN, s. f., دست *dèst*, a. يد *yèd*, pl. ایادی *èyadi*; — une main de papier, يك دسته کاغذ *yèk dèstè-kaghèz*; — main-forte, یاورى *yavèri*; — prêter main-forte, یاورى کردن *yavèri kèrdèn*, امداد کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*.

MAIN-D'ŒUVRE, کار *kar*, کار دست *karè dèst*, a. عمل يد *'èmèlé yèd*, pr. t. 'amèli yèd.

MAIN-LEVÉE, s. f., a. كف يد *kèffè yèd*, pr. t. *kèffi yèd*, قصر يد *qèsré yèd*, pr. t. *qasri yèd*

MAINT, e, adj., چندین *tchèndîn*, بسیار *bèçiar*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

MAINTENANT, adv., اکنون *èknoun*, a. حالا *hala*, الآن *èlân*, ou *èlân*.

MAINTENIR, v. a. tenir au même état, نگاه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — soutenir qu'une chose est vraie, تأييد کردن *tè'èkid hèrdèn*, تأكيد کردن *tè'èyid kèrdèn*.

MAINTIEN, s. m. conservation, پاس *pas*, نگهدارى *nègah-dari*, o. وقایه *vègayè*, pr. t. *viqayè*, حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*; — manière de se tenir, نمایش *nèmayèch*, a. وضع *vèz'* pr. t. *vaz'*, هیئت *hèi'èt*.

MAIRE, s. m., داروغه *daroughè*.

MAIRIE, s. f., داروغه گری *daroughè-guèri*; — maison du maire, خانۀ داروغه *khanèyé daroughè*.

MAIS, conj. adversative, ولی *vèli*, وليك *vèlik*, ليك *lik*, وليكن *vèlikèn*, a. امّا *èmma*, لكن *lèkèn* ou لكن *lakèn*, pr. t. *lakîn*.

MAÏS, s. m., زرت *zourrèt*.

MAISON, s. f., خانه *khanè*, a. بيت *bèit*, pl. بيوت *bouyout*;
— maison d'arrêt, زندان *zèndan*, حبس خانه *hèbs-*
khanè, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, مكبس *mèhbès*, pr. t.
mahbès.

MAISONNÉE, s. f., اهل خانه *èhlè khanè*.

MAISONNETTE, s. f., خانه كوچك *khandyé koutchèk*.

MAÎTRE, s. m. chef, آقا *aga*, بزرگ *bouzourg*; — profes-
seur, a. معلّم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*; — qui en-
seigne un métier, استاد *oustad*, vulg. اوستا *ousta*; —
propriétaire, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*; — maître
de maison, صاحب خانه *sahèb-khanè*; — maître des
cérémonies, تشریفاتی *tèchrifattchi*.

MAÎTRESSE, s. f. V. maître; — signifie aussi fille ou
femme aimée de quelqu'un, جانانه *djananè*, a. معشوقه
mè'èchouqè, pr. t. *ma'chouqa*, محبوبه *mèhboubè*.

MAÎTRISE, s. f., استادی *oustadi*.

MAÎTRISER, v. a. gouverner en maître, فرمانفرمایی کردن
fèrman-fèrmayi kèrdèn; — fig., رام کردن *ram kèr-*
dèn, مطيع کردن *mouti' kèrdèn*, ضبط کردن *zèbt kèrdèn*;
— maîtrisé, e, a. مطيع *mouti'*, محكوم *mèhkoum*,
بردار *fèrman-bèr-dar*.

MAJESTÉ, s. f. grandeur suprême, a. عظمت *'èzèchèt*, pr. t.
'azamèt, مهابت *mouhabèt*, شوکت *chooukèt*, pr. t. *chèv-*
kèt, جلال *djèlal*; — titre donné aux souverains,
اعلیحضرت *è'èla-hèzrèt*, pr. t. *a'la-hazrèt*; — Sa Ma-
jesté le Roi, پادشاه *è'èla hèzrètè padèchah*,
pr. t. *a'la-hazrèti padichah*.

MAJESTUEUSEMENT, با شکوه *ba chèkouh*, با جلال *ba djèlal*.

MAJESTUEUX, **EUSE**, adj., با مهابت *ba-mouhabèt*, با شکوه *ba-chèkough*.

MAJEUR, **E**, adj., رسیدہ *bè-hèddé boulough* *rè-cidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha*; — la majeure partie, a. اکثر *èksèr*; — affaître majeure, کار مهم *karé mouhèmm*, a. امر مهم *èmré mouhèmm*, pr. t. *èmrî muhim*; — par force majeure, اضطراراً *èztèrarèn*, pr. t. *iztirarèn*, لابداً *la-bouddèn*.

MAJEURE, s. f., کبرا *koubra*; — la majeure et la mineure, کبرا و صغرا *koubra-ou-sèghra*, pr. t. *kubra-u-sighra*.

MAJOR, s. m., یاور *yavèr*; — état-major, لشکر سرکردگان *sèr-kèrdègané lèchkèr*.

MAJORDOME, s. m., a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

MAJORITÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé boulough*, a. بلوغیت *bouloughiyèt*; — la plus grande partie, a. اکثریت *èk-sèriyèt*.

MAJUSCULE, adj., a. حرف جلی خط جلی *khètté djèli*, کرفه جلی *kèrfé djèli*.

MAL, s. m., بدی *bèdi*, a. شر *chèrr*; — le Bien et le Mal, a. خیر و شر *khèir-ou-chèrr*, pr. t. *khàir-u-chèrr*; — douleur, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*; — mal de tête, درد سر *dèrdé sèr*; — perte, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*; — faire du mal, بدی کردن *bèdi kèrdèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — quel mal y a-t'il? چه عیب دارد *tchè 'èib darèd*, چه ضرر دارد *tchè zèrèr darèd*; — il n'y a pas de mal, ضرر ندارد *zèrèr nè-darèd*; — signifie aussi peine, travail, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*.

MAL, adv., بد *bèd*.

MALADE, adj. des 2 g., بیمار *bi-mar*, ناخوش *na-khoch*, a. مریض *mèriz*, pr. t. *mariz*.

MALADIE, s. f., بی ماری *bi-mari*, ناخوشی *na-khochi*, a. مریض *mèrèz*, pr. t. *maraz*, pl. امراض *èmraz*, علت *'èllèt*, pr. t. *'illèt*, pl. علل *'èlèl*, pr. t. *'ilèl*.

MALADIF, IVE, adj., دردمند *dèrdmènd*, بیمارغنج *bi-mar-ghèndj*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*.

MALADRESSE, s. f., خیرہ دستی *khirè-dèsti*, خامی *khami*.

MALADROIT, E, adj., خیرہ دست *khirè-dèst*, ناقابل *na-qabèl*, خام *kham*.

MALADROITEMENT, adv., بخیرہ دستی *bè-khirè-dèsti*, بطور *bè-toouré kham*, بخامی *bè khami*.

MALAISE, s. m., بی حالی *bi-hali*, a. قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.

MALAISÉ, E, adj., دشوار *douchvar*, a. مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

MALAISÉMENT, adv., بدشواری *bè-douchvari*.

MAL-APPRIS, E, adj., بی تربیت *bi-tèrbiyèt*, بی ادب *bi-dèb*.

MAL A PROPOS, adv., بی موقع *bi-moouqè'*.

MALAVISÉ, E, adj., بی اندیشه *bi-èndichè*, a. غافل *ghafèl*, pr. t. *ghafil*.

MALAXER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, مالیده نرم کردن *malidè-nèrm kèrdèn*.

MAL-BÂTI, E, ترکیب *bèd-tèrkib*.

MAL-CADUC, s. m., a. صرع *sèrè'*, pr. t. *sara'*.

MALCONTENT, *e*, *adj.*, ناراضی *na-razi*, ناخشنود *na-khouch-noud*.

MÂLE, *s.* et *adj.*, نر *nèr*, *a.* ذكر *zèkèr*, *pl.* ذكور *zoukour*, *pr. t.* *zukiour*; — le mâle et la femelle, نر و ماده *nèr-ou-madè*; — *fig.* vigoureux, مردانه *mèrdanè*, *a.* قوی *qèvi*.

MALÉDICTION, *s. f.*, *a.* لعن *lè'èn*, *pr. t.* *la'n*, لعنت *lè'ènèt*, *pr. t.* *la'nèt*.

MALÉFICE, *s. m.*, جادوئی *djadouyi*, افسونگری *èfsounguèri*.

MALENCONTRE, *s. f.*, امر بد فرجام *èmre béd-fèrdjam*.

MALENCONTREUX, *EUSE*, *adj.*, بد یمن *béd-youmn*.

MALENCONTREUSEMENT, *adv.*, بد بختانه *béd-bèkhtanè*.

MALENTENDU, *s. m.*, *a.* سهو *sèho*, اشتباه *èchtèbah*, *pr. t.* *ich-tibah*.

MAL-ÊTRE, *s. m.*, حالی بی *bi-hali*, بد حالی *béd-hali*.

MALFAÇON, *s. f.*, بد ترکیبی *béd-tèrkibi*, بد قواره‌ئی *béd-qèvarèyi*, بد برشی *béd-bourèchi*, *bourè-ché béd*.

MALFAIRE, *v. n.*, بدی کردن *bèdi kèrdèn*.

MALFAISANCE, *s. f.*, بدی *bèdi*, بد کاری *béd-kari*.

MAL-FAIT, *e*, *adj.* en parlant des personnes, بد ترکیب *béd-tèrkib*, بد قواره *béd-qèvarè*; — en parlant des choses, بد ساخت *béd-sakhtè*.

MALFAISANT, *e*, *adj.*, زیانکار *zian-kar*, *pr. t.* *zian-kar*, *a.* مضر *mouzèrr*, *pr. t.* *muzirr*.

MALFAITEUR, *TRICE*, *s.*, بد کردار *béd-kèrdar*, *a.* اهل فساد *èhle fèçad*, *pr. t.* *ahli fèçad*, مفسد *moufsèd*, *pr. t.* *mufsid*.

MALFAMÉ, *e*, *adj.*, بد نام *bèd-nam*.

MALGRACIEUX, *EUSE*, *adj.*, بد اطوار *bèd-ètvar*, *p. t.* خوریاد *khouriad*, *pr. t.* *khoriad*.

MALGRÉ, *prép.*, رأی بر خلاف *bèr khèlafé rè'i*, *a.* علی رغم *'èla règhm*; — *malgré lui*, او علی رغم *'èla règhmé ou*; — *nonobstant*, با وجود *ba voudjoud*, با وصف *ba vèsf*; — *malgré la pluie*, با وجود باران *ba voudjoudé baran*; — *malgré cela*, با وصف این *ba vèsfé in*.

MALHABILE, *adj.* *des 2 g.*, نا قابل *na-qabèl*, بی وقوف *bi-vouqouf*.

MALHABILEMENT, *adv.*, بی وقوفی *bè bi-vouqoufi*.

MALHABILETÉ, *s. f.*, بی وقوفی *bi-vouqoufi*.

MALHEUR, *s. m.* mauvaise fortune, نا سازگار *bèkhté na-sazegar*, بد بختی *bèkhté vajgoun*, وازگون *bèd-bèkhti*; — *désastre*, *a.* آفت *áfèt*, *pl.* آفات *áfat*. بلا *hèla*.

MALHEUREUSEMENT, *adv.* d'une manière malheureuse, بد بختانه *bèd-bèkhtanè*, بد در حالت *dèr halètè bèd*; — *par malheur*, حیف که *hèif ké*, افسوس که *èfsous ké*.

MALHEUREUX, *EUSE*, *adj.*, بد بخت *bèd-bèkht*, فلکزد *fèlèk-zèdè*; — *pauvre*, بی برکت و نوا *bi-bèrg-ou-nèva*, بی نوا *bi-nèva*, *a.* فقیر *fèqir*, *pr. t.* *faqir*, *pl.* فقرا *fouqèra*, *pr. t.* *fouqara*, مسکین *mèskîn*, *pl.* مساکین *mèçakîn*; — *funeste*, آفت انگیز *áfèt-ènguiz*; — *qui porte malheur*, بد شوم *bèd-youmn*, بد میمنت *bèd-mèimènèt*, *a.* مناکوس *mènhouz*; — *vil*, *insolent*, بی حیا *bi-hèya*, نا مرد *na-mèrd*, *a.* وقیح *vèqèh*, *pr. t.* *vaqih*.

MALHONNÊTE, adj. des 2 g., grossier, بی ادب *bi-êdêb*; — sans probité, نا درست *na-droust*, بی عرض و ناموس *bi-êrz-ou-na-mous*.

MALHONNÊTEMENT, adv. contre la bienséance, بی ادبانه *bi êdêbanê*.

MALHONNÊTETÉ, s. f., بی ادبی *bi-êdêbi*.

MALICE, s. f., خباثت *chêitênêt*, بد ذاتی *bêd-zati*, *khêbacêt*, pr. t. *khâbacêt*; — ruse, سالوسی *salouci*, a. *mêkr*, pr. t. *makr*, حيله *hilê*.

MALICIEUSEMENT, adv., از روی بد *bê-salouci*, از روی خباثت *êz rouï kêd-zati*, *khêbacêt*.

MALICIEUX, EUSE, adj. méchant, بد ذات *bêd-kich*, *bêd-zat*, شیطان *chêitan*, کم *kêm*, a. *khêbis*, pr. t. *khâbis*; — rusé, زیرک *zirêk*, vulg. *zêrêng*, pr. t. *zêirêk*, a. *qêllach*, pr. t. *qallach*.

MALIGNEMENT, adv., از روی بد سنگالی *êz rouï bêd-sêgali*.

MALIGNITÉ, s. f., بد اندیشی *bêd-sêgali*, بد ذاتی *bêd-zati*, *êndichi*.

MALIN, IGNE, adj., بد سنگال *bêd-sêgal*, بد اندیش *bêd-ên-dich*, a. *khêbis*, pr. t. *khâbis*; — fin, زیرک *zirêk*, vulg. *zêrêng*, حيله باز *hilê-baz*, دسیس *dêcis*, a. *mêkkar*, pr. t. *makkiar*.

MALINGRE, adj. des 2 g., زبون *zêboun*, a. ضعیف *zê'if*, pr. t. *za'îf*.

MALINTENTIONNÉ, E, adj., بد خواه *bêd-khah*.

MAL-JUGÉ, E, adj., a. عدم صحت حکم شرع *'êdêmé sêhhêté heukmé chér'*.

MALLE, s. f., جامه دان *djamè-dan*, a. صندوق *sèndouq*, pr.

t. *sandiq* ou *sandouq*, pl. صناديق *sènadèq*, pr. t. *sènadiq*.

MALLE-POSTE, s. f., چاپار *tchapar*, پوشته *pouchtè*, پست *post*.

MALLÉABILITÉ, s. f., a. لیانه *lianèt*.

MALLÉABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. لیین *lèiyîn*, مارن *marèn*, pr. t. *marîn*.

MALLETIER, s. m., صندوقساز *sèndouq-saz*.

MALMENER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MAL-MIS, e, adj., بد رخت پوشیده *bèd-rèkht-pouchidè*.

MALPLAISANT, e, adj., بد آیند *bèd-âyènd*, a. غیر مطبوع *ghèiré mètbou'*, pr. t. *ghaïri mètbou'*.

MALPROPRE, adj. des 2 g., چیل *pèlid*, چرکن *tchèpèl*, چرک *tchèrkèn*, vulg. کثیف *kècif*.

MALPROPREMENT, adv., بکثافت *bè-kèçafèt*.

MALPROPRETÉ, s. f., پلیدی *pèlidi*, a. کثافت *kèçafèt*.

MALSAIN, e, adj. qui est sujet à être malade, نا خوش مزاج *na-khoch-mèzadj*; — qui est contraire à la santé, بد *bèd*, a. غیر سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *ghaïri salim*, وخیم *vèkchim*, pr. t. *vakhim*; — air malsain, بد هوای *bèd-hèva*, a. غیر سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *ghaïri salim*, وخیم *vèkchim*, pr. t. *vakhim*.

MALSAËANT, e, adj., ناشایسته *na-chayèstè*, نا لایق *na-layèq*.

MALSONNANT, e, adj., نامقبل *na-mèqboul*.

MALTRAITER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MALVEILLANCE, s. f., بد خواهی *bèd-khahi*.

MALVEILLANT, e, adj., بد خواه *bèd-khah*.

MALVERSATION, s. f., a. عمل خلاف *'èmlèl khèlaf*, pr. t. *'amèli khilaf*.

MALVERSER, v. n., عمل خلاف کردن *'èmlèl khèlafè kèrdèn*.

MAMAN, s. f., مامک *mamèk*, مادرك *madèrèk*.

MAMELLE, s. f., پستان *pèstan*.

MAMELON, s. m., bout du sein, لولهٔ پستان *loulèyé pèstan*, سر پستان *sèré pèstan*; — petite montagne, سر کوه *sèré kouh*, کلهٔ کوه *kèllèyé kouh*; — تپه *tèpéh*.

MAMMIFÈRE, adj. des 2 g., پستاندار *pèstan-dar*.

MAMMIFORME, adj. des 2 g., بترکیب پستان *bè-tèrkibè pèstan*.

MANANT, s. m., روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

MANCHE, s. f., آستین *àstîn*; — s. m., دسته *dèstè*, a. قبضه *qèbzè*, pr. t. *qabzè*.

MANCHE, (la), nom géogr. بوزاز انگلستان *boghazè ènglèstan*.

MANCHETTE, s. f., سر آستین *sèré àstîn*.

MANCHON, s. m., دست پوش *dèst-pouch*.

MANCHOT, e, adj., یکدست شکسته *yèk-dèst-chèkèstè*.

MANDANT, s. m., وکیل کننده *vèkil-kounèndè*.

MANDAT, s. m., وکالت نامه *vèkalèt-namè*; — ordre de payer, برات *bèrat*, حواله *hèvalè*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*.

MANDATAIRE, s. m., a. وکیل *vèkil*, مأمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

MANDEMENT, s. m., فرمان *fèrman*, امر نامه *èmr-namè*, a. تنبيه *tènbiḥ*.

MANDER, v. a. faire savoir, پيغام دادن *pèigham dadèn*,
 خبر دادن *khèbèr dadèn*, ساختن آگاه *âgah sakhtèn* ou
kèrdèn; — faire venir, احضار کردن *èhzar kèrdèn*.

MANDIBULE, s. f., زفر زیرین *zèfèrè zirîn*, vulg. چانه زیرین
tchanèyé zirîn.

MANDOLINE, s. f., ستار *sètar*, کچک *tèmbouré*
koutchèk.

MANDRAGORE, s. f. plante, مردم گیاه *mèrdoum-guiah*, استرنک
èstèrèng, سترنگ *sètrèng* a. الصنم *yèbrouh-ous-*
sènèm, بیروح *birouh*.

MANÈGE, s. m. lieu d'exercice de chevaux, میدان تعلیم
mèidané tè'èlimé èsp, جولانگاه *djèvèlan-gah*; —
 l'exercice même, تعلیم *tè'èlimé èsp*; — ruse,
 شیوه *chivè*, a. فن *fènn*.

MANES, s. m., pl. مردگان روح *rouhé mourdègan*, ارواح
èrvah-oul-èmvat.

MANGANÈSE, s. f., سنگ مغنی *sèngué mèghni*.

MANGEABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*, a. مأكول
mè'èkoul, pr. t. *mè'èkioul*, pl. مأكولات *mè'èkoulat*, pr.
 t. *mè'èkioulat*.

MANGEAILLE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a.
 طعام *to'am*, pr. t. *ta'am*.

MANGEANT, e, adj., خوران *khouran*, خورنده *khourèndè*.

MANGEOIRE, s. f., آخور *âkhour*, آگند *âguènd*.

MANGER, v. a., خوردن *khourdèn*, a. اكل *èkl*, pr. t. *akl*.

MANGER, s. m., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,
 pl. اطعمه *èt'èmè*, pr. t. *it'imè*.

MANGE-TOUT, s. m., a. می‌تر *moubèzzèr*, pr. t. *moubèzzir*.

MANGEUR, EUSE, s., بسیار خوار *bèciar-khar*.

MANGLIER, s. m., a. تینِ ہندی *tiné hendi*, pr. t. *tini hîndi*.

MANIABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *lèiyîn*, *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*.

MANIAQUE, adj. des 2 g., دیوانہ *divanè*, a. مجنون *mèdjnoun*.

MANIE, s. f., دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djènoun*.

MANIEMENT, s. m. action de manier, پرواس *pèrvas*, دستمالی *dèst-mali*, a. ملامسہ *moulamècè*; — mouvement du bras, de la jambe, جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — maniement des armes, استعمال *èstè'èmalé èslèhè*; — fig. en parlant des affaires, تمشیت کار *tèmhîyètè kar*, a. اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

MANIER, v. a., toucher, دست مالیدن *dèst malidèn*, دست در کار پرواسیدن *pèrvacidèn*; — diriger, دست در کار داشتن *dèst dèr kar dachtèn*, کار را انداختن *kar-ra rah èndakhtèn*; — avoir à sa disposition, در دست داشتن *dèr dèst dachtèn*, بدست گرفتن *dèst guèrèftèn*, بے دست گرفتن *bè-dèst guèrèftèn*; — se servir adroitement d'une chose, استعمال کردن *èstè'èmal kèrdèn*.

MANIÈRE, s. f., سان *san*, a. طور *toour*, pr. t. *tavr*, pl. اطوار *ètvar*, وجه *vèdjh*, طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, قسم *qèsm*, pr. t. *qism*, pl. اقسام *èqsam*, اسلوب *ousloub*, pr. t. *usloub*, منوال *mènval*, pr. t. *mînval*; — de cette manière, این طور *în qèsm*, این سان *în san*, این طور *în toour*.

MANIÈRE, *s. f.*, *a.* با چمخ *ba-tèkellouf*, با تکلف *ba-tchèmkhèm*, *a.* متصنّع *moutècènnè*.

MANIFESTATION, *s. f.*, *a.* اظهار *èbrâz*, بروز *bèrouz*, اظهار *èzhar*, *pr. t.* *izhar*, اعلام *è'èlam*, اعلان *è'èlan*, *pr. t.* *i'lan*.

MANIFESTEMENT, *adv.*, آشکارا *àchkara*.

MANIFESTE, *adj.* des 2 g., آشکار *àchkar*, هویدا *houvèida*, *a.* ظاهر *zahèr*, *pr. t.* *zahir*, واضح *vazèh*, *pr. t.* *vazih*, عیان *'èyan*.

MANIFESTE, *s. m.*, اعلامنامه *è'èlam-namè*, اعلان نامه *i'lan-namè*, بیان نامه *bèyan-namè*.

MANIFESTER, *v. a.*, عیان کردن *houvèida kèrdèn*, عیان کردن *'èyan kèrdèn*, آشکارا کردن *àchkara kèrdèn*; — *se manifester*, خود را ظاهر کردن *khoud-ra zahèr kèrdèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, آشکار شدن *àchkar choudèn*, ظهور کردن *souhour kèrdèn*; — *manifesté*, *e.* هویدا شده *houvèida-choudè*, ظاهر شده *zahèr-choudè*, *a.* مبین *moubèiyèn*.

MANIGANCE, *s. f.*, فند *fènd*, رنک *rèng*, *pr. t.* *rènk*, *a.* تمهید مقدمه *tèmhidé mouqèddèmè*, *pr. t.* *tamhidi muqaddimè*.

MANIPULATION, *s. f.* action de manipuler, *V.* ce mot.

MANIPULER, *v. a.*, با دست درست کردن *ba dèst droust kèrdèn*.

MANIVELLE, *s. f.*, دسته *dèstè*.

MANNE, *s. f.* espèce de suc qui se recueille sur certains végétaux, شیر خشک *chir-khochk*, شیر خشت *chir-khècht*; — la nourriture que Dieu fit tomber du ciel pour les enfants d'Israël, *a.* من *mènn*; — la manne et

les cailles, من و سلوی *mènn-ou-sèlva*, pr. t. *mènn-u-salva*; — panier, سبد *sèbèd*.

MANNEQUIN, s. m. espèce de panier, سبد *sèbèd*; — figure, a. صورت مجسم *sourètè moudjèssèm*, pr. t. *sourèti mudjèssèm*.

MANŒUVRE, s. m., مزد بر, *mouzd-bèr*, مزدور, *mouzdour*, a. عمله *'èmelè*, فعله *fè'èlè*.

MANŒUVRE, s. f., ter. de mar., tous les cordages d'un navire, ريسمانهای کشتی, *risman-haï kèçhti*, ريسمانهای بادبان *risman-haï bad-ban*; — art de gouverner un vaisseau, فن حرکت دادن کشتی *fènnè hèrèkèt da-dèné kèçhti*, a. صنعت بحریه *sèn'ètè bèhriyè*, pr. t. *sana'ati bahriyè*; — mouvement des troupes, مشق *mèçqé sèr-baz*, حرکت قشون *hèrèkètè qouchoun*.

MANŒUVRER, v. n. ter. de mar. ريسمانهای کشتی را حرکت دادن *badban-haï kèçhti-ra kèrèkèt dadèn*; — En parlant des troupes, مشق سربازی کردن *mèçqé sèr-bazi kèrdèn*.

MANŒUVRIER, s. m., a. دریغ بحریه ماهر *dèr fènnè bèh-riè mahèr*.

MANOIR, s. m., خانه *khanè*.

MANOUVRIER, s. m., a. عمله *'èmelè*, a. اجیر *èdjir*.

MANQUE, s. m., بی *bi*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*; — manque d'argent, بی پولی *bi-pouli*; — de vivre, a. قحطی *qèhti*; — de force, بی قوتی *bi-qouvètè*; — de soin, a. غفلت *ghèflèt*, pr. t. *ghaflèt*, اهمال *èhmal*, pr. t. *ihmal*, عدم دقت *'èdèmè dèqqèt*, pr. t. *'adèmi diqqat*.

MANQUER, v. a. et n. faire une faute, خبط کردن *khèpt*

kèrdèn, *کړدن* *khèta kèrdèn*, *غلط کړدن* *ghèlèt kèrdèn*; — n'avoir pas, *نداشتن* *nè-dachtèn*; — manquer d'argent, *پول نداشتن* *poul nè-dachtèn*; — être sur le point de.... j'ai manqué de, *بود که کم مانده بود که* *kèm mandè-boud ké*; — ne pas réussir, *نشدن* *nè-choudèn*; — manquer de parole, *سر حرف خود نیستاندن* *sèré hèrfé khoud nè-istadèn*, *کړدن* *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — à son devoir, *لازمه خدمت خود را بجا* *lazèmèyé khèdmèté khoud-ra bè-dja nè-yàvour-dèn*; — le pied lui a manqué, *پایش لغزید* *pay-èch lèghzid*; — son fusil a manqué, *تفنگش در نرفت* *tou-fèng-èch dèr nè-rèft*; — il a manqué de respect, *بی حرمتی کرد* *bi-heurmèti kèrd*.

MANSARDE, s. f., *منزل زیر بام خانه* *mènzèlé ziré bamé khandè*.

MANSUÉTUDE, s. f., *آسودگی جان* *dèl-àrami*, *دل آرامی* *àçoudèguï djan*.

MANTE, s. f., *بالاپوش سیاه* *bala-pouché siah*, a. *احرام* *èhram*, pr. t. *ihram*.

MANTEAU, s. m., *بالاپوش* *bala-pouch*; — figur, *بهانه* *bèhanè*, a. *لباس* *lèbas*, pr. t. *libas*; — de cheminée, *بالای بخاری* *balai boukhari*.

MANTELET, s. m., *بالاپوش کوچک* *bala-pouché koutchèk*.

MANTILLE, s. f., *بالاپوش زنانه* *bala-pouché zènanè*.

MANUEL, LE, adj., *کار دست* *karé dèst*, a. *معمول بالید* *mè'èmoul bèl-yèd*, pr. t. *ma'mouli bil-yèd*.

MANUEL, s. m., *کتابچه دعا* *kètabtchèyé do'a*, *کتابچه* *kètabtchè*, a. *مجموعه* *mèdjimou'è*, pr. t. *madjimou'a*.

MANUELLEMENT, adv., با دست *ba dèst*.

MANUFACTURE, s. f., a. متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*; — lieu où se fabriquent les objets manufacturés, کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khanè*.

MANUFACTURER, v. a., در کارخانه ساختن *dèr kar-khanè sakhtèn*; — manufacturé, e, در کارخانه ساخته شده *dèr kar-khanè sakhtè-choudè*.

MANUFACTURIER, s. m., صاحب کارخانه *sahèbè kar-khanè*, p. t. کارخانه جی *kar-khanèdji*, pr. t. *kiar-khanèdji*.

MANUMISSION, s. f., آزاد کردن *àzad kèrdèn*.

MANUSCRIT, s. m., دست خط *dèst-khètt*, pr. t. *dèst-khatt*.

MANUSCRIT, e, adj., خطی *khètti*.

MANUTENTION, s. f. conservation, پاسداری *pas-dari*, نگاهداری *nègah-dari*, a. محافظت *mouhafèzèt*, ou محافظه *mouhafèsè*, pr. t. *muhafaza*, صیانت *sianèt*; — administration, مباشرت *moubachèrèt*, a. اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

MAPPEMONDE, s. f., نقشه کره ارض *nèqchèyé kourèyé èrz*.

MAQUEREAU, s. m., a. کریج *kèrirdèj*; — celui qui fait le métier de procurer des femmes, t. p. میانجی *mianèdji*.

MAQUERELLAGE, s. m., جاکشی *djakèchi*.

MAQUIGNON, s. m., اسب فروش *èsp-fourouch*, جانباز *djan-baz*, فرودنده اسب *fourouchèndèyé èsp*.

MAQUIGNONNAGE, s. m., جانبازی *djan-bazi*.

MAQUIGNONNER, adv., کردن جانبازی *djan-bazi kèrdèn*.

MARABOUT, s. m. prêtre musulman, a. مربوط *mourabèt*, pr. t. *morabit*.

MARATS, s. m., چپچله *tchèptchèlè*, بتلاق *bètlaq*.

MARASME, s. m., a. قحول *qouhoul*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, سل *sèll*, pr. t. *sill*, ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*.

MARÂTRE, s. f., نا مادری *na-madèri*, مادر اندر *madèr-èn-dèr*, مادریره *marirè*.

MARAUD, s. m., چاچول *tchatchoul*, نا پاک *na-pak*.

MARAUDE, s. f., در اطراف اردو *douzdi dèr ètrafé ourdou*.

MARAUDER, v. n., کردن دزدی *douzdi kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*.

MARAUDEUR, s. m., سرباز دزد *sèr-bazé douzd*.

MARBRE, s. m., مرمر *mèrmèr*, سنگ مرمر *sèngué mèrmèr*.

MARBRER, v. a., مرمر نما کردن *mèrmèr-nèma kèrdèn*; — marbré, e, مرمر نما *mèrmèr-nèma*.

MARBRIER, s. m., مرمر تراش *mèrmèr-tèrach*.

MARBRIÈRE, s. f., معدن مرمر *mè'èdèné mèrmèr*.

MARCASSIN, s. m., بچه خوک جنگلی *bètchèyé khouké djènguèli*.

MARCHANT, s. m., سوداگر *sooudagùèr*, p. t. بازارگان *bazar-gan*, pr. t. بازارگان *bazirguidan*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *toudjdjar*; — place marchande, تجارتگاه *tèdjarèt-gah*, pr. t. *tidjarèt-guiah*.

MARCHANDER, v. a., چانه زدن *tchanè zèdèn*; — au fig. تردید داشتن *tèrdid kèrdèn*, تردید کردن *tèrdid dachtèn*.

MARCHANDISE, s. f., a. مال تجارت *malé tèdjarèt*, a. مال *mal*, pl. اموال *èmval*, متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*.

MARCHE, s. f., روش *rèvèch*, هروی *rèh-rèvi*; — d'un ouvrage,

a. سباق *siaq*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sèlouk*, pr. t. *soulouk*; — en parlant des troupes, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — signifie aussi le chemin que l'on fait d'un lieu à un autre, راه *rah*; — un jour de marche, در راه بودن *dèr rah boudèn*; — marche d'escalier, پله پله *payè pèllè*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHÉ, s. m., بازار *bazar*, a. سوق *souq*, pl. اسواق *èsvaq*; — faire le marché, قیمت را طی کردن *qèimèt-ra tèi kèrdèn*; — bon marché, ارزان *èrzan*; — le bon marché, ارزانی *èrzani*.

MARCHEPIED, s. m., تکیه گاه پا *tèkiè-gahé pa*, a. قدمه *qèdèmè*.

MARCHER, v. n., راه رفتن *rah rèftèn*; — faire marcher, راه انداختن *rah èndakhtèn*.

MARCHER, s. m., روش *rèvèch*.

MARCHEUR, EUSE, s., راه پیما *rah-pèima*, راه رو *rah-roou*, راه نورد *rah-nèvèrd*.

MARCOTTE, s. f., شاخ درختی بزمین خوابانده *chakhé dè-rèkhti bè-zèmīn khabandè*.

MARDI, s. m., سه شنبه *sè-chèmbè*, روز سه شنبه *rouzé sè-chèmbè*.

MARE, s. f., آبگیر *àb-guir*, چاله *tchalè*, تالاب *talab*.

MARÉCAGE, s. m., زمین پر گل و لای *zèminé pour guèl-ou-lai*, چپچله *tchèptchèlè*, vulg. بتلاق *bètlaq*.

MARÉCAGEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*, پر گل و لای *pour guèl-ou-lai*.

MARÉCHAL, s. m. (ferrant), نعل بند *nè'èl-bènd*, pr. t. *na'l-band*, a. بیطار *bèitar*; — d'armée, سردار *sèr-dar*, سردار

کَلّ *sèr-daré koull*; — des logis, مباشر منازل *mou-bachèrè mènazèlè lèchkèr*.

MARÉCHALERIE, s. f., نعل بندی *nè'èl-bèndi*.

MARÉE, s. f., a. جزر و مدّ *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*; — toutes sortes de poissons frais, ماهی دریا *mahî dèria*.

MARGE, s. f., کنار *kènar*, a. حاشیه *hachîè*, هامش *hamèch*, pr. t. *hamich*; — écrire en marge, در حاشیه نوشتن *dèr hachîè nèvèchtèn*.

MARGER, v. a., حاشیه درست کردن *hachîè droust kèrdèn*, حاشیه گذاشتن *hachîè gouzachtèn*.

MARGINAL, e, adj., در حاشیه نهشته *dèr hachîè nèvèchtè*, حاشیه *hachîè*.

MARGUERITE, s. f., fleur, گل مینا *goulé mina*, p. t. هزار دانه *hèzar-danè*.

MARGUILLIER, s. m., مباشر کلیسا *moubachèrè kliça*.

MARI, s. m., شوی *chouï*, شوهر *choouhèr*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*.

MARIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ازدواج *qabèlè èzdèvadj*.

MARIAGE, s. m., عروسی *'èrouci*, a. نکاح *nèkah*, pr. t. *ni-kiah*, تأهل *tè'èhhoul*, pr. t. *tè'èhhull*, تزوج *tèzèvvoudj*, ازدواج *èzdèvadj*, pr. t. *izdivadj*.

MARIE, n. prop., مریم *mèrièm*; — la Sainte Vierge, حضرت مریم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*.

MARIÉ, e, adj., عروسی کرده *'èrouci-kèrdè*; — en parlant d'une femme, شوهر دار *choouhèr-dar*, شوهر رفته *choouhèr-rèftè*; — en parlant d'un homme, عیالدار *'èyal-dar*; — le marié, داماد *damad*; — la mariée, عروس *'èrous*.

MARIER, v. a., عقد نکاح *'èqdé nèkah bèstèn*, عقد کردن *èqd kèrdèn*; — on dit aussi en parlant d'une fille, عروسی کردن *choouhèr dadèn*; — se marier, عروسی کردن *'èrouci kèrdèn*; — on dit aussi en parlant d'un homme, زن گرفتن *zèn guèrèftèn*, زن کردن *zèn kèrdèn*; — en parlant d'une femme: شوهر کردن *choouhèr kèrdèn*, شوهر رفتن *choouhèr rèftèn*.

MARIN, s. m., اهل دریا *èhlé kèchti*, اهل دریا *èhlé dèria*, a. ملاح *mèllah*.

MARIN, e, adj., دریائی *dèriayi*, a. بحری *bèhri*; — carte marine, نقشه دریا *nèqchèyé dèria*.

MARINADE, s. f., گوشت توی سرکه کرده *gouchté touï sèrkè kèrdè*.

MARINE, s. f. qui concerne la navigation, امور دریا *oumouré dèria*, a. امور باکریه *oumouré bèhriyé*, pr. t. *umouri bahriyé*; — puissance navale, جهازات جنگی *djèhazaté djèngui*; — le ministre de la marine, وزیر امور *vèziré oumouré bèhriyé*.

MARINER, v. a., خواباندن *touï sèrkè khabandèn*, توی آب نمک کردن *touï àbé nèmek kèrdèn*.

MARINIER, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*.

MARIONNETTE, s. f., عروسک جنبان *'èrouçèké djoumban*.

MARITALEMENT, adv., مثل شوهر *choouhèranè*, شوهرانه *mèslé choouhèr*.

MARITAL, e, adj., شوهری *choouhèri*.

MARITIME, adj. des 2 g. qui est relatif à la mer, دریائی *dèriayi*, a. بحری *bèhriü*, pr. t. *bahriü*, بحریه *bèhriyé*, pr. t. *bahriyé*; — qui est près de la mer, در کنار دریا

واقع *dèr kènaré dèria vaqè'*, a. ساحليّه *sahèliyè*, pr. t. *sahiliyè*; — les pays maritimes, a. ممالك ساحليّه *mèmalèké sahèliyè*, pr. t. *mèmaliki sahiliyè*, ممالك بحريّه *mèmalèké bèhriyè*, pr. t. *mèmaliki bahriyè*.

MARJOLAINE, s. f., فودنج *foudèndj*.

MARMAILLE, s. f., كودكان *koudèkan*.

MARMELADE, s. f., a. مربّا *mourèbba*.

MARMITE, s. f., ديك *dik*, پاتيله *patilè*.

MARMITON, s. m., اشپز شاگرد *achpèz-chaguèrd*.

MARMOT, s. m. petit garçon, كودك *koudèk*, طفل كوچكى *tèflé koutchèki*.

MARMOTTE, s. f., موش كوهى *mouché kouhi*.

MARMOTTEUR, v. n., دندندن كردن *dèndidèn*, دندندنه *dèndènè* کندن *kèrdèn*, زیر لب حرف زدن *zire lèb hèrf zèdèn*.

MARMOTTEUR, EUSE, s., دندندنه كننده *dèndènè-kou-nèndè*.

MAROC, nom de pays, a. مملکت فاس *mèmlèkètè fas*.

MAROQUIN, s. m., سختيان *sèkhtian*, pr. t. *sakhtian*.

MAROQUINER, v. a., گونه ساختن *sèkhtian-gounè* *sakhtèn*,

MAROQUINERIE, s. f., سختيانسازى *sèkhtian-sazi*,

MAROQUINIER, s. m., سختيانساز *sèkhtian-saz*.

MAROTTE, s. f., ديوانگى *divanègui*.

MAROUFLE, s. m., نابكار *na-bèkar*.

MARQUANT, e, adj., a. معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*, مشهور *mèchhour*, معتبر *mou'outèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*.

MARQUE, s. f., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت

'èlamèt, pr. t. 'alamèt, pl. علامات 'èlamat, pr. t. 'alamat.

MARQUER, v. a., نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*, نشان کردن *nèchan kèrdèn*.

MARQUETER, v. a., خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*; — marqueté, e, خال خال *khal-khal*.

MARQUÉTERIE, s. f., خاتم *khatèm*.

MARQUEUR, s. m., نشان کننده *nèchan-kounèndè*, نشان گذارنده *nèchan-gouzarèndè*.

MARQUIS, isf, s., مرکبی *mèrki*, pr. t. *marki*.

MARQUISAT, s. m., مرکبزی *mèrkizi*.

MARRAINE, s. f., مادر تعمیدی *madèré tè'èmidi*.

MARRI, ie, adj., پشیمان *pèchiman*, a. نام *nadèm*, pr. t. *nadim*.

MARRON, s. f., شاه بلوط *chah-bèlout*, ou شابلوط *chabèlout*.

MARRONNIER, s. m., درخت شاه بلوط *dèrèkhté chah-bèlout*; — sauvage, درخت بلوط *dèrèkhté bèlout*.

MARS, s. m. planète, بهرام *bèhram*, a. مریخ *mèrrikh*; — troisième mois de l'année, p. t. مارت *mart*, فروردین *fèr-vèrdîn*, a. اذار *èzar*.

MARSEILLE, nom de ville, مارسيليا *marsilia*.

MARSOIN, s. m., ماهی یونس ریزه *mahiï younècé rizè*.

MARTEAU, s. m., چاکوچ *tchakoutch*, ou چکوک *tchèkoutch*.

MARTELAGE, s. m., چکوجزنی *tchèkoutch-zèni*.

MARTELÉ, e, adj., چکوک خورده *tchèkoutch-khourdè*, ضرب مدقوق *zèrbé tchèkoutch khourdè*, a. چکوک خورد *mèdqouq*.

MARTELER, v. a., چکوک زدن *tchèkoutch zèdèn*.

- MARTELET**, s. m., کوچک *tchèkoutché koutchèk*.
- MARTIAL**, e, adj., جنگی *djèngui*, a. حربی *hèrbi*, pr. t. *harbi*.
- MARTINET**, s. m., پرستنی کوهی *pèrèstouï kouhi*.
- MARTINGALE**, s. f., تعلیمی *tè'èlimi*.
- MARTRE**, s. f., سمورک *sèmourèk*; — martre-zibeline, سمور *sèmour*, pr. t. *samour*, a. ستور *sèmmour*.
- MARTYR**, e, s., a. شهید *chèhid*, pl. شهدا *chouhèda*.
- MARTYRE**, s. m., شهیدی *chèhidi*, a. شهادت *chèhadèt*.
- MARTYRISER**, v. a., شهید کردن *chèhid kèrdèn*; — tourmenter cruellement, اذیت کردن *'èzab kèrdèn*, اذیت *èziyèt kèrdèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — martyrisé, e, کشیده اذیت *èziyèt-kèchidè*.
- MARTYROLOGE**, s. m., شهدا دفتر *dèftèrè èçamiï chouhèda*.
- MASCARADE**, s. f., اشخاص تبدیل لباس کرد، *èchkhacè tèbdilé lèbas kèrdè*, مسخرگی *mèskhèrègui*.
- MASCULIN**, e, adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zèkour*, pr. t. *zoukiour*; — terme de grammaire, a. مذکر *mouzèkkèr*; — masculin et féminin, a. مؤنث *mouzèkkèr-ou-mou'ènnès*, pr. t. *muzèkkèr-u-muènnès*.
- MASCULINITÉ**, s. f., a. ذکوریت *zèkouriyèt*, pr. t. *zèkiou-riyèt*.
- MASQUE**, s. m., صورت مقوای *sourètè mouqavayi*; — personne masquée, شخص تبدیل لباس کرد، *chèkhsé tèbdilé lèbas kèrdè*.
- MASQUER**, v. a., کسی را تبدیل لباس کردن *kèci-ra tèbdilé lèbas kèrdèn*; — cacher, پوشیدن *pouchidèn*, نهان

nèhan kèrdèn, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se masquer, تبدیل لباس شدن *tèbdilè lèbas choudèn*.

MASSACRE, s. m., a. قتل عام *qètlè 'âm*, pr. t. *qatli 'âm*.

MASSACRER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*.

MASSACREUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MASSAGE, s. m., مشتمل *mouchtè-mal*.

MASSE, s. f. amas de plusieurs parties de même ou de différente nature formant un corps, توده *toudè*, کود *koud*, a. کومه *koumè*, pr. t. *kiumè*; — en masse, en grande quantité, بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, فراوان *fèravan*, *khèrmèn-khèrmèn*; — en masse, formant un corps, un tout, یک پارچه *yèk-partchè*, توده *toudè*; — masse d'arme, گرز *gourz*.

MASSEPAIN, s. m., لوزینه *louzinè*.

MASSE, v. a. frictionner, مشتمل کردن *mouchtè-mal kèrdèn*; — réduire en masse, جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*, خرمین کردن *khèrmèn kèrdèn*.

MASSIER, s. m., گرز دار *gourz-dar*.

MASSIF, ive, adj., کلفت *koulouft*, قرص *qours*; — d'une seule pièce, یکپارچه *yèk-partchè*, p. t. یکپاره *yèk-parè*, a. مصمت *mousmèt*, pr. t. *musmit*; — fig. grossier, درشت *droucht*, کند *kound*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MASSUE, s. f., گرز *gourz*, a. عمود *'èmoud*, pr. t. *'amoud*.

MASTIC, s. m., کندرک *koundourèk*, علك خاییدنی *'èlèkè*

khayidèni; — composition pour coller, سرش *sèrèch*,
يلم *yèlèm*.

MASTICATION, s. f., خايش *khayidègui*, خايش
khayèch.

MASTIQUER, v. a., چسپانیدن *ichèspandèn*, چسپانیدن
tchèspanidèn.

MASURE, s. f., خرابه *khèrabèyi*, ويرانه *viranèyi*.

MÂT, s. m., ديرك *dirèk*; — de navire, ستون کشتی *sètouné*
kèchti.

MAT, E, adj., بي جلا *bi-djèla*, ا. غير مجلا *ghèiré mou-*
djèlla.

MAT, s. m. terme du jeu d'échec, مات *mat*.

MATAMORE, s. m., شجاعت فروش *choudja'èt-fèrouch*.

MATELAS, s. m., توشك *touchèk*, شاد گونه *chadgouné*, نهال
nèhal.

MATELASSIER, s. m., لحافدوز *lèhaf-douz*.

MATELOT, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, ا.
ملاح *mèllah*.

MÂTER, v. a., un vaisseau, ستون کشتی نصب کردن *sè-*
touné kèchti nèsb kèrdèn.

MATER, v. a., مات کردن *mat kèrdèn*.

MATÉRIALISME, s. m., a. وجود الماده فقط *èl-*
è'tèqad 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-i'tiqad*
'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALISTE, s. m., a. المعتقد على وجود الماده فقط *èl-*
mou'outèqèd 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-*
mou'taqid 'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALITÉ, s. f., ا. مادیّت *maddiyèt*.

MATÉRIAUX, s. m. pl., مصالح بنائی *mèçalèhé bènnaïi*,
مصالح *mèçalèh*.

MATÉRIEL, LE, adj., a. مادی *maddi*, جسمانی *djèsmani*,
pr. t. *djismani*; — au fig. grossier, درشت *droucht*, a.
غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MATÉRIELLEMENT, adv., a. جسماً *djèsmèn*, pr. t. *djismèn*.

MATERNEL, LE, adj., a. مادری *madèri*, a. اُمّی *oummi*; — amour
maternel, محبت مادری *mèhèbbète madèri*.

MATERNELLEMENT, مادرانه *madèranè*.

MATERNITÉ, s. f., a. مادری *madèri*, a. والدیت *valèdiyèt*, pr.
t. *validiyèt*, اُمّیت *oummiyèt*.

MATHÉMATICIEN, a. ارباب علم ریاضی *èhlé 'èlmé riazî*,
علم ریاضی *èrbabé 'èlmé riazî*, pr. t. *èrbabi 'ilmi riazî*,
a. ریاضی *riazi*, pl. ریاضیون *riaziyoun*.

MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ریاضی *mou-*
tè'èllèq bè-'èlmé riazî, a. ریاضی *riazi*.

MATHÉMATIQUEMENT, adv., a. بحسب قاعدة علم ریاضی *bè-*
hècèbé qa'èdèyé 'èlmé riazî.

MATHÉMATIQUES, s. f. pl., a. علم ریاضی *'èlmé riazî*, pr. t.
'*ilmi riazî*, pl. علوم ریاضیه *'ouloumé riazîyè*, pr. t.
'*ulumi riazîyè*.

MATIÈRE, s. f., a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — en ma-
tière de . . . در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*,
در باره *dèr barèyé*.

MÂTIN, s. m., سکی گله بان *sègué guèlè*, سکی گله *sègué*
guèlè-ban.

MATIN, s. m., صبح گاه *soubh-gah*, صبح *soubh-dèm*, a.
صبح *sèbah*, pr. t. *sabah*, سحر *sèhèr*.

- MATINAL**, *e*, *adj.*, سحر خیز *sèhèr-khiz*.
- MATINÉE**, *s. f.*, سحرگاه *sèhèr-gah*, وقت سحر *vèqtè sèhèr*,
a. صبح *soubh*.
- MATINES**, *s. f. pl.*, *a.* صلاة السحر *sèlat-ous-sèhèr*, *pr. t.* *sa-lat-us-sahar*.
- MATOIS**, *e*, *adj.*, حيله باز *hilè-baz*, *a.* قلاش *qèllach*, *pr. t.* *gallach*.
- MATOU**, *s. m.*, گربه نرينه *nèrinèyé gourbè*, گربه نر *gour-bèyé nèr*.
- MATRICE**, *s. f.*, بچه دان *bètchè-dan*, زهدان *zèh-dan*, *a.* رحم *rèhèm*, *pr. t.* *rahim* et *rahm*; — moule; *a.* قالب *qalèb*,
pr. t. *qalib*, *vulg.* *qaloub*.
- MATRICULE**, *s. f.*, *a.* دفتر *dèftèr*, *pl.* دفاتر *dèfatèr*, *pr. t.* *dèfatir*.
- MATRIMONIAL**, *e*, *adj.*, نکاحی *nèkahi*, *pr. t.* *nikiahi*.
- MATRONE**, *s. f.* sage-femme, *V.* SAGE-FEMME.
- MATURATIF**, *IVE*, *a.* دواى منضج *dèvaï mounèzzèdj*, *pr. t.* *dèvaï munèzzidj*.
- MATURATION**, *s. f.*, پزش *pèzèch*, *a.* انتضاج *èntèzadj*, *pr. t.* *èntizadj*.
- MATURE**, *s. f.*, دیرکهای کشتی *dirèk-haï kèchti*.
- MATURITÉ**, *s. f.*, پختگی *poukhiègui*, رسیدگی *rècidègui*,
a. نصج *nèsdj*, *pr. t.* *nasdj*.
- MAUDIRE**, *v. a.*, لعن کردن *lè'èn kèrdèn*, لعنت کردن *lè'ènèt kèrdè-choudè*, *a.* *nèt kèrdèn*.
- MAUDIT**, *e*, *adj.*, لعنت کرده شده *lè'ènèt kèrdè-choudè*, *a.* ملعون *mèl'oun*.

MAUGRÉE, v. n., داد و فریاد کردن *dad-ou-fériad kèrdèn*, کفر گفتن *koufr goftèn*.

MAURE, féminin. MAURESQUE, a. مغربى *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*.

MAUSOLÉE, s. m., دخمه *dèkhmè*, a. توبه *tourbè*, مرقد *mèr-qèd*, pr. t. *marqad*.

MAUSSADE, adj. des 2 g., تشروى *tourch-roui*, بد اخم *bèd-èkhm*, بی مزه *bi-mèzè*.

MAUSSADERIE, s. f., مزگى *bi-mèzègui*, بد اخمی *bèd-èkhmi*.

MAUVAIS, e, adj., بد *bèd*; — nuisible, a. مضّر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MAUVE, s. f., پنیړك *pènirèk*, گل خطمی *goulè khètmì*, a. ختباى *khèbbazì*.

MAUX, pl. de MAL, بلاها *bèla-ha*, مصیبتها *moucibèt-ha*, a. مصایب *mèçayèb*, pr. t. *mèçatèb*.

MAXILLAIRE, adj. des 2 g., چانه‌ئى *tchanèyi*, زفرى *zèfèri*.

MAXIME, s. f., a. اصل *ouçoul*, قاعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

MAXIMUM, s. m., منتهای مراتب *mountèhai mèratèb*.

MAZETTE, s. f. mauvais petit cheval, يابو *yabou*; — joueur inhabile, بازی نادان *bazì-na-dan*.

ME, pron. pers., مرا *mèra*, خود مرا *khoudé mèra*, بمن *bè-mèn*, از من *èz mèn*; — il me voit, مرا می‌بیند *mèra mi-binèd*, il me parle, بمن حرف می‌زند *bè-mèn hèrf mi-zènèd*, il me l'a pris, از من گرفت *èz mèn guèrèft*.

MÉCANICIEN, s. m., a. اقبال *èrbabé 'èlmé djèrré èsqa*, pr. t. *èrbabi 'ilmi djarri èsqa*.

MÉCANIQUE (LA), s. f., a. علم جرّ ائقال 'èlmé djèrré èsqał, pr. t. 'ilmi djarri èsqał.

MÉCANIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم جرّ ائقال moutè'èl-
lèq bè-'èlmé djèrré èsqał.

MÉCANIQUEMENT, adv., a. باسباب bè-èsbab.

MÉCANISME, s. m., a. تركيب اجزا tèrkibé èdjza, pr. t. tèrkibi èdjza, a. تركيب الاجزا tèrkib-oul-èdjza.

MÉCHAMMENT, adv., a. بد بد منشی bè bèd-mènèchi, بد بد ذاتی bè bèd-zati.

MÉCHANCETÉ, s. f., a. بد منشی bèd-mènèchi, ا. شقاوت chèqavèt.

MÉCHANT, e, adj. mauvais, بد ادبار èdbar ; — méchant pays, بد مملکت mèmlèkètè bèd ; — qui est enclin au mal, بد منش bèd-mènèch, بد نهاد bèd-nèhad, بد ذات bèdzat, a. شقی chèqi, شیر chèrir ; — qui manque de probité, ا. نا مرد na-mèrd, نا پاک na-pak, نا درست na-droust, a. فاسد facèd, pr. t. facid, مفسد moufsèd, pr. t. mufsid ; — méchante intention, a. نیت فاسده niyètè facèdè, pr. t. niyèti facidè.

MÈCHE, s. f., a. فتيلè fètilè, pr. t. fètil, فتيل fètil, pr. t. fètil,

MÉCOMPTE, s. m., a. سهو در حساب sèhv dèr hèçab, a. سهو الحساب sèhv-oul-hèçab, pr. t. sèhv-ul-hiçab.

MÉCOMPTE, (SE) v. pron., a. سهو کردن dèr hèçab sèhv kèrdèn.

MÉCONNAISSABLE, adj. des 2 g., a. نا شناختنی na-chènakhtèni.

MÉCONNAISSANCE, s. f., a. کفر نعمت koufré nè'èmèt.

MÉCONNAÎTRE, v. a., نشناختن *nè-chènakhtèn*; — méconnaître le bien qu'on vous a fait, کفر نعمت کردن *koufré nè'émèt kèrdèn*.

MÉCONTENT, e, adj., نا راضی *na-razi*, نا خوشنود *na-khoch-noud*; — fâché, دلگیر *dèl-guir*, رنجیده *rèndjidè*.

MÉCONTENTEMENT, s. m., دلگیرى *dèl-guiri*, ناخشنودى *na-khochnoudi*.

MÉCONTENTER, v. a., نا راضی کردن *na-razi kèrdèn*, دل شکستن *dèl chèkèstèn*.

MECQUE, (LA) nom de ville, a. مکه *mèkkè*.

MÉCRÉANT, s. m., a. کافر *kafèr*, pr. t. کفار *kiafir*, pl. کفار *kouffar*.

MÉDAILLE, s. f., نشان سکه‌یى *nèchané sèkkèyi*, مدال *mè-dal*; — ancienne monnaie, پول قدیم *poulé qèdim*, سکه قدیم *sèkkèyé qèdim*.

MÉDAILLON, s. m., سکه بزرگ *sèkkèyé bouzourg*.

MÉDECIN, s. m., a. طبیب *tèbib*, pr. t. *tabib*, pl. اطبا *ètèbba*, حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

MÉDECINE, s. f. art., طبیبی *tèbibî*, a. طبابت *tèbabèt*.

MÉDECINE, s. f., potion, دوا *dèva*, a. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — purge, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

MÉDIAIRE, adj. des 2 g., میانى *miani*.

MÉDIAL, e, adj., a. وسط کلمه *vècètè kèlèmè*, pr. t. *vècèti kèlèmè*.

MÉDIAT, e, adj., a. بواسطه *bè-vacètè*.

MÉDIATEMENT, adv., a. بواسطه *bè-vacètè*, a. بالواسطه *bèl-vacètè*, pr. t. *bil-vacètè*.

MÉDIATEUR, TRICE, s., میانجی *miandji*, a. واسطه *vacètè*,

pr. t. *vacita*, مصلح *mouslèh*, pr. t. *muslih*, pl. مصلحين
mouslèhîn, pr. t. *muslèhîn*.

MÉDIATION, s. f., a. توسط *tèvèssout*, وساطت *vèçatèt*.

MÉDICAL, e, adj., متعلق بعلم طب *moutè'èllèq bè-'èlmè tèbb*,
a. طبى *tèbbi*, طبية *tèbbiyè*.

MÉDICAMENT, s. m., دوا *dèva*, درمان *dèrman*, a. علاج *'èladj*,
pr. t. *'iladj*.

MÉDINE, ville, a. مدينه منوره *mèdinè*, مدينه منوره *mèdinèyè*
mounèvvèrè, pr. t. *mèdinèr munèvvèrè*.

MÉDIOCRE, adj. des 2 g., a. وسط *vècèt*, متوسط *moutèvès-*
sèt, pr. t. *mutèvèssit*.

MÉDIOCREMENT, adv., کم *kèm*, میانه *mianè*, a. متوسطاً
moutèvèssèièn.

MÉDIOCRITÉ, s. f., a. وسط *vècèt*, حالت وسط *halètè vècèt*,
اوسط *ooucèt*, pr. t. *èvsat*.

MÉDIRE, v. n., بد گوئی کردن *bèd-gouyi kèrdèn*, غیبت
کردن *ghèibèt kèrdèn*.

MÉDISANCE, s. f., بد گوئی *bèd-gouyi*, a. غیبت *ghèibèt*, pr.
t. *ghaïbèt*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*.

MÉDISANT, e, adj., بد گو *bèd-gouï*, بد گو *bèd-gou*, زشت
یاد کن *zècht-yad-koun*.

MÉDITATIF, IVE, adj., اندیشه ناک *èndichè-nak*, اندیشه کنند
èndichè-kounèndè, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutè-*
fèkkir.

MÉDITATION, s. f., اندیشه *èndichè*, a. تفکر *tèfèkkour*, تأمل
tè'èmmoul, pr. t. *tè'èmmul*.

MÉDITER, v. n., اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*, تفکر
tèfèkkour kèrdèn.

MÉDITERRANÉE, s. f., دریای سفید *dèriaî sèfid*.

MÉDIUM, s. m., a. وسیله *vècilè*.

MÉDULLAIRE, adj. des 2 g., مغزی *mèghzi*.

MÉFAIRE, v. n., مرتکب عمل بد شدن *mourtèkèbè 'èmlé béd choudèn*.

MÉFAIT, s. m., عمل بد *'èmlé béd*, عمل قبیح *'èmlé qèbih*, a. سؤالعمل *sou'-oul-'èml*.

MÉFIANCE, s. f., بد گمانی *béd-goumani*, a. عدم اعتماد *'èdèmé è'tèmad*, a. سؤالظن *sou'-ouz-zènn*.

MÉFIANT, e, adj., بد گمان *béd-gouman*, a. سؤالظن *sou'è zènn*.

MÉFIER (SE), v. pron., بد گمانی کردن *béd-goumani kèr-dèn*, بد گمان بودن *béd-gouman bouden*, امنیت نداشتن *èmniyèt nè-dachtèn*.

MÉGARDE, s. f., a. عدم دقت *'èdèmé dèqqèt*, a. غفلت *ghèf-lèt*, pr. t. *ghaflèt*.

MÉGÈRE, s. f., بد منش زن *zèné béd-mènèch*.

MÉGISSERIE, s. f., دباغی پیراهش پوست *pirahèché-poust*, دباغی *dèbbaghi*, a. دباغت او *ou dèbbaghèt*.

MÉGISSIER, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دباغ *dèbbagh*, pr. t. *dabbagh*.

MEILLEUR, e, adj., بهتر *bèhtèr*, a. اولی *oula*, pr. t. *èvla*;
— le meilleur, بهترین *èz hèmè bèhtèr*, بهترین *bèhtèrîn*.

MÉLANCOLIE, s. f., مالیخ مالیخ *malikh*, مالیخولیا *malikhoulia*, سودا *soouda*, سیاه صفرای *sèfraî-siah*; — tristesse, اندوه *èndouh*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.

MÉLANCOLIQUE, adj. des 2 g., مالیخولیائی *malikhouliaïy*,

سودا زده *soouda-zèdè*, a. سوداوی *sooudavi*, pr. t. *sèv-davi*; — triste, اندوهکین *èndouhkhîn*, غمناک *ghèmnak*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

MÉLANCOLIQUEMENT, adv. tristement, و غم *bè-èndouh-ou-ghèm*.

MÉLANGE, s. m., آمیزش *àmizèch*, a. اختلاط *èkhtèlat*, pr. t. *ikhtilat*.

MÉLANGER, v. a., قاتی کردن *qati kèrdèn*, آمیختن *àmikh-tèn*, بهم آمیختن *bè-hèm àmikktèn*, بهم زن *bè-hèm zè-dèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, a. مخلوط *mèkh-lout*, pr. t. *makhlout*.

MÉLASSE, s. f., درد شکم *dourdé chèkèr*.

MÉEÉE, s. f., کشاکش *kècha-kèch*, ستیزه *sètizè*, a. قتال *qè-tal*, pr. t. *qital*; — fig. contestation vive, a. مباحثه *moubahècè*, pr. t. *mubahacè*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadilè*.

MÊLER, v. a., بهم زن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, قاتی کردن *qati kèrdèn*; — se mêler, دخیل شدن *dèkhil choudèn*, مخلوط شدن *mèkh-lout choudèn*; — fig. مداخله کردن *moudakhèlè kèrdèn*; — mêlé, e, توی اندر توی *touï-èndèr-touï*, مخلوط شده *mèkh-lout-choudè*.

MÊLEZE, s. m. arbrisseau, شربین *chèrbîn*.

MELLIFÈRE, adj. des 2 g., عسلدار *'ècèl-dar*.

MELLIFICATION, s. f., ترکیب یافتن عسل *tèrkib yaftènè 'ècèl*, عسل شدن *'ècèl choudèn*.

MÉLISSE, s. f., بادرنگبویه *badrèngbouyè*, a. بقله اترجیه *bèqlèyè ètrèdjîè*.

MÉLODIE, s. f., آهنگی *àhèng*, خوش آهنگی *khoch-àhèngui*,
a. لحن *lèhn*, الحان *èlhan*, هزج *hèzāj*.

MÉLODIEUX, EUSE, adj., خوش آهنگی *khoch-àhèng*, خوش
اواز *khoch-àvaz*.

MÉLODIEUSEMENT, adv., بخوش آوازی *bè-khoch-àvazi*.

MELON, s. m., خربزه *khèrbouzè*, a. بطیخ *bèttikh*; — melon
d'eau, هندوانه *hèndèvanè*.

MELONNIÈRE, s. f., بوستان ou بوستان *boustan*.

MELOPÉE, s. f., a. قاعده لحن *qa'èdèyè lèhn*, pr. t. *qa'idèr
lahn*.

MEMBRANE, s. f., پرده *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*.

MEMBRANEUX, EUSE, adj., a. غشائی *ghèchayi*.

MEMBRE, s. m., a. عضو *'ouzv*, pr. t. *'izv* ou *'uzv*, pl. اعضا
è'èza, pr. t. *a'za*.

MEMBRU, E, adj., کنبه اعضا *koundè-è'èza*.

MÊME, adj. des 2 g., همان *hèman*, همین *hèmin*, یکی *yèki*;
— c'est le même, همان است *hèman èst*, همین است *hèmin èst*;
— c'est la même chose, یکی است *yèkist*; —
lui-même, elle-même, خودش *khoud-èch*; — moi-même,
خادم *khoud-èm*; — toi-même, خدت *khoud-èt*; —
nous-mêmes, خودمان *khoud-man*; — vous-mêmes,
خودتان *khoud-tan*, خود شما *khoudè-chouma*; — eux-
mêmes, خودشان *khoud-chan*.

MÊME, adv., هم *hèm*, a. حتی *hètta*; — quand même il
me l'aurait dit, اگر هم بمن گفته باشد *èguèr hèm bè-
mèn goftè-bachèd*; — être à même, قادر بودن *qadèr
boudèn*, مستعد بودن *moustè'èdd boudèn*; — de même,

tout de même, همچنین *hèm-tchènîn*; — de même que, چنانکه *tchènan-ké*.

MEMENTO, s. m., یاد داشت *yad-dacht*.

MÉMOIRE, s. f., a. حافظه *hafèzè*, pr. t. *hafiza*, قوّ حافظه *qouvèyè hafèzè*, pr. t. *qouvètè hafèzè*, a. حافظه *qouvètè hafiza*.

MÉMOIRE, s. m. liste d'objets, état sommaire, یاد داشت *yad-dacht*, a. تذکره *tèzkèrè*; — écrit exposant une affaire, نوشته *nèvèchtèyi*, a. تقریر *tèqrir*, شرح *chèrh*; — facture, حساب *siahèyè hèçab*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

MÉMORABLE, adj. des 2 g., ذکر کردنی *zèkr-kèrdèni*, a. واجب الذکر *vadjèb-ouz-zèkr*, pr. t. *vadjib-uz-zikr*.

MÉMORIAL, s. m. V. MÉMOIRE, s. m.

MENACANT, e, adj., تهدید آمیز *tèhdid-â Miz*, ترساننده *tèr-sanèndè*, a. مهگد *mouhèddèd*, pr. t. *muhèddid*.

MENACE, s. f., a. تهدید *tèhdid*, pl. تهدیدات *tèhdidat*.

MENACER, v. a., تهدید کردن *tèhdid kèrdèn*.

MÉNAGE, s. m. gouvernement domestique, ادارهٔ امر خانه *èdarèyè èmrè khanè*, خانه داری *khanè-dari*; — famille, اهل خانه *èhlè khanè*, a. عیال *'èyal*; — faire bon ménage, خوب گذران کردن *khoub-gouzèran kèrdèn*.

MÉNAGEMENT, s. m. égards, ملاحظهٔ حال *moulahèzèyè hal*, نگاهداری *nègah-dari khatèr*, a. مراعات *moura'at*, — précaution, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

MÉNAGER, v. a. user d'économie, خانه داری کردن *khanè-dari kèrdèn*, باندازه خرج کردن *bè-èndazè khèrdj kèr-*

dèn ; — avoir des égards, مراعات خاطر کردن *moura'atè khatèr kèrdèn*, رعایت کردن *rè'ayèt kèrdèn* ; — se ménager, مراقب حال خود بودن *mouragèbè halé khoud boudèn*.

MÉNAGER, ÈRE, adj., خانده دار *khanè-dar*.

MÉNAGERIE, s. f., باغ وحش *baghé vèhch*, a. بیت السباع *bèit-ous-sèba'*.

MENDIANT, e, s., گدا *guèda*, a. سایل *sayèl*, pr. t. *saïl*.

MENDICITÉ, s. f., گدائی *guèdayi*, دریوزه *dèriyouzè*.

MENDIER, v. n., گدائی کردن *guèdayi kèrdèn*, دریوزه کردن *dèriyouzè kèrdèn*.

MENÉE, s. f., دسیسه کاری *dècicè-kari*, a. دسیسه *dècicè*, pl. تلبیسات *dèçayès*, pr. t. *dèçaïs*, تلبیس *tèlbis*, pl. *tèlbicàt*.

MENER, v. a., راهنمائی کردن *rah-noumaï kèrdèn* ; — au fig. bien conduire ses affaires, راه بردن *rah bourdèn*, از پیش بردن *èz pich bourdèn*.

MÉNÉTRIER, s. m., سازنده دهاتی *sazèndè dèhati*, سازنده *sazèndè*.

MENEUR, s. m. qui mène, برنده *bèrèndè* ; — fig. chef de parti, ریشفید *riché-sèfid*, بزرگی *bouzourg*, a. رئیس *rè'is*.

MENINGE, s. f., a. الدماغ *oumm-oud-dèmagh*.

MENOTTE, s. f. petite main, دست کوچک *dèsté koutchèk* ; — pl. fers, زنجیر دست *zèndjiré dèst*.

MENSONGE, s. m., دروغ *dourough*, a. کذب *kèzb*, pr. t. *kizb*.

MENSONGER, ÈRE, adj., دروغ *dourough*, a. کاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*.

MENSTRUUEL, LE, adj., متعلق باحيض زنان *moutè'èllèq bè-hèizé zènan*, a. حيضى *hèizi* pr. t. *haizi*.

MENSTRUES, s. f. pl, a. حيض *hèiz*, pr. t. *haiz*, طمث *tèms*, pr. t. *tams* ou *tims*.

MENSUEL, LE, adj., ماه بهر *bè-hèr mah*, p. t. ماهيانه *ma-hianè*, ماهى *mahi*, a. شهرى *chèhri*.

MENTAL, E, adj., a. ذهنى *zèhni*, خيالى *khiali*, pr. t. *kha-yali*, فكرى *fèkri*, pr. t. *fikri*; — en termes de religion, a. وجدانى *vedjdani*, وجدانيه *vedjdaniyè*; — restriction mentale a. تقية *tèqiyè*.

MENTALEMENT, adv., از روى خيال *èz rouï khial*; — en termes de religion, a. وجداناً *vedjdànèn*, مراقباً *mouraqèbèn*.

MENTERIE, s. f., حرفهاى دروغ *hèrf-haï dourough*.

MENTEUR, EUSE, s., دروغگو *dourough-gou*, a. كاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*; — très menteur, خيلى دروغگو *khèili dourough-gou*, a. كذاب *kèzzab*.

MENTHE, s. f., پودنه *poudnè*, a. نعناع *nè'na'* ou نعنه *nè'ènè*, pr. t. *na'nè*.

MENTION, s. f., a. ذكر *zèkr*, pr. t. *zìkr*.

MENTIONNER, v. a., ذكر كردن *zèkr kèrdèn*, مذکور داشتن *mèzkour dachtèn*; — mentionné e, ذكر كرده *zèkr kèrdè-choudè*, مذکور شده *mèzkour-choudè*, a. مذکور *mèzkour*, مذكوره *mèzkourè*.

MENTIR, v. n., دروغ گفتن *dourough goftèn*.

MENTON, s. m., چانه *tchanè*, غبغب *ghèbghèb*, زنج *zènèkh*, زنجدان *zènèkh-dan*, a. نغن *zèqèn*, pr. t. *zaqan*.

MENTOR, s. m., راهنما *rah-nouma*, a. مرشد *mourchèd*, pr. t. *murchid*.

MENU, *e*, adj., ریزه *rizè*, باریک *barik*, ا. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

MENUISERIE, *s. f.*, نَجَّاری *nèddjari*, درود گری *dèroud-guèri*, ا. نَجَّارَت *nèdjarèt*.

MENUISER, *v. a.*, کردن نَجَّاری *nèddjari kèrdèn*.

MENUISIER, *s. m.*, درود گَر *dèroud-guèr*, ا. نَجَّار *nèddjar*.

MÉPHITIQUE, adj. des 2 g., ا. وخیم *vèkchim*, pr. t. *vakchim*, مَوْتَقِفَن *moutè'èffèn*, pr. t. *muta'affèn*.

MÉPHITISME, *s. m.*, ا. وخامت *vèkhamèt*, تَعْفَن *tè'èffoun*.

MÉPRENDRE, (*se*) *v. pron.*, شَتَبَاء سَهو کردن *sèho kèrdèn*, اِشْتَبَاه *èchtèbah kèrdèn*, خَبْتُ کردن *khèbt kèrdèn*.

MÉPRIS, *s. m.*, خَواری *khari*, ا. اِهَانَت *èhanèt*, pr. t. *iha-nèt*, هَقَارَت *hèqarèt*, pr. t. *hiqarèt*; — au mépris de, بی ملاحظه *bi moulahèzè*, اَعْتَنَّا نَكْرَد *e'tèna nè-kèrdè*.

MÉPRISABLE, adj. des 2 g., خَوَار *khar*, ا. ذَلِيل *zèlil*, مَهِين *mèhîn*.

MÉPRISANT, *e*, adj., اِسْتَحْقَار کُنْدِه *èstèhgar-kounèndè*.

MÉPRISE, *s. f.*, خَبْتُ *khèbt* et خَبْتُ *khèpt*, ا. سَهو *sèho*, اِشْتَبَاه *èchtèbah*, pr. t. *ichtibah*, خَطَا *khèta*, pr. t. *khata*, غَلَط *ghèlèt*, pr. t. *ghalat*.

MÉPRISER, *v. a.*, خَوَار شَمَرْدَن *èhanèt kèrdèn*, اِهَانَت کردن *èhanèt kèrdèn*, بَهَقَارَت نَه گاه *bè-hèqarèt nè-gah kèrdèn*, اَدَم نَدَانَسْتَن *dakhèlé àdèm nè-danès-tèn*; — méprisé, *e*, خَوَار *khar*, ا. ذَلِيل *zèlil*, مَهِين *mèhîn*.

MER, *s. f.*, دَرِیَا *dèria*, ا. بَحر *bèhr*, pr. t. *bahr*, pl. بَحَار *bèhar*; — le bord de la mer, دَرِیَا لَب *lèbé dèria*, کِنَار *kènaré dèria*; — les côtes de la mer, دَرِیَا کِنَار *kènaré dèria*, ساحل *sahèl*, pl. سَوَاحِل *sèvahèl*.

MERCANTILE, adj. des 2 g., مستند داد و ستد *mèkhsoucé dad-ou-sètèd*, تجارتي *tèdjarèti*.

MERCENAIRE, s. m., مزدور *mouzdour*, اجير *èdjir*, pr. t. *adjir*.

MERCENAIREMENT, adv., با اجرت *ba eudjrèt*, بمزد *bè-mouzd*.

MERCEURIE, s. f., سمساری *sèmsari*.

MERCI, s. f. miséricorde, ce mot ne s'emploie que dans ces phrases : crier merci, demander merci, زندهار خواستن *zènhar khastèn*, امان خواستن *èman kastèn*.

MERCI, s. m., شکر گذاری *choukr-gouzari*, تشکر *tèchèk-kour*, pr. t. *tèchèkkur*; — merci, je vous remercie, التفات شما زیاد *tèchèkkour mi-kounèn*, تشکر میکنم *tèfaté chouma ziad*; — Dieu merci, شکر خدا را *choukr khouda-ra*, الحمد لله *èl-hèmdou-lillah*.

MERCIER, IÈRE, s., سمسار *sèmsar*.

MERCREDI, s. m., چهارشنبه *tchèhar-chèmbè*, ou tchar-chèmbè, pr. t. *tchar-chènbè*.

MERCURE, s. m. la planète la plus proche du soleil, تیر *tir*, ا. عطارد *'outarèd*, pr. t. *'outarid*; — vif argent, سیماب *sim-ab*, ا. جیوه *djivè*, pr. t. *djiva*, زیبق *zibèq*, pr. t. *zibaq*.

MERCURIALE, s. f., سرزنش *sèr-zènèch*, نکوهش *nèkoughèch*, ا. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

MERCURIEL, LE, adj., جیوه دار *djivè-dar*.

MERDE, s. f., گنه *goh*, ا. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*, نجاست *nèdjacèt*.

MÈRE, s. f., مادر *madèr*, ا. والدہ *valèddè*, pr. t. *validè*.

MÉRIDIEU, s. m., ابره نصف النهار *daïrèyé nèsf-oun-nèhar*.

MÉRIDIENNE, s. f., a. خط الطول *khètt-out-toul*, pr. t. *khatt-ut-toul*; — repos, خواب روز *khabé rouz*.

MÉRIDIONAL, e, adj., a. جنوبی *djènoubi*.

MÉRINOS, s. m. étoffe, مېرنوس *mèrinos*.

MÉRISIER, s. m. درخت آلبالو, *dèrèkhté álou-balou*.

MÉRITANT, e, adj., سزاوار *sèzavar*, a. لایق *layèq*, pr. t. *la-ìq*, مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahqq*, *mustahiqq*.

MÉRITE, s. m., هنر *hounèr*, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabilyèt*, لیاقت *liaqèt*, pr. t. *liaqat*.

MÉRITER, v. a., شایستگی *sèzavar boudèn*, شایستگی داشتن *chayèstègui dachtèn*, مستحق بودن *moustèhèqq boudèn*; — on dit: cette nouvelle mérite confirmation, این خبر اعتبار صحت این خبر محتاج بتصدیق است *sèhhèté ìn khèbèr mouhtadj bè-tèsdiq èst* ou ندارد این خبر اعتبار *ìn khèbèr è'ètèbar nè-darèd*; — mérite, e, شایان *chayan* سزاوار *sèzavar*, a. مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahqq*.

MÉRITOIRE, adj. des 2 g., با ثواب *ba-sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

MÉRITOIREMENT, adv., بطور لایق *èz roui sèvab*, بطور لایق *bè-toouré layèq*.

MERLE, s. m., سار سیاه *saré siah*, توکا *touka*.

MERVEILLE, s. f., a. معرکه *mè'èrèkè*, a. عجیبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — à merveille, بسیار خوب *bèciar khoub*, a. اعلا *e'èla*, pr. t. *a'la*.

MERVEILLEUSEMENT, adv., بطور عجیب *bè-toouré 'èdjib*.

MERVEILLEUX, EUSE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*;

— f., عَجِيبَه 'edjibè, pr. t. 'adjibè, — m., غَرِيب ghèrib, pr. t. gharib; — f., غَهْرِيبَه ghèribè, pr. t. gharibè.

MES, pron. poss. pl., مَنِ mèn, بَنَدَه bèndè; — mes amis, قَلَمِهای دوستهای مَنِ dousthaï mèn; — mes plumes, قَلَمِهای مَنِ qèlèmhāï mèn ou بَنَدَه قَلَمِهای مَنِ qèlèmhāï bèndè.

MÉSALLIANCE, s. f., نِكَاح بی مَناسِبِت nèkahé bi mounacèbèt.

MÉSALLIER, v. a., عَقْد نَا مَناسِب کَرْدَن 'eqdè na-mounacèb kèrdèn; — se mésallier, با کِسی غَیر مَناسِب ازواج کَرْدَن ba kèci ghèiré mounacèb èzdèvadj kèrdèn.

MÉSAVENTURE, s. f., حَادَثَه بَد hadècèyé bèd, a. حَادَثَه hadècèyé mènhoucè, pr. t. hadicèï mènhoucè.

MÉSESTIMER, v. a. n'avoir pas d'estime pour quelqu'un, مَعْتَبَر نَدَاشْتَن bè-hèçab nè-yavourdèn, بَا مَو'وُتَبَّهَر nè-dachtèn; — apprécier une chose au dessous de sa valeur, از اَصْل قِیْمَت کَمْتَر قِیْمَت کَرْدَن èz èslé qèimèt kèmtèr-qèimèt kèrdèn.

MÉSINTELLIGENCE, s. f., عِدْم سَازِش 'èdèmé sazèch, a. بی اِتْفَاقِ bi-ètètèfaq, a. عِدْم اِتْفَاقِ 'èdèm-oul-ètètèfaq, pr. t. 'adèm-ul-ittifaq, نِفَاق nèfaq, pr. t. nifaq.

MÉSOFFRIR, v. n., از قِیْمَتِش کَمْتَر دَاڤَن èz qèimèt-èch kèmtèr dadèn.

MESQUIN, e, adj., سِیَه دَسْت sièh-dèst, سِیَه کَاسِه sièh-kacè, a. خَسِیس khècis, pr. t. khacis.

MESQUINEMENT, adv., بَخِشْتَن بَسِیَاھَدَسْتَنِ bè-siah-dèsti, بَخِشْتَن bè-khèssèt.

MESQUINERIE, s. f., a. خِشْتَن khèssèt.

MESSAGE, s. m., پِیغام pèigham, پِیغام pèyam, a. خَبَر khèbèr, pr. t. khabèr.

MESSAGER, ÈRE, s. m., پیغام رسان *pèigham-bèr*, پیغام گماشته *pèigham-règan*, پیک *pèik*, گوماشته *goumachètè*, pl. گوماشته‌گان *goumachètègan*; — celui qui porte les lettres d'une ville à l'autre, à pied, پیاده *piadè*, ا. ساعی *sa'y*, قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*; — à cheval, چاپار *tchapar*.

MESSAGERIE, s. f., امر گماشته *èmré goumachètè*; — lieu d'où partent des voitures à jour fixe, محل کالسکه کرایه‌ئی *mèhèllè kalèskèyé kèrayèyi*.

MESSALINE, s. f., au fig. زن بی حیا *zèné bi hèya*, زن پرده *zèné pèrdè-dèridè*.

MESSE, s. f., ا. قّداس *qouddas*.

MESSÉANT, e, adj., نا شایسته *na-chayèstè*, نا زبند *na-zibèndè*.

MESSEOIR, v. n., شایسته نبودن *chayèstè nè-boudèn*, نا زبند *na-zibèndè boudèn*.

MESSIE, s. m., ا. مسیحا *mèciha*, المسيح *èl-mècih*.

MESURABLE, adj. des 2 g., قابل پیمایش *qabèlé pèimayèch*, ا. ممکن القیاس *moumkèn-oul-qias*, pr. t. *mumkèn-ul-qias*.

MESURE, s. f., پیمانه *pèimanè*, اندازه *èndazè*; — en termes de musique, ا. اصول *ouçoul*; — en termes de poésie, ا. وزن *vèzn*.

MESURAGE, s. m., گرفتن اندازه *guèrèftèné èndazè*, پیمایش *pèimayèch*.

MESURER, v. a., پیمودن *pèimanè kèrdèn*, پیمودن *pèimoudèn*, اندازه گرفتن *èndazè guèrèftèn*; — ses paroles, سنجیدن *sèndjidèn*.

- MESUREUR, s. m., « پیمایند » *pèimayèndè*, a. وزان *vèzzan*.
- MÉSUSER, v. n., « جا استعمال کردن » *bi-dja èstè'èmal kèr-dèn*, عبث استعمال کردن *'èbès èstè'èmal kèrdèn*.
- MÉTACARPE, s. m., a. مشت اليد *moucht-oul-yèd*, pr. t. *mucht-ul-yèd*.
- MÉTAIRIE, s. f., a. ملك *mèlk*.
- MÉTAL, s. m., a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'èdîn* فلز *fèlèzz*, pr. t. *filizz*, pl. فلزات *fèlèzzat*, pr. t. *filizzat*.
- MÉTALLIQUE, adj. des 2 g., a. معدنى *mè'èdèni*, pr. t. *ma'-dèni*, f. et pl. معدنيّه *mè'èdèniyè*.
- MÉTALLISATION, s. f., a. تكوين معادن *tèkviné mè'èdèn*, pr. t. *tèkvini ma'èdîn*.
- MÉTALLISER, v. a., « معدنى کردن » *mè'èdèni kèrdèn*, بمعدن *bè-mè'èdèn mounqèlèb kèrdèn*.
- MÉTALLURGIE, s. f., a. علم المعادن *'èlm-oul-mè'èdèn*, pr. t. *'ilm-oul-ma'èdîn*.
- MÉTALLURGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم معادن *mou-tè'èllèq bè-'èlmé mè'èdèn*.
- MÉTALLURGISTE, s. m., « معدنچى » *mè'èdèndji*, pr. t. *ma'-dèndji*.
- MÉTAMORPHOSE, s. f., a. استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*, تبدیل الشكل *tèbdil-ouch-chèkl*.
- MÉTAMORPHOSER, v. a., « در آورتن » *bè-chèklé diguèr dèr àvourdèn*, تبدیل شکل کردن *tèbdilè chèkl kèrdèn*, « مسخ کردن » *mèskh kèrdèn*, a. تمسيخ *tèmsikh* ; — se métamorphoser, مسخ شدن *mèskh choudèn*, بصورت ديگر برگشتن *bè-sourètè diguèr bèr-guèchtèn* ;

— métamorphosé, e, برگشته *ez sourètè*
èslî bër-guèchtè, بشکل دیگر ور آمده *bè-chèklè diguèr*
vèr-àmèdè, مسح شده *mèskh-choudè*.

MÉTAPHORE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, استعاره *èstè'ârè*, pr. t. *isti'ârè*.

MÉTAPHORIQUE, adj. des 2 g., a. استعارق *mèdjazi*, مجازی *èstè'âri*, pr. t. *isti'âri*.

MÉTAPHORIQUEMENT, adv., از روی مجاز *ez rouï mèdjaz*,
 a. استعاراً *èstè'ârèn*, pr. t. *isti'ârèn*, مجازاً *mèdjazèn*.

MÉTAPHRASE, s. f., ترجمه تاحت اللفظی *tèrdjoumèyé tèht-*
oul-lèfzi.

MÉTAPHYSICIEN, s. m., a. اهل علم معقولات *èhlé 'èlmé mè'è-*
goulat, pr. t. *èhli 'ilmi ma'goulat*.

MÉTAPHYSIQUE, s. f., a. علم معقولات *'èlmé mè'ègoulat*, pr. t. *'ilmi ma'goulat*.

MÉTAPHYSIQUEMENT, adv., از روی علم معقولات *ez rouï 'èlmé*
mè'ègoulat, باکسب علم معقولات *bè-hècèbè 'èlmé mè'è-*
goulat.

MÉTAPLASME, s. m., a. تکریف *tèhrif*, pr. t. *tahrif*.

MÉTASTASE, s. f., a. عکس الماده *'èks-oul-maddè*, pr. t. *'aks-*
ul-maddè.

MÉTAYER, ÈRE, s., اجاره دار ملک *èdjarè-dar mèlk*.

MÉTEMPSYCOSE, s. f., a. التناسخ *èl-tènaçoukh*, تناسخ *tèna-*
çoukh.

MÉTÉORE, s. m., a. علامت سماویة *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*, pl. علایم سماویة *'èlayèmé sèmaviyè*,
 pr. t. *'alayimi sèmaviyè*; — météores ignés, a. شهاب *chouhab*, pl. شهبان *chouhban*, ou شهبان *chouhban*.

MÉTÉOROLOGIE, s. f., a. علم علایم سماویّه 'èlmé 'èlayémé sè-maviyè, pr. t. 'ilmi 'alayimi sèmaviyè.

MÉTÉOROLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم علایم سماویّه moutè'èllèq bè-'èlmé 'èlayémé sèmaviyè.

MÉTHODE, s. f., a. قاعده qa'èddè, pr. t. qa'iddè, اصل ouçoul, نظام nèzam, pr. t. nizam.

MÉTHODIQUE, adj. des 2 g., دار قاعده qa'èddè-dar, با اصل ba ouçoul, از روی قاعده èz rouï qa'èddè.

MÉTHODIQUEMENT, adv., از روی اصل èz rouï ouçoul, بقاعده bè-qa'èddè, rouï ouçoul.

MÉTICULEUX, EUSE, adj., ترسا tèrsa, vulg. ترسو tèrsou, a. خایف khayèf, pr. t. khaïf.

MÉTIER, s. m., پیشه pichè, a. صنعت sèn'èt, pr. t. sana'at, vulg. zana'at, pl. صنایع sènayè', pr. t. sanaï'; — machine, دستگاه dèst-gah, pr. t. vulg. tèzguiah, کارگاه kar-gah, pr. t. kiar-guiah.

MÉTIS, se, adj., دورگی dou-règ, دورگی dou-règui.

MÈTRE, s. m., مترو mètro; — en poésie, وزن شعر vèznè chè'èr, pr. t. vèzni chi'r.

MÉTRIQUE, adj. des 2 g., en poésie, a. موزون moouzoun, pr. t. mèvzoun.

MÉTROMANE, s. m., دیوانه شعر divanèyé chè'èr.

MÉTROMANIE, s. f., a. جنون الشعر djènoun-ouch-chè'èr, pr. t. djunoun-uch-chi'r.

MÉTROPOLE, s. f., a. شهر عمده chèhré 'eumdè; — ville où il y a un siège archiépiscopal, شهر خلیفه نشین chèhré khèlifè-nèchîn.

MÉTROPOLITAIN, e, adj., متعلق بخلیفه moutè'èl-

lèq bè-khèlifè; — S. archevêque, *خليفة khèlifè*.

METS, s. m., *خوردنی khourdèni*, *خورش khourèch*, *خوراک khourak*, a. *طعام tè'am*, pr. t. *ta'am*, pl. *اطعمه èt'émè*, pr. t. *èt'imè*.

METTABLE, adj. des 2 g., *پوشیدنی pouchidèni*.

METTRE, v. a., *گذاشتن gouzachtèn*, *گذارن gouzardèn*, *نهادن nèhadèn*, *وضع vèz' kèrdèn*; — mettre en prison, *حبس کردن hèbs kèrdèn*; — mettre le couvert, *سفره را انداختن soufrè-ra èndakhtèn*; — mettre le pied à l'étrier, *پا برکاب گذاشتن pa bè-rèkab gouzachtèn*; — mettre l'adresse, *عنوان نوشتن 'ounvan nèvèchtèn*; — mettre sens dessus dessous, *زیر و زبر کردن zir-ou-zè-bèr kèrdèn*; — mettre à part, *کنار گذاشتن kènar gouzachtèn*, *علیه گذاشتن 'èlè-hèddè gouzachtèn*; — se mettre v. pron. se placer, *جا گرفتن dja guèrèftèn*, *نشینستن nèchèstèn*; — mettre ses vêtements, *رخت پوشیدن rèkht pouchidèn*; — se mettre en quatre, *احتمام کردن tèqèlla kèrdèn*, *کهردèn kèrdèn*.

MEUBLE, s. m., *اسباب خانه èsbabè khànè*.

MEUBLER, v. a., *تدارك اسباب خانه دیدن tèdarèké èsbabè khànè دیدن*, *خانرا فرش کردن khànè-ra fèrch kèrdèn*.

MEULE, s. f., *سنگ آسیا sènguè àcia*, vulg. *sènguè àciab*.

MEULIER, s. m., *سنگ آسیا ساز sènguè àcia-saz*.

MEUNIER, ière, s., *آسیا بان àcia-ban*, a. *طحان tèhhan*.

MEURTRER, s. m., a. *خون khoun*, *قتل نفس qètlè nèfs*.

MEUTRIER, ÈRE, s. et adj., کشنده *kouchèndè*, خونی *khouni*,
a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MEURTRIÈRE, s. f., کلوخ انداز *kèloukh-èndaz*.

MEURTIR, v. a., رسانیدن *àsib rèçanidèn*, صدمه *sèdmè*
سدمه *sèdmè zèdèn*; — se meurtrir, خوردن *sèdmè*
khourdèn; — meurtri, e, خورده *sèdmè-khourdè*.

MEURTRISSION, s. f., آسیب *àsib*, a. صدمه *sèdmè*, pr. t.
sadmè.

MEUTE, s. f., گله سگ *guèlèyé sèg*.

MEZZO-TERMINE, s. m., a. حست وسط *hèddé vècèt*, pr. t.
haddi vaçat.

MI, particule qui signifie demi, نیم *nim*, a. نصف *nèsf*,
pr. t. *nisf*.

MIASMES, s. m. pl., a. متعفنہ آبخره *èbkhèrèyé moutè'èffènè*,
pr. t. *èbkharèi mutè'affinè*.

MIAULANT, e, adj., موا کنان *mèva-kounan*.

MIAULEMENT, s. m., موا *mèva*.

MIAULER, v. n., موا کردن *mèva kèrdèn*.

MICROCOSME, s. m., کوجک دنيای *douniaï koutchèk*.

MICROSCOPE, s. m., ذره بین *zèrrè-bîn*.

MIDI, s. m., a. ظهر *zohr*, pr. t. *zouhr*; — le midi, a. جنوب
djènoub, pr. t. *djunoub*; — vent du midi, باد جنوب
badé djènoub.

MIE, s. f., نرمة نان *nèrmèyé nan*, مغز نان *mèghzé nan*.

MIEL, s. m., انگبین *ènguèbîn*, a. عسل *'ècèl*, pr. t. *'acèl*.

MIELLEUX, EUSE, adj., مانند انگبین *ènguèbîn-manènd*, مثل
عسل *mèslé 'ècèl*.

MIEN, NE, adj. poss. le mien, la mienne, مال من *malé mèn*,

مال خودم *malé khoudèm*; — les miens, les miennes,
مال خودم *malé khoudèm*.

MIETTE, s. f. les miettes de pain, ریزه های نان *rizèhaï nan*.

MIEUX, adv., به *bèh*, بهتر *bèhtèr*, a. احسن *èhsèn*, pr. t. *ahsan*.

MIGNARD, m, adj., با عشوه و ناز *ba-'ouchvè-ou-naz*, با شیوه *ba-chivè*, a. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*.

MIGNARDEMENT, adv., با عشوه و ناز *bè 'ouchvè-ou-naz*, بناز *bè-naz-fourouchi*.

MIGNARDER, v. a., ناز کردن *naz kèrdèn*.

MIGNARDISE, s. f., ناز *naz*, شیوه *chivè*, عشوه *'ouchvè*.

MIGNON, NE, adj., نازنین *nazènïn*, a. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*.

MIGNONNEMENT, adv., نازیکانه *nazèkanè*, ظریفانه *zèrifanè*, pr. t. *zarifanè*.

MIGNOTER, v. a., نوازش کردن *nèvazèch kèrdèn*.

MIGNOTISE, s. f., نوازش *nèvazèch*.

MIGRAINE, s. f., درد سر *dèrdè sèr*.

MIGRATION, s. f., کوچ *koutch*, تیرک دیار *tèrké diar*, pr. t. *tarki diar*, وطن ترک *tèrké vètèn*, pr. t. *tarki vatan*, a. هجرت *hèdjèrèt*, pr. t. *hidjèrèt*.

MIJAUÉE, s. f., زن با عشوه و ناز *zènè ba 'ouchvè-ou-naz*.

MIJOTER, v. a., آهسته پختن *ahèstè poukhtèn*.

MIL, adj. num. qui ne s'emploie qu'en parlant de l'année, هزار *hèzar*.

MIL, s. m. millet V. ce mot.

MILAN, oiseau, جول *djoul*, غلیبواج *ghèlivadj*.

MILICE, s. f. art de la guerre chez les anciens, فن جنگی *fen jangkî*.

fènné djèng ; — troupe de gens de guerre, سپاه *sèpah*
 djènguian لشکر *lèchkèr*, قشون *qouchoun*, a.
 عسکر *'èskèr*, pl. عساكر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

MILICIEU, s. m., جنگی *djèngui*, مبارز *moubarèz*, قشون
 اهل *èhlé qouchoun*.

MILIEU, s. m., میان *mian*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vaçat*,
 بین *bèin*.

MILITAIRE, s. m., سپاهی *sèpahi*, اهل نظم *èhlé nèzam*, اهل
 سیف *èhlé sèif*, pr. t. *ahli sèif*.

MILITAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بامر نظام *moutè'èllèq*
bè-èmré nèzam, متعلق بنظام *moutè'èllèq bè-nèzam*.

MILITAIREMENT, adv., موافق رسوم نظام *mouvafèqé rou-*
çoumé nèzam.

MILLE, adj. num., هزار *hèzar*.

MILLE-FEUILLE s. f., قیسون *qèiçoun*.

MILLE-GRAINES, s. f. piment. V. ce mot.

MILLÉNAIRE, adj. des 2 g., عدد هزار *'èdèdé hèzar* ; — S.
 signifie mille ans, هزار سال *hèzar sal*.

MILLE-PERTUIS. s. m., هوفاریقون *houfariqoun*, a. رمان النهار
rèmmàn-oun-nèhar.

MILLE-PIEDS, s. m., چهل پا *tchèhèl-pa*, ou هزار پا *hèzar-pa*.

MILLÉSIME, s. m., a. تاریخ سکه *tarikhé sèkkè*, pr. t. *ta-*
rikhi sikkè.

MILLET, s. m., ارزن *èrzen*.

MILLIARD, s. m., دو هزار کور *dou hèzar kourour*.

MILLIÈME, adj. des 2 g., a. هزارم *hèzaroum* ; — S. هزار یک
hèzar-yèk.

MILLIER, s. m., هزار *hèzar*.

MILLION, s. m., دو کروړ *dou kourour*, مليون *milion*.

MILLIONNAIRE, s. et adj. des 2 g., صاحب مليون *sahèbè milion*.

MIME, s. m., تقلید کننده *tèqlid-kounèndè*, a. مقلد *mou-qèllèd*, pr. t. *muqallid*.

MIMOLOGIE, s. f., a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taqlid*.

MINARET, s. m., a. منارة *mènare*, pr. t. *minare*.

MINAUDER, v. n., ناز چم خم کردن *tchèm-khèm kèrdèn*, ناز کردن *naz kèrdèn*, عشوه و ناز کردن *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

MINAUDERIE, s. f., عشوه و ناز *tchèm-khèm*, عشوه *'ouchvè-ou-naz*, pr. t. *'ichvè-u-naz*, شیوه *chivè*, و شیوه *chivè-ou-naz*, pr. t. *chivè-u-naz*.

MINAUDIER, ère, adj., نازنده *nazèndè*, ناز کننده *naz-kou-nèndè*.

MINCE, adj. des 2 g., رقیق *barik*, نازک *nazèk*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*; — au fig. peu considérable, کم *kèm*, اندک *èndèk*, a. جزئی *djouz'i*.

MINE, s. f. air du visage, سيما *sima*, p. t. چهره *tchèhrè*, a. قهر کردن *qèhr kèrdèn*, صورت *sourèt*, وجه *vèdjh*; — faire la mine, قهر کردن *qèhr kèrdèn*.

MINE, s. f. lieu d'où l'on tire les métaux, کان *kan*, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádèn*; — cavité, آهون *ahoun*, a. نقب *nèqb*, pr. t. *naqb*.

MINER, v. a., کاویدن *nèqb zèdèn*; — creuser, کاویدن *kavidèn*, کنندن *kèndèn*, حفر کردن *hèfr kèrdèn*.

MINÉRAL, è, adj., a. معدنی *mè'èdèni*, pr. t. *ma'dèni*.

MINÉRAL, pl. minéraux, s. m., a. فلز *fèlèzz*, pr. t. *foulouzz*, معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*.

MINÉRALISATION, s. f., فلز شدن *fèlèzz choudèn*.

MINÉRALISER, v. a., استحاله بغلز کردن *estèhalè bè-fèlèzz kèrdèn*.

MINÉRALOGIE, s. f., a. علم فلزات *'èlmè fèlèzzat*, pr. t. *'ilmi foulouzzat*, علم معادن *'èlmè mè'ádèn*, pr. t. *'ilmi ma'ádn*.

MINÉRALOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم فلزات *moutè'èl-lèq bè-'èlmè fèlèzzat*.

MINÉRALOGISTE, s. m., داننده علم معادن *danèndèyé 'èlmè mè'ádèn*.

MINÉRAL, s. m. V. minéral, s. m.

MINEUR, s. m., معدنچی *mè'èdèntchi*; — art militaire نقيب زن *nèqb-zèn*.

MINEUR, e, adj., نابالغ *na-balègh*, pr. t. *na-baligh*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*, pl. صغار *soughar*.

MINEURE, s. f. terme de logique, a. صغرى *soughra*, majeure كبرى *koubra*.

MINIÈRE, s. f., جای معدن *djaï mè'èdèn*.

MINIATURE, s. f., میناکاری *mina-kari*, مینائی *minayi*.

MINIME, adj. des 2 g., اندك *èndèk*, کم *kèm*.

MINIMUM, s. m., کمتر نباشد از این *èz in kèmtèr nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*.

MINISTÈRE, s. m. emploi qu'on exerce, a. مأموریت *mè'è-mouriyèt*, pr. t. *mə'mouriyèt*; — entremise, a. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacitè*, وساطت *vèçatèt*; — ministère des affaires étrangères, وزارت دوفارجه *vèzarètè douvèlè-*

kharèdjè, ou امور خارجه *oumouré kharèdjè*; — de l'intérieur, وزارت امور داخله *vèzarètè oumouré dakhhlè*; — les ministères en général, وکلاى دولت *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, امنای دولت *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*; — ministère de la guerre, وزارت امور جنگ *vèzarètè oumouré djèng*; — de l'instruction publique, وزارت علوم *vèzarètè 'ouloum*,

MINISTÉRIEL, LE, adj., دولتی *dooulèti*; — lettre ministérielle, کاغذ وزارت *kaghèzé dooulèti*, کاغذ وزارت *kaghèzé vèzarèt*.

MINISTRE, s. m., دستور *dèstour*, a. ناظر *vèzir*, nazèr, pr. t. *nazir*, وکیل *vèkil*, pl. كلا *voukèla*; — les ministres, a. وکلاى دولت *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, ارکان دولت *èrkané dooulèt*, pr. t. *arkiani dèvlèt*, امنای دولت *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*, رجال دولت *rèdjale dooulèt*, pr. t. *ridjali dèvlèt*; — premier ministre, a. صدر اعظم *sèdr-è'èzèm*, pr. t. *sadri a'zam*; — ministre des affaires étrangères, وزیر مهم خارجه *vèzirè oumouré kharèdjè*, وزیر امور *vèzirè mouhamé kharèdjè*; — de la guerre, وزیر امور جنگ *vèzirè oumouré djèng*; — des finances, وزیر مالیه *vèzirè maliyé*; — de l'instruction publique, a. وزیر علوم *vèzirè 'ouloum*; — de la religion, a. مشایخ دین *mèchayèché dîn*, ارکان دین *èrkané dîn*; — plénipotentiaire, وزیر مختار *vèzir-moukhtar*, a. سفير *sèfir*, pl. سفرا *soufèra*.

MINIUM, s. m., سرنج *sourèndj*, a. زنجفر *zèndjèfr*, ou زنجفر *zèndjèfrè*.

MINOIS, s. m., صورت چہرہ زیبا *tchèhrèyé ziba*, صورت قشنکی *sou-rèlé qèchèng*.

MINORITÉ, s. f., کھتری *kèhtèri*; — le plus petit nombre, ا. عدد قلت *qèllèt-oul-'èdèd*, pr. t. *qillèt-ul-'adèd*.

MINUIT, s. m., نصف شب *nèsfé chèb*, ا. نصف الليل *nèsf-oul-lèil*, pr. t. *nisf-ul-lèil*.

MINUSCULE, s. et adj. lettre minuscule, حرف کوچک *kèrfe koutchèk*.

MINUTE, s. f., ا. دقیقه *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*.

MINUTIE s. f., چیزی جزئی *tchizi djouz'i*, pl. ا. جزئات *djouz'iat*.

MINUTIEUX, EUSE, adj., ا. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mu-daqqiq*.

MINUTIEUSEMENT, adv., ا. مدققانه *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

MI-PARTI, E, adj., نیم *nim*; — mi-partie blanche et noire, نیم سفید و نیم سیاه *nim-sèfid-ou-nim-siah*.

MIRABELLE, s. f., آلوئی سفید *Alouï sèfid*.

MIRACLE, s. m., ا. معجزه *mou'oudjèzè*, pr. t. *mu'djizè*, pl. معجزات *mou'oudjèzat*, pr. t. *mu'djizat*.

MIRACULEUSEMENT, adv., ا. بمعجزه *bè-mou'oudjèzè*.

MIRACULEUX, EUSE, adj., ا. معجزه مانند *mou'oudjèzè-ma-nènd*.

MIRE, s. f. petit bouton placé au bout d'une arme à feu, دید تهنکی *didé toufèng*; — point de mire, ا. مراد *mou-rad*, مرام *mèram*, مقصد *mèqsèd*, pr. t. *maqsad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*.

MIRER, v. a. viser, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*, بقراول

بآینه نگاه کردن, *bè-qèravoul rèftèn*; — *bè-dîné nègah kèrdèn*.

MIRMIDON ou MIRMYDON, s. m., مردکۀ مردکي, *mèrdèki, mèrdèkèyi*.

MIROIR, s. m., آينه, *dîné*, pr. t. *dîna*.

MIROITERIE, s. f., آينه فروشى, *aîné-fourouchi*.

MIROITIER, s. m. qui vent des miroirs, آينه فروش, *dîné-fourouch*; — qui fait des miroirs, آينه ساز, *dîné-saz*.

MISAINÉ, s. f. mat de misaine, ستن سترى, *soutouné sèré kèchti*, ستن بزرگى كشتى, *soutouné bouzourgué kèchti*.

MISANTHROPE, adj. et s. des 2 g., گريزان از آميزش مردم, *gou-rizan èz àmizèché mèrdoum*.

MISANTHROPIE, s. f., از مردم رَميدگي, *rèmidègui èz mèrdoum*, گناه جوئي از آميزش مردم, *kènarè-djouyi èz àmizèché mèrdoum*.

MISCELLANÉES, s. f., a. مجموعه علوم متفرقه, *mèdj mou'èyé 'ouloumé moutèfèrrèqè*, pr. t. *mèdj mou'èi 'ouloumi moutèfèrrigè*.

MISCIBILITÉ, s. f., a. قابليت الامتزاج, *qabèliyé-t-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabiliyé-t-ul-imtizadj*.

MISCIBLE, adj. des 2 g., a. قابل الامتزاج, *qabèl-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabil-ul-imtizadj*.

MISE, s. f., سرمايۀ قمار, *sèr-mayèyé goumar*, پول قمار, *poulé goumar*; — portion d'argent mise dans une affaire, وضع شى جهت, *sèr-mayè*; — mise en vente, روش, *vèz'é chèi djèhètè fourouch*; — manière de se vêtir, پوشش, *vèz'é rèkht pouchidèn*, پوشيدن, *pouchèch*.

MISÉRABLE, adj. des 2 g. indigent, بینوا *bi-nèva*, گدا *guèda*, مستمند *moustèmènd*, تنگ عیش *tèng-'èich*, a. مسکین *mèskîn*, pl. مساکین *mèçakîn*, فقیر *fèqir*. pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — mauvais, نا درست *na-droust*, نا بکار *na-bè-kar*.

MISÉRABLEMENT, adv., بیچاره *bè bi-tchizi*, گداوار *guèda-var*, p. t. مستمندانه *moustèmèndanè*.

MISÈRE, s. f., indigence, تنگدستی *tèng-dèsti*, بی چیزی *bi-tchizi*, بی نوائی *bi-nèvayi*, تهی دستی *touhi-dèsti*. a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*; — peine, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zah-mèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, مکنّت *mèhnèt*; — bagatelle; c'est une misère, چیزی نیست *tchizi nist*, قابل نیست *qabèl nist*.

MISÉRÉRÉ, s. m., coliques de miséréré, t. p. ایلاوس *èila-vous*.

MISÉRICORDE, s. f., a. شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*, مرحمت *mèrhèmèt*, pr. t. *mèrhamèt*; — pardon, پوزش *pouzèch*, a. عفو *'èfv*, pr. t. *'af'*; — miséricorde ! interj., امان *èman*, pr. t. *aman*.

MISÉRICORDIEUSEMENT, adv., از روی مرحمت *èz rouï mèr-hèmèt*.

MISÉRICORDIEUX, EUSE, adj., با مرحمت *ba-mèrhèmèt*, a. رحیم *rèhim*, pr. t. *rahim*, حنان *hènnan*, pr. t. *hannan*.

MISSEL, s. m., a. کتاب القدّاس *kètab-oul-gouddas*, pr. t. *kitab-ul-gouddas*.

MISsION, s. f., a. مأموریت *mè'èmouriyèt*; — envoyer en mission, گماشتن *goumachètèn*, مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*.

MISSIONNAIRE, s. m., کشیش مأمور بتلقین ایمان *kèchiché mè'émouré bè-tèlqiné iman*.

MISSIVE, s. f., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghat*, نامه *namè*,
a. مکتوب *mèktoub*, pr. t. *mèktioub*, pl. مکتوبات *mèk-
toubat*, مرسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله
rèçalè, pl. رسائل *rèçayèl*, pr. t. *rèçaïl*.

MITAINE, s. f., دستکش مشبک *dèst-kèché mouchèbbèk*, نیم
دستکش *nim-dèst-kèch*.

MITE, s. f., بید *bid*.

MITIGATION, s. f., a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تعدیل
tè'èdil, pr. t. *ta'dil*.

MITIGER, v. a., تخفیف دادن *tè'èdil kèrdèn*, تعدیل کردن
tèkhfif dadèn.

MITONNER, v. n., préparer une affaire doucement هسته
پختن *àhèstè poukhtèn*.

MITOYEN, NE, adj., a. مشترک *mouchtèrèk*; — mur mitoyen
دیوار مشترک *divaré mouchtèrèk*.

MITRAILLE, s. f., چارپاره *tcharparè*.

MITRAILLER, v. a., چارپاره انداختن *tcharparè èndakhtèn*,
با چارپاره زدن *ba tcharparè zèdèn*.

MITRE, s. f., تاج منتره پولیت *tadjé khèlifè*, تاج خلیفه
mètrapolit.

MITRÉ, E, adj., تاجدار *tadj-dar*.

MITRON, s. m., شاگرد نانوا *chaguèrdé nanva*.

MIXTE, adj. des 2 g., آمیخته *àmikhtè*, a. مخلوط *mèkh-
lout*, ممزوج *mènzoudj*, مرکب *mourèkkèb*.

MIXTION, s. f., آمیختگی *àmikhtègui*, a. اختلاط
èkhtèlat, pr. t. *ikhtilat*.

MIXTIONNER, v. a., آمیختن *âmikhtèn*.

MOBILE, adj. des 2 g., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*; — fig. caractère mobile, نا پایداری *na-paï-dar*, a. متلون المزاج *moutèlèvvèn-oul-mèzadj*, pr. t. *mutèlèv-vîn-ul-mizadj*.

MOBILE, s. m. corps qui est mû, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; — qui donne le premier mouvement, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*; — l'eau est le mobile de cette machine, این چرخ آب است *mouhèrrèké in tchèrk ab est*; — en parlant des affaires on emploie les mots: a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*.

MOBILIER, s. m., اسباب خانه *èsbabè khanè*.

MOBILITÉ, s. f., a. سهولت حرکت *sèhoulètè hèrèkèt*; — fig. mobilité de caractère, نا پایداری *na-paï-dari*, تلون مزاج *tèlèvvounè mèzadj*.

MODE, s. m. terme de gram., a. امثله *èmsèlè*, pr. t. *èm-silè*.

MODE, s. f. usage passager qui dépend du goût ou du caprice, سان *san*, a. طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, رسم *dè'èb*, رزم *rèsm*; — nouvelle mode, رسم تازه *rèsmè tazè*, باب *bab*.

MODÈLE, s. m., نمونه *nèmounè*; — exemple à suivre, سر مشق *sèrè mèchq*, a. عبرت *'èbrèt*, pr. t. *'ibrèt*.

MODELER, v. a., نمونه گرفتن *nèmounè guèrèftèn*, طرح داشتن *tèrh bèr-dachtèn*; — se modeler sur quelqu'un, عبرت گرفتن *'èbrèt guèrèftèn*.

MODÉRATEUR, **TRICE**, s., a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

MODÉRATION, s. f., a. حد اعتدال *hèddé 'ètèdal*, اعتدال *ètèdal*.

è'ètèdal, pr. t. *i'tidal*, تَانِي *tè'ènni*, حد الاعتدال *hèddoul-è'ètèdal*, pr. t. *hadd-ul-i'tidal*.

MODÉRER, v. a., کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تعديل *bè-hèddé è'ètèdal àvourdèn*, خود داری کردن *tè'èdil kèrdèn*; — *se modérer*, خود را ضبط کردن *khoud-dari kèrdèn*, باحد اعتدال رسیدن *bè-hèddé è'ètèdal rəcìdè*, آرام گرفته *àram-guèrèftè*, معتدل *mou'outèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

MODÉRÉ, e, adj. V. **MODÉRÉ** part. du verb. *modérer*.

MODÉRÉMENT, adv., بتانی *bè-tè'ènni*, باعتدال *bè-è'ètèdal*.

MODERNE, adj. des 2 g., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدید *djèdidè*.

MODESTE, adj. des 2 g., شکسته *heusn-pouch*, خاضع النفس *chèkèstè-nèfs*, pr. t. *chikièstè-nèfs*, a. محجوب *khazè'-oun-nèfs*, pr. t. *khazi'-un-nèfs*, مہذب *mèh-djoub*, pr. t. *mahdjoub*.

MODESTEMENT, adv., بشکسته نفسی *bè-chèkèstè-nèfsi*, بمعقولیت *mèhdjoubanè*, باآزم *bè-àzèrm*, به-مہذوبیّت *bè-mè'èqouliyèt*,

MODESTIE, s. f., آزم *àzèrm*, شکسته نفسی *chèkèstè-nèfsi*, pr. t. *chikièstè-nèfsi*, حسن پوشی *heusn-pouchi*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, خضوع النفس *khouzou'-oun-nèfs*.

MODICITÉ, s. f., کمی *kèmi*, pr. t. *kièmi*, a. قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*.

MODIFICATIF, ive, adj., تعديل کننده *tè'èdil-kounèndè*, a. معتدل *mou'èddèl*, pr. t. *mu'èddil*; — qui change la

manière d'être, تغییر دهند *tèghyir-dèhèndè*.

MODIFICATION, s. f. action de modifier, de modérer, a. تعديل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*, تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*; — changement, a. تغییر *tèghyir*, pr. t. *taghyir*, تغییر *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaïyur*.

MODIFIER, v. a. modérer, adoucir, ادا کردن *tèkhfif dadèn*, تعديل کردن *tè'èdil kèrdèn*, اعتدال در *bè-hèddé è'tèdal dèr àvourdèn*; — corriger, changer, ادا کردن *tèghyir dadèn*; — modifié, e, تعديل شده *tè'èdil-choudè*, تغییر داده شده *tèghyir-dadè-choudè*.

MODIQUE, adj. des 2 g., کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. جزئی *djouz'i*, نزر *nèzir*, قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*.

MODIQUEMENT, adv., کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. جزئاً *djouz'ièn*, قليلاً *qèlilèn*, pr. t. *qalilèn*.

MODISTE, s. f., زفانه دوز *koulah-zènanè-douz*.

MODULATION, s. f., ترانه *tèranè*, a. نغمه *nèghmè*, pr. t. *naghmè*, pl. نغمات *nèghèmat*, pr. t. *naghamat*, ترنم *tèrennoum*, مقام *mèqam*, pr. t. *maqam*.

MODULER, v. a., نغمه پرداختن *nèghmè pèrdakhtèn*, بمقام *bè-mèqamé moukhtèlèf àvazè* خواندن *khandèn* ou ساز زدن *saz zèdèn*.

MOELLE, s. f., مغز *mèghz*, a. مخ *moukhkh*; — moelle allongée ou moelle épinière, مغز پشت ماز *mèghzè pouchté-mazè*, پشت ماز *pouchté-mazè*, vulg. *pouchté-mazou*, a. نخاع *noukha'* pl. نخوع *noukhou'*.

MOELLEUSEMENT, adv., نرم *nèrm*, بنرمی *bè-nèrmî*, a. بلایمت *bè-moulayèmèt*.

MOELLEUX, *musé*, adj. rempli de moelle, مغزدار *mèghè-dar* ;

— fig. tendre, نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. ملایم *lèiyim*, لیتین *lèiyin*.

MOELLON, s. m., سنگ دیوار *sènguè divar*.

MOEURS, s. f. pl., خوی *khoui*, a. خلق *khoulq*, pl. اخلاق *èkhlaq*, pr. t. اکھلاق *akhlaq*.

MOGOL, s. et adj., مغول *moghol*, جغتای *djèghètai*, pr. t. دجغتای *djaghataï*.

Moi, pron. de la 1re pers., من *mèn*, بندہ *bèndè* ; — moi-même, خودم *khoud-èm* ; — à moi, بمن *bè-mèn*, مرا *mèra*, به بندہ *bè-bèndè* ; — dis moi, بگو *bè-mèn bou-gouï*, dites moi, dites le moi, بگویید *bè-mèn bou-gouyid*, بگو *bè-mèn bou-gou* ; — c'est à moi, ceci est à moi, این از من است *in èz mèn èst*, ou این مال من است *in malé mèn èst* ; — quant à moi, من باشم *mèn ké*, من باشم *mèn bachèm* ; — c'est moi, منم *mèn-èm* ; — moi aussi, من هم *mèn hèm*, منم *bèndè hèm*.

MOINDRE, adj. comp., کمتر *kèmtèr* pr. t. کی کمتر *kièmtèr*, کوچکتر *koutchèktèr* pr. t. کوچکتر *kutchuktèr* ; — le moindre, کم *èz hèmè koutchèktèr*, a. ادنا *èdna* ; — je n'ai pas le moindre doute, هیچ شبهه ندارم *hitch choubhè nè-darèm*.

MOINE, s. m., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. راهب *rahib*, pl. رهبان *rouhban* ; — moine mahométan, a. زاهد *zahèd*, pr. t. زاهد *zahid*, pl. زهدا *zouhèda*, pr. t. زهدا *zuhèda*.

MOINEAU, s. m., گنجشک *goundjèchk*.

MOINERIE, s. f., کشیشها *kèchichha*.

MOINS, adv., کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*; — au moins, باشد *hitch nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*; — à moins, کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*, ارزانتر *èrzanter*; — à moins que, مگر اینکه *mèguèr*, مگر *mèguèr in-ké*, a. الا *èlla*, pr. t. *illa*; — de moins, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — il y a un toman de moins, يك تومان كم است *yèk touman kèm èst*.

MOIRE, s. f., خارا *khara*, خاره *khare*.

MOIRÉ, e, adj., موجدار *mooudj-dar*.

MOIRER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*.

MOIS, s. m., ماه *mah*, a. شهر *chèhr*, pl. شهر *chouhour*; — le premier du mois, اول ماه *èvvèlé mah*, غرة ماه *ghour-rèyé mah*.

MOÏSE, n. pr., a. حضرت موسى *hèzrètè mouça*, موسى *mouça*, pr. t. *hazrètè mouça*.

MOISIR, v. a. vulg., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن *pouciden*, بوز بستن *bouz bèstèn*; — moisi, e, بسته *bouz-bèstè*, پوسیده *pouçidè*, a. متکترج *moutè-kèrrèdj*, pr. t. *mutèkèrridj*.

MOISSURE, s. f., بوز *bouz*, کره *kèrè*, plus usité: پوسیدگی *poucidegi*, a. کرج *kèrdj*.

MOISSON, s. f., a. غله *ghèllè*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*; — le temps de la moisson, وقت درو *vèqtè dèroou*; — faire la moisson, درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig., مداخل کردن *mèdakhèl kèrdèn*, جمع کردن *djèm'kèrdèn*.

MOISSONNER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig. V. **MOISSON** au fig.

MOISSONNEUR, EUSE, s., درو کنندۀ dèroou-kounèndè, a.
حاصد hacèd, pr. t. hacid, حصاد houssad, pr. t.
hussad.

MOITE, adj. des 2 g., نمناک nèmna-k.

MOITEUR, s. f., نم nèm, a. طوبیت routoubèt.

MOITIÉ, s. f., نیم nim, a. نصف nèsf, pr. t. nisf.

MOKA, nom de pays, یمن yèmèn; — café moka, قهوه یمنی qèhvèyé yèmèni; — nom de ville dans le yèmèn, مخا mokha.

MOLAIRE, adj. dent molaire, آسیا dèndané àcia.

MOLDAVIE, nom de pays, بوجدان boughdan, مملکت
مملکت mèmlekètè boughdan; — la Valachie et la
Moldavie, افلاق بوجدان èflaq-boughdan, pr. t. iflaq-
boghdan.

MÔLE, s. m., سنی از سنک در دریا sèddi èz sèng dèr dè-
ria, بند لنگرگاه bèndé lènguèr-gah.

MOLEULE, s. f., a. جزء دقیق djouz'é dèqiq, pr. t. djuz'i
daqiq, pl. اجزاء دقیقه èdjza'é dèqiqè, pr. t. èdjza'è da-
qiqè, ذرة zèrrè, pl. ذرات zèrrat.

MOLESTER, v. a., آزاریدن àzourdèn, آزار kèrdèn,
آزاریدن èziyèt kèrdèn, تعدی کردن tè'èddi kèrdèn,
pr. t. tè'addi kèrdèn.

MOLLASSE, adj. des 2 g., شل chol, سست soust, نرم nèrm,
a. ملایم moulayèm, pr. t. mulayim, لئین lèiyn.

MOLLEMENT, adv. d'une manière molle, نرم nèrm, a. ملایم
moulayèm, pr. t. mulayim; — faiblement, lâchement,
بسیستی bè-sousti.

MOLLESSE, s. f., نرمی nèrmi, a. ملاینت moulayènèt, pr. t.

mulayinèt, ملايمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*,
 رڤوت *rèkhvèt*, pr. t. *rakhvèt*, ou *roukhvèt*; — man-
 que de vigueur, سستی *sousti*.

MOLLET, s. m., le gras de la jambe, نرمه ساقى *nèrmèyé*
saq, ماهيچه پا *mahitchèyé pà*.

MOLLET, TE, adj., نرم *nèrm*, ا. لئين *lèiyîn*.

MOLLIFICATION, s. f., نرم کردن *nèrm kèrdèn*.

MOLLIFIER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*; — se mollifier,
 نرم شدن *nèrm choudèn*.

MOLLIR, v. n., نرم شدن *nèrm choudèn*, ملايم شدن *mou-
 layèm choudèn*, pr. t. *mulayim choudèn*; — fléchir,
 سست شدن *soust choudèn*.

MOMENT, s. m., دم *dèm*, a. آن *ân*, لحظه *lèhzè*, pr. t. *lahza*,
 دقيقه *dèqigè*, pr. t. *daqiga*; — à tout moment, هر دم
hèr dèm, هر آن *hèr ân*; — par moment, گاه گاه *gah-
 gah*, pr. t. *guiah-guiah*.

MOMENTANÉ, e, يك دمی *yèk-dèmi*, يك آنی *yèk-âni*.

MOMENTANÉMENT, adv., اندك مدت *èndèk mouddèt*, يكدم
yèk-dèm.

MOMIE, s. f., t. p. موميا *moumia*.

MON, pron. poss. f. ma, pl. mes, من *mèn*; — est toujours
 précédé d'un substantif dans les formes suivantes:
 م *èm*, pr. t. *im*, *oum*, *am*; — mon livre, کتاب من *kè-
 tabé mèn*, ou کتابم *kètab-èm*, pr. t. *kitaboum*.

MONACALEMENT, adv., كشيخانه *kèchichanè*.

MONACAL, e, adj., كشيشى *kèchichi*, a. رهبانى *rouhbani*,
 زاهدی *sahèdi*.

MONACHISME, s. m., a. رهبانيه *rouhbaniyé*.

MONARCHIE, s. f., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*; — monarchie absolue, سلطنت سرخودی *sèltènètè sèr-khouidi*, a. سلطنت مطلقه *sèltènètè moutlèqè*, pr. t. *saltanèti moutlaqa*.

MONARCHIQUE, adj. des 2 g., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطانی *soultani*.

MONARCHIQUEMENT, adv., از روی رسوم دولت سلطانی *èz rouï rouçoumé dooulètè soultani*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *mulukianè*.

MONARQUE, s. m., پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, a. سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

MONASTÈRE, s. m., خانگاه *khanè-gah*, دیر *dèir*; — monastère musulman, a. تکیه *tèkiè*, صومعه *sooumè'dè*, pr. t. *sèvmè'dè*, pl. صوامع *sèvamè'*, pr. t. *savami'*.

MONASTIQUE, adj. des 2 g., a. رهبانی *rouhbani*, زاهدی *zahèdi*, pr. t. *zahidi*.

MONCEAU, s. m., توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, خروار *khèrvar*, a. کومه *koumè*.

MONDAIN, e, adj. en parlant des personnes, بعلايق دنيا *bè-'èlayèqè dounia dèl-bèstè*, دنيا پرست *dounia-pèrèst*; — en parlant des choses, a. دنيوی *dounièvi*.

MONDAINEMENT, adv., بدنيا پرستی *bè-dounia-pèrèsti*.

MONDE, s. m., جهان *djèhan*, a. دنيا *dounia*, pr. t. *dunia*, عالم *àlèm*; — ce monde-ci دنيا اين *dounia èn*; — l'autre monde, آخريت *àkhèrèt*, pr. t. *àkhirèt*; — le nouveau monde, ت. پ. يکي دنيا *yèni-dounia*, vulg. ينگوي ديونيا *yèngui diunia*; — tout le monde, هر کس *hèr*

kès, خیلی همه کس *hèmè kès*; — beaucoup de monde, *khèili àdèm*; — venir au monde, زاییدن *za-yidèn*.

MONDER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, پاکیزه کردن *pakizè kèrdèn*; — mondé, e, پاک کرد *pak-kèrdè*, پاک شد *pak-choudè*.

MONDIFIER, v. a. پاک کردن *pak kèrdèn*.

MONÉTAIRE, adj. des 2 g., متعلق بسکه *montè'èllèq bè-sèkkè*.

MONITEUR, s. m., اطلاع دهند *khèbèr-dèhèndè*, اطلاع دهند *èttila'-dèhèndè*, pr. t. *ittila'-dèhèndè*, a. مخبر *moukh-bèr*, pr. t. *mukhbir*.

MONITION, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*.

MONNAIE, s. f., پول *poul*, petite monnaie, پول خرد *poulè khourde*; — monnaie courante, رایج پول *poulè rayèdj*; — hôtel des monnaies, a. ضربخانه *zèrrab-khanè*; — fausse monnaie, پول قلب *poulè qèlb*.

MONNAYAGE, s. m., سکه زنی *sèkkè-zèni*.

MONNAYER, v. a., سکه زن *sèkkè zèdèn*.

MONNAYEUR, s. m., سکه زن *sèkkè-zèn*; — faux monnayeur, قلبن *qèlb-zèn*.

MONOCLE, s. m., V. LORGNON.

MONOCORDE, s. m., ساز یکتار *sazè yèk-tar*.

MONOGRAMME, s. m., طغرا *toughra*.

MONOLITHE, s. m., سنگ یکپارچه مصنوع *ès sèngué yèk-partchè mèsnou'*.

MONOLOGUE, s. m., حرف یکنفری *hèrfé yèk-nèfèri*.

MONOPOLE, s. m., حصر خرید و فروش در دست شخص واحد

hèsré khèrid-ou-fourouch dèr dèsté chèkhsé vahèd, a.
احتكار *èhtèkar*, pr. t. *ihitkiar*.

MONOPOLISER, v. a., احتكار کردن *èhtèkar kèrdèn*, pr. t.
ihitkiar kièrdèn.

MONOSYLLABE, s. m., كلمة يَك هَجَائِي *kèlèmèyé yèk-hè-
djayi*, ou يَك صَوْتِي *yèk-soouti*.

MONOTONE, adj. des 2 g., qui est sur le même ton يَك
صَوْتِي *yèk-soouti*, بِي زِيْرُو بَم *bi zirou-bèm*; — qui pro-
voque l'ennui, مَلَاكْت اَنْكِيْز *mèlalèt-ènguiz*.

MONOTONIE, s. f., monotonie de sons آوَاةٌ بِي زِيْرُو بَم *áva-
zèyé bi zirou-bèm*, يَك سِيَاقِي *yèk-sèyaqi*, a. وَحْدَةٌ
السِّيَاق *vèhdèt-ous-siaq*; — au fig. ennui, مَلَاكْت
اَنْكِيْزِي *mèlalèt-ènguizi*, a. مَلَال *mèlalèt*, مَلَال *mèlal*.

MONSEIGNEUR, s. m., أَقَاي مَن *agaï mèn*, a. سَيِّدِي
sèiyidi.

MONSIEUR, s. m., صَاحِب *sahèb*, آقا *aga*.

MONSTRE, s. m., a. عَجِيْب حَيَوَان *hèivané 'èdjib-
oul-khèlqèt*, pr. t. *haïvani 'adjaïb-ul-khilqat*.

MONSTREUSEMENT, adv. prodigieusement, خِرَوَار خِرَوَار
khèrvar-khèrvar, زِيَاد *khèili ziad*, a. فَوْق الْحَدِّ
foouq-oul-hèdd, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

MONSTREUX, EUSE, adj., a. عَجِيْب الْخَلْقَة *'èdjib-oul-khèlqè*,
pr. t. *'adjaïb-ul-khilqa*, عَاجِبُوْبَةُ الْخَلْقَة *'èdjoubèt-oul-
khèlqèt*, pr. t. *'adjoubèt-ul-khilqat*.

MONSTRUOSITÉ, s. f., لاِئِدُور *ghayèté béd-
guèli*; — chose surprenante, a. عَجِيْب *'èdjib*, pr. t.
'adjaïb.

MONT, s. m., كُوْه *kouh*, a. دَجَبَل *djèbèl*, pl. دَجَبَال *djèbal*,

pr. t. *djibal*; — le mont Sinaï, *سینا طور touré sina*,
pr. t. *touri sina*.

MONTAGNARD, E. S., *کوه نشین mèrdé kouhi*,
kouh-nèchîn, a. *جبلی djèbbèli*.

MONTAGNE, S. F., *کوه kouh*. a. *جبل djèbbèl*, pl. *جبال djèbal*,
pr. t. *djibal*.

MONTAGNEUX, EUSE, adj., *کوهستان kouhèstan*,
کوهسار kouh-sar, a. *کثیر الجبال kècir-oul-djèbal*, pr. t. *kècir-ul-djibal*.

MONTANT, total d'un compte S. M., a. *جمع djèm'*, pr. t. *djam'*, a. *مبلغ mèblègh*, pr. t. *mèblagh*.

MONTANT, E, adj., *سرا بالا sèra-bala*; — un chemin montant, *راه سرا بالا rahé sèra-bala*.

MONT-DE-PIÉTÉ, S. M., a. *بيت الرهن bèit-our-rèhn*, pr. t. *bèit-ur-rèhîn*.

MONTÉE, S. F., *سرا بالا sèra-bala*, *پله pèllè*, *فراز fèraz*.

MONTER, V. N., *بالا رفتن bala rèftèn*; — établir, *جا بجا*
dja-bè-dja kèrdèn, *کوک کردن kouk kèrdèn*; —
monter une montre, *ساعت کوک کردن sa'et kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kiuk kièrdèn*; — monter à cheval,
اسب سوار شدن èsp sèvar choudèn, *سوار شدن sèvar choudèn*; — monter sur le trône, *بر تخت شاهی*
bèr tèkhté chahi nèchèstèn, ou *جلوس کردن djèlous kèrdèn*; — hausser le prix, *بالا رفتن قیمت*
bala-rèftèné qèimèt, *قیمت ترقی کردن tèrèqqi kèrdèn*
qèimèt; — porter une chose en haut, *بالا بردن bala bourdèn*; — garnir, *آراستن arastèn*, *تدارک دیدن tèda-rèk didèn*.

MONTICULE, s. m., پشته *pouchtè*; تپه *tépé*.

MONTRE, s. f., échantillon, نمونه *némounè*; — au fig. faire étalage, نمایش *némayèch*, a. اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; faire montre d'érudition, اظهار کمال کردن *èzharé kè-mal kèrdèn*, pr. t. *izhari kièmal kièrdèn*.

MONTRE, s. f. petite horloge portative, a. ساعت *sa'èt*, pr. t. *sa'at*.

MONTRER, v. a., نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *némoudèn*; — manifester, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — montrer du courage اظهار غیرت کردن *èzharé ghèirèt kèrdèn*, pr. t. *izhari ghaïrèt kièrdèn*, اظهار رشادت کردن *èzharé rèchadèt kèrdèn*; — enseigner, یاد دادن *yad dadèn*, آموختن *àmoukhtèn*, تعلیم خود را ظاهر ساختن *tè'èlim dadèn*; — se montrer, خود را نمودن *khoud-ra zahèr sakhtèn*, خود را نمودن *khoud-ra nèmoudèn*.

MONTUREUX, EUSE, adj., نا هموار *na-hèm-var*, پایین *bala-ou payîn*, فراز *chib-ou-fèraz*.

MONTURE, s. f., مال سواری *malé sèvari*, a. مرکب *mèrkèb*, pr. t. *mèrkièb*.

MONUMENT, s. m., édifice, a. بنا *bèna*, pr. t. *bina*; — ouvrage célèbre, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *àçar*; — souvenir, یادگار *yadè-gar*, pr. t. *yadi-guiar*; — tombeau, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pr. t. *turbè*.

MONUMENTAL, E, adj., نامی *nami*, روزگار *èz az èdjayèbé rouz-gar*.

MOQUER (se), v. pron., *پیشخند کردن* *rich-khènd kèrdèn*,
استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, *تمسخر کردن* *tèmèskhour kèrdèn*.

MOQUERIE, s. f., *پیشخندی* *rich-khèndi*, *تمسخرگی* *mès-khèrègui*, a. *استهزا* *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

MOQUEUR, EUSE, adj., *پیشخند کننده* *rich-khènd-kou-nèndè*, a. *مستهزی* *moustèhzi*.

MORAL, s. m., a. *عقل* *'èql*, pr. t. *'aqil*, *حالت عقلیه* *halètè 'èqliyè*, pr. t. *halèti 'aqliyè*.

MORAL, LE, adj. conforme a la morale, a. *موافق رسوم* *mouvafeqé rouçoumé heusné èkhlaq*,
اخلاق *mouvafeqé 'èlmé èdèb*; — qui concerne la morale, a. *متعلق بحسن اخلاق* *moutè'èllèq bè-heusné èkhlaq*; — vertus morales, a. *فضایل عقلیه* *fè-zayèlè 'èqliyè*, pr. t. *fazaïli 'aqliyè*; — force morale, a. *قوة عقلیه* *qouvveyè 'èqliyè*, pr. t. *qouvveti 'aqliyè*, *قوت عقلیه* *qouvveté 'èqliyè*, pr. t. *qouvveti 'aqliyè*.

MORALE, s. f., a. *علم حسن اخلاق* *'èlmé heusné èkhlaq*, pr. t. *'ilmi husni akhlaq*, *علم ادب* *'èlmé èdèb*, pr. t. *'ilmi èdèb*; — réprimande, *نکوهش* *nèkouhèch*, *سرزنش* *sèr-zènèch*, a. *تعزیر* *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — conseil, *پند* *pènd*, a. *نصیحت* *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

MORALEMENT, adv. conforme à la morale, *از روی حسن* *èz rouï heusné èkhlaq*, *از روی علم ادب* *èz rouï 'èlmé èdèb*, *موافق علم حسن اخلاق* *mouvafeqé 'èlmé heusné èkhlaq*; — moralement parlant, *vraisemblablement*, a. *استدلال بحسب* *bè-hècèbè èstèdlalé 'èql*.

MORALISER, v. a., *نصیحت کردن* *pènd dadèn*, *دادن پند* *pènd dadèn*.

nècihèt kèrdèn, pr. t. *nacihat kièrdèn*; — v. n., در باب اندیشیدن *dèr babé 'èlmé heusné èkhlaq èndichidèn*.

MORALISTE, s. m., a. مؤلف علم حسن اخلاق *mou'èllèfè 'èlmé heusné èkhlaq*.

MORALITÉ, s. f., réflexion morale, اندیشه در علم حسن اخلاق *èndichè dèr 'èlmé heusné èkhlaq*, اندیشه در علم ادب *èndichè dèr 'èlmé èdèb*, a. مطالعة ادبیّة *moutalè'èyé èdèbiyè*, pr. t. *moutala'aï èdèbiyè*; — principe, a. حسن اوصیل *heusn-oul-èkhlaq*, pr. t. *husn-ul-akhlaq*, اوصیل oucoulé *èdèbiyè*, pr. t. *ouçouli èdèbiyè*; — c'est un homme plein de moralité, صاحب حسن اخلاق *sahèbé heusné èkhlaq èst*.

MORBLEU! interjection, وای *vai*, په *pèh*.

MORCEAU, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *par-tcha*, پاره *parè*; — à manger, a. لقمه *louqmé*, pr. t. *loqma*; — en parlant d'un morceau de terre, a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — passage d'un livre, a. فقره *fèqèrè*, pr. t. *figrè*.

MORCELER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*, پارچه پارچه کردن *partchè-partchè kèrdèn*, pr. t. *partcha-partcha kièrdèn*.

MORCELLEMENT, s. m., تکه تکه شدن *tèkè-tèkè choudèn*.

MORDACITÉ, s. f., خورندگی *khourèndègui*; — fig. médisance aigre et piquante, نیش زنی *nich-zèni*.

MORDANT, s. m. en parlant de l'esprit, تیزی عقل *tiziï 'èql*; — qualité corrosive, گزندگی *guèzèndègui*, a. آکل *àkèl*, pr. t. *àkil*.

MORDANT, E, adj., گزند *guèzèndè*.

MORDICANT, E, adj., سوزنده *souzèndè*, تند *tound*, ا. حذقی *hèzi*, pr. t. *hazi*.

MORDILLER, V. a., آهسته بدندان گرفتن *dhèstè bè-dèndan guèrèftèn*.

MORDORÉ, E, adj., سرخ سیر *sourkhé sir*, تند سرخ *sourkhé tound*.

MORDRE, V. a., گزیدن *guèziden*, گزفتن دندان *dèndan guèrèftèn*, گاز گرفتن *kaz guèrèftèn*.

MORESQUE OU **MAURESQUE**, adj., a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghrèbi*.

MORFONDRE, V. a., تبرید کردن *sèrd kèrdèn*, تبرید کردن *tèbrid kèrdèn*; — سرما خوردن *sèrma khourdèn*; — fig. perdre du temps à attendre, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

MORGUE, S. f., فیس *fis*, مغروری *mèghrouri*, a. غرور *ghourour*.

MORGUER, V. a. braver, تهدید نگاه کردن *bè-ghourour-ou-tèhdid nègah-kèrdèn*.

MORIBOND, E, adj., در حالت نزع *dèr halète nèz'*, در حالت مردن *dèr halète mourdèn*.

MORICAUD, E, adj., سیاه چهره *siah-tchèhrè*.

MORIGÉNER, V. a., ادب آموختن *èdèb àmoukhtèn*, تادیب کردن *tè'èdib kèrdèn*.

MOËNE, adj., دلتنگی *dèl-tèng*, a. ملول *mèloul*, محزون *mèhzoun*.

MOROSE, adj. des 2 g. difficile, d'humeur chagrine, بد خوی *bèd-khouï*; — triste, دلتنگی *dèl-tèng*.

MOROSITÉ, s. f., mauvais caractère, بد خلقی *bèd-khoulqi*,
بد خوئی *bèd-khouyi*; — disposition à la tristesse,
دلتنگی *dèl-tèngui*.

MORPION, s. m., ا. شپش زهار *choupouché zèhar*.

MORS, s. m., دهانه *dèhanè* ou دهنه *dèhènè*.

MORSURE, s. f., گزیدگی *guèzidègui*, آثار دندان *âçaré dèndan*.

MORT, s. f., مرگ *mèrg*, a. موت *moout*, pr. t. *mèvt*, ممات *mèmat*, اجل *èdjèl*, فوت *foout*, pr. t. *fèvt*, وفات *vèfat*;
— mettre à mort, کشتن *kouchtèn*.

MORT, E, s., مردۀ آدم *âdèmé mourdè*, a. میت *mèiyit*.

MORT, E, adj., مردۀ *mourdè*, وفات کردۀ *vèfat-kèrdè*, a.
متوفی *moutèvèffa*.

MORTAISE, s. f., کفتگی *kèftègui*, شکاف *chèkaf*.

MORTALITÉ, s. f., مرگ *mèrg*, فانی شدن *fani choudèn*, a.
فنا *fèna*.

MORTEL, LE, adj. qui cause la mort, کشنده *kouchèndè*, a.
قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, مهلك *mouhlèk*, pr. t. *muhlik*,
هالك *halèk*, pr. t. *halik*; — sujet à la mort, مردنی *mourdèni*, a.
ذایقة الموت *fani*, فانی *fani*, زایقة الموت *zaiqèt-oul-*
moout, pr. t. *zaiqat-ul-mèvt*; — péché mortel, گناه *gounahè kèbir*;
— ennemi mortel, دشمن *douchmènè khouni*, دشمن جان *douchmènè*
djan.

MORTELLEMENT, adv. grièvement, مرگ تا بمرتبه *ta bè-mèr-*
tèbèyé mèrg, a. مهلكاً *mouhlèkèn*, pr. t. *muhlikèn*; —
excessivement, بسیار *bèciar*, بشتت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*,
بغایت *bè-ghayèt*.

MORTE-SAISON, s. f., وقت کسادى *kèçadi*, کسادى *vèqtè kèçadi*.

MORTIER, s. m. vase pour piler, هاون *havèn*, vulg. *havèng*, pr. t. *havan*; — en terme d'artillerie, خنپار *khoumparè*; — mélange de terre, de chaux, de paille etc., گل *guèl*, pr. t. *guil*, کاه گل *kah-guèl*, pr. t. *kiah-guil*

MORTIFIANT, e, adj., جانگداز *djan-goudaz*, جانسوز *djan-souz*, باعث غصه *ba'ècé ghoussè*.

MORTIFICATION, s. f. action de mortifier son corps et ses sens, کسر نفس *chèkèstèguî nèfs*, a. کسر نفس *kèsré-nèfs*, pr. t. *kèsri nèfs*, رياضت *riazèt*; — chagrin, دلسوزى *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. تکدير *tèkdir*, غصه *ghoussè*, الم *èlèm*; — humiliation, خوارى *khari*, a. تحقير *tèhqir*, pr. t. *tahqir*, ذلت *zèllèt*, pr. t. *zillèt*.

MORTIFIER, v. a. faire que la viande devienne plus tendre, بيات کردن *bèyat kèrdèn*; — causer du chagrin, دل سوزانیدن *dèl àzourdèn*, pr. t. *dil àzourdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*, pr. t. *dil souzanidèn*, باعث غصه *ba'ècé ghoussèyé kèci choudèn*; — humilier, خوار کردن *khar kèrdèn*, ذليل کردن *zèlil kèrdèn*, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*; — se mortifier; devenir plus tendre (en parlant de la viande) بيات شدن *bèyat choudèn*; — affliger son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*, کسر نفس خود کردن *kèsré nèfsè khoud kèrdèn*, pr. t. *kèsri nèfsi khod kièrdèn*.

MORTUAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بميت *moutè'èllèq*

- bè-mèiyit*; — drap mortuaire, a. كفن *kèfèn*.
MORUE, s. f., a. ماهى بقله *mahi-bèqlè*.
MORVE, s. f. humeur des narines, a. خلط بينى *khèlté bini*, خلم *khèlm*; — maladie des chevaux, كتر *kètoou*,
 a. رعام *rè'am*.
MORVEUX, EUSE, adj., خلمناك *khèlm-dèh*, خلمناك *khèlmnak*.
MOSAÏQUE, adj. des 2 g., a. موسى *moucèvi*.
MOSAÏQUE, s. f., خاتم *khatèm*.
MOSCOVITE, adj. des 2 g., اهل موسكو *èhli mosqoou*, pr. t. *èhli mosgov*.
MOSQUÉE, s. f., a. مسجد *mèsdjèd*, pr. t. *mèsdjid*, pl. مساجد *mèçadjèd*, pr. t. *mèçadjid*, جامع *djamè'*, pr. t. *djami'*, pl. جوامع *djèvamè'*, pr. t. *djèvami'*.
MOT, s. m., سخن *soukhèn*, a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*,
 كلمه *kèlèmè*, pr. t. *kèlimè*, حرف *hèrf*, pr. t. *harf*,
 لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*; — en un mot,
 كلمه يک *yèk-kèlèmè*, a. خلاصه کلام *khoulacèyé kèlam*,
 pr. t. *khoulacèi kèlam*, a. الحاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*; — jeu de mots, a. تجنیس *djènas*, حركت *tèdjnis*.
MOTEUR, TRICE, adj., حرکت دهنده *hèrèkèt-dèhèndè*, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.
MOTEUR, s. m., V. **MOTEUR** adj.
MOTIF, s. m., a. سبب *sèbèb*, علت *èllèt*, جهت *djèhèt*,
 pr. t. *djihèt*, دليل *dèlil*; — puissant motif, a. سبب قوى *sèbèbé qèvi*, pr. t. *sèbèbi qavi*.
MOTION, s. f. action de mouvoir, a. حرکت *hèrèkèt*, V.
MOUVOIR; — ouverture d'une opinion, a. اظهار رأى *azhar rây*

èzharé rè'i, اظهار عقیدہ *èzharé 'èqidè*, عرض رآی *'èrzé rè'i*, pr. t. 'arzi ra'î.

MOTIVER, v. a., سبب را بیان کردن *sèbèb-ra bèyan kèrdèn*.

MOTTE, s. f., کلوخ *kèloukh*.

MOTUS! interj., ساکت باش *soukout koun*, ساکت باش *sakèt bach*.

MOU, MOL, MOLLE, adj., نرم *nèrm*, a. ملایم *lèiyîn*, ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulayim*; — sans vigueur, سست *soust* pr. t. *sust*.

MOUCHARD, s. m., a. جاسوس *djaçous*, pl. جواسیس *djè-vacis*.

MOUCHARDER, v. n. espionner, جاسوسی کردن *djaçouci kèrdèn*.

MOUCHE, s. f., مگس *mèguès*; — à miel, a. زنبور *zèmbour*.

MOUCHER, v. a. moucher les chandelles, گل چراغ گرفتن *goulé tchèragh guèrèftèn*, سر چراغ گرفتن *sèré tchèragh guèrèftèn*; — moucher quelqu'un, se moucher, بینی پاک کردن *bini pak kèrdèn*, دماغ پاک کردن *dèmagh pak kèrdèn*.

MOUCHERON, s. m., پشه *pèchè*; — bout de la mèche d'une chandelle, گل چراغ *goulé tchèragh*.

MOUCHETÉ, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MOUCHETER, v. a., خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*.

MOUCHETTE, s. f., گلگیر *goul-guir*.

MOUCHOIR, s. m., دستمال *dèst-mal*.

MOUCHURE, s. f., گل چراغ گرفته شده *goulé tchèraghé guè-rèftè-choudè*.

MOUDRE, v. a., آسیا کردن *àcia kèrdèn*, آرد کردن *àrd kèrdèn*.

- dèn*, نرم کردن *nèrm kèrdèn*; — moulu, e, آرد کرده *ârd-kèrdè*, آرد شده *ârd-choudè*.
- MOUE, s. f., گره بر *èkhm*, اخم *tourch-rouyi* ترش روئی *guèrèh bèr èbrou zèdè*.
- MOUETTE, s. f., مرغ آبی *mourgh-âbi*.
- MOUHARREM, premier mois de l'année musulmane, a. محرم *mouharrèm*.
- MOUILLAGE, s. m., مرسى *lènguèr-gah*, a. *mèrsa*.
- MOUILLE-BOUCHE, s. f. گلابی آبدار *gou-labü âb-dar*.
- MOUILLER, v. a., نرم کردن *tèr kèrdèn*, — v. n. jeter l'ancre, لنگر انداختن *lènguèr èn-dakhtèn*; — se mouiller, تر شدن *tèr choudèn*, خیس *khicé âb choudèn*; — mouillé, e, تر *tèr*, نمناک *nèmnak*; — qui a jeté l'ancre, لنگر انداخته *lènguèr-èndakhtè*.
- MOUILLURE, s. f., نمناک بودن *tèr boudèn*, *nèmnak boudèn*.
- MOULAGE, s. m. action de mouler, V. MOULER.
- MOULE, s. m., a. قالب *qalèb*, pr. t. *qalib*.
- MOULE, s. f., مدیه *mèdia*.
- MOULER, v. a. mettre dans le moule, توى قالب ریختن *touï qalèb rikhtèn*, با قالب ساختن *ba qalèb sakhtèn*; — prendre le moule, قالب گرفتن *qalèb guèrèftèn*, pr. t. *qalib guiriftèn*; — moulé, e, ساخته *ba qalèb sakhtè*.
- MOULEUR, s. m., قالب ساز *qalèb-riz*, *qalèb-saz*, ریختگر *rikhtè-guèr*.

MOULIN, s. m., آسیا *âcia*, vulg. *âciab*, a. طاحون *ta-houn*.

MOULINAGE, s. m., action de mouliner, V. **MOULINER**.

MOULINER, v. a., ابریشمرا چرخ کردن *èbrichoum-ra tchèrkè kèrdèn*.

MOULINET, s. m. machine pour fabriquer la monnaie, چرخ سکه زنی *tchèrkhé sèkkè-zèni*.

MOURANT, e, adj., جان به لب آمده *djan bè-lèb àmèdè*, a. مشرف الموت *mouchrèf-oul-moout*, pr. t. *muchrif-ul-mèvt*.

MOURIR, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*, جان دادن *djan dadèn*; — faire mourir, کشتن *kouchtèn*; — mort, e, مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*; — mourir de mort subite, فوجاء کردن *foudja' kèrdèn*.

MOUSQUETAIRE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*, p. t. تفنگچی *toufèngtchi*, pr. t. *tufènkâji*.

MOUSQUETON, s. m., تفنگ سوارى *toufèngué sèvari*, pr. t. *tufèngui sivari*.

MOUSSE, s. m. jeune matelot, شاکرد کشتیبان *chaguèrdé kèchti-ban*.

MOUSSE, s. f. plante, جل وزغ *djoule-vèzègh*, جل بکى *djoulé bèg*, ایدمامیر *idèmamir*, a. طحلب *touhlèb*; — écume, کف *kèf*, pr. t. *kièf*.

MOUSSELINE, s. f., سمنغور *sèmènghour*.

MOUSSEUR, v. n., کف زدن *kèf kèrdèn*, کف کردن *kèf zèdèn*.

MOUSSEUX, EUSE, adj., کفدار *kèf-dar*.

MOUSSON, s. f., فصل باد *fèslé bad*, موسم باد *mooucémé bad*.

MOUSSU, e, adj., جل بگدار *djoulé bèg-dar*.

MOUSTACHE, s. f., سبیل *sèbil*, a. سبله *sèblèt*, pl. سبال *sè-bal*, pr. t. *sibal*.

MOUSTICUAIRE, s. f., پشه دان *pèchè-dan*.

MOUSTIQUE, s. m., پشه *pèchè*.

MOÛT, s. m., شیره انگور *chirèyé èngour*, p. t. شیره *chirè*, pr. t. *chira*.

MOUTARDE, s. f., خردل *khèrdèl*, pr. t. *khardal*.

MOUTARDIER, s. m., vase à moutarde, خردلدان *khèrdèl-dan*; — qui fait ou qui vend la moutarde, خردلساز *khèrdèl-saz*.

MOUTON, s. m., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغانم *èghnam*, pr. t. *aghnam*; — viande de mouton, گوشت گوسفند *gouchté gousfènd*; — grosse pièce de bois pour enfoncer les pieux, t. p. طوقماق *toqmaq*.

MOUTONNER, v. n., کردن تموج *tèmèvvoudj kèrdèn*.

MOUTURE, s. f. action de moudre, V. MOUDRE; — salaire du meunier, اجرت آسیابان *èudjrètè àcia-ban*.

MOUVANT, e, adj., جنبان *djoumban*.

MOUVEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*, pl. حرکات *hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*; — le mouvement des corps célestes, a. حرکت اجرام سما *hèrèkètè èdjràmè sèma*, pr. t. *harèkèti èdjrami sèma*; — mettre en mouvement, بحرکت آوردن *bè-hèrèkèt àvourdèn*.

MOUVOIR, v. a., حرکت دادن *djoumbanidèn*, جنبانیدن.

hèrèkèt dadèn; — se mouvoir, جنبیدن *djoumbidèn*,
حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

MOYEN, s. m., چاره *tcharè*, a. وسیله *vècile*, واسطه *vacètè*,
pr. t. *vacita*, تدبیر *tèdbir*, pr. t. *tadbir*; — pouvoir,
puissance, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*. قدرت
goudrèt, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*.

MOYEN, NE, adj., میانه *mianè*, a. وسط *vècèt*, متوسط *mou-
tèvèssèt*, pr. t. *mutèvèssit*.

MOYENNANT, prép., با *ba*, بوسیله *bè-vècile*; — moyennant
deux toman, با دو تومان *ba dou tuman*.

MOYEU, s. m. centre de la roue, غلتک ou غلطک *ghèltèk*,
زردۀ تخم مرغ *zèrdèyè* غلتنگی *ghèltèng*; — jaune d'oeuf, زردۀ تخم مرغ
tokhmé mourgh.

MU, E, adj., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr.
t. *mutèharrik*.

MUABLE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi-soubat*, بی قرار *bi-qè-
rar*, a. متحرک *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvil*.

MUCILAGE, s. m., شیره نباتات *chirèyè nèbatat*, a. لعاب
lou'ab.

MUCILAGINEUX, EUSE, adj., لعابدار *lou'ab-dar*.

MUCOSITÉ, s. f., a. لعابیّت *lou'abiyèt*.

MUE, s. f., توله *toulèk*, می ریزی *mouï-rizi*.

MUER, v. n., تولد کردن *toulèk kèrdèn*.

MUET, E, adj., بی زبان *bi-zèban*, لال *lal*, a. ابکم *èbkèm*;
— terme de gram., حرف ساکت *hèrfé sakèt*, pr. t.
harfi sakit.

MUFLE, s. m., پوزه *pouzè*.

MUFTI, s. m., مفتی *moufti*.

MUGIR, v. n., غرویدن *ghèrèvidèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*,
نعره کشیدن *nè'èrè zèdèn*, نعره کشیدن *nè'èrè kèchidèn*; —
(en parlant de la mer) خروش کردن *khourouch kèrdèn*.

MUGISSANT, e, adj., نعره زن *nè'èrè-zènan*, pr. t. *na'arè-zènan*. غریوان *ghèrivan*; — (en parlant de la mer)
خروش *khourouchan*.

MUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, a. نعره *nè'èrè*, pr. t. *na'arè*; — de la mer, خروش *khourouch*; — le mugissement de la mer, خروش امواج دریا *khourouché èm-vadjé dèria*.

MUGUET, s. m. plante, برفک *bèrfèk*; — fig. زن دوست *zèn-doust*, زنباز *zèn-baz*.

MULÂTRE, ESSE, adj. et s., دو رنگی *dou-règui*, حبشی *hè-bèchi*, a. ملس *mèlès*.

MULE, s. f., ماجة قاطر *matchè-qatèr*.

MULET, s. m., قاطر *qatèr*, pr. t. *qatir*.

MULETIER, s. m., چاروا دار *tcharva-dar*, ou چارپا دار *tcharpa-dar*, قاطرچی *qatèrtchi*, pr. t. *qatirdji*.

MULOT, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*.

MULTIPLE, adj. des 2 g. terme d'arithm., a. عدد مضروب *'èdèdè mèzroub*, pr. t. *'èdèdi mazroub*; — par opposition à simple, a. كثير الشقوق *kècir-ouch-chouqouq*.

MULTIPLIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ضرب کردن *qabèlé zèrb kèrdèn*, a. ممکن الضرب *moumkîn ouz-zèrb*, pr. t. *mumkîn-uz-zarb*.

MULTIPLICANDE, s. m., terme d'arithm. nombre à multiplier par un autre, a. مضروب عليه *mèzrouboun 'èlèi-hi*, pr. t. *mazroubun 'alèi-hi*.

MUNIFICENCE, s. f. جواز مردی *djèvan-mèrdi*, a. سخاوت
sèkhavèt, pr. t. *sakhavèt*, کم *kèrèm*.

MUNIR, v. a., تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه کردن *tèhiyè kèrdèn*, تجهيز کردن *tèdjhiz kèrdèn*; — se munir, همراه خود برداشتن *hèm-rahé khoud bèr-dachtèn*.

MUNITION, s. f., مهمات قشون *mouhèmmaté qouchoun*, تدارك لوازم سپاه *tèdarèké qouchoun*, ا. حبیّه *mouhèmmaté hèrbiyè*, pr. t. *muhimmati harbiyè*; — de bouche, توشه *touchè*, زاد *zad*, ا. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhayir*; — pain de munition, نان سربازی *nané sèr-bazi*.

MUNITIONNAIRE, s. m., ذخیره دار *zèkhirè-dar*, t. p. ذخیره جی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

MUQUEUX, EUSE, adj., خلم آلود *khèlm-âloud*, لعابدار *lou'âb-dar*, چسپان *tchèspan*.

MUR, s. m., دیوار *divar*, pr. t. *douvar*, ا. حصار *hèçar*, pr. t. *hiçar*; — mur mitoyen V. MITOYEN.

MÛR, E, adj., پخته *poukhtè*, رسیده *rècidè*; — homme mûr, مرد پخته *mèrdé poukhtè*, پشکین آدم *pichkîn-âdèm*.

MURAILLE, s. f., V. MUR.

MÛRE, s. f., توت *tout*, mûre noire, شاه توت *chah-tout*.

MÛREMENT, adv., سنجیده *sèndjidè*, از روی تأمل *èz rouï tè'mmoul*, به پختگی *bè-poukhtègui*, ا. باصافه الراى *bè-èçabèt-our-rè'i*, pr. t. *bè-èçabèt-ur-rè'i*.

MURÈNE, s. f., مار ماهی *mar-mahi*, ا. ابو مرینه *èbou-mè-rinè*.

MURER, v. a., دیوار کشیدن *tighè kèrdèn*, تیغه کردن *di-var kèchidèn*; — muré, e, کرده تیغه *tighè-kèrdè*.

MÛRIER, s. m., a. درخت توت *dèrèkhté tout*.

MÛRIR, v. a., پختن *poukhtèn*, پخته کردن *poukhtè kèr-dèn*, رسانیدن *rèçanidèn*; — v. n., پخته شدن *poukhtè choudèn*, رسیدن *rècidèn*; — *mûri*, e, سیده *rècidè*, پخته *poukhtè*.

MURMURE, s. m., دندنه *dèndènè*, a. مهامسه *mouhamècè*; — bruit léger des eaux qui coulent, زمزمه آب *zènzè-mèyé âb*.

MURMURER, v. n., دندیدن *dèndidèn*, مهامسه کردن *mouhamècè kèrdèn*; — (en parlant des eaux qui coulent) زمزمه کردن *zènzèmè kèrdèn*.

MUSARAINÉ, s. f., موش کوچک *mouché kouichèk*.

MUSARD, e, adj., ولگرد *vèl-guèrd*, هرزگرد *hèrzè-guèrd*, آواره *âvarè*.

MUSARDERIE, s. f., آوارگی *âvarègui*.

MUSARDER, v. n., آواره گشتن *âvarè guèchtèn*.

MUSC, s. m., مشک *mèchk*, pr. t. *michk*, a. مسك *mèsk*, pr. t. *misk*.

MUSCADELLE, s. f., مشکى گلابى *goulabiî mèchki*.

MUSCADE, s. f., جوز هندى *djoouzé hèndi*.

MUSCADIER, s. m., درخت جوز هندى *dèrèkhté djoouzé hèndi*, pr. t. *dirakhti djoouzi hîndi*.

MUSCAT, s. et adj. m., مشکى *mèchki*, مشکين *mèchkin*, مشکبوى *mèchk-bouî*.

MUSCLE, s. m., رى *règ*, ماهيچه *mahitchè*, a. عضله *'èzèlè*, pr. t. *'azalè*, pl. عضلات *'èzèlat*, pr. t. *'azalat*.

MUSCLÉ, e, adj., رگهايش پيدا *règhaî-èch-pèida*.

MUSCULEUX, EUSE, adj., رى رى *règ-règ*, a. كثيرالعصل *kè-cir-oul-'èzèl*, pr. t. *kècir-ul-'azal*.

MUSCULAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بعضله *moutè'èllèq*
bè-'èzèlè.

MUSE, s. f., a. رب النوع صنایع *rèbb-oun-noou'é sènayè'*, pr.
t. rabb-un-nèv'i sanayi'; — fig. génie du poète, قوّه
شعر گوئی *gouvveyé ch'èr-gouyi*.

MUSEAU, s. m., دهان پیرامون *pouramouné dèhan*, پوز *pouzè*.

MUSÉE, s. m., دبستان علوم *dèbèstané 'ouloum*, موز *musè*.

MUSELER, v. a., کعام بستن *kè'am bèstèn*.

MUSELIÈRE, s. f., دهان بند *bèndé dèhan*, a. کعام *kè'am*.

MUSER, v. n. V. MUSARDER.

MUSETTE, s. f., نای انبان *naï èmban*.

MUSICAL, e, adj., موسیقی *mouciqi*, pr. t. *muciqi*; —
art musical, علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi.

MUSICALEMENT, adv., از روی علم موسیقی *èz roui 'èlmé*
mouciqi.

MUSICIEN, NE, s. qui exerce l'art de la musique, سازنده
sazèndè, رامشگر *ramèch-guèr*, خنیاگر *khènia-guèr* (en
parlant d'une musique militaire) موزکاذچی *mouzikan-*
tchi; — qui sait l'art de la musique, آرباب علم موسیقی
èrbabé 'èlmé mouciqi, pr. t. *èrbabi 'ilmi muciqi*.

MUSIQUE, s. f., art., علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi; — compagnie de musiciens, رامشگران *ra-*
mèch-guèran, سازندگان *sazèndègan*; — musique mi-
litaire, موزیقاذچیها *mouziqantchi-ha*; — sons harmo-
nieux سازندگی *sazèndègui*; — maître de musique,
معلم علم موسیقی *mou'èllémé 'èlmé mouciqi*, pr. t. *mu'al-*
limi 'ilmi muciqi.

MUSQUER, v. a., بشک معطر کردن *bè-mèchk mou'èttèr kèrdèn*; — musqué, e, مشکبو *mèchk-bou*.

MUSULMAN, e, adj., مسلمان *mouçoulman*, a. مسلم *mouslèm*, pr. t. *muslim*, pl. مسلمين *mouslèmin*, pr. t. *muslimin*; — religion musulmane, دين اسلام *diné èslam*, pr. t. *dini islam*.

MUTABILITÉ, s. f., نا پایداری *na-paï-dari*, a. عدم ثبات *'èdèmé soubat*, pr. t. *'adèmi sèbat*.

MUTATION, s. f., a. تغییر *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*, pl. تغییرات *tèghèiyourat*, pr. t. *tèghaiyurat*, تبدیل *tèbèd-doul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

MUTILATION, s. f., عضو بریدن *'ouzv bouridèn*.

MUTILER, v. a., کتله کردن *kèltè kèrdèn*, عضو بریدن *bou-ridènè 'ouzv*, سقط کردن *sèqèt kèrdèn*.

MUTIN, e, adj., نا فرمان *na-fèrman*, تمرد کننده *tèmèr-roud-kounèndè*, a. متمرّد *moutèmèrrèd*, pr. t. *mutèmèrrid*.

MUTINER (SE), v. pron., نا فرمانی کردن *na-fèrmani kèrdèn*, عاصی شدن *tèmèrroud kèrdèn*, عاصی شدن *'aci chou-dèn*; — mutiné, e, عاصی شده *'aci-choudè*.

MUTINERIE, s. f., نا فرمانی *na-fèrmani*, a. تمرد *tèmèrroud*, pr. t. *tèmèrrud*.

MUTISME, s. m. silence, a. سکوت *sèkout*, pr. t. *sukiout*; — état du muet, بی زبانی *bi-zèbani*, a. بکم *boukm*.

MUTUEL, LE, adj., از طرفین *èz tèrèfèin*; — amour mutuel, a. محبت طرفین *mèhèbbètè tèrèfèin*, pr. t. *muhabbèti tarafèin*.

MUTUELLEMENT, adv., a. بالطرفین *bèt-tèrèfèin*, pr. t. *bit-*

tarafèin, بالمعاوضة *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'avèzè*,
مفاوضة *moufavezètèn*.

MYOPE, adj. des 2 g., كوته بين *koutèh-bin*, نزدیکبین *nèz-dik-bin*, ا. قاصر البصر *qacèr-oul-bècèr*, pr. t. *qacir-ul-baçar*.

MYOPIE, s. f., كوته بينى *koutèh-bini*, کوتاه بینى *koutah-bini*.

MYOSOTIS, s. m. plante, مرزنجوش *mèrzèn-gouch*, مرزندجوش *mèrzèndjouch*, ا. اذن الغار *èzèn-oul-far*.

MYRIADE, s. f., ده هزار *dèh hèzar*; — nombre indéfini, بی شمار *bi choumar*.

MYRIAMÈTRE, s. m., ده هزار مترو *dèh hèzar mètro*.

MYRRE, s. f., مژر مکی *mourré mèki*, ا. مژر صافی *mourré safi*, pr. t. *murri safi*.

MYRTE, s. m. arbrisseau, درخت مورد *dèrèkhté mourd*, pr. t. *dirakhti mourd*.

MYRTILLE, terme de botanique, مرس *mèrs*.

MYSTÈRE, s. m., راز *raz*, a. سّر *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*, حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

MYSTÉRIEUSEMENT, adv., زیر پرده *zire pèrdè*, نهانی *nèhani*, ا. خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiye*, مستوراً *mèstourèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*.

MYSTÉRIEUX, EUSE, adj. qui contient un sens caché, رمز *rènz-àmiz*, ا. مرموز *mèrmouz*; — (pris en mauvaise part) سر پوشیده *sèr-pouchidè*, نهان *nèhan*, pr. t. *nihan*, زیر پرده *zire pèrdè*, ا. مستتر *moustètèr*, مکتوم *mèktoum*.

MYSTICITÉ, s. f., ا. عرفانیت *'èrfaniyèt*, pr. t. *'irfaniyèt*,

عرفان 'èrfan, pr. t. 'irfan, بالاسرار الاهى tèhèrri
bèl-èsraré àlahi, pr. t. tèharri bil-èsrari ilahi.

MYSTICISME, s. m., اولو الالباب zoouqé ouloul-èl bab,
pr. t. zèvqi ulul-albab.

MYSTIFICATEUR, s. m., ريشخند کنندè rich-khènd-kou-
nèndè, a. مستهزی moustèhzi.

MYSTIFIER, v. a., ريشخند کردن rich-khènd kèrdèn, تمسخر
کردن tèmèskhour kèrdèn.

MYSTIQUE, s. m., a. اهل ذوق ouloul-èl bab, ذوق èhlé
zoouq, pr. t. èhli zèvq, عارف 'àrèf, pr. t. 'àrif, pl. عرفا
'ourèfa.

MYSTIQUE, adj. des 2 g. qui raffine sur les matières de re-
ligion, جوينده نکات ایمان djouyèndèyé noukaté iman,
a. متشّرّع moutèchèrrè', pr. t. mutèchèrrè'; — théolo-
gien mystique, اولو الالباب ouloul-èl bab; — fig.
allégorique, رمز آمیز rènz-àmiz, a. مرموز mèrmouz.

MYSTIQUEMENT, adv., a. رمزاً rènzèn.

MYTHE, s. m., افسانه èfsanè; — être imaginaire, a. معلوم
الاسم معدوم الجسم mè'èloum-oul-èsm mè'èdòum-oul-
djèsm, pr. t. ma'lum-ul-ism ma'dum-ul-djism.

MYTHOLOGIE, s. f., افسانه النوع èfsanè, رت اساطير èçatiré
rèbb-oun-noou', pr. t. açatiri rèbb un-nèv'.

MYTHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق باساطير رت النوع
moutè'èllèq bè-èçatiré rèbb oun-noou'.

N.

NABAB, s. m. prince indien, a. نواب nèvvab, pl. de, نایب
nayèb, pr. t. naïb.

NACHELLE, s. f., ناو *naou*, pr. t. *nav*, زورق *zoourèq*.

NACRE, s. f., a. صدف *sèdèf*, pl. اصداف *èsdaf*.

NACRÉ, E, adj., a. صدفي *sèdèfi*.

NADIR, s. m., opposé du zénith, a. النظير *èn-nèzir*, سمت الرأس *sèmt our-ras*.

NAGE, s. f., شنا *chèna*, pr. t. *china*, شنا *chèna*, شناوری *chènavèri*; — être en nage, عرق بودن *khicé 'èrèq boudèn*.

NAGEOIRE, s. f., جناح ماهی *djènahé mahi*.

NAGER, v. n., شنا کردن *chèna kèrdèn*, vulg. *chénoou kèrdèn*.

NAGEUR, SE, s., شنا کننده *chèna-kounèndè*, شناور *chè-chavèr*.

NAGUÈRE, adv., اندکی پیش از این *èndèki pich èz in*.

NAÏADE, s. f., a. رب النوع میا *rèbb-oun-noou'é mia*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i mia*.

NAÏF, IVE, adj., ساده دل *sadè-dèl*, pr. t. *sadè-dil*, ساده لوح *sadè-loouh*, pr. t. *sadè-lèvh*, صافی درون *safi-dèroun*.

NAIN, E, s., a. حنتا *hènta*.

NAISSANCE, s. f., زایش *zayèch*, pr. t. *zaïch*, زاد *zad*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *viladèt*, تولد *tèvèlloud*; — extraction, noblesse, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, a. نسب *nècèb*; — commencement d'une chose, سر *sèr*, a. مبدأ *mèb-da'*, ابتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*.

NAISSANT, E, adj. en parlant des plantes, نورسته *noou-rèstè*, pr. t. *nèv-rèstè*, نو دمیده *noou-dèmidè*, pr. t. *nèv-dèmidè*; — en parlant des êtres animés, نو زاده *noou-zadè*, pr. t. *nèv-zadè*, تازه زاییده *tazè-zayidè*.

NAÎTRE, v. n., زاییده شدن *zayidè choudèn*, متولد شدن *moutèvèllèd choudèn*, بدنیا آمدن *bè-dounia àmèdèn*;
— se dit aussi des végétaux qui commencent à pousser. رویدن *rouyidèn*, رستن *rèstèn*, دمیدن *dèmidèn*,
پیدا شدن *dèr àmèdèn*; — au fig. être produit, ناشی شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*,
شدن *nachi choudèn*.

NAÏVEMENT, adv., از روی ساده لوحی *èz rouï sadè-loouhi*,
بی ساختگی *bi-sakhtègui*.

NAÏVETÉ, s. f., ساده لوحی *sadè-loouhi*, بی ساختگی *bi-sakhtègui*,
a. صفت القلب *sèfvèt-oul-qèlb*, pr. t. *sifvèt-ul-qalb*

NANTISSEMENT, s. m., گرو *guèroou*, a. رهن *rèhn*, pr. t. *rè-hîn*,
امانت *èmanèt*.

NANTIR, v. a., گرو دادن *guèroou dadèn*, رهن گذاشتن *rèhn gouzachtèn*;
— se nantir, گرو ضبط کردن *bè-rèsmé guèroou zèpt kèrdèn*.

NAPHTÉ, s. m., نفت *nèft*, a. نغط *nèft*.

NAPPE, s. f., a. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*.

NARCISSE, s. m., نرگس *nèrguès*, pr. t. *nèrguis*.

NARCOTIQUE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*.

NARCOTISME, s. m., تخدير *tèkhdir*, pr. t. *takhdir*, فتور *fètour*,
خدر *khèdr*, pr. t. *khadr*.

NARD, s. m., plante aromatique, نردین *nèrdîn*.

NARGUE, s. f., اهانت *èhanèt*, pr. t. *ihanèt*, خواری *khari*,
a. استهقار *èstèhqar*, pr. t. *istihqar*; — interj., په *pèh*.

NARGUER, v. a., اهانت کردن *èhanèt kèrdèn*, pr. t. *ihanèt kièrdèn*,
بهقارت نظر کردن *bè-hèqarèt nèzèr kèrdèn*.

بکساب نیاوردن *hèqir choumourdèn*, حقیر شمردن *hèqab nè-yavourdèn*.

NABINE, s. f., سوراخ بینی *sourakhé bini*.

NARQUOIS, E, s. et adj., هیله باز *hilè-baz*, فریبند *fèribèndè*.

NARRATEUR, s. m., داستان سرا *dastan-sèra*, حکایت کننده *hèkayèt-kounèndè*, ا. راوی *ravi*, ناقل *naql*, pr. t. *naqil*.

NARRATIF, IVE, adj., حکایتی *hèkayèti*, pr. t. *hikiayèti*, داستانی *dastani*.

NARRATION, s. f., داستان *dastan*, ا. روایت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*, pl. روایات *rèvayat*, pr. t. *rivayat*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, pl. حکایات *hèkayat*, pr. t. *hikiayat*, نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

NARRÉ, s. m., ا. حکایت مختصر *hèkayètè moukhtècèr*, pr. t. *hikiayèti mukhtaçar*.

NARRER, v. a., روایت کردن *rèvayèt kèrdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*.

NASAL, E, adj. qui appartient au nez, متعلق به بینی *moutè'llèq bè-bini*.

NASALEMENT, adv., از بینی *èz bini*, غمخه گونه *khèm-khèmè-gounè*.

NASARDE, s. f., تلنگ *tèlèng*.

NASARDER, v. a., به بینی تلنگ زدن *bè-bini tèlèng zèdèn*.

NASEAU, s. m., سوراخ بینی حیوان *sourakhé biniï hèïvan*.

NASILLARD, E, adj., از بینی حرف زن *èz bini hèrf-sèn*, غمخه کننده *khèmkhèmè-kounèndè*.

NASILLER, v. n., از بینی حرف زدن *èz bini hèrf zèdèn*, غمخه کردن *khèmkhèmè kèrdèn*.

- NASSE, s. f., سبد ماهیگیری *sèbèdè mahi-guiri*.
- NATAL, e, adj., زاد بوم *zad-boum*, a. مولد *mooulèd*, pr. t. *mèolid*, مسقط الرأس *mèsqèt-our-ras*.
- NATATION, s. f., شناو *chènav*, pr. t. *chinav*, شناوری *chènàvèri*, pr. t. *chinavèri*.
- NATIF, ve, adj., زاییده *zayidè*, متولد شده *moutèvèllèd-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*, اصلی *èslì*, pr. t. *asli*.
- NATION, s. f., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *milèl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tèvaïf*, قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, pl. اقوام *èqvam*.
- NATIONAL, e, adj., a. ملتى *mèllèti*, pr. t. *millèti*, a. ملتى *mèlli*, ملتیه *mèllètiyè*; — garde nationale, قشون رديف *gouchouné rèdif*.
- NATIONALITÉ, s. f., a. ملتیت *mèllètiyèt*, pr. t. *millètiyèt*.
- NATIVITÉ, s. f., زایش *zayèch*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *vila-dèt*, میلاد *milad*, مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.
- NATTE, s. f., حصیر *hècir*, pr. t. *hacir*; — en parlant de cheveux, زلف تابیده *zoulfé tabidè*.
- NATTE, v. a. couvrir de nattes, حصیر انداختن *hècir èn-dakhtèn*; — tresser en nattes, حصیر بافتن *ma-nèndé hècir baftèn*.
- NATTIER, ière, s., حصیر باف *hècir-baf*.
- NATURALISATION, s. f., a. تبعیت *tèbè'iyèt*, تمّل *tèmèlloul*.
- NATURALISER, v. a., به تبعیت خود قبیل کردن *bè-tèbè'iyètè khoud qèboul kèrdèn*, در سلك ملت خود منسلک کردن *dèr sèlké mèllètè khoud mounsèlèk kèrdèn*, pr. t. *dèr silki millèti khod munsèlèk kièrdèn*; — se naturaliser,

تبعه شدين *tèbè'è choudèn*; — se dit aussi des choses,
بومی شدين *boumi choudèn*.

NATURALISTE, s. m., داننده طبیعت *danèndèyè tè-
bi'ètè èchia*, a. عالم طبیعت موجودات *'àlèmé tèbi'ètè
mooudjoudat*, pr. t. *'àlimi tèbi'èti mèvdjoudat*, اهل علم
طبیاع *èhlé 'èlmé tèbayè*, pr. t. *ahli 'ilmi tabaï*.

NATURALITÉ, s. f., a. ابن بلدیّت *bèlèdiyèt*, بلدیّت *èbné
bèlèdiyèt*, pr. t. *ibni bèlèdiyèt*.

NATURE, s. f. l'univers, toutes les choses créées, a. عالم
'àlém, کائنات موجودات *mooudjoudat*, pr. t. *mèvdjoudat*,
kaïnat, pr. t. *kiainat*; — caractère, complexion, سرشت
sèrècht, pr. t. *siricht*, p. t. خوی *khoui*, a. طبع *tèb'*, pr.
t. *tab'*, طبیعت *tèbi'èt*, pr. t. *tabi'at*, ذات *zat*; — les
naturels du pays, a. اهالی مملکت *èhalii mèmlèkèt*, pr.
t. *ahalii mèmlèkèt*.

NATUREL, s. m., خوی *khoui*, خو *khou*, a. طبع *tèb'*, pr. t.
tab', طبیعت *tèbi'èt*, pr. t. *tabi'at*.

NATUREL, LE, adj., سهرشتی *sèrèchti*, a. طبیعی *tèbi'i*, pr. t.
tabi'i, ذاتی *zati*, جبلّی *djèbèlli*, pr. t. *djibilli*, فطری
fètri; — enfant naturel, حرامزاده *hèram-zadè*, a. ولد
زنا *vèlèdé zèna*, pr. t. *vèlèdi zina*; — les parties natu-
relles, a. آلات التّناسل *àlat-out-tènaçoul*.

NATURELLEMENT, adv. par un principe naturel, a. بالطبع
bèt-tèb', pr. t. *bit-tab'*, طبعاً *tèb'èn*, pr. t. *tab'èn*; —
par la seule force de la nature, خود بخود *khoud bè-
khoud*, pr. t. *khod-bè-khod*, بسهولة *bè-sèhoulèt*, a.
البتّه *èlbètè*.

NAUFRAGE, s. m., غرق کشتی *ghèrqé kèchti*, pr. t. *gharqi*

kèchti; — faire naufrage, غرق شدن کشتی *ghèrq choudènè kèchti*.

NAUFRAGÉ, *e*, adj., غریق *ghèrq-choudè*, *a*. غریق *ghèriq*, *pr. t. ghariq*.

NAUFRAGER, *v. n. V. NAUFRAGE*.

NAUSÉABOND, *e*, adj., هراش انگیز *hèrach-àvèr*, هراش *hèrach-ènguiz*, قی *qèi-àvèr*.

NAUSÉE, *s. f.*, هراش *hèrach*, بهم خوردن دل *bè-hèm khour-dènè dèl*, *a*. غثیان نفس *ghèciané nèfs*, *pr. t. ghiciani nèfs*.

NAUTIQUE, *adj. des 2 g.*, متعلق بکشتی *dèriayi*, *a*. موطء'للّق *bè-kèchti*, بحرّی *bèhriü*, *pr. t. bahriü*.

NAUTONIER, *s. m.*, کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, *a*. ملّاح *mèllah*.

NAVAL, *e*, *adj.*, دریائی *dèriayi*, *a*. بحرّی *bèhriü*, *pr. t. bahriü*; — combat naval, جنگی باحرّی *djèngué bèhri*, *a*. محاربه بحرّیه *mouharèbèyé bèhriyé*, *pr. t. muharèbèi bahriyé*.

NAVET, *s. m.*, شلغم *chèlghèm*, *pr. t. chalghum*.

NAVETTE, *s. f.*, مکو *mèkou*, *pr. t. mèkiou*, مکوک *mèkouk*, *pr. t. mèkiouk*.

NAVIGABLE, *adj. des 2 g.*, ممکن رفتن کشتی *moumkènè rèftènè kèchti*, قابل مرور کشتی *qabèlé mourouré kèchti*.

NAVIGATEUR, *s. m.*, مسافر دریا *mouçafèré dèria*, *pr. t. muçafiri dèria*.

NAVIGATION, *s. f.*, سفر دریا *sèfèré dèria*.

NAVIGUER, *v. n.*, سفر دریا کردن *sèfèré dèria kèrdèn*, از راه آب رفتن *èz rahé àb rèftèn*.

NAVIRE, s. m., کشتی *kèchti*, جهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*,
a. سفینه *sèfinè*, pl. سفاین *sèfayèn*, pr. t. *sèfaïn*, سفن
soufoun, pr. t. *sufun*.

NAVRANT, E, adj., دَلخَرِاش *djan-goudaz*, دل-
khèrach.

NAVRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — fig., غمناک
کرن *ghèmnak kèrdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*,
pr. t. *dil suzanidèn*; — j'ai le cœur navré, دلم سوخت
dèl-èm soukht.

NAZARÉENS, s. et adj. pl., a. نصارا *nèçara*, pr. t. *naçara*.

NAZARETH, nom de ville, ناصرت *nacèrèt*, pr. t. *nacirèt*.

NE, particule négative, se rend par ن *nè*, م *mè*; — ne
prenez pas. نغیرید *nè-guirid*; — il n'aime pas, دوست
ندارد *doust nè-darèd*.

NÉ, E, adj., زایید *zayidè*, زاده *zadè*, a. مولود *moouloud*,
pr. t. *mèvloud*; — nouveau-né, نو زاده *noou-zadè*, pr.
t. *nèv-zadè*.

NÉANMOINS, adv., با این همه *ba vèsfé in*, با وجود این *ba vouldjoudé in*, a. مع هذا
ma'-haza.

NÉANT, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*.

NÉBULEUX, EUSE, adj., ابر *èbr*, میغناک *mighnak*, a. مغیّم
moughèiyèm, pr. t. *mughaiyim*; — temps nébuleux,
ciel nébuleux, هوای ابر *hèvaï èbr*.

NÉCESSAIRE, s. m. le nécessaire, آنچه لازم است *ân-tché
lazèm èst*, a. ما یکتاج *ma-yèhtadj*; — sorte de boîte,
جعبه *djè'èbè*, مجری *mèdjri*.

NÉCESSAIRE, adj. des 2 g., a. لازم *lazèm*, pr. t. *lazim*, اقتضا

èqtèza, pr. t. iqtiza, مقتضى *mouqtèzi*, pr. t. *muqtazi*, ضرور *zèrou*, pr. t. *zarur*, واجب *vadjèb*, pr. t. *vadjib* ; — il est nécessaire, لازم است *lazèm èst*, pr. t. *lazim èst*, اقتضا میکند *èqtèza mi-kounèd*, pr. t. *iqtiza mi-kounèd* ; — devenir nécessaire, لازم شدن *lazèm choudèn*.

NÉCESSAIREMENT, adv. infailliblement, لا جرم *la-djèrèm*, a. لا بد *la-bouddèn* ; — par une absolue nécessité, به ناگزیر *bè-hècèbé zèrouret*, ناگزیر *na-gouzir*, ناچار *natchar*, a. حسب الاقتضا *hèsb-oul-èqtèza*, pr. t. *hasb-ul-igtiza*, البته *èlbètè*.

NÉCESSITANTE, adj., مجبور کننده *mèdjbour-kounèndè*.

NÉCESSITÉ, s. f., ناگزیری *na-gouziri*, a. احتیاج *èhtiadj*, pr. t. *ihitiadj*, لزوم *louzoum*, حاجت *hadjèt*, ضرورت *zèrouret*, pr. t. *zaruret*, اقتضا *èqtèza*, pr. t. *igtiza* ; — quelle nécessité? چه حاجت *tchè hadjèt*, چه لازم *tchè lazèm*, چه ضرور *tchè zèrou*.

NÉCESSITER, v. a., مضطر ناچار کردن *natchar kèrdèn*, مضطر *moustèr kèrdèn*, pr. t. *muztèr kèrdèn*, مجبور کردن *mèdjbour kèrdèn*.

NÉCESSITEUX, EUSE, adj., بی چیز *bi-tchiz*, بی نوا *bi-nèva*, a. محتاج *mouhtadj*.

NÉC PLUS ULTRA, s. m., منتهای مراتب *mountèhaï mèratèb*.

NÉCROLOGIE, s. f., دفتر مردگان *dèftèré mourdègan*, a. دفتر الاموات *dèftèr-oul-èmoat*, pr. t. *dèftèr-ul-èmoat*.

NÉCROMANCIE, s. f., جادوگری *djadou-guèri*.

NÉCROMANCIEN, NE, s., جادوگر *djadou-guèr*, p. t. ساحر باز *sachar baz*.

- sèhr-baz*, pr. t. *sihir-baz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.
- NÉCTAR, s. m., نوشابه *nouch-abè*, آب بهشتی *âbè bèhèchti*,
a. تسنیم *tèsnim*, p. t. آب حیات *âbè hèyat*, pr. t. *âbi hayat*, آب کوثر *âbè kooucèr*, pr. t. *âbi kèvsèr*.
- NEF, s. f., پیشگاه *pich-gahé kèliça*.
- NÉFASTE, adj. des 2 g., نا میمن *na-mèimoun*, p. t. نا مبارک *na-moubarèk*, a. شوم *choum*.
- NÉFLE, s. f., a. ازگیل *èzguil*.
- NÉFLIER, s. m., درخت ازگیل *dèrèkhtè èzguil*.
- NÉGATIF, IVE, adj., نغی کننده *nèfi-kounèndè*, a. نغی *nèfi*,
نافی *nafi*; — particule négative, a. حرف نغی *hèrfè nèfi*, pr. t. *harfi nèfi*; — preuves négatives, a. دلایل
نافی *dèlayèlé nafiè*, pr. t. *dèlayili nafiè*.
- NÉGATION, s. f., a. نغی *nèfi*, ردّ *rèdd*, انکار *ènkâr*, pr. t. *ènkâr*,
ènkâr.
- NÉGATIVEMENT, adv., بنغی *bè-nèfi*, a. بالنغی *bèn-nèfi*,
انکاراً *ènkârèn*, pr. t. *ènkârèn*.
- NÉGLIGEMENT, adv., a. باهمال *bè-èhmal*, به بیقیدی *bè-bi-qèidi*,
بطور اهمال *bè-toouré èhmal*, a. اهمالاً *èhmalèn*,
pr. t. *ihmalèn*, مهملاً *mouhmèlèn*.
- NÉGLIGÉ, s. m. en négligé, رخت توی خانه پوشیده *rèkhté toui khanè pouchidè*.
- NÉGLIGÉ, E, adj., فروگذار کرده شده *fourou-gouzar kèrdè-choudè*,
مهمل گذاشته شده *mouhmèl gouzachtè-choudè*.
- NÉGLIGENCE, s. f., بی پرویش *pèrvich*, (vieux) بی اهتمامی *bi-èhtèmami*,
فروگذاری *fourou-gouzari*, a. اهمال *èhmal*,
pr. t. *ihmal*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*,
تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

NÉGLIGENT, E, adj., بی اهتمام *bi-èhtèmam*, نا مقید *na-mouqèiyèd*, ا. مهمل *mouhmèl*, pr. t. *muhmil*, متکاسل *moutèkacèl*, pr. t. *mutèkiacil*, مسامح *mouçamèh*, pr. t. *muçamih*.

NÉGLIGER, V. a., اہمال *fourou-gouzar kèrdèn*, غفلت *èhmal kèrdèn*, بے ساما کھ گذراندن *bè-mouçamèhè gouzèrandèn*, pr. t. *bè-muçamaha guzèrandèn*, مسامح *mouçamèhè kèrdèn*; — négliger l'occasion, فرصت را فرصت را غنیمت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, از دست دادن *foursèt-ra ghènimèt nè-choumourdèn*, pr. t. *foursat-ra ghanimèt nè-chumurdèn*; — se négliger, خود را خود در قید خود نبودن *dèr qèidè khoud nè-boudèn*, خود را پاییدن *khoud-ra na-payidèn*.

NÉGOCE, S. m., داد و ستد *khèrid-ou-fourouch*, خرید و فروش *dad-ou-sètèd*, سوداگری *souda-guèri*, بازار گانی *bazèrgani*, ا. تجارت *tèdjarèt*, pr. t. *tidjarèt*, و شرا بیع *bèi'-ou-chèra*, pr. t. *bèi'-u-chira*, و اعطا اخذ *èkhz-ou-è'ta*, pr. t. *akhz-u-a'ta*.

NÉGOCIABLE, adj. des 2 g., قابل خرید و فروش *qabèlè khèrid-ou-fourouch*.

NÉGOCIANT, S. m., سوداگر *soouda-guèr*, pr. t. *sèvda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*, pr. t. *bazirguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *touddjar*.

NÉGOCIATEUR, TRICE, S. qui traite bien les affaires, کار *kar-pèrdaz*, pr. t. *kiar-pèrdaz*, ا. اهل مذاکره *èhlè mouzakèrè*, pr. t. *èhli muzakièrè*; — qui est chargé de traiter une affaire spéciale, میانجی *miandji*, ا. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*.

NÉGOCIATION, s. f., art de négocier les grandes affaires,

کارپردازی *kar-pèrdazi*, pr. t. *kïar-pèrdazi*, a. فنّ فَنّۀ مكالمة *fènné moukalèmè*, pr. t. *fènni mukialèmè*, فنّ فَنّۀ مذاکرۀ *fènné mouzakèrè* pr. t. *fènni muzakièrè*; — se dit aussi en parlant des affaires particulières, a. مذاکرۀ *mouzakèrè*, pr. t. *muzakièrè*, مکالمات *moukalèmat*, pr. t. *mukialèmat*; — l'affaire qu'on traite, a. مأموریت *mè'émouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*.

NÉGOCIER, v. n. faire le négoce, داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*, خرید و فروش کردن *khèrid-ou-fou-rouch kèrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèrdèn*; — v. a. traiter une affaire, مذاکرۀ داشتن *mouzakèrè dachtèn*, مذاکرۀ کردن *mouzakèrè kèrdèn*, گفتگو کردن *goftè-gou kèrdèn*, گفت و شنود کردن *goft-ou-chènoud kèrdèn*; — négocier la paix, در باب مصالحۀ مذاکرۀ کردن *dèr bahé mouçalèhè mouzakèrè kèrdèn*, pr. t. *dèr babi muçalaha muzakèrè kièrdèn*.

NÈGRE, s. m., غلام سیاه *ghoulamé siah*, زنگی *zèngui*.

NÉGRERIE, s. f., زندان غلامان سیاه *zèndané ghoulamané siah*.

NÉGRIER, s. m., حامل غلامان سیاه *kèchtiï hamèlé ghoulamané siah*.

NÉGRESSE, s. f., کنیز سیاه *kènzizé siah*.

NÉGRILLON, s. m., غلام بچۀ سیاه *ghoulam-bètchèyé siah*.

NEIGE, s. f., برف *bèrf*, a. ذلج *sèldj*, pl. سولودج *souloudj*.

NEIGER, v. imp., برف بریدن *bèrf àmèdèn*, برف آمدن *bèrf* *baridèn*; — il neige, برف میاید *bèrf mi-ayèd*.

NEIGEUX, EUSE, adj. saison neigieuse, موسم یف *mooucèmé*

bèrf; — qui annonce la neige, برفناک *bèrfnak*, a. مثلوج *mèsloudj*.

NENNI, particule négative, نه نه *nè-khèir*, a. لا *la*, خير *khèir*, pr. t. *khaïr*.

NÉNUFAR, s. m., نيلوفر *niloufèr*, نينوفر *ninoufèr*, ورتاج *vèrtadj*.

NÉOGRAPHIE, s. f., املاً تازه *èmla'é tazè*, a. املاً جديد *èmla'é djèdid*.

NÉOLOGIE, a. احداث الفاظ جديد *èhdacé èlfazé djèdidè*, pr. t. *ihdaci èlfazi djèdidè*, احداث الفاظ *èhdacé èlfaz*, pr. t. *ihdaci èlfaz*.

NÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., بالفاظ جديد *bè-èlfazé djèdidè*; — style néologique, انشأ بالفاظ جديد *èncha'é bè-èlfazé djèdidè*.

NÉOLOGUE, s. m., استعمال کننده الفاظ جديد *èstè'èmal-kounèndèyé èlfazé djèdidè*.

NÉOMÉNIE, s. f., nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, pr. t. *mahi nèv*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hilal*.

NÉOPHYTE, s. des 2 g., تازه بدینی هدايت شده *tazè bèdini hèdayèt-choudè*, a. مهتدی *mouhtèdi*.

NÉPHRALGIE, s. f., درد کمر *dèrdé kè mèr*, a. وجع کلا *vèdjè'é kèla*.

NÉPHRÉTIQUE, adj. des 2 g. colique néphrétique, qui a son siège dans les reins, درد کمر *dèrdé kè mèr*; — remède néphrétique, دواي درد کمر *dèvaï dèrdé kè mèr*.

NEPTUNE, s. m., nom de divinité, ربّ النوع دريا *rèbboun-noou'é dèria*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i dèria*.

NÉRÉIDES, s. f., nymphes de la mer, دختران دريا *doukhté-*

rané dèria, pr. t. *dokhtèrani dèria*, a. بنات البحر *bè-nat-oul-bèhr*, pr. t. *binat-ul-bahr*.

NERF, s. m., پی *pèi*, a. عصبه *'ècèbbè*, ou عصبه *'ècèbbèt*, pr. t. *'açabèt*, pl. اعصاب *'acèbb*, pr. t. *a'cib*, اعصاب *'èçab*, pr. t. *a'çab*.

NERVEUX, **EUSE**, adj. plein de nerfs, پی دار *pèi-dar*, a. کثیر *kècir-oul-'èçab*, pr. t. *kècir-ul-a'çab*; — au fig. fort, پر زور *pour-zour*, a. قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*.

NERVURE, s. f., شیرازۀ کتاب *chirazèyé kètab*, pr. t. *chirazèr kètab*.

NET, **TE**, adj. propre, پاک *pak*, تمیز *tèmiz*; — clair, transparent, a. صاف *saf*, شفاف *chèfaf*.

NETTEMENT, adv., پاکیزگی *pakizè*, بی پاکیزگی *bè-pakizègui*.

NETTETÉ, s. f., پاکیزگی *pakizègui*, پاکى *paki*, a. نظافت *nèzafèt*, طهارت *tèharèt*.

NETTOIEMENT, **NETTOYAGE**, s. m. action de nettoyer, پاک کردن *pak kèrdèn*, a. تطهير *tèthir*, pr. t. *tathir*, تنظيف *tènzif*, pr. t. *tanzif*.

NETTOYER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

NEUF, adj. numéral, نه *noh*, pr. t. *nouh*, a. تسعة *tècè'èt*, f. تسع *tècè'*.

NEUF, **NEUVE**, adj., نو *noou*, تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدید *djèdidè*.

NEUTRALEMENT, adv. terme de grammaire, لازماً *lazè-mèn*, pr. t. *lazimèn*.

NEUTRALISATION, s. f., a. ازاله *èzalè*, pr. t. *izalè*, ابطال *èb-tal*, pr. t. *ibtal*.

NEUTRALISER, v. a., بی تأثیر نابود کردن *na-boud kèrdèn*, بی تأثیر

گردانیدن *bi-tà'écir guèrdanidèn*, ازاله کردن *èzalè kèrdèn*.

NEUTRALITÉ, s. f., بی طرفی *bi-tèrèfi*.

NEUTRE, adj. des 2 g., بی طرف *bi-tèrèf*, pr. t. *bi-taraf*;
— être neutre, بی طرف بودن *bi-tèrèf boudèn*, pr. t. *bi-taraf boudèn*; — verbe neutre, ا. فعل لازم *fè'èlé lazèm*, pr. t. *fî'li lazim*, pl. افعال لازمه *èf'alé lazèmè*, pr. t. *èf'ali lazimè*.

NEUVIÈME, adj. des 2 g., نهم *nohoum*, pr. t. *nouhoum*,
نهمین *nohoumîn*, pr. t. *nouhoumîn*; — un neuvième,
نه یک *noh-yèk*.

NEUVIÈMEMENT, adv., نهم *nohoum*, نهماً *nohoumèn*, a. تاسعاً *tacè'èn*, pr. t. *taci'èn*.

NEVEU, s. m. fils du frère, برادرزاده *bradèr-zadè*; — fils de la sœur, خواهرزاده *khahèr-zadè*, p. t. همشیره *hèm-chirè-zadè*; — nos neveux, nos descendants, a. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*.

NÉVRALGIE, s. f., درد پی *dèrdé pèi*, a. وجع عصبی *vèdjè'é 'ècèbi*, pr. t. *vèdja'é 'açabi*, صداع *souda'*.

NÉVRALGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بدرد پی *moutè'èllèq bè-dèrdé pèi*.

NEZ, s. m., بینی *bini*, vulg. دماغ *dèmagh*.

NI, part. conjonctive et négative, نه *nè*; — ni grand ni petit, نه بزرگ و نه کوچک *nè-bouzourg-ou-nè koutchèk*, pr. t. *nè-buzurg-u-nè-kutçhuk*; — ni de ce côté ni de l'autre, نه از این طرف و نه از آن طرف *nè èz in tèrèf-ou-nè èz àn tèrèf*, pr. t. *nè èz in taraf-vè-nè èz àn taraf*.

NIABLE, adj. des 2 g., انکار پذير *ênkar-pèzir*, انکار کردن *ênkar-kèrdèni*.

NIAIS, E, adj., مغر *touhi-mèghz*, pr. t. *tuhi-mèghz*, کم عقل *kèm-'èql*, pr. t. *kièm-'èql*, ابله *èblèh*.

NIAISEMENT, adv., بی عقلی *bè bi-'èqli*, با سفاقت *ba sè-fahèt*.

NIAISERIE, s. f., بیهوده کاری *bi-houdè-kari*, pr. t. *bi-houdè-kiari*, لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*, pl. لغویات *lèghvial*, pr. t. *laghvial*; — caractère d'un niais, بیهودگی *bi-houdè-gui*, بی مغزی *bi-mèghzi*.

NICHE, s. f. enfoncement dans un mur, طاقچه *taqtchè*; — petit réduit pour mettre un lit, خوابگاه کوچک *khab-gahé koutchèk*, pr. t. *khab-gahi kutchuk*; — tour de malice, فند *fènd*, رنک *rèng*, ا. مختله *moukhatèlè*, pr. t. *mukhatèlè*.

NICHÉE, s. f., مرغچه‌های یک آشیانه *mourgh-bètchè-haï yèk àchianè*.

NICHER, v. n., آشیانه کردن *àchianè kèrdèn*; — v. a. mettre, placer, گذاشتن *gouzachtèn*, نهادن *nèhadèn*; — se nicher, جا بجا شدن *dja-bè-dja choudèn*, قرار نشستن *qèrar guèrèftèn*, pr. t. *qarar guiriftèn*, نèchèstèn, pr. t. *nichèstèn*.

NICHOIR, s. m., جای آشیانه کردن *djaï àchianè kèrdèn*.

NICOTIANE, s. f. plante de tabac, V. TABAC.

NICOTINE, s. f., زهر توتون *zèhré toutoun*, pr. t. *zèhri tutun*.

NID, s. m., آشیانه *àchianè*, لانه *lanè*, ا. وکر *vèkr*, pl. اوکار *oukar*, pr. t. *èvkiair*, وکر *vèkour*, pr. t. *vukiour*.

NIECE, s. f., fille du frère, دختر برادر *doukhtèré bradèr*; — de la sœur, دختر همشیره *doukhtèré hèm-chirè*.

NIELLE, s. f., plante, سیاهارون *siçaroun*, سیاهدانه *siah-danè*; — se dit aussi d'une plante qui croît dans les blés, دیو گندم *div-guèndoum*, a. شهنیز *chèhniz*; — maladie des grains, زنگ غله *zèngué ghèllè*, a. ارقان *èrquan*, pr. t. *arqan*.

NIELLER, v. a. émailler en noir, سیاه قلم زدن *siah-qèlèm zèdèn*, سیاه سواد کردن *siah-sèvad kèrdèn*; — gâter par la nielle, زنگ زدن *zèng zèdèn*.

NIER, v. a., انکار کردن *ènkar kèrdèn*, pr. t. *inkiar kièrdèn*.

NIGAUD, E, adj., نهی مغز *touhi-mèghz*, گودن *gooudèn*, نادان *na-dan*, a. احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*.

NIGAUDEURIE, s. f., گودنی *gooudèni*, بی عقلی *bi-'èqli*, a. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

NIL, s. m., fleuve, رود نیل *roudé nil*, a. نیل *nil*.

NILOMÈTRE, s. m., نیل مقیاس آب *mègiacé âbé nil*, pr. t. *mègiaci âbi nil*.

NIPPES, s. f. pl., habits, meubles, رخت و پخت *rèkht-ou-pèkht*.

NIPPER, v. a., fournir de nippes, رخت و پخت دادن *rèkht-ou-pèkht dadèn*.

NIQUE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

NITRE, s. m., شوره *chourè*.

NITREUX, EUSE, adj., دار شوره *chourè-dar*, آلود شوره *chourè-àloud*.

NITRIÈRE, s. f., شور معدن *mè'èdèné chourè*, زار شور *chourè-zar*.

NIVEAU, s. m., a. تسوية *àlètè tèsviyè*, pr. t. *àlètè tèsviyè*, a. مقياس الاستوا *mèqias-oul-èstèva*, pr. t. *miqias-ul-istiva*; — état d'un plan horizontal, هموارى *hèm-vari*, برابرى *bèra-bèri*, a. تسوية *tèsviyè*.

NIVELER, v. a. rendre uni, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*; — mesurer avec le niveau, با مقياس استوا اندازه گرفتن *ba mèqiacé èstèva èndazè guèrèftèn*.

NIVELLEMENT, s. m. action de niveler V. NIVELER.

NOBLE, adj. des 2 g. noble de naissance, 'الى نژاد *'àli-nèjad*, pr. t. *'àli-nijad*, a. نجيب *nèdjib*, pl. نجبا *noudjèba*, pr. t. *nudjèba*; — distingué, e, ارجمند *èr-djournènd*, pr. t. *èrdjumènd*, a. شريف *chèrif*.

NOBLEMENT, adv., بنجابت *bè-nèdjabèt*, نجيبانه *nèdji-banè*, بشرافت *bè-chèrafèt*.

NOBLESSE, s. f. qualité, 'علو نژاد *'oulouvvé nèjad*, pr. t. *'uluvvi nijad*, علو النسب *èsl-zadègui*, a. 'oulouv-un-nècèb, pr. t. *'uluvv-un-nècèb*, بنجابت *nèdjabèt*, pr. t. *nidjabèt*; — élévation, والا تبارى *vala-tèbari*, بزرگوارى *bouzourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرافت *chèrafèt*, 'علو *'oulouv*, pr. t. *'uluvv*; — noblesse de caractère, a. 'علو اخلاق *'oulouvvé èkhlaq*, pr. t. *'uluvvi akhlaq*, شرافت اخلاق *chèrafètè èkhlaq*, pr. t. *chèrafèti akhlaq*.

NOCE, s. f., سور *sour*, عروسی *'èrouci*, a. تزوج *tèzèvvoudj*, pr. t. *tèzavvudj*, نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*; repas des

noces, مهمانی عروسی *mèhmanî 'èrouci*; — la nuit des noces, شب زفاف *chèbé zèfaf*.

NOCTAMBULE, s. des 2 g., راه رنده در خواب *rah-rèvèndèyé dèr khab*.

NOCTAMBULISME, s. m., راه رفتن در خواب *dèr khab rah rèftèn*.

NOCTURNE, adj. des 2 g., شبانه شب *chèbanè, vèqtè chèb*.

NOËL, s. f., a. مولود حضرت عیسی *moouloudé hèzrètè 'iça*, pr. t. *mèvloudi hazrèti 'iça*.

NŒUD, s. m., گره *guèrèh*, a. عقده *'euqdè*, pr. t. *'ouqdè*, pl. عقود *'ouqoud*; — faire un nœud, گره بستن *guèrèh bès-tèn*; — lien, a. رابطہ *rabètè*, pr. t. *rabita*, pl. روابط *rèvabèt*, pr. t. *rèvabit*.

NOIR, E, adj., سیاه *siah*, سیه *sièh*; — qui a les yeux noirs, چشم سیاه *tchèchmé siah*.

NOIR, s. m., رنگ سیاه *rèngué siah*.

NOIRÂTRE, adj. des 2 g., مایل بسیاهی *mayèl bè-siahi*.

NOIRCEUR, s. f., سیاهی *siahi*; — au fig. énormité d'un crime, زشتی *zèchti*, a. قبح *qoubh*.

NOIRCIR, v. a., سیاه کردن *siah kèrdèn*; — se noircir, سیاه شدن *siah choudèn*; — fig. se diffamer, رسوا شدن *rousva choudèn*.

NOIRCISSURE, s. f., لکه سیاه *lèkèyé siah*.

NOISE, s. f., ستیزه *sètizè*, t. p. غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghav-gha*, a. منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*.

NOISETIER, s. m., درخت فندق *dèrèkhtè fèndouq*, pr. t. *dirakhti fèndèk*.

NOISETTE, s. f., فندق *fèndouq*, pr. t. *fèndèq*.

NOIX, s. f., گردو *guèrdou*, a. جوز *djoouz*, pr. t. *djèviz*, pl. جوزات *djoouzat*, pr. t. *djèvzat*.

NOLIS, s. m., کشتی کرایه *kèrayèyé kèchti*.

NOLISER, v. a., prendre à louage, کشتی کرایه کردن *kèchti kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, کشتی بکرایه دادن *kèchti bè-kèrayè dadèn*.

NOM, s. m., نام *nam*, a. اسم *èsm*, pr. t. *ism*, pl. اسمی *èçami*; — quel est ton nom? اسمت چه چیز است *èsmèt tchè tchiz èst*; — nom substantif, a. اسم موصوف *èsmé mouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

NOMADE, adj. des 2 g., چادر نشین *tchadèr-nèchîn*, pr. t. *tchadir-nichîn*, صحرا نشین *sèhra nèchîn*, pr. t. *sahra-nichîn*, بادیه نشین *badiè-nèchîn*, a. بدوی *bèdèviï*, pl. بدای *bèdavi*.

NOMBRE, s. m., شمار *choumar*, شماره *choumarè*, a. عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*, pl. اعداد *è'dèdad*, pr. t. *a'dad*; — nombre pair, جفت *djouft*; — impair, تک *tèk*; — un grand nombre, adj., بسیار *bèciar*, a. متعدد *moutè'èd-dèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBREUSEMENT, adv., بسیار *bèciar*.

NOMBREUX, SE, adj., بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, انبوه *ém-bouh*, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, a. کثیر *kècir*, وافر *vafèr*, pr. t. *vafir*, متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBRIIL, s. m., ناف *naf*, a. سرّ *sourrè*, pr. t. *surrè*, pl. سرر *sourèr*, pr. t. *surèr*.

NOMENCLATURE, s. f., a. اسمی اشیا *tè'èyiné èçamiï*

èchia, pr. t. *ta'yini açamiï èchia*, تعيين اسمى اجناس, *tè'èyiné èçamiï èdjnas*, pr. t. *ta'yini açamiï èdjnas*.

NOMINAL, E, adj. dénommé, باسم *bè-èsm*, باسمش *bè-èsm-èch*, a. باسمه *bè-èsmi-hi*, pr. t. *bi-ismi-hi*.

NOMINATAIRE, s. m., a. منصوب *mènsoub*.

NOMINATEUR, s. m., a. نسب کننده *nèsb-kounèndè*.

NOMINATIF, s. m. terme de grammaire, a. مرفوع *mèrfou'*, رفع *rèf'*, مبتدا *moubtèda*, pr. t. *mubtèda*.

NOMINATIF, IVE, adj., a. اسم باسم *èsm-bè-èsm*, pr. t. *ism bè-ism*.

NOMINATION, s. f., a. مأموریت *mè'èmouriyèt*, نصب *nèsh*, pr. t. *nasb*.

NOMMÉMENT, adv., اسمش ذکر کرد *èsm-èch zèkr-kèrdè*, pr. t. *ism-èch zikr-kièrdè*; — particulièrement, بویژه *bè-vijè* (peu usité) با خصوص *ba khouçous*, a. خصوصاً *khouchoucèn*, على الخصوص *'èlal-khouçous*, pr. t. *'alèl-khouçous*.

NOMMER, v. a., نامیدن *namidèn*, گذاشتن *èsm gou-zachtèn*, تسمیه کردن *tesmiè kèrdèn*; — faire mention مذکور کردن *mèzkour kèrdèn*, pr. t. *mèzkiour kièrdèn*, ذکر کردن *zèkr kèrdèn*, pr. t. *zikr kièrdèn*; — désigner pour quelque emploi, مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — se nommer, اسم خود را *èsmé khoud-ra gouftèn*; — avoir un nom, گفتن *èsmi dachtèn*; — comment vous nommez-vous? اسم شما چه چیز است *èsmé chouma tchè tchiz èst*; — nommé, e, نامیده شده *namidè-choudè*, مأمور موسوم شده *moouçoum-choudè*; — à un emploi, مأمور

- شده** *mè'èmour-choudè*, منصوب شده *mènsoub-choudè*.
NON, particule négative, نه *nè*, خیر *khèir*, نه خیر *nè-khèir*; — non seulement, نه تنها *nè-tènha*, ا. قطع النظر *qèt'-oun-nèzèr*.
NONAGÉNAIRE, adj. des 2 g., نود ساله *nèvèd-salè*.
NONANTE, adj. numéral, نود *nèvèd*.
NONANTIÈME, adj. ordinal, نودمین *nèvèdoumîn*, ا. تسعون *tès'oun*.
NON-AVENU, E, adj., ا. بطل *batèl*, pr. t. باتیل *batil*, کان لم یکن *kan-lèm-yèkoun*.
NONCE, s. m., حضرت پاپ *iltchü hèzrètè pap*.
NONCHALAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*, pr. t. *bè-susti*, بکسالت *bè-kèçalèt*, باهمال *bè-èhmal*, ا. بالمسامحه *bèl-mouçamèhè*, pr. t. *bil-muçamaha*.
NONCHALANCE, s. f., سستی *sousti*, pr. t. *susti*, ا. کسالت *kèçalèt*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*, ا. همال *èhmal*, pr. t. *ihmal*.
NONCHALANT, E, adj. V. NÉGLIGENT.
NONCIATURE, s. f., سفارت ایلچی پاپ *sèfarètè iltchü pap*.
NON-CONFORMISTE, s. et adj., ا. مختلف المذهب *moukh-tèlèf-oul-mèzhèb*, pr. t. *mukhtèlif-ul-mèzhèb*.
NON-CONFORMITÉ, s. f., ا. عدم موافقت *'èdèmè mouvafèqèt*, pr. t. *'adèmi muvafaqat*.
NON-EXISTENCE, s. f., ا. عدم *'èdèm*.
NON-ÊTRE, s. m., نیستی *nisti*, ا. عدم *'èdèm*.
NON-JOUISSANCE, s. f., ا. عدم تمتع *'èdèmè tèmèttou'* pr. t. *'adèmi tamattu'*.
NONOBTANT, prép., با این همه *ba in hèmè*, با وصف این

ba vèsfé in, با وجود این *ba voudjoudé in*, a. مع هذا *ma' haza*.

NON-OUVRÉ, E, ساخته نشده *sakhtè-nè-choudè*.

NON-SENS, s. m., بی معنی *bi-mè'èni*, چیزی بی معنی *tchizi bi mè'èni*, حرف بی معنی *hèrfé bi mè'èni*, a. کلام عديم المعنا *kèlamé 'èdim-oul-mè'èna*, pr. t. *kiè-lamé 'èdim-ul-ma'ana*.

NON-SUCCÈS, s. m., نبودن نتیاجه *nè-choudèn*, *nè-boudèné nètidiè*.

NON-USAGE, s. m., عدم استعمال *'èdémé èstè'èmal*, pr. t. *'adèmi isti'mal*.

NON-VALEUR, s. f., بی حاصلی *bi-haçèl*, بی حاصلی *bi-hacèli*.

NORD, s. m., a. شمال *chèmal*, pr. t. *chimal*; — nord-est, شمال و مشرق *ma-bèiné chèmal-ou-mèchrèq*; — nord-ouest, شمال و مغرب *ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.

NORMAL, E, adj. qui sert de règle, سر مشق *sèré mèchq*; — état ordinaire d'un être, حالت اصلی *halètè èsli*.

Nos, pron. poss. pl. ما *ma*; — nos écoles, مکتبهای ما *mèktèbhaï ma*.

NOTABLE, adj. des 2 g., بزرگ *bouzourg*; — en parlant d'une somme, کلی *koulli*.

NOTABLEMENT, adv., بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*.

NOTAIRE, s. m., مکتور شرع *mouhèrréré chèr'*, pr. t. *mu-harriri chèr'*.

NOTAMMENT, adv., بویژه *bè-vijè* (peu usité) a. بخصوص *bè-khouçous*, a. خصوصاً *khouçoucèn*, pr. t. *khouçouça* et *khouçoucèn*.

NOTARIÉ, E, adj., در دفتر محکمه قید شد *dèr dèftèrè mèhkhè-mè qèid-choudè*.

NOTARIAT, s. m., a. کتابت احکام شرع *kètabètè èhkamé chér'*.

NOTE, s. f. marque, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*; — liste, سیاهه *siahè*; — compte, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*; — explication en marge d'un livre, a. حاشیه *hachieh*, pl. حواشی *hèvachi*, شرح *chèrh*.

NOTER, v. a., نشان یاد داشت کردن *yad-dacht kèrdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*; — remarquer, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*.

NOTICE, s. f., a. رساله *rèçalè*, شرح *chèrh*.

NOTIFICATION, s. f., آگاهی *àgahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, اعلام *d'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *d'èlan*, pr. t. *i'lan*.

NOTIFIER, v. a., آگاهی دادن *àgahi dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, اخبار کردن *èkhbar kèrdèn*, اطلاع دادن *èttila' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, اعلام کردن *d'èlam kèrdèn*.

NOTION, s. f., آگاهی *àgahi*, a. وقف *vouqouf*, خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*, معلومات *mè'èloumat*, pr. t. *ma'lumat*.

NOTOIRE, adj. des 2 g., هویدا *houvèida*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*.

NOTOIREMENT, adv., آشکارا *àchkara*, a. واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

NOTRE, pronom possessif, ما *ma*; — notre maison, خانۀ ما *khanèyé ma*; — le nôtre ما مال *malé ma*.

NOUE, s. f., تنبوشه *tèmbouchè*.

NOUER, v. a., گره بستن *guèrèh bèstèn*; — nouer amitié, دوست شدن *doust choudèn*, عقد دوستی *èqdé dousti bèstèn*; — noué, e, بسته *bèstè*, بسته شد *bèstè-choudè*.

NOUEUX, EUSE, adj., گره دار *guèrèh-dar*.

NOUGAT, s. m., حلوائی بادام *hèlvaï badam*.

NOURRICE, s. f., دایه *dayè*.

NOURRICIER, s. m., شوهر دایه *choouhèré dayè*.

NOURRIE, v. a., پروردن *pèrvèrdèn*, خوراک دادن *khourak dadèn*, شیر دادن *to'am dadèn*; — allaiter, شیر دادن *chir dadèn*; — se nourrir, پرورش یافتن *pèrvèrèch yaf-tèn*, پرورده شدن *tè'am khourdèn*, طعام خوردن *choudèn*, a. تغذی *tèghèzza*.

NOURRISSAGE, s. m., پرورش *pèrvèrèch*.

NOURRISSANT, e, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, a. مغذی *mou-ghèzzi*.

NOURRISSON, s. f., طفل شیر خوار *chir-kharè*, شیر خواره *tèflé chir-khar*, pr. t. *tifli chir-khar*, a. راضع *razè'*, pr. t. *razi'*.

NOURRITURE, s. f., خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. غذا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. اغذیه *èghziè*, قوت *gout*, pl. اقوات *èqvât*, طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

Nous, pron. pers., ما *ma*, خودمان *khoudèman*; — nous l'avons pris, ما او را گرفتیم *ma ou-ra guèrèftim*; — entre nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — nous

ironie, ما ميرويم *ma mi-rèvim*, ou ما خواهيم رفت *ma khahim rèft*.

NOUVEAU, s. m., تازه *tazègui*.

NOUVEAU, NOUVEL, LE, adj., تازه *tazè*, نو *noou*, pr. t. *nèv*,
a. جديد *djèdid*; — de nouveau, adv., از نو *èz noou*,
a. مجدداً *moudjèddèdèn*.

NOUVEAUTÉ, s. f. V. NOUVEAU, s. m.

NOUVELLE, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khàbèr*, pl. اخبار *èkhbar*,
pr. t. *akhbar*, حادثه *hadècè*, pr. t. *hadicè*, pl. حوادث *hèvadès*,
pr. t. *havadis*; — une bonne nouvelle, مزه *moujdè*,
pr. t. *mujdè*, خبر خير *khèbèrè khèir*, pr. t. *khàbèri khèir*;
— quelle nouvelle? چه خبر تازه *tchèh khèbèrè tazè darid*,
pr. t. *tchi khàbèri tazè darid*; — demander des nouvelles de quelqu'un,
درويش احوال *èhval-poursi kèrdèn*; — il demande de vos nouvelles,
ما را ميپرسد *èhvalé chouma-ra mi-poursèd*, شما است *poursané èhvalé choumast*;
— nouvelle, histoire, داستان *dastan*, pr. t. *dacitan*,
a. حكايت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*.

NOUVELLEMENT, adv., تازه *tazè*, اندكى قبل از اين *èndèki qèbl-èz-in*,
a. جديد *djèdid*, مؤخراً *djèdidè*, mou'èkhkhèrèn.

NOUVELLISTE, s. m. qui est en quête de nouvelles, جويابى *djouyâi èkhbar*,
متجسس اخبار *moutèdjèssécè èkhbar*.

NOVATEUR, TRICE, s., ايجاد کننده *idjad-kounèndè*, ارباب بدعه *èrbabè bèd'èt*,
a. مبدع *moubdè'*, pr. t. *mubdi'*.

NOVATION, s. f., a. تبديل سند *tèbdilè sèndèd*, pr. t. *tèbdili*.

sèned, سند تجديد *tèdjdidè sèned*, pr. t. *tèdjdidì sèned*.

NOVEMBRE, s. m., آذر ماه *àzèr-mah*, a. تشرین ثانی *tèchriné sani*, pr. t. *tèchrini sani*.

NOVICE, adj. des 2 g. apprenti, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*, a. مبتدی *moubtèdi*, pr. t. *mubtèdi*, تلمیذ *tèlmiz*; — qui a pris nouvellement l'habit religieux, a. مرید *mourid*, pr. t. *murid*; — peu exercé, تازه کار *tazè-kar*, نو آموز *noou-àmouz*.

NOVICIAT, s. m., نو آموزی *noou-àmouzi*, شاگردی *chaguèrdi*.

NOYADE, s. f., action de noyer plusieurs personnes à la fois, V. NOYER v. a.

NOYALE, s. f. toile à voiles, کرباس بادبان *kèrbacé bad-ban*.

NOYAU, s. m., خسته *khèstè*, هسته *hèstè*, حصه *hèssè*; — au figuré, principe, origine, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

NOYER, s. m., درخت گردو *dèrèkhtè guèrdou*.

NOYER, v. a., غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — se noyer, غرق شدن *ghèrq choudèn*; — noyé, e, غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*, مستغرق *moustèghrèq*, pr. t. *mustaghraq*.

NU, e, adj., برهنه *bèrèhnè*, لخت *loukht*, a. عریان *'ourian*; — nu-tête, سر بی کلاه *sèr-èch bi koulah*, سر برهنه *sèr-bèrèhnè*; — nu-pieds, پا برهنه *pa-bèrèhnè*.

NUAGE, s. m., ابر *èbr*, میغ *migh*, a. سحاب *sèhab*, pr. t. *sahab*, pl. سحاب *souhoub*.

NUAGEUX, se, adj., ابرناک *èbrnak*.

NUANCE, s. f. degrés différents des couleurs, اختلاف

رَنگها *èkhtèlafé rèng-ha*; — mélange de plusieurs couleurs, رَنگ آمیزی *rèng-àmizi*; — différence presque insensible, فَرْق جَزْئِي *fèrqé djouz'i*.

NUANCER, v. a., رَنگ آمیزی کردن *rèng-àmizi kèrdèn*, رَنگ رَنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*.

NUBILE, adj. des 2 g., بَعْدَ بُلُوغٍ رَسِيدَه *bè-hèddé bou-lough rècidé*, بَعْدَ تَكْلِيفٍ رَسِيدَه *bè-hèddé tèklif rècidé*, a. بَالِغٌ *balègh* pr. t. *baligh*, بَالِغَه *balèghè*, pr. t. *baligha*.

NUBILITÉ, s. f., a. حَدِّ بُلُوغٍ *hèddé bou-lough*, حَدِّ تَكْلِيفٍ *hèddé tèkhlif*, a. بُلُوغٌ *boulough*, بُلُوغِيَّتْ *boulou-ghiyèt*.

NUDITÉ, s. f., بَرَهَنگِي *bèrèhnègui*, ا. عَرِيَّتْ *'ouriyèt*; — parties naturelles, a. عَوْرَةٌ *'ourèt*, pr. t. *'avrèt*, pl. عَوْرَات *'ourat*, pr. t. *'avrat*.

NUÉ, s. f. V. NUAGE.

NUÉE, s. f. V. NUAGE; — au fig. multitude, كَلَّةٌ *rèmé*, كَلَّةٌ *guèlè* ou كَلَّةٌ *guèllè*, كُرُوه *guèrouh*, a. كَثْرَت *kèsrèt*, فُوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. اَفْوَاج *èfvadj*.

NUIRE, v. n., زَرَرِ زَدَن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn* زِيَانِ زَرَرِ زَدَن *zian rèçanidèn*, زَرَرِ زَدَنِ زَانِيدَن *zèrèr rèçanidèn*, زَرَرِ زَدَنِ مَوْتَزَرَرِ كَرَدَن *moutèzèrrèr kèrdèn*; — se nuire à soi-même, زَرَرِ زَدَنِ بَخُود *bè-khoud zèrèr zèdèn*, pr. t. *bè-khod zarar zèdèn*; — mutuellement, زَرَرِ زَدَنِ بِيَمَدِيكَر *bè-hèm-diguèr zèrèr zèdèn*.

NUISIBLE, adj. des 2 g., زِيَانِ آوَر *zian-avèr*, a. مَوْتَزَرَرِ *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

NUIT, s. f., شَب *chèb*, a. لَيْل *lèil*, pl. لَيَالٍ *lial*; — nuit

et jour, شب و روز *chèb-ou-rouz*; — de nuit, شبانه *chè-banè*, وقت شب *vèqté chèb*.

NUITAMMENT, adv. de nuit, V. NUIT.

NUL, LE, adj. aucun, pas un homme, هیچ کس *hitch kès*, احدی *èhèdi*; — d'aucune valeur, بی مصرف *bi-mès-rèf*, ا. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*.

NULLEMENT, adv., a. بهیچ وجه *bè-hitch vèdjh*.

NULLITÉ, s. f., a. عدم اعتبار *'èdèmé è'tèbar*, a. بطلان *boutlan*, پوچ *poutch*.

NUMENT, adv., آشکارا *achkara*, pr. t. *achikiara*, بی مکرو ریا *bi mèkr-ou-ria*, بی ساختگی *bi sakhtègui*.

NUMÉRAIRE, s. m., پول نقد *poulé nèqd*, پول *poul*; — adj., اعتباری *qèimèté è'tèbari*, pr. t. *qimèti è'ti-bari*.

NUMÉRAL, E, adj., a. حروف عددی *houroufé 'èdèdi*, عددی *'èdèdi*.

NUMÉRATEUR, s. m., شمارنده *choumarèndè*, a. عادی *'àdèd*, pr. t. *'àdid*.

NUMÉRATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*, عدد *'èdèd*, pl. اعداد *è'dèdad*, pr. t. *a'dad*.

NUMÉRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعدد *moutè'llèq* *bè-'èdèd*.

NUMÉRIQUEMENT, adv., بحسب عدد *bè-hècèbé 'èdèd*, a. عدداً *'èdèdèn*, pr. t. *'adèdèn*.

NUMÉRO, s. m., نمبر *noumrè*, a. رقم *rèqèm*, pr. t. *raqam*, عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*.

NUMÉROTÉ, v. a., گذاشتن عدد *'èdèd gouzachtèn*.

NUMISMATE OU NUMISMATISTE, s. m., سکۀ قدیم شناس *sèk-kèyè qèdim chénas*.

NUMISMATIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسکۀ قدیم *moutè'èl-lèq bè-sèkkèyè qèdim*.

NUNCUPATIF, se dit d'un testament fait de vive voix, a. وصیت شفاهی *vèciyètè chèfahi*.

NUPTIAL, e, adj., متعلق بعروسی *moutè'èllèq bè-'èrouci*, a. نکاحی *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.

NUQUE, s. f., پشت گردن *pouchtè guèrdèn*, a. قفا *qèfa*, pr. t. *qafa*.

NUTRITIF, IVE, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, a. مغذی *mou-ghèzzi*.

NUTRITION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراک *khourak*.

NYCTALOPE, s. des 2 g., qui voit mieux la nuit que le jour. اخفش *binèndè dèr tariki*, a. در تاریکی *èkhfèch*.

NYCTALOPIE, s. f., دیدن در تاریکی *dèr tariki didèn*, ou بینا بودن *bina boudèn*.

NYMPHE, s. f., پری *pèri*, a. رب النوع *rèbb-oun-noou'*; — belle femme, حوری سرشت *zèné houri-var*, حوری سردهشت *hourì-sèrècht*.

O

O! interj., ای خدا *èi khouda*, ô mon Dieu! یا ای *ya, èi khouda-ya*.

OASIS, s. f., سبزه زار *sèbzè-zar*.

OBÉDIENCE, s. f., soumission, فرمانبری *fèrman-bèri*, فرمانبرداری *fèrman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t.

ita'at, طاعت *ta'èt*; — congé par écrit, رخصت نامه *roukhsèt-namè*.

OBÉIR, v. n., فرمانبری کردن *fèrman-bèri kèrdèn*, اطاعت *èta'èt kèrdèn*.

OBÉISSANCE, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, ا. طاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*.

OBÉISSANT, m, adj., فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, ا. مطیع *mouti'*, pr. t. *muti'*.

OBÉLISQUE, s. f., ستون سنگی *sètouné sèngui*, میل سنگی *milé sèngui*.

OBÉRÉ, m, adj., قرضدار *qèrz-dar*, ا. مدیون *mèqrouz*, مديون *mèdioun*.

OBÉRER, v. a., قرضدار کردن *qèrz-dar kèrdèn*, بقرض *bè-qèrz èndakhièn* انداختن.

OBÉSITÉ, s. f., فربهی *fèrbèhi*, pr. t. *fèrbihi*, غایت فربهی *ghayètè fèrbèhi*.

OBJECTER, v. a., ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, اعتراض کردن *è'ètèraz kèrdèn*.

OBJECTIF, s. m., verre de lunette tourné du côté de l'objet qu'on veut voir, ته دوربین *chichèyé tèhé dour-bîn*, مظهر دوربین *chichèyé mèzhèré dour-bîn*; — en philosophie, ce qui a rapport à l'objet, a. مقصود *èslé mèqsoud*, pr. t. *asli maqsoud*; — qui est réel, حقیقت مآه *hèqiqètè maddè*.

OBJECTION, s. f., ا. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*, ایراد *irad*.

OBJET, s. m. ce qui s'offre à la vue, چیزی *tchiz*, ا. شی *chèi*, pl. اشیا *èchia*, نسنه *nèsnè*; — cause d'une pas-

sion, d'une action, a. مظهر *mèzhèr*, pr. t. *mazhèr*; — être l'objet de la calomnie, مظهر افترا شدن *mèzhèrè éftèra choudèn*; — but, fin qu'on se propose, a. مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مرَام *mèram*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharaz*.

OBJURGATION, s. f., سرزنش شدید *sèr-zènèché chèdid*, a. توبيخ *tooubikh*, pr. t. *tèvbikh*, تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

OBTATION, s. f., a. هديه *hèdiyè*, pr. t. *hadiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

OBLIGATION, s. f. engagement qui impose quelque devoir, a. قرض *qèrz*, pr. t. *garz*, واجب *vadjèbbé*, pr. t. *vadjibé*, واجبۀ نمت *vadjèbbèyè zèmmèt*, pr. t. *vadjibèt zimmèt*, فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, فريضه *fèrizè*, pr. t. *fariza*; — de servir, a. ممتن *mènnèt*, pr. t. *minnèt*, ممنونیت *mèmnouniyèt*; — contrainte, a. مجبوریت *mèdjbouriyèt*; — billet à terme, a. تمسك *temèssouk*, pr. t. *tè-mèssuk*, pl. تمسكات *tè-mèssoukat*, pr. t. *tè-mèssukiat*, سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*.

OBLIGATOIRE, adj. des 2 g., a. واجب *vadjèb*, pr. t. *vadjib*.

OBLIGÉ, E, adj. V. OBLIGER.

OBLIGEAMMENT, adv., بهرمانی *bè-nèvazèch*, بهرمانی *bè-mèhrèbani*, دلنوازانہ *dèl-nèvazandè*.

OBLIGEANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nivazi*, مهربانی *mèhrèbani*, pr. t. *mihrubani*, a. مروت *mou-rouvèt*, pr. t. *muruvèt*.

OBLIGEANT, E, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, خاطر پرور *khatèr-pèr-vèr*, مهربان *mèhrèban*.

OBLIGER, v. a. imposer l'obligation de, الزام کردن *èlzam kèrdèn*; — forcer, ناچار کردن *natchar kèrdèn*, مجبور کردن *mèdjbour kèrdèn*, مضطر کردن *mouztèr kèrdèn*; — rendre service, ممنون کردن *mèmnoun kèrdèn*; — obligé, ée, ناچار *natchar*, a. مجبور *mèdjbour*; — redevable d'un service, a. ممنون *mèmnoun*, p. t. متتدار *mènnèt-dar*, pr. t. *minnèt-dar*; — je vous suis bien obligé, از شما خیلی ممنونم *èz chouma khèili mèmnoun-èm*, متت دارم *mènnèt darèm*, بر گردنم متت دارید *bèr guèrdèn-èm mènnèt darid*.

OBLIQUE, adj. des 2 g., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. منحنی *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

OBLIQUEMENT, adv., کج *kèdj*, بطور *bè-touré kèdj*, a. منحنیاً *mounhènièn*, pr. t. *munhanièn*.

OBLIQUITÉ, s. f., کجی *kèdji*, خمیدگی *khèmidègui*, a. مایلست *mèmayèlèt*, انحناء *ènhèna*, pr. t. *inhina*.

OBLITÉRER, v. a., محو کردن *mèhv kèrdèn*.

OBLONG, GUE, adj., بلند *boulènd*, a. مستطیل *moustètil*, pr. t. *mustètil*.

OBOLÉ, s. f., پشیز *pèchiz*.

OBREPTICE, adj. des 2 g., بکتم حقیقت تحصیل شده *bè-kètmé hèqiqèt tèhsil-choudè*.

OBREPTICEMENT, adv., بکتم حقیقت *bè-kètmé hèqiqèt*, pr. t. *bè-katmi haqiqat*.

OBSCÈNE, adj. des 2 g., هیزه *hèrzè*, بی پرده *bi-pèrdè*, بی حیا *bi-hèya*, a. فاحش *fahèch*, pr. t. *fahich*, رافت *rafès*, pr. t. *rafis*.

OBSCÉNITÉ, s. f., بی شرمی *bi-chèrmi*, هیزگی *hèrzègui*,

- بی حیاتی *bi-hèyayi*, a. فکش *fouhch*, pr. t. *fahch*.
 OUSCUB, E, adj., تاریک *tarik*; — peu connu, a. مجهول *mèdjhoul*; — se dit aussi des couleurs, تیره *tirè*, تیره *tirè-rèng*, تاریک *tar*; — inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.
 OUSCUBCIE, v. a., تاریک کردن *tarik kèrdèn*; — s'obscurcir, تاریک شدن *tarik choudèn*.
 OUSCUBCISSEMENT, s. m., تاریکی *tariki*, تیرگی *tirègui*.
 OUSCUBÈMENT, adv., در تاریکی *dèr tariki*, تاریک *tarik*, تاریک *tar*; — au fig. inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.
 OUSCUBITÉ, s. f., تاریکی *tariki*, a. ظلمت *zoulmèt*.
 OUSÈDER, v. a., être assidument auprès de quelqu'un, جزو لا ینفک شدن *djouzvé la-younfèk choudèn*; — tourmenter, بستویه آوردن *bè-sètouh àvourdèn*.
 OUSÈQUES, s. f., pl. تشریفات جنازه *tèchрифatè djènazè*.
 OUSÈQUIEUX, EUSE, adj., بغایت ترقییر کننده *bè-ghayètè tooquir-kounèndè*, زیاده از حد احترام کننده *ziadè èz hèdd èhtèram-kounèndè*, a. موقر *mouvèqqèr*, pr. t. *muvaqqir*.
 OUSÈQUIEUSEMENT, adv., بغایت توقیر *bè-ghayètè tooquir*, pr. t. *bè-ghayètè tèvqir*.
 OUSÈQUIOSITÉ, s. f., a. کثرت توقیر *kèsrètè tooquir*, pr. t. *kèsrètè tèvqir*.
 OUSÈVABLE, adj. des 2 g., qui peut être aperçu, دیدنی *didèni*.
 OUSÈVANCE, s. f., a. رعایت *rè'àyètè*, pr. t. *ri'àyètè*.
 OUSÈVATEUR, TRICIE, s. spectateur attentif, نگاه کننده

بدقت *nègah-kounèndèyé bè-dèqqèt*, pr. t. *nigah-kou-nèndèi bè-diqqat*, a. ناظر بالدقت *nazèré bèd-dèqqèt*, pr. t. *naziri bid-diqqat*; — qui obéit aux lois, عايت *rè'âyèt-kounèndè*, pr. t. *ri'âyèt-kunèndè*, نگاهدارند *nègah-darèndè*; — qui observe les phénomènes de la nature, ا. رصد *rèssad*, pr. t. *rassad*. pl. رصدین *rèssadîn*, pr. t. *rassadîn*; — esprit observateur, ا. دقیق النظر *dèqiq-oun-nèzèr*, pr. t. *daqiq-un-nazar*.

OBSERVATION, s. f. action d'observer une règle, une loi, نگاهداری *nègah-dari*, پاسداری *pas-dari*, ا. حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*, عايت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*; — remarque, ا. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*.

OBSERVATOIRE, s. m., رصدگاه *rècèd-gah*, pr. t. *raçad-guiah*, ا. مرصد *mèrsèd*, pr. t. *marsad*, pl. مرصده *mèracèd*, pr. t. *mèracid*.

OBSERVER, v. a. accomplir, بجا آوردن *guèrèftèn*, به-دجا آورده *bè-dja àvourdèn*, مجری داشتن *moudjra dachtèn*; — remarquer, دیدن وقت بوختن *didèyé dèqqèt doukh-tèn*, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*.

OBSESSION, s. f., action d'obséder, V. OBSÉDER.

OBSTACLE, s. m., خرسنگی *khèrsèng*, (vieux), ا. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mèvani'*, عایق *'âyèq*, pr. t. *'âyiq*, pl. عوايق *'èvayèq*, pr. t. *'avayiq*.

OBSTINATION, s. f., حرف نشنوی *khoud-rè'i*, ا. سراف *hèrf-nè-chènèvi*, ستیهندگی *sètihèndègui* (vieux) ا. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*, عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, لجاجت *lèdjadjèt*.

- OBSTINÉ, *e*, adj., *ا*, حرف نشنو *khoud-rè'i*, *هرف-نè-chènoou*, ستیهند *sètihendè* (vieux) *ا*, مصرّ *moucèrr*, pr. t. *mucirr*, لجوج *lèdjoudj*, عنود *'ènoud*.
- OBSTINÉMENT, adv., بلجاجت *bè-khoud-rè'i*, بخود را *bè-lèdjadjèt*, باصرار *bè-èsrar*, *ا*, بالاصرار *bèl-èsrar*, pr. t. *bil-israr*, بالعناد *bèl-'ènad*, pr. t. *bil-'inad*.
- OBSTINER, (*s'*), v. pron., لجاجت کردن *lèdjadjèt kèrdèn*, اصرار داشتن *èsrar dachèn*, عناد کردن *'ènad kèrdèn*, ستیهیدن *sètihidèn*, (vieux).
- OBSTRUCTIF, *ive*, adj., مسدود کننده *mèsdoud-kounèndè*, *ا*, مسدّد *moucèddèd*, pr. t. *muçaddid*.
- OBSTRUCTION, *s. f.*, بند *bènd*, گرفتگی *guèrèftègui*, بستگی *bèstègui*, *ا*, سدّ *sèddè*, سدّ *sèdd*, انسداد *ènsèdad*, pr. t. *insidad*.
- OBSTRUER, v. *a.*, گرفتن *guèrèftèn*, بستن *bèstèn*, سدّ کردن *sèdd kèrdèn*; — s'obstruer, بسته شدن *bèstè choudèn*, مسدود شدن *mèsdoud choudèn*, گرفته شدن *guèrèftè choudèn*; — obstrué, *e*, بسته شده *bèstè-choudè*, *ا*, مسدود *mèsdoud*.
- OBTEMPÉRER, v. *n.*, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ila'at kièrdèn*, امتثال کردن *èmtèçal kèrdèn*, pr. t. *im-tiçal kièrdèn*.
- OBTENIR, v. *a.*, گرفتن *guèrèftèn*, تحصیل کردن *tèhsil kèrdèn*.
- OBTUS, *e*, adj., *ا*, منفرج *mounfèrèdj*, pr. t. *munfèridj*; — angles obtus ou obtusangle, *ا*, منفرجة الزوايا *mounfè-rèdjèt-ouz-zèvaya*.
- OBUS, *s. m.*, گلوله خمپاره *gouloulèyé khoumparè*.

OBUSIER, s. m., خمپاره *khoumparè*.

OBVIER, v. n., چاره پیدا کردن *tcharè pèida kèrdèn*, چاره کردن *tcharè kèrdèn*.

OCCASION, s. f., a. فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*, وسیله *vè-cilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — d'occasion, *bad-âvèr* بد آور, اتفاق *ètètfaqi*, pr. t. *ittifaqi*; — perdre l'occasion, فرصت را از دست دادن *foursèt-ra èz dèst dadèn* ou فوت کردن *foout kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.

OCCASIONNEL, LE, adj., a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *moudjib*, سبب *sèbèb*.

OCCASIONNELLEMENT, adv., a. اتفاقاً *ètètfaqèn*, pr. t. *ittifaqa*.

OCCASIONNER, v. a., سبب شدن *ba'ès choudèn*, باعث شدن *sèbèb choudèn*.

OCCIDENT, s. m., باختر *bakhtèr*. خاور *khavèr*, ces deux mêmes mots signifient aussi Orient, d'après le Bourhané Qatè' a. مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*, غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*.

OCCIDENTAL, E, adj., خاوری *khavèri*, V. OCCIDENT, — a. غربی *ghèrbi*, pr. t. *gharbi*, مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*; — les occidentaux, فرنگیها *frèngui-ha*.

OCCIPITAL, E, adj., a. متعلق بقفا *moutè'llèq bè-qèfa*.

OCCIPUT, s. m., پشت کردن *pouchté guèrdèn*.

OCCULTATION, s. f., پشت ماه *pounhan choudènè pouchté mah*.

OCCULTE, adj. des 2 g., پوشیده *pouchidè*, نهانی *nèhani*,

a. مخفی *khèfî*, pr. t. *khafî*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

OCCUPANT, E, adj., a. متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutè-garrif*.

OCCUPATION, s. f., کار *kar*; — dans l'art militaire, action de s'emparer, بدست آوردن *bè-dèst àvourdèn*, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*; — en jurisprudence, habitation, a. اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*; — avoir de l'occupation, avoir du travail, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

OCCUPER, v. a. donner du travail, مشغول داشتن *mèchghoul dachtèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — habiter, ساکن بودن *sakèn boudèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *sakèn boudèn*; — terme de guerre, s'emparer, بدست تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*, بدست تصرف در آوردن *bè-dèstè tècèrrouf dèr àvourdèn*, تسخير کردن *tèskhir kèrdèn*; — s'occuper, مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*; — occupé, e, a. مشغول *mèchghoul*; — il est occupé, کار دارد *kar darèd*, مشغول است *mèchghoul èst*.

OCCURRENCE, s. f., a. اتفاق *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*, وقوع *vouqou'*, ظهورات *zouhourat*.

OCCURRENT, E, adj., a. اتفاقی *ètètèfaqîi*, pr. t. *ittifaqîi*.

OcéAN, s. m., بحیر ماکیط *dèriaï mouhit*, a. بحیر ماکیط *bèhré mouhit*, pr. t. *bahri mohit*, قاموس *qamous*.

OcéANIEEN, E, adj., a. متعلق به بحیر ماکیط *moutè'èllèq bè-bèhré mouhit*.

OCQUE, s. f., *اوقه* *oqqè*, pr. t. *oqqa*.

OCTAÈDRE, adj. des 2 g., *هشت رویه* *hècht-rouyè*.

OCTAVO (in) s. m., *هشت ورقه* *hècht-vèrèqè*, *هشت ورقی* *hècht-vèrèqi*.

OCTAVE, s. f., huitaine de jours *هشت روزه* *hècht-rouzè*.

OCTOBRE, s. m., *آبان* *āban*, a. *تشرین اول* *tèchriné èvvèl*, pr. t. *tèchrini èvvèl*.

OCTOGÉNAIRE, s. et adj. des 2 g., *هشتاد ساله* *hèchtad-salè*.

OCTOGONE, adj. des 2 g., *هشت گوشه‌ئی* *hècht-gouchèyi*, a. *موتمن الزوایا* *moucèmmèn-motmèn-ouz-zèvaya*.

OCTROI, s. m. concession, *بخشایش* *bèkhchayèch*, a. *مساعد* *mouça'èdè*, pr. t. *muça'adè*, *انعام* *èn'am*, pr. t. *in'am*; — droit perçu, *راهداری* *rah-dari*, a. *عوايد* *'èvayèd*, pr. t. *'avayid*.

OCTROYER, v. a., *ارزانی داشتن* *èrzani dachtèn*, *التفات* *èltèfat kèrdèn*, pr. t. *iltifat kièrdèn*, *بخشیدن* *bèkhchidèn*, *احسان فرمودن* *èhsan fèrmoudèn*, pr. t. *ihsan fèrmoudèn*.

OCULAIRE, adj. des 2 g. témoin oculaire, a. *شاهد برآی* *chahèdè-bè-rè'i-oul-'èin*; — s. m., verre de lunette placé du côté de l'œil, *شیشه سر دوربین* *chichèyè sèré dour-bîn*.

OCULAIREMENT, adv., a. *برآی العین* *bè rè'i-oul-'èin*, *بالمعاينة* *bèl-mou'ayènè*, pr. t. *bil-mu'ayinè*.

OCULISTE, s. m., *حکیم چشم* *hèkimé tchèchm*, a. *کحال* *kèhhal*.

ODALISQUE, s. f., *سیقه* *siqè*, *سلطان عثمانی* *kha-cèguï soultané 'osmani*.

- ODE, s. f., a. قصيدہ *qécidè*, pr. t. *qacidè*.
- ODEUR, s. f., بوی *bouï*, بو *bou*, a. رایحه *raïhè*, pr. t. *raïha*,
pl. رایح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*.
- ODIEUSEMENT, adv., بطور قبیح *bè-toouré qèbih*, بوجه شنيع *bè-vèdjhé chènî*, a. كريها *kèrikèn*.
- ODIEUX, SE, adj., a. مکروه *mèkrouh*, قبیح *qèbih*, pr. t. *qabih*, شنيع *chènî*, pr. t. *chènî*.
- ODONTALGIE, s. f., درد دندان *dèrdé dèndan*.
- ODONTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد دندان *nafé'è dèrdé dèndan*.
- ODORANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ODORAT, s. m., a. قوّة شامة *gouvveté chammè*, pr. t. *gouvveté chammè*, قوّة شامة *gouvveyé chammè*, pr. t. *gouvveté chammè*.
- ODORIFÉRANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ŒCUMÉNIQUE, adj., a. عمومی *'oumoumi*.
- ŒCUMÉNIQUEMENT, adv., a. عموماً *'oumoumèn*.
- ŒIL, s. m., pl. YEUX, چشم *tchèchm*, دید *didè*, a. عین *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عیون *'ouyoun*; — coup d'œil, نگاهي *nègahi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — sous les yeux, زیر چشم *zirà tchèchm*.
- ŒDÉMATEUX, EUSE, adj., a. رخو *zou-vèrèm-our rèkhv*, pr. t. *zou-vèrèm-ur-rakhv*.
- ŒDÈME, s. m., a. رخو *vèrèm-our-rèkhv*.
- ŒIL-DE-BŒUF, s. m., a. عين البقر *'èin-oul-hèqèr*, pr. t. *'aïn-ul-baqar*.

ŒIL-DE-CHEVAL, s. m., a. زنجبیل شامی *zèndjèbilè chami*,
pr. t. *zèndjèbili chami*.

ŒIL-DE-CHAT, s. m., p. t. باباقوری *àaba-qouri*.

ŒIL-DE-PERDRIX, s. m., a. عین سمکی *'èiné sèmèki*, pr. t.
'aïni sèmèki.

ŒILLADE, s. f., نگاهى *nègahi*, pr. t. *nigahi*, a. نظر *nèzèr*,
pr. t. *nazar*; — œillade amoureuse, غمزہ *ghèmzè*, pr.
t. *ghamzè*.

ŒILLET, s. m. fleur, میخک *mikhèk*, p. t. قرنفل *qèrènfoul*,
pr. t. *qaranfil*.

ŒSOPHAGE, s. m., a. بلعم *boul'oum*.

ŒUF, s. m., مرغ تخم *tokhmé-mourgh*, خایه *khayè*, a.
بيضة *bèizè*; — blanc d'œuf, سفیده تخم مرغ *sèfidèyé*
tokhmé mourgh, pr. t. *sèfidèi tokhmi mourgh*; — jaune
d'œuf, زرد تخم مرغ *zèrdèyé tokhmé mourgh*, pr. t.
zèrdèi tokhmi mourgh; — œufs sur le plat, نیم رو *nim-rou*;
— œuf à la coque, آبپز تخم مرغ *tokhmé*
mourghé àb-pèz.

ŒUVRE, s. f., کار *kar*, pr. t. *kiar* a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*,
pl. اعمال *è'mal*, pr. t. *a'mal*; — mettre en œuvre,
بکار بردن *bè-'èmèl àvourdèn*, بکار *bè-kar bour-*
dèn, pr. t. *bè-kiar bourdèn*, راء انداختن *rah èndakh-*
tèn; — production d'esprit, a. تألیف *tè'èlif*, pl. تألیفات
tè'èlifat; — œuvres poétiques, a. تألیفات منظومه *tè'èlifatè mènzoumè*,
pr. t. *tè'èlifati manzoumè*, تألیفات *tè'èlifati*,
شعریه *tè'èlifatè chè'riyè*, pr. t. *tè'èlifati chī'riyè*;
— bonne œuvre, a. عمل خیر *'èmèlè khèir*, pr.
t. *'amèli khaïr*, کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr.

- t. *kiari ba sèwab*; — hors — d'œuvre, مزه *mèzè*.
- OFFENSANT, E, adj., رنجاندن *rèndjanèndè*, باعث رنجش *ba'ècé rèndjèch*, آميز رنجه *rèndjè-àmiz*, p. t. شتم آميز *chètm-àmiz*.
- OFFENSE, S. f., رنجش *rèndjèch*, هتك حرمت *hètké heurmèt*, ا. تكدير *tèkdir*, شتم *chètm*; — en terme de dévotion, péché, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, ا. خطا *khèta*, pr. t. *khata*.
- OFFENSER, V. a., رنجانيدن *rèndjanidèn*, بی حرمتی کردن *bi-heurmèti kèrdèn*, هتك حرمت کردن *hètké heurmèt kèrdèn*; — offenser Dieu, pécher, گناه کردن *gounah pr. t. gunah kièrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — s'offenser, رنجيدن *rèndjidèn*, آزرده خاطر شدن *àzourdè-khatèr choudèn*.
- OFFENSEUR, S. m., رنجاننده *rèndjanèndè*, تعرض کنند *tè'èrrouz-kounèndè*, pr. t. *tè'arruz-kunèndè*, ا. متعرض *moutè'èrrèz*, pr. t. *mutè'arriz*.
- OFFENSIF, VE, adj., ا. تعرضی *tè'èrrouzi*, pr. t. *tè'arruzi*, جارحه *djarèhé* pr. t. *djarihé*; — armes offensives, ا. آلات جارحه *àlaté djarèhé*, pr. t. *àlati djarihé*; — armes défensives, آلات تدافعی *àlaté tèdafè'i*, pr. t. *àlati tèdafè'i*.
- OFFENSIVE, S. f. attaque, ا. تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*; — prendre l'offensive, تعرض کردن *tè'èrrouz kèrdèn*, بمقام تعرض بر آمدن *bè-mèqamé tè'èrrouz bèr àmèdèn*.
- OFFENSIVEMENT, adv., ا. از روی تعرض *bè-tè'èrrouz*, بر وجه تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*,

a. طريق التعرّض 'èla tèriq-out-tè'èrrouz, pr. t. 'ala tariq-ut-tè'arruz.

OFFICE, s. m., charge, emploi, a. مأمورية mè'émouriyèt, شغل choughl, منصب mènseb, pr. t. mansib, vulg. mansoub; — devoir, a. قرض qèrz, pr. t. qarz, وظيفè vèzifè, pr. t. vazifè, لازمه lazèmè, pr. t. lazimè; — prières publiques, a. نماز عام nèmazé'âmm, pr. t. namazi'âmm; — assistance, اياورى yavèri, اعمانت è'ânèt, pr. t. i'ânèt; — bons offices, حسن همت heusné hèmèt, pr. t. husni himmèt; — garde-manger, چاشتدان tchacht-dan, طعامدان tè'am-dan; — en terme diplom., مراسلة رسمی mouracèlèyé rèsmi.

OFFICIAL, s. m., a. قاضى رهبان qaziï rouhban.

OFFICIALITÉ, s. f., a. قضا qèza, pr. t. qaza.

OFFICIANT, adj., m. كشيش نماز کنان kèchiché nèmaz-kounan.

OFFICIEL, LE, adj., a. رسمی rèsmi; — lettre officielle, کاغذ رسمی kaguèzé rèsmi.

OFFICIELLEMENT, adv., a. رسماً rèsmén.

OFFICIER, s. m., صاحب منصب sahèb-mènseb pr. t. sahib-mansab; — officier de bouche, شربتدار chèrbèt-dar; — les officiers militaires, صاحب منصبان نظام sahèb-mènsebâné nèzam.

OFFICIER, v. n., نماز ادا نماز کردن èda'é nèmaz kèrdèn کردن nèmaz kèrdèn.

OFFICIEUSEMENT, adv., دوستانه doustané, pr. t. dostané, محبتانه mouhèbbané, pr. t. muhibbané.

OFFICIEUX, SE, adj., مهربان mèhrèban, pr. t. mihru-

- ban*, خطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*.
- OFFRANDE, s. f. don qu'on fait à Dieu, ا. زکات *zèkat*, pr. t. *zikiat*; — présent, don, ارمان *èrmèghan*, پیشکش *pich-kèch*, ا. هدیّه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*, pr. t. *hi-daya*; — sacrifice, ا. قربان *qourban*.
- OFFRE, s. f. action d'offrir, ا. تکلیف *tèklif*, pr. t. *taklif*, عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.
- OFFRIR, v. a., تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — présenter, تقدیم کردن *tèqdim kèrdèn*; — offrir en sacrifice, قربان کردن *qourban kèrdèn*.
- OFFUSQUER, v. a., پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, حایل شدن *hayèl choudèn*.
- OGRE, s. m., دیو *div*, دد *dèd*.
- OH, interj., اه *ah*, وای *vai*, های *haï*.
- OIE, s. f., قاز *gaz*.
- OIGNON, s. m., پیاز *piaz*.
- OINDRE, v. a., روغن مالیدن *rooughèn malidèn*; — oindre, روغن مالیده شده *rooughèn-malidè*, بè-rooughèn malidè-choudè.
- OISEAU, s. m., پرند *pèrèndè*, مرغ *mourgh*, ا. طیر *tèir*, pl. طيور *touyour*.
- OISELER, v. a. terme de fauconnerie, dresser un oiseau pour la chasse, شکار دادن *qouch-ra tè'èlimé chèkar dadèn*, pr. t. *qouch-ra ta'limi chikiar dadèn*, ا. تعلیم الطیر بالصید *tè'èlim-out-tèir bès-sèid*, pr. t. *ta'lim-ut-taïr-bis-saïd*.
- OISELEUR, s. m., قوشباز *qouch-baz*.
- OISELET, s. m., مرغکی *mourghèki*.

OISELIER, s. m. qui élève des oiseaux, قوشچی *gouchtchi*,
pr. t. *gouchdji*.

OISELLERIE, s. f. action d'oiseler, V. OISELER.

OISEUX, SE, adj, qui ne fait rien, بی‌هوده *bi-houdè-*
kar, pr. t. *bi-houdè-kiar*; — se dit des choses inu-
tiles, بی‌معنی *bi-mè'èni*, بی‌هوده *bi-houdè*, پوچ
poutch.

OISIF, IVE, adj., بی کار *bi-kar*, p. t. آواره *âvarè*.

OISILLON, s. m. V. OISELET.

OISIVEMENT, adv., بی کاری *bè-bi-kari*, pr. t. *bè-bi-kiari*,
آواره *âvarè*.

OISIVETÉ, s. f., بی کاری *bi-kari*, pr. t. *bi-kiari*, آوارگی
âvarègui.

OISON, s. m., گاز بچه *gaz-bètchè*.

OLÉAGINEUX, SE, adj., روغن دار *roouguèn-dar*.

OLÉANDRE, s. m. sorte de laurier-rose. خرزهره *khèr-*
zèhrè.

OLFACTIF, IVE, adj., a. متعلق برایحه *moutè'èllèq bè-raïhè*.

OLIGARCHIE, s. f. فرمانروائی بزرگان *fèrman-rèvayiï bou-*
zourgan, حکومت متشخصین *houkoumètè moutè-*
chèkhkhècîn, pr. t. *hukiumèti mutèchakhkhicîn* a.
حکومت الخواص *houkoumèt-oul-khèvass*, pr. t. *huki-*
umèt-ul-khavass.

OLIGARCHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکومت بزرگان
moutè'èllèq bè-houkoumètè bouzourgan, pr. t. *mutè'al-*
liq bè-hukiumèti bouzourgan.

OLIVAISSON, s. f., موسم چیدن زيتون *mooucémè tchidèné*
zèitoun.

- OLIVÂTRE, adj. des 2 g., رنگ زيتون, *rènguè zèitoun*, p. t. زيتوني *zèitouni*.
- OLIVE, s. f., a. زيتون *zèitoun*, pr. t. *zèitîn*; — huile d'olive, روغن زيتون *rooughèné zèitoun*, زيت *rooughèné zèit*.
- OLIVIER, s. m., درخت زيتون *dèrèkhté zèitoun*, pr. t. *di-rakhti zèitîn*.
- OLYMPE, s. m., terme poétique, le Ciel, عرش برين *'èrché bèrîn*, آسمان *Asman*, pr. t. *âçuman*; — montagne, کوه *kouhé limpous*.
- OLYMPIADE, s. f., مرور چهار سال *mourouré tchèhar sal*.
- OMBILIC, s. m., ناف *naf*.
- OMBILICAL, e, adj., متعلق بناف *moutè'èllèq bè-naf*.
- OMBRAGE, s. m., سایه *sayè*, a. ظل *zell*, pr. t. *zill*.
- OMBRAGER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, سایه افکندن *sayè èfkèndèn*; — ombragé, e, سایه دار *sa-yè-dar*.
- OMBRAGEUX, se, adj., کننده *rèm-kounèndè*, ترسان *tèrsan*.
- OMBRE, s. f., سایه *sayè*, a. ظل *zell*, pr. t. *zill*.
- OMBRELLE, s. f., چتر; زانه *tchètré zènanè*.
- OMBREUX, se, adj., سایه دار *sayè-dar*.
- OMBREER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, اطلاق کردن *èzlal kèrdèn*.
- OMELETTE, s. f., خاگینه *khaguinë*, omelette aux fines herbes *koukou*.
- OMETTRE, v. a. oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, گذاشتن *nècian kèrdèn*; — mettre de côté, گذاشتن *va gouzachtèn*.

OMISSION, s. f., manquement, کاست *kast*, a. زهول *zouhoul*,
 قصر *gouçour*, فوت *foout*, pr. t. فەو *sèhv*.

OMNIBUS, s. m., گردونه عالم *guèrdounèyé 'âmm*.

OMNIPOTENCE, s. f., a. مطلقه قوت *gouvveté moutlèqè*, pr. t.
gouvveti moullaga, مطلقه قدرت *goudrètè moutlèqè*,
 pr. t. *goudrèti moullaga*.

OMNISCIENCE, s. f., a. علم کل *'èlmé koull*, pr. t. 'ilmi
kiull.

OMNIVORE, adj. des 2 g., همه چیز خوار *hèmè-tchiz-khar*.

OMOPLATE, s. f., استخوان شانه *èstoukhané chanè*, a. کتف
kètʃ, pl. اکتاف *èktaf*.

ONAGRE, s. m., گور خر *gouré khèr*.

ON, pron. pers. indéfini, اند *ènd*; — on dit, میگویند *mi-gouyènd*;
 — on mange, میخورند *mi-khourènd*; — on
 a mangé, خورده اند *khourde ènd*.

ONCE, s. f., هجده خود و شش مثقال *chèch mèsqal-ou-hèdjde*
noukhoud, هشت درهم *hècht dèrhèm*, pr. t. *hècht*
dirhèm.

ONCLE, s. m., frère du père, برادر پدر *bradèré pèdèr*, pr.
 t. *beradèri pèdèr*, a. عم *'èmm*, pr. t. 'amm, عمو *'è mou*,
 pr. t. 'amou; — frère de la mère, برادر مادر *bradèré*
madèr, pr. t. *beradèri madèr*, a. دایی *dayi*.

ONCTION, s. f., روغن مالی *rooughèn-mali*, a. تدیین
tèdhin.

ONCTUOSITÉ, s. f., a. دهنیت *dèhniyèt* ou *douhniyèt*, pr. t.
duhniyèt.

ONCTUEUX, se, adj., چرب *tchèrb*, روغنی *rooughèni*.

- ONDE, s. f., کوهه *kouhè*, pr. t. *kiuhè*, آب موج *moou-djèyé ab*, pr. t. *mèvdjèyé ab*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.
- ONDÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.
- ONDÉE, s. f., باران تند بی دوام *barané toundé bi dèvam*, pr. t. *barani tundi bi dèvam*.
- ONDOYANT, E, adj., موج زن *mooudj-zèn*, a. متموج *moutèmèv-vèdj*, pr. t. *mutèmèvvidj*.
- ONDOYER, v. n. flotter, موج زن *mooudj zèdèn*, تموج کردن *tèmèvvoudj kèrdèn*.
- ONDULATION, s. f., موجزنی *mooudj-zèni*, a. تموج *tèmèvvoudj*.
- ONDULATOIRE, adj. des 2 g., موج مانند *mooudj-var*, موجدار *mooudj-manènd*.
- ONDULÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.
- ONDULER, v. a., موج موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*, موج چین و خم دادن زلف *mooudj-mooudj kèrdèn*, چین و خم دادن زلف *tchîn-ou-khèm dadèné zoulf*.
- ONDULEUX, SE, adj. V. ONDULÉ.
- ONÉRAIRE, adj. des 2 g., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, متکفل *moutèkèffèl*, pr. t. *mutèkiaffil*.
- ONÉREUX, EUSE, adj., گرانبار *guèran-bar*, سنگین *sènguîn*, a. شاق *sèqil*, شاق *chaqq*.
- ONGLE, s. m., ناخن *nakhoun*; — griffe des animaux, پنجه *pèndjè*.
- ONGLÉ, E, adj., ناخندار *nakhoun-dar*.
- ONGLÉE, s. f., سرما خوردگی سر انکشتان *sèrma-khourdè-guî sèrè èngouchtan*.
- ONGUENT, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

ONIROCRITIE, s. f., explication des songes, تعبیر خواب *tè'è-biré khab*, pr. t. *ta'biri khab*, a. تعبیر رویا *tè'èbiré rouya*, pr. t. *ta'biri rouya*.

ONTOLOGIE, s. f., a. علم تجرید الوجود *'èlmé tédjrid-oul-voudjoud*, pr. t. *'ilmi tédjrid-ul-vudjoud*.

ONYX, s. m., سليمانی *solèimani*.

ONZE, adj. numéral, یازده *yazdè*.

ONZIÈME, adj. des 2 g., یازدهم *yazdèhoum*; — s. le onzième, یازدهم یک *yazdè-yèk*.

OPAQUE, adj. des 2 g., a. غیر شفاف *ghèiré chèffaf*, pr. t. *ghaïri chèffaf*, كثيف *kècîf*, ماوری *hadjèbè ma-vèra*, pr. t. *hadjibi ma-vèra*.

OPÉRA, s. m., اوبرا *opéra*.

OPÉRATEUR, s. m., a. جراح *djèrrah*.

OPÉRATION, s. f., کار *kar*, a. عمل *'èmlè*; — chirurgicale, عمل جراح *karé djèrrah*, pr. t. *kiari djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmlè djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmlè yèdi-djèrrah*.

OPÉRER, v. a., کردن *kèrdèn*, عمل کردن *'èmlè kèrdèn*; — couper, بریدن *bouridèn*, بر ناخوشی *'èmlè yèdi kèrdèn bèr na-khochi*; — produire un effet, تأثیر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

OPHITE, s. m., marbre مرمر مصری *mèrmèré mèsri*, مرمر سبز *mèrmèré sèbz*.

OPHTHALMIE, s. f., درد چشم *dèrdé tchèchm*, a. رمد *rèmed*.

OPHTHALMIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بچشم *moutè'èllèq bè-tchèchm*.

OPIAT, s. m., a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

OPILATION, s. f., V. Obstruction.

OPILER, v. a., V. Obstruer.

OPINANT, adj. m., اظهار رأى خود کنند *èzharé rè'î khoud kounèndè*.

OPINER, v. n., رأى خود را گفتن *rè'î zèdèn*, گفتن *khoud-ra goftèn*, عقیده خود را گفتن *'èqidèyè khoud-ra goftèn*.

OPINIÂTRE, adj. des 2 g., لجاجت *khoud-rè'î*, لجوج *'ènoud*, لجوجت *lèdjadjèt-kounèndè*, اعدا کردن *lèdjoudj*.

OPINIÂTREER, v. a., بعناد انداختن *bè-'ènad èndakhtèn*, داشتن *bè-lèdjadjèt va dachtèn*; — s'opiniâtrer, v. pron. عناد کردن *'ènad kèrdèn*.

OPINIÂTRETÉ, s. f., لجاجت *lèddj*, ستیهش *sètihèch*, اعدا *'ènad*, اصرار *èsrar*, اعتقاد *'ètèqad*, طعن *zènn*, عقیده *'èqidè*, عقاید *'èqayèd*, اقايد *'aqaid*.

OPINION, s. f. sentiment, avis, اى *rè'î*; — jugement que l'on porte, اعتقاد *'ètèqad*, طعن *zènn*, عقیده *'èqidè*, عقاید *'èqayèd*, اقايد *'aqaid*.

OPIUM, s. m., افيون *àfioun*, ترياق *tèriaq*, ترياك *tèriak*, افيون *àfioun*, افيون *àfioun*.

OPPORTUN, E, adj., مناسب *ba-moouqè'*, موقع *mounacèb*, مناسب *mounacèb*, موقع *mounacèb*.

OPPORTUNITÉ, s. f., مناسب *mounacèbèt*, موقع *moouqè'*, مناسب *mounacèbèt*, موقع *moouqè'*.

OPPOSANT, E, adj., مانع *manè'*, معارض *manè'*, مانع *manè'*, معارض *manè'*.

OPPOSÉ, E, adj. contraire, ناقض *nèqiz*, مخالف *moukhalèf*, ناقض *nèqiz*, مخالف *moukhalèf*.

pr. t. *mukhalif*; — vis-a-vis, رو برو *rou-bè-rou*.

OPPOSER, v. a., رو برو گذاشتن *rou-bè-rou gouzachtèn*, در مقابل گذاشتن *dèr mouqabèl gouzachtèn*; — objecter, تعرض کردن *dèr mouqabèl àvourdèn*, *tè'errouz kèrdèn*, pr. t. *tè'arruz kièrdèn*, اعتراض کردن *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *i'tiraz kièrdèn*; — s'opposer, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *manì' choudèn*, مخالف کردن *moukhalèfèt kèrdèn*.

OPPOSITE, s. m., بر عکس *bèr 'èks*, a. نقيض *nèqiz*, ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*.

OPPOSITION, s. f., a. ممانعت *moumanè'èt*, pr. t. *muma-na'at*, تعرض *tè'errouz*, pr. t. *tè'arruz*.

OPPRESSER, v. a., به تنگ آوردن *bè-tèng àvourdèn*, ثقلت *sèqlèt àvourdèn*; — accabler, انیت کردن *èziyèt kèrdèn*, *zoulm kèrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, *àzourdèn*; — oppressé, pour opprimé, a. مظلوم *mèzloum*; — respiration oppressée, ضيق النفس *tèng-nèfès*, a. ضيق النفس *ziq-oun-nèfès*, pr. t. *ziq-un-nèfès*.

OPPRESSEUR, s. m., جفا بیشه *djèfa-bichè*, ستم کار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, جبار *djèbbar*.

OPPRESSIF, IVE, adj., جفا بیشه‌ئی *djèfa-bichèyi*, p. t. ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*.

OPPRESSION, s. f. état de ce lui qui est oppressé, تنگنفسی *tèng-nèfèci*, a. ثقلت *sèqlèt*; — action d'opprimer, جفاکاری *djèfa-kari*, pr. t. *djèfa-kiari*, a. ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, ظلم *zoulm*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*.

OPPRESSIVEMENT, adv., a. بظلم *bè-zoulm*.

OPPRIMER, v. a., ستم کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*, جور و جفا کردن *djoour-ou-djèfa kèrdèn*, pr. t. *djèvr-ou-djèfa kièrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدی کردن *tè'èddi kèrdèn*.

OPPROBEE, s. m., رسوائی *rosvayi*, pr. t. *rusvayi*, بدنامی *bèd-nami*, a. افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*, زالت *rè-zalèt*.

OPTER, v. n., برگزیدن *bèr gouzidèn*, اختیار کردن *èkhtiar kèrdèn*, pr. t. *ikhtiar kièrdèn*, انتخاب کردن *èntèkhab kèrdèn*, pr. t. *èntikhab kièrdèn*.

OPTICIEN, s. m. qui fait des lunettes, ساز دوربین *dour-bîn-saz*; — versé dans l'optique, داننده علم بصر *danèn-dèyé 'èlmé bècèr*.

OPTIMISME, s. m., همه اشیا را نیکو دانستن *hèmè èchia-ra nikou danèstèn*.

OPTIMISTE, s. et adj. des 2 g., همه چیز را نیکو داننده *hèmè tchiz-ra nikou-danèndè*, هر گونه حادثه را بر نیکی حمل *hèr gounè hadècè-ra bèr niki hèmèl-kounèndè*.

OPTION, s. f., a. اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

OPTIQUE, adj., متعلق بیدیه *moutè'èllèq bè-didè*, a. نظری *nèzèrii*, pr. t. *nazarii*, بصری *bècèrii*, pr. t. *baçariï*.

OPTIQUE, s. f., a. علم البصر *'èlm-oul-bècèr*, pr. t. *'ilm-ul-baçar*.

OPULEMMENT, adv., با جلال *ba djèlal*, توانگرانه *tèvanguèrandè*.

OPULENCE, s. f., فراخدستی *tèvanguèri*, توانگری *tèvanguèri*, *dèsté*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*.

OPULENT, e, adj., دولتمند *dooulètchènd*, توانگر *tèvanguèr*.

pr. t. *dèvlètmènd*, a. غنى *ghèni*, pr. t. *ghani*, pl. اغنيا *èghnia*, pr. t. *aghnia*.

OPUSCULE, s. m., كتابچه *kètabtchè*, a. رساله *rèçalè*.

OR, conj., ولى *vèli*, a. لكن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

OR, s. m., زر *zèr*, طلا *tèla*, pr. t. *tila*; — d'or, از زر *èz zèr*, طلا *èz tèla*; — mine d'or, معدن طلا *mè'dèdèné tèla*, pr. t. *ma'dèni tila*.

ORACLE, s. m., a. وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*; — réponse d'une divinité, جواب هاتف غيب *djèvabé hatèfé ghèib*, pr. t. *djèvabi hatifi ghaïb*.

ORAGE, s. m. pluie violente, باران شديد *barané chèdid*; — en mer, طوفان *toufan*, هلاب *hèllab*; — fig. trouble, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*.

ORAGEUX, EUSE, adj., بارانى *barani*; — saison orageuse, موسم باران *mooucémé baran*; — en parlant de la mer, طوفانى *toufani*; — au fig. sujet aux troubles, اختلال آميز *èkhtèlal-àmiz*, آشوب آميز *achoub-àmiz*.

ORAISON, s. f. terme de grammaire, discours, سخن *soukhèn*, a. كلام *kèlam*, pr. t. *kièlam*, مقاله *mèqalè*, pr. t. *maqalè*; — prière, دعا *do'd*, pr. t. *dou'd*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*.

ORAL, E, adj., زباني *zèbani*, a. شفاهى *chèfahi*, pr. t. *chi-fahi*.

ORANGE, s. f., پورتقال *portouqal*; — orange amère, نارنج *narèndj*, pr. t. *narîndj*.

ORANGER, s. m., درخت پورتقال *dèrèkhté portouqal*.

ORANGERIE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*.

ORANGEADE, s. f., شربت پورتقال *chèrbètè portouqal*.

ORANG-OUTANG, نسناس *nèsnas*.

ORATEUR, s. m., a. خطیب *khètib*, pr. t. *khatib*, pl. خطبا *khoutèba*, اهل کلام *èhlé kèlam*, pr. t. *èhli kièlam*.

ORATOIRE, s. m., عبادتگاه *djaï nèmaz*, جای نماز *'èba-dèt-gah*.

ORATOIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بخطیب *moutè'èllèq bè-khètib*, a. خطیبی *khètibi*; — art oratoire, فن خطابت *fènné khètabèt*, pr. t. *fènni khitabèt*.

ORATOIREMENT, adv., خطیبانه *khètihanè*.

ORBE, s. m., a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*.

ORBICULAIRE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèvvèr*, pr. t. *mudèvvir*, مستدیر *moustèdir*.

ORBICULAIREMENT, adv., a. مستدیراً *moustèdirèn*.

ORBITE, s. m., a. مدار *mèdar*; — l'orbite de Jupiter, مدار مشتری *mèdaré mouchtèri*, pr. t. *mèdari mouchtèri*.

ORCHESTRE, s. m. lieu où se tiennent des musiciens, مقام سازندگان *mèqamé sazèndègan*; — reunion des musiciens, سازندگان *sazèndègan*.

ORDINAIRE, adj. des 2 g., رسم شده *rèsm-choudè*, a. عادی *'adi*, معتاد *mou'tad*, pr. t. *mu'tad*, عادت *'adèt*, مألف *mè'èlouf*; — à l'ordinaire, d'ordinaire, عادت باکسب *bè-hècèbé 'adèt*, از روی عادت *èz roui 'adèt*, a. عادتاً *'adètèn*, pr. t. *'adèta*; — commun, vulgaire, فرومایه *fourou-mayè*, رتبه پست *pèst-routbè*, a. عوام *'èvam*, pr. t. *'avam*.

ORDINAIRE, s. m. repas qu'on sert de coutume, خوراک هر *khòrak èr*.

روزه *khouraké hër-rouzè*, طعام يوميه *tè'amé yooumiyè*,
pr. t. *ta'ami yèvmiyè*.

ORDINAIREMENT, adv., a. اكثر اوقات *èksèré ououqat*,
pr. t. *èksèri èvqat*, a. عادتاً *'adètèn*, pr. t. vulg.
'*adèta*, غالب الاوقات *ghalèb-oul-ououqat*, pr. t. *ghalib-
ul-èvqat*.

ORDINAL, E, adj., a. مراتب الاعدان *mèratèb-oul-è'èdad*,
pr. t. *mèratib-ul-a'dad*.

ORDINAND, s. m., celui qui va recevoir les ordres sacrés,
در سلك كيشيان *dakhèl-chèvèndè dèr
sèlké kèchichan*.

ORDINANT, s. m., celui qui donne les ordres sacrés, خليفة
مختار باحسان *khèlifèyé moukhtar bè-èhsané
mènacèb*.

ORDINATION, s. f., رسم منصوب کردن كيشيان *rèsmé mèn-
soub-kèrdèné kèchichan*, a. توجیه مراتب رهبانیه *tooudjihé mèratèbé rouhbaniyè*, pr. t. *tèvdjiki mèratibi
rouhbaniyè*.

ORDONNANCE, s. f. arrangement, آراستنگی *àrastègui*, a.
ترتيب *tèrtib*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, انتظام *èntèzam*, pr.
t. *intizam*; — acte émané de l'autorité, فرمان *fèrman*,
pr. t. *firman*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, اراده
èradè, pr. t. *iradè*; — par ordonnance impériale, بحسب
فرمان *bè-hècèbé fèrmané houmayoun*; — loi,
constitution, a. قواعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد
qèva'èd, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qè-
vanin*, pr. t. *qavanin*; — prescription du médecin,
تجویز طبیب *tèdjvize tèbib*.

ORDONNATEUR, TRICE, s., آرینده *arayèndè*, a. مرتب *mou-rèttèb*, pr. t. *murèttib*.

ORDONNER, v. a. mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, ترتیب دادن *tèrtib dadèn*; — commander, فرمان دادن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*, فرمایش کردن *fèrmayèch kèrdèn*; — en termes de finances, حواله کردن *hèvalè kèrdèn*.

ORDRE, s. m. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a. ترتیب *tèrtib*, انتظام *èntèzam*, pr. t. *èntizam*; — mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, فرمان *fèrman*, pr. t. *firman*, a. حکم *èmr*, *heukm*, pr. t. *hukm*; — corps qui compose un état, زمره *zoumrè*, pr. t. *zumrè*, طایفه *taïfè*; — règle, loi, a. قاعده *qa'èdè*, pr. t. *qa'èdè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'èd*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanin*, pr. t. *qavanin*; — sans ordre, بی نظم *bi nèzm*.

ORDURE, s. f. excrément, گه *goh*, a. فضله *fèzlè*; — immondices, زبیل *zèbil*, خاشاک *khès-ou-khachak*; — balayures, خاکروبه *khak-roubè*.

ORDURIER, E, adj., گوهز *hèrzè-gou*, هرز *hèrzè*, a. فحلش *fèhhach*, pr. t. *fahhach*.

OREILLE, s. f., گوش *gouch*, a. سمع *sèm'*, pl. مسامع *mèçamè'*, pr. t. *mèçami'*; — prêter l'oreille, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*, گوش کردن *gouch kèrdèn*.

OREILLER, s. m., روی منکا *roui-moutèka*.

ORFÈVRE, s. m., زرگر *zèr-guèr*, a. صیغ *sèiyagh*.

ORFÈVREERIE, s. f., زرگری *zèr-guèri*, a. صياغة ou صياغت *sèyaghèt*, pr. t. *syaghat*.

ORFRAIE, s. f., عقاب دريا *'ouqabè dèria*.

ORGANE, s. m. instrument, a. آلت *alèt*, pl. آلات *alat*; — l'organe de la vue, آلت بصر *alètè bècèr*, pr. t. *alèti baçar*; — de la voix, آلت صوت *alètè soout*, pr. t. *alèti sèvt*; — moyen, entremise, a. وسيله *vècilè*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*; — particulièrement la voix, آواز *avaz*, a. صوت *soout*, pr. t. *sèvt*.

ORGANIQUE, adj. des 2 g., a. عامل بالآلات *'amèlè bèl-alat*, pr. t. *'amili bil-alat*.

ORGANISATION, s. f., a. تشکيل *tèrkib*, ترتيب *tèrtib*, *tèchkil*, نظم *nèzm*.

ORGANISER, v. a., مرتب ساختن *tèrtib dadèn*, مرتب ساختن *mourètètèb sakhtèn*, برشته نظم در آوردن *bè-rèchtèyè nèzm dèr avourdèn*; — organisé, e, ترتيب یافته *tèrtib-yaftè*, مرتب شد *mourètètèb-choudè*.

ORGANISTE, s. m. qui joue de l'orgue, ارغنون زن *èrghè-noun-zèn*; — facteur, ارغنون ساز *èrghè-noun-saz*.

ORGASME, s. m., mouvement des humeurs, a. هيجان *hèyèdjan-oul-èkhlat*.

ORGE, s. f., جو *djoou*, a. شعير *chè'ir*, pr. t. *cha'ir*.

ORGEAT, s. m., شربت بادام *chèrbètè badam*.

ORGIE, s. f., a. عيش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aich-u-'ichrèt*.

ORGUE, s. m. et au pl. s. f., a. ارغنون *èrghè-noun*, pr. t. *ar-ghanoun*.

ORGUEIL, s. m., باد غرور *badè ghourour*, مغرورى *mèghrouri*,

pr. t. *maghrouri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*,
 غرور *ghourour*, تكبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkèbbur*; —
 noble orgueil, a. فخر *fèkhr*, pr. t. *fakhr*, افتخار *èf-*
tèkhar, pr. t. *iftikhar*.

ORGUEILLEUSEMENT, adv., متكبرانه *mèghrouranè*, مغرورانه
moutèkèbbèranè, با غرور *ba ghourour*, نخوت و کبر *ba*
kèbr-ou-nèkhvèt.

ORGUEILLEUX, SE, adj., متكبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-*
kèbbir, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.

ORIENT, s. m., باختر *bakhtèr*, خاور *khavèr* (d'après le
 Bourhané Qatè' ces deux mots signifient aussi occi-
 dent), a. مشرق *mèchrèq*, pr. t. *mèchriq*, شرق *chèrq*, pr.
 t. *charq*; — les affaires d'Orient, امور شرقیه *oumouré*
chèrqiye, pr. t. *oumouri charqiye*.

ORIENTAL, E, adj., a. شرقی *chèrqiï*, pr. t. *charqi*, مشبقتی
mèchrèqi, pr. t. *mèchriqi*; — les pays orientaux, a.
 ممالک شرقیه *mèmalèké chèrqiye*, pr. t. *mèmaliki char-*
qiye; — les langues orientales, a. السنة شرقیه *èlsè-*
nèyé chèrqiye.

ORIENTALISTE, s. m., داننده السنة شرقیه *danèndèyé èlsè-*
nèyé chèrqiye.

ORIFICE, s. m., دهنه *dèhènè*, دهان *dèhan*.

ORIFLAMME, s. f., a. علم اعظم *'èlèmé d'èzèm*, pr. t. *'èlèmi*
a'zam.

ORIGAN, s. m. plante, خندر *khèlèndèr*, a. ستر *sè'ètèr*,
 pr. t. *sa'tèr*.

ORIGINAIRE, adj. des 2 g., a. اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*,
 اصلی *èsli*, pr. t. *asli*; — il est originaire de France,

است *èsl-èch fransè-èst*, ou simplement, *fransè èst*.

ORIGINAIREMENT, adv., در اصل *dèr èsl*, از اصل *èz èsl*, a. *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORIGINAL, E, adj. qui n'a point de modèle, a. *èsl*, pr. t. *asl*, اصلتی *èslîi*, pr. t. *aslîi*; — bizarre, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

ORIGINAL, S. M., نسخهٔ اصلیّه *nouskhèyé èsliyè*, pr. t. *nouskhèi asliyè*, نسخهٔ اصلتی *nouskhèyé èslîi*, pr. t. *nouskhèi aslîi*.

ORIGINALEMENT, adv., تازگی دارد *bè-toouri-ké tazègui darèd*, بطور غریب *bè-toouré ghèrib*.

ORIGINALITÉ, S. F., تازگی *tazègui*, a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*.

ORIGINE, S. F., منشأ *aghaz*, a. مبدأ *èsl*, آغاز *mèbdè'*, اصل *mènchè'*; — extraction, نژاد *nèjad*, a. اصل نسل *nèsl*, *èsl*, pr. t. *asl*.

ORIGINEL, LE, adj. qui remonte à l'origine, نخستین *nèkhoustîn*, پیشین *pichîn*, a. اولی *èvvèli*, اصلتی *èslîi*, pr. t. *aslîi*.

ORIGINELLEMENT, adv., از پیش *èz pich*, از اول *èz èvvèl*, از اصل *èz èsl*, a. فی‌الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORION, S. M. constellation de l'hémisphère méridional, a. الجبار *èl-djèbbar*, جبار *djèbbar*, انسق *èn-nècèq*, pr. t. *èn-naçaq*.

ORISPEAU, S. M., گلابتون بدل *goulabètouné bèdèl*.

ORMAIE OU ORMOIE, نارونستان *narvènestan*.

ORME, s. m., نارون *narvèn*, ناروند *narvènd*, ناروان *narvan*.

ORMEAU, s. m., نارون کوچک *narvèné koutchèk*.

ORMIN, s. m. plante, a. خبّه *khèbbèt*.

ORNE, s. m., sorte de frêne, درخت زبان گنجشک *dè-rèkhté zèban-goundjèchk*.

ORNEMENT, s. m., زیب *zib*, آرایش *àrayèch*, a. زینت *zinèt*.

ORNER, v. a., زینت دادن *zinèt dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, آرایش کردن *àrayèch kèrdèn* ; — orné, e, زیور آراسته *bè-zivèr-àrastè*, زینت شده *zinèt-choudè*, a. مزین *mouzèiyèn*.

ORNIÈRE, s. f., رد گردونه *rèdè guèrdounè*, رد کالسکه *rèdè kalèskè*.

ORNITHOGALE, s. f. plante, a. بلبوس *bèlbous*.

ORNITHOLOGIE, s. f., علم طبیعت پرندگان *'èlmé tèbi'èté pèrèndègan*, a. علم طبایع طیور *'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. *'ilmi taba'i touyours*.

ORNITHOLOGISTE, s. m., داننده علم طبایع طیور *danèndèyé 'èlmé tèbayè'è tèyour*, a. ارباب علم طبایع طیور *èrbabé 'èlmé tèbayè'è tèyour*, اهل علم طبایع طیور *èhli 'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. *èhli 'ilmi tabayi'i touyours*.

ORNITHOPODE, s. m., جل العصفور *rèdjl-oul-'ès-four*, pr. t. *ridjl-ul-'asfour*.

OROGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت کوه *vèsfé kèifiyèté kouh*, a. وصف احوال الجبال *vèsfé èhval-oul-djèbal*, pr. t. *vasfi ahval-ul-djibal*.

- ORPHELIN, s. m., بی پدر و مادر *bi-pèdèr-ou-madèr*, a. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*.
- ORTEIL, s. m., انگشت بزرگ *èngouchté bouzourgué pâ*, pr. t. *ènguèchti buzurgui pa*.
- ORTHOXOPE, adj. des 2 g., اهل ایمان *èhlé iman*, pr. t. *èhli iman*, a. مؤمن *mou'oumèn*, pr. t. *mu'umîn*, pl. مؤمنین *mou'oumènîn*, pr. t. *mu'minîn*.
- ORTHODOXIE, s. f., a. دین اصلی *diné èslîi*, pr. t. *dini aslîi*, حق دین *diné hèqq*, pr. t. *dini haqq*.
- ORTHOGRAPHE, s. f., a. املا *èmla*, pr. t. *imla*.
- ORTHOGRAPHIE, s. f., نقشه بنا *nèqchèyé bèna*.
- ORTHOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص املا *mèkh-soucé èmla*.
- ORTHOGRAPHIER, v. a., با املا نوشتن *bè-èmla nèvèchtèn*, pr. t. *bè-imla nivichtèn*.
- ORTIE, s. f., گزنه *guèzènè*, انجیره *èndjèrè*.
- ORTOLAN, s. m., یلوه *yèlòè*.
- ORVALE, s. f., plante, اشترغان *ouchtourghan*.
- OS, s. m., استخوان *èstoukhan*, a. عظم *'èzm*, pr. t. *'azm*, pl. عظام *'èzam*, pr. t. *'izam*.
- OSCILLATION, s. f., حرکت رقص ساعت *hèrèkètè rèqqacé sa'èt*, a. نوسان *noouçan*, pr. t. *nèvsan*.
- OSCILLER, v. n., حرکت رقص ساعت کردن *hèrèkètè rèqqacé sa'èt kèrdèn*, رفت آمد و رفت کردن *àmèd-ou-rèft kèrdèn*.
- OSEILLE, s. f., ترشک *tourchèk*, ا. حماز *hoummaz*.
- OSER, v. n., جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*, جرأت کردن *djour'èt kèrdèn*.

OSÉ, E, adj., بی پروا *bi-pèrva*, p. t. گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, a. جسر *djèçour*.

OSIER, s. m., قندری *qèndèrèq*, pr. t. *qîndiriq*, قندره *qèndèrè*, pr. t. *qîndira*.

OSSELET, s. m., استخوان کوچک *èstoukhané koutchèk*; — jeu d'osselets, غاببازی *ghab-bazi*.

OSSEMENTS, s. m., pl. استخوانهای میت *èstoukhan-haï mèiyit*.

OSSEUX, EUSE, adj., استخواندار *èstoukhan-dar*.

OSSIFICATION, s. f., استخوان شدن *èstoukhan choudèn*.

OSSIFIER, v. a., باستخوان منقلب کردن *bè-èstoukhan mounqèlèb kèrdèn*; — s'ossifier, استخوان شدن *ès-toukhan choudèn*; — ossifié, e, استخوان شده *èstoukhan-choudè*.

OSSU, E, adj., دارنده استخوان گنده *darèndèyé èstoukhané goundè*.

OSTENSIBLE, adj. des 2 g., نشان دانی, نشان دادن *nèchan-dadèni*, که توان نشان داد *ké tèvan nèchan dad*; — qui tombe sous les sens, نمایان پیدا *pèida*, *nèma-yan*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*.

OSTENSIBLEMENT, adv., آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*.

OSTENSOIR, s. m., ظرف قربانی *zèrfé qourbani*.

OSTENTATION, s. f., خودنمایی *khou-d-nèmayi*, a. تَفَكُّر *tèfèkhhour*, pr. t. *tèfakhkhur*.

OSTÉOLOGIE, s. f., وصف کیفیت استخوان *vèsfé kèisfiyètè èstoukhan*.

OSTRACÉ, *e*, adj., صدفدار *sèdèf-dar*.

OTAGE, *s. m.*, گرو *guèroou*, *a.* رهن *rèhn*, *pr. t.* *rèhîn*, *pl.* ارهان *èrhan*, *pr. t.* *irhan*.

OTALGIE, *s. f.*, douleur d'oreille, درد گوش *dèrdè gouch*, *a.* وجع الان *vèdj'-oul-ouzèn*.

OTALGIQUE, *adj.* des 2 *g.*, نافع درد گوش *nafe'è dèrdè gouch*.

ÔTER, *v. a.*, داشتن بر *bèr dachtèn*; — faire cesser, faire passer, دفع کردن بر طرف *bèr tèrèf kèrdèn*, *kèrdèn*; — s'ôter, برخاستن *bèr khastèn*, خود را کنار کشیدن *khoud-ra kènar kèchidèn*; — ôté, e, برداشته *bèr dachtè-choudè*.

OTTOMAN, *e*, adj., عثمانلو *'osmanlou*, *pr. t.* *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*; — l'Empire Ottoman, ممالك عثمانیّه *mè-malèké 'osmaniyè*, *pr. t.* *mèmaliki 'osmaniyè*.

OTTOMAN, *e*, adj., عثمانلو *'osmanlou*, *pr. t.* *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*.

OTTOMANE, *s. f.*, نیم تخت *nim-tèkht*, *a.* صفا *soffèt*, دیوان *divan*.

Ou, conj., یا *ya*.

Où, adverbe de lieu, en quel lieu? در کجا *koudja*, کجا *dèr koudja*; — où est-il? کجاست *koudjast*, در کجا میروید *dèr koudjast*; — où allez-vous? از کجا میآیید *koudja mi-rèvid*; — d'où venez-vous? از کجا میآید *èz koudja mi-âyid*.

OUAILLE, *s. f.*, گوسفند *gousfènd*, *a.* غنم *ghènèm*, *pr. t.* *ghanèm*, *pl.* اغنام *èghnam*.

OUAIS! interj., وای *vai*

- OUATE, s. f., ساویس *savis* (vieux) پنبه *pèmbè*
- OUATER, v. a., گذاشتن پنبه *pèmbè gouzachtèn*, با پنبه *ba pèmbè doukhtèn*; — ouaté, e, پنبه دوخته *ba pèmbè doukhtè*, استر کرده *èstèr-kèrdè*.
- OUBLI, s. m., فراموشی *fèramouchi*, a. نسیان *nècian*, pr. t. *nician*.
- OUBLIER, v. a., فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*; — s'oublier, sortir de la mémoire, فراموش شدن *fèramouch choudèn*; — s'oublier soi-même, خودرا فراموش کردن *khoud-ra fèramouch kèrdèn*; — oublié, e, فراموش شده *fèramouch-choudè*.
- OUBLIEUX, SE, adj., فراموشکار *fèramouch-kar*, کم حافظه *kèm-hafèzè*.
- OUEST, s. m., a. غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*, مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrìb*; — vent d'ouest, باد مغرب *badé mèghrèb*, pr. t. *badi maghrìb*; — du sud-ouest, باد مایبین *badé ma-bèiné djènoub-ou-mèghrèb*; — du nord-ouest, باد مایبین شمال و مغرب *badé ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.
- OUF ! interj., او ف *ouf*, وای *vai*.
- OUI, particule d'affirmation, آری *âri*, a. بلی *bèli*.
- OUI-DIRE, s. m., a. خبر افواهی *khèbèré èfvahi*.
- OUIRE, s. f., a. قوتو سامعه *gouvveté samè'dè*, pr. t. *gouvveti sam'i'a*, قوتو سامعه *gouvveyé samè'dè*, pr. t. *gouvveti sam'i'a*.
- OUIRE, v. a., شنیدن *chèniden*, pr. t. *chiniden*, استماع کردن *èstèma' kèrdèn*, pr. t. *istima' kièrdèn*; — écouter, گوش *gouch dadèn*, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*; — oui, e, شنیده شده *chènide-choudè*, a. مسموع *mèsmou'*.

- OURAGAN, s. m., کولاک *koulak*, a. طوفان *toufan*.
- OURDIE, v. a., بافتن *baftèn*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; —
 au fig., مقدمه چیدن *tèmhidé mouqèddémè tchidèn*; — ourdi, e, بافته *baftè*, a. منسوج *mènsoudj*.
- OURLER, v. a., لب بر گردان *nèvèrd kèrdèn*, لب بر دوختن *lèb bèr guèrdan doukhtèn*.
- OURLET, s. m., لب بر گردان *nèvèrd*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan*.
- OURS, s. m., خرس *khèrs*.
- OURSE, s. f., ماده خرس *khèrsé madè*, ماده خرس *madè-khèrs*.
- OURSIN, s. m., آبی خارپشت *khar-pouchté abi*.
- OURSON, s. m., خرس بچه *bètchèyé khèrs*, خرس بچه *khèrs-bètchè*.
- OUTARDE, s. f., شاست *chast*.
- OUTIL, s. m., افزار *èfzar*, a. آلات *àlèt*, pl. آلات *àlat*, اسباب *èsbab*.
- OUTILLER, v. a., تدارك افزار دیدن *tèdarèké èfzar didèn*, اسباب دادن *èsbab dadèn*, فراهم آوردن *èsbab fè-ra-hèm àvourdèn*.
- OUTRAGE, s. m., دشنام *douchnam*, pr. t. *duchnam*, بی حرمتی *bi-heurmèti*, a. شتم *chètm*, زالت *rèzalèt*, pr. t. *rizalèt*, فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch*.
- OUTRAGEANT, TE, adj., زالت آمیز *chètm-àmiz*, شتم آمیز *rèzalèt-àmiz*.
- OUTRAGER, v. a. — de paroles, دشنام دادن *douchnam dadèn*, زنیل کردن *feuhch dadèn*; — de fait, زنیل کردن *rèzil kèrdèn*; — outragé, e, زالت کشیده *rèzalèt-kèchidè*.

OUTRAGEUSEMENT, adv., بدشنام *bè-douchnam*, ذالت *bè rèzalèt*.

OUTRAGEUX, EUSE, adj., دشنام آمیز *douchnam-â Miz*, ذالت آمیز *rèzalèt-â Miz*.

OUTRANCE (à) adv., بی غایت *bi ghayèt*, بهشتت *bè-chèd-dèt*, pr. t. *bè-chiddèt*, ا. فوق الغایه *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

OUTRE, s. f., خیک *khik*, مشک *mèchk*.

OUTRE, prép. au-delà, آن طرف *ân tèrèf*; — outre-mer, آن طرف دریا *ân tè-rèfè dèria*; — en outre, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — outre-mesure, از اندازه بیرون *èz èndazè bi-roun*, زیاده از حد *ziadè èz hèdd*.

OUTRÉ, E, adj., از حد گذشته *èz hèdd biroun*, از حد بیرون *èz hèdd gouzèchtè*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèvq-ul-hadd*; — irrité, زیاد غضبناک *ziad ghèzèbnak*.

OUTRECUIDANCE, s. f., گستاخی *goustakhi*, ا. جسارت *djèçarèt*.

OUTRECUIDANT, E, adj., گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, ا. جسور *djèçour*.

OUTRÉMENT, adv., زیاد از حد *ziad èz hèdd*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

OUTREMER, s. m., رنکی لاجورد *rèngué ladjivèrd*.

OUTREPASSER, v. a., از حد تجاوز کردن *èz hèdd tèdja-vouz kèrdèn*.

OUTRE-MESURE, adv., از اندازه بیرون *èz èndazè biroun*, از حد بیرون *èz hèdd biroun*.

OUTRER, v. a. accabler, از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*;

— offenser avec excès, بهشت زنجاندن *bè-chèddèt rëndjandèn*, pr. t. *bè-chiddèt rëndjandèn*, بستوح آوردن *bè-sètouh àvourdèn*; — outré, e, exagéré, excessif, از پا افتاده *èz pa ouftadè*, pr. t. *èz pa uftadè*; — outré de colère, بهشت غضبناك *bè-chèddèt ghèzèbnak*, pr. t. *bè-chiddèt ghèzèbnak*, كجخلف بغایت *bè-ghayèt kèdj-khoulk*.

OUVERT, e, adj. en parlant d'un pays, باز *baz*, واز *vaz*; — intelligent, franc, روشن دل *roouchèn-dèl*.

OUVERTEMENT. adv., آشکارا *àchkara*, ا. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*.

OUVERTURE, s. f. fente, شکاف *chèkaf*, pr. t. *chikiaf*, رخنه *rèkhne*, a. فرج *fourdjè*, pl. فرج *fouroudj*, commencement d'une chòse, آغاز *aghaz*, a. فاتحه *fatèhè*, pr. t. *fatiha*, افتتاح *èftètah*, pr. t. *iftitah*; — action d'ouvrir, گشایش *gouchayèch*, a. فتح *fèth*.

OUVRABLE, adj. des 2 g. jour ouvrable, روز کار کردن *rouzé kar kèrdèn*, روز کار *rouzé kar*.

OUVRAGE, s. m. travail, کار *kar*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — de fortification, استحكامات *èstèhkamat*, pr. t. *istihkiamat*; — ouvrage d'esprit, کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, تالیف *tè'èlif*.

OUVRAGER, v. a., زینت دادن *zinèt dadèn*.

OUVRAGÉ, e, adj., پر کار *pour-kar*.

OUVRANT, e, adj., à porte ouvrante, در هنگام باز شدن *hèngamé baz choudèné dèr*.

OUVREUR, SE, s., باز کننده *baz-kounèndè*, دربان *dèr-ban*, a. فتاح *fèttaç*, فاتح *fatèh*.

OUVREER, v. a., کار کردن *kar kèrdèn*; — ouvrir, e, کار کرد *kar-kèrdè*, a. مَعْمُول *mè'moul*, pr. t. *ma'moul*.

OUVRIER, IÈRE, s., کارگر *kar-guèr*, a. عامل *'àmèl*, pr. t. *'àmil*, pl. عماله *'èmèlè*.

OUVRIER, v. a., گشادن *gouchadèn*, باز کردن *baz kèrdèn*, کردن *va kèrdèn*, a. فتح *fèth*; — commencer, inaugurer, شروع کردن *chourou' kèrdèn*, افتتاح کردن *èftè-tah kèrdèn*; — ouvert, e, گشاده *gouchadè*, باز *baz*, a. مفتوح *mèftouh*; — s'ouvrir, شدن گشاده *gouchadè choudèn*, وا شدن *va choudèn*.

OUVROIR, s. m., کارگاه *kar-gah*, pr. t. *kiar-guiah*, دستگاه *dèst-gah*, pr. t. *dèst-guiah*, vulg. دزگاه *dèzguiah*.

OVAIRE, s. m., تخمدان *tokhm-dan*, a. خصیة النساء *kho-cièt-oun-nèça'*.

OVALE, adj. des 2 g., به ترکیب تخم مرغ *bè-tèrkibè tokhmé mourgh*, a. بیضوی *bèizavi*.

OVIPARE, adj. des 2 g., از تخم حاصل میشود *èz tokhm hacèl mi-chèvèd*.

OXUS, fleuve d'Asie, جیهون *djèihoun*, pr. t. *djihoun*.

OVATION, s. f., آیین بندی *dyïn-bèndi*.

OXYCRAT, s. m., sorte de boisson, آب و سرکه *àb-ou-sèrkè*.

OXYGÈNE, s. m., اکسیژن *oksijèn*.

OXYGONE, adj. des 2 g., qui a les angles aigus, a. حاد الزوايا *hadd-ouz-zèvaya*.

OXYMEL, s. m., liqueur faite de miel et de vinaigre, سرکه انگبین *sèrkè-ènguèbîn*, pr. t. *sirkiè-ènguèbîn*, vulg. سکنجبین *sèkèndjèbîn*.

Oxysaccharum, s. m., mélange de sucre et de vinaigre,
سرکه با قند *sèrkè ba qènd*.

P.

PACAGE, s. m. pâturage, چراگاه *tchèra-gah*.

PACAGER, v. n. faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چرانندن
tchèrandèn.

PACHA, s. m., پاشا *pacha*.

PACIFICATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *âchti-dèhèndè*,
نشانده فتنه *nèchanèndèyè fètne*, a. مصلح *mouslèh*,
pr. t. *muslih*.

PACIFICATION, s. f., آشتی *âchti*, دفع اختلال *dèf'è èkhtà-
lal*, pr. t. *dèf'i ikhtilal*, خوابیدن فتنه *khabidènè fètne*,
pr. t. *khabidèni fètne*.

PACIFIER, v. a., دفع آشوب کردن *âchti dadèn*,
dèf'è âchoub kèrdèn; — se pacifier, آرام گرفتن *âram
guèrèftèn*, آشتی کردن *fètne nèchèstèn*,
âchti kèrdèn; — pacifié, e, فتنه نشسته *fètne-nè-
chèstè*.

PACIFIQUE, adj. des 2 g., qui aime la paix, صلح دوست
soulh-doust; — tranquille, آرام *âram*, a. راحت *rahèt*,
pr. t. *rahat*.

PACIFIQUEMENT, adv., از روی صلح و آشتی *èz rouï soulh-
ou-âchti*, a. صلحاً *soulhèn*.

PACOTILLE, s. f., خرده مرده *kourdè-mourdè*.

PACTE, s. m., پیمان *pèïman*, a. قول *qooul*, pr. t. *qavl*,
میثاق *miçaq*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, عهد *'èhd*, pr. t.
'ahd, مقاوله *mouqavèlè*.

PACTISER, v. n., عهد بستن 'èhd bèstèn.

PAGANISME, s. m., بت پرستی *bout-pèrèsti*.

PAGE, s. m., غلام بچه *ghoulam-bèchè*.

PAGE, s. f., a. صفحه *sèfhè*, pr. t. *safha*, صکیفه *sèhifè*,
pr. t. *sahifè*.

PAGINER, v. a., اعداد صکیفه ها نوشتن *è'èdadè sèhifè-ha*
nèvèchtèn.

PAGNE, s. m., فوطه *foutè*, pr. t. *fouta*.

PAGODE, s. f., بتکده *bout-kèdè*.

PAÏEN, NE, s., بت پرست *bout-pèrèst*.

PAILLARD, adj. m., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

PAILLARDISE, s. f., شهوت پرستی *chèhvèt-pèrèsti*.

PAILLASSE, s. f., دوشکی بکاه آکنده *douchègué bè-kah*
àkèndè; — bouffon, مسخره *mèskhèrè*.

PAILLASSON, s. m., حصیر کفش پاک کن *kèfch-pak-koun*,
کفشکن *hècìré kèfch-kèn*.

PAILLE, s. f., کاه *kah*.

PAILLETTE, s. f., ریزه زر *rizèyé zèr*.

PAILLEUR, s. m., کاهفروش *kah-fourouh*, a. علاف *'èllaf*.

PAILLEUX, EUSE, adj., سوزندار *souzèn-dar*.

PAIN, s. m., نان *nan*, a. خبز *khoubouz*; — pain de sucre,
کله قند *kèlèyé qènd*.

PAIR, adj. m., همشأن *hèm-chè'n*, همسر *hèm-sèr*, همرتبه
hèm-routbè, همتا *hèm-ta*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl.
امثال *èmsal*, قرین *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقران *èqran*,
pr. t. *aqran*, نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*; — signifie aussi
deux par deux, pair ou impair; دجفت یا تک *djouft ya*
tèk; — en terme de commerce, a. مساوی *mouçavi*.

PAIR, s. m. en parlant des pairs de France, a. وکیل ملت *vekilé mellèt*, pr. t. *vekili millèt*, pl. وکلای ملت *voukèlāi mellèt*; — dans le sens d'égal on emploie les mêmes adjectifs que ci-dessus.

PAIRE, s. f., جفت *djouft*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*; — une paire de pistolets, يك جفت طپانچه *yèk djoufté tèpantchè*.

PAISIBLE, adj. des 2 g., آرام *āram*, بى قیل و قال *bi-qil-ou-qal*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*.

PAISIBLEMENT, adv., آرامی *bè-ārami*, آرام *āram*.

PAÎTRE, v. n., چریدن *tchèridèn*, چرا کردن *tchèra kèrdèn*; — faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چراندن *tchèrandèn*.

PAIX, s. f., آشتی *āchti*, a. مصالحه *soulh*, mouçalèhè, pr. t. *muçalaha*; — tranquillité, آسودگی *āçoudègui*, p. t. آسایش *āçayèch*, pr. t. *āçayich*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*; — faire la paix, آشتی کردن *āchti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*; — vivre en paix, بآسودگی گذران کردن *bè-āçoudègui gouzèran kèrdèn*.

PAL, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*, a. وتد *vètèd*, pl. اوتاد *ooutad*, pr. t. *èvtad*.

PALAIS, s. m., a. عمارت *'èmarèt*, pr. t. *'imarèt*, pl. عمارات *'èmarat*, pr. t. *'imarat*; — palais impérial, سرای همایون *sèraï houmayoun*; — le palais de la bouche, گام *gam*, a. حنک *hènèk*, pl. احناک *èhnak*.

PALAN, s. m. terme de marine, a. اسباب جرّ ائقال *èsbabé djèrré èsqał*, pr. t. *èsbabi djèrri èsqał*, آلت جرّ ائقال *ālètè djèrré èsqał*, pr. t. *ālètè djèrri èsqał*.

PALANQUE, s. f., استحكامات از میخ چوبین *èstèhkamaté èz mikhé tchoubîn*.

PALANQUIN, s. m., تخت روان, *tèkhtè rèvan*, pr. t. *takhti rèvan*.

PALASTRE, s. m., boîte d'une serrure, a. لوحه قفل *loou-hèyé qoufl*.

PALATALE, adj. f. (consonne), a. حروف نطعیّه *houroufé nèt'iyè*, pr. t. *houroufi nèt'iyè*.

PALE, s. f. — d'une écluse, سد آب *sèddé àb*; — d'aviron, سر اسفل فہ *sèrè èsfèlé fèh*.

PÂLE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, رنگی رو پریدہ *rènguè rou pèridè*, رنگی رو سفید شدہ *rènguè rou sèfid-choudè*; — en parlant des astres, تیرہ *tar*, تیرہ *tirè*, بی فروغ *bi-fourough*; — en parlant des choses, پژمورده رنگی *pèjmourde-rèng*, کم رنگی *kèm-rèng*, pr. t. *kièm-rèng*.

PALÉE, s. f., rangée de pieux, سد از میخ چوبین *sèddé èz mikhé tchoubîn*.

PALEFRENIER, s. m., مهتر *mèhtèr*.

PALÉOGRAPHIE, s. f., a. علم خطوط قدیم *'èlmé khoutouté qèdim*.

PALET, s. m., سنگی نازک و مدور *sènguè nazèk-ou-mou-dèvvèr*.

PALETOT, s. m., پالتو *palto*.

PALETTE, s. f., رنگی نقاشان *tèkhtè-rènguè nèqqachan*, pr. t. *takhta-rèngui nèqqachan*.

PÂLEUR, s. f., رو پریدگی رنگی *pèridèguîi rènguè rou*, سفیدی رنگی *sèfidîi rènguè rou*; — en parlant

des choses, کم رنځی *kèm-rèngui*, pr. t. *kièm rèngui*.

PALIER, s. m., سر پله *sèré pèllè*.

PALINGÉNÉSIE, s. f., برنگرداندن *bè-halètè év-
vèli bèr guèrdandèn*, a. ارجاع الى أصله *èrdja èla
èslèh*.

PALINODIE, s. f., a. نكول *nèkoul*, pr. t. *nukioul*.

PÂLIR, v. n., رو پريدن *pèridènè rènguè rou*, سفيد
رو شدن *sèfid choudènè rènguè rou*; — rendre
pâle, رو پراندن *rènguè rou pèrandèn*; — pâli, e,
رو پريده *rènguè rou pèridè*.

PALIS, s. m. V. PIEU.

PALISSADE, s. f., چپر *tchèpèr*, سنگر *sènguèr*.

PALISSADER, v. a., سنگر بستن *sènguèr bèstèn*.

PALISSER, v. a., شاخ درختانرا چسپانندن *chakhé
dèrèkhtan-ra bè-divar tchèspandèn*.

PALLADIUM, s. m. a., حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*, حارس
harès, pr. t. *haris*.

PALLIATIF, i^{ve}, adj. remède palliatif, a. دواى مسکن *dè-
vaï moucèkkèn*, pr. t. *davaï mucèkkèn*.

PALLIATION, s. f., a. تسكين *tèskèn*, تخفيف *tèkhfif*, pr. t.
takhfif.

PALLIER, v. a. déguiser, پوشيدن *pouchidèn*, ستر کردن
sètr kèrdèn; — pallier le mal, دردرا تخفيف دادن
dèrd-ra tèkhfif dadèn.

PALMA-CHRISTI, s. m., V. RICIN.

PALME, s. f., درخت خرما *chakhèyé dèrèkhté
khourma*; — au fig. victoire, a. ظفر فتح *fèth*, زعفر
pr. t. *zafèr*, نصرت *nousrèt*.

PALME, s. m. paume de la main, کف دست *kèfé dèst*;
— mesure, وجب *vedìbb*.

PALMIER, s. m., درخت خرما *dèrèkhté khourma*, a. نخل
nèkhl, pr. t. *nakhl*.

PALMITE, s. m., moelle des palmiers, مغز درخت خرما
mèghzé dèrèkhté khourma, pr. t. *mèghzi dirakhti*
khourma, a. جمار النخل *djèmar-oun-nèkhl*.

PALPABLE, adj. des 2 g., بدست مکسوس *mèhsous bè-*
dèst, پرواس پیڙ *pèvas-pèzir*, a. مکسوس باللمس
mèhsous bèl-lèms, pr. t. *mahsous bil-lèms*; — très-
évident, هویدا *houvèida*, روشن *roouchèn*, آشکارا *âch-*
kara, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

PALPABLEMENT, adv., بدست مکسوس *bè-dèst mèhsous*,
بطور مکسوس *bè-toouré mèhsous*.

PALPER, v. a., پرواسیدن *bè-dèst guèrèftèn*, گرفتن
pèrvacidèn, دست سودن *dèst soudèn*, لامسه کردن
la-mècè kèrdèn.

PALPITANT, e, adj., تپش کنان *tèpèch-kounan*, a. خاف
khafèq, pr. t. *khafiq*.

PALPITATION, s. f., تپش ou تپش *tèpèch*; — palpitation
de cœur, تپش قلب *tèpèché qèlb*, a. خلجان القلب
khèldjan-oul-qèlb, pr. t. *khalèdjan-ul-qalb*.

PALPITER, v. n., تپیدن *tèpidèn*, a. اختلاج *èkhtèladi*, pr.
t. *ikhtiladi*.

PALUS, s. m. V. MARAIS.

PÂMER, (se), v. pron., غش کردن *ghèch kèrdèn*, a. غشیان
ghèchian, pr. t. *ghachian*; — de rire, غش از خنده
èz khèndè ghèch kèrdèn.

PÂMOISON, s. f., بى خودى *bi-khoudi*, pr. t. *bi-khodi*, غش *ghèch*, a. غشيان *ghèchian*, pr. t. *ghachian*.

PAMPE, s. f., برڱى غله *bèrgué ghèllè*.

PAMPHLET, s. m., هاجو نامچه *hèdjv-nàmtchè*.

PAMPRE, s. m., رز سبز *chakhèyé rèzé sèbz*.

PAN, s. m. partie d'un vêtement, دامن *damèn*, a. نيل *zèil*; — partie de quelque chose, پارچه *partchè*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissè*.

PANACÉE, s. f., دواى عموم امراض *dèvaï 'oumoumé èmraz*.

PANACHE, s. m., پير سر كله *pèré sèré koulèh*, جقه *djèqqè*.

PANACHER, v. n. et SE PANACHER, رنگارنگى شدن *rènga-rèng choudèn*, انوان شدن *èlvan choudèn*.

PANADE, s. f., آش نان *aché nan*.

PANADER (SE), خرامان راه رفتن *khouraman rah rèftèn*.

PANAIS, s. m., زردك دشتى *zèrdèké dèchti*.

PANARIS, s. m., خوى درد *khoui-dèrd*, a. داحس *dahès*, داحوس *dahous*.

PANCARTE, s. f., چسپانده نامه بر ديوار *d'èlan-namè bèr divar tchèspandè*.

PANCRÉAS, s. m., a. لوز المعده *loouz-oul-mè'èddè*, pr. t. *lèvz-ul-mi'dè*.

PANDORE, s. f. la boîte de Pandore, منبع جميع بلاها *mèmbè'é djèmi'é bèla-ha*.

PANÉGYRIQUE, s. m., ستايش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت *nè'èt*, pr. t. *na't*.

PANÉGYRISTE, s. m., ستاينده مدح کننده *mèdh-kounèndè*, a. مداح *mèddah*, ناعت *na'èt*, pr. t. *na'it*, pl. نعات *nè'ât*, pr. t. *na'at*.

PANER, v. a., نان کوبیده پاشیدن *nané koubidè pachidèn*; — pané, e, نان کوبیده پاشیده *nané koubidè pachidè*; — eau panée, نان آب *abé nan*.

PANETIÈRE, s. f., نان توبره *toubreyé nan*.

PANIER, s. m., زنبیر *zèmbir*, ou زنبیل *zèmbil*, سبد *sèbèd*, a. سله *sèllè*, pl. سلال *sèlal*.

PANIFICATION, s. f., نان شدن *nan choudèn*.

PANIQUE, s. f., ترس عبث *tèrsè 'èbès*, هراس بی جا *hèracé bi dja*.

PANNE, s. f. terme de marine, mettre en panne, شل کردن *chol kèrdènè bad-bané kèchti*.

PANNEAU, s. m. pièces de bois dans une bordure, نخته *tèkhtèyé vècèti*; — piège, دام خرگوش *dame khèr-gouch*.

PANNEAUTER, v. n., دام انداختن *dam èndakhtèn*, ou گذاشتن *gouzachtèn*.

PANORAMA, s. m., تماشاگاه دورنما *tèmacha-gahé dour-nèma*, p. t. نظرگاه دورنما *nèzèr-gahé dour-nèma*, pr. t. nazar-guiahi dour-numa.

PANSAGE, s. m., تیمار اسپ *timaré èsp*.

PANSE, s. f., شکم *chèkèm*.

PENSEMENT, s. m., action de penser V. PENSER.

PANSER, v. a., مرهم بستن *mèrhèm bèstèn*, ضماد بستن *zèmad bèstèn*; — panser un cheval, اسپ تیمار کردن *èsp timar kèrdèn*.

PANSU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

PANTALON, s. m., شلوار *chèlvar*; — de femme persane, چاقشر *tchaqchour*, ou چاقچر *tchaqtchour*.

PANTELANT, *e*, adj. V. PALPITANT.

PANTHÈRE, *s. f.*, یوز *youz*, پارس *pars*.

PANTIÈRE, *s. f.*, دام *dam*.

PANTIN, *s. m.*, صورت مقوا *sourètè mouqèvva*.

PANTOGRAPHE, *s. m.*, آلت صورتکشی *âlètè sourèt-kèchi*.

PANTOIEMENT, *s. m.*, تنگنهی مرغان *tèng-nèfiï mourghan*.

PANTOMÈTRE, *s. m.*, a. مقياس الكافة المقادير *mèqias-oul-kaffèt-oul-mèqadir*, pr. t. *miqias-ul-kiaffèt-ul-mèqadir*.

PANTOMIME, *s. m.* acteur, مقلد باشاره *mouqèllèdè bè-ècharè*.

PANTONIME, *s. f.*, رمز تەلید باشاره *tèqlidè bè-ècharè*, a. رمز *rèmz*, pr. t. *ramz*.

PANTOUFLE, *s. f.*, پا افزار *pa-èfzar*.

PAON, *s. m.*, طاوس *tavous*.

PAONNEAU, *s. m.*, بچه طاوس *tavous-bètchè*.

PAPA, *s. m.*, بابا *baba*, پدر *pèdèr*.

PAPAL, *e*, adj., متعلق پاپ *moutè'èllèq bè-pap*.

PAPAUTÉ, *s. f.*, پاپاگری *papa-guèri*.

PAPE, *s. m.*, پاپ *pap*.

PAPEGAI, *s. m.*, espèce de perroquet, طوطی مقوایی *toutiï mouqèvvayi*.

PAPELARD, *s. m.*, سالوس *salous*.

PAPELARDISE, *s. f.*, سالوسی *salouci*.

PAPERASSE, *s. f.*, کاغذهای باطله *kaghèz-haï batèlè*.

PAPETERIE, *s. f.* fabrique de papier, کارخانه کاغذ سازی *kar-khanèyè kaghèz-sazi*, pr. t. *kia-khanèï kiaghaz-sazi*; — le commerce du papier, کاغذ فروشی *kaghèz-fourouchi*.

PAPETIER, s. m. celui qui fait le papier, کاغذ ساز *kaghèz-saz*; — celui qui vend du papier, کاغذ فروش *kaghèz-fourouch*.

PAPIER, s. m., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghaz*, a. قرطاس *qèrtas*, pr. t. *qirtas*; — papier-monnaie, پول کاغذ *poulé kaghèz*.

PAPILLON, s. m., پروانه *pèrvand*.

PAPILLONNER, v. n., هر دم بچیزی مایل شدن *hèr-dèm bè-tchizi mayèl choudèn*, از شاخی بشاخی جستن *èz chakhi bè-chakhi djèstèn*.

PAPILLOTAGE, s. m., حرکت بی اختیار چشم *hèrèkètè bi èkhtiaré tchèchm*.

PAPILLOTE, s. f., کاغذی زلف بر آن پیچیده *kaghèzi zoulf bèr àn pitchidè*.

PAPILLOTER, v. n. — des yeux, پریدن چشم *pèridènè tchèchm*, بی اختیار حرکت کردن چشم *bi èkhtiar hèrèkèt kèrdènè tchèchm*; — v. a. papilloter les cheveux, les mettre en papillotes, گیسو بر کاغذ پیچاندن *guiçou bèr kaghèz pitchandèn*, زلف را بر کاغذ تاب دادن *zoulf-ra bèr kaghèz tab dadèn*.

PAPISME, s. m., پاپ طرفداری *tèrèf-dariï pap*.

PAPISTE, s. et adj. des 2 g., مرید پاپ *mouridé pap*, کاتولیک *katoulik*.

PAPYRUS, s. m., a. سعد *sou'oud*, pr. t. *sou'd*, pl. سعادی *sou'ádi*.

PÂQUES, s. f., روز احیاء حضرت عیسی *rouzé èhyaé hèzrètè 'iça*; — œufs de Pâques, مرغ رنگ کرده *tokhmé mourghé rèng-kèrdè*.

PAQUEBOT, s. m., کشتی بخار نامه بر, *kèchtiï boukharé namè-bèr*.

PAQUET, s. m., بسته *bèstè*, p. t. بوجچه *boughtchè*, pr. t. *boghtcha*; — faire son paquet, کوچ کردن *koutch kèrdèn*.

PAR, prép. de lieu et de temps, از *èz*, a. من *mèn*, pr. t. *mîn*; — par mer, روی آب *èz rouï àb*; — par terre, از اینجا *èz rouï khochki*; — par ici, از اینجا *èz in-dja*; — dans le sens de avec, ب ou به *bè*; — par force, بزور *bè-zour*; — dans le sens de chaque, هر *hèr* (s'exprime plus souvent par un ی d'unité à la fin du mot); — par an, هر سال *hèr sal*, ou سالی *sali*, a. سنه *sènèvi*, سنویه *sènèviyè*; — par jour, روزی *rouzi*; — avec le sens de dans, در *dèr*, توی *touï*; — dans le sens de par, از طرف *èz tèrèfè*; — par hasard, ائفاً *ètèfaqèn*, pr. t. *ittifaqèn*; — parce que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, pr. t. *zira-ki*; — par dessus, بالا *bala*, از بالا *èz bala*.

PARA, s. m., پاره *parè*, pr. t. *para*.

PARABOLE, s. f., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, تمثيل *tèm-sil*, pl. تمثيلات *tèmsilat*.

PARABOLIQUE, adj. des 2 g., a. تمثیلی *tèmsili*, تمثالی *tèmsali*, pr. t. *timsali*.

PARABOLIQUEMENT, adv., از روی تمثال *èz rouï tèm-sal*.

PARACHÈVEMENT, s. m., a. اتمام *èt-mam*, pr. t. *itmam*, تتميم *tèt-mim*.

PARACHEVER, v. a., تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — parachévé, تکمیل شده *tèkmil-choudè*.

PARACHRONISME, s. m., انداختن تاریخ *tarikh-ra pich èndakhtèn*, تاریخ قدیم را جدید کردن *tarikhe qèdim-ra djèdid kèrdèn*.

PARACLET, s. m., a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*.

PARADE, s. f., نمایش *nèmayèch*, pr. t. *nèmayich* a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.

PARADIGME, s. m., terme de grammaire, a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*.

PARADIS, s. m., فردوس *fèrdoous*, pr. t. *firdèvs*, بهشت *bè-hècht*, pr. t. *bihicht*, a. دژنن *djènnèt*, pr. t. *djinnèt*, pl. دژنان *djènan*, pr. t. *djinnan*, ou دژنات *djènnat*, pr. t. *djinnat*.

PARADOXAL, e, adj., a. رويۀ عقل خلاف *khèlafé rèvièyé 'èql*.

PARADOXE, s. m., a. مغایرت عقل عمومی *moughayèrèté 'èqlé 'oumoumi*, pr. t. *moughaïrèti 'aqli 'oumoumi*.

PARAFE, et mieux PARAPHE, s. m., a. صحیح *sèhh*, pr. t. *sahh*.

PARAFER, et mieux PARAPHER, گذاشتن صحیح *sèhh gou-zachtèn*.

PARAGE, s. m., a. ناحیۀ حوالی *hèvaliü dèria*, a. ناحیۀ البکر *nahiyèt-oul-bèhr*, pr. t. *nahiyèt-ul-bahr*; — qualité de la naissance, a. نسب *nècèb*, درجۀ *dèrèdjè*, تسمیۀ *routbè*; — lieu, a. ناحیۀ *nahîè*, pl. نواحی *nèvahi*.

PARAGOGUE, s. f., terme de grammaire, علاوۀ حرف در *'èlavèyé hèrf dèr àkhèré kèlèmè*.

PARAGOGIQUE, adj. des 2 g., terme de grammaire, در آخر *dèr àkhèré kèlèmè hèrfé* زیادی نوشته شده *ziadi nèvèchtè-choudè*.

PARAGRAPHE, s. m., a. فقره *fèqèrè*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fouçoul*.

PARAÎTRE, v. n., ایدار شدن *pèida choudèn*, پدیدار شدن *pèdidar choudèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, pr. t. *zahir choudèn*; — faire paraître, نمودن *nèmoudèn*, بعرضه *zahèr kèrdèn*, pr. t. *zahir kièrdèn*, ظهور آوردن *bè-'èrècèyé zouhour àvourdèn*; — avoir l'air, avoir l'apparence; il paraît que, ظاهرش اینکه *zahèr-èch in-ké*, چنین معلوم است که *tchèn'n mè'èloum-èst ké*, چنین مینماید که *tchèn'n mi-nèmàyèd ké*; — il me paraît ainsi, چنین بنظر من *bè-nèzèré mèn tchèn'n mi-nèmàyèd* ou میاید *mi-àyèd*.

PARALLÈLE, s. m. comparaison, a. مقایسه *mouqayècè*, pr. t. *mouqacè*, تشبیه *tèchbih*, تطبیق *tètbiq*, pr. t. *tatbiq*; — mettre en parallèle, کردن تشبیه *tèchbih kèrdèn*, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PARALLÈLE, adj. des 2 g., a. متوازی *moutèvazi*, متساوی *moutèçavi*; — cercle parallèle, دایره متوازی خط استوا *daïrèyé moutèvazi khètté èstèva*.

PARALLÈLEMENT, adv. a. متوازیاً *moutèvazièn*, متساویاً *moutèçavièn*.

PARALLÉLIPIPÈDE, s. m., a. جسد متوازی السطوح *djècèdè moutèvazi-oul-soutouh*, pr. t. *djècèdi mutèvazi-us-sutouh*.

PARALLÉLISME, s. m., a. توازی *tèvazi*, موازات *mouvazat*, تساوی *tèçavi*.

PARALOGISME, s. m., faux raisonnement, a. قیاس کاذب *giacé kazèb*, pr. t. *giaci kiazib*, رأی باطل *rèè'i batèl*, pr.

t. *rè'îi batil*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khiali batil*.

PARALLÉLOGRAMME, s. m., a. شكل متوازي الاضلاع المتقابله *chèklé moutèvazi-oul-èzla'-oul-moutèqabèlè*, pr. t. *chèkli mutèvazi-ul-azla'-ul-mutèqabilè*.

PARALYSER, v. a. rendre paralytique, مفلوج کردن *mèf-loudj kèrdèn*, افسید کردن *èflidj kèrdèn*; — au fig. rendre inutile, بیهوده کردن *èkhlal kèrdèn*, بی ثمر کردن *bi-sèmèr guèrdanidèn*, بی اثر کردن *bi ècèr kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*; — paralyse, e, a. مفلوج *mèfloudj*.

PARALYSIE, s. f., a. استرخا *èstèrkha*, pr. t. *is-tirkha*.

PARALYTIQUE, adj. des 2 g., a. مفلوج *mèfloudj*, افسید *èflidj*, pr. t. *iflidj*.

PARANT, E, adj., qui orne, زینت دهند *zinèt-dèhèndè*, a. مزین *mouzèiyèn*, pr. t. *muzèiyèn*.

PARANYMPHE, s. m. discours solennel, a. مقال *mèqal*, pr. t. *maqal*, خطبه *khoutbè*, pr. t. *khotba*; — celui qui chez les anciens conduisait la mariée chez son époux, عروسبر *'èrous-bèr*.

PARAPET, s. m. d'un pont, دیوار لب پل *divaré lèbè poul*; — d'un fort, کنجرت قلعه *kounguèrèyé qèl'è*.

PARAPHIMOSIS, s. m., a. انتفاخ القلفة *èntèfakh-oul-qèlfèt*, pr. t. *intifakh-ul-qalfèt*.

PARAPHRASE, s. f., a. شرح *chèrh*, تفسیر *tèfsir*, تعبیر *tè'èbir*, pr. t. *ta'bir*.

PARAPHRASER, v. a., تفسیر کردن *chèrh kèrdèn*, شرح *tèfsir kèrdèn*.

PARAPHRASEUR, EUSE, s., *کننده شرح chèrh-kounèndè, a. شرح charèh, pr. t. charih.*

PARAPHRASTE, s. m., *شرح نویس chèrh-nèvis, a. شارح charèh, pr. t. charih.*

PARAPLUIE, s. m., *چتر tchètr.*

PARASANGE, s. m., *فرسنگ fèrsèng, vulg. فرسخ fèrsèkh, pr. t. fèrsakh.*

PARASÉLENE, s. f., *reflet de la lune à travers un nuage, عکس ماه 'èksé mah.*

PARASITE, s. m., *کاسه کجا بیم kacè-lis, کاسه کجی koudja bèrèm, a. طفیلی toufèili.*

PARASOL, s. m. V. PARAPLUIE.

PARATONNERRE, s. m., *میل آهنی دافع رعد milé àhèniî dafè'é re'èd, pr. t. mili àhèniî daf'i re'd میل مقناطیس milé mègnatis.*

PARAVENT, s. m., *پرده چارچوبه دار, در سارè, dèr-sarè, پèrdèyè tchar-ichoubè-dar.*

PARLEU! interj. *در این چه حرف dèr in tchè hèrf.*

PARC, s. m. *lieu où l'on enferme les moutons, آغل àghèl, pr. t. àghil; — parc d'artillerie, توپخانه toup-khanè, pr. t. top-khanè; — jardin entouré d'une enceinte, باغ bagh.*

PARCAGE, s. m., *موت توقف گوسفندان در چراگاه, moudèttè tèvèqqoufé gousfèndan dèr tchèra-gah, pr. t. muddèti tèvèqqusi gousfèndan dèr tchèra-guiah.*

PARCELLE, s. f., *تکه کوچک tèkèyé koutchèk, a. ذره zèrrè, pl. ذرات zèrrat.*

PARCE QUE, locution conjonctive, *زیرا zira, زیرا zira-ké,*

pr. t. *zira-ki*, چونکه *tchoun-ké*, pr. t. *tchoun-ki*; — par ce que (en trois mots), از آنچه *èz ân-tchè*, pr. t. *èz ân-tchi*; — par ce que vous avez dit il est évident que از آنچه گفته اید معلوم میشود که *èz ân-tchè goftè-id mè'èloum mi-chèvèd ké*, pr. t. *èz ân-tchi gouftè-id ma'loum mi-chèvèd ki*, ou گفته شما معلوم از گفته شما معلوم میشود که *èz goftèyé chouma mè'èloum mi-chèvèd ké*.

PARCHEMIN, s. m., پوست حیوانی *pousté hêivani*, a. رق *rèqq*, pr. t. *raqq*.

PARCHEMINERIE, s. f., کارخانه رق سازی *kar-khanèyé rèqq-sazi*.

PARCHEMINIER, s. m., رق ساز *rèqq-saz*.

PARCIMONIE, s. f., تنگ چشمی *tèng-tchèchmi*, a. خست *khèssèt*, بخل *boukhl*, امساک *èmsak*.

PARCIMONIEUX, se, adj., تنگ چشم *tèng-tchèchm*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhl*, pr. t. *bakhl*.

PARCOURIR, v. a., سیر کردن *guèrdèch kèrdèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — parcourir des yeux, مرور کردن *nègah kèrdèn*, مرور کردن *mourour kèrdèn*.

PARDON, s. m., بخشایش *pouzèch*, پوزش *amourzèch*, بخشایش *bèkhchayèch*, pr. t. *bakhchayich*, a. عفو *'èfv*, pr. t. *'afv*, مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt*; — demander pardon, پوزش خواستن *amourzèch khastèn*, پوزش خواستن *pouzèch khastèn*, استغفار کردن *pouzidèn*, استغفار کردن *èstèghfar kèrdèn*, pr. t. *istighfar kièrdèn*; — en style familier on dit: pardon, je vous demande pardon,

بخشید *bè-bèkhchid*, بدارید *mè'èzour-èm bè-darid*, عفو فرمائید *'èfo bè-fèrmayid*.

PARDONNABLE, adj. des 2 g., بخشیدنی *bèkhchideni*, عفو پذیر *'èfo-pèzir*.

PARDONNER, v. a., گذشت کردن *bèkhchidèn*, گوزعت آمرزیدن *gouzècht kèrdèn*, — excuser, معذور داشتن *mè'èzour dachtèn*, pr. t. *ma'zour dachtèn*; — pardonner, e, آمرزیده *àmourzide*, a. مغفور *mèghfour*, pr. t. *maghfour*; — excusé, معذور شده *mè'èzour-choudè*, ا. معاف شده *mè'af-choudè*, a. معذور *mè'èzour*, pr. t. *ma'zour*.

PARÉGORIQUE, adj. des 2 g. synonyme d'anodin. V. ANODIN.

PREIL, LE, adj., همتا *hèm-ta*, مانند *manènd*, جفت *djouft*, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. امثال *èmsal*; — égal, pareil, s., a. قرین *qèrîn*, pr. t. *garîn*, pl. اقران *èqran*; — sans pareil, بی همتا *bi-hèm-ta*, p. t. بی نظیر *bi-nèzir*, pr. t. *bi-nazir*, بی مثل *bi-mèsl*, pr. t. *bi-misl*.

PREILLEMENT, adv., همچنین *hèm tchènîn*, a. کذالك *kè-zalèk*, pr. t. *kè-zalik*; — moi pareillement, من همچنین *mèn hèm-tchènîn*.

PREMENT, s. m. action de parer, آرایش *àrayèch*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*; — bande d'étoffe qui borde la manche, سر آستین *sèré àstîn*.

PRENCHYME, s. m., a. جوهر المعی *djoouhèr-oul-mè'i*, pr. t. *djèvhèr-ul-ma'i*.

PARENT, E, s., خویش *khich*, خویشاوند *khichavènd*, a.

قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, a. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*, pl. اقربا *àqrèba*, pr. t. *aqraba*.

PARENTÉ, s. f., a. خویشاوندی *khichi*, *khichavèndi*, a. قرابت *qèrabèt*, pr. t. *qarabèt*.

PARENTHÈSE, s. f., a. جمله معترضه *djoumlèyé mou'outèrèzè* pr. t. *djumlèt mu'tarizè*.

PARER, v. a. often, آرایش دادن *àrastèn*, آرایش *àrayèch dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*; — se parer, خود را *khoud-ra àrastèn*; — paré, e, آراسته *àrastè*, زینت یافته *zinèt-yafte*.

PARER, v. a. éviter, رد کردن *rèd kèrdèn*, دفع کردن *dèf kèrdèn*; — paré, e, دفع شده *dèf'-choudè*, a. مندفع *moundèfè*, pr. t. *mundèfi*.

PARERE, s. m., a. قول تاجر *qooulé tadjèr*, pr. t. *qavli tadjir*, قول تجار *qooulé touddjar*, pr. t. *qavli tuddjar*.

PARESSE, s. f., a. کاهلی *kahèli*, تنبلی *tèmbèli*, a. تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

PARESSEUX, v. n. faire le paresseux, کردن تنبلی *tèmbèli kèrdèn*.

PARESSEUX, se, adj., کاهل *kahèl*, pr. t. *kiahil*, p. t. تنبل *tèmbèl*, a. کسل *kècèl*, pr. t. *kècil*.

PARFAIRE, v. a., تمام کردن *tèmam kèrdèn*.

PARFAIT, e, adj. accompli, achevé, رسا *rèça*, ce mot est devenu vieux, a. تمام *tèmam*, تام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. *kiamil*, تکمیل *tèkmil*; — bien fait, bien, خیلی خوب *khèili khoub*.

PARFAITEMENT, adv. d'une manière parfaite, خیلی خوب *khèili khoub*, بسیار خوب *bèciar khoub*; — d'une ma-

nière complète, کامل بطور *bè-toouré kamèl*, a. بالکمال *bèl-kèmal*, pr. t. *bil-kièmal*.

PARFILER, v. a., séparer la soie de l'or dans une étoffe, نخ کشیدن *nèkh-nèkh kèchidèn*.

PARFOIS, adv., گاهی *gahi*, گاه *gah-gah*, a. بعض کتره *bè'èzé kèrrè*, pr. t. *ba'zi kèrrè*, بعضاً *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*.

PARFUM, s. m., بوی خوش *bouï hhoch*, رایحه خوب *raïhèyé khoub*, a. رایحه طيبة *raïhèyé tèiyèbè*, pr. t. *raïhai taïyibè*, عطر *'ètr*, pr. t. *'atr*, pl. عطریات *'ètriat*, pr. t. *'atriat*.

PARFUMER, v. a. répandre une bonne odeur, خوش بو کردن *khoch bou kèrdèn*, معطر خوش بودادن *khoch bou dadèn*, mou'èttèr sakhtèn; — chasser le mauvais air en brûlant des parfums, بخور کردن *boukhour kèrdèn*; — parfumé, e, qui a une bonne odeur, خوش بو *khoch-bou*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mou'attar*; — qui a été parfumé, بخور شده *boukhour-choudè*.

PARFUMEUR, SE, s. m., a. عطار *'èttar*, pr. t. *'attar*.

PARFUMOIR, s. m., بخوردان *boukhour-dan*, a. مجمر *mèdj-mèr*, pr. t. *midjmèr*.

PARI, s. m., گرو *guèroou*, a. نذر *nèzr*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, بحث *bèhs*, pr. t. *bahs*.

PARIER, v. a., نذر بستن *nèzr bèstèn*, شرط بستن *chèrt bèstèn*.

PARIÉTAIRE, s. f., پ'ante, سرش *sèrèch*.

PARIÉTAL, e, pl. **PARIÉTAUX**, os pariétal, استخوان کاسه

PARLER, v. n. et a. سخن گفتن *hèrf zedèn*, حرف زدن

soukhèn goftèn. تکلم کردن *tèkèlloum kèrdèn*; — discourir, صحبت کردن *souhbèt kèrdèn*, pr. t. *sohbèt kièrdèn*; — parler français, parler en français, فرانسه *francè hèrf zèdèn*; — parlez-vous français? *francè hèrf mi-zènid*.

PARLER, s. m. langage, گوئی *soukhèn-gouyi*.

PARLERIE, s. f., V. VERBIAGE.

PARLEUR, SE, s., بسیار حرفزن *bèciar hèrf-zèn*, بسیار *bèciar-gou*.

PARLOIR, s. m., اوطاق صحبت *outaqé souhbèt*, pr. t. *otaqi sohèt*.

PARMI, prép., میان *mian*, در میان *dèr mian*, a. بین *bèin*, ما بین *ma-bèin*; — parmi nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — parmi eux, میان خودشان *miané khoudchan*.

PARNASSE, s. m. au figuré la poésie, a. شعر *chè'èr*, pr. t. *chi'r*, réunion des poètes, a. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chou'ara*.

PARODIE, s. f., هجو *hèdjo*.

PARODIER, v. a., هجو کردن *hèdjo kèrdèn*.

PAROISSE, s. f., a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

PAROISSIAL, E, adj., a. متعلق بمحله *moutè'èllèq bè-mèhèllè*.

PAROISSIEN, NE, s., habitant d'une paroisse a. ساکن محله *sakèné mèhèllè*, pr. t. *sakini mahallè*, اهل محله *èhlé mèhèllè*, pr. t. *èhli mahallè*; — s. m. livre de prières, کتاب دعا *kètabé do'a*.

PAROLE, s. f., سخن *soukhèn*, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*, قول *qooul*, pr. t. *qavl*, pl. اقوال *èqval*, pr. t. *aqval*; — promesse, a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*; — donner sa parole, حرف دادن *vè'èdè kèrdèn*, هرف دادن *hèrf dadèn*; — tenir sa parole, بر سر حرف خود استادن *bèr sèrè hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *bèr sèri harfi khed èstadèn*; — manquer de parole, بر سر حرف خود, بر سر حرف خود نیستادن *bèr sèrè hèrfé khoud nè-yèstadèn*, خلف وعده *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — faculté de parler, a. قوت ناطقه *qouvveyé natèqè*, pr. t. *qouvveti natiqa*, قوت نطق *qouvveté natèqè*, pr. t. *qouvveti natiqa*, نطق *noutq*.

PARONOMASE, s. f., a. مقارنت الفاظ *mouqarèneté èlfaz*, pr. t. *muqarinèti èlfaz*.

PARONOMASIE, s. f., a. مشابهت الفاظ *mouchabèhètè èlfaz*, pr. t. *muchabèhèti èlfaz*.

PAROXISME, s. m., شدت درد *chèddètè dèrd*, a. شدت مرض *chèddètè mèrèz*, pr. t. *chiddèti maraz*, احتداد مرض *èhtèdadé mèrèz*, pr. t. *ihtidadi maraz*.

PARQUE, s. f. au figuré, la mort, مرگ *mèrg*, a. اجل *èdjèl*, pr. t. *èdjâl*; — les ciseaux de la Parque, مقراض اجل *mègrazé èdjèl*, pr. t. *magrazi èdjâl*.

PARQUER, v. a., باغ گذاشتن *touï bagh gouzachtèn*.

PARQUET, s. m., تخته فرش *tèkhtè-fèrch*; — endroit où se tiennent les avocats, وکلای شرع *nèchimèn-gahé voukèlâi chér'*; — les officiers même du ministère public, a. وکلای شرع *vouqèlâi chér'*, pr. t. *vukèlâi chér'*.

PARQUETAGE, s. m. action de parqueter, V. **PARQUETER**.

PARQUETER, v. a., تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*,
pr. t. *takhtia-fèrch kièrdèn*.

PARRAIN, s. m., پدر تعمید *pèdèré tè'èmid*.

PARRICIDE, s. m. celui qui tue son père, پدرکش *pèdèr-kouch*,
قاتل پدر *qatèlé pèdèr*; — crime que commet
le parricide, پدرکشی *pèdèr-kouchi*, a. قتل الاب *qètl-
ul-èb*, pr. t. *qatl-ul-ab*.

PARSEMER, v. a., پاشیدن *pachidèn*, افشاندن *èfchandèn*,
نثار کردن *nèçar kèrdèn*.

PASI, s. m., V. **GUÈBRE**.

PART, s. f., بهره *bèhrè*, بخش *bèkhch*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissè*, pl. حصص *hècès*, pr. t. *higas*, سهم *sèhm*, pr. t. *sahm*, pl. اسهام *èsham*, pr. t. *asham*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*; — côté, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*, pl. جوانب *djèvanèb*, pr. t. *djèvanib*; — de votre part, از طرف شما *èz tèrèfé chouma*, pr. t. *èz tarafi chouma*; — de toutes parts, از هر طرف *èz hèr tèrèf*, pr. t. *èz hèr taraf*; — nulle part, علیحدّه *hitich dja*; — à part, سوا *sèva*, a. 'èlè-hèddè, pr. t. 'ala-haddè, خلوت *khèlnèt*, pr. t. *khal-
vèt*; — faire part, خبر دادن *agah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, اطلاع دادن *ètèlèl' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — prendre part, دخیل شدن *dèkhlil choudèn*, حصه دار بودن *hèssè-dar boudèn*, pr. t. *hissè-dar bou-
dèn*, شراکت داشتن *chèrakèt dachtèn*; — part, lieu, جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*; — quelque part, یک جای *yèk djaï*, جای *djaï*.

- PARTAGE**, s. m., بخش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*; — portion V. **PART**; — sort, a. قسمت *qès-mèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*.
- PARTAGER**, v. a., قسمت کردن *bèkhch kèrdèn*, تقسیم کردن *tèqsim kèrdèn*; — partager en deux, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.
- PARTANCE**, s. f., a. عزیمت *'èzimèt*, pr. t. *'azimèt*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*.
- PARTANT**, adv., بنا بر این *bèna-bèr in*, لاجرم *la-djèrèm*.
- PARTENAIRE**, s. m., در بازی شریک *dèr bazi chèrik*.
- PARTERRE**, s. m., parterre de fleurs, گلستان *goulèstan*, pr. t. *gulistan*, گلزار *goul-zar*, pr. t. *gul-zar*; — partie d'une salle de spectacle, تماشا خانه *sèhnè tè-macha-khanè*.
- PARTI**, s. m. réunion de plusieurs personnes contre d'autres, گروه *guèrouh*, a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*; — prendre le parti de . . . , طرفداری کردن *tèrèf-dari kèrdèn*; — résolution, a. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, تصمیم *tèsimim*, عزم *djèzm*; — prendre son parti. عزم را جنم کردن *'èzm-ra djèzm kèrdèn*; — expédient, راه *rah*, a. تدبیر *tèdbir*; — profession, genre de vie, راه *rah*, a. طریقت *tèriqèt*, pr. t. *tarigat*; — tirer parti, جلب فایده کردن *djèlbé faïdè kèrdèn*, صرفه کردن *sèrfè kèrdèn*.
- PARTIAL**, e, adj., طرفگیر *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*, طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.
- PARTIALEMENT**, adv., بطرفگیری *bè-tèrèf-guiri*, بتعصب *bè-tè'èssoub*, روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*.

PARTIALITÉ, s. f., طغیاری *tèrèf-guiri*, جانبدارى *djanèb-dari*, ا. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, تصاحب *tè-çahoub*, pr. t. *tèçahub*.

PARTICIPANT, e, adj., همباز *hèm-baz*, انباز *ènbaz*, بهره مند *bèhrè-mènd*, p. t. حصه دار *hèssè-dar*, pr. t. *hissè-dar*, ا. شریک *chèrik*, pr. t. *charik*, مشارک *moucharèk*, pr. t. *mucharik*.

PARTICIPATION, s. f., همبازی *hèm-bazi*, انبازی *ènbazi*, حصه دارى *hèssè-dari*, ا. اشتراک *chèrakèt*, ech-*tèrak*, pr. t. *ichtirak*.

PARTICIPE, s. m. participe actif, ا. اسم فاعل *èsmè fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — passif, اسم مفعول *èsmè mèj'oul*, pr. t. *ismi mèf'oul*.

PARTICIPER, v. n., انباز شدن *ènbaz choudèn*. بهره مند شدن *bèhrè-mènd choudèn*, شریک بودن *chèrik boudèn*.

PARTICULARISER, v. a., به تفصیل بیان کردن *bè tèfsil bèyan kèrdèn*, مفصلاً بیان کردن *moufèssèlèn bèyan kèrdèn*.

PARTICULARITÉ, s. f., کیفیت دیگر *kèifyètè diguèr*, کیفیت مخصوص *kèifyètè mèkhsous*, کیفیت علیحدّه *kèifyètè 'èla-hèddè*; — en parlant des particularités d'une affaire, ا. دقیقہ *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*, pl. دقایق *dè-qayèq*, pr. t. *daqaiq*.

PARTICULE, s. f., petite partie, جز *djouz*, pr. t. *djuz*, pl. اجزا *èdjiza*; — terme de grammaire, ا. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*.

PARTICULIER, s. m., کسی *kèci*, شخصی *chèkhci*; — en particulier, خلوت *khèlvèt*, در خلوت *dèr khèlvèt*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیّه *dèr khoufiyè*.

PARTICULIER, *e*, adj. *a.* خاص *khass*, مخصوص *mèkhssous*,
pr. *t.* *makhssous*.

PARTICULIÈREMENT, adv., *a.* مخصوصاً *mèkhssoucèn*, pr. *t.*
makhssoucèn.

PARTIE, *s. f.*, portion, پارے *parè*, لکھتہ *lèkhtè*, تکه *tèkè*,
pr. *t.* *tikè*, *t. p.* پارچہ *partchè*, pr. *t.* *partcha*, *a.* جزء
djouz', pr. *t.* *djuz'*, pl. اجزا *èdjza*, قطعہ *qèt'è*, pr. *t.*
qit'a, حصہ *hèssè*, pr. *t.* *hissè*; — une partie, یکہ *tèkè*,
yèk tèkè, pr. *t.* *yèk tikè*; — les parties du corps,
اجزای بدن *èdjzaï bèdèn*, ou اعضای بدن *d'èzaï bèdèn*,
pr. *t.* *a'zaï bèdèn*; — les parties du discours,
اجزای کلام *èdjzaï kèlam*; — partie de plaisir, *a.* عیش
'èich; — jeu, بازی *bazi*; — côté, سوی *souï*, *a.* طرف
tèrèf, pr. *t.* *taraf*, سمت *sèmt*, جهت *djèhèt*, pr. *t.* *djìhèt*,
pl. جهات *djèhat*, pr. *t.* *djìhat*; — les quatre parties
du monde, چهار جهات عالم *tchèhar djèhaté 'àlèm*, *a.*
چهار جهات اربعه عالم *djèhaté èrbè'èyè 'àlèm*, pr. *t.* *djìhati èrbè'èyi 'àlèm*; — plaideur, *a.* مدعی *mouddè'i*, خصم
khèsm; — les deux parties, *a.* طرفین *tèrèfèïn*, pr. *t.*
tarafèïn; — les deux parties belligérantes, دولتین
dooulètèïnè mouharèbèïn, pr. *t.* *dèvlètèïni muharèbèïn*; — les deux puissance contractantes. دولتین
dooulètèïnè mou'ahèdètèïn, pr. *t.* *dèvlètèïni mu'ahidètèïn*; — la plus grande partie, بیشتر *bich-*
tèr-èch, *a.* اکثر *èksèr*; — en partie, اندکی *èndèki*, قدری
qèdri, *a.* بعض *bè'èzi*, pr. *t.* *ba'zi*.

PARTIEL, *le*, adj., *a.* جزئی *djouz'ïi*; — éclipse partielle,
خسوف جزئی *khouchoufè djouz'ïi*, pr. *t.* *khouchoufi djuz'ïi*.

PARTIELLEMENT, adv., کم کم *kèm-kèm*, جزء جزء *djouz'-djouz'*, a. جزياً *djouz'ièn*.

PARTIR, v. n., روانه شدن *rèvanè choudèn*, عازم شدن *'azèm choudèn*, راه افتادن *rah ouftadèn*; — à partir d'aujourd'hui, از تاریخ امروز *èz tarikhé èmrouz*.

PARTISAN, s. m., هوادار *hèva-dar*, هواخواه *hèva-khah*, t. p. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, طرفگیر *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*.

PARTITION, s. f., تالیف موسیقی *tè'èlifé moucigi*.

PARTOUT, adv., همه جا *hèmè-dja*, هر جا *hèr-dja*; — aller partout, همه جا رفتن *hèmè-dja rèftèn*; — il met son nez partout, بهر امری مداخله میکند *bè-hèr èmri moudakhèlè mi-kounèd*.

PARURE, s. f., آرایش *àrayèch*, پیرایه *pirayè*, زیور *zivèr*, زیب *zib*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*, pl. تزئینات *tè-zèiyounat*.

PARVENIR, v. n., رسیدن *rècidèn*, واصل شدن *vacèl choudèn*; — parvenu, e, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*.

PARVENU, s. m., رتبه پست بمنصب رسیده *èz routbèyé pèst bè-mènsèb rècidè*.

PARVIS, s. m., کلیسا *djèloou-khané kliça*, a. دهلیز *dèhliz*.

PAS, adv. de négation, نه ou ن *nè*, نه ou م *mè*; — n'allez pas, نروید *nè-rèvid*; — il n'est pas venu, نیامد *nè-yâmèd*, نیامده است *nè-yâmèdè-èst*; — ne viens pas, نیآ *nèyâ*, میآ *mèyâ*; — pas un, هیچ یک *hitch yèk*,

دانه ندارد *hitch yèki*; — il n'y en a pas un, *danèyi nè-darèd*, *hitch yèk-danè nist*.

PAS, s. m. mouvement du pied en avant, گام *gam*, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*, vulg. *adèm*, pl. قدوم *gou-doum*, خطوة *khètchèt*, pr. t. *khatchèt*, pl. خطوات *khètchèvat*, pr. t. *khatchèvat*; — retourner sur ses pas, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè't kèrdèn*; — faire un faux pas, لغزش پا *lèghzidénè pâ*, لغزشه پا *lèghzèché pa*; — au fig. faire une faute, خبط کردن *khèpt kèrdèn*, سهو *pâ-lèghz kèrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — le pas, préséance, a. تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*; — mauvais pas, passage périlleux, جای با خطر *djaï ba-khètèr*.

PASQUIN, s. m. bouffon, مسخره *mèskhèrè*, a. هزّال *hèzzal*.

PASQUINADE, s. f., مسخرگی *mèskhèrègui*.

PASSABLE, adj. des 2 g., بد نیست *bèd nist*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vaçat*.

PASSABLEMENT, adv., بد نه *bèd-nè*; — il a passablement fait cela, این را بد نکرد *in-ra bèd nè-kèrd*.

PASSADE, s. f., آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*.

PASSAGE, s. m. action de passer, گذر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, a. مرور *mourour*, pr. t. *murour*, عبور *'oubour*; — lieu par on l'on passe, گذرگاه *gouzèr-gah*, pr. t. *guzèr-guiah*, راه *rah*, جای عبور *djaï 'oubour*, a. معبر *mè'èbèr*, pr. t. *ma'bèr*, pl. معابر *mè'ábèr*, pr. t. *mè'abir*; — droit qu'on paye, راهداری *rah-dari*; — passage, cita-

tion d'un auteur, a. فقره *fèqèrè*, pr. t. *fiqra*, pl. فقرات *fèqèrat*, pr. t. *fiqrat*.

PASSAGER, ÈRE, adj., گذر *dèr gouzèr*, بی بقا *bi-bèqa*, a. فانی *fani*.

PASSAGER, ÈRE, s., a. رنده *rèvèndè*, a. مسافر *mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. مسافریں *mouçafèrîn*, pr. t. *muçafirîn*, عابر *'àbèr*, pr. t. *'àbir*, pl. عابریں *'àbèrîn*, pr. t. *'àbirîn*.

PASSAGÈREMENT, adv., a. مسافرت *mouçafèrètèn*, pr. t. *muçafirètèn*.

PASSANT, s. m., رنده و آینده *rèvèndè-ou-âyèndè*, pl. رندگان *rèvèndègan-ou-âyèndègan*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, pl. مترددین *moutèrèddèdîn*; — en passant (part. prés.), حین گذر *hiné gouzèr*, وقت عبور *vèqtè 'oubour*.

PASSATION, s. f., حجت نوشتن *houddjèt nèvèchtèn*, pr. t. *huddjèt nivichtèn*.

PASSAVANT, s. m. permis de la douane, a. جواز *djèvaz*; — passage établi entre deux vaisseaux, گذرگاه *gou-zèr-gah*.

PASSE, s. f. canal étroit entre des rochers, تنگنای *tèng-naï*; — supplément qu'on ajoute à une monnaie qui n'a plus sa valeur nominale, کسر پول *kèsré poul*, pr. t. *kièsri poul*; — position favorable, a. حالت *halèt*, فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*.

PASSÉ, s. m., ایام گذشته *èyamé gouzèchtè*, زمان ماضی *zèmané mazi*, p. t. زمان سابق *zèmané sabèq*, pr. t. *zèmani sabiq*, a. الماضی *èl-mazi*; — dans les temps

- passés, زمان گذشته *dèr zèmané gouzèchtè*.
- PASSE-CARREAU, s. m., اوتوی خیط *outouï khèiyat*.
- PASSE-CHEVAL, s. m., ناوۀ گذر اسپ *navèyé gouzèrè èsp*,
pr. t. *navèï guzèri èsp*.
- PASSE-DEBOUT, s. m., ا. جواز *djèvaz*.
- PASSE-DROIT, s. m. grâce accordée contre l'usage ordinaire, ا. مساعدۀ *mouça'èddè*, pr. t. *muça'èddè*; — injustice qu'on fait à quelqu'un en lui préférant pour un grade quelqu'un qui a moins de titres que lui, ناحق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*, a. ظلم *zoulm*.
- PASSÉE, s. f., وقت مرور مرغان *vèqté mourouré mourghan*,
pr. t. *vaqti mourouri mourghan*.
- PASSEMENT, s. m., نوار *nèvar*, ا. شریط *chèrit*.
- PASSEMENTIER, s. m., علاقه بند *'èlaqè-bènd*, ا. شارط *charèt*, pr. t. *charit*.
- PASSE-PARTOUT, s. m., کلید درهای متعدد *klidé dèrhaï moutè'èddèd*.
- PASSE-PORT, s. m., گذر نامه *gouzèr-namè*, تذکرۀ راه *tèz-kèrèyé rah*.
- PASSER, v. n., گذشتن *gouzèchtèn*, pr. t. *guzèchtèn*, گذر عبور کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, 'oubour kèrdèn, رد شدن *rèd choudèn*; — passer pour avoir la réputation de, مشهور بودن *mèch-hour boudèn*, شهرت داشتن *cheuhrèt dachtèn*; — passer de la tête, oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, از خاطر رفتن *èz khatèr rèftèn*, *khatèr rèftèn*, pr. t. *khatir rèftèn*; — v. a. passer l'eau, از آب رد شدن *èz àb rèd choudèn*; — le temps, گذراندن *vèqt-*

ra gouzèrandèn, گذراندن وقت *gouzèrandènè vèqt*, pr. t. *guzèrandèni vaqit*; — passer au fil de l'épée, طعمه کشیدن *teu'eumèyé chèmchir kèrdèn*; — faire couler à travers un linge ou un tamis, پالودن *paloudèn*, پالاییدن *palayidèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*; — omettre, کنار گذاشتن *kènar gouzachtèn*, گוזاشتن *gouzachtèn*; — passer (se dit des choses qui perdent leur beauté) پژمردن شدن *pèjmourdè choudèn*; — se passer, s'écouler, گذشتن *gouzèchtèn*, در گذر بودن *dèr gouzèr boudèn*; — arriver, survenir, واقع شدن *vaqè' choudèn*, pr. t. *vaqit' choudèn*, بوقوع پیوستن *bè-veqou' pèivèstèn*; — ce qui s'est passé avant nous, آنچه قبل از ما بوقوع پیوست *àn-tché qèbl èz ma bè-veqou' pèivèst*, pr. t. *àn-tchi qabl èz ma bè-vouqou' pèivèst*; — se passer de quelque chose, s'en priver, خود را محروم کردن *khoud-ra mèhroum kèrdèn*, از خود باز گرفتن *èz khoud baz guèrèftèn*; — passer une lettre de change, قبول کردن *hèvalè kèrdèn*; — être admis, reçu, قبول شدن *qèboul choudèn*; — au fig. surpasser en mérite, تفوق یافتن *gouzèchtèn*, برتری یافتن *bèrtèri yaftèn*, تفتق پیدا کردن *tèfèvvouq pèida kèrdèn*; — passé, e, گذشته *gouzèchtè*.

PASSEREAU, s. m. V. MOINEAU.

PASSE-TEMPS, s. m., a. مشغولیت *mèchghouliyèt*.

PASSIBLE, adj. des 2 g., قابل تحمل درد و رنج *qabelè tè-hèmmoulé dèrd-ou-rèndj*; — qui doit subir une peine, جزا مستحق *moustèhèqqé djèza*, pr. t. *mustahaqqi djèza*.

PASSIF, IVE, adj. qui souffre l'action, a. مفعول *mèf'oul*;
 — par extension, qui n'agit pas, بی عمل *bi-'è mèl*, بی کار *bi-kar*; — en terme de grammaire, participe passé, a. اسم مفعول *èsmé mèf'oul*, pr. t. *ismi maf'oul*; — actif, اسم فاعل *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — dette passive, وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *gou-rouz*, دین *dèin*, pl. دیون *diyoun*, pr. t. *duyoun* — dettes actives, a. طلب *tèlèb*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*.

PASSION, s. f. souffrance de Jésus-Christ, رنج و ماحت *rèndj-ou-mèhnètè hèzrètè 'iça*, pr. t. *rèndj-u-mihnètè hazrètè 'iça*; — affection violente, درد *dèrdé 'èchq*; — mouvement de l'âme, a. هوای حرص *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*, نغسانی *hèrsé nèfsani*, pr. t. *hirsi nèfsani*, هوس *hèvès*; — aimer avec passion, از دل و جان دوست داشتن *èz dèl-ou-djan doust dachtèn*.

PASSIONNÉMENT, adv., اشتیاق *bè-chèddètè èchtiag*, بعشق هر چه تمامتر *bè-hèvècé tèmam*, بهوس تمام *'èchqé hèr-tché tèmam-tèr*.

PASSIONNER, v. a. donner un caractère animé, بدرجۀ *bè-dèrèdjèyé 'èchq-ou-hèvès bèr àvourdèn*; — exciter la passion de ... آورتن *bè-hèvès àvourdèn*; — se passionner, مبتلا شدن *moub-tèla choudèn*, بشدت عاشق *chiftè choudèn*, شدن *bè-chèddèt 'àchèq choudèn*, pr. t. *bè-chiddèt 'àchiq choudèn*; — il est passionné pour cette femme, مبتلائی *moubtèlèl 'èchqé in zèn èst*, زنست

شد *chiftèyé djèmalé in zèn choud*,
 دیوانه این زن است *divanèyé in zèn èst*; — s'emporter,
 مبتلاى غضب آمدن *bè-ghèzèb àmèdèn*; — passionné, e, مشتاق شده
moubtèlāi dèrdé 'èchq choudè, a.
 مفتون *mèftoun*.

PASSIVEMENT, adv. V. PASSIF.

PASSOIRE, s. f. sorte de tamis, تارشى پالا *tourchi-pala*,
 پالوانه *palvanè*, پالاوان *palavan*, vulg. چلو صافکن *tchè-*
loou saf-koun.

PASTEL, s. m. crayon fait de couleurs pulvérisées, مداد
 رنگ آمیز قورشون قلمی *mèdadé rènga-rèng*, رنگارنگ
rèng-àmiz gourchoun qèlèmi.

PASTÈQUE, s. f., هندوانه *hèndèvanè*.

PASTICHE, s. m., تقلید تصویرى *tèqlidé tèsviri*.

PASTEUR, s. m., شبنان *chèban*, گله بان *guèllè-ban*, p. t.
 چوبان *tchouban*, pr. t. *tchoban*, a. راعى *ra'i*, pl. رعات
rè'ât, pr. t. *rî'ât*; — fig., a. رهبان *rouhban*.

PASTILLE, s. f., a. حبه *hèbb*, pr. t. *habb*, حبه *hèbbè*,
 قرص *qours*, pl. اقراص *ègras*; — pastilles odoriféran-
 tes, حبههای معطر *hèbbè-haï mou'èttèr*; — bonbon, نقل
nouql.

PASTORAL, e, adj., شبنانى *chèbani*, چوبانى *tchoubani*.

PASTORALEMENT, adv. au fig., رهبانیت *èz roui*
rouhbaniyèt.

PAT, s. m., terme du jeu d'échecs, آچمز *âtchmèz*.

PATACHE, s. f., کشتى بارکش *kèchtiï bar-kèch*.

PATAQUES, s. m., a. مغلطة کلام *mèghlètèyé kèlam*, pr. t.
maghlatèi kièlam.

PATABAFFE, s. f., a. مغشوش *khètté mèghchouch*, خط *khètté mouhèvvèch*, pr. t. *khatti muhèvvèch*.

PATATE, s. f., سيب زمينى *sibé zèmini*.

PATAUD, e, adj., گنده *goundè*, a. غليظ الجثة *ghèliz-oul-djèssè*.

PATAUGER, v. n., توى گل و لای راه رفتن *touï guèl-ou-lai rah rèftèn*.

PÂTE, s. f., a. خمير *khèmir*.

PÂTÉ, s. m., بورك بورك *bourèk*; — pâté de perdrix, بورك كبك *bourèké kèbk*.

PATELIN, e, s. et adj., روباه صفت *roubah-sèfèt*.

PATELINAGE, s. m., روباه بازى *roubah-bazi*, روباه صفتى *roubah-sèfèti*.

PATELINER, v. n., روباه بازى در آوردن *roubah-bazi dèr àvourdèn*.

PATELINEUR, se, s. V. PATELIN.

PATENT, e, adj., a. قانونى *chèr'i*, قانونى *qanouni*.

PATENTE, s. f., فرمان *fèrman*.

PATENTER, v. a., فرمان مرحمت کردن *fèrman mèrhèmèt kèrdèn*, ou التغات کردن *èltèfat kèrdèn*; -- patenté, e, صاحب فرمان *sahèbé fèrman*.

PATER, s. m., a. prière des chrétiens, دعا *do'a*, pr. t. *dou'a*, تسبيح *tèsbih*.

PATÈRE, s. f., گل ميخ پرده *goul-mikhé pèrdè*.

PATERNEL, le, adj., پدرى *pèdèri*, پدرانه *pèdèranè*, a. ابوى *èbèvi*.

PATERNELLEMENT, adv., پدروار *pèdèr-var*, p. t. پدرانه *pèdèranè*.

PATERNITÉ, s. f., پدری *pèdèri*, a. اوبوت *oubouvèt*, pr. t. *ubuvvèt*.

PÂTEUX, se, adj., خميروار *khèmir-var*, مانند خمير *manèndé khèmir*.

PATHÉTIQUE, adj. des 2 g., دلسوز *dèl-souz*, رقت انگيز *rèq-qèt-ènguiz*.

PATHÉTIQUEMENT, adv., دلسوزانه *dèl-souzanè*, برقت انگيزی *bè-rèqqèt-ènguizi*.

PATHOLOGIE, s. f., امراض *bèhsé dèr kèi-fiyèté èmráz*, a. وصف امراض *vèsfé èmráz*, pr. t. *vasfi èmráz*.

PATHOLOGIQUE, adj. des 2 g., مخصوص وصف امراض *mèkh-soucé vèsfé èmráz*.

PATHOS, s. m., V. GALIMATIAS.

PATIBULAIRE, adj. des 2 g., مخصوص بدار *mèkhsoucé bè-dar*.

PATIENTMENT, adv., بشکيبائی *bè-chèkibayi*, بصبر *bè-sèbr*, بتحمل *bè-tèhèmmoul*, a. تحملًا *tèhèmmoulèn*, pr. t. *tè-hammulèn*.

PATIENCE, s. f., شکيبائی *chèkibayi*, شکیب *chèkib*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèham-mul*; — prendre patience, شکیب کردن *chèkib kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*, تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*, pr. t. *tèhammul kièrdèn*.

PATIENT, e, adj., شکيبا *chèkiba*, شکیبند *chèkibèndè*, a. صابر *sabèr*, pr. t. *sabir*, صبور *sèbour*, pr. t. *sabour*.

PATIENT, s. qui souffre les injures ou les coups sans rien dire, a. مغرول *mèf'oul*, مضروب *mèzroub*, pr. t. *mazroub*;

— pour désigner un condamné, *هكـمـ شـدۀ بـقـتـل* *heukm-choudèyé bè-qètl*, *مـهـكـومـ بـقـتـل* *mèhkoumé bè-qètl*, a. *مـوجـرمـ مـهـكـومـ عـلـيـه* *moudjrémé mèhkoum 'èlèih*, pr. t. *mudjrimi mahkoum 'alèihi*.

PATIENTER, v. n., *صـبـر كـردن* *chèkibidèn*, *تـكـمـل كـردن* *sèbr kèrdèn*, *تـهـمـمـول كـردن* *tèhèmmoul kèrdèn*.

PATIN, s. m. sorte de soulier fort que portaient les femmes, a. *نـعـلـيـن* *nè'èlèïn*, pr. t. *na'lèïn*; — chaussure dont on se sert pour glisser, *پـا افـزار آهـنـيـن جـهـت لـيـز خـورـدن* *pa èfzare àhènïn djèhèté liz khourdèn*, vulg. *كـفـش يـجـ بـازـي* *kèfché yèkh-bazi*.

PATINER, v. a., *دـسـت مـالـيـدن* *dèst zèdèn*, *دـسـت زـدن* *dèst malidèn*.

PATINER, v. n., *رـوي يـجـ لـيـز خـورـدن* *rouï yèkh liz khourdèn*, vulg. *يـجـ بـازـي كـردن* *yèkh-bazi kèrdèn*.

PÂTIR, v. n., *جـفـا مـكـنت كـشـيـدن* *mèhnèt kèchidèn*, *جـفـا كـشـيـدن* *djèfa kèchidèn*, *آذـيـت كـشـيـدن* *èziyèt kèchidèn*.

PÂTIS, s. m., *چـراگـاه* *tchèra-gah*.

PÂTISSER, v. n., *نـان رـوـغـنـي پـاخـتن* *nané rooughèni poukhtèn*.

PÂTISSERIE, s. f., *نـان رـوـغـنـي* *nané rooughèni*, t. p. *بـورك* *bourèk*.

PÂTISSIER, IÈRE, s., *نـان رـوـغـنـي پـز* *nané rooughèni-pèz*, *بـورك پـز* *bourèk-pèz*; — boutique de pâtissier, *دكان* *doukkané bourèk-pèz*.

PÂTISSOIRE, s. f., table de pâtissier, *تـخـتۀ خـيـر* *tèkhtèyé khèmîr*.

PATOS, s. m., *زبان دهانی* *zèbané dèhati*, *زبان دهقانی* *zèbané dèhqani*.

PATRAQUE, s. f., machine usée, کار افتاده *âlété èz kar ouftadè*.

PÂTRE, s. m. V. PASTEUR.

PATRIARCAL, e, adj., مخصوص خلیفه *khèlifèyi*, *mèkhsoucè khèlifè*; — maison patriarcale, خانه خلیفه *khanèyé khèlifè*.

PATRIARCAT, s. m., خلیفه گری *khèlifè-guèri*.

PATRIARCHE, s. m., a. خلیفه *khèlifè*, pl. خلفا *khoulèfa*.

PATRICIEN, NE, adj. et s., بکراده *bèk-zadè*, pr. t. *bèi-zadè*.

PATRIE, s. f., زادبوم *zadèboum*, a. وطن *vètèn*, pr. t. *vatan*;
— amour de la patrie, a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. *hubbi vatan*, حب الوطن *houbb-oul-vètèn*.

PATRIMOINE, s. m., میراث پدری *miracé pèdèri*, مال موروثی *malé moourouciï pèdèr*.

PATRIMONIAL, e, adj., a. موروثی *moourouci*, pr. t. *mèvrouci*.

PATRIOTE, s. et adj. des 2 g., دوستدار وطن *doust-daré vètèn*, محب وطن *mouhèbbé vètèn*.

PATRIOTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بحب وطن *mou-tè'èllèq bè-houbbé vètèn*, محض حب وطن *mèhzé houbbé vètèn*.

PATRIOTIQUEMENT, adv., از روی حب وطن *èz rouï houbbé vètèn*.

PATRIOTISME, s. m., a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. *hubbi vatan*.

PATRON, NE, s. saint dont on porte le nom, a. ولی *vèli*, pl. اولیا *ooulia*, pr. t. *èvlià*; — protecteur, پشت پناه *pouchté pènah*; — maître de la maison, صاحبخانه

sahèb-khanè; — modèle, نمونه *nèmourè*, a. صورت *sou-rèt*, قالب *galèb*, pr. t. *galib*.

PATRONAGE, s. m., a. حمایت *houmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PATRONNER, v. a., protéger, حمایت کردن *houmayèt kèrdèn*.

PATRONYMIQUE, adj. des 2 g., nom commun à tous les descendants d'une race, نام طایفه *namé taïfè*.

PATROUILLE, s. f., گزمه *guèzmè*, a. عسس 'ècès, pr. t. 'acès.

PATROUILLER, v. n., (peu usité) گزمه رفتن *guèzmè rèf-tèn*; — v. a. agiter de l'eau bourbeuse, آب چرك بهم *âbé tchèrk bè-hèm zèdèn*.

PATTE, s. f., پاي هیوانات *dèst-ou-paï hèivanat*.

PATTU, E, adj., پای پر دار *paï-pèr-dar*.

PÂTURAGE, s. m., چراگاه *tchèra-gah*, چمن *tchèmèn*.

PÂTURE, s. f., خوردهنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, طعمه *tèu'eumè*, pr. t. *teu'mè*.

PÂTURER, v. n., چریدن *tchèridèn*.

PÂTUREUR, s. m., (peu usité), چراننده *tchèranèndè*.

PÂTuron, s. m., مچ پا *moutché pa*, a. رسغ *rousgh*, pl. ارساغ *èrsagh*.

PAUME, s. f. — de la main, كف دست *kèfé dèst*; — balle à jouer, گوی *gouï*, توبه *toupè*.

PAUPIÈRE, s. f., مزه *mèzè*, pl. مزگان *mèzgan*, موی پلك *mouï pèlèké tchèchm*.

PAUSE, s. f., لنگ *lèng*, درنگ *dèrèng*, a. مكث *mèks*, pr. t. *maks*.

PAUVRE, adj. des 2 g., بی نوا *bi-nèva*, تنگدست *tèng-dèst*,

a. فقير *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — s. mendiant, گدا *guèda*.

PAUVREMENT, adv., به بی نوائی *bè-tèng-dèsti*, تنگدستی *bè-bi-nèvayi*, t. p. فقيرانه *fèqiranè*, pr. t. *faqiranè*.

PAUVRESSE, s. f., زن بی نوا *zèné bi-nèva*, گدا زن *zèné guèda*.

PAUVRET, TE, s., بیچاره *bi-tcharè*.

PAUVRETÉ, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, بی نوائی *bi-nèvayi*, a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*, فاقه *faqè*, pr. t. *faqa*.

PAVAGE, s. m., سنگ فرش *sèng-fèrch*.

PAVANER, (SE) v. pron., راه رفتن *moutèkèbbèranè rah rèftèn*, pr. t. *mutèkèbbiranè rah rèftèn*, طاسوار *taous-var rah rèftèn*, راه رفتن.

PAVÉ, s. m. chemin pavé, سنگ فرش *sèng-fèrch*, آبیانه *àjiane*, (vieux); — morceau de pierre, سنگ *sèng*.

PAVEMENT, s. m. action de paver, V. PAVER.

PAVER, v. a., سنگفرش کردن *sèng-fèrch kèrdèn*.

PAVEUR, s. m., سنگفرش کننده *sèng-fèrch-kounèndè*, آبیانه گر *àjiane-guèr*.

PAVILLON, s. m., بیدق *bèidèq*, pr. t. *bèidaq*, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*, بیرق *bèirèq*, pr. t. *baïraq*, a. علم *'èlèm*, pr. t. *'alèm*, لوا *lèva*, pr. t. *liva*, pl. آبویه *èlviyè*; — espèce de tente, چادر *tchadèr*, pr. t. *tcha-dir*; — petit bâtiment, کلاه فرنگی *koulah-frèngui*.

PAVOISER, v. a., رنگارنگ آراستن *ba bèidèq-haï rènga-rèng àrastèn*, کشتی آراستن *kèchti àrastèn*.

PAVOT, s. m., کونار *kouknar*, a. خشخاش *khèchkhach*, pr. t. *khachkhach*.

PAYABLE, adj. des 2 g., کارسازی کردنی *kar-sazi-kèrdèni*,
 ادا کردنی *èda-kèrdèni*.

PAYANT, E, adj., کارسازی کننده, پول
 دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYE, s. f. salaire, a. موابج *mèvadjeèb*, pr. t. *mèvadjib*,
 علوفه 'ouloufè, معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*.

PAYEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, مهم ساری *mouhèmm-*
sazi, a. ادا *èda*. تأدیه *tè'èdiè*; — faire un payement,
 کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*.

PAYER, v. a., پول دادن *poul dadèn*, کارسازی کردن
kar-sazi kèrdèn, ادا کردن *èda kèrdèn*.

PAYEUR, EUSE, s., پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYS, s. m., دیار *diar*, کشور *hèchvèr*, pr. t. *kichvèr*, a.
 ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t.
vilayat, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t.
mèmalik.

PAYSAGE, s. m., a. بقعه *bouq'è*, pr. t. *bouq'a*, pl. بقاء *bouqa'*,
 pr. t. *biqua'*; — tablau, صورت بقعه *sourètè bouq'è*.

PAYSAGISTE, s. m., a. مصور بقاء *mouèvvèrè bouqa'*, pr. t.
muçavviri bouqa'.

PAYSAN, NE, s., دهقان *dèhgan*, دهاتی *dèhati*.

PAYS-BAS, nom de pays, مملکت فلمنک *mèmlèkètè fè-*
lèmènk.

PÉAGE, s. m., راهداری *rah-dari*.

PÉAGER, s. m., راهداری *rah-dar*.

PEAU, s. f., پوست *poust*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

PEAUSSERIE, s. f. commerce des peaux, پوست فروشی
poust-fourouchi.

PEAUSSIER, s. m. celui qui vend les peaux, پوست فروش *poust-fourouch*; — celui qui les prépare, V. CORROYEUR.

PECCABLE, adj. des 2 g., قابل گناه *qabèlé gounah* *kèrdèn*.

PECCADILLE, s. f., گناه خفیف *gounahé djouz'i*, گناه خفیف *gounahé khèfif*.

PÉCHÉ, s. m., گناه *gounah*, pr. t. *gunah*, ا. معصیت *mè'è-ciyèt*, pr. t. *ma'ciyèt*, pl. معاصی *mè'âci*, ذنب *zènb*, pl. ذنوب *zounoub*.

PÊCHE, s. f., fruit, هلو *houlou*.

PÊCHE, s. f. action de pêcher, صید ماهی *sèidè mahi*, ماهیگیری *mahi-guiri*.

PÊCHER, v. n., commettre une faute, گناه کردن *gounah kèrdèn*, معصیت کردن *mè'èciyèt kèrdèn*.

PÊCHER, v. a., prendre du poisson, ماهی گرفتن *mahi guè-rèftèn*, pr. t. *mahi guiriftèn*, ماهی صید کردن *mahi sèid kèrdèn*.

PÊCHER, s. m. arbre, درخت هلو *dèrèkhté houlou*.

PÊCHERIE, s. f., lieu où l'on pêche, محل ماهیگیری *mè-hèllé mahi-guiri*.

PÊCHEUR, **PÊCHERESSE**, s., گناهکار *gounah-kar*, pr. t. *gunah-kiar*.

PÊCHEUR, **EUSE**, s., ماهیگیر *mahi-guir*, ا. صیاد السمک *sèiyad-ous-sèmek*.

PÉCORE, s. f., a. bête, هیوان *hèivan*, pr. t. *haïvan*; — au fig. personne stupide, مرد بی مغز *mèrdé bi-mèghz*, ا. ابله *èblèh*.

PECTORAL, E, adj. bon pour la poitrine, نافع سينه *nafè'é sinè*; — qui concerne la poitrine, متعلق بسينه *mou-tè'èllèq bè-sinè*.

PÉCULAT, s. m., vol commis par un administrateur, دزدی *dousdi malé divan*.

PÉCULE, s. m., پول پس اندازی *poulé pès èndazi*, پول اندوخته *poulé èndoukhtè*.

PÉCUNIAIRE, adj., پولی *pouli*, نقدی *nèqdi*; — amende pécuniaire, جریمه پولی *djèrimèyé pouli*.

PÉCUNIEUX, EUSE, adj., (peu usité), پولدار *poul-dar*, صاحب پول *sahèbé poul*.

PÉDAGOGIE, s. f., آموزش کودکان *âmourzèché koudèkan*, تعلیم اطفال *tè'èlimé ètfal*.

PÉDAGOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآموزش کودکان *mou-tè'èllèq bè-âmourzèché koudèkan*.

PÉDAGOGUE, s. m., آموزنده کودکان *âmourzèndèyé koudèkan*, معلم اطفال *mou'èllèmé ètfal*.

PÉDANT, E, adj., هنر فروش *hounèr-fourouch*.

PÉDANTER, PÉDANTISER, v. n. (très-peu usité), هنر فروختن *hounèr fouroukhtèn*.

PÉDANTERIE, s. f., هنر فروشی *hounèr-fourouchi*, pr. t. *hounèr-fourouchi*.

PÉDANTESQUE, adj. des 2 g., هنر فروشی آمیز *hounèr-fourouchi-â Miz*.

PÉDANTESQUEMENT, adv., بهنر فروشی *bè-hounèr-fourouchi*.

PÉDANTISME, s. m. V. PÉDANTERIE.

PÉDÉRASTE, s. m., بچه باز *bètchè-baz*.

PÉDÉRASTIE, s. f., بچه بازی *bètchè-bazi*.

PÉDESTRE, adj. des 2 g. statue pédestre, بوت سر پا *bouté sèré pa*, مجسمه از سر تا پا یعنی تمام *moudjèssèmèyi èz sèr ta pa iè'èni tèmam*; — exeroice à pied, پیاده *piadè*.

PÉDESTREMENT, adv., پیاده *piadè*.

PÉDICULAIRE, adj. des 2 g. maladie de la peau, داء القمل *da'oul-qèmlèl*, تاج خروس *gouml*; — s. f. plante, زلف عروس *tadjé khourous*, pr. t. *tadji khoros*, زلف عروس *zoulfé 'èrous*.

PÉDICULE, s. m. terme de botanique, بیخ ساقی گل *bikhé saqé goul*.

PÉDICURE, s. m., حکیم درد پا *hèkimé dèrdé pa*.

PÉDOMÈTRE, s. m., a. مقیاس مسافت *mèqiacè mèçafèt*, pr. t. *maqiaci mèçafèt*.

PÉDON, s. m. (peu usité) courrier à pied, پیاده *piadè*, a. قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PÉGASE, s. m., a. براق *bouraq*.

PEIGNE, s. m., شانه *chanè*.

PEIGNÉE, s. f., کوتک *keutèk*.

PEIGNER, v. a., شانه کردن *chanè kèrdèn*; — peigné, e, شانه کرده *chanè-kèrdè*.

PEIGNIER, s. m., qui fabrique ou qui vend des peignes, ساز شانه *chanè-saz*, فروش شانه *chanè-fourouch*.

PEIGNOIR, s. m., a. قدیغه *gèdife*.

PEIGNURE, s. f., سر میان دندانهای شانه مانده *mouï sèr miané dèndan-haï chanè mandè*.

PEINDRE, v. a., کشیدن *kèchidèn*, نقش کردن *nèqch kèrdèn*; — peindre un homme, صورت آدم کشیدن *sou-rèlé àdèm kèchidèn*; — décrire, بیان کردن *bèyan*.

kèrdèn; — couvrir simplement avec des couleurs, رنگ کردن *rèng zèdèn*, رنگ کردن *rèng kèrdèn*.

PEINE, s. f. fatigue, ا. *زحمت* *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, مشقت *mèchèqqèt*, pr. t. *mèchaqqat*; — sentiment de quelque malaise dans le corps ou dans l'esprit, درد *dèrd*, رنج *rèndj*, a. کدر *kèdèr*, کدورت *kèdourèt*, غم *ghèm*, pr. t. *gham*, غصه *ghoussè*, ألم *èlèm*, pl. آلام *àlam*; — punition, ا. تنبيه *tèmbih*, ا. سياست *siacèt*, تادیب *tè'dib*, جزا *djèza*; — ne vous-donnez pas la peine, زحمت نکشید *zèhmèt nè-kèchid*; — ce n'est pas la peine, بزمتمش نیمازد *bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; — à peine, اگر همین *hèmīn èguèr*; — se donner de la peine, زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*.

PEINER, v. a. ou faire de la peine, غمگین کردن *ghèm-kīn kèrdèn*, متألم کردن *moutè'èllèm kèrdèn*; — peiné, e, اندوهگین *ghèm-kīn*, غمناک *ghèmnak*, غمگین *ghèm-kīn*, غمگین *ghèm-kīn*, ا. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*, محزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — être peiné, غمگین *ghèm-kīn*, بزدن *ghèm-kīn boudèn*; — cela me fait de la peine, از این حیغم میآید *èz īn hèif-èm mi-àyèd*, ou افسوس میخورم *èfsous mi-khourèm*.

PEINTRE, s. m., نگارنده *nègarèndè*, a. نقاش *nèqqach*, pr. t. *naqqach*, مصور *moucèvvèr*, pr. t. *mucèvvir*, pl. مصورین *moucèvvèrīn*.

PEINT, e, adj., نقش کرده *nèqch-kèrdè*; — mis en couleur, رنگ زد *rèng-zèdè*.

PEINTURAGE, s. m., رنگزنی *rèng-zèni*.

PEINTURE, s. f. l'art de peindre, نقاشی *nèqqachi*; — se

prend pour ouvrage de peinture, نگار *nègar*, pr. t. *ni-guiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*; — couleur, رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*.

PEINTURER, v. a., رنگ زدن *rèng zèdèn*.

PEINTUREUR, s. m., رنگزن *rèng-zèn*.

PELADE, s. f., a. دأ الثعلب *da'-ous-sè'lèb*.

PELAGE, s. m., رنگ مو *rèngué mou*.

PÊLE-MÊLE, adv., مخلوط بهم *mèkhlout bè-hèm*.

PELER, v. a. ôter la peau, پوست کندن *poust kèndèn*; — ôter le poil, موی کندن *mouï kèndèn*; — pelé, e, qui a la peau ôtée, پوست کنده *poust-kèndè*; — qui a le poil ôté, موی کنده *mouï-èch-kèndè*.

PÉLERIN, E, s., a. حاجی *hadji*, pl. حجاج *houddjadj*, pr. t. *huddjadj*.

PÉLERINAGE, s. m., زیارت *ziarèt*, a. حج *hèddj*, pr. t. *haddj*.

PÉLICAN, s. m., موره *mourè*, a. رخ *rèkhèm*, pr. t. *rakham*, سقا *sèqa*, pr. t. *saqa*.

PELISSE, s. f., پوستین *poustîn*.

PELLE, s. f., پارو *parou*.

PELLETERIE, s. f., پوستین دوزی *poustîn-douzi*.

PELLETIER, s. m., پوستین دوز *poustîn-douz*.

PELLICULE, s. f., پوست نازک *pousté nazèk*, پوست باریک *pousté barik*.

PELOTE, s. f., کلاه *kèlabè*, غلولة *ghouloulè*, قنولة *qènoulè*, گروه *guèrouhè*; — pelote de neige, برف گروه *guèrouhèyé bèrf*.

PELOTER, v. n. jouer à la paume, (peu usité) توپبازی کردن

toup-bazi kèrdèn, pr. t. *top-bazi kèrdèn*; — maltraiter de coups, *زډن zèdèn*. *کوتک زډن koutèk zèdèn*, pr. t. *kieutèk zèdèn*; — maltraiter de parole, *فکش دادن feuhch dadèn*.

PELOTEUR, s. m., joueur de paume, *توپبازی کنندہ toup-bazi-kounèndè*.

PELTON, s. m., balle de paume, *توپه guèrouhè*, *توپه toupè*, *توب toup*; — petite pelote, *کلابه کوچک kèlabèyè koutchèk*; — petit corps de gens de guerre, *گروه گرو guèrouhé sèr-baz*, a. *فوج fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. *افواج èfvadj*.

PELTONNER, v. a., *بر کلابه پیچاندن bèr kèlabè pitchandèn*; — se pelotonner, *گروه گروه جمع شدن guèrouh guèrouh djèm' choudèn*.

PELOUSE, s. f., *سبزه سبزè*, *زار سبزè-zar*.

PELU, E, adj., *مودار mou-dar*, *پر موی pour-mouï*, V. POILU.

PELUCHE, s. f., *قماش شیافدار qoumaché chiaf-dar*.

PELUCHE, E, adj., *شیافدار chiaf-dar*.

PELUCHE, v. n., *شیافدار شدن chiaf-dar choudèn*.

PELURE, s. f., *تراشه tèrachè*, *پوست poust*, a. *قشر qèchr*, pr. t. *qichr*, *قشرة qèchrèt*, pr. t. *qichrèt*.

PÉNAL, E, adj., a. *قصاصی qèçaci*, pr. t. *qìçaci*.

PÉNALITÉ, s. f., a. *قصاص qèças*, pr. t. *qìças*, *حدود شرعیة houdoudé chér'iyè*, pr. t. *houdoudi chér'iyè*.

PENARD, s. m., vieillard libertin, *پیر شهوت پرست pìrè chèhvèt-pèrèt*.

PÉNATES, s. m. pl. pays, patrie, a. *وطن vètèn*, pr. t. *vatan*.

PENAUD, *e*, adj., *a*. حیران *hèiran*, pr. t. *haïran*.

PENCHANT, *s. m.* terrain qui va en penchant, شیب *chib*,
 نیشیب *nèchib*, سرآزیر *sèra-zir*; — inclination naturelle
 de l'âme, *a*. میل *mèil*.

PENCHANT, *e*, adj., خمیده *khèmidè*, خم شده *khèm-choudè*.

PENCHEMENT, *s. m.*, خمیدگی *khèmidègui*, *a*. حنایت *hè-*
nayèt, pr. t. *hinayèt*.

PENCHER, *v. a.*, خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdj*
kèrdèn; — *v. n.* et se pencher, *v. pron.*, خم شدن
khèm choudèn, کج شدن *kèdj choudèn*; — être porté
 à quelque chose, میل کردن *mèil kèrdèn*, مایل شدن
mayèl choudèn, pr. t. *maïl choudèn*; — penché, *e*,
 خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*.

PENDABLE, adj. des 2 g., بدار کشیدنی *bè-dar kèchidèni*.

PENDAISON, *s. f.*, بدار کشیده شدن *bè-dar kèchidè*
choudèn.

PENDANT, *s. m.* le pareil, جفت *djouft*, همتا *hèm-ta*, تایی
taï, *a*. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*.

PENDANT, prép., در *dèr*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حین *hin*;
 — pendant l'hiver, در زمستان *dèr zè mèstan*; — pen-
 dant que, زمانیکه *zèmani-ké*, وقتیکه *vèqti-ké*, در اثنا *dèr*
èсна.

PENDANT, *e*, adj., آویخته *àvikhtè*, آویزان *àvizan*, *a*. معلّق
mou'èllèq, pr. t. *mou'allaq*.

PENDANTS, d'oreilles, *s. m.*, گوشواره *gouch-varè*.

PENDRE, *v. a.* suspendre, attacher une chose en haut,
 آویختن *àvikhtèn*, آویزان کردن *àvizan kèrdèn*; — at-
 tacher à un gibet, بدار کشیدن *bè-dar kèchidèn*; —

v. n. descendre trop bas, آویخته شدن *āvikhṭè chou-dèn*, فرو هشتن *fourou hèchtèn*, pr. t. *furou hichtèn*;
— v. n., آویخته شدن *āvikhṭè choudèn*, آویزان بودن *āvizan boudèn*;
— pendu, e, آویخته *āvikhṭè*, آویزان *āvizan*, a. معلّق *mou'èlləq*, pr. t. *mou'allaq*.

PENDULE, s. m., poids suspendu dont les oscillations sont régulières, رقص ساعت *rəqqacé sa'èt*.

PENDULE, s. f., ساعت مجلسی *sa'ète mèdjlici*.

PÊNE, s. m., مدنگ قفل *mèdèng*, بانه قفل *zèbanəyè qoufl*.

PÉNÉTRABILITÉ, s. f., a. قابلیت نفوذ *qabèliyète noufouz*,
pr. t. *qabiliyèti nufouz*, a. قابلیت النفوذ *qabèliyèt-oun-noufouz*,
pr. t. *qabiliyèt-un-nufouz*.

PÉNÉTRABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *noufouz-pèzir*, a.
ممکن النفوذ *moumkèn-oun-noufouz*, pr. t. *mumkèn-un-nufouz*.

PÉNÉTRANT, e, adj., a. نافذ *nafez*, pr. t. *nafiz*.

PÉNÉTRATIF, IVE, adj., a. سریع التأثير *sèri'-out-tè'ècir*, سریع
النفوذ *sèri-oun-noufouz*.

PÉNÉTRATION, s. f., action de pénétrer, V. PÉNÉTRER; —
au fig. sagacité, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت
bècirèt.

PÉNÉTRER, v. a., گذر کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*,
گذشتن *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*;
— pénétré, e, نفوذ کرده *noufouz-kèrdè*, pr. t. *nufouz-kièrdè*;
— pénétrer, v. n., توی رفتن *touï rəf-tèn*, داخل شدن *dakhèl choudèn*.

PÉNIBLE, adj. des 2 g., پر زحمت *pour-zèhmèt*, با زحمت
ba-zèhmèt.

PÉNIBLEMENT, adv., بزحمت *ba zèhmèt*, به زحمت *bè-zèhmèt*.

PÉNINSULE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PÉNITENCE, s. f. repentir, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*, توبه *tooubè*, pr. t. *tèvbè*, vulg. *teubè*; — austerité qu'on s'impose, ا. ریاضت *ria-zèt*; — punition, ا. جزا *djèza*, قصاص *qèças*, pr. t. *qığas*.

PÉNITENT, e, adj., توبه کار *tooubè-kounèndè*, توبه کننده *tooubè-kar*, pr. t. *tèvbè-kiar*.

PENNAGE, s. m. plumage, پر بال *pèré bal*.

PENNE, s. f., شاهپر *chah-pèr*.

PENSANT, e, adj., صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, ا. نوری *zouï-oul-èfkar*, pr. t. *zèvi-ul-èfkiar*, نی فکر *zi-fèkr*, pr. t. *zi-fikr*.

PENSÉE, s. f., اندیشه *èndichè*, ا. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — opinion, ا. عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — fleur, بنفشه فرنگی *bènèf-chèyé frèngui*.

PENSER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*; — croire, اعتقاد داشتن *è'tèqad dachtèn*, pr. t. *i'tiqad dachtèn*, خیال داشتن *khial dachtèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*.

PENSEUR, s. m., صاحب اندیشه *èndichè-kounèndè*, صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*, ا. فکیر *fèkkir*, pr. t. *fikkir*, کثیر الفکر *kècir-oul-fèkr*, pr. t. *kècir-oul-fikr*.

PENSIF, IVE, adj., اندیشناک *èndichnak*, ا. متفکر *moutèfèk-kèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

PENSION, s. f. revenu annuel, a. مستمری *moustèmèrri*, a. معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*, عولوفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, a. تتعين *tèt'in*, pr. t. *tat'in*; — maison d'éducation, دبستان *dèbèstan*, pr. t. *dabistan*, a. مكتب *mèk-tèb*; — ce qu'on donne pour être logé et nourri, اجرت *ajrèt*, پهل کرایه *eudjrètè khanè-ou-khourak*, و خوراک *poulé kèrayè-ou-khourak*.

PENSIONNAIRE, s. des 2 g. élève, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*; — qui reçoit une pension, صاحب مستمری *sahèbé moustèmèrri*; — qui paye pension, مستاجر *moustè'èdjèrè mèskèn-ou-tè'âm*.

PENSIONNAT, s. m., مکتبخانه *mèktèb-khanè*, a. مكتب *mèk-tèb*, مدرسه *mèdrècè*.

PENSIONNER, v. a., برقرار کردن *moustèmèrri bèr qèrar kèrdèn*.

PENTADACTYLE, adj. des 2 g., پنج انگشتی *pèndj-èn-gouchti*.

PENTAGLOTTE, adj. des 2 g., در پنج زبان *dèr pèndj zèban*.

PENTACORDE, s. m., lyre à cinq cordes, برپط پنج سیمی *bèrbètè pèndj-simi*.

PENTAGONE, adj. des 2 g., پنج گوشه‌ئی *pèndj-gouchèyi*.

PENTAPHYLLE, à cinq feuilles, adj. des 2 g., پنج برگه *pèndj-bèrguè*.

PENTATEUQUE, s. m., a. تورات *toourat*, pr. t. *tèvrat*.

PENTE, s. f., شیب *chib*, نشیب *nèchib*, سراپیر *chiv*, سèرا-زیر *sèra-zir*.

PENTECÔTE, s. f., روز نزول روح القدس *rouzé nouzoulé rouh-oul-qoudous*.

PÉNULTIÈME, avant-dernier adj. des 2 g., a. قبل الآخر *qèhl-oul-âkhèr*, pr. t. *qabl-ul-âkhir*.

PÉNURIE, s. f., a. نیستی *nisti*, a. قاحت *qèht*, pr. t. *qaht*.

PÉPIE, s. f., a. بند زبان مرغان *bènd-zèbané mourghan*.

PÉPIER, v. n., a. چاویدن *tchavidèn*.

PÉPIN, s. m., a. دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*.

PÉPINIÈRE, s. f., a. تخمدان *tokhm-dan*.

PÉPINIÉRISTE, s. m., a. پرستدار تخمدان *pèrèst-daré tokhm-dan*.

PERCALE, s. f., a. چلوارى *tchèlvari*.

PERÇANT, e, adj. qui perce, سنبان *soumban*, خلد *khèlèndè*, سوراخن *sourakh-koun*, a. ثاقب *saqèb*, pr. t. *sa-qib*; — qui se fait vivement sentir, سخت *sèkht*, a. شدید *chèdid*, مؤثر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'èssir*; — un esprit perçant, a. فکر ثاقب *fèkré saqèb*, pr. t. *fikri saqib*.

PERCE, (EN), adv., a. سوراخش وا شد *sourakh-èch va-choudè*; — mettre en perce, پیرا سوراخ کردن *pip-ra sourakh kèrdèn*.

PERCÉ, e, adj., a. سوراخ شد *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

PERCE-BOIS, s. m., a. کرم چوب *kèrmé tchoub*.

PERCÉE, s. f., a. منفذ *mènfèz*.

PERCEMENT, s. m., a. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*.

PERCE-MEULE, s. m., a. برطیل *bèrtil*.

PERCE-OREILLE, s. m., a. گوشخارک *gouch-kharèk*.

PERCEPTEUR, s. m., a. تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*, a. محصل *mouhèssèl*, pr. t. *muhasil*.

PERCEPTIBILITÉ, s. f., a. امکان تحصیل *emkané tèhsil*, pr. t. *imkiani tahsil*; — qualité de ce qui peut être aperçu, دیدن امکان *emkané didèn*, a. قابلیت رویت *qabèliyètè rouyèt*, pr. t. *qabiliyèti rouyèt*.

PERCEPTIBLE, adj. des 2 g., تحصیل کردنی *tèhsil-kèrdèni*, a. ممکن التّحصیل *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*; — qui peut être aperçu, دیدنش ممکن *didèn-èch moumkèn*, a. ممکن الرویت *moumkèn-our-rouyèt*, pr. t. *mumkîn-ur-rouyèt*.

PERCEPTION, s. f., a. تحصیل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*; — sentiment que produit l'impression d'un objet, احساس *èhsas*, pr. t. *ihsas*.

PERCER, v. a., سفتن *souftèn*, pr. t. *suftèn*, اجدہ کردن *âdjèdè kèrdèn*, سنبیدن *soumbidèn*, pr. t. *sumbidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — passer à travers, گذشتن *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*, pr. t. *nufouz kièrdèn*; — percé, e, سفته *souftè*, pr. t. *suftè*, سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*, pr. t. *masqoub*.

PERCEVOIR, v. a., گرفتن *guèrèftèn*, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*.

PERCHE, s. f., چوب *tchoub*, تیر *tir*.

PERCHER, v. n., بر بدواز نشستن *bèr bèd-vaz nèchèstèn*, بر شاخه درخت نشستن *bèr chahhèyé dèrèkht nèchèstèn*, pr. t. *bèr chakhèï dirakht nichèstèn*.

PERCHOIR, s. m., بدواز *bèd-vaz*, آده *âdè*.

PERCLUS, e, adj., ترغده *tèrghèdè*, a. مخبoul *mèkhhoul*, moukhèbbèl, pr. t. *mukhabbèl*.

PERÇOIR, s. m. sorte d'instrument qui sert à percer les tonneaux متہ *mètèh*, a. بزال *bèzal*, مثقب *mèsqèb*, pr. t. *masqab*.

PERCUSSION, s. f., خوردن بهمدیگر *khourdèné bè-hèm-di-guèr*, بهمزدگی *bè-hèm-zèdègui*, a. مصادمه *mouçadèmè*.

PERDABLE, adj. des 2 g. au jeu, باختنی *bakhtèni*, باختنش *bakhtèn-èch moumkèn* pr. t. *bakhtèn-èch mum-kîn*; — qui peut s'égarer, گم شدنی *goum-choudèni*, pr. t. *gum-choudèni*.

PERDANT, e, adj., بازند *bazèndè*.

PERDITION, s. f. dissipation, dégât, اسراف *tèbahi*, a. *èsraf*, pr. t. *israf*, تلف *tèlèf*, اتلاف *èllaf*, pr. t. *itlaf*; — état d'un homme hors du salut, a. ذلالت *zèlalèt*, ضللت *zèllèt*.

PERDRE, v. a., گم کردن *gom kèrdèn*, مفقود کردن *mèfqoud kèrdèn*; — la vie, مردن *mourdèn*; — l'occasion, فرصت را فرصت را فوت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, فوت *foursèt-ra foout kèrdèn*, pr. t. *fursat-ra fèvt kièrdèn*; — la tête, گیج شدن *guidj choudèn*, دیوانه شدن *divanè choudèn*; — la santé, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — le chemin, راه را گم کردن *rah-ra gom kèrdèn*; — ruiner, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *khirab kièrdèn*. تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — au jeu, باختن *bakhtèn*; — se perdre, گم شدن *gom choudèn*; — perdu, e, گم شده *gom-choudè*, مفقود شده *mèfqoud-choudè*.

PERDREAU, s. m., فره *fèrè*.

PERDRIX, s. f., کبک *kèbk*.

PÈRE, s. m., پدر *pèdèr*, a. والد *valèd*, pr. t. *valid*, اب *èb*;
— grand père, نیا *nia*; — père et mère, پدر و مادر
pèdèr-ou-madèr; — père de famille, مرد عیالدار *mèrdè*
'èyal-dar.

PÉRÉGRINATION, s. f., a. غربت *ghourbèt*.

PÉRÉGRINITÉ, s. f., بیگانگی *biganègui*, a. غربت *ghourbèt*,
pr. t. *ghourbat*.

PÉREMPTION, s. f., حق مرافعه بعد از مرور زمانی *èbtalé*
hèqqé mourafè'è bè'èd èz mourouré zèmani.

PÉREMPTOIRE, adj. des 2 g., قطع کنند *qèt'-kounèndè*, a.
قاطع *qatè'*, pr. t. *qatì'*, مسکت *mouskèt*, pr. t.
muskit.

PÉREMTOIREMENT, adv., قطعاً *qèt'i*, a. بطور قطعی
qèt'èn.

PERFECTIBILITÉ, s. f., قابلیت رسیدن به حد کمال *qabèli-*
yètè rəcìdènè bè-hèddé kèmal, a. قابلیتة الکمال *qabèli-*
yèt-oul-kèmal.

PERFECTION, s. f., a. حد کمال *hèddé kèmal*, pr. t. *haddi*
kièmal, کمال *kèmal*.

PERFECTIONNEMENT, s. m., a. تکمیل *tèkmil*, pr. t. *takmil*,
اکمال *èkmal*, pr. t. *ikmal*.

PERFECTIONNER, v. a., به حد کمال آوردن *bè-hèddé kèmal*
àvourdèn, اکمال کردن *èkmal kèrdèn*, تکمیل کردن
tèk-
mil kèrdèn; — se perfectionner, رسیدن به حد کمال
bè-hèddé kèmal rəcìdèn, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr.
t. *tèraqqi kièrdèn*.

PERFIDE, adj. des 2 g., خیانتکار *khianèt-kar*, a. خین
khayîn.

PERFIDEMENT, adv., از روی خیانت *èz rouï khianèt*, خیانت کرده *khianèt-kèrdè*.

PERFIDIE, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PERFORATION, s. f., a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*.

PERFORER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, ثقب کردن *sèqb kèrdèn*.

PÉRİ, s. f., پری *pèri*.

PÉRICARDE, s. m. enveloppe du cœur, پردهٔ دل *pèrdèyé dèl*, a. غشاوة القلب *ghèchavèt-oul-qèlb*, pr. t. *ghachavet-ul-qalb*.

PÉRICLITE, v. n., در خطر بودن *dèr khètèr boudèn*.

PÉRICRÂNE, s. m., membrane qui couvre le crâne, پردهٔ کاسهٔ سر *pèrdèyé kacèyé sèr*, a. سمحاق *sèmhaq*, pr. t. *simhaq*.

PÉRIGÉE, s. m., point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée de la terre, a. حضيض *hèziz*, pr. t. *haziz*.

PÉRIHÉLIE, s. m., a. point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée du soleil, سمت الشمس *sèmt-ouch-chèms*.

PÉRİL, s. m., بیم *bim*, a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatarè*.

PÉRILLEUSEMENT, adv., با خطر *ba khètèr*, بمخاطره *bè-moukhatèrè*.

PÉRILLEUX, EUSE, adj., خطرناک *khètèr-nak*, با خطر *ba khètèr*.

PÉRIMER, v. a., باطل شدن بمرور زمان *batèl choudènè bé-mourouré zèman*.

PÉRIMÈTRE, s. m., دورادور *dooura-doour*, pr. t. *dèvra-dèvr*,
a. اطراف *ètraf*.

PÉRIODE, s. f., cours d'un astre, گردش *guèrdèch*, a. pr.
t. *guirdèch*, دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوران *doouran*, pr.
t. *dèvran*; — espace de temps, a. وقت *vèqt*, pr. t. *và-
qit*, مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*, زمان *zèman*; — d'une
fièvre, a. نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*, ou نوبت *nooubèt*,
pr. t. *nèvbèt*.

PÉRIODIQUE, adj. des 2 g., نوبتی *nooubèti*, a. متناوب *mou-
tènavèb*, pr. t. *mutènavib*.

PÉRIODIQUEMENT, adv., نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, ببنوبت *bè-
nooubèt*, a. بالمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*.

PÉRIOSTE, s. m., membrane qui couvre les os پردۀ استخوان *pèrdèyé èstoukhan*, a. قشرة العظام *qèchrèt-oul-'èzam*, pr.
t. *qichrèt-ul-'izam*.

PÉRIPATÉTICIEN, NE, s. et adj., a. مشاءئی *mècha'i*, pl.
مشاءیین *mècha'iyoun*.

PÉRIPATÉTISME, s. m., a. مذهب مشاءیین *mèzhèbé mè-
cha'iyoun*, pr. t. *mazhabi mècha'iyoun*.

PÉRIPÉTIE, s. f., a. تغییر حال *tèghèiyouré hal*, pr. t. *tèghaï-
yuri hal*, pl. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaï-
yuri halat*.

PÉRIPHRASE, s. f., a. افادۀ کلام *èfadèyé kèlam*, pr. t. *ifadèi
kièlam*.

PÉRIPHRASER, v. n., کلام کردن *èfadèyé kèlam kèrdèn*,
pr. t. *ifadèi kièlam kièrdèn*.

PÉRIPLE, s. m., گردش در سواحل *guèrdèché kèchti
der.sèvahèl*.

PÉRIPNEUMONIE, s. f., a. ذات الربيه *zat-our-riè*.

PÉRIR, v. n. prendre fin, فانی *tèmam choudèn*, تلف *fani choudèn*, نابود شدن *na-boud choudèn*, تلف *tèlèf choudèn*, هلاك شدن *hèlak choudèn*; — faire périr, tuer, کشتن *kouchtèn*, هلاك کردن *hèlak kèrdèn*, اعدام کردن *èdam kèrdèn*; — péri, e, نابود شده *na-boud-choudè*, فانی شده *fani-choudè*.

PÉRISABLE, adj. des 2 g., فنا پذیر *fèna-pèzir*, p. t. ناپایدار *na-paï-dar*, a. فانی *fani*.

PÉRISTALTIQUE, adj. des 2 g., a. حرکت ديبية الامعاء *hè-rèkète dèbibiyèt-oul-èm'a*, pr. t. *harèkèti dèbibiyèt-ul-èm'a*.

PÉRISTYLE, s. m., ستونه *rèstèyé soutoun-ha*, قطار ستونها *qètaré soutoun-ha*.

PÉRITOINE, s. m., غشاء شکمه *ghècha'é chèkèmbè*, a. صفاق *sèfaq*, pr. t. *sifaq*, ثرب الصفاق *sèrb-ous-sèfaq*, pr. t. *sarb-us-sifaq*.

PERLE, s. f., مروارید *mourvarid*, a. دُر *dourr*, لؤلؤ *lou'lou*, pr. t. *lu'lu*.

PERLÉ, e, adj., بمروارید آراسته *bè-mourvarid-àrastè*.

PERMANENCE, s. m., پایداری *paï-dari*, a. قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*, mieux استمرار *èstèmrar*, pr. t. *istimrar*, دوام *dèvam*, بقا *bèqa*, pr. t. *baqa*.

PERMANENT, e, adj., پایدار *paï-dar*, برقرار *bèr qèrar*, pr. t. *bèr qarar*, a. باقی *baqi*, pr. t. *baqi*, مستمر *moustè-mèrr*, pr. t. *mustèmirr*, مستديم *mustèdim*.

PERMÉABILITÉ, s. f., a. قابليت النفاذ *qabèliyet-oun-nou-fouz*, pr. t. *qabiliyet-un-nufouz*.

PERMÉABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *nèchf-pèzir*, نفوذ *noufouz-pèzir*.

PERMETTRE, v. a., انن دادن *dèstour dadèn*, انن *èzn*, pr. t. *izîn*, مرخص کردن *mourèkhhkès kèrdèn*, رخصت دادن *roukhsèt dadèn*, pr. t. *roukhsat dadèn*; — se permettre, جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*; — permis, e, جایز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

PERMIS, s. m., رخصت نامه *roukhsèt-namè*, جواز *djèvaz*.

PERMISSION, s. f., دستور *dèstour*, a. انن *èzn*, pr. t. *izîn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازت *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*.

PERMUTATION, s. f., t. p. دکش *dèyich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*.

PERMUTER, v. a., دکش کردن *dèyich kèrdèn*, t. p. عوض کردن *èvèz kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

PERNICIEUSEMENT, adv., با ضرر *bè-guèzèndègui*, بگزندگی *ba zèrèr*.

PERNICIEUX, EUSE, adj., گزند رسان *guèzènd-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

PÉROBITUM, adv., a. من جهة الوفات *mèn djèhèt-oul-vèfat*, pr. t. *mîn djihèt-ul-vèfat*.

PÉRONÉ, s. m., os de la jambe, a. ظنبوب *zènboub*, pl. ظنابیب *zènahib*.

PÉRORAISON, s. f., a. ختمه کلام *khatèmèyé kèlam*, pr. t. *khatèmèi kièlam*.

PÉROBER, v. n., با طمطراق حرفزدن *ba tèmtèraq hèrf-zèdèn*.

PERPENDICULAIRE, adj. des 2 g., راست سربالا *sèr bè-bala*, *rast*, a. عمودی *'emoudi*, pr. t. *'amoudi*.

PERPENDICULARITÉ, a. عمودیت *'emoudiyèt*, pr. t. *'amoudiyèt*.

PERPENDICULAIREMENT, adv., a. عموداً *'emoudèn*, pr. t. *'amoudèn*; V. PERPENDICULAIRE.

PERPÉTRATION, s. f., a. ارتکاب *èrtèkab*, pr. t. *irtikiab*.

PERPÉTRER, v. a., مرتکب شدن *mourtèkèb choudèn*, pr. t. *murtèkib choudèn*.

PERPÉTUATION, s. f., a. بقا *bèqa*, ادامه *èdamèt*, pr. t. *idamèt*.

PERPÉTUEL, LE, adj., جاودان *djavèdan*, pr. t. *djavidan*, جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*, جاوید *djavid*, vulgairement همیشهئی *hèmichèyi*, a. ابدی *èbèdi*, دائماً *da'imi*, سرمردق *sèrmedii*, مخلد *moukhèllèd*, pr. t. *mukhèllid*.

PERPÉTUELLEMENT, adv., همیشه *hèmichè*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الدوام *'èlèd-dèvam*, باستمرار *bèl-ès-tèmrar*, pr. t. *bil-istimrar*.

PERPÉTUER, v. a., جاودان کردن *djavèdan kèrdèn*, دائماً کردن *da'imi kèrdèn*, ابدی کردن *èbèdi kèrdèn*; — se perpétuer, جاودانی شدن *djavèdani choudèn*, ابدی شدن *èbèdi choudèn*.

PERPÉTUITÉ, s. f., جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*; — à perpétuité, همیشه برای *bèraï hèmichè*, جاوید *djavid*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الابد *'èlal-èbèd*, pr. t. *'alal-èbèd*.

PERPLEXE, adj. des 2 g., سرگردان *sèr-guèrdan*, معطل

و سرگردان *mè'èttèl-ou-sèr-guèrdan*, a. متردد *moutèrèd-dèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

PERPLEXITÉ, s. f., سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تردید *tèrdid*, تردد *tèrèddoud*.

PERQUISITION, s. f., جستجو *djoustè-djou*, a. تفتیش *tèf-tich*, تاجش *tèdjèssous*, تفکس *tèfèhhous*, pr. t. *tè-fahhus*.

PERRON, s. m., پلّه خارجی *pèllèyé kharèdji*.

PERROQUET, s. m., طوطی *touti*

PERRUQUE, s. f., ماده طوطی *toutii madè*.

PERRUQUE, s. f., موی عاریتی *moui 'àriyèti*, موی سر مصنوعی *moui sèr mèsnou'i*.

PERRUQUIER, s. m., سازنده موی عاریتی *sazèndèyé moui 'àriyèti*; — barbier, دلاک *dèllak*.

PERSAN, e, s. et adj., اهل فارس *èhlé pars*, اهل فارس *èhlé fars*, ایرانی *irani*; — la langue persane, زبان فارسی *zèbané farsî*.

PERSE, nom de pays, فارسستان *farsèstan*, ایران *iran*; — toile peinte, قلمکار *qèlèm-kar*, pr. t. *qalèm-kîar*; — on appelle aussi perse l'indienne, چیت *tchit*.

PERSÉCUTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

PERSÉCUTER, v. a., آزار کردن *àzar kèrdèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, تعذبی کردن *zoulm kèrdèn*, ظلم کردن *tè'èddi kèrdèn*; — persécuté, e, کشیده *èziyèt-kèchidè*, a. مظلوم *mèzloum*.

PERSÉCUTEUR, TRICE, s., بیدادگر *bi-dad-guèr*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, ستم کننده *sètèm-kounèndè*, pr. t.

sitèm-kounèndè, *کنندہ ظلم zoulm-kounèndè*, a. *ظالم zalèm*, pr. t. *zalim*.

PERSÉCUTION, s. f., *بیدادگری bi-dadguèri*, *آزار ázar*, a. *آزیئت éziyèt*, pr. t. *aziyèt*, *جور djoour*, pr. t. *djèvr*, *ظلم zoulm*, pr. t. *zulm*, *جفا djèfa*, *تعدی tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

PERSÉE, s. m. constellation boréale, a. *الفارس èl-farès*, pr. t. *èl-faris*.

PERSÉVÉRAMMENT, adv., *پایداری bè-paï-dari*, *باستادگی bè-èstadègui*, pr. t. *bè-istadègui*, *بمداومت bè-moudavè-mèt*, pr. t. *bè-mudavèmèt*, a. *بالمداومة bèl-moudavèmèt*, pr. t. *bil-mudavèmèt*.

PERSÉVÉRANCE, s. f., *پایداری paï-dari*, *استادگی èstadègui*, pr. t. *istadègui*, a. *مداومت moudavèmèt*, pr. t. *mudavèmèt*, *مواظبت mouvazèbèt*.

PERSÉVÉRANT, e, adj., *کنندہ استادگی èstadègui-kounèndè*, *پایدار paï-dar*, *ثابت قدم sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*, a. *مداوم moudavèm*, pr. t. *mudavim*, *مواظب mouvazèb*, pr. t. *muvasib*.

PERSÉVÉRER, v. n., *پایداری کردن paï-dari kèrdèn*, *استادگی کردن èstadègui kèrdèn*, pr. t. *istadègui kèrdèn*, *ثابت قدم بودن sabèt-qèdèm boudèn*, pr. t. *sabit-qadèm boudèn*, *مداومت کردن moudavèmèt kèrdèn*.

PERSICOT, s. m., *boisson spiritueuse*, *عرق هسته هلو èrèqé hèstèyé houlou*.

PERSIENNE, s. f., *پنجبره مشبک ghèlhè-kèn*, *پندجیره pèndjèré mouchèbbèk*.

PERSIFLAGE, s. m., *خندہ خریشی khèndè-khèrichi*, pr. t.

khèndè-khirichi, ریشی خند *khèndè-richi*, a. استهزا
èstèhza, pr. t. *iztihza*.

PERSIFLEUR, EUSE, s., خند خیش *khèndè-khèrich*, pr. t.
khèndè-khirich, ریشخند کند *rich-khènd-kounèndè*,
 استهزا کند *èstèhza-kounèndè*, pr. t. *istihza-kunèndè*,
 a. مستهزی *moustèhzi*, pr. t. *mustèhzi*.

PERSIFLER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; —
 persiflé, e, ریشخند شد *rich-khènd-choudè*.

PERSIL, s. m., جعفری *djè'èfèri*.

PERSISTANCE, s. f., a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

PERSISTER, v. n., اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr*
kièrdèn, اصرار داشتن *èsrar dachtèn*, کندن
èstadègui kèrdèn, pr. t. *istadègui kièrdèn*.

PERSONNAGE, s. m. homme remarquable, شخص بزرگوار
chèkhsè bouzourg-var; — une personne, مرد کس
kès, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl.
èchkhas.

PERSONNALISER, v. a. dire des personnalités, اسم شخص
èsmé chèkhs bourdèn, pr. t. *ismi chakhs bourdèn*.

PERSONNALITÉ, s. f., a. ce qui appartient essentiellement
 à la personne, شخصیت *chèkhsiyèt*, pr. t. *chakhsiyèt*;
 — égoïsme, a. انانیت *ènaníyèt*.

PERSONNE, s. f., کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr.
 t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*; — en personne, خویش
khoud-èch, pr. t. *khod-èch* a. شخصاً *chèkhsàn*, pr. t.
chakhsàn, بنفس *bèn-nèfs*, pr. t. *bîn-nèfs*, بے
nèfsèh, pr. t. *bi-nèfsi-hi*; — pron. indéf. m. aucun, nul,
 کسی *hitch kès*, هیچ *kèci*; — personne n'est

venu, کسی نیامد *kèci nè-yâmèd*; — il n'y a personne, کسی نیست *kèci nist*. هیچ *hitch* *kès nist*; — terme de grammaire, 1re personne, ا. متکلم *moutèkèllèm*, pr. t. *mutèkèllim*, 2me personne, مخاطب *moukhatèb*, pr. t. *moukhatab*, 3e personne, غایب *ghayèb*, pr. t. *ghaïb*.

PERSONNEL, s. m., ا. اتباع *ètba'*, pr. t. *itba'*, le personnel de la légation, اتباع سفارت *ètba'é sèfarèt*, pr. t. *itba'i sèfarèt*.

PERSONNEL, LE, adj., خود *khoud*, pr. t. *khod*, ا. شخصی *chèkhsi*, pr. t. *chakhsi*; — très-occupé de lui-même, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*.

PERSONNELLEMENT, adv., خود *khoud*, خودش *khoud-èch*, ا. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, شخصياً *chèkhsièn*, pr. t. *chakhsièn*.

PERSONNIFICATION, s. f. action de personnifier, V. PERSONNIFIER.

PERSONNIFIER, v. a., مجسم کردن *moudjèssèm kèrdèn*, بصورت شخص در آوردن *bè-sourètè chèkhs dèr àvourdèn*.

PERSPECTIF, IVE, adj., دور نما *dour-nèma*, نمایش *nè-mayèch*.

PERSPECTIVE, s. f., art de la perspective, ا. علم مرآیه *'èlmé muraïyè*, pr. t. *'ilmi muraïya*.

PERSPICACE, adj. des 2 g., دیدور *didè-vèr*, بینا *bina*, ا. ذکی *zèki*, pr. t. *zaki*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*.

PERSPICACITÉ, s. f., دیدوری *didè-vèri*, بینائی *binayi*, ا.

زکا *zèka*, pr. t. *zikia*, زکاوَت *zèkavèt*, pr. t. *zikiaavèt*,
فِرَاسَت *fèracèt*, pr. t. *firacèt*.

PERSPICUITÉ, s. f., clarté, netteté d'un discours, (peu usité),
اَشْكَار بَوْدَن *èchkar boudèn*, pr. t. *achikiar boudèn*,
ا. وضوح *vouzouh*, pr. t. *vuzouh*.

PERSPIRATION, s. f., a. عَرَق غَيْر مَحْسُوس *'èrèqé ghèiré*
mèhsous, pr. t. *'araqi ghaïri mahsous*.

PERSUADANT, e, adj. V. PERSUASIF.

PERSUADEE, v. a. porter à croire, مَعْتَقِد كَرْدَن *meu'eutè-*
qèd kèrdèn, pr. t. *mou'tèqid kièrdèn*, اَلْزَام كَرْدَن *èl-*
zam kèrdèn; — décider quelqu'un à faire quelque
chose, رَاضِي كَرْدَن *razi kèrdèn*; — se persuader,
اِعْتِقَاد دَاشْتَن *pèndachtèn*, pr. t. *pīndachtèn*, اَعْتِقَاد دَاشْتَن
è'tètqad dachtèn, pr. t. *i'tiqad dachtèn*; — persuadé,
e, a. مَعْتَقِد *meu'eutèqèd*, pr. t. *mou'taqid*, مَلْزَم *moulzèm*.

PERSUASIBLE, adj. des 2 g., اَلْزَامِش مُمْكِن *èlzam-èch*
moumkèn.

PERSUASIF, ive, adj., مَعْتَقِد اَلْزَام كُنْدَن *èlzam-kounèndè*, معتقد
meu'eutèqèd-kounèndè, a. مَلْزَم *moulzèm*, pr. t. *mulzim*.

PERSUASION, s. f. action de persuader V. PERSUADEE, —
ferme croyance, a. اِعْتِقَاد *è'tètqad*, pr. t. *i'tiqad*.

PERTE, s. f., زِيَان *zian*, a. ضَرَر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, خَسَارَت
khèçarèt, pr. t. *khaçarèt*, مَضَرَّت *mèzèrrèt*, pr. t. *ma-*
zarrat; — au jeu, بَاخْت *bakht*; — à perte, ضَرَر كَرْدَن
zèrèr-kèrdè, pr. t. *zarar-kièrdè*; — la perte de la vie,
فَوْت عَمَر *tèlèf choudènè 'eumr*, a. فَوْت عَمَر
fooutè 'eumr, pr. t. *fèvti 'umr*; — la perte des biens,

از دست رفتن املاک *èz dèst rèftèné èmlak*; — la perte du temps, ا. فوت فرصت *foouté fourset*, pr. t. *fèvti fur-sat*; — en pure perte, سرا سر ضرر *sèra-sèr zèrèr*, pr. t. *sèra-sèr zarar*, بی فائده *bi-faïdè*; — à perte de vue, ناپدید *na-pèdid*.

PERTINEMENT, adv., چنانکه شاید و باید *tchènan-ké chayèd-ou-bayèd*, pr. t. *tchunan-ki chayèd-u-bayèd*, ا. کما ینبغی *kèma yènbèghi*.

PERTINENT, e, adj., مناسب *chayèstè*, سزا *sèza*, ا. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

PERTUIS, s. m. passage étroit entre deux îles, تنگنای *tèng-naï dèria*, رهگذر تنگی *rèh-gouzèré tèngui*; — trou d'un bassin, زیرآب حوض *zir-âbe hoouz*.

PERTUISANE, s. f. V. HALLEBARDE.

PERTURBATEUR, TRICE, s., آشوب انگیز *âchoub-ènguiz*, ا. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERTURBATION, s. f., آشفتگی *âchouftègui*, آشوب *âchoub*, هردج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, ا. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, فساد *fèçad*, ولوله *vèlvèlè*.

PERVERS, e, adj. méchant, تباهکار *tèbah-kar*, بد کردار *bèd-kèrdar*, ا. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERVERSION, s. f., بد کاری *bèd-kari*, pr. t. *bèd-kiari*, تباهکاری *tèbah-kari*, pr. t. *tèbah-kiari*. ا. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

PERVERSITÉ, s. f., بد کرداری *bèd-kèrdari*, ا. فساد *fèçad*, فسق *fèsq*, pr. t. *fisq*.

PERVERTIR, v. a., گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, فاسد کردن *facèd guèrdanidèn*, *èfsad kèrdèn*.

PESAMMENT, adv., بسنگینی *bè-sènguini*, بگرانی *bè-guè-rani*.

PESANT, E, adj., سنگین *sènguïn*, a. ثقیل *sèqil*, pr. t. *saqil*.

PESANTEUR, s. f., سنگینی *sènguini*, گرانی *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلت *sèqlèt*, pr. t. *saqlèt*, ثقلت *sèqalèt*, pr. t. *saqalèt*.

PESÉE, s. f., کشش *kèchèch*, سنج *sèndj*, a. وزن *vèzn*.

PÈSE-LIQUEUR, s. m., میزانه مایعات *mizané ma'ât*, pr. t. *mizani ma'ât*.

PESER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — examiner, رسیدن *rècidèn*, کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — v. n. avoir du poids, سنگین بودن *sènguïn boudèn*; — cela pèse beaucoup, این خیلی سنگین است *in khèili sènguïn-èst*; — pesé, e, کشیده شد *kèchidè-choudè*, سنجیده *sèndjidè*.

PESEUR, s. m., ترازو دار *tèrazou-dar*, قیانه دار *qèpan-dar*, pr. t. *qapan-dar*.

PESON, s. m., قیانه *qèpan*.

PESSIMISME, s. m., چیز را بد دانستن *hèmè tchiz-ra bèd danèstèn*.

PESSIMISTE, s., چیز را بد داننده *hèmè tchiz-ra bèd-danèndè*, به بدی حمل کننده *hèmè tchiz-ra bè-bèdi hèm-l-kounèndè*.

PESTE, s. f., a. طاعون *ta'oun*.

PESTER, v. n., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*.

PESTIFÈRE, adj. des 2 g., qui communique la peste, طاعون *ta'oun-àvèr*.

PESTIFÉRÉ, e, adj., مبتلا بناخوشی طاعون *moubtèla bè-nakhochi ta'oun*.

PESTILENCE, s. f., a. عفونت هوا *'oufounètè hèva*, pr. t. *'ufounètè hava*.

PESTILENT, e, adj., طاعونی *ta'ouni*, الطرد *ta'oun-àloud*.

PESTILENTIEL, LE, adj. V. PESTILENT.

PET, s. m., گوز *gouz*, تیز *tiz*, a. ضرب *zèrt*, pr. t. *zart*, ضرب *zèrtè*, pr. t. *zarta*.

PÉTALE, s. f., برگ گل *bèrguè goul*.

PÉTARADE, s. f., گوز پیدری *gouzidèné èsp*, گوز پیدری *gouzé pèi-dèr-pèi*.

PÉTARD, s. m., طرکه *tèrèqqè*.

PÉTARDIER, s. m., ساز طرکه *tèrèqqè-saz*.

PÉTAUDIÈRE, s. f., جای هرج و مرج *djaï hèrdj-ou-mèrdj*.

PÉTÉCHIES, s. f., taches pourprées causées par la fièvre, لکه های سرخ بر جلد بدن *lèkè-haï sourkh bèr djèldé bèdèn*, a. حصبات *hèsbat*.

PÉTER, v. n., گوزیدن *gouzidèn*, تیز دادن *tiz dadèn*.

PÉTEUR, EUSE, s., گوزنده *gouzèndè*, تیز دهند *tiz-dè-hèndè*.

PÉTILLANT, e, adj., جرقه کننده *djèrèqqè-kounèndè*; — qui brille, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, a. براق *bèrraq*.

PÉTILLEMENT, s. m., جرقة *djèrèqqè*.

PÉTILLER, v. n. en parlant du feu, جرقة کردن *djèrèqqè kèrdèn*; — en parlant des liquides, جوش زدن *djouch zèdèn*; — briller, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

PETIT, s. m. se dit des animaux nouvellement nés, بچه *bètchè*, برّ *bèrrè*; — faire des petits, بچه کردن *bètchè kèrdèn*.

PETIT, m, adj., کوچک *koutchèk*, pr. t. *kutchuk*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*; — court, کوتاه *koutah-qèdd*, کوتاه *koutah*, قصه *qèssè*; — petit à petit, جسته جسته *djèstè-djèstè*, رفته رفته *rèftè-rèftè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PETITESSE, s. f., کوچکی *koutchèki*; — bassesse, فرومایگی *fourou-mayègui*.

PETITEMENT, adv. en petite quantité, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — étroitement, به تنگی *bè-tèngui*.

PETIT-FILS, s. m., پسر زاده *pècèr-zadè*, فرزند زاده *fèrzènd-zadè*, نوه *nèvè*.

PETIT-GRIS, s. m., سنجاب *sèndjab*.

PETIT-LAIT, s. m., آب دوغ *âb-dough*, a. شروتقه *chèroutqè*,
V. LAIT.

PETITE-VÉROLE, s. f., آبله *âbèlè*, a. جدري *djèdri*.

PÉTITION, s. f., عرضداشتن *'èrzè-dacht*, pr. t. *'arzou-dacht*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'ariza*.

PÉTITIONNAIRE, s. m., صاحب عریضه *sahebè 'èrizè*, a. عارض *'àrès*, pr. t. *'àriz*.

PÉTRÉE, Arabie pétrée, nom de pays., a. حجاز *hèdjaz*,
pr. t. *hidjaz*.

PÉTRIFIANT, e, adj., a. متحجر *mouhèddjèr*, pr. t. *mu-*
haddjir.

PÉTRIFICATION, s. f., سنگ شدن *sèng choudèn*, a. تحجر *tèhèddjour*, pr. t. *tèhaddjur*.

PÉTRIFIER, v. a., سنگ در آوردن *bè-sourètè sèng dèr*
àvourdèn, متحجر گردانیدن *moutèhèddjèr guèrdani-*
dèn, pr. t. *mutèhaddjir guèrdanidèn*; — se pétrifier,
سنگ شدن *sèng-choudèn*; — pétrifié, a. شده *sèng-choudè*,
متحجر *moutèhèddjèr*, pr. t. *mutè-*
haddjir.

PÉTRIN, s. m., coffre où on pétrit le pain, تغار لاوک *lavèk*,
تغار نانوائی *tègharé nanvayi*.

PÉTRIR, v. a., خمیر کردن *khèmir kèrdèn*; — pétri, e,
خمیر شده *khèmir-choudè*.

PÉTRISSAGE, s. m. action de pétrir, V. **PÉTRIR**.

PÉTROLE, s. m., a. نفت *nèft*, pr. t. *naft*.

PETTO (IN) adv., en secret, در دل *dèr dèl*, a. فی الصمير *fiz-*
zèmir.

PÉTULAMMENT, adv., a. بعثت المزاج *bè-hèddèt-oul-mèzadj*,
pr. t. *bè-hiddèt-ul-mizadj*.

PÉTULANCE, s. f., تیزی *tizi*, تندى *toundi*, pr. t. *tundi*,
مزاج تندى *toundiï mèzadj*, pr. t. *tundiï mizadj*, a.
حکمت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*, حثت الطبع *hèddèt-out-*
tèb', pr. t. *hiddèt-ut-tab'*.

PÉTULANT, e, adj., تند خو *tound-khou*, آتش مزاج *âtèch-*
mèzadj.

- PEU**, adverbe de quantité, اندک *èndèk*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*; — c'est peu, کم است *kèm-èst*, pr. t. *kièm-èst*, این کم است *in kèm-èst*, pr. t. *in kièm-èst*; — tant soit peu, un peu, اندکی *èndèki*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, قدری *qèdri*, pr. t. *qadri*; — en peu de mots, a. اندک بعد از *èndèk bè'd èz in*, pr. t. *èndèk ba'd èz in*; — attendez un peu, صبر کنید *qèdri sèbr kounid*, pr. t. *qadri sabr kounid*; — à peu près, a. تقریباً *tèq-ribèn*, pr. t. *tagriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takh-minan*; — peu s'en est fallu que, کم مانده که *kèm mandè ké*, pr. t. *kièm mandè ki*; — peu à peu, جسته جسته *djèstè-djèstè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.
- PEUPLADE**, s. f., a. قبيله *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. قبایل *qè-bayèl*, pr. t. *qabaïl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*.
- PEUPLE**, s. m., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *mèlal*, قوم *qooum*, pr. t. *qèvm*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*, خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*.
- PEUPLER**, v. a., آباد کردن *abad kèrdèn*, آبادان کردن *abadan kèrdèn*, معمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, pr. t. *ma'-mour kièrdèn*; — se peupler, آباد شدن *abad choudèn*; — peuplé, e, آباد *abad*, آبادان *abadan*, a. معمور *mè'è-mour*, pr. t. *ma'mour*.
- PEUPLIER**, s. m., صنوبر *sènooubèr*, تبریزی *tèbrizi*, a. خور *khèvvèr*.
- PEUR**, s. f., ترس *tèrs*, بیم *bim*, هراس *hèras*, a. خوف

khoouf, pr. t. *khauf*, رعب *rou'b*; — avoir peur, ترس *tèrs dachtèn*, ترسیدن *tèrsidèn*; — faire peur, ترسانیدن *tèrsanidèn*; — de peur que, اینکه *èz tèrsé in-ké*, مبادا که *mèbada ké*.

PEUREUX, EUSE, adj. craintif, timide, V. TIMIDE.

PEUT-ÊTRE, adv., شاید *chayèd*, احتمال دارد که *èhtèmal darèd ké*, pr. t. *ihimal darèd ki*, p. t. بلکه *bèlké*, pr. t. *bèlki*.

PHAGÉDÉNIQUE, adj. des 2 g., a. ulcère rongeur, آكل *èk-kal*, pr. t. *èkkial*.

PHALANGE, s. f. corps de troupe, فوج سلاح پوش *fooudjé sèlah-pouch*, pr. t. *fèvdji silah-pouch*; — os des doigts, انگشتها *èstoukhané èngoucht-ha*; — sorte d'araignée, پ. ت. رتیل *routèil*.

PHALÈNE, s. f., پروانه شب *pèrvanèyè chèb*.

PHARAON, n. pr. roi d'Égypte, فرعون *fèr'oun*, pr. t. *fir'oun* et *fira'oun*.

PHARE, s. m., فانوس بندر *fanoucé bèndèr*; — tour de phare, برج فانوس بندر *bourdjé fanoucé bèndèr*.

PHARISIEN, s. m., a. فریسی *fèrici*, pl. فریسیون *fèriciyoun*; — au fig. hypocrite, V. HYPOCRITE.

PHARMACEUTIQUE, adj. des 2 g., مخصوص دوا ساری *mèkh-soucé dèva-sazi*.

PHARMACIE, s. f. art de préparer les remèdes, دوا ساری *dèva-sazi*; — lieu où les remèdes se préparent, دوا خانه *dèva-khand*.

PHARMACIEN, s. m., دواساز *dèva-saz*.

PHARMACOPÉE, s. f., کتاب دواسازی *kètàbè dèva-sazi*.

PHARYNX, s. m., حنجره *sèrè guèlou*, a. سرگلو.

- hèndjèrè*, pl. حناجر *hènadjèr*, pr. t. *hanadjir*.
- PHASE, s. f., a. صفحة *sèfhè*, pr. t. *safhè*, صفح *sèfh*, pr. t. *safh*, pl. صفحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*.
- PHÉBUS, s. m., nom d'Apollon, au fig. le soleil, آفتاب *af-tab*, آفتاب عالم تاب *afatabé 'âlèm-tab*, a. نیر اعظم *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*.
- PHÉNIX, s. m. oiseau fabuleux, t. p. قوقنس قوقنس *qouq-nous-qougnous*, a. عنقا *'onqa*, pr. t. *'anqa*; — au fig. rare, unique, یگانه *yèganè*, pr. t. *yèkanè*, بی مانند *bi-manènd*, بی نظیر *bi-nèzir*.
- PHÉNOMÈNE, s. m. dans la nature, علامت سماویة *'èlamètè sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*; — au fig. chose extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjaïb*, عجيبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*.
- PHILANTROPE, s. m., مردم دوست *mèrdoum-doust*, a. محب الناس *mouhèbb-oun-nas*, pr. t. *mouhibb-un-nas*.
- PHILANTROPIE, s. f., مردم دوستداری *doust-darî mèrdoum*, a. محبت الناس *mouhèbbèt-oun-nas*, pr. t. *muhabbèt-un-nas*.
- PHILANTROPIQUE, adj. des 2 g., متعلق بمحبت مردم *moutè'èllèq bè-mouhèbbètè mèrdoum*.
- PHILOLOGIE, s. f., علم لغت و انشا *'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودات *moudjèvvèdat*.
- PHILOGIQUE, adj., علم لغت و انشا *moutè'èllèq bè-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودی *moudjèvvèdi*.

PHILOLOGUE, s. m., *صاحب علم لغت و انشا* *sahèbè 'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *sahibi 'ilmi loghat-u-încha*, *اهل علم لغت و انشا* *èhlé-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *èhli 'ilmi loghat-u-încha*.

PHILOMÈLE, s. f. en poésie rossignol, V. ROSSIGNOL.

PHILOSOPHALE, (pierre), a. *كيميا* *kimia*.

PHILOSOPHE, s. m., *دانشمند* *danèchmènd*, pr. t. *danich-mènd*, a. *حكيم* *hèkim*, *فيلسوف* *filèçouf*, pr. t. *feilèçouf*, *اهل حكمة* *èhlé hèkmèt*, pr. t. *èhli hikmèt*.

PHILOSOPHER, v. n., *باحت حکمتی کردن* *bèhsé hèkmèti kèrdèn*.

PHILOSOPHIE, s. f., a. *حكمة* *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

PHILOSOPHIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بحكمة* *moutè'èl-lèq bè-hèkmèt*, a. *حکمتی* *hèkmèti*, pr. t. *hikmèti*, *فيلسوفی* *filèçoufi*, pr. t. *feilèçoufi*.

PHILOSOPHIQUEMENT, adv., *از روی حکمت* *èz rouï hèkmèt*, pr. t. *èz rouï hikmèt*, p. t. *حکیمانہ* *hèkimand*, *فيلسوفانه* *filèçoufanè*.

PHILOSOPHISME, s. m., a. *حکمت کاذبه* *hèkmèté kazèbè*, pr. t. *hikmèti kiazibè*.

PHILOTECHNIE, s. f., a. *صنایع و فنون حب* *houbbé founoun-ou-sénayè'*, pr. t. *hubbi funoun-u-sèna'*.

PHILTRE, s. m. breuvage propre à exciter la passion, *دوای شهوت انگیز* *dèvaï 'èchq-ènguiz*, *دوای عشق انگیز* *dèvaï chèhvèt-ènguiz*, a. *معجون* *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

PHIMOSIS, s. m., a. *ضيق الغلفة* *ziq-oul-ghèlfèt*, pr. t. *ziq-ul-ghalfèt*.

- PHLÉBOTOMIE, s. f., saignée, a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.
- PHLÉBOTOMISER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*.
- PHLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. ممکن التهاب *moumkèn-ul-èltèhab*, pr. t. *mumkîn-ul-iltihab*.
- PHLOGOSE, s. f. terme de médecine, سوزش *souzèch*, a. التهاب *èltèhab*, pr. t. *iltihab*.
- PHOSPHORE, s. m., فسفور *fosfor*, خوسوز *khoud-souz*, بی آتش روشن میشود *bi âtèch roouchèn mi-chèvèd*.
- PHRASE, s. f., a. عبارت *'èbarèt*, pr. t. *'ibarèt*, pl. عبارات *'èbarat*, pr. t. *'ibarat*, جمله *djoumlè*.
- PHTHISIE, s. f., a. سل *sèll*, pr. t. *sill*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, دا السل *da'-ous-sèll*.
- PHTHISIQUE, adj., a. مسلول *mèsloul*.
- PHYLACTÈRE, s. m., a. amulette, حرز *hèrz*, pr. t. *hirz*, تعاون *tè'èviz*, pr. t. *ta'viz*, pl. تعاون *tè'èviz*.
- PHYLANTE, s. f. plante, املج *àmèlè*, a. املج *èmlèdj*, امج *èmèdj*.
- PHYLITIS, s. f. plante, a. الايل لسان *lèçan-oul-il*, pr. t. *liçan-ul-il*.
- PHYLLON, s. m. plante, a. حشيشة اللبن *hèchihèt-oul-lîn*, pr. t. *hachichèt-ul-lîn*.
- PHYSICIEN, s. m., a. اهل علم طبيعيات *èhlè 'èlmè tèbî'iyat*, pr. t. *èhli 'ilmi tabî'iyat*, pl. طبيعيين *tèbî'iyoun*.
- PHYSICO-MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ورياضية *moutè'èllèq bè-'èlmè tèbî'iyè-ou-riaziye*.
- PHYSIOGNOMONIE, s. f., a. علم قیافات *'èlmè qiyafèt*, pr. t. *'ilmi qiyafèt*.

PHYSIOLOGIE, s. f., علم ترکیب اجزای حیوانی 'èlmé tèrkibé èdjzāi hēivani, pr. t. 'ilmi tarkibi adjzāi haivani, علم بنیت حیوانی 'èlmé bouniyète hēivani, pr. t. 'ilmi bouniyèti haivani, علم بنوت 'èlmé bounouvvèt, pr. t. 'ilmi bunouvvet.

PHYSIOLOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم ترکیب اجزای حیوانی moutè'èllèq bè-'èlmé tèrkibé èdjzāi hēivani.

PHYSIOLOGISTE, s. m., اهل علم بنیت حیوانی èhlé 'èlmé bouniyète hēivani, pr. t. èhli 'ilmi buniyèti haivani.

PHYSIONOMIE, s. f., رو, rou, t. p. سیما sima, چهره tchèhrè, a. لقا lèqa, pr. t. liqa, وجه vèdjh; — art de juger par l'inspection des traits, synonyme de physiognomonie
V. PHYSIOGNOMONIE.

PHYSIONOMISTE, s. m., سیما شناس sima-chènas, pr. t. si-ma-chinas, اهل علم قیافت èhlé 'èlmé qiyafèt, pr. t. èhli 'ilmi qiyafèt.

PHYSIQUE, s. f., علم طبیعی 'èlmé tèbi'i, pr. t. 'ilmi tabi'i, علم طبیعیات 'èlmé tèbi'iyat, pr. t. 'ilmi tabi'iyat.

PHYSIQUE, s. m. extérieur d'une personne, a. هیئت hēi'èt, pr. t. hi'èt; — constitution naturelle, a. بنیت bouniyèt.

PHYSIQUE, adj. des 2 g., a. طبیعی tèbi'yi, pr. t. tabi'yi, طبیعیè tèbi'iyè, pr. t. tabi'iyè; — cause physique, a. علت طبیعیè 'èllètè tèbi'iyè, pr. t. 'illètè tabi'iyè.

PHYSIQUEMENT, adv., بحسب علم طبیعی bè-hècèbè 'èlmé tèbi'yi, a. حسب الطبیعت hèsb-oul-tèbi'èt, pr. t. hasb-ul-tabi'at, طبعاً tèb'en, pr. t. tab'en.

PIACULAIRE, adj. des 2 g., qui a rapport à l'expiation (peu usité) a. متعلق بکفارت *moutè'èllèq bè-kèfarèt*, pr. t. *mutè'alliq bè-kèfarèt*,

PIAFFER, v. n., اسب دريك دايره *bazi kèrdènè èsp dèr yèk daïrè*, چالاکی کردن اسب *tchalaki kèrdènè èsp*.

PIAFFEUR, s. m. (se dit d'un cheval), اسب بازیکن *èspé bazi-koun*.

PIAILLER, v. n., چاو چاو کردن *tchav-tchav kèrdèn*.

PIAILLERIE, s. f., چاو چاو *tchav-tchav*, فغان *fèghan*. pr. t. *fighan*.

PIAILLEUR, SE, s., فغان کنند *fèghan-kounèndè*, pr. t. *fighan-kunèndè*.

PIANISTE, s. m., پیانو زن *piano-zèn*.

PIANO s. m., پیانو *piano*.

PIASTRE, s. f., غروش *ghrouch*.

PIC, s. m. instrument de fer, کولنگ ou کوننگ *koulèng*, pr. t. *kulung*; — mesure turque, a. ذراع *zèra'*, pr. p. *zèr'*, pr. t. *zira'*; — montagne très-haute, کو بلند *kouhé boulènd*, pr. t. *kui bulènd*, a. تود *tooud*, pr. t. *tavd*, pl. اطواد *ètavad*; — partie d'une montagne qui s'élève en pointe, سر کو *sèré kouh*, تیغ کو *tighé kouh*, کله کو *koullèyé kouh*, قلّه *qoullè*; — espèce d'oiseau qui se cramponne au tronc des arbres, درخت سنبه *dè-rèkht-soumbè*, pr. t. *dirakht-sumbè*, داربر *dar-bour*; — à pic, locution adverbiale, سرا بالا *sèra-bala*, a. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*.

PICA, s. m., a. وحام *vèham*, pr. t. *vaham*.

PICHOLINE, s. f., espèce d'olive confite, زيتون ريزه *zèitouné rize*, t. p. خرد زيتون *khèrdè-zèitoun* ou *khourdè-zèitoun*.

PICORÉE, s. f., t. p. يغما *yèghma*.

PICOT, s. m., ريزه چوب بکنده چسپیده *rizè-tchoubé bè-koundè tchèspidè*, چوبپار *tchoub-parè*.

PICOTEMENT, s. m., گزگز *guèzguèzè*.

PICOTER, v. a., گزگز کردن *guèzguèzè kèrdèn*; — en parlant des oiseaux, نوک زدن *noouk zèdèn*, pr. t. *nèvk zèdèn*, منقار زدن *mènqar zèdèn*, pr. t. *mīnqar zèdèn*; — picoté, e, نوک زده شده *noouk-zèdè-choudè*, pr. t. *nèvk zèdè-choudè*, ضرب منقار مرغان خورده *zèrbè mènqarè mourghan khourdè*, pr. t. *zarbi mīnqari mourghan khourdè*; — picoté de petite vérole, آبله دار *âbèlè-dar*.

PICOTERIE, s. f. taquinerie, حرفهای دلخراش *hèrfhaï dèl-khèrach*.

PICOTIN, s. m., پیمانۀ جو *pèimanèyé djoou*.

PIE, s. f., کشک *kèchkèrèk*, عکۀ *'èkkè*.

PIE, (œuvre), adj. fém., کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr. t. *kiari ba sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

PIÈCE, s. f., morceau, portion, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, t. p. پارۀ *parè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعۀ *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — chambre d'un appartement, اطاق *outaq*, pr. t. *otaq*; — une pièce de canon, توپ *toup*, ou توپ *toup*, pr. t. *top*; — pièce de monnaie, پول *poul*; — tonneau, پیپ *pip*; — acte, pièce de théâtre, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*; — une pièce de drap, توبۀ ماهوت *yèk toupé mahout*; — pièce d'eau,

a. حوز *hoouz*, pr. t. *havouz*; — en parlant de têtes de bétail, a. رأس *rè'ss*, pr. t. *ras*; — une pièce d'or, پول *poulé* tēla, pr. t. *pouli tila*.

PIED, s. m., پا *pa*; — mesure, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*; — pied d'une montagne, دامنه کوه *daménèyé kouh*; — pieds d'animaux qu'on fait cuire, پاچه *patchè*; donner des coups de pied, لگد زدن *lèguèd zèdèn*, pr. t. *lèkèd zèdèn*; — un coup de pied, لگد *lèguèd*, pr. t. *lèkèd*, پاسار *paçar*, پاسپار *paspar*; — aller à pied, پیاده رفتن *piadè rèftèn*, pr. t. *pèyadè rèftèn*; — lâcher pied, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*; — mettre une armée sur pied, گouchون بر پا کردن *gouchoun bèr pa kèrdèn*; — de pied ferme, بیایداری *bè-paï-dari*, ثابت قدم *sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*; — gens de pied, پیادگان *piadè-gan*, pr. t. *pèyadègan*; — fou'er aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*, ou پا مال کردن *pa-mal kèrdèn*.

PIED-D'ALOUETTE, ou delphinium, زبان در قفا *zèban dèr qèfa*.

PIED-DE-CHAT, s. m. plante, پنجه گربه *pèndjèyé gourbè*.

PIED-DE-LIÈVRE, s. m., a. جل الارنب *rèdjil-oul-èrnèb*, pr. t. *ridjl-ul-èrnèb*.

PIED-DE-LION, s. m. plante, a. جل الاسد *rèdjil-oul-ècèd*, pr. t. *ridjl-ul-ècèd*.

PIÉDESTAL, pl. piédestaux, s. m., پایه *payè*.

PIÉDOUCHE, s. m. petit piédestal V. PIÉDESTAL.

PIÈGE, s. m., تله *tèlè*, دام *dam*; — au fig., p. t. کمین *kè-mîn*, کمین گاه *kèmin-gah*, pr. t. *kèmin-guiah*.

PIERRAILLE, s. f., سنگهای ریزه *sènghaï rizè*.

PIERRE, s. f., سنگ *sèng*; — pierre à fusil, t. p. سنگ سنک *sèngué tchaqmaq*; — pierre de touche, سنگ سنک *sèngué mèhèk*; — pierre-ponce, سنگ *sèngué djèla*, خاز *sèngué khaz*, vulg. سنگ *sèngué pa*; — pierres précieuses, گوهر *goouhèr*, pr. t. *gouhèr*, a. *djèvahèr*, pr. t. *djèvahir*, مجوهرات *moudjoouhèrat*, pr. t. *mudjèvhèrat*.

PIERRÉE, s. f., آب کاريز *kariz*, راه آب *rahé àb*, a. قنات *qènat*, pr. t. *qanat*, pl. قنات *qènèvat*, pr. t. *qanavat*.

PIERRERIES, s. f. pl. V. PIERRES PRÉCIEUSES.

PIERRETTE, s. f., سنگ کوچک *sèngué koutchèk*, pr. t. *sèngui kutchuk*.

PIERREUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

PIERRIER, s. m., توپ کوچک *toupé koutchèk*.

PIERROT, s. m. moineau, گنجشک *goundjèchk*; — bateur, a. مقله *mouqèllèd*, pr. t. *muqallid*.

PIÉTÉ, s. f., پارسائی *parsayi*, دینداری *din-dari*, a. تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*, دیانت *dianèt*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*.

PIÉTINER, v. n. remuer les pieds, پای جنباندن *pai djoumbandèn*; — fouler aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*.

PIÉTON, s. m., پیاده *piadè*, pr. t. *pèyadè*, رو پیاده *piadè-roou*, pr. t. *pèyadè-rèv*, رنده پیاده *piadè-rèvèndè*, a. قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PIÈTRE, adj. des 2 g. mesquin, بد *bèd*, بی مصرف *bi-mèsrèf*.

PIEU, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*.

PIEUSEMENT, adv., بدیانت به *bè-tèdèiyoun*, بدیانت *bè-dianèt*, متعبدانه *moutè'èbbèdanè*.

PIEUX, EUSE, adj., دیندار *din-dar*, عبادتکار *'èbadèt-kar*, pr. t. *'èbadèt-kiar*, پارسا *parsa*, a. متدین *moutèdèiyèn*, pr. t. *mutèdèiyîn*; — fondation pieuse, وقف *vèqf*, pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ououqaf*, pr. t. *èvqaf*.

PIGEON, s. m., کبوتر *kèboutèr*, a. حمامه *hèmamè*, pr. t. *hamamè*, pl. حمامات *hèmamat*, pr. t. *hamamat*.

PIGEONNEAU, s. m., کبوتر بچه *bètchèyé kèboutèr*, کبوتر بچه *kèboutèr-bètchè*.

PIGEONNIER, s. m., خانه کبوتر *kèboutèr-khanè*, کبوتر *khanèyé kèboutèr*.

PIGNOCHER, v. n., (familier), بی اشتها خوردن *bi èchtèha khourdèn*.

PIGNON, s. m., چلغوزه هسته *hèstèyé kadj*, چلغوزه *tchèl-ghouzè*.

PILASTRE, s. m., ستون چهار گوشه *soutouné tchèhar-gouchè*.

PILAU, s. m., پلاو *pèlav*, pr. t. *pilav*.

PILE, s. f. amas, توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, a. کومه *koumè*; — mettre en pile, روی هم گذاشتن *roui hèm gou-zachtèn*.

PILER, v. a., کوفتن *kouftèn*, کوبیدن *koubidèn*; — pilé, e, کوبیده شده *koubidè-choudè*, کوبیده *koubidè*.

PILIER, s. m., پاییز *pazir*, پشتیبان *pouchti-ban*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

PILLAGE, s. m., تاخت *takht*, تاراج *taradj*, t. p. یغما *yèghma*, a. غارت *nèhb*, غارت *gharèt*.

PILLARD, *e*, adj., غارتگر *gharèt-guèr*, کننده *taradj-kounèndè*, *a*. نههاب *nèhhab*.

PILLER, *v. a.*, تاخت و تاراج کردن *takht-ou-taradj kèrdèn*,
 یغما کردن *takht-ou-taz kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*, *pr. t. yaghma kièrdèn*; — pillé, *e*, یغما
 شده *yèghma-choudè*, غارت شده *gharèt-choudè*, *a*.
 منهوب *mènhoub*.

PILLERIE, *s. f. V. PILLAGE*.

PILLEUR, *s. m. V. PILLARD*.

PILON, *s. m.*, دستۀ هاوَن *dèstèyé havèn*.

PILORI, *s. m.*, قاپق *qapouq*.

PILORIER, *v. a.* mettre au pilori, پای قاپق گذاشتن *paï qapouq gouzachtèn*; — au fig. diffamer, رسوا کردن *rèsva kèrdèn*.

PILOTAGE, *s. m.* ouvrage de pilotis, *V. PILOTIS*; — art de
 conduire un navire, راه نمائی کشتی *rah-nemaïyi kèchti*.

PILOTE, *s. m.*, راه نمائی کشتی *rah-nemaï kèchti*, بلد *bèlèd*.

PILOTER, *v. a.* enfoncer des pilotis, میخ چوبین بر زمین
 کوفتن *mikhé tchoubïn bè-zèmn kouftèn*; — terme de
 marine, راه نمائی کردن *rah-nemayi kèrdèn*.

PILOTIS, *s. m.*, میخ چوبین بر زمین کوفته *mikhé tchoubïn bèr zèmn kouftè*, *a*. نصب الاوتاد *nèsb-oul-ootad*, *pr. t. nèsb-ul-èttad*.

PILULE, *s. f.*, *a.* حبّ *hèbb*, *pr. t. habb*, *pl.* حبوب *houboub*.

PIMBÈCHE, *s. f.*, (familier), ناز فروش *naz-fourouch*.

PIMENT, *s. m.*, فلفل فرنگی *fèlfèlé frèngui*, بیبر *bibèr*.

PIN, *s. m.*, درخت کاج *dèrèkhté kadj*; — graine de pin,
V. PIGNON.

PINACLE, s. m., sommet d'un édifice, بالاي عمارت *balai 'ëmarèt*; — au fig. mettre au pinacle, بعيموق رسانيدن *bè-'ouyyouq rèçanidèn*, زياد از حد مدح کردن *ziad èz hedd mèdh kèrdèn*.

PINCE, s. f. bout du pied de certains animaux, سر ناخن *sère nakhouné hèivanat*; — les dents de devant du cheval, شيره *chirè*; — tenaille, انبر *èmbour*.

PINCÉ, e, adj. maniéré, a. متصنع *moutècennè*, pr. t. *mutaçanni*.

PINCÉE, s. f., سر انگشت *bè-qèdré sère èngoucht*.

PINCEAU, s. m., قلم نقاشی *qèlèmé nèqqachi*.

PINCEUR, v. a., نشکنج گرفتن *nèchkoundj guèrèftèn*; — arrêter, گرفتن *guèrèftèn*.

PINCETTE, s. f., ماشه *machè*, انبر *èmbour*.

PINÇON, s. m., marque qui reste quand on a été pincé, اثر نشکنج *ècèré nèchkoundj*.

PINDARISER, v. n., faire montre d'éloquence (peu usité), اظهار بلاغت فروشى کردن *bèlaghèt-fèrouchi kèrdèn*, اظهار بلاغت کردن *èzharé bèlaghèt kèrdèn*, a. تفضیح *tèfès-souh*, pr. t. *tèfassuh*.

PINDARISEUR, s. m., qui fait montre d'éloquence, (peu usité), متفصح *bèlaghèt-fèrouch*, a. متفصح *moutèfèssèh*, pr. t. *mutèfassih*.

PINEAU, s. m., انگور سياه *èngouré siah*.

PINQUE, s. f., کشتى بارکش *kèchtiï bar-kèch*.

PINSON, s. m., oiseau, گيى *gui*, کيبو *kibou*, گيىبو *guibou*.

PINGRE, s. m., اvaro, مرد خسيس *mèrdé khècis*.

PINTADE, s. f., مرغ مصرى *mourghé mèsri*.

PINTE, s. f., پیمانه می *pèimanèyé mèi*.

PIOCHE, s. f., کلنگ *koulèng*.

PIOCHER, v. a., کاویدن زمین کردن *zèmin kèndèn*, کاویدن *ka-vidèn*.

PIOCHEUR, EUSE, s. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, pr. t. *kar-kun*.

PIONNIER, s. m., حفر کننده زمین کن *zèmin-kèn*, *hèfr-kounèndè*.

PION, s. m. pièce du jeu d'échecs, پیاده *piadè*.

PIPE, s. f., چبوق *tchèbouq*, pr. t. *tchoubouq*; — fumer la pipe, چبوق کشیدن *tchèbouq kèchidèn*.

PIPEAU, s. m. flûte champêtre, نی شبان *nèyé chèban*.

PIPEAUX, s. m. pl., شاخه‌های دبق آلود *chakhèhaï dèbèq-âloud*.

PIPÉE, s. f., شکار با دبق کردن *chèkar ba dèbèq kèrdèn*, pr. t. *chikiar ba dèbèq kièrdèn*, با دبق پرندۀ گرفتن *ba dèbèq pèrèndè guèrèftèn*, با دبق پرندۀ صید کردن *ba dèbèq pèrèndè sèid kèrdèn*.

PIPER, v. a., با دبق مرغ صید کردن *ba dèbèq mourgh sèid kèrdèn*; — au fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*.

PIPERIE, s. f., دغلی *dèghèli*.

PIPEUR, s. m., دغل *dèghèl*, t. p. حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

PIQUANT, E, adj., خنده *khèlèndè*; — piquant au goût, تند *tound*, pr. t. *tund*; — offensant, mot piquant, حرف نیشدار *hèrfè nich-dar*.

PIQUANT, s. m., خار *khar*.

PIQUE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزراق *mèzraq*, سنان *sènan*, pr. t.

sinan, pl. اسنان *èsnan*; — brouillerie, دلگیری *dèl-guiri*.

PIQUER, v. a., خلانیدن *khèlanidèn*, خلیدن *khèlidèn*, آژیدن *àjidèn*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — mordre, en parlant de certains animaux, گزیدن *guè-zidèn*, vulg. دندان گرفتن *dèndan guèrèftèn*; — au fig. offenser, رنجانیدن *rèndjandèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — se piquer, se sentir offensé, رنجیدن *rèndjidèn*; — se piquer de, se glorifier de quelque chose, ادعا کردن *èddè'a kèrdèn*; — piqué, e, خلیده *khèlidè*, آژیده *àjidè*; — offensé, رنجیده *rèndjidè*, دل آزرده *dèl-àzourdè*.

PIQUET, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*; — en parlant des troupes, گروه *guèrouh*, جوقه *djouqè*.

PIQUETTE, s. f., شراب بد *chèrabé bèd*.

PIQUEUR, s. m. qui dirige une meute de chiens, تازیبان *tazi-ban*; — homme qui surveille, qui dirige, (peu usité) a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

PIQUIER, s. m., نیزه دار *nèizè-dar*.

PIQUÈRE, s. f., خلیدگی *khèlidègui*.

PIRATE, s. m., دزد دریا *douzdé dèria*, راهزن دریا *rah-zènè dèria*.

PIRATER, v. n., در دریا دزدی کردن *dèr dèria douzdi kèrdèn*.

PIRATERIE, s. f., در دریا دزدی *douzdi dèr dèria*.

PIRE, adj. comp. des 2 g., بدتر *bèd-tèr*.

PIRIFORME, adj. des 2 g., به ترکیب گلابی *bè-tèrkibé goulabi*.

PIROGUE, s. f., ناوله *navè*.

PIROUETTE, s. f. jouet, فرفره *fèrfèrèk*, فرفره *fèrfèrè*; — tour entier du corps qu'on fait en se tenant sur la pointe d'un seul pied, چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *tchèrk khourdenè bèr sèrè yèk pa èstadè*.

PIROUETTER, v. n., چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *bèr sèrè yèk pa èstadè tchèrk khourden*.

PIS, s. m., پستان حیوانات *pèstane hèivanat*.

PIS, adv. comp., بدتر *bèd-tèr*; — de pis en pis, de mal en pis, بدتر بدتر *bèd-tèr èndèr bèd-tèr*; — au pis aller, هیچ نباشد *hitch nè-bachèd*; — il n'y a rien de pis que cela, هیچ بدتر نیست *hitch tchiz èz in bèd-tèr nist*.

PISCINE, s. f. bassin, a. حوض *hoouz*, pr. t. havouz; — vier, حوض ماهی *hoouzé mahi*.

PISSAT, s. m., پیشاب *pichab*, شاش *chach*, a. بول *booul*, pr. t. *bèvl*.

PISSEMENT, s. m., بی اختیار شاش *chaché bi èkhtiar*.

PISSEUR, v. n., ادرار کردن *chach kèrdèn*, ادرار کردن *èdrar kèrdèn*; — en parlant des chevaux, آب انداختن *èndakhtèn*.

PISSEUR, EUSE, بسیار شاش کننده *bèciar chach kou-nèndè*.

PISSOIR, s. m., جلی شاش کردن *djaï chach kèrdèn*, a. مبال *mèbal*.

PISSOTER, v. n., جسته جسته شاشیدن *djèstè-djèstè chachidèn*.

PISTACHE, s. f., پسته *pèstè*, a. فستق *fèstèq*.

PISTACHIER, s. m., درخت پسته *dèrèkhté pèstè*, pr. t. *di-rakhti pèstè*.

PISTE, s. f., رد پا *rèdè pa*, اثر پا *ècèrè pa*.

PISTIL, s. m., ناف شکوفه *nafé goul*, ناف *nafé chou-koufè*.

PISTOLET, s. m., طپانچه *tèpantchè*, t. p. پشتو *pèchtoou*, pr. t. *pichtèu*.

PISTON, s. m., میل *mil*, دسته *dèstè*; — le piston d'une pompe, میل طولمبه *milè touloumbè*.

PITANCE, s. f., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

PITEUSEMENT, adv., بطوریکه دل آدم میسوزد *bè-toouri-ké dèlè àdèm mi-souzèd*, انگیزانه *tèrèhhoum-ènguizanè*.

PITEUX, MUSE, adj., سزای ترخم *sèzaï tèrèhhoum*, شایسته *chayèstèyé rèhm*.

PITIÉ, s. f., a. رحم *rèhm*, pr. t. *rahm*, ترخم *tèrèhhoum*, pr. t. *tèrahhum*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèsqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — avoir pitié, کردن رحم *rèhm kèrdèn*; — sans pitié, بی رحم *bi rèhm*.

PITON, s. m., حلقه دار *mikhé hèlqè-dar*.

PITOYABLE, adj. des 2 g., رقت انگیز *rèqqèt ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*, مرحمت انگیز *mèrhèmèt ènguiz*; — mauvais, méprisable, بد بسیار *bèciar bèd*, نا مربوط *na-mèrbout*, a. ردی *rèdi*; — il se dit aussi pour enclin à la pitié, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihru-ban*, صاحب رحم *sahèbé rèhm*.

PITOYABLEMENT, adv., رقت انگیزانه *rèqqèt-ènguizanè*; —

d'une manière qui excite le mépris, بسیار بد *bè-ciar bèd*.

PITTORESQUE, adj. des 2 g., شایان نقش کردن *chayané nèqch kèrdèn*, نگار و نقش *chayané nèqch-ou-nègar*.

PITTORESQUEMENT, adv., بطوریکه شایان نقش و نگار است *bè-tpouri-ké chayané nèqch-ou-nègar èst*, pr. t. *bè-tèvri-ki chayani naqch u-niguiar est*.

PITUITE, s. f., humeur lymphatique, a. بلغم *bèlghèm*, pr. t. *balgham*, نخاعه *noukha'èt*, pr. t. *noukha'at*, نخامة *noukhamèt*.

PITUITAIRE, adj. des 2 g., a. بلغمی *bèlghèmi*, pr. t. *balghami*.

PITUITEUX, EUSE, adj., بلغمدار *noukha'èt-dar*, بلغمدار *bèlghèm-dar*.

PIVERT, s. m., کاسکینه *kaskinè*, سبزک *sèbzèk*,

PIVETTE ou PIVOINE, s. f. fleur, گل صد تومانی *goulé sèd-toumani*.

PIVOT, s. m., میل *mil*, a. قطب *qoutb*, pl. اقطاب *èqtab*, pr. t. *aqtab*.

PIVOTER, v. n. tourner sur un pivot, دور میل گردیدن *doouré mil guèrdidèn* ou چرخ خوردن *tchèrk khourdən*.

PLACAGE, s. m., چسپاندن صفحه *tchèspandènè sèfhè*.

PLACARD, écrit qu'on affiche, اعلام نامچه بر دیوار چسپانده *è'èlam-namtchèyé bèr divar tchèspandè*, ورقه بندیوار *vèrèqè bè-divar tchèspandè*.

PLACARDER, v. a., ورقه بندیوار چسپاندن *vèrèqè bè-divar tchèspandèn*.

PLACE, s. f., جا *dja* ou جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakîn*, مقام *mèqam*, pr. t. *maqam*; — mettre chaque chose à sa place, هر چیز را بجایش گذاشتن *hèr tchizi-ra bè-djaï-èch gouzachtèn*; — faire place, جا دادن *dja dadèn*; — service, emploi, جاه *djah*, a. مأموریت *mè'èmouriyèt*, خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khid-mèt* ou *khizmèt*, منصب *mènsèb*, pr. t. *mansab*; — forteresse, a. قلعه *qèl'è*, pr. t. *qal'è*; — marché. بازار *ba-zar*; — place publique, میدان *mèidan*.

PLACEMENT, s. m., پول بمنفعت دادن *dadènè poul bè-mèn-fè'èt*; — occasion de vendre, مجال فروش *mèdjalé fourouch*.

PLACER, v. a., جانبا *bè-djaï gouzachtèn*, جانبا *dja bè-dja kèrdèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*; — placer de l'argent, پول بمنفعت دادن *poul bè-mèn-fè'èt dadèn*; — placer une personne, lui trouver un emploi, کسی بمریت پیدا کردن *bèraï kèci mè'èmouriyèt pèida kèrdèn*; — se placer, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

PLACET, s. m., a. عریضه *'èrizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*.

PLAFOND, s. m., a. سقف *sèqf*.

PLAFONNER, v. a., سقف ساختن *sèqf sakhtèn*.

PLAGE, s. f., لب دریا *lèbé dèria*, کنار دریا *kènaré dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahil*.

PLAGIAIRE, s. m., درد تألیفات مردم *douzdé tè'èlifaté*

mèrdoum, a. منتحل mountèhèl, pr. t. muntèhil.

PLAGIAT, s. m., دزدی تألیفات مردم douzdi tèt'èlifaté mèrdoum, a. انتحال èntèhal, pr. t. intihal.

PLAIDANT, E, adj., qui plaide un procès, مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè, a. محاصم moukhacèm, pr. t. moukhacim, pl. مخاصمین moukha-cèmīn, pr. t. moukacimīn.

PLAIDER, v. n., مرافعه کردن mourafè'è kèrdèn, مرافعه داشتن mourafè'è dachtèn.

PLAIDEUR, EUSE, s., مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè; — qui aime à plaider, مرافعه دوست mourafè'è-doust.

PLAIDOIRIE, s. f. action de plaider, a. مرافعه mourafè'è, pr. t. murafa'a; — art de plaider, فن مرافعه fènné mourafè'è, pr. t. fènni murafa'a.

PLAIDOYER, s. m., a. تقرير مرافعه tègriré mourafè'è, pr. t. taqriri murafa'a.

PLAIE, s. f., زخم rich, زخم zèkhm, pr. t. zakhm; — au fig., a. مصیبت mucibèt, pl. مصایب mèçayèb, pr. t. mèçayib, بلا bèla.

PLAIGNANT, E, adj., گله‌مند guèlèmènd, pr. t. guilèmènd, شکایت گله guèlè-kounèndè, pr. t. guilè-kunèndè, عارض شاکي chəkayèt-kounèndè, a. شاکي chaki, 'àrez, pr. t. 'àriz, متعی moudde'i.

PLAIN, E, adj. uni, هموار hèmvar; — de plain-pied de même degré ou de même étage, هم‌دیکتر متساوی moutèçavi hèm-diguèr, a. متساوی moutèçavi, pr. t. moutèçavi, مستوی moustèvi.

PLAINDE, v. a., دل سوختن *dèl soukhtèn*, pr. t. *dil soukh-tèn*, غم خوردن *ghèm khourdən*, pr. t. *gham khourdən*;
 — je le plains, غم اورا میخورم *ghémé ou-ra mi-khou-rèm*, دلم میسوزد *bèr əhval-əch dèl-əm mi-souzèd*, pr. t. *bèr əhval-əch dīl-əm mi-souzèd*; — se plaindre, شکایت کردن *guèlèməndi kèrdèn*, شکایت کردن *chèkayèt kèrdèn*, pr. t. *chikiayèt kièrdèn*, شکوه کردن *chèkòè kèrdèn*; — regretter, تأسف خوردن *té'əssouf khourdən*; — se lamenter, ناله کردن *noouhè kèrdèn*, مویه کردن *mouyè kèrdèn*, نالیدن *nèvhè kièrdèn*, pr. t. *nalidèn*.

PLAINE, s. f., بیابان *biaban*, دشت *dècht*, ا. صحرأ *səhra*, pr. t. *sahra*.

PLAINTE, s. f. gémississement, زاری *zari*, ناله *nalè*; — exposé d'un grief, گله *guèlè*, گله مندی *guèlèməndi*, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, شکوه *chèkòè*.

PLAINTIF, IVE, adj. qui se lamente, نالان *nalàn*; — qui a l'accent de la plainte, ا. حزین *hèzīn*, pr. t. *hazīn*.

PLAINTIVEMENT, adv., زاری و ناله *bè nalè-ou-zari*.

PLAIRE, v. n., خوش آمدن *khoch amèdèn*, پسندیدن *pəcèndidèn*, پسند طبع شدن *pəcèndé tèb' choudèn*; — cela m'a plu, این را پسندیدم *èn-ra pəcèndidèm*, از این آمد *èz in khoch-əm amèd*; — se plaire à حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — s'il vous plait, التفات بفرمایید *èltèfat bè-fèrmayid*, pr. t. *iltifat bè-fèrmayid*; — s'il plait à dieu, اگر خدا *əguèr khouda khahèd*, ا. انشاء الله *èn-cha' allah*, pr. t. *in-cha' allah*; — plût à Dieu, کاشکه *kach-ké*, pr.

t. *kiachki*; — plaise à Dieu, *khouda bə-khahèd*, pr. t. *khoda bə-khahèd*; — à Dieu ne plaise, *khouda nè-kounèd*, a. معاذ الله *ma'az allah*.

PLAISAMMENT, adv. d'une manière agréable, *bə khochi*, بطور خوش *bə-toouré khoch*; — ridiculement, *bə-toouré hédjv*, بطور مسخرگی, *bə-toouré mèskhèrègui*.

PLAISANCE, s. f., lieu de plaisance, *tèfèrroudj-gah*, pr. t. *tèfarrudj-guiah*.

PLAISANT, E, adj., خوش آیند *khoch-âyènd*, a. مقبول *mèqboul*, pr. t. *maqboul*; — risible, خنده آور *khèndè-âvèr*, a. مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*; — ridicule, مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*.

PLAISANTER, v. n., خوشطبعی کردن *choukhi kèrdèn*, ریشخند کردن *khoch-tèb'i kèrdèn*; — railler, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

PLAISANTERIE, s. f., شوخی *choukhi*, لاف *lagh*, a. هزل *hèzl*, مزاحه *moumazèhè*, pr. t. *mumazaha*; — raillerie, استهزا *tèmèskhour*, ریشخندی *rich-khèndi*, a. *èstèhza*, pr. t. *istikza*.

PLAISIR, s. m., لذت *lèzzèt*, pr. t. *lèzzèt*, محظوظیت *mèhzouziyèt*, pr. t. *mahzouziyèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*; — divertissement, خوشگذرانی *khoch-gouzèrani*, a. التفت *tèfèrroudj*, pr. t. *tèfarrudj*; — grâce, ائتفات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, کرم *kèrèm*, لطف *loutf*; — faites-moi le plaisir de التفت بفرمایید *èltèfat bə-fèr-mayid*, بکنید لطف *loutf bə-kounid*; — avec plaisir,

بندگی و اطاعت *bèndègui-ou-èta'èt*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — faire plaisir, ممنون کردن *khochnoud kèrdèn*, مهنون کردن *mèmnoun kèrdèn*; — par plaisir, برای ذوق *bè-raï zoouq*, pr. t. *bèraï zèvq*, برای کیف خود *bèraï kèifé khoud*, pr. t. *bèraï kèifi khod*, برای حظ نفس خود *bèraï hèzzé nèfsé khoud*.

PLAN, s. m. dessin d'un bâtiment, نقشه *nèqchè*, a. رسم *rèsm*, طرح *tèrh*; — surface, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. صفاحات *soutouh*, صفاحه *sèfhè*, pr. t. *safha*, pl. صفاحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*; — plan horizontal, صفاحه افقی *sèfhèyé oufouqi*, pr. t. *safhaï oufouqi*; — plan vertical, صفاحه عمودی *sèfhèyé 'èmoudi*, pr. t. *safhaï 'amoudi*.

PLAN, E, adj., هموار *hèm-var*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*, مسطح *moucèttèh*, pr. t. *muçattah*.

PLANCHE, s. f., تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*.

PLANCHÉIER, v. a., garnir de planches, تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*; — planchéié, e, تخته فرش کرده *tèkhtè-fèrch-kèrdè*.

PLANCHER, s. m. partie basse d'une chambre, تخته فرش *tèkhtè-fèrché outaq*, pr. t. *takhta-fèrchi otaq*; — la partie haute, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*, pl. سقفوف *souqouf*.

PLANCHETTE, s. f., کوچک تخته *tèkhtèyé koutchèk*, pr. t. *takhtayî kutchuk*.

PLAÇON, ou PLANTARD, s. m., branche à replanter, قلمه *qèlèmé*.

PLANE, ou PLATANE, s. m., چنار *tchénar*.

PLANE, s. f. instrument tranchant, لیس لیزه *licè, lizè*.

PLANER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*; — considérer de haut, بنظر بلند مشاهده کردن *bè-nèzèrè boulènd mou-chahèdè kèrdèn*.

PLANER, v. a. polir, (peu usité), بیسه زدن *bicè zèdèn*, صاف کردن *pèrdakht kèrdèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

PLANÉTAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بسپاره *moutè'èllèq bè-sèiyarè*.

PLANÈTE, s. f., دزدمه *dèzdèmè*, هرباست *hèrbast*, (peu usités), a. سپاره *sèiyarè*.

PLANISPHERE, s. m., نقشه مصفح کره ارض *nèqchèyè mou-cèffèhé kourèyè'èrz*, pr. t. *naqchè muçaffahi kurèi'arz*, مصفح کره *kourèyè moucèffèh*, pr. t. *kurèi muçaffah*.

PLANIMÉTRIE, s. f. art de mesurer les surfaces planes, a. علم مساحت سطوح *'èlmè mèçahètè soutouh*, pr. t. *'ilmi mèçahati soutouh*.

PLANT, s. m., قلمه *qèlèmè*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*, pl. اغراس *èghras*.

PLANTAGE, s. m. action de planter, نشانندن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, نشا *nècha*, pr. t. *nicha*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*.

PLANTAIN, s. m. nom de plante, دار خوشه *nèbatè khouchè-dar*.

PLANTARD, s. m. V. PLANÇON.

PLANTATION, s. f. V. PLANTAGE; — se prend aussi pour plant. V. PLANT.

- PLANTE**, s. f., گیاه *guiah*, بوته *boutè*, a. نبات *nèbat*, pl. نباتات *nèbatat*; — plante du pied, کف پا *kèfé pa*, pr. t. *kèfi pa*.
- PLANTER**, v. a., نشانیدن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, pr. t. *kiachtèn*; — planté, e, نشاند *nèchandè*, pr. t. *nichandè*, کاشته *kachtè*, pr. t. *kiachtè*, a. مغروس *mèghrous*, pr. t. *maghrous*.
- PLANTEUR**, s. m., نشانندهٔ درخت *nèchandèyé dèrèkht*, a. غارس *gharès*, pr. t. *gharis*.
- PLANTOIR**, s. m., آلت کاشتن *àlètè kachtèn*, pr. t. *àlèti kiachtèn*, آلت نشانیدن درخت *àlètè nèchandèn dèrèkht*, pr. t. *àlèti nichandèn dirakht*.
- PLANTON**, s. m., a. ملازم *moulazèm*, pr. t. *mulazim*.
- PLANURE**, s. f., جوب تراشهٔ *tèrachèyé tchoub*, pr. t. *tèrachèr tchoub*.
- PLAQUE** (de fer) s. f., آهني تختة *tèkhtèyé àhèni*, a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. الواح *èlvah*.
- PLAQUER**, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, ورقة چسپانیدن *verèqè tchèspandèn*; — plaquer un soufflet, سيلی زدن *sili zèdèn*; — plaqué, e, ورق چسپانده *verèq-tchèspandè*; — plaqué d'argent, ورق نقره چسپانده *verèqè nouqrè tchèspandè*.
- PLASME**, s. m., گرد زمر *guèrdé zoumroud*.
- PLASTIQUE** adj. des 2 g., مصرر *moucèvvèr*, pr. t. *muçavvir*.
- PLASTRON**, s. m., جوشن *djoouchèn*, pr. t. *djèvchèn*, a. صدريه *sèdriyè*.
- PLASTRONNER**, (se), mettre un plastron, جوشن پوشیدن *djoouchèn pouchidèn*.

PLAT, s. m., دوری *doouri*, pr. t. *dèvri*, a. طباق *tèbaq*, pr. t. *tabaq*, pl. اطباق *ètbaq*, صحن *sèhn*, pr. t. *sahn*, pl. صحنون *souhoun*; — plat profond, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

PLAT, E, adj., تخت *tèkht*, پخش *pèkhch*, پخت *pèkht*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*; — pays plat, دیار بی کوه *diarè bi-kouh*; — dénué de saveur, بی مزه *bi-mèzè*, بی نمک *bi-nèmèk*.

PLATANÉ, s. m., چنار *tchènar*.

PLAT-BORD, s. m., دیوار کشتی *divarè kèchti*.

PLATEAU, s. m., قهوه سینی *qèhvè-sini*, pr. t. *qahvè-sini*, مجموعه *mèdjmovè*, vulg. *mèdjme'*; — terrain élevé, تپه *tèpè*; — fond de balance, ترازو *kèffèiné tèrazou*, pr. t. *kèffèini tèrazou*.

PLATE-BANDE, s. f., کنار خیابان *kènarè khiaban*, کنار باغچه *kènarè baghtchè*.

PLATE-FORME, s. f. toit de maison en Orient; terrasse, بام *bamè khandè*, بام پشت *pouchté bam*, a. سطح *sèth*, pl. سطوح *soutouh*; — art militaire, سکوئی توپ *sèkouï toup*.

PLATE-LONGE, s. f., تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *qaïch*.

PLATEMENT, adv., بی مزگی *bè bi mèzègui*.

PLATINE, s. f., platine d'un fusil, چقماق *tchèqmaq*, pr. t. *tchaqmaq*.

PLATINE, s. m. sorte de métal, طلائی سفید *tèlaï sèfid*, pr. t. *tilaï sèfid*.

PLATITUDE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*.

PLATON, nom propre, a. افلاطون *èflatoun*.

PLATONICIEN, NE, adj. qui se rapporte à Platon, a. افلاطونی *èflatouni*.

PLATONIQUE, adj. des 2 g., a. افلاطونی *èflatouni*.

PLATONISME, s. m., a. مذهب افلاطون *mèzhèbè èflatoun*,
pr. t. *mèzhèbi iflatoun*.

PLÂTRAGE, s. m., گچکاری *guèdj-kari*.

PLÂTRAS, s. m., نخاله دیوار *noukhalèyé divar*.

PLÂTRE, s. m., گچ *guèdj*.

PLÂTRER, v. a., بگچ اندودن *guèdj malidèn*, بگچ
bè-guèdj èndoudèn; — au figuré, cacher quelque chose
sous des apparences peu solides, گدل مالی کردن *guèl-*
mali kèrdèn.

PLÂTRERIE, s. f. V. PLÂTRIÈRE.

PLÂTREUX, EUSE, adj., آلود *guèdj-àloud*.

PLÂTRIER, s. m., گچ پز *guèdj-pèz*.

PLÂTRIÈRE, s. f., گچ معدن *mè'èdèné guèdj*.

PLAUSIBILITÉ, s. f., a. معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qou-*
liyèt, مناسب *mounacèbèt*.

PLAUSIBLE, adj. des 2 g., مقرون بصواب *mèqroun bè-sèvab*,
موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a. معقول *mè'èqoul*, pr. t.
ma'qoul.

PLAUSIBLEMENT, adv., a. موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a.
معقولاً *mè'èqoulèn*, pr. t. *ma'qoulèn*.

PLÉBÉIEN, NE, adj., a. عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t.
'avamm-un-nas.

PLÉIADES, s. f. pl. constellation, پروین *pèrvîn*, a. ثریا *sou-*
rèiya.

PLEIN, *E*, adj., *پُر* *pour*, انباشته *èmbachtè*, *a.* مملو *mèmlou*,
 لشکون *mèchhoun*; — plein jusqu'au bord, لبالب *lèba-lèb*,
 مالا مال *mala-mal*; — entier, *a.* تمام *tamm*,
 تمام *tèmam*, *pr. t.* *tamam*, کامل *kamèl*, *pr. t.* *kiamil*;
 — la pleine lune, ماه چهارده *mahé tchèhar-dè*, *a.* بدر
bèdr; — à pleines mains, خرمن خرمن *khèrmèn-khèr-*
mèn; — en plein hiver, زمستان در عین *dèr 'èiné zè-*
mèstan, *pr. t.* *dèr 'aïni zè-mèstan*, زمستان در وسط *dèr*
vècètè zè-mèstan, *pr. t.* *dèr vaçati zè-mèstan*; — en plein
 été, تابستان در وسط *dèr vècètè tabèstan*.

PLEINEMENT, *adv.*, بطور کامل *bè-toouré kamèl*, *pr. t.* *bè-*
tèori kiamil, *a.* تماماً *tèmamèn*, بالتام *bèt-tèmam*, *pr. t.*
bit-tèmam.

PLÉNIÈRE, *adj.*, *a.* assemblée plénière, عمومی *'oumoumi*,
 عام *'amm*.

PLÉNIPOTENTIAIRE, *s. m.*, *a.* مختار *moukhtar*, *a.* مرخص
mourèkhkhès, *pr. t.* *murakhkhas*; — ministre pléni-
 potentiaire, وزیر مختار *vèzir-moukhtar*.

PLÉNITUDE, *fezouni* فوزنی *fezouni*, *a.* افراط *èfrat*, *pr. t.* *ifrat*,
 طغیان *toughian*, غلبه *ghèlèbè*; — plénitude d'humeurs,
 طغیان اخلاط *toughiané èkhlat*, *pr. t.* *toughiani*
ikhlat; — en parlant de la puissance des grands, *a.*
 کمال *kèmal*.

PLÉONASME, *s. m.*, حرف زیادی *hèrfé ziadi*, *a.* لفظ زاید
lèfzé zayèd, *pr. t.* *lafzi zaïd*.

PLEURANT, *E*, *adj.*, گریان *guèrian*, *pr. t.* *guirian*, *a.* باکی
baki.

PLEURS, *s. m. pl.* larmes, اشک چشم *àchké tchèchm*; —

plainte, gémissement, گریه *guèriè*, pr. t. *guiriè*, گریه
 وزاری *guèriè-ou-zari*, pr. t. *guiriè-u-zari*, نوحه *noouhè*,
 pr. t. *nèvhè*, مویه *mouyè*.

PLEURER, v. n., گریه کردن *guèriè kèrdèn*, گریستن *guè-
 ristèn*, pr. t. *guiristèn*.

PLEURÉSIE, s. f. inflammation du poumon, برسام *bèrsam*,
 ذات سینہ پہلو *sinè-pèhlou*, درد پہلو *dèrdé pèhlou*, a. ذات
 الجنب *zat-oul-djèmb*.

PLEURÉTIQUE, adj. des 2 g., برسامی *bèrsami*.

PLEUREUR, EUSE, s., همیشه گریه کننده *guèriè-kounèndè*,
 گریان *hèmichè-guèrian*.

PLEUREUSE, s. f., گریه کننده باجرت *guèriè-kounèndèyè*
bè-eudjrèt.

PLEUREUX, EUSE, s. m., (vulgaire) گریان *guèrian*.

PLEURNICHER, v. n., گریه دروغی *douroughi guèriè*
kèrdèn.

PLEURO-PNEUMONIE, s. f., a. ذات الجنب مع درم جنب ریه *zat-oul-djèmb mè'è vèrèmé djèmbé riè*, pr. t. *zat-ul-
 djènbi ma'a vèrèmi djènbi riè*.

PLEUTRE, s. m. homme sans courage, مرد بی زهره *mèrdé*
bi-zèhrè, مرد بی غیرت *mèrdé bi-ghèirèt*; — avare, a.
 خسیس *khècis*.

PLEUVOIR, v. imp., باریدن *baridèn*, باران آمدن *baran*
àmèdèn; — il pleut, باران میآید *baran mi-âyèd*.

PLÈVRE, s. f. terme d'anatomie, غشاء الجنب *ghècha'-
 oul-djèmb*.

PLEXUS, s. m. terme d'anatomie, شبکه الاعصاب *chè-
 bèkèt-oul-è'çab*.

PLI, s. m., تا *ta*, لای *lai*, شکن *chèkèn*, pr. t. *chikèn*, شکنج *chèkèndj*; — se dit d'une lettre, پاکت *pakèt*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

PLIABLE, adj. des 2 g., لا کردنی *la-kèrdèni*, لا کردنی آسان *la-kèrdèn-èch àsan*.

PLIAGE, s. m. action de plier, V. PLIER.

PLIANT, s. m., لا میشود *sèndèlîi ké dou la mi-chèvèd*.

PLIANT, e, adj., نرم *nèrm*, خم شدنی *khèm-choudèni*, V. PLIABLE.

PLIER, v. a., تا کردن *ta kèrdèn*, لا کردن *la kèrdèn*; — courber, خم کردن *khèm kèrdèn*; — au figuré, assujettir, accoutumer, عادت دادن *àdèt dadèn*, عادی کردن *adi kèrdèn*; — v. n., خم شدن *khèm choudèn*; — au figuré, reculer, céder; V. RECULER; — plié, e, خم شده *ta-choudè*, لا شده *la-choudè*; — incliné, خم شده *khèm-choudè*, خمیده *khèmidè*, a. منعنی *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

PLIEUR, SE, s., لا کننده *la-kounèndè*.

PLIOIR, s. m., اسباب تا کردن کاغذ *èsbabé ta kèrdèné kaghèz*.

PLISSER, v. a., چین چین کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*, شکن کردن *chèkèn kèrdèn*, pr. t. *chikièn kièrdèn*; — se plisser, چین چین شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — plissé, e, چین چین شده *tchîn-tchîn*, چین چین شده *tchîn-tchîn-choudè*.

PLISSURE, s. f. manière de faire les plis, طرز چین چین کردن *tèrzé tchîn-tchîn kèrdèn*.

PLOMB, s. m., سرب *sourb*; — de chasse, t. p. ساجمه *satchmè*; — à plomb, loc. adv., a. عمودياً *'èmodièn*, pr. t. *'amoudièn*.

PLOMBAGINE, s. f. mine de plomb, سرب معدن *mè'è-dèné sourb*.

PLOMBAGE, s. m. action de plomber, V. **PLOMBER**.

PLOMBER, v. a., بسرب اندودن *bè-sourb èndoudèn*, بسرب *bè-sourb guèrèftèn*, pr. t. *bè-sourb guiriftèn*; — appliquer un sceau de plomb sur des ballots de marchandises, مهر سربی زدن *mohré sourbi zèdèn*, pr. t. *meuhré surbi zèdèn*; — attacher du plomb, سرب بسرب چسپاندن *sourb tchèspandèn*; — plombé, e, بسرب *bè-sourb èndoudè*, بسرب گرفته *bè-sourb guè-rèftè*, pr. t. *bè-sourb guiriftè*, a. مرسوص *mèrsous*.

PLOMBERIE, s. f. art. de fondre le plomb, سرب گدازی *sourb-goudazi*; — lieu où l'on fond le plomb, کارخانه سربریزی *kar-khanèyé sourb-rizi*.

PLOMBEUR, s. m., مهر سربی زن *meuhré sourhi zèn*.

PLOMBIER, s. m., سربریز *sourb-riz*, سربگداز *sourb-goudaz*, pr. t. *surb-gudaz*.

PLONGEANT, e, adj., a. هابط *habèt*, pr. t. *habit*, منهبط *mounhèbèt*, pr. t. *munhèbit*.

PLONGÉE, s. f. (peu usité), شیب *chib*, t. p. شیو *chiv*, a. هبطه *hèbtèt*.

PLONGEON, s. m. oiseau aquatique, مرغ *magh*, a. مائکون *mayèkoun*.

PLONGER, v. a., بآب فرو بردن *ghoutè dadèn*, بآب *bè-àb fourou bourdèn*; — plonger v. n. et se plonger,

v. pron. بآب فرورفتن *ghoutè khourdèn*, غوته خوردين *ghoutè khour*, *bè-âb fourou rèftèn*.

PLONGEUR, s. m., غواص *ghèv-eas*, پر. t. *ghavvas*.

PLOYABLE, adj. des 2 g. V. PLIABLE.

PLOYER, v. a. V. PLIER; — se ployer v. pron. céder, V. CÉDER.

PLUIE, s. f., باران *baran*, بارندگی *barèndègui*, a. مطر *mè-tèr*, pl. امطار *èmtar*.

PLUMAGE, s. m., پر *pèr*.

PLUMASSEAU, s. m. balai de plume, V. PLUMEAU; — petit bout de plume, تکه پَر *tèkèyé pèr*; — terme de chirurgie; tampon de charpie, سربندی از تفتیک *sèr-bèndi èz tèftik*.

PLUMASSERIE, s. f., پرفروشی *pèr-fourouchi*.

PLUMASSIER, ÈRE, s., پرفروش *pèr-fourouch*.

PLUME, s. f., پَر *pèr*; — les plumes d'un oiseau, پر پرند *pèré pèrèndè*, مرغ *pèré mourgh* pr. t. *pèri murgh*; — pour écrire, a. قلم *qèlèm*, pr. t. *qalèm*; — gens de plume, a. اهل قلم *èhlé qèlèm*. pr. t. *èhli qalèm*.

PLUMEAU, s. m., جاروب از پر *djaroub èz pèr*.

PLUMER, v. a., پر کردن *pèr kèndèn*.

PLUMET, s. m., جغه *djèghè*, آخار *âkhar*; — plumes dont on fait les plumets, t. p. جگرنه *djèguèrnè*.

PLUMEUX, EUSE, مودار *mou-dar*.

PLUMITIF, s. m., a. حکم مسوده *moucèvvèdèyé* *heukmé chér'i*, pr. t. *mucèvvèdèi hukmi chér'i*.

PLUPART, s. f. la plupart, زیادی *ziadi*, a. اکثر *èksèr*; —

la plupart du temps, a. اکثر اوقات *èksèré ouqat*, pr. t. *èksèri evqat*.

PLURALITÉ, s. f., بسیاری *bèciari*, زیادتی *ziadèti*, a. کثرت *kèsrèt*.

PLURIEL, s. m., a. جمع *djèm'*, pr. t. *djèmi'*.

PLUS, adv. de comparaison, بیش *bich*, بیشتر *bich-tèr*, افزونتر *èfzoun-tèr*; — lorsqu'il précède un adjectif on ajoute simplement à la fin la particule تر *tèr*; — exemple: il est plus grand que vous, از شما بزرگتر است *èz chouma bouzoug-tèr-èst*, زیاده *ziadè*; — plus, le plus, la plus, les plus, ترین *tèrîn*; — le plus petit, کوچکترین *koutchèk-tèrîn* pr. t. *kutchuk-tèrîn* ou کوچکتر *èz hèmè koutchèk-tèr*, pr. t. *èz hèmè kutchuk-tèr*; — de plus en plus, هر دم بیشتر *hèr dèm bich-tèr*; — plus que par le passé, بیش از پیش *bich èz pich*; — il y a plus, de plus, outre cela, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — tout au plus, اگر باشد *hèmîn èguèr bachèd*, mountèhaï mèratèb, pr. t. *mountèhaï mèratib*, انتها *mountèha*; — plus ou moins, کم و بیش *kèm-ou-bich*, pr. t. *kièm-u-bich*, a. تقریباً *tègribèn*, pr. t. *taqribèn*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminèn*; — ni plus ni moins, زیاد و کم *bi kèm-ou-ziad*, pr. t. *bi-kièm-u-ziad*, زیاد و نه کم *nè-kèm-ou-nè-ziad*; — plus tôt, زودتر *zoud-tèr*; — au plus tôt, هر چه زودتر *hèr-tchè zoud-tèr mounmkèn chèvèd*; — plus tard, دیرتر *dir-tèr*, بعد از این *bè'èd èz in*; — avec la négative, دیگر *diguèr*; — je ne le ferai plus, دیگر نمیکنم *diguèr nè-mi-kounèm*; —

- d'autant plus que, *bè-khouçous ké*.
- PLUSIEURS, adj. pl. des 2 g., چندین *tchèndîn*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.
- PLUS-QUE-PARFAIT, s. m., a. ماضی اتم *maziî ètèmm*.
- PLUS TÔT, adv. V. PLUS.
- PLUTÔT, adv., marquant la préférence, زودتر *bèh-tèr*, *zoud-tèr*, بطریق اولی *bè-tèriqé ooula*, a. اولی *ooula*, pr. t. *èvla*, انسب *ènsèb*.
- PLUVIALE, adj. f. eau pluviale, آب باران *âbè baran*.
- PLUVIEUX, EUSE, adj., پیر باران *pour-baran*; — saison pluvieuse, فصل بارندگی *fèslé pour-baran*, فصل بارندگی *fèslé barèndègui*; — le temps est pluvieux, هوا باران است *hèva baran èst*.
- PNEUMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بهوا *moutè'èllèq* *bè-hèva*.
- PNEUMATOCÈLE, s. f. maladie du poumon, بادگند *badègound*, a. دبه *dèbbè*.
- PNEUMATOLOGIE, s. f. terme didactique, بحث در مواد *bèhsé der mèvadé rouhaniyè*.
- PNEUMATOMPHALE, s. f., بادگند ناف *badègoundé naf*, a. ادره السرة *èdrèt-ous-sourrè*.
- PNEUMATOSE, s. f., باد معده *badé mè'èdè*, pr. t. *badi mi'dè*, اماس معده *âmacé mè'èdè*, a. انتفاخ معده *èntèfakhè mè'èdè*, pr. t. *întifakhi mi'dè*.
- PNEUMONIE, s. f. maladie du poumon, a. ذات الرئة *zat-our-riè*.
- PNEUMONIQUE, adj. des 2 g., ذات الرئة *dèvaî zat-our-riyè*.

POCHE, s. f., a. جيب *djib*.

POCHER, v. a. pocher les yeux, چشم را زخم کردن *tchèchm-ra zèkhm kèrdèn*.

PODAGRE, s. m., نقس پا *nègrécé pa*.

POËLE, s. m. fourneau, پیچ اروسی *pitché ourouci*, بخاری *boukharî dhèni*.

POËLE, s. f. ustensile de cuisine, poêle à frire, تابه *tabè* (vulg.) *tavè*.

POËLÉE, s. f. plein une poêle, بقدر يك تابه *bè-qèdré yèk tabè*, pr. t. *bè-qadri yèk tabè*.

POËLIER, s. m. fabricant de poêles, بخاری آهنی ساز *boukharî dhèni saz*.

POËLON, s. m., تابه کوچک *tabèyé koutchèk*.

POÈME, s. m., a. منظومه *mènzoumè*, pl. منظومات *mènzoumat*.

POÉSIE, s. f., art de faire des vers, فن شعر گوئی *fènné ch'èr-gouyi*; — vers, a. شعر *ch'èr*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'ar*, pr. t. *ach'ar*.

POÈTE, s. m., a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chu'ara*.

POÉTIQUE, adj. des 2 g., a. شعری *ch'è'eri*, pr. t. *chi'ri*.

POÉTIQUEMENT, adv., شاعرانه *cha'èranè*, pr. t. *cha'iranè*.

POÉTISER, v. a., شعری کردن *ch'è'eri kèrdèn*; — v. n., شعر گفتن *ch'è'èr goftèn*.

POIDS, s. m. pesanteur, سنگینی *sènguini*, گرانى *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقل *sègalèt*, pr. t. *saqalèt*; — ce que pèse une chose, سنج *sèndj*, كيل *kil*, a. وزن *vèzn*; — morceau de métal qui sert à peser, سنگ ترازو *sèn-gué tèrazou*.

POIGNANT, *e*, adj., دلشکاف *dèl-chèkaf*, سخت *sèkht*, *a*.
حاذ *hadd*.

POIGNARD, *s. m.*, دشنه *dèchnè*, *a*. خنجر *khèndjèr*, *pr. t.*
khandjar, *pl.* خناجر *khènadjèr*, *pr. t.* *khènadjir*.

POIGNARDE, *v. a.*, با خنجر *ba khèndjèr zèdèn*.

POIGNÉE, *s. f.*, مشت *moucht*; — d'un sabre, etc., دسته
dèstè, *a*. قبضه *qèbzè*, *pr. t.* *gabza*.

POIGNET, *s. m.*, پیوندگاه دست *pèivènd-gahé dèst*.

POIL, *s. m.*, موی *moui*, مو *mou*.

POILU, *e*, adj., مودار *mou-dar*.

POINÇON, *s. m.*, سنیه *soumbè*, *pr. t.* *sunbè*, قلم حکاکی
qèlémè hèkkaki, *pr. t.* *qalèmi hakkaki*, *a*. مثقب *mèsqèb*.

POINÇONNER, *v. a.* marquer, مهر زدن *mohr zèdèn*, نشان
گذاشتن *nèchan gouzachtèn*.

POINDRE, *v. a.* piquer, آیدن *àgidèn*, خلیدن *khèlidèn*;
— *v. n.* commencer à paraître, دم زدن *dèm zèdèn*,
طلوع کردن *toulou' kèrdèn*; — en parlant du jour,
طلوع کردن صبح *toulou' kèrdèné soubh*.

POING, *s. m.*, مشت *moucht*, کوبه *moucht guè-*
rè-kèrdè; — donner un coup de poing, مشت زدن
moucht zèdèn.

POINT, *s. m.* piqure qui se fait dans l'étoffe avec une
aiguille, سوزنری *souzèn-zèni*; — ouvrage de tapisse-
rie, سوزندوزی *souzèn-douzi*; — petite marque qui se
fait sur le papier avec une plume, *a*. نقطه *nouqtè*, *pr.*
t. *noqta*; — endroit fixe, *a*. مرکز *mèrkèz*, *pr. t.* *mèr-*
kièz; — le principal d'une question, *a*. نکته *nouktè*,
pr. t. *nokta*, دقیقه *dèqiqè*, *pr. t.* *daqiqà*, *pl.* دقایق *dè-*

gayèq, pr. t. *daqaiq* ; — état, situation, a. حال *hal*, حالت *halèt* ; — il n'est pas en bon point, حالش نیست *hal-èch khoub nist* ; — arriver à point, بوقت رسیدن *bè-vèqt rècidèn*, pr. t. *bè-vaqit rècidèn* ; — degré, période, a. مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib* ; — au dernier point, در غایت مراتب *dèr ghayètè mèratèb* ; — de point en point, مری بمری *mouï bè-mouï* ; — de tout point, a. کاملاً *kamèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, کلاً *koulliètèn* ; — point du jour, سفیده دم *sèfidè-dèm*, سپیده دم *sèpidè-dèm*, بامداد *bamdad*, فجر دم *dèmé soubh*, a. فجر *fèdjir*.

POINT, adv., هیچ *hitch*, a. اصلاً *èsla*, pr. t. *asla* ; — il n'y a point d'argent, هیچ پول نیست *hitch poul nist* ; — point du tout, a. قطعاً *èsla-ou-qèt'a*, pr. t. *asla-vè-qat'a*.

POINTAGE, s. m. action de compter les points, V. COMP-TER, action de pointer un canon, V. POINTER.

POINTE, s. f., سر *sèr*, نوك *noouk* ; — pointe du jour, فجر دم *sèfidè-dèm*, سپیده دم *sèpidè-dèm*, a. فجر *fèdjir*, شفق *chèfèq*, pr. t. *chèfaq*.

POINTER, v. a. diriger vers un point, نشانه گرفتن *nèchanè guèrèstèn*, pr. t. *nichanè guiriftèn*, قراول رفتن *qèravoul rèstèn*, pr. t. *qaravoul rèstèn*.

POINTEUR, s. m., نشانه گیر *touptchiï nèchanè-guir*, pr. t. *toptchiï nichanè-guir*.

POINTILLAGE, ou mieux POINTILLÉ, s. m., نقطه کاری *nouqtè-kari*, a. تنقط *tènèqqout*.

POINTILLER, v. a. faire des points avec le crayon ou le

burin, etc., *nouqtè-kari kèrdèn* pr. t. *noqta-kiari kièrdèn*; — v. n. piquer quelqu'un par des mots désobligeants, *nich zèdèn*, *مضمون نیش زدن* *mèzmoun goftèn*.

POINTILLERIE, s. f., *moudjadèlèyé bi dja*, *مجادلہ بی جا*, a. *moudjadèlèyé batèlè*, pr. t. *mudjadèlèr batilè*.

POINTILLEUX, EUSE, adj. qui aime à pointiller, *nich-zèn*, *مضمونگو* *mèzmoun-gou*; — susceptible, *zoud*, *زود*, *zoud-rèndj*; — exigeant dans la société, *mouchkèl-pècènd*, *مشکل پسند*.

POINTU, E, adj., *tiz*, *تیز*, *sèr-èch tiz*, *سرس تیز*, *نوک* *tiz-noouk*.

POIRE, s. f. t. p, *èmroud*, ou *èrmoud*, pr. t. *ar-moud*, *گلابی* *goulabi*.

POIRÉ, s. m., *âbé goulabi*, *آب گلابی*.

POIREAU, s. m., *guèndèna*, *گندانه* *guendane*.

POIRÉE, bette, s. f. nom de plante, (*beta vulgaris*) V. BETTERAVE.

POIRIER, s. m., *dèrèkhté goulabi*, pr. t. *dirakhti gulabi*, *درخت گلابی*.

POIS, s. m. petits pois, *khoullèr*, *بسله* *bèslè*; — pois chiches, *noukhoudé qèzvini*, pr. t. *noukhoudi gazvini*, *نخود قزوینی*.

POISON, s. m., *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. *sèmm*, pl. *sèmour*, *سموم*.

POISSARDE, s. f., *zèné mahi-fourouch*, au figuré, grossière, V. GROSSIER.

POISSER, v. a. enduire de poix, بقییر اندودن *bè-qir èndou-dèn*; — salir, چرک کردن *tchèrk kèrdèn*.

POISSON, s. m., ماهی *mahi*, a. سمک *sèmèk*, pl. اسمک *èsmak*.

POISSONNERIE, s. f., محل ماهی فروشی *mèhèllè mahi-fourouchi*.

POISSONNEUX, EUSE, adj., پیر ماهی *pour-mahi*.

POISSONNIER, IÈRE, s., ماهی فروش *mahi-fourouch*.

POITRAIL, s. m., سینۀ اسب *sinèyé èsp*.

POITRINAIRE, adj. des 2 g., گزفتار درد سینۀ *guèrèftaré dèrdé sinè*.

POITRINE, s. f., سینۀ *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*.

POIVRE, s. m., فلفل *fèlfèl*.

POIVRER, v. a., فلفل پاشیدن *fèlfèl rikhtèn*, فلفل پاشیده *fèlfèl pachidèn*; — poivré, e, فلفل پاشیده *fèlfèl-pachidè*, ریخته *fèlfèl-rikhtè*.

POIVRETTE, s. f., بیبر نبت *bibèr-nèbat*.

POIVRIER, s. m. arbrisseau, درخت فلفل *dèrèkhté fèlfèl*, pr. t. *dirakhti fèlfèl*.

POIVRIÈRE, s. f., فلفلدان *fèlfèl-dan*.

POIX, s. f., قیر *qir*, a. زفت *zèft*, pr. t. *zift*.

PÔLAIRE, adj. des 2 g., قطبی *qoutbi*.

PÔLE, s. m., قطب *qoutb*; — le pôle du Monde, قطب عالم *qoutbé 'àlèm*, pr. t. *qoutbi 'àlèm*; — pôle nord, قطب شمالی *qoutbé chèmali*, pr. t. *qoutbi chimali*; — pôle sud, قطب جنوبی *qoutbé djènoubi*, pr. t. *qoutbi djènoubi*.

POLÉMARQUE, s. m., سردار سپاه *sèr-daré sèpah*, t. p. سرعسكر *sèr'èskèr*, pr. t. *sèraskier*.

POLÉMIQUE, s. f., art qui appartient à la dispute, فتن بحث *fènné bəhsé 'èlmiyè*, pr. t. *fènni bahsi 'ilmiyè*;
— dispute par écrit. بحث مکتوبی *bəhsé mèk-*
toubi.

POLÉMIQUE, adj. des 2 g., متعلق بمباحثه مکتوبی *mou-*
tè'èllèq bè-moubahècèyè mèktoubi.

POLI, E, adj. luisant, پرداخت شده *pèrdakht-choudè*, جلا
djèla-choudè, صیقل زد *sèiqèl-zèdè*; — civil,
با ادب *ba èdèb*, a. مؤتب *mou'èddèb*.

POLICE, s. f. ordre, règlement de police, a. نظم *nèzm*, pr.
t. *nazm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, ضابطه *zabètè*, pr. t.
zabita; — administration qui exerce la police, کلانتری
kèlantèri, احتساب *èhtèssab*.

POLICER, v. a. mettre l'ordre, نظم دادن *nèzm dadèn*; —
civiliser, تربیت کردن *tèrbiyèt kèrdèn*.

POLICHINELLE, s. m., a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*,
مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*.

POLIMENT, s. m., a. جلا *djèla*, pr. t. *djila*.

POLIMENT, adv., با ادب *ba èdèb*, p. t. ادبانه *èdèbandè*.

POLIR, v. a., پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن
djèla dadèn, صیقل زن *sèiqèl zèdèn*.

POLISSEUR, **EUSE**, s., پرداخت کننده *pèrdakht-kounèndè*,
جلاگر *djèla-guèr*, pr. t. *djila-guèr*, a. صقل *sèqqal*, pr.
t. *saqqal*.

POLISSOIR, s. m., a. صیقل *sèiqèl*, pr. t. *saïqal*, مصقله *mès-*
qèlè, pr. t. *masqala*.

POLISSON, **NE**, s. et adj. petit garçon malpropre qui joue
dans les rues, هرزه خور *hèrzè-guèrd*; — qui est trop

libre dans son langage, هرزه درای *hèrzè-dèraï*, هرزه گوی *hèrzè-gouï*.

POLISSONNER, v. n. en parlant des enfants, ول گردیدن *vèl guèrdidèn*; — en parlant des personnes trop libres dans leur langage, هرزه گوئی کردن *hèrzè-gouyi kèrdèn*.

POLISSONNERIE, s. f., tour de polisson, parole de polisson, هرزه درائی *hèrzè-dèrayi*, هرزه گوئی *hèrzè-gouyi*.

POLISSURE, s. f., V. POLIMENT. s. m.

POLITESSE, s. f., a. ادب *èdèb*.

POLITIQUE, s. f. art de gouverner un état, رسم مملکتداری *rèsmè mèmlèkèt-dari*, a. اداره ملک *èdarèyè moulk*, pr. t. *idarèï mulk*; — système, a. تدبیر امور ملک *tèdbirè oumouré moulk*, pr. t. *tèdbiri umouri mulk*, اصول *ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *ouçouli mu'amèlati duvèl*, پولیتیکه *politiga*; — conduite, راه *rah*, سبک امور *ou-sèbké oumour*, a. تدبیر *tèdbir*, سلوك *soulouk*.

POLITIQUE, adj. des 2 g., دولتی *dooulèti*, pr. t. *dèvlèti*, متعلق به پولتیک *moutè'èllèq bè-poulitik*; — discours politique, حرف دولتی *hèrfé dooulèti*, pr. t. *harfi dèvlèti*.

POLITIQUEMENT, adv. d'après les règles de la politique, روی اصول معاملات دول *èz rouï ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *èz rouï uçouli mu'amèlati duvèl*; — d'une manière fine et adroite, با تدبیر *ba tèdbir*, باوستانی *bè-oustadi*, pr. t. *bè-ustadi*.

POLITIQUER, v. n., حرف دولتی زدن *hèrfé dooulèti zèdèn*, pr. t. *harfi dèvlèti zèdèn*.

- POLLICITATION, s. f., a. تعهد *tè'èhhouđ*, pr. t. *tè'ahhud*.
- POLLUER, v. a., نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; — se polluer,
محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.
- POLLUTION, s. f. profanation, نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; —
pollution nocturne, a. احتلام *èhtèlam*, pr. t. *ih-ti-lam*; — avoir des pollutions ou des pollutions nocturnes,
محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.
- POLOGNE, pays., لهستان *mèmlèkètè lèh*, لهستان *lè-hèstan*.
- POLONAIS, E, s. et adj., اهل له *èhlè lèh*.
- POLTRON, NE, s., بی زهره *bi-dèl*, بی زهره *bi-zèhrè*, vulg.
ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*.
- POLTRONNERIE, s. f., بی غیرتی *bi-dèli*, بی غیرتی *bi-ghèirèti*.
- POLYACANTHE, adj. des 2 g. arbuste épineux, بسیار خاردار
bèciar khar-dar.
- POLYANTHÉ, E, adj., پر شکوفه *pour-chekoufè*, پر گل *pour-goul*.
- POLYCARPE, adj. des 2 g., پر میوه *pour-mivè*.
- POLYÈDRE, s. m., a. کثیر الصفحات *kècir-ous-sèphat*, pr. t.
kècir-us-safhat.
- POLYGAME, s. et adj., زنهای متعدده *darèndèyé zèn-haï*
moutè'èddèdè, a. کثیر النکاح *kècir-oun-nèkah*, pr. t.
kècir-un-nikiah; — en parlant d'une femme polyandre,
دارنده شوهرهای متعدده *darèndèyé choouhèr-haï mou-tè'èddèdè*.
- POLYGAMIE, s. f., a. کثرت نکاح *kèsrètè nèkah*, pr. t.
kès-rètè nikiah, تعدد نکاح *tè'èddoudè nèkah*, pr. t.
tè'ad-dudi nikiah.

POLYGARCHIE, s. f., حکومت کثرت مردم *houkoumètè kès-rètè mèrdoum*.

POLYGLOTTE, s. des 2 g., زبانهای متعدّد *danèn-dèyè zèban-haï moutè'èddèdè*, صاحب زبانهای مختلفه *sahèbè zèban-haï moukhtèlèfè*; — adj., بزبانهای مختلفه *bè-zèban-haï moukhtèlèfè*; — dictionnaire polyglotte, لغت زبانهای مختلفه *loughètè zèban-haï moukhtèlèfè*, pr. t. *loghati zèban-haï mukhtalifè*.

POLYGONE, adj. des 2 g., a. كثير الزوايا *kècir-ouz-zèvaya*.

POLYGRAPHE, a. مؤلف كثيرا لتأليف *mou'èllèfè kècir-out-tè'èlif*.

POLYGRAPHIE, a., كثرت تصنيفات *kèsrètè tèsnifat*, pr. t. *kèsrèti tèsnifat*.

POLYMATHE, s. m., a. صاحب معارف مختلفه *sahèbè mou'-arèfè moukhtèlèfè*.

POLYMATHE. s. f., a. علم معارف مختلفه *'èlmé mou'arèfè moukhtèlèfè*.

POLYNÉSIE, s. f., a. كثرة الجزاير *kèsrèt-oul-djèzayèr*, pr. t. *kèsrèt-ul-djèzaïr*.

POLYONYME, adj. des 2 g., a. ذو اسماء كثيرة *zou èsmaé kècirè*, pr. t. *zoui èsmaï kècirè*.

POLYPE, s. m., هزار پای آبی *hèzar-paï àbi*.

POLYPODE, s. m. plante capillaire, بسفايج *bèsfayèdj*, pr. t. *bèsfaïdj*, a. اضراس الكلب *èzras-oul-kèlb*, pr. t. *az-ras-ul-kièlb*.

POLYSPERME, adj. des 2 g., پر تخم *pour-tokhm*.

POLYSYLLABE, adj. des 2 g., a. كلمة كثيرة الاجزا *kèlèmèyè kècirèt-oul-èdjza*, pr. t. *kèlèmèi kècirèt-ul-èdjza*.

POLYTECHNIQUE, adj. des 2 g., a. كثير العلوم *kècir-oul-'ouloum*.

POLYTHÉISME, s. m., a. شرك *chèrk*, pr. t. *chirk*.

POLYTHÉISTE, s. des 2 g., a. مشرك *mouchrèk*, pr. t. *much-rik*, pl. مشركيون *mouchrèkiyoun*, pr. t. *muchrikiyoun*.

POMMADER, v. a., روغن مالیدن *guiçou-ra rooughèn malidèn*.

POMMADE, s. f., روغن گیس *roougnène guis*.

POMME, s. f., سیب *sib*, a. تفاح *tèffah*; — pomme de terre, میجنی *sibé zèmini*; — pomme d'amour, V. TOMATE; — au fig. pomme de discorde, مایه نفاق *mayèyè nèfaq*, pr. t. *mayèi nifaq*, a. سبب فساد *sèbèbè fècad*, pr. t. *sèbèbi fècad*.

POMMÉ, s. m., شیره سیب *chirèyé sib*.

POMMEAU, s. m. d'une épée, دو کمه دسته شمشیر *doukmèyé dèstèyé chèmchir*; — d'une selle, کوهه زین *kouhèyé zîn*, قربوس *qèrbous*.

POMMELÉ, e, adj., سرخن خالدار *sourkhouné khal-dar*, pr. t. *surkhouni khal-dar*.

POMMER, v. n., پیچیدن *pitchidèn*; — pommé, e, پیچیده *pitchidè*.

POMMERAIE, s. f. lieu planté de pommiers, سیستان *si-bèstan*.

POMMETTE, s. f. os de la joue, رخشاره *èstoukhané roukh-sarè*.

POMMIER, s. m., درخت سیب *dèrèkhté sib*.

POMPE, s. f. instrument, ناسوس *naçous*, p. t. طلمبه *touloumbè*, pr. t. *touloumba*.

POMPE, s. f. somptuosité, دبدبه *dèbdèbè*, کَر و فَر *kèrr-ou-fèr*, دارات *darat*, a. جلال *djèlal*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hichmèt*, موكب *mooukèb*, pr. t. *mèvkièb*, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *salta-nèt*; — pompe funèbre, a. تشريفات جنازه *tèchrifaté djènazè*, pr. t. *tachrifati djènazè*.

POMPER, v. a., آب طلومبه با کشیدن *ba toulounbè àb kèchidèn*.

POMPEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèbdèbè*, کَر و فَر *kèrr-ou-fèr*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*.

POMPEUX, EUSE, adj., با جلال *ba djèlal*, با دبدبه *ba dèb-dèbè*.

POMPIER, s. m. qui fait les pompes, طومبه ساز *toubounbè-saz*; — qui fait agir les pompes, طومبه کش *toulounbè-kèch*.

POMPON, s. m., زيب و زيور زنان *zib-ou-zivèré zènan*.

POMPONNER, v. a., زيور بستن *zivèr bèstèn*; — se pomponner, زيور بستن *zivèr bèstèn*.

PONANT, s. m., a. مغرب *ghèrb*, le Ponant et le Levant مغرب و مشرق *mèghrèb-ou-mèchrèq*.

PONÇAGE, s. m., مالش با سنگي پا *malèché ba sènguè pa*.

PONCE, adj. V. PIERRE-PONCE.

PONCEAU, adj. des 2 g., قرمزی تند *qèrmèziï tound*, pr. t. *qarmiziï tund*.

PONCEB, v. a., با سنگي پا جلا کردن *ba sènguè pa djèla kèrdèn*.

PONCTION, s. f., شکستن *chèkaftèné chèkèm*, pr. t. *chikiaftèni chikièm*.

PONCTUALITÉ, s. f., a. عدم تخلف *'èdèmé tèkhèllouf*, a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*.

PONCTUATION, s. f., a. وضع نقاط *vèz'è nouqat*, a. تنقيط *tènqit*, pr. t. *tanqit*.

PONCTUEL, LE, adj., وفا کننده *bè-vè'èdè vèfa-kou-nèndè*, با دقت *ba dèqqèt*, a. صادق القول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*.

PONCTUELLEMENT, adv., بی تخلف *bi-tèkhèllouf*, pr. t. *bi-tèkhalluf*, a. بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*, p. t. مدققانه *moudèqqèqanè*, pr. t. *mu-daqqiqanè*.

PONCTUER, v. a., گذاشتن نقطه *nouqtè gouzachtèn*.

PONDÉRABLE, adj. des 2 g., موازنه ممکن *moumkènè mèva-zènè*, سنجیدنی *sèndjidèni*.

PONDÉRATION, s. f., a. موازنة الاشكال *mèvazènèt-oul-èchkal*, pr. t. *mèvazènèt-ul-èchkial*.

PONDEUSE, adj. f., زیاد تخم کننده *pour-tokhm*, زیاد تخم کوننده *ziad tokhm kounèndè*.

PONDRE, v. n., تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT, s. m., پل *poul*, pr. t. *pul*, a. جسر *djèsr*, pr. t. *djisr*, pl. جسور *djèçour*; — pont de bateaux, پل تخته *tèkhtè-poul*, pr. t. *takhta-pul*; — pont-volant, کله *kèlèk*; — pont-levis, پل دستی *tèkhtè-poulè dèsti*, pr. t. *takhta-puli dèsti*; — pont de navire, کشتی روی *kèçhti*; — vaisseau à trois ponts, کشتی جنکی *kèçhti djènguï sè-tèbèqèyi*.

PONTÉ, *e*, adj., پوشدار *pouch-dar*.

PONTE, *s. f.*, تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT-EUXIN, nom de géogr. *p. t.* بحر سیاه *bèhré siah*.

PONTIFE, *s. m.*, بزرگ کشیشان *bouzourgué kèchichan*,
خلیفه *khèlifè*; — le Souverain Pontife, پاپ *pap*.

PONTIFICAL, *e*, adj., مخصوص کشیش بزرگ *mèkhsoucè*
kèchiché bouzourg.

PONTIFICALEMENT, *adv.*, برسم خلیفه *bè-rèsmé khèlifè*, *pr. t.*
bè-rèsmi khalifè.

PONTIFICAT, *s. m.*, رتبه پاپ *routbèyé pap*, *a.* خلافت *khè-*
lafèt.

PONTON, *s. m.*, کلك *kèlèk*.

PONTONNAGE, *s. m.*, راهداری رودخانه *rah-dariïroud-khanè*.

PONTONNIER, *s. m.* qui reçoit le droit de pontonnage, راهدار,
رودخانه *rah-daré roud-khanè*; — soldat chargé du
service des pontons, کلك ساز *kèlèk-saz*.

POPE, *s. m.*, کشیش روسیه *kèchiché rouciè*.

POPULACE, *s. f.*, ادنای خلق *èdnaï khèlq*, *a.* سافل الناس
èçafèl-oun-nas, *pr. t.* *èçafil-un-nas*.

POPULAIRE, *adj.* des 2 g. qui a rapport au peuple, *a.*
متعلق بخلق *moutè'èllèq bè-khèlq*, *pr. t.* *mutè'al-*
liq bè-khalq; — qui se fait aimer du peuple, خلق
پسند *khèlq-pècènd*, *a.* جانب القلوب عوام الناس *djazèb-*
oul-gouloubé 'èvamm-oun-nas.

POPULAIREMENT, *adv.*, *a.* مثل عوام الناس *mèslé 'èvamm-*
oun-nas.

POPULARISER, *v. a.*, میان خلق نشر کردن *miané khèlq*
خودرا پسند خلق *nèchr kèrdèn*; — se populariser,

کردن *khoud-ra pècèndé khèlq kèrdèn*, pr. t. *khod-ra pècèndi khalq kièrdèn*, جذب قلوب خلق کردن *djèzbé gouloubé khèlq kèrdèn*.

POPULARITÉ, s. f. crédit parmi le peuple, عوام پسندی *'èvam-m-pècèndi*, a. قبول عامه *qèboulé 'ammè*, pr. t. *ga-bouli 'ammè*, اعتبار بین الناس *'èlèbaré bèin-oun-nas*, pr. t. *i'tibari bèin-un-nas*; — conduite propre à gagner la faveur du peuple, a. جلب قلوب خلق *djèlbé gouloubé khèlq*, جلب حسن ظن عامه *djèlbé heusné zènné 'ammè*.

POPULATION, s. f., مردم *mèrdoum*, pr. t. *mèrdum*, a. نفس *nèfs*, pr. t. *nafs*, pl. نفوس *nèfous*, pr. t. *noufous*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*; — quelle est la population de cette localité? چه قدر میشود *nèfoucè in mèhèll tchè qèdr mi-chèvèd*.

POPULEUX, EUSE, adj., پر جمعیت *pour-djè'm'iyèt*, آباد *àbad*, a. معمور *mè'émour*, pr. t. *ma'mour*.

PORACÉ, E, adj., گندنا رنگ *guèndèna-rèng*.

PORC, s. m., گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*, خوک *khoulk*, a. خنزیر *khènzir*, pr. t. *khīnzir*, pl. خنازیر *khènazir*, pr. t. *khīnazir*.

PORC-ÉPIC, s. m., اسگر *ousgour*, pr. t. *usgur*, سیخول *sèi-khoul*, سغرنه *soughèrnè*, شکنه *chèknè*.

PORC-MARIN, s. m., گراز آبی *gourazé àbi*.

PORCELAINÉ, s. f., چینی *tchini*, t. p. فغفور *fèghfour*, pr. t. *faghfour*.

PORCHE, s. m., a. دهلیز *dèhliz*, pl. دهالیز *dèhaliz*.

PORCHER, s. m., خوکبان *khoulk-ban*.

PORÉ, s. m., سوراکهای جلد بدن *sourakh haï djêldé bè-dèn*, a. مسام *mèçamm*, مسامات *mèçammat*.

POREUX, EUSE, adj., a. ذو منافز *zou-mènafèz*, مسامات *zou-mèçammat*.

POROSITÉ, s. f., a. مسامیة *mèçammiyèt*.

PORPHYRE, s. m., سنگ سماقی *sèngué soumaq*.

PORREAU, s. m. V. POIREAU.

PORT, s. m., بندر *bèndèr*, لنگرگاه *lènguèr-gah*, سنار *sè-nar*, a. مرسا *mèrsa*, pl. مراسی *mèraci*.

PORTABLE, adj. des 2 g., برداشت *tèvan-bèr-dacht*, برداشتنی *bèr-dachtèni*, حمل پذیر *hèml-pèzir*.

PORTAGE, s. m., a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*.

PORTAIL, s. m., در بزرگی *dèré bouzourg*.

PORTANT, E, adj. bien portant, ou bien portante, تندرست *tèn-droust*, a. صالح و صکیح *sèhik-ou-salèm*, pr. t. *sa-hih-u-salim*; — mal portant, بی حال *bi-hal*, بی مزاج *bi-mèzadj*.

PORTATIF, IVE, adj. V. PORTABLE.

PORTE, s. f. در *dèr*, a. باب *bab*, pl. ابواب *èbvab*; — la Sublime Porte, ou Porte Ottomane, باب عالی *babé 'âlî*, pr. t. *babi âli*, باب همایون *babé houmayoun*, pr. t. *babi humayoun*.

PORTÉ, E, adj. enclin. à, a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*.

PORTE-AIGUILLE, s. m. terme de chirurgie, دسته سوزن *dèstèyé souzèn*; — petit portefeuille contenant des aiguilles, سوزندان *souzèn-dan*.

PORTE-ARQUEBUSE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*.

PORTE-CRAYON, s. m., مداد دان *mèdad-dan*.

PORTE-DRAPEAU, s. m., علمدار *bèidèq-dar*,
'èlèm-dar.

PORTÉE, s. f. totalité des petits que la femelle met bas,
يك شك *yèk chèkèm*, pr. t. *yèk chikèm*; — distance à
laquelle peuvent porter les armes à feu, a. ميدان
mèidan, منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*; — la portée du
canon, گلة توپ *mèidané goullyé toup*, pr. t.
mèidani gullèi top; — en parlant de l'étendue de
l'esprit, پایه اندازه *payè èndazè*; — ce que peut faire
une personne, a. اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; — ce
n'est pas à ma portée, در اقتدار من نیست
dèr èqtèdaré mèn nist, pr. t. *dèr igtidari mèn nist*.

PORTE-ÉPÉE, s. m., کمر بند شمشیر *kèmèr-bèndé chèmchir*,
pr. t. *kèmèr-hèndi chimchir*.

PORTE-ENSEIGNE, ou porte-étendard, علمدار
'èlèm-dar, بيدقدار *bèidèq-dar*.

PORTE-FAIX, s. m., a. حمال *hèmmal*, pr. t. *hammal*.

PORTE-FEUILLE, s. m., جزو کش *djouzv-kèch*, t. p. جزودان
djouzv-dan pr. t. *djiz-dan*.

PORTE-MALHEUR, s. m., بد قدم *bèd-qèdèm*.

PORTE-MANTEAU, s. m., جامه دان *djamè-dan*.

PORTE-MONNAIE, s. m., کیسه پول *kicèyé poul*.

PORTE-MOUCHETTE, s. m., زیر گلگیر *zirà goulguir*.

PORTE-PLUME, s. m., دستة قلم *dèstèyé qèlèm*.

PORTER, v. a., بردن *bourdèn*, برداشتن *bèr-dachtèn*, حمل
همل کردن *hèml kèrdèn*; — se porter, روانه شدن *rèvanè*
choudèn, رفتن *rèftèn*, عزیمت کردن *'èzimèt kèrdèn*; —

se porter bien, سالم بودن *salèm boudèn*, pr. t. *salim boudèn*; — se porter mal, نداشتن *èhval nè-dachtèn*, pr. t. *ahval nè-dachtèn*, بد حال بودن *bèd-hal boudèn*; — avoir de l'inclination, مایل بودن *mayèl boudèn*, pr. t. *mail boudèn*; — (en parlant des arbres) produire, بار دادن *bar dadèn*, میوه دادن *mivè dadèn*.

PORTEUR, EUSE, s., بر دارنده *bèrèndè* بر دارنده *bèr-darèndè*, a. حامل *hamèl*, pr. t. *hamil*; — porteur d'eau, سقا *sèqqa*, pr. t. *saqqa*.

PORTE-VOIX, s. m., انبویه مکالمه *emboubèyé moukalèmè*, pr. t. *embubèi mukialèmè*.

PORTIER, E, s., دربان *dèr-ban*.

PORTIÈRE, s. f. d'une voiture, کالسکه دریچه *dèritchèyé kalèské*; — rideau, پرده *pèrdè*.

PORTION, s. f., بخش *bèkhch*, رسد *rècèd*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissa*, سهم *sèhm*, pl. اسهام *èsham*; — certaine quantité de nourriture, خوراک معین *khouraké mou'-èiyèn*, خوراک یک نفر *khouraké yèk nèfèr*, a. تعیین *ta'yîn*, pl. تعیینات *ta'yinat*.

PORTIQUE, s. m., چارطاق *tchar-taq*, a. رواق *rèvaq*, pl. ارواق *èrvaq*.

PORTRAITURE, s. f., صورتکشی *fènné sourèt-kèchi*.

PORTRAIT, s. m., a. صورت *sourèt*, تصویر *tèsvir*, pr. t. *tas-vir*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. تماثيل *tèmacil*; — portrait du Roi, تمثال همایون *tèmsalé houmayoun*, pr. t. *timsali humayoun*, تصویر همایون *tèsviré houmayoun*, pr. t. *tasviri humayoun*.

POSAGE, s. m. V. POSE.

POSE, s. f. terme d'archit., گذاشتن سنگ *gouzachtènè* *sèng*; — attitude, طرز استادن *tèrzé éstadèn*, طرز, حالت *tèrzé nèchèstèn*, a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, *halèt*.

POSÉ, e, adj., آرام *âram*, سنگین *sènguîn*, با وقار *ba vèqar*, پخته *poukhtè*.

POSÉMENT, adv., آهسته *âhèstè*.

POSER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — poser ou déposer les armes, سپر انداختن *sèpèr èndakh-tèn*, سلاح انداختن *sèlah èndakh-tèn*, pr. t. *silah èndakh-tèn*; — v. n. demeurer un certain temps, استادن *éstadèn*, pr. t. *istadèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichès-tèn*; — se poser (en parlant des oiseaux) نشستن *nèchèstèn*; — posé, e, گذاشته شد *gouzachtè-choudè*; — (en parlant des oiseaux) نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSEUR, s. m., گذارنده *gouzarèndè*.

POSITIF, IVE, adj., راست *rast*, a. یقین *yèqîn*, pr. t. *yaqîn*, محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *muhaqqaq*, صریح *sèrih*, pr. t. *sarih*.

POSITION, s. f. terrain choisi, جا *dja*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, محل *mèhèll*, pr. t. *mahall*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*; — au fig. situation, a. حال *hal*, حالت *halèt*.

POSITIVEMENT, adv., بطور صریح *bè-toouré sèrih*, a. محققاً *mouhèqqèqèn*, pr. t. *muhaqqaqèn*, صریحاً *sèrihèn*, pr. t. *sarihèn*.

t. *sarihèn*, على التحقيق *'èlat-tèhqi*, pr. t. *'alat-tahqi*.

POSSÉDÉ, s. et adj., جنى *djènni*.

POSSÉDER, v. a., در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. *dèr tèçarruf dachtèn*, متصرف بودن *moutècèrrèf boudèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*, صاحب بودن *sahèb boudèn*; — se posséder, خود را ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*.

POSSESSEUR, s. m., دارا *dara*, دارند *darèndè*, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, مالك *malèk*, pr. t. *malik*, متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutèçarrif*, pl. متصرفون *moutècèrrèfoun*, pr. t. *mutèçarrifoun*.

POSSESSIF, adj. pronom possessif, a. ضمير منسوب *zèmiré mènsub*, pr. t. *zamiri mènsub*.

POSSESSION, s. f., a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*, تملك *tèmèllouk*, ملكيت *moulkiyèt*; — entrer, se mettre en possession, ضبط کردن *tècèrrouf kèrdèn*, ضبط کردن *zèbt kèrdèn*.

POSSIBILITÉ, s. f., a. امکان *èmkàn*, pr. t. *imkian*.

POSSIBLE, adj. des 2 g., a. ممکن *moumkèn*, pr. t. *mum-kîn*, قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — o'est possible, ممکن است *moumkèn-èst*, pr. t. *mumkîn-èst*; — ceci n'est pas possible, ممکن نیست *în moumkèn nist*, pr. t. *în mumkîn nist*; — je ferai mon possible, آنچه از *ân-tché èz dèst-èm bèr àyèd khahèm kèrd*; — autant que possible, a. حتى المقدور *hèt-tèl-mèqdour*, pr. t. *hatta-al-maqtour*, على قدر *'èla-qèdr-èl-mèqdour*, pr. t. *'ala qadr-ul-maqtour*.

POSTE, s. m. fonction, a. منصب *mènsèb*; — poste militaire, corps de garde, قراولخانه *qèravoul-khanè*.

POSTE, s. f. bureau, چاپارخانه *tchapar-khanè*, پست *post*;
— courrier, چاپار *tchapar*.

POSTER, v. a., گذاشتن *dja dadèn*, گزاشتن *gouzachtèn*,
pr. t. *guzachtèn*; — se poster, جا گرفتن *dja guèrèftèn*,
pr. t. *dja guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*;
— posté, e, جا گرفته *dja-guèrèftè*, pr. t. *dja-guiriftè*,
نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSTÉRIEUR, e, adj., پسین *pècîn* a. لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*, مؤخر *mou'èkhkhèr*.

POSTÉRIEUREMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, بعد *bè'èd èz in*, a. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, مؤخرأ *mou'èkhkhèrèn*.

POSTÉRIORITÉ, s. f., a. تأخر *tè'èkhour*.

POSTÉRITÉ, s. f., فرزندان *fèrzèndan*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èvlad*, ذریعت *zouriyèt*, خلف *khèlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*.

POSTHUME, adj. des 2 g., بعد از فوت پدر بدنیا آمدن *bè'èd èz foouté pèdèr bè-dounia àmèdè*.

POSTICHE, adj. des 2 g., ساخته *sakhtè*, a. عملی *'èmèli*, مصنوعی *mèsnou'i*, عاریتی *'àriyèti*.

POSTILLON, s. m., چاپار شاگرد *tchapar-chaguèrd*, pr. t. *tchapar-chaguird*.

POST-SCRIPTUM, s. m., کاغذ ضمیمه *zènimèyè mèz-mouné kaghèz*, t. p. حاشیه *hachiè*.

POSTULANT, e, adj., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

POSTULER, v. a., خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*, خواهشمند بودن *khahèchmènd boudèn*, آرزو داشتن *âr-zou dachtèn*.

POSTURE, s. f., a. وضع *vèz'*, pr. t. هیت *hèi'èt*.

POT, s. m., آوند *âvènd*, a. ظرف *zèrf*, pl. ظروف *zourouf*; — pot à fleur, گل کوزه *kouzèyé goul*, کوزه *kouzè* pr. t. *kuzè*; — pot de chambre, شاشدان *chach-dan*, t. p. بولدان *booul-dan*, pr. t. *hèvil-dan*; — pot de terre, tasse pour boire, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

POTAGE, s. m., شوربا *chourba*.

POTABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*.

POTAGER, s. m., باغ سبزی کاری *baghé sèbzi-kari*.

POTASSE, s. f., شخار *chèkhar*, قلیا *qèlia*, vulg. قلیاب *qèliab*.

POTEAU, s. m., ستون *sètoun*, p. t. دیرک *dirèk*.

POTÉE, s. f., بقدریک آوند *bè-qèdré yèk âvènd*.

POTELÉ, e, adj., فربه *fèrbèh*, گندله *goundèlè*, پر گوشت *pour-goucht*.

POTENCE, s. f., دار *dar*.

POTENTAT, s. m., پادشاه عالی تبار *padèchahé 'âli-tèbar*.

POTENTIEL, LE, adj., a. عامل بالقوة *âmèlé bèl-gouvvé*, pr. t. *'âmili bil-gouvvé*.

POTERIE, s. f. vaisselle, کوزه موزه *kouzè-mouzè*; — art, کوزه گری *kouzè guèri*.

POTERNE, s. f., a. در نهانی *dèré nèhani*.

POTIER, s. m., کوزه گر *kouzè-guèr*.

POTIN, s. m. cuivre jaune, مس *mès*, p. t. برنج *brèndj*, pr. t. *pirindj*, a. نحاس *nèhas*.

POTION, s. f., a. شربت *chèrbèt*, مشروب *mèchroub*. pl.
مشروبات *mèchroubat*.

POTIRON, s. m., کدو *kèdou*.

POU, s. m., شپش *choupouch*.

POUACRE, adj. des 2 g., (peu usité) ادبار *èdbar*, a. نجس
nèdjès, pr. t. *nèdjis*.

POUAH! interj. په *pèh*, t. p. پوف *pouf*.

POUCE, s. m., شست *chèst*, a. ابهام *èbham*.

POUDRE, s. f. poussière, گرد خاک *guèrdè-khak*, گرد *guèrd*;
— poudre à canon, باروت *barout*.

POUDRER, v. a., گرد پاشیدن *guèrd pachidèn*.

POUDREUX, EUSE, adj., گرد آلود *guèrd-àloud*, آغشته غبار
aghouchtè-ghoubar.

POUDRIER, s. m. qui fait la poudre, باروتساز *barout-saz*;
— sablier, ریگدان *rig-dan*.

POUDRIÈRE, s. f. fabrique, باروتخانه *barout-khanè*, کارخانه
باروت *khar-khanèyé barout*, pr. t. *kiar-khanèi barout*;
— boîte, جعبه باروت *djè'èbèyé barout*.

POUFFER, v. n. pouffer de rire, از خنده غش کردن
khèndè ghèch kèrdèn.

POUILLER, v. a., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن
fohch dadèn; — se pouiller, همدیگر را فکش دادن
hèm-diguèr-ra fohch dadèn.

POUILLES, s. f. pl., دشنام *douchnam*, a. فکش *fohch*, pr. t.
fahch ou *fouhch*.

POUILLEUX, EUSE, adj., شپشدار *choupouch-dar*, pr. t.
chupuch-dar.

POULAILLER, s. m., مرغ خانگی *lanèyé mourghé kha-*

nègui; — marchand de volaille, مرغ فروش *mourgh-fourouch*.

POULAIN, s. m., کُره *kourrè*.

POULARDE, s. f., مرغ بزرگ *mourghé fèrbèh*, مرغ کوچک *bouzourg*.

POULE, s. f., مرغ خانگی *mourghé khanègui*.

POULET, s. m., خروس بچه *djoudjè*, خروس *kherous-bètchè*.

POULETTE, s. f., مرغی *mourghèki*, جوجه *djoudjè*.

POULEVRIN, s. m., باروت آتشخانه *barouté àtèch-khanè*.

POULICHE, s. f., کُره مادیان *kourrè-madian*.

POULIE, s. f., غلتک *ghèltèk*, غرغر *ghèrghèrè*.

POULINER, v. n., زائیدن مادیان *zayidèné madian*.

POULINIÈRE, s. f., مادیان ایلخی *madiané ilkhi*.

POULIOT, s. m. plante, پودنه *poudnè*, پودنک *poudnèk*, پودنج *poudèndj*.

POULPETON, s. m., کوفته *kouftè*, pr. t. *kiuftè*.

POULS, s. m., نبض *nèbz*, pr. t. *nabz, nabiz*; — tâter le pouls, نبض گرفتن *nèbz guèrèftèn*.

POUMON, s. m., ریه *chouch*, a. *riè*.

POUPARD, s. m., طفلکی در قونداقه *tèflèki dèr qoundaqè*.

POUPE, s. f., پس کشتی *èqèbé kèchti*, عقب کشتی *pècé kèchti*.

POUPÉE, s. f., عروسک *'èroucèk*.

POUPON, NE, s., طفلکی گردرو *tèflèki guèrdè-rou*.

POUR, prép., برای *bèraï*, a. جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*; — pour vous, برای شما *bèraï chouma*; — pour que, برای اینکه *bèraï in-ké*, جهت آنیکه *djèhètè in-ké*, pr. t.

djihèti in-ki; — pour cela, باین جهت *bè-in djèhèt*,
pr. t. *bè-in djihèt*; — en échange, بجای *bè-djaï*, a.
عوض 'èvèz.

POURBOIRE, s. m., a. انعام *èn'am*, p. t. بخشش *bèkhchèch*,
pr. t. *bakhchich*.

POURCEAU, s. m., خوک *khouk*, گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*,
t. p. طوکر *donouz*.

POURCHASSER, v. a., از عقب دویدن *èz 'èqèb dèvidèn*.

POURFENDRE, v. a., دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*, شقه
کردن *chèqqè kèrdèn*.

POURPARLER, s. m., و گفت و شنود *goft-ou-chenoud*, pr. t.
gouft-u-chenoud, گفتگو *goftè-gou*, a. مکالمه *moukalèmè*,
pr. t. *mukialèmè*.

POURPIER, s. m., خرفه *khourfè*, کلنگک *koulènguèk*.

POURPOINT, s. m., نیم تنه کولچه *koulèdjèyé nim-tènè*.

POURPRE, adj. des 2 g. de couleur rouge foncé, ارغوانی
èrghévani, pr. t. *arghuvani*; — s. m. maladie de la
peau, a. حصبه *hèsbè*, pr. t. *hasba*; — couleur, رنگ
rènguè èrghèvan.

POURPRÉ, e, adj., ارغوانی *èrghévani*, pr. t. *arghuvani*,
رنگ ارغوانی *èrghévani-rèng*, pr. t. *arghuvani-renk*.

POURQUOI, adv., چرا *tchèra*, بچه جهت *bè-tchè djèhèt*,
pr. t. *bè-tchi djihèt*, بچه علت *bè-tchè 'èllèt*; — c'est
pourquoi, این است که *in-èst ké*.

POURRI, v. a., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن
pouciden; — pourri, e, پوسیده شده *poucide-choudè*.

POURRITURE, s. f., پوسیدگی *poucidegui*, a. فساد *fèçad*, pr.
t. *fiçad*.

POURSUITE, s. f., دنبالروی *doumbal-rèvi*, پیروی *pèi-rèvi*, a. تعاقب *tè'âqoub*, pr. t. *tè'âqub*, تعقیب *tè'qib*, pr. t. *ta'qib*, pl. تعقیبات *tè'èqibat*, pr. t. *ta'qibat*; — en termes de palais, procédure, a. مطالبه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, pl. مطالبات *moutalèbat*, pr. t. *mutalibat*; — cesser les poursuites, ترك مطالبه کردن *tèrké moutalèbè kèrdèn*.

POURSUIVANT, s. m., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*; — celui qui exerce des poursuites, a. محصل *mouhèssèl*, pr. t. *muhasil*.

POURUIVRE, v. a., دنبال رفتن *doumbal rèftèn*, پی رفتن *pèi rèftèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*.

POURTANT, conj., با وجود این *ba in hèmè*, با این همه *ba voudjoudé in*, با وصف این *ba vèsfé in*, a. لکن *lakèn*, pr. t. *lakîn*, مع هذا *ma' haza*, مع ذلك *ma' zalèk*, pr. t. *ma' zalik*.

POURTOUR, s. m., گرداگرد *guèrda-guèrd*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

POURVOIR, v. n. tenir ordre à quelque chose, برشته نظم *bè-rèchtèyé nèzm* آوردن *âvourdèn*, pr. t. *bè-richtèi nèzm* آوردن *âvourdèn*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, جابجا کردن *tèrtib dadèn*; — v. a. munir, garnir, موجود ساختن *mooudjoud sakhtèn*, pr. t. *mèvdjoud sakhtèn*, تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه دیدن *tèhiyè didèn*.

POURVOIRIE, s. f., انبار ذخیره *èmbaré zèkhirè*.

POURVOYEUR, s. m., انباردار *èmbar-dar*, t. p. ذخیره‌چی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

POURVU QUE, conj., بشرطیکه *bè-chèrti-ké*.

POUSSE, s. f., چانه *djanè*, شاخه نو رسته *chakhèyé noou-rèstè*.

POUSSÉE, s. f., تنه *tènè*.

POUSSER, v. a., پست کردن *pèst kèchidèn*, پست *pèst kèrdèn*, تنه زدن *tènè zèdèn*; — faire marcher, تهریک کردن *tèh-rik kèrdèn*; — v. n. végéter, روئیدن *rouyidèn*, سبز شدن *sèbz choudèn*, نمو کردن *noumouv kèrdèn*, رشد *rouchd kèrdèn*.

POUSSIER, s. m., گرد ذغال *guèrdé zoghal*.

POUSSIERE, s. f., گرد خاک *guèrdé khak*, pr. t. *guirdi khak*, a. غبار *ghoubar*.

POUSSIN, s. m., در آمده *djoudjè tazè èz tokhm dèr àmèdè*.

POUSSIF, IVB, adj., تنگ نفس *tèng-nèfès*.

POUTRE, s. f., شاعتیر *chah-tir*, تیر *tir*.

POUTRELLE, s. f., تیر کوچک *tiré koutchèk*.

POUVOIR, v. a. et n., توانستن *tèvanèstèn*, یارا داشتن *yara dachtèn*, قادر بودن *qadèr boudèn*, قدرت داشتن *gou-drèt dachtèn*.

POUVOIR, s. m., توانائی *tèvanayi*, یارا *yara*, a. قدرت *gou-drèt*, قوت *gouvèt*, pr. t. *quvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *iqtidar*, تسلط *tècèllout*, pr. t. *tècèllut*; — avoir en son pouvoir, در اختیار خود داشتن *dèr èkhtiaré khoud dachtèn*, pr. t. *dèr ikhtiari khod dachtèn*, مالک بودن *malèk boudèn*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*; — cela n'est pas en mon pouvoir, این از دایره قوت من نیست *in èz daïrèyé gouvètè mèn biroun-èst*,

قانوننامه دینیّه *in èz dèst-èm bèr nè-mi-àydèd*;
 — faculté d'agir pour un autre, دستور *dèstour*, a.
 رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn*,
 et *izîn*.

PRAGMATIQUE, ou Pragmatique Sanction, قانوننامه دینیّه
qanoun-namèyé diniyè, pr. t. *qanoun-namèi diniyè*.

PRAIRIE, s. f., چمن *tchèmèn*, علفزار *'èlèf-zar*.

PRALINE, s. f., نقل بادام *nouqlé badam*.

PRALINER, v. a., با قند سرخ کردن *ba qènd sourkh kèr-*
dèn, ou قاوومه کردن *qaourmè kèrdèn*.

PRATICABLE, adj. des 2 g. qui peut être employé, بکار
 آمدنی *bè-kar àmèdèni*, pr. t. *bè-kiar àmèdèni*, استعمالش
 ممکن *èstè'èmal-èch moumkèn*, pr. t. *isti'mal-èch-mum-*
kîn; — chemin praticable, راه ممکن العبور *rahé moum-*
kèn-oul-'oubour; — qui peut être exécuté, اجرايش
 ممکن *èdjraï-èch moumkèn*, a. ممکن الاجرا *moumkèn-*
oul-èdjra, pr. t. *mumkîn-ul-idjra*.

PRATICIEN, s. m., عمل کننده *èz rouï tédj-*
roubè 'èmèl-kounèndè.

PRATIQUE, s. f., a. اجرا *èdjra*, pr. t. *idjra*, عمل *'èmèl*, pr. t.
'amèl; — mettre en pratique, بعمل آوردن *bè-'èmèl*
àvourdèn, اجرا کردن *èdjra kèrdèn*; — chaland, a.
 مشتری *mouchtèri*; — connaissance, expérience, a.
 تجربه *tèdjroubè*.

PRATIQUE, adj. des 2 g., a. عملی *'èmèli* pr. t. *'amèli*.

PRATIQUEMENT, adv., از روی تجربه *èz rouï tédjroubè*, از
 روی عمل *èz rouï 'èmèl*, a. عملاً *'èmèlèn*, pr. t. *'amèlèn*.

PRATIQUER, v. a., عمل کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl*

kèrdèn; — fréquenter, *mémachat kèrdèn*, *مماشات کردن*, *amizèch kèrdèn*, *آمیزش کردن*.

PRÉ, s. m., V. PRAIRIE.

PRÉALABLE, adj. des 2 g., *nèkhoust*, *اول کار* *èvvèl kar*, *مقدم* *mouqèddèm*, *اقدام* *èqdamé oumour*, pr. t. *aqdèmi oumour*.

PRÉALABLEMENT, adv., *pich èz hèmè*, *پیش از همه چیز* *tchiz*, *در اول امر* *dèr èvvèlé èmr*, p. t. *èvvèl-bè-èvvèl*.

PRÉAMBULE, s. m., *dibatchè*, *مقدمه* *mouqèddèmè* pr. t. *muqaddèmè*, pl. *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PRÉAU, s. m., *hèyaté zèndan*, *حیاط زندان*.

PRÉCAIRE, adj. des 2 g., *bi-èstèqrar*, p. t. *بی* *bi-soubat*, pr. t. *bi-sèbat*.

PRÉCAIREMENT, adv., *bè bi èstèqrari*, pr. t. *bè bi istigrari*, *بطور عاریت* *bè-loouré 'àriyèt*, pr. t. *bè-tèvri 'àriyèt*, a. *bè-la èstèqrar*, pr. t. *bi-la istigrar*.

PRÉCAUTION, s. f., a. *èhtiat*, pr. t. *ihiat*, *حذر* *hè-zèr*, pr. t. *hazèr*.

PRÉCAUTIONNER, v. a. (peu usité), *mèhfouz dachtèn*; — se précautionner, *dèr èhtiat boudèn*, pr. t. *dèr ihtiat boudèn*, *با احتیاط بودن* *ba èhtiat boudèn*, *در حذر بودن* *dèr hèzèr boudèn*; — précautionné, e, a. *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — avisé, prudent, *ba èhtiat*, a. *hazèm*, pr. t. *hazim*.

PRÉCÉDEMMENT, adv., پیش از این *pich èz in*, a. سابقاً *sa-bèqèn*, pr. t. *sabiqèn*, مقدماً *mouqèddèmèn*, pr. t. pr. t. *muqaddèma*.

PRÉCÉDENT, e, adj., پیشین *pichîn*, a. قبل *qèbl*, pr. t. *qabl*, سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*.

PRÉCÉDENT, s. m., a. سابقه *sabèqè*, pr. t. *sabîqa*, امثال *èmsal*.

PRÉCÉDER, v. a., پیش رفتن *pich rèftèn*, پیش افتادن *pich ouftadèn*, جلو افتادن *djèloou ouftadèn*.

PRÉCEINTE, s. f., دور کشتی *doouré kèçhti*.

PRECEPT, s. m. règle, a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*; — commandement, a. حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. احکام *èhkam*, pr. t. *èhkiam*.

PRÉCEPTEUR, s. m., آموزنده *àmouzèndè*, آموز *àmouz*, آموزگار *àmouzgar*, a. مدرس *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, معلم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*, pl. معلمین *mou'èllèmîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PRÉCEPTORAL, LE, adj., مخصوص آموزنده *mèkhsoucé àmouzèndè*, a. معلمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCEPTORAT, s. m., a. تدریس *tèdris*, معلمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCESSION, s. f. (des équinones), a. رجعة النقط الاستوا *rèdj'èt-oun-nouqout-oul-èstèva*, pr. t. *ridj'at-un-nouqout-ul-istiva*.

PRÊCHE, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظة *moou'èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÊCHER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*.

PRÊCHEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉCIEUSEMENT, adv., باهتمام تمام *bè-èhtèmamé tèmam*, pr. t. *bè-ihitimami tamam*.

PRÉCIEUX, EUSE, adj., گرانبها *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, گرانمایه *guèran-mayè*; — fig. chéri, a. عزیز *'èziz*, pr. t. *'aziz*; — affecté, تكلف آمیز *tèkèllouf-â Miz*, ناز کننده *naz-kounèndè*.

PRÉCIPICE, s. m., مغاک *mèghaq*, a. ورطه *vèrtè*, pr. t. *varta*.

PRÉCIPITAMMENT, adv., بشتاب *bè-chètâb*, باستعجال *bè-èstè'èdjal*, pr. t. *bè-isti'djal*, بعجله *bè-'èdjèlè*, a. عاجلته *'èdjèlètèn*.

PRÉCIPITATION, s. f., شتاب *chètâb*, pr. t. *chitab*, a. عجله *'èdjèlè*, pr. t. *'adjàlè*, استعجال *èstè'èdjal*, pr. t. *isti'djal*.

PRÉCIPITÉ, s. m., ته نشین *tèh-nèchîn*, pr. t. *tèh-nichîn*, p. t. دور *dourd*, pr. t. *durd*.

PRÉCIPITÉ, e, adj., a. مستعجل *moustè'èdjèl*, pr. t. *mus-ta'djil*.

PRÉCIPITER, v. a., از فراز به نشیب پرت کردن *pèrt kèrdèn*, ez fèraz *bè-nèchib èndakhtèn*; — se précipiter, پرت شدن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را انداختن *pèrt choudèn*; — se précipiter sur, حمله آوردن *hèmlè âvourdèn*, خود را هجوم کردن *houdjoum kèrdèn*, خود را انداختن *khoud-ra èndakhtèn*; — au fig. précipiter, دستپاچه کردن *chètâb kèrdèn*, شتاب داشتن *dèst-patchè choudèn*, دستپاچگی کردن *dèst-patchègui kèrdèn*, تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*; — précipité, e, پرت شده *pèrt-choudè*.

PRÉCIPUT, s. m. avantage accordé à l'un des cohéritiers,

مساعدہ در حق یکی از ورثہ *mouça'eddè dèr hèqqé yèki*
 ez vèrècè; — traitement supplémentaire, علاوہ مواجب
 'èlavèyé mèvadjèb.

PRÉCIS, E, adj., a. معین *mou'èiyèn*, pr. t. *mu'aïyin*,
 مشخص *mouchèkhhès*, pr. t. *muchakhhàs*, مقرر
mouqèrrèr, pr. t. *muqarrar*.

PRÉCIS, S. M., a. مجمل *moudjmèl*, pr. t. *mudjmil*, اجمال
èdjmal, pr. t. *idjmal*, خلاصہ *kholacè*, مختصر *moukh-*
tècèr, pr. t. *mukhtaçar*.

PRÉCISEMENT, adv., کم و زیاد *bi kè'm-ou-ziad*, همین *hè-*
mîn, a. تمام *tèmam*; — c'est précisément cela, همین
 زیاد *hèmîn est bi kè'm-ou-ziad*.

PRÉCISION, S. F., a. تدقیق *tèdqiq*, pr. t. *tadqiq*, دقت
dèqqèt, pr. t. *digqat*.

PRÉCITÉ, E, adj., a. مذکور *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مزبور
mèzbour.

PRÉCOCE, adj. des 2 g., پیش رس *pich-rès*, a. باکور *bakour*;
 — hors de temps, بی وقت *bi-vèqt*, a. غیر موقع *ghèiré*
moouqè', pr. t. *ghaïri mèvqè'*.

PRÉCOCITÉ, S. F., رسیدن *pich èz vèqt rəcìdèn*.

PRÉCOMPTER, V. A., از حساب موضوع کردن *èz hèçab moou-*
zou' kèrdèn, ou کم کردن *kèm kèrdèn*, ou تنزیل کردن
tènzil kèrdèn.

PRÉCONÇU, E, adj. conçu, accepté d'avance, a. تصدیق
 قبل الرقوع *tèsdiqé qèbl-èl-veqou'*, pr. t. *tastiqi qabl-ul-*
vouqou'; — accepté sans examen, a. تصدیق بلا تصور
tèsdiqé bè-la tècèvvour, pr. t. *tastiqi bi-la tèçavvur*.

PRÉCONISATION, S. F., a. تصدیق قابلیت *tèsdiqé qabèliyèt*,

pr. t. *tastiqi qabiliyèt*, تصديق استعداد *tèsdiqé èstè'-èdad*, pr. t. *tastiqi isti'dad*, تصديق اهليت *tèsdiqé èhliyèt*, pr. t. *tastiqi èhliyèt*.

PRÉCONISER, v. a. déclarer qu'un prélat a les qualités requises, تصديق اهليت کردن *tesdiqé èhliyèt kèrdèn*; — louer excessivement, زياده از حد ستودن *ziadè èz hèdd sètoudèn*.

PRÉCONISEUR, s. m., زياده از حد ستاينده *ziadè èz hèdd sètayèndè*.

PRÉCURSEUR, s. m., مبشر القدم *moujdè-âvèr*, a. *moubèchchèr-oul-goudoum*.

PRÉDÉCÉDÉ, e, adj., قبل و ثات کرده *qèbl vèfat-kèrdè*.

PRÉDÉCÉDER, v. n., اول مردن پيش مردن *pich mourdèn*, *èvvèl mourdèn*.

PRÉDÉCESSEUR, s. m., پيشين *pichîn*, a. سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*, سلف *sèlèf*, pl. اسلاف *èslaf*.

PRÉDESTINATION, s. f., a. تقدير *tèqdir*, pr. t. *taqdir*, قدر *qèdèr*, pr. t. *qadèr*.

PRÉDESTINER, v. a., مقدر کردن *mouqèddèr kèrdèn*, a. مقدر *mouqèddèr*, pr. t. *muqaddir*.

PRÉDÉTERMINATION, s. f., a. هدايت رباني *èlham-ou-hèdayètè rèbbani*, pr. t. *ilham-u-hèdayètè rèbbani*.

PRÉDÉTERMINER, v. a., به احكام ازلى بامرى و داشتن *bè heukmé èzèli bè-èmri va dachtèn*, هدايت کردن *èlham-ou-hèdayètè kèrdèn*; — از ازل *prédéterminé*, e, از ازل *èz èzèl mouqèddèr-choudè*, pr. t. *èz èzèl muqaddar-choudè*.

PREDICAMENT, s. m., a. رتبه مخلوقات *routbèyé mèkhlouqat*.

PRÉDICATEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉDICATION, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'-èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÉDICTION, s. f., a. خبر الغیب *ghèib-gouyi*, a. اخبار *khèbèr-oul-ghèib*, pr. t. *khabèr-ul-ghaïb*, pl. اخبار *ekhbar-oul-ghèib*, pr. t. *akhbar-ul-ghaïb*.

PRÉDILECTION, s. f., a. زیادتى میل *ziadètiù mèil*, a. ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*.

PRÉDIRE, v. a., a. از غیب خبر دادن *èz ghèib khèbèr dadèn*, pr. t. *èz ghaïb khabèr dadèn*.

PRÉDISPOSITION, s. f., a. حالت آمادگى *halètè àmadègui*.

PRÉDOMINANT, e, adj., a. زبر دست *zèbèr-dèst*, a. غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*.

PRÉDOMINATION, s. f., a. زبردستى *zèbèr-dèsti*, a. غلبه *ghèlèbè*, غلبیت *ghalèbiyèt*.

PRÉDOMINER, v. n., a. زبردستى داشتن *zèbèr-dèsti dachtèn*, مسلط بودن *moucèllèt boudèn*, pr. t. *muçallit boudèn*, غالب بودن *ghalèb kèrdèn*, غلبه کردن *ghalèb boudèn*, pr. t. *ghalib boudèn*.

PRÉÉMINENCE, s. f., a. برترى *bèrtèri*, a. تفوق *tèfèvvouq*, pr. t. *tèfavvuq*, تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*, فضل *fèzl*, pr. t. *fazl*, فضيلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

PRÉÉMINENT, e, adj., a. برتر *bèrtèr*, a. فايق *fayèq*, pr. t. *faïq*, افضل *èfzèl*, pr. t. *afzal*.

PRÉÉTABLI, v. a., a. از اول معين کردن *èz èvvèl mou'èiyèn kèrdèn*, از اول قرار گذاشتن *èz èvvèl qèrar gouzachtèn*, ou از اول قرار داده شدن *dadèn*; — préétabli, e, از اول قرار داده شده *dadè-choudè*.

PRÉEXISTANT, *m.*, *adj.*, از اول موجود *èz èvvèl mooudjoud*, *pr.* t. *èz èvvèl mèvdjoud*.

PRÉEXISTENCE, *s. f.*, *a.* وجود متقدم *voudjoudé moutèqèddèm*, *pr. t.* *vudjoudi mutèqaddèm*.

PRÉEXISTER, *v. d.*, پیش موجود بودن *pich-mooudjoud boudèn*, *pr. t.* *pich-mèvdjoud boudèn*, مقدم موجود بودن *mouqèddèm mooudjoud boudèn*.

PRÉFACE, *s. f.*, دیباچه *dibatchè*, *pr. t.* *dibadjè*, *a.* مقدمه *mouqèddèmè*; — introduction, *a.* فاتحه *fatèhè*, *pr. t.* *fatiha*.

PRÉFECTURE, *s. f.*, *a.* محل حکومت *mèhèllé houkoumèt*; — juridiction, *a.* ایالت *èyalèt*.

PRÉFÉRABLE, *adj.* des 2 *g.*, بهتر *bèhtèr*, ترجیح *cha-*
yané tèrdjih, *a.* ارجح *èrdjèh*, اولی *ooula*, *pr. t.* *èvla*
et *oula*.

PRÉFÉRABLEMENT, *adv.*, از روی ترجیح *èz rouï tèrdjih*.

PRÉFÉRENCE, *s. f.*, *a.* ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*, *pr. t.* *ridjhan*.

PRÉFÉRER, *v. a.*, ترجیح دادن *tèrdjih dadèn*, *a.* ترجیح *mourèdjèh*.

PRÉFET, *s. m.*, *a.* حاکم *hakèm*, *pr. t.* *hakim*, والی *vali*.

PRÉFINIR, *v. a.* terme de jurisp. وقت را معین کردن *vèqt-*
ar mou'èiyèn kèrdèn.

PRÉFIXE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* معین شد *mou'èiyèn-choudè*, *a.* معین *mou'èiyèn*, مقرر *mouqèrrèr*.

PRÉFIXION, *s. f.*, *a.* تعیین وقت *tè'èyiné vèqt*, *pr. t.* *ta'yini vaqt*.

PRÉJUDICE, *s. m.*, گزند *guèzènd*, *p. t.* زیان *zian*, *a.* ضرر

zèrèr, pr. t. *zarar*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*,
غدر *ghèdr*, pr. t. *ghadr*.

PRÉJUDICIABLE, adj. des 2 g., سبب زیان *sèbèbè zian*,
زیان رسان *zian-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *mu-
zirr*.

PRÉJUDICIER, v. n., زیان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر
سانیدن *zèrèr rèçanidèn*.

PRÉJUGÉ, s. m. croyance sans examen, اعتقاد باطل
è'tèqadé batèl, pr. t. *i'tiqadi batil*, pl. اعتقادات باطله
è'tèqadaté batèlè, pr. t. *i'tiqadati batilè*, خيال واهی
khialé vahi, pr. t. *khiali vahi*; — ce qui a été jugé
auparavant dans un cas semblable, حکمی که سابقه دارد
heukmi ké sabèqè darèd, pr. t. *hukmi ki sabiqè darèd*;
— signe de ce qui arrivera, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-
chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, عنوان *'ènoan*,
pr. t. *'invan*.

PRÉJUGER, v. a., از روی قیاس حکم کردن *èz rouï qias
heukm kèrdèn*, غوررسی نکردن حکم کردن *ghoour-rèci
nè-kèrdè heukm kèrdèn*; — prévoir par conjecture,
انگاشتن *èngachtèn*, قیاس حدس کردن *hèds kèrdèn*,
قیاس کردن *qias kèrdèn*.

PRÉLASSE, (se), v. pron., اظهار وقار و تمکین کردن *èzharé
vèqar-ou-tèmkîn kèrdèn*.

PRÉLAT, s. m., خلیفه کشیش بزرگ *kèchiché bouzourg*,
خلیفه *khèlifè*.

PRÉLATION, s. f., حق منصب پدر *hèqqé mènsebè pèdèr*.

PRÉLATURE, s. f., a. رتبه خلافت *routbèyé khèlafèt*, pr. t.
rutbèr khilafèt.

PRÊLE, s. f. vulg. queue de cheval, plante, a. ذنب الخيل *zènèb-oul-khèil*.

PRÉLEVER, v. a., روبش برداشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*.

PRÉLÈVEMENT, s. m., a. افراز *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

PRÉLIMINAIRE, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqadèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*; — adj. des 2 g., a. مقتم *mouqèddèm*, pr. t. *muqaddèm*.

PRÉLIMINAIREMENT, adv., a. اول *èvvèl*, اولاً *èvvèlèn*, pr. t. *èvvèla*.

PRÉLUDE, s. m. terme de musique, سر آهنگ *sèr-àhèng*, a. مقدمة اللحن *mouqèddèmèt-oul-lèhn*, pr. t. *muqadèmèt-ul-lahn*; — au fig. ce qui sert d'entrée, ایتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*, مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRÉLUDE, v. n., شروع کردن *chourou' kèrdèn*.

PRÉMATURÉ, e, adj., پیش از موسم *pich-rès*, رسید *pich èz mooucèm rècidè*, a. باكورة *bakourè*; — se dit aussi des affaires, نا بهنگام *na-bè-hèngam*, pr. t. *na-bè-hènguam*, بی موقع *bi moouqè'*.

PRÉMATURÉMENT, adv., پیش از وقت *pich èz vèqt*, pr. t. *pich èz vaqit*.

PRÉMATURITÉ, s. f., پیش رسی *pich-rèci*, V. PRÉCOCITÉ,

PRÉMÉDITATION, s. f., اندیشی *pich-èndichi*.

PRÉMÉDITER, v. a., اندیشی کردن *pich-èndichi kèrdèn*.

PRÉMICES, s. f. pl., نوبر *noou-bèr*, a. باکورè *bakourè*.

PREMIER, E, adj., نخستین *nèkhoustîn*, pr. t. *noukhoustîn*,
a. اول *èvvèl*.

PREMIÈREMENT, adv., نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvvèlèn*,
pr. t. *èvvèla*, ou *èvvèlèn*.

PRÉMISSSES, s. f. pl., a. مقدمات البرهان *mouqadèmat-oul-*
bourhan.

PRÉMOTION, s. f., a. إلقاء الإلهي *èlqa'è èlahi*, pr. t. *ilqaï*
ilahi.

PRÉMUNIR, v. a., تدارك اسباب تکفّظ دیدن *tèdarèké ès-*
babé tèhèffouz.didèn, محفوظ داشتن *mèhfouz dach-*
tèn; — se prémunir, خودرا محفوظ داشتن *khoud-ra*
mèhfouz dachtèn, تهیه اسباب حفظ خود دیدن *tèhiyèyé*
èsbabé hèfzé khoud didèn.

PRENABLE, adj. des 2 g., تسخیر کردن *guèrèftèni*, گرفتن *tèskhir-kèrdèni*.

PRENANT, E, adj., گیرنده *guirèndè*, a. قابض *qabèz* pr. t. *qabiz*,
آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRENDRE, v. a., گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ
یک چوب *èkhz kèrdèn*; — prendre un bâton, یک چوب
گرفتن *yèk tchoub guèrèftèn*, pr. t. *yèk tchoub guirif-*
tèn; — prendre le thé, چای خوردن *tchaï khourdèn*;
— prendre médecine, دوا خوردن *dèva khourdèn*; —
prendre les armes, سلاح پوشیدن *sèlah pouchidèn*, pr.
t. *silah pouchidèn*, مسلح شدن *moucèllèh choudèn*,
pr. t. *muçallah choudèn*; — prendre garde, حذر کردن
hèzèr kèrdèn, pr. t. *hazèr kièrdèn*, بر حذر بودن *bèr*
hèzèr boudèn, pr. t. *bèr hazèr boudèn*, احتیاط کردن

èhtiat kèrdèn; — prendre feu, آتش گرفتن *âtèch guè-rèftèn*; — prendre la fuite, گریختن *gourikhtèn*, فرار *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*, هزیمت کردن *hèzimèt kèrdèn*; — prendre en considération, معتبر دانستن *meu'eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danis-tèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*; — prendre sur soi, گرفتن بر عهده گرفتن *bèr 'eukdè guèrèftèn*, *guèrdèn guèrèftèn*, pr. t. *guirdèn guiriftèn*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — prendre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*; — prendre le parti de quel-qu'un, طرف کسی را گرفتن *tèrèfé kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *tarafi kèci-ra guiriftèn*; — prendre sous sa protection, زیر حمایت خود گرفتن *zirà hèmayètè khoud guèrèftèn*; — s'en prendre à quelqu'un, کسی حمل کردن *bè-guèrdènè kèci hèmèl kèrdèn*; — prendre, dérober, دزدیدن *douzdidèn*, pr. t. *duzdidèn*; — prendre possession, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*; — prendre patience, شکیبایی کردن *chèkibayi kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*; — v. n. prendre ra-cine, ریشه گرفتن *richè guèrèftèn*, ou simplement, انبسته گرفتن *guèrèftèn*; — (en parlant des liquides), یخ بستن *èmbèstè choudèn*, یخ شدن *yèkh bèstèn*, ou چسپیدن *yèkh kèrdèn*; — se prendre, s'attacher, چسپیدن *tchèspidèn*; — pris, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, pr. t. *guiriftè-choudè*.

PRENEUR, EUSE, s., گیرنده *guirèndè*, اخذ کننده *èkhz-kounèndè*, a. آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRÉONOM, s. m., a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. ألقاب *èlqab*.

PRÉNOTION, s. f. connaissance superficielle, a. اطلاع جزئی *èttèla'è djouz'i*, pr. t. *ittila'i djuz'i*, علم اجمالی *'èlmè èdjmalì*, pr. t. *'ilmi idjmalì*.

PRÉOCCUPATION, s. f. état d'un esprit très-occupé d'un objet, a. استغراق ذهن *èstèghraqè zèhn*, pr. t. *istighraqi zihn*; — prévention de l'esprit, پريشانی ذهن *pèrichaniï zèhn*.

PRÉOCCUPER, v. a., بفکر انداختن *bè-fèkr èndakhtèn*, متفکر کردن *moutèfèkkèr kèrdèn*, pr. t. *mutèfakkir kièrdèn*; — prévenir l'esprit de quelqu'un, ذهن پريشان *zèhn pèrichan kèrdèn*, اغلاق ذهن کردن *èghlaq-ouz-zèhn kèrdèn*, pr. t. *ighlaq-uz-zèhn kièrdèn*; — se préoccuper, بفکر افتادن *bè-fèkr ouftadèn* ou رفتن *rèftèn*, مستغرق ببحر *èndichnak choudèn*, اندیشناك شدن *èndichnak choudèn*, فکرت شدن *moustèghrègué bèhré fèkrèt choudèn*, pr. t. *mustèghraki bahri fikrèt choudèn*, متفکر شدن *moutèfèkkèr choudèn*.

PRÉOCCUPÉ, e, adj., اندیشناك *èndichnak*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfakkir*.

PRÉOPINANT, s. m., در اظهار رأی خود سبقت کننده *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt-kounèndè*, pr. t. *dèr izhari rè'i khod sabqat-kunèndè*.

PRÉOPINER, v. n., در اظهار رأی خود سبقت کردن *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt kèrdèn*.

PRÉPARATIF, s. m., a. تدارك *tèdarèk*, pr. t. *tèdarik*, تهیه *tèhiyè*; — faire des préparatifs, تدارك دیدن *tèdarèk*

didèn, pr. t. *tèdarik didèn*, اسباب آماده کردن *èsbab àmadè kèrdèn*.

PRÉPARATION, s. f. action de préparer, de se préparer, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*, آماده کردن *àmadè kèrdèn*, آماده شدن *àmadè choudèn*; — en parlant d'aliments, پخت و پز *poukht-ou-pèz*; — de médicaments, ترکیب ادویه *tèrkibé èdviè*.

PRÉPARATOIRE, adj. des 2 g., آماده کننده *àmadè-kou-nèndè*, a. مهیّا *mouhèiyi*; — qui précède, مقدم *mou-qèddèm*, pr. t. *muqaddim*.

PRÉPARER, v. a., مهیّا کردن *àmadè kèrdèn*, *mouhèiya kèrdèn*, pr. t. *muhèiya kièrdèn*, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*; — préparé, e, آماده *àmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*; — se préparer, آماده شدن *àmadè choudèn*, خود را حاضر کردن *khoud-ra hazèr kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hazir kièrdèn*.

PRÉPONDÉRANCE, s. f., بردهستی *zèbèr-dèsti*, pr. t. *zibèr-dèsti*, a. تفوّق *tèfèvvouq*, pr. t. *tèfavvuq*, استیلا *èstila*, pr. t. *istila*.

PRÉPONDÉRANT, e, adj., بردهست *zèbèr-dèst*, pr. t. *zibèr-dèst*, a. فایق *fayèq*, pr. t. *fayiq*, متفوّق *moutèfèvvèq*, pr. t. *mutèfèvviq*.

PRÉPOSER, v. a., مأمور گماشتن *goumachètèn*, مأمور کردن *mè'è-mour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — préposé, e, گماشته شده *goumachètè-choudè*, a. گماشته *goumachètè*, مأمور *mè'èmour*, pr. t. *mè'mour*.

PRÉPOSITION, s. f., حرف جرّ *hèrfé djèrr*, pr. t. *harfi djèrr*.

PRÉPUCE, s. m., خروسك *khèroucèk*, خروسه *khèroucè*, a. غلفة *ghoulfèt*.

PRÉROGATIVE, s. f., امتياز *èmtiaz*, pr. t. *imtiáz*, pl. امتيازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiázat*.

PRÈS, prép., نزدیک *nèzdik*, نزد *nèzd*, پهلو *pèhlou*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — à peu près, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *laqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminan*.

PRÉSAGE, s. m., a. فال *fal*, تفاءل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*.

PRÉSAGER, v. a., فال گزفتن *fal guèrèftèn*, pr. t. *fal guiriftèn*, تفاعل کردن *tèfa'oul kèrdèn*, a. تفاعل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*.

PRESBYTE, s. m., دور بین *dour-bîn*, دور بیننده *èz dour binèndè*.

PRESBYTÉRAL, s, adj., متعلق بکشیش *moutè'èllèq bè-kèchich*.

PRESBYTÈRE, s. m., خانه کشیش *khanèyé kèchich*.

PRESCIENCE, s. f., a. علم غیب *'èlmé ghèib*, pr. t. *'ilmi ghaïb*.

PRESCRIPTIBLE, adj. des 2 g., ابطال پذیر بعد از مرور زمان *èbtal-pèzir bè'èd èz mourouré zèmané mou'èiyèn*.

PRESCRIPTION, s. f. manière d'acquérir la propriété d'une chose par une possession non interrompue pendant un temps fixé par la loi, a. استحقاقی علی التصرف بمرور *èstèhqaqé 'èlat-tècèrrouf bè-mourour-oul-vèqt-oul-mou'èiyèn*, pr. t. *istihqaqi 'alèt-tèçarruf bè-mourour-ul-vagt-ul-mu'aïyèn*; — extinction d'une dette, ابطال دین بعد از مرور زمانی *èhtalé dèin bè'èd èz*

mourouré zèmani; — ordonnance d'un médecin, a. تاجویز حکیم *tèdjoizé hèkim*; — ordre, commandement, فرمان *fèrman*, pr. t. *firman*, a. حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. احکام *èhkam*, pr. t. *èhkiam*, امر *èmr*, pl. اوامر *èva-mèr*, pr. t. *èvamir*.

PRESCRIRE, v. a., فرمان دادن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*.

PRÉSENCE, s. f., پیشدستی *pich-dèsti*, a. تصدّر *tècèd-dour*, pr. t. *tèçaddur*, تقدّم *tèqèddum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRÉSENCE, s. f., a. حضور *houzour*; — en votre présence, در حضور شما *dèr houzouré chouma*.

PRÉSENT, e, adj. le temps présent, این زمان *in zèman*, زمان *zèmané hal*, a. حال *hal*; — adj., a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*, موجود *mooudjoud*, pr. t. *mèvdjoud*; — être présent, حاضر بودن *hazèr boudèn*, pr. t. *hazir boudèn*, حضور داشتن *houzour dachtèn*; — à présent, اکنون *èknoun*, a. حالا *hala*, الآن *èlân*; — jusqu'à présent, تا اکنون *ta èknoun*, تا حالا *ta hala*, a. الی الآن *èla-èlân*, pr. t. *ila-èlân*.

PRÉSENT, s. m. don., (d'un inférieur à un supérieur), پیشکش *pich-kèch* — (d'un supérieur à un inférieur), ارمغان *èrmèghan*, a. انعام *èn'âm*, خلعت *khèl'èt* — (d'égal à égal), هدایا *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

PRÉSENTABLE, adj. des 2 g. en parlant des choses, قابل نشان دادن *qabèlé nèchan dadèn*, pr. t. *qabili nichan dadèn*, a. قابل عرض *qabèlé 'èrz*, pr. t. *qabili 'arz*; — en parlant des personnes ou des choses, سزاوار حضور

sèzavaré houzour bourdèn, pr. t. *sèzavari huzour bourdèn* معرفى لایق *layèqé mou'èrrèfi*, pr. t. *layiqi mu'arrifi*.

PRÉSENTATEUR, TRICHE, s., تقديم کننده *tèqdim-kounèndè*, عرض کننده *'èrz-kounèndè*.

PRÉSENTATION, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*, تقديم *tèqdim*, pr. t. *taqdim*, معرفى *mou'èrrèfi*, pr. t. *mu'arrifi*, V. PRÉSENTER.

PRÉSENTEMENT, adv., همين دم *hèmin dèm*, اکنون *èknoun*, ا. الآن *lân*, حالا *hala*.

PRÉSENTER, v. a. présenter aux grands personnages, بحضور بردن *bè-houzour bourdèn*; — à ses égaux, کردن معرفى *mou'èrrèfi kèrdèn*, pr. t. *mu'arrifi kièrdèn*, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*, pr. t. *taqdim kièrdèn*; — se présenter, حضور رفتن *bè-houzour rèftèn*, بحضور رفتن *houzour rèftèn*; — se présenter à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr rècidèn*, pr. t. *bè-khatir rècidèn*, بخاطر آمدن *khatèr àmedèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmedèn*; — montrer, نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *nèmodèn*, pr. t. *numoudèn*.

PRÉSERVATIF, IVE, adj., حفظ کننده *hèfz-kounèndè*, a. حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*.

PRÉSERVATION, s. f., پاس داری *pas-dari*, نگاهداری *nè-gah-dari*, pr. t. *niguiah-dari*, a. صیانت *sianèt*, محافظت *mouhafèzèt* ou محافظه *mouhafèzè*, pr. t. *muhafazat et muhafaza*.

PRÉSERVER, v. a., پاسداشتن *pas-dachtèn*, نگاهداشتن *nè-gah-dachtèn*, pr. t. *niguiah dachtèn*, محافظت کردن

mouhafèzèt kèrdèn; — préservé, e, پاسداشته شده, *pas-dachtè-choudè*, a. مصون *mèçoun*, pr. t. *maçoun*, محفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*.

PRÉSIDENCE, s. f., a. صدارت *sèdarèt*, pr. t. *sadarèt*, ریاست *riacèt*.

PRÉSIDENT, s. m., صدر نشین *sèdr-nèchîn*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rou'èça*.

PRÉSIDER, v. a. et n., صدر نشینی کردن *sèdr-nèchini kèrdèn*, ریاست کردن در صدر نشستن *dèr sèdr nèchèstèn*, ریاست کردن *riacèt kèrden*.

PRÉSUMPTIF, ive, adj. héritier présomptif du trône, a. ولی عهد *vèli-'èhd*, pr. t. *vèli-'ahd*.

PRÉSUMPTION, s. f. opinion fondée sur des apparences, ظن *gouman*, pr. t. *guman*, پنداری *poundari*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, pl. ظنون *zounoun*, pr. t. *zunoun*; — opinion trop avantageuse de soi-même, خود پسندی *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*, زیاده سری *ziadè-sèri*, a. عجب النفس *'èdjèb-oun-nèfs*, pr. t. *'adjaïb-un-nafs*, غرور *ghourour*.

PRÉSUMPTUEUSEMENT, adv., از روی خود پسندی *èz rouï khoud-pècèndi*, از روی غرور *èz rouï ghourour*.

PRÉSUMPTUEUX, euse, adj., زیاده سر *ziadè-sèr*, بادبهر *bad-bèr*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, نفاق *nèffadj*.

PRESQUE, adv., نزدیک *nèzdik*, p. t. همان *hèman*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — c'est presque fini, نزدیک است

نزدیک باتمام *nèzdik-èst tèmam bè-chèvèd*, تمام بشود
nèzdik bè-ètman-èst.

PRESQU'ÎLE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PRESSAGE, s. m., فشار فشردگی *fèchourdègui*, فشار *fèchar*, ا.
tè'ècir, pr. t. *ta'cir*.

PRESSANT, e, adj., اصرار کننده *èsrar-kounèndè*; — urgent,
 a. فووتی *foouti*, a. مجبر *moubrem*, pr. t. *mubrim*,
moudjbèr, pr. t. *mudjbir*; — urgent, a. فووتی *foouti*,
 pr. t. *fèrti*, ضروری *zèrouri*, pr. t. *zarouri*, پ. t. بجا
bè-djèdd.

PRESSE, s. f. machine à imprimer, چرخ چاپخانه *tchèrkhé*
tchap-khanè, a. ملزمه *mèlzèmè*; — machine avec la-
 quelle ou presse toutes sortes de choses, منگنه *mèn-*
guènè, چرخست *djèndèrè*, *tchèrkhoust*; —
 foule, cohue, مردم انبوهی *èmbouhiï mèrdoum*, a. ازدحام
èzdìham, pr. t. *izdiham*.

PRESSÉ, e, adj., دستپاچه *dèst-patchè*, a. مستعجل *mous-*
tè'èdjèl, pr. t. *musta'djil*, V. PRESSER.

PRESENTIMENT, s. m., گواهی دل *guèvahii dèl*, ا. حدس
hèds kèrdèn.

PRESSER, v. a., فشردن *fèchourdèn*, فشار دادن *fèchar da-*
dèn, فشاردن *fèchardèn*; — hàter, کردن
dèst-patchègui kèrdèn, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*,
tè'èdjil kèrdèn, pr. t. *ta'djil kièrdèn*; —
 approcher une chose ou une personne d'une autre,
 نزدیک بهمدیگر کردن *nèzdik bè-hèm-diguèr kèrdèn*,
 پهلوی هم آوردن *pèhlouï hèm àvourdèn*; — se presser,
 نزدیک بهمدیگر شدن *nèzdik bè-hèm-diguèr choudèn*,

پهلوی هم نشستن *pèhlouï hèm nèchèstèn*; — se hâter, شتاب کردن *chètab kèrdèn*, pr. t. *chitab kièrdèn*, تعجیل کردن *dèst-patchè choudèn*, *tè'èdjil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*; — pressé e, شتابنده *chètabèndè*, pr. t. *chitabèndè*, مستعجل *dèst-pachè*, a. *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*; — en parlant d'affaires, فوتی *foouti*, pr. t. *fènti*; — en parlant des fruits qui ont été pressés, فشرده شده *fèchourdè-choudè*.

PRESSEUR, SE, s., منکنده جی *mènguènèdji*.

PRESSIER, s. m., چاپزن *tchap-zèn*.

PRESSION, s. f., سنگینی *sènguini*, فشار *fèchar*; — la pression de l'air, سنگینی هوا *sènguiniï hèva*, فشار هوا *fècharé hèva*.

PRESSIS, s. m., آب گوشت فشرده *àbè gouchté fèchourdè*, عصاره گوشت *'èçarèyé goucht*.

PRESSOIR, s. m., چرخست *tchèrkhoust*, t. p. جندره *djèn-dèrè*, منکنه *mènguènè*, a. معصره *mè'ècèrè*, pr. t. *ma'cèrè*, V. PRESSE.

PRESSURAGE, s. m., فشردگی *fèchourdègui*, a. تعصیر *tè'è-cir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSURER, v. a. exprimer le suc V. PRESSER dans ce sens, — au fig., زیادتى کردن *ziadèti kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

PRESSUREUR, s. m., فشارنده *fècharèndè*, a. عصار *'èssar*, pr. t. *'assar*, مقصر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'assir*.

PRESTANCE, s. f., نمایش *nèmayèch*, نمود *nèmoud*, a. منظر *mènzèr*, هتة *hè'tèt*.

PRESTATION, s. f. prestation de serment, سوگند خوردن *soouguend khourden*.

PRESTE, adj. des 2 g., جلد *djèld*, چست *tchoust*.

PRESTESSE, s. f., جلد دستی *djèld-dèsti*, چستی *tchousti*.

PRESTEMENT, adv., جلد *djèld*, چست *tchoust*, pr. t. *tchust*, زود *zoud*.

PRESTIDIGITATEUR, s. m., حقه باز *hoqqè-baz*.

PRESTIDIGATION, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGE, s. m., سیمیاکاری *simia-kari*; — au fig., چشم بندی *tchèchm-bèndi*, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGIEUX, EUSE, adj., سیمیاکار *simia-kar*, pr. t. *simia-kiar*, سیمیا آسا *simia-âsa*, چشم بند *tchèchm-bènd*, سحر آمیز *sèhr-âmiz*, pr. t. *sihr-âmiz*, p. t. سحر کار *sèhr-kar*, pr. t. *sihr-kiar*.

PRÉSUMABLE, adj. des 2 g., انگار کردنی *èngar-kèrdèni*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*.

PRÉSUMER, v. a., انگاشت *èngachtèn*, انگار کردن *èngar kèrdèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*, pr. t. *zann kièrdèn*, گمان داشتن *gouman dachtèn*, pr. t. *guman dachtèn*; — *présumé*, e, انگاشته شده *èngachtè-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

PRÉSUPPOSER, v. a., از اول فرض کردن *èz èvvèl fèrz kèrdèn*, قبل از وقوع *mouqèddèm fèrz kèrdèn*, فرض کردن *qèbl èz vouqou' fèrz kèrdèn*, pr. t. *qabl èz vuqou' farz kièrdèn*; — *présupposé*, e, از اول فرض شده *èz èvvèl fèrz-kèrdè-choudè*.

PRÉSUPPOSITION, s. f., فرض پیش از وقوع *fèrzèl pich èz*

vouqou', الوقوع قبل فرض *fèrzt qèbl-oul-vouqou'*, pr. t. *farzi qabl-ul-vouqou'*.

PRÉSURE, s. f., مایهٔ پنبیر *mayèyé pèwir*.

PRÊT, s. m., وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qourouz*, عاریه *'àriyèt*, عاریه *'àriyè*.

PRÊT, e, adj., آماده *âmadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*, مهیا *mouhèiya*.

PRÉTENDANT, e, s., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طلاب *tèllab*.

PRÉTENDRE, v. a. soutenir qu'on a droit à une chose, ادعا کردن *èddè'â kèrdèn*; — v. n. aspirer à une chose, خواهان بودن *khahan boudèn*, طالب بودن *talèb boudèn*, pr. t. *talib boudèn*.

PRÉTENDU, e, adj. douteux, faux, دروغی *douroughi*, a. جعلی *djè'èli*, pr. t. *dja'li*; — soi-disant, گوییند *gouyènd*.

PRÉTENDU, e, s. futur époux, نامزد *nam-zèd*, داماد *damad*; — la prétendue, عروس *'èrous*.

PRÉTENTIEUX, EUSE, adj., پیر ادعا *pour-èddè'â*.

PRÉTENTION, s. f., a. ادعا *èddè'â*, pr. t. *iddi'â*, متدعا *moud-dè'â*, pr. t. *muddè'â*.

PRÊTER, v. a., وام دادن *vam dadèn*, (peu usité) قرض دادن *qèrz dadèn*, برسم عاریه دادن *bè-rèsmè 'àriyé dadèn*; — prêter à intérêt, پول بمنفعت دادن *poul hè-mènfe'èt dadèn*, pr. t. *poul bè-mènfa'at dadèn*; — prêter secours, یاری کردن *yavèri kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*; — prêter l'oreille, گوش کردن *gouch kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*;

— prêter serment, *يَمِين ياد کردن* *yèmin yad kèrdèn*,
 سوگوهند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguènd*
khordèn; — se prêter à, *گراییدن* *guèrayidèn*, راضی
 شدن *razi choudèn*; — v. n. s'étendre en tirant, *وا*
va choudèn, دراز شدن *dèraz choudèn*, pr. t. *diraz*
choudèn.

PRÉTÉRIT, s. m., a. *فعل ماضی* *fè'èlé mazi*, pr. t. *f'i*
mazi.

PRÉTÉRICTION, s. f. omission, a. *زهول* *zehoul*, pr. t. *zuhoul*,
 V. OMISSION.

PRÊTEUR, SE, s., *وام دهندہ* *vam-dèhèndè*, قرض دهندہ
qèrz-dèhèndè.

PRÉTEXTE, s. m., *بہانہ* *bèhanè*, a. *عذر* *'euzr*, pr. t. *'uzr*.

PRÉTEXTER, v. a., *بہانہ آوردن* *bèhanè àvourdèn*, عذر
 آوردن *'euzr àvourdèn*; — chercher un prétexte, پی
 پاشیدن *pèiyé bèhanè guèchtèn*.

PRÊTRE, s. m., *کشیش* *kèchich*.

PRÊTRISE, s. f., *کشیشی* *kèchichi*.

PREUVE, s. f. ce qui établit la vérité d'un fait, a. *برهان*
bourhan, pr. t. *burhan*, pl. *براهین* *bèrahîn*, دلیل *dèlil*,
 pl. *دلایل* *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*; — démonstration,
 اثبات *èsbat*, pr. t. *isbat*, سند *sèndè*; — preuve évi-
 dente, a. *دلیل واضح* *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*;
 — preuve convaincante, *دلیل مثبت* *dèlilé mousbèt*,
 pr. t. *dèlili musbit*; — preuves judiciaires, a. *دلیله*
èdèllèyé chèr'iyè, pr. t. *adillà chèr'iyè*.

PRÉVALOIR, v. n., *برتری داشتن* *bèrtèri dachtèn*, فایز

آمدن *fayèq àmèdèn*, pr. t. *fayiq àmèdèn*; — se prévaloir, tirer avantage, بهرمنند شدن *bèhrèmnènd chou-dèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, کردن استفاده *istifadè kèrdèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, کردن فائده *fa'idè kèrdèn*.

PRÉVARICATEUR, TRICE, s., خيانت کننده *khianèt-kou-nèndè*, خيانتكار *khianèt-kar*, a. خايين *khayèn*, pr. t. *khayîn*.

PRÉVARICATION, s. f., a. خيانت *khianèt*.

PRÉVARIQUER, v. n., خيانت کردن *khianèt kèrdèn*.

PRÉVENANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nèvazi*, دلجوئی *dèl-djouyi*, pr. t. *dil-djouyi*, خاطر پروری *kha-tèr-pèrvèri*, p. t. بی نیاز *hèmmètè bi-niaz*, pr. t. *himmèti bi niaz*, a. التفات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, اکرام *èkram*, pr. t. *ikram*.

PRÉVENANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, pr. t. *dil-nevaz*, دلجو *dèl-djou*, pr. t. *dil-djou*, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihruban*, خاطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*; — agréable, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, محبوب انقلب *khoch*, a. محبوب پسندیده *mèhboub-oul-qouloub*, pr. t. *mahboub-ul-qouloub*.

PRÉVENIR, v. a. devancer, پیش رسیدن *pich rècidèn*; — être le premier à faire ce qu'un autre voulait faire, آگاه کردن *àgah kèrdèn*; — avertir, آگاه کردن *àgah kèrdèn*, pr. t. *àguiah kièrdèn*, اطلاع دادن *ètèlè' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, مخبر کردن *moukh-bèr kèrdèn*; — prévenu, e, آگاه *àgah*, p. t. خبردار *khèbèr-dar*, pr. t. *kha-bèr-dar*; — en termes de procédure, متهم شده *mout-*

tèhèm-choudè, pr. t. muttèhim-choudè, a. متهم *mouttèhèm*, pr. t. muttèhim.

PRÉVENTION, s. f., طعن *goumané bi pè*, طعن بی *zènné bi sèbèb*.

PRÉVISION, s. f. conjecture, a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ih-timal*; — prévoyance, پیش بینی *pich-bini*.

PRÉVOIR, v. a., وقوع استدلال کردن *qèbl èz vouqou' èstèdlal kèrdèn*, pr. t. *qabl èz vuqou' istidlal kièrdèn*, عاقبت اندیشی *pich-bini kèrdèn*, پیش بینی کردن *'àqèbèt-èndichì kèrdèn*, pr. t. *'àqibèt èndichì kièrdèn*, a. استدلال قبل الظهور *èstèdlal qèbl-èz-zouhour*, pr. t. *istidlal qabl-uz-zouhour*.

PRÉVÔT, s. m., باشی *bachi*, a. نقيب *nèqib*, pr. t. *naqib*; — prévôt des marchands, تاجر باشی *tadjèr-bachi*, pr. t. *tadjir-bachi*, ou ملك التجار *mèlèk-out-touddjar*, pr. t. *mèlik-ut-tuddjar*.

PRÉVÔTAL, e, adj. qui a rapport au prévôt, a. متعلق به *moutè'èllèq bè-nèqib*; — sans appel, a. قطعی *qèt'i*, pr. t. *qat'i*.

PRÉVÔTALEMENT, adv., a. بحکم قطعی *bè-heukmé qèt'i*, pr. t. *bè-hukmi qat'i*.

PRÉVÔTÉ, s. f., a. نقابت *nèqabèt*, pr. t. *niqabèt*.

PRÉVOYANCE, s. f., عاقبت اندیشی *'àqèbèt-èndichì*, pr. t. *'àqibèt-èndichì*, مال اندیشی *mè'al-èndichì*, a. بصیرت *bècirèt*.

PRÉVOYANT, e, adj., عاقبت اندیش *'àqèbèt èndich*, pr. t. *'àqibèt-èndich*, اهل بصیرت *mè'al-bîn*, a. *èhlè bècirèt*, pr. t. *èhli bècirèt*.

PRIAPISME, s. m., نعوذ دايمي *nou'ouzé daïmi*, pr. t. *nu'ouzi daïmi*, a. علة النعوذ *'ellèt-oun-nou'ouz*, pr. t. *'illèt-un-nu'ouz*.

PRIE-DIEU, s. m., جانماز *dja-nèmaz*, جای نماز *djaï nèmaz*, p. t. نمازگاه *nèmaz-gah*, pr. t. *namaz-guah*.

PRIER, v. a. demander des grâces à Dieu, دعا کردن *do'a kèrdèn*; — faire la prière, نماز کردن *nèmaz kèrdèn*, pr. t. *numaz kièrdèn*; — prier quelqu'un au sujet de quelque chose, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *il-timas kièrdèn*, نیاز کردن *niaz kèrdèn*, توقع کردن *tè-vèqqou' kèrdèn*, pr. t. *tèvèqqu' kièrdèn*, خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*, pr. t. *khahichmènd choudèn*, خواستش داشتن *khahèch dachtèn* ou کردن *kèrdèn*, pr. t. *khahich dachtèn* ou *kièrdèn*; — je vous prie, je vous en prie, از شما التماس دارم *èz chouma èltèmas darèm* ou شما التماس میکنم *chouma-ra èltèmas mi-kounèm*, pr. t. *chuma-ra iltimas mi-kunem*, از شما خواهش دارم *èz chouma khahèch darèm*, pr. t. *èz chouma khahich darèm*, از شما خواهشمندم *èz chouma khahèchmènd-èm*; — prié, e, کرده شده *èltèmas kèrdè-choudè*, pr. t. *iltimas kièrdè-choudè*; — invité, دعوت شده *dè'èvèt-choudè*, pr. t. *da'vèt-choudè*.

PRIÈRE, s. f. demande à titre de grâce, نیاز, خواست *niaz, khahèch*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, تمنا *tè-mènna*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*; — terme de culte, درود *dèroud*, a. نماز *nèmaz*, pr. t. *namaz*, دعا *do'd*, pr. t. *dou'd*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*, pl. صلوات *sèlèvat*, pr. t. *salavat*.

PRIEUR, s. m., پير طريقت *piré tèriqèt*.

PRIEURÉ, s. m., جماعت كشيستان *djèma'ète kèchichan*, pr. t. *djèma'ati kèchichan*.

PRIMAIRE, adj. des 2 g., نخستين *nèkhoustîn*, pr. t. *nu-khoustîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, pr. t. *ibtidayi*, a. اول *èvvèl* ; — école primaire, مدرسه مبتديان *mèdrècèyé moub-t'dian*, pr. t. *mèdrècèi mubtèdian*.

PRIMAT, s. m., ريش سفيد كشيستان *rich-sèfidè kèchichan*.

PRIMAUTÉ, s. f., سرورى *sèrvèri*, a. رياست *riacèt*.

PRIME, s. f., a. عطيه *'ètiyè*, pr. t. *'atiyè* ; — de prime abord, اول از *èz èvvèl*.

PRIMER, v. n., تقدم داشتن *bèrtèri dachtèn*, تقدّم داشتن *tèqèddoum dachtèn*, pr. t. *tèqaddum dachtèn*, تفویض داشتن *tèfèvvouq dachtèn*.

PRIMEUR, s. f., موسم ميوه نوبر *mooucèmé mivèyé noou-bèr*, اول موسم ميوه *èvvèl mooucèmé mivè* ; — au pl fruits précoces, نوبر *noou-bèr*, a. باكوره *bakourè*, pr. t. *bakiourè*.

PRIMEVÈRE, s. f., گل اول بهار *goulé èvvèlè bèhar*.

PRIMITIF, IVE, adj., پيشين *pichîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, a. اولی *èvvèli*, اصلی *èslî*, pr. t. *asli*.

PRIMITIVEMENT, adv., در اصل *èz èsl*, از اول *èz èvvèl*, در اصل *dèr èsl*, a. عن اصل *'èn èsl*, pr. t. *'an asl*, فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

PRIMO, adv., a. اولاً *èvvèlèn*.

PRIMOGENITURE, s. f., نخستزادگى *nèkhoust-zadègui* ; — droit de primogéniture, حق نخستزادگى *hèqqé nèkhoust-zadègui*, a. حق كبرالسنة *hèqqé kèbr-ous-sènn*, pr. t. *haqqi kibr-us-sinn*.

PRIMORDIAL, *e*, adj., *a.* أصلي *èsli*, pr. *t.* *asli*.

PRIMORDIALEMENT, *adv.*, *a.* أصلاً *èslèn*, أصلياً *èslièn*, pr. *t.* *aslièn*.

PRINCE, *s. m.* souverain, شهريار *chèhriar*, pr. *t.* *chèhèriar*, خديو *khèdiv*, p. *t.* شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. *t.* *padichah*, *a.* سلطان *soultan*, pr. *t.* *sultan*, pl. سلاطين *sèlatîn* pr. *t.* *salatîn*; — celui qui possède une souveraineté en titre, دجا نشين *dja-nèchîn*, pr. *t.* *dja-nichîn*, *a.* امير *émir*, pl. امرا *eumèra*, pr. *t.* *umèra*; — prince du sang, شاهزاده *chah-zadè*, پادشاهزاده *padèchah-zadè*, pr. *t.* *padichah-zadè*.

PRINCESSE, *s. f.*, شاهزاده خانم *chah-zadè-khanoum*, pr. *t.* *chah-zadè-hanoum*.

PRINCIER, *e*, adj. de prince ou de princesse, متعلق *moutè'èllèq* *bè-chah-zadè*; — digne d'un prince, شايان شاهزاده *chayanè chah-zadè*.

PRINCIPAL, *e*, adj., سر *sèr*, ویژه *vijè*, *a.* عمده *'oumdè*, اصل *asl*, pr. *t.* *asl*.

PRINCIPALEMENT, *adv.* surtout, بويژه *bè-vijè*, بخصوص *bè-kheçous*, *a.* خصوصاً *kheçoucèn*, pr. *t.* *khouçouça*, على الخصوص *'èlèl-kheçous*, pr. *t.* *'èlal-khouçous*.

PRINCIPALITÉ, *s. f.*, *a.* ریاست *riacèt*.

PRINCIPAT, *s. m.*, *a.* سلطنت *sèltènèt*, pr. *t.* *saltanat*.

PRINCIPAUTÉ, *s. f.* dignité, *a.* حکومت *houkoumèt*, pr. *t.* *hukioumèt*, تبة اميري *routbèyé èmiri*, pr. *t.* *rutbèi èmiri*; — pays gouverné par un prince, *a.* ایالت *èyalèt*, pr. *t.* *ayalèt*, مملکت *mèmlèkèt*; — les deux principautés, مملکتين *mèmlèkètèin*.

PRINCIPE, s. m. première cause, a. علت اصلی 'ellèlè èsli, pr. t. 'illèti asli, مبدأ mèbda'; — maxime, a. اصول ouçoul, قاعدة qa'èdè, pr. t. qa'îdè, pl. قواعد qèva'èd, pr. t. qava'îd; — principe de morale, a. اصول اخلاق ouçoulè èkhlaq, pr. t. uçouli akhlaq.

PRINTANIER, E, adj., بهاری bèhari.

PRINTEMPS, s. m., بهار bèhar, pr. t. bahar, فصل بهار fèslè bèhar, pr. t. fasli bahar, a. بيع, rèbi'.

PRIORITÉ, s. f., a. تقدم tèqèddoum, pr. t. tèqaddum.

PREIS, E, adj., گرفته شده guerèftè-choudè, گير آمده guir-àmèdè.

PRISABLE, adj. des 2 g., estimable, شايسته chayan, چايسته chayèstè, p. t. سزوار sèzavar, a. لايق layèq, pr. t. layiq.

PRISE, s. f. action de prendre, گرفتن guèrèftèn, a. اخذ èkhz, pr. t. akhz, ضبط zèbt, pr. t. zabt; — conquête, a. فتح fèth, pl. فتوحات foutouhat, pr. t. futuhât, تسخير tèskhir, pr. t. taskhir; — la chose qu'on a prise, a. غنيمت ghènimèt, pr. t. ghanimèt, pl. غنايم ghènayèm, pr. t. ghanayim; — lâcher prise, از دست دادن èz dèst dadèn, ول کردن vèl kèrdèn; — prise de possession, a. تصرف tècèrrouf, pr. t. tèçarruf; — querelle, ستيز sètiz, a. نزاع nèza', pr. t. niza'.

PRISÉE, v. a. action de priser, V. PRISER.

PRISER, v. a., mettre le prix à une chose, قيمت گذاشتن qèimèt gouzachtèn, pr. t. qimèt guzachtèn, نرخ گذاشتن nèrkx gouzachtèn, قيمت کردن qèimèt kèrdèn, pr. t. qimèt kièrdèn; — estimer, محترم داشتن meuhètèrèm

dachtèn, pr. t. *mouhtèrèm dachtèn*, معتبر دانستن *meu'-eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*; — v. n. aspirer du tabac par le nez, انفيّه کشیدن *ènfiyè kèchidèn*.

PRISEUR, s. m. qui fait la prisee, گذار قیمت *qèimèt-gouzar*, pr. t. *qimèt-guzar*, معین کننده قیمت *mou'èiyèn-kounèndèyè qèimèt*, pr. t. *mu'aïyèn-kunèndèr qimèt*; — qui prend du tabac, انفيّه کش *ènfiyè-kèch*.

PRISME, s. m., a. مشور *mèchvèr*, pr. t. *michvèr* ou موشور *moouchour*, pr. t. *mèvchour*, pl. مواشير *mèvachir*.

PRISON, s. f., زندان *zèndan*, pr. t. *zīndan*, حبس خانه *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, محبس *mèhbès*; — mettre en prison, زندانی کردن *zèndani kèrdèn*, pr. t. *zīndani kièrdèn*, زندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*.

PRISONNIER, m. s. qui est en prison, زندانی *zèndani*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — pris à la guerre, دستگیر *dèst-guir*, a. اسیر *ècir*, vulg. *yècir*, pl. اسرا *oucèra*.

PRIVATIF, **IVE**, adj., a. حرف النفي *hèrf-oun-nèfi*, pr. t. *harf-un-nèfi*.

PRIVATION, s. f., a. محرومی *mèhroumi*, a. حرمان *hèrman*, pr. t. *hirman*, محرومیت *mèhroumiyèt*, pr. t. *mahroumiyèt*.

PRIVATIVEMENT, adv., a. باستثنا *bè-èstèsna*, pr. t. *bè-istisna*, a. بلاستثنا *bèl-èstèsna*, pr. t. *bil istisna*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsourèn*.

PRIVAUTE, s. f., familiarité, تکلیفی بی *mountèhàï bi tèklifi*.

PRIVÉ, e, adj. qui est simple particulier, شخص متعارف *chèkhsé moutè'ârèf*; — apprivoisé, آموخته *âmoukhètè*, خانگی *khanègui*; — en lieu privé, جای خلوت *djaï khèlòèt*.

PRIVÉMENT, adv., V. FAMILIÈREMENT.

PRIVER, v. a., محروم داشتن *mèhroum dachtèn*, محروم کردن *mèhroum kèrdèn*, pr. t. *mahroum kièrdèn*; — se priver, محروم خود را داشتن *khoud-ra mèhroum dachtèn*, ou کردن *kèrdèn*, محروم شدن *mèhroum choudèn*; — s'abstenir, اجتناب کردن *èdjtènab kèrdèn*, pr. t. *idjtinab kièrdèn*, پرهیز کردن *pèrhiz kèrdèn*; — privé, e, a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

PRIVILÈGE, s. m., امتیاز *èmtiaz*, pr. t. *imtiâz*, pl. امتیازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiâzat*.

PRIVILÉGIÉ, e, adj., صاحب امتیاز *sahèbè èmtiaz*, pr. t. *sahibi imtiâz*.

PRIVILÉGIÉ, v. a. (peu usité), امتیاز دادن *èmtiaz dadèn*.

PRIX, s. m., ارزش *èrzèch*, p. t. بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *semèn*, pl. اثمان *èsman*; — diminuer le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-ra kèr kèrdèn*; — estime que l'on fait d'une chose, a. قدر *qèdr*, pr. t. *qadr*; — il n'en connaît pas le prix, قدرش را نمیداند *qèdrèch-ra nè-mi-danèd*; — récompense, a. اجرت *oudjrèt*, pr. t. *udjrèt*; — prix fixe, a. قیمت معین *qèimètè mou'èiyèn*, pr. t. *qimèti mu'aïyèn*; — quel en est le prix? قیمتش چه چیز است *qèimèt-èch tchè-tchiz-èst*, pr. t. *qimèt-èch tchi-tchiz-èst*; — cela

n'a pas de prix, این قیمت ندارد *in qèimèt nè-darèd*.

PROBABILITÉ, s. f., a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, pl. احتمالات *èhtèmalat*, pr. t. *ihimalat*.

PROBABLE, adj. des 2 g., احتمال دارد *èhtèmal darèd*, a. مکتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est probable, احتمال دارد *èhtèmal darèd*, احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, pr. t. *ihimal mi-rèvèd*, a. یاکتمل *yahtèmèl*, pr. t. *yahtèmil*.

PROBABLEMENT, adv., احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, دور نیست *dour nist*.

PROBANTE, adj. f., raison probante, ثابت کننده *sabèt-kou-nèndè*, pr. t. *sabit-kiunèndè*, a. مثبت *mousbèt*, pr. t. *musbit*.

PROBATIF, IVE, adj. V. PROBANTE.

PROBATION, s. f., a. مدت امتحان *mouddèlé èmtèhan*, pr. t. *muddèti imtihan*.

PROBATOIRE, adj. des 2 g. acte probatoire, فرمان مبنی بر اثبات استعداد شاکر *fèrmanè mèbni bèr èsbaté èstè'dè-dadé chaguèrd*.

PROBE, adj. des 2 g., درست *droust*, پاکدامن *pak-damèn*, a. صالح *salèh*, pr. t. *salih*.

PROBITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, درستی *drousti*, pr. t. *drusti*.

PROBLÉMATIQUE, adj. des 2 g. qui est douteux, a. مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*; — dont on peut soutenir l'affirmative et la négative, a. ممکن اثبات و النفی *moumkèn-oul-èsbat-oun-nèfi*, pr. t. *munkèn-ul-isbat rèn-nèfi*.

PROBLÉMATIQUEMENT, adv., اثبات و نفی بصورت *bè-sourèté nèfi-ou-èsbat*.

PROCÉDÉ, s. m. manière d'agir, رفتار *rèftar*, a. سلوك *soulouk*, pr. t. *sulouk*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*; — méthode, a. دستور العمل *dèstour-oul-'èmèl*, pr. t. *dèstour-ul 'amèl*. طرز *tèrz*, اصول *ouçoul*, pr. t. *uçoul*.

PROCÉDER, v. n. provenir tirer origine, ناشی شدن *nachi choudèn*, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — agir, عمل اقدام کردن *'èmèl kèrdèn*, pr. t. *'amèl kièrdèn*, مبادرت کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*, رفتار موبادèrèt *kèrdèn*; — manière de se comporter, رفتار *rèftar kèrdèn*, سلوك کردن *soulouk kèrdèn*, pr. t. *sulouk kièrdèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*, pr. t. *harèkièt kièrdèn*.

PROCÉDURE, s. f., a. مرافعة *mourafè'è*, pr. t. *murafa'a*, pl. مرافعات *mourafè'ât*, pr. t. *murafa'ât*.

PROCÈS, s. m., a. دعوى ou دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*, pl. دعاوى *dè'âvi*, pr. t. *da'âvi*; — procès-verbal, تكمير *tèhriré sourèté hal*, pr. t. *tahriri sourèti hal*.

PROCESSIF, IVE, adj., (peu usité), مرافعة دوست *mourafè'è-doust*.

PROCESSION, s. f., كوكبه *kooukèbè*.

PROCESSIONNELLEMENT, adv., با كوكبه *ba kooukèbè*, pr. t. *ba-kèvkèbè*.

PROCHAIN, s. m., nos semblables, هم جنس *hèm-djèns*, pr. t. *hèm-djîns*, a. ابن جنس *èbné djèns*, pr. t. *ibni djîns*, pl. ابناء جنس *èbna'é djèns*, pr. t. *ibna'i djîns*, قرين *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقراں *àqran*, pr. t. *aqran*.

PROCHAIN, *e*, adj. qui est près, نزدیک *nèzdik*, *a*. قریب *qèrib*, *pr. t.* *qarib*; — se dit aussi du temps, آینه *dyèndè*, *a*. آتیہ *atiè*; — la semaine prochaine, هفته *hèftèyé dyèndè*.

PROCHAINEMENT, *adv.*, بعد از اندک مدت *bè'èd èz èndèk mouddèt*, *a*. عنقریب *'èngèrib*, *pr. t.* 'anqarib, قریباً *qè-ribèn*, *pr. t.* *qaribèn*.

PROCHE, *adj.* des 2 g., نزدیک *nèzdik*, *a*. قریب *qèrib*, *pr. t.* *qarib*; — proches, *s. m. pl.*, proches parents, خویش *khich*, *pl.* خویشان *khichan*, خویشاوند *khichavènd*, *pl.* خویشاوندان *khichavèndan*, *a*. اقربا *èqrèba*, *pr. t.* *aqraba*, قوم *qooum*, *pr. t.* *qavm*; — *adv.*, de proche en proche, رفتہ رفتہ *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-tèdrîdj*.

PROCLAMATION, *s. f.* écrit contenant ce que l'on proclame, اعلام نامه *è'èlam-namè*, *pr. t.* *i'lam-namè*; — ce que l'on adresse au peuple, à l'armée, باواز بلند *bè-àvazé boulènd*, *pr. t.* *i'lam bè-àvazi bulènd*, اعلام *è'èlam bè-nèda*.

PROCLAMER, *v. a.* publier à haute voix, باواز بلند اعلام *bè-àvazé boulènd è'èlam kèrdèn*, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, *vulg.* *djar kèchidèn*; — divulguer, فاش اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, *pr. t.* *i'lam kièrdèn*, فاش کردن *fach kèrdèn*.

PROCRÉATION, *s. f.*, *a.* تولید *tooulîd*, *pr. t.* *tèvlîd*, تکوین *tèkvîn*, ولادت *vèladèt*.

PROCRÉER, *v. a.*, اولاد پیدا کردن *ooulad pèida kèrdèn*, *pr. t.* *èvlad pèida kièrdèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèr-*

dèn; — procréé, a. أثيد شله; *zaïdè-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.

PROCURATION, s. f., a. وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*; — acte, كالتنامه *vèkalèt-namè*, pr. t. *vèkialèt-namè*.

PROCURER, v. a., سانيدن *rècanidèn*, فراهم آورتن *fèrahèm àvourdèn*; — se procurer, گير آورتن *guir àvourdèn*, فراهم آورتن *fèrahèm àvourdèn*, تحصیل کردن *tèhsil kèrdèn*.

PROCUREUR, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. وكلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*: — fondé de pouvoirs dans une communauté religieuse, وكيل شرعى *vèkilè chér'i*, pr. t. *vèkili char'i*; — procureur général, a. وكيل مطلق *vèkilè moutlèq*, pr. t. *vèkili mutlaq*.

PRODIGALEMENT, adv., a. باسراف *bè-èsraf*.

PRODIGALITÉ, s. f., اى بدى *bad-dèsti*, a. اسراف *èsraf*, pr. t. *israf*.

PRODIGE, s. m., a. معرکه *mè'èrèkè*, معجزه *meu'eudjèzè*, pr. t. *mu' djizè*, عجبته *'èdjoubè*.

PRODIGIEUSEMENT, adv., a. بطور عجب *bè-toouré 'èdjib*; — infiniment, زياد از حد *ziad èz hèdd*, بغايت *bè-ghayèt*, a. فوق الغايه *foouq-ul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

PRODIGIEUX, EUSE, adj., نديده و نشنيده *nè-didè-ou-nè-chènidè*, a. عجيب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, ou mieux, عجايب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*.

PRODIGUE, adj. des 2 g., اسراف كننده *bad-dèst*, اسراف کونندè *èsraf-kounèndè*, pr. t. *israf-kiunèndè*, هزّه خرج *hèrzè-khèrdj*, a. مبذر *moubèzzèr*, pr. t. *mubèzzir*, مسرف *mousrèf*, pr. t. *musrif*.

PRODIGUER, v. a., اسراف کردن *èsraf kèrdèn*, pr. t. *israf kièrdèn*, تبذير کردن *tèbzir kèrdèn*, تلف کردن *tèlèf kèrdèn*; — prodiguer son bien, مال خودرا تلف کردن *malé khoud-ra tèlèf kèrdèn*, pr. t. *mali khodra-ra tèlèf kièrdèn*; — au fig. prodiguer ses soins. صرف همت کردن *sèrfé hèmmèt kèrdèn*, pr. t. *sarfi himmèt kièrdèn*.

PRODITOIREMENT, adv. trompeusement, از روی خيانت *èz rouï khianèt*.

PRODROME, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRODUCTEUR, TRICE, s., a. مولد *mouvèllèd*, pr. t. *muvellid*, féminin, مؤلده *mouvèllèdè*, pr. t. *muvellidè*; — cause productrice, a. علت مؤلده *'èllètè mouvèllèdè*, pr. t. *'illètè muvellidè*; — en parlant de ceux qui créent les produits agricoles ou industriels, عمل آورنده *'èmèl-àvèrèndè*, pr. t. *'amèl-àvèrèndè*.

PRODUCTIF, IVE, adj., حاصل خيز *hacèl-khiz*, پر حاصل *pour-hacèl*, باردار *bar-dar*, p. t. محصولدار *mèhsoul-dar*, pr. t. *mahsoul-dar*.

PRODUCTION, s. f., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*, pr. t. *mahsoulat*; — de l'esprit, a. تأليف *tè'èlif*, pr. t. *tèdèlif*, pl. تأليفات *tè'èlifat*, pr. t. *tèdèlifat*.

PRODUIRE, v. a. engendrer, donner naissance, بوجود آوردن *bè-voudjoud àvourdèn*, زاييدن *zayidèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèrdèn*, pr. t. *tènaçul kièrdèn*; — se dit des choses qui naissent de la terre, بار دادن *bar*

dadèn, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*, باعث دادن *miwè dadèn*; — causer, occasionner, *ba'ès choudèn*, سبب شدن *sèbèb choudèn*; — exposer à la vue, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — rapporter, سود آوردن *soud àvourdèn*, مداخل داشتن *mèdakhèl dachtèn*; — se produire, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*.

PRODUIT, s. m. V. PRODUCTION.

PROÉMINENCE, s. f., بر جستگی *bèr àmèdègui*, بر جستگی *bèr djèstègui*.

PROÉMINENT, e, adj., بر آمد *bèr àmèdè*, بر جست *bèr djèstè*, بلند *boulènd*.

PROFANATEUR, TRICE, s., پلید کننده *pèlid-kounèndè*, مدتس *nèdfès-kounèndè*, نجس کننده *moudènnès*, pr. t. *mudannis*; — profanateur des choses saintes, مدتس اشیاء مبارکه *moudènnècè èchia'é moubarèkè*.

PROFANATION, s. f. action de profaner, V. PROFANER.

PROFANE adj. et s. des 2 g., هتك حرمت کننده اشیاء مبارکه *hèt-k-heurmèt-kounèndèyè èchia'é moubarèkè*, a. مهین *mohin-oud-din*, pr. t. *muhin-èd-din*; — se dit aussi de ce qui n'appartient par à la religion, غیر *ghèiré moutè'èllèq bè-oumouré diniyè*, pr. t. *gha'iri mutè'alliq bè-umouri diniyè*, غیر متعلق *ghèiré moutè'èllèq bè-din*; — ignorant, نادان *na-dan*, a. جاهل *djahèl*, pr. t. *djahil*, pl. جهلا *djouhèla*, pr. t. *djuhèla*; — se dit de ceux qu'on ne veut pas admettre dans une société, بیگانه *biganè*, a. اجنبی *èdjnèbi*.

PROFANE, v. a., *هتک حرمت اشیا مبارکه کردن* *hètk-heur-mèté èchia' é moubarèkè kèrdèn*, *توهین دین کردن* *toou-hiné dîn kèrdèn*, pr. t. *tèvhini dîn kièrdèn*; — faire un mauvais usage des choses précieuses, *بی جا صرف کردن* *bi dja sèrf kèrdèn*, pr. t. *bi dja sarf kièrdèn*, *حرام کردن* *hèram kèrdèn*, pr. t. *haram kièrdèn*.

PROFECTIF, **IVE**, adj. terme de palais, a. *مرورث من الابرار* *moourous mèn-èl-èba vèl-èdjdad*, pr. t. *mèvrous mîn-èl-aba vèl-èdjdad*.

PROFÉRER, v. a., *گفتن* *goftèn*, *آوردن* *bè-zèban àvour-dèn*, *تقریر کردن* *tèqrir kèrdèn*; — proférer une parole, *يك سخن گفتن* *yèk soukhèn goftèn*.

PROFES, **ESSE**, adj. et s., qui a prononcé des vœux religieux, *نذر کننده* *nèzr-kounèndè*.

PROFESSER, v. a. avouer, *گواهی دادن* *guèvahi dadèn*, pr. t. *gouvahi dadèn*, *اقرار کردن* *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, *مقرر شدن* *mouqèrr choudèn*; — exercer, *کردن* *kèrdèn*, *مشغول بودن* *mèchghoul boudèn*; — professer la médecine, *طبابت کردن* *tèbabèt kèrdèn*, *مشغول طبابت بودن* *mèchghoulé tèbabèt boudèn*; — enseigner, *درس دادن* *dèrs dadèn*, *معلمی کردن* *mou'èllèmi kèrdèn*, pr. t. *mu'allimi kièrdèn*; — professer une doctrine, *معتقد بمذهبی بودن* *mou'outèqèdé bè-mèzhèbi boudèn*, *پیروی طریقتی کردن* *pèi-rèvü tèriqèti kèrdèn*, pr. t. *pèi-rèvü tariqati kièrdèn*.

PROFESSEUR, s. m., *آموزگار* *àmou-zègar*, a. *مدرس* *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, pl. *مدرسین* *moudèrrècîn*, *معلم* *mou'èllèm*, pr. t.

- mu'allim*, pl. معلمين *mou'ellemîn*, pr. t. *mu'allimîn*.
PROFESSION, s. f. déclaration. گواهى *guèvahi*, a. اقرار *èq-rar*, pr. t. *iqrar*; — état, پیشه *pichè*, a. صنعت *sèn'èt*, pr. t. *sana'at*, vulg. *zana'at*, pl. صنایع *sènayè'*, pr. t. *sanai'*, حرفت *hèrfèt*, pr. t. *hirfèt*, pl. حرف *hèrèf*, pr. t. *hirèf*, شغل *chougl*.
PROFESSORAT, s. m., a. معلمى *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*, آموزگارى *âmourzgari*, a. مدرست *tèdris*, mouldarècèt, pr. t. *mudaricèt*.
PROFIL, s. m., نیم رخ *nim-roukh*.
PROFILER, v. a., نیم رخ کشیدن *nim-roukh kèchidèn*.
PROFIT, s. m., سود *soud*, a. نفع *nèf'*, pr. t. *naf'*, فائده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *favaïd*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منفعت *mèn'fè'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafè'*, pr. t. *mènafi'*; — avoir du profit, منفعت *mèn'fè'èt kèrdèn*, ou داشتن *dachtièn*; — sans profit, بی منفعت *bi mèn'fè'èt*, بی بهره *bi bèhrè*, بی فائده *bi faïdè*.
PROFITABLE, adj. des 2 g., با فائده *ba faïdè*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفید *moufid*.
PROFITER, v. n., سود کردن *soud kèrdèn*, نفع کردن *nèf' kèrdèn*, منفعت کردن *mèn'fè'èt kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.
PROFOND, a, adj., ژرف *gèrf*, گود *gooud*, a. عمیق *'èmiq*, pr. t. *'amiq*, قعير *qè'ir*, pr. t. *qa'ir*; — au fig. profond sommeil, خواب گران *khabè guèran*, pr. t. *khaòì guiran*, خواب سنگين *khabè sènguîn*.

PROFONDÉMENT, adv., بطور ژرف *bè-toouré gèrf*, a. عميقاً *'èmiqèn*, pr. t. *'amiqèn*.

PROFONDEUR, s. f., گودی *gooudi*, a. عمق *'oumq*.

PROFUSÉMENT, adv., بافزونى *bè-èfzouni*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, انبوه *èmbouh*, a. مبدوراً *mèbzourèn*, كثيراً *kècirèn*.

PROFUSION, s. f., فزونى *fezouni*, فراوانى *fèravani*; — en profusion, بسيار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, خیلی *khèili*, a. كثير *kècir*.

PROGÉNITURE, s. f., a. نسل *nèsl*, pl. انسال *ènsal*, اولاد *oulad*, pr. t. *èvlad*.

PROGRAMME, s. m., اخبار نامه *èkhbar-namé*, اعلام نامه *d'èlam-namé*.

PROGRÈS, s. m., پیش رفت *pich-rèft*, پیش رفتن *pich rèf-tèn*, a. ترقى *tèrèqqi*, pr. t. *tèraqqi*; — faire des progrès, پیش رفتن *pich rèftèn*, ترقى کردن *tèrèqqi kèrdèn*.

PROGRESSIF, IVE, adj., رنده *pich-rèvendè*, a. مقبل *mouqbèl*, pr. t. *muqbil*, متقدم *moutèqèddèm*, pr. t. *mutèqaddim*.

PROGRESSION, s. f., پیشرفت *pich-rèft*, a. حرکت استقامتیه *hèrèkèlé èstèqdamiyè*, pr. t. *harèkièti istiqdamiyè*, حرکت اقبالیه *hèrèkèté èqbaliyè*, pr. t. *harèkièti iq-baliyè*.

PROGRESSIVEMENT, adv., رفتہ رفتہ *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-tèdridj*, a. بالتدریج *bèt-tèdridj*, pr. t. *bit-tèdridj*, مقبلاً *mouqbèlèn*, pr. t. *muqbilèn*.

PROHIBER, v. a., دلغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, pr. t. *qa-*

daghan kièrdèn, نهی کردن *mèn' kèrdèn*, نهی کردن *nèhi kèrdèn*; — prohibé, e, قدغن شده *qèdèghèn-choudè*, pr. t. *qadaghan-choudè*, a. ممنوع *mèmnou'*.

PROHIBITIF, IVE, adj., کننده *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*.

PROHIBITION, s. f., قدغن *qèdèghèn*, a. ممنوعیت *mèn'*, ممنوعیت *mèmnou'iyèt*.

PROIE, s. f., نخچیر *nèkhtchir*, pr. t. *nakhtchir*, شکار *chèkar*, pr. t. *chikiar*, a. صید *sèid*; — butin, پروه *pèrvè*, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*; — au fig. être en proie, گرفتار بودن *guèrèftar boudèn*, pr. t. *guiriftar boudèn*, مبتلا بودن *moubtèla boudèn*, pr. t. *mubtèla boudèn*.

PROJECTILE, s. m., a. قذیفه *qèzifèt*, pr. t. *qazifèt*, pl. قذیفات *qèzifat*, pr. t. *qazifat*; — boulet, گوله *goulè*, pr. t. *gulè*.

PROJECTION, s. f. action de jeter, انداختن *èndakhtèn*, a. رمی *rèmi*; — action d'imprimer un mouvement a un projectile, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*.

PROJET, s. m. dessein, intention, a. قصد *qèsd*, نیت *niyèt*, pr. t. *qasd*; — arrangement des moyens pour exécuter ce qu'on médite, a. تدبیر *tèdbir*, pl. تدابیر *tèdabir*, تدبیرات *tèdbirat*; — premier dessein de quelque chose mis par écrit, a. مسوده *moucèvvèdè*, لایحه *laihè*, pl. لوایح *lèvayèh*, pr. t. *lèvaïh*; — plan, نقشه *nèqchè*, a. طرح *tèrh*, رسم *rèsm*.

PROJETTER, v. a. former un dessein, کردن نیت *niyèt kèrdèn*, قصد کردن *qèsd kèrdèn*, pr. t. *qasd kièrdèn*, عزم

طرح انداختن *'èzm kèrdèn*; -- tracer un plan, *tèrh èndakhtèn*, نقشه کشیدن *nèqchè kèchidèn*; — se projeter, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مشرف بودن *mouch-rèf boudèn*.

PROLÉGOMÈNES, s. m. pl., a. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *mouqaddèmat*, pl. de مقدمه *mouqèddèmè*.

PROLEPSE, s. f. fig. de rhétor. exposition et réfutation par avance d'une objection, a. استجواب لسؤال المقدّر *èstèdjvabè lè-sou'al-oul-mouqèddèr*, pr. t. *istidjvabi li-sou'al-ul-mouqaddèr*.

PROLIFIQUE, adj. des 2 g., بسیار زاینده *bèciar-zayèndè*.

PROLIXE, adj. des 2 g., دراز سخن *dèraz-soukhèn*, pr. t. *diraz-sukhèn*, بسیار گو *bèciar-gou*, pr. t. *biciar-gou*, a. کثیر الكلام *kècir-oul-kèlam*, pr. t. *kècir-ul-kièlam*, مفصل *moufèssèl*, pr. t. *mufèssil*.

PROLIXEMENT, adv., با حرف بسیار *ba hèrfè bèciar*, بطول *bè-toulè soukhèn*, a. تطويلاً *tètvoilèn*.

PROLIXITÉ, s. f., طول سخن *toulè soukhèn*, a. تطويل كلام *tètvoilè kèlam*, pr. t. *tatvili kièlam*.

PROLOGUE, s. m., دیباچه *dibatchè*, a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PROLONGATION, s. f., درازی مدت *dèrazii mouddèt*, طول *toul kèchidèn*; — délai, a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROLONGEMENT, s. m., امتداد *èmtèdad*, pr. t. *imtidad*, استطاله *èstètālè*, pr. t. *istitālè*.

PROLONGER, v. a., طول دادن *toul dadèn*, مطول کردن *mou-*

tèvvèl kèrdèn; — donner un délai, مهلت دادن *muh-lèt dadèn*; — se prolonger, بطول انجامیدن *bè-toul èndiamidèn*, طول کشیدن *toul kèchidèn*; — prolongé, e, امتداد یافته *èmtèdad-yafte*.

PROMENADE, s. f., گردش *guèrdèch*, گشت *guècht*, a. سیر *sèir*; — aller à la promenade, گردش رفتن *guèrdèch rèftèn*; — lieu de promenade, جای گردش *djaï guèrdèch*, سیرگاه *sir-gah*.

PROMENER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, گرداندن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*; — se promener, گردش کردن *guèrdèch kèrdèn*, pr. t. *guirdèch kièrdèn*, گشتن *guèchtèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*; — en se promenant, گردش کنان *guèrdèch kounan*.

PROMENEUR, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, سیر کننده *sèir-kounèndè*.

PROMESSE, s. f., a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, pl. مواعد *mèva'èd*, pr. t. *mèva'id*; — faire des promesses, وعده کردن *vè'èdè kèrdèn*, حرف دادن *hèrf dadèn*.

PROMETTEUR, EUSE, s., وعده کننده *vè'èdè-kounèndè*, a. واعد *va'èd*, pr. t. *va'id*.

PROMETTRE, v. a., وعده دادن *vè'èdè kèrdèn*, امیدوار کردن *vè'èdè dadèn*; — faire espérer, امیدوار کردن *oumid-var kèrdèn*; — se promettre, عهدیگرا وعد کردن *hèmdiguèr-ra vè'èd kèrdèn*; — espérer, امید داشتن *oumid dachtèn*; — promis, e, وعده شد *vè'èdè-choudè*, a. موعود *moou'oud*, pr. t. *mèv'oud*.

PROMIS, E, V. FIANCÉ.

PROMINENCE, s. f., بلندی *boulèndi*, a. ارتفاع *èrtèfa'*, pr. t. *irtifa'*.

PROMINENT, E, adj., بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè'*, pr. t. *murtèfè'*.

PROMINER, v. n. (peu usité), بلند شدن *boulènd choudèn*.

PROMISCUITÉ, s. f., هم تری *touï hèm*, مرج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, آمیزش *âmizèch*.

PROMISSION, s. f. (terre de), a. أرض الميعاد *èrz-oul-mi'ad*, pr. t. *arz-ul-mi'ad*.

PROMONTOIRE, s. m. V. CAP.

PROMOTEUR, TRICE, s. qui donne la première impulsion, a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*; — qui a le soin principal d'une affaire, مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*, ناظم *nazèm*, pr. t. *nazim*.

PROMOTION, s. f., وصول برتبه *vouçoulé bè-routbè*, وصول *vouçoulé bè-mènsèb*, رسیدن بمنصب *rècidènè bè-mènsèb*, a. نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*. توجیه *tooudjih*, pr. t. *tèvdjih*, pl. توجیهات *tooudjihat*, pr. t. *tèvdjihat*.

PROMOUVOIR, v. a., منصوب دادن *mènsèb dadèn*, منصوب کردن *mènsoub kèrdèn*.

PROMPT, E, adj. qui va vite, زود *zoud*, a. سریع *sèri'*; — actif, diligent, کارگذار *kar-gouzar*, pr. t. *kiar-gouzar*, چاپک *tchoust*, pr. t. *tchust*, چالاک *tchalak*, چاپک *tchapouk*; — esprit prompt, تیز فهم *tiz-fèhm*, a. سریع الفهم *sèri'-oul-fèhm*.

PROMPTEMENT, adv., زود *zoud*, با سرعت *ba sour'èt*, جلد *djèld*, a. سريعاً *sèri'èn*.

PROMPTITUDE, s. f., زودی *zoudi*, جلدی *djèldi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

PROMULGATION, s. f., a. افشا *èfcha*, pr. t. *ifcha*, شیع *chiou'*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*.

PROMULGUER, v. a., اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, انتشار کردن *èntèchar kèrdèn*, pr. t. *intichar kièrdèn*; — promulguer une loi, اعلام صدور قانونی را *è'èlam kèrdèn* ou انتشار *èntèchar kèrdèn*; — promulgué, e, شیع یافته *chiyou'-yafte*, منتشر شده *mountèchèr-choudè*.

PRÔNE, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, خطبه *khoutbè*.

PRÔNER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, pr. t. *va'z kièrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*, pr. t. *mèv'izè kièrdèn*; — louer avec excès, زیاد از حد تعریف کردن *ziad èz hèdd tè'èrif kèrdèn*.

PRÔNEUR, se, s. qui fait un prône, a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*; — qui loue avec exagération, a. مدّاح *mèddah*.

PRONOM, s. m., a. ضمیر *zèmir*, pr. t. *zamir*, pl. ضمایر *zè-mayèr*, pr. t. *zamaïr*; — pronom de la 1ère personne, a. ضمیر متکلم *zèmiré moutèkèllèm*, pr. t. *zamiri moutèkèllim*, — de la seconde personne, ضمیر مخاطب *zèmiré moukhatèb*, pr. t. *zamiri mukhatab*, — de la 3me personne, ضمیر غایب *zèmiré ghayèb*, pr. t. *zamiri ghaïb*; — pronom relatif, ضمیر عطف *zèmiré 'ètèf*, pr. t. *zamiri 'atf*; — pronom possessif, ضمیر وصف *zèmiré vèsf*, pr. t. *zamiri vās*.

PRONOMINAL, E, adj., a. متعلق بضمایر *moutè'èllèq bè-zèmayér*.

PRONONCÉ, S. M., a. صدور حکم *soudouré heukm*, pr. t. *sudouri hukm*.

PRONONCÉ, E, adj. bien marqué, نمایان *nèmayan*, a. مبین *moubèiyèn*.

PRONONCER, V. A., a. تلقظ کردن *tèlèffouz kèrdèn*; — réciter, dire, بربان آوردن *bè-zèban àvourdèn*, تقریر کردن *tèqrir kèrdèn*, گفتن *goftèn*.

PRONONCIATION, S. F., a. تلفظ *tèlèffouz*, pr. t. *tèlaffuz*.

PRONOSTIC, S. M. marque, signe, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'ilamèt*, دلالت *dèlalèt*; — conjecture, a. استخراج مستقبلا *èstèkhradjé moustèqbèlat*, pr. t. *istikhradji mustaqhilat*.

PRONOSTIQUEUR, V. A., a. استدلال کردن قبل از ظهور *èstèdlal kèrdèn qèbl èz zehour*, خبر دادن قبل از ظهور *qèbl èz zehour khèbèr dadèn*.

PRONOSTIQUEUR, S. M., a. خبر دهنده قبل غیب گو *ghèib-gou*, خبر دهنده قبل وقوع *khèbèr-dèhèndèyè qèbl èz vouqou'*, pr. t. *khabèr-dèhèndèi qabl èz vuqou'*.

PROPAGANDE, S. F., a. جماعت نشر کننده انوار دین *djéma'ète nèchr-kounèndèyè ènvaré dîn*.

PROPAGATION, S. F., a. تکثیر نسل *fezouniî zayèch*, ذریعہ *tèkèssouré nèsl-ou-zourriyè*; — en parlant de la lumière, du son, etc., a. نشر *nèchr*, pr. t. *nachr*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *întichar*, اشتہار *èchtèhar*, pr. t. *ichti-har*; — propagation de la foi, انتشار انوار دین *èntè-charé ènvaré dîn*, pr. t. *întichari ènvari dîn*.

PROPAGER, v. a. multiplier par la génération, زاء و زاد *zèh-ou-zad kèrdèn*, زائیدن *zayidèn*; — au fig. étendre, accroître, زياد کردن *ziad kèrdèn*, منتشر کردن *mountèchèr kèrdèn*, pr. t. *muntèchar kièrdèn*; — propager la foi, انوار دين نشر کردن *ènvare dîn nèchr kèrdèn*, pr. t. *ènvare dîn nèchr kièrdèn*; — se propager, نشر شدن *nèchr choudèn*.

PROPENSION, s. f., ميل بمرکز *mèil bè-mèrkèz*; — au fig. penchant, a. ميل *mèil*.

PROPHÈTE, s. m., پيغمبر *pèighèm-bèr*, pr. t. *pèigham-bèr*, a. نبي *nèbi*, pl. انبيا *ènbia*, رسول *rèçoul*.

PROPHÉTESSE, s. f., a. نبيّه *nèbiyèt*.

PROPHÉTIE, s. f., پيغمبري *pèighèm-bèri*, a. نبوت *nou-bouvvèt*.

PROPHÉTIQUE, adj. des 2 g., پيغمبري *pèighèm-bèri*, pr. t. *pèigham-bèri*, a. نبوي *nèbèvvi*.

PROPHÉTIQUEMENT, adv., بطور پيغمبر *bè-toouré pèighèm-bèr*, پيغمبر آسا *pèighèm-bèr àça*.

PROPHÉTISER, v. a., پيغمبري کردن *pèighèm-bèri kèrdèn*, pr. t. *pèigham-bèri kièrdèn*; — annoncer une chose quelconque à l'avance, از غيب گفتن *èz ghèib goftèn*, غيب گفتن *ghèib goftèn*.

PROPHÉTISME, s. m. V. PROPHÉTIE.

PROPICE, adj. des 2 g. se dit proprement en parlant de Dieu, a. موقوف *mouvèffèq*, pr. t. *muveffiq*; — en turc et en persan on emploie plus souvent le substantif, توفيق *tooufiq*, pr. t. *tèvfiq*, — Dieu nous soit propice, خدا مارا توفيق بدهد *khouda ma-ra tooufiq bè-*

dèhèd; — en parlant des choses on emploie en persan le mot میمون mèimoun, en arabe, موافق *mouvafeq*, pr. t. *muvafig*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

PROPORTION, s. f. convenance, زیبندگی *zibèndègui*, a. متناسب *tènaçoub*, pr. t. *tènaçub*, مناسب *mounacèbèt*, pr. t. *munacèbèt*; — en parlant de statues ou d'œuvres d'art, اندام *èndam*; — symétrie, اندازه *èndazè*, a. قرینه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*.

PROPORTIONNALITÉ, s. f., V. PROPORTION.

PROPORTIONNÉ, e, adj. اندامش درست *bè-èndazè*, *èndam-èch droust*.

PROPORTIONNEL, LE, adj. اندازه یکدیگر *hèm-sèndj*, متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

PROPORTIONNELLEMENT, adv., نظر اندازه *nèzèr bè-èndazè*, نظر اندازه یکدیگر *nèzèr bè-èndazèyè yèk-diguèr*, pr. t. *nazar bè-èndazèi yèk-diguèr*, a. بالنسبة *bèn-nèsbèt*, pr. t. *bîn-nisbèt*.

PROPORTIONNÉMENT, adv., اندازه بغراخور *bè-fèrakhour*, *bè-èndazè*; — proportionnément à son mérite, بغراخور لیاقتش *bè-fèrakhouré liaqèt-èch*, pr. t. *bè-fèrakhori lèyaqèt-èch*, V. PROPORTIONNELLEMENT.

PROPORTIONNER, v. a., در همسنج کردن *hèm-sèndj kèrdèn*, در اندازه مناسب یکدیگر کردن *dèr èndazè mounacèbé yèk-diguèr kèrdèn*; — conformer, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PROPOS, s. m., سخن *soukhèn*, pr. t. *sukhèn*, a. کلام *kè-lam*, pr. t. *kièlam*, قول *qeoul*, pr. t. *qavl*, pl. اقوال *èqval*,

pr. t. *aqval*; — il signifie aussi vain discours, حرف هèrfé vèl, pr. t. *harfi vèl*, زاج *jaj*, حرف هèrfé پوتچ *poutch*, pr. t. *harfi putch*, جفنگ *djèfèng*, ا. خلط كلام *khèlté kèlam*, pr. t. *khalti kièlam*, خلطيات *khèltiat*, pr. t. *khaltiat*, ترهات *tèrrèhat*; — à propos, بجا *bè-dja* بموقع *bè-moouqè*, pr. t. *bè-mèvqi*; — mal à propos, hors de propos, بی جا *bi dja*, بی موقع *bi moouqè*; — à propos de . . . , در خصوص *dèr khouçous*; — à propos, j'ai oublié de vous dire, باری فراموش کرده *bari feramouch kerdè boudèm bè-chouma be-gouyèm ké*; — il est à propos, مناسب است *mounacèb èst ké*, pr. t. *munacib-èst ki*, جا دارد که *dja darèd ké*, بجا است *bè-djast*; — de propos délibéré, ا. قصداً *qèsdèn*, pr. t. *qastèn*, عمدأ *'èmdèn*.

PROPOSABLE, adj. des 2 g., تکلیف کردنی *tèklif-kèrdèni*, pr. t. *taklif-kièrdèni*.

PROPOSER, v. a. mettre en avant, بے میان آوردن *bè-mian àvourdèn*; — offrir, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — se proposer, عزم داشتن *'èzm dachtèn*, نیت کردن *niyèt kèrdèn*.

PROPOSITION, s. f. discours qui affirme ou qui nie quelque chose, ا. قضیه *qèziyè*, pr. t. *qaziè*, pl. قضایا *qèzaya*, pr. t. *qazaya*, ا. تکلیف *tèklif*.

PROPRE, adj. des 2 g. qui appartient à quelqu'un, خود *khoud*, pr. t. *khod*; — c'est mon propre fils, پسر خودم *pècèrè khoud-èm èst*, pr. t. *pucèri khod-èm èst*; — voir de ses propres yeux, بچشم خود دیدن *bè-tchèchmé khoud didèn*, pr. t. *bè-tchèchmi khod didèn*;

— amour propre, (pris en bonne part) a. *ghèirèt*, pr. t. *ghairèt*, اعتزاز نفس *è'tèzazé nèfs*, pr. t. *i'tizazi nèfs*; — (en mauvaise part) *khoud-pè-cèndi*, a. عجب النفس *'oudjib-oun-nèfs*; — terme de grammaire, nom propre, a. اسم خاص *èsmé khas*, pr. t. *ismi khas*; — qui convient, *chayan*, سزا *sèza*, a. لایق *layèq*, pr. t. *layiq*; — qui peut servir, ceci est propre à . . . , این بکار فلان چیز میخورد *in bè-karé flan tchiz mi-khourèd*, pr. t. *in bè-kiari fulan tchiz mi-khorèd*; — qui est net, پاک *pak*, a. طاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*, نظیف *nèzif*. Le sens propre d'un mot, a. اصل کلمه *èsl-mè'èniü kèlèmè*, pr. t. *asl ma'niü kiè-lèmè*; — le sens propre et le sens figuré, a. معنی مجازی *mè'èniü hèqiqi vè mè'èniü mèdjazi*.

PROPRE, s. m., a. خاصیت *khaciyèt*, خاصه *khassè*; — le propre de l'oiseau est de voler, خاصیت پرندہ پریدن *khaciyète pèrèndé pèridèn-est*.

PROPREMENT, adv. précisément, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, خاصه *khacètèn*; — c'est proprement ce que cela veut dire, اصل معنیش همین است *èsl-mè'ènich hèmîn-èst*, اصل معنی آن همین است *èsl-mè'èniü ân hèmîn-èst*; — avec propreté, پاکیزگی *bè-pakizègui*, پاکیزه *pa-kizè*, پاک *pak*.

PROPRET, TE, adj., پاک *pak*, a. تمیز *tèmiz*.

PROPRETÉ, s. f., پاکي *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, a. طهارت *tèharèt*.

PROPRIÉTAIRE, s. des 2 g., a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*,

صاحب خانه *malèk*, pr. t. *malik*; — d'une maison, *sahèb-khanè*.

PROPRIÉTÉ, s. f., a. ملك *moulk*, pl. املاك *èmlak*, مال *mal*, pl. اموال *èmval*; — vertu particulière des plantes, etc. a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; — la propriété de l'aimant, خاصیت مقناطیس *khacietà mèqnatis*.

PROBATA (AU), adv., a. غوما *ghourèma*.

PROBATION, s. f., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROBGER, v. a., بتعريف مهلت دادن *meuhlèt dadèn*, بانداحتن *bè-tè'èviq èndakhtèn*.

PROSAÏQUE, adj. des 2 g., a. نثری *nèsri*.

PROSATEUR, s. m., نثر نویس *nèsr-nèvis*.

PROSCRIPTION, s. f. condamnation à mort, a. حکم بقتل *heukmé bè-qètl*; — abolition, a. ابطال *èbtal*, pr. t. *ib-tal*, نسخ *nèskh*.

PROSCRIRE, v. a. condamner à mort, حکم بقتل کردن *heukm bè-qètl kèrdèn*, pr. t. *hukm bè-qatl kièrdèn*; — éloigner, اخراج کردن *biroun kèrdèn*, برون کردن *èkhradj kèrdèn*, pr. t. *ikhradj kièrdèn*, نفی کردن *nèfi kèrdèn*; — au fig. abolir, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

PROSCRIT, E, adj. condamné à mort, حکم بقتل شده *heukm bè-qètl choudè*; — exilé, نفی شده *nèfi-choudè*.

PROSE, s. f., a. نثر *nèsr*.

PROSÉLYTE, s. des 2 g., تازه بایمان *tazè bè-iman* *àmèdè*, a. مهتدی *mouhtèdi*, pr. t. *muhtèdi*, pl. مهتدین.

mouhtèdioun, pr. t. *muhtèdioun*; — partisan, هوادار *hè-va-dar*, pr. t. *hava-dar*, هواخوا *hèva-khah*, pr. t. *hava-khah*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, p. t. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*.

PROSÉLYTISME, s. m., غيـرت در هدايت مردم *ghèirètè dèr hèdayètè mèrdoum*.

PROSODIE, s. f., a. علم عروض *'èrouz*, pr. t. *'arouz*, علم عروض *'èlmé 'èrouz*, pr. t. *'ilmi 'arouz*.

PROSODIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعروض *moutè'èllèq bè-'èrouz*.

PROSPECTUS, s. m., اعلام نامه *d'èlam-namè*.

PROSPÈRE, adj. des 2 g., ياور *yavèr*, ميمون *mèimoun*, a. مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*, موافق *mouvafèq*, pr. t. *muvafig*.

PROSPÉRER, v. n. être heureux, بختيار بودن *bèkhtiar boudèn*, کامرانی کردن *kam-rani kèrdèn*, pr. t. *kiam-rani kièrdèn*, خوش بخت بودن *khoch-bèkht boudèn*; — réussir, پیش رفت داشتن *pich-rèft dachtèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*, پیش رفتن *pich rèftèn*, رواج داشتن *rèvadj dachtèn*.

PROSPÉRITÉ, s. f., بختیاری *bèkhtiari*, pr. t. *bakhtiari*, خوش بختی *khoch-bèkhti*, a. اقبال *èqbal*, pr. t. *iqbal*, سعادت *se'âdèt*, pr. t. *sa'âdèt*.

PROSTERNATION, s. f., سر فرود *sèr-feroud*, جبین بر زمین نیاز *djèbîn bèr zèminé niaz*; — adoration, a. سجد *sèdjèd*, pl. سجدات *sèdjèdat*.

PROSTERNEMENT, s. m., a. رکوع *rekou'*, pr. t. *rekiou'*, سجود *soudjoud*.

PROSTERNER (se), زمین نیاز نهادن *djèbîn bèr zè-miné niaz nèhadèn*; — en parlant de Dieu, ساجده *sèdjde kèrdèn*.

PROSTITUÉE, s. f., روسپی *djèndè, rouspi*, pr. t. *rospi*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*, قخبه *qèhbè*, pr. t. *qahbè*, ou *qahpè*.

PROSTITUER, v. a., بزناکاری و داشتن *bè-zèna-kari va dachtèn*, pr. t. *bè-zina kiari va dachtèn*, جاکشی کردن *djakèchi kèrdèn*; — se prostituer, خودرا بزناکاری *khoud-ra bè-zèna-kari èndakhtèn*, جنده *djèndè choudèn*, قخبگی کردن *qèhbègui kèrdèn*, pr. t. *qahbègui ou qahpègui kièrdèn*; — prostitué, e, رسوا شده *djèndè-choudè*, *rous-va-choudè*.

PROSTITUTION, s. f., قخبگی *qèhbègui*, فاحشه گری *fahèchè-guèri*.

PROSTRATION, s. f., بی قوتی *bi qouvveti*, a. ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*, ازالۀ قوت *èzalèyé qouvvet*, pr. t. *izalèi quovet*.

PROTE, s. m., ناظر چاپخانه *nazèrè tchap-khanè*.

PROTECTEUR, TRICE, s., حمایت کننده *hèmayèt-kounèndè*, a. حامی *hami*.

PROTECTION, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*; — sous sa protection, زیر حمایت او *ziré hèmayèté ou*, در تحت حمایت او *dèr tèhté hèmayèté ou*, pr. t. *dèr tahti himayèti ou*.

PROTECTORAT, s. m., حمایتگری *hèmayèt-guèri*, a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PROTÉGER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-*

mayèt kièrdèn, اعانت کردن *d'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — protégé, e, adjectif et substantif, حمایت کرده شده *hèmayèt kèrdè-choudè*, a. محمی *mèhmi*, pr. t. *mahmi*.

PROTESTANT, e, adj. et s., پروتستان *proutèstan*. ou *protèstan*.

PROTESTANTISME, s. m., آیین پروتستان *âyiné protèstan*, مذهب پروتستان *mèzhèbé protèstan*.

PROTESTATION, s. f. déclaration, a. عرض مدعا *'èrzé moud-dè'â*, pr. t. *'arzi muddè'â*, اظهار مدعا *èzharé moud-dè'â*, pr. t. *izhari muddè'â*; — promesse, a. تعهد *tè'èhhoud*, pr. t. *tè'ahhud*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — déclaration par laquelle on proteste contre quelque chose, a. ردّ قبول *rèdd qèboul*, *'èdèmé qèboul*, pr. t. *'adèmi qaboul*, پروتست *protèst*.

PROTESTER, v. n. promettre, کردن تعهد *tè'èhhoud kèrdèn*, pr. t. *tè'ahhud kièrdèn*, وعد *vè'èdè kèrdèn*, اظهار *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — déclaration juridique contre quelque chose, ردّ قبول *rèdd kèrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, پروتست کردن *protèst kèrdèn*, a. اعتراض *d'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*.

PROTÈT, s. m., سند شرعی بر عدم قبول برات *sè-nèdè chér'i mouhtèri bèr 'èdèmé qèboulé bèrat*.

PROTOCOLE, s. m., formulaire pour la rédaction des actes publics, a. کتاب امثله تحریرات شرعیّه *kètábè èmsè-lèyé tèhriraté chér'iyè*, pr. t. *kitabî èmsilèi tèhrirati char'iyè*; — registre des délibérations d'une confé-

rence, صورت تقریرات مجلس *sourète tèqiraté mèdjlès*,
دختر مجلس *dèftèré mèdjlès*.

PROTOTYPE, s. m., نسخه نکستین *nouskhèyé nèkhoustîn*,
a. نسخه اصلیّه *nouskhèyé èsliyé*, pr. t. *nuskhèi
asliyé*.

PROTONOTAIRE, s. m., a. محرّر اول *mouhèrrèré èvvèl*, pr. t. *muharriri èvvèl*.

PROTUBÉRANCE, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, بر جستنگی
bèr djèstègui.

PROUE, s. f., پیش روی کشتی *sèré kèchti*, پیکر
pichroui kèchti.

PROUESSE, s. f., اثر غیرت *bèhadèri*, pr. t. *bahadouri*
ècèré ghèirèt.

PROUVER, v. a., باثبات رسانیدن *sabèt kèrdèn*, ثابت کردن
bè-èsbat règanidèn; — prouvé, e, ثابت شده *sabèt-
choudè*, a. ثابت *sabèt*, pr. t. *sabit*.

PROVENANCE, s. f., a. ماصولات اجنبیّه *mèhsoulaté èdjnè-
biyé*; — source, محلّ حاصل *djaï houçoul*, محلّ حاصل
mèhèllé houçoul, a. منشأ *mènchè*, منبع *mèmbè*, pr.
t. *mènba*'.

PROVENANT, e, adj., حاصل شده *bè-è'mèl àmèdè*, بعمل آمده
hacèl-choudè, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, ماصول
mèhsoul, pr. t. *mahsoul*, ناشی *nachi*.

PROVENIR, v. n., بعمل آمدن *è'mèl àmèdèn*, ناشی شدن
è'mèl àmèdèn, حاصل شدن *hacèl choudèn*, ناشی شدن
nachi choudèn, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — pro-
venu, e, ناشی شده *hacèl-choudè*, حاصل شده *nachi-
choudè*, بعمل آمده *è'mèl-àmèdè*.

PROVENU, s. m., a. مكصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*.

PROVERBE, s. m., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, ضرب مثل *zèrbè mècèl*, pr. t. *zarbi mècèl*.

PROVERBIAL, e, adj., a. مثلى *mècèli*, pl. امثالى *èmsali*.

PROVERBIALEMENT, adv., مثل از روی *èz rouï mècèl*.

PROVIDENCE, s. f., قدرت خدا *qoudrètè khouda*, قدرت الهى *qoudrètè èlahi*, pr. t. *qoudrèti ilahi*, قدرت الهيّه *qoudrètè èlahiyè*, pr. t. *qoudrèti ilahiyè*.

PROVIDENTIEL, le, adj., از قدرت الهى *èz qoudrètè èlahi*, pr. t. *èz qoudrèti ilahi*.

PROVIGNAGE, s. m. V. PROVIGNEMENT.

PROVIGNEMENT, s. m. action de provigner, V. PROVIGNER.

PROVIGNER, v. a., زرا خواباندن *chakhèyé rèz-ra khabandèn*; — v. n. multiplier; زياد شدن *ziad choudèn*, افزون *èfzoudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.

PROVIN, s. m., رز بزمين خوابانده *chakhè rèz bè-zè-mīn khabandè*.

PROVINCE, s. f., a. ديار *diar*, بوم *boum*, ايلت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولايات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, ايالت *èyalèt*, pl. ايالات *èyalat*, مملكت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalék*, pr. t. *mèmalik*.

PROVINCIAL, e, adj., اهل ايالت *èhlè èyalèt*, pr. t. *èhli èyalèt*.

PROVISEUR, s. m., ريش سفيد مدرسه *rich-sèfidè mèdrècè*, ناظر مكتبخانه *nazérè mèktèb-khanè*, pr. t. *naziri mèktèb-khanè*.

PROVISION, s. f., توشه *touchè*, پروازه *pèrvazè* (plus usité) آذوقه *àzouqè*, a. زاد *zad*, ذخيره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخاير *zèkhayér*, pr. t. *zakhaïr*.

PROVISIONNEL, LE, adj. V. PROVISoire.

PROVISIONNELLEMENT, adv. V. PROVISoireMENT.

PROVISoire, adj. des 2 g., a. موقتى *mouvèqqèti*, pr. t. *muvaqqati*.

PROVISoireMENT, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *muvaqqatèn*.

PROVOCATEUR, TRICE, s., انگیزنده *ènguiz*, انگیزنده *èngui-zèndè*, تحریک کننده *tèhrik-kounèndè*, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

PROVOCATION, s. f., a. اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تحریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*; — invitation, incitation, a. دعوت *dè'èvèt*, pr. t. *da'vèt*.

PROVOQUER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*; — inviter au combat, بجنگ دعوت کردن *bè-djèng dè'èvèt kèrdèn*.

PROXÈNÈTE, s. m., جاکش *djakèch*, کس کس *kous-kèch*, a. قواد *qèvvad*, pr. t. *qavvad*.

PROXIMITÉ, s. f., نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *qourb*.

PRUDE, adj. et s. des 2 g., عفت فروش *'èffèt-ferouch*, pr. t. *'iffèt-furouch*.

PRUDÈMMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, با حزم *ba hèzm*, احتیاط *bè-èhtiat*, p. t. اقلانده *'àqèlanè*, pr. t. *'àqilànè*.

PRUDENCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. حزم *hèzm*, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihiat*.

PRUDENT, E, adj., هوشیار *houchiar*, با حزم و احتیاط *ba hèzm-ou-èhtiat*.

PRUDERIE, s. f., عفت فروشی *'èffèt-ferouchi*.

PRUD'HOMME, s. m., a. اهل خبره *èhlé khèbrè*, pr. t. *ahli khibrè*.

PRUNE, s. f., آلو *âlou*, آلوچه *âloutchè*.

PRUNEAU, s. m., آلوى خشك *âloui khochk*.

PRUNELLE, s. f., مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdoumèki tchèchm*, a. حدقة العين *hèdèqèt-oul-'èin*, pr. t. *hadaqat-ul-'aïn*.

PRUNIER, s. m., درخت آلو *dèrèkhté âlou*.

PRURIT, s. m., خارش *kharèch*, a. حكة *hèkkèt*, pr. t. *hikkèt*.

PRYTANÉE, s. m. collègue, دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*.

PSALMISTE, s. m. auteur de psaumes, a. مؤلف مزامير *mou'-èllèfé mèzamir*, pr. t. *mu'èllifi mèzamir*; — le prophète David, a. حضرت داود *hèzrètè davoud*, pr. t. *hazratî davoud*.

PSALMODIE, s. f., a. ترمير *tèzmir*.

PSALMODIER, v. a., ترتيل کردن *tèzmir kèrdèn*, ترتيل *tèrtîl kèrdèn*.

PSALTÉRIUM, s. m., سنطور *sèntour*.

PSAUME, s. m., a. مزمور *mèzmour*, pl. مزامير *mèzamir*, زبور *zèbour*.

PSAUTIER, s. m., کتاب مزامير حضرت داود *kètabé mèzamirè hèzrètè davoud*, a. زبور *zèbour*.

PSEUDONYME, s. m., اسم جعلی *èsmé djè'èli*, اسم غير *èsmé ghèir*.

PSORE, s. m. terme de méd. V. GALE.

PSORIQUE, adj. des 2 g. terme de méd., a. جربى *djèrèbi*, V. GALEUX.

PSOROPHTALMIE, s. f., a. جرب العين *djèrèb-oul-'èin*.

PSYCHÉ, s. f., a. دولا ب آينه دار *doulabé dîné dar*.

PSYCHOLOGIE, s. f., a. علم كیفیت نفس *'èlmé kèisfiyété nèfs*,
a. علم احوال روح *'èlmé èhvalé rouh*, pr. t. *'ilmi ahvali rouh*,
علم احوال نفس *'èlmé èhvalé nèfs*, pr. t. *'ilmi ahvali nèfs*.

PSYCHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم احوال نفس *moutè'èllèq bè-'èlmé èhvalé nèfs*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi ahvali nafs*.

PTARMIQUE, s. m. plante, a. دواء معطس *dèva'è mou'èttès*,
pr. t. *dèvaï mu'attis*.

PTOLÉMÉE, nom propre, a. بطليموس *bètlimous*.

PTYALAGOGUE, adj. des 2 g., a. دواء مسيل الريق *dèva'è moucil-our-riq*,
pr. t. *dèvaï mucil-ur-riq*.

PUAMMENT, adv., a. بطور بد بوى *bè-toouré bèd-bouï*.

PUANT, e, adj., a. بد بوى *bèd-bouï*, فرغند *fèrghèndè*, pr. t. *farghandè*.

PUANTEUR, s. f., a. بد بوئى *bèd-bouyi*, ا. نتانت *nètanèt*,
'oufounèt.

PUBÈRE, adj. des 2 g., ا. بعد بلوغ *bè-hèddé bou-lough rècidè*,
pr. t. *bè-haddi bulough rècidè*, ا. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*.

PUBERTÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé boulough*, pr. t. *haddi bulough*,
ا. حد البلوغ *hèdd-oul-boulough*, بلوغيت *bouloughiyèt*, pr. t. *buloughiyèt*.

PUBIS, s. m., ا. زهار *zèhar*, ا. عانه *'àné*.

PUBLIC, IQUE, adj., شامل عموم مردم *chamélé 'oumoumé mèrdoum*,
pr. t. *chamili 'umoumi mèrdoum*, شامل

چمە کەس *chamèlé hèmè-kès*; — généralement connu, چەهرەت یافتە *cheuhrèt-yaftè*, pr. t. *chuhrèt-yaftè*, a. متواتر *moutèvatèr*, pr. t. *mutèvatir*, مشهور *mèchhour* (en ture vulgaire *mèchhour*), شایع *chayè*, pr. t. *chai*?; — édifices publics, عمارات دولتی *'èmaraté dooulèti*, pr. t. *'imarati dèvlèti*; — les charges publiques, تکالیف *tèkalifè divani*, pr. t. *tèkialifi divani*, a. تکالیف *tèkalifè miriyé*, pr. t. *tèkialifi miriyé*; — femme publique, جندە *djèndè*, a. فاحشە *fahèchè*, pr. t. *fahicha*, روسپی *rouspi*, pr. t. *rospi*, V. PROSTITUÉE; — parler en public, در حضور خاص و عام حرف کردن *dèr hou-zouré khas-ou-'àmm hèrf-zèdèn*, على ملا الناس تکلم *'èla mèla-oun-nas tèkèlloum kèrdèn*; — rendre public, فاش کردن *fach kèrdèn*, اشاعە کردن *ècha'è kèrdèn*, pr. t. *icha'a kièrdèn*.

PUBLIC, s. m., مردم *mèrdoum*, a. خالق *khèlq*, pr. t. *khalq*, ناس *nas*, عباد الله *'èbad-oullah*, pr. t. *'ibad-ullah*.

PUBLICATION, s. f., فاش شدن *fach choudèn*, a. اعلام *d'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *d'èlan*, pr. t. *i'lan*, اشاعە *ècha'è*, pr. t. *icha'a*, شیوع *chiou'*, pr. t. *chuyou'*.

PUBLICISTE, s. m. qui écrit sur le droit public, قانون نویس *qanoun-nèvis*; — qui est versé dans cette science, دانندە رسم حقوق و قوانین *danèndèyè rèsme houqouq-ou-qèvanîn*, pr. t. *danèndèi rèsmi huqouq-u-qavanîn*, از رسم حقوق و قوانین آگاه *èz rèsme houqouq-ou-qèvanîn àgah*.

PUBLICITÉ, s. f., a. شهرت *cheurèt*, علانیت *'èlaniyèt*, pr. t. *'ilaniyèt*.

PUBLIER, v. a., انتشار کردن *entâ-char kèrdèn*, pr. t. *întichar kièrdèn*, اعلام کردن *e'âlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, شایع کردن *chayè' kèrdèn*, pr. t. *chaï' kièrdèn*.

PUBLIQUEMENT, adv., در حضور خاص و عام *dèr housouré khas-ou-'âm*, آشکارا *achkara*, روی مردم *dèr piché rouï mèrdoum*.

PUCE, s. f., کیک *kik*.

PUCER, s. m., زن ندیده *sèn-nè-diddè*, ا. بکر *bèkr*, pr. t. *bikr*.

PUCELAGE, s. m., دوشیزگی *douchizègui*, ا. بکارت *bèkarèt*.

PUCELLE, adj. et s. f., دختر *doukhtèr*, pr. t. *dokhtèr*, دشیزه *douchizè*, ا. باکره *bakèrè*, pr. t. *bakirè*.

PUCHERON, s. m., شپش نباتات *choupouché nèbatat*, pr. t. *chupuchi nèbatat*.

PUDEUR, s. f., آرم *âzèrm*, شرم *chèrm*, ا. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, عار *'âr*, حیا *hèya*, pr. t. *haya*.

PUDIBOND, s. adj., شرمناک *chèrmnak*, با حیا *ba hèya*, ا. مستحیی *moustèhyi*.

PUDICITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, ا. عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*, عفت *'èffèt*, pr. t. *'èffèt*.

PUDIQUE, adj. des 2 g., پاکدامن *pak-damèn*, پاک *pak*, ا. عفیف *'èfif*, pr. t. *'afif*.

PUDIQUEMENT, adv., از روی پاکدامنی *èz rouï pak-damèni*, با عفت *ba 'èffèt*.

PUER, v. n., بد بوی دادن *bèd bouï dadèn*, تعفن کردن *tè'èffoun kèrdèn*.

PUÉRIL, *e*, *adj.* qui appartient à l'enfance, بچه‌گانه *bè-tchèganè*; — frivole, پوچ *poutch*, *a.* باطل *batèl*, *pr. t.* *batil*, لغو *lèghv*, *pr. t.* *laghv*.

PUÉRILEMENT, *adv.*, وار, بچه *bètchè-var*, مانند طفل *ma-nèndé tèfl*.

PUÉRILITÉ, *s. f.*, بچگی *bètchègui*, کودکی *koudèki*, *pr. t.* *kiudèki*.

PUERPÉRALE, *adj. f.* fièvre puerpérale, حتما ولادت *houm-maé vèladèt*, *pr. t.* *hummaï viladèt*.

PUGILAT, *s. m.*, مشت زنی *moucht-zèni*.

PUÎNÉ, *e*, *adj.*, بعد بدنیا آمدن *bè'èd bè-dounia àmèddè*, بعد زائیده شده *bè'èd zaïdè-choudè*.

PUIS, *adv.*, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, *a.* بعد *bè'èd*, *pr. t.* *ba'd*, بعده *bè'èddè-hou*, *pr. t.* *ba'-dè-hou*.

PUISAGE, *s. m.* action de puiser, **V. PUISER**.

PUISARD, *s. m.*, کزیز *kariz*, *pr. t.* *guiariz*.

PUISER, *v. a.* puiser de l'eau, آب کشیدن *àb kèchidèn*, آب گرفتن *àb guèrèftèn*, *pr. t.* *àb guiriftèn*; — au fig., استخراج کردن *èstèkhradj kèrdèn*, *pr. t.* *istikhradj kièrdèn*, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*.

PUISQUE, *conj.*, چون *tchoun*, حالا که *hala-ké*, *p. t.* چونکه *tchoun-ké*, *pr. t.* *tchoun-ki*.

PUISSAUMENT, *adv.*, زورمندانه *zourmèndanè*, بطور قوی *bè-touré qèvi*, *pr. t.* *bè-tèvri qèvi*, تمام بوقت *bè-quouvètè tè-mam*, *a.* قویاً *qèviyèn*, *pr. t.* *qaviyèn*; — extrêmement, بسیار *bèciar*, *pr. t.* *biciar*, خیلی *khèili*, *p. t.* بغایت *bè-ghayèt*.

PUISSANCE, s. f. pouvoir, force, يارا *yara*, توانايى *tèvanayi*,
 pr. t. *touvanayi*, a. قدرت *qoudrèt*, pr. t. *qudrèt*, قوت
qouvèt, pr. t. *quvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; —
 état souverain, a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول
douvèl, pr. t. *duvèl*; — les puissances étrangères, a.
 دوله خارجه *douvèlè kharèdjè*, pr. t. *duvèli kharidjè*,
 دول اجنبیه *douvèlè èdjnèbiyé*, pr. t. *duvèli èdjnèbiyé*;
 — les puissances alliées, دول متفقہ *douvèlè mouttèfèqè*,
 pr. t. *duvèli muttèfiqua*; — les puissances amies, دول
 متحابه *douvèlè moutèhabbè*, pr. t. *duvèli mutèhabbè*; —
 en termes de philosophie ce qui est opposé à l'acte, قوت
qouvè, قوت *qouvèt*; — réduire la puissance à l'acte,
 از قوت به فعل آوردن *èz qouvè bè-fè'èl àvourdèn*, pr. t.
èz quvè bè-fa'l àvourdèn.

PUISSANT, E, adj., توانا *tèvana*, pr. t. *touvana*, a. قادر *qadèr*,
 pr. t. *qadir*, قوي *qèvi*, pr. t. *qavi*, ذى قدرت *zi-qoud-*
rèt; — tout-puissant, همه چيز قادر *bè-hèmè-tchiz*
qadèr, pr. t. *bè-hèmè-tchiz qadir*; — le Tout-Puissant,
 خدا *khouda*, pr. t. *khoda*, a. الله *allah*.

PUITS, s. m., چاه *tchah*, a. بئر *bèir*, pr. t. *bir*, pl. ابار *èbar*,
 pr. t. *abar*.

PULLULER, v. n., زياد شدن *èfzoun choudèn*, زياد شدن
ziad choudèn.

PULMONAIRE, qui appartient au poumon, متعلق بشش
moutè'èllèq bè-chouch; — s. f. plante, ا. حشيشة الرثه
hèchichèt-our-rì'è.

PULMONIE, s. f., ناخوشى رثه *na-khochiï ri'è*, ورم شش
vè-rémè chouch, a. داء رثه *da'-our-rì'è*.

PULMONIQUE, adj. des 2 g., گرفتار ناخوشی رنه *guèrèftarè na-khochi riè*.

PULPE, s. f., گوشت میوه *gouchté mivè*, a. لب *loubb*, pr. t. *lubb*.

PULPEUX, SE, adj., گوشتدار *goucht-dar*.

PULSATIF, IVE, adj., douleur pulsative, a. وجع نابض *vè-djè'è nabèz*, pr. t. *vèdja'i nabiz*.

PULSATION, s. f., حرکت نبض *tèpèché nèbz*, حرکت نبض *hèrèkèlé nèbz*.

PULVÉRISATION, s. f. action de pulvériser V. PULVÉRISER.

PULVÉRISER, v. a., خاک نرم کردن *khaké nèrm kèrdèn*, گرد کردن *guèrd kèrdèn*, سفوف کردن *soufouf kèrdèn*, pr. t. *sufouf kièrdèn*; — anéantir, نابود کردن *na-boud kèrdèn*, معدوم ساختن *mè'èdoum sakhtèn*, pr. t. *ma'doum sakhtèn*; — pulvérisé, e, گرد شده *guèrd-choudè*.

PUNAI, E, adj., گنده بینی *guèndè-bini*.

PUNAISE, s. f., ساس *sas*.

PUNAISIE, s. f., گندبینی *guèndè-bini*, a. داء الخشام *da'oul-khècham*.

PUNCH, s. m., پونچ *pountch*.

PUNIQUE, adj. des 2 g. mauvaise foi, بی وفا *bi vèfa*, نا درست *na-droust*, a. غدار *ghèddar*.

PUNIR, v. a., تنبیه کردن *gouch-mal kèrdèn*, تنبیه کردن *tèmbih kèrdèn*, تأذیب کردن *tè'èdib kèrdèn*, باجزا *bè-djèza rèçanidèn*; — puni, e, تنبیه شده *tèmbih-choudè*.

PUNISSABLE, adj. des 2 g., شایسته تنبیه *chayèstèyé tèm-*

bih, مستحق تأديب *moustèhèqqé tè'èdib*, pr. t. *mus-tahaqqi tèèdib*.

PUNISSEUR, s. m., كنده *tèmbih-kounèndè*, جازا دهنده *djèza-dèhèndè*.

PUNITION, s. f., بادشاه *bad-fèra* ou بادشاه *bad-fèrè*, (vieux) ا. تنبيه *tèmbih*, ا. تأديب *tè'èdib*, pr. t. *tèèdib*, قصاص *qèças*, pr. t. *qìças*, سياست *siacèt*.

PUPILLAIRE, adj. des 2 g., ا. متعلق به یتیم *moutè'èllèq bè-yètim*.

PUPILLE, s. des 2 g., ا. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*; — a. f. la prunelle de l'œil, مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdumèki tchèchm*.

PUPITRE, s. m., کیرخ *kèirèkh*, p. t. رحل *rèhl*, pr. t. *rahl*, رحله *rèhlè*, pr. t. *rahlè*.

PUR, e, adj. sans mélange, ا. خالص *khalès*, pr. t. *khalis*, صاف *saf*; — sans tache, پاک *pak*, ا. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — exact, correct, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

PURÉE, s. f., له کرده *lèh-kèrdè*; — purée de lentilles, له کرده *mèrdjoumèké lèh-kèrdè*.

PUREMENT, adv. vivre purement, بعفت و عصمت عمر بسر *bè-'èffèt-ou-'èsmèt-'eumr bè-sèr bourdèn*; — écrire purement, پاکیزه نوشتن *pakizè nèvèchtèn*, pr. t. *pakizè nivichtèn*; — exprès, ا. مخصاً *mèhz*, مخصصاً *mèhzen*, مجتهداً *moudjèrrèd*, pr. t. *mudjèrrèd*, مجتهداً *moudjèrrèd*; — dans le langage des arts, exactement, بی نقص *bi nèqs*, ا. بلا قصور *bè-la gouçour*; — purement et simplement, بی قید و شرط *bi qèid-ou-chèrt*.

PURITÉ, s. f., پاکي *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, ا. خلوص *khelous*, pr. t. *khoulous*, صفت *sèfvèt*, pr. t. *zafvèt*; — exemption de fautes, vertu, بی قصوری *bi gouçouri*, a. عدم نقص *'èdèmé nèqs*, pr. t. *'adèmi naqs*; — chasteté, ا. عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PURGATIF, s. m., شکران *chèkèm-ran*, کارکن *kar-koun*, دواي کارکن *dèvaï kar-koun*, pr. t. *davaï kiar-kun*, a. سهل *moushèl*, pr. t. *mushil*, pl. مسهلات *moushèlat*, pr. t. *mushilat*.

PURGATIF, ive, adj., کارکن *kar-koun*, شکران *chèkèm-ran*, a. سهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

PURGATION, s. f. évacuation causée par un purgatif, a. اسهال *èshal*, pr. t. *ishal*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amel*, تنقیه *tènqiyè*; — remède qu'on prend, V. PURGATIF.

PURGATOIRE, s. m., برزخ *bèrzèkh*, ا. اعراف *d'èraf*, pr. t. *a'raf*.

PURGER, v. a., تنقیه کردن *tènqiyè kèrdèn*, pr. t. *tanqiyè kièrdèn*, سهل دادن *moushèl dadèn*, pr. t. *mushil da-dèn*; — en parlant des métaux, پاک کردن *pak kèrdèn*, قل گذاشتن *qal gouzachtèn*; — se purger, سهل خوردن *moushèl khourdèn*, pr. t. *mushil khordèn*.

PURIFICATION, s. f., پاکسازی *pak-sazi*, ا. تطهير *tèthir*, pr. t. *tathir*, تصفیة *tèsfiyè*, pr. t. *tasfiè*; — en parlant des métaux on emploie les mots, قل *qal*, امحاض *èmhaz*, pr. t. *imhaz*.

PURIFIER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, تصفیة کردن *tèsfiyè kèrdèn*, pr. t. *tasfiyè kièrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودن *paloudèn*; — se purifier, پاک شدن *pak chou-*

- dèn, طهارت *khoud-ra pak kerdèn*, گرفتن *tèharèt guèrèftèn*, pr. t. *taharèt guiriftèn*;
 — purifier, en parlant des métaux, قال گذاشتن *gal gouzachtèn*;
 — purifié, e, پاک شد *pak-choudè*, a. مطهر *moutèhhèr*, pr. t. *mutahhar*; — en parlant des métaux, قال گذاشته شد *gal-gouzachtè-choudè*.
- PURISME, s. m., تدقیق در کلام *tèdqiğ dèr kèlam*, a. تدقیق فی اللغت *tèdqiğ fil-loughèt*, pr. t. *tadqiğ fil-loghat*.
- PURISTE, s. m., دقت کنند در کلام *dèqqèt-kounèndè dèr kèlam*, a. مدقق فی اللغت *moudèqqèq fil-loughèt* pr. t. *mudaqqiq fil-loghat*.
- PURITAIN, s. m. V. AUSTÈRE.
- PURPURIN, e, adj., ارغوانی *èrghèvani*.
- PURULENCE, s. f., ریم الدثی *rim-àloudègui*.
- PURULENT, e, adj., بریم الدث *bè-rim àloudè*, a. موقیج *mou-qèiyèh*, pr. t. *muqaiyih*.
- PUS, s. m., چرك *tchèrk*, ریم *rim*, a. جراحت *djèrahèt*, pr. t. *djirahat*, قیج *qèih*, pr. t. *qaih*.
- PUSILLANIME, adj. des 2 g., ترسو *tèrsou*, بی دل *bi dèl*, غرذل *ghèrdèl*, a. جبان *djèban*.
- PUSILLANIMITÉ, s. f., ترس *tèrs*, بی دلی *bi dèli*, بی غیرتی *bi ghèirèti*, a. جبن *djoubn*, pr. t. *djubn*, جبانیت *djèbanèt*.
- PUSTULE, s. f., خیارک *khیارèk*, شکنج *chèkèndj*, a. بثر *bèsr*, pl. بثور *bouçour*.
- PUSTULEUX, EUSE, adj., خیارکدار *khیارèk-dar*.
- PUTAIN, s. f., جند *djèndè*, a. قاحبه *qèhbè*, pr. t. *qahba et qahpa*.

PUTANISME, s. m., قحبگی *qèh-bègui*, جندہ ٹری *djèndè-guèri*, s. m.

PUTASSERIE, s. f., قحبہ بازی *qahbè-bazi*, جندہ بازی *djènaè-bazi*, s. f., pr. t. *qahpa-bazi*.

PUTASSIER, s. m., قحبہ باز *qahbè-baz*, جندہ باز *djèndè-baz*, s. m., pr. t. *qahpa-baz*.

PUTATIF, IVE, adj., a. مزنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*, موهوم *moouhoum*, pr. t. *mèvhoun*.

PUTRÉFACTION, s. f., گند *guènd*, پوسیدگی *poucîdègui*, s. f., a. تعفن *tè'èffun*, pr. t. *tè'affun*.

PUTRÉFIER, v. a., پوسانیدن *guèndanidèn*, گندانیدن *guèndanidèn*, پوسانیدن *pouçanidèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, pr. t. *facid kièrdèn*; — se putréfier, گندیده *guèndidèn*, گندیدیدن *guèndididèn*, فسد شدن *guèndidè choudèn*, پوسیدن *poucîdèn*, فسد شدن *facèd choudèn*, pr. t. *facid choudèn*; — putréfié, e, گندیده *guèndidè*, گندیده شد *guèndidè-choudè*, a. متعفن *moutè'èffèn*, pr. t. *mutè'affan*.

PUTRIDE, adj. des 2 g., عفنی *guèndidè*, a. عفتی *'oufounni*, pr. t. *'afinni*; — fièvre putride, a. حمای عفنیہ *houm-maï 'oufounniyè*, pr. t. *hoummaï 'afinniye*.

PUTRIDITÉ, s. f., عفونگی *guèndègui*, a. عفونت *'oufounèt*, pr. t. *'ufunèt*.

PYGMÉE, s. m., V. NAIN.

PYLORE, s. m., a. المعدہ *fèmm-oul-mè'èddè*, s. m., pr. t. *fèmm-ul-mi'dè*.

PYRAMIDAL, e, adj., اهرامی *èhram-manènd*, a. اهرامی *èhrami*, شکل *èhrami-ouch-chèkl*, pr. t. *ahrami-uch-chèkl*.

PYRAMIDE, s. f., ستون از *soutouné sèngui*, ستونی *sèngui*, s. f.

soutouné ès sèng, a. *هرم hèrèm*, pl. *اهرام èhram*,
pr. t. *ahram*.

PYRÈTHRE, s. m. plante, a. *عود القرح 'oud-oul-qèrk*.

PYROTECHNIE, s. f., *آتشباری átèch-bazi*.

PYROTECHNIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بآتشباری moutè'èl-
lèq bè-átèch-bazi*.

PYROTIQUE, adj. des 2 g., *سوزان souzan*, *سوزنده souzèndè*,
a. *محررق mouhèrrèq*, pr. t. *muharriq*.

PYRRHONISME, s. m., a. *مذهب اهل الشكوك mèzhèb èhl-
ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi èhl-uch-chukioug*.

PYTHAGORE, n. pr. a. *فیتاغورس fitaghourès*, pr. t. *fitagho-
rous*.

PYTHAGORISME, s. m., *آیین فیتاغورس àyiné fitaghourès*,
pr. t. *àyini fitaghorous*.

PYTHONISSE, s. f., a. *ارافة èrrafèt*, pr. t. *arrafèt*.

Q

QUADERNES, carmes ou carnes, jeu de trictrac, *دو چهار dou-tchèhar*, *چهار جفت djouft-tchèhar*.

QUADRAGÉNAIRE, adj. des 2 g., *چهل ساله tchèhèl-salè*,
چهل سالگی tchèhèl-salègui.

QUADRÉANGULAIRE, adj. des 2 g., *چهار گوشه tchèhar-
gouchèyi*, *چهار گوشه tchèhar-gouchè*, a. *نواربع زوایا sou èrbè' zèvaya*.

QUADRATURE, s. f., a. *تربیع tèrbi'*; — la quadrature du
cercle, a. *تربیع دایره tèrbi'è daïrè*.

QUADRIFOLIUM, s. m., *چهار برگه tchèhar-bèrguè*.

QUADRILATÈRE, s. m., *شکل چهار پهلو chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRI-SYLLABE, adj. des 2 g., چهار هجائی *tchèhar-hè-djayi*.

QUADRIENNAL, E, adj., چهار ساله *tchèhar salè*, چهار سالگی *tchèhar-salègui*.

QUADRI-LATÈRE, adj. des 2 g., چهار پهلو *tchèhar-pèhlou* ;
— s. m. un quadilatère, چهار پهلو شکل *chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRU-PÈDE, s. et adj., چهار پا *tchèhar-pa*, چار پا *tchar-pa*.

QUADRU-PLÉ, adj. des 2 g., چهار چندان *tchèhar tchèndan*,
چهار قدر *tchèhar qèdd*, pr. t. *tchèhar qadd*, چهار قد *tchèhar qèdr*, pr. t. *tchèhar qadr*, چهار مقابل *tchèhar mouqabèl* pr. t. *tchèhar muqabil*.

QUADRU-PLER, v. a., چهار چندان کردن *tchèhar tchèndan kèrdèn*.

QUAI, s. m., کنار آب سب سنگ *sèng-bèsté kènaré àb*, pr. t. *sèng-bèsti kiènaré àb*.

QUALIFICATIF, IVE, adj., a. وصفی *vèstfi*, pr. t. *vasfi*.

QUALIFICATION, s. f., نام *nam*, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*,
pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*.

QUALIFIER, v. a., اسم گذاشتن *èsm gouzachtèn*, موصوف کردن *moouçouf kèrdèn*, pr. t. *mèvçouf kièrdèn* ; — se qualifier, خود را صفت دادن *khoud-ra sèfèt dadèn*, pr. t. *khod-ra sifèt dadèn*, موصوف شدن *moouçouf chou-dèn* ; — qualifié, e, موصوف شده *moouçouf-choudè*, pr. t. *mèvsouf-choudè*, a. موصوف *moouçouf*, pr. t. *mèvsouf*.

QUALITÉ, s. f., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ; — cette indienne est de mauvaise qualité, جنس

آین چیت بد است *djènsé in tchit béd-èst*, این اصلش بد است *in tchit èsl-èch béd-èst*; — cette qualité d'eau, این جنس آب *in djènsé àb*, pr. t. *in djinsi àb*; — mérite, talent, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*; — en terme de médecine, a. حاصیّت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khèçayis*; — inclination, habitude, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*, pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*, خصلت *khèslèt*, pr. t. *haslèt*, pl. خصایل *khèçayèl*, pr. t. *khàçail*, شمیله *chèmilè*, pl. شمایل *chèmayèl*, pr. t. *chèmail*; — qualités naturelles, a. خصایل ذاتیه *khèçayèlè zatiyé*, pr. t. *khaçaili zatiyé*; — noblesse, بزرگواری *bou-zourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرف *chèrèf*; — titre, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*, عنوان *ènvan*, pr. t. *'invan*; — en qualité de . . . باسم *bè-'èsmé*, بعنوان *bè-'ènvane*; — il m'a pris en qualité de secrétaire, مردی نیابت مرا قبول کرد *bè-'ènvane niabèt mè-ra qèboul kèrd*, pr. t. *bè-'invani niabèt mè-ra qaboul kièrd*.

QUAND, adv. lorsque, وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامی که *hènga-mi-ké*; — quant il est allé, رفت وقتیکه *vèqti-ké rèft*, pr. t. *vaqti-ki rèft*; — quand partira-il? کی خواهد رفت *kèi khahèd rèft*, *tchè* چه وقت حرکت میکند *vèqt hèrekèt mi-kounèd*, pr. t. *tchi vaqt harèkièt mi-kunèd*; — quand, conj. quoique, گرچه *guèr-tchè*, pr. t. *guèr-tchi*, اگرچه *èguèr-tchè*, pr. t. *èyèr-tchi*; — quand même, اگر هم *èguèr hèm*; — jusqu'à quand? تا کی *ta kèi*.

QUANT, à adv., در خصوص *dèr bab*, در باب *ké*, که *ké*.

kheçous, pr. t. *dèr khouçous*; — quant à moi, *بندہ کہ* *bèndè ké*, pr. t. *bèndè ki*; — quant à cette affaire, *در باب این امر* *dèr babé in èmr*.

QUANTES, adj. toutes et quantes fois, *هر وقت* *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*.

QUANTIÈME, adj. des 2 g., *چندم* *tchèndoum*, *چندمین* *tchèndoumîn*.

QUANTITÉ, s. f., a. مقدار *mèqdar*, pr. t. *miqdar*, pl. مقادیر *mèqadir*, کمیت *kèmiyèt*, قدر *qèdr*, pr. t. *qadar*; — beaucoup, grand nombre, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, خیلی *khèili*, a. کثیر *kècir*, وفور *vèfour*; — multitude, abondance, فراوانی *fèravani*, فزونی *fèzouni*, بسیاری *bèciari*, pr. t. *biciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرت *vèfrèt*.

QUARANTAINE, s. f., a. بقدر چهل عدد *bè-qèdré tchèhèl 'èdèd*, به قدر چهل دانه *bè-qèdré tchèhèl danè*, pr. t. *bè-qadri tchèhèl danè*; — lazaret, قرنتنه *qèrantènè*, pr. t. *qarantina*, قراختین *qèrakhtîn*, pr. t. *qarakhtîn*.

QUARANTE, adj. num., چهل *tchèhèl*, a. اربعین *èrbè'oun*, pr. t. *arba'oun*.

QUARANTIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèhèlroum*; — quarantième partie, چهل یک *tchèhèl yèk*.

QUART, s. m., چهار یک *tchèhar-yèk*, p. t. چار یک *tcharik*, pr. t. *tchèirèk*, a. ربع *roub'*.

QUARTAUT, s. m., کوچک *pipé koutchèk*, pr. t. *pipi kutchuk*.

QUARTIER, s. m. quatrième partie d'une chose V. QUART; — division d'une ville, محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*,

pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*; — camp d'une armée, لشکرگاه *lèchkèr-gah*, pr. t. *lèchkièr-guiah*, p. t. اردو *ourdou*, pr. t. *ordou*, a. معسكر *mè'skèr*, pr. t. *ma'askièr*; — traitement favorable qu'on accorde au vaincu, امان *èman*, pr. t. *aman*; — quartier d'hiver, قشلاق *qèchlaq*, pr. t. *qichlaq*.

QUARTINIER, s. m., ضابط محله *zabètè mèhèllè*, pr. t. *zabiti mahallè*.

QUARTZ, s. m., سنگ چاقمق *sènguè tchaqmaq*.

QUARTO (IN), s. m., چار ورقی *tchèhar-vèrèqi*.

QUASI, adv., مانند *manènd*, مثل اینکه *mèslé in-ké* pr. t. *misli in-ki*.

QUASI-DÉLIT, s. m., گناه مانند *gounah-manènd*.

QUARTENAIRE, adj. des 2 g., چهار عددی *tchèhar-'èdèdi*, ا. رباعی *rouba'i*.

QUATORZE, adj. num., چهارده *tchèhar-dè*, ا. أربعة عشر *èrbè'èt 'èchèrè*.

QUATORZIÈME, adj. des 2 g., چهاردهم *tchèhar-dèhoum*; — un quatorzième, چهارده یک *tchèhar-dè yèk*.

QUATRAIN, s. m., ا. رباعی *rouba'i*, pl. رباعیات *rouba'iyat*.

QUATRE, adj. num., چار *tchèhar*, pr. t. *tchihar*, چار *tchar*; — faire le diable à quatre, معرکه کردن *mè'rèkè kèrdèn*, pr. t. *ma'rèkiè kièrdèn*, دنیا را بهم زن *dounia-ra bè-hèm zèdèn*.

QUATRE-VINGTS, adj. num., هشتاد *hèchtad*, ا. ثمانون *cè-manounè*; — quatre-vingt-dix, نود *nèvèd*, ا. تسعون *tès'ouné*, pr. t. *tis'ouné*.

QUATRE-VINGTIÈME, adj. des 2 g., هشتادم *hèchtadoum*.

QUATRIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèharoum*, ا. رابع *rabè'*,
pr. t. *rabè'*.

QUATRIÈMEMENT, adv., چهارمین *tchèharoumîn*, ا. رابعاً *rabè'èn*.

QUATRIENNAL, E, adj., هر چهار سال یک دفعه *hèr tchèhar
sal yèk dâfè*.

QUATUOR, S. M., موسیقی چهار فصلی *mouciqiï tchèhar-
fèsi*.

QUE, pron. relat. که *ké*, pr. t. *ki*; — la maison que vous
avez vue, خانه که دیدید *khanèyè ké didid*, pr. t. *kha-
nèi ki didid*, خانه که بنظر شما رسید *khanèyè ké bè-
nèzèré chouma rècid*, pr. t. *khanèi ki bè-nazari chouma
rècid*; — quelle chose? چه *tchè*, pr. t. *tchi*; — que
ferez-vous? چه خواهید کرد *tchè khahid kèrd*, pr. t.
tchi khahid kièrd; — signifie aussi pourquoi, چرا *tchèra*,
pr. t. *tchira*; — que ne vous hâtez-vous? چرا *tchèra*
dèst-patchè nè-mi-chèvid, چرا تعجیل نمیکنید *tchèra tè'èdjil nè-mi-kounid*,
pr. t. *tchira ta'djil nè-mi-kunid*; — combien! چه قدر *tchè*
qèdr, pr. t. *tchi qadr*; — qu'elle est belle! چه *tchè*
qèdr zibast, pr. t. *tchi qadr zibast*; — signifie aussi, mais en persan on emploie
alors le mot بس *bès* que l'on place à la fin de la
phrase; il ne dit que la vérité, حقیقت را میگوید و بس *hèqiqèt-ra mi-gouyèd-ou-bès*,
pr. t. *haqiqèt-ra mi-gu-
yèd-u-bès*; — s'emploie aussi pour terme de compa-
raison; il est plus heureux que moi, او از من

خوشبخت تر است *ou èz mèn khoch-bèkkî-tèr-èst* ; —
 il est plus jeune que moi, او از من جوان تر است *ou èz mèn djèvantèr-èst* pr. t. *ou èz mèn djuvan-tèr-èst* ; —
 on dit aussi : que de fois je suis venu ! چندین دفعه *tchènd* ou *tchèndîn dèf'è àmèdèm*.

QUEL, LE, adj., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, کدام *koudam*, ou *koudoum*, pr. t. *kiudam*, چند *tchènd*, چه طور *tchè toour*, pr. t. *tchi tavr* ; — quel est cet homme ? این آدم *în àdèm tchè-tchiz-èst*, pr. t. *în àdam tchi-tchiz-èst* ou این آدم کیست *în àdèm kist* ; — quel est votre nom ? نام شما چه چیز است *namé chouma tchè-tchiz-èst*, pr. t. *nami-chuma tchi-tchiz èst*, اسم شما چیست *èsmé chouma tchist*, pr. t. *ismi chuma tchist* ; — quel temps fait-il ? هوا چه طور است *hèva tchè toour-èst*, pr. t. *hava tchi tavr-èst* ; — quelle heure est-il ? چند ساعت است *sa'èt tchènd-èst*, ساعت میگذرد *tchènd sa'èt mi-gouzèrèd*, pr. t. *tchènd sa'at mi-guzèrèd* ; — quel livre voulez vous ? چه کتاب کدام کتاب را میخواهید *tchè kètab mi-khahid*, کدام کتاب را میخواهید *koudam kètab-ra mi-khahid*, pr. t. *kiudam kitab-ra mi-khahid* ; — quel qu'il soit, quelle qu'elle soit, هر کدام باشد *hèr koudam bachèd*, pr. t. *hèr kiudam bachèd*, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*, pr. t. *hèr tchi bachèd* ; — se dit par exclamation, quel courage ! چه *tchè rèchadèti*, رشادتی *tchè cheudja'èti*, pr. t. *tchi chudja'ati* ; — quelle hardiesse ! چه جسارتی *tchè djèçarèti*, pr. t. *tchi djaçarèti*.

QUELCONQUE, adj. des 2 g. employé avec la négation,

هیتچ *hitch*, هیتچ چیز *hitch tchiz*; — il ne lui est resté chose quelconque, هیتچ چیز نمانده است *bèraï* ou *hitch tchiz nè-mandè èst*; — (sans négation) un homme quelconque, آدمی *adèmi*, شخصی *chèkhsi*, باشد هر آدمی *hèr adèmi bachèd*.

QUELQUE, adj. des 2 g. quelque chose, چیزی *tchizi*; — adressez vous à quelque autre personne, شما بشخص *chouma bè-chèkhsé diguèr roudjou' be-kounid*; — quelques, چند *tchènd*, بعضی *bè'èzi*, pr. t. *ba'zi*; — quelques personnes, نفری چند *nèfèri tchènd*, اشخاص *bè'èzi èchkhas*, pr. t. *ba'zi èchkhas*; — quelque part, جای *djaï*; — allons quelque part, جای برویم *djaï be-rèvim*; — quel que, quelle que (en deux mots), en parlant des choses, هر چه *hèr tchè*, pr. t. *hèr tchi*, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*, en parlant des personnes, هر کس *hèr kès*, pr. t. *hèr kiès*, هر که *hèr ké*, pr. t. *hèr ki*, en parlant des personnes, هر کس *hèr kès*, pr. t. *hèr kiès*; — quel qu'il soit, quelle que soit la personne, هر که باشد *hèr ké bachèd*; — quelle que soit la chose, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — quel que soit le soin que vous preniez, هر قدر سعی بکنید *hèr qèdr sè'i be-kounid*, pr. t. *hèr qadr sa'i be-kunid*.

QUELQUEFOIS, adv., گاهی *gahi*, pr. t. *guiahi*, گاهگاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah* اوقات بعضی *bè'èzi ououqat*, pr. t. *ba'zi èvqat*, بعضی دفعه *bè'èzi dèf'è*.

QUELQU'UN, E, adj., یکی از آنها *yèki èz àn-ha*; — sans doute il en viendra quelqu'une, البته یکی

آمد خواهد *èlbèttè yèki khahèd àmèd*; — signifie aussi une personne, کسی *kèci*; — y a-t-il quelqu'un chez lui ? پیش کسی هست *pich-èch kèci hèst*.

QUÉMANDER, v. n., نهانی گدائی کردن *nèhani guèdayi kèrdèn*.

QUÉMANDEUR, SE, S., نهانی گدائی کننده *nèhani guèdayi-kounèndè*.

QU'EN-DIRA-T-ON, S. m., حرف مردم *hèrfè mèrdoum*, pr. t. *harfi mèrdum*.

QUENOUILLE, S. f., دکران *doukran*, pr. t. *dukran*, کرتلان *kèrtlan*.

QUERELLE, S. f., a. ستیزه *sètizè*, ستیز *sètiz*, a. جدل *djèdèl*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadèlè*, pl. مجادلات *moudjadèlat*, pr. t. *mudjadèlat*, نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'*, pr. t. *munaza'a*, pl. منازعات *mounazè'ât*, pr. t. *munaza'ât*.

QUERELLER, V. a., ستیزیدن *sètizidèn*, ستیز کردن *sètiz kèrdèn*, دعوا کردن *dè'èva kèrdèn*, pr. t. *da'ava kièrdèn*; — se quereller, دعوا کردن با *ba hèm dè'èva kèrdèn*, pr. t. *ba hèm da'ava kièrdèn*.

QUERELLEUR, EUSE, S., ستیزه کار *sètizè-kar*, pr. t. *sètizè-kiar*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منازع *mounazè'*, pr. t. *munazè'*.

QUÉRIR, V. a., آوردن *àvourdèn*; — allez quérir un tel, فلانکس را بیاورید *flan-kès-ra bi-àvèrid*, pr. t. *fulan-kiès-ra be-yàvèrid*.

QUESTEUR, S. m., a. ناظر اخراجات *nazèrè èkhradjat*, pr. t. *naziri akhradjat*.

QUESTION, S. f., پرسش *poursèch*, pr. t. *pursich*, a. استفسار

èstèfsar, pr. t. *istifsar*, سؤال *so'al*, pr. t. *su'al*, مسأله
mècèlè pr. t. *macèlè*.

QUESTIONNAIRE, s. m., کننده چکندجه *chèkèndjè-kounèndè*.

QUESTIONNER, v. a., پرسیدن *poursidèn*, جوابا شدن *djouya*
choudèn, سؤال کردن *èstèfsar kèrdèn*, سؤال کردن *so'al*
kèrdèn.

QUESTIONNEUR, EUSE, s., بسیار سؤال کننده *bèciar so'al*
kounèndè, a. كثير السؤال *kècir-ous-so'al*, pr. t. *kècir-*
us-su'al.

QUESTURE, s. f., اخراجات شغل *choughlé nàzarètè*
èkhradjat.

QUÊTE, s. f. action de chercher, جستجو *djoustè-djou*, a.
تفتیش *tèftich*, تفحص *tèfèkhous*, pr. t. *tèfahhus*; —
pour les pauvres, جمع آوری صدقات *djèm'-avèrit sè-*
dèqat.

QUÊTER, v. a. chercher, جستجو کردن *djoustè-djou kèr-*
dèn, گردیدن پی *pèi guèrdidèn*, تاجسس کردن *tèdjèss-*
sous kèrdèn; — faire la quête, جمع کردن صدقه *sè-*
dèqè djèm' kèrdèn.

QUÊTEUR, EUSE, s., کننده صدقه جمع *djèm'-kounèndèyè*
sèdèqè.

QUEUE, s. f., دم *doum*, pr. t. *dum*, a. ذنب *zènèb*, pl. اذنب
èznab; — la queue d'un cheval, دم اسب *doumé èsp*; —
پشت دامن *damèn*, a. ذیل *zèil*; — faire queue, پشت
پوختی *pouchté hèm-diguèr èstadèn*; — dernier,
la fin de quelque chose, سر پشت *pouchté sèr*, a. آخر
èkher, pr. t. *èkhir*; — à la queue, سر پشت *pouchté*
sèr, در عقب *dèr 'èqèb*.

QUEUE-DE-CHEVAL, prêle des marais, V. PRÊLE.

QUEUE-DE-POURCEAU, s. f. plante, a. شجرة الخنازير *chèmrèt-oul-khènazir*.

QUEUE-DE-RENARD, s. f., a. ذنب الثعلب *zènèb-ous-sè'èlèb*, pr. t. *zènèb-us-sa'lèb*.

QUI, pron. relat., که *ké*, pr. t. *ki*; — l'homme qui vient, آدیمی که میآید *adèmi-ké mi-âyèd*; — qui est-ce? کیست *kist* ou *ki-èst*; — qui est venu? که آمد *ké àmèd*; — signifie aussi celui qui, آنکس که *àn-kès ké*.

QUICONQUE, pron. ind. m. sing., هر که *hèr ké*, هر کسیکه *hèr kèsiké*, هر آنکه *hèr àn-ké*.

QUIESCENT, e, adj., a. ساکن *sakèn*, pr. t. *sakìn*; — lettre quiescente, حرف ساکن *hèrfé sakèn*, pr. t. *harfi sakìn*.

QUIET, e, adj. (vieux) آسوده *açoudè*.

QUIÉTUDE, s. f., آسودگی *açoudègui*, a. استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*, مویسا *mèvèça*.

QUILLE, s. f., تیر بنیاد کشتی *tirè bouniadé kèchti*, pr. t. *tiri buniadi kièchti*; — pour jouer, چوب گوی بازی *tchoubé gouï-bazi*.

QUINCAILLERIE, s. f., خنّازی *khèrrazi*.

QUINCAILLE, s. f. V. QUINCAILLERIE.

QUINCAILLIER, s. m., خنّازی فروش *khèrrazi-ferouch*, pr. t. *kharrazi-furouch*.

QUINDÉCAGONE, s. m., شکل پانزده گوشه‌ئی *chèklé panzdè gouchèyi*.

QUINQUAGÉNAIRE, adj. des 2 g., پنجاه ساله *pèndjah-salè*.

QUINQUENAL, e, adj., هر پنج سال *hèr pèndj sal*, پنج سال طول میکشد *pèndj sal toul mi-kèchèd*.

QUININE, s. f., کینه کینه *kinè-kinè*.

QUINQUINA, s. m., چوب کینه کینه *tchoubé kinè-kinè*, pr. t. *tchubi kina-kina*.

QUINQUET, s. m., a. قندیل *qèndil*, pr. t. *qandil*, pl. قنادیل *qènadil*.

QUINT, s. m., پنج یک *pèndj-yèk*.

QUINTAL, s. m., قنطار *qèntar*, pr. t. *qantar*, pl. قناطر *qènatir*, pr. t. *qinatir*.

QUINTEFEUILLE, plante, سرساده *sèrsad*, پنج انگشت *pèndj-èngoucht*.

QUINTESSENCE, s. f., a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — ce qu'il y a de plus parfait dans une chose, a. زبد *zoubdè*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulacè*.

QUINTEUX, EUSE, adj., کج خلق *kèdj-khoulq*, خشنک *khèchmnak*.

QUINTUPLE, adj. des 2 g., a. پنج چندان *pèndj tchèndan*, پنج این قدر *pèndj in qèdr*.

QUINTUPLE, v. a., پنج چندان کردن *pèndj tchèndan kèrdèn*.

QUINZAINE, s. f., بقدر پانزده *bè-qèdré panzdè 'èdèd*, pr. t. *bè-qadri panzdè 'èdèd*.

QUINZE, adj. num., پانزده *panzdè*, a. خمسة عشره *khèmsè 'èchèrè*.

QUINZIÈME, adj. des 2 g., پانزدهم *panzdèhoum*; — le quinzième d'une chose, یک پانزده *panzdè-yèk*.

QUINZIÈMEMENT, adv., پانزدهمین *panzdèhoumîn*, a. خمسة عشره *khèmsèt 'àchèrèn*.

QUIPROQUO, s. m. méprise V. MÉPRISE.

QUITTANCE, s. f., سید قبض *qèbzé-rècid*, pr. t. *qabzi-rècid*, سید *rècid*.

QUITTANCE, v. a., رسید نوشتن *qèbzé-rècid nè-vèchtèn*.

QUITTE, adj. des 2 g., پاک *pak*, حساب پاک *hèçab-pak*, pr. t. *hiçab-pak*.

QUITTEMENT, adv., از آلودگی دین مبرا *èz áloudèguir dèin moubèrra*.

QUITTER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn* ها کردن *rèha kèrdèn*, ترك کردن *tèrk kèrdèn*; — se séparer, جدا شدن *djèda choudèn*, pr. t. *djida choudèn*, مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*, pr. t. *mufaraqat kèrdèn*; — quitter sa femme, la répudier, طلاق دادن *tèlaq dadèn*, pr. t. *tilaq dadèn*; — quitté, e, رها شده *rèha-choudè*, a. متروک *mètrouk*.

QUI-VA-LA ? terme de guerre, t. p. گیلان کیم *guèlèn kim*.

QUI-VIVE ? V. QUI-VA-LA ?

QUOI, pron. rel., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, چه چیز *tchè tchiz*, pr. t. *tchi-tchiz*; — quoi de mieux ? از این چه بهتر *èz in tchè bèh-tèr*; — de quoi s'agit-il ? حرف در چه *hèrf dèr tchè tchiz èst*; — sur quoi ? در چه *dèr tchè bab*, بابت *èz tchè babèt*; — à quoi cela sert-il ? این چه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — quoi ? que signifie cela ? این یعنی چه *in yè'èni tchè*, pr. t. *in ya'ni tchi*; — quoi ? plait-il ? بلی *bèli*; — a quoi bon, چه مصف *tohè mèsrèf*; — quoi que ce soit, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — je ne sais quoi, چه نمیدانم *nè-mi-danèm tchè*; — à quoi

pensez vous? *dèr tchè fèkr hèstid*,
pr. t. *dèr tchi fikr hèstid*; — quoi qu'il en soit, *hèr ãinë*.
hèr ãinë. در هر صورت *dèr hèr sourèt*.

QUOIQUE, conj., *àgchèr* *èguèr-tchè*, pr. t. *èguèr-tchi*, *gchèr-tchè*,
pr. t. *guèr-tchi*; — quoi que (en deux mots),
hèr tchènd, *hèr tchè*.

QUOLIBET, s. m., *gouyi* *yavè-gouyi*, *djèfèng*,
p. t. *yavè*.

QUOTE-PART, s. f., *rècèd*, *bèhrè*, a. *hèssè*,
pr. t. *hissè*.

QUOTIDIEN, NE, adj., *hèr rouzi*, *hèr rouzè*,
a. *yoomi*, pr. t. *yèvmi*; — fièvre quotidienne,
tèbè hèr rouzi.

QUOTITÉ, s. f., *rècèdè mouqèrrèr*, *hèssèyé* *mou'èiyènè*.

R

RABÂCHAGE, s. m., *jaj*, *yavè*, *yavè-gouyi*,
a. *tèkrar-oul-kèlam*.

RABÂCHER, v. a., *jaj-gouyi kèrdèn*, *yavè-gouyi kèrdèn*,
tèkrarè hèrf kèrdèn, pr. t. *tèkrari harf kièrdèn*.

RABÂCHERIE, s. f. V. RABÂCHAGE.

RABÂCHEUR, EUSE, s., *yavè-gouï*, *jaj-gouï*,
gouï.

RABAIS, s. m., *kasté qèimèt*, a. *tènèzzoulé qèimèt*.

RABAISSEMENT, s. m., *kast*, pr. t. *kiast*, *ka-*

hèch, pr. t. *kiahèch*, پستی *pèsti*, a. تنزیل *tènzil*, تنزّل *tènèzzoul*, pr. t. *tènazzul*.

RABAISSE, v. a., پایین تر کردن *pèst kèrdèn*, پایین قیمت را کم کردن *payîn-tèr kèrdèn*; — le prix, کم کردن *qèimèt-ra kèm kèrdèn*.

RABAT, s. m., یخه از کتان *yèkhèyé èz kètan*.

RABAT-JOIE, s. m., شادی زدا *chadi-zèda*.

RABATTRE, v. a., پایین آوردن *payîn* *àvourdèn*, پایین انداختن *payîn èndakhtèn*; — en parlant du prix, کم کردن *kèm kèrdèn*.

RABBIN, s. m., معلم یهودان *mou'èllème djèhoudan*.

RABBINIQUE, adj. des 2 g., مخصوص میشته *mèkhsoucè michtè*.

RABBINISME, s. m., آیین میشته *dyiné michtè*.

RABBINISTE, s. des 2 g., مقتدی آیین میشته *mouqtdèdî dyiné michtè*.

RABÊTIR, v. a., حیوان در آوردن *bè-halètè hèivan dèr àvourdèn*.

RÂBLE, s. m., پشت ماز *pouchté-mazè*, pr. t. *puchti-mazè*, پشت مزه *pouchté-mèzè*, vulg. گوشت رسته *gouchté rèstè*, pr. t. *guchti rastè*.

RÂBLU, e, ou **RÂBLÉ**, e, adj., تنومند *tènoumènd*, قوتدار *qouvèt-dar*.

RABONNIR, v. a., بهتر کردن (peu usité), *bèh-tèr kèrdèn*; — v. n., devenir meilleur (peu usité), شدن بهتر *bèh-tèr choudèn*.

RABOT, s. m., رنده *rèndè*.

RABOTER, v. a., رند کردن *rèndè kèrdèn*.

RABOTEUX, EUSE, adj. en parlant du bois qui est nouveau,
گره‌دار *guèrèh-guèrèh*, pr. t. *guirih-guirih*,
گره‌دار *guèrèh-dar*, pr. t. *guirih-dar*; — inégal, نا‌هموار
h èm-var.

RABOUGRI, E, adj., کج *kèdj-mèdj*.

RABOUGRIE, v. n., کج شدن *kèdj-mèdj choudèn*.

RABOUILLE, s. f. V. TERRIER.

RABOUTIE, v. a., به‌مدیگر وصل کردن *bè-hèm-diguèr vèsl kèrdèn*.

RABROUER, v. a., رت کردن *rèdd kèrdèn*.

RACAILLE, s. f., اراذل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*.

RACCOMMODAGE, s. m. réparation, ا. مرمت *mèrèmmèt*,
تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*; — prix de la réparation,
ا. اجرت تعمیر *èudjirètè tè'èmir*.

RACCOMMODEMENT, s. m., آشتی *àchti*.

RACCOMMODEUR, SE, s., روفوگر *roufou-guèr*, وصل کننده *vèsl-kounèndè*.

RACCOMMODER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*,
تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*,
مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — signifie aussi rapiéceter,
وصله کردن *vèslè kèrdèn*, رفو کردن *roufou kèrdèn*; — réconcilier,
داستن آشتی *àchti dà-dèn*; — se raccommoder, آشتی کردن *àchti kèrdèn*.

RACCORD, s. m. liaison, ا. وصل *vèsl*.

RACCORDEMENT, s. m., وصل کردن *vèsl kèrdèn*.

RACCORDER, v. a., بهم وصل کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*.

RACCOUPLER, v. a. V. ACCOUPLER.

RACCOURCISSEMENT, s. m., کوتاه شدن *koutah choudèn*, pr. t. *kiutah choudèn*.

RACCOURCIR, v. a., کوتاه کردن *koutah kèrdèn*, pr. t. *kiutah kièrdèn*, مختصر کوتاهتر کردن *koutah-tèr kèrdèn*, کوتاه شدن *moukhtècèr kèrdèn*; — se raccourcir, کوتاه شدن *koutah choudèn*, کوتاهتر شدن *koutah-tèr choudèn*; — raccourci, e, کوتاه شده *koutah-tèr-choudè*; — en raccourci, کوتاه *koutah*, a. اجمالاً *èdjmālèn*, pr. t. *idj-malèn*, مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtağarèn*.

RACCOUTUMER, (se), v. pron. V. ACCOUTUMER.

RACCROC, s. m., coup de racroc, در بخت *bèkht dèr qoumar*, باخت ناگهان *bèkhté nagudèhan*, pr. t. *bakhti nagudèhan*.

RACCROCHER, v. a. accrocher de nouveau, از نو آویختن *èz noou avikhtèn*; — se raccrocher, s'aider de, چسپیدن *tchèspidèn*; — regagner les avantages perdus, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

RACCROCHEUR, s. m., (peu usité), در قمار بختیار *dèr qoumar bèkhtiar*.

RACCROCHEUSE, s. f., کوجه گرد *djèndèyé koutchè-guèrd*, pr. t. *djèndèi kutchè-guird*. V. PROSTITUÉE.

RACE, s. f. en parlant des personnes, نژاد *nèjad*, a. نسل *nèsl*, آل *āl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsilè*; — en parlant des animaux, a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*.

RACHALANDER, v. a. V. ACHALANDER.

RACHAT, s. m., خرید دوباره *khèridé dou barè*; — déli-

vance, رهایی *rèhayi*, a. خلاصی *khèlaci*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khilas*, افتدا *èftèda*, pr. t. *iftida*, نجات *nèdjat*.

RACHETABLE, adj. des 2 g., از نو خریدنی *èz noou khèridèni*, pr. t. *èz nèv khiridèni* خرید از نو توان *èz noou tèvan khèrid*.

RACHETER, v. a., دوباره خریدن *dou barè khèridèn*; — délivrer, نجات دادن *khèlaci dadèn*, نجات دادن *nèdjat dadèn*, رهانیدن *rèha kèrdèn*, رهانیدن *rèhanidèn*; — se racheter, خودرا رهانیدن *khoud-ra rèhanidèn*.

RACHIS, s. m. terme d'anat. colonne vertébrale, مهره پشت *meuhrèyé poucht*.

RACHITIQUE, adj. des 2 g., مفرقم شیر زده *chir-zèdè*, a. مفرقم *mouqèrqèm*.

RACHITIS, s. m. synonyme peu usité de rachitisme, V. RACHITISME.

RACHITISME, s. m., شیرزدگی *chir-zèdègui*.

RACINAL, s. m., شاهتیر *chah-tir*, a. زافره *zafre*, pl. زوافر *zè-vafèr*, pr. t. *zivafir*.

RACINE, s. f., ریشه *richè*, بیخ *bikh*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

RACLER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, خراشیدن *khèrachidèn*.

RACLOIR, s. m., لیسه *licè*, a. مכלأ *mèhla'*.

RACLURE, s. f., تراشه *tèrachè*.

RACOLER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèftèn*, جمع سرباز کردن *sèr-baz djèm kèrdèn*.

RACOLEUR, s. m., سربازگیر *sèr-baz-guir*.

RACONTAGE, s. m. V. BAVARDAGE.

RACONTER, v. a., حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-kiayèt kièrdèn*, روایت کردن *nèql kèrdèn*, *rèvayèt kèrdèn*, pr. t. *ri-vayèt kièrdèn*; — raconté, e, a. منقول *mènqoul*, *hèkayèt-kèrdè*.

RACONTEUR, sm, s., حکایت کننده *hèkayèt-kounèndè*, a. ناقل *naqèl*, pr. t. *naqil*, راوی *ravi*.

RACORNIR, v. a., سفت کردن *sèft kèrdèn*; — se racornir, سفت شدن *sèft choudèn*; — racorni, e, سفت شده *sèft-choudè*.

RACORNISSEMENT, s. m., سفتی *sèfti*, a. صلابت *sèlabèt*, pr. t. *salabèt*.

RACQUITTER, v. a., تصمین کردن *tèlafi kèrdèn*, *tèzmîn kèrdèn*; — se racquitter, تلفی کردن *tèlafi kèrdèn*, تلفی ضرر کردن *tèlafî zèrèr kèrdèn*, pr. t. *tèlafî zarar kièrdèn*.

RACQUÉRIE, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دو باره مالک شدن *dou barè malèk choudèn*, pr. t. *dou barè malik choudèn*.

RAD, s. f., لنگرگاه *lènguèr-gah*, a. مرسی *mèrça*, pl. مراسی *mèraci*.

RADÉAU, s. m., جاله *djalè*, کلهک *kèlèk*.

RADER, v. a., کشتی را بلنگرگاه آوردن *kèchti-ra bè-lènguèr-gah àvourdèn*.

RADIATION, s. f. effet des rayons de la lumière sur les corps qui les reçoivent, تابش آفتاب *tabèché aftar*, a. شعشعه *ch'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*.

RADIATION, s. f. action de rayer, a. ماکو *mèho*, pr. t. *maho*.

RADICAL, E, adj., a. جبلّی *zati*, ذاتی *zati*, اصلی *èslî*, pr. t. *asli*, *djèbbèlli*.

RADICALEMENT, adv., از اصلش *èz bikh*, از بن *èz boun*, *èz èsl-èch*, a. من الاصل *mèn-èl-èsl*, pr. t. *mîn-èl-asl*; — signifie aussi totalement, a. بکلی *bè koulli*.

RADICULE, s. f., ریشه کوچک *richèyé koutchèk*, pr. t. *richèyi kutchuk*.

RADIÉ, E, adj., a. مشعشع *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'-cha'*.

RADIEUX, EUSE, adj., پرتوانداز *pèrtouou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-èndaz*, تابنده *tabèndè*, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, مشعشع *bèrraq*, شعله *cheu'eulè-vèr*, a. برّاق *bèrraq*, *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'cha'*.

RADIOMÈTRE, s. m., میزان ارتفاع *mizané èrtèfa'*, pr. t. *mizani irtifa'*, a. میزان ال ارتفاع *mizan-oul-èrtèfa'*, pr. t. *mizan-ul-irtifa'*.

RADIS, s. m., ترب *tourb*; — petits radis, تربچه *tourbtchè*, pr. t. *turbtchè*.

RADOTAGE, s. m., زاز خایی *jaj-khayi*, حرف پوچ *hèrfé poutch*, بیهوده *hèrfé bi-houdè*.

RADOTER, v. n., زاز خایی کردن *jaj-khayi kèrdèn*, حرف پوچ زدن *hèrfé poutch zèdèn*.

RADOTERIE, s. f. V. **RADOTAGE**.

RADOTEUR, EUSE, s., زاز خای *jaj-khai*, هز درای *hèrzè-dè-raï*, یابوه *yavè-gou*.

RADOUB, s. m., تعمیر کشتی *tè'èmiré kèchti*.

RADOUBER, v. a., کشتی *tè'èmir kèrdèné kèchti*.

RADOUBEUR, s. m., تعمیر کننده کشتی *tè'èmir-kounèndèyé kèchti*.

RADOUCIE, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulayim kièrdèn*; -- se radoucir, ملایم شدن *moulayèm choudèn*; — radouci, e, ملایم شد *moulayèm-choudè*.

RADOUCISSEMENT, s. m., a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*.

RAFALE, s. f., باد شدید و کم دوام *badé chédid-ou-kèmdèvam*.

RAFFERMIR, v. a., استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustavar kièrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*, pr. t. *mustahkiam kièrdèn*, قوت دادن *gouvèt dadèn*, pr. t. *quvèt dadèn*; — se raffermir, استوار شدن *oustèvar choudèn*, استحکام یافتن *èstèhkam yaftèn*, pr. t. *istihkiam yaftèn*, قوت پذیرفتن *gouvèt pèzirouftèn*; — raffermi, e, قوت پذیرفته *gouvèt-pèzirouftè*, استوار شد *oustèvar-choudè*, استحکام یافت *èstèhkam yaftè*, pr. t. *istihkiam-yaftè*.

RAFFERMISSEMENT, s. m., استواری *oustèvari*, pr. t. *ustuari*, قوتپذیری *gouvèt-pèziri*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*.

RAFFINAGE, s. m., صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودگی *paloudègui*, a. تصفیه *tègfiè*.

RAFFINEMENT, s. m. excès de recherche, دقت جویی *dèq-qèt-djouyi*, pr. t. *diggat-djouyi*, a. استدقاق *èstèdqaq*, pr. t. *istidqaq*.

RAFFINER, v. a., از غل و غش پاک کردن *paloudèn*, *èz ghèl-ou-ghèch pak kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*;
— v. n. subtiliser, دقت جوئی کردن *dèqqèt-djouyi kèrdèn*; — se raffiner, پالوده شدن *paloudè choudèn*,
صاف شدن *saf choudèn*; — raffiné, e, صاف شده *saf-choudè*, پالوده *paloudè*.

RAFFINERIE, s. f., کارخانه قندسازی *kar-khanèyé qènd-sazi*.

RAFFINEUR, se, s., تصفیه کننده *saf-kounèndè*, *tèsfiè-kounèndè*.

RAFFOLER, v. n., مفتون شدن *khounq choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*.

RAFFOLIR, v. n. (peu usité), دیوانه شدن *divanè choudèn*.

RAFLE, s. f., چوب خوشه انگور *tchoub-khouchèyé èngour*;
— au fig., پاکروبى *pak-roubi*.

RAFLER, v. a., پاک برفتن *pak bourdèn*, پاک برفتن *pak-rouftèn*,
pr. t. *pak-rèftèn*.

RAFRAÎCHIR, v. a., تبرید خنک کردن *khounouk kèrdèn*, تبرید کردن *tèbrid kèrdèn*; — se rafraîchir, devenir frais,
خنک شدن *khounouk choudèn*, سرد شدن *sèrd choudèn*; — rafraîchi, e, خنک شده *khounouk-choudè*, pr. t. *khounouk-choudè*.

RAFRAÎCHISSANT, e, adj., a. مبرر *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RAFRAÎCHISSEMENT, s. m., شربت خنک *chèrbètè khounouk*,
pr. t. *chèrbèti khounouk*, شربت مبرر *chèrbètè moubèrrèd*,
pr. t. *chèrbèti mubèrrid*; — pl. des rafraîchissements,

مشروبات مبرده *mèchroubaté moubèrrèdè*, pr. t. *mèch-rubati mubèrridè*.

RAGAILLARDIE, v. a., سر دماغ آوردن *sèré dèmagh àvourdèn*.

RAGE, s. f. hydrophobie, دیوانگی *divanèguî sèg*, a. داء الكلب *da'-oul-kèlb*, pr. t. *da'-ul-kièlb*; — au figuré, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djènoun*, pr. t. *dju-noun*.

RAGOÛT, s. m., خورش اشتها انگر *khourèché èchtèha-ènguiz*, pr. t. *khorichi ichtiha-ènguiz*.

RAGOÛTANT, e, adj., اشتها انگیز *èchtèha-ènguiz*, pr. t. *ich-tiha-ènguiz*.

RAGOÛTER, v. a., اشتها آوردن *èchtèha àvourdèn*, pr. t. *ich-tiha àvourdèn*.

RAGRANDIR, v. a., بزرگتر کردن *bouzourg-tèr kèrdèn*; — se ragrandir, بزرگتر شدن *bouzourg-tèr choudèn*; — ragrandi, e, بزرگتر شده *bouzourg-tèr-choudè*.

RAGRÉER, v. a. donner la dernière main à un ouvrage de maçonnerie, ماله کشیدن *malè kèchidèn*, ماله کشی *malè-kèchi kèrdèn*; — rajuster, réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'emir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*.

RAGRÉMENT, s. m. action de ragréer, V. RAGRÉER.

RAIE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khètout*, pr. t. *khutout*.

RAIE, s. f. poison, گربه ماهی *gourbè-mahi*.

RAIFORT, s. m., گهرک *guèh-zèk*, خرن *khèrèn* (pris du russe).

RAILLER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, خند

استهزا کردن *khèndè-khèrich kèrdèn*, *es-tèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*; — شوخی *choukhi kèrdèn*.

RAILLERIE, s. f. moquerie, *باشخندى*, *rich-khèndi*, a. استهزا *estèhza*, pr. t. *istihza*; — plaisanterie, شوخی *choukhi*, pr. t. *chukhi*.

RAILLER, RUSE, s., *باشخند كننده*, *rich-khènd-kouèndè*, a. مستهزي *monstèhzi*.

RAINETTE, s. f., V. REINETTE.

RAINURE, s. f., شكاف *chekaf*, كاف *kaf*, a. حزة *houzzè*, حزة *houzzè*.

RAIPONCE, s. f. plante, a. قمع القاني *qèm'-oul-qaq*, pr. t. *qama'-ul-qaq*.

RAIS, s. m. pl. traits de lumière, a. شمساع *chou'a'*; — les rais de la lune, شمساع قمر *chou'a'é qèmèr*, pr. t. *chu'a'i qamar*; — rayon d'une roue, چرخ پتره *pèrrèyé tchèrkè*.

RAISIN, s. m., انگور *èngour*, ز, رز, a. عنيب *'ènèb*, pr. t. *'inèb*.

RAISINÉ, s. m., شيرۀ انځور *maurèbbat chirèyé èn-gour*.

RAISON, s. f., *هوش* *houch*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — droit, a. حَق *hèqq*, pr. t. *haqq*; — il a raison, *حق دارد* *hèqq dardè*, *حق بجانب لواست* *hèqq bè-djanèbè oust*, pr. t. *haqq bè-djanibi oust*; — preuve, a. دليل *dèlil*, pl. دلايل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*, *برهان* *bourhan*, pl. *براهين* *bèrahin*; — motif, a. سبب *sèbèb*, *دجهت* *djèhèt*, pr. t. *djibèt*, *موجب* *moondjèb*, pr. t. *mèvdjib*; — à

plus forte raison, a. بطریق اولی *bè-tèriqé ooula*, pr. t. *bè-tariqi èvla*; — sans raison, نا حق *na-hèʔq*, pr. t. *na-haqq*; — sans raison, pour sans motif, بی سبب *bi sèbèb*, بی جهت *bi djèhèt*, pr. t. *bi djihèt*; — sans rime ni raison, ول جا *vèl*, بی جا *bi dja*.

RAISONNABLE, adj. des 2 g., هوشیار *houchiar*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, ا. عاقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*; — juste, équitable, با انصاف *ba ènsaf*, pr. t. *ba ènsaf*, منصف *mounchèf*, pr. t. *munsif*; — convenable, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*, معقول *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — animal raisonnable, حیوان ناطق *hèivané natèq*, pr. t. *hàivani natiq*.

RAISONNABLEMENT, adv., از روی هوشیاری *èz rouï houchiari*, عاقلانه *'àqèlanè*, از روی خرد *èz rouï khèrèd*, pr. t. *èz rouï khirèd*; — convenablement, بطور مناسب *bè-toouré mounacèb*, pr. t. *bè-tèvri munacib*; — passablement, بقدر کفای *bè-qèdré kèfaf*, pr. t. *bè-qadri kièfaf*.

RAISONNÉ, e, adj., اندیشیده *èndichidè*, سنجیده *sèn-djidè*.

RAISONNEMENT, s. m. faculté de raisonner, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, متفکره *moutèfèkkèrè*, pr. t. *mutèfakkiré*, قوت متفکره *qouvèyé moutèfèkkèrè*, pr. t. *quvèi mutèfakkiré*, قوت متفکره *qouvètté moutèfèkkèrèt*, pr. t. *quvèti mutèfakkirèt*; — argument, a. دلیل *dè-lil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahèn*.

RAISONNER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*, تأمل کردن *tè'èmmoul*

kèrdèn, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*; — alléguer des prétextes, chercher des raisons, آوردن دلایل *dèlayèl àvourdèn*, pr. t. *dèlaïl àvourdèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*, پى بهانه گشتن *pèyé bèhané guèchtèn*.

RAISONNEUR, SE, S., جوى بهانه *bèhanè-djouï*, a. *فصول fezoul*.

RAJEUNIE, V. A., دو باره جوان *djèvan kèrdèn*, جوان کردن *dou barè djèvan kèrdèn*; — V. N. redevenir jeune, جوان شدن *djèvan choudèn*.

RAJEUNISSEMENT, S. M., نو جوانى *noou-djèvani*, pr. t. *nèv-djuvani*, دو باره جوانى *djèvaniï dou barè*, a. شباب جديد *chèbabé djèdid*.

RAJUSTE, V. A., از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*, pr. t. *èz nèv drust kièrdèn*, دو باره وصله کردن *dou barè vèslè kèrdèn*; — ou simplement, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*.

RÂLE OU RÂLEMENT, S. M., خرخر *khèrkhèr*, a. کیر *kèrir*.

RALENTIR, V. A., آهسته تر کردن *àhèstè kèrdèn*, آهسته تر راه *àhèstè-tèr kèrdèn*; — *ralentir sa marche*, آهسته تر راه رفتن *àhèstè-tèr rah rèftèn*; — au figuré, diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*; — se ralentir, کم شدن *kèm choudèn*, کسر پیدا کردن *kèsr pèida kèrdèn*.

RALENTISSEMENT, ADV., آهستگی *àhèstègui*, کندی *koundi*, a. بطأئت *bèta'èt*; — au fig., سستی *sousti*, کم شدن *kèm choudèn*.

RÂLER, V. N., خرخر کردن *khèrkhèr kèrdèn*, خراک کردن *khèrak kèrdèn*.

RALLIEMENT, s. m., دو باره بهم پیوستن *dou barè bè-hèm peïevèstèn*, از نو جمع شدن *èz noou djèm' choudèn*; — le ralliement des troupes, دو باره جمع شدن قشون *dou barè djèm'-choudènè gouchoun*.

RALLIER, v. a., دو باره فراهم آوردن *dou barè fèra-hèm avour-dèn*, دو باره جمع کردن *dou barè djèm' kèrdèn*; — rallier les troupes, قشون پراکنده را دو باره جمع کردن *gouchouné pèrakèndè-ra dou barè djèm' kèrdèn*; — rallié, e, دو باره جمع شده *dou barè djèm'-choudè*.

RALLONGEMENT, s. m., بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*, a. تطویل *tètvil*.

RALLONGER, v. a., درازتر بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*, درازتر کردن *dèraz-tèr kèrdèn*, pr. t. *diraz-tèr kièrdèn*, بطول افزودن *bè-toul èfzoudèn*; — rallongé, e, درازتر شده *dèraz-tèr-choudè*, pr. t. *diraz-tèr-choudè*.

RALLUMER, v. a., دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, دو باره آفروختن *dou barè èfroukhtèn*; — au fig. rallumer la guerre, مجدداً نایره جنگ و جدال را *moudjèddèdèn naïrèyé djèng-ou-djèdal-ra mouchtè'èl kèrdèn*, مجدداً اشعال نایره حرب و قتال کردن *moudjèddèdèn èch'alé naïrèyé hèrb-ou-qètal kèrdèn*; — se rallumer, دو باره روشن شدن *dou barè roouchèn choudèn*, دو باره آفروخته شدن *dou barè èfroukhtè choudèn*; — rallumé, e, دو باره روشن شده *dou barè roouchèn-choudè*.

RAMADAN ou **RAMAZAN**, s. m., a. رمضان *rèmezàn*, pr. t. *ramazan*.

RAMADOUER, et mieux **AMADOUER**, V. **AMADOUER**; — se

- RAMADOUER**, *ramadoun*, دو باره نوم شدن *dou barè nèrm choudèn* (peu usité) V. **AMADOUER** (s').
- RAMAGE**, s. m., آواز مرغیان *avazè mourghan*, pr. t. *avasi murghan*, سپیل *sépik*.
- RAMAGER**, v. n., آواز کردن مرغیان *sépik zèdèn*, مرغان *avaz kèrdènè mourghan*.
- RAMAIGRIE**, v. a., مجتداً لاغر کردن *moudjèddèdèn laguèr kèrdèn*; — v. n., مجتداً لاغر شدن *moudjèddèdèn laghèr choudèn*.
- RAMAR**, s. m., خمین *khèrmèn*, توده *toudè*.
- RAMASSÉ**, e, adj., گنده *goundè*.
- RAMASSER**, v. a. accumuler, assembler ce qui est épars, خمین کردن *khèrmèn-khèrmèn kèrdèn*, خرمین کردن *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; — prendre ce qui est à terre, بر داشتن *bèr-dachtèn*, از زمین *èz zèmin bèr dachtèn*; — enlever, بر جیدن *bèr tchidèn*.
- RAMASSEUR**, EUSE, s., جمع کننده *djèm'-kounèndè*, pr. t. *djam'-kunèndè*.
- RAMASSIS**, s. m. V. **RAMAS**.
- RAMAZAN**, V. **RAMADAN**.
- RAME**, s. f. rame de papier, کاغذ بند *bèndé kaghèz*, pr. t. *bèndi kiaghaz*; — aviron, V. **AVIRON**; — petite branche pour soutenir les plantes, پازیر *puzir*, s. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.
- RAMEAU**, s. m., شاخه درخت *chakhèyé dèrèkht*, pr. t. *chakhèi dirakht*.
- RAMÉE**, s. f., پیچیده درختهای *chakh-haï dè-*

rèkht bè-hèm pitchidè, pr. t. *chakh-haï dirakht bè-hèm pitchidè*.

RAMENDER, v. a. remettre en bon état, دوا باره اصلاح کردن *dou barè èslah kèrdèn*, V. **AMENDER**; — v. n. devenir à meilleur marché, ارزان شدن *èrzan choudèn*, ارزانتر شدن *èrzanter choudèn*, pr. t. *arzanter choudèn*.

RAMENER, v. a., دوا باز آوردن *baz àvourdèn*, دوا باره آوردن *dou barè àvourdèn*.

RAMER, v. n. tirer à la rame, پارو کشیدن *parou kèchidèn*, خله کشیدن *khèlè kèchidèn*; — v. a. soutenir des plantes avec des rames, زیر نباتات ضامن گذاشتن *zire nèbatat zamèn gouzachtèn*, پارویر گذاشتن *pazir gouzachtèn*.

RAMETTE, s. f. petite rame de papier, V. **RAMÉ**.

RAMEUR, s. m., پارو کش *parou-kèch*, فد کش *fèh-kèch*, خله کش *khèlè-kèch*.

RAMEUX, **RUSE**, adj., پر شاخه *pour-chakhè*.

RAMIER, s. m., کبوتر جنگلی *kèboutèrè djènguèli*, pr. t. *kèbutèri djènguili*.

RAMIFICATION, s. f., a. شعبه *chou'oubè*, pr. t. *cha'bè* et *chu'bè*, pl. شعبات *chou'oubat*, pr. t. *cha'bat* et *chu'bat*; — en terme de bot., شاخه زدن درختان *chakhè zèdènè dèrèkhtan*.

RAMIFIER, (se), شاخه زدن *chakhè zèdèn*; — au fig., شعبه شدن *chou'oubè-chou'oubè choudèn*, pr. t. *chu'bè'-chu'bè choudèn*, بشعبات عديده منقسم شدن *bè-chou'oubaté 'èdidè mounqècèm choudèn*.

RAMILLES, s. f. pl., شاخه ها *chakhè-haï rizè*.

RAMOINDRE, v. a., کوچتر *kèm-tèr kèrdèn*, کوچ کردن *koutchèk-tèr kèrdèn*; — se ramoinrir, چوک کوشدن *koutchèk choudèn*.

RAMOITIR, v. a., نمناک کردن *nèm kèrdèn*, نمناک کردن *nèmnak kèrdèn*.

RAMOLLIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulaïm kièrdèn*; — se ramollir, نرم شدن *nèrm choudèn*, ملایم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulaïm-choudèn*; — au fig., سست شدن *soust choudèn*; — ramolli, e, ملایم شده *moulayèm-choudè*; — au fig., سست شده *soust-choudè*.

RAMOLLISSANT, e, adj. terme de méd., دواى ملین *dèvaî moulèiyèn*.

RAMONER, v. a., دودکش بخاری را پاک کردن *doud-kèché boukhari-ra pak kèrdèn*, pr. t. *dud-kièchi bokhari-ra pak kièrdèn*, دودکش رفتن *doud-kèch rouftèn*.

RAMONEUR, s. m., دودکشروب *doud-kèch-roub*.

RAMPANT, e, adj., خیزنده *khizèndè*, مخند *mèkhèndè*, ا. دباب *dèbbab*.

RAMPEMENT, s. m. action de ramper, خیزندگی *khizèndègui*.

RAMPER, v. n., خیزیدن *khizidèn*, مخیدن *mèkhidèn*.

RAMPE, s. f. d'un escalier, دار آفرین *dar-âferîn*; — pente, نشیب *nèchib*, شیب *chib*.

RAMURE, s. f. bois d'un cerf, شاخ مرال *chakhè mèral*, شاخ گوزن *chakhè guèvèzn*.

RANCE, adj. des 2 گندیده *guèndidè*.

RANCIE, v. n., گندیدن *guèndidèn*.

RANCISSURE, s. f., گندگی *guèndègui*.

RANÇON, s. f., قیمت اسیر *qèimètè ecir*, ا. فدیه *fèdiyé*, pr. t. *fidiyé*.

RANÇONNEMENT, s. m. action de rançonner V. RANÇONNER.

RANÇONNER, v. a., فدیه گرفتن *fèdiyé guèrèftèn*, pr. t. *fidiyé guirèftèn*.

RANÇONNEUR, se, s., پهل گیرنده بزور *poul-guirèndèyé bè-zour*, ا. سلاب *sèllab*.

RANÇUNE, s. f., کینه *kinè*, p. t. کین *kîn*, ا. حقد *hèqd*, pr. t. *hiqd*, بخص *boughz*.

RANCUNIER, e, adj., کینه دار *kinè-dar*, بخصدار *boughz-dar*, ا. حقود *hèqoud*, pr. t. *haqoud*.

RANG, s. m. ordre, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, ا. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*; — dignité, e, جاه *djah*, پایه *payè*, ا. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*, pl. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*, مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib*.

RANGÉE, s. f., قطار *qètar*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*.

RANGER, v. a. mettre en ordre, بترتیب گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*, ردیف گذاشتن *rèdif gouzachtèn*; — mettre en rang, قطار گذاشتن *qètar gouzachtèn*; — mettre chaque chose à sa place, جایجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*; — se ranger, صف کشیدن *sèff kèchidèn*.

RANIMER, v. a., حیات تازه بخشیدن *hèyatè tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, زنده کردن *zèndè kèrdèn*; — redonner du courage, قوت قلب بخشیدن *qout dèl dadèn*, دل دادن *dèl dadèn*.

rètè qèlb bèkhchidèn, pr. t. *quvèti qalb bakhchidèn*.

RANULAIRE ou **RANINE**, adj. terme de méd., رَنُ زَبَان, *rè-
gué ziré zèban*.

RAPACE, adj. des 2 g., رَابِيعِي, *roubayèndè*; — au fig.,
آزمند *azmènd*, a. حَرِيس *hèris*, pr. t. *haris*.

RAPACITÉ, s. f., رَابِيعِي, *roubayèndègui*; — au fig., آز
az, a. حَرِص *hèrs*, pr. t. *hirs*.

RAPATÈLLE, s. f., مَوِيَّ اسْب بافتنه *partchèyé èz mowî
èsp bafètè*.

RAPATRIAGE, s. m. réconciliation, V. **RÉCONCILIATION**.

RAPATRIEMENT, s. m. action de rapatrier, فرستادن بوطن
fouroustadèné bè-vètèn, pr. t. *firistadèni bè-vatan*; —
réconciliation V. **RAPATRIAGE**.

RAPATRIER, v. a. envoyer dans la patrie, بوطن فرستادن
bè-vètèn fouroustadèn, pr. t. *bè-vatan firistadèn*; — ré-
concilier, V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier v. pron.,
بوطن بر گشتن *bè-vètèn bèr-guèchtèn*, pr. t. *bè-vatan bèr-
guèchtèn*; — rapatrié, e, فرستاده شده *bè-vètèn
fouroustadè-choudè*, pr. t. *bè-vatan firistadè-choudè*.

RAPATRIER, v. a. réconcilier V. **RÉCONCILIER**; — se rapa-
trier, se réconcilier, V. **RÉCONCILIER**, (se).

RÂPE, s. f., پَنِير تراش *pèwir-tèrach*, p. t. رنده *rèndè*.

RÂPER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*.

RAPETASSER, v. a., پینه دوزی کردن *pinè-douzi kèrdèn*.

RAPETASSEUR, **RUSE**, s., پینه دوز *pinè-douz*.

RAPETUSSER, v. a., کوچکتر کردن *koutchèk-tèr kèrdèn*, pr.
t. *kutchuk-tèr kièrdèn*; — v. n., کوچکتر شدن *kou-
tchèk-tèr choudèn*, pr. t. *kutchuk-tèr choudèn*.

RAPIDE, adj. des 2 g. تند *tound*, a. سریع *sèrî*.

RAPIDEMENT, adv., تند *tound*, pr. t. *tund*, زود *zoud*, a. سریعاً *sèrî'èn*.

RAPIDITÉ, s. f., تندى *toundi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

RAPIÉCER et **RAPIÉCETER**, v. a., وصله کردن *vèslè kèrdèn*, رقعہ دوختن *rouq'è doukhièn*.

RAPIÉCETAGE, s. m. action de rapiéceter, پینه دورى *pinè-douzi*.

RAPIÈRE, s. f., شمشیر بلند *chèmhchiré boulènd*, pr. t. *chim-chiri bulènd*.

RAPINE, s. f., action de ravir par violence, ربودگی *rou-boudègui*, pr. t. *ruboudègui*, بزور گرفتن *bè-zour guè-rèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*; — pillage, volerie, دزدی *douzdi*, pr. t. *duzdi*, a. نهب *nèhb*, یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma*, غارت *gharèt*.

RAPINER, v. a., نهب و غارت کردن *douzdiden*, نهب-ou-gharèt *kèrdèn*.

RAPPAREILLER, v. a., همجنس کردن *hèm-djèns kèrdèn*, pr. t. *hèm-djîns kièrdèn*.

RAPPARIER, v. a., جفت کردن *djouft kèrdèn*.

RAPPEL, s. m., خواستن *khashtèn*, a. احضار *èhzar*, pr. t. *ihzar*.

RAPPELER, v. a. appeler de nouveau, دوباره آواز کردن *dou barè avaz kèrdèn*; — faire revenir, بر گردانیدن *bèr guèrdaniden*, pr. t. *bèr guirdaniden*; — faire revenir quelqu'un d'un lieu où on l'avait envoyé pour y exercer une fonction, احضار کردن *èhzar kèrdèn*, pr. t.

ihzar kièrdèn; — faire grâce à quelqu'un en le rappelant près de soi, بخشیدن *bèkhchidèn*, pr. t. *bakhchidèn*; — faire souvenir, یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*, بخاطر انداختن *bè-khatèr èndakhtèn*, pr. t. *bè-khatir èndakhtèn*; — se rappeler, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, خاطر آمدن *khatèr àmèdèn*, pr. t. *khatir àmèdèn*; — je me le rappelle très bien, خوب خاطرم میآید *khoub khatèr-èm mi-àyèd*, خوب خاطرم است *khoub khatèr-èm èst*, pr. t. *khob khatir-èm èst*.

RAPPORT, s. m. produit, مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, a. محصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*; — récit, گزارش ou گزارش بېان *gouzarèch bèyanè kèfiyèt*, بیان تفصیل *bèyanè tèfsil*, a. آنها *ènha*, pr. t. *ìnha*, افاده *èfadè*, pr. t. *ifadè*, تقریر *tèqrir*, pr. t. *tagrir*; — conformité, زیندگی *zibèndègui*, a. مناسبیت *mounacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, مطابقت *moutabèqèt*, pr. t. *mutabaqat*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *muvafaqat*; — relation, a. دخل *dèkhl*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nisbèt*, تعلق *tè'llouq*, pr. t. *tè'alluq*, علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaqa*; — rapports d'amitié, مرادۀ دوستی *mouravèdèyèd dousti*, دوستی *dousti*; — de commerce, a. معامله *mou'àmèlè*; — de parenté, نسبت خویشی *nèsbètè kichi*; — sous le rapport de ... در خصوص *dèr khouçous*, در باب *dèr bab*.

RAPPORTABLE, adj. des 2 g., a. مخصوص میراث *mèkh-soucé miras*.

RAPPORTER, v. a., باز آوردن *pès éavourdèn*, باز آوردن *bas éavourdèn*; — eiter, بیان ماحرا *nèql kèrdèn*, بیان کردن *bèyané ma-djra kèrdèn* pr. t. *bèyani ma-djèra kièrdèn*; — redire par malice ce qu'on a oûi dire, سخن چینی کردن *soukhèn-tchini kèrdèn*, pr. t. *sakhun-tchini kièrdèn*; — produire, دادن *dadèn*; — cet arbre rapporte de beaux fruits, این درخت خوب *in dèrèkht khoub miwè mi-dèhèd*, pr. t. *in dirakht khob mèwè mi-dèhèd*; — faire rapporter à une origine, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*; — s'en rapporter à quelqu'un, اعتماد کردن *d'èdèmad kèrdèn*, pr. t. *i'timad kièrdèn*, تسليم شدن *tèslim choudèn*; — joindre, افزودن *èfsoudèn*, رو گذاشتن *rou gouzachtèn*, علاوه کردن *'èlavè kèrdèn*, pr. t. *'alavè kièrdèn*, الحاق کردن *èlhàq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*.

RAPPORTEUR, s. m., تقرير کننده *nèql-kounèndè*, تقرير کننده *tèqrir-kounèndè*.

RAPPORTEUR, RUSE, s. qui redit par malice ce qu'il a entendu ou vu, سخن چين *soukhèn-tchîn*, pr. t. *sakhun-tchîn*, a. نمام *nèmmàn*, pr. t. *namman*, غماز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

RAPPRENDRE, v. a., دوباره آموختن شدن *dou barè émoukhtè choudèn*, از نو یاد گرفتن *èz noèn yad guèrèftèn*, pr. t. *èz nèv yad guiriftèn*.

RAPPROCHEMENT, s. m., نزدیک شدن به دیگر *nèzdik choudènè bè-hèm-diguèr*, a. قريب *tèqrib*, pr. t. *taqrib*.

RAPPROCHER, v. a. approcher de nouveau, باز نزدیکتر

نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*, ou simplement, نزدیکتر *nèzdik-tèr àvourdèn*; — se rapprocher, s'approcher de nouveau, باز نزدیک آمدن *baz nèzdik àmèdèn*, ou نزدیک شدن *choudèn*; — s'approcher de plus près, نزدیکتر آمدن *nèzdik-tèr àmèdèn*, ou نزدیکتر شدن *nèzdik-tèr choudèn*.

RAPSODIE, et RHAPSODIE, s. f. vers détachés, اَشعار *èch'arè moutèfèrrèqè*, pr. t. *èch'ari mutèfèrriga*; — mauvais rames de vers, اَضْعَافُ الْكَلَامِ *ègghas-oul-kèlam*.

RAPT, s. m., ا. غِصْبُ الْغُفُوسِ *ghèsè-oun-nèfous*, pr. t. *ghasè-un-nufous*.

RÂPURN, s. f., تَرَاشَه *tèrachè*, براده *bèradè*.

RAQUETTE, s. f., چوگان *tehaougan*, pr. t. *tehèvguian*.

RARE, adj. des 2 g., کم یاب *kèm-yab*, pr. t. *kièm-yab*, a. نادر *nadèr*, pr. t. *nadîr*; — se dit d'un corps dont les parties sont peu serrées, تَنَك *tounouk*, pour les liquides, آبکی *àbèki*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

RARÉFACTIF, vte, adj., ساز تَنَك *tounouk-saz*, رقیق کننده *rèqiq-kounèndè*.

RARÉFACTION, s. f., رقیق تَنَك شدن *tounouk èkoudèn*, رقیق شدن *rèqiq choudèn*.

RARÉFIANT, e, adj. terme de méd. V. RARÉFACTIF.

RARÉFIER, v. a., لطیف کردن *tounouk kèrdèn*, رقیق کردن *rèqiq kèrdèn*.

RAREMENT, adv., کم *kèm*, بندرت *bè-noudrèt*, ا. نادرأ *na-dèrèn*, pr. t. *nadirèn*.

RARETÉ, s. f. disette, ا. قَحْط *qèht*, pr. t. *qaht*, قحطی

qèhti, pr. t. *gahti*, قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*; — choses rares, کم یاب *tchizi kè-m-yab*, pl. a. نواڤر *nèva-dèr*, pr. t. *nèvadir*, نادرات *nadèrat*, pr. t. *nadirat*; — choses curieuses, ا. غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*, عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — qualité de ce qui arrive rarement, ا. ندرت *noudrèt*, pr. t. *nèdrèt*.

RARISSIME, adj. des 2 g., بسیار کم یاب *bèciar kè-m-yab*, خیلی نادر *khèili nadèr*.

RAS, e, adj. qui a le poil rasé, تراشیده *mouï-tèrachidè*; — sans poil, بی مو *bi mou*; — qui a le poil court, کوتاه *mouï-koutah*, pr. t. *mouï-kiutah*; — rase campagne, ا. صحرای صاف *sèhraï saf*, بیابان هموار *biabanè hèm-var*.

RASADE, s. f., پیاالہ لبریز *pialèyé lèb-riz*.

RASEMENT, s. m., ا. هدم *hèdm*, pr. t. *hadm*, انهدام *èn-hè-dam*, pr. t. *inhidam*.

RASER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèr-dèn*; — abattre, با خاک یکسان کردن *ba khak yèk-san kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se raser, تراشیده شدن *tèrachidè choudèn*; — se raser soi-même, خودرا تراشیدن *khoud-ra tèrachidèn*; — rasé, e, تراشیده *tèrachidè*, تراشیده شده *tèrachidè-choudè*; — abattu, e, با خاک یکسان شده *ba khak yèk-san-choudè*, منهدم شده *mounhèdèm-choudè*, pr. t. *munhèdim-choudè*.

RASOIR, s. m., تیغ *tigh*, ستتره *sèttrè*.

RASSASIAINT, *e*, *adj.*, سیر کننده *sir-kounèndè*, *a*. مشبع *mouchbè'*, *pr. t.* *muchbi'*.

RASSASIEMENT, *s. m.*, سیری *siri*, *a*. شعب *chèbè'*, *pr. t.* *chiba'*.

RASSASIER, *v. a.*, سیر کردن *sir kèrdèn*; — *se rassasier*, سیر شدن *sir choudèn*; — *rassasié*, *e*, سیر *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RASSEMBLEMENT, *s. m.* action de réunir, جمع آوری *djèm'-avèri*, *a*. اجتماع *èdjètèma'*, *pr. t.* *idjtima'*: — attroupe-ment, *a*. جمعیت *djèm'iyèt*, ازدحام *èzdèham*, *pr. t.* *izdiham*.

RASSEMBLER, *v. a.*, جمع کردن *guèrd avourdèn*, *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; — mettre en ordre, بترتیب *dja-bè-dja kèrdèn*, گرد گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*; — *se rassembler*, گرد جمع شدن *guèrd àmèdèn*, *pr. t.* *guird àmèdèn*, *djèm' choudèn*; — *rassemblé*, *e*, گرد آمده *guèrd-àmèdè*, جمع شده *djèm'-choudè*, *a*. مجتمع *moudjtèmè'*, *pr. t.* *mudjtèmi'*.

RASSEOIR, *v. a.*, دو باره برجای گذاشتن *dou barè bèr dja gouzachtèn*; — *se rasseoir*, دو باره نشستن *dou barè nèchèstèn*.

RASSÉRÉNER, *v. a.*, روشن کردن *saf kèrdèn*, صاف کردن *roouchèn kèrdèn*; — *se rasséréner*, صاف شدن *saf choudèn*, روشن شدن *roouchèn choudèn*; — au figuré, خند رو کردن *khèndè-rou kèrdèn* ou گردانیدن *khèndè-rou guèrdanidèn*.

RASSIS, adj. en parlant du pain, t. p. بيلت *bèyat*; — participe passé du verbe rasseoir, mûri par la réflexion, پوخته *poukhtè*; — assis de nouveau, دوباره نشستند *dou barè nèchèstè*.

RASSORTIR, v. a. assortir de nouveau, V. ASSORTIR.

RASSOTER, v. a. (peu usité) infatuer, چيفته کردن *chiftè kèrdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn*, مفتون کردن *mèftoun kèrdèn*, V. INFATUER; — se rassoter (peu usité), چيفته شدن *chiftè choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*, V. INFATUER (s); — rassoté, e, مفتون شده *mèftoun-choudè*, a. مفتون *mèftoun*.

RASSURANT, e, adj., اطمینان قلب دهنده *ètminané qèlb dèhèndè*, pr. t. *ètminani qalb dèhèndè*, باعث اطمینان *ba'ècè ètminané qèlb*, باعث خاطرجمعی *ba'ècè khàtèr-djèm'i*, pr. t. *ba'ici khàtir-djèm'i*.

RASSURER, v. a. en parlant des choses, استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustuvar kèrdèn*, محکم کردن *meuhkèm kèrdèn*; — au sens moral, اطمینان قلب دادن *ètminané qèlb dadèn*, pr. t. *ètminani qalb dadèn*, خاطرجمع *khàtèr-djèm' kèrdèn*, بختشیدن *qoussèti qèlb bèkhchidèn*, pr. t. *quvèti qalb bèkhchidèn*; — se rassurer, اطمینان قلب حاصل کردن *ètminané qèlb hacèl kèrdèn*, خاطرجمع شدن *khàtèr-djèm' choudèn*, مطمئن شدن *moutmèyèn choudèn*; — rassuré, e, en parlant des choses, استوار شده *oustèvar-choudè*, pr. t. *ustuvar-choudè*; — au sens moral, مطمئن شده *moutmèyèn-choudè*.

RAT, s. m., موش *mouch*, a. فار *far*, pl. فیران *firan*, فیرون *firon*.

RATATINER, (se), در هم کشیدن *touroundjidèn*, در هم کشیدن *dèr hèm kèchidè choudèn*; — ratatiné, e, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè*.

RATE, s. f., سپرز *soupourz*, pr. t. *supurz*, a. طكال *tèhal*, pr. t. *tahal*.

RÂTEAU, s. m., خش *khak-kèch*, گترا *guèrra*, بنکن *bèn-kèn*, pr. t. *bun-kièn*, a. مسوات *mèsvat*, pr. t. *misvat*, مسفله *mèsfèlè*, pr. t. *masfala*, منسقه *mènsèqè*.

RÂTELER, v. a. ramasser, جمع کردن *ba guèrra djèm' kèrdèn*; — niveler, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, با گترا هموار کردن *ba guèrra hèm-var kèrdèn*.

RÂTELEUR, s. m., گترا کش *guèrra-kèch*.

RÂTELIER, s. m., آخور *àkhour*.

RATER, v. n., آتش نگرستن *âtèch nè-guèrèftèn*, pr. t. *âtèch nè-guiriftèn*; — au fig., نشتن *nè-choudèn*, راست *rast nè-yàmèdèn*; — cette affaire a raté, این کار نشد *in kar nè-choud*.

RATIERE, s. f., تله *tèlè*.

RATIFICATIF, IVE, adj., تصدیق کننده *tèsdiq-kounèndè*, pr. t. *tasdiq-kiunèndè*.

RATIFICATION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tasdiq*; — lettre de ratification, تصدیقنامه *tèsdiq-namè*, pr. t. *tasdiq-namè*; — échanger les ratifications, تصدیقنامه‌ها را *tèsdiq-namè-hara moubadèlè kèrdèn*, pr. t. *tasdiq-namè-haïra mubadèlè kièrdèn*.

RATIFIER, v. a., امضا کردن *tèsdiq kèrdèn*, تصدیق کردن *èmza kèrdèn*; — ratifié, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*.

RATION, s. f., بادروزه *bad-rouzè*, (devenu vieux) جيره *djirè*,
a. تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*, pl. تعيينات *tè'èyinat*,
pr. t. *ta'yinat*.

RATIONNEL, LE, adj. conforme à la raison, a. موافق عقل *mouafèqé 'èql*; — terme de géogr. horizon rationnel,
a. منطقة الكرة *mèntèqèt-oul-kourèt*, pr. t. *mîntaqat-ul-kurèt*.

RATISER, v. a. V. **ATISER**.

RATISSER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*; — terme de jardi-
nage, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, پاک کردن *pak kèrdèn*.

RATISSOIRE, s. f. V. **RACLOIR**.

RATISSURE, s. f., براده *bèradè*, تراشه *tèrachè*.

RATTACHER, v. a. attacher de nouveau, V. **ATTACHER**.

RATTEINDRE, v. a. V. **ATTEINDRE**.

RATTRAHER, reprendre, ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè guèrèftèn*, pr. t. *dou barè guiriftèn*, از نو دستگیر کردن *èz noou dèst-guir kèrdèn*, دوباره گير آوردن *dou barè guir àvourdèn*; — rejoindre, رسیدن *rècidèn*, از عقب رسیدن *èz 'èqèb rècidèn*.

RATURE, s. f., خط بطلان کشیده *khètté boutlan kè-chidè*.

RATURER, v. a., خط بطلان کشیدن *khètté boutlan kè-chidèn*.

RAUQUE, adj. des 2 g. voix rauque, آواز درشت *àvazè droucht*, صدای غلیظ *sèdai ghéliz*.

RAVAGE, s. m., خرابی *khèrabi*, ویرانی *virani*, a. تخریب *tèkhrîb*, pr. t. *takhrîb*.

RAVAGER, v. a., خراب کردن *viran kèrdèn*, ویران کردن

khèrab kèrdèn, pr. t. *kharab kièrdèn*; — ravagé, e, *viran*, *خراب شده* *khèrab-choudè*, a. *خراب* *khèrab*, pr. t. *kharab*.

RAVALEMENT, s. m., *ماله کشی* *malè-kèchi*, *انداء مالی* *èndav-mali*.

RAVALER, v. a. avaler de nouveau, *دو باره فرو بردن* *dou barè fourou bourdèn*, *دو باره بلع کردن* *dou barè bèl' kèrdèn*; — rabaisser, *حقیر* *khar kèrdèn*, *خوار کردن* *hèqir kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, *انداء* *èndav malidèn*, *با کاهگل اندودن* *ba kah-guèl èndoudèn*, pr. t. *ba kiah-guil èndoudèn*; — se ravalier, *خود را خوار کردن* *khoud-ra khar kèrdèn*, *خود را حقیر کردن* *khoud-ra hèqir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra haqir kièrdèn*.

RAVAUDAGE, s. m., *رفو* *roufou*.

RAVAUDER, v. a., *وصله کردن* *roufou kèrdèn*, *رفو کردن* *vèslè kèrdèn*.

RAVAUDERIE, s. f., *بیاوه حرف بی هوده* *hèrfé bi houdè*, *بیاوه* *yavè*.

RAVAUDEUR, EUSE, s., *رفوگر* *roufou-guèr*; — au fig. diseur de balivernes, *بیاوه گو* *yavè-gou*.

RAVE, s. f. V. RADIS.

RAVI, e, adj., *خوشحال* *khoch-vèqt*, *خوشوقت* *khoch-hal*, *خشنود* *khochmoud*, a. *بشدت مسرور* *bè-chèddèt mès-rour*.

RAVILIR, v. a., *خوار کردن* *khar kèrdèn*.

RAVIN, s. m., *آبکند* *ab-kènd*, *کال* *kal*; — chemin creux, *دره* *dèrè*.

RAVINE, s. f., سيلاب *sèil-ab*.

RAVIR, v. a., برور کردن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, برور گرفتن *bè-zour guèrèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*, برور برون *bè-zour rouboudèn*; — transporter de joie, مسرور بغایت *bè-ghayèt mèsrouur kèrdèn*, خوشنود کردن *khoch-noud kèrdèn*, بغایت خوشوقت کردن *bè-ghayèt khoch-vèqt kèrdèn*, pr. t. *bè-ghayèt khoch-vaqt kièrdèn*, دل دل *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*; — à ravir, بسیار خوب *khèili khoub*, pr. t. *khèili khob*, بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*.

RAVISER (SE), v. pron., ار رآی خود بر گشتن *èz rè'i khoud bèr guèchtèn*, از این صرافت افتادن *èz in sèrafèt ouf-tadèn*.

RAVISSANT, e, adj. qui enlève par force, ربایند *roubayèndè*, pr. t. *rubayèndè*, a. خاطف *khatèf*, pr. t. *khatif*; — qui charme, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, دلکش *dèl-kèch*, pr. t. *dil-kèch*, a. نازع القلب *nazè'-oul-qèlb*, pr. t. *nazi'-ul-qalb*, جازب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qouloub*.

RAVISSEMENT, s. m. enlèvement par violence, ربودگی *rouboudègui*, pr. t. *ruboudègui*, a. اختلاس *èkhtèlas*, pr. t. *ikhtilas*, غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*, نهب *nèhb*, pr. t. *nahb*; — transport d'admiration ou de joie, دلربایی *dèl-roubayi*, pr. t. *dil-rubayi*, غایت خشنودی *ghayètè khochnoudi*, a. انجذاب القلوب *èndjèzab-oul-qouloub*, pr. t. *indjizab-ul-qouloub*; — en extase, مدحوش *mèd-houch*, a. انجذاب العقل *èndjèzab-oul-'èql*, pr. t. *indjizab-ul-'aql*.

RAVISSEUR, s. m., رباينده, *roubayèndè*, غصب کنند, *ghèsb-kounèndè*, a. غاصب, *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, خطاف, *khèt-taf*, pr. t. *khattaf*.

RAVITAILLEMENT, s. m., آروقه تدارك, *tèdarèké àzouqè*, pr. t. *tèdariki àzuqè*.

RAVITAILLER, v. a., آروقه ديدن, *tèdarèké àzouqè didèn*.

RAVIVER, v. a. en parlant du feu, **V. ATISER**, دو باره شعله, *dou barè cheu'eulè-vèr kèrdèn*, دو باره روشن کردن, *dou barè roouchèn kèrdèn*, pr. t. *dou barè rou-chèn kièrdèn*; — en parlant des plantes, etc., حیات باز بخشیدن, *hèyaté tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احيا کردن, *èhya kèrdèn*.

RAVOIR, v. a., دو باره بدست آوردن, *dou barè bè-dèst-àvour-dèn*, دو باره گير آوردن, *dou barè guir àvourdèn*; — se ravoir, از نووقت پيدا کردن, *èz noou qouvvet pèida kèrdèn*.

RAYA, s. m., رعايا, *rè'aya*.

RAYER, v. a. faire des raies, خط کشیدن, *khètt-khètt kèchidèn*, pr. t. *khatt-khatt kèchidèn*; — effacer, خط بطلان محو کردن, *khèttè boutlan kèchidèn*, قلم کشیدن, *qèlèm kèchidèn*, pr. t. *galèm kèchidèn*.

RAYON, s. m., پرتو, *pèrtoou*, pr. t. *pèrtèv*, تير آفتاب, *tiré àftab*, pr. t. *tiri àftab*, a. شعاع, *chou'd'*; — rayon de miel, قرص انجبین, *qoursé ènguèbîn*; — en termes de géométrie, demi diamètre d'un cerole, نصف قطر, *nèsfé goutr*, pr. t. *nisfi goutr*.

RAYONNANT, m, adj., پرتوانداز, *pèrtoou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-*

ëndaz, شععه پاش *pèrtoou-èfchan*, *chè'èchè'è-pach*; — en parlant d'un visage qui exprime la joie, خندان *khèndan*.

RAYONNEMENT, s. m., پرتواندازی *pèrtoou-ëndazi*, pr. t. *pèrtèv-ëndazi*, پرتوافشانی *pèrtoou-èfchani*, pr. t. *pèrtèv-èfchani*, ا. لمعان *lèm'an*.

RAYONNER, v. n., پرتو انداختن *pèrtoou èndakhtèn*, ou نشر شعاع کردن *nèchr chou'd' kèrdèn*.

RAYURE, s. f. la façon dont une étoffe est rayée, طرز راه راه *tèrzé rah-rah boudèné goumach*.

RÉACTIF, IVE, adj., بر عکس عمل کننده *bèr 'èks 'èmèl-kou-nèndè*, عامل بر عکس *àmèlè bèr 'èks*, بصبغ *àmèlè bè-zèdd*.

RÉACTION, s. f., عمل بر عکس *'èmèlè bèr 'èks*, pr. t. *'amèli bèr 'aks* عکس عمل *'èksé 'èmèl*, pr. t. *'aksi 'amèl*, ا. عکس العمل *'èks-oul-'èmèl*, pr. t. *'aks-ul-'amèl*; — au fig., اخذ انتقام *èkhzé èntèqam*, pr. t. *akhzi èntiqam*, ا. مكافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*.

RÉACTIONNAIRE, adj. des 2 g., بر عکس حرکت کننده *bèr 'èks hèrèkèt-kou-nèndè*.

RÉAGIR, v. n., بر عکس عمل کردن *bèr 'èks 'èmèl kèrdèn*, pr. t. *bèr 'aks 'amèl kièrdèn*, ا. انعکاس العمل *èn'èkas-oul-'èmèl*, pr. t. *èn'ikias-ul-'amèl*.

RÉAJOURNEMENT, s. m., ا. تأخیر جدید *tè'èkhiré djèdid*,
V. AJOURNEMENT.

RÉAJOURNER, v. a., دوباره بتأخیر انداختن *dou barè bè-tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉAL, pl. RÉAUX, s. m., t. p. رِيَال *rial*.

RÉALGAR OU RÉALGAL, s. m. arsenic rouge, زَرْنِيخ سرخ *zèrnikhé sourkh*.

RÉALISATION, s. f., صورت پذیری *sourèt-pèziri*, از قوّه بفعل *ez qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, اجرای عمل *èdjràt'è mèl*.

RÉALISER, v. a., از قوّه بفعل آوردن *ez qouvè bè-fè'èl àvour-dèn*, مجرا داشتن *moudjra dachtèn*; — se réaliser, بعمل آمدن *bè-'è mèl àmèdèn*, از قوّه بفعل آمدن *ez qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, pr. t. *ez quovè bè-fa'l àmèdèn*, صورت پذیرفتن *sourèt pèzirouftèn*, pr. t. *surèt pèzirèftèn*; — réalisé, e, صورت پذیرفته *bè-'è mèl àmèdè*, *sourèt-pèzirouftè*, pr. t. *surèt-pèzirèftè*.

RÉALISME, s. m., اعتقاد علی حقیقت الاشیا فقط *'èlètèqadè 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *i'tiqadi 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*.

RÉALISTE, s. m., a. المعتقد علی حقيقة الاشیا فقط *èl mou'-outèqèd 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *èl-mou'taqid 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*, فیلسوف محقق *filouçoufé mouhèqqèq*, pr. t. *filicoufi muhaqqiq*.

RÉALITÉ, s. f., a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — en réalité, در حقیقت *dèr hèqiqèt*, a. حقیقتاً *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqètèn*, تحقیقاً *tèhqiqèn*, pr. t. *tahqiqèn*, صحیحاً *sèhihèn*, pr. t. *sahihèn*.

RÉAPPARITION, s. f. action de reparaitre, a. ظهور مجدد *zouhouré moudjèddèd*, pr. t. *zuhouri mudjèddèd*.

RÉAPPEL, s. m., دوباره احضار کردن *dou barè èhzar kèr-dèn*, pr. t. *dou barè ihzar kièrdèn*, دوباره خواستن *dou barè khastèn*.

RÉAPPELER, v. a. appeler de nouveau, V. APPELER.

RÉAPPOSER, v. a. apposer de nouveau, V. APPOSER.

RÉASSIGNATION, s. f. seconde assignation, V. ASSIGNATION.

RÉASSIGNER, v. a. assigner de nouveau, V. ASSIGNER.

REBAISER, v. a., دوباره بوسیدن *dou barè boucidèn*, V. BAISER.

REBAISSER, v. a. baisser de nouveau, V. BAISSER.

RÉBARBATIF, IVE, adj., تورش روی *tourch-rouï*.

REBÂTIR, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, pr. t. *èz nèv bina kièrdèn*.

REBATTRE, v. a. battre de nouveau, V. BATTRE; — fig. répéter inutilement, تکرار گفتن *tèkrar goftèn*, V. RA-BÂCHER.

REBELLE, s. et adj., نافرمان *na-fèrman*, pr. t. *na-firman*, سرکش *sèr-kèch*, a. عاصی *'âci*, pl. عصاة *'ouçat*, pr. t. *'uçat*, یاغی *yaghi*.

REBELLER, (SE), v. pron., یاغی شدن *yaghi choudèn*, عاصی شدن *'âci choudèn*.

RÉBELLION, s. f., یاغیگری *yaghi-guèri*, سرکشی *sèr-kèchi*, a. عصیان *'oucian*, pr. t. *'ician*.

RÉBÉQUER, (SE), v. pr., زباندازی کردن *zèban-dèrazi kèrdèn*, گستاخانه جواب دادن *goustakhanè djèvab dadèn*.

REBIFFER (SE), v. pron. V. RÉBÉQUER (SE).

REBLANCHIR, v. a. blanchir de nouveau, V. BLANCHIR.

REBOIRE, v. a. boire de nouveau, V. BOIRE.

REBONDI, E, adj., گند *goundè*.

REBONDIR, v. n., جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*.

REBONDISSEMENT, پرتاب *pèrtab*, جستن *djèstèn*.

REBORD, s. m., پېرږه *pèrvèz*, لېب بر گېردان *lèb bèr guèrdan*,
p. t. کټار *kènar*.

REBORDEB, v. a., دو باره ساجاف دوختن *dou barè sèdjaf doukhtèn*.

REBOÛCHER, v. a., دو باره سر گرځتن *dou barè sèr guèrèf-tèn*,
pr. t. *dou barè sèr guiriftèn*, دو باره گرځتن *dou barè guèrèftèn*.

REBOUILLIR, v. n. bouillir de nouveau, V. BOUILLIR.

REBOURS, s. m., واژگونى *vajgouni*, ا. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*;
— à rebours, واژگونه *vajgounè*, بر عكس *bèr 'èks*,
ا. بالعكس *bèl-'èks*, pr. t. *hil-'aks*.

REBOURS, e, adj. peu traitable, V. REVÊCHE.

REBOUTEUR, s. m. synonyme de renoueur, V. RENOUEUR.

REBOUTONNER, v. a. boutonner de nouveau, V. BOUTONNER.

REBRIDER, v. a. brider de nouveau, V. BRIDER.

REBROUILLER, v. a. brouiller de nouveau, V. BROUILLER.

REBROUSSER, v. a., بر گردانیدن *bèr 'èks bèr guèrdanidèn*,
pr. t. *bèr 'aks bèr guirdanidèn*; — rebrousser
chemin, بر گشتن *bèr guèchtèn*.

REBROYER, v. a. broyer de nouveau, V. BROYER.

REBRUNIR, v. a. brunir de nouveau, دو باره جلا کردن *dou barè djèla kèrdèn*.

REBUFFADE, s. f., سختگیرى *drouchti*, pr. t. *druchti*, درشتى
sèkht-guiri.

RÉBUS, s. m., a. معتمى *mou'èmma*, pr. t. *mou'amma*.

REBUT, s. m., a. رډ *rèdd*, دفع *dèf*; — se dit de ce qui
reste, پس مانده *pès-mandè*.

REBUTANT, *e*, adj., نغرت انگیز *nèfrèt-ènguiz*.

REBUTER, *v. a.*, از خود دور کردن *èz khoud dour kèrdèn*,
pr. t. èz khod dour kièrdèn, رد کردن *rèdd kèrdèn*; —
 décourager, dégoûter, بی رغبت کردن *bi règhbèt kèr-*
dèn, *pr. t. bi raghbèt kièrdèn*.

RECACHER, *v. a.* cacher de nouveau, *V. CACHER*.

RECACHETER, *v. a.* cacheter de nouveau, *V. CACHETER*.

RÉCALCITRANT, *e*, adj., سرکش *sèr-kèch*, *a.* متمرد *moulèmèr-*
rèd, *pr. t. mutèmèrrid*.

RÉCALCITRER, *v. n.*, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرد
 کردن *tèmèrroud kèrdèn*.

RÉCAPITULATION, *s. f.*, مکرر باختصار *zèkré moukèrrèr*
bè-èkhtèçar.

RÉCAPITULER, *v. a.*, دوباره ذکر کردن *moukhtècè-*
rèn dou barè zèkr kèrdèn, *pr. t. mukhtaçarèn dou barè*
zìkr kièrdèn.

RECARDER, *v. a.* carder de nouveau, *V. CARDER*.

RECASSER, *v. a.* casser de nouveau, *V. CASSER*.

RECÉDER, *v. a.* céder de nouveau, *V. CÉDER*.

RECEL, *s. m.* *V. RECÈLEMENT*.

RECÈLEMENT, *s. m.*, پنهان نهفتگی *nèhouftègui*, *a.* پنهان کردن
pounhan kèrdèn.

RECÉLER, *v. a.*, نهفتن *nèhouftèn*, *pr. t. nuhouftèn*, پنهان
 کردن *pounhan kèrdèn*, *pr. t. pènhan kièrdèn*.

RECÉLEUR, *EUSE*, *s.*, محافظ دزد *mouhafèzé douzd*, محافظ
 مسروقه *mouhafèzé èchiaï mèsrouqè*, *pr. t. mu-*
hafizi èchiaï mèsruqè.

RÉCEMMENT, *adv.*, تازه *tazè*; — il est arrivé récem-

ment, تازه وارد شده است *tazè varèd choudè èst.*

RECENSEMENT, s. m., سر شمار *sèr-choumar*, شمار *choumarè*, a. تعداد *tè'dèdad*, pr. t. *tè'dad*.

RECENSER, v. a., سر شماری کردن *sèr-choumari kèrdèn*, شماردن *choumourdèn*.

RÉCENT, e, adj., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*; — nouvelles récentes, تازه خبرهای *khèbèr-haï tazè*, pr. t. *khàbèr-haï tazè*.

RECÉPAGE, s. m., برش تکه از بیخ *bourèché tak èz bikh*.

RECÉPER, v. a., تکه را از بیخ بریدن *tak-ra èz bikh bou-ridèn*.

RÉCÉPISSÉ, s. m., قبض رسید *qèbzè rècid*, pr. t. *qabzi rècid*, رسید *rècid*.

RÉCEPTACLE, s. m., a. محل اجتماع *mèhèllè èdjtèma'*, pr. t. *mahalli idjtima'*.

RECEPTION, s. f., a. وصول *vouçoul*; — après la réception de votre lettre, بعد از وصول کاغذ شما *bè'èd èz vouçoulé kaghèzé chouma*, pr. t. *ba'd èz vuçouli kiaghazi chuma*, بعد از رسیدن کاغذ شما *bè'èd èz rècidènè kaghèzé chouma*; — accueil, پذیرائی *pèzirayi*, a. تلقی *tèlèqqi*, pr. t. *tèlaqqi*.

RECETTE, s. f., a. مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, دخل *dèkhl*, pr. t. *dakhl*, واردات *varèdat*, pr. t. *varidat*, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*; — recette pour guérir un mal, نسخه طبیب *nouskhèyé tèbib*, pr. t. *nuskhèi tèbib*, نسخه دوا *nouskhèyé dèva*.

RECEVABLE, adj. des 2 g., قبول کردن *qèboul-kèrdèn*, pr. t. *qaboul-kèrdèn*, پذیرفتنی *pèzirouftèni*, pr. t. *pèzirouftèni*.

pèzirèftèni, a. القبول ممكن *moumkèn-oul-qèboul*, pr. t. *mumkîn-ul-qaboul*.

RECEVEUR, s. m., تحصيلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*.

RECEVOIR, v. a., ستادن *sètadèn*, pr. t. *sitadèn*, گرفتن *guè-rèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ کردن *èkhez kèrdèn*, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — se dit de ce qui est envoyé ou adressé à quelqu'un; — il y a longtemps que je n'ai pas reçu de ses nouvelles, مدت است مکتوب من خبر نرسید *mouddètist èz ou bèràf mèn khèbèr nè-rècid*; — toucher ce qui est dû, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*; — recevoir quelqu'un, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*; — reçu, e, قبول شده *qèboul-choudè*, مقبول افتاده *mèqboul-ouftadè*, a. مقبول *mèqboul*.

RECHANGE, s. m., t. p. يدك *yèdèk*, يدکی *yèdèki*.

RECHANGER, v. a. changer de nouveau, V. CHANGER.

RÉCHAPPER, v. n., رهيدين *rèhidèn*, نجات يافتن *nèdjat yastèn*.

RECHARGER, v. a. charger de nouveau, V. CHARGER.

RECHASSER, v. a. chasser de nouveau, V. CHASSER.

RÉCHAUD, s. m., آتشدان *âtèch-dan*, منقل *mènqal*, منغل *mènghal*.

RÉCHAUFFER, v. a., گرم کردن *guèrm kèrdèn*; — se réchauffer, گرم شدن *guèrm choudèn*; — réchauffé, e, گرم شده *guèrm-kèrdè*, pr. t. *guièrm-kièrdè*, گرم *guèrm-choudè*.

RÉCHAUFFOIR, s. m. V. RÉCHAUD.

RECHAUSSE, v. a. chausser de nouveau, V. CHAUSSER.

RÊCHE, adj. des 2 g., درشت *droucht*, زبر *zèbr*.

RECHERCHE, s. f., جستجو *djoustè-djou*, پژوه *pèjouh*, پژوهش *pèjouhèch*, a. تفحص *tèfèkhous*, pr. t. *tèfah-hus*, تجسس *tèdjèssous*, pr. t. *tèdjèssus*, تفتيش *tèftich*.

RECHERCHER, v. a. chercher de nouveau, دوباره جستجو *dou barè djoustè-djou kèrdèn*, V. **CHERCHER**; — chercher avec soin, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پی گشتن *pèjouhidèn*, رسیدن *rècidèn*, پی گزشتن *pèi guèchtèn*; — tâcher de se procurer طالب بودن *talib boudèn*, pr. t. *talib boudèn*, خواهان بودن *khahan boudèn*; — être recherché, مغوب بودن *mèrghoub boudèn*, pr. t. *marghoub boudèn*, مطلوب بودن *mètloub boudèn*; — recherché, e, a. مغوب *mèrghoub*, pr. t. *marghoub*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*.

RECHIGNER, v. n., اخم کردن *èkhm kèrdèn*.

RECHOIR, v. n., (devenu vieux), دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, افتادن *dou barè ouftadèn*, V. **CHOIR**.

RECHUTE, s. f., دوباره زمین خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, V. **CHUTE**; — rechute d'une maladie, عود ناخوشی *'ooudé na-khochi*, pr. t. *'oudi na-khochi*, عود مرض *'ooudé mèrèz*, pr. t. *'oudi maraz*.

RÉCIDIVE, s. f., مکرر مرتکب گناهی شدن *moukèrrèr mour-tèkèbé gounahi choudèn*, a. تکرر الخطا *tèkèrrour-oul-khèta*.

RÉCIDIVER, دوباره مرتکب گناه شدن *dou barè mourtèkèbé gounah choudèn*, همان عمل را دوباره کردن *hèman 'èmdl ra dou barè kèrdèn*.

RÉCIF, s. m., رستنه کوه *khèrsènguè dèria*, a. رستنه کوه در دیریا *rèstèyé kouh dèr dèria*, a. رصف *rècèf*.

RÉCIPÉ, s. m. ordonnance de médecin, V. RECETTE et ORDONNANCE.

RÉCIPIENDAIRE, s. m., دو طلب *doou-tèlèb*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طلاب *tèllab*.

RÉCIPIENT, s. m., زیر انبیق *tèchté ziré èmbiq*, a. ظرف *zèrf*.

RÉCIPROCATIION, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, V. RÉCIPROCITÉ.

RÉCIPROCITÉ, s. f., معامله بمثل *mou'âmèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'âmèlè bè-misl*.

RÉCIPROQUE, adj. des 2 g., از طرفین *èz tèrèfèin*.

RÉCIPROQUEMENT, adv., از طرفین *èz tèrèfèin*, a. بالمعاوضه *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'aviza*, بالمفاوضه *bèl-moufava-zè*, pr. t. *bil-mufaviza*.

RÉCIT, s. m., گزارش *gouzarèch*, داستان *dastan*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, روایت *rèvayèt*.

RÉCITATEUR, s. m., ازبر گوینده *èz bèr gouyèndè*.

RÉCITATIF, s. m., a. غنای غیر موزون *ghènaï ghèiré moou-zoun*, pr. t. *ghinaï ghairi mèozoun*.

RÉCITATION, s. f. action de réciter, V. RÉCITER.

RÉCITER, v. a. dire ce qu'on sait par cœur, ازبر گفتن *èz bèr goftèn*; — raconter, حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*.

RÉCLAMATION, s. f. demande, خواهش *khahèch*, a. مطالبه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*; —

action de revendiquer, a. اَعْلَا *eddè'd*; — action de s'élever contre, a. اَعْتَرَا *è'tèraz*, pr. t. *i'tiraz*, مخالفَت *moukhalèfèt*, pr. t. *mukhalifèt*.

RÉCLAME, s. f. terme d'imprimerie, پا صفحہ *pa-sèfhè*, pr. t. *pa-safhè*, a. تعقيبَة *tè'èqibèt*, pr. t. *ta'qibèt*; — article dans les journaux, a. اَعْلَام *è'èlam*, pr. t. *i'lam*, اَعْلَان *è'èlan*, pr. t. *i'lan*.

RÉCLAMER, v. a., خواستن *khastèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, V. DEMANDER; — revendiquer, مطالبه کردن *moutalèbbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*; — redemander, پس خواستن *pès khastèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — s'opposer, اَعْتَرَا *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *i'tiraz kièrdèn*, مخالفَت کردن *moukhalèfèt kèrdèn*, pr. t. *mukhalifèt kièrdèn*.

RÉCLINANT, adj., خمیده *khèmidè*.

RÉCLINER, v. n., خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — récliné, e, خمیده *khèmidè*, V.

INCLINER, v. n.

RÉCLOUER, v. a. clouer de nouveau, V. CLOUER.

RÉCLURE, v. a., حبس زندانی *zèndani kèrdèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*; — reclus, e, زندانی *zèndani*, a. مَكْبُوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — qui ne sort pas de chez lui, در اوطاق را بر خود بسته *dèré outaq-ra bèr khoud bèstè*.

RÉCLUS, e, s. qui a fait vœux de réclusion, a. منزوی *mounzèvi*.

RÉCLUSION, s. f. détention, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — demeure d'un reclus, گوشه انزوا *gouchèyé ènzèva*, pr. t. *kouchèi ènziva*.

RECOGNER, v. a. cogner de nouveau. V. COGNER.

RECOIN, s. m., کنج *koundj*, p. t. گوشه *gouchè*, pr. t. *kouchè*, a. زاویه *zaviè*, pl. زوایا *zèvaya*; — au fig. recoins du cœur, a. مکنونات خاطر *mèknounaté khàtèr*, pr. t. *mèknunati khàtir*.

RECOIFFER, v. a. coiffer de nouveau. V. COIFFER.

RECOLEMENT, s. m. vérification, واریسی *va-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

RECOLER, v. a. vérifier, واریسی *rèd rəcìdèn*, واریسی *va-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqiğ kèrdèn*, pr. t. *tahqiğ kièrdèn*.

RECOLLER, v. a. coller de nouveau. V. COLLER.

RÉCOLTE, s. f., درو *dèroou*, a. حصاد *hèçad*, pr. t. *haçad*; — produit, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*.

RÉCOLTER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*.

RECOMMANDABLE, adj. des 2 g., شایان اعتبار *chayané è'ètè-bar*, a. واجب الاعتبار *vadjèb-oul-è'ètèbar*, pr. t. *vadjèb-ul-i'tibar*.

RECOMMANDATION, s. f., سفارش *sèfarèch*, a. توصیه *toouciyè*, pr. t. *tavsiyè*; — lettre de recommandation, سفارشنامه *sèfarèch-namè*, t. p. توصیه نامه *toouciyè-namè*, pr. t. *tèvsiyè-namè*.

RECOMMANDER, v. a. dans le sens d'ordonner, فرمودن *fèrmoudèn* (en parlant de soi il est plus poli d'employer les verbes: گفتن *goftèn*, pr. t. *gouftèn*, سفارش کردن *sèfarèch kèrdèn*, سپردن *soupourdèn*, pr. t. *soupourdèn*);

prier d'être favorable, سفارش کردن *sèfarèch kèrden*,
 کردن توصیه *toouciyè kèrden*, pr. t. *tèvsiyè kièrden*; —
 se recommander à Dieu, بخدا توکل کردن *bè-khouda*
tèvèkkoul kèrden.

RECOMMENCEMENT, s. m., از نو, *èz sèr*, سر, *èz noou*, a. تجدد *tèdjèddoud*.

RECOMMENCER, v. a., از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *èz sèr guiriftèn*, از نو شروع کردن *èz noou chourou' kèrden*, pr. t. *èz nèv churou' kièrden*, دوباره آغاز کردن *dou barè âghaz kèrden*, تجديد کردن *tèdjdid kèrden*; — v. n., تازه شدن *tazè bè-tazè choudèn*, از نو شروع کردن *èz noou chourou' kèrden*, مجدداً شدن *mou-djèddèd choudèn*, V. COMMENCER.

RÉCOMPENSE, s. f., پاداش *dèrèstan*, (vieux), ادا *padach*, a. مكافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, عوض *'èvèz*, pr. t. *'ivaz*, تلافی *tèlafi*; — au fig. peine due à une mauvaise action, بدفیره *bad-fèrè*, (vieux), a. جزا *djèza*; — signifie aussi chose donnée à un inférieur pour sa peine, انعلم *èn'am*.

RÉCOMPENSER, v. a., پاداش دادن *padach kèrden*, تلافی *tèlafi*, عوض دادن *'èvèz dadèn* (en parlant d'un inférieur auquel on donne quelque chose pour sa peine, انعام دادن *èn'am dadèn*).

RECOMPOSER, v. a. en parlant d'écriture, از نو انشاء کردن *èz noou èncha' kèrden*, pr. t. *èz nèv èncha' kièrden*; — terme de chimie, دوباره ترکیب کردن *dou barè tèrkib kèrden*, دوباره ساختن *dou barè sakhtèn*, V. COMPOSER.

RECOMPOSITION, s. f., ترکیب تازه *tèrkibè tazè*; — a. ترکیب.

جديد *tèrkibé djèdid*, pr. t. *tèrkibi djèdid*, V. COMPOSITION.

RECOMPTER, v. a., دو باره شمردن *dou barè choumourdèn*, V. COMPTER.

RÉCONCILIABLE, adj. des 2 g., آشتی پذیر *ächti-pèzir*, a. قابل اصلاح *qabèlé èslah*, pr. t. *qabili islah*, قابل مصالحه *qabèlé mouçalèhè*, pr. t. *qabili muçalaha*.

RÉCONCILIATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*, a. مصلح *mouglèh*, pr. t. *mouslih*, pl. مصلحون *mouglèhoun*, pr. t. *mouslihoun*, et مصلحین *mouglèhîn*, pr. t. *mouslihîn*.

RÉCONCILIATION, s. f., آشتی *ächti*, a. صلح *soulh*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*, مصالحه *mouçalèhè*, pr. t. *muçalaha*.

RÉCONCILIER, v. a., آشتی دادن *ächti dadèn*, اصلاح دادن *èslah dadèn*; — se réconcilier, آشتی کردن *ächti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*.

RECONDUCTION, s. f. tacite reconduction, a. تمديد المهلت *tèmdid-oul-meuhlèt lèl-èstèdjarè bè-la tèdjdid-ous-sènèd*, pr. t. *tèmdil-ul-muhlèt lil-istidjarè bi-la tèdjdid-us-sènèd*.

RECONDUIRE, v. a., مشايعت کردن *mouchaï'èt kèrdèn*, V. CONDUIRE.

RECONDUITE, s. f., a. تشييع *tèchyî*, مشايعت *mouchaï'èt*, pr. t. *muchaï'at*.

RECONFIRMER, v. a. confirmer de nouveau, V. CONFIRMER.

RÉCONFORT, s. m. consolation, V. CONSOLATION.

RÉCONFORTATION, s. f., قوت بخشی *quouvèt-bèkhchi*, pr. t. *quouvèt-bakhchi*.

RÉCONFORTER, v. a., قوت دادن *qouvvet dadèn*.

RECONNAISSABLE, adj. des 2 g., شناختنی *chènakhtèni*, a. ممکن تشخیص *moumkèn-out-tèchkhis*, pr. t. *mum-kîn-ut-tachkhis*.

RECONNAISSANCE, s. f. action de reconnaître, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, شناسایی *chènacayi*, pr. t. *chinaçayi*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — gratitude, سپاس *sèpas*, نعمت شناسی *nè'èmèt-chènaci*, pr. t. *ni'mèt-chinaci*, a. شکران نعمت *choukrané nè'è-mèt*, pr. t. *chukrani ni'mèt*; — témoigner de la reconnaissance, اظهار سپاس کردن *èzharé sèpas kèrdèn*, pr. t. *izhari sipas kièrdèn*, اظهار امتنان کردن *èzharé èmtè-nan kèrdèn*, pr. t. *izihari imtinan kièrdèn*; — examen détaillé, واریسی *va-rèci*, a. استطلاع *èstèlla'*, pr. t. *is-titla'*, استکشاف *èstèkchaf*, pr. t. *istikchaf*; — aveu, اقرار *èqrar*, pr. t. *igrar*, اعتراف *è'ètèraf*, pr. t. *i'tiraf*; — acte par écrit, رسید قبض *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*.

RECONNAISSANT, e, adj., نعمتشناس *nè'èmèt-chènas*, pr. t. *ni'mèt-chinas*, سپاسدار *sèpas-dar*, pr. t. *sipas-dar*, a. شاکر *chakèr*, pr. t. *chakir*, متشکر *moutèchèkkèr*, pr. t. *mutèchèkkir*.

RECONNAÎTRE, v. a., شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, تشخیص دادن *tèchkhis dadèn*; — avouer, اقرار *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, اعتراف کردن *è'ètèraf kèrdèn*, pr. t. *i'tiraf kièrdèn*; — en termes de guerre, استکشاف کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*; — être reconnaissant, متت داشتن

mènnèt dachtèn, pr. t. *minnèt dachtèn*; — reconnu, e, شناخته شده *chènakhtè-choudè*, pr. t. *chinakhtè-choudè*, a. معروف *mè'èrouf*, pr. t. *ma'rouf*, معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*; — certifié, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — avoué, a. مسلم *moucèllèm*, pr. t. *mouçallam*.

RECONQUÉRIR, v. a., دوباره تسخير کردن *dou barè tèskhir kèrdèn*, دوباره بحیطة تصرف در آوردن *dou barè bè-hitèyé tècèrrouf dèr àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-hitèi tèçarruf dèr àvourdèn*.

RECONSTRUCTION, s. f., بنای تازه *bènaï tazè*, pr. t. *binai tazè*, V. CONSTRUCTION.

RECONSTRUIRE, v. a. construire de nouveau, V. CONSTRUIRE.

RECONVENTION, s. f., a. احداث الدعاء على المدعى *èh-das-ul-dè'èva 'èlèl-mouddè'i*, pr. t. *ihdas-ul-da'va 'alal-muddè'i*.

RECOPIER, v. a. copier de nouveau, V. COPIER.

RECOUILLEMENT, s. m., پیچیدگی *pitchidègui*.

RECOQUILLER, v. a., پیچ کردن *pitch-pitch kèrdèn*; — se recoquiller, پیچ شدن *pitch-pitch choudèn*; — recoquillé, e, پیچید *pitch-pitch*, پیچیدگی *pitchidè*.

RECORDER, v. a., از بر کردن *èz bèr kèrdèn*.

RECORRIGER, v. a. corriger de nouveau, V. CORRIGER.

RECORDS, s. m., a. معاون محصل *mou'avèné mouhèssèl*, pr. t. *mu'avini muhassil*.

RECOUCHER, v. a. coucher de nouveau, V. COUCHER; — se recoucher, دوباره خوابیدن *dou barè khabidèn*.

RECOUDRE, v. a. coudre de nouveau, V. **COUDRE**.

RECOULER, v. n., دوباره جاری شدن *dou barè djari choudèn*.

RECOUPER, v. a. couper de nouveau, V. **COUPER**.

RECOURBER, v. a., خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdi kèrdèn*; — se recourber, خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — recourbé, e, خمیده *khèmidè*.

RECOURIR, v. n. courir de nouveau, V. **COURIR**; — demander du secours, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istèmdad kièrdèn*, امداد خواستن *èmdad khastèn*, pr. t. *imdad khastèn*; — se réfugier, آردن *èltèdja àvourdèn*, pr. t. *iltidja àvourdèn*, پناه آردن *pènah àvourdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RECOURS, s. m. action de rechercher de l'assistance, استعانہ *èstè'ânè*, pr. t. *isti'ânè*, استمداد *èstèmdad*, pr. t. *istèmdad*; — refuge, پناه پوختن *pouchtè pènah*, پناه *pènah*, ا. ملجأ *èltèdja*, pr. t. *iltidja*, ملجأ *mèldja'*; — action de recourir, رجعت *roudj'èt*.

RECOUVREABLE, adj. des 2 g., a. ممکن التخصیل *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkèn-ut-tahsil*.

RECOUVREMENT, s. m., a. تخصیل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*.

RECOUVRE, v. a., دوباره بدست آردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دوباره گزیر آردن *dou barè guir àvourdèn*, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*.

RECOUVRI, v. a. V. **COUVRI**.

RECRACHER, v. a. cracher de nouveau, V. **CRACHER**.

RÉCRÉANCE, s. f., a. موقتے تمّتے *tèmèttou'é mouvèqqèti*, pr. t. *tèmèttu'i muvaqqati*, موقتے تمّتے *tèmèttou'é mouvèqqèt*.

RÉCRÉATIF, IVE, adj., فرح بخش *fèrèh-bèkhch*, a. مفرّج *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RÉCRÉATION, s. f., تماشا *tèmacha*, a. تفريح *tèfèrroudj*, تفريح *tèfrih*, ارتياح *èrtiah*, pr. t. *irtiah*.

RECRÉER, v. a. créer de nouveau, V. CRÉER.

RÉCRÉER, v. a. divertir, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn* ;
— se récréer, تماشا شدن *mèchghoul choudèn*, تماشا کردن *tèmacha kèrdèn*, تفريح کردن *tèfèrroudj kèrdèn*, pr. t. *tèfarrudj kièrdèn*.

RÉCRÉPIMENT, s. m. action de récrépir, V. RÉCRÉPIR.

RÉCRÉPIR, v. a., دوباره اندايش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*.

RECREUSER, v. a. creuser de nouveau, V. CREUSER.

RÉCRIER (SE), v. pr., فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

RÉCRIMINATION, s. f., a. معاتبه *mou'atèbè*, ملامت *mèlamèt*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*.

RÉCRIMINATOIRE, adj. des 2 g., ملامت آمیز *mèlamèt-àmiz*, طعن آمیز *tè'èn-àmiz*, pr. t. *ta'n-àmiz*.

RÉCRIMINER, v. n., معاتبه کردن *mou'atèbè kèrdèn*, ملامت *mèlamèt kèrdèn*, با عتاب بمقام تلافی بر آمدن *ba 'ètab bè-mèqamè tèlafi bèr àmèdèn*, pr. t. *ba 'itab bè mèqami tèlafi bèr àmèdèn*.

RÉCRIER, v. a. écrire de nouveau, V. ÉCRIRE.

RECROÎTRE, v. n. croître de nouveau, V. CROÎTRE.

RECROQUEVILLER, (SE), پيچيده شدن *pitchidè choudèn*,
V. RECOQUILLER (SE).

RECROTTER, v. a. crotter de nouveau, V. CROTTER; —
se recrotter, گل آلود شدن *dou barè guèl-àloud choudèn*.

RECRU, E, adj. harassé de fatigue, بى‌بايت خسته شده *bè-ghayèt khèstè-choudè*.

RECRUESCENCE, s. f., d'une maladie, عود ناخوشى *'ooudé na-khochi*, حالت بدتر شدن *bèd-tèr choudèn halèt*, بعد از به بدى بدتر شدن *bè'èd èz bèh-boudi bèd-tèr choudèn*.

RECRUE, s. f., سرباز گرفتن *tazè sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *tazè sèr-baz guiriftèn*; — une recrue, سرباز جديد *sèr-bazè djèdid*.

RECRUTEMENT, s. m. action de recruter, V. RECRUTER.

RECRUTER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *sèr-baz guiriftèn*.

RECRUTEUR, s. m., سرباز گير *sèr-baz-guir*.

RECTA, adv. mot pris du latin, بى‌خلاف *droust*, بى‌khèlaf, a. تمام *tèmam*, بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*.

RECTANGLE, adj. des 2 g., a. مثلث قايم الزوايا *moucellècé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *mucèllèci qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGLE, s. m., a. شكل قايم *chèklé gayèm*, pr. t. *chèkli qaïm*, a. شكل قايم الزوايا *chèklé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGULAIRE, adj. des 2 g., a. قايم الزوايا *gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *qaïm-uz-zèvaya*.

RECTEUR, s. m., ريس مدرسه *rè'icè mèdrècé*.

RECTIFICATION, s. f., a. تصحيح *tèshih*.

RECTIFIER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*, pr. t. *islah kièrdèn*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*.

RECTILIGNE, adj. des 2 g., a. مستقيم الخطوط *moustèqim-eul-khoutout*, pr. t. *mustaqim-ul-khoumtout*.

RECTITUDE, s. f., درستى *drousti*, راستى *rasti*, a. سداد *sèdad*, استقامت *èstèqamèt*, pr. t. *istiqamèt*.

RECTO, s. m., روى صحيفه *roui sèhifè*.

RECTORAL, s., adj., a. رئيس مدرسه *mèkhsoucè* *rè'icè mèdrècè*.

RECTORAT, s. m., a. رياست مدرسه *riacètè mèdrècè*, pr. t. *riacèti mèdrècè*.

RECTUM, s. m., a. معاء مستقيم *mè'dé moustèqim*, pr. t. *m'i'di mustaqim*, pl. أمعاء مستقيمة *èm'dé moustèqimè*.

RECU, s. m., رسيده *rècid*, قبض رسيده *qèbzè rècid*.

RECUEIL, s. m., جنگ *djoung*, a. مجموعه *mèdjmon'è*, pr. t. *mèdjmon'a*.

RECUEILLEMENT, s. m., a. جمعيت خاطر *djèm'iyètè khatir*, pr. t. *djèm'iyèti khatir*.

RECUEILLIR, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, چيدن *tchi-dèn*, جمع کردن محصولات *djèm'-kèrdènè mèhsaulat*, pr. t. *djam'-kièrdèni mahsoulat*; — recevoir chez soi, پذيرايى کردن *pèzirayi kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*.

v. a., cuire de nouveau, V. CUIRE.

m. V. RECOULADE.

RECU LADE, s. f., عقب نشینى 'èqèb-nèchini, پس روی pès-rèvi, a. رجعت roudj'èt, pr. t. ridj'at.

REGULÉ, e, adj., دور dour, a. بعید bè'id, pr. t. ba'id.

RECULEMENT, s. m. V. **RECU LADE**.

RECULER, v. n., عقب رفتن pès rèftèn, عقب نشاندن pès nèchandèn; — v. a., پس کشیدن pès kèchidèn, پس کشیده شده pès kèchidè-choudè.

RECULONS, (à), adv., aller en marchant à reculons, عقب راه رفتن 'èqèb rah rèftèn.

RÉCUPÉRER, (se), v. pron., تلافی ضرر کردن tèlafü zèrèr kèrdèn.

RÉCURER, v. a. V. **ÉCURER**.

RÉCUSABLE, adj. des 2 g., ردّ کردنی rëdd-kèrdèni, pr. t. radd-kèrdèni.

RÉCUSATION, s. f., a. ردّ rëdd.

RÉCUSER, v. a., ردّ کردن rëdd kèrdèn, قبول نکردن qèboul nè-kèrdèn.

RÉDACTEUR, s. m., انشا کننده èncha-kounèndè, نویسنده nèvicèndè, a. کاتب katèb, pr. t. kiatib, منشی moun-chi, مؤلف mou'èllèf, pr. t. mu'èllif.

RÉDACTION, s. f., a. انشا èncha, pr. t. incha, تالیف tè'èlif.

REDANSER, v. n. danser de nouveau, V. **DANSER**.

RÉDAQUER, v. a. (terme vieilli), عیب گرفتن 'èib guè-rèftèn.

REDDITION, s. f., a. تسلیم tèslim; — reddition d'une place, تسلیم حصا tèslimé hèçar, pr. t. tèslimi hiçar.

REDEMANDER, v. a. réclamer, خواستن *baz khastèn*, دو باره مطالبه کردن *dou barè moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *dou barè mutalibè kièrdèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — refaire une question, دوباره استفسار کردن *dou barè èstèfsar kèrdèn*, pr. t. *dou barè istifsar kièrdèn*, دو باره سؤال کردن *dou barè so'al kèrdèn*.

REDÉMOLIR, v. a. démolir de nouveau, V. DÉMOLIR.

RÉDEMPTEUR, s. m., رها کننده *rèha-kounèndè*, نجات ناجی *nèdjat-dèhèndè*, ا. *nadji*.

RÉDEMPTION, s. f., رهایی *rèhayi*, اقتدای نفس *èftèdaï nèfs*, pr. t. *iftidaï nèfs*, ا. *nèdjat*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

REDEVABLE, adj. des 2 g., قرضدار *qèrz-dar*, بدهکار *bèdèh-kar*, دادنی *dadèni*, ا. *mèqrouz* pr. t. *maqrouz*, مدیون *mèdioun*; — au fig., متن دار *mènnèt-dar*, ا. *mèmnoun*.

REDEVANCE, s. f., ا. *khèradj*, جزیه *djèziè*, pr. t. *djiziè*.

REDEVANCIER, ÈRE, s., خراج بده *khèradj-bèdè*.

REDEVENIR, v. n. devenir de nouveau, V. DEVENIR.

REDEVOIR, v. a., ماندن قرض *baqi mandènè qèrz*.

RÉDHIBITION, s. f., ا. *èbtalé bèi'*, pr. t. *ibtali bèi'*.

RÉDHIBITOIRE, adj. des 2 g., ا. *moubtèl-oul-bèi'*, pr. t. *mubtil-ul-bèi'*.

RÉDIGER, v. a., تألیف کردن *èncha kèrdèn*, تالیف *tè'èlif kèrdèn*.

RÉDIMER (SE), v. pron., بپول خود را خلاص کردن *bè-poul khoud-ra khèlas kèrdèn*.

REDINGOTE, s. f., کولهدج *koulèdjè*, قباى فرنگى *qèbaï frèngui*.

REDIRE, v. a., مكرتر گفتن *dou barè goftèn*, دوباره گفتن *moukèrrèr goftèn*.

REDISEUR, EUSE, s., غتاز *soukhèn-tchîn*, a. چين *ghèmmaz*, نمام *nèmmam*.

REDITE, s. f., مكرتر سخن *soukhèné moukèrrèr*.

REDONDANCE, s. f., حشو *kèsrètè soukhèn*, a. كثرت سخن *hèchv*, pl. حشویات *hèchviat*.

REDONDANT, e, adj., a. لفظ زاید *zayèd*, pr. t. زاید *zaid*, لفظ زاید *lèfzè zayèd*, pr. t. لافزی زاید *lafzi zaid*.

REDONDER, v. n. (vieux), زاید بودن *soukhèné zayèd*, بouden *bouden*.

REDONNER, v. a. donner de nouveau, V. DONNER.

REDORER, v. a. dorer de nouveau, V. DORER.

REDOUBLEMENT, s. m., زیاد شدن *ziad choudèn*, افزونی *èf-zouni*, a. از زیاد *tèzayoud*, pr. t. از زیاد *tèzayud*, از زیاد *èzdiad*, pr. t. از زیاد *izdiad*.

REDOUBLER, v. a., دو چندان کردن *èfzoudèn*, دو چندان کردن *dou* *tchèndan kèrdèn*; — remettre une doublure, از نو استر *èz noou èstèr doukhtèn*.

REDOUTABLE, adj. des 2 g., هولناك *tèrsnak*, هولناك *hooul-nak*, pr. t. هویل-ناك *hèvil-nak*, دهشت انگیز *dèhchèt-ènguiz*, a. هایل *mèkhoouf*, pr. t. مهیب *mouhib*, مخوف *hayèl*, pr. t. هایل *haïl*.

REDOUTE, s. f., a. قلعه خارجی *qèl'èyé kharèdji*, pr. t. قلعه خارجی *gal'aï kharidji*.

REDOUTER, v. a., ترسیدن *tèrsidèn*, هراس داشتن *hèras* *dachtèn*, خوف داشتن *khoouf dachtèn*.

REDRESSEMENT, s. m. action de redresser V. **REDRESSER**.

REDRESSER, v. a., راست کردن *boulènd kèrdèn*, *rast kèrdèn*; — remettre dans le droit chemin, راهنمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*.

REDRESSEUR, s. m. — de torts, احمی مظلومین *hamit mèzloumîn*; — celui qui blâme et reprend ce que les autres font, عیبگیر *'èib-guir*, عیبجو *'èib-djou*, اعیاب *'èiyab*, pr. t. *'a'iyab*.

RÉDUCTIBLE, adj. des 2 g., کم کردنش ممکن *kèm kèrdè-nèch moumkèn*, pr. t. *kièm kièrdèn-èch mumkîn*, a. moumkèn-gut-tèqlil, ممکن التقلیل *moumkèn-gut-tèqlil*, pr. t. *mumkîn-ut-taqlil*.

RÉDUCTIF, IVe, adj., اختصار کم کنند *kèm-kounèndè*, *èkhtèqar-kounèndè*.

RÉDUCTION, s. f., کاست *kast*, کم شدن *kèm choudèn*, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تقلیل *tèqlil*, pr. t. *taqlil*, تنقیص *tènqis*, pr. t. *tanqis*.

RÉDUIRE, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — soumettre, subjuguier, زیر اطاعت آوردن *ziré èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*; — contraindre, ناچار کردن *na-tachar kèrdèn*, مجبور کردن *mèdjbour kèrdèn*, مصطر *mouzièrr kèrdèn*; — restreindre, مناصر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhaçar kièrdèn*.

RÉDUIT, s. m., کج *koundj*, گوشه *gouchè*, p. t. عزلتگاه *'èz-lèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guah*.

RÉDUPPLICATIF, IVe, adj., ا. تکریری *tèkriri*; — particule réduplicative, حرف التضعیف *hèrf-out-tèz'if*, pr. t.

harf-ut-ta'if; — verbe réductif, a. *فعل مضاعف*
fè'elè mouza'èf, pr. t. *fi'li muza'if*.

RÉDUPLICATION, s. f., a. *تكرير* *tèkrir*, *مضاعفة* *mouza'èfèt*,
 pr. t. *muza'afèt*.

RÉÉDIFICATION, s. f., a. *تجديد عمارت* *tèdjdidé 'èmarèt*,
 pr. t. *tèdjdidé 'imarèt*.

RÉÉDIFIER, v. a., *از نو بنا کردن* *èz noou bèna kèrdèn*, V.
 ÉDIFIER.

RÉEL, LE, adj., *راست* *rast*, a. *حقیقی* *hèqiqi*, pr. t. *ha-
 qiqi*, *صحيح* *sèhik*, pr. t. *sahik*.

RÉÉLECTION, s. f., *دو باره انتخاب* *èntèkhabé dou baré*, V.
 ÉLECTION.

RÉÉLIGIBLE, adj. des 2 g., *دو باره انتخاب کردنى* *dou baré
 èntèkhab-kèrdèni*, pr. t. *dou baré èntikhab-kèrdèni*, V.
 ÉLIGIBLE.

RÉÉLIRE, v. a., *دو باره انتخاب کردن* *dou baré èntèkhab
 kèrdèn*.

RÉELLEMENT, adv., *راستى* *bi hèmè tchiz*, *همه چیز* *bi hèmè tchiz*,
rasti, a. *فى الحقیقه* *fil-hèqiqè*, pr. t. *fil-haqiqa*.

RÉENGENDRE, v. a. engendrer de nouveau, V. ENGEN-
 DRE.

RÉEXAMINER, v. a. examiner de nouveau, V. EXAMINER.

RÉEXPORTATION, action d'exporter de nouveau, V. Ex-
 PORTATION.

RÉEXPORTER, v. a. exporter de nouveau, V. EXPORTER.

REFÂCHER, v. a. fâcher de nouveau, V. FÂCHER.

REFAIRE, v. a., *دو باره درست کردن* *dou baré droust kèrdèn*,
از نو ساختن *èz noou sakhèn*.

REFAUCHER, v. a. faucher de nouveau, V. FAUCHER.

RÉFECTION, s. f., a. مَرَمَتْ *mèrèmmèt*, تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*.

RÉFECTOIRE, s. m., سفره خانه *sofrè-khanè*.

REFEND, s. m. mur de refend, دیوار درونی *divaré dèrouni*;
— bois de refend, چوبی طولاً آره کرده *tchoubi toulèn èrrè-kèrdè*.

REFENDRE, v. a. fendre de nouveau, V. FENDRE.

RÉFÉRÉ, s. m., a. اَعْلَام *è'èlam*, pr. t. *i'lam*.

RÉFÉRER, v. a. rapporter une chose à une autre, اسناد
دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*, حمل کردن *hèml kèrdèn*, نسبت دادن *nèsbèt dadèn*, pr. t. *nisbèt dadèn*;
— v. n. faire un rapport, بیان هرص کردن *'èrz kèrdèn*, بیا
کیفیت کردن *bèyanè kèisfiyèt kèrdèn*; — se référer,
avoir rapport, نسبت داشتن *nèsbèt dachtèn*, pr. t. *nisbèt dachtèn*; — s'en référer à, استناد کردن *èstènad kèrdèn*, pr. t. *istinad kièrdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RÉFÉRENDAlRE, s. m., عریضه رساننده *'èrizè-rèçan*, رساننده
رèçanèndèyè *'èrizè*, عرایض ابلاغ کننده *èblagh-kounèndèyè* *'èrayèz*, pr. t. *iblagh-kunèndèr 'araiz*, a. مبلغ *moublègh*, pr. t. *mubligh*.

REFERMER, v. a., دو باره بستن *baz bèstèn*, باز بستن *barè bèstèn*.

REFERRER, v. a., دو باره نعل کردن *dou barè nè'èl kèrdèn*,
V. FERRER.

RÉFLÉCHI, R, qui a de la réflexion, صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*; — ce qui est fait avec réflexion,

اندیشیده *ëndichidè*, باندیشه *bè-ëndichè*.

RÉFLÉCHIR, v. a. renvoyer, répercuter, رد کردن *rèdd kèr-dèn*, پس انداختن *pès èndakhtèn*; — v. n. réverbérer, rejaillir, عکس انداختن *'èks èndakhtèn*; — réfléchi, e, منعکس شده *moun'èkès-choudè*, a. منعکس *moun'èkès* pr. t. *mun'akiès*.

RÉFLÉCHIR, v. n. penser mûrement, اندیشیدن *ëndichidèn*, تأمل کردن *tè'èmmul kèrdèn*, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*.

RÉFLÉCHISSANT, e, adj. qui fait rejaillir un corps, عکس انداز *'èks-èndaz*, a. عاکس *'èkès*, pr. t. *'èkis*; — qui fait des réflexions, اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *moutè-fèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

RÉFLÉCHISSEMENT, s. m., a. انعکاس *èn'èkas*, pr. t. *in'ikias*.

REFLET, s. m., a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*.

REFLÉTER, v. a., عکس ضیا *'èks èndakhtèn*, انداختن *'èksé zia èndakhtèn*.

REFLEURIR, v. n., دو باره شکوفه کردن *dou barè chèkoufè kèrdèn*, دو باره گل کردن *dou barè chukioufè kièrdèn*, دو باره گول کردن *dou barè goul kèrdèn*.

REFLEXIBILITÉ, s. f., a. قابلیتة الانعکاس *qabèliyèt-oul-èn'èkas*, pr. t. *qabiliyèt-ul-in'ikias*.

RÉFLEXIBLE, adj. des 2 g., ممکن عکس پذیر *èks-pèzir*, a. ممکن *moumkèn-oul-èn'èkas*, pr. t. *mumkin-ul-in'ikias*.

RÉFLEXION, s. f. méditation, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkia*, تفکر *tèfèkkour*,

pr. t. *tèfèkkiur*, تامل *tè'emmoul*, pr. t. *tè'emmoul*; — réverbération, a. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*, انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *èn'ikias*.

REFLUE, v. n., بر عكس جاری شدن *bèr 'èks djari choudèn*.

REFLUX, s. m., a. جزر و مد *djèzr*, le flux et le reflux, جزر و مد *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*.

REFONDRE, v. a. remettre à la fonte, دوباره ریختن *dou barè rikhtèn*; — fondre de nouveau, دوباره آب کردن *dou barè àb kèrdèn*, دوباره گذاختن *dou barè gou-dakhtèn*; — au fig. donner une meilleure forme, بقالب دیگر در آوردن *bè-qalèbè diguèr dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-qalibi diguèr dèr àvourdèn*, وضع دیگر ساختن *vèz'è diguèr sakhtèn*, V. FONDRE.

REFONTE, s. f. action de refondre, V. FONTE.

RÉFORMABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذیر *èslah-pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, نظم پذیر *nèzm-pèzir*, a. قابل التنظيم *qabèl-out-tènzim*, pr. t. *qabil-ut-tansim*.

RÉFORMATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, نظم جدید دهنده *nèzmè djèdid dèhèndè*, a. موجد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉFORMATION, s. f., a. تجدید النظام *tèdjèdid-oul-èntèzam*, pr. t. *tèdjèdid-ul-èntizam*.

RÉFORME, s. f., نظم تازه *nèzmè tazè*, pl. a. تنظیمات *tènzimat*, اصلاحات *èslahat*.

RÉFORMER, v. a. rétablir dans l'ancienne forme, از نو نظم *èz nouu nèzm dadèn*, pr. t. *èz nèv nazm dadèn*, مجدداً برشته نظم آوردن *moudjèddèdèdèn bè-rèchtèyé*

nèzm àvourdèn, pr. t. *mudjèddèdèn bè-richtèi nazm àvourdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*; — former de nouveau, از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*; — se réformer, دوباره درست شدن *dou barè droust choudèn*.

REFOULER, v. a. fouler de nouveau, دوباره پامال کردن *dou barè pa-mal kèrdèn*, دوباره مالش دادن *dou barè mal-èch dadèn*; — au fig., پس نشانیدن *pès nèchandèn*, pr. t. *pès nichandèn*, عقب نشانیدن *'èqèb nèchandèn*, pr. t. *'aqab nichandèn*.

REFOULOIR, s. m., سنبه توب *soumbèyé toup*, امدك *mèddèk*.

RÉFRACTAIRE, adj. des 2 g., سرکش *sèr-kèch*, نافرمان *na-fèrman*; — peu fusible, دیر گداز *dir-goudaz*, مشکل گداز *mouchkhèl-goudaz*.

RÉFRACTER, v. a., قطع کردن شعاع *qèt' kèrdènè choud'*, a. قطع الشعاع *qèt'-ouch-choud'*, pr. t. *qat'-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, منکرف کردن *mounhè-rèf kèrdèn*.

RÉFRACTION, s. f., a. تقاطع الشعاع *tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *tèqatì'-uch-choud'*, انکسار الشعاع *ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *inکیçar-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, ا. تکریف *tèhrif*.

REFRAIN, s. m., a. ترنم *tèrènnoum*, pr. t. *tèrènnum*, pl. ترنمات *tèrènnumat*; — au fig., ورد زبان *vèrdé zèban*, pr. t. *virdi zèban*.

RÉFRANGIBILITÉ, s. f., قابلیت انکسار الشعاع *qabèliyèt èn-kèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabilyèt inکیçar-uch-choud'*.

RÉFRANGIBLE, adj. des 2 g., a. قابل انكسار الشعاع *qabèl ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabil ìnkiçar-uch-choud'*, قابل تقاطع الشعاع *qabèl tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *qabil tèqatì'-uch-choud'*.

REFRAPPER, v. a. frapper de nouveau, V. FRAPPER.

RÉFRÉNER, v. a., ضبط کردن *zèbt kèrdèn*; — se réfréner, خودرا نگاه داشتن *khoud-ra nègah dachtèn*, pr. t. *khod-ra niguiah dachtèn*, خودرا ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉFRIGÉRANT, E, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RÉFRIGÉRATIF, IVE, adj. V. RÉFRIGÉRANT.

RÉFRIGÉRATION, s. f., a. تبريد *tèbrid*.

RÉFRINGENT, E, adj., a. محترّف الشعاع *mouhèrrèf-ouch-choud'*, pr. t. *muharrif-uch-choud'*.

REFRIRE, v. a. frire de nouveau, V. FRIRE.

REFROGNEMENT, s. m. ou RENFROGNEMENT, avoir l'air refrogné ou renfrogné, اخم ترش رویی *tourch-rouyi, èkhm*, a. عبوسست *'ouboucèt*, pr. t. *'ubucèt*, V. RENFROGNEMENT.

REFROGNER (se), v. pron., اخم کردن *èkhm kèrdèn*, ترش رویی کردن *tourch-rouyi kèrdèn*.

REFROIDIR, v. a., سرد کردن *sèrd kèrdèn*, تبريد کردن *tèbrid kèrdèn*; — se refroidir, سرد شدن *sèrd choudèn*, برودت کسب کردن *bèroudèt kèsb kèrdèn*, pr. t. *buroudèt kièsb kièrdèn*; — v. n. et se refroidir, v. pron. prendre froid, چاهیدن *tchahidèn*, vulg. *tchahidèn*, سرما خوردن *sèrma kheurden*, pr. t. *sèrma khordèn*; — refroidi, e, سرد شده *sèrd-choudè*, چاهیده *tchahidè*,

vulg. *tchaidè*; — indisposé par le froid, سرما خورده *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-khordè*.

REFROIDISSEMENT, s. m., سردی *sèrdi*, a. برودت *bèroudèt*, pr. t. *buroudèt*; — indisposition, سرما خوردگی *sèrma-khourdègui*, چاهیدگی *tchahidègui*, vulg. *tchaidègui*, چاهیمان *tchahiman*.

REFROTTER, v. a. frotter de nouveau, V. FROTTER.

REFUGE, s. m., پناهگاه *pènah-gah*, pr. t. *pènah-guiah*, a. ملجاء *mèldja'*.

RÉFUGIÉ, e, s. et adj., پناه آورده *pènah-âvourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

RÉFUGIER (se), v. pron., پناه بردن *pènah bourdèn*, بستن *bèst nèchèstèn*; — réfugié, e, بستنشسته *bèst-nèchèstè*, پناه برده *pènah-bourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

REFUS, s. m., عدم پذیرایی *'èdémè pèzirayi*, pr. t. *'adèmi pèzirayi*, a. عدم قبول *'èdémè qèboul*, pr. t. *'adèmi qahoul*, ردّ *rèdd*, ابا *èba*, pr. t. *iba*.

REFUSER, v. a., نپذیرفتن *nè-pèzirouftèn*, ابا کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, ردّ کردن *rèdd kèrdèn*, دریغ کردن *dèrigh kèrdèn*; — refusé, e, ردّ شده *rèdd-choudè*, قبول نشده *qèboul-nè-choudè*, pr. t. *qaboul-nè-choudè*, مقبول نیافتاده *mèqboul-nè-youftadè*; — se refuser, خود مصایقه کردن *bè-nèfsè khoud mouzaïqè kèrdèn*.

REFUSEUR, EUSE, s., رتکننده *èba-kounèndè*, ردّکننده *rèdd-kounèndè*.

RÉFUSION, s. f. en terme de procédure, remboursement des

frais d'un procès, a. ادای مصارف *èdaï mèçarèf*, pr. t. *idaï mèçarif*.

RÉFUTABLE, adj. des 2 g., رت کوردنی *rèdd-kèrdèni*, رت ممکن *rèdd-èch-moumkèn*.

RÉFUTATION, s. f., a. رت کلام *rèddé kèlam*, pr. t. *rèddi kièlam*, a. جرح *djèrh*, رت الکلام *rèdd-oul-kèlam*.

RÉFUTER, v. a., رت کلام کردن *rèddé kèlam kèrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*.

REGAGNER, v. a., دو باره اندوختن *dou barè èndoukhtèn*, باز تحصیل کردن *baz tèhsil kèrdèn*; — en parlant du jeu, دو باره بردن *dou barè bourdèn*.

REGAIN, s. m. second foin, خصیل ثانی *khècilé sani*.

RÉGAL, s. m., جشن مهمانی *djèchn mèhmani*, a. ضیافت *ziafèt*; — présent, e, هدیه *hèdiyè*.

RÉGALE, adj. f. eau régale, تیزآب *tiz-âb*.

RÉGALEMENT, s. m., هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, a. تسویه *tèsviyè*.

RÉGALER, v. a., جشن کردن *djèchn kèrdèn*, مهمانی کردن *mèhmani kèrdèn*, pr. t. *mihmani kièrdèn* ضیافت کردن *ziafèt kèrdèn*; — par extension amuser, خوشدل کردن *khoch-dèl kèrdèn*, pr. t. *khoch-dil kièrdèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — mettre de niveau, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*.

RÉGALIEN, NE, adj., پادشاهی *padèchahi*, شاهانه *chahanè*, a. ملوکیتی *moulouki*, سلطانی *soultani*.

REGARD, s. m., نگاه *nègah*, pr. t. *niguiah* نگارش *nèguèrèch*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nuzar*, pl. انظار *ènzar*.

REGARDANT, s. m. spectateur, نگاه کننده *nègah-kounèndè*,

تماشا کنند *témacha-kounèndè*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

REGARDANT, E, adj., گيرنده *dèqqèt-guirèndè* pr. t. *diqqat-guirèndè*.

REGARDER, V. a., نگاه کردن *nègah kèrdèn*, pr. t. *niguiah kièrdèn*, نظر نگه داشتن *nèguèristèn*, pr. t. *niguiristèn*, نظر کردن *nèzèr kèrdèn*, pr. t. *nazar kièrdèn*; — concerner, راجع بودن *dèkhl dachtèn*, راجع داشتن *radjè' boudèn*; — cela ne me regarde pas, اين دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*.

REGARNIR, V. a. garnir de nouveau, V. GARNIR.

RÉGENCE, S. f., ولايت *vèkalètè sèltènèt*, a. وکالت سلطنت *vèlayèt-ous-sèltènèt*, pr. t. *vilayèt-us-saltanèt*.

RÉGÉNÉRATEUR, TRICE, S., از نو ايجاد کننده *èz noou idjad-kounèndè*, pr. t. *èz nèv idjad-kunèndè* a. موجد *mou-djèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉGÉNÉRATION, S. f., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, دوباره موجود شدن *dou barè mooudjoud choudèn*, pr. t. *dou barè mèvdjoud choudèn* a. تجديد *tèdjdid*, تجديد *tèdjèddoud*.

RÉGÉNÉRER, V. a. donner une nouvelle existence, دوباره *dou barè* تجديد *tèdjdid* آوردن *bè-vèdjoud àvourdèn*, تجديد کردن *tèdjdid kèrdèn*; — se régénérer, دوباره تجديد *dou barè* آمدن *bè-vèdjoud àmèdèn*.

RÉGENT, E, S., ولي سلطنت *vèlî sèltènèt*, pr. t. *vèlî saltanèt*.

RÉGENTER, v. n., a. درس دادن *dèrs dadèn*.

RÉGICIDE, s. m. assassinat d'un roi, قتل پادشاه *qetlè pa-dèchah*; — celui qui tue un roi, قاتل پادشاه *qatèlè pa-dèchah*.

RÉGIE, s. f., a. مباشرت *moubachèrèt*, اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

REGIMBER, v. n. ruer, لگد زدن *lèguèd zèdèn*; — au fig. résister, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرّد کردن *tè-mèrroud kèrdèn*.

RÉGIME, s. m. règle dans la manière de vivre, پرهیز *pèr-hiz*; — en parlant d'un gouvernement, a. وضع حکومت *vèz'é houkoumèt*, pr. t. *vèz'i hukioumèt*, طرز حکومت *tèrzé houkoumèt*, سبک حکومت *sèbké houkoumèt*, pr. t. *sèbki hukioumèt*, رسم حکومت *rèsmé houkoumèt*; — en parlant d'un ancien ou d'un nouveau régime, a. رسم *rèsm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, نظم *nèzm*; — le nouveau régime, رسم تازه *rèsmé tazè*, نظم تازه *nèzmé tazè*, a. نظام جدید *nèzame djèdid*, pr. t. *nizami djèdid*; — rameau de palmier chargé de ses fruits, خوشه خرما *khouchèyé khourma*.

RÉGIMENT, s. m., a. فوج *fooudj*, pl. افواج *èfvadj*.

RÉGION, s. f., a. کشور *kèchvèr*, a. اقلیم *èqlim*, pr. t. *iqlim*, pl. اقالیم *èqalim*, قطر *qètr*, pr. t. *qatr*, pl. اقطار *èqtar*, pr. t. *aqtar*.

RÉGIE, v. a., حکومت کردن *houkoumèt kèrdèn*.

RÉGISSEUR, s. m., a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ضابط *zabèt*, pr. t. *zabit*, امین *èmin*.

RÉGISTRE, s. m., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dè-fatir*.

RÉGISTRER, mieux ENREGISTRER, v. a. در دفتر قید کردن *dèr dèftèr qèid kèrdèn*, ou ثبت کردن *sèbt kèrdèn*, V. ENREGISTRER.

RÈGLE, s. f. instrument, سطر آرا *sètr-àra*, pr. t. *satir-àra*, a. مسطر *mèstèr*, جدول *djèdvèl*; — principe, a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*, اصل *ouçoul*, pr. t. *uçoul*; — bon ordre, a. نظم *nèzm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, pl. نظامات *nèzamat*, pr. t. *nizammat*; — coutume, a. عادت *'àdèt*, رسم *rèsm*; — usage religieux, آیین *âyîn*; — au plur. règles, menstrues, a. حیض *hèiz*, pr. t. *haïz*.

RÈGLEMENT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*.

RÈGLEMENT, adv., به ترتیب *bè tèrtib*, با نظم *ba nèzm*.

RÈGLEMENTAIRE, adj. des 2 g., بر وفق قانون *bèr vèfqè qanoun*, a. قانونی *qanouni*.

RÉGLER, v. a. tirer des lignes, کشیدن خط *ba sètr-àra khètt kèchidèn*, pr. t. *ba satir-àra khatt kèchidèn*; — au fig. diriger suivant certaines règles, رابطه *rabètè dadèn*, در آردن *bè-sèlké èntèzam dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-silki èntizam dèr àvourdèn*; — réglé, e, کشیده خط *khètt-kèchidè*; — mis en règle, منتظم شده *mountèzèm-choudè*, a. منتظم *moun-tèzèm*.

RÉGLETTE, s. f., چاپن سطر آرای *sètr-àraï tchap-zèn*, pr. t. *satir-àraï tchap-zèn*.

RÉGLISSE, s. f., شیرین بیان *chirîn-bian*, a. سوس *sous*.

RÉGNANT, *E*, adj., نشستنه شاهى *èl'an bër tèkhté chahi nèchèstè*.

RÈGNE, *S. m.*, پادشاهى *padèchahi*, *a.* سلطنت *sèltènèt*, *pr. t.* *saltanèt*.

RÉGNER, *V. n.*, پادشاهى کردن *padèchahi kèrdèn*, سلطنت کردن *sèltènèt kèrdèn*.

RÉGNICOLE, *S. m.*, بومى *boumi*, *a.* اهل مملکت *èhlé mémlekèt*, *pr. t.* *èhli mémlekèt*, *pl.* اهالى مملکت *èhaliè mémlekèt*.

REGONFLEMENT, *S. m.* en parlant des eaux, بلند شدن آب *boulènd choudèné àb*, طغیان آب *toughiané àb*; — action de regonfler, *V.* GONFLEMENT.

REGONFLER, *V. n.*, طغیان کردن آب *toughian kèrdèné àb*; — gonfler de nouveau, *V.* GONFLER.

REGORGEMENT, *S. m.*, *a.* طغیان *toughian*; — de la bile, *a.* اخلاط *toughiané èkhlat*, *pr. t.* *toughiani akhlat*.

REGORGER, *V. n.* s'épancher hors de ses limites, لبریز شدن *lèb-riz choudèn*; — être fort abondant, فراوان بودن *fè-ravan boudèn*, *pr. t.* *firavan boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, *pr. t.* *biciar boudèn*.

REGRATTER, *V. a.* gratter de nouveau, *V.* GRATTER.

REGRATTIER, *S. m.* petit marchand, خرده فروش *khourdè-fèrouch*.

REGRET, *S. m.*, افسوس *èfsous*, دریغ *dèrigh*, ارمان *èrman*, *a.* پشیمانی *hèsrèt*, تأسف *tè'èssouf*; — repentir, پشیمانی *pèchimani*, *a.* ندامت *nèdamèt*; — à regret, باافسوس *bè-èfsous*.

REGRETTABLE, *adj.* des 2 g., شایان تأسف *chayané tè'ès-*

souf, a. واجب التأسف *vadjèb-out-tè'èssouf*, pr. t. *va-djib-ut-tè'èssouf*.

REGRETTER, v. a., تأسف افسوس خوردن *èfsous khourdèn*, تأسف خوردن *tè'èssouf khourdèn*.

RÉGULARISER, v. a., برشته انتظام کشیدن *bè-rèchtèyé èn-tèzam kèchidèn*, منظم کردن *nèzm dadèn*, منظم کردن *mounèzzèm kèrdèn*.

RÉGULARITÉ, s. f., حسن ترتیب *heusné tèrtib*, a. انتظام *èntèzam*, pr. t. *èntizam*. رابطہ *rabètè*, pr. t. *rabita*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*.

RÉGULATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, ناظم *nazèm*, pr. t. *nazim*; — le régulateur d'une montre, میزان ساعت *mizané sa'èt*.

RÉGULIER, e, adj., با قاعده *ba qa'èdè*, pr. t. *ba qa'idè*, بضابطه *bè-zabètè*, a. منتظم *mountèzèm*, pr. t. *muntèzim*, مرتب *mourètèb*; — verbe régulier, a. فعل قیاسی *fè'lé qiaci*, pr. t. *fi'li qiaci*, ou فعل سالم *fè'lé salèm*, pr. t. *fi'li salim*.

RÉGULIÈREMENT, adv., از روی قاعده *èz rouï qa'èdè*, pr. t. *èz rouï qa'idè*, بانتظام *bè-nèzm-ou-rabètè*, a. منتظماً *mountèzèmèn*, pr. t. *muntèzimèn*; — règlement, V. RÉGLEMENT.

RÉHABILITATION, s. f., برگشت به کالت اول *bèr-guèchté bè-halètè èvvèl*.

RÉHABILITER, v. a., به کالت اولی باز آوردن *bè-halètè èvvèli baz àvourdèn*.

REHAUSSEMENT, s. m. action de rehausser, بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*.

REHAUSSER, v. a., بلندتر کردن *bala-tèr bourdèn*, بولند-تەر کوردن *boulènd-tèr kèrdèn*; — au fig. faire paraître davantage, بیشتر وانمود کردن *bichtèr va nèmoud kèrdèn*; — exagérer, مبالغه کردن *moubalèghè kèrdèn*, pr. t. *mubalagha kièrdèn*.

RÉIMPORTATION, s. m. action d'importer de nouveau, V. **IMPORTATION**.

RÉIMPORTER, v. a. importer de nouveau, V. **IMPORTER**.

RÉIMPOSER, v. a. imposer de nouveau, V. **IMPOSER**.

RÉIMPOSITION, s. f., مالیات تازه *guèzité tazè*, گزیت تازه *maliatè tazè*, باج تازه *badjé tazè*.

RÉIMPRESSION, s. f., بسمه چاپ مکرر *tchapé moukèrrèr*, بسمه مکرر *bèsmèyé moukèrrèr*.

RÉIMPRIMER, v. a., دوباره چاپ کردن *dou barè tchap kèrdèn*, دوباره بسمه کردن *dou barè bèsmè kèrdèn*, طبع تَبَع *tèb' kèrdèn*.

REIN, s. m. glande qui sépare du sang les matières salines, گُردِه *gourdè*, a. کُلیه *kouliè*, pr. t. *kuliyé*; — au pl. se dit du bas de l'épine du dos, کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

REINE, s. f. femme de roi, زن پادشاه *zèné padèchah*, عیال پادشاه *'èyalé padèchah*; — princesse qui de son chef possède un royaume, a. ملکه *mèlèkè*, pr. t. *mèlikè*; — reine-mère, والدۀ شاه *valèdèyé chah*; — au jeu d'échecs, reine, a. فرزین *fèrzîn*.

REINE-CLAUDE, s. f., آلوی زرد *alouï zèrd*.

REINE-DES-PRÉS, ou **ULMAIRE**, plante, a. لَحِيَّة التَّيْس *lèhi-yèt-out-tis*.

REINETTE, s. f., نوعی از سیب *noou'i èz sib*.

RÉINFECTER, v. a. infecter de nouveau, V. INFECTER.

RÉINSTALLATION, s. f. action d'installer de nouveau, V.

INSTALLATION.

RÉINSTALLER, v. a. installer de nouveau, V. INSTALLER.

REINTÉ, e, adj., qui a de forts reins, کلفت کمر *koulouft-kèmer*.

RÉINTÉGRATION, s. f. action de réintégrer, دو باره مالک *dou barè malèk choudèn*, a. تمليک مکرر *tèmliké moukèrrèr*, pr. t. *tèmliki mukièrrèr*.

RÉINTÉGRER, v. a., دو باره بتصرف دادن *dou barè bè-tècèr-rouf dadèn*; — dans la prison, دو باره حبس کردن *dou barè hèbs kèrdèn*.

RÉINTERROGATION, s. f., a. سوال مکرر *sou'alé moukèrrèr*, pr. t. *sou'ali mukièrrèr*, V. INTERROGATION.

RÉINTERROGER, v. a. interroger de nouveau, V. INTERROGER.

RÉINVITER, v. a. inviter de nouveau, V. INVITER.

RÉITÉRATIF, IVE, adj., تکرار کنند *tèkrar-kounèndè*.

RÉITÉRATION, s. f., a. تکرار تکرار *tèkrar, tèkrar, tèkrar*, تکرر *tèkrour*.

RÉITÉRER, v. a., تکرار کردن *dou barè kèrdèn*, تکرار *tèkrar kèrdèn*; — il faut réitérer la saignée, دو باره فصدرا تکرار *dou barè bayèd fèsd kèrd*, فصدرا باید کرد *fèsd-ra tèkrar bayèd kèrd*; — réitéré, e, مکرر *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

REJAILLIR, v. n., جستن *djèstèn*, خیز کردن *khiz kèrdèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

khoch-vèqt choudèn, مسرور شدن mèsrour chòu-
dèn, معظوظ شدن mèhzouz choudèn, حظ کردن hèzz
kèrdèn, خوشنود شدن khochnoud choudèn.

RÉJOUISSANCE, s. f., جشن djèchn, شادمانی chad-mani, a.
طرب tèrèb, سرور sourour.

RÉJOUISSANT, e, adj., مسرت افرا tèrèb-ènguiz, انگیز
mècèrrèt-èfza, طربناک tèrèbnak, a. مفرح moufèrrèh,
pr. t. mufèrrih.

RELÂCHE, s. m. repos, آرام آرام, a. استراحت èstèrahèt,
pr. t. istirahat; — interruption, a. فاصله facèlè, pr. t.
facilè; — sans relâche, بی آرام bi آرام, بی فاصله bi
facèlè; — interruption d'un travail, a. تعطیل tè'ètil,
pr. t. ta'til.

RELÂCHE, s. f. terme de marine, lieu propre à relâcher,
آرامگاه کشتی آرام-gahè kèchti; — arrêter le cours de
la navigation, لنگ لنگ, a. مکث mèks, توقف tè-
vèqqouf.

RELÂCHÉ, e, adj. lâché, ول کرده vèl-kèrdè-choudè, سر
داده sèr-dadè; — détendu, سست شده soust-choudè,
choul-choudè; — relâché dans ses mœurs,
a. فاحش الاخلاق fahèch-oul-èkhlaq, pr. t. fahich-ul-
akhlaq; — relâché du corps, موبتلای روش شکم moub-
tèlaé rèvèché chèkèm.

RELÂCHEMENT, s. m., سستی sousti, a. رخاوت rèkhaèt,
استرخا èstèrkha, pr. t. istirkha.

RELÂCHER, v. a., سست کردن soust kèrdèn, شل کردن choul
kèrdèn; — remettre en liberté, سر دادن sèr dadèn,
کوردن vèl kèrdèn, آزاد کردن àzad kèrdèn; — en

termes de marine, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, مکث کردن *mèks kèrdèn*; — se relâcher, se détendre, شل شدن *choul choudèn*; — agir avec moins de vigueur, سست شدن *soust choudèn*.

RELAIS, s. m. un ou plusieurs chevaux de rechange, اسب محل *èspé yèdèk*; — lieu où l'on met les relais, محله *mèhèllé èspé yèdèk*.

RELANCER, v. a. lancer de nouveau, V. LANCER; — terme de chasse, دوباره پا کردن *dou barè pa-kèrdèn*.

RELAPS, E, adj., دوباره راضی شده *dou barè rafèz-choudè*, V. HÉRÉTIQUE.

RELATER, v. a., نقل کردن *nèql kèrdèn*, روایت کردن *rèvayèt kèrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

RELATIF, IVE, adj., a. متعلق *moutè'èllèq*, pr. t. *mutè'al-liq*, منسوب *mènsoub*, دایر *daïr*; — pronom relatif, a. ضمیر منسوب *zèmiré mènsoub*, pr. t. *zamiri mansoub*; — adj. relatif, a. اسم منسوب *èsmé mènsoub*, pr. t. *ismi mansoub*, ou معطوف *mè'ètouf*, pr. t. *ma'touf*.

RELATION, s. f. rapport d'une chose à une autre, a. مناسبیت *mounacèbèt*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nispèt*; — liaison, آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*, a. میاشات *moumachat*, pr. t. *mumachat*, مؤلفه *oulfèt*, اؤلفه *mou'alèfèt*, pr. t. *mualifèt*; — récit, گزارش *gouzarèch*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, روایت *hikiayèt*, pr. t. *rivayèt*.

RELATIVEMENT, adv., به نظر *nèzèr bè*, نسبتاً *nèsbèt bè*, pr. t. *nispèt bè*, a. نسبتاً *nèsbètèn*, pr. t. *nispètèn*, نظراً *nèzèrèn*, pr. t. *nazarèn*; — relativement à.... در باب

dèr bab, در خصوص *dèr khouçous*; — relativement à cela, این در باب *dèr babé in*.

RELAYER, v. a. laver de nouveau, V. LAVER.

RELAXATION, s. f. terme de médecine, relaxation des nerfs, پیها *soust choudéné pèiha*, pr. t. *sust choudèni pèiha*, ا. ارتخا الاعصاب *èrtèkha-oul-è'èçab*, pr. t. *irtikha-ul-a'çab*; — action de relâcher un prisonnier, V. RELAXER.

RELAXER, v. a., اسیر را آزاد کردن *éciri-ra ázad kèrdèn*, سز دادن *sèr dadèn*, مطلق العنان کردن *moutlèq-oul-'ènan kèrdèn*.

RELAXÉ, E, adj. terme de médecine., سست شده *soust-choudè*, a. مرخا *mourkha*.

RELAYER, v. a., بنوبت بکار وا داشتن *bè-nooubèt bè-kar va dachtèn*, pr. t. *bè-nèvbèt bè-kiar va dachtèn*; — v. n. prendre des chevaux de relais, اسب عوض کردن *èsp 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *èsp 'avaz kièrdèn*.

RELÉGATION, s. f. exil. V. EXIL.

RELÉGUER, v. a. exiler, V. EXILER.

RELENT, s. m., بد مزگی گوشت در جای نمناک ماند *bèd mèzèguï gouchté dèr djai nèmnak mandè*; — viande qui sent le relent, بد بو گوشت *gouchté bèd-bou*.

RELEVAILLES, s. f. pl., ا. قیام نفسا *qiamé nèfsa*, pr. t. *qiami nèfsa*.

RELEVÉ, s. m. ouvrage d'un maréchal ferrant, نعلبندی *nè'èl-bèndi*; — relevé de compte, ا. صورت حساب *sou-rèté hèçab*.

RELEVÉ, E, adj. qu'on a relevé après une chute, سر پا کرده

séré pa kèrdè, بلند کرده *boulènd-kèrdè*; — élevé, بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè*, pr. t. *murtèfi*; — au fig. de condition élevée, a. جلیل الشأن *djèlil*, جلیل افکار *djèlil-ouch-chè'n*; — des pensées relevées, a. افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*.

RELEVÉE, s. f., a. وقت العصر *tèrèfé 'èsr*, a. عصر *vèqt-oul-'èsr*, pr. t. *vagt-ul-'asr*.

RELEVEMENT, s. m., بالا بردن *boulènd kèrdèn*, بالا بردن *bala bourdèn*, a. رفع, *rèf*.

RELEVER, v. a., سرپا کردن *boulènd kèrdèn*, سرپا کردن *séré pa kèrdèn*; — v. n. de maladie, از ناخوشی خلاص شدن *èz na-khochi khèlas choudèn*, pr. t. *èz na-khochi khalas choudèn* شفا یافتن *chèsa yaftèn*; — se relever, پا شدن *pa choudèn*, بلند شدن *boulènd choudèn*; — relever une sentinelle, عرض کردن *qèravoul-ra 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *qaravoul-ra 'avaz kièrdèn*.

RELIEF, s. m., بر جستگی *bèr djèstègui*; — au fig. a. جلوه *djèlvè*, pr. t. *djilvè*, رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnag*.

RELIER, v. a. lier une seconde fois, دوباره بستن *dou barè bèstèn*, V. LIER; — coudre ensemble des cahiers de livres, جلد کردن *djèld kèrdèn*, pr. t. *djild kièrdèn*, مجلد کردن *moudjèllèd kèrdèn*; — relié, e, جلد کرده *djèld-kèrdè*, جلد شد *djèld-choudè*, a. مجلد *moudjèl-lèd*, pr. t. *mudjèllèd*.

RELIEUR, s. m., a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllid*.

RELIGIEUSEMENT, adv., پارساوار *parsavar*, بددیانت *bè-dia-nèt*, a. دیانتاً *dianètèn*.

RELIGIEUX, EUSE, adj. qui appartient à la religion, متعلق

بدین *moutè'llèq bè-dîn*, a. دینی *dini*, دينی *diniyè*;
— pieux, پارسا *parsa*, ديندار *dîn-dar*, a. متدین *mou-
tèdèyèn*, pr. t. *mutèdèyîn*.

RELIGIEUX, EUSE, s., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. *rahib*, رهبان *rouhban*.

RELIGION, s. f., کیش *keich*, آیین *âyîn*, a. دین *dîn*, pl. ادیان *édian*, مذهب *mèzhèb*, pl. مذاهب *mèzahèb*, pr. t. *mè-
zahib*; — la religion chrétienne, عیسی *âyiné hèzrètè 'iça*, pr. t. *âyini hazrètè 'iça*, a. دین *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, عیسوی *diné 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, دین مکتبی *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muham-
mèdi*; — foi, a. ایمان *iman*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*, تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*.

RELIMER, v. a. limer de nouveau, V. LIMER.

RELIQUAIRE, s. m., ظرف بقایای تن مبارک *zèrfé bèqayai tènè moubarèkè*.

RELIQUAT, s. m., بقیة حساب *baqiî hèçab*, باقی حساب *bèqiyèyè hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*; — d'une maladie, بقیة ناخوشی *bèqiyèyè na-khochi*, مرض *mèrèz*, pr. t. *bèqiyèi maraz*; — d'un dîner, باز مانده *baz-mandèyè ziafèt*.

RELIQUATAIRE, s. m., باقیدار *baqi-dar*.

RELIQUE, s. f., بقیة تن مبارک *bèqiyèyè tènè moubarèk*, بقیة مبارک *bèqiyèyè bèdèné moubarèk*, بدن مبارک *baqiyèi bè-
dèni mubarèk*.

RELIRE, v. a., دوباره خواندن *dou barè khandèn*.

RELIURE, s. f., a. جلد کتاب *djèldé kètab*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

RELOGER, v. a. loger de nouveau, V. LOGER.

RELOUER, v. a. louer de nouveau, V. LOUER.

RELUIRE, v. n., درخشیدن *dèrèkhichidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*, پرتو انداختن *pèrtou èndakhtèn*, pr. t. *pèrtèò èndakhtèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

RELUISANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, درخشند *pèrtou-èndaz*, pr. t. *pèrtèò-èndaz*, درخشند *dèrèkhchèndè*, pr. t. *dirakhchèndè*, ا. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, برق *bèrraq*.

RELUQUER, v. a., بگوشه چشم نگاه کردن *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*.

RELUQUEUR, se, s., بگوشه چشم نگاه کننده *bè-gouchèyé tchèchm nègah kounèndè*.

RELUSTRER, v. a. lustrer de nouveau, V. LUSTRER.

REMÂCHER, v. a. mâcher de nouveau, V. MÂCHER.

REMAÇONNER, v. a. maçonner de nouveau, V. MAÇONNER.

RÉMAILLER, v. a. émailler de nouveau, V. ÉMAILLER.

REMANDER, v. a. mander de nouveau, V. MANDER.

REMANGER, v. a. manger de nouveau, V. MANGER.

REMANIEMENT, s. m., ساخت مکرر *sakhté moukèrrèr*, pr. t. *sakhti mukiarrar*.

REMANIER, v. a., دوباره دست زدن *dou barè dèst zèdèn*, دوباره لمس کردن *dou barè lèms kèrdèn*; — en parlant de certains ouvrages, از نو ساختن *èz noou sakhtèn*; — les réparer, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, ترمیم کردن *tè'èmir kèrdèn*.

REMARCHANDER, v. a. marchander de nouveau, V. MARCHANDER.

REMARIER, v. a. marier de nouveau, V. MARIER.

REMARQUABLE, adj. des 2 g. digne d'être remarqué, دیدنی *didèni*, چایان دقت نظر *chayané dèqqèté nèzèr*, pr. t. *chayani diqqati nazar*, ا. واجب النظر *vadjèb-oun-nèzèr*, pr. t. *vadjib-un-nazar*; — qui se fait remarquer, ا. ممتاز *moumtaz*.

REMARQUE, s. f. observation, ا. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*; — signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, ا. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*. pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*.

REMARQUER, v. a. marquer de nouveau, دوباره نشان کردن *dou barè nèchan kèrdèn*, دوباره نشان گذاشتن *dou barè nèchan gouzachtèn*; — observer, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*, pr. t. *mulahaza kièrdèn*, مشاهده *mouchahèdè kèrdèn*; — distinguer, فرق کردن *fèrq kèrdèn*, تمیز دادن *fèrq gouzachtèn*, فرق گذاشتن *tèmiz dadèn*; — se faire remarquer, کسب امتیاز کردن *kèsbé èmtiaz kèrdèn*, ممتاز بودن *moumtaz boudèn*; — remarquer, faire attention, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*, pr. t. *diqqat kièrdèn*.

REMBALLER, v. a. emballer de nouveau, V. EMBALLER.

REMBARQUEMENT, s. m. action d'embarquer de nouveau, V. EMBARQUEMENT.

REMBARQUER, v. a. embarquer de nouveau, V. EMBARQUER; — se rembarquer, s'embarquer de nouveau, V. S'EMBARQUER.

REMBARRER, v. a. repousser vivement, بطور سخت رَد

کردن *bè-toouré sèkht rèdd kèrdèn* ou دفع کردن *dèf kèrdèn*.

REMLAI, s. m., بخاک انباشته *bè-khak-èmbachtèn*.

REMBLAYER, v. a., با خاک پر کردن *ba khak pour kèrdèn*,
بخاک انباشتن *bè-khak èmbachtèn*.

REMOÛTEMENT, s. m., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gousachtèn*.

REMOÛTER, v. a., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gousachtèn*.

REMBOURREMENT, s. m. action de rembourrer, V. REMBOURRER.

REMBOURRER, v. a., انباشتن *èmbachtèn*, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMBOURSABLE, adj. des 2 g., ادا کردنى *èda-kèrdèni*,
pr. t. *ida-kièrdèni*, ادایش ممکن *èdai-èch-moumkèn*,
pr. t. *idai-èch-mumkèn*.

REMBOURSEMENT, s. m., تادیبه *èda*, کارسازی *kar-sazi*, ادا *èda*,
tè'èdiè.

REMBOURSER, v. a., ادا *èda*, کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*,
کردن *èda kèrdèn*.

REMBRUNIR, v. a., سیاهتر *tirè-rèng kèrdèn*, رنگ کردن *tirè-rèng kèrdèn*,
سیاه شدن *se rembrunir*, سیاه شده *siah choudèn*,
— *rembruni*, e, سیاه شده *siah choudèn*.

REMBRUNISSEMENT, s. m., تیره رنگی *siah choudèn*,
رنگ کردن *tirè-rèng-choudèn*.

REMÈDE, s. m., درمان *dèrman*, دارو *darou*, ا. *dèva*, pl.
چاره *èdviyè*, علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — au fig., چاره
tcharè, ا. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — il n'y a point de

remède, چاره ندارد *tcharè nè-darèd*; — quel remède à cela? چاره چیست *toharè tchist*.

REMÉDIER, v. n., مداوا کردن *moudava kèrdèn*; — au fig., چاره کردن *tcharè kèrdèn*; — il y faut remédier, چاره اش را باید کرد *tcharè-èch-ra bayèd kèrd*.

REMÊLER, v. a. mêler de nouveau, V. MÊLER.

REMÉMORATIF, IVE, adj., اظهار کنند *èkhtar-kounèndè*, اور باخاطر *bè-khatèr àvèr*, یاد آور *yad-àvèr*.

REMÉMORER, v. a., یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*.

REMENER, v. a., باز بردن *pès bourdèn*, پس بردن *baz bourdèn*.

REMERCIER, v. a., تشکر کردن *tèchèkkour kèrdèn*, pr. t. *tèchèkkur kièrdèn*, اظهار رضامندی کردن *èzharè rèzamèndi kèrdèn*, pr. t. *èzhari rizamèndi kièrdèn*, شکر کردن *choukr kèrdèn*; — on emploie aussi dans le langage usuel en persan, pour dire je vous remercie, les mots: لطف شما *loutfé chouma*, زیادتفات شما *èltèfaté chouma ziad*, کم نشود مرحمت شما *loutfé chouma kè m nè-chèvèd*, زیادت سلامت باشید *mèrhèmèté chouma ziad*, سلامت باشید *sèlamèt bachid*, ممنونم کردید *mèmnoun-èm kèrdid*.

REMERCEMENT, s. m., a. اظهار رضامندی *èzharè rèzamèndi*, pr. t. *èzhari rizamèndi*, اظهار ممنونیت *èzharè mèm-nouniyèt*, a. تشکر *tèchèkkour*, pl. تشکرات *tèchèkkourat*, شکران *choukran*, شکر *choukr*.

REMETTRE, v. a. mettre une chose au même endroit où elle était, خود گذاشتن *bè-djaï khoud gouzachtèn*, pr. t. *bè-djaï khod guzachtèn*; — rendre, پس دادن *pès dadèn*; — consigner, تحویل دادن *tèhvîl dadèn*,

بعده تأخير *tèslim kèrdèn*; — différer, انداختن *bè 'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*; — remettre les fautes, les péchés, عفو کردن *bèkhchidèn*, 'èfo kèrdèn, pr. t. 'afv kièrdèn; — se remettre, شفا یافتن *chèfa yaflèn*, comme reduplicatif du verbe mettre, V. METTRE; — remettre sous les yeux, دوباره نشان دادن *dou barè nèchan dadèn*; — remettre dans son esprit, se remettre dans l'esprit, se remettre quelqu'un ou quelque chose, s'en souvenir, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*; — remettre quelqu'un, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*; — remettre sur le tapis, دوباره میان آوردن *dou barè bè-mian àvourdèn*; — se remettre entre les mains de quelqu'un, خود را بدست اختیار کسی *khoud-ra bè-dèsté èkhtiaré kèci tèslim kèrdèn*, pr. t. *khod-ra bè-dèsti ikhtiari kièci tèslim kièrdèn*.

REMEUBLER, v. a. meubler de nouveau V. MEUBLER.

REMINISCENCE, s. f., یاد *yad*, خاطرنشان *khatèr-nèchan*, a. *khoutour*.

REMISE, s. f. action de remettre, a. تحویل *tèslim*, *tèhvîl*; — terme de commerce, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*; — grâce qu'on fait à un débiteur, گذشت *gouzècht*, pr. t. *guzècht*, a. موعاف *mou'áf*; — remise dans le prix, a. حق السعی *hèqq-ous-sè'i*, pr. t. *haqq-us-sa'i*, حق القدم *hèqq-oul-qèdèm*, pr. t. *haqq-ul-qadèm*; — abri pour les voitures, کالسکه خانه *kalèskè-khanè*; — se dit aussi d'une voiture de louage, کالسکه کرایه *kalèskèyé kèrayè*.

REMISER, v. a. گذاشتن *touï kalèskè-khanè gouzachtèn.*

RÉMISSIBLE, adj. des 2 g. بخشیدنی *bèkhchidèni*, عفو کردنی *'èfv-kèrdèni.*

RÉMISSION, s. f. آمرزش *âmourzèch*, a. عفو *'èfv*, pr. t. 'af', مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt.*

REMAILLOTTER, v. a. remettre dans son maillot, V. EM-MAILLOTTER.

REMANCHER, v. a. emmancher de nouveau, V. EMMANCHER.

REMMENER, v. a., بردن *bourdèn*, همراه خود بردن *hèm-rahé khoud bourdèn*, pr. t. *hèm-rahi khod bourdèn*; — emmenez cet homme, این مرد را همراه خود ببرید *în mèrd-ra hèm-rahé khoud bè-bèrid*, ou simplement, این مرد را ببرید *în mèrd-ra bè-bèrid.*

REMÔLE, s. m. (très peu usité) گُردآب *guèrd-âb*, pr. t. *guird-âb.*

REMONTAGE, s. m. action de remonter un cours d'eau, بطرف منبع رودخانه رفتن *bè-tèrèfè mènèb'è roud-khanè rèftèn.*

REMONTÉ, s. f. action de remonter une rivière, V. REMONTAGE; — chevaux pour le service de l'armée, اسب جهت سوار نظام *èspé djèhètè souvaré nèzam*, pr. t. *èspi djihèti suvari nizam.*

REMONTER, v. n., دوباره بالا رفتن *dou barè bala rèftèn*; — à cheval, دوباره سوار شدن *dou barè sèvar choudèn*; — v. a. remonter un fleuve, رودخانه مقابل جریان آب *mouqabèlé dièrèyané âbé roud-khanè rèftèn*; —

une montre, *ساعت کوک کردن* *sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kuk kièrdèn*.

REMONTRANCE, s. f. paroles de blâme, *نکوهش* *nèkouhèch*,
 — *سهرزنش* *sèr-zènèch*, a. *تعزير* *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; —
 avertissement, *سغارش* *sèfarèch*, a. *تنبيه* *tèmbih*, pr. t. *tanbih*; —
 observation, plainte, a. *شكايت* *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, pl.
شكايات *chèkayat*, pr. t. *chikiayat*; — représenter les inconvénients d'une chose, a. *محاذير*
mèhazir, *نصیحت* *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

REMONTRER, v. a. montrer de nouveau, V. MONTRER; —
 faire des remontrances, *حالی کردن* *hali kèrdèn*,
نصیحت دادن *nècihèt dadèn*.

REMORA OU REMORE, obstacle, s. m. au fig., a. *مانع* *manè'*,
 pr. t. *mani'*, pl. *موانع* *mèvanè'*, pr. t. *mavani'*, عايق
'âyèq, pr. t. *'âiq*, pl. *عوايق* *'èvayèq*, pr. t. *'avaïq*.

REMORDRE, v. a. mordre de nouveau, V. MORDRE.

REMORDS, s. m., *پشیمانی* *pèchimani*, a. *ندامت* *nèdamèt*;
 — de conscience, a. *نفس لوامه* *nèfsé lèvvamè*, pr. t. *nèfsi lèvvamè*.

REMORQUER, v. a., *کشیدن يېدک* *kèchti yèdèk kè-*
chidèn, *با کشیدن يېدک* *ba kèchti yèdèk kè-*
chidèn.

REMORQUEUR, s. et adj., *يدک کش* *yèdèk-kèch*.

REMOUCHER, v. a. moucher de nouveau, V. MOUCHER.

REMOUDRE, v. a. moudre de nouveau, V. MOUDRE.

REMOUILLER, v. a. mouiller de nouveau, V. MOUILLER; —
 se remouiller, V. SE MOUILLER.

RÉMOULADE, s. f., *خورش با خردل* *khourèché ba khèrdèl*.

RÉMOULAGE, s. m., سبوس ارد بلغور *souboucé êrdé boul-ghour*.

RÉMOULEUR, s. m., تيز كنده كارد *tiz-kounèndèyé kard*, pr. t. *tiz-kunèndèi kiard*.

REMOUS, s. m. terme de marine, tournoiement des eaux, پيچ خوردن آب *pitch khourdené ab*.

REMPAILLAGE, s. m. action d'empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAILLER, v. a. empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAQUETER, v. a. emballer de nouveau, V. EMPAQUETER.

REMPARER, v. a., در امن محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*, خود را گذاشتن *dèr èmn gouzachtèn*; — se remparer, خود را محفوظ داشتن *khoud-ra mèhfouz dachtèn*, خود را محافظت کردن *khoud-ra mouhafèzèt kèrdèn*, V. s'EMPARER.

REMPART, s. m., بارو *barou*, دیوار قلعه *divaré qèl'è*, سور *sour*, pl. اسوار *èsvar*, pr. t. *asvar*.

REMPAÇANT, s. m., بجایش نشسته *dja-nèchèn*, به-دجا-èch-nèchèstè.

REMPACEMENT, s. m., عوض جا نشینی *dja-nèchini*, عوض *èvèz*, pr. t. *'ivaz*.

REMPACER, v. a. remplacer quelqu'un, جای کسی را گرفتن *djaì kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *djaì kièci-ra guiriftèn*, به-دجاì kèci nèchèstèn, کسی نشستن *bè-djaì kèci nichèstèn*, *èvèzé kèci nèchèstèn*; — fournir une chose à la place d'une autre, بجایش گذاشتن *bè-djaì-èch gouzachtèn*,

عوضش دادن *'èvèz-èch dadèn*, pr. t. *'avaz-èch dadèn*.

REMPAGE, s. m. action de remplir un tonneau qui n'est pas plein, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMPLE, s. m., لب جامه تو گرتف *lèbé djamè tou-guèrèftè*, لب بر گردان *lèb bèr-guèrdan*, a. خبن *khèbn*, pr. t. *khabn*, قطابه *qètabèt*, pr. t. *qitabèt*.

REMPLEIR, v. a., لب جامه تو پچیدن *lèbé djamè tou pi-tchidèn*, لب جامه را تو گرتفن *lèbé djamè-ra tou guèrèf-tèn*, لب بر گردان دوختن *lèb bèr guèrdan doukhtèn*, pr. t. *lèb bèr guirdan doukhtèn*; — remplié, e, لب جامه *lèbé djamè tou-guèrèftè*.

REMPLEIR, v. a. emplir de nouveau, دوباره پر کردن *dou barè pour kèrdèn*; — emplir, rendre plein, پر کردن *pour kèrdèn*, ملو *mèchhoun kèrdèn*, مشکون کردن *mèmlou kèrdèn*; — remplissez ce verre, این را پر کنید *èstèkan-ra pour kounid*; — remplir un ordre, exécuter, بجا آوردن *bè-dja àvourdèn*, مجری *moudjra dachtèn*; — remplir son devoir, لازمه *lazèmèyé zèmmètè khoud-ra bè-dja àvourdèn*; — remplir sa promesse, بوعده خود وفا *bè-vè'èdèyé khoud vèfa kèrdèn*, pr. t. *bè-va'dèi khod vèfa kièrdèn*.

REMPLISSAGE, s. m. la chose dont on remplit, آکنش *akè-nèch*, a. حشو *hèchv*, pr. t. *hachv*, pl. حشویات *hèchviat*, pr. t. *hachviat*; — action de remplir, آکندهگی *akèn-dègui*, a. تشکین *tèchhîn*.

REMPLOYER, v. a. employer de nouveau, V. EMPLOYER.

REPLUMER, v. a., دوباره پر نصب کردن *dou barè pèr nèsb*

kèrdèn; — se remplumer, دو باره پر بر آوردن ou در آوردن, *dou barè pèr bèr àvourdèn* ou *dèr àvourdèn*; — au fig. rétablir ses affaires, کار و بار خود را دو باره درست کردن, *kar-ou-barè khoud-ra dou barè droust kèrdèn*; — reprendre de l'embompoint, دو باره بحال آمدن, *dou barè bè-hal àmèdèn*; — remplumé, e, دو باره پر در آورده, *dou barè pèr dèr àvourdè*; — au fig., دو باره باجبال آمده, *dou barè bè-hal àmèdè*.

REMPORTEUR, v. a., باز بردن *baz bourdèn*, پس بردن *pès bourdèn*, V. EMPORTEUR; — remporter la victoire, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, pr. t. *zafèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*.

REMUAGE, s. m., حرکت تکان دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, a. تحریک *tèhrik*; — des liquides, بهم زدن *bè-hèm zèdèn*.

REMUANT, e, adj., بی آرام *bi àram*, جنبان *djoumban*, بی قرار *bi qèrar*, a. كثير الحركة *kècir-oul-hèrèkèt*, pr. t. *kècir-ul-harèkièt*.

REMUE-MÉNAGE, s. m., بهمزدگی اسباب *zir-ou-zèbèr*, *bè-hèm-zèdèguï èsbab*.

REMUEMENT, s. m., جنبش *djoumbouch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*.

REMUER, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, جنباندن *djoumbandèn*; — v. n. et se remuer, v. pron., جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

REMUEUR, EUSE, s. qui remue, حرکت کننده *hèrèkèt-kou-nèndè*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; —

qui remue le blé, باد دهنده گندمرا *bad-dèhèndèyè guèndoum-ra*.

RÉMUEUSE, s. f., پرستار طفل *pèrèstaré tèst*.

RÉMUNÉRATEUR, TRICHE, s., پاداش کننده *padach-kounèndè*,
مکافات دهنده ou کننده *moukafat-dèhèndè ou kou-nèndè*.

RÉMUNÉRATION, s. f., پاداش *padach*, a. مکافات *moukafat*,
pr. t. *mukiafat*, مجازات *moudjazat*, pr. t. *mudjazat*,
اجرت *oudjrèt*.

RÉMUNÉRATOIRE, adj. des 2 g., عوض اجرت *'èvèzé oudj-rèt*,
بدل مکافات *bèdèlé moukafat*, pr. t. *bèdèli mukiafat*.

RÉMUNÉRER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی کردن
tèlafi kèrdèn.

RENAISSANCE, s. f., حیاة تازه *hèyaté tazè*, pr. t. *hayati tazè*,
زایش تازه *zayèché tazè*, a. تجدید حیاة *tèdjididé hèyat*,
pr. t. *tèdjididi hayat*, تجدّد حیاة *tèdjèddoudé hèyat*,
pr. t. *tèdjèddudi hayat*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*; — la
renaissance des lettres, a. احیاء العلوم والمعارف *èhya-oul-'ouloum vèl-mè'arèf*,
pr. t. *ihyaïl-ul-'ouloum vèl-mè'arif*.

RENAISSANT, e, adj., دوباره زایده شده *dou barè zaïdè-choudè*;
— en parlant de verdure, تازه دمیده *tazè-dè-midè*,
حیات تازه یافته *hèyaté tazè yaftè*, pr. t. *hayati tazè yaftè*.

RENAÎTRE, v. n., دوباره زایده شدن *dou barè zaïdè choudèn*,
دوباره بوجود آمدن *dou barè bè-voudjoud amèdèn*.

RÉNAL, *s.* adj. voisin des reins, كمرى *kèmeri*, ا. كلايى *kèlayi*.

RENARD, *s.* m., روباه *roubah*, ا. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sa'èlèb*, pl. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sè'èlib*.

RENARDEAU, *s.* m., روباه بچه *bètchèyé roubah*, روباه بچه *roubah-bètchè*.

RENARDIER, *s.* m., روباه صياد *sèiyadé roubah*.

RENARDIÈRE, *s.* f., روباه غل *ghalé roubah*.

RENCAISSAGE, *s.* m. action de rencaisser, V. ENCAISSAGE.

RENCAISSER, *v.* a. remettre dans une caisse, V. ENCAISSER.

RENCHÂNER, *v.* a. enchaîner de nouveau, V. ENCHAÎNER.

RENCHÉRIR, *v.* a. rendre plus cher, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*; — *v.* n. devenir plus cher, گرانتر شدن *guèran-tèr choudèn*; — *renchéri*, e, گرانتر شده *guèran-tèr-choudè*.

RENCHÉRISSEMENT, *s.* m., ا. ترقى قيمت *tèrèqqiî qèimèt*, pr. t. *tèraqqîî qimèt*.

RENCOLOUER, *v.* a. V. ENCOLOUER.

RENCOGNER, *v.* a., بکنجى تپاندن *bè-koundji tèpandèn*, pr. t. *bè-gundji tèpandèn*.

RENCONTRE, *s.* f., دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست *rast àmèdèn*, ا. تصاف *tèçadouf*, مصادف *mouçadèfà*; — aller à la rencontre, رفتن *èstèqbal rèftèn*, pr. t. *istiqbal rèftèn*; باستقبال رفتن *bè-èstèqbal rèftèn*, pr. t. *bè-istiqbal rèftèn*.

RENCONTRER, *v.* a., دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست آمدن *rast àmèdèn*, تصاف کردن *tèçadouf kèrdèn*, pr. t. *tèçaduf kièrdèn*.

RENDEZ-VOUS, s. m., a. وقت ملاقات *tè'èyiné vèqté*
moulaqat, a. ميعاد ملاقات *mi'âdé moulaqat*, pr. t. *mi'âdi*
moulaqat; — endroit, lieu où l'on doit se rendre,
 محل ملاقات *djaï moulaqat*, مەھەللە
moulaqat.

RENDORMIR, v. a., دوباره خواباندن *dou barè khabandèn*;
 — se rendormir, دوباره خواب رفتن *dou barè khab*
rèftèn.

RENDOUBLER, v. a., دوباره کردن *dou la kèrdèn*, V. DOUBLER.

RENDRE, v. a. restituer, پس دادن *pès dadèn*, رد کردن
rèdd kèrdèn; — rendre compte, بیان کردن *bèyan kèr-*
dèn, حالی کردن *hali kèr-*
dèn; — rendre ses comptes, حساب دادن *hèçab dadèn*,
 pr. t. *hiçab dadèn*. ادای حساب کردن *èdaï hèçab kèr-*
dèn, pr. t. *idaï hèçab kièrdèn*, حساب پرداختن *hèçab*
pèrdakhtèn, pr. t. *hiçab pèrdakhtèn*; — rendre le salut,
 جواب سلام گفتن *rèddé sèlam kèrdèn*, رد سلام کردن
djèvabé sèlam goftèn, جواب سلام دادن *djèvabé sèlam*
dadèn; — rendre grâce à Dieu, حمد خدا را کردن *hèmdé*
khouda-ra kèrdèn, شکر گفتن *khouda-ra choukr*
gouftèn ou شکر خدا را کردن *chukré khouda-ra kèrdèn*;
 — rendre visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — dans
 le sens de rendre les visites, بازدید کردن *baz-did kèr-*
dèn, بازدید رفتن *baz-did rèftèn*; — rendre à un en-
 droit, transporter, رسانیدن *rèçanidèn*, نقل کردن *nèql*
kèrdèn; — rendre témoignage, گواهی دادن *guèvahi*
dadèn, pr. t. *gouvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt da-*
dèn; — rendre le sens d'un passage, traduire, ندا کردن

èda kèrdèn, pr. t. *ida kièrdèn*, ترجمه کردن *tèrdjournè kèrdèn*; — rendre, en parlant d'un discours, نقل کردن *nèql kèrdèn*; — rendre la place, قلعه را تسلیم کردن *qèl'è-ra tèslim kèrdèn*; — rendre l'âme, جان دادن *djan dadèn*, جان کندن *djan kèndèn*; — rendre justice, احقاقی *ènsaf dadèn*; — rendre la justice, قی کردن *èhqagè hèqq kèrdèn*; — vomir, قی کردن *qèi kèrdèn*, استغفرغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, pr. t. *isti-fragh kièrdèn*, vulg. بلا آوردن *bala àvouraèn*; — produire, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*; — se rendre, aller, رفتن *rèftèn*, رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*; — devenir, شدن *choudèn*; — se rendre malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — se soumettre, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*.

RENDU, e, adj. très fatigué, بغایت خسته *bè-ghayèt khèstè*, pr. t. *bè-ghayèt khastè*, کوفته *kouftè*; — restitué, پس داده شده *pès dadè-choudè*; — arrivé, سیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*, pr. t. *vacil-choudè*, a. واصل *vacèl*, pr. t. *vacil*.

RENDUIRE, v. a. enduire de nouveau, V. **ENDUIRE**.

RENDURCIR, v. a., سخت تر کردن *sèkht-tèr kèrdèn*; — rendurci, e, سخت تر شده *sèkht-tèr-choudè*, V. **ENDURCIR**.

RÈNE, s. f., جلو *djèloou*, a. عنان *'ènan*, pr. t. *'inan*.

RENÉGAT, s. m., برگشته *èz dīn bèr-guèchtè*, a. مرتد *mourtèdd*.

RENEIGER, v. n. neiger de nouveau, V. **NEIGER**.

RENETTE, s. f., ستراش *soum-térach*, a. معصاد البيطار *mè'è-zad-oul-bèitar*, pr. t. *mi'zad-ul-baïtar*.

RENETTER, v. a., سم تراشیدن *soum tèrachidèn*.

RENETTOYER, v. a. nettoyer de nouveau, V. NETTOYER;
— se renettoyer, V. SE NETTOYER.

RENFAÏTER, پوخت بام را تعمیر کردن *pouchté bam-ra tè'èmir kèrdèn*.

RENFERMER, v. a. enfermer de nouveau, دوباره حبس کردن *dou barè hèls kèrdèn*; — enfermer, حبس کردن *hèls kèrdèn*; — contenir, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, گنجیدن *goundjidèn*; — comprendre, مشتعل بودن *mouchtèmèl boudèn*, pr. t. *muchtèmil boudèn*, عبارت بودن *mouhièvi boudèn*, شامل بودن *'èbarèt boudèn*, pr. t. *'ibarèt boudèn*, حاوی بودن *chamel boudèn*, pr. t. *havi boudèn*; — restreindre, منحصّر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhacir kièrdèn*; — se renfermer, در بر خود بستن *dèr bèr khoud bèstèn*; — se cacher, پنهان شدن *pounhan choudèn*, pr. t. *pènhan choudèn*; — renfermé, e, محبوس شده *mèhbous-choudè*, pr. t. *mahbous-choudè*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — contenu, گنجیده *goundjidè*, pr. t. *gundjidè*; — compris, a. مشتعل *mouchtèmèl*, pr. t. *muchtèmil*; — restreint, a. منحصّر *mounhècèr*, pr. t. *munhacir*.

RENFLEMENT, s. m., آماس *âmas*, vulg. باد *bad*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

RENFLER, v. n., آماس کردن *âmas kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*.

RENFOUCEMENT, s. m., ژرفی *jèrft*, گوودی *gooudi*, ا. عمق *'oumq*.

RENFONCER, v. a. enfoncer de nouveau, V. **ENFONCER**.

RENFORCEMENT, s. m., ا. ازدیاد قوت *èzdiadé qouvèt*, pr. t. *izdiadi quvvèt*.

RENFORCER, v. a., مستحکمتر کردن *qèvi-tèr kèrdèn*, امداد فرستادن *moustèhkè-m-tèr kèrdèn*, بفرستادن *bèr qouv-vèt èfzoudèn*; — envoyer des renforts, امداد فرستادن *èmdad fèrèstadèn*, pr. t. *imdad firistadèn*, چریک فرستادن *tchèrik fèrèstadèn*; — se renforcer, قوت پیداکردن *qèvi-tèr choudèn*, توانا تر شدن *tèvana-tèr choudèn*, قوت پیدا کردن *qouvèt pèida kèrdèn*; — renforcé, e, قویتر شده *qèvi-tèr-choudè*.

RENFORMIR, v. a. un mur, دیوار را تعمیر کردن *divari-ra tè'èmir kèrdèn*; — renformi, e, mur renformi, دیوار مرمت شده *divaré mèrèmmèt-choudè*.

RENFORMIS, s. m., دیوار تعمیر *tè'èmiré divar*.

RENFORT, s. m., چریک *tchèrik*, یاور *yavèri*, ا. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*.

RENFROGNER (se), V. **SE REFROGNER**.

RENGAGER, v. a. mettre de nouveau en gage, V. **ENGAGER**; — se rengager, s'engager de nouveau, V. **s'ENGAGER**.

RENGAGEMENT, s. m. action de rengager, V. **RENGAGER** et **ENGAGER**.

RENGAÎNER, v. a., دو باره در نیام گذاشتن *dou barè dèr niam gouzachtèn*.

RENGORGER (se), v. pron., تکبر کردن *tèkèbbour kèrdèn*,

pr. t. *tèkèbbur kièrdèn*, تفکّر کردن *tèfèkhhour kèrdèn*, pr. t. *tèfakkhur kièrdèn*.

RENGRAISSER, v. a., دو باره فربه کردن *dou barè fèrbèh kèrdèn*, pr. t. *dou barè fèrbih kièrdèn*, دو باره چاق کردن *dou barè tchaq kèrdèn*; — v. n. et se reengraisser, دو باره چاق شدن *dou barè fèrbèh choudèn*, دو باره چاق شدن *dou barè tchaq choudèn*.

RENHARDIR, v. a., دو باره دلیر کردن *dou barè dèlir kèrdèn*, دو باره بسر غیرت آوردن *dou barè bè-séré ghèirèt àvourdèn*; — se renhardir, دو باره دلیر شدن *dou barè dèlir choudèn*.

RENIABLE, adj. des 2 g., انکار کردنی *ènkâr-kèrdèni*, pr. t. *înkîar-kièrdèni*.

RENIEMENT, s. m., ا. انکار *ènkâr*, pr. t. *înkîar*, جحد *djèhd*.

RENIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *înkîar kièrdèn*, انکار کرده *djèhd kèrdèn*; — renié, e, انکار کرده *ènkâr-kèrdè-choudè*, pr. t. *înkîar-kièrdè-choudè*, انکار شده *ènkâr-choudè*.

RENIEUR, SE, s., انکار کننده *ènkâr-kounèndè*, a. منکر *moukèr*, pr. t. *munkir*.

RENIFLEMENT, s. m. action de renifler, a. تشخیص *tèchkhîr*, pr. t. *tachkhîr*.

RENIFLER, v. n., چرك بينى را فرو کشیدن *tchèrké bini-ra fourou kèchidèn*.

RENIFLEUR, SE, s., فرو کش چرك بينى *fourou-kèché tchèrké bini*, a. شکار *chèkhhkhar*.

RENIVELER, v. a. niveler de nouveau, V. NIVELER.

RENNE, s. m., گوزن *guèvèzn*.

RENOIRCIR, v. a. noircir de nouveau, V. NOIRCIR.

RENOM, s. m. V. RENOMMÉE.

RENOMMÉ, E, adj., نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

RENOMMÉE, s. f., آوازۀ نام و ننگ *avazèyé nam-ou-nèng*, a.

صیت *sèit*, شهرت *cheuhrèt*; — grande renommée, a.

جليله شهرت *chouhrètè djèlilè*, pr. t. *cheuhrèti djèlilè*;

— bonne renommée, نيك نامى *nik-nami*, a. صيت

جميل *sèitè djèmil*, pr. t. *sèiti djèmil*; — mauvaise re-

nommée, بدنامى *bèd-nami*.

RENOMMER, v. a. nommer de nouveau, réélire, دوباره نصب

کردن *dou barè nèsb kèrdèn*, دوباره منصوب کردن

barè mènsub kèrdèn.

RENONCEMENT, s. m. action de renoncer, V. RENONCER et

RENONCIATION.

RENONCER, v. d., ترك کردن *dèst kèchidèn*, دست کشیدن

tèrk kèrdèn, روگردان شدن *rou-guèrdan choudèn*,

گذاشتن *gouzachtèn*.

RENONCIATION, s. f., دست کشیدن *dèst kèchidèn*, دست

داشتن کوتاه *dèst koutah dachtèn*, pr. t. *dèst kutah*

dachtèn, a. ترک *tèrk*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*, فراغت

fèraghèt, pr. t. *firaghat*.

RENONCULE, s. f. (plante), گل عروس *goulé 'èrous*, pr. t.

guli 'arous.

RENOUÉ, E, adj., از نو بسته *èz noou bèstè*.

RENOUEMENT, s. m. action de renouer V. RENOUER.

RENOUER, v. a., دوباره عقد کردن *èz noou bèstèn*, از نو بستن

dou barè 'èqđ kèrdèn, pr. t. *dou barè 'aqđ kièrdèn*; —

renouer un nœud, بستن دو باره *dou barè 'euqde*
bèstèn; — au fig. renouer la conversation, صحبت را
 از سر گرفتن *seuhbèt-ra èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *sohbèt-ra*
èz sèr guiriftèn; — renouer un traité, تجدید معاهده
 کردن *tèdjdidé mou'ahècè kèrdèn*, pr. t. *tèdjdidé mu'a-*
hidè kèrdèn; — renouer l'amitié, تجدید دوستی
 کردن *tèdjdidé dousti kèrdèn*.

RENOUEUR, EUSE, s., شکسته بند *chèkèstè-bènd*, a. مجبّر
moudjèbbèr, pr. t. *mudjèbbir*.

RENOUELER, v. a., تجدید کردن *tazè kèrdèn*,
tèdjdid kèrdèn; — recommencer, از سر گرفتن
èz sèr guèrèftèn, باز آغاز کردن *baz àghaz kèrdèn*; — renou-
 velé, e, تازه شده *tazè-choudè*, a. متجدّد *moutèdjèddèd*,
 pr. t. *mutèdjèddid*.

RENOUVELLEMENT, s. m., a. تجدّد *tèdjèddoud*, pr. t. *tè-*
djèddud; — accroissement, augmentation, a. ازبیداد
èzdiad, pr. t. *izdiad*, تزاید *tèzayoud*.

RÉNOVATEUR, TRICE, s., تازه کننده *tazè-kounèndè*, a. مجدّد
moudjèddèd, pr. t. *mudjèddid*.

RÉNOVATION, s. f., a. تجدید *tèdjdid*.

RENSEIGNEMENT, s. m., آگاهی *àgahi*, pr. t. *àguiahi*, a. خبر
khèbèr, pr. t. *khàbèr*, اطلاع *ètèlè'*, pr. t. *ittila'*, استعلام
ètè'èlam, pr. t. *isti'lam*, استحضار *ètèhzar*, pr. t. *is-*
tihzar.

RENSEIGNER, v. a., دوباره آموختن *dou barè àmoukhèn*;
 — donner des renseignements, آگاهی دادن *àgahi da-*
dèn, اطلاع دادن *ètèlè' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; —
 se renseigner, جوابا شدن *djouya choudèn*, خبر گرفتن

khèbèr guèrèftèn, pr. t. *khabèr guiriftèn*, استعلام کردن
èstè'èlam kèrdèn, pr. t. *isti'lam kièrdèn*; — renseigné,
 o, *دو باره آموخته* *dou barè amoukhtè*; — qui a pris
 des renseignements, *اطلاع یافته* *èttila'-yafte*, pr. t. *it-tila'-yafte*,
آگاه شده *agah-choudè*, مستحضر شده
moustahzèr-choudè, pr. t. *mustahzar-choudè*.

RENTE, s. f., سود *soud*, a. دخل *dèkhl*, مداخل *mèdakhèl*,
 pr. t. *mèdakhil*, عایده *'âyèdè*, pl. عوايد *'èvayèd*, pr. t.
'avaïd, ایراد *irad*.

RENTER, v. a., عایده بر قرار کردن
'âyèdè bèr qèrar kèrdèn,
 pr. t. *'âidè bèr qorar kièrdèn*.

RENTIER, ÈRE, s., صاحب عایده *sahèbè 'âyèdè*, دارنده واردات
darèndèyé varèdat.

RENTRAIRE, v. a., بهم دوختن *bè-hèmi doukhtèn*, رفو کردن
roufou kèrdèn.

RENTRAITURE, s. f., درزش ناپیدا *doukhtè dèrz-èch-na-pèida*.

RENTREANT, adj. m., a. داخل *dakhèl*, pr. t. *dakhil*, fém.,
 داخله *dakhèlè*, angle rentrant, زاویه داخله *zavièyé dakhèlè*,
 pr. t. *zavièï dakhilè*.

RENTREYEUR, EUSE, s., رفوگر وصل کننده *vèsl-kounèndè*,
roufou-guèr.

RENTREE, s. f., دو باره اجتماع اهل مجلس *dou barè èdjte-ma'e èhlè mèdjilès*,
 pr. t. *dou barè idjtima'i èhli mèdjilis*;
 — à la rentrée, a. ورود *hiné vouroud*, حین دخول
hiné doukhoul.

RENTREB, v. n., دو باره داخل شدن *dou barè dakhèl chou-dèn*,
 pr. t. *dou barè dakhil choudèn*; — rentrer chez

soi, بخانه برگشتن *bè-khanè àmèdèn*, *bè-khanè bèr guèchtèn*; — rentrer en charge, دوباره منصوب شدن *dou barè mènsoùb choudèn*; — rentré, e, داخل شده *dou barè dakhèl-choudè*; — dans le sens de rentré chez soi, آمده *àmèdè*, بخانه برگشته *bè-khanè bèr guèchtè*.

RENVAHIR, v. a. envahir de nouveau, V. ENVAHIR.

RENVELOPPER, v. a. envelopper de nouveau, V. ENVELOPPER.

RENVENIMER, v. a. V. ENVENIMER.

RENVERSE, (à la) loc. adv., پشت بر زمین *poucht bèr zèmin*.

RENVERSEMENT, s. m., زیر و زبونی *vajgouni*, زیر-ou-zèbèr.

RENVERSER, v. a., بزمین انداختن *èndakhtèn*, *bè-zèmin èndakhtèn*; — détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *kharab kièrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — mettre sens dessus dessous, زیر و زبر کردن *zir-ou-zèbèr kèrdèn*; — retourner, وارونه کردن *varounè kèrdèn*, واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*; — se renverser, پشت افتادن *rou bè-poucht ouftadèn*; — renversé, e, بزمین افتاده *bè-zèmin-ouftadè*, pr. t. *bè-zèmin-ouftadè*; — dans le sens de détruit, a. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*, منهدم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*; — dans le sens de retourné, واژگون *sèr-nègoun*, pr. t. *sèr-nigoun*, واژگون *vajgoun*, a. منکوس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

RENV, s. m. ce qu'on met par dessus l'enjeu, دو *doou*.

RENVIER, v. a., دو کردن *doou kèrdèn*.

RENOI, s. m., پس فرستادن *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — signe qui renvoie à une citation, اشارة *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشاره *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, راقه *raddè*; — note marginale, ا. حاشیه *hachiè*, pl. حواشی *hèvachi*, pr. t. *havachi*; — répercussion, ا. انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *èn'ikias*; — congé, ا. رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, انن *èzn*, pr. t. *izn*, اجازت *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*; — renvoi de la voix, پڑواک *pèjvak*, نوف *nouf*, ا. عكس صدا *'èksé sèda*, pr. t. *'aksi sada*.

RENOYER, v. a., دو باره فرستادن *dou barè fèrèstadèn*, pr. t. *dou barè firistadèn*, دو باره ارسال داشتن *dou barè èr-sal dachtèn*; — faire reporter, پس فرستادن *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — renvoyer un domestique, نوکیرا بیرودن کردن *nooukèri-ra biroun kèrdèn*; — remettre à un autre temps, بوقت دیگر انداختن *bè-vèqté diguèr èndakhtèn*, بعهده تأخیر انداختن *bè-'èuh-dèyè tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉORDONNER, v. a. ordonner de nouveau, V. ORDONNER.

REPAIRE, s. m., غار حیوانات درنده *gharè hèivanaté dè-rèndè*.

RÉPAISSIR, v. a., دو باره انبسته کردن *dou barè èmbèstè kèrdèn*, از نو غلیظ کردن *èz noou ghèliz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv ghaliz kièrdèn*; — se répaissir, شدن انبسته *dou barè èmbèstè choudèn*; — répaissi, e, دو باره انبسته شده *dou barè èmbèstè-choudè*.

REPAÎTRE, v. n., خوردن *khourdèn*, pr. t. *khordèn*, غذا *ghèza khourdèn*; — se repaître, خوردن

ghèza khourdèn; — repu, e, خورده *ghèza-khourdè*,
pr. t. *ghèza-khordè*.

RÉPANDRE, v. a., ريختن *rikhtèn*, a. سفل *sèfk*; — arroser, پاشیدن *pachidèn*; — répandre de l'argent, پول شيوع افشاندن *poul èschandèn*; — se répandre, شيوع يافتن *chiou' yaftèn*, منتشر شدن *mountèchèr choudèn*; — être versé, ريخته شدن *rikhtè choudèn*; — répandu, e, versé, ريخته شده *rikhtè-choudè*; — connu, شيوع یافته *chiou' yaftè*; — arrosé, پاشیده شده *pachidè-choudè*.

RÉPARABLE, adj. des 2 g., اصلاح تعمير پذير *tè'èmir-pèzir*, اصلاح پذير *èslah pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, تلافی پذير *tèlafi-pèzir*, a. ممکن التلافی *moumkèn-out-tèlafi*, pr. t. *mum-kèn-ut-tèlafi*.

RÉPARAÎTRE, v. n., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره ظاهر شدن *dou barè zahèr choudèn*, pr. t. *dou barè zahir choudèn*, دوباره ظهور کردن *dou barè zehour kèrdèn*, pr. t. *dou barè zuhour kièrdèn*.

RÉPARATEUR, TRICHE, s., اصلاح کننده *èslah-kounèndè*, pr. t. *islah-kunèndè*.

RÉPARATION, s. f., a. تعمير *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, pl. تعمیرات *tè'èmirat*, pr. t. *ta'mirat*, مرمت *mèrèmmèt*, pl. مرمرات *mèrèmmat*; — réparation d'honneur, ارضيه *tèrziè*.

RÉPARER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمير کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, تلافی کردن *tè'èmir kèrdèn*; — réparer les dommages, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

REPARLER, v. n., دوباره حرف زدن *dou barè hêrî zêdên*, V. PARLER.

REPARTIE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djêvab*, مجابوبه *moudjavèbê*.

REPARTIR, v. n., دوباره رفتن *dou barè rêstên*, دوباره راه افتادن *dou barè rah ouftadên*, pr. t. *dou barè rah uftadên*; — il signifie aussi retourner, برگشتن *bêr guêchtên*, مراجعت کردن *mouradjê'êt kêrdên*, pr. t. *muradjâ'at kêrdên*, V. PARTIR.

REPARTIR, v. a. et n., بی تأمل جواب دادن *bi tè'èmmoul djêvab dadên*.

RÉPARTIR, v. a., partager, distribuer, بخش بخش کردن *bêkhch-bêkhch kêrdên*, *bakhch-bakhch kêrdên*, قسمت *qêsmêt kêrdên*, pr. t. *qismêt kêrdên*.

RÉPARTITION, s. f., بخش *bêkhch*, a. تقسیم *têqsim*, pr. t. *taqsim*, pl. تقسیمات *têqsimat*.

REPAS, s. m., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdênî*, a. طعام *tê'âm*, pr. t. *ta'âm*.

REPASSAGE, s. m., اوتوزنی *outou-zênî*; — action d'aiguiser, تیز کردن *tiz kêrdên*.

REPASSER, v. n., گذشته *dou barè gouzêchtên*, دوباره گذر کردن *dou barè gouzêr kêrdên*, pr. t. *dou barè guzêr kêrdên*, دوباره رد شدن *dou barè rêd chou-dên*, V. PASSER; — v. a. aiguiser, تیز کردن *tiz kêrdên*; — repasser du linge, اوتوزن *outou zêdên*, pr. t. *utu zêdên*, اوتو کردن *outou kêrdên*, pr. t. *utu kêrdên*.

REPASSEUR, s. m. qui repasse, اوتوزن *outou-zên*; — qui aiguise, تیز کننده *tiz-kounêdê*.

REPASSEUSE, s. f., اوتوزن زن *zéné outou-zèn*.

REPAVER, v. a. paver de nouveau, V. PAYER.

REPAYER, v. a. payer de nouveau, V. PAYER.

REPÊCHER, v. a., از توی آب بیرون آوردن *èz touï àb biroun àvourdèn*.

REPEIGNER, v. a. peigner de nouveau, V. PEIGNER.

REPEINDRE, v. a. peindre de nouveau, V. PEINDRE.

REPENDRE, v. a. pendre de nouveau, V. PENDRE.

REPENTANCE, s. f., ارمان *èrman*, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*.

REPENTANT, e, adj., پشیمان *pèchiman*, ا. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

REPENTIR, s. m., V. REPENTANCE.

REPENTIR (se), v. pron., پشیمان شدن *pèchiman choudèn*, پشیمانی خوردن *pèchimani khourdèn*, pr. t. *pèchimani khordèn*.

REPERCER, v. a. percer de nouveau, V. PERCER.

RÉPERCUSSIF, ive, adj. terme de méd., باندرون زننده *bè-èndèroun-zènèndè*.

RÉPERCUSSION, s. f., برگشت *bèr-guècht*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*, ا. انعکاس الی الداخل *èn'èkas èlad-dakhèl*, pr. t. *in'ikias ilad-dakhil*.

RÉPERCUTER, v. a. en parlant des humeurs, اخلاط را بدرون *èkhlat-ra bè-dèrounè* بدن بر گردانیدن *bèdèn bèr guèr-danidèn*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*; — réperouté, باندرون برگشته *bè-èndèroun-zèdè*, باندرون زده *bè-èndèroun bèr guèchtè*.

REPERDRE, v. a. perdre de nouveau, V. PERDRE.

REPÈRE, s. m., point de repère, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*,
a. 'èlamèt, pr. t. 'alamèt, pl. علامات *'èlamat*,
pr. t. 'alamat.

RÉPERTOIRE, a. فهرست *fèhroust*, pr. t. *fihrist*.

RÉPÉTER, v. a., گفتن باز *baz goftèn*, گفتن دو باره *dou barè goftèn*, مکرر گفتن *moukèrrèr goftèn*; — répéter dix fois la même chose, ده چیز را يك *yèk tchi-zi-ra dèh dèf'è goftèn*; — en parlant d'une montre qui sonne les heures, زنگ زدن *zèng zèdèn*; — redemander, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — répéter sa leçon, l'apprendre par cœur, از بر کردن *èz bèr kèrdèn*; — répété, e, مکرر شده *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

RÉPÉTITEUR, s. m., a. مدرس ثانی *moudèrrrècé sani*, pr. t. *mudèrrrici sani*.

RÉPÉTITION, s. f., تکرار سخن *tèkraré soukhèn*, pr. t. *tèkrari sukhèn*; — montre à répétition, ساعت زنگزن *sa'ètè zèng-zèn*, pr. t. *sa'ati zèng-zèn*.

REPÉTRIR, v. a. pétrir de nouveau, V. PÉTRIR.

REPEUPLEMENT, s. m., دوباره معمور شدن *dou barè mè'è-mour choudèn*, آبادی تازه *àbadii tazè*.

REPEUPLER, v. a. peupler de nouveau, V. PEUPLER.

RÉPIT, s. m., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*; — donner du répit, دادن مهلت *meuhlèt dadèn*.

REPLACER, v. a., خود گذاشتن بجای دوباره *dou barè bè-djaï khoud gouzachtèn*.

REPLANTER, v. a. planter de nouveau, V. PLANTER.

REPLÂTRAGE, s. m., گُل مالی *guèl-mali*.

REPLÂTRER, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*, از نو کاهگل کردن *èz noou kah-guèl kèrdèn*, pr. t. *èz nèv kiah-guil kièrdèn*; — au fig., گُل متی کردن *guèl-mali kèrdèn*.

REPLET, ÈTE, adj., گندله *tènoumènd*, چاق *tchaq*, گوندوله *goundoulè*, a. ملحم *moulèhèm*, pr. t. *mulahham*, سمین *sèmin*.

RÉPLÉTION, s. f. abondance d'humeurs, a. طغیان الاخلاط *toughian-oul-èkhlat*; — excès d'embonpoint, تنومندی *tènoumèndi*.

REPLEURER, v. n. pleurer de nouveau, V. PLEURER.

REPLEUVOIR, v. impersonnel, pleuvoir de nouveau, V. PLEUVOIR.

REPLI, s. m., شکنج *chèkèndj*, شکن *chèkèn*, لای *laï*, a. مطوی *mèlva*, pr. t. *matva*.

REPLIER, v. a. plier de nouveau, V. PLIER.

RÉPLIQUE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, pl. اجوبه *èdjvèbè*.

RÉPLIQUER, v. a., جواب دادن *paçoukh dadèn*, پاسخ دادن *djèvab dadèn*.

REPLONGER, v. a. plonger de nouveau, V. PLONGER.

RÉPONDANT, s. m., پایندان *payèndan*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*, کفیل *kèfil*, pl. کفلا *koufèla*.

RÉPONDRE, v. a. faire réponse, پاسخ دادن *paçoukh dadèn*, جواب دادن *djèvab dadèn*; — répondre par écrit, جواب نوشتن *djèvab nèvèchtèn*, pr. t. *djèvab nivichtèn*; — avoir la conformité, مطابقت داشتن *moutabèqèt dachtèn*,

موافق بودن *mouvafeq boudèn*, pr. t. *muvasiq boudèn*;
— être caution, ضامن شدن *zamèn choudèn*, pr. t. *za-
mîn choudèn*, كفيل شدن *kèfil choudèn*.

RÉPONSE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, pl. اجوبه
èdjvèbè; — réponse positive, جواب قطعی *djèvabè
qèt'i*, pr. t. *djèvabi qat'i*, جواب صریح *djèvabè sèrih*,
pr. t. *djèvabi sarîh*.

REPORTER, v. a., پس بردن *pès bourdèn*; — redire ce qu'on
a entendu ou vu, سخن چینی کردن *soukhèn-tchini
kèrdèn*; — rejeter sur, انداختن *bè-guèrdèn
èndakhtèn*, حمل کردن *hèml kèrdèn*, اسناد دادن *èsnad
dadèn*.

REPOS, s. m. privation de mouvement, a. سکون *sèkoun*,
pr. t. *sukioun*, سکونت *sèkounèt*, pr. t. *sèkiounèt*; —
cessation de travail, اراحت *rahèt*, pr. t. *rahat*,
استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — être en repos,
آسوده بودن *rahèt boudèn*, pr. t. *rahat boudèn*, آرام
آسوده بودن *àçoudè boudèn*; — prendre du repos, آرام
گرفتن *àram guèrètèn*, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr.
t. *istirahat kièrdèn*.

REPOSER, v. a., تکیه دادن *tèkiè dadèn*, تکیه کردن *tèkiè
kèrdèn*; — reposer sa tête sur un coussin, سر خود را
ببالینی *sèrè khoud-ra bè-balini tèkiè da-
dèn*; — calmer, آرام دادن *àram dadèn*, تسکین
کردن *tèskin kèrdèn*; — v. n., راحت نشستن *rahèt nèchès-
tèn*, pr. t. *rahat nichèstèn*; — dormir, خواب بودن *khab
boudèn*, خوابیدن *khabidèn*; — en parlant d'une li-
queur qui dépose, ته نشستن *tèh nèchèstèn*, pr. t. *tèh*

nichèstèn, a. *رِسْوَب*, *rouçoub*; — se reposer, *استراحت کردن* *èstèrahèt kèrdèn*, pr. t. *istirahat kièrdèn*; — se reposer sur quelqu'un, *اعتماد کردن* *d'ètèmad kèrdèn*, pr. t. *i'timad kièrdèn*, *استناد کردن* *èstènad kèrdèn*,
 REPOUSSANT, e, adj., *اکراه انگیز*, *èkrah-ènguiz*, a. *کریه* *kèrih*.

REPOUSSEMENT, s. m., *پس زدن* *pès zèdèn*, a. *دفع* *dèf*.

REPOUSSER, v. a., *پس انداختن* *pès èndakhtèn*, *رد کردن* *rèdd kèrdèn*; — repousser l'ennemi, *دشمن را پس* *douchmèn-ra pès nèchandèn*, *دشمن را دفع کردن* *douchmèn-ra dèf kèrdèn*.

RÉPRÉHENSIBLE, adj. des 2 g., *سرزنش* *chayané sèr-zènèch*, *مؤاخذه* *chayèstèyé mou'akhèzè*, a. *واجب المؤاخذه* *vadjèb-oul-mou'akhèzè*, pr. t. *vadjib-ul-mu'akhaza*.

RÉPRÉHENSION, s. f., *سرزنش* *nèkoughèch*, *سِر-زَـنَـنَـهَـ* *sèr-zè-nèch*, *باز خواست* *baz-khast*, a. *مؤاخذه* *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, *عتاب* *'ètab*, pr. t. *'itab*, *مَـلَـمَـتَـ* *mè-lamèt*.

REPRENDRE, v. a., *پس گرفتن* *pès guèrèftèn*, pr. t. *pès guiriftèn*, *باز گرفتن* *baz guèrèftèn*, pr. t. *baz guiriftèn*, *دو باره اخذ کردن* *dou barè èkhz kèrdèn*; — continuer une chose qui a été interrompue, *دو باره دست گرفتن* *dou barè dèst guèrèftèn*, *دو باره شروع کردن* *dou barè chourou' kèrdèn*; — reprendre ses forces, *دو باره* *dou barè bè-hal àmèdèn*, *سر قوت* *dou barè sèré gouvvet àmèdèn*, pr. t. *dou barè sèré quvvet àmèdèn*; — reprendre courage, *دو باره سر*

dou barè sèré ghèirèt àmèdèn, pr. t. *dou barè sèri ghairèt àmèdèn*; — reprendre son haleine, *nèfès kèchidèn*; — reprendre, trouver à redire, ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, عیب گرفتن *'èib guèrèftèn*, pr. t. *'aïb guiriftèn*, طعن کردن *tè'èn kèrdèn*, pr. t. *ta'n kièrdèn*; — v. n. en parlant des plantes, دوباره سبز شدن *dou barè guèrèftèn*, در مقام دوباره گرفتن *dou barè sèbz choudèn*; — se reprendre, تصحیح برآمدن *dèr mèqamé tèshih bèr àmèdèn*; — repris, e, دوباره گرفته شده *dou barè guèrèftè-choudè*, pr. t. *dou barè guiriftè-choudè*.

REPRÉSAILLE, s. f., بادفره *bad-fèrah*, pr. t. *bad-firah*, بادفر *bad-fèr*, vieux, معامله بمثل *mou'àmèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl*, a. مقابله بالمثل *mouqabèlèt bèl-mèsl*, pr. t. *muqabilèt-bil-misl*, تلافی *tèlafi*; — user de représaille, معامله بمثل کردن *mou'àmèlè bè mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

REPRÉSENTANT, s. m., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*.

REPRÉSENTATIF, IVE, a. وکالتی *vèkalèti*, pr. t. *vèkialèti*, وکیل *vèkili*.

REPRÉSENTATION, s. f. exhibition, نماز *nèmoudèn*, a. ابراز *èbraz*, pr. t. *ibraz*, عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — peinture, image, نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pr. t. *surèt*, pl. صور *souvèr*, pr. t. *sivèr*, شبیه *chèbih*; — belle apparence, حسن صورت *heusné sourèt*, pr. t. *husni sourèt*; — imitation, a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taqlid*.

REPRÉSENTER, v. a. présenter de nouveau, دوباره باکصور *dou burè bè-houzour avourdèn*; — exposer, نمودن *nèmourdèn*, pr. t. *numoudèn*, نشان دادن *nèchan dadèn*, pr. t. *nichan dadèn*; — terme de jurisprudence, exhiber, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — représenter, être chargé d'une procuration, وکالت *vèkalèt kèrdèn*, pr. t. *vèkialèt kèrdèn*; — mettre dans l'esprit, بخاطر آوردن *bè-khatèr avourdèn*, pr. t. *bè-khatir avourdèn*; — exprimer par le récit, بیان کردن *bèyan kèrdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — se représenter, se mettre dans l'esprit, تصور کردن *tècèvvour kèrdèn*, pr. t. *tèçavvour kièrdèn*.

RÉPRESSIF, IVE, adj., ممانع کننده *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *manè'*.

RÉPRESSION, s. f., a. ممانعت *mèmanè'èt*, pr. t. *mumana'at*.

RÉPRIMABLE, adj. des 2 g., منع کردنی *mèn'-kèrdèni*, pr. t. *mèn'-kièrdèni*, a. واجب المنع *vadjèb-oul-mèn'*, pr. t. *vadjib-ul-mèn'*.

RÉPRIMANDE, s. f., نکوهش *nèkoughèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. مواخذة *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*, pl. تعزيرات *tè'èzirat*, pr. t. *ta'zirat*.

RÉPRIMANDER, v. a., نکوهش ملامت کردن *mèlamèt kèrdèn*, سرزنش کردن *nèkoughèch kèrdèn*, pr. t. *sèr-zènèch kèrdèn*.

RÉPRIMER, v. a., منع کردن جلو گرفتن *djèloou guèrèftèn*, pr. t. *mèn' kèrdèn*.

REPRISE, s. f. action de reprendre, V. **REPRENDRE**; — con-

tinuation après l'interruption, *kar-ra* ز سر گرتن *kar-ra* *èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *kiar-ra èz sèr guiriftèn*, دوباره *dou barè dèst guèrèftèn*; — fois, ا. دفعه *dèf'è*, pr. t. *dèf'a*, pl. دفعات *dèf'ât*, کتره *kèrrè*, pl. کرات *kèrrat*; — à plusieurs reprises, چندین دفعه *tchèndîn dèf'è*, a. بالدفعات *bèd-dèf'ât*, pr. t. *bid-dèf'ât*, مکرر *moukèrrèr*, pr. t. *mukièrrèr*.

RÉPROBATION, s. f., a. رَدّ *rèdd*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*; — malédiction, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

REPROCHABLE, adj. des 2 g., سزای نکوهش *sèzai nèkouhèch*, مستحق *chayèstèyè mèzèmmèt*, شایسته مذمت *moustèhèqqé mèlamèt*.

REPROCHE, s. m., نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*, ملامت *mèlamèt*, لوم *looum*, pr. t. *lèom*, مذمت *mèzèmmèt*.

REPROCHER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*, نکوهیدن *nèkouhidèn*.

REPRODUCTIBILITÉ, s. f., قابلیت دوباره بعمل آمدن *qabèli-yètè dou barè bè-'è mèl àmèdèn*, pr. t. *qabiliyètè dou barè bè-'amèl àmèdèn*.

REPRODUCTIBLE, adj. des 2 g., دوباره بعمل آمدنش ممکن *dou barè bè-'è mèl àmèdèn-èch moumkèn*, قابل دوباره *qabèlè dou barè bè-'è mèl àmèdèn*, pr. t. *qabili dou barè bè-'amèl àmèdèn*.

REPRODUCTION, s. f., دوباره بعمل آمدن *dou barè bè-'è mèl àmèdèn*, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*; — la reproduction des

plantes, *دو باره بعمل آمدن نباتات* *dou barè bè-'èmèl àmèdèné nèbatat*, *تجدید نباتات* *tèdjdidé nèbatat*, pr. t. *tèdjdidì nèbatat*, a. *تجدد نبات* *tèdjèddoudé noubout*, pr. t. *tèdjèddudì nubout*; — action d'engendrer, a. *تولید* *tooulid*, pr. t. *tèolid*; — la reproduction des êtres, a. *تولید کاینات* *tooulidé kaïnât*, pr. t. *tèrlidì kiaïnât*.

REPRODUIRE, v. a., *دو باره بعمل آوردن* *dou barè bè-'èmèl àvourdèn*, *دو باره بوجود آوردن* *dou barè bè-voudjoud àvourdèn*; — présenter de nouveau, *دو باره ابراز کردن* *dou barè èbraz kèrdèn*, pr. t. *dou barè ibraz kièrdèn*; — se reproduire, *دو باره حاصل شدن* *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*, *دو باره بعمل آمدن* *dou barè bè-'èmèl àmèdèn*; — en parlant des plantes, repousser, *دو باره سبز شدن* *dou barè sèbz choudèn*; — reproduit, e, *دو باره بعمل آمده* *dou barè bè-'èmèl àmèdè*.

REPROMETTRE, v. a. promettre de nouveau, V. PROMETTRE.

REPROUVER, v. a. prouver de nouveau, V. PROUVER.

RÉPROUVER, v. a., *نپسندیدن* *rèdd kèrdèn*, *قبول نکردن* *pècèndidèn*, *قبول نکردن* *qèboul nè-kèrdèn*; — réprouvé, e, a. *مردود* *mèrdoud*.

REPTILE, s. m., *خیزنده* *khizèndè*, *خزند* *khèzèndè*, a. *حشره* *hèchèrèt*, pr. t. *hachèrèt*, pl. *حشرات* *hèchèrat*, pr. t. *hachèrat*.

REPU, e, adj., *سیر شده* *sir*, *سیر* *sir-choudè*.

RÉPUBLICAIN, AINE, adj., a. *جمهوری* *djoumhourì*, pr. t. *djumhourì*.

RÉPUBLIQUE, s. f., a. جمهور *djoumhour*, pr. t. *djumhour*.

RÉPUDIATION, s. f., a. طلاق *tèlaq*, pr. t. *talaq*.

RÉPUDIER, v. a., طلاق دادن *tèlaq dadèn*.

RÉPUGNANCE, s. f., آزیغ *dzigh*, a. کراهه *kèrahèt*, نفرت *nèfrèt*, اکراه *èkrah*, pr. t. *ikrah*.

RÉPUGNANT, m, adj. qui répugne, اکراه انگیز *èkrah-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*; — contraire, opposé, a. ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*, منافی *mounafi*.

RÉPUGNER, v. n. avoir de la répugnance, اکراه داشتن *èkrah dachtèn*, pr. t. *ikrah dachtèn*, نفرت کردن *nèfrèt kèrdèn*; — être opposé, contraire, بودن منافی *mounafi boudèn*, pr. t. *munafi boudèn*, ضدیت داشتن *zèd-diyèt dachtèn*.

REPULLULER, v. n. pulluler de nouveau, V. PULLULER.

RÉPULSIF, ivr, adj., دفع کننده *dèf'-kounèndè*, a. دافع *dafè'*, pr. t. *dafi'*, رادع *radè'*, pr. t. *radi'*.

RÉPULSION, s. f., a. دفع *dèf'*, pr. t. *daf'*, ردع *red'*, pr. t. *rad'*.

RÉPUTATION, s. f., نام و ننگ *nam*, نام-ou-nèng. a. شهرت *cheuhrèt*; — bonne réputation, نیک نامی *nik-nami*, a. شهرت جمیله *cheuhrètè djèmilè*, pr. t. *chuh-rètè djèmilè*; — mauvaise, بد نامی *bèd-nami*, a. شهرت قبیحه *cheuhrètè qèbihè*, pr. t. *chuh-rètè qabihè*.

RÉPUTER, v. a., دانستن *danèstèn*, شمردن *chounourdèn*; — être réputé, شمرده شدن *chounourde choudèn*; — cet homme est réputé savant, این مرد را عالم میدانند *èn mèrd-ra 'alèm mi-danènd*.

REQUÉRABLE, adj. des 2 g., خواستنی *khastèni*, خواهش *khahèch-kèrdèni*.

REQUÉRANT, E, adj., خواهان *khahan*, مطالبه کنند *mou-talèbè-kounèndè*, pr. t. *mutalibè-kunèndè*, ا. طلب *ta-lèb*, pr. t. *talib*.

REQUÉRIR, v. a. prier de quelque chose, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, réclamer, demander en justice, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*; — *moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*, عارض شدن *'àrèz choudèn*, pr. t. *'àriz chudèn*; — devenir nécessaire, اقتضا کردن *èqtèza kèrdèn*, pr. t. *igtiza kièrdèn*.

REQUÊTE, s. f. demande par écrit, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'arizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzu-hal*; — demande verbale, خواهش *khahèch*, نیاز *niaz*, ا. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, استدعا *èstèd'a*, pr. t. *istid'a*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*.

REQUIN, s. m., سگماهی *sèg-mahi*, سگ دریای *sègué dèria*, pr. t. *sègui dèria*.

REQUINQUER, (se), v. pron., خود را زینت کردن *khoud-ra zinèt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zinèt kièrdèn*, بزک کردن *bèzèk kèrdèn*.

RÉQUIPER, v. a. équiper de nouveau, V. ÉQUIPER.

REQUIS, E, adj., ا. مقتضى *mouqtèzi*, pr. t. *muqtazi*, مطلوب *mètloub*.

RÉQUISITION, s. f., خواهش *khahèch*, ا. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, اقتضا *èqtèza*, pr. t. *igtiza*.

RESALUER, v. a. saluer de nouveau, V. SALUER.

RESCELLER, v. a. sceller de nouveau, V. SCELLER.

RECINDANT, E, adj., خواهش ابطال سند *khahèché èbtalé sènéd*.

RESCINDRE, v. a., باطل منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*.

RECOISION, s. f., cassation d'acte, a. ابطال نسخ *nèskh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RESCRIPTION, s. f., a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

RESCIT, s. m., نامه پادشاهی *namèyé padèchahi*, نامه *namèyé houmayoun*.

RÉSEAU, s. m., petit rets, دام کوچک *damé koutchèk*; — ouvrage de fil de soie etc. تور *tour*; — ensemble de lignes de fer, رسته *rèstè*.

RÉSÉDA, s. m., رزدا *rèzèda*, a. فغو *fèghv*.

RÉSERVATION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *gouyoud*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, pl. شروط *chourout*, pr. t. *churout*.

RÉSERVE, s. f. action de réserver, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, شرط *chèrt*, pl. شروط *chourout*; — les choses réservées, چیزی نگاهداشته شده *tchizi nègah-dachtè-choudè*; — troupes de réserve, پشت بند قشون *poucht-bèndé gouchoun*, يدکی قشون *gouchouné yèdèki*; — circonspection, a. احتياط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*.

RÉSERVÉ, E, adj., با احتياط *ba èhtiat*, حاضر *ba hèzèr*, a. مختار *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RÉSERVER, v. a., حفظ نگاه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, pr. t. *hafz kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèh-fouz dachtèn*.

RÉSERVOIR, s. m. lieu où l'on amasse les eaux pour les distribuer, آبگیر *ab-guir*, برکه *bourkè*, t. p. استخر *es-tèkhr*; — réservoir d'eau dans une ville ou dans une maison, آب انبار *ab-èmbâr*; — un bassin, احوص *hoouz*, pr. t. *havouz*, pl. حياض *hèyaz*.

RÉSIDENT, e, نشین *nèchin*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*, مقيم *mouqim*.

RÉSIDENCE, s. f., جای اقامت *djaï èqamèt*, pr. t. *djaï iqamèt*, مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mèçakîn*, محل اقامت *mèhèllè èqamèt*, pr. t. *mahalli iqamèt*.

RÉSIDER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *iqamèt kièrdèn*, اقامت داشتن *èqamèt dachtèn*, بودن مقيم *mouqim boudèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn*.

RÉSIDU, s. m. terme de commerce, باقی مانده *baqi-mandè*; — en termes de chimie, دود *dourd*, ته نشین *tèh-nèchin*, لای *laï*, ا. safèl, pr. t. *safil*.

RÉSIGNANT, s. m., واگذار کننده *va-gouzar-kounèndè*, ا. farègh, pr. t. *farigh*.

RÉSIGNATAIRE, s. m., ا. مغرور *mèfrough lè-hou*.

RÉSIGNATION, s. f. abandon, واگذار *va-gouzar*, ا. ترک *tèrk*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*, استعفا *estè'èfa*, pr. t. *isti'fa*; — soumission au sort, رضا *rèza*, pr. t. *riza*, تسلیمیت *tèslimiyet*; — soumission à la volonté de Dieu, توکل *tèvèkkoul*; — patience, شکیبائی *chèki-bayi*, ا. sèbr, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*.

RÉSIGNER, v. a., واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, واگذاشتن *va-gouzachtèn*, دست کشیدن *dèst kèchidèn*; — se résigner, رضا دادن *rèza dadèn*, pr. t. *riza dadèn* تسلیم توکل *tèslim choudèn*, تن در دادن *tèn dèr dadèn*, توکل *tèvèkkoul kèrdèn*, pr. t. *tèvèkkul kièrdèn*; — résigné, e, واگذاشته شده *va-gouzachtè-choudè*; — à Dieu, رضا داده *rèza-dadè*, توکل بخدا کرده *tèvèkkoul bè-khouda kèrdè*, a. متوکل علی الله *moutèvèkkèl 'èlallah*, pr. t. *mutèvèkkil 'alallah*.

RÉSILIATION, s. f., a. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfèçakh*, pr. t. *infiçakh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RÉSILIER, v. a., منسوخ کردن *fèskh kèrdèn*, a. منسوخ *mèn-soukh*.

RÉSINE, s. f., شلم *chèlèm* ou *chèlm*, a. صمغ *sèmgh*, pr. t. *samgh*, علك *'èlk*, pr. t. *'ilk*, pl. علوك *'oulouk*; — se dit particulièrement de celle qui sort des pins et des sapins, راتيانج *ratianèdj*.

RÉSINEUX, EUSE, adj., شلم آلود *chèlèm-àloud*, شلمناك *chèlèmnak*, a. ذو علك *zou-'èlk*, pr. t. *zou-'ilk*.

RÉSIPISCENCE, s. f., توبه كاری *tooubè-kari*, pr. t. *teubè-kiari*, a. توبه *tooubè*, pr. t. *teubè*; — venir à résipiscence, توبه کردن *tooubè kèrdèn*.

RÉSISTANCE, s. f. action par laquelle un corps résiste à l'action d'un autre corps, a. قوام *qèvam*, pr. t. *qavam*; — défense contre une attaque, a. مقاومت *mouqa-vè mèt*.

RÉSISTER, v. n. ne pas céder au choc d'un autre corps ou aussi à l'injure du temps, قوام داشتن *qèvam dachtèn*;

— résister contre l'attaque, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, در مقابل استادن *dèr mouqabèl èstaden*, pr. t. *dèr muqabil-istaden*.

RÉSISTIBLE, adj. des 2 g., طاقت کردنی *taqèt-kèrdèni*, طاقتش ممکن *taqèt-èch-moumkèn*, pr. t. *taqut-èch-mumkîn* مقاومت کردن *mouqavèmèt-kèrdèni*, pr. t. *muqavèmèt-kièrdèni*.

RÉSOLU, e, adj. arrêté, décidé, مقترر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مصمم *moucèmmèm*; — hardi, a. جسور *djèçour*

RÉSOLUBLE, adj. des 2 g., انکلال پذیر *ènhèlal pèzir*, pr. t. *inhilal-pèzir*, a. ممکن الحال *moumkèn-oul-hèll*, pr. t. *mumkîn-ul-hall*.

RÉSOLUMENT, adv. avec une résolution arrêtée, ا. حکماً *heukmèn*, حتماً *hètmèn*, البته *èllètèd*; — avec courage, جسورانه *djèçouranè*.

RÉSOLUTIF, IVe, adj., گدازنده *goudasèndè*, a. محلل *mouhèllèl*, pr. t. *muhallil*.

RÉSOLUTION, s. f. cessation totale de consistance, گداختن *goudakhtèn*, آب شدن *ab choudèn*, a. انکلال *ènhèlal*, pr. t. *inhilal*; — la résolution d'une difficulté, انکلال *ènhèlalé mouchkèli*, pr. t. *inhilali muchkili*; — en termes de palais, cessation d'un bail, a. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfèçakh*, pr. t. *infiçakh*; — détermination, parti pris, a. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, جزم *djèzm*, تصمیم *tèsmim*, pr. t. *tasmim*; — changer de résolution, تبدیل *èz in sèrafèt ouftaden*, از این صرافت افتادن *tèbdilè niyèt kèrdèn*; — prendre une réso-

lution, عزم کردن *'èzm kèrdèn*, pr. t. *'azm kièrdèn*, عزم کردن mou-cèmmèm choudèn; — résolution, fermeté, courage, a. دجسارت *djèçarèt*, متانت *mètanèt*.

RÉSOLUTOIRE, adj., a. ناسخ *nacèkh*, pr. t. *nacikh*.

RÉSOLVANT, E, adj., حل کننده *goudazèndè*, hell-kounèndè, a. محلل *mouhèllèl*, pr. t. *muhallil*.

RÉSONNANCE, s. f., چرنگی *tchèrèng*, پژواک *pèjvak*, a. صدا *sèda*, طنین *tènīn*, pr. t. *tanīn*.

RÉSONNANT, E, adj., صوت انداز *pèjvak-èndaz*, soout-èndaz.

RÉSONNER, v. n., عکس صدا *pèjvak kèrdèn*, نویدن *'èksè sèda èndakhtèn* ou دادن *dadèn*, انداختن *noufidèn*.

RÉSoudre, v. a. faire cesser l'union entre les parties d'un tout, منقلب کردن *moungèlèb kèrdèn*, pr. t. *munqalab kièrdèn*; — résoudre un corps en poussière, جرمی را بخاک *djèrmi-ra khak kèrdèn* ou منقلب کردن *bè-khak moungèlèb kèrdèn*, pr. t. *bè-khak munqalab kièrdèn*, استحالہ کردن *èstèhalè kèrdèn*, pr. t. *istihalè kièrdèn*; — en parlant d'une question, d'une difficulté, حل کردن *hèll kèrdèn*, guèchoudèn, pr. t. *hall kièrdèn*; — en termes de médecine, دفع *dèf kèrdèn*, رفع *rèf kèrdèn*; — en termes de droit, annuler, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — déterminer, قرار گذاشتن *qèrar gouzachtèn*, pr. t. *qarar guzachtèn*, تمام کردن *tèsmim kèrdèn*, تمام *tèmam kèrdèn*, pr. t. *tamam kièrdèn*; — se résoudre,

- شدن *choudèn*, منقلب شدن *mounqèlèb choudèn* ;
 — la glace se résout en eau, یخ آب میشود *yèkh àb mi-chèvèd*, یخ باب منقلت میشود *yèkh bə-àb moun-qèlèb mi-chèvèd* ; — se déterminer, عزماً جزم کردن, 'èzm-ra djèzm kèrdèn, مصمم شدن *moucèmmèm choudèn*, pr. t. *muçammam choudèn* ; — résolu, e, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مقرر *mouqèrrèr*, pr. t. *muqarrar* ; — cassé, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, منفسخ *mounfècèkh*, pr. t. *munfacikh* ; — en parlant d'un problème résolu, گشوده شده *gouchoudè-choudè*, حل شده *hèll-choudè*, a. منحل *mounhèll*, pr. t. *munhall* ; — en terme de médecine, qui a disparu sans suppurer, دفع شده *dèf-choudè*, رفع شده *rèf-choudè*.
- RESPECT, s. m., a. حرمت *heurmèt*, pr. t. *hurmèt*, احترام *èhtèram*, pr. t. *ihtiram*, pl. احترامات *èhtèramat*, pr. t. *ihtiramat*, توقیر *toouqir*, pr. t. *tèvqir*, pl. توقیرات *toouqirat*, pr. t. *tèvqirat*, تعظیم *tè'èzim*, pr. t. *ta'zim*, pl. تعظیبات *tè'èzimat*, pr. t. *ta'zimat*.
- RESPECTABLE, adj. des 2 g., گرامی *guèrami*, شایان حرمت *chayané heurmèt*, a. واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-ihitiram*.
- RESPECTER, v. a., محترم کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *mouhtèrèm dachtèn*, تعظیم کردن *tè'èzim kèrdèn*, pr. t. *ta'zim kièrdèn* ; — respecté, e, a. محترم *mouhtèrèm*.
- RESPECTIF, IVE, adj., یکدیگر *yèk-diguèr*, a. طرفین *tèrèfèin*, pr. t. *tarafèin* ; — les droits respectifs, a. حقوق

houqouqé tètèfèin, pr. t. *huqouqi tarafèin*.

RESPECTIVEMENT, adv., از طرفین *èz tètèfèin*.

RESPECTUEUSEMENT, adv., با حرمت *bè-heurmèt*,
ba heurmèt, با احترام *bè-èhtèram*, pr. t. *bè-ihitiram*,
 بتوقیر *bè-tooouqir*.

RESPECTUEUX, RUSE, adj., با حرمت *ba heurmèt*, با ادب *ba èdèb*, a. مؤتب *mou'èddèb*, pr. t. *mu'èddèb*; — un homme respectueux, مرد با ادب *mèrdé ba èdèb*; — manières respectueuses, اطوار ادبانه *ètvaré èdèbanè*, pr. t. *ètvari èdèbanè*.

RESPIRABLE, adj. des 2 g., a. ممکن التنفس *moumkèn-out-tènèffous*, pr. t. *mumkîn-ut-tènaffus*.

RESPIRATION, s. f., دم *dèm*, a. تنفس *nèfès*, تنفس *tè-nèffous*.

RESPIRER, v. n., تنفس کردن *nèfès kèchidèn*, تنفس *tènèffous kèrdèn*.

RESPLENDIR, v. n., درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*, درخشان بودن *dèrèkhchan boudèn*, pr. t. *dirakhchan boudèn*, پرتو انداز بودن *pèrtèv-èndaz boudèn*.

RESPLENDISSANT, E, adj., درخشان *dèrèkhchan*, پرتو انداز *pèrtèv-èndaz*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, لمعان *lèm'an*.

RESPLENDISSEMENT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*, pr. t. *dirakhchèndègui*, a. ششعه *chè'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*, ضیا *zia*.

RESPONSABILITÉ, s. f., a. مسؤولیت *mès'ouliyet*, جواب *djè-vab*, نصبتن *tèzèmmoun*.

RESPONSABLE, adj. des 2 g., a. مسئول *mès'oul*, ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamìn*.

RESPONSIF, IVe, adj., متصنن جواب *moutèzèmmènè djèvab*,
pr. t. *mutèzammini djèvab*.

RESSAIGNER, v. a. saigner de nouveau V. SAIGNER.

RESSAISIR, v. a. et se ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè*
guèrèstèn, دوباره بتصرف آوردن *dou barè bè-tècèrrouf*
àvourdèn.

RESSASSER, v. a., دوباره غربال کردن *dou barè ghèrbal*
kèrdèn.

RESSAUT, s. m., V. SAILLIE.

RESSELLER, v. a. remettre la selle à un cheval, V. SELLER.

RESSEMBLANCE, s. f., a. شباهت *chèbahèt*, pr. t. *chèbahat*,
مشابهت *muchabèhèt*, pr. t. *muchabihat*.

RESSEMBLANT, e, adj., مانند *manènd*, a. مشابه *chèbih*, مشابه
mouchabèh, pr. t. *muchabih*.

RESSEMBLER, v. n., مانند بودن *manènd boudèn*, مشابه بودن
chèbih boudèn, شباهت داشتن *chèbahèt dachtèn*; — cela ne ressemble à rien, این بهیچ
نمیماند *in bè-hitch nè-mi-manèd*.

RESSEMER, v. a., کفش را نو کردن *tèkhté kèfch-ra*
noou kèrdèn.

RESSEMER, v. a. semer de nouveau, V. SEMER.

RESSENTIMENT, s. m. renouvellement d'un mal, اکر درد
ècèré dèrd, a. اثر علت *ècèré 'èllèt*, pr. t. *ècèri 'illèt*; —
souvenir d'une injure, désir de vengeance, کین *kîn*,
کینه *kinè*, a. بغض *boughz*; — garder un ressentiment,
کینه داشتن *kinè dachtèn*.

RESSENTIR, v. a., احساس کردن *hèss kèrdèn*. *èhsas kèrdèn*; — se ressentir, garder rancune, کینه در داشتن *kinè dèr dèl dachtèn*.

RESSERRÉ, e, adj., تنگ *tèng*, کم وسعت *kèm-vous'èt*, a. ضيق *ziq*, pr. t. *ziq*.

RESSERREMENT, s. m., تنگی *tèngui*, a. تنصیف *tèzyig*; — resserrement de cœur, tristesse, دل‌تنگی *dèl-tèngui*; —
— terme de medecine, V. CONSTIPATION.

RESSERRER, v. a., تنگ بستن *tèng bèstèn*; — lier plus fortement کردن استوار *oustèvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — rendre le ventre moins lâche, انقباض آوردن *ànqèbaz àvourdèn*, pr. t. *ingibaz àvourdèn*; — resserré, e, تنگ بسته *tèng-bèstè*, محکم بسته *meuhkèm-bèstè*.

RESSORT, s. m. élasticité, V. ÉLASTICITÉ — morceau de métal, فنر *fènèr*; — au fig. force, énergie, a. قوت *qouvèt*; — moyen de réussir, a. وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*, سبب *sèbèb*, pl. اسباب *èsbab*; — on dit: cela n'est pas de mon ressort, این در قوت من نیست *in dèr qouvèyé mèn nist*, این از دستم بر نمیآید *in èz dèst-èm bèr nè-mi-àyèd*, این دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*; — en dernier ressort, a. عاقبت الامر *'àqèbèt-oul-èmr*, pr. t. *'àqibèt-ul-amr*.

RESSORTIR, v. n. être du ressort de quelqu'un, وابسته *va-bèstè boudèn*, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, تعلق داشتن *tè'llouq dachtèn*, pr. t. *tè'alluq dachtèn*, تابع بودن *tabè' boudèn*, pr. t. *tabi' boudèn*; — sortir de nouveau, V. SORTIR.

RESSORTISSANT, E, adj., وابسته *va-bèstè*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

RESSOUDER, v. a. souder de nouveau, V. SOUDER.

RESSOURCE, s. f., چاره *tcharè*, درمان *dərman*; — sans ressource, infortuné, بیچاره *bi-tcharè*, بینوا *bi-nèva*; — je n'ai pas de ressource, چاره ندارم *tcharè nè-darèm*.

RESSOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, V. SOUVENIR.

RESSOUVENIR, s. m. V. RESSOUVENANCE.

RESSOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*.

RESSUAGE, s. m. action de ressuer, V. RESSUER.

RESSUER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراوش کردن *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*, نم پس دادن *nèm pès dadèn*.

RESSUSCITER, v. a., زنده کردن *zèndè kèrdèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — au fig. renouveler, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*, تازه کردن *tazè kèrdèn*, V. RENOUVELER.

RESSUSCITER, v. n., زنده شدن *zèndè choudèn*, حیات تازه پیدا کردن *hèyatè tazè pèida kèrdèn*.

RESSUYER, v. a. essuyer de nouveau, V. ESSUYER.

RESTANT, E, adj., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*.

RESTAURANT, E, adj. qui restaure, قوت دهند *gouvoèt-dè-hèndè*, a. مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*; — remède restaurant, a. دواي مقوی *dèvaï mouqèvvi*, pr. t. *dèvaï muqavvi*; — établissement d'un restaurateur, مهمانخانه *mèhman-khandè*.

RESTAURATEUR, TRICE, s., معمر کننده *mè'émour-kounèndè*,
pr. t. *ma'mour kunèndè*; — en parlant des arts, رواج
دهنده *rèvadj-dèhèndè*, a. مروج *mourèvvèdj*, pr. t. *mu-
ravidj*, موجد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*; —
aubergiste, صاحب مهمانخانه *sahèbè mèhman-khanè*,
pr. t. *sahibi mihman-khanè*.

RESTAURATION, s. f., a. تعمیر *tè'émir*, pr. t. *ta'mir*, مرمت
mèrèmmèt, ترمیم *tèrmim*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*;
— restauration d'un état, تجدید نظم مملکت *tèdj-
didè nèzmé mèmlèkèt*.

RESTAURER, v. a. réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr.
t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'émir kèrdèn*, pr. t.
ta'mir kièrdèn, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; —
restaurer sa santé, خود را باکل آوردن *khoud-ra bè-
hal àvourdèn*, تجدید صحت کردن *tèdjdidè sèhhèt
kèrdèn*, pr. t. *tadjdidi sahhat kièrdèn*; — au fig.,
احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — restau-
rer les sciences, احیا کردن علم و معارف *èhya kèrdèné
'èlm-ou-mè'ârèf*; — se restaurer, قوت پیدا کردن
*qouv-
vèt pèida kèrdèn*, بسر قوت آمدن *bè-sèré qouvvet àmèdèn*.

RESTE, s. m., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*, بقیه
bèqiyè, pr. t. *baqiyè*, pl. بقایا *bèqaya*, pr. t. *baqaya*; —
le reste de la vie, a. بقیه عمر *bèqiyèyé 'eumr*, pr. t. *ba-
qiyèi 'umr*.

RESTER, v. n., ماندن *mandèn*, باقی ماندن *baqi mandèn*;
— il n'est rien resté, چیزی نمانده است *hitch
tchiz nè-mandè-èst*; — demeurer, ماندن *mandèn*,
نشتن *nèchèstèn*.

RESTITUABLE, adj. des 2 g. qui doit être rendu, پس بحالت پès-dadèni; — qui peut être rétabli, بھالیت بھالیت èvèl-èch avourdèn moum-kèn, pr. t. bə-halèti èvèl-èch avourdèn mumkèn, اصلاح پښير èslah-pèsir.

RESTITUER, v. a. remettre dans son premier état, rétablir. اصلح بھالیت بھالیت èvèli avourdèn, پښير رڼ رڼ èslah kèrdèn; — rendre ce qui a été pris, پښير رڼ رڼ èslah kèrdèn. رڼ رڼ rēdd kèrdèn.

RESTITUTION, s. f. restitution d'un texte, d'un passage, تصحيح بھالیت بھالیت èvèli avourdèn, تصحيح تښهه تښهه kèrdèn, a. تصحيح تښهه tēshih, pr. t. tashih, اصلح èslah, pr. t. islah; — action de rendre, پس پښير پښير dadèn; — faire restitution, V. **RESTITUER**, dans le sens de rendre.

RESTREINDRE, v. a., انقباض èngèbaz avourdèn, pr. t. èngibaz avourdèn, قبض قبض qèbz kèrdèn; — au fig. diminuer, limiter, کم کم kēm kèrdèn, pr. t. kiēm kièrdèn, کاست کاست kast kèrdèn, pr. t. kiast kièrdèn, محدود محدود mèhdoud kèrdèn; — restreint, e, a. محدود mèhdoud, pr. t. mahdoud.

RESTRICTIF, IVE, محدود کننده tèhdid-kounèndè, a. محدود موقيد mouhèddèd, pr. t. muhaddid, موقيد موقيد mouqèiyèd, pr. t. muqaiyid.

RESTRICTION, s. f., a. قيد قيد qèid, pr. t. qaïd, pl. قيود qou-youd; — sans restriction, بي قيد بي قيد bi hitch qèidi, بدون قيد بډولون bə-dounè qèid, a. بلا قيد بډولون bə-la qèid, pr. t. bi-la qaïd.

RESTRINGENT, *E*, adj., a. قابض *qabèz*, pr. t. *qabiz*, V.

ASTRINGENT.

RÉSULTANT, *E*, adj., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منتج *mountèdj*.

RÉSULTAT, s. m., a. نتیجه *nètîdjè*, pl. نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètaïdj*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*.

RÉSULTER, v. n., اِنتیجِه بخشیدن *nètîdjè bèkhchidèn*, pr. t. *nètîdjè bakhchidèn*, حاصل شدن *hacèl choudèn*, لازم آمدن *lazèm àmèdèn*.

RÉSUMÉ, s. m., a. اختصار *èkhtèçar*, pr. t. *ikhtîçar*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *khoulacè*.

RÉSUMER, v. a., مختصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtàçar kièrdèn*, مجمل کردن *moudjmèl kèrdèn*, pr. t. *mudjmil kièrdèn*, اختصار کردن *èkhtèçar kèrdèn*, pr. t. *ikhtîçar kièrdèn* — se résumer, حرف را کوتاه کردن *hèrf-ra koutah kèrdèn*, pr. t. *harf-ra kutah kièrdèn*.

RÉSURRECTION, s. f., زنده شدن *zèndè choudèn*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*, قیامت *qèyamèt*, pr. t. *qiamèt*.

RÉTABLIR, v. a., بحالت اول آوردن *bè-halètè èvvèl àvourdèn*, دوباره بحال *tazè kèrdèn*; — sa santé, دوباره *sa santé*, دوباره *dou barè bè-hal àmèdèn*; — ses forces, دوباره *dou barè bè-sèré qouvvet àmèdèn*; — remettre en ordre, برشته نظم آوردن *dou barè bè-rèchtèyé nèzm àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-richtèr nazm àvourdèn*; — rétabi, e, آورده شده *bè-halètè èvvèl àvourdè-choudè*.

RÉTABLISSEMENT, s. m. action de rétablir, V. RÉTABLIR et ÉTABLISSEMENT.

RETAILLE, s. f., morceau, تکه *tèkè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

RETAILLER, v. a. tailler de nouveau, V. TAILLER.

RETAPER, v. a., درست کردن *tè'èmir kèrdèn*, تعمیر کردن *droust kèrdèn*.

RETARD, s. m., دیر *dir*, a. تأخیر *tè'èkhir*; — sans retard, بی تأخیر *bi tè'èkhir*, a. بلا تأخیر *bè-la tè'èkhir*, pr. t. *bi-la tèèkhir*.

RETARDATEUR, s. m., پس مانده *dir-kounèndè*, دیر کننده *pès-mandè*, عقب مانده *'èqèb-mandè*.

RETARDEMENT, s. m., a. تأخیر *tè'èkhèr*, pr. t. *tèèkhir*.

RETAORDER, v. a., بتأخیر انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعهدۀ تأخیر انداختن *bè-'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*, دیر کردن *dir kèrdèn*; — v. n., تأخیر افتادن *bè-'euhdèyé tè'èkhir ouftadèn*, دیر کردن *dir kèrdèn*; — en parlant d'une montre, کند کردن *kound kèrdèn*, کند بودن *kound boudèn*; — retardé, e, دیر کرده *dir-kèrdè*, تأخیر کرده *tè'èkhir-kèrdè*.

RETEINDRE, v. a., دوباره رنگ کردن *dou barè rèng kèrdèn*.

RETENDRE, v. a. tendre de nouveau, V. TENDRE.

RÉTENDRE, v. a. étendre de nouveau, V. ÉTENDRE.

RETENIR, v. a., پیش خود نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, نگاهداشتن *piché khoud nègah-dachtèn*, pr. t. *pichi khod niguiah-dachtèn*; — en parlant de l'eau qu'on retient avec des écluses, ترفتن *guèrèftèn*, pr. t. *gui-*

rifîèn, راه آب گرفتن *rahé âb guèrèftèn*; — retenu, e, نگاهداشتنه شده *nègah-dachtè-choudè*; — retenir dans sa mémoire, در خاطر نگاه داشتن *dèr khatèr nègah dachtèn*; — par cœur, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, زیر خود را ضبط کردن *èz-bèr kèrdèn*; — se retenir, خود را زبث کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉTENTION, s. f., بند *bènd*; — rétention d'urine, شاش بند *chach-bènd*, a. احتباس البول *èhtèbas-oul-booul*, pr. t. *ihtibas ul-bèvl*.

RÉTENTIONNAIRE, s. m. terme de jurisprudence. a. مختلس *moukhtèlès*, pr. t. *mukhtalis*.

RETENTIR, v. n., غریو انداختن *sèda kèrdèn*, صدا کردن *ghèriv èndakhtèn*.

RETENTISSANT, e, adj., ولوله انداز *sèda-kounan*, صدا کنان *vèlvèlè-èndaz*.

RETENTISSEMENT, s. m., ولوله *sèda*, غریو *ghèriv*, a. صدا *sèda*, *vèlvèlè*.

RETENTUM, s. m. article que les juges n'expriment pas dans un arrêt qu'ils rendent, a. شرط ضمنی *chèrté zèmnü*, pr. t. *charti zimnü*; — ce qu'on retient en soi-même, a. مرام مخفی *mèramé mèkhfi*, pr. t. *mèrami makhfi*, مرام خفی *mèramé khèfi*, pr. t. *mèrami khafi*.

RETENU, e, adj., خود دار *khoud-dar*, a. مکتز *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RETENUE, s. f., خود داری *khoud-dari*, خویشنداری *khich-tèn-dari*, a. حزم *hèzm*, حزامت *hèzamèt*, pr. t. *hazamèt*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

RÉTICENCE, s. f., اکت *kètm*.

RÉTILOLAIRE, adj. des 2 g., شبکه وار *chèbèkè-var*, شبکه
chèbèkè, a. مشبك *mouchèbbèk*.

RÉTIF, IVE, adj., بدخو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*, حرون
hèroun, pr. t. *haroun*.

RÉTINE, s. f., شبكۀ طبقۀ چشم *chèbèkèyè tèbèqèyè tchèchm*,
pr. t. *chabakaï tabaqai tchèchm*.

RETIRADE, s. f., پشت قلعه *èstèhkamé pouchté*
qèl'è.

RETIREMENT, s. m., در هم کشیده شدن *dèr hèm kèchidè*
choudèn, ترننجیدن *touroundjidèn*.

RETIRÉ, E, adj., جای تنهایی *djaï tènhayi*; — homme re-
tiré, گوشه نشین *tènha-nèchîn*, گوجه نشین *gouchè-*
nèchîn.

RETIRER, v. a. tirer de nouveau, V. TIRER; — tirer à soi,
کشیدن *kèchidèn*, جذب کردن *djèzb kèrdèn*; — tirer
quelque chose d'un lieu où cette chose avait été, در
آوردن *dèr àvourdèn*, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*; —
percevoir, recueillir, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*; —
au fig. retirer sa parole, از حرف خود برگشتن *èz hèrfé*
khoud bèr-guèchtèn, pr. t. *èz harfi khod bèr-guèchtèn*,
از حرف خود نکول کردن *èz hèrfé khoud noukoul kèr-*
dèn; — se retirer, se tenir en arrière, خود را پس
کشیدن *khoud-ra pès kèchidèn*; — se retirer du ser-
vice, ترک خدمت کردن *tèrké khèdmèt kèrdèn*, pr. t.
tarki khidmèt kièrdèn, از خدمت دست کشیدن *èz khèdmèt dèst kèchidèn*,
pr. t. *isti'fa kièrdèn*; — se retirer du monde, ترک دنیا
tèrké dounia kèrdèn; — se retirer, s'en aller,

رفتن, *refètèn*; — retiré, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*;
— sorti, در آورده شده *dèr àvourdè choudè*; — retiré
du service, ترک خدمت کرده *tèrké khèdmèt kèrdè*,
استعفا کرده *èstè'èfa kèrdè*, pr. t. *isti'fa-kèrdè*; — re-
tiré du monde, ترک دنیا کرده *tèrké dounia kèrdè*, منزوی
شده *mounzèvi-choudè*.

RETomBER, v. n. tomber de nouveau, V. TomBER; — re-
tomber malade, نكس کردن *nouks kèrdèn*.

RETONDRE, v. a. tondre de nouveau, V. TONDRE.

RETORDEMENT, s. m., دو باره تاب دادن *dou barè tab dadèn*.

RETORDEUR, EUSE, s., ابریشم ریس *èbrichoum-ris*, pr. t. *ibrichum-ris*.

RETORDRE, v. a. tordre de nouveau, V. TORDRE.

RÉTORQUER, v. a., بدلائل مدعی اثبات مدعی خود کردن
bè-dèlayèlè mouddè'i èsbatè mouddè'ài khoud kèrdèn.

RETORS, e, adj., چندین دفعه تاب خورده *tchèndîn dèf'è
tab-khourdè*.

RÉTORSION, s. f. action de rétorquer, V. RÉTORQUER.

RETOUCHE, s. f., a. مرمت تصکیح *tèshih*, pr. t. *tashih*, مرمت
mèrèmmèt.

RETOUCHER, v. a. toucher de nouveau, V. TOUCHER; —
corriger, درست کردن *droust kèrdèn*.

RETOUR, s. m., برگشتن *bèr guèchtèn*, a. مراجعت *moura-
djè'èt*, pr. t. *muradja'at*, رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,
معاودت *mou'avèdèt*; — ce qu'on donne en sus, سر *sèr*;
— réciprocité, a. طرفین *tèrèfein*, pr. t. *tarafein*,
معامله بمثل *mou'amèlè bè-mès*, مقابلہ *mouqabelè*, pr.
t. *muqabilè*.

RETOURNE, گنجاڤ وارونه گنجاڤه *guèndjèfèyé varounè gouzachtè*.

RETOURNER, v. n., مراجعت کردن *bèr guèchtèn*, مرادجّه کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, معاودت کردن *mou'avèdèt kèrdèn*, pr. t. *mu'avèdèt kièrdèn*, انصراف کردن *ènsèraf kèrdèn*, pr. t. *insiraf kièrdèn*; — retourner sur ses pas; en turc et en persan, on emploie les mêmes mots que ci-dessus.

RETOURNER, v. a., وارونه کردن *bèr guèrdandèn*, *varounè kèrdèn*.

RETRACER, v. a. tracer de nouveau, V. **TRACER**; — se retracer, یاد کردن *yad kèrdèn*, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*.

RÉTRACTATION, s. f., از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, ا. نكول *noukoul*, pr. t. *nukioul*.

RÉTRACTER, v. a., از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, نكول کردن *noukoul kèrdèn*.

RÉTRACTATION, s. f. terme de médecine, بر خود کشیدگی *bèr khoud kèchidègui*, pr. t. *bèr khod kèchidègui*, ترونجیدگی *touroundjidègui*.

RETRAIRE, v. a. terme de palais, مال فروختن *malé fouroukhètè-ra pès guèrèftèn*, pr. t. *mali fouroukhètè-ra pès guiriftèn*.

RETRAIT, s. m. action de retraire, V. **RETRAIRE**.

RETRAITE, s. f., برگشتن *bèr guèchtèn*, ا. عودت *'ooudèt*, pr. t. *'avdèt*, انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, انعطاف *èn'ètàf*,

pr. t. *in'itaf*, العنان *etf'oul-'ènan*, pr. t. *'atf-ul-'inan*; — éloigné du monde, گوشه نشینی *gouchè-nè-chini*, ترک دنیا *tèrké dounia*, a. عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*, انزوا *ènzèva*, pr. t. *inziwa*; — lieu de retraite, عزلتگاه *'èzlèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guiah*; — asile, refuge, نشیمن گاه *djaï-bèst*; — retraite de voleurs, علفه *nèchimèn-gahé douzdan*; — pension, a. علفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, مستمری *moustèmèrri*, وظیفه *vèzifè*; — battre la retraite, ضرب انصراف *tèblé èn-sèraf zèdèn*.

RETRAITÉ, E, adj., داندۀ مستمری *darèndèyé moustè-mèrri*.

RETRANCHEMENT, s. m., action de couper, بریده شدن *bouridè choudèn*, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, انقطاع *ènqèta'*, pr. t. *inqita'*; — terme de fortification, سنگر *sènguèr*, a. مترس *mètèrès*, pr. t. *mètèris*, pl. متارس *mètarès*, pr. t. *mètaris*.

RETRANCHER, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, تکفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — ôter, enlever, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — terme de guerre, سنگر بستن *sènguèr bèstèn*; — se retrancher, se restreindre, بر خود مناکصر کردن *bèr khoud mounhècèr kèrdèn*; — en terme de guerre, تاقصن کردن *moutèhèssèn chondèn*, متحصن شدن *tèhèssoun kèrdèn*.

RETRAVAILLER, v. a. travailler de nouveau, V. TRAVAILLER.

RETRAYANT, E, s. et adj., استرداد کننده مال فروخته

را *èstèrdad-kounèndèyé malé fouroukhtè-choudè-ra*.

RÉTRÉCIR, v. a., کم عرض کردن *tèng kèrdèn*, تنگ کردن *kèm-'èrz kèrdèn*, تنگتر کردن *tèng-tèr kèrdèn*; — v. n. et se rétrécir, تنگ شدن *tèng choudèn*, فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*; — rétréci, e, تنگ شده *tèng-choudè*, فاهم آمده *fa-hèm-àmèdè*; — au fig. esprit rétréci, a. عقل ناقص *'èqlé naqès*, pr. t. *'aqli naqis*.

RÉTRÉCISSEMENT, s. m., بهم فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*, تنگ شدن *tèng choudèn*, کشیده شدن *bè-hèm kèchidè choudèn*, کم عرض شدن *kèm-èrz choudèn*, pr. t. *kièm-'arz choudèn*.

RETREMPER, v. a. tremper de nouveau **V. TREMPER**; — au fig. donner de la vigueur, از نو قوت دادن *èz noou gouvvèt dadèn*.

RÉTRIBUTION, s. f., a. مواجب *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, اجرت *eudjrèt*.

RÉTRIBUER, v. a., مواجب دادن *mèvadjèb dadèn*, اجرت دادن *eudjrèt dadèn*.

RÉTROACTIF, IVE, adj., گذشته *'àmèlè bè-zè-mané gouzèchtè*, a. عامل على الماضي *'àmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'àmil 'alal-mazi*.

RÉTROACTION, s. f., a. عمل على انماضى *'èmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'amèl 'alal-mazi*.

RÉTROAGIR, v. n., به زمان گذشته معبر داشتن *bè-zèmané gouzèchtè mè'èmoul dachtèn*.

RÉTROCÉDER, v. a., دو باره وا گذاشتن *dou barè va-gou-zachtèn*.

RÉTROCESSION, s. f. action de rétrocéder, **V. RÉTROCÉDER**.

RÉTROGRADATION, s. f., a. رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,

V. RÉTROGRADER.

RÉTROGRADE, adj. des 2 g., عقب روند *pèst-rèvèndè*, عقب رند *'èqèb-rèvèndè*.

RÉTROGRADER, v. n., عقب رفتن *pèst rèftèn*, عقب رفتن *'èqèb rèftèn*, pr. t. 'aqab rèftèn, پس نشستن *pèst nè chèstèn*, pr. t. *pèst nichèstèn*.

RETROUSSEMENT, s. m., a. تشمير *tèchmir*, V. RETROUSSER.

RETROUSSER, v. a., بالا گرفتن *bala guèrèftèn*, pr. t. *bala guiriftèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd kièrdèn*, بالا کشیدن *bala kèchidèn*, تشمير کردن *tèchmir kèrdèn*, pr. t. *tachmir kièrdèn*.

RETROUSSIS, s. m., لب برگشته *lèb bèr guèchtè*.

RETROUVER, v. a. trouver de nouveau, V. TROUVER.

RETS, s. m., دام *dam*, a. حباله *hèbalèt*, pr. t. *hibalèt*, pl. حبايل *hèbayèl*, pr. t. *habaïl*; — tendre des rets, دام گذاشتن *dam gouzachtèn*, ou دام نهادن *dam nèhadèn*, pr. t. *dam nihadèn*.

RÉTUDIER, v. a. étudier de nouveau, V. ÉTUDIER.

RÉUNION, s. f., پیوستگی *pèivèstègui*, a. جمع *djèm'*, pr. t. *djam'*, التیام *èltiam*, pr. t. *iltiam*; — rassemblement de personnes, انجمن *èndjournèn*, pr. t. *èndjumnèn*, a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjilis*, جمعیت *djèm'iyèt*, pr. t. *djam'iyèt*, جماعت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*; — accord, یکرنگی *yèk-rèngui*, یکجهتی *yèk-djèhèti*, pr. t. *yèk-djihèti*, a. اتفاق *ètètfaq*, pr. t. *ittifaq*, اتحاد *èt-tèhad*, pr. t. *ittihad*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *muva-faqat*; — la réunion des esprits, موافقت افکار *mouvafè-*

gète èfkar, pr. t. *muvaqati èfkiâr*; — adjonction, هم‌اهی *hèm-rahi*, a. انضمام *enzèmam*, pr. t. *inzimam*, التهاق *èltèhaq*, pr. t. *iltihaq*.

RÉUNIR, v. a. joindre ce qui était désuni, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, التيام دادن *èltiam dadèn*, pr. t. *iltiam dadèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, pr. t. *vasl kièrdèn*; — rassembler ce qui était épars, يکجا جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*; — réconcilier, اشتی دادن *àhti da-dèn*; — joindre, الحاق کردن *zèmm kèrdèn*, صتم کردن *èlhaq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*; — se réunir, se rapprocher, se joindre, بهم پیوسته شدن *bè hèm pèivèstè choudèn*, التيام پذیرفتن *èltiam pèzirouftèn*, pr. t. *iltiam pèzirèftèn*; — se rassembler dans un lieu, به‌مدیگر يکجا جمع شدن *yèk-dja djèm' choudèn*, به‌مدیگر يکجا جمع شدن *bè hèm-diguèr rəcìdèn*; — se réconcilier, اشتی *àhti kèrdèn*; — s'accorder, اتفاق کردن *ètèfaq kèrdèn*, pr. t. *iltifaq kièrdèn*, متفق شدن *mouttèsèq choudèn*, pr. t. *muttèsèq choudèn*; — réuni, جمع *è*, جمع شده *djèm'-choudè*, بهم پیوسته شده *bè-hèm pèivèstè-choudè*.

RÉUSSIR, v. n., بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, مورد حاصل کردن *mourad hacèl kèrdèn*, pr. t. *murad hacil kièrdèn*, چودن *choudèn*; — il n'a pas réussi, از عهدہ اش بر نیامد *èz 'euhdè-èch bèr nè-yàmèd*; — cela n'a pas réussi, نشد *nè-choud*.

RÉUSSITE, s. f., a. حسن نتیجه *heusné nètìdjè*, pr. t. *husni nètìdjè*; — la réussite d'une affaire, حسن نتیجه امری *houçoulé mèqsoud*.

REVALOIR, v. a., در مقام تلافی بر آمدن *dèr mèqamé tèlafi bèr àmèdèn*.

REVANCHE, s. f., a. تلافی *tèlafi*, انتقام *èntèqam*, pr. t. *inti-qam*, مقابلہ *mouqabèlè*, pr. t. *muqabilè*; — prendre sa revanche, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

REVANCHER, v. a., (peu usité), یآوری کردن *yavèri kèrdèn*, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, پشتداری کردن *poucht-dari kèrdèn*; — se revancher, مدافعه کردن *moudafè'è kèrdèn*; — rendre la pareille, معامله بمثل کردن *mou'àmèlè bè-mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

RÉVASSER, v. n., خواب پریشان دیدن *khabé pèrichan didèn*.

RÊVE, s. m., خواب *khab*, a. رویا *rouya*, حلم *houlm*, pl. *èhlam*, pr. t. *ahlam*; — au fig., a. خیال *khial*, pr. t. *khaïal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khaïalat*.

REVÊCHE, adj. des 2 g. âpre au goût, زمخت *zoumoukht*, a. عفس *'èfès*; — au fig., بد خو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*.

RÉVEIL, s. m., بیداری *bidari*.

RÉVEILLE-MATIN, s. m., زنگدار ساعت *sa'ète sèng-dar*, pr. t. *sa'ati sèng-dar*, بیدار کننده ساعت *sa'ète bidar-kounèdè*.

RÉVEILLER, v. a., از خواب بیدار کردن *bidar kèrdèn*, از خواب بیدار کردن *èz khab bidar kèrdèn*; — au fig. renouveler, تازه کردن *tazè kèrdèn*, تجدید کردن *tèjdida kèrdèn*, v. ce mot; — se réveiller, s'éveiller, بیدار شدن *bi-dar choudèn*, از خواب بیدار شدن *èz khab bidar chou-*

dèn; — au fig. sortir de l'indolence, از خواب غفلت *khabe ghèflèt bidar choudèn*; — se renouveler, تازه شدن *tazè choudèn*, متجدد شدن *mou-tèdjèddèd choudèn*, pr. t. *mutèdjèddid choudèn*; — réveillé, e, بیدار *bidar*.

RÉVÉLATEUR, TRICE, s., خبر دهنده *khèbèr-dèhèndè*, pr. t. *khabe-r-dèhèndè*.

RÉVÉLATION, s. f. action de révéler, V. RÉVÉLER; — il signifie aussi inspiration divine, ا. الهام *èlham*, pr. t. *ilham*, pl. الهامات *èlhamat*, pr. t. *ilhamat*, وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*, وحى ربانى *vèhiyé rèbbani*, pr. t. *vahiè rabbani*.

RÉVÉLER, v. a. découvrir une chose qui était secrète, فاش کردن *fach kèrdèn*; — révéler, e, فاش شده *fach choudè* افشا شده *èfcha-choudè*.

REVENANT, s. m., a. روح المیت *rouh-oul-mèiyit*.

REVENANT, e, adj. qui plaît, qui est agréable (peu usité dans ce sens, دلپسند *dèl-pècènd*, pr. t. *dil-pècènd*, دلچسب *dèl-tchèsp*, مطبوع *mèt bou'*).

REVENANT-BON, s. m., a. profit, avantage fortuit, مداخل *mèdakhèl*.

REVENDEUR, EUSE, s., کهنه فروش *keuhnè-fourouch*, a. دلال *dèllal*.

REVENDICACION, s. f., a. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, استرداد *èstèrdad*, pr. t. *istirdad*.

REVENDIQUER, v. a., پس خواستن *pès khastèn*, استرداد *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*, مطالبه کردن *moutalèbè kèrdèn*.

REVENDEUR, v. a., فروختن *dou barè fou-roukhtèn*.

REVENIR, v. n.. باز آمدن *baz àmèdèn*, *dou barè àmèdèn*; — retourner, بر گشتن *bèr guèchtèn*, معاودت کردن *mou'âvèdèt kèrdèn*, مراجعت کردن *mou-radjà'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*; — revenir sur ses pas, بر گشتن *bèr guèchtèn*; — revenir sur l'eau (proverbe) کار خود را ساختن *dou barè karè khoud-ra sakhtèn*; — en parlant des troupes, revenir à la charge, دوباره هجوم آوردن *dou barè houdjourn àvourdèn*; — au fig. revenir à la charge, مکرر کردن *moukèrrèr kèrdèn*, pr. t. *mukièrrèr kièrdèn*, اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*; — à combien cela revient-il ? این چه قدر است *èrzèché in tchè qèdr-èst*, pr. t. *èrzèchi in tchi qadr-èst*; — être à l'avantage de quelqu'un, حاصل شدن *hacèl choudèn*, pr. t. *hacil choudèn*; -- que vous en revient-il ? از این برای *èz in bèraï chouma tchè hacèl*, pr. t. *èz in bèraï chouma tchi hacil*; — revenir à la santé, بحال *bè-hal àmèdèn*; — revenir à soi, بهوش آمدن *bè-houch àmèdèn*; — en parlant des plantes, repousser, دوباره سبز شدن *dou barè rouyidèn*, بخاطر *dou barè sèbz choudèn*; — revenir à l'esprit, بهخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*; — revenu, e, بر گشته *bèr guèchtè*, باز آمده *baz-àmèdè*.

REVENTE, s. f., فروش مکرر *fourouché moukèrrèr*, pr. t. *fourouchi mukièrrèr*.

REVENU, s. m., بهره *bèhrè*, a. مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mè-*

dakhil, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*, واردات *varèdat*,
pr. t. *varidat*.

REVENUE, s. f., نورسته *chakh-hai noou-rèstè*,
رشتاك *rèchtak*.

RÊVER, v. n., در خواب دیدن *khab didèn*, خواب دیدن *dèr khab didèn*; — méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*;
— être distrait, ذهن پریشان بودن *zèhn- pèrichan boudèn*;
— être dans le délire, dire des choses extravagantes, هذیان گفتن *hèzian goftèn*.

RÉVERBÉRATION, s. f., a. عكس نور *'èksé nour*, pr. t. *'aksi nour*, انعكاس ضياء *èn'èkacé zia*, pr. t. *in'ikia-ci zia*.

RÉVERBÈRE, s. m. آینه عكس انداز *âinè 'èks-èndaz*,
âinèyè 'èks-èndaz, pr. t. *âinè 'aks-èndaz*; — lanterne,
a. فانوس *fanous*.

RÉVERBÉRER, v. a., عكس انداختن *'èks endakhtèn*.

REVERDIR, v. a., دوباره رنگ سبز زدن *dou barè rènguè sèbz zèdèn*;
— v. n., دوباره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*.

RÉVÈREMENT, adv., با حرمت *ba heurmèt*.

RÉVÈRENCE, s. f., احترام *azèrm*, a. حرمت *heurmèt*, احترام *èhtèram*,
pr. t. *ihtiram*; — mouvement en se baissant pour saluer, سر فرود *sèr-feroud*,
a. خضوع *khouzou'*, تواضع *tèvazou'*, pr. t. *tèvazu'*; — titre d'honneur, a.
جناب فضيلة مآب *âli-djènab*, *djènabé fèzilèt-mèâb*,
pr. t. *djènabi fazilèt-mèâb*.

RÉVÈRENCIEUSEMENT, adv., با ادب *èdèbanè*, با ادب *ba èdèb*,
از روی ادب *èz rouï èdèb*.

RÉVÉRENCIEUX, se, adj., با ادب *ba édèb*, a. مؤتب *mou'-èddèb*.

RÉVÉREND, e, adj., آرم شایان *chayané àzèrm*, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*, واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*.

RÉVÉRENDISSIME, adj. des 2 g., a. جلیل الاحترام *djèlil-oul-èhtèram*, pr. t. *djèlil-ul-ihitaram*.

RÉVÉRER, v. a., داشتن محترم *mouhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — révééré, e, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*.

RÉVERIE, s. f., a. استغراق الذهن *èstèghraq-ouz-zèhn*, pr. t. *istighraq-uz-zihn*; — idée extravagante, خیال بی پا *khialé bi pa*, خیال بی مأل *khialé bi mè'al*, a. خیال خیالات باطله *khialé batèl*, pr. t. *khaïali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khaïalati batilè*.

REVERS, s. m. coup d'arrière main, زنش به پشت دست *zènèché bè-pouchté dèst*; — le dessus de la main, پشت دست *pouchté dèst*; — le côté opposé à l'effigie d'une médaille, پشت سکه *pouchté sèkkè*, pr. t. *puchti sikkè*; — la seconde page d'un feuillet, پشت ورق *pouchté vèrèq*, a. ظهر *zèhr*; — sens contraire, وارونه *varounè*, a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*; — au fig. disgrâce, واژگونی بخت *bèr-guèchtèné bèkht*, بختن باخت *vaigouniï bèkht*.

RÉVERSIBLE, adj. des 2 g., انتقال پذیر *èntéqal pèzir*, pr. t. *intiqual-pèzir*, انتقالش ممکن *èntèqal-èch-moum-kèn*, pr. t. *intiqual-èch-mumkîn*, a. راجع *radjé*, pr. t. *radji'*, عاید *'âyèd*.

RÉVERSION, s. f., a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *intiqal*, عاید *'âyèd*, pr. t. *'âid*.

REVÊTEMENT, s. m., دیوار *divar*; — revêtement du fossé, دیوار خندق *divaré khèndèq*.

REVÊTIR, v. a. habiller, رخت پوشاندن *rèkht pouchan-dèn*, رخت دادن *rèkht dadèn*, pr. t. *rakht dadèn*; — revêtir ou se revêtir, پوشیدن *pouchidèn*; — revêtir le sabre, شمشیر بکمر بستن *chèmhchir bè-kèmèr bèstèn*, pr. t. *chimchir bè-kièmèr bèstèn*; — revêtir, garnir d'un revêtement, سنگر بندی کردن *senguèr-bèndi kèrdèn*; — revêtu, e, habillé, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبس *moulèbbès*, pr. t. *mulèbbis*; — garni de revêtement, اطرافش سنگر بسته *ètraf-èch senguèr-bèstè*; — au fig. orné, زینت کرده *zinèt-kèrdè*, a. مزین *mouzèiyèn*, متحلی *moutèhèlli*, pr. t. *mutèhalli*.

RÊVEUR, EUSE, adj., اندیشه گرفتار *guèrèftaré fèkr-ou-èndichè*, pr. t. *guiriftari fèkr-u-èndichè*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

REVIREMENT, s. m. action de revirer, برگشتن *bèr-guècht*.

REVIRER, v. n. terme de marine, برگردانیدن *bèr-guèrdanidèn*.

RÉVISER, v. a., دوباره واریسی کردن *dou barè va-rèci kèrdèn*.

RÉVISEUR, s. m., واریسی کننده *varèci-kounèndè*, a. ممیز *moumèiyèz*, pr. t. *mumèiyiz*.

RÉVISION, s. f., واریسی مجدد *va-rèci moudjèddèd*.

REVIVICATION, s. f., terme de chimie, معدنی را باکالت *mè'èdèni-ra bè-halètè èsli bèr àvourdèn*.

REVIVIFIER, v. a., حیات تازه بخشیدن *hèyaté tazè bèkh-chidèn*.

REVIVRE, v. n., دوباره زنده شدن *dou barè zèndè choudèn* ;
— faire revivre, دوباره زنده کردن *dou barè zèndè kèrdèn*, حیات تازه بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn* ;
— renouveler, تجدید کردن *tuzè kèrdèn*, *tèdjdid kèrdèn*.

RÉVOCABLE, adj. des 2 g., منسوخ شدنی *mènsoukh-choudèni*, نسخ پذیر *nèskh-pèzir*, ابطال پذیر *èbtal-pèzir*,
pr. t. *ibtal-pèzir* ; — qui peut être destitué, عزل پذیر *'èzl-pèzir*, pr. t. *'azl-pèzir*, a. ممکن العزل *moumkèn oul-'èzl*, pr. t. *mumkîn-ul-'azl*.

RÉVOCATION, s. f. action de révoquer, a. ابطال نسخ *nèskh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*, عزل *'èzl*, pr. t. *'azl*.

RÉVOCATOIRE, adj. des 2 g., منسوخ کننده *mènsoukh-kounèndè*, a. نسخ ناسخ *nacèkh*, pr. t. *nacikh*, مبطل *moub-tèl*, pr. t. *mubtil*.

REVOIR, v. a. voir de nouveau, V. VOIR.

RÉVOLTANT, m., adj., نفرت انگیز *vèhchèt-ènguiz*, نفرت *nèfrèt-ènguiz*, a. مکره *mèkrouh*, عنیف *'ènif*, pr. t. *'anif*.

RÉVOLTE, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*.

RÉVOLTER, v. a., بشورش انگیزیدن *bè-chourèch ènguikh-tèn*, بیاغیگری انگیزیدن *bè-yaghi-guèri ènguikhtèn*,
بعضیان تحریک کردن *bè-'ècian tèhrik kèrdèn*, pr. t. *bè-'ician tahrik kièrdèn* ; — indigner, بغضب آوردن *bè-ghezèb àvourdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn* ; — se

révolter, سر از اطاعت *sèr-kèchi kèrdèn*, پیچیدن *sèr èz èta'èt pitchidèn*, *yaghi choudèn*, عاصی شدن *'ècian kèrdèn*, *'àci choudèn*; — s'emporter, بے‌غضب آمدن *bè-ghèzèb àmè-dèn*; — révolté, عاصی *yaghi-choudè*, *a. 'àci*, pr. t. *'àci*, pl. عصات *'ouçat*.

RÉVOLU, *e*, adj., تمام شده *bè-àkhèr-rècidè*, منقصی شده *mounqèzi-choudè*, *a. mounqèzi*, pr. t. *munqazi*.

RÉVOLUTION, *s. f.* retour d'une planète ou d'un astre quelconque, *a. دور* *doour*, pr. t. *dèvr*, pl. دوران *doou-ran*, pr. t. *dèvran*; — révolution périodique, *a. دوره* *doourèyé mounavèbè*, pr. t. *dèvrèi munavèbè*; — révolution des planètes, سیارشان *doourèyé sèiya-règan*; — révolution du temps, *a. انقلاب زمان* *èngè-labè zèman*, pr. t. *ingilabi zèman*; — trouble, شورش *chourèch*, بهم خوردن اوضاع دولت *bè-hèm khourdènè* *oouza'è dooulèt*, pr. t. *bè-hèm khordèni èvza'i dèvlèt*, *a. اختلال* *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ighlichach*; — changement, *a. تغییر* *tèghyir*, تغییر *tèghèiyour*, pr. t. *tèghèiyur*, pl. تغییرات *tèghèiyourat*, تبذل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

RÉVOLUTIONNAIRE, *s. m.*, شورش کننده *chourèch-kou-nèndè*, اختلال انگیز *èkhtèlal-ènguiz*, pr. t. *ikhtilal-ènguiz*, *a. مفسد* *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

RÉVOLUTIONNER, *v. a.*, شورش برپا کردن *chourèch bèr pa*

kèrdèn, انگیختن شورش *chourèch ènguikhtèn*, افساد کردن *èfsad kèrdèn*.

REVOMIR, v. a. vomir de nouveau, V. VOMIR.

RÉVOQUER, v. a. destituer, عزل کردن *'èzl kèrdèn*, pr. t. *'azl kièrdèn*, معزول کردن *mè'èzoul kèrdèn*; — annuler, باطل کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*, pr. t. *batil kièrdèn*; — révoquer en doute, متشکک بودن *chèk dachtèn*, متشکک داشتن *moutèchèkkèk boudèn*, شبهه داشتن *cheubhè dachtèn*.

REVU, E, adj., تصحیح شده *droust-choudè*, درست شده *tèshih-choudè*.

REVUE, s. f., تفتیش *rècidègui*, واری *varèci*, a. تفتیش *tèftich*; — inspection des troupes, سان قشون *sané gouchoun*.

RÉVULSIF, IVE, adj. terme de médecine, بر گرداننده *bèr guèrdanèndè*, pr. t. *bèr guirdanèndè*, a. صارف *sarèf*, pr. t. *sarif*.

RÉVULSION, s. f., بر گشتن *bèr guècht*, بر گشتن *bèr guèchtèn*, a. انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, تحویل المواد *tèh-vil-oul-mèvad*.

REZ-DE-CHAUSSEE, s. m., روی زمین *roui zèmin*, a. وجه الارض *vèdjih-oul-èrz*, pr. t. *vèdjih ul-arz*.

RHABILLAGE, s. m. correction insuffisante d'un mauvais ouvrage, گل مالی *guèl-mali*, pr. t. *guil-mali*, a. مرمت *mèrèmmèt*.

RHABILLER, v. a. habiller de nouveau, V. HABILLER; — il signifie aussi raccommoder, درست کردن *droust kèr-*

dèn, كرن, گیل مالی guèl-mali kèrdèn, pr. t. guil-ma'li kièrdèn.

RHAPONTIC, s. m. plante, V. RHUBARBE.

RHÉTEUR, s. m., a. اهل علم کلام èhlé 'èlmé kèlam, pr. .
èhli 'ilmi kièlam, اهل علم بیان èhlé 'èlmé bèyan, pr. .
èhli 'ilmi biyan.

RHÉTORICIEN, s. m., a. معلم علم کلام mou'èlléme 'èlmé ki-
lam, pr. t. mu'allimi 'ilmi kièlam, معلم علم بیان mou'è-
lémé 'èlmé bèyan, pr. t. mu'allimi 'ilmi biyan.

RHÉTORIQUE, s. f., a. علم کلام 'èlmé kèlam, pr. t. 'ilmi ki-
lam, علم بیان 'èlmé bèyan, pr. t. 'ilmi biyan.

RHINOCÉROS, s. m., کَرگَدَن kèrguèdèn, a. قاتل الغیل qatèl-
oul-fil, pr. t. qatil-ul-fil.

RHODODENDRON, s. m., خَرزَه khèr-zèhrè, a. نجس الغار chèdjèr-oul-ghar.

RHODOMEL, s. m., گُل سِرَخ ènguèbiné goulé sourkl-

RHOMBE, s. m., a. معين mou'in.

RHOMBOÏDE, s. m. parallélogramme oblique, a. نبييه بالمعين chèbih bèl-mou'in.

RHUBARBE, s. f., رِيوند چينى rivendé tchini; — rhubarb-
des moines ou rhapontic, رِيواس rivas, a. اخليج èkh-
lidj, pr. t. akhlidj.

RHUE, s. m., روم roum.

RHUMATISMAL, E, adj., متعلق بَدرد مفاصل moutè'èllèq bè
dèrdé mèsacèl.

RHUMATISME, s. m., درد مفاصل dèrdé mèsacèl, a. وجع
ريج vèdjè'oul-mèsacèl, pr. t. vèdja'-ul-mèsacil, رِيح
طيار rihé tèiyar, pr. t. rihi taiyar.

RHUME, s. m., a. زكام *zoukam*, pr. t. zukiam, نزله *nèzlè*,
pr. t. *nuzlè*.

RHUS, s. m. sumac, V. SUMAC.

RHYTHME, s. m., a. cadence, وزن *vèzn*, pl. اوزان *oouzan*, pr.
t. *èvzan*.

RHYTHMIQUE, adj. des 2 g., a. وزنی *vèzni*.

RIANT, E, adj., رو خنده *khèndè-rou*, خندان *khèndan*, a.
بشاش *bèchchach*, بسیم *bècim*.

RIBAMBELLE, s. f., قطار *qètar*.

RIBAUD, E. adj. en parlant d'un homme, باز جنده *djèndè-
baz*; — en parlant d'une femme, جنده *djèndè*, a.
فاحشه *fahèchè*, قحبه *qèhbè*, pr. t. *qahpè*, V. PROS-
TITUÉE.

RIBAUDERIE, s. f., باز جنده *djèndè-bazi*.

RIBOTE, s. f., a. عیش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-
u-'ichrèt*.

RIBOTER, v. n., (familier), عیش و عشرت کردن *'èich-ou-
'èchrèt kèrdèn*.

RIC-A-RIC, adv., (terme familier) avec une exactitude ri-
goureuse, همین و بس *hèmin ou-bès*.

RICANEMENT, s. m., زهر خند *zèhr-khènd*, a. مهانف *mèha-
nèfè*.

RICANER, v. n., زهر خند کردن *zèhr-khènd kèrdèn*.

RICANERIE, s. f. V. RICANEMENT.

RICANEUR, EUSE, s., زهر خند کننده *zèhr-khènd-kounèndè*,
a. مهانف *mèhanèf*, pr. t. *mèhanif*.

RIC(HAR), s. m., بغایت توانگر *bè-ghayèt tèvanguèr*, خیلی
دولتمند *khèili dooulètmènd*.

RICHE, adj. des 2 g., توانگر *tèvanguèr*, دولتمند *dooulèt-mènd*, a. غنى *ghèni*; — en parlant d'un pays, آبادان *âbadan*, آباد *âbad*, a. معمور *mè'émour*, pr. t. *ma'mour*; — une langue riche, زبان وسیع *zèbané vèci'*, زبان *zèbané fècih*; — d'un grand prix, گران بها *guè-ran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذیقیمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*.

RICHEMENT, adv., با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*, با شکوه *ba chekouh*, pr. t. *ba choukouh*, باحتشام *bè-èhtècham*, pr. t. *bè-ihitcham*.

RICHESSSE, s. f., توانگری *tèvanguèri*, دولتمندى *dooulèt-mèndi*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*, ثروت *sèrvèt*, مال *mal*; — état prospère, آبادى *âbadi*; — abondance, فراوانى *fèravani*, pr. t. *firavuni*, a. برکت *bèrèkèt*, pr. t. *bèrè-kièt*; — la richesse d'une langue, وسعت زبان *vous'ètè zèban*, pr. t. *vus'ati zèban*.

RICIN, s. m., ou Palma-christi, بيدنجير *bidèndjir*, vulg. روغن گرجك *guèrtchèk*; — huile de ricin, روغن بيدنجير *rooughèné bidèndjir*, pr. t. *roughèni bidèndjir*, vulg. روغن چراغ *rooughèné tchèragh*, pr. t. *roughèni tcharagh*.

RICOCHE, s. m., روى سنگى *djèstèné sèng roui âb*.

RIDE, s. m., اشكنه *èchkènè*, آرنك *âjèng*, چين *tchîn*, a. غضن *ghèzn*, pr. t. *ghizn*, pl. غضين *ghouzoun*.

RIDEAU, s. m., پرده *pèrdè*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, ستر *sètr*.

RIDER, v. a., چين چين کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*; — se

rider, چین چین شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — ridé, e, چین شده *tchîn-tchîn choudè*, چین شده *èchkènè-choudè*.

RIDICULE, adj. des 2 g., تمسخر چایان *chayané tèmèskhour*, سزاوار استهزا *sèzavaré èstèhza*, pr. t. *sèzavari istihza*, واجب خندنی *khèndèni*, pr. t. *khandèni*, ا. واجب هجو *vadjèb-oul èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*, هجو *hèdjv*; — tourner en ridicule, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — ridicule, s. m., مسخرگی *mès-khèrègui*, pr. t. *maskharagui*, ا. سخریه *soukhriyè*.

RIDICULEMENT, adv., ریشخندی *èz rouï rich-khèndi*, از روی استهزا *èz rouï tèmèskhour*, از روی تمسخر *rouï èstèhza*.

RIDICULISER, v. a., هجو *tèmèskhour kèrdèn*, تمسخر کردن *hèdjv kèrdèn*, استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*.

RIEN, s. m., هیچ *hitch*, a. لا شی *la chèi*; — ce n'est rien, چیزی نیست *tchizi nist*; — il n'y a rien, هیچ ندارد *hitch nè-darèd*, چیزی ندارد *tchizi nè-darèd*, چیزی نیست *tchizi nist*; — je ne dis rien, چیزی نمیگویم *tchizi nè-mi-gouyèm*.

RIEUR, EUSE, s. qui rit, خنده کننده *khèndè-kounèndè*, a. خنده *zèhhak*, pr. t. *zahhak*; — qui aime à rire, دوست *khèndè-doust*.

RIGIDE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, a. متصلب *moutècèllèb*, pr. t. *mutèçallib*.

RIGIDEMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*.

- RIGIDITÉ**, s. f., سختی *sèkhti*, a. صلابت *sèlabèt*.
- RIGOLE**, s. f., فرکن *fèrkèn*, جوی *djouï*, راه آب *rahé âb*, pr. t. *rahi âb*.
- RIGORISME**, s. m., سختی در دین *sèlabèt dèr dîn*, سختی در دین *sèkhti dèr dîn*, a. صلابت دینیّه *sèlabèté diniyè*, pr. t. *salabèti diniyè*.
- RIGORISTE**, s. m., سخت در اصول دین *sèkht dèr ouçoulé dîn*, a. متصلب فی الدین *mutècèllèb-fid-dîn*, pr. t. *mutèçallib-fid-dîn*.
- RIGOREUSEMENT**, adv., بشدت *bè-sèkhti*, بشدت *bè-chèd-dèt*, a. شدیداً *chèdidèn*.
- RIGoureux**, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*.
- RIGUEUR**, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.
- RIMAILLER**, v. n., کردن قافیه بندی *qafiè-bèndi kèrdèn*.
- RIMAILLÉUR**, EUSE, s., شاعر بی پا قافیه بند *qafiè-bènd*, *cha'èré bi pa*.
- RIME**, s. f., سرواده *sèrvadè*, a. قافیه *qafiè*, pl. قوافی *qèvafi*, pr. t. *qavafi*.
- RIMER**, v. n., مقفی بودن *qafiè dachtèn*, مقفی بودن *mou-qèffa boudèn*, pr. t. *muqaffa houdèn*, سرواده داشتن *sèrvadè dachtèn*; — v. a. faire des vers, mettre en vers, بنظم آوردن *ch'èr goftèn*, pr. t. *chi'r gouftèn*, بè-nèzm àvourdèn; — rimé, e, دار سرواده *sèrvadé-dar*, (il est devenu vieux) قافیّه دار *qafiè-dar*, a. مقفی *mouqèffa*, pr. t. *muqaffa*.
- RIMEUR**, s. m. V. RIMAILLÉUR.

RINCER, v. a. en parlant de verres, توی آب کشیدن *touï āb kèchidèn*, شستن *choustèn*.

RINÇURE, s. f., آب ظرف شسته *tchèrk-āb, ābè zèrfé choustè*.

RIPOSTE, s. f., پاسخ *paçoukh*, ا. جواب *djèvab*.

RIPOSTER, v. n. et a., پاسخ دادن *pacoukh dadèn*, جواب دادن *djèvab dadèn*.

RIRE, v. n., خنده کردن *khèndidèn*, *khèndè kèrdèn*; — se pâmer de rire, غش کردن *èz khèndè ghèch kèrdèn*; — rire aux éclats, قهقهه کردن *qèhqèhè kèrdèn*, pr. t. *qahqaha kièrdèn*; — plaisanter, خندانیدن *choukhi kèrdèn*; — faire rire, خندانیدن *khèndandèn*, خندانیدن *khèndanidèn*; — se rire de quelqu'un (se moquer de lui), ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

RIRE, RIS, s. m., خنده *khèndè*, ا. ضحك *zèhk*, pr. t. *zihk*, ou *zakh*.

RISÉE, s. f., مردم خنده *khèndèyé mèrdoum*; — devenir la risée du monde. باعث خنده مردم شدن *ba'ècé khèndèyé mèrdoum choudèn*.

RISIBILITÉ, s. f., خنده *qouvveyé khèndè*.

RISIBLE, adj. des 2 g. qui a la faculté de rire, (peu usité dans ce sens) خنده کننده *khèndè-kounèndè*, ا. ضاحك *zahèk*, pr. t. *zahik*; — qui est propre à faire rire, خنده *khèndè-āver*, خنداننده *khènc'anèndè*; — digne de moquerie, ریشخند کردن *rich-khènd-kèrdèn*, ا. واجب *vadjèb-oul-èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*.

RISQUABLE, adj. des 2 g., بمخاطره انداختنى *bè-moukhatèrè èndakhtèni*.

RISQUE, s. m., a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاضه *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatara*.

RISQUER, v. a., بمخاطره انداختن *bè-moukhatèrè èndakh-tèn*; — se risquer, خودرا بمخاطره انداختن *khoud-ra bè-moukhatèrè èndakhtèn*.

RISSOLÉ, s. m., گوشت پخته *gouchté bèrèchté*.

RISSOLER, v. a., پخته کردن *bèrèchté kèrdèn*.

RIT ou RITE, s. m., (usité surtout au pluriel RITES) cérémonies religieuses, آیین *âyîn*, a. منسك *mènsèk*, pl. مناسك *mènacèk*, pr. t. *mènacik*.

RITUALISTE, s. m., کتاب آیین نویس *kètábé âyîn-nèvis*, a. مؤلف کتاب مناسك *mou'èllèfé kètábé mènacèk*, pr. t. *mu'èllifî kitabi mènacik*.

RITUEL, s. m., a. کتاب مناسك *kètábé mènacèk*, pr. t. *kitabî mènacik*.

RIVAGE, s. m. bord de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, لب دریا *lèbé dèria*, ساحل دریا *sahèlè dèria*, pr. t. *sahili dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahl*.

RIVAL, E, s., همخواه *hèm-khah*, همطلب *hèm-tèlèb*, a. رقیب *rèqib*, pr. t. *raqib*, pl. رقبا *rouqèba*.

RIVALISER, v. n., دعوی برتری کردن *dè'èvîi bèr-tèri kèrdèn*, تفاضل کردن *tèfazoul kèrdèn*, رقیب شدن *rèqib choudèn*.

RIVALITÉ, s. f., a. رقابت *rèqabèt*.

RIVE, s. f. V. RIVAGE.

RIVER, rabattre la pointe d'un clou v. a., پرچین کردن *pèrtchîn kèrdèn*.

RIVERAIN, s. m., ساحل نشین *sahèl-nèchîn*.

RIVIÈRE, s. f., رود *roud*, رودخانه *roud-khanè*, a. نهر *nèhr*, pl. انهار *ènhâr*.

RIXE, s. f., ستیز *sètiz*, ستیزه *sètizè*, غوغا *ghoouggha*, pr. t. *ghavgha*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'*, pr. t. *munaza'a*, دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*; — débat, کشاکش *kècha-kèch*, a. مجادله *moudjadèlè*, مناقشه *mounaqèchè*.

RIZ, s. m., برنج *brèndj*, pr. t. *birîndj*; — riz brut, شلتوک *chèltouk*, a. رز *rouzz*.

RIZIÈRE, s. f., برنجزار *brèndj-zar*, شلتوک *chèltouk*; — dans le Ghilan, برنجار *brèndjar*, بیدجار *bèdjar*.

ROB, s. m., a. رت *roubb*, pl. روب *rouboub*.

ROBE, s. f. habit de femme, رخت زنانه *rèkhtè zènanè*, pr. t. *rakhti zènanè*, زيرجامه زنانه *zir-djamèyé zènanè*, اثواب *toumban*, a. ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. ائواب *èsvab*, ثياب *siab*, لباس *lèbas*, pr. t. *libas*, pl. البسه *èl-bècè*, pr. t. *èlbicè*, كسوه *kèsvè*, pr. t. *kisvè*; — les gens de robe, V. MAGISTRAT.

ROBIN, s. m. V. TAUREAU.

ROBINET, s. m., شیر *chir*, a. مخرق *mèkhrèq*, pl. مخارق *mèkharèq*, pr. t. *mèkhariq*.

ROBORATIF, IVE, adj., qui fortifie, a. مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*, pl. مقویات *mouqèvviat*, pr. t. *mouqavviat*, V. FORTIFIANT.

ROBUSTE, adj. des 2 g., توانا *tèvana*, تنومند *tènoumènd*,
قوی بنیه *qèvi-bouniè*.

ROC, s. m., سنگ خارہ *khèrsèng*, سنگ خارہ *sènguè kharè*,
a. صخرہ *sèkhrèt*, pr. t. *sakhrèt*, pl. صخرات *sèkhrat*,
pr. t. *sakhrat*.

ROCAILLE, s. f., ریزہ سنگ *sènguè rizè*.

ROCAILLEUR, s. m., سازندہ اسباب از ریزہ سنگ *sazèndèyè*
èshab èz sènguè rizè.

ROCAILLEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng lakh*.

ROCAMBOLE, s. f., espèce d'ail doux, سیر کوهی *siré*
kouhi.

ROCHE, s. f. V. ROC.

ROCHER, s. m. V. ROC.

ROCHEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

ROCOCO, adj. et s. m., (familier), رسم قدیم *rèsmé qèdim*.

RÔDER, v. n., ضواف گردیدن *guèrdidèn*, گشتن *guèchtèn*,
کردن *tèvaf kèrdèn*.

RÔDEUR, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, pr. t.
guirdèch-kunèndè, شب گرد *chèb-guèrd*.

RODOMONT, s. m., باد پیران *bad-pèr*, باد پیر *bad-pèr*,
bad pèrran, لافزن *laf-zèn*, a. فیتاش *fèiyach*, pr. t. *fiyach*,
فشار *fèchchar*.

RODOMONTADE, s. f., باد پیری *bad-pèri*, لاف زنی *laf-zèni*,
فشار *fèchr*.

ROGATIONS, s. f. pl. دعای مردم *do'ai*
mèrdoum, دعای خلق *do'ai khèlq*, a. مناجات *mouna-*
djat, pr. t. *munadjat*.

ROGATOIRE, adj. des 2 g. (commission rogatoire), حوالہ

حاکم بحاکم دیگتر *hèvalèyé heukmé hakém bè-ha-kémé diguèr*.

ROGATON, s. m. reste de viande, گوشت پس مانده *gouchté pès-mandè*; — fig papier inutile objet de rebut, بی مصرف *bi mèsrèf*.

ROGNE, s. f., gale invétérée, گز *guèr*, a. جرب مزمن *djèrbé mouzmèn*, pr. t. *djèrbi muzmîn*.

ROGNE-PIED, s. m., سوتراش *soum-tèrach*, pr. t. *sum-tè-rach*, سونتراج *sontradj*.

ROGNER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, کنار تراشیدن *kènar tèrachiden*.

ROGNEUR, s. e., پولتراش *poul-tèrach*, پول بر *poul-bour*.

ROGNEUX, EUSE, adj. qui a la rogne, جربدار *djèrèb-dar*.

ROGNON, s. m., کلبه *koulbè*.

ROGNONNER, v. n. grommeler, V. GROMMELER.

ROGNURE, s. f., تراشه *tèrachè*, براده *bouradè*.

ROGOMME, s. m. eau de vie, V. EAU DE VIE.

ROGUE, adj. des 2 g., a. متکبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مغرور *mèghr'our*, pr. t. *maghrour*.

ROI, s. m., شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, شهریار *chèhriar*, خدیو *khèdiv*, a. ملک *mèlèk*, pr. t. *mèlik*, pl. ملوک *moulouk*, سلطان *soultan*, pr. t. *sultân*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

ROIDE OU RAIDE, adj. des 2 g., سفت *sèft*, خشک *khochk*, کشیده *kèchidè*.

ROIDEUR OU RAIDEUR, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, سفتی *sèfti*.

ROIDIR OU RAIDIR, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سفت کردن

sèft kèrdèn; — v. n. et se raidir, کشید شدن *kèchidè choudèn*, سخت شدن *sèft choudèn*.

RÔLE, s. m. liste, آوارè *avarè*, a. فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrîst*, دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatîr*, جریدè *djèridè*, pl. جراید *djèrayèd*, pr. t. *djèraîd*; — feuillet d'écriture, a. ورقه *verèqè*, pr. t. *varuqa*, ورق *verèq*, pr. t. *varaq*, pl. اوراق *ouraq*, pr. t. *èraq*; — rôle d'acteur, نسخه شبیه آورنده *nouskhèyé chèbih-àvèrèndè*; — à tour de rôle, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, pr. t. *nèvhè-bè-nèvhè* بنوبه *bè-nooubè*, a. بالمناوبه *bèl-mounavebè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — au fig. bien jouer son rôle, درست از عهد بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, درست *droust djoumbidèn*, pr. t. *drust djunbidèn*, اوستادی کردن *oustadi kèrdèn*.

ROMAIN, e, s. et adj., رومایی *roumayî*; — l'Eglise Romaine, کاتولیک آیین *ayiné katoulîk*.

ROMAINE, s. f. balance, قیاس *qèpan*; — espèce de salade, کاهو *kahou*.

ROMAN, s. m., معشوق و حاکایت *hèkayètè 'achèq-ou-mè'èchouq*, افسانه *èfsanè*.

ROMANCE, s. f., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*.

ROMANCIER, s. m., نویس افسانه *èfsanè-nèvis*.

ROMANESQUE, adj. des 2 g., افسانه گونه *èfsanè-gounè*, t. p. مثال گونه *mèçal-gounè*, pr. t. *maçal-guiounè*.

ROMANESQUEMENT, adv., بصورت افسانه *bè-sourètè èfsanè*.

ROMARIN, s. m., a. اکلیل الجبل *èklîl-oul-djèbèl*.

ROME, capitale de l'Italie, روم *roum*, روما *rouma*.

ROMPEMENT, s. m. de tête, درد سر *dèrdé sèr*.

ROMPRE, v. a., شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*, خرد کردن *khourd kèrdèn*; — au fig. rompre ses chaînes, رهیدن *rèhidèn*, خود را خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, pr. t. *khod-ra khèlas kièrdèn*, نجات یافتن *nèdjat yaftèn*; — détruire, annuler, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, pr. t. *qat' kièrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — rompre l'amitié, قطع دوستی کردن *qèt'é dousti kèrdèn*, pr. t. *qat'i dusti kièrdèn*, قطع موقت کردن *qèt'é mèvèddèt kèrdèn*; — rompre un traité, نقض عهد کردن *nèqzè 'èhd kèrdèn*, pr. t. *naqzi 'ahd kièrdèn*; — v. n., ترک علفه کردن *tèrké 'èlaqè kèrdèn*; — se rompre, شکسته شدن *chèkèstè choudèn*, pr. t. *chikièstè choudèn*, شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*; — s'accoutumer, عادی شدن *'adèt kèrdèn*, عادی شدن *'adi choudèn*; — rompu, e, شکسته *chèkèstè*, pr. t. *chikièstè*; — détruit, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, باطل *batèl*, pr. t. *batil*.

RONCE, s. f., درخت تمش *dèrèkhté tèmèch*, تمش *tèmèch*, vulg. تمشک *tèmèchk*, a. علیف *'èliq*, pr. t. *'aliq*; — au figuré, en parlant d'un chemin plein de ronces, خارزار *khar-zar*.

ROUND, e, adj., گرد *guèrd*, pr. t. *guird*, گرد *guèrdè*, a. مدور *moudèvèr*, مستدیر *mustèdèr*, pr. t. *mustèdir*.

ROUND, s. m., چنبر *tchèmbèr*, a. دایره *daïrè*, pl. دوائر *dèvayèr*, pr. t. *dèvaïr*.

RONDE, s. f., گزمه *guèzmè*.

RONDEAU, s. m., a. قصیده *qècidè*.

RONDELET,ETTE, adj., گندله *goundoulè*, تنقله *touqoulè*.

RONDELLE, s. f., سپر کوچک *sèpèré koutchèk*.

RONDEMENT, adv. uniment, هموار *hèm-var*; — promptement, زود *zoud*, جلد *djèld*; — franchement, sans façon, بی تکلیف *bi tèklif*, بی تکلیفانه *bi tèklifanè*, بیساخت *bè-bèçatèt*.

RONDEUR, s. f., گرد بودن *guèrd boudèn*, گردی *guèrdi*, a. استداره *èstèdarè*, pr. t. *istidarè*, کرویّت *kourèviyèt*; — la rondeur de la terre, کرویّت زمین *kourèviyètè zèmin*, گرد بودن زمین *kourèvi boudènè zèmin*, *guèrd boudènè zèmin*.

RODIN, s. m. bois rond à brûler, چوب گرد *tchoubé guèrdè*.

ROD-POINT, s. m., جای گرد *djaï guèrdè*.

RONFLANT, e, adj. bruyant, با طمطراق *ba toumtouraq*.

RONFLEMENT, s. m., کرش *kèrèch*, بختست *boukhkhoust*, خراک *khèrak*, خراخرا *khèrakhèr*, خرخر *khèr-khèr*, a. غطیط *ghètit*, pr. t. *ghatit*, فح *fèkhkh*.

RONFLER, v. n., بختستن *boukhkhoustèn*, کرش کردن *kèrèch kèrdèn* (plus usité) خراخرا کردن *khèrakhèr kèrdèn*, خرخره کردن *khèrkhèrè kèrdèn*.

RONFLEUR, EUSE, s., کرش کننده *kèrèch-kounèndè*, خرخره کننده *khèrkhèrè-kounèndè*, a. فحاک *fèkhkhakh*, غطط *ghèttat*, pr. t. *ghattat*.

RONGER, v. a., خاییدن *khayidèn*, جویدن *djèvidèn*.

RONGEUR, EUSE, adj., خاینده *khayèndè*, a. آکل *èkkal*, pr. t. *èkkial*; — au fig. le ver rongeur, دغدغه درون *dègh-dèghèyé dèroun*, دغدغه قلب *dèghdèghèyé qèlb*, pr. t. *daghdaghaï qalb*, حسرت درون *hèsrètè dèroun*, pr. t. *hasrèti dèroun*.

ROQUET, s. m., سڱى كوچك *sègué koutchèk*.

ROQUETTE, s. f. (plante), تير تيزك *tèrè-tizèk*, كيكيش *kikich*,
t. p. كيگير *kiguir*, جر جر *djèrdjèr*, pr. t. *djirdjir*. a.
جر جير *djirdjir*.

ROSAGE ou ROSAGINE, ou oléandre, V. LAURIER-ROSE.

ROSAIRE, s. m., a. تسبيح *tèsbih*.

ROSAT, adj. des 2 g. vinaigre rosat, سرکه گل سرخ *sèrkèyé*
goulé sourkh.

ROSÂTRE, adj. des 2 g., رنگ گل سرخ *rèngué goulé sourkh*,
گولی *gouli*, a. وردی *vèrdi*.

ROSBIF, s. m., کباب گوشت گاو *kèbabé gouchté gaou*, pr. t.
kièbabî guchti gav.

ROSE, s. f., گل سرخ *goulé sourkh*, a. ورد *vèrd*. pl. ورا *vè-*
rad, اوراد *ourad*, pr. t. *èvrad*.

ROSE, adj. des 2 g., گلغام *goul-fam*, گولی *gouli*, رنگ *goul-rèng*, pr. t. *gul-rèng*, لعفام *lè'èlfam*, pr. t. *la'al-*
fam, گلگون *goul-goun*, pr. t. *gul-gun*; — s., رنگ گل *rèngué goulé sourkh*, pr. t. *rèngui guli sourkh*.

ROSÉ, E, adj. V. ROSE, adj.

ROSEAU, s. m., نی *nèi*, نای *naï*.

ROSÉE, s. f., شبنم *chèb-nèm*, زاله *jalè*.

ROSERAIIE, s. f., گلزار *goul-zur*, pr. t. *gul-zar*, گلستان *gou-*
lèstan, pr. t. *gulistan*.

ROSETTE, s. f. petite rose, گل سرخ كوچك *goulé sourkhé*
koutchèk; — encre rouge, سرگب *mourèkkèbè*
sourkh; — décoration, روزت *rosèt*, گره بافته *guirèhé* *baftè ké 'elamèt-ni-*
chan èst.

ROSIER, s. m., درخت گل سرخ *dèrèkhté goulé sour'kh*, a.
شجر الورد *chédjèr-oul-vèrd*.

ROSSE, s. f., يابو *yabou*.

ROSSER, v. a., ساخت زدن *sèkht zèdèn*, کوتک *keutèk zèdèn*.

ROSSIGNOL, s. m., هزار داستان *hèzar dastan*, pr. t. *hèzar dacitan*, a. بلبل *boulboul*, pr. t. *bulbul*, pl. بلابل *bèla-bèl*, pr. t. *bèlabil*, عندليب *'èndèlib*, pr. t. *'andèlib*, pl. عنادل *'ènadèl*, pr. t. *'anadil*.

ROSSOLIS, s. m. liqueur, a. عنبريه *'embèriyè*, pr. t. *'an-bèriyè*.

RÔT, s. m. rôti, V. RÔTI.

ROT, s. m., آروغ *àrough*; — faire un rot, آروغ زدن *àrough zèdèn*.

ROTATION, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, حرکت *hèrèkètè* بر مرکز خود *bèr mèrkèzé khoud*, pr. t. *hèrèkièti bèr mèrkièzi khod*, a. دوران *doouran*, pr. t. *dèvràn*; — mouvement de rotation, a. حرکت دوریه *hèrèkètè doou-riyè*, pr. t. *harékéti dèvriyè*.

ROTER, v. n., آروغ زدن *àrough zèdèn*.

RÔTI, s. m., کباب *kèbab*.

ROTIN, s. m. plante, هندی *nèiï hèndi*.

RÔTIE, v. a., بریان کردن *bèrian kèrdèn*, pr. t. *burian kièr-dèn*, کباب شدن *kèbab kèrdèn*; — v. n., کباب کردن *kèbab choudèn*, سوختن *soukhtèn*; — rôti, e, بریان شده *bèrian-choudè*, کباب شده *kèbab-choudè*.

RÔTISSERIE, s. f., کباب پزی *doukkané kèbab-pèzi*, pr. t. *dukkiani kièbab-pèzi*.

RÔTISSEUR, SE, s., کباب پز *kèbab-pèz*.

RÔTISSOIRE, s. f., کبابپزی اوجاق *oudjaqé kèbab-pèzi*, pr. t. *odjaqi kèbab-pèzi*.

ROTONDE, s. f., کلاه فرنگی *koulah-frèngui*, مدور بنای *bènaï moudèvrèr*.

ROTONDITÉ, s. f. V. RONDEUR.

ROTULE, s. f., a. رصف *rèzf*.

ROTURE, s. f., فرومایگی *fourou-mayègui*, a. سفالت النسب *sèfalèt-oun-nècèb*.

ROTURIER, ÈRE, adj., فرومایه *fourou-mayè*, a. دنی النسب *dèniï-oun-nècèb*.

ROTURIÈREMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, هوامانه *èvamanè*.

ROUAGE, s. m., چرخها *tchèrkha*.

ROUAN, adj. m. cheval rouan, dont le poil est mêlé de gris, de blanc et de bai, چپار اسب *èspé tchèpar*, pr. t. *èspi tchapar*, اسب ابرش *èspé èbrèch*.

ROUANE, s. f., t. p. دامغه *damghè*, pr. t. *damgha*.

ROUANNER, v. a., دامغه زدن *damghè zèdèn*, pr. t. *damgha zèdèn*, بداغ نشان کردن *bè-dagh nèchan kèrdèn*, pr. t. *bè-dagh nichan kièrdèn*.

ROUCOULEMENT, s. m., بغبغو *bèghbèghou*, a. روح الحمام *rouh-oul-hèmam*.

ROUCOULER, v. n., بغبغو کردن *bèghbèghou kèrdèn*.

ROUE, s. f., غلتک *ghèltèk*, چرخ *tchèrkha*.

ROUÉ, E, adj. qui a subi le supplice de la roue, بچرخه شده *bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èn-dakhtè-choudè*; — roué de coups, کورتک خورده *koutèk-*

khourdè, pr. t. *keutèk-khordè*; — roué de fatigue, *khèili khèstè*.

ROUELLE, s. f., *تکّه گُردّه tèkèyé guèrdè*.

ROUER, v. a. infliger le supplice de la roue, *بچرخه bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èndakhtèn*; — rouer de coups, *بشدت کُرتک bè-chèddèt kou-tèk zèdèn*, pr. t. *bè-chiddèt keutèk zèdèn*; — au fig. être roué de fatigue, *کوفته شدن kouftè choudèn*, *زیاد خسته ziad khèstè choudèn*.

ROUET, s. m., *چرخه tchèrkhè*, *کلابه kèlabè*, *کلافه kèlafè*, a. *دولاب doulab*.

ROUGE, s. m., *رنگ سرخ rènguè sourkh*, a. *لُون احمر loounè èhmèr*, pr. t. *lèvni ahmèr*; — fard, *غازه ghazè*, *سرخآب sourkh-âb*.

ROUGE, adj. des 2 g., *سرخ sourkh*, *گولفام goul-fam*, pr. t. *gul-fam*.

ROUGEÂTRE, adj. des 2 g., *مایل سرخی mayèl bè-sourkhi*, a. *احمرانی èhmèrani*.

ROUGAUD, e, adj., *سرخ چهره sourkh-tchèhrè*.

ROUGEOLE, s. f., *سرخچه sourkhtchè*, *سرخک sourkhèk*, a. *حصبه hèsbè*, pr. t. *hasba*.

ROUGET, s. m., *سرخ ماهی mahiè sourkh*, *سرخ ماهی sourkh-mahi*.

ROUGEUR, s. f., *سرخى sourkhi*, a. *حمرة houmrèt*.

ROUGIR, v. a., *قرمز رنگ سرخ rènguè sourkh zèdèn*, *قرمز کردن qèrmèz kèrdèn*, pr. t. *qirmiz kièrdèn*; — v. n., *سرخ شدن sourkh choudèn*, *قرمز شدن qèrmèz choudèn*; — avoir honte, *خجالت کشیدن khèdjalèt kè-*

chidèn, pr. t. *khadjalèt kèchidèn*, حيا کردن *hèya kèr-dèn*; — faire rougir de honte, خجالت دادن *khèdja-lèt dadèn*, خجل کردن *khèdjèl kèrdèn*.

ROUILLE, s. f., زنگی *jèng*, زنگ *zèng*, زنگار *zèngar*, موریانه *mourianè*.

ROUILLE, e, adj., زنگ زده *zèng-zèdè*, زنگی گرفته *zèng-guèrèftè*, pr. t. *zèng-guiriftè*, خورد موریانه *khourdè*, pr. t. *murianè-khordè*.

ROUILLER, v. a., زنگ زدن *zèng zèdèn*; — se rouiller, زنگی گرفتن *zèng guèrèftèn*.

ROUILLEUX, EUSE, adj., زنگی موریانه *mourianè-rèng*.

ROUILLURE, s. f., زنگ *jèng*, موریانه *mourianè*, زنگ *zèng*.

ROUIR, v. a., (se dit du chanvre), کنودان خیسانیدن *ko-noudan khiçanidèn*.

ROULAGE, s. m. facilité de rouler, سهولت گردش کالسکه *souhoulètè guèrdèché kalèskè*, pr. t. *suhoulèti guirdèchi kialèskè*; — transport des marchandises, حمل و نقل *hèml-ou-nèqlè èmtè'è ba guèrdounè*, pr. t. *haml-u-naqli èmtè'è ba guirdunè*.

ROULANT, e, adj., گردان *guèrdan*, pr. t. *guirdan*, غلطان *ghèltan*, pr. t. *guiltan*.

ROULEAU, s. m., لوله *loulè*, a. طومار *toumar*, pl. طوامیر *tè-vamir*; — cylindre, گردنه *guèrdènè*, وردنه *verdènè*, a. محلاج *mèhladj*, pr. t. *mihladj*; — rouleau de lingère, کدین *koudinè*, کدینگی *koudèng*; — de jardinier, غلتبان *ghèltè-ban*, بام غلطان *bam-ghèltan*, a. ملّاسه *mèllacè*.

ROULEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, غلط *ghèlt*.

ROULER, v. a., غلطانیدن *ghèltanidèn*, pr. t. *guiltanidèn*, گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*; — plier en rond, لوله کردن *loulè kèrdèn*; — se rouler, خود را غلطانیدن *khoud-ra ghèltanidèn*, pr. t. *khod-ra ghiltanidèn*; — v. n. غلطیدن *ghèltidèn*.

ROULETTE, s. f., چرخ کوچک *tchèrkhek*, چرخک *tchèrkhé koutchèk*.

ROULEUR, s. m., شیشهٔ تاک *chèpèchèyé tak*.

ROULIER, s. m., کرایه دهندهٔ گردونه *kèrayè-dèhèndèyé guèrdounè*.

ROULIS, s. m., حرکت کشتی از راست بچپ و بر عکس *hèrèkète kèchti èz rast bè-tchèp-ou-bèr 'èks*.

ROUPIE, s. f., چکهٔ بینی *tchèkèyé bini*.

ROUPILLER, v. n., چرت زدن *chort zèdèn*, sommeiller (terme familier) پینکی کردن *pinèki kèrdèn*.

ROUPILLEUR, **EUSE**, s., چرت زن *tchort-zèn*.

ROUSSÂTE, adj. des 2 g., بزردی مایل *bè-zèrdi mayèl*, pr. t. *bè-zèrdi maïl*.

ROUSSEUR, s. f., زردی *zèrdi*.

ROUSSIR, v. a., زرد گونه کردن *zèrd-gounè kèrdèn*; — brûler légèrement, برشته کردن *bèrèchti kèrdèn*.

ROUTE, s. f., راه *rah*, جاده *djaddè*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, pl. طرق *tourouq*.

ROUTIER, s. m. livre indicateur des chemins, کتاب منازل *kètabè mènazèlè 'èrzé rah*; — celui qui sait bien les routes, بلد *bèlèd*.

ROUTINE, s. f., a. عادت *'adèt*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*, a.

تدرّب بالممارسه *tèdèrroub bèl-mèmarècè*, pr. t. *tèdèrrub bil-mèmarècè*; — faire une chose par routine et non par la science acquise, از روی عادت کردن نه از کاری را از روی عادت کردن نه از روی علم *kari-ra èz rouï 'àdèt kèrdèn nè èz rouï 'èlm*, pr. t. *kiari-ra èz rouï 'àdèt kièrdèn nè èz rouï 'ilm*.

ROUTINER, v. a., از روی عمل یاد دادن *èz rouï 'èmèl yad dadèn*, عادت دادن *'àdèt dadèn*; — se routiner, عادت عادی شدن *'àdi choudèn*.

ROUTINIER, ÈRE, s., از روی عمل کننده *èz rouï 'àdèt 'èmèl-kounèndè*, عادت کرده *'àdèt-kèrdè*, a. عامل بالممارست *'àmèlé bèl-moumarècèt*, pr. t. *'àmili bil-mumarècèt*.

ROUVIEUX OU ROUX-VIEUX, s. m., شیرینه *chirinèk*, شیرین *chirinè*, a. عرّة *'èrrèt*, pr. t. *'arrèt*.

ROUVERIN, adj. m. fer rouverin, آهن پر ترک *àhèné pour tèrèk*.

ROUVRIER, v. a., از نو باز کردن *èz noou baz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv baz kièrdèn*, از نووا کردن *èz noou va kèrdèn*; — se rouvrir, دو باره از نووا شدن *èz noou va choudèn*, دو باره *dou barè va choudèn*; — ouvert, e, دوباره *dou barè va-choudè*.

ROUX, OUSSE, adj., زرد *zèrd*, زرد رنگ *zèrd-rèng*, زردفام *zèrd-fam*, a. اصفر *èsfèr*.

ROYAL, E, adj., پادشاهی *padchahi*, pr. t. *padichahi*, شاهی *chahi*, شهریاری *chèhriari*, pr. t. *chèhèriari*, a. سلطانی *soultani*, pr. t. *sultani*.

ROYALEMENT, adv., بطوریکه شاهان را سزد *bè-toouri-ké chahan-ra sèzèd*, شاهانه *chahanè*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *muloukianè*, پادشاهانه *padchahanè*, pr. t. *padi-chahanè*.

- ROYALISME, s. m., پادشاهى *djanèb-dariï padchah*,
pr. t. *djanib-dariï padichah*.
- ROYALISTE, adj. et s. des 2 g., طرفدار پادشاه *tèrèf-daré padchah*, pr. t. *taraf-dari padichah*, خواهان شاه *kha-hané chah*, pr. t. *khahani chah*.
- ROYAUME, s. m., a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول *dou-vèl*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t. *mè-malik*.
- ROYAUTÉ, s. f., پادشاهى *padchahi*, تاجدارى *tadj-dari*,
a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*.
- RU, s. m., آب راه *rahé àb*, جو *djou*.
- RUADE, s. f., لگد *lèguèd*.
- RUBAN, s. m., نوار *nèvar*, a. شريط *chèrit*, pr. t. *chirit*.
- RUBANIER, IÈRE, s., نوارباف *nèvar-baf*.
- RUBICOND, E, adj., سرخ وى *sourkh-rouï*.
- RUBIS, s. m., a. ياقوت *yaqout*, pl. يواقيت *yèvaqit*, pr. t. *yavaqit*, ياقوت سرخ *yaqouté sourkh*; — rubis-balais, a. لعل *lè'lèl*, pr. t. *la'l*.
- RUBRIQUE, s. f. espèce de terre rouge, گل سرخ *guèlé sourkh*.
- RUCHE, s. f., گواره *guèvarè*, a. کواره *kèvarè*, pl. کورات *kè-varat*.
- RUDE, adj. des 2 g. âpre au toucher, زبر *zèhr*, درشت *droucht*, pr. t. *drucht*, a. احرش *èhrèch*, pr. t. *ahrèch*;
— âpre au goût, تند مزه *tound-mèzè*, pr. t. *tund-mèzè*,
دژن *dèjèn*, a. خشن *khèchèn*, pr. t. *khachîn*; — difficile, دشوار *douchvar*, pr. t. *duchvar*, a. مشکل *mouch-kèl*, pr. t. *muchkil*.

RUEMENT, adv., بشدت *sèkht*, بسختی *bè-sèkhti*, شدت *bè-chèddèt*.

RUESSÉ, s. f., درشتی *sèkhti*, سختی *drouchti*.

RUDIMENT, s. m., (employé surtout au pluriel), a. اصول *ouçoul*, قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

RUDOYER, v. a., سخت گیری *drouchti kèrdèn*, کردن *sèkht-guiri kèrdèn*.

RUE, s. f., کوجه *koutchè*.

RUE, s. f., plante, سداب *sèd-àb*.

RUEILLE, s. f., کوجه کوچک *koutchèyé koutchèk*, pr. t. *kutchèi kutchuk*.

RUER, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se ruer sur quelqu'un, کسی انداختن *khoud-ra bè-roui kèci èndakhtèn*.

RUER, v. n., لگد زدن *lèguèd zèdèn*.

RUFIEU, s. m., (terme bas), لکافکش *djakèch*, جاکش *lè-haf-kèch*.

RUGIE, v. n., غرییدن *ghèrividèn*, غریدن *ghouridèn*, غرییدن *ghourridèn*.

RUGISSANT, e, adj., غریوان *ghèrivan*, غریو کنان *ghèriv-kou-nan*, غران *ghourran*.

RUGISSEMENT, s. m., صدای شبیر *ghèriv*, صدای *sèdai chir*, a. هدیر *hèdir*.

RUINE, s. f. dépérissement, ویرانی *virani*, خرابی *khèrabi*, pr. t. *kharabi*, a. انهدام *ènhèdam*, pr. t. *inhidam*; — endroit ruiné, ویرانه *viranè*; — tomber en ruines, رو بخرابی داشتن *khèrab choudèn*, خراب شدن *rou*

bè-khèrabi dachtèn, pr. t. rou bè-kharabi dachtèn.

RUINER, v. a., ویران کردن *viran kèrdèn*, خراب کردن *khè-rab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se ruiner, خود را خراب کردن *khoud-ra khèrab kèrdèn*, خراب شدن *khèrab choudèn*, منهدم شدن *mounhèdèm choudèn*; — ruiné, e, خراب شده *khèrab-choudè*, ویران شده *viran-choudè*, منهدم شده *mounhèdèm-choudè*, ویران *viran*, a. منهدم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*.

RUINEUX, RUSE, adj. qui menace ruine, روی بانهدام *roui bè-ènhèdam*, pr. t. *roui bè-ènhidam*, مشرف بخرابی *mouchrèf bè-khèrabi*; — qui cause la ruine, باعث *ba'ècè khèrabi*, pr. t. *ba'ici kharabi*, موجب خرابی *mooudjèbè khèrabi*, pr. t. *mèvdjibi kharabi*.

RUISSEAU, s. m., جوی *djou*, جوی *djouï*.

RUISSELANT, e, adj., روان *rèvan*, a. جاری *djari*, سایج *sayèdj*, pr. t. *saïdj*.

RUISSELER, v. n., روان بودن *rèvan boudèn*, روان شدن *rèvan choudèn*, جاری شدن *djari choudèn*.

RUM, s. m., ou mieux RHUM, عرق شکر *'èrèqé chèkèr*, pr. t. *'araqi chèkèr*.

RUMEUR, s. f., گفتگو *goftè-gou*, شایعه *chèmatè*, a. قیل و قال *qil-ou-qal*, pr. t. *qil-u-qal*.

RUMINANT, e, adj., نشخور *nèchkhèvèr*.

RUMINATION, s. f., action de ruminer, نشخوار *nèchkhar*, a. جتره *djèrrè*.

RUMINER, v. n., نشخوار کردن *nèchkhar kèrdèn*; — au fig., درست اندیشه کردن *droust èndichè kèrdèn*; — ruminé,

e, نشخوار *nèchkhar*, گویش *guèvich*, a. جرّ *djèrrè*, pr. t. *djarre*.

RUPTURE, s. f., شکستگی *chèkèstègui*, pr. t. *chikièstègui*, انکسار *chèkèst*, pr. t. *chikièst*, a. کسر *kèsr*, شکست *ènkèçar*, pr. t. *inkiçar*; — la rupture d'un os, شکستگی استخوان *chèkèstèguii èstoukhan*, pr. t. *chikièstèguii os-toukhan*; — en parlant d'une action, بهم خوردن *bè-hèm khourdèn*, گوسستن *gouçoustèn*, pr. t. *goucistèn*, a. قطع *fèskh*, قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, نقص *nèqz*, pr. t. *naqz*; — la rupture de la paix, بهم خوردن صلح *bè-hèm khourdènè soulh*; — rupture de relations, قطع مراد *qèt'è mouravèdè*, pr. t. *qat'i muravèdè*.

RURAL, e, adj., متعلق بدّهات *moutè'èllèq bè-dèhat*, pr. t. *mutè'alliq bè-dèhat*.

RUSE, s. f., چاپلوسی *tchaplouci*, کنبوره *kèmbourè*, a. حيله *hilè*, pl. حيل *hièl*, مکر *mèkr*; — user de ruse, حيله کردن *tchaplouci kèrdèn*, کربده *kèrdèn*.

RUSÉ, e, adj., چالوس *tchaplous*, حيله باز *hilè-baz*, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

RUSER, v. n. user de ruse V. **RUSE**.

RUSSE, adj. et s. des 2 g., روس *rous*, اوروس *ourous*.

RUSSIE, pays, مملکت روس *mèmlèkètè rous*, ou روسیه *rouciyè*.

RUSTAUD, e, روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

RUSTICITÉ, s. f., تراشیدگی *na-tèrachidègui*, درشتی *droucti*, روستایی *roustayi*.

RUSTIQUE, adj. des 2 g., دهانی *dèhati*, a. بدوی *bèdèvi*.

RUSTIQUEMENT, adv., بطور دهاتی *bè-toouré dèhati*, بطور
نا تراشیده *bè-toouré na-tèrachidè*.

RUSTRE, adj. et s. m., درشت خو, *droucht-khou*, نا تراشیده
na-tèrachidè.

RUT, s. m., وقت گشنی حیوانات, *vèqtè guèchniï hèivanat*,
pr. t. *vaqti guèchniï haïvanat*.

S

SA, pron. poss. f. V. SON.

SABBAT, s. m., a. سبت *sèbt*, pr. t. *saht*; — au fig. bruit,
a. صدا *sèda*.

SABÉISME, s. m., آیین کواکب پرستی, *ayiné kèvakèb-pèrèsti*,
a. صبو, *sè-bouvè*, مجوسی *mèdjouci*, مجوسیت *mèdjouciyèt*.

SABINE, s. f. (plante), a. اهل *èbhèl*.

SABLE, s. f., ریگ *rig*, a. رمل *rèml*, pl. رمال *roumal*.

SABLER, v. a., ریگ پاشیدن *rig pachidèn*.

SABLEUX, EUSE, adj., ریگناک *rignak*, ریگدار *rig-dar*, ریگ
آلود *rig-àloud*, a. مرمول *mèrmoul*.

SABLIER, s. m., ریگدان *rig-dan*, pr. t. *rik-dan*; — espèce
d'horloge, ساعت ریگ *sa'ètè rig*.

SABLIÈRE, s. f., معدن ریگ *mè'èdèné rig*.

SABLON, s. m., نرمه, *macè*, نرمه ریگ *riguè nèrm*, نرمه ریگ
nèrm-rig.

SABLONNER, v. a., با ماسه پاک کردن *ba macè pak kèrdèn*,
با ریگ نرمه پاک کردن *ba riguè nèrm pak kèrdèn*, V.

SABLER.

SABLONNEUX, EUSE, adj., ریگناک, *rignak*, ریگزار, *rig-zar* ریگستان, *rigùstan*.

SABOT, s. m., پا افزار چوبین, *pa-èfzaré tchoubîn*, کفش *kèfché tchoubîn*; — sabot de cheval, a. حافر, *hafèr*, pl. حوافر, *hèvafer*.

SABOTIER, ÈRE, s., سازنده پا افزار چوبین, *sazèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*; — la personne qui en porte, پوشنده پا افزار چوبین, *pouchèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*, pr. t. *puchèndèr pa-èfzari tchoubîn*.

SABRE, s. m., شمشیر, *chèmhchir*, a. سیف, *sèif*, pl. سیوف, *sèyouf*, pr. t. *suyouf*.

SABRER, v. a., با شمشیر زدن, *bè-chèmhchir zèdèn*, با شمشیر یکدیگر را, *ba chèmhchir zèdèn*; — se sabrer, با شمشیر یکدیگر را زدن, *ba chèmhchir yèk diguèr-ra zèdèn*, pr. t. *ba chim-chir yèk diguèr-ra zèdèn*.

SABREUR, s. m., شمشیرزن, *chèmhchir-zèn*.

SAC, s. m., جوال, *djouval*, pr. t. *djuval*, جوال, *tchouval*; — sac à mettre de l'argent, کیسه پول, *kicèyé poul*; — sac de nuit, یکلنگه, *khourdjé yèk-lànguè*; — pillage, تاخت و تاز, *takht-ou-taz*, یغما, *yèghma*, pr. t. *yaghma* a. غارت, *gharèt*; — livrer, mettre une ville à sac, شهر را غارت کردن, *chèhri-ra takht-ou-taz kèrdèn*, ou تاراج کردن, *taradj kèrdèn*.

SACCADE, s. f., تکان, *tèkan*.

SACCADER, v. a., سخت کشیدن, *djèlooué èsp-ra sèkht kèchidèn*.

SACCAGEMENT, s. m., تاخت و تاز, *takht-ou-taz*, تاراج, *taradj*, t. p. یغما, *yèghma*, pr. t. *yaghma*, V. SAC.

SACCAGER, v. a., و تاز کردن *takht-ou-taz kèrdèn*; —
saccagé, e, و تاز شده *takht-ou-taz-choudè*, غارت
شده *gharèt-choudè*.

SACCAGEUR, s. m., و تاز کننده *takht-ou-taz-kou-
nèndè*, a. ناهب *nahèb*, pr. t. *nahib*.

SACCHARIFÈRE, adj. des 2 g., plante saccharifère, شکر دار
chèkèr-dar.

SACCHARIN, e, adj., شکرى *chèkèri*.

SACERDOCE, s. m., کشیشی *kèchichi*, a. رهبانیت *rouhba-
niyèt*.

SACERDOTAL, e, adj., متعلق بزمرة رهبانان *moutè'llèq bè-
zoumrèyé rouhbanan*.

SACHÉE, s. f., بقدر يك جوال *bè-qèdré yèk djouval*.

SACHET, s. m., کیسه کوچک *kicèyé koutchèk*, pr. t. *kicèi
kutchuk*.

SACOCHE, s. f., خرج *khourdj*, pl. اخراج *èkhradj*, خرجین
khourdjin.

SACRAMENTAL, e, ou SACRAMENTEL, le, adj., a. تقدیسی
tèqdicì, pr. t. *taqdicì*.

SACRAMENTALEMENT, adv., از روی تقدس *èz roui tè-
qèddous*.

SACRE, s. m., a. تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SACRÉ, e, adj. saint, respectable, a. مقدس *mouqèddès*,
pr. t. *muqaddas*, مبارك *moubarèk*; — qui a reçu l'onc-
tion sainte, تقدیس شده *tèqdis-choudè*, a. مسح
mèmsouh.

SACREMENT, s. m., شعیرة ایزدی *ckè'irèyé èizèdi*, pr. t.
cha'irèi izèdi, a. مناسك مقدسه *mènacèké mouqèddècè*,

شعيرة الله *chè'irèt-oullah*, pr. t. *cha'irèt-oullah*, pl. شعائر الله *chè'ayèr-oullah*, pr. t. *chè'aïr-oullah*; — le Saint Sacrement, l'Eucharistie, a. نبيكة مقدسة *zèbihèyé mouqèddècè*, pr. t. *zèbihai mouqaddacè*.

SACRER, v. a., کردن تقدیس *tèqdis kèrdèn*, v. n. V. JURER et BLASPHEMER.

SACRIFICATEUR, s. m., قربانی کننده *qourbani-kounèndè*, ذبح کننده *zèbh-kounèndè*, a. ذابح *zabèh*, pr. t. *zabih*.

SACRIFICE, s. m., a. قربان *qourban*, pl. قربانیين *qourabîn*; — immolation, a. ذبح *zèbh*; — de la messe, a. قداس *qouddas*, قداس *qoudas*; — action de se sacrifier, privation qu'on s'impose, a. فدا *fèda*, قربان *qourban*; — faire le sacrifice de sa vie, فدای جان کردن *fèdaï djan kèrdèn*, فدای جان *djan fèda kèrdèn*; — abandon volontaire. a. ترک *tèrk*, فراغت *fèraghèt* pr. t. *firaghat*.

SACRIFIER, v. a., قربان کردن *qourban kèrdèn*; — immoler, ذبح کردن *zèbh kèrdèn*; — au fig.. فدا کردن *fèda kèrdèn*, قربان کردن *qourban kèrdèn*; — se sacrifier, خود را فدا کردن *khoud-ra fèda kèrdèn*, قربان شدن *qourban choudèn*.

SACRILÈGE, s. m. crime qui consiste à profaner les choses sacrées, a. کفر *koufr*, pr. t. *kufr*, تحدیف *tèhdiff*; — commettre un sacrilège, کفر کردن *koufr kèrdèn*; — celui qui commet un sacrilège, a. کافر *kafèr*, pr. t. *kiafir*.

SACRISTAIN, s. m., خازن اسباب کلیسا *khazèné èsbabè kliça*.

SACRISTIE, s. f., خزانه اسباب کلیسا *khèzanèyé èsbabé kliça*, pr. t. *khizanèi èsbabi kliça*, جامعه گاه کلیسا *djamè-gahé kliça*, pr. t. *djamè-gahi kliça*.

SAFRAN, s. m., زعفران *dyèçad*, a. زعفران *zè'èfran*, pr. t. *za'fran*, pl. زعفر *zè'afèr*, pr. t. *zè'afir*.

SAFRANER, v. a., زعفران زدن *zè'èfran zèdèn*; — safrané, e, زعفران زده *zè'èfran-zèdè*.

SAFRE, adj. des 2 g., گولوی بسیار خوار *òèciar-khar*, شکم خواره *chèkèm-kharè*.

SAGACE, adj. des 2 g., باریک اندیش *barik èndich*, با فراست *ba fèracèt*, pr. t. *ba firacèt*, a. بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, ذکی *zèki*.

SAGACITÉ, s. f., باریک اندیشی *barik-èndichi*, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, ذکاوت *zèkavèt*, pr. t. *zèkiovèt*, فطانت *fètanèt*, pr. t. *fitanèt*.

SAGE, adj. des 2 g., هوشیار *houchiar*, دانا *dana*, a. عاقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*, pl. عقلا *'ouqèla*.

SAGE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

SAGE-FEMME, ماماچه *mamatchè*, a. قابله *qabèlè*, pl. قوابل *qèvabèl*.

SAGEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, عاقلانه *'àqèlanè*, pr. t. *'àqilanè*.

SAGESSE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*, خود داری *dèrayèt*; — modération, retenue, حرمت *khoud-dari*, a. حزم *hèzm*, pr. t. *hazm*, حرامت *hèza-*

mèt, pr. t. *hazamèt*, احتياط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*; —
connaissance, دانش *danèch*, دانشمندی *danèchmèndi*,
a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*;
la sagesse incréée, a. عقل ازلی *'èql èzèli*, pr. t. *'agli èzèli*.

SAGITTAIRE, s. m., a. القوس *bourdj-oul-qoous*, pr. t. *burdj-ul-qavs*.

SAGOUN, s. m., بوزینه *bouzinè*, کوچک میمون *mèimouné koutchèk*.

SAIGNANT, E, adj., خونی *khounin*.

SAIGNÉE, s. f., a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.

SAIGNEMENT, s. m., چکیدن خون *àmèdèné khoun*, چکیدن خون *tchèkidèné khoun*.

SAIGNER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, pr. t. *khoun guiriftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*, pr. t. *fasd kièrdèn*;
— se faire saigner, خون بگیرند *dadèn ké khoun be-guirènd*; — v. n., چکیدن خون *tchèkidèné khoun*, آمدن خون *àmèdèné khoun*; — saigner du nez, خون از بینی *àmèdèné khoun èz bini*; — saigné, e, گرفته خون *khoun-guèrèftè*, a. مفصود *mèfsoud*.

SAIGNEUR, s. m., فصد کننده *fèsd-kounèndè*, a. فصاد *fèssad*, حاجم *hèddjdjam*.

SAIGNEUX, RUSE, adj., باخون آغشته *bè-khoun-aghouchtè*, باخون آلوده *bè-khoun-bloudè*.

SAILLANT, E, adj., بر جسته *bèr djèstè*.

SAILLIE, s. f. sortie, جستگی *djèstègui*, جستن *djèstèn*, a. فوران *fèvèran*; — trait d'esprit, a. نکته *nouktè*, pr. t. نکته *nouktè*, لطیفه *lètifè*.

SAILLIR, v. a. saillir une femelle, (se dit d'un cheval ou d'un taureau), جفت گشنى کردن *guèchni kèrdèn*, جفت *djouft choudèn*; — v. n. sortir avec impétuosité, جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

SAIN, SAINÉ, adj., تندرست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*; — exempt de défauts, عيب بى *bi 'èib*, بى نقص *bi nèqs*.

SAINDOUX, s. m., روغن خوك *rooughèné khouk*.

SAINEMENT, adv., بتندرستى *bè-tèn-drousti*, بسلامت *bè-sèla-mèt*, a. سالمأ *salèmèn*, pr. t. *salimèn*; — avec justesse, از روى عقل سليم *èz rouï 'èqlé sèlim*; — juger saine-ment, از روى عقل سيلم کردن *èz rouï 'èqlé sèlim heukm kèrdèn*.

SAINFOIN, s. m., فسفسه *fèsfècè*, اسپست *èspèst*, vulg. اسپرست *èsprèst*.

SAINT, E, adj. essentiellement pur, پاک *pak*, a. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — consacré, a. مبارك *moubarèk*, pr. t. *mubarèk*, مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddas*; — le Saint-Esprit, a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*; — la Sainte Trinité, a. اقانيم ثلاثة مقدسه *èqanimè sèlècèyé mouqèddècè*, pr. t. *èqanimi sèlècèi muqaddacè*; — les Lieux-Saints, a. اماكن مبارك *èmakènè moubarèkè*, pr. t. *èmakini mubarikè*, امكنه مقدسه *èmkènèyé mouqèddècè*, pr. t. *èmkinèi muqaddacè*; — les livres saints, a. كتب شريفة *koutoubè chèrifè*, pr. t. *kutubi chèrifè*, كتب مبارك *koutoubè moubarèkè*, pr. t. *kutubi mubarèkè*; — un saint, une sainte, a. ولى الله *vèli*, ولى الله *vèli-oullah*,

pl. اوليا *ooulia*, pr. t. *èvlià*; — la Sainte-Vierge, a. حضرت مريم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*; — les saints apôtres, a. حضرات هواريون *hèzèratè hèvari-youn*, pr. t. *hazèrati havariyoun*. -

SAINTEMENT, adv., بطور مبارک *bè-toouré moubarèk*, بتقدّس
bè-tègèddous, a. مبارکاً *moubarèkèn*.

شرافت a. *moubarèki*, مبارکی *paki*, پاکى s. f. *SAINTETÉ*,
chèrafèt.

Saïque, s. f., کشتی , بارکش *kèchtii bar-kèch.*

SAISIE, s. f., ضبط دیوان *zèpté divan*.

SAISIR, v. a. prendre tout d'un coup, رښودن, *rouboudèn*,
pr. t. *ruboudèn*, دښتته گټنه *dèf'ètèn guèrètèn*, pr. t. *daf'atèn guiriftèn*; — saisir quelqu'un au collet, يڅه
کسې را گټنه *yèkhèyé kèci-ra guèrètèn*, pr. t. *yèkhèi
kèci-ra guiriftèn*; — saisir l'occasion, فرصت را غښتنه
foursèt-ra ghènimèt choumourdèn; — retenir
par autorité, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — au fig. atta-
quer, گټنه *guèrètèn*; — la fièvre m'a saisi, تب مرا
تښته *tèb mèra guèrèt*; — comprendre, فهميدن *fèh-
midèn*, دښته منتهل شته *mountèqèl choudèn*; — se saisir,
گټنه *guèrètèn*, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*, pr. t. *zapt
kièrdèn*; — saisi, e, گټته شته *guèrètè-choudè*, ضبط
شته *zèpt-choudè*.

SAISSISSABLE, adj. des 2 g., *moumkèné* ممکن ضبط کردن, *zèpt kèrdèn*, pr. t. *mumkini zapt kièrdèn*, قابل ضبط *qabèlé zèpt kèrdèn*.

SAISSANT, *e*, adj. qui saisit, en parlant du froid, **ساخت**
sèkht, pr. t. *sakht*, a. **شدید** *chèdid*; — froid saisis-

sant, حیرت سرمای ساخت sèrmaï sèkht; — étonnant, حیرت افزا hèirèt-èfza.

SAISSISSEMENT, s. m., a. دهشت dèhchèt, a. حیرت hèirèt, pr. t. haïrèt; — éprouver un saisissement, دهشت حیران dèhchèt kèrdèn, حیرت کردن hèirèt kèrdèn, حیران ماندن hèiran mandèn.

SAISON, s. f., a. فصل fèsl, pr. t. fasl, pl. فصول fouçoul, موسم mooucèm, pr. t. mèvsim, pl. مواسم mèvacèm, pr. t. mèvacim; — la saison des roses, گل سرخ moou-cèmé goulé sourkh, pr. t. mèvsimi guli sourkh; — les quatre saisons, اربعه فصل fouçoulé èrbè'è, pr. t. fuçouli èrba'a.

SALADE, s. f., سلطه sèlètè, pr. t. salata.

SALADIER, s. m., ظرف سلطه zèrfé sèlètè.

SALAIRE, s. m., a. اجرت eudjrèt, pl. اجور oudjour. -

SALAISSON, s. f. action de saler, نمکپاشی nèmèk-pachi, نمکریزی nèmèk-rizi, a. تملیح tèmlih; — viandes salées, گوشت توی نمک پرورده gouchté nèmèkîn, گوشت نمکین gouchté touï nèmèk pèrvèrdè.

SALAMALEC, s. m., révérence, salut en arabe, a. سلام عليك sèlam 'èlèk.

SALAMANDRE, s. f., سمندر sèmèndèr.

SALANT, adj. m., نمکزار nèmèk-zar.

SALARIER, v. a., اجرت دادن eudjrèt dadèn; — salarié, e, صاحب مواجب sahèbè mèvadjèb.

SALAUD, e, s., چپل tchèpèl, چرکن tchèrkèn, چرک tchèrk, a. نadjès, pr. t. nadjis, مردار mourdar.

SALE, adj. des deux g., پلید pèlid, ناپاک na-pak, a. مردار

mourdar; — au fig. obscène, بی آرم *bi hèya*, بی آزرم *bi àzèrm*, بی شرم *bi chèrm*, بی عار *bi 'âr*, ا. فاحش *fa-hèch*, pr. t. *fahich*.

SALÉ, s. m., خوک بنمک پرورده *gouchté khouk bè-nèmèk pèrvèrdè*.

SALÉ, e, adj., نمکین *nèmèkîn*, شور *chour*; — au figuré, obscène, V. OBSCÈNE.

SALEMENT, adv., بی عدم پاکیزگی *bè 'èdémè pakizègui*, بکتافت *bè-kècafèt*.

SALEP, s. m., racine bulbeuse, ا. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sa'lèb*, صالب *salèb*.

SALER, v. a., نمک پاشیدن *nèmèk rikhtèn*, ریختن *nèmèk pachidèn*.

SALETÉ, s. f., وزن *vèjèn*, پلیدی *pèlidi*, پلیدگی *pèlidègui*, ا. دناست *dènacèt*.

SALEUR, s. m., نمکزن *nèmèk-zèn*.

SALICINE, s. f., جوهر بید *djoouhèré bid*.

SALICOT, (plante), ا. شمار البکر *chèmar-oul-bèhr*, pr. t. *chèmar-ul-bahr*.

SALIÈRE, s. f., نمکدان *nèmèk-dan*.

SALIGAUD, e, adj. et s. V. SALAUD.

SALIGNON, s. m., نمک قالبی *nèmèké qalèbi*.

SALIN, e, adj., نمکدار *nèmèk-dar*, نمکین *nèmèkîn*.

SALINE, s. f. salaison, خوک بنمک پرورده *goucht bè-nèmèk pèrvèrdè*; — signifie aussi poisson salé, ماهی شور *mahî chour*; — lieu où l'on fabrique le sel, نمکزار *nèmèk-zar*, ا. مملعه *mèmlèhè*.

SALIR, v. a., پلید کردن *pèlid*, چرک کردن *tchèrk kèrdèn*.

kèrdèn, كڤڤ كڤڤ *kècif kèrdèn*; — au fig. *salir la réputation*, بڤڤ نام كڤڤ *bèd-nam kèrdèn*; — *sali*, e, چڤڤ شد *tchèrk-choudè*.

SALISSANT, e, adj. qui *salit*, چڤڤ كڤڤ *tchèrk-kounèndè*, a. مڤڤ مڤڤ *moulèvvès*, pr. t. *mulèvvès*; — qui se *salit* aisément, چڤڤ بڤڤ *tchèrk bèr-dar*.

SALISSURE, s. f. V. **SALETÉ**.

SALIVAIRE, adj. des 2 g., دڤڤل خڤڤدار *douchbèlé khiou-dar*, a. رضابڤڤه *ghèdèdè rèzabiyè*, pr. t. *ghadèdi rizabiyè*.

SALIVATION, s. f., رڤڤش آب دهان *rizèché àbè dèhan*, سيلان الڤڤق *silan-our-riq*.

SALIVE, s. f., آب دهان *àbè dèhan*, لعاب دهان *lo'àbè dèhan*, ا. رضاب *rèzab*, pr. t. *rizab*, خڤڤو *khiou*, تڤو *tèfou*, بڤڤاق *bouçaq*.

SALIVER, v. n., چڤڤن آب دهان *djari choudèn àbè dèhan*.

SALLE, s. f., تالار *talar*; — *salle à manger*, سڤڤره خانه *sofrè-khanè*; — *salle de réception*, تالار پڤڤڤراڤڤي *talare pè-zirayi*.

SALMIGONDIS, s. m. V. **MÉLANGE**.

SALMIS, s. m., فڤڤنڤجان *fècèndjan*, vulg. فڤڤجڤڤن *fèçoudjèn*.

SALOIR, s. m., ظڤڤ نمك *zèrfè nèmek*.

SALOMON, nom pr. سلڤڤمان *solèïman*.

SALON, s. m., تالار مڤڤمانڤي *outaqé mèhmani*, pr. t. *otaqi mihmani*.

SALONIQUE, nom de ville, سلانڤك *sèlanik*.

SALOPE, s. f. femme de mauvaise vie, دڤڤڤڤه *djèndè*, a.

فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*; — qui est sale, V. SALE.

SALOPEMENT, adv., بطور کثیف *bè-toouré kécif*.

SALOPERIE, s. f., پليدى *pèlidi*, a. کثافت *kèçafèt*, V. **SALÉTÉ**; — discours ordurier, obscénité, حرف نا مربوط *hèrfé na-mèrbout*.

SALORGE, s. m., توده نمک *toudèyé nèmek*.

SALPÊTRE, s. m., شوره *chourè*, a. ملح البارود *mèlh-oul-ba-roud*, pr. t. *milh-ul-baroud*.

SALPÉTRIER, s. m., شوره ساز *chourè-saz*.

SALPÉTRIÈRE, s. f., کارخانه شوره *kar-khanèyé chourè*, pr. t. *kiar-khanè churè*.

SALSEPARILLE, s. f., a. عشب *'ouchbè*.

SALSIFIS, s. m., سالسيفى *salsifi*.

SALTIMBANQUE, s. m., V. CHARLATAN.

SALUBRE, adj. des 2 g., a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*.

SALUBRITÉ, s. f., a. صحت *sèhhèt*, هنائت *hèna'èt*, pr. t. *hinayèt*.

SALUER, v. a., سلام کردن *sèlam kèrdèn*, سلام دادن *sèlam dadèn*; — se saluer, سلام بيمديگر *bè-hèm-diguèr sèlam dadèn*.

SALURE, s. f., شوری *chouri*, شور بودن *chour boudèn*, a. ملحييت *mèlhiyèt*.

SALUT, s. m., a. سلام *sèlam*; — rendre le salut, جواب *djèvabé sèlam dadèn*; — conservation, a. خلاص *sèlamet*; — délivrance, رهائی *rèhayi*, a. کمال *khèlas*, pr. t. *khalas*, نجات *nèdjat*; — la félicité éternelle, a. فلاح *fèlah*, سعادت ابدی *sè'adètè èbèdi*, pr. t. *sa'adètè èbèdi*.

SALUTAIRE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, a. نافع *nafè'*,
pr. t. *nafi'*.

SALUTAIREMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, a. نافعاً
nafè'èn, pr. t. *nafi'èn*.

SALUTATION, s. f., a. سلام *sèlam*.

SALVE, s. f., شنلیک *chènlik*, تویپ اندازی *toup-èndazi*.

SAMARCANDE, ville de Transoxiane, a. سمرقند *sèmèrqènd*,
pr. t. *samarqand*.

SAMARITAIN, e, adj. et s., a. سامری *samèri*, pr. t. *samari*.

SAMEDI, s. m., شنبه *chèmbè*, روز شنبه *rouzé chèmbè*, pr. t.
rouzi chènbè.

SAMESTRE, s. m., مرجان سرخ *mèrdjané sourkh*, pr. t. *mar-
djani sourkh*.

SANAS, s. m., چلواری هند *tchèlvarï hènd*, pr. t. *tchal-
varï hînd*.

SANCIR, v. n. terme de marine, بته دریا رفتن *bè-tèhé dèria
rèftèn*, غرق شدن *ghèrq choudèn*.

SANCTIFIANT, e, adj., تقدیس کننده *tèqdis-kounèndè*, a.
مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddis*.

SANCTIFICATION, s. f., a. تقدیس *tèqèddous*, pr. t. *tèqaddus*,
تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SANCTIFIER, v. a., مبارک کردن *moubarèk kèrdèn*, مقدس
کرن *mouqèddès kèrdèn*, pr. t. *muqaddas kièrdèn*,
تقدیس کردن *tèqdis kèrdèn*; — sanctifié, ô, تقدیس
کرده شد *tèqdis-kèrdè-choudè*.

SANCTION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tastig*, قبول *qè-
boul*, pr. t. *qaboul*, صکه *sèhè*, pr. t. *saha*.

SANCTIONNER, v. a., تصدیق کردن *tèsdiq kèrdèn*, قبول

qèboul fèrmoudèn, گذاشتن *sèhè gou-zachtèn*; — sanctionné, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*, pr. t. *tastiq-choudè*, رسیده *bè-sèhè rècidè*, a. مصدوق *mèsdouq*.

SANCTUAIRE, s. m., حرم شریف *hèrèmé cherif*, pr. t. *harèmi chèrif*; — les .deux sanctuaires de la Mecque et de Médine, حرمین شریفین *hèrèméiné chèrifèin*, pr. t. *harèméini chèrifèin*.

SANDAL OU SANTAL, s. m., صندل *sèndèl*, pr. t. *sandal*.

SANDARAQUE, s. f., gomme, سندروس *sèndèrous*, سندر *sèndèr*, a. زرنیخ احمر *zèrnikh èhmèr*.

SANG, s. m., خون *khoun*, a. دم *dèm*, دما *dèma*; — sang bilieux, خورن صغراوی *khouné sèfravi*; — cracher le sang, خون تفو کردن *khoun toufou kèrdèn*; — répandre, verser le sang, ریختن خون *khoun rikhtèn*, خون کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — effusion de sang, خون ریزی *khoun-rizi*, a. سفک الدم *sèfk-oud-dèm*; — race, extraction, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, خاندان *kha-nèdan*, a. نسل *nèsl*, pr. t. *nasl*; — un prince du sang, شاهزاده *chah-zadè*.

SANG-FROID, s. m., آرامی قلب *àramiè qèlb*, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. *ètminani qalb*, سکونت قلب *sou-kounètè qèlb*, pr. t. *sukiounèti qalb*.

SANG-DE-DRAGON, s. m. nom de plante, خون سیاوشان *khouné siavèchan*, a. عرق الکمره *'èrq-oul-houmrèt*, pr. t. *'irq-ul-humrèt*.

SANGIAC, s. m. gouverneur d'une province en Turquie, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*.

SANGLANT, *E*, adj., خون آلود *khoun-âloud*, خونین *khoun-nîn*, آغشته *bè-khoun-âghouchtè*.

SANGLE, *s. f.*, تنگ *tèng*, قولان *qolan*, قايش *qaïch*, *a.* شریحه *chèrihè*.

SANGLER, *v. a.*, تنگ کشیدن *tèng bèstèn*, تنگ کèchidèn; — au fig. appliquer des coups avec force, بشدت زدن *bè-chèddèt zèdèn*.

SANGLIER, *s. m.*, گراز جنگلی *gourazè djènguèli*.

SANGLOT, *s. m.*, خرویله *khèrvilè*, زارè *zarè*, زاری *zari*, خرارè *khèrarè*, غرنگ *ghèrèng*.

SANGLOTE, *v. n.*, زار گریستن *khèrvilè kèrdèn*, زار guèristèn, *pr. t.* zar guiristèn, گریه و زاری کردن *guèriè-o-zari kèrdèn*, *pr. t.* guiriè-u-zari kièrdèn, خرارè کردن *khèrarè kèrdèn*.

SANGSUE, *s. f.*, زالو *zalou*, زلّو *zèlou*, شلوك *chèlouk*, *a.* علق *'èlèq*; — poser, appliquer des sangsues, زلوانداختن *zèlou èndakhtèn*.

SANGUIN, *E*, adj., مزاج خونین *khounnîn-mèzadj*, *pr. t.* khounnîn-mizadj, *a.* مزاج الدمى *dèmèvi-oul-mèzadj*; — couleur de sang, خون برنگ *bè-rèngué khoun*, فام *khoun-fam*.

SANGUINAIRE, *adj.* des 2 g., خونخوار *khoun-khar*, خونریز *khoun-riz*, *a.* سقاك *sèffak*.

SANGUINE, *s. f.* hématite, حجر الدم *hèdjir-oud-dèm*; — sorte de pierre dont on fait les crayons rouges, سنگی *sèngué mèdèdè qèrmèz*.

SANGUINOLENT, *E*, adj., مخلوط با خون *mèkhlout bè-khoun*.

SANIE, s. f., زردآب *zèrd-âb*, a. صديد *sèdid*, pr. t. *sadid*, a. مدد *mèddè*.

SANIEUX, EUSE, adj., زرد آبی *zèrd-âbi*.

SANS, prép. exclusive, بی *bi*, بدون *bè-douné*, a. بلا *bè-la*, pr. t. *bi-la*, بغیر *bè-ghèir*, pr. t. *bi-ghaïr*, من غیر *mèn-ghèir*, pr. t. *mîn-ghaïr*; — sans pareil, بی نظیر *bi nè-zir*, pr. t. *bi nazir*; — sans doute, بی شک *bi chèk*, بی شبهه *bi choubhè*; — sans espoir, بی امید *bi oumid*, ou نا امید *na-oumid*; — sans pudeur, بی آرم *bi âzèrm*, بی زهره *bi hèya*; — sans cœur, بی دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*.

SANTÉ, s. f., تندرستی *tèn-drousti*, a. صحت *âfiyèt*, سحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — s'informer de la santé de quelqu'un, demander de ses nouvelles, احوال پرسى *ehval-poursi kèrdèn*; — comment va la santé? احوال شما چه طور است *ehvalé chouma tchè toour èst*, pr. t. *ahvali chuma tchi tèvr èst*; — être en santé, en bonne santé, صحیح بودن *tèndroust boudèn*, صحیح *sèhik-ou-salèm boudèn*, pr. t. *sahih-u-salim boudèn*; — à votre santé, سلامتی شما *bè-sèlamètii chouma*; — je suis venu pour m'informer de votre santé, آمدم احوال پرسى شما را بکنم *àmèdèm ehval poursii chouma-ra be-kounèm*.

SANTOLINE, s. f. plante, خریسانه *khèriçanèt*.

SANTON, s. m. moine musulman, اولى شيخ *chèikh*, ولی *vèli*.

SAPA, s. m. moût, شیرۀ انگور *chirèyé èngour*.

SAPAJOU, s. m., نوعى از میمون *noou'i èz mèimoun*, pr. t. *nèv'i èz maïmoun*.

SAPÉ, s. f. action de saper, V. SAPER.

SAPER, v. a. creuser, کاویدن *kavidèn*, کندن *kèndèn*; —
au fig. détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*.

SAPÉUR, s. m., کلنگزن *koulèng-zèn*, زمین کن *zèmin-kèn*.

SAPHÈNE, s. f. veine du pied, رڼ پا *règué pa*, ا. صافن *safèn*.

SAPHIR, s. m., یاقوت کبود *yaqouté kèboud*, a. صغیر *sèfir*,
pr. t. *safir*.

SAPIN, s. m., صنوبر *sènooubèr*, pr. t. *sanoubèr*, درخت
دِرَکْهْتِ *dèrèkhté sènooubèr*, pr. t. *dirakhti sanoubèr*.
a. تنوب *tènnoub*, pr. t. *tunnub*.

SAPINIÈRE, s. f., صنوبرستان *sènooubèrèstan*, pr. t. *sanou-
bèristan*.

SAPONAIRE, s. f., اشنان *ouchnan*, a. غاسول *ghaçoul*,
صابونیت *sabouniyèt*.

SAPORIFIQUE, adj. des 2 g., مزه دهند *mèzè-dèhèndè*.

SARBACANE, s. f., توفک *toufèk*, فتک *foutèk*, pr. t. *futèk*,
پوفک *poufèk*.

SARCASME, s. m., نیش *nich*, نیشدار *soukhèné
nich-dar*.

SARCASTIQUE, adj. des 2 g., نیشزن *nich-zèn*, استهزا کنند *èstèhza-kounèndè*.

SARCELLE, s. f., اردک کوچک *eurdèké koutchèk*.

SARCLER, v. a., علف زیادتی کندن *'èlèfé ziadèti kèndèn*,
خشاوہ کردن *khèchavè kèrdèn*, پازش کردن *pazèch kèrdèn*,
خو کندن *khèv kèndèn*.

SARCLEUR, EUSE, s., علف چین *'èlèf-kèn*, علفکن *'èlèf-tchîn*,

خشاوه کنده *khèchavè-kounèndè*, خوکن *khèò-kèn*.

SARCLOIR, s. m., کندن *kènènd*, علفکن *'èlèf-kèn*.

SARCLURE, s. f., زیادهای علفهای کنده شده *'èlèf-haï ziadèti kènèndè-choudè*.

SARCOCÈLE, s. f., غدهٔ الخصیه *dèjpèyé khayè*, a. غدهٔ الخصیه *ghouddèt-oul-khoucièt*.

SARCOCOLLE, s. f. gomme de Perse, کنجد *ènzèrout*, کنجد *koundjoudè*, کنجدک *koundjoudèk*, a. کنزروت *'ènzèrout*, راتین *ratin*.

SARCOCOLLIER, s. m., درخت انزروت *dèrèkhté ènzèrout*, pr. t. *dirakhti ènzèrout*.

SARCO-ÉPIPOCÈLE, s. m., دبهٔ خایه *badguènd*, دبهٔ خایه *dèbbèyé khayè*, a. فتق *fètq*, pr. t. *fatq*, ادره *èdrè*.

SARCO-ÉPIPLOMPHALE, s. f., دبهٔ ناف *dèbbèyé naf*.

SARCO-HYDROCÈLE, s. f., دبهٔ آبدار *dèbbèyé àb-dar*.

SARCOLOGIE, s. f., در کیفیت گوشت بدن *bèhsè dèr kèifiyètè gouchtè bèdèn*.

SARCOME, s. m., a. عقلة *'èflèt*.

SARCOMPHALE, s. m., ناف زوخ *zoukhé naf*, ناف *sou'-ouloulé naf*.

SARCOPHAGE, s. m. tombeau, دخمه *dèkhmè*, دخم *dèkhm*, a. صریح *zèrih*; — cercueil, a. تابوت *tabout*.

SARCOPHAGE, adj., گوشت سوز *goucht-souz*.

SARDINE, s. f., سماریس *sèmaris*, سردین *sèrdin*.

SARMENT, s. m., شاخهٔ رز *chakhèyé rèz*, شاخ تاک *chakhé tak*.

SARMENTEUX, EUSE, adj., رز پر شاخه *rèzè pour chakhè*, a. کثیر السرع *kècir-ous-sèr*.

SARRASIN, nom de peuple, arabe, a. شرقى *chèrqi*, pr. t. *charqi*; — sorte de blé, گندم سیاه *guèndoumé siah*, pr. t. *guèndumi siah*.

SARRASINE, s. f. V. HERSE.

SARRAU, s. m., پوشش دهقانی *pouchèché dèhqani*, a. نباده *lèbbadè*.

SARRIETTE, s. f., plante odorante, اوشه *euchè*, a. ستر س'è-*tèr*, pr. t. *sa'tèr*, مرزه *mèrzè*.

SAS, s. m., ماشو *guèrmè-biz*, تنک بیز *tènouk-biz*, ماشو *machou*, پرویزن *pèrvizèn*, a. مناخل *mounkhèl*, pl. مناخل *mounakhèl*, pr. t. *munakhil*.

SASSE, s. f., لب برگشته *parouï lèb-bèr-guèchtè*.

SASSENAGE, s. m., سنگ توتیا *sènguè toutia*.

SASSER, v. a., tamiser la farine, بیکتن *bikhtèn*, الک کردن *èlèk kèrdèn*.

SATAN, s. m., اهرمن *èhrèmèn*, اهریمن *èhrimèn*, pr. t. *ahri-man*, a. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chèyatîn*, ابلیس *èblis*, pr. t. *iblis*, pl. ابالیس *èbalis*.

SATANIQUE, adj. des 2 g., اهریمنی *èhrimèni*, a. شیطانی *chèitani*.

SATELLITE, s. m. homme armé qui est aux gages et à la suite d'un autre, یاور *yavèr*, همپا *hèm-pa*, a. معاون *mou'avèn*, pr. t. *mu'avîn*, انصاب *ènsab*, pr. t. *ansab*; — terme d'astronomie, a. قمر *qèmèr*, pr. t. *qamar*, pl. اقمار *èqmar*, pr. t. *aqmar*.

SATIÉTÉ, s. f. réplétion, سیری *siri*, — jusqu'a satiété, تا سیر شدن *ta sir choudèn*, سیر شود *ta adèm sir chèvèd*; — réplétion jusqu'au dégoût, تا بگلو *ta*

bè-guèlou; — manger jusqu'à satiété, تا بخلو خوردن *ta bè-guèlou khourdèn*.

SATIN, s. m., اطلس *ètès*, pr. t. *atlas*.

SATINADE, s. f., اطلس نما *ètès-nèma*.

SATINAGE, s. m., مهره زنی *meuhrè-zèni*.

SATINER, v. a., مهره زدن, اطلس نما کردن *ètès-nèma kèrdèn*, *meuhrè zèdèn*.

SATIRE, s. f., جرشت *djèrchèft*, ا. هجو *hèdjv*, هجویه *hèdjviyè*, pl. هجویت *hèdjviyat*.

SATIRIQUE, adj. des 2 g., جرشت آمیز *djèrchèft-àmiz*, a. رساله هجوی *hèdjvi*; — ouvrage satirique, a. رساله هجویه *rèçalèyè hèdjviyè*, pr. t. *riçalèi hèdjviyè*.

SATIRIQUEMENT, adv., بطریق از روی هجو *èz roui hèdjv*, هجو *bè-tèriqè hèdjv*.

SATIRISER, v. a., هجو جرشت کردن *djèrchèft kèrdèn*, هجو کردن *hèdjv kèrdèn*.

SATISFACTION, s. f., محظوظیّت *khochnoudi*, a. مہزوزیّت *mèhzouziyèt*, رضایت *rèzaïyèt*, pr. t. *rizaïyèt*; — à la satisfaction des deux parties, برضایت طرفین *bè-rèzaï-yètè tèrèfèin*, رضای طرفین *bè-rèzaï tèrèfèin*; — réparation, a. ترضیہ *tèrziyè*.

SATISFAIRE, v. a., راضی *khochnoud kèrdèn*, راضی کردن *razi kèrdèn*; — satisfait, e, خوشنود *khochnoud*, a. راضی *razi*.

SATISFAISANT, e, adj., موجب خوشنودی *mooudjèbè khochnoudi*, شافی *ba'ècè razi choudèn*, a. شافی *chafi*.

SATEAPE, s. m., حکمران *heukm-ran*, مرزبان *mèrz-ban*, a.

حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*, والی *vali*.

SATRAPIE, s. f., خوره *khourè*, خوره *khourè*, a. ایالت *èyalèt*;
— la satrapie de Sapor, خوره شاپور *khourèyé chapour*,
pr. t. *khurèi chapour*.

SATURATION, s. f. état de ce qui est saturé, V. SATURER.

SATURER, v. a., سیر کردن *sir kèrdèn*, مشبوع کردن *mèch-bou' kèrdèn*; — saturé, e, سیر شده *sir-choudè*,
سیر *sir*.

SATURNE, s. m., planète, کیوان *kèivan*, a. زحل *zouhèl*, pr.
t. *zuhal*; — l'anneau de Saturne, خاتم کیوان *khatèmé*
kèivan.

SATYRE, s. m., دیو مردم *div-mèrdoum*, دیو *div*.

SATYRIASIS, s. m. V. PRIAPISME.

SAUCE, s. f., خورش ماتیه *khourèché ma'iyé*, آب خورش *abé*
khourèch.

SAUCER, v. a., تربیت کردن *tèrit kèrdèn*.

SAUCIÈRE, s. f., ظرف خورش *zèrfé khourèch*.

SAUCISSE, s. f., چرغند *tchèrghèndè*, چرغند *tchèrghènd*,
vulg. روده آکند *roudèyé àkèndè*.

SAUCISSON, s. m., لکانه *lèkanè*, لکامه *lèkamè*, زجاج *zounnadj*,
a. عصیب *'ècib*, pr. t. *'acib*; — terme d'artillerie, فشنگی
fèchèng, pr. t. *fichènk*.

SAUF, SAUVE, adj. sain et sauf, f. saine et sauve, تندرست
tèn-droust, pr. t. *tèn-drust*, بی عیب *bi 'èib*, a. سالم
salèm, pr. t. *salim*, صاکیح و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr.
t. *sahih-u-salim*.

SAUF, prép. sans blesser, بی ادبی نباشد *bi èdèbi nè-ba-*

chéd; — avec réserve de, بشرطیکه *bè-chèrti-ké*,
مشرط بر اینک *mèchrout bèr in-ké*; — excepté, مگر
mèguèr, ا. *آلا èlla*, pr. t. *illa*.

SAUF-CONDUIT, s. m., گزندنامه *gouzèr-namè*.

SAUGE, s. f. plante, بهمن سرخ *bèhmèné sourkh*, بهمنین
bèhmènîn, ا. بهمن احمر *bèhmèné èhmèr*, pr. t. *bahmani*
ahmèr.

SAUGRENU, e, adj., نا مربوط *na-mèrbout*, بی معنی *bi*
mè'èni.

SAULE, s. m., بید *bid*, درخت بید *dèrèkhté bid*, pr. t.
dirakhti bid.

SAUMÂTRE, adj. des 2 g., شور شور *chour*, شور مزه *chour-mèzè*.

SAUMON, s. m., آزاد ماهی *âzad-mahi*.

SAUMONNÉ, e, adj. truite saumonée, قزلاله *qèzèllalè*.

SAUMURE, s. f., آب نمک *âbé nèmek*, شور آب *âbé chour*.

SAUNAGE, s. m., نمک فروشی *nèmek-fourouchi*.

SAUNER, v. n., نمک سازی *nèmek-sazi*, نمک ساختن
sakhtèn.

SAUNERIE, s. f., کارخانه نمک *kar-khanèyé nèmek*, pr. t.
kiar-khanèi nèmek.

SAUNIER, s. m., نمکساز *nèmek-saz*.

SAUNIÈRE, s. f., ظرف نمک *zèrfé nèmek*, کندوج نمک
koun-doudjé nèmek.

SAUPOUDRE, v. a., پاشیدن *pachidèn*.

SAUR, adj. m. hareng saur, شاه ماهی بوداده *chah-mahîi*
bou-dadè.

SAURAGE, s. m., توله اول *toulèké èvvèl*.

SAURE, adj. des 2 g., زرد خاکستری *zèrdé khakèstèri*.

SAURER, v. a., میان دود خشک کردن *miané doud khochk kèrdèn*.

SAUSSAIE, s. f. lieu planté de saules, بیدستان *bidèstan*, pr. t. *bidistan*.

SAUT, s. m., جهش *goumbèd*, گنبد *mèndjèk*, جستن *djèstèn*, *djèhèch*.

SAUTELLE, s. f., رز ریشه دار *chakhèyé rèzé richè-dar*, رز نهال *nèhalè rèz*.

SAUTER, v. n., بر جهیدن *bèr djèhidèn*, جهیدن *djèhidèn*, گنبد زدن *goumbèd zèdèn*; — sauter aux yeux, هویدا بودن *houvèida boudèn*, چشم آدم زدن *tchèchmé àdèm zèdèn*, آشکارا و روشن بودن *àchkara-ou-roouchèn boudèn*.

SAUTERELLE, s. f., ملخ *mèlèkh*, a. جراد *djèrad*, جراده *djè-radè*.

SAUTEUR, EUSE, s. et adj. qui saute, جهنده *djèhèndè*, گنبدزن *goumbèd-zèn*, a. وثاب *vèssab*; — ceux dont le métier est de sauter sur la corde, سنباز *rècèn-baz*; — au fig. bavard ridicule, گویاوه *yavè-gou*, لغوزن *lègho-zèn*, بیهوده گو *bihoudè-gou*; — p. t. لافزن *laf-zèn*, pr. t. *lafazan*.

SAUTILLANT, e, adj., جهنده *goumbèd-zènan*, گنبد زن *djèhèndè*.

SAUTILLEMENT, s. m., جهش *djèhèch*, منجک *mèndjèk*, a. قفز *qèfz*, pr. t. *qafz*.

SAUTILLER, v. n., جستن *goumbèd zèdèn*, گنبد زدن *djèstèn*.

SAUTOIR, s. m., شکل خاج *chèklé khadj*.

SAUVAGE, adj. et s. des 2 g., بیابانی *djènguèli*, *biabani*, a. وحشی *vèhchi*, pr. t. *vahchi*; — qui vient sans culture. خرد *khoud-rou*, pr. t. *khod-rou*, a. وحدت گزین *bèrri*; — qui se plait à vivre seul, *vèhdèt-gouzïn*, pr. t. *vahdèt-guzïn*.

SAUVAGEON, s. m., درخت خرد *dèrèkhté khoud-rou*, pr. t. *dirakhti khod-rou*.

SAUVAGERIE, s. f., تنها وحدت گزینی *vèhdèt-gouzini*, *tènha-nèchini*.

SAUVAGIN, e, adj., goût sauvagin, a. طعمه وحشیه *tè'-mèyé vèhchiyé*.

SAUVEGARDE, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *hi-mayèt*.

SAUVEGARDER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*; — sauvegardé, e, حمایت کرده شده *hèmayèt-kèrdè-choudè* a. محمی *mèhmi*.

SAUVEMENT, s. m. action de sauver, V. SAUVER.

SAUVER, v. a., نجات دادن *rèstègar kèrdèn*, *nèdjat dadèn*, خلاصی دادن *khèlas kèrdèn*, *khèlaci dadèn*, رها کردن *rèha kèrdèn*; — se sauver, se tirer du péril, خود را رها کردن *khoud-ra rèha kèrdèn*, نجات یافتن *khoud-ra rèhanidèn*, *nèdjat yaftèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — tuir, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, گریختن *gourikhtèn*, در رفتن *dèr rèftèn*; — sauvé, e, رهیده *rèhidè*, خلاصی یافته *khèlaci yaftè*.

SAUVEUR, s. m., نجات رستگار کننده *rèstègar-kounèndè*.

نەدجەت-دەهەندە, a. نەدجە نادجی, mou-
khèllès, pr. t. mukhallis.

SAVAMMENT, adv., خەردمەندانە, pr. t. khi-
rèdmèndanè, دانشمەندانە, pr. t. danich-
mèndanè, از روی علم, èz rouï 'èlm; -- en connaissance
de cause, دانەستە, pr. t. danistè.

SAVANT, E, adj. et s., دانشور, pr. t. danich-vèr,
دانا, pr. t. danichmènd, دانشمند, pr. t. danichmènd,
خەردمەند, pr. t. khirèdmènd, a. عالم 'àlèm,
pr. t. 'àlim, pl. علما 'oulèma, عەلیم 'èlim; — bien in-
formé, آگاه, khèbèr-dar, a. واقف, vaqèf,
pr. t. vaqif, مطلع, mouttèlè', pr. t. muttali'.

SAVANTASSE, s. des 2 g., (familier) pédant, دانش فروش
danèch-fourouch, pr. t. danich-furouch, a. متفاضل
moutèfazèl, pr. t. mutèfazil.

SAVATE, s. f., پا افزار کهنه, pa-èfzaré keuhnè, pr. t. pa-èf-
zari kohnè, کفش کهنه, kèfché keuhnè, پاپوش کهنه,
pa-pouché keuhnè.

SAVATERIE, s. f., کفش فروشی, bazaré keuhnè-
kèfch-fourouchi.

SAVETIER, s. m., پینه دوز, pinè-douz.

SAVEUR, s. f., مزه, mèzè, a. طعم, tè'èm, pr. t. ta'am.

SAVOIR, v. a., آگاه بودن, àgah boudèn, دانستن, danèstèn,
pr. t. danistèn, خبر داشتن, khèbèr dachtèn, pr. t. kha-
bèr dachtèn, واقف بودن, vaqèf boudèn, مخبر بودن,
moukhbèr boudèn, مطلع بودن, mouttèlè' boudèn; — sa-
voir gré, ممنون داشتن, mènnet dachtèn, ممنون بودن,
mèmnoun boudèn; — savoir par cœur, از بر دانستن,

èz bèr danèstèn; — savoir mauvais gré, ممنون نبودن *mèmnoun nèboudèn*; — faire savoir, اگاه کردن *àgah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*; — faire savoir, annoncer publiquement, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*; — su, e, دانسته شده *danèstè-choudè*.

SAVOIR, s. m., دانشمندی *danèch-vèri*, دانشمندی *danèch-mèndi*, دانش خردمندی *khèrèdmèndi*, دانائی *danayi*, دانش *danèch*, a. علم *'èlm*, pr. t. 'ilm, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*.

SAVOIR, conj. ou, à savoir, a. یعنی *yè'èni*, pr. t. *ya'ni*.

SAVOIR-FAIRE, s. m., a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*, وقوف *vouqouf*, مهارت *mèharèt*, حذاقت *hèzaqèt*, pr. t. *hazaqat*.

SAVOIR-VIVRE, s. m., سبک حسن سلوک *sèbké heusné soulouk*.

SAVON, s. m., صابون *saboun*.

SAVONNAGE, s. m., action de savonner, V. SAVONNER.

SAVONNER, v. a., صابون زدن *saboun zèdèn*.

SAVONNERIE, s. f., کارخانه صابون *kar-khanèyé saboun*, pr. t. *kiar-khanè saboun*.

SAVONNEUX, EUSE, adj., صابونی *sabouni*, بصابون آلوده *bè-saboun-àloudè*.

SAVONNIER, s. m., صابونساز *saboun-saz*.

SAVOURER, v. a. goûter, چشیدن *tchèchidèn*, بذایقه سپردن *bè-zaïqè soupourdèn*; — jouir d'une chose avec délice, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ *hèzz kèrdèn*.

SAVOUREUSEMENT, adv., چشمان چشمان *tchèchan-tchèchan*.

SAVOUREUX, EUSE, خوش مزه *khoch-mèzè*, خوش گوار *khoch-guèvar*, خوش طعم *khoch-tè'èm*, لذیذ *lèziz*.

SAXATILE, adj. des 2 g., میان سنگی رسته *miané sèng rèstè*.

SAXIFRAGE, adj. des 2 g., plante, سنگی شکن *sèng-chèkèn*, سنگی مثانه شکن *sèngué mèçanè chèkèn*, pr. t. *sèngui miçanè chikièn*.

SBIKE, s. m., ا. عسس 'ècès, pr. t. 'aças.

SCABIEUX, EUSE, adj., گریمانند *guèr-manènd*, ا. جربی *djèrbi*.

SCABIEUSE, s. f. plante, ا. كتله *kètlè*.

SCABREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, دشوار *douchvar*, ا. صعب *sè'èb*, pr. t. *sa'b*, مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

SCALÈNE, adj. des 2 g., ا. مختلف الاضلاع *moucèl-lècé moukhtèlèf-oul-èzla'*, pr. t. *mucèllèci moukhtèlif-ul-azla'*.

SCALPEL, s. m., نیشتر *nich-tèr*, ا. مبضع *mèbzèd'*, pr. t. *mibza'*.

SCAMMONÉE, s. f., ا. سمونیا *mèhmoudè*, سقمونیا *sèq-mounia*.

SCANDALE, s. m. occasion d'erreur et de péché, سبب گناه *sèbèbè gounah*, pr. t. *sèbèbi gunah*; — éclat fâcheux, رسوایی *rèsvayi*, ا. فضیحت *fèzihèt*, pr. t. *fazihat*, افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*.

SCANDALEUSEMENT, adv., شایستگی بعدم *bè-'èdèmé chayès-tègui*, بطور قبیح *bè-toouré qèbih*.

SCANDALEUX, EUSE, adj., موجب ضلّت مردم *mooudjèbè zèllètè mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi zillèti mèrdoum*, موجب مردم ريبه *mooudjèbè ribèyé mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi ribèti mèrdoum*, a. موجب الريبه *mooudjèb-our-ribè*, pr. t. *mèvdjib-ur-ribè*, موجب الاقتضاح *mooudjèb-oul-èstèzah*, pr. t. *mèvdjib-ul-iftizah*.

SCANDALISER, v. a., بضلت انداختن *bè-zèllèt èndakhtèn*, آموز کردن *bèd-àmouz kèrdèn*; — se scandaliser, آزرده شدن *àzourdè choudèn*, رنجیدن *rèndjidèn*; — scandalisé, e, رنجيده *rèndjidè*, آزرده خاطر شده *àzourdè-khatèr choudè*, pr. t. *àzurde-khatir chudè*, بدش آمده *bèd-èch-àmèdè*.

SCANDER, v. a., قطع کردن شعر *tèqti' kèrdènè chè'èr*, pr. t. *taqti' kièrdèni chi'r*.

SCAPULAIRE, s. m., پوشش کشیشان *pouchèché kèchichan*; — se dit aussi de deux morceaux d'étoffe bénite, حمايل *hèmayèl*, pr. t. *hamayil*.

SCARABÉE, s. m., گوزد *gouzèd*, سرگئين گردان *sèrguïn-guèrdun*.

SCARAMOUCHE, s. m., V. BOUFFON.

SCARIFICATEUR, s. m., instrument de chirurgie, تيغ *tighè hèdjamèt*.

SCARIFICATION, s. f., a. حجامت *hèdjamèt*, pr. t. *hidjamèt* et *hadjamat*.

SCARIFIER, v. a., حجامت کردن *tigh zèdèn*, *hèdjamèt kèrdèn*.

SCEAU, s. m., مهر *mohr* ou *meuhr*, pr. t. *muhur*, a. خاتم *khatèm*, pl. خواتم *khèvatèm*, pr. t. *khavatim*; —

- garde des sceaux, مهر دار *meuhr-dar*, pr. t. *muhur-dar*.
- SCARLATINE, s. f., سر سور, a. شری *chèra*, مخملک *mèkh-mèlèk*, شوكه *choukè*; — attaqué de la scarlatine, گرفتار *guèrèftarè sour*, a. مشوک *mèchouk*.
- SCÉLÉRAT, e, adj., بد سگال *bèd-sègal*, a. شقی *chèqi*, pr. t. *chagi*, pl. اشقیا *èchqia*.
- SCÉLÉRATESSE, s. f., بد سگالی *bèd-sègali*, بد نفسی *bèd-nèfsi*, a. شقاوت *chèqavèt*, pr. t. *chaqavèt*, شناعت *chèna'èt*, pr. t. *china'at*.
- SCELLÉ, s. m., مهر *meuhr* ou *mohr*, pr. t. *muhur*; — mettre, ou apposer les scellés, مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زدن *meuhr zèdèn*.
- SCELLEMENT, s. m. en termes de maçonnerie, V. SCELLER dans cette acception.
- SCELLER, v. a., مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زدن *meuhr zèdèn*, مهر مهور کردن *mèmhour kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, fixer dans le mur, بد دیوار کردن *bè-divar èstvar kèrdèn*, pr. t. *bè-divar ustuvâr kièrdèn*, بد دیوار نصب کردن *bè-divar nèsb kèrdèn*; — au fig. affermir, تشیید کردن *èstvar kèrdèn*, تèchyid *tèchyid kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — scellé, e, مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, a. مهر مهور *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkhtoum*, pr. t. *makhtoum*.
- SCELLEUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.
- SCÈNE, s. f. endroit où jouent les acteurs, بـساط تماشا *bècatè tèmacha-khanè*; — division d'une pièce de théâtre, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصول *fouçoul*; —

au fig. être en scène, *مطمح نظر مردم شدن* *moutmèhé nèzèré mèrdoum choudèn*; — se mettre en scène, *بمیدان آمدن* *bè-mèidan àmèdèn*; — spectacle, *تماشا* *tèmacha*; — faire une scène, *کجاخلقی کردن* *kèdj-khoulqi kèrdèn*, *معرکه کردن* *mè'èrèkè kèrdèn*.

SCÉNIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بتماشا خانه* *moutè'èllèq bè-tèmacha-khanè*.

SCEPTICISME, s. m., a. *مذهب اهل شک* *mèzhèbé èhlé chèkk*, pr. t. *mèzhèbi èhli chèkk*, a. *مذهب اهل الشکوک* *mèzhèbé èhl-ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi-èhl-uch-chu-kioug*.

SCEPTIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الشک* *èhl-ouch-chèkk*.

SCEPTRE, s. m., *دبوس* *dèbous*, a. *دبوس* *dèbbous*, *عصا* *'èça*; — le sceptre royal, *دبوس سلطنت* *dèboucé sèlt ènèt*, p. t. *عصای سلطنت* *'èçaï sèltènèt*.

SCHISMATIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الاعتزال* *chi'*, *èhl-oul-è'ètèzal*, pr. t. *èhl-ul-i'tizal*.

SCHISME, s. m., a. *اعتزال* *è'ètèzal*, pr. t. *i'tizal*.

SCHISTE, s. m., *سنگ طبقه طبقه* *sènguè tèbèqè-tèbèqè*, *سنگ ورق ورق* *sènguè vèrèq-vèrèq*.

SCIAGE, s. m., *آرہ کشی* *èrrè-kèchi*.

SCIATIQUE, adj. et s. f., *کجکوه* *kèhkou*, *کجکوک* *kèdjoug*, a. *عرق انسا* *'èrq-oun-nèça*, pr. t. *'irq-un-niça*; — douleur sciaticque, *درد عرق انسا* *dèrdé kèhkou*, *درد کجکوه* *dèrdé 'èrq-oun-nèça*, a. *وجع عرق انسا* *vedjè'é 'èrq-oun-nèça*, pr. t. *vedja'i 'irq-un-niça*.

SCIE, s. f., *آرہ* *èrrè*, a. *دستره* *dèstèrè*, a. *منشار* *mènchar*, pr. t. *münchar*.

SCIEMMENT, adv., دانسته *danèstè*, a. علم عن 'èn 'èlmèn, pr. t. 'an 'ilmîn.

SCIENCE, s. f., دانش *danèch*, دانائی *danayi*, دانشوری *danèch-vèri*, a. علم 'èlm, pr. t. 'ilm.

SCIENTIFIQUE, adj. des 2 g., a. علمی 'èlmi, pr. t. 'ilmi, pl. علمیّه 'èlmiyè, pr. t. 'ilmiyè; — matières scientifiques, مواد علمیّه *mèvadé 'èlmiyè*, pr. t. *mèvadi 'ilmiyè*.

SCIENTIFIQUEMENT, adv., بحسب از روی علم *èz rouï 'èlm*, بقاعد علم *bè-hècèbè qèva'èdé 'èlm*, a. علمياً 'èlmièn, pr. t. 'ilmièn.

SCIER, v. a., آره کردن *èrrè kèrdèn*; — آره کرده *èrrè-kèrdè*, آره شده *èrrè-choudè*, a. منشور *mènchour*.

SCIEUR, s. m., آره کش *èrrè-kèch*, a. نشار *nèchchar*.

SCILLE OU SQUILLE, s. f. plante, سفادیکوس *sèfadikous*, پیاز *piazé mouch*, a. بصل الفار *bèsl-oul-far*, عنصل *'ounsoul*, pr. t. 'onsoul.

SCINDER, v. a., دو نیم کردن *tèqsim kèrdèn*, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

SCINQUE, s. m., espèce de lézard, سقنقس *sèqèngous*, سقنقور *sèqèngour*.

SCINTILLATION, s. f., درخشدگی *pèrtèv-èfkèni*, پرتو افکنی *dèrèkhchèndègui*.

SCINTILLER, v. n., پرتو افکندن *pèrtèv èfkèndèn*, پرتو انداختن *pèrtèv èndakhtèn*, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*.

SCIOGRAPHIE, s. f., نقشه درونی عبارت *nèqchèyé dèrounï* 'èmarèt.

SCION, s. m., شاخه نو, *chakhèyé noou-rèstè*, pr. t. *chaklèi nèv-rèstè*.

SCISSILE, adj. des 2 g., qui peut être fendu, قابل شکافته, *qabèlé chèkafè choudèn*.

SCISSION, s. f., جدایی, *djèdayi*, a. تفرقه, *tèfrèqè*, pr. t. *tèf-riga*, اختلاف, *èkhtèlaf*, pr. t. *ikhtilaf*.

SCISSIONNAIRE, s. m., مخالفت کننده, *moukhalèfèt-kou-nèndè*.

SCISSURE, s. f., شکاف, *chèkaf*, تراك, *tèrak*.

SCIURE, s. f., سبوسه, *sèboucè*, نشاره, *nècharè*, تراشه چوب, *tèrachèyé tchoub*.

SCLÉROPTALMIE, s. f., maladie de l'œil, a. صلابة الاجفان, *sèlabèt-oul-èdjfan*.

SCLÉROTIQUE, s. f., membrane qui enveloppe l'œil, پردۀ غشاء المقله, *pèrdèyé hèdèqèyé tchèchm*, a. غشاء المقله, *ghècha'-oul-mouqlèt*.

SCOLAIRE, adj. des 2 g., a. مکتبی, *mèktèbi*.

SCOLASTIQUE, adj. des 2 g., باکسب قاعدۀ مکتبی, *bè-hè-cèbé qa'èdèyé mèktèbi*.

SCOLASTIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ مکتبی, *èz roui qu'è-dèyé mèktèbi*.

SCOLIASTE, s. m., حاشیه شرح کننده, *chèrh-kounèndè*, حاشیه, *hachiè-nèvis*, pr. t. *hachiè-nivis*, a. شارح, *charèh*, pr. t. *charih*.

SCOLIE, s. f., a. حاشیه, *hàchiè*, شرح, *chèrh*.

SCOLOPENDRE, ou LANGUE DE CERF, s. f., زنگی دارو, *zèngui-darou*, بیکه کبر رومی, *bikhè kèbré roumi*, حشيشة الطحال, *hèchichèt-out-sèqlinoun*, a. سقلىنون, *sèqlinoun*.

touhal; — insecte à plusieurs pieds, هزار پا *hèzar-pa*,
a. ابو اربعين *èbou-èrbè'in*.

SCORBUT, s. m., اسقربت *èsqorbout*, pr. t. *èsqorbut*, a.
فساد دم *fècadé dèm*.

SCORBUTIQUE, adj. des 2 g., از جنس اسقربت *èz djènsè*
èsqorbout, اسقربتى *èsqorbouti*.

SCORDIUM, s. m., سيرمو *sirmou*, a. ثوم الحية *soum-oul-hiè*,
pr. t. *sèvm-ul-hiè*.

SCORIE, s. f., اسقورون *èsqouroun*, ريم معادن *rimé mè'adèn*,
pr. t. *rimi ma'adìn*.

SCORIFICATION, s. f. action de scorifier, V. SCORIFIER.

SCORIFIER, v. a., از ريم پاك كردن *èz rim pak kèrdèn*, ريم
جدا كردن *rim èz àhèn djèda kèrdèn*.

SCORPIOÏDE, s. m. V. CHENILLE.

SCORPIOJELLE, s. f., روغن گژدم *rooughèné guèjdoum*, روغن
عقرب *rooughèné 'èqrèb*.

SCORPION, s. m., كژدم *kèjdoum*, a. عقرب *'èqrèb*, pr. t. *'aqrèb*,
pl. عقارب *'èqarèb*, pr. t. *'aqarib*.

SCORSONÈRE, s. f. plante, a. بلقك *bèlqèk*.

SCRIBE, s. m., نويسنده *nèvicèndè*, a. كاتب *katèb*, pr. t.
kiatib.

SCROFULES, s. f. pl. V. ÉCROUELLES.

SCROFULEUX, EUSE, adj. a. خنازيرى *khènaziri*, pr. t. *khoun-*
naziri; — humeur scrofuleuse, a. خلط خنازيرى *khèlté*
khènaziri, pr. t. *khilti khounaziri*.

SCROTUM, s. m., كيسه خايه *kicèyé khayè*, a. صفن *sèfn*,
pl. اصفان *èsfan*.

SCROTOÈLE, s. f., دبه خايه *dèbèyé khayè*.

SCRUPULE, s. m., اضطراب *èztèrabé dèl*, pr. t. *istirabi dil*, پروا *pèrva*.

SCRUPULEUSEMENT, adv., مدققانه *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

SCRUPULEUX, EUSE, adj. qui a des scrupules, با پروا *ba pèrva*, a. مضطرب القلب *mouztèrèb-oul-qèlb*, pr. t. *muz-tèrib-ul-qalb*; — minutieux, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudagqiq*.

SCRUTATEUR, TRICE, adj., پژوهنده *pèjouhèndè*, a. کشف *kèchchaf*, مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mufètitch*.

SCRUTER, v. a., واری کردن *varèci kèrdèn*, پژوهیدن *pè-jouhidèn*, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, استکشاف کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*, متفحص شدن *moutèfèhhès choudèn*, pr. t. *mutèfahhis choudèn*, استکناه کردن *èstèknah kèrdèn*, pr. t. *istiknah kièrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*.

SCRUTIN, s. m., a. قرعه *gour'è*, pr. t. *gour'a*.

SCULPTER, v. a., کاری کننده *kèndè-kari kèrdèn*, مجسم ساختن *mounèbbèt-kari kèrdèn*, کاری کردن *moudjècèm sakhtèn*.

SCULPTEUR, s. m., کاری کننده *kèndè-kar*, مجسم ساز *mounèbbèt-kar*, مجسم ساز *moudjècèm-saz*.

SCULPTURE, s. f., کاری کننده *kèndè-kari*, مجسم ساختن *mounèbbèt-kari*, a. فنّ النقر *fènn-oun-nèqr*, pr. t. *fènn-un-naqr*; — ouvrage sculpté, کاری مجسم *mounèbbèt-kari*, کاری مجسم *karé mounèbbèt*, سازي مجسم *moudjècèm-sazi*.

SE, pron. de la 3me personne des deux nombres et des

deux genres, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود را *khoud-ra*, pr. t. *khod-ra*, بخود *bè-khoud*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, pr. t. *khod-ra kouchtèn*; — se faire du mal, بدی بخود کردن *bè-khoud bèdi kèrdèn*, pr. t. *bè-khod bèdi kièrdèn*.

SÉANCE, s. f. action de s'asseoir, نشست *nèchèst*, pr. t. *nichèst*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, a. جلوس *djèlous*, قعود *qou'oud*; — assemblée, انجمن *èndjoumèn*, pr. t. *èndjumèn*, a. مجلس *mèdjès*, pr. t. *mèdj-lis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*; — tenir séance, در مجلس نشستن *dèr mèdjès nèchèstèn*, pr. t. *dèr mèdj-lis nichèstèn*; — lever la séance, ترك اجلاس *tèrkè èdjlas kèrdèn*, pr. t. *tarki idjlas kièrdèn*, رفع مجلس *èz mèdjès bèr-khastèn*, از مجلس برخاستن *èz mèdjès bèr-khastèn*, pr. t. *raf'i mèdj-lis kièrdèn*.

SÉANT, participe présent du verbe inusité seoir, نشسته *nèchèstè*, a. جالس *djalès*, pr. t. *djalis*.

SÉANT, E, adj. qui sied, زبند *zibèndè*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*.

SEAU, s. m., دول *doul*, دلو *dèlv*.

SÉBACÉ, E, adj., پیه آلود *pih-àloud*.

SÉBESTE, s. m., سپستان *sèpèstan*, a. ذبق *dèbq*, انبله *ètba-oul-koulbè*.

SÉBESTIER, s. m., درخت سپستان *dèrèkhtè sèpèstan*, pr. t. *dirakhti sèpèstan*.

SÉBILE, s. f., طشت چوبین *tèchtè tchoubin*.

SEC, SÈCHE, adj., خشک *khochk*, a. یابس *yabès*, pr. t. *ya-bis*; — passer une rivière à pieds secs, پا تر نکرده

از رودخانه تذر کردن *pa tèr-nè-kèrdè èz roud-khanè*
gouzèr kèrdèn; — manger du pain sec (du pain seul),
 خوردن نان خالی *nané khali khourdèn*, pr. t. *nani*
khali khordèn; — être à sec, بودن در خشکی *dèr*
khochki boudèn; — au fig. être à sec (sans argent)
 بی پول بودن *bi poul boudèn*.

SÉC, s. m. le sec, خشکی *khochki*, a. يبوست *youboucèt*,
 pr. t. *yuboucèt*.

SÉC, adv., بطور برودت *bè-toouré bouroudèt*, pr. t. *bè-tèvri*
burudèt, خشك *khochk*.

SÉCABLE, adj. des 2 g., قابل بریده شدن *qabèlé bouridè*
choudèn.

SÉCANTE, s. f. terme de géométrie, a. خط قاطع *khètté*
qatè', pr. t. *khatti qatì'*.

SÉCHE, s. f., poisson, ماهی مرکب *mahiï mourèkkèb*, p. t.
 سپيا *sèpia*, pr. t. *sipia*, سيبا *siba*.

SÉCHEMENT, adv. d'une manière froide, بطور خشك *bè-*
toouré khochk, pr. t. *bè-tèvri khochk*, بطور برودت *bè-*
toouré bouroudèt, pr. t. *bè-tèvri buroudèt*; — en lieu
 sec, در جای خشك *dèr djai khochk*.

SÉCHER, v. a., خشك کردن *khochk kèrdèn*, خشکاندن
khochkandèn, خشکانیدن *khochkanidèn*; — v. n.,
 خشك شدن *khochk choudèn*, خشکیدن *khochkidèn*;
 — séché, e, خشك شده *khochk-choudè*, خشكیده
khochkidè.

SÉCHERESSE, s. f., خشکی *khochki*, a. يبوست *yèboucèt*,
 pr. t. *yaboucèt*.

SÉCHOIR, s. m., جای خشك کردن *djai khochk kèrdèn*.

SECOND, *e*, adj., دوم *douvvoum*, pr. t. *duvvum*, دویم *douyoum*, a. ثانی *sani*.

SECONDAIRE, adj. des 2 g., a. متلاحق *montèlahèq*, pr. t. *mutèlahiq*, لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*; — en parlant des planètes qui tournent autour d'une autre, a. تبع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

SECONDE, *s. f.*, a. ثانیة *saniè*.

SECONDEMENT, در ثانی *dèr sani*, a. ثانیاً *sanièn*.

SECONDER, *v. a.*, عمره‌ی کردن *yavèri kèrdèn*, هم‌راهی کردن *hèm-rahi kèrdèn*. دستگیری کردن *dèst-guiri kèrdèn*; — secondé, *e*, مظهر یآوری کرده شد *yavèri-kèrdè-choudè*, معظه‌ی اعانت شد *mèzhèré è'ânèt choudè*.

SECOUEMENT, *s. m.*, تکان *tèkan*, djoumbèch.

SECOUER, *v. a.*, حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hè-rèkèt dadèn*, جنبانیدن *djoumbanidèn*; — se secouer, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

SECOURABLE, adj. qui aime à secourir, دستگیر *dèst-guir*, مدد رسان *mèdèd-rèçan*, a. معین *mou'in*; — qu'on peut secourir, قابل یآوری *gabèlé yavèri*.

SECOURIR, *v. a.*, کمک کردن *yavèri kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, اعانت کردن *è'ânèt kèrdèn*.

SECOURS, *s. m.*, یآوری *yavèri*, دستگیری *dèst-guiri*, کمک *keumèk*, a. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*, عون *'ooun*, pr. t. *'avn*, معاونت *mou'âvènèt*; — demander du secours, خواستن یآوری *yavèri khastèn*, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*; — venir au secours, رسیدن بامداد *bè-èmdad rècidèn*, pr. t. *bè-imdad*

rècidèn, بامداد آمدن *bè-èmdad àmèdèn*; — se prêter secours mutuellement, همدیگهرا اعانت کردن *hèmdiguèr-ru è'ânèt kèrdèn* ou معاونت کردن *mou'âvenèt kèrdèn*, pr. t. *mu'âvinèt kièrdèn*.

SECOUSSE, s. f., تکان *tèkan*, لرزش *lèrzèch*, جنبش *djourn-bèch*, ا. رجف *rèdjfè*, pl. رجفات *rèdjfat*.

SECRET, s. m., راز *raz*, a. سر *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, pr. t. *mahrèmanè*.

SECRET, ÈTE, adj., پنهان *nèhan*, پوشیده *pènhan*, پوشیده *pouchidè*, زیر پرده *zire pèrdè*, a. سری *sèrri*, pr. t. *sirri*, مخفی *khèfi*, pr. t. *khafi*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

SECRÉTAIRE, s. m. qui écrit les lettres d'un supérieur, نویسنده *nèvicèndè*, میرزا *mirza*, a. کاتب *katèb*, pr. t. *kiatib*, pl. کتاب *kouttab*; — secrétaire de légation, d'ambassade, نایب سفارت *nayèbé sèfarèt*; — premier secrétaire d'ambassade, نایب اول سفارت *nayèbé èvvèlé sèfarèt*.

SECRÉTAIRERIE, s. f., دفترخانه *dèftèr-khanè*, اوطاق نویسندگان *outaqé nèvicèndègan*.

SECRÉTARIAT, s. m. l'emploi, شغل نایب *choughlé nayèb*, pr. t. *chughli naïb*, نیابت *nèyabèt*; — le lieu, V. SECRÉTAIRERIE.

SECRÉTEMENT, adv., پنهانی *nèhani*, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیه *dèr khoufiè*, a. سراً *sèrrèn*, pr. t. *sirrèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*, خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*.

SÉCRÉTION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*, رشح *rèchh*.

SÉCRÉTOIRE, adj. des 2 g., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SECTAIRE, s. m., a. افضى *rafèzi*, pr. t. *rafizi*, pl. افضيون *rafèzioun*, pr. t. *rafizioun*.

SECTATEUR, s. m., a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. توابع *tè-vabè'*, pr. t. *tèvabi'*.

SECTE, s. f., a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*, pl. فرق *fourouq*, pr. t. *furug*, طایفه *taïfè*, pl. ضوایف *tèvayèf*, pr. t. *ta-vaïf*, زمره *zoumrè*, pr. t. *zumrè*.

SECTEUR, s. m., a. فاصل *djouz'è facèl*, pr. t. *djuz'i facil*; — le secteur d'un cercle, دایره فاصل *djouz'è facèlè daïrè*.

SECTION, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fèçoul*, pr. t. *fuçoul*; — chapitre premier, seconde section, باب *babè èvvèl fèslè douvvoum*; — en termes de géométrie, endroit où des lignes se coupent naturellement, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, pl. قطوع *qoutou'*; — section linéaire, a. قطع الخطوط *qèt'-oul-khoutout*, pr. t. *qat'-ul-khoutout*; — division d'une ville, a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

SÉCULAIRE, adj. des 2 g., صد ساله *sèd-salè*, صد سال بصد *sèd-sal bè-sèd-sal*.

SÉCULARISER, v. a., دنیوی کردن *dounièvi kèrdèn*, pr. t. *dunièvi kièrdèn*.

SÉCULIER, ÈRE, adj., a. دنیوی *dounièvi*, pr. t. *du-*

nièvi, اهل دنیا *èhlé dounia*, pr. t. *èhli dunia*.

SÉCURITÉ, s. f., a. اطمینان *ètminan*, pr. t. *itminan*, امنیت *èmniyèt*; — en sécurité, امن و امان *dèr èmn-ou-èman*.

SÉDATIF, IVE, adj. V. CALMANT.

SÉDENTAIRE, adj. des 2 g., خانه نشین *khanè-nèchîn*, pr. t. *khanè-nichîn*.

SÉDIMENT, s. m., لای *laï*, خزه *khèrè*, درد *dourd*, a. ثقل *soufl*, رسوب *rouçoub*.

SÉDITIEUSEMENT, adv., بطور فتنه انگیزی *bè-toouré fètnè-ènguizi*, بطور افساد *bè-toouré èfsad*, از روی عصیان *èz rouï 'ècian*.

SÉDITIEUX, EUSE, adj., فتنه انگیز *fètnè-ènguiz*, a. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

SÉDITION, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. فتنه *fètnè*, pr. t. *fitnè*, عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*, فساد *fèçud*.

SÉDUCTEUR, TRICE, s., فریبنده *fèribèndè*, گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, a. مصل *mouzèll*, pr. t. *mouzill*.

SÉDUCTION, s. f., گمراهی *gom-rahi*, فریب *fèrib*, فریفتگی *fèrifègûi*, a. اضلال *èzlal*, pr. t. *izlal*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*.

SÉDUIRE, v. a., faire tomber en faute, گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, از راه بدر بردن *èz rah bè-dèr bourdèn*; — tromper, گول زدن *fèrifètn*, دادن فریب *fèrib dadèn*, گول زدن *goul zèdèn*; — toucher, plaire, دلگیری کردن *dèl-fèribi kèrdèn*, pr. t. *dil-fèribi kièrdèn*, دل بردن *dèl bour-*

dèn, دل رېدون *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*,
 جذب قلوب کردن *djèzbé gouloub kèrdèn*; — être sé-
 duit, گول خوردن *goul khourdèn*, pr. t. *goul khordèn*,
 همراه شدن *gom-rah choudèn*; — séduit, e, گول خورده *goul-khourdè*,
 فریخته *fèrifitè-choudè*, همراه شده *gom-rah-choudè*.

SÉDUISANT, e, adj., دلفریب *dèl-fèrib*, pr. t. *dil-fèrib*, دل
 آویز *dèl-aviz*, دلبا *dèl-rouba*, a. جانب القلوب *djazèb-
 oul-gouloub*, pr. t. *djazib-ul-gouloub*.

SÉGRAIRIE, forêt possédée par indivis, s. f., بیشه مشترک
bichèyé mouchtèrèk.

SÉGRAIS, s. m., جنگل علیحدّه *djènguèlé 'èlè-hèddè*.

SEGRÉGATION, s. f., جدا کردن *djèda kèrdèn*, a. تفریق
tèfrig.

SEIGLE, s. m., کنگران *kènguèran*, t. p. چاودار *tchavdar*, a.
 سنّف *sèn f*.

SEIGNEUR, s. m., خداوند *khoudavènd*, pr. t. *khodavènd*,
 pl. خداوندان *khoudavèndan*, آقا *âga*, a. سیّد *sèiyid*,
 pl. سادات *sadat*, صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, pl. اصحاب
èshab, pr. t. *ashab*; — en parlant de Dieu, ایزد *èizèd*,
 pr. t. *izèd*, خداوند عالم *khoudavèndé 'âlèm*, خدا
khouda, a. الله *allah*, ربّ *rèbb*; — le Seigneur des
 Seigneurs, a. ربّ الارباب *rèbb-oul-èrbab*; — le Grand-
 Seigneur, l'empereur des ottomans, سلطان روم *soul-
 tané roum*; — le Seigneur des mondes, a. ربّ العالمین
rèbb-oul-'âlèmin.

SEIGNEURIAL, e, adj., آقائی *âgayi*, متعلّق باقا *moutè'èllèq*
 به-آقا *bè-âga*, مخصوص باقا *mèkhçoucè bè-âga*.

SEIGNEURIALEMENT, adv., آقا مثل *mèslé ága*.

SEIGNEURIE, s. f. droit, autorité, a. حق ملكيت *hèqqé mèlkiyèt*, pr. t. *haqqi milkiyèt*; — titre d'honneur, a. جناب *djénab*; — votre seigneurie, جناب شما *djénabé chouma*.

SEIN, s. m. partie du corps où sont les mamelles, سينه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*; — particulièrement les mamelles des femmes, پستان *pèstan*, pr. t. *pistan*; — donner le sein à un enfant, شیر دادن *tèfli-ra chir dadèn*; — ce qui est entre le vêtement et la poitrine, بغل *bèghèl*, pr. t. *baghl*; — ventre, entrailles, شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*; — milieu, centre, میان *mian*, a. وسط *vècèt*; — au sein de l'assemblée, در میان مجلس *dèr miané mèdj-lès*, pr. t. *dèr miani mèdjlis*; — le sein de l'Église, a. حوزه دین *hoouzèyé dīn*, pr. t. *havzèi dīn*.

SEINE, s. f., دام ماهی گیری *damé mahi-guiri*.

SEING, s. m., a. امضا *émza*, pr. t. *imza*; — mettre son seing, امضا کردن *émza kèrdèn*; — blanc-seing, سفید مهر *sèfid-meuhr*.

SEIZE, adj. numéral des 2 g., شانزده *chanzdè*.

SEIZIÈME, adj. ord. des 2 g., شانزدهم *chanzdèhoum*; — s. le seizième, يك شانزده *chanzdè-yèk*.

SÉJOUR, s. m., ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*, a. مکث *mèks*, اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*, توقف *tèvèqqouf*, pr. t. *tèvaqquf*.

SÉJOURNER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, اقامت ماندن *èqamèt kèrdèn*, ماندن *mandèn*.

SEL, s. m., نمک *nèmek*, a. ملح *mèlh*, pr. t. *milh*.

SÉLÉNITE, s. f., sorte de pierre, مهر *mèhèr*, حاجر القمر *hèdjèr-oul-qèmèr*, pr. t. *hadjèr-ul-qamar*.

SÉLÉNOGRAPHIE, s. f., باکت در جگونی ماء *bèhce dèr tchè-gounèguiï mah*.

SELLE, s. f., زین *zîn*, a. سرج *sèrdj*, pl. سروج *spouroudj*; — aller à la selle, کار کردن شکم *kar kèrdèné chèkèm*, عمل کردن *fè'èl kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl kèrdèn*; — oom-bien de selles avez-vous eues? چند بار فعل کرده اید *tchènd bar fè'èl kèrdè-id*.

SELLER, v. a., زین کردن *zîn kèrdèn*; — seller un cheval, زین اسبی را زین کردن *èspi-ra zîn kèrdèn*; — sellé, e, زین کرده *zîn-kèrdè*, زین شد *zîn-choudè*.

SELLERIE, s. f., زینخانه *zîn-khanè*; — ouvrage, زینساری *zîn-sazi*, a. سراجی *sèrradjî*.

SELLIER, s. m., زینساز *zîn-saz*, a. سراج *sèrradj*, pr. t. *sarradj*.

SELON, prépos., a. باعتقاد *bè-è'tèqad*, pr. t. *bè-i'tiqad*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*; — selon le temps, نظر بوقت *nèzèr bè-vèqt*, pr. t. *nazar bè-vaqt*; — selon ses forces, نظر بقوتش *nèzèr bè-gouvvet-èch*; — selon moi, باعتقاد من *bè-è'tèqadé mèn*, ou باعتقاد بند *bè-è'tèqadé bèndè*; — selon la volonté, حسب ارادة *bè-hècèbé èradè*, a. حسب الارادة *hèsb-oul-èradè*, pr. t. *hasb-ul-iradè*; — selon la possibilité, بقدر امکان *bè-qèdré èmkan*, pr. t. *bè-qadri imkian*, a. حسب الامکان *hèsb-oul-èmkàn*, pr. t. *hasb-ul-imkian*; — selon le besoin, بحسب اقتضا *bè-hècèbé*

èqtèza, a. *حسب الاقتضا* *hèsb-oul-èqtèza*, pr. t. *hasb-ul-igtiza*.

SEMAILLE, s. f., temps de semer, *وقت تخم کاشتن* *vèqté tokhm kachtèn*, *موسم زراعت* *mooucémé zèra'èt*, pr. t. *mèvsimi zèra'at*; — faire les semailles, *تخم کاشتن* *tokhm kachtèn*, *تخم پاشیدن* *tokhm pachidèn*; — action de semer, *تخم افشانی* *tokhm-èfchani*, a. *زرع* *zèr'*; — semailles, graines semées, *تخم کاشته* *tokhmé kachtè*, pr. t. *tokhmi kiachtè*.

SEMAINE, s. f., *هفته* *hèftè*; — la semaine prochaine, *هفته آینده* *hèftèyé àyèndè*; — la semaine passée, *هفته گذشته* *hèftèyé gouzèchtè*.

SEMBLABLE, adj. des 2 g., *مانند* *manènd*, *بسان* *bè-san*, *جفت* *djouft*, a. *مثل* *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. *امثال* *èmsal*, *نظير* *nèzir*, pr. t. *nazir*, *مشابه* *mouchabèh*, pr. t. *mouchabih*, *شبيه* *chèbih*; — cette chose n'est pas semblable à l'autre, *این چیز مانند آن نیست* *in tchiz manèndé àn nist*, ou *جفت آن نیست* *djoufté àn nist*, ou *بە-آن نە-می-مانەد* *bè-àn nè-mi-manèd*; — il est semblable à celui là, *جفت این است* *djoufté in-èst*; — qui n'a pas de semblable, *مانند ندارد* *bi manènd*, *مانند نە-دارەد* *manènd nè-darèd*, *بی نظير* *bi nèzir*; — semblable à un torrent, *مانند سيل* *manèndé sèil*, pr. t. *manèndi sil*, *مثل سيل* *mèslé sèil*, pr. t. *misli sil*; — pris substantivement, a. *بنی نوع* *bèni noou'*, pr. t. *bèni nèv'*, *ابناء* *èbna' djèns*, pr. t. *ibna'ï djîns*.

SEMBLABLEMENT, adv., *و همچنين* *vè hèm-tchènnin*, a. *هكذا* *hèkèza*, pr. t. *hakaza*.

SEMBLANT, s. m., نمایش *nèmayèch*, a. صورت ظاهر *sourètè zahèr*, pr. t. *sourèti zahir*, ظاهر حال *zahèré hal*, pr. t. *zahiri hal*; — un semblant d'amitié, دوستی ظاهری *doustiï zahèri*; — faire semblant de ne pas savoir, کردن تédjahoul kèrdèn, pr. t. *tédjahul kièrdèn*; — faire semblant de dormir, کردن تènavoum kèrdèn, خود را خوابیده و نمود کردن *khoud-ra khabidè va nèmoud kèrdèn*.

SEMBLER, v. n. paraitre, بنظر آمدن *bè-nèzèr àmèdèn*, pr. t. *bè-nazar àmèdèn*, چنين دانستن *nèmoudèn*, چنين دانستن *tchènïn danèstèn*, pr. t. *tchenïn danistèn*; — ce vin me semble bon, اين شراب بنظم خوب ميآيد *in chèrab bè-nèzèrèm khoub mi-âyèd*, pr. t. *in charab bè-nazarèm khob mi-âyèd*; — il me semble que cela fut ainsi, چنين ميدانم که اين طور بود *tchènïn mi-danèm ke in toour boud*, چنين بنظم ميآيد که اين طور بود *tchènïn bè-nèzèr-èm mi-âyèd ké in toour boud*; — il me semble que چنين ميدانم که *tchènïn mi-danèm ké*, چنين بنظم ميآيد که *bè-nèzèr-èm tchènïn mi-âyèd ké*.

SÉMÉIOLOGIE, ou **SÉMÉIOTIQUE**, s. f., بحث در علامات امراض *bèhcé dèr 'èlamaté èmráz*, a. بحث عن علامات الامراض *bèhs 'èn èlamat-oul-èmráz*, pr. t. *bahs 'an 'alamat-ul-èmráz*.

SEMELLE, s. f., کفش *tèkhtè kèsch*.

SEMENCE, s. f., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*, a. بذر *bèzr*, pl. بذور *bèzour*; — sperme, آب منی *ab-mèni*, a. منی *mèni*.

SEMER, v. a., کاشتن *kachtèn*, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*,

pr. t. *tokhoum kiachtèn*, افشاندن *tokhm èfchan-dèn*; — au fig. répandre, distribuer, افشاندن *èfchan-dèn*, نشر کردن *nèchr kèrdèn*; — semer de faux bruits, اراجيف بافواه *èradjif nèchr kèrdèn*, مردم انداختن *èradjif bè-èfvahé mèrdoum èndakhtèn*; — semé, e, کاشته شده *kachtè-choudè*, a. مبدور *mèbzour*, مزروع *mèzrou'*.

SEMESTRE, adj., شش ماهه *chèch-mahè*.

SEMESTRE, s. m., مدت شش ماه *mouddètè chèch mah*, شش ماه *chèch-mah*.

SEMEUR, EUSE, s., افشان *tokhm-èfchan*, a. زارع *zarè'*, pr. t. *zari'*, pl. زرايعين *zèrra'in*, pr. t. *zarra'in*; — au fig. semeur de faux bruits, a. ناشر اراجيف *nachèrè èradjif*, pr. t. *nachiri èradjif*.

SEMI, adv., نیم *nim*, a. نصف *nèsf*, pr. t. *nisf*; — se joint toujours à un autre mot; — semi-officiel, نیم رسمی *nim-rèsmi*.

SÉMILLANT, E, adj., چالاک و جست *tchoust-ou-tchalak*, pr. t. *tchust-u-tchalak*.

SÉMINAIRE, s. m., مدرسه کیشيان *mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINAL, E, adj., متعلق باب منى *moutè'èllèq bè-àbé mèni*.

SÉMINARISTE, s. m., شاگرد مدرسه کیشيان *chaguèrdé mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINATION, s. f., (peu usité) تخم ریزی نباتات *tokhm-riziï nèbatat*.

SEMIS, s. m. art de mettre en terre les semences, فن تخم افشانی *fènné tokhm-èfchani*; — plantation de plantes

ou d'arbrisseaux venant de graines, تمخدان *tokhm-dan*, pr. t. *tokhoum-dan*.

SEMOIR, s. m., كيسه تخم *kicèyé tokhm*.

SEMONCE, s. f. invitation faite dans les formes, دعوت *a. سمیتہ*, *dè'èvèlé rèsmiyè*, pr. t. *da'vèti rèsmiyè*; — au fig. avertissement mêlé de reproches, réprimande, سرزنش *sèr-zènèch*, نکوهش *nèkouhèch*, ا. تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

SEMONCER, v. a. réprimander, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*, نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*.

SEMOULE, s. f., ريزه *bèrghoulé rizè*.

SEMPER-VIRENS, s. m., nom de plante vivace, همیشه سبز *hèmichè-sèbz*.

SEMPITERNEL, ELLE, adj., همیشه‌ئی *hèmichèyi*, دایمی *daïmi*, a. دایم *daïm*.

SÉNAT, s. m., دیوانخانه بزرگان دولت *divan-khanèyé bou-zourgané dooulèt*, سناط *sènat*.

SÉNATEUR, s. m., اهل دیوانخانه ارکان دولت *èhlé divan-khanèyé èrkané dooulèt*, اجزای سناط *èdjzaï sènat*.

SÉNATORIAL, e, adj., بدیوانخانه دولت متعلق *moutè'èllèq bè-divan-khanèyé dooulèt*, بسناط متعلق *moutè'èllèq bè-sènat*.

SENÉ, s. m., سنا *sèna*, a. سنامکی *sèna-mèki*.

SÉNEÇON, s. m. plante, ا. شيخ الربيع *chèikh-our-rèbi'*.

SÉNESTRE, adj. des 2 g., (peu usité) gauche, چپ *tchèp*, ا. يسار *yèçar*.

SÉNEVÉ, s. m., تخم خردل *tokhmé khèrdèl*.

SENS, s. m., a. faculté de sensation, حس *hèss*, pr. t. *hiss*,

حاشه *hassè*, pl. حواس *hèvas*, pr. t. *havas*; — les cinq sens, حواس پنجگانه *hèvacè pèndjganè*, pr. t. *havaci pèndjguianè*, a. حواس خمسè *hèvacè khèmsè*, pr. t. *havaci khamsè*; — faculté de comprendre, هوش *houch*, a. ادراك *èdrak*, pr. t. *idrak*, شعور *chou'our*, pr. t. *chu'our*, عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — reprendre ses sens, بهوش آمدن *bè-houch àmèdèn*; — sens commun, a. فهم *fèhm*; — les sens, les plaisirs que les sens réclament, a. نفس اماره *nèfsè èmmarè*, pr. t. *nèfsi èmmarè*, نفس *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*; — signification, a. معنی *mè'èni*, pr. t. *ma'na*; — le sens propre, معنی حقیقی *mè'èniü hèqiqi*, pr. t. *ma'nü haqiqi*; — le sens figuré, مجازی *mè'èniü mè-djazi*; — opinion, a. رأی *rè'i*, pr. t. *raï*, pl. آرا *àra*, باعتقاد *è'ètèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — à mon sens, باعتقاد من *bè-è'ètèqadè mèn*, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENSATION, s. f., a. حس *hèss* pr. t. *hiss*, احساس *èhsas*, pr. t. *ihsas*, اثر *ècèr*, تأثیر *tè'ècir*; — faire sensation, تأثر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

SENSÉ, e, adj., هوشیار *houchiar*, با شعور *ba chou'our*, a. عقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*; — conforme à la raison, a. معقول *mouvafèqè 'èql*, pr. t. *muvasiqi 'aql*, معقول *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — réponse sensée, a. جواب *djèvabè mè'èqoul*, pr. t. *djèvabi ma'qoul*.

SENSÉMENT, adv., عقلاانه *'àqèlanè*, a. موافق عقل *mouvafèqè 'èql*, pr. t. *muvasiqi 'aql*.

SENSIBILITÉ, s. f., سرعت تیزی *tizü hèss*, a. حس *sour'ète hèss*, pr. t. *sur'ati hiss*; — sentiment d'hu-

manité, سوزش دل *souzèché dèl*, pr. t. *souzèchi dil*, a. رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — sentiment de tendresse, ملايمت قلب *moulayèmètè qèlb*, pr. t. *mulaïmèti qalb*.

SENSIBLE, adj. des 2 g. qui se fait sentir, a. مؤثر *mou'èscèr*, pr. t. *mu'èssir*, سريع التأثير *sèri'-out-tà'ècir*, شديد *chèdid-out-tè'ècir*; — qui a du sentiment, حسدار *hèss-dar*, a. ذو حس *zou-hassè*, حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*; — qui est aisément ému, impressionnable, a. متأثر *rèqiq-ul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*, رقيق القلب *mout'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mut'èssir-ul-bal*; — qui tombe sous le sens, هويدا *houvèida*, pr. t. *huvèida*, روشن *roouchèn*, pr. t. *rouchèn*, آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, مكسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SENSIBLEMENT, adv., بطور مكسوس *bè-toouré mèhsous*, pr. t. *bè-tavri mahsous*, آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. مكسوساً *mèhsoucèn*, pr. t. *mahsoucèn*; — d'une manière qui affecte le cœur, از صميم قلب *èz sèmimé qèlb*, pr. t. *èz samimi qalb*, a. عن صميم القلب *'èn sè-mim-oul-qèlb*, pr. t. *'an samim-ul-qalb*.

SENSITIF, IVE, adj., حس دار *hèss-dar*, a. حساس *hèssas*, pr. t. *hassas*, حسى *zi-hèss*, pr. t. *zi-hiss*.

SENSUALITÉ, s. f. attachement au plaisir, نفس پروری *nèfs-pèrvèri*, شهوت پرستی *chèhvèt-pèrèsti*, a. شهوانيت *chèh-vaniyèt*.

SENSUEL, ELLE, adj., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*, شهوت پرور *chèhvèt-pèrvèr*.

SENSUELLEMENT, adv., از روی شهوت پیرستی, *ez rouï chêh-vêt-pêrêsti*, بغلبه شهوت *bê-ghêlêbêyê chêh-vêt*.

SENTENCE, s. f. parole, maxime qui renferme un grand sens, قول معنبر *soukhênê hêkimanê*, a. قول حکیم *qooulê mou'outêbêr*, pr. t. *qavli mu'têbêr*, قول حکیم *qooulê hêkim*, pr. t. *qavli hakim*, pl. اقوال حکما *êqvalê houkêma*, pr. t. *aqvali hukêma*; — jugement rendu par des juges, ا حکم شرعی *fêtva*, فتوی *chêr'i*, pr. t. *hukmi char'i*; — prononcer une sentence, حکم صادر کردن *heukm sadêr kêrdên*, فتوی دادن *kêrdên*, pr. t. *hukm sadir kiêrdên*.

SENTENCIEUSEMENT, adv., بطور تحکم *bê-toourê têhêkkoum*, pr. t. *bê-tavri têhêkkum*.

SENTENTIEUX, EUSE, adj., a. حکمی *heukmi*, pr. t. *hukmi*.

SENTEUR, s. f., بو *bou*, بوی *bouï*, a. رایحه *raihê*, pl. روایح *rêvayêh*, pr. t. *rêvaïh*; — bonne senteur, خوشبو *khoch-bou*; — eau de senteur, آب عطر *âbê 'êtr*.

SENTIER, s. m., راه تنگ *rahê têng*, درغاله *dêrghalê*.

SENTIMENT, s. m., a. حس *hêss*, pr. t. *hiss*, حاسه *hassê*, قوت حس *qouvveyê hêss*, pr. t. *qouvveti hiss*, حسه *qouvvetê hassê*, pr. t. *qouvveti hassê*, قوت حسیه *qouvveyê hêssiyê*, pr. t. *qouvveti hissiyê*; — affection, sentiment de l'âme, ا عقیده *'êqidê*, pr. t. *'aqidê*, pl. عقاید *'êqayêd*, pr. t. *'aqaid*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, فکر *fêkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *êfkar*, pr. t. *êfkiar*; — des sentiments nobles, ا عقاید جلیله *'êqayêdê djêlilê*, pr. t. *'aqaidi djêlilê*, افکار جلیله *êfkarê djêlilê*, pr. t. *êfkiari djêlilê*; — sentiment d'amour, ا محبت *mê-*

hèbbèt, pr. t. *muhabbèt*, عشق 'èchq, pr. t. 'ichq; — sentiment de haine, کین kîn, کینه kinè, a. بغض *boughz*; — sentiment naturel, a. میل جبلی *mèilè* *djèbèlli*, pr. t. *mèili djèbilli*, میل طبیعی *mèilè tèb'i*, pr. t. *mèili tab'i*; — avec le sentiment le plus pur, روی کمال خلوص نیت *z rouï kèmalè khouloucé ni-yèt*; — sentiment, opinion qu'on a des choses, a. اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*, pl. اعتقادات *è'tèqadat*, pr. t. *i'tiqadat*; — bon sentiment, a. حسن اعتقاد *heusné* *è'tèqad*, pr. t. *husni i'tiqad*; — mauvais sentiment, سوء اعتقاد *sou'é è'tèqad*, pr. t. *sou'i i'tiqad*; — selon mon sentiment, باعتقاد من *bè-è'tèqadè mèn*, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENTIMENTAL, E, adj., نازک طبع *nazouk-tèb'*, a. قیف *rèqiq-oul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*.

SENTINE, s. f., کاریز کشتی *karizé kèhti*.

SENTINELLE, s. f., دیده بان *didè-ban*, نگهبان *nègah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پ. t. قراول *qèravoul*, pr. t. *qaraoul*, کشکچی *kèchouktchi*, pr. t. *kièchiktchi*; — faire sentinelle, قراول کشیدن *qèravoul kèchidèn*; — au fig. attendre, نگران بودن *nèguèran boudèn*, pr. t. *niguèran boudèn*, انتظار کشیدن *èntèzar kèchidèn*, pr. t. *èntizar kèchidèn*.

SENTIR, v. a. recevoir une impression par le sens du toucher, حس کردن *hèss kèrdèn*, احساس کردن *èhsas kèrdèn*; — par le goût, flairer, بو کردن *bou kèrdèn*, بوییدن *bouyidèn*, استشمام کردن *èstèchmam kèrdèn*, pr. t. *istichmam kièrdèn*; — v. n. répandre une odeur,

bou dadèn; — sentir bon, خوشبودادن *khoch-bou dadèn*; — sentir mauvais, بد بودادن *bèd-bou dadèn*; — cela sent bon, این خوشبو میدهد *in khoch-bou mi-dèhèd*, خوشبوآست *in khoch-boust*; — se sentir, خود را حس کردن *khoud-ra hèss kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hiss kièrdèn*; — senti, e, احساس شده *èhsas-choudè*, a. محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SÉOIR, v. n. peu usité dans le sens de être assis, tenir séance; ce mot ne s'emploie guère que dans le sens d'être convenable et ne se dit qu'à la 3me personne et au participe, زیبیدن *zibidèn*, زبندۀ بودن *zibèndè boudèn*; — cela ne vous sied pas, این بشما نمی‌زیبد *in bè-èhouma nè-mi-zibèd*.

SÉPARABLE, adj. des 2 g., قابل جدا شدن *qabelé djèda choudèn*, a. التفريق ممکن *moumkèn-out-tèfriq*, pr. t. *mumkîn-ut-tèfriq*.

SÉPARATIF, IVE, adj., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SÉPARATION, s. f., جدائی *djèdayi*, جدا شدن *djèda choudèn*, a. فراق *fèraq*, pr. t. *firaq*, مفارقت *moufarèqèt*, pr. t. *mufaraqat*; — mur de séparation, دیوار حایل *divaré hayèl*; — rupture, cessation d'amitié, بهم خوردگی دوستی *bè-hèm-khourdèguï dousti*, a. قطع *qèt'è'èlaqèyé mèhèbbèt*, pr. t. *qat'i'alaqai muhabbèt*.

SÉPARÉMENT, adv., جدا از هم دیگر *djèdagane*, جدا جدا *èz hèm-diguèr*, a. منفاراً *mounfarèqèn*, pr. t. *munfariqèn*, منفرداً *mounfèrèdèn*.

SÉPARER, v. a., جدا کردن *djèda kèrdèn*, از همدیگر جدا کردن *èz hèm-diguèr djèda kèrdèn*, متفرق کردن *moutè-fèrrèq kèrdèn*, تفريق کردن *tèfrieg kèrdèn*; — se séparer, جدا شدن *djèda choudèn*, از همدیگر جدا شدن *èz hèm-diguèr djèda choudèn*, مفصل شدن *mounfècèl choudèn*; — s'éloigner l'un de l'autre, مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*; — séparé, جدا شده *djèda-choudè*, a. مفصل *mounfècèl*, pr. t. *munfaçal*, منفرد *mounfèrèq*, pr. t. *munfaraq*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEPT, adj. num., هفت *hèft*, a. سبع *sèb'*, pr. t. *sab'*.

SEPTANTE, adj. num., هفتاد *hèftad*, a. سبعون *sèb'ounè*, سبعين *sèb'inè*.

SEPTEMBRE, s. m., مهر *mèhr*, a. أيلول *èiloul*.

SEPTENAIRE, adj. qui contient, qui vaut sept, عدد هفت *'èdèdé hèft*.

SEPTENNAL, e, adj., هر هفت سال *hèr hèft sal*.

SEPTENTRION, s. m., a. شمال *chèmal*.

SEPTENTRIONAL, e, adj., a. شمالی *chèmali*.

SEPTIÈME, adj. ord. des 2 g., هفتم *hèftoum*, a. سابع *sabè'*, pr. t. *sabi'*; — s. la septième partie d'un tout, هفت يك *hèft-yèk*.

SEPTIÈMEMENT, adv., هفتمين *hèftoumîn*, a. سابعاً *sabè'èn*, pr. t. *sabi'èn*.

SEPTIQUE, adj. des 2 g., (terme de médecine) qui fait pourrir les chairs, گوشت بدن کنند *guènd-kounèndèyé gouchté bedèn*.

SEPTUPLE, adj. des 2 g., هفت چندان *hèft-tchèndan*.

SEPTUPLER, v. a., هفت چندان کردن *hèft-tchèndan kèrdèn*.

SÉPULORAL, e, adj., مخصوص دخمه *mèkhsoucé dèkhmé*, pr. t. *makhsouci dakhmé*.

SÉPULCRE, s. m., گور *gour*, دخمه *dèkhmé*, pr. t. *dakhmé*, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. مقبره *qoubour*, مرقد *mèrqèd*, pr. t. *marqad*.

SÉPULTURE, s. f., جای گور *djaï gour*, a. مدفن *mèdfèn*, pl. مدافن *mèdafèn*, pr. t. *mèdafîn*, مقبره *mèqbèrè*; — inhumation, a. دفن *dèfn*.

SÉQUESTRATION, s. f. action de séquestrer, V. SÉQUESTRER.

SÉQUESTRE, s. m., a. ضبط *zèpt*.

SÉQUESTRE, v. a., ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — séquestré, e, ضبط شده *zèpt-choudè*, a. مضبوط *mèzbout*, pr. t. *mazbout*; — v. pronominal, se séquestrer, وحشت *vèhdèt gouzidèn*, خود را حبس کردن *khoud-ra hèbs kèrdèn*.

SEQUIN, s. m., اشرفی *èchrèfi*, بجقلى *bèdjèqli*.

SÉRAIL, s. m., سرای *sèraï*, pr. t. *saraï*; — palais du Sultan, سرای پادشاهی *sèraï padchahi*, pr. t. *saraï padichahi*, سرای همایون *sèraï houmayoun*, pr. t. *saraï humayoun*.

SÉRAPHIN, s. m., فرشته بهنام *fèrèchtèyé bèhnam*, a. سرافیل *sèrafil*, اسرافیل *èsrafil*, pr. t. *israfil*.

SÉRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. اسرافیلی *èsrafilî*, pr. t. *israfilî*.

SEREIN, e, adj., روشن *roouchèn*, a. صاف *saf*.

SEREIN, s. m., rosée, زاله *jaldè*, شبنم *chèb-nèm*.

SÉRÉNADE, s. f., زیر پناجره کسی *nèvazèndègui zirè pèndjèrèyé kèci*.

SÉRÉ ISSIME, adj. des 2 g., والاتبار *valaté-bar*, ا. جلیل *djèlil-ouch-chè'èn*.

SÉRÉNITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, صافی *safi*, صفوت *sèfvèt*, pr. t. *safvèt*; — la sérénité de l'air, روشنی هوا *roouchèniï hèva*.

SÉREUX, EUSE, adj., آبدار *Ab-dar*, آبکی *Abèki*.

SERF, s. m. esclave, V. ESCLAVE.

SERGE, s. f. étoffe de grosse laine, V. LAINE.

SERGEANT, s. m., ده باشی *dèh-bachi*.

SERGEANTERIE, s. f., (peu usité) ده باشیگری *dèh-bachiguèri*.

SERGER OU SERGIER, s. m., پشمینه باف *pèchminè-baf*.

SERICOLE, adj. des 2 g., مخصوص نوغان *nooughani*, نوغانی *mèkhsoucè nooughan*.

SÉRICULTEUR, s. m., مشغول نوغان *mèchghoulé nooughan*, نوغان کننده *nooughan-kounèndè*.

SÉRICULTURE, s. f., عمل آوردن ابریشم *nooughan*, نوغان *'èmèl àvoudèné èbrichoum*.

SÉRIE, s. f., ده *rèdè*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, ا. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*.

SÉRIEUSEMENT, adv. d'une manière grave, بسنگینی *bè-sènguini*, بوقار *bè-vèqar*, pr. t. *bè-vaqar*, ا. بالوقار *bèl-vèqar*, pr. t. *bil-vaqar*; — sans plaisanterie, بی همه *bi hèmè tchiz*, بی شوخی *bi choukhi*, ا. جدأ *djèd-dèn*, pr. t. *djiddèn*.

SÉRIEUX, EUSE, adj., سنگین *sènguïn*, با وقار *ba vèqar*, ا. زین *zèzïn*, زو وقار *zou-vèqar*.

SÉRIEUX, s. m., سنگینى *sènguini*, a. رزانت *vèqar*. رزانèt.

SERIN, INE, s., تىز *tèz*, a. صعو *sè'èv*, pr. t. sa'v, صعو *sè'èvè*, pr. t. sa'vè.

SERINETTE, s. f., ارغنون كوچك *èrghènouné koutchèk*, pr. t. *èrghènouni kutchuk*.

SERINGAT, ou SYRINGAS, ياس دشتى *yacé dèchti*.

SERINGUE, s. f. petite pompe portative, آبدوزك *àb-douzèk*, آبدوزك *àb-douzèk*; — instrument pour donner des lavements, a. حقنه *hoqnè*, pr. t. *hoqna*, عماله *'èmalè*, pr. t. *'imalè*.

SERINGUER, v. a., آب پاشيدن *ba àb-douzèk àb pachidèn*.

SERMENT, s. m., سوگند *soouguènd*, pr. t. *sèvguènd*, a. قسم *qècèm*, pr. t. *qacèm*, يمين *yèmin*, pl. ايمان *iman*; — prêter serment, سوگند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguènd khordèn*, سوگند ياد کردن *soouguènd yad kèrdèn*, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm khordèn*.

SERMENTAIRE, ou Livèche, s. f., plante, اشترغان *ouchtourghan*, رومى انگدان *ènguèdané roumi*, a. كاشم *kachèm*, pr. t. *kiachim*.

SERMENTÉ, e, adj., سوگند خورده *soouguènd-khourdè*, V. ASSERMENTÉ.

SERMON, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'izè*.

SERMONNAIRE, adj. des 2 g., شايان موعظه *chayanè moou'èzè*.

SERMONNER, v. a., بی جا پند دادن *bi dja pènd dadèn*,
عظ کردن *'èbès vè'èz kèrdèn*.

SÉROSITÉ, s. f., آبکی بودن *Abèki boudèn*, a. مائية *maïyèt*.

SERPE, s. f., دهره *dèhrè*, a. مشذب *mèchzèb*.

SERPENT, s. m., مار *mar*, ازدر *èjdèr*, pl. ازدرها *èjdèrha* et
ازدها *èdjèha*, a. حية *hiyèt*.

SERPENTAIRE ou SERPENTINE, s. f. plante, لوف *louf*,
خبر القود *èzan-oul-fil*, a. الفيل اذان *èzan-oul-fil*,
khoubz-oul-gouroud; — s. m. constellation, a. حية *hiyèt*.

SERPENTER, v. n., چون مار پیچ خوردن *pitch khourdèn*,
خیزیدن *tchoun mar khizidèn*.

SERPENTINE, s. f. V. SERPENTAIRE; — signifie également
une espèce de marbre nommé aussi porphyre ou
aphite, V. PORPHYRE.

SERPER, v. n., لنگر کشیدن *lènguèr kèchidèn*.

SERPETTE, s. f., دهره کوچك *dèhrèyé bagh-bani*,
دهره *dèhrèyé koutchèk*.

SERPILLIÈRE, s. f., کرباس *kèrbas*.

SERPOLET, s. m., اوشه *ouchè*, ستر بری *sè'ètèrè bèrri*; —
le serpolet cultivé, مرزه *mèrzè*, سوسمبر *soucèmèbèr*, a.
شطریه *chètriyè*.

SERRE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*, گرم خانه *guèrm-*
khanè; — griffe des oiseaux de proie, چنگ *tchèng*,
پنجه *pèndjè*.

SERREMENT, s. m., فشار *fèchar*.

SERRE-PAPIERS, s. m., اوطاق تحریرات *outaqè tèhrirat*, pr.
t. *otaqi tèhrirat*.

SERRER, v. a., فشار دادن *fèchar dadèn*, فشردن *foxchour-dèn*, تنگ کردن *tèng guèrèftèn*, pr. t. *tèng guiriftèn*; — lier fortement, بستن *tèng bèstèn*; — au fig. serrer les liens d'amitié, روابط دوستی را محکم کردن *rèvabète dousli-ra meuhkèm kèrdèn*, pr. t. *rèvabiti dusti-ra mouhkièm kèrdèn*; — serrer, joindre, پهلوی *pèhlouï hèm-diguèr gouzachtèn*; — se serrer, se presser les uns contre les autres, پهلوی *pèhlouï hèm-djèm' choudèn*; — se serrer la taille, کمر خود را تنگ بستن *kèmèré khoud-ra tèng bèstèn*; — serrer, mettre à couvert, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — serrer le blé, les fourrages, etc., انبار کردن *èmbâr kèrdèn*; — serré, e, فشردۀ شدۀ *fouchourdè-choudè*; — préservé, نگاهداشته شدۀ *nègah-dachtè-choudè*, a. مخفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — serré, très-tiré, تنگی کشیده *tèng-kèchidè*, تنگ بستۀ *tèng-bèstè*.

SERRE-TÊTE, s. m., دستمال سر *dèst-malé sèr*.

SERRURE, s. f., فلکهمۀ *fèlkhèmè*, (vieux) a. قفل *qoufl*, pl. اقفال *èqfal*, pr. t. *aqfal*.

SERRURERIE, s. f., چلنگری *tchèlènguèri*.

SERRURIER, s. m., چلنگر *tchèlènguèr*, pr. t. *tchilènguèr*.

SERTIR, v. a., سوار کردن جواهر *sèvar kèrdènè djèvahèr*, pr. t. *suvar kièrdèni djèvahir*.

SERTISSURE, s. f. action de sertir, V. SERTIR.

SERVAGE, s. m., زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. رقییت *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyat*.

SERVANT, adj., m. خدمتکار *khèdmèt-kar*, چاکر *tchakèr*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*.

SERVANTE, s. f., کنیز *kèniz*, a. خدمه *khadèmè*, pl. خدمات *khadèmat*.

SERVIALE, adj. des 2 g., خاطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khafir-pèrvèr*, خاطر نواز *khatèr-nèvaz*, pr. t. *khafir-nevaz*, خیر خواہ *khèir-khah*, pr. t. *khair-khah*.

SERVICE, s. m., a. خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khidmèt*, vulg. *khizmèt*; — service militaire, خدمت نظام *khèdmètè nèzam*, pr. t. *khidmèti nizam*; — se consacrer au service de Dieu, مشغول عبادت شدن *mèchghoulé 'èbadèt choudèn*; — rendre service, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, در حق کسی همت کردن *dèr haqqè kèci hèm-mèt kèrdèn*, pr. t. *dèr haqqi kièci himmèt kièrdèn*.

SERVLETTE, s. f., پیشگیر *pich-guir*, pr. t. vulg. *pèchguir*, a. مکرمه *mèhrèmè*.

SERVILE, adj. des 2 g., بنده مانند *bèndè-manènd*, رقییت *rèqqiyèt*, آمیز *àmiz*, خوار *khar*, a. عبیدی *'èbidi*, pr. t. *'abidi*, سفیل *sèfil*, pr. t. *safil*.

SERVILEMENT, adv., بخواری *bè-khari*.

SERVILITÉ, s. f., خواری *khari*, a. سفالت *sèfalèt*.

SERVIR, v. a., نوکری کردن *tchakèri kèrdèn*, نوکری *noukèri kèrdèn*, pr. t. *nouguèri kièrdèn*, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, خدمتکاری کردن *khèdmèt-kari kèrdèn*, pr. t. *khidmèt-kiari kièrdèn*; — servir Dieu, عبادت کردن *'èbadèt kèrdèn*, pr. t. *'ibadèt kièrdèn*; — en parlant d'un mets qu'on sert, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*, تقدیم کردن *tèqdim kèrdèn*; — servir le dîner, le sou-

per, etc., خوراک آوردن *khourak àvourdèn*; — servir de بجای بودن *bè-djaï boudèn*; — servir de père, بکار بودن *bè-djaï pèdèr boudèn*; — v. n., بکار بودن *bè-kar khourdèn*, pr. t. *bè-kiar khordèn*; — cela ne sert à rien, کار نمیخورد, این بهیچ *in bè-hitch kar nè-mi-khourèd*, این بی مصرف است *in bi mèsrèf èst*; — à quoi cela sert-il? این بچه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — se servir de بکار بردن *bè-kar bourdèn*, استعمال کردن *èstè'mal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — employer, mettre au service, استخدام کردن *èstèkhdam kèrdèn*, pr. t. *istikhdam kièrdèn*; — servez-vous, بفرمایید *bè-fèrmayid*.

SERVITEUR, s. m., چاکر *tchakèr*, نوکر *noukèr*, pr. t. *nouguèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khidmèt-kiar*, vulg. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadèmè*; — en termes de politesse, votre serviteur, نوکر شما *noukèré chouma*, pr. t. *nouguèri chouma*, بنده شما *bèndèyé chouma*.

SERVITUDE, s. f. état de celui qui est serf, زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. عبودیت *'ouboudiyèt*, رقییت *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyèt*; — captivité, اسیری *èsiri*; — le joug de la servitude, حلقه بندگی *hèl-qèyé bèndègui*, a. ربقه رقییت *rèbqèyé rèqqiyèt*, pr. t. *ribqaï riqqiyèt*.

SÉS, adj. poss. V. SON.

SÉSAME, s. m., کنجد *koundjèd*, a. سسم *soucèm*; — huile de sésame, روغن کنجد *rooughènè koundjèd*, a. سیرج *sirèdj*.

SESBAN ou SESBANÉE, s. m. arbrisseau d'Egypte, a. سيسان *sisban*.

SESSION, s. f., a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjlis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*.

SETIER, s. m., a. كيل *kil*, كيلة *kilè*, pl. اكيال *èkial*.

SEUIL, s. m., در *dèmé dèr*, آستان *àstan*, a. عتبة *'ètèbèt*, pr. t. 'atèbèt, عتبة *'ètèbè*.

SEUL, e, adj., تنها *tèn-ha*, يكتنه *yèk-tènè*, a. منفرد *mounfè-rèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEULEMENT, adv., همین *hèmin*, p. t. همان *hèman*, pr. t. *ha-man*, a. فقط *fèqèt*; — seulement un mot, همین يك *hèmin yèk kèlèmé*; — non seulement, loc. adv., نه تنها *nè tèn-ha*.

SÈVE, s. f., آب نباتات *àbé nèbatat*, لعب نباتات *lou'àbé nèbatat*.

SÈVÈRE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, تند خو *tound-khou*, a. شديد المزاج *chèdid-oul-mèzadj*.

SÈVÈREMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*, a. شدیداً *chèdidèn*.

SÈVÉRITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

SÉVICES, s. m. pl. بد رفتاری *bèd-rèftari*, بد سلوکی *bèd-sè-louki*.

SÉVIR, v. n., سخت گرفتن *sèkhti kèrdèn*, سخت *sèkht guèrèftèn*, pr. t. *sakht guiriftèn*; — en parlant des choses, سخت کردن *chèddèt kèrdèn*, pr. t. *chiddèt kièrdèn*, toughian طغیان کردن *toughian kèrdèn*; — le choléra sévit dans tel pays, وبا شدت میکند *ouba chiddèt mikiènd*.

dèr flan mèmlèkèt vèba chèddèt mi-kounèd, pr. t. dèr fulan mèmlèkèt vèba chiddèt mi-kounèd ou شکت دارد chèddèt darèd.

SEVRAGE, s. m. action de sevrer, V. SEVRER.

SEVRER, v. a., شیر بریدن *chir bouridèn*; — un enfant sevré, شیریده شد *tèfli chir-èch bouridè-choudè*; — sevrer, au fig., مکروم کردن *mèhroum kèr-dèn*; — sevré, e, از شیر بریده شد *èz chir bouridè-choudè*; — fig. privé, مکروم شد *mèhroum-choudè*, pr. t. *mahroum-choudè*.

SEXAGÉNAIRE, adj. des 2 g., شصت ساله *chèst-salè*, شصت سالگی *chèst-salègui*.

SEXDIGITAIRE, adj. des 2 g., شش انگشتدار *chèch-èn-goucht-dar*.

SEXDIGITAL, e, adj., شش انگشتی *chèch-èngouchti*.

SEXE, s. m., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*; — les deux sexes, a. جنسین *djènsèin*, pr. t. *djînsèin*; — le sexe féminin, a. جنس مؤنث *djènsé mou'ènnès*, pr. t. *djînsi mu'ènnès*; — le sexe masculin, a. جنس مذکر *djènsé mouzèkkèr*, pr. t. *djînsi muzèkkèr*; — le beau sexe, زنان *zènan*, a. نسوان *nèsvan*, pr. t. *nisvan*, نسا *nèça*, pr. t. *niça*.

SEXTANT, s. m., a. سدس الدائرة *soudous-oud-daïrè*, pr. t. *sudus-ud-daïrè*.

SEXTIL, e, adj., شصت درجه *bè-facèlèyé chèst dè-rèdjè*.

SEXTUPLE, adj. des 2 g., شش چندان *chèch-tchèndan*, a. مسکس *moucèddès*.

SEXTUPLE, v. a., چندان کردن *chèch-tchèndan kèrdèn*.

SEXUEL, LE, adj., a. جنسی *djènsi*, pr. t. *djînsi*.

SI, conjonction conditionnelle, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi*, اگر *èguèr*, pr. t. *èyèr*, اگر شما *guèr*, pr. t. *guîèr*; — si vous voulez, اگر شما *èguèr chouma bè-khahid*; — j'irai si le temps est beau, اگر هوا خوب باشد *mi-rèvèm èguèr hèva khoub bachèd*; — s'il en est ainsi, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè in toour bachèd*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi in tòvèr bachèd*; — autant, à tel point, بقدر *bè-qèdr*, pr. t. *bè-qadr*, این قدر *in qèdr*, pr. t. *in qadr*, بدرجه *bè-dèrèdjè*; — je ne suis pas si savant que vous, من بدرجه شما عالم نیستم *mèn bè-dèrèdjèyé chouma 'alèm nistèm*; — il fait si froid que این قدر سرد است که *in qèdr sèrd èst ké*, pr. t. *in qadr sèrd èst ki*; — si, oui, بلی *bèli*, a. نعم *nè'èm*, pr. t. *na'am*.

SIBÉRIE, contrée, سبیر *sèbir*.

SICAIRE, s. m., آدم کش *adèm-kouch*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

SICCATIF, IVE, adj., خشک کننده *khochk-kounèndè*, a. مجفف *moudjèffèf*, pr. t. *mudjèffif*.

SICCITÉ, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*.

SIDÉRAL, E, adj., متعلق باجرام سماوی *moutè'èllèq bè-èdj-ramé sèmavi*, pr. t. *mutè'alliq bè-èdjrami sèmavi*, a. نجومی *noudjoumi*.

SIDÉRITIS, s. f., plante, سیدریتیس *sidèritis*.

SIÈCLE, s. m., صد سال *sèd sal*, a. قرن *qèrn*, pr. t. *qarn*, pl. قرون *qouroun*; — espace de temps indéterminé, a. عصر *'èsr*, pr. t. *'asr*, pl. عصار *'èçar*, pr. t. *'açar*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqit*, زمان *zèman*, ایام *èiyam*; — le siècle d'Alexandre, a. عصر اسکندر *'èsré èskèndèr*, pr. t. *'asri iskèndèr*; — le siècle de la barbarie, a. ایام جهالت *èiyamé djèhalèt*, pr. t. *èiyami djèhalèt*.

SIÈGE, s. m., صندلی *sèndèli*, pr. t. *sandali*, کرسی *koursi*, pr. t. *kursi*; — endroit quelconque où l'on peut s'asseoir, نشیمن *nèchimèn*; — siège du gouvernement, دار السلطنة *dar-ous-sèltènèt*, pr. t. *dar-us-saltanèt*, مقر حکومت *mèqèrré houkoumèt*, pr. t. *maqarri hukioumèt*; — opération d'une armée pour prendre une place, a. محاصره *mouhacèrè*, pr. t. *muhaçara*, pl. محاصرات *mouhacèrat*, pr. t. *muhaçarat*; — mettre le siège, محاصره کردن *mouhacèrè kèrdèn*; — lever le siège, ترك محاصره کردن *tèrké mouhacèrè kèrdèn*, محاصره را موقوف کردن *mouhacèrè-ra moouqouf kèrdèn*, pr. t. *muhaçara-ra mèvqouf kièrdèn*; — le Saint-siège, دولت پاپ *dooulète pap*, pr. t. *dèvlèti pap*.

SIÈGER, v. n., بر مسند نشستن *bèr mèsnèd nèchèstèn*, pr. t. *bèr misnèd nichèstèn*; — résider d'habitude, منزل داشتن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت گرفتن *mènzèl dachtèn*, pr. t. *mènzil dachtèn*, iqamèt kèrdèn, pr. t. *iqamèt kièrdèn*; — on dit: ce n'est pa là que siège le mal, جای درد این محل علت این نیست *djaï dèrd in nist*, محل علت این نیست.

mèhèllè 'èllèt in nist, pr. t. *mahalli 'illèt in nist*.

SINN, NE, adj. poss., مال او *malé* ou مال خودش *malé khoud-èch*; — ce n'est pas mon livre, c'est le sien, کتاب کتاب من نیست مال او است *kàtabé mèn nist malé oust*; — souvent en persan, on répète le substantif avec l'iza-fèt, — ce n'est pas mon avantage, c'est le sien, صلاح صلاح من نیست صلاح او است *sèlahé mèn nist, sèlahé oust*; — s., les siens, ses parents, خیشانیش *khichan-èch*, خاندانش *khanèdan-èch*; — en parlant des domestiques, des partisans, etc., منسوبانش *mènsouban-èch*, متعلقانش *moutè'èllèqan-èch*.

SIESTE, s. f., خواب بعد از نهار *khabe bè'èd èz nèhar*, pr. t. *khabî ba'd èz nahar*.

SIEUR, s. m., آقا *âga*, صاحب *sahèb*.

SIFFLANT, E, adj., سفیلندہ *sèfilèndè*, ا. صافر *safer*, pr. t. *safir*.

SIFFLEMENT, s. m., شخل *chèkhl*, هشیلک *houchpoulèk*, ا. صغیر *sèfir*, pr. t. *safir*.

SIFFLER, v. D., سفلیدن *sèflidèn*, شخلیدن *chèkhlidèn*, صغیر زن *sèfir zèdèn*; — v. a. désapprouver, صغیر منمّت کردن *sèfirè tè'èn zèdèn*, طعن زن *kèrdèn*.

SIFFLET, s. m., نایلوں *naïlous*, موسیقار *mouciqar*, نایچ *nayètch*, ا. صقارہ *soffarè*.

SIFFLEUR, s. m., شخلزن *chèkhl-zèn*, صغیرزن *sèfir-zèn*, ا. صقار *sèffar*.

SIGILLÉE, E, adj., مهر شدہ *meuhr-choudè*, مهر کردہ *meuhr-kèrdè*, ا. مہر *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkh-toum*, pr. t. *makhtoum*.

SIGNAL, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, pl. اشارات *ècharat*, pr. t. *icharat*; — donner le signal, نشان دادن *nèchan nèmoudèn*, pr. t. *nichan numoudèn*, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*.

SIGNALEMENT, s. m., وصف شکل و سیمای *vèsfé chèkl-ou-sima*, pr. t. *vasfi chèkl-u-sima*.

SIGNALER, v. a., وصف شکل و سیمای کسی کردن *vèsfé chèkl-ou-simâi kèci kèrdèn*; — annoncer par des signaux, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, pr. t. *icharè kièrdèn*; — se signaler, نامدار شدن *nam-dar choudèn*, شهرت یافتن *cheuhrèt yaftèn*; — signalé, e, نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

SIGNATAIRE, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*.

SIGNATURE, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SIGNE, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, دليل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — un bon signe, نشان خیر *nèchané khèir*, a. علامت خیر *'èlamètè khèir*, pr. t. *'alamèti khàir*; — signe évident, دليل واضح *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*; — faire signe, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, ایما کردن *ima kèrdèn*.

SIGNER, v. a., قول کشیدن *qooul kèchidèn*, pr. t. *qavl kèchidèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*, pr. t. *imza kièrdèn*; — signé, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-choudè*, a. ممضی *moumza*, pr. t. *mumza*.

SIGNET, s. m. signet d'un livre, کتاب علام *'èlamé kètab*, pr. t. *'alami kitab*.

SIGNIFIANT, *a.*, adj., *معنی دار* *mè'èni-dar*, *با معنی* *ba mè'èni*,
a. *معنوی* *mè'ènevî*, *pr. t.* *ma'navî*, *مغید المعنی* *mou-*
fid-oul-mè'èni, *pr. t.* *muftid-ul-ma'ni*.

SIGNIFICATIF, *IVE*, qui exprime bien la pensée, *a.* *مبتین*
moubèiyèn, *pr. t.* *mubèiyîn*; — qui a un grand sens,
معنی دار *mè'èni-dar*.

SIGNIFICATION, *s. f.*, *a.* *معنی* *mè'èni*, *pr. t.* *ma'ni*, *معنا*
mè'èna, *pr. t.* *ma'na*, *pl.* *معانی* *mè'èni*.

SIGNIFIER, *v. a.*, *معنی داشتن* *mè'èni dachtèn*; — ce mot
signifie cela, *این معنی این لفظ است* *mè'èni'în lèfz*
în èst; — que signifie cela? *چه معنی این* *în yè'èni*
tchè, *این چه معنی دار* *în tchè mè'èni darèd*; — cela
ne signifie rien, *این هیچ معنی ندارد* *în hitch mè'èni*
nè-darèd; — signifier, notifier, faire connaître par un
acte formel, *رسماً اعلام کردن* *rèsmèn d'èlam kèrdèn*;
— signifier par autorité de justice, *شرعاً اعلام کردن*
chèr'èn d'èlam kèrdèn; — signifié, *e.*, *اعلام شده* *d'èlam-*
choudè.

SILENCE, *s. m.*, *خاموشی* *khamouchi*, *a.* *سکوت* *sèkout*, *pr. t.*
sukiout, *صمت* *sèmt*, *pr. t.* *samt*; — faire silence, gar-
der le silence, *خاموش ماندن* *khamouch mandèn*,
سکوت کردن *sèkout kèrdèn*; — silence! *خاموش* *kha-*
mouch, *خاموش باش* *khamouch bach*, *خاموش شو* *kha-*
mouch choou.

SILENCIEUX, *EUSE*, *کم حرف زن* *kèm-hèrf-zèn*, *کم سخن* *kèm-*
soukhèn, *کم صدا* *kèm-sèda*.

SILENCIEUSEMENT, *adv.*, *بی صدا* *bi sèda*.

SILEX, *s. m.*, *سنگی چقماق* *sènguè tchagmaq*.

SILIQUE, s. f., gousse, پوست *poust*, a. خروب *khèrroub*, pr. t. *kharroub*.

SILIQUEUX, EUSE, adj., پوستدار *poust-dar*.

SILLAGE, s. m., رد کشتی *rèdè kèchti*, ردۀ کشتی *rèdèyè kèchti*.

SILLER, v. a., رفتن راه شکافته آب *àb dèria chèkaftè rah rèftèn*.

SILLON, s. m., شیار *chiar*.

SILLONNER, v. a., شیار کردن *chiaridèn*, شیار *chiar* کردن *kèrdèn*; — sillonné, e, شیار کرده *chiar-kèrdè*, شیار شده *chiar-choudè*.

SILo, s. m., a. مطمور *mètmourè*, plur. مطامير *mè-tamir*.

SIMAGRÉE, s. f., شیوه *chivè*, ناز *naz*, عشو و ناز *'ouchvè-ou-naz*, غمزۀ *ghènzè*, a. عشوۀ *'ouchvè*, غنچ *ghèndj*, pr. t. *ghandj*; — faire des simagrées, عشوۀ و ناز کردن *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

SIMARRE, s. f., لباس دراز *lèbacè dèraz*, رخت بلند *rèkhtè boulènd*.

SIMILAIRE, adj. des 2 g., همجنس *hèm-djèns*.

SIMILITUDE, s. f. comparaison, a. تشبیه *tèchbèh*, تمثیل *tèmsil*; — ressemblance, a. شباهت *chèbahèt*, مشابَهت *mouchabèhèt*.

SIMILOR, s. m., طلا نَمَا *tèla-nèma*, زر نَمَا *zèr-nèma*.

SIMONIAQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بکسب حرام *moutè' àl-lèq bè-kèsbè hèram*; — qui commet le crime de simonie, کسب حرام کننده *kèsbè hèram kounèndè*, a. کسب حرام *kèssabè hèram*.

SIMONIE, s. f., **کار حرام** *karé hëram*, **کسب حرام** *kèsbè hëram*, pr. t. *kièsbi haram*.

SIMPLE, adj. des 2 g. qui n'est point composé, **ساده** *sadè*, a. **بسیط** *bècit*, **غیر مرکب** *ghèiré mourèkkèb*, pr. t. *ghaïri murèkkièb*; — sans ornement, **ساده** *sadè*; — sans malice, **بی مکر و حیلہ** *bi mèkr-ou-hilè*, **دل ساده** *sadè-dèl*, a. **خالص الفواد** *khalès-oul-fouvad*, pr. t. *khalis-ul-fuvad*; — simple, facile, **آسان** *âçan*; — niais, a. **احمق** *èhmèq*, **آبله** *èblèh*.

SIMPLE, s. m., a. **مفردة** *moufrèdèt*, pr. t. *mufridèt*, pl. **مفردات** *moufrèdat*.

SIMPLEMENT, adv., **ساده** *sadè*, **بطور ساده** *bè-toouré sudè*; — sans cérémonie, **بی تکلیفانه** *bi tèklifanè*, **بی تکلیف** *bi tèklif*.

SIMPLICITÉ, s. f., **سادگی** *sadègui*; — niaiserie, a. **حماقت** *hëmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

SIMPLIFICATION, s. f. action de simplifier V. **SIMPLIFIER**.

SIMPLIFIER, v. a., **سادہ کردن** *sadè kèrdèn*, **مختصر کردن** *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kièrdèn*; — faciliter, **آسان کردن** *âçan kèrdèn*, **سهل کردن** *sèhl kèrdèn*.

SIMULACRE, s. m. image, a. **صورت** *sourèt*, pl. **صور** *souvèr*, **تمثال** *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. **تماثيل** *tèmàcil*; — idole **بوت** *bout*, pr. t. *put*, *pout*.

SIMULATION, s. f., **نمایش** *nèmayèch*, a. **صورت ظاهره** *sourètè zahèrè*, pr. t. *sourèti zahirè*.

SIMULER, v. a., **و نمود** *âb ziré kah kèrdèn*, **زیر کاه کردن** *va nèñ oud kèrdèn*.

SIMULTANÉ, e, **در یک وقت بظهور پیوسته** *dèr yèk vèqt bè-*

zouhour-pèivèstè, در یک آن فراهم آمدن *dèr yèk ân fè-rahèm-àmèdè*, واحد پیدا شد *dèr ânè vahèd pèida-choudè*, pr. t. *dèr âni vahid pèida-chudè*; — action simultanée, واحد بظهور پیوستن *fè'èlì dèr ânè vahèd bè-zouhour pèivèstè*.

SIMULTANÉITÉ, s. f., یکرقتی *yèk-vèqti*, a. موافقت الوقت *mouvafèqèt-oul-vèqt*, pr. t. *muvafaqat-ul-vaqit*.

SIMULTANÉMENT, adv., در همان وقت *dèr yèk vèqt*, دفعه *dèr hèman vèqt*, pr. t. *dèr hèman vaqit*, a. دفعتاً *dèf'ètèn*, pr. t. *daf'atan*.

SINAÏ, s. m., mont, a. طور سینا *touré sina*, pr. t. *touri sina*, جبل سینا *djèbèlé sina*, pr. t. *djèbèli sina*.

SINAPISME, s. m., مرهم خردل *mèrhèmé khèrdèl*.

SINCÈRE, adj. des 2 g., درست *droust*, a. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*.

SINCÈREMENT, adv., راستی *èz rouï rasti*, صادقانه *sadèqanè*, از روی خلوص *èz rouï khoulous*.

SINCÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, پاکدرونی *pak-dèrouni*, a. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, خلوص *khoulous*.

SINCIPUT, s. m., فوق سر *foouqé sèr*, pr. t. *foouqi sèr*, a. مغز *mèfrèq*, pr. t. *mèfrac*.

SINGE, s. m., بوزینه *bouzinè*, میمون *mèimoun*, a. قرد *qèrd*, pr. t. *qird*, pl. قرود *qouroud*.

SINGER, v. a., خماییدن *khèmanidèn*, تقلید کردن *tèqlid kèrdèn*.

SINGERIE, s. f., حرکت میمون *hèrèkètè mèimoun*, مسخرگی *mèskhèrègui*.

SINGULARISER, v. a., بطور غریب شهرت دامن *bè-toouré ghè-rib cheuhrèt dadèn*; — se singulariser, بطور غریب شدن *bè-toouré ghèrib mèchhour choudèn*, خود را بطوار غریبه مشهور کردن *khoud-ra bè-ètvard ghè-ribé mèchhour kèrdèn*.

SINGULARITÉ, s. f., a. غرابیت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*, عجاب *'oudjab*.

SINGULIER, s. m. terme de grammaire, a. مفرد *moufrèd*; — le singulier et le pluriel, a. مفرد و جمع *moufrèd-ou-djèm*, pr. t. *mufrèd-u-djèm*'.

SINGULIER, ÈRE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaib*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*; — c'est une chose singulière, چیز نیست غریب *tchizist ghèrib*, pr. t. *tchizist gharib*, چیز نیست عجیب *tchizist 'èdjib*.

SINGULIÈREMENT, adv., بطور غریب *bè-toouré ghèrib*, بطرز عجیب *bè-tèrzé 'èdjib*, a. غریباً *ghèribèn*, pr. t. *gharibèn*, عجیباً *'èdjibèn*, pr. t. *'adjibèn*; — parler singulièrement, بطرز عجیب حرف زدن *bè-tèrzé 'èdjib hèrf zèdèn*.

SINISTRE, s. m., catastrophe, آسیب *acib*, a. آفت *afèt*, pl. آفات *afat*.

SINISTRE, adj. des 2 g., بدفرجام *bèd-fèrdjam*, a. شوم *choum*.

SINISTREMENT, adv., بطور شوم *bè-toouré choum*.

SINON, conjonction, و اگر نه *èguèr nè*, pr. t. *èyèr nè*, و اگر نه *vè èguèr nè*, a. و الا *vè èlla*, pr. t. *vè illa*, فالا *fè-èlla*, pr. t. *fè-illa*.

SINUEUX, MUSE, adj., کج *kèdj*, پيچ اندر پيچ *pitch èndèr pitch*, a. معوج *mou'dovèdj*.

SINUOSITÉ, s. f., کجی *kèdji*, پيچيدگی *pitchidègui*, a. انحناف *ènhènaf*, pr. t. *inhinaf*.

SINUS, s. m. terme de chirurgie, a. کیسه *kicè*, کيسه *kicèyè djèrahèt*, pr. t. *kicèt djirahat*.

SION, s. m. montagne de Jérusalem, کوه قدس شريف *kouhé qoudsé chérif*.

SIPHON, s. m., انبیه ممبروعه *emboubèyé mèmsoucè*; — à Chiraz on dit, کمر *kèmèr*, a. قصبه عقفا *qèsbèt 'èqfa*, pr. t. *qasbat 'aqfa*.

SIRE, s. m. titre qu'on donne aux rois en leur parlant et en leur écrivant; les Persans emploient les phrases suivantes: قربانت شوم *qourban-èt chèvèm*, قربان *qourban*; — oui Sire, بلی قربانت *bèli qourban*, بلی قربانت شوم *bèli qourban-èt chèvèm*.

SIRÈNE, s. f., دریایی پری *pèrii dèriayi*, a. بنت البحر *bènt-oul-bèhr*.

SIRIUS, s. m. étoile de la constellation du grand Chien, a. شعری *chè'ra*, pr. t. *chi'ra*.

SIROP, s. m., a. شربت *chèrbèt*, pl. شروب *chouroub*; — sirop de roses, گل سرخ شربت *chèrbètè goulé sourkh*, pr. t. *chèrbèti guli sourkh*.

SIROTER, v. a., آهسته آهسته آشامیدن *àhèstè-àhèstè àchamidèn*, چشیده چشیده آشامیدن *tchèchidè-tchèchidè àchamidèn*.

SIRTES ou SYRTES, s. f. sables mouvants, ريگ روان *rigué rèvan*.

Sis, *s.*, adj., *a.* وقع *vagè'*, *pr. t.* *vagi'*.

SISON, *s. m.* plante, *a.* قرة العين *qourèt-ul-'èin*, *pr. t.* *qourat-ul-'aïn*.

SISTRE, *s. m.* instrument de musique dont les anciens Egyptiens se servaient dans leurs cérémonies, بانتره *batrè* (vieux) دايره *daïrè*, *a.* دف *dèff*, *pl.* دفوف *doufouf*.

SITE, *s. m.*, جا *dja*, جای *djaï*, *a.* موقع *moouqè'*, *pr. t.* *mèvqi'*, *pl.* مواقع *mèvaqè'*, *pr. t.* *mèvaqi'*, موضع *moouzè'*, *pr. t.* *mèvzi'*, *pl.* مواضع *mèvazè'*, *pr. t.* *mèvazi'*.

SITUATION, *s. f.*, جا *dja*, *a.* موقع *moouqè'*, *pr. t.* *mèvqi'*; — au fig., *a.* حال *hal*, حالت *halèt*; — la situation des affaires, حالت امور *halète oumour*.

SITUER, *v. a.*, جا دادن *dja dadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — situé, *e.* جا داده شده *vèz'-choudè*, dadè-choudè, *a.* موضوع *moouzou'* *pr. t.* *mèvzou'*, واقع *vagè'*, *pr. t.* *vagi'*.

SIX, adj. num., شش *chèch*.

SIXAIN, *s. m.*, *a.* شعر مسکس *chè'èré moucèddès*, *pr. t.* *chi'ri mucèddès*.

SIXIÈME, adj. ord. des 2 g., ششم *chèchoum*, *a.* سادس *sadès*, *pr. t.* *sadis*; — la partie d'un tout, شش یک *chèch yèk*, *a.* سدس *souds*.

SIXIÈMEMENT, adv., در ششم *dèr chèchoum*, *a.* سادساً *sadè-cèn*, *pr. t.* *sadicèn*.

SMILLE, *s. f.*, marteau, تیشه *tichè*.

SMILLER, *v. a.*, با تیشه سوراخ کردن *ba tichè sourakh kèrdèn*, تیشه زدن *tichè zèdèn*.

SMYRNE, nom de ville, از میر *èzmir*, *pr. t.* *izmir*.

SOBRE, adj. des 2 g., کم خوراک *kèm-khourak*, a. قليل *qèlil*, *qèlil-oul-èkl*, pr. t. *qalil-ul-èkil*; — sobre en paroles, کم سخن *kèm-soukhèn*, کم حرفن *kèm hèrf-zèn*, a. قليل الكلام *qèlil-oul-kèlam*, pr. t. *qalil-ul-kiè-lam*; — modéré, qui se contente de peu, a. اهل قناعت *èhlé qèna'èt*, pr. t. *ahli qana'at*.

SOBREMMENT, adv., بقناعت *bè-kèm-khouraki*, بقليل *bè-qèna'èt*.

SOBRIÉTÉ, s. f., امساک در غذا *èmsak dèr ghèza*, a. قناعت *qèna'èt*, pr. t. *qana'at*.

SOBRIQUET, s. m., پازنامه *patchnamè*, پازنامہ *pajnamè*, (vieux) a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*.

SOC, s. m., گاو آهن *gav-àhèn*.

SOCIABILITÉ, s. f., a. استعداد تمدن *èstè'èdadé tèmèddoun*, pr. t. *istè'dadi tèmèddun*.

SOCIABLE, adj. des 2 g., انسپذير *ouns-pèzir*, pr. t. *uns-pèzir*, قابل الفت پذير *oulfèt-pèzir*, pr. t. *ulfèt-pèzir*, قابلية مدنيت *qabèlé mèdèniyèt*.

SOCIABLEMENT, adv., از روی حسن معاشرت *èz rouï heusné mou'achèrèt*.

SOCIAL, e, adj., متعلق بجماعت مردم *moutè'èllèq bè-djè-ma'ètè mèrdoun*, pr. t. *mutè'alliq bè-djama'ati mèrdum*, مخصوص معاشرت مردم *mèkhçoucè mou'achèrètè mèrdoun*, pr. t. *makhsouci mu'acharati mèrdum*.

SOCIÉTÉ, s. f. assemblage d'hommes unis par la nature et les lois, a. مدنيت *mèdèniyèt*, تمدن *tèmèddoun*, pr. t. *tèmèddun*, اجتماع الناس *èdjètèma'-oun-nas*, pr. t. *idj-tima'-un-nas*; — la société naturelle, a. اجتماع طبيعي *èdjètèma' èl-èssèti*.

èdjtéma'è tèbî'i, pr. t. *idjtima'i tabî'i*; — réunion des hommes; leur commerce, leur vie en commun, آمیزش
amisèché mèrdoum bè-hèm-diguèr, a. مردم بهمدیگر
mou'èchèrèt, pr. t. *mu'ècharat*, الفت *oulfèt*,
 pr. t. *ulfèt*; — une société commerciale, انبازی
embazi, شراکت تجارتی *chèrakèt tédjarètî*, pr. t. *chara-*
kiètî tidjarètî; — compagnie de personnes qui s'as-
 semblent pour la conversation, le jeu, etc., بنم *bèzm*,
 انجمن *èndjournèn*, pr. t. *èndjournèn*, a. مجلس *mèdjilès*,
 pr. t. *mèdjilis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — faire, former une société, انبازی
 کردن *embazi kèrdèn*, انبار شدن *embaz choudèn*, شراکت
 کردن *chèrakèt kèrdèn*; — association de personnes
 réunies pour vivre selon les règles d'une institution
 ou d'un ordre religieux, گروه *guèrouh*, pr. t. *gurouh*,
 a. زمرة *zomrè*, pr. t. *zumrè*, pl. زمرات *zomrat*, pr. t.
zumrat, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — société, action d'accompagner,
 همراهی *hèm-rahi*, a. رفاقت *rèfaqèt*, pr. t. *rafagat*; —
 faire société à quelqu'un, lui tenir compagnie, همراهی
 کردن *hèm-rahi-ou-rèfaqèt kèrdèn*, pr. t. *hèm-*
rahi-u-rafagat kièrdèn.

SOCLE, s. m., پایه *payè*.

SOCQUE, s. m., پا افزار چوبین *pa-èfzarè ichoubîn*, کفش
 چوبین *kèfchè ichoubîn*.

SOCRATE, nom prop., سقراط *sègrat*.

SODOME, ville de Palestine, a. شهر لوط *chèhrè lout*, pr. t.
chèhèrè lot.

SODOMIE, s. f., بچه بازی *bètchè-baei*, a. لواط لواط *lèvatè-lèvat*.

SODOMISTE, s. m., بچه باز *bètchè-baz*; a. لوطی *louti*, سدومی *sodomi*.

SOEUR, s. f., همشیره *hèm-chirè*, خواهر *khahèr*; — ma chère sœur, همشیره عزیز من *hèm chirèyé 'èzizè mèn*; — belle-sœur, sœur de l'épouse, خواهرزن *khahèr-zèn*, خازنه *khaanè*; — sœur du mari, خواهر شوهر *khahèré choouhèr*; — sœur, a. اخت *oukht*, pl. اخوات *èkhèvat*, pr. t. *akhvat*.

SOFA OU SOPHA, s. m., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفا *sèffè*, pr. t. *soffa*.

SOI, pronom de la 3me personne, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود نفس *nèssè khoud*, pr. t. *nèssi khod*, خویش *khich*, خوشتن *khichtèn*; — chacun travaille pour soi, هر کس برای خود کار میکند *hèr kès bèraï khoud kar mi-kounèd*, است خویش *hèr kès dèr bèndè-karé khich èst*; — à part soi, پیش خود *piché khoud* pr. t. *pichi khod*; — revenir à soi, بهوش باز *bè-houch baz àmèdèn*; — être chez soi, در خانه *dèr khanèyé khoud boudèn*, در منزل خود *dèr mènzelé khoud nèchèstèn*.

SOIE, s. f., ابریشم *èbrichoum*, pr. t. *ibrichum*, a. حریر *hèrir*, pr. t. *harir*.

SOIERIE, s. f., (marchandise), قماش ابریشمی *qoumaché èbrichoumi*; — (commerce), تجارت ابریشم *tèdjarètè èbrichoum*; — (fabrique), کارخانهٔ شعور بافی *kar-khanèyé chè'èr-bafî*.

SOIF, s. f., تشنگی *tèchnègui*, pr. t. *tichnègui*, a. عطش *'ètèch*, pr. t. *'atch*; — avoir soif, تشنه بودن *tèchnè boudèn*, pr. t. *tichnè boudèn*; — souffrir de la soif, درد تشنگی *dèrdé bi âbi kèchidèn*, pr. t. *dèrdi tichnè-gui kièchidèn*; — étancher la soif, دفع تشنگی کردن *dèf'è tèchnègui kèrdèn*; — au fig. soif de richesse, a. حرص مال *hèrsé mal*, pr. t. *hirsi mal*; — soif de vengeance, حرص انتقام *hèrsé èntèqam*, pr. t. *hirsi èn-tiqam*.

SOIGNER, v. a., متوجه پرستداری کردن *pèrèst-dari kèrdèn*, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, pr. t. *mouqèiyèd boudèn*.

SOIGNEUSEMENT, adv., a. با اعتماد *bè-èhtèmam*, pr. t. *bè-ih-ti-mam*, بدقت *bè-dèqqèt*, pr. t. *bè-diqqat*, بمواظبت *bè-mouvazèbèt*, pr. t. *bè-muvazibèt*.

SOIGNEUX, MUSE, adj., a. با اهتمام *ba èhtèmam*, pr. t. *ba ihtimam*, با دقت *ba dèqqèt*, pr. t. *ba diqqat*, a. كثير *kècir-oul-èhtèmam*, pr. t. *kècir-ul-ih-timam*, معتد *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*, مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudaqqiq*.

SOIN, s. m., a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*, اعتماد *èhtèmam*, pr. t. *ih-timam*, مواظبت *mouvazèbèt*, pr. t. *muvasibèt*, متوجه *tèqèiyoud*, pr. t. *tèqaiyud*; — avoir soin, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, pr. t. *mutèvèdjik choudèn*, اهتمام داشتن *èhtèmam dachtèn*; — employer ses soins, بذل کردن *bèzlé sè'i-ou-èhtèmam kèrdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOIR, s. m. après midi, a. عصر 'èsr, pr. t. 'asr, مسا mèça;
— ce soir, امروز عصرى 'èmrouz 'èsri, pr. t. imrouz
'asri; — sur le soir, vers le soir, طرف عصرى 'èsri, طرف
عصر tèrèfé 'èsr, pr. t. tarafi 'asr.

SOIRÉE, s. f. réunion, شب نشینی chèb-nèchini, pr. t. chèb-
nichini.

SOIT, conj., خواه khah; — soit qu'il parle, soit qu'il ne
parle pas, حرف بزند خواه khah hèrf
bè-zènèd khah hèrf nè-zènèd; — soit ! باشد bachèd.

SOIXANTAINE, s. f., بقدر شصت دانه bè-qèdré chèst danè,
بقدر شصت عدد bè-qèdré chèst 'èdèd, pr. t. bè-qadri
chast 'èdèd.

SOIXANTE, adj. num., شصت chèst, a. ستون sèttouné, pr. t.
sittouné.

SOIXANTE-DIX, adj. num., هفتاد hèftad, a. سبعون sèb'ouné.

SOIXANTIÈME, adj. ord., شصتم chèstoum, a. ستون sèttouné,
pr. t. sittouné; — la soixantième partie d'un tout,
شصت يك chèst-yèk.

SOL, s. m. monnaie V. Sou.

SOL, s. m. terrain, خاک khak, بوم boum, زمین zèmin, a.
ارض èrz, pr. t. arz, pl. اراضى èrazi, pr. t. arazi, تراب
tourab.

SOLAIRE, adj. des 2 g., افتابى âftabi, a. شمسى chèmsi,
fém. شمسیه chèmsiyè; — année solaire, سال شمسیه
salé chèmsiyè, a. سنه شمسیه sènèyé chèmsiyè, pr. t.
sènèi chèmsiyè.

SOLANUM, s. m. plante, vulg. douce-amère, a. عنب الذيب
'ènèb-ouz-zib.

SOLBATU, *m.*, *adj.*, cheval qui a la sole du pied malade, *a.* *زالع* *zalk'*, *pr. t.* *sali'*.

SOLBATURE, *s. f.*, *a.* *سولاع* *soula'*.

SOLDAT, *s. m.*, *سرباز* *sèr-baz*.

SOLDATESQUE, *adj.* des 2 g., *سربازی* *sèr-basi*, *سرباز طور* *sèr-baz-toour*.

SOLDATESQUE, *s. f.* les simples soldats, *سربازان* *sèr-bazan*, *a.* *نفرات عسکرته* *nèfèraté 'èsikèriyé*, *pr. t.* *nèfèrati 'as-kèriyé*.

SOLDE, *s. f.* appointements, paye, *a.* *مواجب* *mèvadjèb*, *pr. t.* *mèvadjèb*, *علوغه* *'ouloufè*; — payer la solde, *مواجب* *mèvadjèb dadèn*; — complément, reste de compte, *a.* *بقیة حساب* *bèqiyèyé həcab*, *pr. t.* *baqiyèi hiəcab*, *باقی* *baqi*, *بقیة دین* *bèqiyèyé dèin*, *pr. t.* *baqiyèt dèin*, *قصور* *qouçour*.

SOLDER, *v. a.* payer ce qui est dû, *مواجب دادن* *mèvadjèb dadèn*, *مواجب کارسازی کردن* *mèvadjèb kar-sazi kèrdèn*; — en termes de commerce, *بقیة حساب را کار* *bèqiyèyé həcab-ra kar-sazi kèrdèn*, *pr. t.* *baqiyèi hiəcab-ra kiar-sazi kièrdèn*, *بقیة دین را ادا* *bèqiyèyé dèin-ra èda kèrdèn*, *قطع حساب کردن* *qèt'è həcab kèrdèn*, *pr. t.* *qat'i hiəcab kièrdèn*; — soldé, *e.* *قطع حساب شده* *qèt'è həcab choudè*, *pr. t.* *qat'i hiəcab choudè*, *حساب مفروق شده* *həcab mètfrouq choudè*.

SOL, *s. f.*, espace de terrain ensemencé, *زمین حایل* *sè-miné hayèl*, *a.* *تکویل الارض* *tèhvèil-oul-èrz*, *pr. t.* *tah-vil-ul-arz*; — le dessous du pied du cheval, *زیر سم*

اسب *zire soummé* esp, a. الحافر *sèhn-oul-hafèr*;
— poisson, ماهی پهن *mahiï pèhn*, a. سمک موسى *sè-mèké mouça*.

SOLECISME, s. m., کلام در ترکیب غلط *ghèlèt dèr tèrkibé kèlam*, نحوى غلط *ghèlèté nèhvi*.

SOLEIL, s. m., خورشید *khourchid*, pr. t. *khorchid*, آفتاب *âftab*, pr. t. *âfitab*, a. شمس *chèms*, pl. شمس *chou-mous*, pr. t. *chumous*; — la lumière du soleil, نور آفتاب *nouré âftab*, pr. t. *nouri âftab*, روشنایی آفتاب *roou-chènayii âftab*, صیای آفتاب *ziaï âftab*, pr. t. *ziaï âfitab*, a. ضیا الشمس *zia-ouch-chèms*; — exposer au soleil, در آفتاب گذاشتن *dèr âftab gouzachtèn*; — éclipse de soleil, گرفتن آفتاب *guèrèftèné âftab*, pr. t. *guiriftèni âfitab*, a. کسوف *kouçouf*, pr. t. *kuçouf*; — soleil, fleur de tournesol, گل آفتابگردان *goulé âftab guèrdan*, pr. t. *guli âftab-guirdan*, آفتاب پرست *âftab-pèrèst*.

SOLENNEL, LE, adj. avec pompe, با تشریفات *ba tèchrifat*, با شکوه *ba choukouh*, با جلال *ba djèlal*; — en termes de jurisprudence, synonyme de authentique, a. شرعى *chèr'i*, قانونی *qanouni*, صحیح *sèhih*.

SOLENNELLEMENT, adv. publiquement, آشکارا *âchkara*, آشکاره *âchkarè*, pr. t. *âchikiarè*; — avec pompe, با جلال و طنطنه *ba djèlal-ou-tèntènè*, با شکوه *ba choukouh*; — officiellement, a. رسماً *rèsmèn*.

SOLENNISATION, s. f., a. رسوم و تشریفات *rouçoum-ou-tèchrifat*, pr. t. *ruçoum-u-tèchrifat*.

SOLENNISER, v. a., رسوم تشریفات را اجرا کردن *rouçoumé*

tèchrisat-ra èdjira kèrdèn, با تشريفات بجا آوردن *ba tèchrisat bè-dja èvourdèn*; — solenniser une fête, عيديرا با تشريفات گرفتن *'idi-ra ba tèchrisat guè-rèftèn*.

SOLENNITÉ, s. f., فر شکو *choukouch*, pr. t. *chukiouh*, ا. *tèntènè*, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*; — réjouissance publique, جشن *djèchn*.

SOLFÈGE, s. m., رقوم علم موسيقى *kètabtchèyé rou-goumé 'èlmé mouciqi*.

SOLFIER, v. a., رقوم موسيقى سراييدن *èz roui rou-goumé mouciqi sèrayidèn*.

SOLIDAIRE, adj. des 2 g. qui rend plusieurs co-obligés *شريك كئندة اشخاصى*, caution les uns des autres, چئند در كفالت مالى *chèrik-kounèndèyé èchkhaci tchènd dèr kèfalètè mali*; — qui a une obligation, كفيل بمال *kèfilè bè-mal*, a. كفيل بالمال *kèfil-bèl-mal*, pr. t. *kèfil bil-mal*; — obligés mutuellement, كفيل همدیگر *kèfilè hèm-diguer*.

SOLIDAIREMENT, adv., یکدیگر بكفالت *bè-kèfalètè yèk-di guèr*, متکفل همدیگر *moutèkèffèlè hèm-diguer*.

SOLIDARITÉ, s. f., چراکت در كفالت مالى *chèrakèt dèr kè-falètè mali*, كفالت در حق یکدیگر *kèfalèt dèr hèqqè yèk-diguer*.

SOLIDE, adj. des 2 g. opposé à fluide, انبسته *èmbèstè*, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*, صلب *soulb*; — qui résiste à l'action du temps, پیدار *paï-dar*, استوار *oustvar*, pr. t. *ustuvar*, با دولم *ba èvàm*, a. محکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*, مستحکم *moustèh-*

kèm, pr. t. *mustahkèm*, قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*, متین *mètîn*; — au fig. raison solide, a. دلیل قوی *dèlilè qèvi*, pr. t. *dèlilè qavi*; — un esprit solide, a. عقل متین *'èqlè mètîn*, pr. t. *'agli mètîn*; — on dit: un homme solide, مرد با استخوانی *mèrdè ba èstoukhani*, pr. t. *mèrdi ba ustoukhani*.

SOLIDEMENT, adv., بطور استوار *bè-toouré oustvar*, pr. t. *bè-tèvri ustuvâr*, بطور مستحکم *bè-toouré moustèhkèm*, استوار *oustvar*, pr. t. *ustuvâr*, پایدار *paï-dar*, a. محکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*.

SOLIDIFIER, v. a., غلیظ انبسته کردن *èmbèstè kèrdèn*, غلیظ *ghèliz guèrdanidèn*, ساخت کردن *sèkht kèrdèn*.

SOLIDITÉ, s. f., پایداری *paï-dari*, استواری *oustvari*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*, قوت *qouvèt*, صلابت *sèlabèt*.

SOLILOQUE, s. m., سخنی که شخص خود با خود گوید *soukhèni ké chèkhs khoud ba khoud gouyèd*, pr. t. *soukhèni ki chakhs khod ba khod gouyèd*, a. کلام المتکلم *kèlam-oul-moutèkèllèm bè-nèfsè-lè*, pr. t. *kèlam-èl-mutèkèllim bi-nèfsi-hi*.

SOLIPÈDE, adj. des 2 g., داننده یکسم *darèndèyè yèk soumm*.

SOLITAIRE, adj. des 2 g., تنها نشین *tènha-nèchîn*, pr. t. *tènha-nichîn*, وحدت گزین *vèhdèt-gouzîn*, pr. t. *vahdèt-guzîn*, عزلت گزین *'èzlèt-gouzîn*, pr. t. *'azlèt-guzîn*, a. منزوی *mounzèvi*, pr. t. *munzavi*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*; — lieu solitaire, جای خلوت *djaï khèlvèt*,

pr. t. *djaï khalvèt*, بېغوله *bèighoulè*; — vie solitaire, تنها نشینی *tènha-nèchini*, pr. t. *tènha-nichini*, عزلت *'èzlèt-nèchini*, pr. t. *'azlèt-nichini*, ا. تَجَرُّد *tèdjèrroud*, pr. t. *tèdjèrrud*; — ver solitaire, ou ténia, کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفر *sèfèr*, pr. t. *safer*, V. TÁNIA; — s. anachorète, عزلت نشین *'èzlèt-nèchîn*, pr. t. *'azlèt-nichîn*, خلوت نشین *khèlvèt-nèchîn*, pr. t. *khalvèt-nichîn*, a. زاهد *zahèd*, pr. t. *zahid*.

SOLITAIREMENT, adv., تنها *tènha*, در تنهائی *dèr tènhayi*, a. منفرداً *mounfèrèdèn*, pr. t. *munfèridèn*.

SOLITUDE, s. f., تنهائی *tènhayi*, خلوت نشینی *khèlvèt-nèchini*, a. انزوا *ènzèva*, pr. t. *ènsièva*, عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*.

SOLIVE, s. f., تیر بام خانه *tiré bamé khane*, pr. t. *tiri bami khane*, فرسب *fèrsèb*.

SOLIVEAU, s. m., تیر کوچک *tiré koutchèk*, فرسب کوچک *fèrsèbbé koutchèk*.

SOLLICITATION, s. f. action d'exciter, فزولش *foujoulèch*, فزولیدن *foujoulidèn*, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*, ترغیب *tèrghib*, pr. t. *targhīb*, pl. ترغیبات *tèrghibat*, pr. t. *targhibat*, تشويق *tèchvèiq*; — prière, demande pleine d'insistance, نیازمندی *niazmèndi*, خواهش *k hahèch*, a. رجا و التماس *rèdja-ou-èltèmas*, pr. t. *ridja-u-iltimas*, ابرام *èbram*, pr. t. *ibram*, استدعا *èstèd'â*, pr. t. *istid'â*, الحاج *èlhah*, pr. t. *ilhah*, pl. العاحات *èlhahat*, pr. t. *ilhahat*; — soin qu'on prend pour le succès d'une affaire, تغلا *tèghèlla*, a. سعی *sè'i*, pr. t. *sa'i*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam* et *iqtam*, اعتما *èhtèmam*,

pr. t. *ihimam*, جد و جهد *djèdd-ou-djèhd*, pr. t. *djidd-u-djèhd*.

SOLLICITER, v. a. exciter, فوليدن *foujoulidèn*, il est vieux, تهریک کردن *tèhrik kèrdèn*, تشويق کردن *tèchvîq kèrdèn*, ترغيب کردن *tèrghîb kèrdèn*, pr. t. *targhib kièrdèn*; — demander avec insistance, بایرام خواهشمنند *bè-èbram khahèchmènd choudèn*, pr. t. *bè-ibram khahèchmènd chudèn*, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, رجاء *èbram kèrdèn*, pr. t. *ibram kièrdèn*, استدعا کردن *rèdja-ou-èltèmas kèrdèn*, استیفاء کردن *èstèd'a kèrdèn*, pr. t. *istid'a kièrdèn*; — agir pour le succès d'une affaire, تغلا کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی کردن *dèst-ou-pa zèdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOLLICITEUR, EUSE, s. qui sollicite, خواهش کننده *khahèch-kounèndè*, خواهان *khahan*, خواهشمنند *khahèch-mènd*, a. مستدعی *moustèd'i*, راجی *radji*.

SOLLICITUDE, s. f., دلسوزی *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. همت *hèmmèt*, pr. t. *himèt*, pl. هم *hèmèm*, pr. t. *himam*; — la sollicitude maternelle, دلسوزی مادر *dèl-souzi madèr*, pr. t. *dil-souzi madèr*, همت مادرانه *hèmmètè madèranè*, pr. t. *himètèi madèranè*.

SOLSTICE, s. m., a. تکویل شمس *tèhvîlé chèms*, pr. t. *tah-vîli chèms*.

SOLSTICAL, E, adj., متعلق بتکویل شمس *moutè'èllèq bè-tèhvîlé chèms*, pr. t. *mutè'allîq bè-tahvîli chèms*; — hauteur solsticale, ارتفاع آفتاب هنگام تکویل *èrtèfa'è aftarab*

hèngamé tèhvîl, pr. t. *irtifa'i âfitab hèngami takvîl*.
 SOLUBILITÉ, s. f., گداز *goudaz*, a. انحلال *enhèlal*, pr. t. *inhilal*.

SOLUBLE, adj. des 2 g. qui peut être résolu, گشودنی
gouchoudèni, انحلال پذیر *enhèlal-pèzir*, pr. t. *inhilal-pèzir*; — qui peut se fondre, آب شنی *âb-choudèni*,
 گداز پذیر *goudaz-pèzir*, pr. t. *guduz-pèzir*, گداختنی
goudakhtèni, a. ممکن الذوب *moumkèn-ouz-zooub*, pr. t. *mumkèn-uz-zèvb*.

SOLUTION, s. f. dénouement d'une difficulté, گشودگی
gouchoudègui, گشوده شدن *gouchoudè choudèn*, a.
 حل *hèll*, pr. t. *hall*; — fin., résultat, a. نتیجه *nètîdjè*;
 — en termes de chimie, گداخته شدن *goudaz*,
goudakhtè choudèn, a. تذویب *tèzvîb*, ذوبان *zoouban*,
 pr. t. *zèvban*; — solution de continuité, séparation
 des parties, a. انفصال *tèfèrrouq-oul-ètètèçal*, pr. t. *tèfèrruq-ul-ittîçal*.

SOLVABILITÉ, s. f., یارای ادای دین *yaraï èdai dèïn*, pr. t. *yaraï idai dèïn*,
 قدرت ادای دین *qoudrètè èdai dèïn*, pr. t. *qoudrèti idai dèïn*.

SOLVABLE, adj. des 2 g., باادای دین توانا *bè-èdai dèïn tè-
 vana*, pr. t. *bè-idaï dèïn touvana*, مقتدر باادای دین
mouqtèdèr bè-èdai dèïn.

SOMATOLOGIE, s. f., traité des parties solides du corps hu-
 main, a. بحال البدن *bèhs 'èn èhval-oul-
 bèdèn* pr. t. *bahs 'an ahval-ul-bèdèn*.

SOMBRE, adj. des 2 g., تاریک *tarik*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*;
 -- nuit sombre, شب تاریک *chèbè tarik*;

— au fig. triste, اندوهکین *èndouhkîn* et *èndouhguîn*,
 غمگین *ghèmguîn*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *magh-*
moum.

SOMBRER, v. n., وارونه و غرق شدن کشتی *varounè-ou-*
ghèrq choudènè kèchtî.

SOMMAIRE, s. m., a. مجمل *moudjmèl*, اجمال *èdjmal*, pr. t.
idjmal, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulaça*.

SOMMAIRE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-*
tècèr. pr. t. *moukhtaçar*; — réponse sommaire, جواب
 کوتاه *djèvabè koutah*, a. مختصر جواب *djèvabè moukh-*
tècèr, pr. t. *djèvabi moukhtaçar*.

SOMMAIREMENT, adv., بطور اختصار *bè-toouré èkhtèçar*, a.
 مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, على طريق
 الاختصار *'èla tèriq-oul-èkhtèçar*, pr. t. *'ala tariq-ul-*
ikhtîçar.

SOMMATION, s. f., a. acte par écrit, امر شرعى *èmré chér'i*,
 pr. t. *èmri char'i*; — sommation respectueuse, a. تکلیف
tèklif; — cette place s'est rendue à la première som-
 mation, این قلعه در اول تکلیف تسلیم شد *in qèl'è dèr*
èvvèlè tèklif tèslim choud.

SOMME, s. f. charge, fardeau, بار *bar*, a. حمولة *hèmourè*,
 pr. t. *hamoulè*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*, pl. احمال *èh-*
mal, pr. t. *ahmal*; — somme de blé, بار گندم *baré*
guèndoum; — bête de somme, cheval, مل بارکش *malé*
bar-kèch, مال چارپادار *malé tchar-pa-dar*, ou مال
 چاروادار *malè tcharva-dar*.

SOMME, s. f. quantité d'argent, a. مبلغ *mèblègh*, pr. t.
mèblagh, pl. مبلغ *mèbalègh*, pr. t. *mèbaligh*; — une

somme de mille toman, مبلغ هزار تومان *mèblèghé hà-zar touman*; — adv. somme toute, en somme, حاصلش *hacèl-èch*, a. الحاصل *el-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*, خلاصه *khoulacè*.

SOMME, s. m. sommeil, خواب *khav*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai fait un bon somme, خوب خوابی کردم *khoub khabi kèrdèm*.

SOMMEIL, s. m., خواب *khav*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai sommeil, خوابم میآید *khav-èm mi-âyèd*.

SOMMEILLER, v. n., ناویدن *nàvidèn*, پینکشی کردن *pinèki kèrdèn*, vulg. چرت زدن *tchort zèdèn*.

SOMMELIER, ÈRE, s., شربتدار *chèrbèt-dar*.

SOMMELLERIE, s. f. lieu où on garde le vin, شربتخانه *chèrbèt-khanè*; — fonction. شربتداری *chèrbèt-dari*.

SOMME, v. a., فرمایش کردن *qèdèghèn kèrdèn*, قذغن قذغن کردن *fèrmayèch kèrdèn*, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — il l'a sommé de le payer, پولش را بدهد *qè-dèghèn kèrd poulèch-ra bè-dèhèd*; — envoyer un acte écrit de la part de la justice, رسماً اعلام کردن *rèsmèn è'èlam kèrdèn*.

SOMMET, s. m., قله *qoullè*, سر *sèr*, کله *kèllè*, a. راس *rèès*; — le sommet de la montagne, سر کوه *sèré kouh*, قله *qoullèyé kouh*; — le sommet de la tête V. SINCIPUT.

SOMMIER, s. m., cheval de somme, اسب بارکش *èspé bar-kèch*, یابو *yabou*.

SOMMIER, s. m. sorte de matelas, V. **MATELAS**.

SOMMITÉ, s. f., V. **SOMMET**.

SOMNAMBULE, s. et adj. des 2 g., راه روندۀ در خواب *rah-rèvèndèyé dèr khab*, a. سيار بالليل نايمًا *sèiyar bèl-lèil naïmèn*, pr. t. *sèiyar bil-lèil naïman*; — se dit aussi d'une personne endormie par le moyen du magnétisme, پريدار *pèri-dar*.

SOMNAMBULISME, s. m. état du somnambule, حالت راه روندۀ در خواب *halàtè rah-rèvèndèyé dèr khab*.

SOMNIFÈRE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*, pl. منومات *mounèvvèmat*, pr. t. *munèvvimat*.

SOMPTUAIRE, adj. des 2 g. loi somptuaire, قانون حاوی بر *qanounè havi bèr moumanè'ètè èsrafè mèrdoum*.

SOMPTUEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèl-dèbè*, با کتر و فتر *ba kèrr-ou-fèrr*, با جلال *ba djèlal*, با احتشام *ba èhtècham*, با دارات *ba darat*, a. بالاحتشام *bèl-èhtècham*, pr. t. *bil-ihitcham*.

SOMPTUEUX, EUSE, adj., نمایان *nèmayan*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*.

SOMPTUOSITÉ, s. f., فتر و فتر *kèrr-ou-fèrr*, دبدبه *dèb-dèbè*, دارات *darat*, a. عنوان *'ounvan*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hachmèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ihitcham*.

SON, sa, ses, pron. poss., او *ou*; — ce pronom s'exprime aussi par اش *èch* si le mot qui précède est terminé par un o et par, ش *èch*, si le mot est terminé par toute autre lettre — pour le pluriel on emploie les mots, شان *chan*, ایشان *ichan*, آنها *ànha*; — exemple: sa maison, خانه اش *khanèyé ou*, خانه اش *khanè-èch*; —

son livre, کتاب او *kètabé ou*, pr. t. *kitabi ou*, کتابش *kètab-èch*; — son père, پدرش *pèdèr-èch*; — ses maisons, خانه‌های او ou خانه‌های *khanèhaï ou*, خانه‌هایش *khanèhaï-èch*, pr. t. *khanèhach*.

SON, s. m. bruit, آواز *avaz*, آواز *avazè*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*, pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*, pr. t. *asvat*.

SON, s. m. la partie la plus grossière du blé, سبوس *sèbous*, pr. t. *soubous*, نخاله *noukhaldè*.

SONDE, s. f., a. بلد *bèlèdè*, بلد *bèlèd*; — jeter la sonde, انداختن *bèlèdè èndakhtèn*; — en termes de chirurgie, سبار *sèbar*, a. میل *mil*, مسبار *mèsbar*, pr. t. *misbar*.

SONDER, v. a., با بلد *bèlèdè èndakhtèn*, اندازه گرفتن *ba bèlèdè èndazè guèrèftèn*, pr. t. *ba bèlèdè èndazè guiriftèn*; — au fig., غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*; — en parlant d'une plaie, سبار انداختن *sèbar èndakhtèn*, میل انداختن *mil èndakhtèn*.

SONDEUR, s. m., اندازه بلد *bèlèdè-èndaz*.

SONGE, s. m., گزر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, بوشاسب *bouchasb*, (ces deux mots sont vieux) خواب *khab*, a. رویا *rou'ya*, pl. روی *rouva*; — voir en songe, در خواب دیدن *dèr khab didèn*; — j'ai vu en songe, در خواب دیدم *dèr khab didèm*; — expliquer un songe, تعبیر خواب کردن *tè'èbiré khab kèrdèn*; — au fig. projet sans fondement, خیال بی پا *khialé bi pa*, a. خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialatè batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

SONGE-CREUX, s. m., بیهوده خیالات *moustègh-rèqé khialaté bihoudé*.

SONGE-MALICE, s. m., بدستال *bèd-sègal*.

SONGER, v. n. faire un songe, خواب دیدن *khab didèn*;
— penser, اندیشیدن *èndichidèn*, فکر کردن *fèkr kèr-dèn*, در فکر بودن *dèr fèkr boudèn*; — avoir quelque vue, خیالی داشتن *khiali dachtèn*, نیت داشتن *niyèt dachtèn*.

SONGEUR, EUSE, s. qui raconte les songes, نقل کننده خواب *nèql-kounèndèyé khab*.

SONNA, s. f. recueil des traditions religieuses des musulmans sunnites, سنه *sounnè*, pr. t. *sunnè*.

SONNAILLE, s. f., زنگ *zèng*, a. جرس *djèrès*.

SONNANT, e, adj. en parlant d'une horloge, زنگزن *zèng-zèn*, زنگدار *zèng-dar*; — espèces sonnantes, پول نقد *poulè nèqd*.

SONNER, v. n. rendre un son, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — v. a. tirer du son d'une cloche, ناقوس زدن *naqous zèdèn*; — sonner, dans le sens de appeler, آواز کردن *avaz kèrdèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — sonner de la trompette, شیپور زدن *chèipour zèdèn*; — sonner la retraite, طبل انصراف *tèblè ènsèraf zèdèn*, pr. t. *tabli insiraf zèdèn*; — au fig. faire sonner bien haut une action, s'en vanter, رسانیدن *bè-'èiyouq rèçanidèn*.

SONNERIE, s. f. son de plusieurs cloches qui sonnent ensemble, صدای ناقوسها *sèdaï naqous-ha*; — d'une montre, زنگی ساعت *zènguè sa'èt*.

SONNET, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزليات *ghè-zèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

SONNETTE, s. f., a. زنك *zèng*.

SONNEUR, s. m., ناقوسزن *naqous-zèn*.

SONORE, adj. des 2 g. qui rend des sons, صدا کنند *sèda-kounèndè*, a. طنان *tènnan*; — qui a un beau son, خوش *khoch-sèda*, آواز صاف *avazé saf*; — qui renvoie le son, عکس صدا انداز *'èksé sèda-èndaz*, عکس انداز صدا *'èks-èndazé sèda*.

SOPEUR, s. f., engourdissement voisin du sommeil et qui la précède, خواب آلودگی *khab-âloudègui*, a. سبات *sèbat*, pr. t. *sabat*.

SOPHISME, s. m., گفتار مغلطه آمیز *goftaré mèghlètè-àmiz*, a. مغالطه *mèghalètèt*.

SOPHISTE, s. m., سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-àmiz*.

SOPHISTICATION, s. f., دغلی *dèghèli*, a. زغل *zèghèl*.

SOPHISTIQUE, adj. des 2 g., مغلطه آمیز *mèghlètè-àmiz*.

SOPHISTIQUEUR, v. a., سخن کردن دغلی *dèghèli kèrdèn*, سخن مغلطه آمیز گفتن *soukhèné mèghlètè-àmiz gouflèn*.

SOPHISTIQUEURIE, s. f., (peu usité), سخن مغلطه در *mèghlètè dèr soukhèn*, a. مغالطه فی الکلام *moughalètèt fil-kèlam*, pr. t. *moughalatat fil-kièlam*.

SOPHISTIQUEUR, s. m., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyé soukhèné mèghlètè-àmiz*.

SOPORATIF, IVE, adj., خواب آورنده *khab-àvèr*, خواب آور

khab-àvèrèndè, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*,

V. Soporifique.

SOPOREUX, EUSE, adj., اور سبات *soubat-àvèr*, a. مسبت *mousbèt*, pr. t. *mousbit*.

SOPORIFÈRE, adj. des 2 g. V. SOPORATIF.

SOPORIFIQUE, adj. des 2 g., اور خواب *khab-àvèr*, خواب *khab-àvèrèndè*, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*.

SORBE, s. f. fruit du sorbier, a. غبيرا *ghèbira*, V. CORNE.

SORBET, s. m., a. شربت *chèrbèt*.

SORBETIÈRE, s. f., moule à sorbet, قالب بستنی *qalèbbé bèstèni*.

SORBIER, s. m. V. CORNIER.

SORCELLERIE, s. f., افسونگری *èfsoun-guèri*, جادوگری *dja-dou-guèri*.

SORCIER, ÈRE, s., جادوگر *djadou-guèr*, پری افسای *pèri-èfsai*, پریخان *pèri khan*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*, pl. ساحرین *sahèrîn*, pr. t. *sahirîn*, féminin. ساحره *sahèrè*, pr. t. *sahirè*.

SORDIDE, adj. des 2 g. vilain, sale, پلید *pèlid*, چرکین *tchèrkîn*, ناپاک *na-pak*, مردار *mourdar*, a. کثیف *kècif*; — au fig. avare, سیاهدست *siah-dèst*, a. بخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*, خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*.

SORDIDEMENT, adv., بسیاهدستی *bè-siah-dèsti*, بخست *bè-khèssèt*.

SORDIDITÉ, s. f., سیاهدستی *siah-dèsti*, a. خست *khèssèt*, pr. t. *khissèt*, خساست *khèçacèt*, pr. t. *khaçacèt*, بخل *boukhl*.

SORNETTE, s. f., سخن بی پا *hèrfé bi-houdé*, *soukhèné bi pa*, pr. t. *sukhèni bi pa*, a. ترهات *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*.

SORT, s. m. la destinée considérée comme cause des événements de la vie, اختر *èkhtèr*, pr. t. *akhtèr*, بخت *bèkht*, pr. t. *bakht*, a. طالع *talè'*, pr. t. *tali'*, فلک *falèk*, قضا *qèza*, pr. t. *qaza*; — se soumettre au sort, بحکم *bè-heukmé qèza tèn dèr dadèn*, pr. t. *bè-hukmi qaza tèn dèr dadèn*; — sort, effet de la destinée, a. نصیب *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*; — sort, manière de décider une chose par le hasard, a. قرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*; — tiré au sort, قرعه انداختن *qour'è èndakhtèn*; — jeter un sort sur quelqu'un, افسونگری کردن *èfsoun-guèri kèrdèn*, نظر انداختن *nèzèr èndakhtèn*, pr. t. *nazar èndakhtèn*, جادویی کردن *djadouyi kèrdèn*.

SORTABLE, adj. des 2 g., شایان *chayan*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*, pr. t. *laïq*, مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

SORTE, s. f., جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, گونه *gounè*, a. نوع *noou'*, pr. t. *nèv'*, pl. انواع *ènva'*, جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, pl. اجناس *èdjinas*, مقوله *mèqoulè*, pr. t. *maqoulè*; — de cette sorte, از این جور *èz in djoour*, جنس *èz in djèns*, pr. t. *èz in djîns*; — de toute sorte, از هر جور *èz hèr djoour*; — manière, façon, a. طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*; — une sorte de vêtement, یک طرز لباس *yèk tèrzè lèbas*; — en sorte que, de sorte que, بطوریکه *bè-toouri-ké*, بنوعیکه *bè-noou'i-ké*; — faire en sorte que, طوری

راهش را پیدا کردن, *rah-èch-ra pèida kèrdèn*.

SORTIE, s. f., بیرون رفتن *biroun àmèdèn*, *biroun rèftèn*, a. خروج *khouroudj*; — c'est aujourd'hui ma première sortie, امروز اول بیرون آمدن من است *émrouz èvèl biroun àmèdèné mèn èst*; — l'entrée et la sortie des marchandises, دخول و خروج امتعه *doukhoul-ou-khouroudjé èmtè'è*, pr. t. *doukhoul-u-khouroudji èmti'a*, اخراج امتعه *èdkhal-ou-èkhradjé èmtè'è*, pr. t. *idkhal-u-ikhradjé èmti'a*; — issue, راه, بیرون آمدن *rahé biroun àmèdèn*, a. مخرج *mèkhrèdj*, pr. t. *màkhrèdj*, pl. مخارج *mèkharèdj*, pr. t. *mèkharidj*.

SORTILÈGE, s. m., افسونگری *èfsounguèri*, عزایم خوانی *èzayèm-khani*, سحر *sèhr*, pr. t. *sihr* et *sihir*.

SORTIR, v. n., بیرون رفتن *biroun àmèdèn*, *biroun rèftèn*; — sortir de la maison, از خانه بیرون رفتن *èz khanè biroun àmèdèn*, *èz khanè biroun rèftèn*; — faire sortir, بیرون کردن *biroun kèrdèn*, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*; — sorti, e, برآمده *biroun-rèftè*.

SORTIR, v. a., بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, *biroun kèrdèn*, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*, pr. t. *ikh-radj-kièrdèn*.

SOT, TE, adj. et s., نادان *na-dan*, گول *goul* (peu usité) a. ابله *èblèh*, احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*, سفیه *sèfih*, بهیم *bèhim*.

SOTTEMENT, adv., بنادانی *bè-na-dani*, بهماقت *bè-hèma-gèt*, pr. t. *bè-hamaqat*.

SOTTISE, s. f., نادانی *na-dani*, ابله‌ی *èblèhi*, ا. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*; — paroles qui annoncent un manque d'esprit et de jugement, سخن بی معنی *sou-khèné bi mè'èni*, a. ترّه *tèrrè*, pr. t. *turrè*, pl. ترّهات *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*; — impertinence, V. INJURIE.

SOU, s. m., پشیز *pèchiz*, پشیزه *pèchizè*, پول سیاه *poulé siah*.

SOUBASSEMENT, s. m., دامنه *damèn*, a. تبليطه *sèdil*, تبليطه *tèblitè*.

SOUBRESAUT, s. m., جهش *djèhèch*, جست و خیز *djèst-ou-khiz*, تکان *tèkan*, a. قهقهه *qèhze*, pr. t. *qahzèt*, pl. قهقهات *qèhzat*, pr. t. *qahzat*.

SOUBREVESTE, s. f., نیم تنه بی آستین *nim-tènèyé bi àstîn*, pr. t. *nim-tènèi bi àcitîn*.

SOUCHÉ, s. f., بیخ درخت *bikhé dèrèkh*, بن درخت *bouné dèrèkht*, پای درخت *paï dèrèkht*; — au fig., sot V. SOT.

SOUCHET, s. m. terme de botanique, plante, زرد چوبه *zèrd-tchoubè*, a. سعد *sou'oud*.

SOUCI, s. m. fleur, گل جعفری *goulé djè'èfèri*.

SOUCI, s. m. soin avec inquiétude, اندیشه *èndichè*, ا. هم *hèmm*, pl. هموم *houmoum*, pr. t. *humoum*, غایله *ghaïlè*, pl. غوایل *ghèvayèl*, pr. t. *ghavaïl*; — chagrin, اندوه *èndouh*, a. غم *ghèm*, pr. t. *gham*, pl. غموم *ghoumoum*, غصه *ghoussè*, قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*; — avoir des soucis, du chagrin, اندوه داشتن *èndouh dachtèn*, اندوهکین بودن *èndouhkîn boudèn*, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

SOUCIER, (se), v. pron., در اندیشه بودن *dèr èndichè bou-*
dèn, در قید بودن *dèr*
ghoussè khourdèn, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, غصه اورا *ghoussè khourdèn*; — je ne m'en soucie pas, در قیدش نمیخورم *ghoussèyè ou-ra nè-mi-khourèm*, در بندش نیستم *dèr qèid-èch nistèm*, در بندش نیستم *dèr bènd-èch nistèm*.

SOUCIER, v. a., (tombé en désuétude), غمناک کردن *ghèm-nak kèrdèn*.

SOUCIEUX, EUSE, adj., اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *mou-tèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*, مهموم *mèhmoum*, pr. t. *mahmoum*.

SOUCOUBE, s. f., زیر فندجان *zire fèndjan*, نلبکی *nèlbèki*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

SOUDAIN, e, adj., ناگهانی *naguèhani*.

SOUDAIN, adv., ناگهان *naguèhan*, يك دفعه *yèk dèf'è*, هماندم *hèman-dèm*, a. فی الحال *fil-hal*, فی الفور *fil-foour*, pr. t. *fil-fèvr*, فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*.

SOUDAINEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, a. علی الغفلة *'èlal-ghèflè*, pr. t. *'alal-ghaflè*, فجأة *foudj'ètèn*, pr. t. *fudj'ètàn*.

SOUDAINETÉ, s. f., ناگهانی *naguèhani*, a. فجأة *foudj'è*, pr. t. *fudj'è*.

SOUDAN, nom de pays, contrée de l'Afrique centrale, a. سودان *soudan*.

SOUDARD ou SOUDART, مرد جنگ آزموه *mèrdé djèng-azmoudè*.

SOUDE, s. f. plante, اشنان *ouchnan*, le produit de cette plante, اشخار *èchkhar*, قلی *qèli*, pr. t. *qali*, قلیا *qèlia*,

pr. t. *galia*, soude brute, قلیای قتی *qèliaï qoummi*,
pr. t. *galiaï qummi*.

SOUDER, v. a., لکم کردن *lèhim kèrdèn*, لکم کوردن *lèhèm kèrdèn*; — soudé, e, لکم شده *lèhim-choudè*.

SOUDIVISER, v. a. V. SUBDIVISER.

SOUDOYER, v. a. entretenir des gens de guerre, V. ENTRETENIR, dans ce sens — détourner quelqu'un de son devoir, à prix d'argent, V. CORROMPRE.

SOUDEUR, s. f. composition qui sert à souder, بوره *bourè*, کبد *kèbd*, کفشیر *kèfchir*, a. لکم *lèhèm* et *lèhim*, pr. t. *lèhim*; — endroit soudé, جای لکم *djaï lèhèm*; — travail de celui qui soude, لکم کاری *lèhèm-kari*, pr. t. *lèhim-kiari*.

SOUFFLAGE, s. m., فوت فت *fout*, فوت *fout*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

SOUFFLE, s. m., دم *dèm*, فوت فت *fout*, باد دهان *badè dèhan*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*; — respiration, a. نفس *nèfès*; — le souffle du vent, باد وزیدن *vèzidèn* *bad*; — le souffle du zéphyr, باد نسیم *nècimè* *badè sèba*, a. نسیم *nècim*.

SOUFFLER, v. n., دمیدن *dèmidèn*, فوت کردن *fout kèrdèn*, نفخ کردن *nèfkh kèrdèn*, فوت کردن *fout kèrdèn*, pr. t. *nafkh kièrdèn*; — en parlant du vent, باد وزیدن *vèzidèn*; — le vent du Nord souffle, باد شمال میوزد *badè chèmal mi-vèzèd*; — il souffle un vent frais, باد خنکی میوزد *badè khounouki mi-vèzèd*; — souffler, respirer, نفس کشیدن *nèfès kèchidèn*; — souffler aux oreilles, parler bas à l'oreille, آفسته

dhèstè bè-gouch goftèn; — v. a. souffler une chandelle, *khamouch kèrdèn*, کشتن *kouchtèn*, چراغ را کشتن *tchèragh-ra kouchtèn*; — souffler le feu, *âtèch-ra fout kèrdèn*, آتش را فوت کردن; — au fig. souffler, allumer le feu de la discorde, *naïrèyé nèfaq-ou-fètnè bèr èfroukh-tèn*, نایره نفاق و فتنه بر افروختن; — au figuré, enlever, *guèrèftèn*, گرفتن, pr. t. *guiriftèn*, روبدن, *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*.

SOUFFLET, s. m. دم *dèmè*, دم *dèm*, a. منفاخ *mènfa kh*; — soufflet de forge, *dèmè dhèn-guèri*, دم آهنگری, pr. t. *dèmi dhèn-guiri*; — coup du plat de la main, *tèpantchè*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*, a. لطمه *lètchè*, pr. t. *latchè*, pl. لطمات *lètmat*, pr. t. *latmat*; — donner un soufflet, *sili zèdèn*, سیلی زدن, *sèllè zèdèn*; — recevoir un soufflet, *sili khourdèn*, سیلی خوردن, pr. t. *sili khordèn*.

SOUFFLETER, v. a. V. **SOUFFLET**.

SOUFFLEUR, EUSE, s. qui souffle à quelqu'un ce qu'il doit dire, *rèçanèndèyé hèrf bè-avazè khèfi*, رساننده حرف باواز خفی, pr. t. *rèçanèndèi harf bè-avazi khafi*; — qui souffle en respirant avec peine, *tèng-nèfès*, تنگنفس, a. بهیر *bèhir*, مبهور *mèbhour*, pr. t. *mabhour*; — qui souffle avec la bouche, *dèm-zèn*, دمزن, *fout-kounèndè*, فوت کنند, a. نفاخ *nèffakh*.

SOUFFRANCE, s. f. ناخوشی *na-khochi*, رنج *rèndj*, درد *dèrd*, a. محنت *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. مکن *mèhèn*, pr. t. *mihèn*, رحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, pl. رحمت *zèhèmèt*, pr. t. *zahmat*; — en souffrance, se dit d'une

dette en retard, a. تعویف *tè'èkhir*, تأخیر *tè'èviq*,
pr. t. *ta'viq*.

SOUFFRANT, E, adj., رنجور *dèrdnak*, درنداك *rèndjour*,
ناخوش *na-khoch*.

SOUFFRE-DOULEUR, s. m., زحمتکش *zèhmèt-kèch*, pr. t. *zah-
mèt-kièch*.

SOUFFRETEUX, EUSE, qui éprouve du malaise, بدحال *bèd-
hal*; — qui souffre de la misère, بی چیز *bi tchiz*, بی
بیچاره *bi nèva*, بی برگ و نوا *bi bèrg-ou-nèva*, بی-
tcharè.

SOUFFRIE, v. n., رنجور بودن *rèndjour boudèn*, ناخوش
بودن *na-khoch boudèn*, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*,
زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*, pr. t. *zahmèt kiè-
chidèn*; — il a beaucoup souffert, خیلی درد کشید
khèili dèrd kèchid, زحمت کشید *khèili zèhmèt
kèchid*, pr. t. *khèili zahmèt kièchid*; — souffrir, être
blessé dans sa modestie, dans ses affections etc.,
رنجیدن *rèndjidèn*, دل آزرده شدن *dèl-àzourdè chou-
dèn*, pr. t. *dil-àzurdè choudèn*; — faire souffrir, tour-
menter, رنجانیدن *rèndjanidèn*, انیت کردن *èziyèt
kèrdèn*; — occasionner la douleur, درد کردن *dèrd kèr-
dèn*, بر درد افزودن *bèr dèrd èfzoudèn*; — v. a. suppor-
ter, تاب آوردن *moutèhèmmèl choudèn*, متحمل شدن
tab àvoudèn, طاقت تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*,
آوردن *taqèt àvoudèn*, pr. t. *taqat àvoudèn*; — endu-
rer, بصبر کشیدن *bè-sèbr kèchidèn*, pr. t. *bè-sabr kiè-
chidèn*; — souffrir la douleur, در را بصبر کشیدن
dèrd-ra bè-sèbr kèchidèn, pr. t. *dèrd-ra bè-sabr kièchidèn*;

— souffrir, tolérer, ne pas empêcher, روا داشتن *rèva dachtèn*, جايز داشتن *djaïz dachtèn*; — permettre, دادن *èzn dadèn*; — souffrez que je vous dise, انن بدهيد خدمت شما عرض کنم *èzn bè dèhid khèd-mèté chouma 'èrz kounèm*; — admettre, قبول کردن *qèùoul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — cela ne souffre pas de doute, اين قبول شبهه نميکند *in qèboulé cheubhè nè-mi-kounèd*.

SOUFRE, s. m., کوگرد *kouguèrd*, pr. t. *kukurd*, a. کبريت *kèbrit*, pr. t. *kibrit*.

SOUFRER, v. a., بکوگرد اندودن *bè-kouguèrd èndoudèn*.

SOUHAIT, s. m., آرزو *àrzou*, a. تمنيات *tèmènna*, pl. تمنيات *tèmènniat*; — à souhait, بر وفق مراد *bèr vèfqé mourad*; — faire des souhaits, آرزو کردن *àrzou kèrdèn*, آرزومند شدن *àrzoumènd choudèn*.

SOUHAITABLE, adj. des 2 g., آرزو کردنی *àrzou-kèrdèni*, از خدا خواستنی *èz khouda khastèni*.

SOUHAITER, v. a., آرزو کردن *àrzou kèrdèn*, از خدا خواستن *èz khouda khastèn*, pr. t. *èz khoda khastèn*; — souhaiter la fête, مبارکبادی تبریک کردن *tèbrik kèrdèn*, رسوم تبریک بجا آوردن *moubarèk-badi kèrdèn*, *rouçoumé tèbrik bè-dja àvourdèn*; — je vous souhaite une bonne fête, عيد شما مبارك باد *'idé chouma moubarèk bad*, عيد شما مبارك *'idé chouma moubarèk*; — souhaiter du bien à quelqu'un, خير کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khastèn*.

SOUILLER, v. a., نجس کردن *àloudè kèrdèn*, آلوده کردن *àloudè kèrdèn*, ملوث کردن *moulèvvès kèrdèn*; — se

souiller, ملوث شدن *nèdjès choudèn*, ملوثه شدن *Aloudè choudèn*; — se souiller de boue, بگل آلوده شدن *bè-guèl Aloudè choudèn*, pr. t. *bè-guèl-Aloudè choudèn*; — se souiller de sang, بآغشته شدن *bè-khoun àghouchtè choudèn*; — souillé, e, نجس شده *nèdjès-choudè*, a. ملوثه *moulèvvès*, دنس *dènès*, pr. t. *dènis*.

SOUILLOX, s. m., (vulg.) پلید *pèlid*, چرك *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*.

SOUILLURE, s. f. tache, saleté, لکه *lèkè*, چرك *tchèrk*, a. loous, pr. t. *lèvs*, دناسنت *dènacèt*; — au fig. ce qui est comparé à une souillure, a. کسر *kèsr*.

SOÛL, e, adj. rassasié, سير *sir*; — ivre, مست *mèst*, a. سکران *sèkran*; — être soûl, مست بودن *mèst boudèn*.

SOULAGEMENT, s. m. diminution, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*; — un grand soulagement, a. تخفیف کثی *tèkhfifè koulli*; — donner, apporter du soulagement, تخفیف دادن *tèkhfif dàdèn*; — éprouver du soulagement, تخفیف پیدا کردن *tèkhfif pèida kèrdèn*.

SOULAGER, v. a., بار را کم کردن *bar-ra kèm kèrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — en parlant d'une douleur, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*, pr. t. *taskîn kièrdèn*; — soulager la douleur de quelqu'un, درد کسی را تسکین کردن *dèrdé kèci-ra tèskîn kèrdèn*; — consoler, تسلی دادن *tècèlli dadèn*, pr. t. *tèçalli dadèn*; — soulagé, e, سبکتر شده *sèbouktèr-choudè*, تخفیف یافته *tèkhfif-yafètè*, pr. t. *takhfif-yafètè*.

SOUTANT, *e*, adj., qui rassasie, سیر کنند *sir-kounèndè*, *a.* موشبع *mouchbè'*, pr. t. *muchbi'*; — qui enivre, مست کنند *mèst-kounèndè*.

SOULARD, *e*, *s.*, شرابخور *chèrab-khar*, (vulg.) شرابخور *chèrab-khour*, دایم مست *daïm mèst*.

SOULER, *v. a.* rassasier, سیر کردن *sir kèrdèn*; — enivrer. کردن *mèst kèrdèn*; — se souler, se rassasier, سیر شدن *sir choudèn*, خود را سیر کردن *khoud-ra sir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra sir kièrdèn*; — s'enivrer, مست شدن *mèst choudèn*.

SOULEUR, *s. f.* frayeur subite, هراس ناگهان *hèracé naguèhan*.

SOULÈVEMENT, *s. m.* soulèvement de cœur, بهم خوردن دل *bè-hèm khourdèné dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dîl*, منش گردا *mènèch-guèrda*, (vieux) *a.* غیجان *ghècian*, pr. t. *ghician*, جیشان نفس *djèichané nèfs*, pr. t. *djèichani nèfs*; — au fig. commencement d'une révolte, شورش *chourèch*, خلق شوریدن *chouridèné khèlq*, pr. t. *chouridèni khèlq*, *a.* عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*; — le soulèvement des flots, دریا امواج بلند شدن *boulènd choudèné èmoadjè dèria*.

SOUTLEVER, *v. a.*, بر داشتن *bèr dachtèn*, از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd kièrdèn*; — au fig. exciter à la révolte, خلق را بغتنه *khèlq-ra bè-chourèch ènguikhtèn*, شورش تحریک کردن *bè-fètnd-ou-chourèch tèhrik kèrdèn*, pr. t. *bè-fitnd-u-chourèch-tèhrik kièrdèn*; — exciter l'indignation, برغضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*, pr.

t. *bè-ghazab àvourdèn* بهیجان آوردن *bè-hèyèdjan àvourdèn*; — se soulever, se lever, بلند شدن *boulènd choudèn*; — au fig. se révolter, علم عصیان بر افراشتن *'èlémé 'ècian bèr èfrachtèn*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtèn*, عاصی شدن *'àci choudèn*, یاغی شدن *yaghi choudèn*; — soulever le cœur, بهم خوردن دل *bè-hèm khourdènè dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dèl*; — le cœur lui soulève, دلش بهم خورد *dèl-èch bè-hèm khourd*; — les flots se sont soulevés, امواج دریا بهیجان آمدند *èmvadjé dèria bè-hèyèdjan àmèdènd*; — soulevé, e, بر, بèr-dachtè-choudè, بلند شده *boulènd-choudè*, a. مرفوع *mèrfou*; — révolté, علم عصیان بر, 'èlémé 'ècian bèr èfrachtè, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtè*, عاصی شده *'àci-choudè*.

SOUPLIER, s. m., کفش پا افزار, *kèfch pa-èfzar*, موزه, *mouzè*, پاپوش *papouch*.

SOULIGNER, v. a., زیر لفظ خط کشیدن, *zirà lèfz khètt kèchidèn*.

SOUMETTRE, v. a. réduire sous sa puissance, زیر اطاعت *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*, بربقه اطاعت در آوردن *bè-rèbqèyé èta'èt dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-ribqai ita'at dèr àvourdèn*, مطیع فرمان کردن *mouti'è fèrman kèrdèn*, pr. t. *mouti'i firman kièrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*, pr. t. *tabi' kièrdèn*; — se soumettre, انقیاد شدن *mouti' choudèn*, انقیاد کردن *ènqiad kèrdèn*, pr. t. *inqiad kièrdèn*, تابع شدن *tabè' choudèn*; — consentir, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*, راضی شدن *razi choudèn*; — se ren-

dre, se conformer, امتثال *tèslim choudèn*, *imtiçal kièrdèn*, pr. t. *imtiçal kièrdèn*; — soumis, e, اطاعت *bè-èta'èt àmèddè*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, a. مطيع *mouti'*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, منقاد *mounqad*.

Soumis, *m*, adj., a. مطيع *mouti'*.

Soumission, *s*, f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, pr. t. *firman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, انقياد *enqiad*, pr. t. *inqiad*.

Soumissionnaire, *s*, m., در عهد گیرنده *dèr 'euhdè guirèndè*.

Soumissionné, *m*, adj., offert, a. معروض *mè'èrouz*, pr. t. *ma'rouz*.

Soumissionner, *v*, a., بر عهد خود گرفتن *bèr 'euhdèyè khoud guèrèstèn*.

Soupe, *s*, f., زبانه طولمه *zèbanèyé touloumbè*.

Soupçon, *s*, m., بد گمانی *bèd-goumani*, a. سوظن *sou'é zènn*, pr. t. *sou'i zann*, شبهه *choubhè*, pr. t. *chubhè*; — simple conjecture, گمان *gouman*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihtimal*; — au fig. très-petite quantité, un soupçon, اندکی *èndèki*, جزی *djouz'i*.

Soupçonner, *v*, a., گمان بد بردن *goumané bèd bourdèn*, بد گمان شدن *goumané bèd kèrdèn*, بد گمان کردن *bèd-gouman choudèn*, سوظن کردن *sou'é zènn kèrdèn*, pr. t. *sou'i zann kièrdèn*, داشتن *sou'é zènn dachtèn*, pr. t. *sou'i zann dachtèn*; — former une simple conjecture, چنين دانستن *tchènnin danèstèn*, pr. t.

tchunîn danistèn, گمان داشتن *gouman dachtèn*,
 گمان کردن *gouman kèrdèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*, pr.
t. zann kièrdèn, خیال کردن *khial kèrdèn*, pr. *t. khayal*
kièrdèn, مظنه داشتن *mazènnè dachtèn*; — soupçonné,
 e, در حقش سو ظن شد *dèr hèqq-èch sou'è zènn choudè*,
 pr. *t. dèr haqq-èch sou'i zann choudè*.

SOUPÇONNEUX, SE, adj., گمان بد *bèd-gouman*, بد ظن *bèd-zènn*.

SOUPE, s. f., شوربا *chourba*, آش *âch*.

SOUPENTE, s. f. espèce d'entresol, de faux plancher, a.
 مطموره *mèlmourè*.

SOUPER, v. n., شام خوردن *cham khourdèn*, pr. *t. cham*
khordèn, شب طعام *tè'âmè chèb khourdèn*, pr. *t.*
ta'âmi chèb khordèn.

SOUPER OU SOUPÉ, s. m., شام *cham*, شب طعام *tè'âmè chèb*.

SOUPESER, v. a., با دست تخمین وزن کردن *ba dèst tèkh-*
miné vèzn kèrdèn.

SOUPEUR, EUSE, s., خورنده طعام شب *khourèndèyé tè'âmè*
chèb.

SOUPIÈRE, s. f., طرف شوربا *zèrfé chourba*.

SOUPIR, s. m., آه *âh*; — faire des soupirs, pousser des
 soupirs, آه کشیدن *âh kèchidèn*; — le dernier soupir,
 آخر نفس *âkhèr-nèfès*; — rendre
 le dernier soupir, آخر نفس را تسلیم کردن *âkhèr-*
nèfès-ra tèslim kèrdèn, دم آخر کشیدن *dèmé âkhèr*
kèchidèn.

SOUPIRAIL, s. m., بادگیر *bad-guir*, بادغده *badghèd*, بادغس
bad-ghès.

SOUPIRANT, s. m. amoureux, amant, a. عاشق 'achèq, pr. t. 'achiq, plur. عشاق 'ochchaq.

SOUPIRER, v. n., آه کشیدن *ah kèchidèn*; — soupirer après quelque chose, désirer ardemment, آرزو داشتن *arzou dachèn*, آرزو کردن *arzou kèrdèn*.

SOUPLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, لایتن *lèiyîn*; — en parlant des personnes, چست *tchousti*, جلد *djèld*, a. سریع العطف *sèri'-oul-'ètî*, pr. t. *sèri'-ut-'atî*; — au fig. docile, نرم خو *nèrm-khou*, ملایم الطبع *moulayèm-out-tèb'*, pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.

SOUPLESSE, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*; — flexibilité du corps chez les êtres animés, چستی *tchousti*, چیرگی *tchirègui*, جلدی *djèldi*, چالاکي *tchalaki*, a. خفة البدن *khèffèt-oul-bèdèn*, pr. t. *khiffèt-ul-bèdèn*; — docilité, نرم خوئی *nèrm-khouyi*, ملایمت مزاج *moulayèmèté mèzadj*, pr. t. *mulaïmèti mizadj*, a. ملایمة الطبع *moulayèmèt-out-tèb'*, pr. t. *mulaïmèt-ut-tab'*.

SOURCE, s. f., چشمه *tchèchmè*, a. عین *'èin*, pr. t. 'aïn, pl. عیون *'ouyoun*; — lieu d'où proviennent en abondance certaines choses, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *mà'dèn*; — au fig. origine, cause, a. منبع سبب *mènbe'*, pr. t. *mènba'*, pl. منابع *mènabè'*, pr. t. *mènabi'*, منشأ *mènchè'*.

SOURCIL, s. m., ابرو *èbrou*, pl. ابروان *èbrèvan*, ابروها *èbrou-ha*, a. حاجب *hadjèb*, pr. t. *hadjib*, pl. حواجب *hèvadjèb*, pr. t. *havadjib*.

SOURCILLER, v. n., ابرو حرکت دادن *èbrou-ra hèrekèt da-dèn*, pr. t. *èbrou-ra harèkièt dadèn*, ابرو جنبانیدن *èbrou djoumbanidèn*.

SOURCILLEUX, se, adj. au fig. élevé, (se dit d'un mont) مرتفع *boulènd*, a. شاهق *chahèq*, pr. t. *chahiq*, مرتفع *mourtèfè*, pr. t. *murtèfè*.

SOURD, e, adj., شوا *chèva*, کلیاوه *kèliavè*, (vieux) کر *kèr*, a. اصم *ecèmm*, pr. t. *açamm*; — il est sourd et muet, هم کرو هم لال است *hèm-kèr-ou-hèm-lal èst*; — faire le sourd, ou faire la sourde oreille, نمود بکری کردن *va-nèmoud bè-kèri kèrdèn*, تصامم کردن *tèçamoum kèrdèn*, pr. t. *tèçamum kièrdèn*; — au fig. bruit sourd, صوت خفی *avazè khèfi*, pr. t. *avazi khafi*, a. صوت خفی *soouté khèfi*, pr. t. *sauti khafi*.

SOURDAUD, e, s. et adj., fam. سنگین گوش *sènguïn-gouch*, گرانگوش *guèran-gouch*.

SOURDEMENT, adv., با آواز خفی *bè-avazè khèfi*; — au fig. secrètement, بطور مخفی *bè-toouré mèkhfi*, در نهانی *dèr nèhani*, زیر پرده *zire pèrdè*, a. خفياً *khèfièn*, pr. t. *khafièn*.

SOURDINE, s. f., آلت کم کنندۀ صدا *àlètè kè-m-kounèn-dèyè sèda*.

SOURDRE, v. n., از زیر زمین بیرون آمدن *èz zire zèmin biroun àmèdèn*; — au fig. sortir, résulter, نتیجه بخشیدن *nètidiè bèkhchidèn*.

SOURICEAU, s. m., بچهٔ موش *bètchèyè mouch*.

SOURICIÈRE, s. f., تلهٔ موش *tèlè*, تلهٔ موش *tèlèyè mouch*.

SOURIRE ou SOURIS, s. m., نم خند *nim-khèndè*, a. تبسم *tèbèssoum*.

SOURIRE, v. n., تبسم نیم خنده کردن *nim-khèndè kèrdèn*, تبسم کردن *tèbèssoum kèrdèn*.

SOURIS, s. m. V. SOURIRE, s. m.

SOURIS, s. f., موش *mouch*, a. فاره *farè*, pl. فیران *firan*.

SOUSNOIS, e, adj., دو روئی *dou-rouyi*, درونپوشیده *dèroun-pouchidè*, a. مبطن *moublèn*, pr. t. *mubtîn*.

Sous, prép., زیر در *dèr zir*, زیر *zir*, a. تحت *tèht*, pr. t. *taht*; — sous votre autorité, زیر حکم شما *ziré heukmé chouma*, pr. t. *ziri hukmi chuma*; — sous l'eau, زیر آب *ziré âb*; — sous peu de temps, در اندک زمان *dèr èndèk zèman*, a. عنقریب *'enqèrib*, pr. t. *'anqarib*; — sous main, زیر پرده *ziré pèrdè*, در نهانی *dèr nèhani*, pr. t. *dèr nihani*, پوشیده *pouchidè*; — sous ce rapport, در این باب *dèr in bab*, خصوص *dèr in khouçous*; — sous condition de . . . بشرطیکه *bè-chèrti-ké*, pr. t. *bè-charti-ki*, مشروط براینکه *mèchrouit bèr in-ké*; — sous prétexte, به بهانه *bè-bèhanè*.

SOUS-AFFERMER, V. SOUS-LOUER.

SOUS-BAIL, s. m., اجاره از اجاره دار *èdjarèyé èz èdjarè-dar*.

SOUSCRIPTEUR, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*, pr. t. *imza-kunèndè*.

SOUSCRIPTION, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SOUSCRIRE, v. a., قبل کشیدن امضا کردن *èmza kèrdèn*, *qooul kèchidèn*; — souscrire à, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul-kièrdèn*, قبل داشتن *qèboul dachtèn*; — souscrit, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-chudè*, a. ممضی *mumza*.

SOUS-CUTANÉ, *s.*, adj., زیر پوست *zire pousté bédén*,
زیر جلد بدن *zire djèldé bédén*.

SOUS-DÉLÉGUER, *V.* SUBDÉLÉGUER.

SOUS-DIACRE, *s. m.*, نایب شماس *nayèbè chèmmas*, *pr. t.*
naïbi chammas.

SOUS-DIRECTEUR, *s. m.*, وکیل ناظر *vèkilé nazèr*.

SOUS-ENTENDRE, *v. a.*, از قرینه فهمیدن *èz qèrinè fèhmi-*
dèn, ضمناً فهم کردن *zèmnèn fèhm kèrdèn*.

SOUS-ENTENDU, *s. m.*, *a.* معنی ضمنی *mè'èniï zèmni*, *pr. t.*
ma'naï zimni; — terme de grammaire, *a.* لفظ مقدر *lèfzè mouqèddèr*, *pr. t.* *lafzi mouqaddar*, معنی
مستتر *mè'èniï moustètèr*, *pr. t.* *ma'naï mustètèr*.

SOUS-ENTENTE, *s. f.*, مقصود نهائی *mèqsoudé nèhani*, مراد
مخفی *mouradé mèkhfi*.

SOUS-FERME, *s. f.* *V.* SOUS-BAIL.

SOUS-FERMER, *v. a.* *V.* SOUS-AFFIRMER.

SOUS-GOUVERNEUR, *s. m.*, نایب حاکم *nayèbè hakèm*, *pr. t.*
naïbi-hakim.

SOUS-INTENDANT, *s. m.*, نایب ناظر *nayèbè nazèr*, *pr. t.* *naïbi*
nazir.

SOUS-LIEUTENANT, *s. m.*, نایب دوم *nayèbè douvvoum*, *pr. t.*
naïbi duvvum.

SOUS-LIEUTENANCE, *s. f.*, شغل نایب دوم *choughlé nayèbè*
douvvoum.

SOUS-LOCATAIRE, *s. m.*, کرایه کننده از اجاره دار *kèrayè-kou-*
nèndè èz èdjare-dar, *a.* مستأجر مستأجر *moustè'èdjèrè*
moustè'èdjèr.

SOUS-LOUER, *v. a.* donner à loyer une partie d'une maison

ou toute la maison déjà louée à un autre locataire,
 کردن بدیگری اجاره دادن *bè'èd èz èdjarè kèrdèn bè-diguèri èdjarè dadèn*; — prendre à loyer
 ce qui est déjà loué par un autre, از مستأجر اجاره کردن *èz moustè'èdjèr èdjarè kèrdèn*, pr. t. *èz mustè'djir idjarè kièrdèn*.

SOUSIGNÉ, E, adj., امضا کننده *èmza-kounèndè*, pr. t. *imza-kunèndè*, a. واضع الامضا *vazè'-oul-èmza*, pr. t. *vazì'-ul-imza*.

SOUSIGNER, V. A., امضا کردن *èmza kèrdèn*.

SOUSTRACTION, S. f. action de soustraire, دزدی *douzdì*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — opération d'arithmétique, افراس *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

SOUSTRAIRE, V. A., سرقت کردن *douzdì kèrdèn*, سرقت کردن *sèrqèt kèrdèn*, pr. t. *sirqat kièrdèn*; — terme d'arithmétique, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*, pr. t. *mèvzou' kièrdèn*, افراس کردن *èfraz kèrdèn*, pr. t. *ifraz kièrdèn*; — se soustraire, échapper, خود را در رفتن *dèr rèflèn*, خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, رهیدن *rèhidèn*.

SOUTANE, S. f., کیش لباس *lèbacè kèchich*, قبای کیش *qèbaï kèchich*.

SOUTENABLE, adj. des 2 g. qui se peut soutenir par de bonnes raisons, قابل تأیید کردن *tè'èyid-kèrdèn*, تأیید *qabèlè tè'èyid*; — qui se peut endurer, تحمل کردن *tèhèmmoul-kèrdèn*, ممکن *tèhèmmoul-èch mounkèn*.

SOUTENANT, S. m. qui soutient une thèse, مؤید مسئله *mou'ètyèdè mès'èlè*, pr. t. *mu'ètyidi mès'ilè*.

SOUTÈNEMENT, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTENIR, v. a., نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*; — appuyer, پشت دادن *poucht dadèn*; — protéger, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*; — secourir, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, اعانت *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*; — affirmer qu'une chose est vraie, تأیید کردن *tè'dyid kèrdèn*, تأکید کردن *tè'dkid kèrdèn*, pr. t. *ta'kid kièrdèn*; — résister, استادن *èstadèn*, pr. t. *istadèn*, تحمل کردن *tè'hèmmoul kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, pr. t. *muqavèmèt kièrdèn*; — se soutenir, se tenir sur ses jambes, بر سر پا استادن *bèr sèré pa èstadèn*; — se soutenir, s'empêcher mutuellement de tomber, هدیگر آهنگداشتن *hèm-diguèr-ra nègah-dachtèn*; — soutenu, e, استوار نگاهداشتند *nègah-dachtè-choudè*, oustvar, pr. t. *ustuvar*, ا. محکم *mouhkèm*.

SOUTERRAIN, s. m., زیرزمین *sir-zèmîn*, سرداب *sèrdab*.

SOUTERRAIN, e, adj., زیر زمین *ziré zèmîn*.

SOUTIEN, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, دستک *dèstèk*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTIRAGE, s. m., ریش از ظرفی بظرفی *rizèch èz zèrfi bè-zèrfi*.

SOUTIRER, v. a., ریختن، خمی بخمی *chèrab-ra èz khoumi bè-khoumi rikhtèn*.

SOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, ا. خاطر *khatèr*, pr. t. *khatir*.

SOUVENIR, s. m. V. SOUVENANCE.

SOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, در خاطر

داشتن *dèr khatèr dachtèn*, pr. t. *dèr khatir dachtèn*;
— faire souvenir, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*
اخطار کردن *èkhtar kèrdèn*, pr. t. *ikhtar kièrdèn*.

SOUVENT, adv., خیلی *khèli*, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*,
a. أكثر اوقات *moukèrrèr*; — le plus souvent, a. أكثر اوقات
èksèrè ouqat, pr. t. *èksèri èvqat*.

SOUVERAIN, s. m., پادشاه *padchah*, pr. t. *padichah*, شاه
chah, خسرو *khosrov*, خدیو *khèdiv*, pr. t. *khidiv*, a.
سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*, ملك *mèlèk*, pr. t.
mèlik, pl. ملوك *moulouk*.

SOUVERAIN, E, adj., از همه بالاتر *èz hèmè bala-tèr*, a. اعلا
d'èla, pr. t. *a'la*; — qui a rapport à l'autorité suprême,
پادشاهی *padchahi*, a. سلطانی *soultani*

SOUVERAINEMENT, adv., بحد کمال *bè-toouré d'èla*, a. بحد
bè-hèddé kèmal; — juger souverainement, حکم قطعی
دادن *hèukmé qèt'i dadèn*.

SOUVERAINETÉ, s. f., a. قوت حکومت *gouvveté houkoumèt*,
pr. t. *gouvveti hukioumèt*, قوه حکومت *gouvveyé houkou-*
mèt, pr. t. *gouvveti hukioumèt*, سلطنت *sèltènèt*, pr. t.
saltanèt; — souveraineté absolue, a. حکومت مطلقه
houkoumèté moutlèqè, pr. t. *houkoumèti moutlaqa*,
حکومت بالاستقلال *houkoumèté bèl-èstèqlal*, pr. t. *hu-*
kioumèti bil-istiglal; — la souveraineté d'un prince,
پادشاهی *padchahi*.

SOYEUX, SE, adj., نم مثل ابریشم *nèrm mèsle èbri-*
choum.

SPACIEUSEMENT, adv., با وسعت *ba vous'èt*, بگشایش
bè-gouchayèch.

SPACIEUX, EUSE, adj., پهن *pèhn*, گشاد *gouchad*, ا. وسیع *vèci'*, واسع *vacè'*, pr. t. *vaci'*.

SPADASSIN, s. m., شمشیرزن *chémohir-sèn*.

SPAH, s. m., سپاهی *sèpahi*.

SPARSILE, adj. des 2 g., ستاره‌ای پراکنده *sètardè-hai pèrè-kèndè*.

SPASME, s. m., تشنج *tèchènnoudj*, pr. t. *tèchènnoudj*, کشیدگی اعصاب *kèchidèguis d'ècab*, ا. اختلاج *èkhtè-ladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

SPASMODIQUE, adj. des 2 g., ا. اختلاجی *èkhtèladji*, pr. t. *ikhtiladjii*.

SPASMOLOGIE, s. f., کیفیت اختلاجات *bèhès dèr kèifiyètè èkhtèladjai*.

SPATULE, s. f., مرهمکش *mèrhèmkèch*, ا. مبلق *mèblèq*, pr. t. *mièlaq*.

SPÉCIAL, E, adj., ا. خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*.

SPÉCIALEMENT, adv., ا. خصوصاً *khouçoucèn*, بخصوص *bè-khouçous*, على الخصوص *'èlèl-khouçous*, pr. t. *'alal-khouçous*, خاصة *khassètèn*.

SPÉCIALISER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*, pr. t. *muchakhhhas kèrdèn*.

SPÉCIALITÉ, s. f., ا. خصوصیت *khouçouciyèt*, خصوص *khouçous*.

SPÉCIEUSEMENT, adv., حق مانند *manèndé hèqq*, pr. t. *manèndi haqq*.

SPÉCIEUX, EUSE, adj., حق مانند *hèqq-manènd*, pr. t. *haqq-manènd*.

SPÉCIFICATION, a., تخصيص *tèkhais*, pr. t. *talchsis*, تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*.

SPÉCIFIER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*, تعيين کردن *tè'èyîn kèrdèn*.

SPÉCIFIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*, مختص *moukhtès*, pr. t. *moukhtas*.

SPÉCIFIQUEMENT, adv., a. بالاخص *bèl-èkhtèças*, pr. t. *bil-ikhticas*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsucèn*.

SPÉCIMEN, s. m., نمونه *nèmourè*.

SPECTACLE, s. m., تماشا *tèmachas*, a. منظر *mènzèr*, pr. t. *manzèr*, منظره *mènzèrè*, pr. t. *manzarè*; — théâtre, تماشا خانه *tèmachas-khanè*.

SPECTATEUR, TRICE, s., نگاهکننده *nègah-kounèndè*, تماشا کننده *tèmachas-kounèndè*, بیننده *binèndè*, a. ناظر *na-zèr*, pr. t. *nazir*, pl. نظار *nouzzar*.

SPECTRE, s. m., a. طیف *tèf*, ظل *zèll*, pr. t. *zill*, pl. ظلال *zèlal*, pr. t. *zilal*.

SPÉCULATEUR, TRICE, s., تدبیر کننده *tèdbir-kounèndè*, a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

SPÉCULATION, s. f., a. مطالعه *moutalè'è*, pr. t. *moutala'a*, pl. مطالعات *moutalè'ât*, pr. t. *moutala'ât*, تأمل *tè'em-moul*; — speculation des astres, a. رصد نجوم *tèrès-soudé noudjoum*, pr. t. *tèrèssudi nudjoum*.

SPÉCULER, v. n. méditer, اندیشیدن *èndichè kèrdèn*, مطالعه کردن *moutalè'è kèrdèn*, اندیشیدن *èndichidèn*; — en parlant de politique, de commerce, etc., تدبیر کردن *tèdbir kèrdèn*.

SPERMATIQUE, adj. des 2 g., a. نطفی *noutfi*; — vais-

seaux spermatiques, a. مجاری المنی *mèdjari-oul-mèni*.
 SPERMATOLOGIE, s. f., بحث در کیفیت منی *bèhsè dèr kèisfyètè mèni*, a. بحث عن احوال المنی *bèhs 'èn èhwal-oul-mèni*.

SPERME, s. m., a. منی *mèni*, نطفه *noutfè*.

SPHACÈLE, s. f., V. GANGRÈNE.

SPHACÉLÉ, e, adj. V. GANGRÈNÉ.

SPHÈRE, s. f., a. کره *kourè*, pl. کرات *kourat*; — la sphère, ou globe terrestre, کره زمین *kourèyè zèmin*, a. کره ارض *kourèyè èrz*, pr. t. *kurèt arz*.

SPHÉRICITÉ, s. f., a. کرویّت *kouriyèt*.

SPHÉRIQUE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. کروی *kourèvi*, pr. t. *kourèvi*.

SPHÉRIQUEMENT, adv., بصورت کروی *bè-sourètè kourèvi*, pr. t. *bè-surètè kurèvi*.

SPHÉROÏDE, s. m., کره مانند *djèrmé kourè-manènd*.

SPHINCTER, s. m., a. عضله مضیقّه *'èzèlèyè mouzèiyèqè*, pr. t. 'azalèt mouzaïyiqā; — le sphincter de la vessie, a. عضله مضیقّه مثانه *'èzèlèyè mouzèiyèqèyè mèçanè*, pr. t. 'azalèt mouzaïyiqā mèçanè.

SPHINX, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*, a. ابوالهول *èboul-hooul*, pr. t. *aboul-hèl*.

SPINAL, e, adj., a. صلبی *soulbi*; — le nerf spinal, a. عصب صلبی *'ècèbè soulbi*, pr. t. 'açabi soufbi.

SPINA-VENTOSA, s. m., a. عظام مخی سرطان *sèrètanè ghècha'è moukhî 'èzam*.

SPINELLE, adj. et s., a. لعل *lè'lèl*, pr. t. *la'l*.

SPIRAL, e, adj., وارپیچ *pitch-var*.

SPIRALE, s. f., a. *خَطّ حلزونی الشكل khètté hèlzouni ouch-chèkl*, pr. t. *khatti halzouni-uch-chèkil*.

SPIRE, s. f., a. *دوره خطّ حلزونی doourèyé khètté hèlzouni*, pr. t. *dèorèt khatti halzouni*.

SPIRITUALISATION, s. f., a. *استحاله الى الروح èstèhalè èlar-rouh*, pr. t. *istihalè ilar-rouh*.

SPIRITUALISER, v. a., *روحانی کردن rouhani kèrdèn*, a. *تحويل الى الروح tèhvîl èlar-rouh*.

SPIRITUALITÉ, s. f., a. *روحانیت rouhaniyèt*.

SPIRITUEL, LE, adj. incorporel, a. *روحانی rouhani*, *روحی rouhi*; — qui a de l'esprit, *هوشمند houchmènd*, *زیرک zirèk*, *عقل 'aqèl*, *نکته دان nouktè-dan*, a. *ذکی zèki*, pr. t. *'aqil*.

SPIRITUELLEMENT, adv. en esprit, *از روی روحانیت èz rouï rouhaniyèt*, *بالروح bè-toouré rouhani*, a. *بهر-rouh bèr-rouh*, pr. t. *bir-rouh*; — avec esprit, *بنکته دانی èz rouï houchmèndi*, *بهر-روى هوشمندى bè-nouktè-dani*, *از روی ذکاوت èz rouï zèkavèt*.

SPIRITUEUX, SE, adj., *تند tound*, pr. t. *tund*, *پر جوهر pour-djoouhèr*.

SPLANCHNIQUE, adj. des 2 g., a. *متعلق بمعاً moutè'èllèq bè-mè'd*.

SPLANCHNOLOGIE, s. f., *در احوال معاً bèhsé dèr èh-valé mè'd*.

SPLEEN, s. m. dégoût de la vie, *ماینخولیا malikhoulia*, a. *سودا souda*.

SPLendeur, s. f. éclat de lumière, *درخشندگی dèrèkh-chèndègui*, *پرتو pèrtov*; — beauté, a. *رونق roounèq*,

pr. t. *rèvnaq*; — pompe, magnificence, کوکبه *kooukèbè*,
شکوه *shkouh* دارات *darat* دبدبه *dèbdèbè*, کړو *kèrr-ou-fèrr*,
choukouh, pr. t. *chukiouh*, ا. عظمت *'èzèmet*, pr. t.
'*azamèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ikticham*, جلال *djè-*
lal, عنوان *'ounvan*.

SPLENDIDE, adj. des 2 g., با شکوه *ba choukouh*.

SPLENDIDEMENT, adv., با دبدبه *ba choukouh*, با شکوه *ba*
dèbdèbè.

SPLÉNIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسپر *moutè'èllèq bè-sou-*
pourz, a. طحالی *tèhali*, pr. t. *tihali*; — artère splé-
nique, a. شریلن طحال *chèrèyanè tèhal*, pr. t. *chèràyani*
tihal.

SPODE, a. توتیا *toutia*.

SPOLIATEUR, TRICHE, s., برهنه کننده *bèrèhnè-kounèndè*,
لخت کننده *loukht-kounèndè*.

SPOLIATION, s. f., دزدی *douzdi*, a. غصب *ghèsb*, pr. t.
ghasb.

SPOLIER, v. a., غصب کردن *bèrèhnè kèrdèn*, برهنه کردن
ghèsb kèrdèn.

SPONGIEUX, SE, adj., اسفنج گونه *èsfèndj-var*, وار
fèndj-gounè.

SPONTANÉ, E, adj., دلخواه *dèl-khah*, a. اختیاری *èkhtiari*,
pr. t. *ikhtiari*; — mouvement spontané, a. حرکت
اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkièti ikhti-*
ariyè.

SPONTANÉITÉ, s. f., اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

SPONTANÉMENT, adv., بخود *khoud-bè-khoud*, باختیار
bè-èkhtiaré khoud, pr. t. *bè-ikhtiari khod*, باراده

بالاختيار *bè-èradèyé khoud*, pr. t. *bè-iradèi khod*, a. *bèl-èkhtiar*, pr. t. *bil-ikhtiar*.

SPORADIQUE, adj. des 2 g., a. *ghèiré mousri*, pr. t. *ghairi musri*.

SPUTATION, s. f., *toufou*.

SQUALE, s. m., *sèg mahi*.

SQUELETTE, s. m., *bèdèné bi goucht*, بدن بی گوشت *èstoukhané bèdèn*.

SQUINE, EsQUINE ou CHINA, racine médicinale, چوب چینی *tchoubé tchini*, pr. t. *tcheupi tchini*.

SQUIRRE, s. m., terme de méd. tumeur, *vé-rémé sèft-choudè*.

SQUIRREUX, sm, adj., *sèft*, سخت *sèkht*, a. *zou-sèlabèt*, pr. t. *zou-salabèt*.

STABILITÉ, s. f., *paï-dari*, پایداری *oustvari*, a. *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*.

STABLE, adj. des 2 g., *paï-dar*, پایدار *oustvar*, a. *moustèhkèkè*, pr. t. *mustahkiam*; — durable, *ba dèvam*.

STAGNANT, e, adj., *yèk-dja-mandè*, یکجا ماند *ra-kèd*, pr. t. *rakid*.

STAGNATION, s. f., *yèk-dja mandèn*, رکود *rèkoud*, pr. t. *rukioud*.

STALLE, s. f., *sèndèli*, کرسی *koursi*.

STAMBOUL, ville, t. a. *èslam-boul*, pr. t. *islam-bol*, استانبول *èstamboul*, pr. t. *istambol*.

STANCE, s. f., a. *èenchoudèt*, انشودة *ènachid*, pr. t. *anachid*.

STAPHISAIGRE, s. f. (vulg.) Herbe aux poux, plante, a. مینزج *mèvizèdj*, مویزک *mèvizèk*.

STAPHYLIN, s. m., شپیش حاصل *choupouché hacèl*, a. قتل *goummèl*.

STASE, s. f. terme de méd., a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, احتباس *èhtèbas*, pr. t. *ihtibas*; — stase du sang, immobilité du sang, a. احتباس الدم *èhtèbas-oud-dèm*, pr. t. *ihtibas-ud-dèm*.

STATION, s. f. pause de peu de durée, لنگ *lèng*, a. مکث *mèks*; — lieu où l'on s'arrête, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*.

STATIONNAIRE, adj. des 2 g., یکجا استاد *yèk-dja-èstadè*, a. متوقف *moutèvèqqèf*, pr. t. *mutèvaqqif*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakèn*.

STATIONNER, v. n., ماندن *mandèn*, متوقف بودن *moutèvèq-qèf boudèn*, مکث کردن *mèks kèrdèn*.

STATIQUE, s. f., a. علم موازنة الاجسام *'èlmé mouvazènèt-oul-èdjsam*, pr. t. *'ilmi muvazènèt-ul-èdjsam*.

STATISTIQUE, s. f., وصف احوال مملکت *vèsfé èhvalé mèmèlèkèt*, pr. t. *vasfi ahvali mèmèlèkèt*, علم احوال مملکت *'èlmé èhvalé mèmèlèkèt*, pr. t. *'ilmi ahvali mèmèlèkèt*.

STATUAIRE, s. m., صنم تراش *sènèm-tèrach*.

STATUE, s. f., صورت سنگی *sourètè sèngui*, a. صورت مجسم *sourètè moudjèssèm*, pr. t. *sourèti mudjèssèm*, مجسمه *moudjèssèmè*, صنم *sènèm*, pr. t. *sanam*, pl. اصنام *ès-nam*, pr. t. *asnam*.

STATUER, v. a., قرار دادن *qèrar dadèn*, pr. t. *qarar dadèn*,

مقرر کردن *mouqèrrèr kèrdèn*, داشتن *mouqèrrèr dachtèn*; — statué, e, قرار داده شده *qèrar-dadè-choudè*,
مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*.

STATU-QUO, s. m., a. احوال حالیه *èhvalè haliyè*, pr. t. *ah-
vali haliyè*, کماکان *kèmu-kan*, pr. t. *kama-kian*.

STATURE, s. f., اندام *èndam*, a. قامت *qamèt*, قد *qèdd*, pr.
t. *qadd*.

STATUT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t.
qavanîn.

STÉGANOGRAPHIE, s. f., علم نوشتن با حروف معهوده *'èlmé
nèvèchtèn ba houroufé mè'èhoudè*, pr. t. *'ilmi nivichtèn
ba hurufi ma'houdè*.

STELLAIRE, adj. des 2 g., متعلق بستارگان *moutè'èllèq bè-
sètarègan*, a. نجومی *noudjoumi*.

STELLIONAT, s. m. terme de droit, فروش غصبی *fèrouché
ghèsbi*, pr. t. *furouchi ghasbi*, a. بیع غصبی *bè'è ghèsbi*,
pr. t. *bè'i ghasbi*.

STELLIONATAIRE, s. des 2 g., فروشنده بدزدی *fèrouchèndè
bè-douzdi*, a. البایع بالغصب *èlbayè'ou bèl-ghèsb*.

STÉNOGRAPHIE, s. m., مختصر نویس خط *khèttè moukhtè-
cèr-nèvis*.

STÉNOGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvici*, pr. t.
ikhtičar-nèvici.

STÉNOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بفن اختصار *moutè'èllèq bè-fènné èkhtèçar-nèvici*.
نویسی

STENTOR, voix de stentor, a. صدای شدید *sèdai chèdid*,
a. صوت شدید *soouté chèdid*, pr. t. *sèvti chèdid*.

STEPPE, s. f., دشت *dècht*, a. صحرای *sèhra*, pr. t. *sahra*.

STÉRÉOGRAPHIE, s. f., a. رسم مجسمات *fènné rèsme moudjèssèmat*, pr. t. *fènni rèsmi mudjèssèmat*.

STÉRÉOMÉTRIE, s. f., a. فن تقطیع مجسمات *fènné tèqti'è moudjèssèmat*, pr. t. *fènni taqti'i mudjèssèmat*.

STÉRILE, adj. des 2 g., بی ثمر *bi hacèl*, حاصل *bi sè-mèr*, a. غیر مثمر *ghèiré mousmèr*, pr. t. *ghaïri musmir* ; — arbre stérile, درخت بی حاصل *dèrèkhté bi hacèl* ; — terre stérile, زمین بی حاصل *zèminé bi hacèl* ; — sans résultat, بی ثمر *bi hacèl*, حاصل *bi cèmèr* ; — en parlant d'une femme, استرون (vieux) زن *èstèroun* (vieux) زن *zènè 'àqèrè*, عاقره *zènè 'èqimé* ; — année stérile, سال قحطی *khochk sal*, سال قحطی *salé qèhti* ; — esprit stérile, a. طبع عقیم *tèb'è 'èqim*, pr. t. *tab'i 'aqim*.

STÉRILITÉ, s. f., بی حاصلی *bi hacèli*, a. عقر *'ouqr*.

STERNUM, s. m., لوحه سینه *loouhèyé sinè*.

STERNUATOIRE, adj. des 2 g., آرنوسه *'ètsé-àvèr*, عطره *èchnoucè-àvèr*.

STIGMATE, s. m., آثار زخم *àqaré zèkhm*.

STIGMATISER, v. a., داغ کردن *dagh kèrdèn* ; — au fig. blâmer, نکوهش کردن *mèzèmmèt kèrdèn*, نکوهش *nèkoughèch kèrdèn*.

STIMULANT, e, adj., انگیزنده *ènguizèndè*, a. محرک *mouhèr-rèk*, pr. t. *muharrik*.

STIMULER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*.

STIMULUS, s. m. terme de méd., a. دواى محرک *dèvaï mouhèrrèq*, pr. t. *dèvaï muharrik*.

STIPENDIAIRE, adj. des 2 g., مواجب خوار *mèvadjèb-khar*,
a. موظف *mouvèzzèf*, pr. t. *muvaZZaf*.

STIPENDIER, v. a., اجرت مواجب دادن *mèvadjèb dadèn*,
دادن *eudjrèt dadèn*.

STIPULANT, E, adj., پیمان کننده *pèiman-kounèndè*, a.
معاهد *mou'âhèd*, pr. t. *mou'âhid*, pl. معاهدين *mou'â-
hèdîn*, pr. t. *mou'âhidîn*.

STIPULATION, s. f., پیمان شرط *pèiman*, a. شرط *chèrt*, pr. t.
chart, pl. عهده شروت *chourout*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, pl. عهود
'ouhoud.

STIPULER, v. a., عهد بستن پیمان کردن *pèiman kèrdèn*,
'èhd bèstèn, شرط بستن تعهد کردن *tè'èhhoud kèrdèn*,
chèrt bèstèn.

STOÏCIEN, E, adj., a. واقعین تابع مذهب *tabè'è mèzhèbè
rèvaqiyoun*, pr. t. *tabi'i mèzhèbi rèvaqiyoun*.

STOÏCISME, s. m., a. واقعین مذهب حکمای *mèzhèbè houkè-
maï rèvaqiyoun*, pr. t. *mèzhèbi hukèmaï rèvaqiyoun*;
— au fig. fermeté, austérité, a. واقعیت حالت *halètè
rèvaqiyèt*, pr. t. *halèti rèvaqiyèt*, واقعیت حال *halé rè-
vaqiyèt*, pr. t. *hali rèvaqiyèt*, عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*.

STOÏQUE, adj. des 2 g., a. واقعین *rèvaqiyouni*.

STOÏQUEMENT, adv., a. بطرز واقعین *bè-tèrzè rèvaqiyoun*, a.
کالواقعین *kèr-rèvaqiyoun*.

STOMACAL, E, adj., a. معده مقوی *mouqèvvï mè'èdè*, a. مقوی
المعدة *mouqèvvi-oul-mè'èdè*, pr. t. *muqavvi-ul-mi'dè*.

STOMACHIQUE, adj. des 2 g. qui fortifie l'estomac, V. STO-
MACAL.

STORAX OU STYRAX, صمغ استرنک *sèmghè èstèrènèg*, صمغ

sèmghe mèrdoum-guiah, a. *میعت* *mi'èt*, pr. t. *mi'at*; — liquide, *روان میعت* *mi'ète rèvan*, pr. t. *mi'ati rèvan*, a. *میعت سایل* *mi'ète saïlè*, pr. t. *mi'ati saïlè*; — arbre qui produit cette résine, *استرنک* *èstèrèneg*, *مردومگیا* *mèrdoum-guiah*, *مهرگیا* *mèhr-guiah*, a. *لبنى* *loubnè*, pr. t. *lubna*.

STORE, s. m., *پردۀ پنجره* *pèrdèyé pèndjèrè*.

STRABISME, s. m., *کجی مقله* *kèdjiï mèqlè*, a. *احول المقله* *èhvèl-out-mèqlè*, pr. t. *ahval-ul-maqla*.

STRAMONIUM, s. m. (vulg.) *پوممه‌ایپینوسه*, *پوممه‌ایپینوسه*, a. *شجر جوز المائل* *chèdjèrè djoouz-out-macèl*, pr. t. *chèdjèri djèvz-ul-macil*.

STRANGULATION, s. f. V. ETRANGLER.

STRAS, s. m., *الماس مصنوعی* *èlmacé mèsnou'i*.

STRASSE, s. f. *پس ماندۀ ابریشم*, *pès-man-dèyé èbrichoum*.

STRATAGÈME, s. m., *حیلۀ در جنگ* *fènné djèng*, *حیلۀ در جنگ* *hìlè dèr djèng*; — au fig. *finesse*, *زیرکی* *zirèki*, vulg. *زهرنگی*, *رنگ* *rèng*, a. *حیلۀ* *hìlè*.

STRATÉGIE, s. f., a. *فن محاربه* *fènné mouharèbè*, pr. t. *fènni mouharèbè*.

STRATÉGIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بفن جنگ* *moutè'èllèq bè-fènné djèng*.

STRATÉGISTE, s. m., *داندۀ فن محاربه* *danèndèyé fènné mouharèbè*.

STRATIFICATION, s. f., *لای بر لای* *laï bèr laï*.

STRATIFIER, v. a. *لای بر لای گذاشتن*, *لای بر لای* *laï bèr laï gouzachtèn*.

STREIBORD, s. m. V. TRIBORD.

STRICT, E, adj., ساخت *sèkht*, اکید *èkid*.

STRICTEMENT, adv., سخت *sèkht*, بطور سخت *bè-toouré sèkht*, اکیداً *èkidèn*.

STRIDENT, E, adj. bruit strident, ا صدای شدید *sèdai chèdid*.

STRIÉ, E, adj., a. خط خط *khètt-khètt*, pr. t. *khatt-khatt*.

STRIES, s. f. pl., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*.

STRIURES, s. f. pl. V. STRIES.

STROPHE, s. f., a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, قطعات *qètè'ât*, pr. t. *qit'ât*.

STRUCTURE, s. f., ساخت *sakht*, هیئت *hèi'èt*, pr. t. *hiyèt*, وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, ترکیب *tèrkib*.

STUC, s. m., مرمر مصنوعی *mèrmèré mèsnou'i*.

STUCATEUR, s. m., مرمر مصنوعی ساز *mèrmèré mèsnou'i-saz*.

STUDIEUSEMENT, adv., با مطالعه *ba moutalè'è*, با دقت *ba dèqqèt*.

STUDIEUX, SE, adj., اهتمام کننده *èhtèmam-kounèndè*, a, طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

STUPÉFACTIF, IVE, adj., a. مخدر *moukhèddèr*, pr. t. *mu-khaddir*.

STUPÉFACTION, s. f. terme de méd. engourdissement des membres, سستی *sousti*, pr. t. *susti*, کرخ *kèrèkh*, کرخ *kèrèkht*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*, V. ENGOURDISSEMENT ; — étonnement extraordinaire, شگفت *chèguèft*, pr. t. *chiguift*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*, تحیر *tèhèiyour*, pr. t. *tèhaïyur*, بهت *bouht*, pr. t. *buht*.

STUPÉFAIT, *e*, *adj.*, مات *mat*, در شگفت *dèr chèguèft*, *a.*
 حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*, متکثیر *moutèhèiyèr*, *pr. t.*
mutèhaïyir, مبھوت *mèbhout*.

STUPÉFIANT, *e*, *adj.* مخدر *moukhèddèr*, *pr. t.* *mukhad-
 dir*.

STUPÉFIER, *v. a.* terme de méd. engourdir, کرخت آوردن
kèrèkht àvourdən, بی حس کردن *bi hès kèrdèn*; —
 au fig. causer une grande surprise, مات کردن
kèrdèn, در حیرت انداختن *dèr hèirèt èndakhtèn*, *pr.*
t. dèr haïrèt èndakhtèn, بشگفت انداختن *bè-chèguèft
 èndakhtèn*, *pr. t. bè-chiguift èndakhtèn*, متکثیر کردن
moutèhèiyèr kèrdèn, *pr. t. mutèhaïyir kièrdèn*, مبھوت
 کردن *mèbhout kèrdèn*; — stupéfié, *e*, étonné, در شگفت
dèr chèguèft mandè, *a.* حیران *hèiran*, *pr. t.*
haïran.

STUPÉUR, *s. f.* terme de méd. engourdissement, کرخ
kèrèkh, کرخت *kèrèkht*, *a.* خدر *khèdèr*, *pr. t. khadir*;
 — au fig. grande surprise, شگفت *chèguèft*, *pr. t. chi-
 guift*, *a.* حیرت *hèirèt*, *pr. t. haïrèt*, تکثیر *tèhèiyour*,
pr. t. tèhaïyur, بهت *bouht*, *pr. t. buht*.

STUPIDE, *adj.* des 2 g., نادان *na-dan*, مغر *touhi-mèghz*,
 کور دل *kour-dèl*, کالیو *kaliv*, *a.* ابله *èblèh*, احمق *èhmèq*,
pr. t. ahmaq, بلید *bèlid*.

STUPIDEMENT, *adv.*, بنادانی *bè-na-dani*, ابلهانہ *èblèhanè*,
 بهماقت *bè-hèmaqèt*.

STUPIDITÉ, *s. f.*, نادانی *na-dani*, بی شعوری *bi chou'ouri*,
 کور دلی *kour-dèli*, ابلھی *èblèhi*, *a.* حماقت *hèmaqèt*,
pr. t. hamaqat.

STYLE, s. m. sorte de poinçon, قلم آغنى *qèlémé àhèni*;
 — aiguille d'un cadran solaire, عقربۀ ساعت شمسی
 'èqrèbèyé sa'été chèmsi; — au fig. manière d'écrire, a.
 انشا *éncha*, pr. t. *íncha*; — on dit aussi en parlant
 du temps: nouveau style, بكسب تقويم جديد *bè-hè-
 cèbé tèqvimé djèdid*; — vieux style, بكسب تقويم
 بè-hècèbé tèqvimé 'ètiq.

STYLER, v. a., آموختن *āmoukhtèn*, عادت دادن *ādèt da-
 dèn*; — stylé, e, آموخته شده *āmoukhtè*,
āmoukhtè-choudè.

STYLET, s. m., سه پهلوی *dèchnèyé sè-pèhlou*.

STYPTIQUE, adj. et s., a. qui a la vertu de resserrer, قابض
qabèz, pr. t. *qabiz*.

SU, s. m. connaissance d'une chose, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*,
 معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*.

SUAIRE, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفان *èkfan*.

SUANT, e, adj., عرق کنان *'èrèq-kounan*, a. متعرق *moutè'èr-
 rèq*, pr. t. *mutè'arriq*.

SUAVE, adj. des 2 g., خوش *khoch*, d'un goût suave, خوش
khoch-tè'èm, pr. t. *khoch-ta'am*, خوش مزه *khoch-
 mèzè*, a. لذیذ *lèziz*.

SUAVITÉ, s. f., خوش مزه گئی *khoch-mèzègui*, a. حلاوت *hè-
 lavèt*, pr. t. *halavèt*, عذوبت *'ouzoubèt*; — mélodie
 pleine de suavité, آواز خوش *āvazé khoch*, لحن پسر
lèhnè pour-hèlavèt.

SUBALTERNE, adj. et s. des 2 g., زیر دست *zirà dèst*, فرمان
 بر دار *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, فرمانبر *fèr-
 man-bèr*, pr. t. *firman-bèr*, a. محکوم *mèhkoum*, pr. t.

mahkioum, تحت تابِع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, تَحْتِ الْحَكْمِ *tèht-oul-hèukm*, pr. t. *taht-èl-hukm*.

SUBDÉLÉGATION, s. f., a. توكيل *tooukil*, pr. t. *tèvkil*, وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SUBDÉLÉGUER, v. a., وكيل کردن *vèkil kèrdèn*.

SUBDÉLÉGUÉ, e, s., a. وكيل *vèkil*, pl. وكلاء *voukèla*, نايب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUBDIVISER, v. a., چیزی تقسیم شده را دوباره تقسیم کردن *tchizi tèqsim-choudè-ra dou barè tèqsim kèrdèn*, تقسیم *tèqsimé moukèrrèr*; — subdivisé, e, دوباره تقسیم شده *dou barè tèqsim-choudè*.

SUBDIVISION, s. f., a. تقسیم مکرر *tèqsimé moukèrrèr*, pr. t. *taqsimi mukièrrèr*.

SUBINTRANTE, adj. f. حماء متصلة *hèvvèrèrèr*, a. حياء متصلة *hèvvèrèrèr*, fièvre subintrante, احماء متصلة *houmma'è mouttècèlèt-oun-nèvèbat*, pr. t. *houmma'è muttacilèt-un-nèvbat*.

SUBIR, v. a., کشیدن *kèchidèn*, مظهر شدن *mèzhèr choudèn*, کشیدن *kèchidèn*; — subir un examen, امتحان شدن *moutabè'èt kèrdèn*; — subir la question, شکنجه کشیدن *mèzhèrèr èmtèhan choudèn*; — subir la loi du destin, قدر متابعیت *chèkèndjè kèchidèn*; — subir la loi du destin, بحدم قضا و قدر متابعیت *bè-heukmé qèza-ou-qèdèr moutabè'èt kèrdèn*.

SUBIT, e, adj., ناگهانی *naguèhani*, فوری *foouri*, a. فجائی *fèdj'i*.

SUBITEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, بيك ناگاه *bè-yèk nagah*, ناگاه *nagah*, pr. t. *naguiah*, a. فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*, فجئناً *'èlèl-foour*, pr. t. *'alèl-fèvr*, فجئناً *fèdj'ètèn*, pr. t. *fadj'atan*.

SUBJECTIF, *IVE*, adj. terme de gram., a. ابتدایی *èbtèdayi*,
pr. t. *ibtidayi*; — qui a rapport au sujet, a. متعلق
باصـل مـا تـه *moutè'èllèq bè-èslè maddè*.

SUBJONCTIF, a., بنا الفعل للنصب *nèsb*, pr. t. *nasb*, بنا الفعل للنصب
bèna-oul-fè'èl lèn-nèsb, pr. t. *bina-ul-fi'l lìn-nasb*.

SUBJUGUER, v. a., زیر فرمان خود کردن *zire fèrmanè khoud*
kèrdèn, pr. t. *ziri firmani khod kièrdèn*, مقهور کردن
mèqhour kèrdèn, مطیع کردن *mouti' kèrdèn*, ضبط کردن
zèbt kèrdèn; — conquérir, فتح کردن *fèth kèrdèn*; —
subjugué, e, در آورده شده *bè-rèbqèyé èta'èt*
dèr àvourde choudè, مطیع شده *mouti'-choudè*, a.
محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

SUBLIMATION, s. f., a. تصعید *tès'id*, pr. t. *tas'id*, تقطير
tèqtir, pr. t. *taqtir*.

SUBLIME, adj. des 2 g., بلند *boulènd*, a. جلیل 'الی *'àli*,
djèlil, سامی *sami*, رفیع *rèfi'*.

SUBLINE, s. m., بلندی *boulèndi*, a. رفعت 'ولـو *'oulouvv*,
rèf'èt, pr. t. *rif'at*.

SUBLINÉ, s. m., داراشکنه *darachkènè*.

SUBLIMENT, adv., بطور عالی *bè-toouré 'àli*.

SUBLIMER, v. a., تصعید کردن *tès'id kèrdèn*, تقطير
tèqtir kèrdèn.

SUBLIMITÉ, s. f., ارتفاع 'ولـو *'oulouvv*, pr. t. *'uluvv*, ارتفاع
èrtèfa', pr. t. *irtifa'*, رفعت *rèf'èt*.

SUBLINGUAL, e, adj., زیر زبان *zire zèban*, a. تحت اللسان
tèht-oul-lèçan, pr. t. *taht-ul-liçan*.

SUBLUNAIRE, adj. des 2 g., a. القمر والارض بین *bèin-oul-èrz-*
vèl-qèmèr, pr. t. *bèin-ul-arz-vèl-qamar*.

SUBMERGER, v. a., بآب فرو بردن *bà-âb fourou bourdèn*, غوطه *ghoutè dadèn*, غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — submergé, e, غرقه خورده *ghoutè-khourdè*, غرق شده *ghèrq-choudè*.

SUBMERSION, s. f., آب طغیان *toughiané âb*, سیلاب *sèilab*, ا. غرق *ghèrqèt*.

SUBORDINATION, s. f., a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, تبعیت *tèbè'iyèt*, pr. t. *tabi'iyèt*.

SUBORDONNÉMENT, adv., بطور زیردستی *bè-toouré zir-dèsti*, a. تابعاً *tabè'èn*, pr. t. *tabi'èn*.

SUBORDONNER, v. a., زیر دست کردن *ziré dèst kèrdèn*, محکوم کردن *mèhkoum kèrdèn*, باطاعت آوردن *bà-ètaèt àvourdèn*; — en parlant des choses, منوط کردن *mènout kèrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*; — subordonné, e, en sous ordre, زیر دست *ziré dèst*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, محکوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*; — qui dépend d'une chose, a. منوط *mènout*.

SUBORNER, v. a., اغوا کردن *gom-rah kèrdèn*, اغوا کردن *éghva kèrdèn*; — suborner une fille, دختر را اغوا کردن *doukhtèri-ra éghva kèrdèn*; — suborné, e, گمراه شده *gom-rah-choudè*.

SUBORNEUR, se, s., گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, اغوا کننده *éghva-kounèndè*.

SUBRÉCARGUE, s. m., ناظر بار کشتی *nazèré baré kèchti*, pr. t. *naziri bari kèchti*.

SUBREPTICE, adj. des 2 g., از روی اشتباه بدست آورده *roui èchtèbah bè-dèst àvourdè*, به اکیله تحصیل کرده *bè-hilè tèhsil-kèrdè*.

SUBREPTICEMENT, adv., باشتباهکاری *bè-èchtèbah-kari*, pr. t. *bè-ichtibah-kiari*.

SUBROGATION, s. f. action de subroger V. **SUBROGER**.

SUBROGER, v. a., وکیل کردن *vèkil kèrdèn*; — subrogé, e, a. وکیل *vèkil*, موکل *mouvèkkèl*; — subrogé-tuteur, a. ناظر الوصى *nazèr-oul-vèci*, pr. t. *nazir-ul-vaci*.

SUBSÉQUEMMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, بعد *bè'èd-èz-in*, a. بعد *bè'èdè-hou*, pr. t. *ba'dè-hou*.

SUBSÉQUENT, e, adj., پسین *pècîn*, آیند *âyèndè*.

SUBSIDE, s. m., خراج *khèradj*, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. تکلیف *tèklif*, pl. تکلیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*; — secours d'argent, a. اعانه نقدیه *d'anèyé nèqdiyè*, pr. t. *i'anèi naqdiyè*.

SUBSIDIAIRE, adj. des 2 g. terme de prat., a. مؤتد *mou'èk-kèd*, pr. t. *mu'èkkid*, مؤتد *a mou'èyèd*, pr. t. *mu'èyid*, مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *mouqavvi*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

SUBSIDIAIREMENT, adv., در ثانی *dèr sani*.

SUBSISTANCE, s. f., گذران *gouzèran*, زندگانی *mayèyè zèndègani*, زاد *zad*, نومه *touchè*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. اوراق *èrzaq*.

SUBSISTER, v. n., زیستن *zistèn*, بودن *djan baqi boudèn*, موجود بودن *mooudjoud boudèn*, pr. t. *mèvdjoud boudèn*; — en parlant des lois, des coutumes, on emploie le mot, جاری *djari* ou باقی *baqi*; — cette loi subsiste encore, این قانون هنوز جاریست *in qanoun hènouz djarist*; — pendant que les traités subsistent,

مادامیکه عهدنامه‌ها باقی اند *ma-dami-ké'èhd-namè-ha baqi-ènd*.

SUBSTANCE, s. f. terme de philosophie, être qui subsiste par lui même, a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — substance spirituelle, a. جوهر روحانی *djoouhèré rouhani*, pr. t. *djèvhèri rouhani*; — substance corporelle. جوهر جسمانی *djoouhèré djèsmani*, pr. t. *djèvhèri djismani*; — se dit de toute sorte de matière, a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — substance compacte, a. ماده کثیفه *maddèyé kècifè*, pr. t. *maddèi kècifè*; — substance liquide, ماده مائیه *maddèyé maïyè*, pr. t. *maddèi maïyè*; — ce qu'il y a de meilleur, de plus succulent dans une chose, شیره *chirè*, a. زبد *zoubdè*, pr. t. *zubdè*; — en substance, خلاصه کلام *khoulacèyè kèlam*, pr. t. *khoulacèi kièlam*.

SUBSTANTIEL, LE, adj. qui est nourrissant, مغذ دار *mèghz-dar*, پرورنده *pèrvèrèndè*, پر قوت *pour-gouvèt*; — essentiel, a. جوهری *djoouhèri*, pr. t. *djèvhèri*.

SUBSTANTIELLEMENT, adv., باکیثبت جوهر *bè-hèiciyètè djooouhèr*, a. من حیث الجوهر *mèn hèis-oul-djoouhèr*, pr. t. *mìn haïs-ul-djèvhèr*.

SUBSTANTIF, s. m., a. اسم موصوف *èsmé moouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

SUBSTANTIVEMENT, adv., مانند اسم موصوف *manèndè èsmé moouçouf*.

SUBSTITUER, v. a., بجایش دیگری گذاشتن *bè-djaï-èch diguèri gouzachtèn*.

SUBSTITUT, s. m., a. نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, وکیل *vèkil*.

SUBSTITUTION, s. f., a. عوض 'èvèz, pr. t. 'ivaz, تبدیل tèbdil.

SUBTERFUGE, s. m., راه گریز, gouriz, راه, rahé gouriz, pr. t. rahi guriz.

SUBTIL, E, adj., باریک barik, نازک nazèk, pr. t. nazik, a. دقیق dèqiq, pr. t. daqiq; — qui pénètre promptement, a. سریع النفوذ sèri'-oun-noufouz; — au fig. très-adroit de la main, چیره دست djèld-dèst, دست tchiré-dèst, a. خفیف الید khèfif-oul-yèd, pr. t. khafif-ul-yèd.

SUBTILEMENT, adv., مدققانه moudèqqèqanè, pr. t. moudaqqiqanè, a. دقیقاً dèqiqèn, pr. t. daqiqan.

SUBTILISATION, s. f., a. تصعید tè's'id, pr. t. tas'id.

SUBTILISER, v. a., دقیق کردن barik kèrdèn, تدقیق dèqiq kèrdèn; — examiner minutieusement, تدریس tédqiq kèrdèn; — attraper, tromper, گول زدن goul zèdèn, فریب دادن fèrib dadèn.

SUBTILITÉ, s. f., نازکی nazèki, باریکی bariki; — adresse, dextérité, چیره دستی djèld-dèsti, تدریس tchirè-dèsti, چستی tchousti; — ruse, a. حیلè hilè; — raffinement, a. تدقیق tédqiq, pr. t. tadqiq; — finesse, زیرکی zirèki, vulg. zèrèngui.

SUBVENIR, v. n., کمک کردن yavèri kèrdèn, keumèk kèrdèn, امداد کردن emdad kèrdèn, pr. t. imdad kièrdèn, اعانت کردن è'ânèt kèrdèn, pr. t. i'ânèt kièrdèn; — pourvoir à, suffire, رسیدن rècidèn, کفایت کفایèt kèrdèn, سازیدن rècanidèn.

SUBVENTION, s. f., اعانت پولی è'ânètè pouli.

SUBVERSIF, IVE, adj., مغشوش mèghchouch-kou-

nèndè, خراب کنند *khèrab-kounèndè*, a. هادم *hadèm*, pr. t. *hadim*.

SUBVERSION, s. f., واژگونى کار *vaigouniï kar*, a. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlâl*, pr. t. *ikhtilâl*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, انهدام *ènhèdam*, pr. t. *inhidam*.

SUBVERTIR, v. a., واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*, زیر و زبر *zir-ou-zèbèr kèrdèn*, مغشوش کردن *mèghchouch kèrdèn*, سرنگون کردن *sèr-nègoun kèrdèn*, pr. t. *sèr-nigoun kièrdèn*; — subverti, e, واژگون *vajgoun*, a. منکس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

SUC, s. m., آب *âb*, a. ما *ma*, عصاره *'ouçarè*; — le suc de l'orange, نارنج آب *âbé narèndj*.

SUCCÉDER, v. n., کسی نشستن *bè djaï kèci nèchès-tèn*, جای کسی گرفتن *djaï kèci guèrèftèn*; — qui suit une autre chose, از پی آمدن *èz pèi àmèdèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*, تتابع کردن *tètabou' kèrdèn*; — recueillir l'héritage de quelqu'un par droit de parenté, وارث شدن *varès choudèn*.

SUCÈS, s. m. résultat bon ou mauvais, نتیجه *nètîdjè*, pl. نتایج *nètâyèdj*, pr. t. *nètâîdj*; — heureuse issue, a. حسن نتیجه *heusné nètîdjè*, pr. t. *husni nètîdjè*; — grand succès, a. نتیجه جلیله *nètîdjèyè djèlîlè*, pr. t. *nètîdjèyè djèlîlè*.

SUCCESSION, s. m., جا نشین *dja-nèchîn*, a. خلف *khâlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaïf*, pr. t. *akhlaïf*; — héritier, a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

SUCCESSIF, IVE, adj., پیدر پی *pèi-dèr-pèi*, a. متعاقب

moutè'âqèb, pr. t. *moutè'âqib*, متوالی *moutèvali*.

SUCCESSION, s. f., پی در پی بودن *pèi-dèr-pèi boudèn*, a. میراث *tè'âqoub*, توالی *tèvali*; — *hérédité*, a. میراث *miras*, متروکات *tèrèkè*, متروکات *mètroukat*, pr. t. *matroukiat*, مخلفات *moukhèllèfat*, pr. t. *moukhallifat*.

SUCCESSIVEMENT, adv., از عقب یکدیگر پی در پی *pèi-dèr-pèi*, *èz 'èqèbé yèk-diguèr*, a. متعاقباً *moutè'âqèbèn*, pr. t. *mutè'âqibèn*, متوالیاً *moutèvalièn*, متواتراً *moutèvatèrèn*, pr. t. *mutèvatirèn*.

SUCCIN, s. m. ambre jaune, کهربا *kèh-rouba*.

SUCCINCT, e, adj., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukhtècèr*, pr. t. *moukhtaçar*, مجمل *moudjmèl*.

SUCCINCTEMENT, adv., بطور مختصر *bè-toouré moukhtècèr*, pr. t. *bè-tèvri moukhtaçar*, a. مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, مجملاً *moudjmèlèn*, اجمالاً *èdjmalèn*, pr. t. *idjmalèn*, علی وجه الاجمال *'èla vèdjh-oul-èdjmal*, pr. t. *'ala vèdjh-ul-idjmal*.

SUCCION, s. f. action de sucer, مکیدگی *mèkidègui*, a. مضم *mèss*, pr. t. *mass*.

SUCCOMBER, v. n., تاب نیارودن *va mandèn*, وا ماندن *tab nè-yavourdèn*; — mourir, مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*.

SUCCULENT, e, adj., آبدار *âb-dar*.

SUCEMENT, s. m. V. SUCCION.

SUCER, v. a., مکیدن *mèkidèn*, مزیدن *mèzidèn*.

SUCUR, s. m., مکنده *mèkèndè*, a. مصاص *mèssas*.

SUÇOIR, s. m., آلت مکیدن *âlètè mèkidèn*.

SUÇON, s. m., a. موضع مضم *mouuzè'è mèss*, pr. t. *mèvzè'i mèss*.

SUÇOTER, v. a., کم و پیدری مکیدن *kèm vè pèi-dèr-pèi mèkidèn*.

SUCRE, s. m. sucre non raffiné, شکر *chèkèr*; — sucre raffiné, قند *qènd*, pr. t. *qand*; — 'sucre candi, نبات *nèbat*.

SUCRER, v. a., قند گذاشتن *qènd rikhtèn*, قند گוזاختن *qènd gouzachtèn*; — sucré, e, ریخته *qènd-rikhtè*.

SUCRERIE, s. f., کارخانه قند سازی *kar-khanèyé qènd-sazi*; — au pl. sucreries, شیرینی *chirini*.

SUCRIER, s. m., قنددان *qènd-dan*.

SUD, s. m., a. جنوب *djènoub*.

SUD-EST, s. m., a. بین الجنوب والشرق *bèïn-oul-djènoub vèl-chèrq*.

SUDORIFIQUE, adj. des 2 g., عرق انگیز *khèi-àvèr*, عرق اور *'èrèq-ènguiz*, a. معرق *mou'èrrèq*, pr. t. *mou'arriq*.

SUD-OUEST, s. m., a. بین الجنوب والغرب *bèïn-oul-djènoub vèl-ghèrb*.

SUER, v. n., عرق کردن *khèi rikhtèn*, ریختن *'èrèq kèrdèn*.

SUEUR, s. f., خوی *khèi*, خو *khèv*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'arq*.

SUFFIRE, v. n., کافی بودن *kafi boudèn*, کفایت کردن *kèfayèt kèrdèn*; — cela suffit, این کافیت *în kafist*, این کفایت میکند *în kèfayèt mi-kounèd*; — cela ne suffit pas, این کافی نیست *in kafi nist*.

SUFFISAMMENT, adv., بقدر کفایت *bè-qèdré kèfayèt*, pr. t. *bè-qadri kièfayèt*.

SUFFISANCE, s. f., a. کفایت *kèfayèt*; — capacité, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, کفایت *kèfayèt*; — présomp-

- tion, *khoud pècèndi*, a. غرور *ghourour*.
- SUFFISANT, *h*, adj., a. کافی *kafi*, pr. t. *kiafi*, وافي *vafi*; — présomptueux, *khoud-pècènd*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.
- SUFFOCANT, *h*, adj., خفه کننده *khèfè-kounèndè*, a. خانق *khanèq*, pr. t. *khanig*.
- SUFFOCATION, s. f., خفگی *khèfègui*, a. اختناق *èkhtènaq*, pr. t. *ikhtinaq*.
- SUFFOQUER, v. a., خفه کردن *khèfè kèrdèn*; — v. n., خفه شدن *khèfè choudèn*; — suffoqué, e, خفه شده *khèfè-choudè*.
- SUFFRAGE, s. m., a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — à l'unanimité des suffrages, a. باتفاق الرأى *bè-èttèfaq-our-rè'i*, pr. t. *bè-ittifag-ur-rè'i*; — approbation, a. قبول *qèboul*, pr. t. *qaboul*, تحسین *tèhsîn*, pr. t. *tahsîn*.
- SUGGERER, v. a., انداختن *bè-zèhn èndakhtèn*, القا *èlqa* *kèrdèn*.
- SUGGESTION, s. f., a. القا *èlqa*, pr. t. *ilqa*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تلقین *tèlqîn*.
- SUICIDE, s. m. action de se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*; — celui qui se tue, خود قاتل نفس *qatèlè nèfsé khoud*.
- SUIE, s. f., دوده *doudè*, a. سناج *sènadj*, pr. t. *sinadj*.
- SUIF, s. m., پیه *pih*, a. شاکم *chèhm*, pr. t. *chahm*.
- SUINT, s. m., عرق حیوانات *khèiï hèivanat*, خوی حیوانات *'èrèqé hèivanat*.
- SUINTEMENT, s. m., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- SUINTER, v. n., تراوش کردن *tèravèch kèrdèn*.

kèrdèn, شاربیدن *tèrèchchouh kèrdèn*, ترشح کردن *charidèn*.

SUITE, s. f. cortège, همراهان *hèm-raham*, ااتباع *ètba'*; — ceux qui viennent après, پس آیندگان *pès ayèndègan*, ا. معاقبین *mou'agèbîn*, pr. t. *mou'agibîn*; — continuation, ا. ما باقی *ma-bèqi*, ما باقی *ma-baqi*; — enchaînement, ا. سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsili*, تسلسل *tècèlsoul*; — rangée, راسته *rastè*; — ordre, liaison, ا. ربط *rèbt*, pr. t. *raht*, رابطه *rabète* pr. t. *ra-bità*; — effet d'un événement, résultat دنباله *doumbalè*, ا. عاقبت *'agèbèt*, pr. t. *'agibèt*, نتیجه *nètîdjè*; — à la suite, après, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, pr. t. *ba'd èz in*; — de suite, l'un après l'autre, سر پشت همدیگر *sèré pouchté hèm-diguèr*; — dans l'ordre où les choses doivent être rangées, بترتیب *bè-tèrtib*; — de suite, tout de suite, sans retard, همین ساعت *hèmîn-sa'èt*, pr. t. *hèmîn-sa'at*, ا. الان *èl-an*; — de suite, sans interruption, بی فاصله *bi facèlè*, ا. بلا فاصله *bè-la facèlè*, pr. t. *bi-la facilè*.

SUIVANT, E, adj., پس از این *pès èz in*, ا. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, ما بعد *ma-bè'èd*, pr. t. *ma-ba'd*; — le jour suivant, روز پس از این *rouzé pès èz in*, روز بعد *rouzé bè'èd*.

SUIVANT, prépos., نظریه *nèzèr bè*; — suivant l'opinion d'un tel, نظر به اعتقاد فلانکس *nèzèr bè-è'èlèqadè flan-kès*.

SUIVER ou SUIFFER, v. a. enduire de suif, پیه بکشتی *pih bè-kèçhti malidèn*.

SUIVRE, v. a., از عقب رفتن *dèr pèi rèftèn*, در پی رفتن

'eqèb rèftèn, از عقب آمدن *èz 'eqèb àmèdèn*; — aller après quelqu'un pour l'attraper, پشت سر کسی افتادن *pouchté sèré kèci ouftadèn*, دنبال کردن *tè'âqoub kèrdèn*; — suivre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*, pr. t. *rahi khod-ra pich guiriftèn*; — accompagner, همراه رفتن *hèm-rah rèftèn*; — suivre une affaire, در کاری مداومت کردن *dèr kari moudavèmèt kèrdèn*; — suivre l'exemple, suivre l'idée de quelqu'un, پیروی کردن *pèi-rèvi kèrdèn*, متابعت کردن *moutabè't kèrdèn*, pr. t. *mutabi'at kièrdèn*.

SUJET, TE, s. soumis à une autorité, فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, فرمانبر *fèrman-bèr*, ا. رعیت *rè'èyèt*, pr. t. *ra'iyèt*, pl. رعایا *rè'âya*, pr. t. *ra'ya* تبعه *tèbè'è*, pr. t. *taba'è*; — il signifie aussi une personne, مرد *mèrd*, ا. آدم *âdèm*, شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*; — mauvais sujet, مرد بد *mèrdé béd*, بد شخص *chèkhsé béd*; — cause, ا. سبب *sèbbèb*, وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — matière, ا. ماده *maddè*.

SUJET, TE, adj., مطیع فرمان *mouti'é fèrman*, ا. محکوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*; — sujet par habitude, par nature, گرفتار *guèrèftar*, ا. مبتلا *moubtèla*; — tout le monde est sujet à se tromper, هر کس قابل سهو و نسیان است *hèr kès qabèlè sèhv-ou-nècian-èst*.

SUJETION, s. f., زیر دستى *zir-dèsti*, فرمان بردارى *fèrman-bèr-dari*, ا. محکومیت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkoumiyèt*.

SULFATE, s. m., ا. توتیا *toutia*, زاج *zadj*.

SULFURE, s. m. sulfure d'arsenic, زرنیک *zèrnikh*; — de mercure, شنجرف *chèndjèrf*.

SULFUREUX, se, adj., بکوترد آلوده *bè-kouguèrd àloudè*, کوتردی *kouguèrdi*.

SULFURIQUE, adj. des 2 g. acide sulfurique, جوهر کوترد *djoouhèré kouguèrd*, pr. t. *djèphèri kuguièrd*, وعن *rooughèné zadj*.

SULTAN, s. m., a. سلطان *soultan*, pr. t. *sultan*, pl. سلاطين *sèlatin*.

SUMAC, s. m., a. ستاق *soummag*.

SUPER, v. n. terme de marine, se boucher, بسته شدن *bèstè choudèn*.

SUPERBE, adj. des 2 g. orgueilleux, با نخوت *bad-sèr*, *ba nèkhvèt*, a. نسفاج *nèffadj*, متكبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutèkèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*; — magnifique, بسيار خوب *bèciar khoub*, شکوه *khèili* *ba chèkouh*, a. اعلا *d'èla*, pr. t. *a'la*.

SUPERBE, s. f., orgueil, باد سري *bad-sèri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*, تكبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkièbbur*, کبر *kèbr*, pr. t. *kibr*.

SUPERBEMENT, adv. avec orgueil, با نخوت *ba nèkhvèt*, به نخوت *bè-nèkhvèt*; — magnifiquement, بسيار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, در کمال شکوه *dèr kè-malè chèkouh*, pr. t. *dèr kèmalè chukiouh*.

SUPERCHERIE, s. f., گول *goul*, فريب *fèrib*, رنگ *rèng*, a. غبن *ghèbn*, pr. t. *ghabn*, حيله *hilè*, pl. حيل *hièl*.

SUPERFÉTATION, بر نطفه بسته شدن *noutfè bèr noutfè bèstè choudèn*.

SUPERFICIE, s. f., روى *rouï*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. سطوح *soutouh*.

SUPERFICIEL, LE, adj., a. سطحى *sèthi*, pr. t. *sathi*, ظاهرى *zahèri*, pr. t. *zahiri*.

SUPERFICIELLEMENT, adv., a. سطحياً *sèthiyèn*, pr. t. *sa-thiyèn*, au fig. sans réfléchir, V. LÉGÈREMENT.

SUPERFIN, E, adj., بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, اعلیٰ *fèrdé d'èla*, a. فوق الاعلا *foouq-oul-d'èla*, pr. t. *fèvq-ul-a'la*.

SUPERFLU, E, adj., زیادتى *ziadèti*, زیادى *ziadi*, a. زايد *zayèd*, pr. t. *zaid*, pl. زوايد *zèvayèd*, pr. t. *zavaïd*; — cela est superflu, زيادىست *in ziad-ist*, اين زايد *in zayèd-est*; — inutile, بى مصرف *bi-mèsrèf*, بيهوده *bi-houdè*; — ce qui est de trop, زيادتى *ziadèti*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*.

SUPERFLUITÉ, s. f., زيادتى *ziadèti*; — surabondance, فزونى *fouzouni*, انبوهى *embouhi*, a. كثر *kèsrèt*.

SUPÉRIEUR, E, adj. qui est au dessus, بالايى *balayi*, زيرين *zèbèrîn*, a. فوقانى *foouqani*, pr. t. *fèvqani*; — la partie supérieure, طرف بالاى *tèrèfè balayi*; — élevé, بلند *boulènd*, a. رفيع *rèfi*, اعلیٰ *d'èla*, pr. t. *a'la*, عالى *'àli*; — grade supérieur, بلند جا *djahé boulènd*, منصب *mènsèbé d'èla*, عالى منصب *mènsèbé 'àli*; — être supérieur en nombre, زياد بودن *hècèbé 'èdèd ziad boudèn*.

SUPÉRIEUR, E, s., supérieur d'un couvent, سرکرد *sèr-kèrdè*, ريش سفيد *rich-sèfid*, بزرگى *bouzourg*, a. ريس *rè'is*, pl. رؤسا *rouèça*.

SUPÉRIEUREMENT, adv. d'une manière supérieure, برتر *bèr-tèr*, *bèh-tèr*; — très-bien, بسیار خوب *bèciar khoub*, در منتهای خوبی *dèr mountèhaï khoubi*.

SUPÉRIORITÉ, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. تفضّل *tèfèvvouq*, تفضّل *tèfèzzoul*, pr. t. *tèfazzul*.

SUPERLATIF, ive, adj. terme de gram., a. اسم تفضیل *èsmé tèfzil*, pr. t. *ismi tafzil*.

SUPERLATIVEMENT, adv., بدرجۀ کمال *bè-dèrèdjèyé kèmal*, بطور اعلّا *bè-toouré d'èla*.

SUPERPOSER, v. a., گذاشتن *rou gouzachtèn*.

SUPERPURATION, s. f., روش شکم بی انداز *rèvèché chèkèm bi èndazè*.

SUPERSTITIEUSEMENT, adv., از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*, از روی اعتقاد باطل *èz rouï d'ètèqadé batèl*, از روی جهلیّت *èz rouï djèhliyèt*.

SUPERSTITIEUX, se, adj., a. مقید با اعتقادات باطله *mouqèi-yèdè bè-d'ètèqadaté batèlè*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

SUPERSTITION, s. f., a. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, جهلیّت *djèhliyèt*, اعتقاد باطل *d'ètèqadé batèl*, pr. t. *i'tiqadi batil*.

SUPPLANTER, v. a., کسی را گرفتن *djaï kèci-ra guè-rèftèn*.

SUPPLÉANT, e, adj., جا نشین *dja-nèchîn*, pr. t. *dja-nichîn*, a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, نایب *na'yèb*, pr. t. *na'ib*, pl. نواب *nèvvab*.

SUPPLÉER, v. a. ajouter ce qui manque, کسر را دادن *kèsr-èch-ra dadèn*, کسر را تکمیل کردن *kèsr-ra tèkmil*.

kèrdèn; — suppléer quelqu'un, بجای کسی نشستن *bè-djaï kèci nèchèstèn*, وکیل شدن *vèkil choudèn*; —
v. n. réparer le manque, le défaut de quelque chose,
تکمیل تلافی شدن *tèlafi choudèn*; — suppléé, e, تکمیل شده *tèkmil-choudè*, a. مکمل *moukèmmèl*.

SUPPLÉMENT, s. m., a. تتمه *tètèmmè*, pr. t. *tètimmè*.

SUPPLÉMENTAIRE, adj. des 2 g., a. علاوه *'èlavé*, pr. t. *'ilavé*,
ضمیمه *zèmimè*, pr. t. *zamimè*.

SUPPLIANT, e, adj., نیازمند *niazmènd*, التماس کننده *èltè-
mas-kounèndè*, a. متضرع *moutèzèrrè'*, pr. t. *mutèzarri'*;
— se dit de ceux qui présentent des requêtes, a.
مستدعی *moustèd'i*, pr. t. *mustèd'i*.

SUPPLICATION, s. f., نیاز *niaz*, a. التماس *rèdja-ou-èl-
tèmas*.

SUPPLICE, s. m., a. عقوبت *'ouqoubèt*, pl. عقوبات *'ouqoubat*,
سیاست *siacèt*; — vive douleur, درد *dèrd*, a. آذیت *èzi-
yèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*.

SUPPLICIER, v. a., سیاست کردن *siacèt kèrdèn*, شرعاً بقتل
رسانیدن *chèr'èn bè-qètl rècanidèn*.

SUPPLIER, v. a., نیازمند شدن *niazmènd choudèn*,
باستکانت التماس کردن *bè-èstèkanèt èltèmas kèrdèn*,
تضرع کردن *tèzèrrou' kèrdèn*.

SUPPLIQUE, s. f., عریضه *'èrizè*, p. t. عرضحال *'èrzè-hal*, pr.
t. *'arzou hal*.

SUPPORT, s. m., پازیر *pazir*, پایندان *payèndan*, پشتیبان
pouchti-ban, a. مستند *moustènèd*, pr. t. *mustènèd*,
ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*; — au fig. appui, aide, پشت
پناه *pouchté pènah*.

SUPPORTABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*,
تکمل کردنی *moumkéné tèhèmmoul*,
hèmmoul-kèrdèni.

SUPPORTABLEMENT, adv., بتواریکه تکمل توان کرد *bè-toou-ri-ké tèhèmmoul tèvan kèrd*.

SUPPORTER, v. a. soutenir, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*,
برداشتن *bèr-dachtèn*; — endurer, تاب آوردن *tab âvourdèn*,
طاقت کردن *taqèt kèrdèn*, pr. t. *taqat kièrdèn*,
طاقت آوردن *taqèt âvourdèn*, متحمل شدن *moutèhèm-
mèl choudèn*.

SUPPOSER, v. a., پنداشتن *poundachtèn*, pr. t. *pèndach-
tèn*, فرض کردن *fèrz kèrdèn*; — supposons que
فرض کنیم که *fèrz kounim ké*; — j'ai supposé que
پنداشتم که *poundachtèm ké*, pr. t. *pèndachtèm ki*,
خیال کردم که *khial kèrdèm ké*.

SUPPOSITION, s. f., a. فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, قیاس *qias*; —
par supposition, a. فرضاً *fèrzèn*, pr. t. *faraza*, بالفرض
bèl-fèrz, pr. t. *bil-farz*.

SUPPOSITOIRE, s. m., شاف *chaf*.

SUPPRESSION, s. f., برداشتن *bèr dachtèn*, ا. رفع *rèf'*, دفع
dèf', ابطال *èhtal*, pr. t. *ibtal*.

SUPPRIMER, v. a. empêcher de paraître, کردن قدغن *qèdè-
ghèn kèrdèn*; — taire, passer sous silence, ذکر نکردن
zèkr nè-kèrdèn, pr. t. *zìkr nè-kièrdèn*, نگفتن *nè-
goftèn*; — retrancher, abolir, بر داشتن *èz mian bèr dachtèn*,
منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, pr. t. *mèuqouf
kièrdèn*.

SUPPURATIF, IVE, adj., پزندۀ ریم *pèzèndèyé rim*, a. مقیّح *mouqèiyèh*, pr. t. *muqaiyih*.

SUPPURATION, s. f., بهم رسیدن ریم *bè-hèm rècidèné rim*, a. تَقْيِیح *tèqèiyouh*, pr. t. *tèqaiyuh*, تَقَرُّح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

SUPPURER, v. n., جاری شدن ریم *djari choudèné rim*, آمدن چرک *àmèdèné tchèrk*.

SUPPUTATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

SUPPUTER, v. a., شماردن *choumourdèn*, حساب کردن *hèçab kèrdèn*; — supputé, e, شمرده شده *choumourdè-choudè*, محسوب کرده شده *hèçab-kèrdè-choudè*, a. مکسوب *mèh-soub*, pr. t. *mahsoub*.

SUPRÉMATIE, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. شرافت *chèrafèt*, تَفَوُّق *tèfèvvouq*.

SUPRÊME, adj. des 2 g., برترین *bèr-tèrîn*, a. اعلیٰ *è'èla*, pr. t. *a'la*, عالی *'àli*, سامی *sami*, اعظم *è'èzèm*, pr. t. *a'zèm*; — ordre suprême, a. امر عالی *èmré 'àli*, pr. t. *èmri 'à'li*; — au suprême degré, درجه برترین *bè-bèr-tèrîn dèrèdjè*.

SUR, E, adj. qui a un goût aigrelet, ترش مزه *tourch-mèzè*.

SÛR, E, adj., وَاخ *vakh*, (vieux) خاطر جمع *khatèr-djèm'*, یَقِیْنِی *yèqini*, a. مُحَقَّق *mouhèqqèq*, pr. t. *mou-haqqaq*; — être sûr, بودن خاطر جمع *khatèr-djèm' boudèn*, یَقِیْن دانستن *yèqîn danèstèn*, pr. t. *yaqîn danistèn*; — qui a le pied sûr, محکم پایش *paï-èch meuhkèm*; — à qui on peut se fier, خاطر جمع *khatèr-djèm'*, p. t. اَمْنِیَّت شایان *chayané èmniyèt*, pr. t. *cha-*

yani èmniyèt, a. أمين *èmin*; — une personne sûre,
شخص أمين *chèkhsé èmin*, pr. t. *chakhsi èmin*; —
chemin sûr, راه امن *rahé èmn*.

SUR, prépos. de lieu, بر *bèr*, روی *rouï*, بالا *bāla*, a. على *alī*
'*èla*, pr. t. '*ala*; — sur terre, بر زمین *bèr zèmin*, روی
rouï zèmin; — donner sur, avoir vue sur, مشرف
گردن *mouchrèf boudèn*; — prendre sur soi, گرفتن
guèrdèn guèrèftèn, بر عهدۀ خود گرفتن *bèr 'euh-*
dèyé khoud guèrèftèn; — sur ces entrefaites, در این
اثناء *dèr in èsna*.

SURABONDAMMENT, adv., افزون *èfzoun*, بسیار *èmbouh*,
bèciar, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*.

SURABONDANCE, s. f., فزونى *fouzouni*, فراوانى *fèravani*,
بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*.

SURABONDANT, e, adj., بسیار *èmbouh*, خیلی *bèciar*,
khèili, فراوان *fèravan*, a. کثیر *kècir*, متکثر *moutèkacèr*,
pr. t. *mutèkiacir*.

SURABONDER, v. n., فراوان بودن *fèravan boudèn*, pr. t. *fira-*
van boudèn, بسیار بودن *bèciar boudèn*, pr. t. *biciar*
boudèn, انبوه بودن *èmbouh boudèn*.

SURACHETER, v. a., acheter trop cher, گران خریدن *guè-*
ran khèridèn.

SURANNATION, s. f., (lettre de) terme de chancellerie, a.
تجدید حکم *tèdjdidé heukm*, pr. t. *tèdjdidì hukm*.

SURANNER, v. n., از یکسال گذشتن *èz yèk-sal gou-*
zèchtèn.

SURANNÉ, e, adj., دیرین *dirin*, کهنه *kohnè*, a. عتیق *'ètiq*,
pr. t. '*atiq*.

SUR-ARBITRE, s. m., a. حکم ثالث *hèkémé salès*, pr. t. *hà-kèmi salis*.

SURATE, s. m., chapitre du Coran, a. سورة *sourè*.

SURBAISSÉ, e, adj., از وسط خمیده *èz vècèt khèmidè*.

SURBAISSEMENT, s. m., خمیدگی وسط *khèmidèguï vècèt*.

SURCHARGE, s. f., سربار *sèré bar*.

SURCHARGER, v. a., سربار گذاشتن *sèré bar gouzachtèn*, زیاد بار را سنگین کردن *bar-ra sènguïn kèrdèn*, بارش زیاد حمل کردن *ziad hèmł kèrdèn*; — surchargé, e, بارش بار-èch *bar-èch sènguïn*, زیاد است *bar-èch ziad-èst*.

SURCHAUFFER, v. a., زیاد در آتش نگاهداشتن *dhèn-ra ziad dèr àtèch nègah-dachtèn*, زیاد را سوزاندن *dhèn-ra souzandèn*.

SURCHAUFFURE, s. f., سوختگی آهن *soukhtèguï dhèn*.

SURCROISSANCE, s. f., گوشت زاید *gouchté zayèd*, a. لکم *lèhmé zayèd*, pr. t. *louhoumi zaid*.

SURCROÎT, s. m., زیادتی *ziadèti*, a. علاوه *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*, ضمیمه *zèmimé*, pr. t. *zamimè*.

SURCROÎTRE, v. a., زیاد خیلی *khèili ziad kèrdèn*.

SURDENT, s. f., دندان زاید *dèndané zayèd*, a. سن زاید *sènné zayèd*, pr. t. *sinni zaid*.

SURDITÉ, s. f., کوری *kèri*, pr. t. *kièri*, گرانگوشی *guèran-gouchi*, pr. t. *guiran-gouchi*, سنگینی گوش *sènguiniï gouch*, a. صمم *sèmèm*, pr. t. *samèm*.

SURDORER, v. a., دوباره مظلا کردن *dou barè mouttèla kèrdèn*.

SUREAU, s. m., شبقه *choubouqè*, خمان *khèman*.

SURELLE ou **SURETTE**, oreille des prés, ترشک صکرایى *tourchèké sèhrayi*.

SÛREMENT, adv., بدون بیم و خطر *bè-douné bim-ou-khètèr*,
باطور یقین *bè-èmniyèt*; — avec certitude, بطور یقین *bè-
toouré yèqîn*, a. یقیناً *yèqînèn*, pr. t. *yaqînèn*, فی الواقع
fil-vaqè', pr. t. *fil-vaqî'*.

SURENCHÈRE, s. f., افزایش قیمت *èfzayèché qèimèt*, pr. t.
èfzayichi qimèt.

SURENCHÉRIR, v. n., بر قیمت افزودن *bèr qèimèt èfzoudèn*.

SURÉROGATION, s. f., زیادی *ziadi*, زیادتى *ziadèti*, علاوه بر
'èlavè bèr voudjoub.

SURÉROGATOIRE, adj. des 2 g., علاوه بر وجوب *'èlavè bèr
voudjoub*, علاوه بر واجبۀ نعمت *'èlavè bèr vadjèbèyé zè-
mèt*, a. الواجب زاید عن *zayèd-'èn-oul-vadjèb*, pr. t.
zaïd-'an-ul-vadjib.

SURET, **TE**, adj. aigrelet, diminutif de sur, V. **SUR**.

SÛRETÉ, s. f., عدم بیم و خطر *'èdèmé bim-ou-khètèr*, a.
جلى امن *èmniyèt*, امن *èmn*; — lieu de sûreté, جلى امن *djaï èmn*; — mettre en lieu de sûreté, au fig. mettre
en prison, زندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس
کردن *hèbs kèrdèn*.

SURFACE, s. f., روى *rouï*, رو *rou*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*,
pl. سطوح *soutouh*.

SURFAIRE, v. a., گران گفتن *guèran goftèn*, علاوه بر قیمت
'èlavè bèr qèimèt khastèn.

SURFAIX, s. m., زبرتنکى *zèbèr-tèng*.

SURGEON, s. m., رشتاک *rèchtak*, ستاک *sètak*.

SURGIR, v. n. arriver, aborder, رسیدن *rècidèn*, واصل شدن

vacèl choudèn; — sortir, s'élever, پیدا شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*.

SURHAUSSEMENT, s. m. action de surhausser, **V. SURHAUS-**
SER.

SURHAUSSE, v. a. élever plus haut, بالاتر کردن *bala-tèr kèrdèn*, بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*; — augmenter le prix, قیمت را زیاد کردن *qèimèt-ra ziud kèrdèn*.

SURHUMAIN, e, adj., از حد بشر بیرون *èz hèddé bèchèr biroun*.

SURINTENDANCE, s. f., ناظر باشیگری *nazèr-bachi-guèri*.

SURINTENDANT, e, s., ناظر باشی *nazèr-bachi*.

SURJET, s. m., لبدوزی *lèb-douzi*, ترکی دوزی *tourki-douzi*.

SURJETER, v. a., لبدوزی کردن *lèb-douzi kèrdèn*, ترکی دوزی کردن *tourki-douzi kèrdèn*.

SURLENDEMAIN, s. m., دو روز بعد *dou rouzé bè'èd*, دو روز دیگر *dou rouzé diguèr*.

SURMENER, v. a., از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*; — surmené, e, از پا انداخته شده *èz pa èndakhtè-choudè*, *va-mandè*, واکار افتاده *èz kar ouftadè*.

SURMONTER, v. a. monter au dessus, بالا رفتن *bala rèftèn*, بالا آمدن *bala àmèdèn*; — vaincre, dompter, فایز شدن *fayèq choudèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*; — surpasser, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مسابقت کردن *mouçabèqèt kèrdèn*; — surmonté, e, surmonté d'une croix, در سر آن یک خاج *dèr sèré àn yèk khatch*.

SURMOÛT, s. m., جوش نکرده *chèrabé djouch-nè-kèrdè*.

SURNAGER, v. n., بر روی آب استادن *bèr rouï àb èstudèn*,
بر روی آب ماندن *bèr rouï àb mandèn*.

SURNATUREL, LE, adj., از حد طبیعت خارج *èz heddé tè-
bi'èt kharèdj*, a. فوق الطبيعة *foouq-out-tèbi'èt*, pr. t.
fèvq-ut-tabi'at.

SURNATURELLEMENT, adv., a. بطريق فوق الطبيعة *bè-tèriqé
foouq-out-tèbi'èt*.

SURNOM, s. m., پاز نامه *paj-namè*, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*,
pl. القاب *èlqab*, کنیه *kouniyè*.

SURNOMMER, کسی گذاشتن *paj-namè sèré kèci
gouzachtèn*, لقب گذاشتن *lèqèb gouzachtèn*, pr. t. *laqab
guzachtèn*.

SURNUMÉRAIRE, adj. des 2 g., خارج از عدد معین *kharèdj
èz 'èdèdé mou'èiyèn*.

SURPASSER, v. a. être plus haut, بلندتر بودن *boulènd-tèr
boudèn*; — au fig. être au dessus de quelqu'un, برتر
بودن *bèr-tèr boudèn*, گذشتن *gouzèchtèn*, برتری داشتن
bèr-tèri dachtèn, تفوق داشتن *tèfèvvouq dachtèn*,
در شگفت انداختن *fayèq boudèn*; — étonner, حیران کردن
dèr chèguèft èndakhtèn, *hèiran kèrdèn*;
— surpassé, e, گذشته *gouzèchtè*.

SURPAYER, v. a., گران خریدن *guèran khèridèn*.

SURPLIS, s. m., جامه نماز کشیش *djamèyé nèmazé kèchich*.

SURPLOMB, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, کجی *kèdji*.

SURPLOMBER, v. n., خمید بودن *khèmidè boudèn*.

SURPLUS, s. m., زیادتی *ziadèti*, زیادی *ziadi*, a. فصله *fèzlè*,
pr. t. *fazlè*; — au surplus, علاوه بر این *'èlavè bèr in*,
از این گذشته *èz in gouzèchtè*.

SURPRENANT, *e*, *adj.*, حيرت انگيز *hèirèt-ènguiz*, *a.* عجيب *'èdjib*, *pr. t.* 'adjib, غريب *ghèrib*, *pr. t.* gharib.

SURPRENDRE, *v. a.* prendre sur le fait, حين ارتكاب بامري *hiné èrtèkabé bè-èmri guèrèftèn*, ناگهان گرفتني *naguèhan guèrèftèn*, *pr. t.* naguihan guiriftèn, غفلت گرفتني *ghèflètèn guèrèftèn*; — abuser, tromper, گول زدن *goul zèdèn*, دامن فریب دادن *fèrib dadèn*; — surprendre le secret de quelqu'un, راز کسی را کشف کردن *razé kèci-ra kèchf kèrdèn*; — étonner, حیران کردن *hèiran kèrdèn*, بحیرت انداختن *bè-hèirèt èndakhtèn*; — se laisser surprendre, گول خوردن *goul khourdèn*, *pr. t.* goul khordèn; — surpris, *e*, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, *pr. t.* dèr chiquift mandè, *a.* گول خورده *hèiran*, *pr. t.* haïran; — trompé, گول خوردن *goul-khordè*, *pr. t.* goul-khordè.

SURPRISE, *s. f.* action de surprendre, *V.* SURPRENDRE; — signifie aussi étonnement, حیرت شگفت *chèguèft*, *a.* حیرت *hèirèt*, *pr. t.* haïrèt.

SURSAUT, *s. m.*, سراسیمه *sèracimè*; — s'éveiller en sursaut, خواب بیدار شدن *sèracimè èz khab bidar choudèn*.

SURSÉANCE, *s. f.*, *a.* مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* mihlèt, تأخیر *tè'èkhir*, *pr. t.* ta'khir.

SURSEMER, *v. a.*, بر تخم کاشته *bèr tokhmé kachtè tokhmé diguèr kachtèn*.

SURSENOIR, *v. a.*, بتأخیر انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعده تأخیر انداختن *bè-'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*.

SURSIS, *s. m.*, *a.* مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* mihlèt.

SURTAUX, s. m., ازدياد ماليات *èzdiadé maliat*.

SURTAXE, s. f., ضمیمه ماليات *zènimèyé maliat*.

SURTAXER, v. a., زياد کردن *maliat-ra ziad kèrdèn*.

SURTOUT, adv., به خصوص *bè-vijè, ba khouçous, a*
على انحصار *khoucoucèn, pr. t. khouçouça, a*
'èlèl-khouçous, pr. t. 'alal-khouçous.

SURTOUT, s. m. habit de dessus, بالا پوش *bala-pouch*.

SURVEILLANCE, s. f., نگاه بانی *nègah-bani*.

SURVEILLANT, m., نگاهبان *nègah-ban, a, ناظر nazèr, pr. t. nazir*.

SURVEILLER, v. a., پاييدن کردن *payidèn, نگاهبانی nègah-bani kèrdèn*.

SURVENANCE, s. f., a. ظهور غير مترقب *zouhouré ghèiré mou-
tèrèqqèb, pr. t. zouhourî ghairî mutèraqqib*.

SURVENANT, m, adj., آينده بعد *âyèndèyé bè'èd*.

SURVENDRE, v. a., گران فروختن *guèran fouroukhtèn, pr. t. guiran furoukhtèn*.

SURVENIR, v. n., ظهور پيدا شدن *pèida choudèn, ظهور کردن
zouhour kèrdèn; — survenu, e, پيدا شده pèida-
choudè, ظهور کرده zouhour-kèrdè*.

SURVIDER, v. a., از روپش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*.

SURVIE, s. f., زنده بودن بعد از وفات ديگرى *zèndè boudènè
bè'èd èz vèfaté diguèri*.

SURVIVANCE, s. f., a. حق الاستخلاف على منصب المتوفى *hèqq-oul-èstèkhlaḥ 'èla mènseb-oul-moutèvèffa, pr. t.
haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mutèvèffa*.

SURVIVANCIER, s. m., a. نو حق الاستخلاف على منصب المتوفى *zou hèqq-oul-èstèkhlaḥ 'èla mènseb-oul-moutè*

vèffa, pr. t. *zou haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mu-tèvèffa*.

SURVIVANT, E, adj. et s., زنده مانده بعد از وفات دیگری, *zèndè-mandè bè'èd èz vèfatè diguèri*.

SURVIVRE, V. N., زنده ماندن بعد از فوت دیگری, *zèndè mandèn bè'èd èz fooutè diguèri*.

SUS, prépos. sur, رو, *rou*, بر, *bèr*, ا. علی, *'èla*, pr. t. *'ala*; — en sus, علاوه بر این, *'èlavè bèr in*.

SUSCEPTIBILITÉ, s. f., زود رنجی, *zoud-rèndji*.

SUSCEPTIBLE, adj. des 2 g. capable de recevoir certaine qualité, پذیر, *pèzir*, a. قابل, *qabèl*, pr. t. *qabil*, مستعد, *moustè'èdd*; — la matière est susceptible de toutes sortes de formes, ماده قابل اختلاف صور است, *maddè qabèlè èkhtèlafè souvèr èst*; — susceptible d'amélioration, اصلاح پذیر, *èslah-pèzir*; — qui est facile à offenser, زود رنج, *zoud-rèndj*.

SUSCITER, v. a. faire naître, en parlant des hommes extraordinaires que Dieu envoie sur la terre, فرستادن, *fouroustadèn*, pr. t. *firistadèn*, مبعوث کردن, *mèb'ous kèrdèn*; — faire naître à quelqu'un des embarras, فراهم آوردن, *fèrahèm àvourdèn*.

SUSSCRIPTION, s. f., سرنامه, *sèr-namè*, ورنامه, *vèr-namè*, a. عنوان, *'ounvan*.

SUSDIT, E, adj., a. مزبور, *mèzbour*, مذکور, *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مرقوم, *mèrqoum*, مشار الیه, *mouchar-ilèih*, مومی الیه, *mouma-ilèih*, معزی الیه, *mou'èzzi-ilèih*.

SUSPECT, E, adj., a. مشکوک, *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*, مظنون, *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPECTER, v. a., بد گمان بودن *bèd-gouman bourdèn*, شبهه داشتن *bèd-gouman dachtèn*, چوبهه داشتن *choubhè dachtèn*; — suspecté, e, مظنون شده *mèznoun-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPENDRE, v. a. soutenir en l'air, آویختن *Avikhtèn*, معلق کردن *mou'èllèq kèrdèn*; — signifie aussi surseoir, différer, V. SURSEOIR et DIFFÉRER; — suspendu, e, آویخته *Avikhtè*, آویزان *Avizan*, a. معلق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

SUSPENS (EN), adv., a. معرق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avvaq*.

SUSPENSIF, IVE, adj., a. باعث التأخير *ba'ès-out-tè'èkhir*, pr. t. *ba'is-ut-tè'èkhir*, موجب التأخير *mooudjèb-out-tè'èkhir*, pr. t. *moudjib-ut-tè'èkhir*, معرق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avviq*.

SUSPENSION, s. f. action de suspendre, a. آویختن *Avikhtèn*, ا. تعليق *tè'èliq*, pr. t. *ta'liq*; — état de ce qui est suspendu, آویختهگی *Avikhtègui*; — cessation d'opération, a. تعطيل *tè'èviq*, pr. t. *ta'viq*, تأخير *tè'èkhir*; — support suspendu dans lequel on met une lampe, آویز *Aviz*; — suspension d'armes, a. متارکه *moutarèkè*; interdiction pour un temps, a. منع موقت *mèn'é mou-vèqqèt*, pr. t. *mèn'i mouvaqqat*.

SUSPENSOIR, s. m., صفن بند *sèfèn-bènd*.

SUSPICION, s. f., بدگمانی *bèd-goumani*, a. سوظن *sou'è zènn*, pr. t. *sou'i zann*; — être en suspicion, معرض بحدس *bè-mè'èrèzè bèd-goumani ouftadèn*, افتادن در معرض سوظن مردم بودن *dèr mè'èrèzè sou'è zènnè mèrdoum boudèn*.

SUSTENTATION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراك *khourak*, a. *qout*.

SUSTER, v. a., پروراندن *pèrvèrdèn*, پرورانییدن *pèrvèrani-dèn*, خوراك دادن *khourak dadèn*, غذا دادن *ghèza dadèn*.

SUTURE, s. f., درز کاسه سر *dèrzé kacèyé sèr*.

SUZERAIN, s. adj., بزرگ *bouzourg*, آقا *âqa*, آغا *âga*, a. متبوع *mètbou'*, pr. t. *matbou'*.

SUZERAINETÉ, s. f., آقائی *âqayi*, pr. t. *âqayi*, a. متبوعیت *mètbou'iyèt*, pr. t. *matbou'iyèt*.

SVELTE, adj. des 2 g., باریک *barik*, نازک اندام *nazèk-èndam*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — une taille svelte, نازک اندام *nazèk èndam*, pr. t. *nazik èndam*.

SYCOMORE, s. m., انجیر آدم *èndjiré âdèm*, a. جمیز *djèmmèyz*, pr. t. *djèmmèyz*.

SYCOPHANTE, s. m. fourbe, menteur, نا درست *na-droust*, نابکار *na-bè-kar*, pr. t. *na-bè-kar*; — délateur, a. نمام *nèmmam*, غماز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

SYLLABAIRE, s. m., کتاب الف با *kèlabé èlèf-ba*.

SYLLABE, s. f., a. کلمه جز *djouz'é kèlèmè*, pr. t. *djuz'i kèlimè*, pl. کلمه اجزا *èdjiza'é kèlèmè*, pr. t. *èdjiza'i kèlimè*.

SYLLABIQUE, adj. des 2 g., متعلق باجزأ کلمات *moutè'èllèq* *bè-èdjiza'é kèlèmat*.

SYLLOGISME, s. m., a. قیاس *qiyas*; — règles du syllogisme, قواعد قیاس *qèva'èdè qiyas*, pr. t. *qava'idi qiyas*.

SYLLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. قیاسی *qiyaci*.

SYLPHE, s. m., پری *pèri*, a. جن *djènn*, pr. t. *djènn*.

SYMBOLE, s. m., نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, صورت *sourèt*, pl. صور *souvèr*; — les symboles sacrés, a. آيات المناسك المقدسه *âyat-oul-mounacèk-oul-mouqèddècè*, pr. t. *âyat-èl-munacik-èl-mouqaddècè*; — formulaire qui contient les principaux articles de la foi, a. كتاب اصول دين *kètabè ouçoulè dîn*, pr. t. *ki-tabi ouçouli dîn*.

SYMBOLIQUE, adj. des 2 g., a. المصورت المثاليه *mou-bèiyèn-ous-sourèt-oul-mèçaliè*.

SYMBOLISER, v. n., مناسبت داشتن *mounacèbbèt dachtèn*, pr. t. *munacibèt dachtèn*.

SYMÉTRIE, s. f., a. قرينه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*, a. تناسب *tènaçoub*, هندام *hèndam*.

SYMÉTRIQUE, adj. des 2 g., با قرينه *ba qèrinè*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

SYMÉTRIQUEMENT, adv., با قرينه *ba qèrinè*, بقرينه *bè-qèrinè*, a. بالتناسب *bèt-tènaçoub*, pr. t. *bit-tènaçub*.

SYMÉTRISER, v. n., قرينه بودن *qèrinè boudèn*, مناسب همدیگر بودن *mounacèbè hèm-diguèr boudèn*.

SYMPATHIE, s. f. rapport qui existe entre certains corps éloignés, a. امتزاج طبعی *èmtèzadjè tèbî'i*, pr. t. *imti-zadjî tabî'i*; — penchant instinctif qui attire deux personnes l'une vers l'autre, میل طبعی *mèilè tèbî'i*, pr. t. *mèili tabî'i*, جذب محبت *djèzbè mouhèbbèt*, pr. t. *djazbi mouhabbèt*, و رغبت *mèil-ou-règhbèt*, pr. t. *mèil-u-raghbèt*.

SYMPATHIQUE, adj. des 2 g., محبت انگیز *mouhèbbèt-èn-*

guiz, دُرْبَا *dèl-rouba*, a. جانب *djazèb*, pr. t. *djazib*,
جاذِب القلوب *djazèb-oul-gouloub*, pr. t. *djazib-ul-gou-*
loub.

SYMPATHISER, v. n., با هم امتزاج کردن *èmtèzadj kèrdèn*,
با هم امتزاج کردن *ba hèm èmtèzadj kèrdèn*, pr. t. *ba hèm im-*
tizadj kièrdèn.

SYMPHONIE, s. f., هم آهنگی *fèrou-dèst*, هم آهنگی *hèm-*
ahèngui.

SYMPHONISTE, s. m., سازنده *sazèndè*.

SYMPHYSE, s. f., پیوندگاه استخوان *pèivènd-gahé èstou-*
khan.

SYMPTOMATIQUE, adj. des 2 g., a. عارضی *'àrèzi*, pr. t.
àrizi.

SYMPTÔME, s. m., علامت ناخوشی *'èlamètè na-khochi*; —
au fig. indice, présage, نشان *nèchanè*, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات
'èlamat, pr. t. *'alamat*, اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, دلیل
dèlil.

SYNAGOGUE, s. f., معبد یهودان *mè'èbèdé yèhoudan*,
معبد جهودان *mè'èbèdé djèhoudan*.

SYNALÈPHE, s. f. terme de gram., a. ادغام *èdgham*, pr. t.
idgham, اجتماع کلمات *èdjtèma'è kèlèmètèin*, pr. t.
idjtima'i kèlimètèin.

SYNALLAGMATIQUE, adj. des 2 g., a. حاوی بتعهد طرفین
havi bè-tè'èhhoudé tèrèfèin, pr. t. *havi bè-tè'èhhudi ta-*
rafèin.

SYNALLAGMATIQUEMENT, adj., a. بوجه تعهد طرفین *bè-vèdjhé*
tè'èhhoudé tèrèfèin.

SYNARTHROSE, s. f. terme d'anat., بندگاه استخوان *bènd-gahé èstoukhan*.

SYNCHONDROSE, s. f. terme d'anat., ا. ملتقى الغضروفين *moullèqi-oul-ghèzroufèin*.

SYNCHRONE ou ISOCHROME, adj. des 2 g., هموقت *hèm-vèqt*, در وقت واحد وقوع یافته *dèr vèqté vahèd vouqou'-yafitè*.

SYNCHRONISME, s. m., a. وقت و وقوع فى واحد *vouqou' fi vèqté vahèd*, pr. t. *vuqou' fi vaqti vahid*.

SYNCOPE, s. f. défaillance, غش *bi khoudi*, غش *ghèch*; — tomber en syncope, غش افتادن *bi khoud ouftadèn*, غش کردن *ghèch kèrdèn*; — terme de gram., حذف *hèzf*, pr. t. *hazf*.

SYNCOPE, v. a., حذف کردن *hèzf kèrdèn*; — syncopé, e, حذف شده *hèzf-choudè*.

SYNCRÉTISME, s. m., a. توافق مذاهب مختلفه *tèvafouqé mèzahèbé moukhtèlèfè*, pr. t. *tèvafuqi mèzahibi moukhtèlèfè*.

SYNDIC, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. كلا *voukèla*.

SYNDICAL, e, adj., a. وكيلی *vèkili*.

SYNDICAT, s. m., a. وکالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialet*.

SYNECDOQUE, s. f., terme de rhétorique. کنایه *pr. t. kè-nayè*, pr. t. *kinayè*.

SYNÉVROSE, s. f. terme d'anat., کرگرانک بندگاه استخوان *kèrguèranèké bènd-gahé èstoukhan*.

SYNODAL, e, adj., متعلق بکنکاج کشیشان *moultè'èllèq bè-koungadjé kèchichan*.

SYNODE, s. m., مجلس کشیشان *mèdjilècé kèchichan*, اجلاس *èdjilacé rouhbanan*.

SYNONYME, adj. des 2 g., هم معنى *hèm-mè'èni*, pr. t. *hèm-ma'ana*, يك معنى *yèk-mè'èni*, a. مترادف المعنا *moutè-radèf-oul-mè'èna*, pr. t. *mutèradif-ul-ma'ana*; — s., a. لفظ مترادف *lèfzé moutèradèf*, pr. t. *lafzi mutèradif*, pl. الفاظ مترادفه *èlfazé moutèradèfè*, pr. t. *èlfazi mutèradifè*.

SYNONYMIE, s. f., هم معنى بوجن الفاظ *hèm-mè'èni bou-dèné èlfaz*.

SYNOPTIQUE, adj. des 2 g., فهرست مختوى بر اجمال مضامين *fèhrèsté mouhtèvi bèr èdjmalé mèzamîn*, pr. t. *fihristi muhtèvi bèr idjmalî mazamîn*.

SYNOQUE, adj. et s. f. terme de méd., fièvre continue, تب *tèbé lazèm*, a. حتماً لازمه *houmma'é lazèmè*, pr. t. *houmma'i lazimè*.

SYNOVIE, s. f. terme de méd., رطوبت لزجت *routoubèté lèzadjèt*, pr. t. *routoubèti lèzadjèt*.

SYNTAXE, s. f., a. ترتيب كلمات *tèrtibé kèlèmat*, pr. t. *tèrtibi kèlîmat*, النحو *èn-nèhv*, نحو *nèhv*.

SYNTHESE, s. f. terme didactique,, فن انشاگرى *fènné èncha-guèri*, pr. t. *fènni èncha-guiri*, ربط كلمات *fènné rèbté kèlèmat*, a. اصول تأليف *ouçoulé tè'èlif*, pr. t. *oçouli tè'èlif*; — terme de pharmacie, composition, تركيب *tèrkib*.

SYNTHÉTIQUE, adj. des 2 g., a. تركيبى *tèrkibi*, تأليفى *tè'èlifî*.

SYPHILIS, s. f., كوفت *kouft*, a. آكله *àkèlè*.

SYPHILITIQUE, adj. des 2 g., كوفتى *kouftî*.

SYRIAQUE, adj., سريانى *souriani*, pr. t. *sèriani*.

SYRIE, s. f. contrée, شامات *chamat*, بئر شام *bèrré cham*, a. شام *cham*.

SYRIEN, NE, adj., a. اهل شام *èhlé cham*, pr. t. *ahli cham*, شامي *chami*.

SYSTÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. قاعدة مقرري *qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÉMATIQUEMENT, adv., ازي قاعدة مقرري *èz rouï qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÈME, s. m., a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصل قرار *ouçoul, qèrar*, pr. t. *qarar*; — opinion, a. قياس *qiyas*.

SYSTOLE, s. f. terme d'anat., a. حركة انقباضية *hèrèkètè ènqèbaziyé*, pr. t. *harèkèti ènqibaziyé*.

SZYZGIE, s. f. terme d'astron., a. تقارن و تقابل شمس و قمر *tèqaroun-ou-tèqaboulé chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *tèqarun vè tèqabuli chèms-u-qamar*, اقتران شمس و قمر *èqtèrané chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *iqtirani chèms-u-qamar*.

T

TA, pron. poss. V. TON.

TABAC, s. m., p. t. توتون, توتون *toutoun*, pr. t. *tutun*; — tabac de Chiraz, p. t. تنباکو *tèmbakou*; — p. t. tabac à priser, انقيّه *ènfiyé*; — marchand de tabac, توتونجي *toutoundji*, pr. t. *tutundji*.

TABAGIE, s. f., جاني مخصوص كشیدن چيرق و غليان *djai mèkhsoucè kèchidèné tchèbouq-ou-ghèlian*.

TABARIN, s. m. farceur, زنجکار *zèndj-kar*, a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*, مضحك *mouzhèk*,

- pr. t. *mouzhik*, مقلد *mouqèllèd*, pr. t. *mouqallid*.
 TABARINAGE, s. m., زنج *zèndj*, مسخرگی *mèskhèrègui*,
 لاغ *lagh*.
 TABATIÈRE, s. f., انفیّه دان *ènfiyè-dan*.
 TABELLION, s. m., نویسنده دهاتی *nèvicèndèyé dèhati*.
 TABELLIONNAGE, s. m., شغل نویسنده دهاتی *choughlé nè-
 vicèndèyé dèhati*.
 TABERNACLE, s. m., خرگاه *khèrgah*, a. خیمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خیمات *khèimat*, pr. t. *khaïmat*, خيام *khiam*.
 TABIDE, adj. des 2 g. terme de méd., بغایت لاغر *bè-ghayèt laghèr*, a. نکيف *nèhif*, pr. t. *nahif*.
 TABIS, s. m., خاراى تافته موجدار *taftèyé mooudj-dar*, خاراى موج *kharai mooudj-mooudj*.
 TABISER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*; — ta-
 bisé, e, موجدار *mooudj-dar*.
 TABLATURE, s. f., دفتر خط موسيقى *dèftèrè khèttè mouciqi*,
 pr. t. *dèftèri khatti mouciqi*.
 TABLE, s. f., ميز *miz*, a. t. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*, (en per-
 san ce dernier mot est employé dans le sens de nappe);
 — table à manger, ميز سفره خانه *mizé soufrè-khanè*;
 — mettre la table, سفره انداختن *soufrè èndakhtèn*,
 (litt. jeter la nappe); — se mettre à table, سر سفره
 سهره نشستن *sèrè soufrè nèchèstèn*, pr. t. *sèri sofrà nichès-
 tèn*; — se lever de table, بر سفره خواستن *èz sèrè
 soufrè bèr khastèn*; — signifie aussi bonne ou mau-
 vaise chère, خوراک *khourak*, pr. t. *khōrak*, خوردنى *khourdèni*,
 pr. t. *khordèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,

غذا *ghèza*, pr. t. *ghida*; — bonne table, خوراک خوب *khouraké khoub*, pr. t. *khoraki khob*, طعم خوب *tè'âmé khoub*, pr. t. *ta'âmi khob*; — lame de métal, de pierre etc., تختہ *tèkhtè*, pr. t. *takhta* a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èloah*; — tables, les deux lames osseuses qui composent le crâne, فر دو پهلوی استخوان *hèr dou pèhlouï èstoukhané kacèyé sèr*, a. کاسه سر *djèdran*; — table d'un livre, a. فهرس *fèhrès*, pr. t. *fihris*, فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*; — table astronomique, a. زیج *zidj*, pl. زایجہ *zaïdjè*; — table de trietrac, تختہ نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nard*.

TABLEAU, s. m., نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. تصویر *tèsvir*, pr. t. *tasvir*, pl. تصویرات *tèsvirat*, pr. t. *tasvirat*, ou تصاویر *tèçavir*, نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pl. صور *souvèr*; — au fig. représentation d'une chose, a. وصف *vèsf*, pr. t. *vasf*, بیان *bèyan*; — faire le tableau, le portrait d'une personne, la copie de quelque chose, وصف کردن *vèsf kèrdèn*, pr. t. *vasf kièrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

TABLET, v. n. se dit au trietrac pour caser V. CASER; — au fig. compter sur, اعتماد کردن *è'ètèmad kèrdèn*, امید داشتن *oumid dachtèn*.

TABLETIER, IÈRE, s., a. خراط *khèrrat*, pr. t. *kharrat*.

TABLETTE, s. f., تاخچه *takhtchè*, a. راف *raf*, pl. روف *roufouf*.

TABLETTERIE, s. f., تختہ نرد سازی *tèkhtè-nèrd-sazi*, pr. t. *takhta-nard-sazi*.

TABLIER, s. m., پیش دامن *pich-damèn*, a. فوته *foutè*, pr. t. *fouta*.

TABLOIN, s. m., سکوی تپ *sèkouï toup*.

TABOURET, s. m., اسکملی *èskèmlî*.

TAC, s. m. maladie des moutons, آبله گوسفندان *àbèlèyè gousfèndan*.

TACHE, s. f., لکه *lèkè*, a. شایبه *chaïbè*, pl. شویب *chèvayèb*, pr. t. *chèvaïb*.

TÂCHE, s. f. ouvrage qu'on donne à faire, کار *kar*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — donner une tâche à quelqu'un, کسی کار دادن *bè-kèci kar dadèn*; — prendre à tâche, بعهده گرفتن *bè-'euhdè guèrdèn guèrèftèn*, گرفتن *guèrèftèn*.

TACHER, v. a., faire une tache, salir, چرك کردن *tchèrk kèrdèn*, آلوده کردن *lèkè-dar kèrdèn*, لکه دار کردن *lèkè-dar kèrdèn*; — taché, e, لکه شده *lèkè-choudè*; — au fig. blesser l'honneur, de quelqu'un, آلوده کردن *lèkè-dar kèrdèn*, کسی را هتک کردن *'èrzé kèci-ra hètk kèrdèn*; — se tacher, لکه دار شدن *lèkè-dar choudèn*.

TÂCHER, v. n. faire des efforts, کوشش کردن *kouchèch kèrdèn*, کوشیدن *kouchidèn*, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تغلی کردن *tèghèlla kèrdèn*, چغیدن *tchèghi-dèn*, سعی *djèdd-ou-djèhd kèrdèn*, جهد کردن *sè'i kèrdèn*, pr. t. *sa'i kièrdèn*, اهتمام کردن *èhtè-mam kèrdèn*, pr. t. *ihitimam kièrdèn*.

TACHETER, v. a., خالدار *khal-khal kèrdèn*, خال خل کردن *khal-dar kèrdèn*, منقط کردن *mounèqqèt kèrdèn*;

— tacheté, e, خال خال *khal-khal*, خالدار *khal-dar*,
a. منقط *mounèqqèt*, pr. t. *munagqat*.

TACHYGRAPHE, s. m., اختصار نویس *èkhtèçar-nèvis*, pr. t. *ikhhtìçar-nèvis*.

TACHYGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvisi*, زود نویسی *zoud-nèvisi*.

TACITE, adj. des 2 g., a. ضمنی *zèmnì*, pr. t. *zimnì*.

TACITEMENT, adv., a. ضمناً *zèmnèn*, pr. t. *zimnèn*.

TACITURNE, adj. des 2 g., کم حرفن *kèm-hèrf-zèn*, pr. t. *kièm-harf-zèn*, خاموشی گزین *khamouchi-gouzìn*, a. ساکت *sakèt*, pr. t. *sakit*.

TACITURNITÉ, s. f., کم گویی *khamouchi*, سکوت *kèm-gouyi*, a. سکوت *soukout*, pr. t. *sukiout*.

TACT, s. m., پرواس *pèrvas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamìça*, قوّه لامسه *qouvveyé lamècè*, pr. t. *qouvveyè lamìça*; — au fig. jugement fin, a. سلیقه *sèliqè*, pr. t. *salìqa*, مذاق *mèzaq*.

TACTICIEN, s. m., شخص ماهر در آراستن صفوف لشکر *chèkhse mahèr dèr àrastènè soufoufè lèchkèr*.

TACTILE, adj. des 2 g., پرواسیدنسی *pèrvacidèni*, a. ممکن اللمس *moumkèn-oul-lèms*, pr. t. *mumkìn-ul-lèms*.

TACTIQUE, s. f., فنّ صفوف آرائی *fènnè soufouf-àrayi*, فنّ لشکر تصفیف *fènnè tèsfifè lèchkèr*.

TAFFETAS, s. m., تافته *taftè*.

TAFIA, s. m., عرق شکر *'èrèqè chèkèr*.

TAIE, s. f., روبه بالین *rouèyé balèch*, روبه بالش *rouèyé balìn*; — tache, لکه *lèkè*.

TAILLABLE, adj. des 2 g., خراجگذار *khèradj-gousar*, مالیات مالیات-bèdè.

TAILLADE, s. f., زخم *zèkhm*, a. جرح *djèrh*, pr. t. *djarh*, pl. جروح *djourouh*.

TAILLADER, v. a., بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, تنگ کردن *tèkè kèrdèn*, شق کردن *chèqq kèrdèn*.

TAILLANDERIE, s. f., آهنگری *àhèn-guèri*.

TAILLANDIER, s. m., آهنگر *àhèn-guèr*, a. حداد *hèddad*, pr. t. *haddad*.

TAILLANT, s. m., تیزنا *tizna*.

TAILLE, s. f. tranchant d'une épée, V. **TAILLANT**; — coupe, برش *bourèch*; — en parlant des pierres on emploie en turc et en persan le mot تراش *tèrach*; — la taille d'un diamant, تراش الماس *tèraché èlmas*; — la taille des arbres, پیرایش درختان *pirayèché dèrèkhtan*; — terme de chirurgie, opération de la pierre, در آوردن خرق *dèr àvourdèné sèngué mèçanè*, a. خرق *khèrqé mèçanè*, pr. t. *kharqi mèçanè*; — structure du corps, اندام *èndam*, a. قد *qèdd*, pr. t. *qadd*, قامت *qamèt*; — terme de finances, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*.

TAILLER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — en parlant de pierres ou de plumes, تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèrdèn*; — en parlant des arbres, شاخ بریدن *chakhé dè-rèkhtan bouridèn*, پیراستن درختان *pirastènè dèrèkhtan*; — tailler en morceaux, تنگ کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*; — taillé, e, بریده

bouridè, تراشید *tèrachidè*, پیراسته *pirastè*; — bien taillé, bien fait, خوش اندام *khoch-èndam*.

TAILLEUR, s. m., درزی *dèrzi*, a. خیاط *khèiyat*, pr. t. *khaïyat*.

TAILLIS, s. m., جنگل مخصوص برش درختان *djènguèlè mèkhsoucè bourèché dèrèkhtan*.

TAILLOIR, s. m., تخته گوشت بری *tèkhtèyé goucht-bouri*.

TAILLON, s. m. impôt analogue à la taille, V. TAILLE dans ce sens.

TAIN, s. m., جیوه پشت آینه *djivèyé pouchté âînè*, ورق ارزیز *vèrèqé èrziç*.

TAIRE, v. a., نگفتن *nè-goftèn*, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se taire, خاموش ماندن *khamouch mandèn*, سکوت کردن *khamouchi èkhtiar kèrdèn*, اختیار کردن *soukout kèrdèn*; — faire taire, اسکات کردن *èskat kèrdèn*.

TAISSON, s. m. blaireau V. BLAIREAU.

TALC, s. m., زورق *zèrvèrèq*, a. طلق *tèlq*, pr. t. *tilq*, تلك *tèlk*, pr. t. *tilk*.

TALENT, s. m. don de la nature, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*; — capacité, habileté, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, pl. معارف *mè'ârèf*, pr. t. *mè'ârif*.

TALION, s. m., a. قصاص *qèças*, pr. t. *qîças*; — appliquer la peine du talion, قصاص کردن *qèças kèrdèn*.

TALISMAN, s. m., a. طلسم *tèlèsm*, pr. t. *tilism*, تالاسم *tè*

lacèm, pr. t. *talacim*, طلسمات *tèlèsmat*, pr. t. *tilismat*.

TALISMANIQUE, adj. des 2 g., a. طلسمی *tèlèsmi*, pr. t. *tilismi*.

TALLE, s. f., شتاك *rèchtak*.

TALLER, v. n., رویدن رشتاك *rouyidèné rèchtak*.

TALMUD, s. m., a. تلمود *sèlmoud*, تلمود *tèlmoud*, pr. t. *tèlmud*.

TALOCHE, s. f., سلّه *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TALON, s. m., شتالنگ *chètalèng*, پاشنه *pachnèyé pa*;
— le talon d'une chaussure, پاشنه کفش *pachnèyé kèfch*; — être sur les talons de quelqu'un, از کسی
منفک نشدن *èz kèci mounfèkk nè-choudèn*; — tourner
les talons, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*,
pr. t. *firar kièrdèn*.

TALONNER, v. a., افتادن کسی از عقب *èz 'èqèbé kèci ouf-
tadèn*, پشت سر کسی رفتن *pouchté sèré kèci rèflèn*;
— au fig. importuner, به تنگی آوردن *bè-tèng àvour-
dèn*, بستوه آوردن *bè-soutouh àvourdèn*.

TALUS, s. m., شیب *chib*, شیو *chiv*, سرآزیری *sèra-ziri*.

TALUTER, v. a. mettre en talus, شیب گونه ساختن *chib-
gounè sakhtèn*.

TAMARIN, s. m., انبله *èmbèlè*, a. تمر *tèmr*, تمر هندی *tèmré
hèndi*, pr. t. *tèmri hīndi*.

TAMARINIER, s. m., درخت تمر *dèrèkhté tèmr*.

TAMBOUR, s. m., تبیر *tèbirè*, تبیر *tèbir*, کوس *kous*, دهل *douhoul*,
pr. t. *duhul*, a. طبیل *tèbl*, pr. t. *tabl*, pl. طبول *touboul*,
ou اطلال *ètbal*, pr. t. *atbal*; — battre le tam-

- bour, *طبل دهل زن* *douhoul zèdèn*, pr. t. *duhul zèdèn*, *طبل*
tèbl zèdèn; — signifie aussi celui qui bat le tam-
bour, *طبل زن* *tèbl-zèn*, *زن تبیره* *tèbirè-zèn*, *دهل زن*
douhoul-zèn; — tambour de basque, *دایره* *daïrè*, a.
dèff, pl. *دوف* *doufouf*, pr. t. *dufouf*.
- TAMBOURIN, s. m., *تنبک* *toumbèk*, a. *کوبه* *koubè*.
- TAMBOURINER, v. n., *دهل زن* *tèbl zèdèn*, *دهل زن* *dou-*
houl zèdèn.
- TAMBOURINEUR, s. m., *تنبک زن* *toumbèk-zèn*, *دهل زن* *dou-*
houl-zèn.
- TAMIS, s. m., *گرمه بیز* *guèrmè-biz*, *پرویزن* *pèrvizèn*; — gros
tamis, crible, *غلبیر* *ghèlbir*, a. *غبال* *ghèrbal*, pr. t. *ghir-*
bal, pl. *غرابیل* *ghèrabîl*, pr. t. *gharabil*.
- TAMISER, v. a., *بیختن* *bikhtèn*, *الك کردن* *èlèk kèrdèn*.
- TAMPON, s. m., *ربوسه* *rouboucè*, *سربند* *sèr-bènd*.
- TAMPONNER, v. a., *سربند گذاشتن* *sèr-bènd gouzachtèn*,
سروش گزفتن *sèrèch guèrèftèn*; — tamponné, e, *سروش*
سروش بسته شده *sèrèch-guèrèftè-choudè*, *سروش بسته شده*
sèrèch-bèstè-choudè.
- TAM-TAM, s. m., a. *زِل* *zèll*, pr. t. *zill*.
- TAN, s. m., *پوست درخت بلوط نرم کرده* *poustè dèrèkhtè*
bèlout nèrm-kèrdè.
- TANAISIE, s. f. nom de plante, herbe aux vers, *خولندجان*
khoulèndjan.
- TANCER, v. a., *نکوهش کردن* *nèkouhèch kèrdèn*, *سرزنش*
sèr-zènèch kèrdèn.
- TANDIS QUE, pendant que, prépos., *ما دامیکه* *ma-dami-ké*,
هنگامیکه *hèngami-ké*.

TANDOUE, s. m., تنور *ténour*.

TANGAGE, s. m., حرکت کشتی از چپ بر راست و بر عکس *hèrèkètè kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANGENTE, s. f., a. خط ملاقی *khètté moulaqi*, pr. t. *khatti moulaqi*.

TANGUER, v. n., terme de marine, حرکت کردن کشتی از چپ بر راست و بر عکس *hèrèkèt kèrdèné kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANIÈRE, s. f., غال *ghal*, a. غار *ghar*, مغارة *mègharè*, pr. t. *magharè*, جاهر *djèhr*, pr. t. *djahr*, pl. اجاهار *èdjhar*, pr. t. *adjhar*.

TANNER, v. a., دبایستن پوست *pirastèné poust*, دبایگی *dèbbaghi kèrdèn*; — tanné, e, پیراسته *pirastè*, دباهت کرده *dèbaghèt-kèrdè*; — tanner au fig. ennuyer, (terme familier), به تنگی آوردن *bè-tèng àvourdèn*, بیزار کردن *bi-zar kèrdèn*.

TANNERIE, s. f., دبایخانه *dèbbagh-khanè*.

TANNEUR, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبای *dèbbagh*, pl. دبایین *dèbbaghîn*.

TANT, adv., این قدر *în qèdr*, pr. t. *în qadr*, چندین *tchèndîn*, چندان *tchèndan*; — il a tant d'amis que . . . , این قدر دوست دارد که *în qèdr doust darèd ké*; — aussi longtemps que tant que je vivrai, تا زنده ام *ta zèndè-èm*, مادامیکه زنده ام *ma-dami-ké zèndè-èm*; — quelque, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*; — pour tant qu'il soit petit, قدر کوچک باشد *hèr qèdr koutchèk bachèd*; — tant s'en faut, خیالی مانده *khèili mandè*; — pour tant que ce soit, هرچند که *hèr-tchènd-*

ké; — tant que je pourrai, هر قدر بتوانم *hèr qèdr hè-tèvanèm*; — tant soit peu, اندکی *èndèki*.

TANTE, s. f., sœur du père, خواهر پدر *khahèré pèdèr*, a. عمه *'èmmè*, pr. t. 'ammè, pl. عمات *'èmmat*, pr. t. 'ammat; — sœur de la mère, خواهر مادر *khahèré madèr*, a. خاله *khalè*.

TANTÔT, adv., یکدقیقه *yèk dèqigèyé diguèr*, یکدقیقه *yèk dèqigèyé bè'dè èz in*, pr. t. *yèk daqigèi ba'd èz in*, a. الان *èlan*; — depuis peu, اندکی قبل *èndèki qèbl èz in*; — tantôt, conj. گاه *gah*, pr. t. *guiah*, a. بعضاً *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*; — il est tantôt d'un avis tantôt d'un autre, رایش گاه این طور است *rè'èi-èch gah in toour-èst gah àn toour*, pr. t. *ra'i-èch guiah in tèvr-èst guiah àn tèvr*.

TAON, s. m., خرمنس *khèr-mèguès*.

TAPAGE, s. m., خروش *khourouch*, هنگامه *hèngamè*; — faire du tapage, برپا کردن هنگامه *hèngamè bèr pa kèrdèn*.

TAPAGEUR, RUSE, s., انگیز هنگامه *hèngamè-ènguiz*.

TAPE, s. f., زنبشی *zènèchi*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TAPER, v. a., زدن *zèdèn*; — enfoncer en frappant, سپختن *soupoukhièn*.

TAPINOIS, (EN), پنهان *pounhan*, pr. t. *pènhan*, در خفیه *dèr khoufiyè*.

TAPIE, (SE), خود را طپاندن *khoud-ra tèpandèn*, پنهان شدن *pounhan choudèn*; — tapi, e, خود را طپانده *khoud-ra tèpandè*, پنهان شده *pounhan-choudè*.

TAPIS, s. m., t. p. قالى *qali*, خالى *khali*, pr. t. *hali*, a. فرش *fèrch*; — petit tapis, قالىچه *qalitchè*, pr. t. *qalidjè* ou *halidjè*, a. ساجاده *sèdjadjadè*; — au fig. mettre sur le tapis, بىميان آوردن *bè-mian àvourdèn*.

TAPISSEUR, v. a. orner de tapisserie, بديوار كاغذ چسپاندن *bè-divar kaghèz tchèspandèn*; — tapissé, e, كاغذ چسپانده *kaghèz-tchèspandè*.

TAPISSEURIE, s. f. travail à l'aiguille, سوزندوزى *souzèndouzi*.

TAPISSIER, iÈRE, s., سازنده اسباب خانه *sazèndèyè èsbabè khanè*.

TAPOTER, v. a., آهسته آهسته زدن *àhèstè-àhèstè zèdèn*.

TAQUIN, e, adj., a. لکچوج *lèdjoudj*, pr. t. *ludjoudj*, منافک *mounakèf*.

TAQUINER, v. a., سر گذاشتن *sèr bè-sèr gouzachtèn*, لکچاجت کردن *lèdjadjèt kèrdèn*.

TAQUINERIE, s. f., a. لکچاجت *lèdjadjèt*.

TARABUSTER, v. a., درد سر دادن *dèrdè sèr dadèn*.

TARAUD, s. m., ميل برزى جهت ساختن مهره پيچ *milé bouzourg djèhètè sakhtènè mèuhrèyè pitch*.

TARAUDER, v. a., سوراخ کردن مهره پيچ *sourakh kèrdènè mèuhrèyè pitch*.

TARD, adv. de temps, دير *dir*, وقت *dir vèqt*; — il est tard, دير است *dir-èst*; — arriver tard, venir tard, دير *dir àmèdèn*, دير رسيدن *dir rècidèn*.

TARDER, v. n., mettre du retard, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. impers. désirer ardemment, il me tarde, دلم *dèl-èm mi-khahèd*.

TARDIF, IVE, adj., آينده *dir-âyendê*, دير کننده *dir-kounendê*, پس از وقت *pès ez vèqt*.

TARDIVEMENT, adv., دير *dir*.

TARDIVETÉ, s. f. terme de jardinage, دير رسيلدن *dir rêcidènê mèhsoul*.

TARE, s. f. déchet, défaut d'une marchandise, کاست *kast*, pr. t. *kiašt*, کاهش *kahèch*, pr. t. *kiahèch*, ا. کسر *kèsr*, نقصان *nouqsan*, pr. t. *noqsan*.

TARÉ, E, adj., ا. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*, ضایع *zayè*, pr. t. *zayi*, معیوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*; — en parlant des personnes, بد نام *bèd-nam*, ا. مذمم *mèz-moum*.

TARENTULE, s. f., a. رتیل *routèil*, روتیلا *routèila*.

TAREB, v. a., کسر آوردن *kèm àvourdèn*, کسر *kèsr* *àvourdèn*; — peser, کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*.

TARGETTE, s. f., چفت *tchèft*, در چفت *tchèft-dèr*.

TARGUER, (SE), se prévaloir de, مغاخرت کردن *moufakhè-rèt kèrdèn*.

TARIÈRE, s. f., grosse vrille, متہ *mètè*, a. متقب *mèsqèb*, pr. t. *masqab*.

TARIF, s. m., بار نامه *bar-namè*, بار نامه *bar-namèdj*, a. تعريفه *tè'èrifè*, pr. t. *ta'rifè*; — le tarif de la douane, بارنامه گمرک *bar-namèyè goumrouk*.

TARIFER, v. a., بارنامه نوشتن *bar-namè nèvèchtèn*.

TARIR, v. a., تمام کردن *khochk kèrdèn*, تمام *tèmam* *kèrdèn*; — v. n., خشک شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*; — tari, e, خشک

شده *khochk-choudè*, تمام شده *tèmam-choudè*.

TARISSABLE, adj. des 2 g., خشك شدن *khochk-choudèni*, ممکن الانقاد *tèmam-choudèni*, a. ممکن الموقد *moumkèn-oul-ènfad*, pr. t. *mumkîn-ul-înfad*.

TARISSEMENT, s. m., تمام خشك شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*, a. انقاد *ènfad*, pr. t. *înfad*.

TAROUPE, s. f., poil entre les sourcils, موى ما بين ابروان *mouï ma-bèiné èbrèvan*.

TARSE, s. m. V. COU-DE-PIED.

TARTANE, s. f., كشتى كوچك *kèchtiï koutchèk*.

TARTARE, s. m. enfer. (terme poétique), دوزخ *douzèkh*, a. جهنم *djèhènnèm*.

TARTARE, adj. des 2 g. habitant de la Tartarie, تتار *tètèr*, تاتار *tatar*.

TARTAREUX, EUSE, adj., درد آلود *dourd-âloud*, دردى *dourdi*.

TARTARIE, s. f., nom de pays, تاتارستان *tatarèstan*, pr. t. *tataristan*.

TARTE, s. f., نان روغنى *nané rooughèni*.

TARTELETTE, s. f. V. TARTE.

TARTRE, s. m., درد *dourd*.

TARTUFE, s. m., رباكار *ria-kar*, a. متعابد *moutè'âbèd*, pr. t. *mutè'âbid*.

TAS, s. m., توده *toudè*, a. كومه *koumè*, pl. اكوام *èkvam*; — mettre en tas, کردن توده *toudè kèrdèn*; — en parlant de fleurs, de blé, etc. on emploie le mot, خرمن *khèrmèn*.

TASSE, s. f. vase qui sert à boire, پيالہ *pialè*; — à thé et à café, فنجان *fèndjan*, pr. t. *fîndjan*.

TASSEAU, s. m., پازیر *pa-zir*.

TASSER, v. a., توده کردن *toudè kèrdèn*, جمع کردن *djèm' kèrdèn*, خرمی هم گذاشتن *rouï hèm gouzachtèn*, خرمی کردن *khèrmèn kèrdèn*; — se tasser, en parlant d'une construction, s'affaïsser, نشستن *nèchèstèn*, فرود آمدن *fouroud àmèdèn*; — v. n. terme de jardinage, زیاد شدن *ziad choudèn*.

TÂTER, v. a., toucher, palper, دست زدن *dèst zèdèn*, دست لمس کردن *dèst malidèn*, پرواسیدن *pèrvacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*; — goûter quelque chose, چشیدن *tchèchidèn*; — au fig. essayer, تجربه کردن *tèdjroubè kèrdèn*, امتحان کردن *èmtèhan kèrdèn*.

TÂTEUR, EUSE, s. au fig. irrésolu, سست رأی *soust rè'i*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

TATILLON, NE, adj., پایی جزئیات *pa-pèiyé djouz'iat*.

TATILLONNAGE, s. m., بیهوده جوئی *bihoudè-djouyi*, هرزه جوئی *hèrzè-djouyi*.

TATILLONNER, v. n., چیزهای بیهوده شدن *pa-pèiyé tchiz-haï bihoudè choudèn*.

TÂTONS, (à) marcher à tâtons. V. TÂTONNER; — au fig. avec doute, بتددید *bè-tèrddid*.

TÂTONNEMENT, s. m., برنج *bèrèndj*, ا. تعبیس *tè'èyis*, pr. t. *ta'yis*.

TÂTONNER, v. n. chercher dans l'obscurité, برنجانه کردن *bèrèndjanè djoustè-djou kèrdèn*, در جستجو کردن *dèr tariki djoustè-djou kèrdèn*; — marcher dans l'obscurité, à tâtons, رفته رفتن *bèrèndjanè*.

bèrèndjanè rah rèstèn, راه رفتن *dèr tariki rah rèstèn*; — être irrésolu, تهرديد کردن *tèrdid kèrdèn*.

TATOUAGE, s. m., خالكوبى *khal-koubi*, ا. توشيم *toouchim*, pr. t. *tèvchim*.

TATOUER, v. a., خال كوبيدن *khal koubidèn*; — tatoué, e, «خال كوبيده» *khal-koubidè*, a. موشم *mouvèchchèm*.

TAUDIS, s. m., خانۀ ادبار *khanèyé èdbar*.

TAUPE, s. f., موش گور *mouché gour*.

TAUPIÈRE, s. f., تله موش گور *tèlèyé mouché gour*.

TAURE, s. f., jeune vache, «ايبيده» *madè-gavé na-zaïdè*, a. عجله *'èdjilèt*, pr. t. *'idjilèt*.

TAUREAU, s. m., گاؤ نر *gavé nèr*, a. سور *soour*, pr. t. *sèvr*, pl. ثيران *siran*.

TAUTOCHROME, adj. des 2 g., هموقت *hèm-vèqt*, دريك وقت *dèr yèk vèqt vouqou'-yafèt*.

TAUTOCHRONISME, s. m., يکوقتی *yèk-vèqti*, a. وحدت الوقت *vèhdèt-oul-vèqt*.

TAUTOLOGIE, s. f., a. تکرير معنى *tèkriré mè'èni*, pr. t. *tèk-riri ma'na*.

TAUX, s. m., نرخ *nèrkx*, pr. t. *narkx*, بها *bèha*, a. قيمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, فئات *fiat*.

TAVELER, v. a., خالخال کردن *khal-khal kèrdèn*; — tavelé, e, خالدار *khal-dar*, خالخال *khal-khal*.

TAVELURE, s. f., خالخال بودن *khal-khal boudèn*.

TAVERNE, s. f., ميخانه *mèi-khanè*, ميکده *mèi-kèdè*, خمخانه *khòum-khanè*, خرابات *khèrabat*, pr. t. *khara-bat*, a. خماره *khòummarè*.

TAVERNIER, s. m., میفروش *mèi-fourouch*, شیرجی *chirèdji*,
میخانهجی *mèi-khanèdji*.

TAXATION, s. f. action de taxer. V. TAXER.

TAXE, s. f. prix réglé, معین نرخ *nèrkhé mou'èiyèn*, نرخ
nèrkh, pr. t. *narkh*, بها *bèha*.

TAXER, v. a., گذاشتن نرخ *nèrkh gousachtèn*, قیمت را
گرفتن *qèimèt-ra mou'èiyèn kèrdèn*, pr. t. *qimèt-
ra mu'aïyèn kièrdèn*; — imposer, مالیات بر کردن
مالیات کسی گذاشتن *maliat bèr guèrdèné kèci gousachtèn*,
مقرر داشتن وجه مالیات *vèdjhé maliat mouqèrrèr dach-
tèn*; — accuser, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad
dadèn*; — se taxer. V. COTISER (SE).

TE, pron. pers. V. TU.

TECHNIQUE, adj. des 2 g., a. اصطلاحی *èstèlahi*, pr. t. *is-
tilahi*; — mot technique, لفظ اصطلاحی *lèfzè èstèlahi*,
pr. t. *lafzi istilahi*.

TECHNOLOGIE, s. f., و بیان اصطلاحات *chèrh-ou-bèyanè*
èstèlahat, pr. t. *chèrh-u-bèyani istilahat*.

TE DEUM, s. m., نماز تشکر *nèmazè tèchèkkour*.

TÉGUMENT, s. m., پوش *pouch*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TEIGNE, s. f., کچلی *kèchèli*.

TEIGNEUX, EUSE, adj., کچل *kèchèl*.

TEINDRE, v. a., رنگ کردن *rèng kèrdèn*, رنگ زدن *rèng zè-
dèn*; — teint, e, رنگ کرده *rèng-kèrdè*.

TEINT, s. m. manière de teindre, رنگریزی *rèng-risi*; —
coloris du visage, رنگرو *rènguè-rou*, a. لون الوجه *looun-
oul-vèdjh*, pr. t. *lèvn-ul-vèdjh*.

TEINTE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. لون *looun*, pr. t. *lèon*, pl. ألوان *èlvan*.

TEINTURE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. صبغ *sèbgh*, pr. t. *sibgh*, صبغ *sèbagh*, pr. t. *sibagh*.

TEINTURIER, IÈRE, s., رنگریز *rèng-riz*, a. صباغ *sèbbagh*, pr. t. *sabbagh*.

TEL, LE, adj. semblable, اینگونه *manèndé in*, *in gounè*, طور این *in toour*, pr. t. *in tèor*, مثل این *mèslé in*; — de telles choses, چیزها اینگونه *in gounè tchiz-ha*; — un tel homme, اینطور آدم *in toour adèm*, pr. t. *in tèvr adèm*; — tel que, marquant le rapport de ressemblance des choses dont on parle, مانند *manènd*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*; — un homme tel que lui, مرد مانند او *mèrdé manèndé ou*; — tel que, marquant le degré de la grandeur, de la force etc., بحدی *bè hèddi ké*, که اینقدر *in qèdr ké*; — il a une telle mémoire que, بحدی حافظه دارد که *bè-hèddi hafèzè darèd ké*; — tel, telle; un tel, une telle, فلان *felan*, pr. t. *fulan*; — telle chose, چیز *felan tchiz*, pr. t. *fulan tchiz*; — telle personne, un tel, une telle, فلان کس *felan kès*, pr. t. *fulan kiès*; — tel quel, همینطور *hèmīn toour*, pr. t. *hèmīn tèvr*; -- tel quel, بهمین صورت *bè-hèmīn sourèt*.

TÉLÉGRAPHE, s. m., تلگراف *tèlèghraf*, تلگراف *tèlègraf*.

TÉLESCOPE, s. m., دوربین بزرگ *dour-biné bouzourg*.

TÉLESCOPIQUE, adj. des 2 g., با دوربین بزرگ دیدنی *ba dourbiné bouzourg didèni*.

TELLEMENT, adv., بنوعی *bè-noou'i*, بطوری *bè-toouri*,

pr. t. *bè-tèvri*, بهتڙي *bè-hèddi*, بهجهي *bè-vèdjhi*; — tellement que, بنوعيكه *bè-noou'i-ké*, بطوريكه *bè-toouri-ké*.

TÉMÉRAIRE, adj. des 2 g., بي پروا *bi pèrva*, a. منهڙ *mou-tèhèvvèr*, pr. t. *mutèhèvvir*; — audacieux, گوستاخ *gous-takh*, pr. t. *kustakh*, a. جسور *djèçour*.

TÉMÉRAIREMENT, adv., به بي پروائي *bè bi pèrvayi*, بجسارت *bè-djèçarèt*, بنهڙ *bè-tèhèvvour*.

TÉMÉRITÉ, s. f., بي پروائي *bi pèrvayi*, a. تهڙ *tèhèvvour*, جسارت *djèçarèt*.

TÉMOIGNAGE, s. m. rapport sur un fait, گواهي *guèvahi*, a. شهادت *chèhadèt*; — faux témoignage, كاذب گواهي *guèvahi kazèb*, شهادت دروغ *chèhadètè dourough*, a. كاذبه شهادت *chèhadètè kazèbè*, pr. t. *chèhadètè kia-zibè*; — de conscience, دل گواهي *guèvahi dèl*; — preuve, marque de quelque chose, نشان *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. دليل *dèlil*, pl. دلايل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — manifestation, اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; — témoignage d'amitié, اظهار دوستي *èzharé dousti*.

TÉMOIGNER, v. a. servir de témoin, گواهي دادن *guèvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt dadèn*, شهادت کردن *chèhadèt kèrdèn*; — marquer, faire connaître, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — témoigner de la joie, اظهار شادي کردن *èzharé chadi kèrdèn*; — de l'amitié, اظهار دوستي کردن *èzharé dousti kèrdèn*.

TÉMOIN, s. m., گواه *guèvah*, a. شاهد *chahèd*, pr. t. *chahid*, pl. شاهد منظرين *chouhoud*; — témoin suspect, ا. شاهد منظرين

chahèdè mènzoun, pr. t. *chahidi mènzoun*; — faux témoin, *شاهد گواه* *guèvahé dourough*, a. *شاهد کاذب* *chahèdè kazèb*, pr. t. *chahidi kiazib*; — prendre à témoin, *شاهد گرفتن* *chahèd guèrèftèn*; — servir de témoin, *شاهد بودن* *chahèd boudèn*.

TEMPE, s. f., *میانۀ چشم و گوش* *mianèyé tchèchm-ougouch*, a. *صدغ* *soudgh*, pl. *اصداغ* *èsdagh*, pr. t. *astagh*.

TEMPÉRAMENT, s. m., a. *مزاج* *mèzadj*, pr. t. *mizadj*, pl. *مزجہ* *èmzèdjè*, pr. t. *èmzidjè*; — en matière d'affaires, adoucissement, a. *سہولت* *souhoulèt*, *تعديل* *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

TEMPÉRANCE, s. f., a. *اعتدال* *è'ètèdal*, pr. t. *i'tidal*.

TEMPÉRATURE, s. f., *پناد* *pènad*, inusité dans la conversation, a. *هوا* *hèva*, pr. t. *hava*.

TEMPÉRER, v. a., *بحد اعتدال آوردن* *bè-hèddé è'ètèdal àvourdèn*, *معتدل کردن* *meu'eutèdèl kèrdèn*, pr. t. *mu'tèdil kièrdèn*; — tempéré, e, a. *معتدل* *meu'eutèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

TEMPÊTE, s. f., *تندباد* *tound-bad*, *کولاک* *koulak*, *طوفان* *toufan*.

TEMPÊTER, v. n., *کج خلقی کردن* *kèdj-khoulqi kèrdèn*, *هنگامہ کردن* *hèngamè kèrdèn*.

TEMPLE, s. m., *عبادت گاہ* *'èbadèt-gah*, pr. t. *'ibadèt-guiah*, a. *معبد* *mè'èbèd*, pr. t. *ma'bid*, pl. *معابد* *mè'ábèd*, pr. t. *mè'ábìd*.

TEMPORAIRE, adj. des 2 g., a. *موقت* *mouvèqqèt*, pr. t. *mouvaqqat*, *موقتی* *mouvèqqèti*, pr. t. *mouvaqqati*.

, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *mou-*

, a. متعلق بصدغ *moutè'èllèq bè-soudgh. dghi.*

l., a. دنـیوی *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*,
- les biens temporels, مال دنیا *malé dou-*
اموال *émvalé dounièviyè*, pr. t. *émvali du-*

, adv., بحسب امر دنیوی *bè-hècèbé èmré*

s. f., a. تعـیـق تأخیر *tè'èkhir*, تـعـیـق *tè'èviq*,

l., اذرنانـدن وقت *gouzèrandènè vèqt*,
بعـدـة تعـیـق *bè-tè'èkhir èndakhtèn*,
تـعـیـق تأخیر *tè'èviq gouzachtèn.*

m., اذرنانـدن تأخیر کنند *tè'èkhir-kounèndè*, a.
تـعـیـق *ihèl*, pr. t. *mumèkhlil.*

هنگام *hèngam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt* ou
وقت *ouqat*, pr. t. *èvqat*, زمان *zèman*, pl.
زمان *èzman*, حين *hīn*; — un long temps,
زمانـه دیراز *zèmani diraz*, a. زمان
مـدـید *é mèdid*, pr. t. *zèmani mèdid*; — le temps
زمانـه گـزـشـته *zèmané gouzèchtè*; — le temps
زمانـه کم *zèmané àyèndè*; — en peu de temps,
در آن *dèr èndèk zèman*; — avec le temps,
مـوـرـوـرـه *zèman*; — de temps en temps,
گاه *gah*, وقت *gah vèqt*,
اندک مدت *vaqt*; — peu de temps après,

بعد از این *èndèk mouddèt bə'əd èz in*; — perdre son
 temps, le temps, دست را از دست *vəqt-ra èz dèst*
dadèn, وقت را ضایع کردن *vəqt-ra zayè' kèrdèn*; — je
 n'ai pas le temps, وقت ندارم *vəqt nè-darəm*, فرصت
 ندارم *fèrsèt nè-darəm*, pr. t. *foursat nè-darəm*; — ce
 n'est pas le temps, وقتش نیست *vəqt-èch nist*; — ce
 n'est plus le temps, وقتش گذشته است *vəqt-èch gou-*
zèchtè-èst; — au fig. tuer le temps, se distraire, وقت را
 گزرانیدن *vəqt-ra gouzèranidèn*; — délai, a. مهلت
meuhlèt; — occasion, a. فرصت *fèrsèt*, pr. t. *foursat*;
 — saison, a. موسم *mooucèm*, pr. t. *mèvcim*; — le temps,
 l'air, la température, a. هوا *hèva*, pr. t. *hava*; — le
 temps est beau, هوا خوب است *hèva khoub-èst*, pr. t.
hava khob-èst; — mauvais temps, هوای بد *hèvaï bəd*;
 — temps froid, هوای سرد *hèvaï sèrd*; — terme de
 grammaire, le temps présent, a. زمان حال *zèmané hal*,
 pr. t. *zèmani hal*; — le temps passé, زمان ماضی *zè-*
mané mazi, pr. t. *zèmani mazi*; — le temps futur,
 مستقبل *moustèqbèl*, pr. t. *mustaqbil*; — à temps, a.
 بموقع *bè moouqè'*, بوقت *bè-vəqt*, pr. t. *bè-vaqit*; — en
 même temps, همان وقت *dèr yèk vəqt*, در یک وقت *hè-*
man vəqt; — de tout temps, همیشه *hèmichè*, همه
 وقت *hèmè vəqt*, هر وقت *hèr vəqt*, pr. t. *hèr vaqit*, a.
 بعضی *daïmèn*, pr. t. *daïma*; — de temps à autre, اوقات
bè'èzi ouqat, pr. t. *ba'zi èvqat*; — en temps et
 lieu, در وقت و جای مناسب *bè-vəqt-èch*, بوقتش *vəqt vè djaï mounacèb*; — en temps de guerre, هنگام
 جنگ *hèngamé djèng*, در اثنای جنگ *dèr èsnaï djèng*;

— en temps de paix, هَنگامِ مصالحه *hèngamé mou-çalèhè*.

TENABLE, adj. des 2 g. terme de guerre, شِيَانِ مَحَافِظَت *chayané mouhafèzèt*, مَحَافِظَتِ كِرْدَنِی *mouhafèzèt-kèrdèni*, a. المَحَافِظَةُ مُمَكِّن *moumkèn-oul-mouhafèzè*, pr. t. *mumkîn-ul-mouhafaza*; — où l'on peut se tenir, qu'on peut supporter, تَحَمُّلِ كِرْدَنِی *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhèmmul-kièrdèni*. a. مُمَكِّنُ الْقَرَارِ *moumkèn-oul-qèrar*, pr. t. *mumkîn-ul-qarar*.

TENACE, adj. des 2 g. visqueux, adhérent, تَشِيسِنْدَه *tchès-pèndè*, a. لَازِق *lazèq*, pr. t. *laziq*; — au fig. avare, تَنْگِ دَسْت *tèng-dèst*, سِيَه دَسْت *sièh-dèst*, a. خَسِيس *khècis*, pr. t. *khacis*, بَخِيل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*.

TÉNACITÉ, s. f., تَشِيسِنْدِگِي *tchèspèndègui*, رُوسِيَه دِگِي *doucidegui*, a. لُزُوق *louzouq*; — avarice, سِيَه دَسْتِي *sièh-dèsti*, a. بَخْل *boukhl*, خَسَانِسْت *khèçacèt*, pr. t. *khacacèt*, خَسْت *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

TENAILLE, s. f., اَنْبُر *èmbour*, a. كَلْبَتَان *kèlbètan*, كَلْبَتِيْن *kèlbètèin*.

TENANCIER, IÈRE, s. m. propriétaire, صَاحِبِ مَلِك *sahabî moulk*.

TENANT, s. m., a. مَدَافِع *moudafè'*, pr. t. *mudafî'*, pl. مَدَافِعِيْن *moudafè'in*; — au fig. qui défend une personne, حَامِي *hami*; — les tenants et aboutissants, مَلْحَقَات *moulhèqat*, pr. t. *mulhagat*, تَعْلَقَات *tè'llouqat*, pr. t. *tè'alluqat*.

TENDANCE, s. f., گُرَايش *guèrayèch*, a. اَرْتَدَجَاج *èrtèdjah*, pr. t. *irtidjah*, مَيْل *mèil*.

TENDANT, e, adj., a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*, راجع *radjè'*, pr. t. *radji'*, مناجرت *moundjèrr*, pr. t. *mun-djirr*.

TENDINEUX, EUSE, adj., پیدار *pèi-dar*, متعلق به پی *mou-tè'èllèq bè-pèi*.

TENDON, s. m., پی *pèi*, a. عصب *'ècèb*, pr. t. *'açab*, pl. اعصاب *è'èçab*, pr. t. *a'çab*.

TENDRE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, لئین *lèiyîn*; — jeune, frais, تازه *tazè*; — tendre jeunesse, جوانی *'ounfèvané djèvani*, pr. t. *'unfèvani djuvani*, اول جوانی *èvvèlé djèvani*, pr. t. *èvvèli djuvani*, جوانان *'ounfèvané chèbab*, pr. t. *'unfèvani chèbab*; — humain, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mih-ruban*, a. شفیق *chèfiq*; — propre à é mouvoir, رقت *reqqèt-ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*.

TENDRE, v. a. bander, tirer, کشیدن *kèchidèn*, زه کردن *zèh kèrdèn*; — tendre l'arc, کمان را زه کردن *kèman-ra zèh kèrdèn*; — tendre, allonger la main, دست را دراز کردن *dèst-ra dèraz kèrdèn*; — tendre la main signifie aussi mendier, گدایی کردن *guèdayi kèrdèn*; — étendre un tapis, فرش گسترانیدن *fèrch kèrdèn*, فرش گoustèranidèn; — tendre un piège, un filet, دام *dam nèhadèn*; — tendre les bras, در اغوش کشیدن *dèr àghouch kèchidèn*; — tendu, e, کشیده *kèchidè-choudè*.

TENDRE, v. n. tendre à, میل کردن *guèrayidèn*, مناجرت شدن *mayèl boudèn*, مایل بردن *moundjèrr choudèn*.

TENDREMENT, adv., بهربانی *bè-mèhrèbani*, pr. t. *bè-mihru-bani*, مشفقانه *mouchfèqanè*, pr. t. *muchfèqanè*; — aimer tendrement, دوست داشتن *mouchfèqanè doust dachtèn*, از دل دوست داشتن *èz dèl doust dachtèn*, pr. t. *èz dil doust dachtèn*.

TENDRESSE, s. f., مهربانی *mèhrèbani*, مهر *mèhr*, a. محبت *mouhèbbèt*, pr. t. *muhabbèt*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chè-faqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*.

TENDRETÉ, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*, نعومت *nou'oumèt*; — en parlant des fruits, طراوت *tèravèt*.

TENDRON, s. m., jeune pousse d'arbre, شاخه نو رسته *chakhèyé nouu-rèstè*, a. نهال *nèhal*, au fig. une jeune fille, (terme familier) V. FILLE.

TÉNÈBRES, s. f., pl. تاریکی *tariki*, تیرگی *tirègui*, a. ظلمت *zoulmèt*, pr. t. *zulmèt*, pl. ظلمات *zoulèmat*, pr. t. *zul-mat*; — les ténèbres de la nuit, تاریکی شب *tarikiï chèb*.

TÉNÉBREUX, EUSE, adj., تاریک *tarik*, تار *tar*, تیره *tirè*, a. مظلّم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*; — au fig. mélancolique, اندوهگین *èndouhkin*; — qui cache des intentions criminelles, بد درون *bèd dèroun*, بد اندیش *bèd-èndich*.

TENESME, s. m., (terme de méd.), پیچ شکم *pitché chèkèm*, a. زحیر *zèhir*, pr. t. *zahir*.

TENEUR, s. f., a. مضمون *mèzmoun*, pr. t. *muzmoun*, pl. مضامین *mèzamin*; — s. m. teneur de livres, نویسندہ *nèvicèndè*.

s. m., کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صغور *sèfour*, pr. t. *ur*.

v. a., نگاهداشتن در دست داشتن *dèr dèst dachtèn*, نگاهداشتن *nh-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*, گرفتن *guèrèftèn*, t. *guiriftèn*; — tenez bien cela, tenez cela ferme, اینرا محکم نگاهدا *in-ra meuhkèm nègah-darid*, اینرا خوب بگ *in-ra khoub be-guirid*; — avoir en possession, تصرف داشتن در *dèr tècèrrouf dachtèn*, t. *dèr tècèrruf dachtèn*, مالک بودن *malèk boudèn*, t. *malik boudèn*; — tenir de quelqu'un, lui ressembler, شبیه بودن *chèbih boudèn*; — contenir, گرفتن *rèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, گنجاییدن *goundjanidèn*; garder, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, پاس داشتن *pas htèn*; — tenir sa parole, خود استادن *hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *sèri harfi khod istadèn*; tenir tête, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, مقابله *mouqabèlè kèrdèn*; — tenir bon, جا بودن *bèr dja boudèn*, قوی استادن *qèvi èstadèn*, pr. t. *gavi dèn*; — se tenir à quelque chose, چسپیدن *tchès-èn*; — se tenir sur ses gardes, حذر کردن *hèzèr dèn*, خودرا پاییدن *khoud-ra payidèn*; — être tenu, مجبور بودن *mèdjbour boudèn*.

, i ve, adj., کشنده *kèchèndè*.

, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, تنجیدگی *tèndjidè-*, a. تمدد *tèmèddoud*.

, e, adj., انگیز *choouq-ènguiz*, pr. t. *chèvq-
uiz*, آرزو انگیز *àrzou-ènguiz*, a. مشتوق *mouchèrvèq*,
t. *muchèrvig*.

TENTATEUR, TRICE, s., اغوا کنندہ *èghva-kounèndè*, a. مشوق *mouchèvvèq*, pr. t. *muchèvvig*; — en parlant du démon, a. وسواس *vèsvas*, الوسواس *èl-vèsvas*.

TENTATION, s. f. sollicitation au mal, a. تسويل *tèscil*, وسوسة *vèsvècè*, اغراء نفس *èghra'è nèfs*, pr. t. *ighraì nèfs*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*; — tentation du démon, a. تسويلات شيطان *tèsvilatè chèitan*, pr. t. *tèsvilati chèitan*; — désir passager, آرزو *àrzou*, a. شوق *choouq*, pr. t. *chèvq*, رغبت *règhbèt*, pr. t. *raghbèt*.

TENTATIVE, s. f., آزمائش *àzmayèch*, a. تجربه *tèdjroubè*, امتحان *èmtèhan*, pr. t. *imtihan*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam*, سعی *sè'i*; — faire une tentative, چيزبىرا *tchizi-ra àzmoudèn*, بكارى اقدام كردن *bè-kari èqdam kèrdèn*.

TENTE, s. f., خرنگاه *khèrgah*, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*, خيمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خيم *khièm*; — tendre, dresser une tente, چادر زدن *tchadèr zèdèn*.

TENTER, v. a. éprouver, آزمودن *àzmoudèn*, آزمائش كردن *àzmayèch kèrdèn*, تجربه كردن *tèdjroubè kèrdèn*, اقدام *èqdam kèrdèn*; — solliciter au mal, اغوا كردن *èghva kèrdèn*; — donner envie, بميل آوردن *bè-mèil àvourdèn*, تشويق كردن *tèchviq kèrdèn*; — être tenté, اغوا شدن *èghva choudèn*; — être tenté, avoir envie, دل خواستن *dèl khas-tèn*, هوس داشتن *hèvès dachtèn*, ميل داشتن *mèil dachtèn*, آرزو داشتن *àrzou dachtèn*.

TENTURE, s. f. étoffe qui couvre les murs, قماش ديوار *goumaché divar*.

, s. f. séance, durée d'une assemblée, هَنگَامِ انْعقاد *hèngamé èn'èqadé mèdjilès*, pr. t. *hèngami èn'i-li mèdjilès*, a. مَدَت قِيَامِ مَاجِلِس *mouddèté qiyamé ljlès*, pr. t. *muddèti qiyami mèdjilès*; — tenue d'une sonne, maintien, a. وَضْع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, تَرَز *tèrz*, t. *tarz*, هَيْئَت *hèi'èt*; — manière d'être vêtu; — une belle tenue, خُوب رَخْتِي پُوشِيدَه است *khoubhti pouchidè èst*, pr. t. *khob-rakhti pouchidè-èst*; — n'a pas de tenue, variable, بِي قَرَار *bi qèrar*.

è, adj., بَارِيك *barik*, نَازِك *nazèk*, a. رَقِيق *rèqiq*, pr. t. *iq*.

é, s. f., نَازِكِي *nazèki*, بَارِيكِي *bariki*, a. رَقَّت *rèq-* pr. t. *riqqat*.

INTHINE, s. f., صَمَغ خَارْخَسَك *sèmghé kharkhècèk*, زَنْجِ خَنْجَك *sèmghé khèndjèk*, صَمَغ خَنْدَج *zèndjé ndjèk*, a. صَمَغ الْبَطْم *sèmgh-oul-boutm*, pr. t. *samgh-outm*.

NTHE, s. m. arbre à résine, خَارْخَسَك *kharkhècèk*, شَجَر الْبَطْم *dèrèkhté khèndjèk*, a. *chè-oul-boutm*.

ATION, شَكَاغْتَن پُوسْتِ دَرخت *chèkaftèné pousté 'kht*.

ERSATION, s. f., سَرْهَمْبَنْدِي *sèr-hèm-bèndi*, a. تَعَالُل *loul*, pr. t. *tè'allul*.

ERSER, v. n., سَرْهَمْبَنْدِي كَرْدَن *sèr-hèm-bèndi lèn*.

s. m., اَنْجَام *èndjam*, a. اَنْتَهَا *èntèha*, pr. t. *èntiha*, نَهْ نَهَايَت *nèhayèt*, pr. t. *nihayèt*, pl. نَهَايَات *nèhayat*, pr.

t. *nihayat*, غایت *ghayèt*, آخر *âkhèr*, pr. t. *âkhir*; — le terme de la vie, زندگانی *èndjamé zèndègani*, آخر عمر *âkhèrè 'eumr*; — échéance, سر وعده *sèrè vè'èdè*, pr. t. *sèri va'dè*, a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — en parlant d'une somme due au bout d'un terme, a. قسط *qèst*, pr. t. *qist*, pl. تقاسیط *tèqacit*; — temps, moment, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, ou *vaqit*; — avant terme, (se dit d'un enfant né avant le temps) پیش از *pich èz vèqt*; — après terme, بعد از وقتش *bè'èd èz vèqt-èch*; — terme, locution, façon de parler a. لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, pl. اصطلاحات *èstèlahat*, pr. t. *istilahat*.

TERMINAISON, s. f., a. آخر کلمه *âkhèrè kèlèmè*, pr. t. *âkhiri kèlèmè*.

TERMINER, v. a. limiter, حد گذاشتن *hèdd gouzachtèn*, تمام کردن *mèhdoud kèrdèn*; — achever, finir, تمام کردن *tèmam kèrdèn*, pr. t. *tamam kièrdèn*, بانجام صورت انجام دادن *bè-èndjam rèçanidèn*, رسانیدن *sourètè èndjam dadèn*, رسانیدن *bè-ètmem rèçanidèn*, ختم کردن *khètm kèrdèn*; — terminer le discours, تمام کردن *khètmè kèlam kèrdèn*; — se terminer, تمام شدن *tèmam choudèn*, رسیدن *bè-èndjam rècidèn*, صورت انجام پذیرفتن *sourètè èndjam pèzirouftèn*; — terminé, e, تمام شده *tèmam-choudè*, صورت *sourètè èndjam pèzirouftè*; — c'est une affaire terminée, کاریست تمام شده *karist tèmam-choudè*, pr. t. *kiajist tamam-choudè*.

TERNAIRE, adj. des 2 g., a. ثلاثی *sèlaci*.

TERNE, adj. des 2 g. qui a peu d'éclat, تیره *tirè*, تار *tar*,
بی جلا *bi djèla*.

TERNIR, v. a. rendre obscur, تیره کردن *tirè kèrdèn*, تار کردن *tar kèrdèn*, سیاه فام کردن *sièh-fam kèrdèn*; — ôter le lustre d'une chose, جلارا برداشتن *djèla-ra bèr-dachtèn*; — au fig. ternir la réputation, بدنام کردن *bèd-nam kèrdèn*; — se ternir, تیره شدن *tirè choudèn*, تار شدن *tar choudèn*; — terni, e, تیره شده *tirè-choudè*.

TERNISSURE, s. f., تیرگی *tirègui*.

TERRAGE, s. m., حق زمین *hèqqé zèmin*, a. حق الارض *hèqq-ul-èrz*, pr. t. *haqq-ul-arz*.

TERRAIN, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. ارض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضی *èrazi*; — espace, میدان *mèidan*, a. عرصه *èrsè*, pr. t. *arsa*; — gagner du terrain, پیش رفت *pich-rèft* کردن *kèrdèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*; — reconnaître le terrain, استمزاج کردن *èstèmzadz kèrdèn*.

TERRAL, s. m., a. ریح البر *rih-oul-bèrr*.

TERRASSE, s. f., d'une maison, بام *bam*, پشت بام *pouchtè bam*, پشتبام *pouchtè-bam*; — d'un jardin, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*.

TERRASSER, v. a. mettre de la terre contre un mur, بخاک *bè-khak* ریختن *èmbachtèn*, انباشتن *khak rikhtèn*.

TERRASSER, v. a. jeter de force par terre, زمین انداختن *bè-zèmin zèdèn*, *èndakhtèn*; — au fig. consterner, بشکفت انداختن *bè-chèguèft èndakh-tèn*, مهوت کردن *mèbhout kèrdèn*; — terrassé, e, con-

sterné, در شگفت ماند، *dèr chèguèft mandè*, a. مبهوت *mèbhout*; — renversé, زده شده *bè-zèmin zèdè-choudè*.

TERRASSIER, s. m., خاک کش *khak-kèch*.

TERRE, s. f., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. أرض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضی *èrazi*, تراب *tourab*; — domaine, a. ملك *moulk*; — continent, خشکی *khochki*, a. بر *bèrr*; — par mer et par terre, راه خشکی *èz rahé khochki*, a. بَرّاً و بَحرًا *bèhrèn vè bèrrèn*; — les armées de terre, a. عساکر برّیه *'èçakèré bèrriyè*, pr. t. 'açakiri *bèrriyè*; — les armées de mer, عساکر بحرّیه *'èçakèré bèhriyè*, pr. t. 'açakiri *bahriyè*; — le monde, دنیا *dounia*, pr. t. *dunia*, a. عالم *'alèm*; — toute la terre, tous les hommes, جميع مردم *djèmi'è mèrdoum*, a. کُلّ عالم *koullè 'alèm*, pr. t. *kulli 'alèm*.

TERREAU, s. m., کُوت *kout*, خاکروبه *khak-roubè*; — dans le Ghilan, چَرَم *tchèrm*.

TERRE-NOIX, s. f. plante, بلبوس *bèlbous*, a. بصل الزیر *bèsl-ouz-zir*, pr. t. *basl-èz-zir*.

TERRE-PLEIN s. m., سَدّی بخاک انباشته *sèddi bè-khak èmbachtè*.

TERRER, (SE), v. pron., زیر خاک نهان شدن *zirà khak nèhan choudèn*.

TERRESTRE, adj. des 2 g., خاکی *khaki*, a. برّی *bèrri*, ارضی *èrzi*, pr. t. *arzi*; — animaux terrestres, a. حیوانات ارضیه *hèivanaté èrziyè*, pr. t. *haivanati arziyè*; — le Paradis terrestre, باغ ارم *baghé èrèm*, a. عدن

'*edèn*, pr. t. '*adèn*; — se dit par opposition à spirituel, a. دنيوی *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*.

TERREUR, s. f., ترس شدید *tèrsé chèdid*, هراس *hèras*, a. خوف *khoouf*, pr. t. *khauf*, هول *hooul*, pr. t. *hèvl*, سهم *sèhm*.

TERREUX, EUSE, adj., بخاک آلود *khak-âloud*, به-*khak âloudè*; — goût terreux, مزهٔ خاک *mèzèyé khak*.

TERRIBLE, adj. des 2 g., هولناک *hèras-ènguiz*, هولناک *hooulnak*, pr. t. *hèvilnak*, a. هایل *hayèl*, pr. t. *haïl*, مهیب *mouhib*, pr. t. *muhib*.

TERRIBLEMENT, adv., بصورت هایل *mouhibanè*, به-*sourètè hayèlè*, a. هایل *hayèlèn*, pr. t. *haïlèn*.

TERRIEN, NE, s., دارندهٔ ملک *darèndèyé moulk*, صاحب ملک *sahèbé moulk*.

TERRIER, s. m., سوراخ در زمین *sourakh dèr zèmin*.

TERRIFIER, v. a. causer de la terreur, ترسانیدن *tèrsani-dèn*, هراسان کردن *hèraçan kèrdèn*; — terrifié, e, هراسان *hèraçan*.

TERRINE, s. f., تغار، تشارت *tèchté guèli*, تغار *tègharè*, تغار *tèghar*.

TERRITOIRE, s. m., خاک دیار *khak*, ناحیه *nahiè*, pl. نواحی *nèvahî*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالک *mèmalèk*, pr. t. *mèmalik*, بلد *bèlèd*, pl. بلدان *bouldan*; — le territoire français, خاک فرانسه *khakè fransè*.

TERRITORIAL, E, adj., a. متعلق مملکتی *mèmlèkèti*, مملکت *moutè'èllèq* به-*mèmlèkèt*.

TERROIR, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. تراب *tourab*, أرض *èrz*, pr. t. *arz*.

TERRORISME, s. m., بیدادی حکومت *bi-dadiï houkoumèt*,
a. ظلم حکومت *zoulmé houkoumèt*, pr. t. *zulmi hukiou-*
mèt, ظلم حکومتی *zulmé houkoumèti*, pr. t. *zulmi hu-*
kioumèti.

TERTRE, s. m., پشته *pouchtè*, a. تل *tèll*, pl. تلال *tèlal*.

TES, adj. pos. V. **TON**.

TESSON, s. m. V. **TÊT**.

TESTACÉ, e, adj., صدقدار *sèdèf-dar*, صدقی *sèdèfi*.

TESTAMENT, s. m., وصیت نامه *vèciyèt-namè*, a. وصیت *vèciyèt*, pr. t. *vaciyèt*, pl. وصایا *vèçaya*, pr. t. *vaçaya*;
faire un testament, وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTAMENTAIRE, adj. des 2 g., مندرج در وصیت نامه *moun-*
dèrèdjé dèr vèciyèt-namè.

TESTATEUR, TRICE, s., وعیت کننده *vèciyèt-kounèndè*.

TESTER, v. n., وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTICULE, s. m., خایه *khayè*, a. خصیة *khècièt*, pr. t. *khi-*
cièt, pl. خصی *khouça*.

TESTIMONIAL, e, adj., گواهی دهنده *guèvahi-dèhèndè*.

TÊT, s. m., tesson, شکسته کوزه *tèkèyé kouzèyé chèkèstè*.

TÉTANOS, s. m., گزاز *gouzaz*, رنج اعضا *touroundjé è'èza*,
pr. t. *turundji a'za*.

TÊTARD, s. m., بچه غوک *ghouk-bètchè*, بچه وزی *bètchèyé*
vèzèq.

TÊTE, s. f., سر *sèr*, کله *kèllè*, a. رأس *rè's*, pr. t. *ra's*, pl.
رؤس *rou'ous*; — couper la tête, سر بریدن *sèr bouridèn*,
سر از تن جدا کردن *sèr èz tèn djèda kèrdèn*; — au fig.
درد سر آوردن, rompre la tête, casser la tête, importuner, *dèrdé sèr àvourdèn*; — tête, esprit, entendement, هوش

houch, a. عقل 'èql, pr. t. 'aql; — perdre la tête, گنج شدن *guidj choudèn*; — relever la tête, se révolter, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*; — tenir tête à quelqu'un, lui résister, مقاومت کردن *mouqavèrèt kèrdèn*; — au fig. le premier, a. اول *òvèl*.

TÊTE À TÊTE, adv. seul à seul, en particulier, a. در خلوت *dèr khèlvèt*, pr. t. *dèr khalvèt*.

TÊTE-À-TÊTE, s. m. entretien de deux personnes, a. خلوت *khèlvèt*, pr. t. *khalvèt*, اختلا *èkhtèla*, pr. t. *ikhtila*.

TÊTER, v. a., شیر خوردن *chir khourdèn*; — donner à téter, شیر دادن *chir dadèn*.

TÊTIÈRE, s. f., کلتی دهنه *kèllèguii dèhènè*.

TÊTN, s. m., سرپستان لولّه *loulèyé pèstan*, سرپستان *sèrè pèstan*.

TÊTINE, s. f. mamelle, pis, V. MAMELLE.

TÊTON, s. m., پستان *pèstan*, a. ثدی *sèdi*, pl. ائدی *èsdi*.

TÉTRAÈDRE, s. m., چهار زاویه *chèklè tchèhar zaviyè*.

TÉTRAGONE adj. des 2 g., چهار گوشه *tchèhar-gouchèyi*.

TETTE, s. f., bout de la mamelle des animaux, سرپستان حیوانات *sèrè pèstané hèivanat*.

TÊTU, E, adj., لاجوج *lèdjoudj*, معاند *mou'ânèd*, pr. t. *mou'ânid*.

TEXTE, s. m., a. متن *mètn*, pl. متون *moutoun*, نص *nèss*, pr. t. *nass*; — le texte d'un livre, a. متن کتاب *mètnè kètab*, pr. t. *mètni kitab*, نسخه *nouskhè*.

TEXTILE, adj. des 2 g., تابش پذیر *tabidèni*, تابش پذیر *tab-èch-pèzir*.

TEXTUEL, LE, adj., a. متنی *mètni*, نصی *nèssi*, pr. t. *nassi*.

TEXTUELLEMENT, adv., a. مطابق متن *moutabèqé mètèn*, pr. t. *moutabiqi mètèn*, لفظاً بلفظ *lèfzèn bè-lèfz*, pr. t. *lafzèn bè-lafz*.

TEXTURE, s. f. action de tisser, بافتگی *baftègui*, a. نسج *nèsdj*, انتساج *èntècadj*, pr. t. *intiçadj*; — au fig. liaison des différentes parties d'un poème, d'un ouvrage d'esprit, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, كلمات ربط *rèbté kèlèmat*, pr. t. *rabti kèlèmat*.

THAUMATURGE, s. m., a. صاحب کرامت *sahèbé kèramèt*.

THÉ, s. m., چای *tchaï*; — prendre du thé, چای خوردن *tchaï khourdèn*.

THÉÂTRAL, e, adj., مخصوص تماشا خانه *mèkhsoucè tè-macha-khanè*.

THÉÂTRE, s. m., تماشا خانه *tèmacha-khanè*, تیاترو *tèmacha-gah*, تیاترو *tiatro*; — au fig. théâtre de la guerre, میدان جنگ *mèidané djèng*, میدان محاربه *mèidané mouharèbè*, pr. t. *mèidani mouharèbè*.

THÉIÈRE, s. f., قوری *gouri*.

THÉBAÏDE, s. f. province d'Egypte, a. صعيد مصر *sè'idé mèsr*, pr. t. *sa'idi misr*.

THÉISME, s. m., اعتقاد بخدا و بس *è'ètèqadé bè-khoudu ou-bès*.

THÉISTE, s. m., معتقد بخدا و بس *mou'oulèqèdè bè-khouda ou-bès*.

THÈME, s. m. ce qu'on se propose de démontrer ou de traiter, sujet, a. مطلب *mèllèb*, pr. t. *matlèb*, مساله *mès'èlè*, کلام موضوع *kèlamé moouzou'*, pr. t. *kèlami*.

mèvzou'; — texte qu'on donne aux écoliers pour le traduire dans une autre langue, درس ترجمه *dèrsé tèrdjoumè*.

THÉOCRATIE, s. a. سلطنة من جانب الله *sèltènèté mèn dja-nèb-oullah*, pr. t. *saltanat mîn djanib-ullah*.

THÉOCRATIQUE, a. متعلق بسلطنة من جانب الله *mou-tè'èllèq bè-sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *mutè'al-liq bè-saltanèti mîn djanib-ullah*.

THÉODICÉE, s. f. عدالت خدائي *'èdalèté khoudayi*, a. عدالت الله *'èdalèt-oullah*, pr. t. *'adalèt-ullah*.

THÉOLOGAL, s. m., a. مدرّس العلم الهى *moudèrrès-oul-'èlmé èlahi*, pr. t. *mudèrris-èl-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIE, s. f., a. علم الهى *'èlmé èlahi*, pr. t. *'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, s. m., a. اهل علم الهى *èhlé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èhli 'ilmi ilahi*, ارباب علم الهى *èrbabé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èrbabi 'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم الهى *moutè'èl-lèq bè-'èlmé èlahi*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUEMENT, adv. از روی قاعده علم الهى *èz rouf qa'èdèyé 'èlmé èlahi*.

THÉORÈME, s. m., a. قضيه *qèziè*, pr. t. *qaziè*, pl. قصايا *qè-zaya*, pr. t. *qazaya*.

THÉORICIEN, s. m., a. ارباب علم نظرى *èrbabé 'èlmé nèzèri*, pr. t. *èrbabi 'ilmi nazari*.

THÉORIE, s. f., a. علم نظرى *'èlmé nèzèri*, pr. t. *'ilmi nazari*; — art militaire, principes de la tactique des manœuvres, علم صغوف اراتى *'èlmé soufouf-àrayi*, تعليم سپاه *'èlmé tè'èlimé sèpah*, pr. t. *'ilmi ta'limi si-*

pah, a. اصل تعلیم عساکر *ouçoulé tè'èlimé 'èçakèr*, pr. t. *ouçouli ta'limi 'açakir*.

THÉORIQUE, adj. des 2 g., a. نظری *nèzèri*, pr. t. *nazari*.

THÉORIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ علم نظری *èz roui qa'èdèyé 'èlmé nèzèri*.

THÉRAPEUTIQUE, s. f., a. علم معالجه *'èlmé mou'âlédjè*, pr. t. *'ilmi mou'âlédjè*.

THÉRIACAL, e, adj., ترياك آلود *triak-âloud*.

THÉRIAQUE, s. f., ترياق *triak*, a. ترياق *triaq*, pr. t. *tèriaq*.

THERMAL, e, adj. eau thermale, آب گرم معدنی *âbé guèrmé mè'èdèni*.

THERMANIQUE, adj., گرم کننده *guèrm-kounèndè*, a. مسخن *mouçekhhkhèn*, pr. t. *mouçakhhkhin*.

THERMES, s. m., pl. گرمابه ها *guèrm-abèha*, a. حمامات *hèmmamat*.

THERMOMÈTRE, s. m., درجۀ هوا *dèrèdjèyé hèva*.

THÉSAURISER, v. n., پیرل جمع کردن *poul djèm' kèrdèn*, پیرل اندوختن *poul èndoukhtèn*.

THÈSE, s. f., a. مطلب *mètlèb*, pr. t. *matlab*, pl. مطالب *mètalèb*, pr. t. *mètalib*, مسئله *mès'èlè*, pl. مسائل *mèçayèl*, pr. t. *mèçaïl*.

THÉURGIE, s. f., پری خوانی *pèri-khani*, افسونگری *èfsoun-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihr*.

THORACHIQUE, adj. des 2 g., سودمند سینه *soudmèndé sinè*.

THORAX, s. m., سینه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*, pl. صدور *soudour*.

THROMBUS, s. m., ورم در مکتل فصد *vèrèm dèr mèhèllé fèsd*.

HUYA, s. m., a. شجر الحيات *chédjèr-oul-hèyat*.

HYM, s. m., اوشه *ouchè*, a. سعتر *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

IARE, s. f., افسر *èfsèr*, ديهيم *dèihim*, تاج *tadj*, a. اكلیل *èklil*, pr. t. *iklil*.

IBIA, s. m., استخوان ساق پا *èstoukhané saqé pa*.

IBIAL, e, adj., با استخوان ساق پا *moutè'èllèq bè-èstoukhané saqé pa*.

IC, s. m. mouvement convulsif d'un membre, حرکت بی اختیاری عضو *hèrèkètè bi èkhtiarü 'ouzv*; — habitude mauvaise, عادت بدی *'àdètè bèdi*.

IÈDE, adj. des 2 g., نیم گرم *nim-guèrm*; — eau tiède, آب نیم گرم *àbè nim-guèrm*; — au fig. qui manque d'ardeur, سست *soust*, شل *choul*, a. فاطر *fatèr*, pr. t. *fatir*.

IÈDEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

IÈDEUR, s. f., نیم گرمی *nim-guèrmi*; — au fig. بسستی *sousti*, a. فتور *foutour*.

IÉDIE, v. n., نیم گرم شدن *nim-guèrm choudèn*; — tiédi, e, نیم گرم شده *nim-guèrm choudè*.

EN, NE, pron. possessif relatif, le tien, la tienne, مال تو *malé tou*.

ERCE, s. f. terme de mathém., شصت يك ثانيه *chèst-yèk-saniè*.

ERCELET, s. m., نرينه مرغان شکاری *nèrinèyé mourghané chèkari*.

ERCEMENT, s. m., افزایش ثلث قیمت بر قیمت معین *èfzayèché soulsé qèimèt bèr qèimàtè mou'èiyèn*.

TIERCER, v. n., افزودن *soulat* ثلاث قيمت بر قيمت معين *qèimèt hèr qèimètè mou'èiyèn èfzoudèn*.

TIERS, s. m., يك سه *sè-yèk*, a. ثلاث *souls*; — personne qui sert d'intermédiaire entre deux autres, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*; — le tiers et le quart, toutes sortes de personnes et de choses, a. عمر و زيد *'èmr-ou-zèid*, pr. t. *'amr-u-zèid*.

TIERS, **TIERCE**, adj., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*.

TIGE, s. f., درخت تنه *tènèyé dèrèkht*, a. بدن انشاجر *bè-dèn-ouch-chèdjèr*; — en parlant des plantes on emploie le mot arabe, ساق *saq*; — l'arbre, la plante elle-même, درخت *dèrèkht*, a. شجر *chèdjèr*, pl. اشجار *èchdjar*.

TIGRE, **TIGRESSE**, s., پلنگ *pèlèng*, a. نمر *nèmèr*.

TIGRE, grand fleuve d'Asie, a. دجله *dèdjilè*.

TIGRÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, خانخل *khal-khal*.

TILLAC, s. m. terme de marine, بالخانه کشتی *bala-kha-nèyé kèchti*.

TILLE, s. f., رشته زیرفون *rèchtèyé zirfoun*.

TILLER, **THILLER**, v. a., شاهدانرا از هم وا کردن *chahda-nè-ra èz hèm va kèrdèn*.

TILLEUL, s. m., la fleur, زیرفون *zirfoun*, زیرقون *zirqoun*; — l'arbre, درخت زیرفون *dèrèkhtè zirfoun*.

TIMBALE, s. f. tambour à l'usage de la cavalerie, نقاره *nègarè*, a. کوس *kous*, دبداب *dèbdab*; — gobelet, a. کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

TIMBALIER, s. m., زن نقاره *nègarè-zèn*.

TIMBRE, s. m. sorte de cloche sur la quelle frappe un marteau, زنگ *zèng*; — le timbre d'une horloge, زنگ صدای *zèngué sa'èt*; — le son même du timbre, زنگ مهر *sèdai zèng*; — marque, نشان مهر *nèchan, meuhr*, مهر کاغذ پست *meuhré kaghèzé post*, تمبر *timbr*.

TIMBRER, v. a., مهر زدن *meuhr zèdèn*; — timbré, e, مهر زده *meuhr-zèdè*; — timbré, (terme familier) atteint de folie, دیوانه *divanè*.

TIMBREUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

TIMIDE, adj. des 2 g. qui manque de hardiesse, شرمدار *chèrm-dar*, شرمند *chèrmèndè*, a. محجوب *mèhdjoub*, pr. t. *mahdjoub*; — craintif, واهمه ناک *vahèmènak*, ترسند *tèrsèndè*, غریل *ghèrdèl*, ترسا *tèrsa*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*, vulg. جبون *djèboun*, خایف *khayèf*, pr. t. *khaïf*.

TIMIDEMENT, adv., محجوبانه *bè-chèrmèndègui*, شرمندگی *mèhdjoubanè*, a. بالکیا *bèl-hèya*, pr. t. *bil-haya*.

TIMIDITÉ, شرمساری *chèrmèndègui*, شرم *chèrm*, شرمساری *chèrm-sari*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*.

TIMON, s. m., مالبند *mal-bènd*; — terme de marine, barre du gouvernail, کشتی دستة سکان *dèstèyé soukkanè* *kèchti*.

TIMONIER, s. m., مباشر سکان کشتی *moubachèré soukkanè* *kèchti*; — se dit aussi des chevaux d'attelage, اسب کالسکه *èspé guèrdounè*, اسب کالسکه *èspé kalèskè*.

TIMORÉ, e, adj., خدا ترس *khouda-tèrs*, a. اهل تقوی *èhlé* *tèqva*, pr. t. *èhli taqva*.

TINE, s. f., رايه چوبين *ravièyé tchoubîn*.

TINETTE, s. f., تغار چوبين *tègharé tchoubîn*.

TINTAMARRE, s. m., هنگامه *hèngamè*, غلغله *ghoulghoulè*,
a. ولونه *velvèlè*.

TINTEMENT, s. m. son des cloches, صدای ناقوس *sèdai na-*
gous; — tintement d'oreille, شنیدن گوش *tènidènt*
gouch, a. طنين الاذن *tènîn-oul-ouzn*.

TINTER, v. a., آهسته ناقوس زدن *âhestè naqous zèdèn*; —
v. n. en parlant de l'oreille, V. TINTEMENT, dans sa
deuxième acception.

TINTOUIN, s. m. bourdonnement dans les oreilles V. TIN-
TEMENT; — au fig. inquiétude, تشويش قلب *tèchvoiché*
qèlb, a. اضطراب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TIQUE, s. f., parasite des chiens, کنه *kènè*, a. نارد *narèd*,
pr. t. *narid*, قراد *qèrad*, pr. t. *qirad*, pl. قران *qèrdan*,
pr. t. *qirdan*.

TIQUER, v. n. avoir un tic, V. TIC.

TIQUETÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, a. منقط *mounèqqèt*, pr.
t. *mounaqqat*.

TIR, s. m., تير اندازی *tir-èndazi*, a. رمی *rèmi*.

TIRADE, s. f., a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, pl. قطعات *qèt'ât*,
pr. t. *qit'ât*.

TIRAGE, s. m., کشیدن *kèchidèn*, a. جر *djèrr*, pr. t.
djirr.

TIRAILLEMENT, s. m. action de tirailler, V. TIRAILLER; —
tiraillage d'entraille, پیچ شکم *pitché chèkèm*; —
d'esprit, سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تذبذب عقل *tèzèb-*
zoubé 'èql, pr. t. *tèzèbzubi 'aql*; — se dit de l'absence

d'accord dans les affaires, کشاکش *kècha-kèch*, و کش مکش *kèch-ou-mèkèch*.

TIRAILLER, v. a., این طرف و آن طرف کشیدن *in tèrèf-ou-ân tèrèf kèchidèn*; — v. n. tirer des coups de fusil sans ordre et sans résultat, بی‌هوده تیر انداختن *bi-houdè tir èndakhtèn*.

TIRAILLERIE, s. f., تیر اندازی بی‌هوده *tir-èndazii bi-houdè*.

TIRAILLEUR, s. m. qui tire sans résultat, (peu usité dans ce sens) تفنگ انداز بی‌هوده *toufèng-èndazé bi-houdè*; — soldat détaché en avant de l'armée pour tirer isolément, تفنگچی پیش رو لشکر *toufèngtchiü pich-rové lèchkèr*.

TIRANT, s. m. cordon de bourse, کیسه بند *bèndé kicè*; — de soulier, بند کفش *bèndé kèfch*; — de botte, دستک *dèstèké tchèkmè*.

TIRASSE, s. f., دام *dam*.

TIRASSER, v. a., با دام صید مرغ کردن *ba dam sèidé mourgh kèrdèn*.

TIRE, s. f. voler à tire d'aile, یک سر پریدن *yèk sèr pè-ridèn*.

TIRE-BALLE, s. m. terme de chirurgie, کلبتین جراحی *kèlbètèiné djèrrahi*; — instrument pour tirer la balle d'un fusil, گلوله کش *gouloulè-kèch*.

TIRE-BOTTE, s. m., چکمه کن *tchèkmè-kèn*, چکمه کش *tchèk-mè-kèch*.

TIRE-BOUCHON, s. m., پیچ بطری *pitché boutri*.

TIRE-BOURRE, s. m., پیچ سر سنبه *pitché sèré soubè*.

TIRE-LIGNE, s. m., آلت خط کشی *àlètè khètt-kèchi*.

TIRE-LIRE, s. m., قلك *goulèk*.

TIRER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, جر کردن *djèrr kèrdèn*; — au fig. tirer le diable par la queue, به تنگی گذران *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*, عسرت خرجی کردن *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*; — tirer au clair, en parlant d'une affaire, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, تہقیق کردن *tèhqi q kèrdèn*, pr. t. *tahqi q kièrdèn*; — en parlant de vin ou de toute autre boisson, صاف کردن *saf kèrdèn*; — tirer d'embarras, خلاص کردن *khèlas kèrdèn*, pr. t. *khilas kièrdèn*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*, pr. t. *èntiqam kèchidèn*; — retirer d'un endroit, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, در آوردن *dèr àvourdèn*; — tirer une traite, une lettre de change, برات کشیدن *bèrat kèchidèn*; — tirer le canon, توپ انداختن *toup èndakhtèn*; — tirer des coups de fusil, تفنگ انداختن *toufèng èndakhtèn*; — se tirer d'affaire, se tirer d'embarras, خلاص شدن *khèlas choudèn*, pr. t. *khilas choudèn*; — tiré, e, کشیده *kèchidè-choudè*, کشیده *kèchidè*.

TIRET, s. m., بند کاغذ *bèndé kaghèz*; — trait d'union, خط وصل *khètté vèsl*, a. خط الوصل *khètt-oul-vèsl*, pr. t. *khatt-ul-vasl*.

TIREUR, s. m., تفنگ انداز *toufèng-èndaz*; — qui tire une traite, کشنده برات *kèchèndèyè bèrat*; — tireur d'or, p. t. سیم کش *sim-kèch*, صرمد کش *sèrmè-kèch*.

TIROIR, s. m., خانه کش *khanè-kèch*.

TISANE, s. f., جوشنده *djouchèndè*.

S. M., سوخته نیم هیزم تکه *tèkèyé hizoumé nim-ikhtè*.

SER, V. II, آتش را بهم زدن *âtèch-ra bè-hèm zèdèn*.

SIER, S. M., آتشکش *âtèch-kèch*.

SE, S. M., بافتگی *baftègui*.

S, V. a., بافتن *baftèn*, جولاهی کردن *djoulahi kèrdèn*, بافته نسج کر *nèsdj kèrdèn*; — tissé, e, بافته *baftè*, بافته شد *baftè-choudè*.

SAND, S. M., شرباب *chè'èr-baf*, جولاه *djoulah*, بافنده *fèndè*.

LANDERIE, S. f., شربافی *chè'èr-bafi*, جولاهی *djoulahi*, نساجه *nèssadjèt*.

S. M., بافته *baftè*, a. نسج *nècidj*.

RE, S. f., بافتگی *baftègui*, بافت *baft*, a. نسج *nèsdj*; en parlant de la tissure, des développements, d'un cours, a. ربط *rèbt*, رابطه *rabètè*, انتساق *èntèsaq*, pr. *èntiçaq*.

MALE, S. M. plante, شبرم *chèbrèm*, dans le dialecte Chiraz: گاو بنطونک *gav-bèntounèk*, a. يتوع *yètou'*, t. *yatou'*, pl. يتوعات *yètou'ât*.

LANT, E, adj., جهنده *djèhèndè*, a. هياج *hèiyadj*.

LATION, S. f., a. هيجان *hèyèdjan*.

LER, V. a. chatouiller V. CHATOUILLER; — V. n. متهمز کردن *mutèhèzzèz boudèn*.

S, S. M. titre d'un livre, بر نامه *bèr namè*, سر نوشت *ser-nèvècht*, pr. t. *sèr-nivicht*, a. عنوان *'ounvan*, عنوان *'ounvanè kètab*, pr. t. *'unvani kitab*; — qualité,

nom de dignité, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*; — acte qui établit un droit, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*, حجت *heudjdjèt*, pl. حجج *houdjdjdj*; — à titre de . . . adv., باسم *bè-èsm*, pr. t. *bè-ism*, بسز اواری *bè-'ounvan*; — à juste titre, à bon titre, بسز اواری *bè-sèzavari*, باستحقاق *bè-èstèhqaq*.

TITRE, v. a., لقب دادن *lèqèb dadèn*, ملقب کردن *moulèq-qèb kèrdèn*; — titré, e, a. ملقب *moulèqqèb*, pr. t. *mou-laqqab*, صاحب لقب *sahèbè lèqèb*, pr. t. *sahibi laqab*.

TITUBATION, s. f., چیدگی *tchèmidègui*, a. ارتجاج *èrtè-djadj*, pr. t. *irtidjadj*.

TITULAIRE, adj. des 2 g., دارنده منصب *darèndèyé mèn-sèb*, صاحب منصب *sahèb-mènsèb*.

TOSIN, s. m., ناقوس مصیبت *naqoucé moucibèt*.

TOI, pron. person. de la 2me personne, V. Tu.

TOILE, s. f. toile de lin, پازچه کتان *partchèyé kètan*; — toile de coton, چلواری *tchèlvàri*; — toile grossière, کرباس *kèrbas*; — toile écrue, کتان ناشور *kètané nachour*; — toile cirée, a. مشمع *mouchèmmè'*, pr. t. *muchèmma'*; — toile, rideau qui cache la scène dans un théâtre, پرده *pèrdè*; — toile d'araignée, تار عنکبوت *taré ènkèbout*.

TOILERIES, s. f. pl. marchandises de toile, متعه بزازی *èmtè'èyé bèzzazi*.

TOILETTE, s. f. tout ce qui sert à une femme pour se parer, اسباب تزئین زنان *èsbabè tèzyiné zènan*.

TOILIER, IÈRE, celui qui vend la toile, a. بزاز *bèzzaz*; —

celui qui fabrique la toile, بافندهٔ قماش بزازی *bafèn-dèyé qoumaché bèzzazi*, a. نساچ البز *nèssadj-oul-bèz*, قماش *qoummach*.

TOISE, s. f., گز *guèz*, a. ذراع *zèra'*, vulg. *zèr'*, pr. t. *zira'*, pl. اذرع *èzrè'*, pr. t. *èzra'*.

TOISER, v. a., گز کردن *guèz kèrdèn*, ذراع کردن *zèra' kèrdèn*, vulg. *zèr' kèrdèn*.

TOISEUR, s. m., گز کنند *guèz-kounèndè*.

TOISON, s. f., laine d'un mouton, پوشم گوسفند *pèchmé gousfènd*.

TOIT, s. m., پوش خانه *pouché khanè*, بام خانه *bamé khanè*, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*.

TÔLE, s. f., صکیف آهنی *sè-hifèyé àhèni*, تختۀ آهنی *tèkhtèyé àhèni*.

TOLÉRABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-àvourdèni*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhammul-kèrdèni*, a. قابل تحمل *qabèlè tèhèmmoul*, pr. t. *qabili tèhammul*, ممکن التحمل *moumkèn-out-tèhèmmul*, pr. t. *mumkîn-ut-tèhammul*.

TOLÉRABLEMENT, adv., بقدریکه طاقت توان آورد *bè-qèdri-ké taqèt tèvan àvourd*, بقدر امکان تحمل *bè-qèdré èmkané tèhèmmoul*.

TOLÉRANCE, s. f., a. تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*, مساحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamèha*, اغماص *èghmaz*, pr. t. *ighmaz*, مساحله *mouçahèlè*.

TOLÉRANT, m., adj., تحمل کننده *tèhèmmoul-kounèndè*, با تحمل *ba tèhèmmoul*, a. متحمل *moutèhèmmèl*, pr. t. *mutèhammil*, مسامح *mouçamèh*,

- pr. t. *muçamih*, مساحل *mouçahèl*, pr. t. *muçahil*.
- TOLÉRANTISME, s. m., رخصت باجراى اديان مختلفه *roukh-sèté bè-èdjraï èdiané moukhtèlèfè*, pr. t. *roukhsati bè-idjraï èdiani mukhtalifè*.
- TOLÉRER, v. a., روا داشتن *rèva dachten*, سامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*, اغماص کردن *èghmaz kèrdèn*, pr. t. *ighmaz kièrdèn*.
- TOMATE, s. f., فرنگى بادناجان *badèndjané frèngui*.
- TOMBE, s. f., حجر القبر *sènguè rouï qèbr*, ا. حجر القبر *hèdjèr-oul-qèbr*, pr. t. *hadjèr-ul-qabr*.
- TOMBEAU, s. m., قبر گور *gour*, فرجامگاه *fèrdjam-gah*, ا. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبر *qoubour*, توبه *tourbè*, pl. ترب *tourèb*, pr. t. *tourab*; — au fig. la mort, مرگ *mèrg*, ا. ممات *mèmat*, موت *moout*, pr. t. *mèvt*.
- TOMBÉE, s. f., à la tombée de la nuit, ا. طرف عصر *tè-rèfé 'èsr*.
- TOMBELIER, s. m., خاکروبه کش با عراده *khak-roubè-kèché ba 'èrradè*.
- TOMBER, v. n., زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*; — tomber en ruines, خراب شدن *khèrab choudèn*, مounhèdèm choudèn; — tomber malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — au fig. tomber d'accord, متفق الرأى شدن *mouttèfèq-our-rè'i choudèn*, يك قول شدن *yèk-qooul choudèn*; — déchoir, از اعتبار افتادن *èz è'tèbar ouftadèn*, pr. t. *èz i'tibar uftadèn*; — en parlant de la neige ou de la pluie qui tombe, باریدن *baridèn*; — tomber dans la misère, dans la pauvreté, بى نوا شدن

bi nèva choudèn; — tomber aux pieds de quelqu'un, *bè-paï kèci ouftadèn*; — tomber sur l'ennemi, *houdjoum kèrdèn*; — faire tomber, *zèmin èndakhtèn*, *بزمین انداختن*; *bè-zèmin èfkèndèn*; — tombé, e, *ouftadè*, *افتاده*, a. *mèsgout* مسقوط.

TOMBEREAU, s. m., *èrradèyé khak-roubè-kèchi* عراده خاکروبه کشی.

TOME, s. m. volume, a. *djèld*, pr. t. *djild*, pl. *جلود djouloud*.

TON, adj. possessif, m. — fém. ta, pl. tes., se rend par un kesré (voyelle) à la fin du mot qui précède cet adjectif, exemple: ton livre, *kètabé tou*, pr. t. *kitabî tou*, ton père, *pèdèré tou*, pr. t. *pèdèrî tou*; — lorsque le substantif est terminé par un ' (éléf) le kesré est changé en ی (ya); lorsqu'il est terminé par un * (hè) le kesré est représenté par un * (éléf hèmzè) exemple: ta maison, *khanèyé tou*, pr. t. *khanèî tou*, ton palais, *sèraî tou*.

TON, s. m., *pèrdèyé avaz*, *پردہ* *pèrdè*; — la voix elle-même, *avaz*, a. *soout*, pr. t. *savt*; — manière de parler, a. *tèrzé kèlam*, pr. t. *tèrzi kèlam*, *vèz'é kèlam*, pr. t. *vaz'i kèlam*; — manière, procédé, a. *toour*, pr. t. *tavr*, pl. *atvar*, pr. t. *atvar*; — mauvais ton, *ètvaré béd*, a. *ètvaré qèbihè*, pr. t. *atvari qabiha*; — en terme de médecine, degré de force, a. *qouvèt* قوت.

TONDEUR, RUSE, s., پشم چین *pèchm-tchin*, a. جزاز *djèz-zaz*, pr. t. *djazzaz*.

TONDRE, v. a., پشم بریدن *pèchm tchidèn*, پشم چیدن *pèchm bouridèn*; — tondu, e, پشم بر چیده *pèchm bër tchidè*, a. ماجزوز *mèdjzouz*.

TONIQUE, adj. et s., قوت بخش *qouvvet-bèkhch*, a. مقوتی *mouqèvvi*, pr. t. *mouqavvi*, pl. مقوتیات *mouqèvviyat*, pr. t. *mouqavviyat*.

TONNAGE, s. m., گنجایش کشتی *goundjayèché kèchti*.

TONNANT, e, adj., غرنده *ghourèndè*, غریوان *ghèriwan*, a. راعد *ra'èd*, pr. t. *ra'id*.

TONNE, s. f., پیپ بزرگی *pipé bouzourg*.

TONNEAU, s. m., چلیک *tchèlik*, پیپ *pip*; — un tonneau de vin, يك پیپ شراب *yèk pipé chérab*.

TONNELER, v. a., دام صید کردن *ba dam sèid kèrdèn*.

TONNELEUR, s. m., دام انداز *dam-èndaz*.

TONNELIER, s. m., چلیکساز *tchèlik-saz*, ساز *pip-saz*.

TONNELLERIE, s. f., پیپ سازی *pip-sazi*; — lieu où l'on fabrique les tonneaux, کارخانهٔ پیپ سازی *kar-kha-nèyé pip-sazi*.

TONNER, v. n., غریدن *sèda kèrdènè toundèr*, صدا کردن *tèndèr*, رعد *ghouridènè r'è'd*.

TONNERRE, s. m., تندر *toundèr* ou *toundour*, a. رعد *r'è'd*, pr. t. *ra'd*, pl. رعود *rou'oud*; — l'endroit d'une arme à feu où l'on met la poudre, خزینه *khezine*, pr. t. *kha-zinè*; — la foudre, a. صاعقه *sa'èqè*, pr. t. *sa'iga*.

TONSURE, s. f., سر موی سر *tèraché mouï sèr*.

TONSurer, v. a., سر تراشیدن *mouï sèr tèrachidèn*.

TONTE, s. f., action de tondre les moutons, بریدن پشم *bouridèné pèchmé gousfèndan*, a. جزا *djèz-zèt*; — faire la tonte, بریدن پشم گوسفندان *bouridèné pèchmé gousfèndan*; — la tonte, époque où l'on tond les troupeaux, موسم بریدن پشم گوسفندان *mooucèmé bouridèné pèchmé gousfèndan*; — laine qu'on tire de la tonte, پشم *pèchm*, a. جزا *djèzazèt*.

TONTURE, s. f., تراشه ماهوت *tèrachèyé mahout*.

TOPAZE, s. f., a. زبرجد *zèbèrdjèd*.

TOPE, v. n., (familier) consentir, گد ویدن *guèrèvidèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*.

TOPINAMBOUR, s. m., سيب زمينى ايرانى *sib-zèminiü irani*.

TOPIQUE, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

TOPOGRAPHIE, s. f., وصف چگونگی مکان *vèsfé tchè-gounèguü mèkan*, a. وصف احوال مکان *vèsfé èhvalé mèkan*, pr. t. *vasfi ahvali mèkian*, وصف الامكنه *vèsf-oul-èm-kènè*, pr. t. *vasf-ul-èmkine*.

TOPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بوصف چگونگی مکان *moutè'èllèq bè-vèsfé tchè-gounèguü mèkan*.

TOQUE, s. f., طاقى *taqi*.

TOQUÉ, adj., سفید *sèfih*.

TORCHE, s. f., a. مشعل *mèch'èl*, مشعل *mèch'èlè*, pr. t. *mèch'alè*, pl. مشاعل *mècha'èl*, pr. t. *mècha'il*.

TORCHE-NEZ, s. m. terme de manège, corde qui serre le nez du cheval, لواشه *lèvachè*.

TORCHER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

TORCHÈRE, s. f., شمعدان ادبار *chèm'è-dané èdbar*.

TORCHIS, s. m., کاهگل *kah-guèl*, a. سياه *sia'*.

TORCHON, s. m., دستمال آشپزی *dèst-malé âch-pèzi*.

TORDAGE, s. m., تابندگی *tabèndègui*.

TORDEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*.

TORDRE, v. a., تاب دادن *tab dadèn*, شکنج دادن *chèkèndj dadèn*, تابیدن *tabidèn*, پیچ دادن *pitch dadèn*; — tordu, e, تاب خورده *tabidè-choudè*, *tab-khourdè*, تابیده *tabidè*.

TORMENTILLE, s. f. plante, هفت برگه *hèft-bèrguè*.

TORON, s. m., لای ریسمان *lāi risman*.

TORPEUR, s. f., بی حسی *bi hèssi*, کرخت *kèrèkht*, کرخ *kèrèkh*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*.

TORPILLE, s. f., a. عاد *rè'âd*, pr. t. *ra'âd*.

TORRÉFACTION, s. f. action de torréfier, V. TORRÉFIER.

TORRÉFIER, v. a., بو دادن *bou dadèn*; — torréfié, e, بو داده *bou-dadè*.

TORRENT, s. m., سیلاب *sèil-âb*, a. سیل *sèil*, pl. سیول *souyoul*.

TORRIDE, adj. des 2 g. zone torride, a. منطقه حاره *mèn-tèqèyé harrè*, pr. t. *mîntaqāi harrè*.

TORS, e, adj., تنجیده *tèndjidè*, تاب پیچیده *pitchidè*, تاب خورده *tab-khourdè*, a. ملتوی *moultèvi*.

TORSER, v. a., terme d'archit., پیچ دادن *pitch dadèn*.

TORT, s. m. ce qui est contraire à la justice, نا حق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*; — il a tort, حرفش نا حق است *hèrf-èch na-hèqq-èst*, حق ندارد *hèqq nè-darèd*; — faute, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, a. تقصیر *tèqsir*, pr. t. *taq-sir*, خطا *khèta*, pr. t. *khata*; — mettre quelqu'un dans son tort, کسی را مقصر کردن *kèci-ra mouqèssèr kèrdèn*,

i. *kièci-ra mouqassar kièrdèn*; — lésion, dommage, *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, مضررت *mèzèrrèt*, t. *mazarrèt*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*; — e tort, faire du tort, ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *ir zèdèn*, متضرر کردن *moulèzèrrèr kèrdèn*; — ouver du tort, زیان کردن *zian kèrdèn*, ضرر کردن *ir kèrdèn* pr. t. *zarar kièrdèn*; — à tort, ناحق *hèqq* pr. t. *na-haqq*.

OLIS, s. m., درد کردن *dèrdé guèrdèn*; — adj. qui a ou de travers, کج کردن *kèdj-guèrdèn*.

ALAGE, s. m., پیچیدگی سخن *pitchidèguiï soukhèn*.

LEMENT, s. m., پیچش *pitchidègui*, پیچش *chèch*.

LLER, v. a., پیچیدن *pitchidèn*, پیچاندن *pitchan-*, تاب دادن *pitch dadèn*, تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *dadèn*; — tortiller les cheveux, گیسورا تاب دادن.

icou-ra tab dadèn; — au fig. v. n. chercher des subfuges, راه گریز جستن *rahé gouriz djoustèn*; — se tiller, بر خود پیچیدن *bèr khoud pitchidèn*.

ONNAIRE, adj. des 2 g., a. جبری *djèbri*; — s. urreau, میر غضب *mir-ghèzèb*, a. جلاّد *djèllad*.

IS, s. m., بهم تابیده *nèkh-ha bè-hèm tabidè*, a. مَر *mèrirè*, pl. مَراریر *mèrarir*.

U, B, adj., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. معوج *mou'èv-* *dj*, pr. t. *mou'avvadj*; — chemin tortu, راه کج *rahé dj*; — au fig. esprit tortu, کج رأی *kèdj-rè'i*, pr. t. *èdj-ra'i*.

UE, s. f., پشت لاک *lak-poucht*, سَنگِ پشت *sèng-*

poucht, کاسه پشت *kacè-poucht*, چلچله *tchèltchèlè*,
کشف *kèchèf* a. سلافا *soulahfa*, pl. سلاحف *sèlahèf*,
pr. t. *sèlahif*.

TORTUER, v. a., کردن *kèdj kèrdèn*, معوج کردن *mou'èv-
vèdj kèrdèn*; — se tortuer, کج شدن *kèdj choudèn*;
— tortué, e, کج شده *kèdj-choudè*, کج *kèdj*, a. معوج
mou'èvvèdj, pr. t. *mou'avvadj*, منحنی *mounhèni*, pr. t.
munhani.

TORTUEUSEMENT, adv., کج بطور *bè-toouré kèdj*, a. معجاً
mou'èvvèdjèn.

TORTUEUX, **EUSE**, adj., کج *kèdj*, پیچیده *pitchidè*, a. معوج
mou'èvvèdj.

TORTUOSITÉ, s. f., پیچیدگی *pitchidègui*, پیش *pi-
tchèch*, a. حیثیت *hèviyèt*, pr. t. *haviyèt*.

TORTURE, s. f., شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*,
شکنجه *èchkèndjè*; — appliquer la torture, شکنجه
کردن *chèkèndjè kèrdèn*; — être mis à la torture,
شکنجه کشیدن *chèkèndjè choudèn*, شکنجه
chèkèndjè kèchidèn.

TORTURER, v. a. faire éprouver la torture, شکنجه
کردن *chèkèndjè kèrdèn*; — tourmenter, آزار دادن
kèrdèn, آزار *azar dadèn*.

TOSTE ou **TOAST**, s. m. porter un toast à quelqu'un,
کسی خوردن *bè-sèlamètî kèci khourdèn*.

TOSTER ou **TOASTER**, v. a. porter un toast, **V. TOSTE**.

TÔT, adv., زود *zoud*, a. عاجلاً *'èdjèlètèn*, pr. t. *'idjalètèn*,
سریعاً *sèri'èn*, pr. t. *sari'èn*; — de bonne heure, زود
zoud; — bientôt, زود *zoud*, a. عنقریب *'èngqèrib*, pr. t.

'anqarib; — aussitôt que, sitôt que, همانکه *hèman-ké*, هماندمیکه *hèman-dèmi-ké*, تا *ta*; — aussitôt que j'en reçus la nouvelle, رسید خبرش بمن *hèman-ké khèbèr-èch bèn-mèn rəcìd*, تا خبرش بمن رسید *ta khèbèr-èch bèn-mèn rəcìd*.

TOTAL, s. m., همه *hèmè*, a. جمله *djoumlè*, pr. t. *djumlè*, مجموع *mèdjimou'*; — prenez le total, le tout, را همه *hèmè-ra bèn darid*, را بگیریید *hèmè-ra bèn guirid*; — le total d'une somme, a. جمع *djèm'*.

TOTAL, e, adj., درست *droust*, pr. t. *drust*, بی کم و زیاد *bi kèn-ou-ziad*, a. تمام *tèmam*, pr. t. *tamam*, تمام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. *kiamil*.

TOTALEMENT, adv., همه *hèmè*, بکلی *bè-koulli*, a. کاملاً *ka-mèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, جملاً *djoumlètèn*, مجموعاً *mèdjimou'èn*, کلیاً *koullièn*.

TOTALITÉ, s. f., همهگی *hèmègui*, a. مجموع *mèdjimou'*, کلیت *koulliye't*.

TOTON, s. m. espèce de dé à jouer,, مهره *meuhrè*.

TOUAGE, s. m. terme de marine, action de touer, V.

TOUER.

TOUAILLE, s. f., رو پاککن *rou-pak-koun*.

TOUCHANT, prép. sur, concernant, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*.

TOUCHANT, e, adj., دلسوزنده *dèl-souzèndè*, pr. t. *dil-sou-zèndè*, تاثیر دلسوز *dèl-souz*, رقت انگیز *rèqqèt-ènguiz*, دلسوزند *tè'ècir-kounèndè*, a. مؤثر القلب *mou'èssèr-oul-qèlb*, pr. t. *mu'èssir-ul-qalb*.

TOUCHE, s. f., پد-رد *pèrdè*; — les touches d'un orgue,

پرده های ارغنون *pèrdè-haï èrghènoun*; — pierre de touche, سنگ ماحک *sènguè mèhèkk, a. ماحک mèhèkk*, pr. t. *mahakk*.

TOUCHER, v. a., دست کردن *dèst zèdèn*, دست کردن *dèst soudèn*, پرواسیدن *pèrvacidèn*, برماسیدن *bèrmacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*, مس کردن *mèss kèrdèn*; — toucher de l'argent, پول گرفتن *poul guèrèftèn*, pr. t. *poul guiriftèn*; — en parlant d'un instrument, زدن *zèdèn*; — toucher de l'orgue, ارغنون زدن *èrghènoun zèdèn*; — émouvoir. برقت *bè-rèqqèt àvourdèn*, بقلب تأثیر کردن *bè-qèlb tè'ècir kèrdèn*, pr. t. *bè-qalb ta'cir kièrdèn*; — concerner, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*; — cela ne me touche en rien, این بهیچ وجه بمن دخل ندارد *in bè-hitch vèdjh bè-mèn dèkhl nè-darèd*; — être touché, متاثر شدن *moutè'èssèr choudèn*; — touché, e, دست شده *dèst-zèdè-choudè*; — touché de compassion, برقت آمده *bè-rèqqèt àmèdè*, متاثر شده *moutè'èssèr-choudè*, a. متاثر *moutè'èssèr*, pr. t. *mutè'èssir*, متاثر *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*.

TOUCHER, s. m., پرواس *pèrvas*, برماس *bèrmas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamicè*, قرة لامسه *qouvvèyé lamècè*, pr. t. *qouvvèi lamicè*.

TOUE, s. f., زرق *zoourèq*, ناوله *navè*; — action de touer, V. TOUER.

TOUER, v. a., terme de marine, کشیدن *kèchidèn*, با ريسمان کشتی کشیدن *ba risman kèchti kèchidèn*, بقرت بازو کشتی کشیدن *bè-qouvvèté bazou kèchti kèchidèn*.

TOUFFE, s. f., دسته *dèstè*, a. جثیل *djècil*; — une touffe d'herbes, یکدستۀ گیاه *yèk dèstèyé guiah*.

TOUFFER, v. a., دسته دسته کردن *dèstè-dèstè kèrdèn*; —
v. n., دسته دسته شدن *dèstè-dèstè choudèn*.

TOUFFEUR, s. f. vapeur, بخار گرما *boukharé guërma*, بخار
گرمای هوا *boukharé guërmaï hèva*.

TOUFFU, E, adj., پر شاخ و برگ *pour chakh-ou-bèrg*; —
épais, bien garni, توی عم *touï-hèm*, a. جثیل *djècil*;
— un bois touffu, جنگل پر درخت *djènguèlé pour dèrèkht*; —
barbe touffue, ریش پر موی *riché pour mouï*, ریش پر مو *riché pour mou*.

Toug ou Touc, s. m., queue de cheval au bout d'une pique,
پرچم *pèrtchèm*.

TOUJOURS, adv. de temps, همیشه *hèmichè*, همواره *hèm-varè*,
پیوسته *pèivèstè*, a. دایما *daïmèn*; — en attendant,
néanmoins, با وصف این *ba in hèmè*, با این همه *ba vèsfé in*,
a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*.

TOUPET, s. m. touffe de cheveux au sommet de la tête, کاکل
kakoul, pr. t. *kiakul*; — au fig. avoir du toupet, جسارت
djèçarèt dachtèn.

TOUPIE, s. f., باد افراہ *bad-èfrâh*, فرموک *fèrmouk*, چرخوک
tchèrkhouk, بادبهر *bad-bour*, خذروف *khèzrouf*, pr. t.
khazrouf, pl. خذاریف *khèzarif*, pr. t. *khazarif*.

TOUPILLER, v. n., چرخ خوردن *manèndé fèr-mouk tchèrk khourdən*.

TOUR, s. f., a. برج *bourdj*, pl. بروج *bouroudj*; — tour de
Babel, برج نمرود *bourdjé nèmrout*, pr. t. *bordji nèmrout*.

TOUR, s. m., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*; — le tour du soleil, آفتاب گردش *guèrdèché âftab*, pr. t. *guirdèchi âftab*; — circonférence, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*; — le tour de la ville, شهر دور *doouré chèhr*, pr. t. *dèvri chèhèr*; — tour de promenade, گردش *guèrdèch*; — trait de ruse, رنڭ بازی *rèng, bazi*, گول *goul*; — jouer un mauvais tour, رنڭی دهن بازی دادن *bazi dadèn*, رنڭی زدن *rèngui zèdèn*; — à tour de bras, بزور بازو *bè-zouré bazou*; — tour de force, زور بازی *zour-bazi*; — tour d'escamoteur, tour de gobelet, حقّه بازی *hoqqè-bazi*, pr. t. *hoqqa-bazi*; — rang successif, نوبت *nooubèt*, pr. t. *nèvbèt*, نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*; — ce n'est pas mon tour, نوبه من نیست *nooubèyé mèn nist*; — tour à tour, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبه *bè-nooubè*, pr. t. *bè-nèvbè*, a. بالمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — un tour, instrument du tourneur, چرخک *tchèrkchèk*.

TOURBE, s. f. terre combustible, خس و خاشک پوسیده *khès-ou-khachaké poucidè*.

TOURBE, s. f. multitude de menu peuple, احوام الناس *'èvam-oun-nas*, pr. t. *'avam-un-nas*.

TOURBILLON, s. m., گردباد *guèrdè-bad*, سبکدوله *sèng-doulè*; — masse d'eau qui tournoie avec violence, گردآب *guèrd-âb*.

TOURDILLE, adj. des 2 g., gris tourdille, تیره رنڭ *tirè-rèng*, فام تیره *tirè-fam*.

TOURELLE, s. f., برج کوچک *bourdjé koutchèk*.

TOURMENT, s. m. douleur corporelle, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja*; — torture, شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*, شکنجه *èchkèndjè*, a. عقوبت *'ouqoubèt*; — mauvais traitement, آزار *azar*, a. اذیت *èziyèt*; — grande peine d'esprit, اندوه *èndouh*, a. الم *èlèm*, pl. آلام *àlam*, غصه *ghoussè*.

TOURMENTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, زحمت دهنده *zèhmèt-dèhèndè*.

TOURMENTER, v. a., آزار دادن *azar kèrdèn*, آزار دادن *azar dadèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*; — importuner, زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zèhmèt dadèn*; — se tourmenter, اضطراب کردن *èztèrab kèrdèn*, pr. t. *iztirab kièrdèn*; — s'inquiéter, s'affiger, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

TOURNAILLER, v. n., (familier) چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

TOURNANT, e, adj., گردان *guèrdan*, a. دوار *dèvvar*.

TOURNANT, s. m., چم کوجه گوشه *gouchèyé koutchè*, چم کوجه *tchèmé koutchè*; — lieu où l'eau tourne toujours, گردآب *guèrd-àb*.

TOURNE-BROCHE, s. m., سیخ چرخى *sikhé tchèrkhi*.

TOURNÉE, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

TOURNER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, چرخانیدن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*, چرخاندن *tchèrkhandèn*; — tourner le dos à quelqu'un, پشت بکسی کردن *poucht bè-kèci kèrdèn*; — tourner le dos, prendre la fuite, گریختن

gourikhtèn, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn* ; — tourner bride, مراجعت بر گشتن *bèr guèchtèn*, تغییر صورت کردن *mouradjè'èt kèrdèn* ; — changer, *tèghyiré sourèt kèrdèn* ; — tourner quelqu'un en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn* ; — گردش کردن *tchèrk khourdèn*, v. n., *guèrdèch kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn* ; — se tourner vers quelqu'un, رو بکسی برگردانیدن *vou bè-kèci bèr-guèrdanidèn*, توجه بکسی کردن *tèvèddjough bè-kèci kèrdèn* ; — arranger d'une certaine manière les pensées, les expressions d'un ouvrage d'esprit, آراستن *àrastèn*, تلفیق کردن *tèlfiq kèrdèn* ; — en parlant du lait qui tourne, qui aigrit, پزیدن *bouridèn* ; — tourné, e, برگردانیده *bèr guèrdanidè*, برگشته *bèr guèchtè* ; — tourné, décomposé, پزیده *bouridè*, خراب شده *khèrab-choudè* ; — bien tourné, e, خوش اندام *khoch-èndam*.

TOURNESOL, s. m., آفتاب گردان *âftab-guèrdan*.

TOURNEUR, s. m., a. خراط *khèrrat*.

TOURNEVIS, s. m., آچار *âtchar*.

TOURNIQUET, s. m., چرخ گردان *tchèrkhé guèrdan*.

TOURNOI, s. m., جشن *djèchn*.

TOURNOIEMENT, s. m., چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdèch*, گنج شدن سر *khourdèn* ; — tournoiement de tête, گنج شدن سر *guidj choudèné sèr*.

TOURNOYER, v. n., چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdidèn* ; — biaiser, chercher des détours, راه گریز *rahé gouriz djoustèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*.

TOURNURE, s. f., اندام *èndam*, قواره *qèvarè*, a. شکل *chèkl*,
pr. t. *chèkil*.

TOURTE, s. f., t. p. بورك *beurèk*.

TOURTERNAU, s. m., a. بجة قمرى *bètchèyé qoumri*.

TOURTERELLE, s. f., a. قمرى *qoumri*, قمريه *qoumriè*, pl.
qoumari.

TOUSSAINT, s. f., عيد اوليا *'idé ooulia*, pr. t. *'idi èolia*.

TOUSSER, v. n., سرفه كردن *sourfè kèrdèn*, vulg. *soulfè kèrdèn*.

TOUSSEUR, EUSE, s., سرفه كنند *sourfè-kounèndè*.

TOUT, e, adj., همه *hèmè*, a. جميع *mèdjimou'*, جميع *djèmi'*,
djoumlè, pr. t. *djumlè*, كافة *kaffè*, pr. t. *kiaffè*, كل *koull*;
— tout l'univers, a. كل عالم *koullé 'àlèm*, pr. t. *kulli 'àlèm*;
— tout le monde, همه كس *hèmè kès*; — tout le jour, از صبح تا شام
èz soubh ta cham; — tout homme, هر مردى *hèr mèrdi*,
hèr àdèmi; — tout de bon, از روى حقيقت *èz rouï hèqiqèt*,
a. جداً *djèddèn*, pr. t. *djiddèn*; — toute es-
pèce, هر جنس *hèr djèns*, pr. t. *hèr djïns*, a. انواع *ènva'*;
— tout à coup, يکدفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk dèf'a*,
ناگهان *naguèhan*, a. دفعة *dèf'ètèn*, pr. t. *dèf'atèn*; —
tout à fait, a. بکلى *bè-koulli*, a. بالکلىه *bèl-koulliye*,
pr. t. *bil-kulliye*; — tout à l'heure, tout de suite, همين
hèmïn-sa'èt, a. حالا *hala*, الآن *èl'an*; — tout
au plus, اگر باشد *hèmïn èguèr bachèd*, منتهايش
moutèhaï-èch; — tout au moins, هيچ نباشد *hitch nè-bachèd*;
— tout, encore que, هر چند *hèr-tchènd*, هر چند
hèr-qèdr; — tout riche qu'il est, هر چند

هر قدر *hèr-tchènd dooulètmènd-èst*, دولتمند باشد *hèr-qèdr dooulètmènd bachèd*, pr. t. *hèr-qadr dèvlètmènd bachèd*; — pas du tout, point, هیچ *hitch*; — en tout, a. جمعاً *djèm'èn*; — c'est tout un, یکیست *yèkist*; — après tout, همه با این *ba ìn hèmè*.

Tout, s. m., a. کُلّ *koull*, pr. t. *kull*; — le tout est plus grand que la partie, a. الكل اعظم من الجزء *èl-koull è'èzèm mèn-èl-djuz'*, pr. t. *èl-kull a'zam mìn-èl-djuz'*.

Tout, adv. entièrement, a. بکلی *bè koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*, pr. t. *bil-kulliye*, تماماً *tèmamèn*, کلیتہ *koul-liyètèn*, pr. t. *kulliètèn*; — il est tout malade, بکلی است *bè-koulli na-khoch-èst*; — tout doucement, آهسته آهسته *àhèstè-àhèstè*.

TOUTEFOIS, adv., ولی *vèli*, همه با این *ba ìn hèmè*, با وصف *ba vèsfé ìn*, با وجود این *ba voudjoudé ìn*, a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*, مع ذلك *mè'-zèlèk*, pr. t. *ma'-zalik*, لكن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

TOUTENAGUE, s. f. substance métallique, a. خارصینی *kharsini*.

TOUTE-PUISSANCE, s. f., a. قدرت مطلقه *qoudrètè moutlèqè*, pr. t. *qoudrèti moutlaga*.

TOUT-PUISSANT, adj. V. PUISSANT, s. le Tout-Puissant, خدا *khouda*, a. الله *allah*.

TOUX, s. f., سرفه *sourfè*, vulg. سعال *sou'âl*.

TOXIQUE, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*.

TRACAS, s. m., آشوب *àchoub*, شلوغ *choulough*, خرخشه *khèrkhèchè*, غرغره *ghèrghèrchè*.

TRACASSER, v. a. زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zèhmèt dadèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*; — v. n. et se tracasser, v. pron., بی جا بست و پا زدن *bi dja dèst-ou-pa zèdèn*, عبث خود را بزحمت انداختن *'èbès khoud-ra bè-zèhmèt èndakhtèn*.

TRACASSERIE, s. f. chicane, mauvaise difficulté, شلوغی *choulouq-kari*, pr. t. *chulouq-kiari*, آشوبکاری *áchoub-kari*, مغشوش کاری *mèghchouch-kari*, a. خلل *èkhlal*, pr. t. *ikhlal*.

TRACASSIER, e, adj., ستیزنده *áchoub-ènguiz*, ستمیزنده *sètizèndè*, a. منافق *mounafèq*, pr. t. *munafiq*.

TRACE, s. f. vestige qu'un homme ou un animal laisse à l'endroit où il a passé, رد پا *rèdè pa*, نقش *nèqché* پا *pa*, a. اثر القدم *ècèr-oul-qèdèm*, pr. t. *ècèr-ul-qadèm*; — marque qui reste de quelque chose, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

TRACÉ, s. m. trait d'un plan, d'un ouvrage d'art, نیرنگی *nèirèng*, گوزار *gouzar*, a. طرح *tèrh*, pr. t. *tarh*, رسم *rèsm*.

TRACEMENT, s. m. action de tracer, a. ترسیم *tèrsim*.

TRACER, v. a. tirer des lignes, خط کشیدن *khètt kèchidèn*; — tracer un plan, طرح انداختن *tèrh èndakhtèn*, کشیدن طرح *tèrh kèchidèn*; — au fig. tracer le chemin à quelqu'un, راه نمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — tracer, ouvrir un chemin, راه وا کردن *rah va kèrdèn*.

TRACHÉE OU TRACHÉE-ARTÈRE, s. f., a. قصبة الرية *qècèbèt-our-riyè*, pr. t. *qaçabèt-ur-riyè*.

TRACQOIR, s. m., كشى *alètè khètt-kèchi*, pr. t. *alèti khatt-kièchi*.

TRACTION, s. f., a. جذب *djèzb*.

TRADITION, s. f. action par laquelle on livre quelque chose à quelqu'un, دادن *dadèn*, a. تسليم *tèslim*; — voie par laquelle les faits se transmettent oralement d'âge en âge, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, روایت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*; — chose transmise oralement, بروایت *brèvayèt*, رسیدہ *bè-rèvayèt rəcide*, روایتی *rèvayèti*, مسموعی *mès mou'i*.

TRADITIONNEL, LE, adj., بر روایت *mèbni bèr rèvayèt*, a. نقلی *nèqli*, pr. t. *naqli*.

TRADITIONNELLEMENT, adv., باکسب روایت *bè-hècèbé rèvayèt*, از روی روایت *èz roui rèvayèt*.

TRADUCTEUR, TRICE, s., ترجمه کننده *tèrdjourné-kounèndè*, a. مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*, pl. مترجمین *moutèrdjèmin*, pr. t. *mutèrdjimîn*.

TRADUCTION, s. f., a. ترجمه *tèrdjournè*, pr. t. *tèrdjemè*.

TRADUIRE, v. a. faire passer d'une langue dans une autre, از جای به جای *tèrdjournè kèrdèn*; — terme de palais, transférer d'un lieu dans un autre, دیگر بردن *èz djaï bè-djaï diguèr bourdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — faire comparaitre, احضار *hazèr kèrdèn*, pr. t. *hazir kièrdèn*; — traduire en justice, محکمه کردن *èhzar kèrdèn*; — traduire en justice, در محکمه حاضر کردن *bè-mèhkèmè kèchidèn*, کشیدن *dèr mèhkèmè hazèr kèrdèn*.

TRADUISIBLE, adj. des 2 g., پذیر ترجمه *tèrdjournè-pèzir*,

قابل، *moumkèné tèrdjoumè kèrdèn*, ممکن ترجمه کردن
qabèlé tèrdjoumè, a. ممکن الترجمة *moumkèn-out-
 tèrdjoumè*, pr. t. *mumkîn-ut-tèrdjemè*.

TRAFIG, s. m., داد و ستد *dad-ou-sètèd*, pr. t. *dad-u-sètèd*,
 معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, تجارت
tèdjarèt, pr. t. *tidjarèt*, بيع و شراء *bèi-ou-chèra*, pr. t.
bèi-u-chira.

TRAFIGUANT, s. m., سوداگر *soouda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*,
 pr. t. *bazèrguian*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجّار
touddjar.

TRAFIGUER, v. n., داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*,
 pr. t. *dad-u-sètèd kièrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèr-
 dèn*; — v. a. trafiquer des lettres de change, معامله
 برات کردن *mou'âmèlèyè bèrat kèrdèn*.

TRAGACANTHE, s. f. plante, کتیره *kètirè*, a. قناد *qètað*, pr.
 t. *qatad*.

TRAGÉDIE, s. f., داستان رقت انگیز *dastané rèqqèt-ènguiz*,
 تعزیه *tè'èziè*.

TRAGI-COMÉDIE, s. f., داستان مصایب و هزلیات آمیز *dastané
 mèçayèb-ou-hèzliat-àmiz*, a. حکایت مخلوطه بالمصایب
 و الهزلیات *hèkayèt mèkhloutèt bèl-mèçayèb vèl-hèzliyat*,
 pr. t. *hikiayèt makhloutat bil-mèçaib vèl-hèzliyat*.

TRAGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بداستان فاجعه *moutè'èl-
 lèq bè-dastané fadjè'è*; — au fig. funeste, malheureux,
 مؤلم *matèm-ènguiz*, مصیبتی *moucibèti*, a. ماتم انگیز
mou'oulèm, pr. t. *mu'ulim*.

TRAGIQUEMENT, adv., فجع انگیزانه *fèdjè'-ènguizanè*.

TRAHIR, v. a., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*; — trahir

ses sentiments, sa promesse, *bi vèfayi kèrdèn*, نقض پیمان کردن *nèqzè pèiman kèrdèn*; — trahir un secret, le secret, *raz-ra fack kèrdèn*; — trahir son secret, *raz khoud-ra fack kèrdèn*.

TRAHISON, s. f., *khayini*, خیانی, *khianèt*.

TRAILLE, s. f., *kèlèk*, کلهک, *sal*.

TRAIN, s. m. allure des chevaux, *rah*, راه, *rèftar*, روش, *rèvèch*; — le train de ce cheval est agréable, *rah èsin*, راه این, *rahé in èsp khoub-èst*; — aller bon train, *tound rah rèftèn*, رفتن تند راه; — suite de valets, *dèst-gahé djèlal*, خیل و حشم دستگاه جلال, *khèil-ou-hèchèm*, pr. t. *khail-u-hachèm*; — train d'artillerie, *toup-khanè*, توپخانه, pr. t. *top-khanè*; — mettre en train, *àghaz kèrdèn*, شروع کردن آغاز کردن, *chourou' kèrdèn*; — être en train, *sèré dèmagh boudèn*, سر دماغ بودن; — je ne suis pas en train, *dèmagh nè-darèm*, دماغ ندارم; — être en train de, *dèr kar boudèn*, در کار بودن; — par extension, bruit, *hèngamè*, هنگامه, *ghèrghèrchè*, غرغرشه; — cours, état des choses, *halèt*, حالت, *hal*; — le train des affaires, *halètè oumour*, حالت امور, pr. t. *halètè oumour*.

TRAINANT, e, adj., *bè-zèmin kèchan*, بزمین کشان; — au fig. discours trainant, *soukhènt-soust-ou-dèraz*, سخن سست و دراز.

TRAÎNEAU, s. m., *lèghz-guèrdounè*, لغز گردونه, *sour-tèmè*.

TRAINER, v. a. tirer après soi, *kèchidèn*, کشیدن; — tral-

ner en longueur, طول دادن *toul dadèn*; — v. n. pendre jusqu'à terre, زمین خوردن *bè-zèmin khourdən*; — se prolonger, بطول انجامیدن *toul kèchidèn*, *bè-toul èndjamidèn*; — se traîner, خود را کشیدن *khoud-ra kèchidèn*.

TRAÎNEUR, s. m., عقب مانده *'èqèb-mandè*.

TRAIRE, v. a., دوشیدن *douchidèn*.

TRAIT, s. m. toute arme qui se lance avec la main ou se tire avec un arc, تیر *tir*; — javelot, جريد *djèrid*, pr. t. *djirid*, a. سهم *sèhm*, pl. سهام *sèham*; — décocher, lancer un trait, تیر انداختن *tir èndakhtèn*; — cheval de trait, اسب کالسکه *èspè kalèskè*; — d'un trait, بيک دفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk-dèf'a*, بیک دفعه *yèk dèfè*, pr. t. *bè-yèk dèf'a*; — ligne tracée avec une plume, خط کشیده *khèttè kèchidè*, a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — au fig. action, کار *kar*, pr. t. *kiur*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — ce n'est pas un trait d'ami, این کار دوست نیست *in karè doust nist*; — trait d'esprit, نکته *nouktè*, pr. t. *nuktè*, pl. نکات *noukat*, pr. t. *nukiat*; — rapport, avoir trait à تعلق داشتن *tè'èl-louq dachtèn*.

TRAITABLE, adj. des 2 g., خوشعامله *chirîn-kar*, خوشرفتار *khoch-mou'âmèlè*, *khoch-rèftar*.

TRAITANT, s. m., تاحویلدار *tèhvil-dar*, a. ملتزم *moultèzèm*, pr. t. *multèzim*, pl. ملتزمین *moultèzèmin*, pr. t. *multèzimîn*.

TRAITE, s. f. étendue de chemin que fait un voyageur

sans s'arrêter, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*; — aller tout d'une traite, از جای بجای يك منزل كرن *èz djaï bè-djaï yèk mèn-zèl kèrdèn*; — transport des marchandises, a. نقل *nèqlé èmtè'a*, pr. t. *naqli èmti'a*; — lettre de change, برات *bèrat*.

TRAITÉ, s. m. ouvrage où l'on traite de quelque science, a. رساله *rèçalè*, pr. t. *riçalè*; — convention faite entre des souverains ou des états, عهد نامه *'èhd-namè*, pr. t. *'ahd-namè*, a. عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, معاهدة *mou'ahèdè*, pr. t. *mu'ahidè*, pl. معاهدات *mou'ahèdat*; — traité de commerce, معاهدة تجارتي *mou'ahèdèye tédjarèti*, pr. t. *mu'ahidèi tédjarèti*, عهد نامه تجارت *'èhd-namèye tédjarèt*, pr. t. *'ahd-namèi tédjarèt*; — traité de paix, عهد نامه مصالحه *'èhd-namèye mouçalèhè*; — traité entre particuliers, شرطنامه *chèrt-namtchè*, a. مقاوله *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRAITEMENT, s. m. manière d'agir avec quelqu'un, رفتار *rèftar*, a. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, رفتار خوب *rèftari khoub*, a. حسن سلوك *heusné souldouk*, pr. t. *rèftari khob*, a. حسن سلوك *heusné souldouk*, pr. t. *husni souldouk*, معامله حسن *heusné mou'âmèlè*, pr. t. *husni mou'âmèlè*; — appointements, a. موابج *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علفه *'ouloufè*, وظيف *vèzifè*, pr. t. *vazifè*, pl. وظايف *vèzayèf*, pr. t. *vazayif*; — en parlant des malades, تيمار *timar*, (peu usité), a. مداوا *mou'âlèdjè*, pl. معالجات *mou'âlèdjat*, مداوا *moudava*, pr. t. *mudava*.

RAITER, v. a. discuter, *bèhs kèrdèn*; — traiter un sujet, *dèr sèré mad-dèi bèhs kèrdèn*; — être en pourparlers, en négociations, *gofte-gou kèrdèn*, گفت و شنود کردن, *gofte-ou-chenoud kèrdèn*, مذاکره کردن, *mouzakèrè kèrdèn*; — agir avec quelqu'un, *rèftar kèrdèn*, درست رفتار کردن, *soulouk kèrdèn*; — bien traiter, *droust rèftar kèrdèn*; — en parlant des malades, *mou'âlèdjè kèrdèn*, معالجه کردن, *moudava kèrdèn*; — donner à manger, *mèhman kèrdèn*, مهمان کردن.

RAITEUR, s. m., مهمانخانه دار *mèhman-khanè-dar*, pr. t. *mihman-khanè-dar*.

TRAITRE, ESSE, s., خیانتکار *khianèt-kar*, a. *khayèn*, pr. t. *khain*; — se dit des actions de trahison, خیانت *khianèt-âmiz*; — un procédé bien traître, حرکت *hèrèkètè khianèt-âmiz*; — en traître, V. **TRAITREUSEMENT**.

TRAITREUSEMENT, adv., از روی خیانت *èz roui khianèt*, با خیانت *ba khianèt*, a. *khianètèn*.

TRAJET, s. m., a. مسافت *mèçafèt*.

TRAMAIL, s. m. sorte de filet pour prendre du poisson, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRAME, s. f., پود *poud*, پوده *poudè*, a. *louhmè*; — au fig. complot, a. *fètnè*, pr. t. *fitnè*, فساد *fèçad*, V. **COMLOT**.

TRAMER, v. a. passer la trame entre les fils tendus sur le métier, پود انداختن *poud randèn*, راندن.

endakhtèn; — au fig., *فتنه انگيختن fètne ènguikh-tèn*, *تار فتنه بافتن taré fètne baftèn*, pr. t. *tari fitné baftèn*.

TRAMONTANE, s. f., *باد شمال badé chèmal*, a. *ريج شمال rihé chèmal*, pr. t. *rihi chimal*; — l'étoile du nord, *ستاره شمال sètarèyé chèmal*; — fig. perdre la tramontane, *گيچ شدن guidj choudèn*.

TRANCHANT, s. m., *تيزنا tizna*; — épée à deux tranchants, *شمشير دو دم chèmchiré dou-dèm*.

TRANCHANT, E, adj., *برنده bourèndè*, *بتر bourra*, *تيز tiz*, a. *قاطع qatè'*, pr. t. *qati'*; — au fig. argument tranchant, a. *برهان قاطع bourhané qatè'*, pr. t. *bourhani qati'*; — des raisons tranchantes, *دلایل قاطعه dèlâyèlè qatè'è*, pr. t. *dèlatili qati'è*.

TRANCHE, s. f., *قاج qadj*, a. *شرحè chèrhè*, pl. *شرايح chèra-yèh*, pr. t. *chèraïh*.

TRANCHÉE, s. f., *مار پيچ mar-pitch*, a. *خندق khèndèq*, pr. t. *khandaq*, pl. *خنادق khènadèq*, pr. t. *khanadiq*; — ouvrir, faire une tranchée, *مار پيچ کردن mar pitch kèndèn*; — entrer dans la tranchée, *توی مار پيچ رفتن touï mar-pitch rèftèn*; — douleur dans les entrailles, *پيچ شکم pitché chèkèm*, pr. t. *pitchi chikièm*, a. *تقصيع tèqzi'*, pr. t. *taqzi'*.

TRANCHEFILE, s. f., *بند شيرازة bèndé chirazèyé kètab*.

TRANCHELARD, s. m., *کارد اشپزی kardé àch-pèzi*.

TRANCHE-MONTAGNE, s. m. fanfaron, V. FANFARON.

TRANCHER, v. a., *بریدن bouridèn*, *کودن qèt' kèrdèn*; — trancher une difficulté, *مشکلیرا حل کردن mouch-*

kèli-ra hèll kèrdèn; — décider, قطع کردن *qèt' kèrdèn*,
 فصل کردن *fèsl kèrdèn*; — trancher court, سخنرا
 کوتاه کردن *soukhèn-ra koutah kèrdèn*; — au fig.
 trancher du . . . contrefaire, imiter, تقلید کردن *tèghid
 kèrdèn*.

FRANCHET, s. m., نشکرده *nèchguèrdè*.

FRANCHOIR, s. m. V. TAILLOIR.

TRANQUILLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, آسوده *âçoudè*, a.
 راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*;
 — c'est un enfant tranquille, آرام طفلیست *tèflist
 âram*; — la mer était tranquille, بود دریا ساکن *dèria
 sakèn boud*.

TRANQUILLEMENT, adv., آسوده *âçoudè*, بااستراحت *bè èstèra-
 hèt*, pr. t. *bè-istirahat*, باآسودگی *bè âçoudègui*, a.
 مستریکاً *bèl-èstèrahèt*, pr. t. *bil-istirahat*, مستریکاً
moustèrihèn.

TRANQUILLISANT, e, adj., آسوده کننده *âçoudè-kounèndè*,
 باعث آسودگی *ba'ècé âçoudègui*, آرامبخش *âram-
 bèkhch*, a. مسکن *moucèkkèn*, pr. t. *mucèkkîn*.

TRANQUILLISER, v. a., آرام دادن *âram dadèn*, آرام کردن
âram kèrdèn, آسایش دادن *âçayèch dadèn*, آسوده کردن
âçoudè kèrdèn, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*, راحت کردن
rahèt kèrdèn; — tranquilliser l'esprit, خاطر جمع کردن
khatèr-djèm' kèrdèn, سوده خاطر کردن *âçoudè-khatèr
 kèrdèn*, مطمئن کردن *moutmèyèn kèrdèn*; — se tran-
 quilliser, آرام گرفتن *âram guèrèftèn*, آرامیدن *ârami-
 dèn*, تسکین یافتن *tèskîn âçoudè choudèn*, آسوده شدن
yaftèn; — tranquillisé, e, گرفته آرام *âram-guèrèftè*,

تسکین آرامیدہ *āramidè*, آسوده شدہ *āçoudè-choudè*, تسکین یافتہ *tèskîn-yafîdè*; — être tranquilisé, V. SE TRANQUILLISER.

TRANQUILLITÉ, s. f., آرامش *āramèch*, آرامی *ārami*, آسایش *āçayèch*, آسودگی *āçoudègui*, راحت *rahèt*, pr. t. rahat, سکون *soukoun*, pr. t. sukioun, سکونت *soukounèt*, pr. t. sukiounèt; — tranquillité de l'âme, de l'esprit, اطمینان خاطر جمعی *khatèr-djèm'i*, اطمینان خاطر *ètminané khatèr*, pr. t. itminani khatir, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. itminani qalb.

TRANSACTION, s. f. acte par lequel on transige sur un différend, مصالحہ نامچہ *mouçalèhè-namtchè*; — dans un sens plus étendu, se dit des relations d'intérêt entre les hommes, احوالہ *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRANSBORDER, v. a., از کشتی بکشتی دیگر نقل کردن *kèchti bè-kèchtiù diguèr nèql kèrdèn*.

TRANSCENDANCE, s. f., برتری *bèrtèrî*, ا. تفریق *tèfèvvouq*, مزیت *mèziyèt*, فضیلت *fèzilèt*, pr. t. fazilèt.

TRANSCENDANT, e, adj., برتر *bèrtèr*, برترین *bèrtèrîn*, ا. علا *è'èla*, pr. t. a'la, فایق *fayèq*, pr. t. faïq, افضل *èfzèl*; — esprit transcendant, عقل برترین *bèrtèrînè 'èql*, ا. عقل فایق *'èqlé fayèq*, pr. t. 'aqli faïq.

TRANSCRIPTION, s. f. action de transcrire, V. TRANSCRIPTION.

TRANSCRIBE, v. a., سواد برداشتن *sèvad bèr dachtèn*, نسخہ صورت برداشتن *sourèl bèr dachtèn*; — transcrit, e, صورتش برداشته شدہ *sou-*

rèt-èch bèr dachtè-choudè, a. مستنسخ *moustènsèkh*,
pr. t. *mustansakh*.

TRANSE, s. f., تیرس *tèrs*, هراس *hèras*, a. سهم *sèhm*, هول *hooul*,
pr. t. *hèol*, اضطراب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TRANSFÉRER, v. a., بردن *bourdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*;
transféré, e, برده شده *bourdè-choudè*, نقل کرده شده *nèql-kèrdè-choudè*, a. منقول *mènqoul*.

TRANSFERT, s. m., a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

TRANSFIGURATION, s. f. ce mot n'est usité que dans cette
expression: la Transfiguration de Jésus-Christ, a.
تجلی حضرت عیسی *tèdjèllîi hèzrètè 'iça*, pr. t. *tèdjèl-
lii hazrèti 'iça*.

TRANSFORMATION, s. f., a. تغییر ترکیب *tèghyiré tèrkib*,
pr. t. *taghyiri tèrkib*, تبدیل صورت *tèbdilè sourèt*,
استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSFORMER, v. a., بصورت تغییر دادن *tèghyir dadèn*, بصورت
بè-sourètè *diguèr dèr àvourdèn*; — se
transformer, بصورت دیگر تغییر یافتن *tèghyir yaftèn*, بصورت
بè-sourètè *diguèr dèr àmèdèn*; — transformé,
e, تغییر یافته *tèghyir-dadè-choudè*, تغییر یافته *tèghyir-yaftè*.

TRANSFUGE, s. m., گریزان *gourizèndè*, گریزان *gourizan*,
a. فراری *fèrari*, pr. t. *firari*.

TRANSFUSER, v. a., از ظرفی بظرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-
zèrfé diguèr rikhtèn*; — transfuser le sang, خون را از
khoun-ra *èz bèdèni* به بدن دیگر افراغ کردن
bèdèné diguèr èfragh kèrdèn.

TRANSFUSION, s. f. action de transfuser, V. **TRANSFUSER**.

TRANSGRESSER, v. a., تجاوز کردن *tèdjavouz kèrdèn*,
pr. t. *tèdjavouz kierdèn*, بر خلاف حرکت کردن *bèr khè-
laf hèrekèt kèrdèn*.

TRANSGRESSEUR, s. m., تجاوز کننده *tèdjavouz-kounèndè*,
خلاف کننده *khèlaf-kounèndè*.

TRANSGRESSION, s. f., a. حرکت خلاف *hèrekètè khèlaf*,
pr. t. *harèkièti khilaf*, قانون خلاف حرکت *hèrekètè
khèlafè qanoun*, pr. t. *harèkièti khilafi qanoun*, حرکت
مخالفه *hèrekètè moukhalèfè*, pr. t. *harèkièti moukha-
lifè*, تجاوز *tèdjavouz*.

TRANSIGER, v. n., بمصالحه گذراندن *bè-mouçalèhè gou-
zèrandèn*.

TRANSIR, v. a. saisir de froid, سرد کردن *sèrd kèrdèn*; —
au fig. transir, saisir de peur, ترساندن *tèrsandèn*; —
v. n. être saisi de froid, سرما خوردن *sèrma khourdèn*,
سرد بودن *yèkh choudèn*, یخ شدن *sèrd boudèn*; —
transi, e, سرما خورد *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-
khordè*, یخ کرد *yèkh-kèrdè*; — transi de peur, ترسان
tèrsan, هراسان *hèraçan*.

TRANSIT, s. m., گذر مال تجارت *gouzèré malè tèdjarèt*, a.
مرور اموال *mourouré èmval*, pr. t. *murouri èmval*.

TRANSITIF, IVE, terme de grammaire, a. متعدی *mou-
tè'èddi*, pr. t. *mutè'addi*; — verbe transitif, a. فعل
متعدی *fè'èlè moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*.

TRANSITION, s. f., وصل میان کلام *vèslè mianè kèlam*, a.
وصل ما بین الکلام *vèsl ma-bèin-oul-kèlam*; — au fig.
تبدیل صورت *tèbdilè sourètè èhval*, pr. t. *tèbdili sourètè ahval*.

TRANSITOIRE, adj. des 2 g., نا پایدار *na-paï-dar*, بی دوام *bi dèvam*, a. سریع المرور *sèrî·oul-mourour*.

TRANSLATEUR, s. m. V. **TRADUCTEUR**.

TRANSLATION, s. f., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

TRANSMETTRE, v. a. céder, دادن *dadèn*, واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*, pr. t. *muntaqil kièrdèn*; — faire passer, envoyer, رسانیدن *rèçanidèn*, فرستادن *fouroustadèn*, pr. t. *firistadèn*; — transmis, e, مفروغ *mountèqèl-choudè*, a. فروغ *mèfrough*, منتقل *mountèqèl*, pr. t. *muntaqil*.

TRANSMIGRATION, s. f., t. p. کوچ *koutch*, pr. t. *gueutch*, a. رحلت *rèhlèt*, pr. t. *rihlèt*; — transmigration des âmes, V. **MÉTÉMPYCOSE**.

TRANSMISSIBLE, adj. des 2 g., انتقل پذیر *èntèqal-pèzir*, pr. t. *întiqal-pèzir*, قابل انتقال *qabèlé èntèqal* pr. t. *qabîli întiqal*, a. ممکن الانتقال *moumkèn-oul-èntèqal*, pr. t. *mumkîn-ul-întiqal*, ممکن الفراغ *moumkèn-oul-fèragh*, pr. t. *mumkîn-ul-firagh*.

TRANSMISSION, s. f., واگذار *va-gouzar*, a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *întiqal*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

TRANSMUABLE, adj. des 2 g., تغییر پذیر *tèghyir-pèzir* a., ممکن الاستحاله *moumkèn-oul-èstèhalè*, pr. t. *mumkîn-ul-istihalè*.

TRANSMUER, v. a., منقلب کردن *tèghyir dadèn*, منقلب کردن *moungèlèb kèrdèn*, تکریل کردن *tèhvîl kèrdèn*; — transmué, e, منقلب شده *tèghyir-kèrdè*, a. متحوّل *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvîl*.

TRANSMUTABILITÉ, s. f., a. قابليت تَحَوُّل *qabèliyetè tèhèvoul*, a. قابليت التَّحَوُّل *qabèliyet-out-tèhèvvoul*, pr. t. *qabiliyet-ut-tèhavvul*.

TRANSMUTATION, s. f., منقلب شدن *moungèlèb choudèn*, a. استَحَالَة *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSOXIANE nom de pays, contrée de l'Asie centrale, ما وراء النهر *ma-vèra-oun-nèhr*.

TRANSPARENCE, s. f., روشنائى *roouchènayi*, a. شفاف *choufèf*, شفاف *choufouf*, شق *chèff*.

TRANSPARENT, s. m., a. مسطر *mèstèr*.

TRANSPARENT, e, adj., روشن *roouchèn*, a. شفاف *chèffaf*.

TRANSPERCEUR, v. a., سفتن *souftèn*, سوراخ کردن *sourakh kèrdèn* ou سنبیدن *soumbidèn*, سوراخ کردن *sèqb kèrdèn*; — transpercer, e, سوراخ شده *sourakh-choudè*, سفته *souftè-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

TRANSPIRABLE, adj. des 2 g., قابل خوى ريختن *qabèlè khèi rikhtèn*, قابل عرق کردن *qabèlè 'èrèq kèrdèn*, a. ممکن الانفصاج *moumkèn-oul-ènfezadj*, pr. t. *mumkin-ul-înfizadj*.

TRANSPIRATION, s. f., خوى *khèi*, a. عرق 'èrèq, pr. t. 'araq, انفصاج *ènfezadj*, pr. t. *înfizadj*.

TRANSPIREUR, v. n., خوى ريختن *khèi rikhtèn*, عرق کردن *'èrèq kèrdèn*; — au fig., se divulguer, شيع يافتن *chouyou' yaftèn*, شنیده شدن *chènide choudèn*, بروز آمدن *bè-rouz àmèdèn*.

TRANSPLANTATION, s. f., نشا *nècha*, vulg. وا نشا *va-nècha*.

TRANSPLANTER, v. a., نشا کردن *nècha kèrdèn*, vulg. وانشا *va-nècha kèrdèn*, نشان دادن *nèchandèn*, نشاختن *na-shachtèn*.

nèchakhtèn; — se dit du transport des personnes d'un pays dans un autre, کوچانیدن *koutchanidèn*;
— se transplanter, کوچ کردن *koutch kèrdèn*, رحلت کردن *rèhlèt kèrdèn*.

TRANSPORT, s. m., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*;
— cession juridique, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*, انتقال *èntèqal*, pr. t. *èntiqal*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*;
— au fig. mouvement passionné, a. هیجان *hèyèdjan*, pr. t. *hèidjan*, هزهزه *hèzhèzè*; — transport de joie, هیجان شادی و سرور *hèyèdjané chadi-ou-sourour*, a. هیجان سرور و نشاط *hèyèdjané sourour-ou-nèchat*, pr. t. *hèidjani surour-u-nichat*; — de colère, a. هیجان غضب *hèyèdjané ghèzèb*, pr. t. *hèidjani ghazab*; — délire, a. هذیان *hèzian*.

TRANSPORTER, v. a., بردن *bourdèn*, حمل و نقل کردن *hèml-ou-nèql kèrdèn*; — en parlant de déménagement des effets que l'on transporte, بردن *bourdèn*, کوچ کردن *koutch kèrdèn*; — se transporter, خود را رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*, رفتن *rèftèn*; — transporter, céder juridiquement, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*; — au fig. transporter de colère, بغضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*; — être transporté de colère, بشکت *bè-chèddèt kèdj-khoulq choudèn*, كج خلق شدن *bè-ghèzèb àmèdèn*; — transporté, e, حمل *hèml-ou-nèql choudè*, a. منقول *mènqoul*; — transporté juridiquement, منتقل شده *mountèqèl-choudè*.

TRANSPOSER, v. a., پیش گذاشتن *pès-ou-pich gou-*

- zachtèn*, جایش را عوض کردن *djaï-èch-ra 'èvèz kèrdèn*.
- TRANSPOSITION, s. f., عوض شدن جا *'èvèz choudènè dja*, a. تبدیل محل *tèbdilè mèhèll*, pr. t. *tèbdili mahall*; — terme de grammaire, a. اختلال نظم کلام *èkhtèlâlè nèzmé kèlam*, pr. t. *ikhtilali nazmi kièlam*.
- TRANSSUBSTANTIATION, s. f., a. استحالة جوهر *èstèhalèyè djoouhèr*, pr. t. *istihalèi djèvhèr*.
- TRANSSUBSTANTIER, v. a. (peu usité), منقلب کردن جوهر *moungèlèb kèrdènè djoouhèr bè-djoouhèrè diguèr*, تحویل جوهر کردن *tèhvèlè djoouhèr kèrdèn*.
- TRANSSUDATION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- TRANSSUDER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, کردن تراوش *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*.
- TRANSVASER, v. a., از ظرفی بطرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-zèrfé diguèr rikhtèn* ou خالی کردن *khali kèrdèn*; — transvasé, e, به ظرف دیگر ریخته شده *èz zèrfi bè-zèrfé diguèr rikhtè-choudè*.
- TRANSVERSAL, e, adj., خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*, a. منکرف *mounhèrèf*, pr. t. *munharif*.
- TRANSVERSALEMENT, adv., کجوارى *kèdj-vari*, a. منکرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*.
- TRAPÈZE, s. m., a. شبیه بالمناکرف *chèbih bèl-mounhèrèf*, pr. t. *chèbih bil-munharif*.
- TRAPPE, s. f. espèce de porte, دروازه *dèrvanè*, دریچه *dèritchè*; — piège, تله *tèlè*.
- TRAPU, e, adj., تنومند *tènoumènd*, کوتاه و گنده *koutah-ou-goundè*.
- TRAQUE, s. f., جرگه *djèrguè*, a. حصر *hèsr*, pr. t. *hasr*.

TRAQUER, v. a., جرگه کردن *djèrguè kèrdèn*; — traqué, e, محاصره میان جرگه افتاده *miané djèrguè ouftadè*, شده *mouhacèrè-choudè*, اطرافش گرفته *ètraf-èch-guè-rèftè*, a. محصور *mèhsour*, pr. t. *mahsour*.

TRAQUET, s. m., تله *tèlè*.

TRAQUEUR, s. m., راننده شکار *ranèndèyé chèkar*, pr. t. *ranèndèi chikiar*.

TRAVADE, s. f. terme de marine, تند باد دریا *tound-badé dèria*.

TRAVAIL, s. m. ouvrage, کار *kar*, a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*, شغل *choughl*; — travaux militaires, a. ابنیه حربیه *èbniyèyé hèrbiyè*, pr. t. *èbniyèi harbiyè*.

TRAVAILLER, v. n., کار کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'è mèl kèrdèn*; — travaillé, e, کار کرده شده *kar-kèrdè-choudè*, a. مصنوع *mèsnou'*, pr. t. *masnou'*.

TRAVAILLEUR, EUSE, s., کارپرداز *kar-pèrdaz*, کار کننده *kar-kounèndè*, کارکن *kar-koun*, a. عامل *'amèl*, pr. t. *'amil*, موجد *moudjèdd*, pr. t. *mudjidd*.

TRAVÉE, s. f., دو تیر میان فاصله *facèlèyé miané dou tir*.

TRAVERS, s. m. étendue d'un corps considéré selon sa largeur, پهنا *pèhna*, a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — biais, irrégularité d'un lieu, کجی *kèdji*, قناس *qènas*; — au fig. irrégularité d'esprit, défaut, عقل کجی *kèdjî*, 'èql, خبط دماغ *khèbté dèmagh*; — en travers, a. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. *'arzèn*; — en travers, obliquement, کج *kèdj*, a. منکرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*; — de travers, de côté, کج *kèdj*; — de travers, à contresens, وارونه *varounè*, a. معکوساً *mè'èkoucèn*, pr. t. *ma'*.

kioucèn ; — il a l'esprit de travers, عقش کج است *'èql-èch kèdj-èst* ; — à travers, از میان *èz mian*.

TRAVERSABLE, adj. des 2 g., a. ممکن العبور *moumkèn-oul-'oubour*, pr. t. *mumkîn-ul-'oubour*.

TRAVERSE, s. f., توفالہ *toufalè*, فرواز *fèrvaz* ; — chemin de traverse, کور جاتہ *kour-djaddè* ; — au fig. obstacle a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mè-vani'*.

TRAVERSÉE, s. f., سفر دیا *sèfèrè dèria*.

TRAVERSEER, v. a., گذشتن *gouzèchtèn*, رد شدن *rèdd choudèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn* ; — traverser, être en travers de quelque chose, از میان گذشتن *èz mian gouzèchtèn* ; — la route qui traverse la forêt, راهی که رازی میگذرد *rahi ké èz miané djènguèl migouzèrèd* ; — percer, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn* ; — au fig. susciter des obstacles, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*.

TRAVERSIN, s. m., بالین *balîn*.

TRAVESTIR, v. a., تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn* ; — travestir une pensée, un sens, معنی را بر عکس بیان کردن *mè'èni-ra bèr 'èks bèyan kèrdèn*, معنی را دیگر گونه تعبیر کردن *mè'èni-ra diguèr gounè tè'èbir kèrdèn* ; — se travestir, تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn*, رخت دیگر پوشیدن *rèkhté diguèr pouchidèn* ; — travesti, e, تبدیل لباس کرده *tèbdilè lèbas kèrdè*, pr. t. *tèbdili libas kièrdè*.

TRAVESTISSEMENT, s. m., a. تبدیل لباس *tèbdilè lèbas*, pr. t. *tèbdili libas*.

TRAYON, s. m., V. TETTE.

TRÉBUCHER, v. n., لغزیدن *lèghzidéné pa*; — tomber, افتادن *ouftadèn*, زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*.

TRÉBUCHET, s. m. piège, تله *tèlè*; — petite balance pour peser les monnaies, متقال ترازو *mèsqal-tèrazou*.

TRÈFLE, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*, شبدر *chèbdèr*, a. رطبه *rètèbè*.

TREILLAGE, s. m., چپر *tchèpèr*.

TREILLAGER, v. a., چپر بستن *tchèpèr bèstèn*, چپر زدن *tchèpèr zèdèn*.

TREILLAGEUR, s. m., چپر بند *tchèpèr-bènd*.

TREILLE, s. f., عریشه *dar-bèst*, جفته *djouftè*, a. عریشه *'èrichè*, pr. t. *'arichè*; — le jus de la treille, le vin, آب انگور *àbé èngour*, باده *badè*, می *mèi*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*.

TREILLIS, s. m., غلبیکن *ghèlbèkèn*, غلبیکن *ghèlbikèn*, پنجره مشبک *pèndjèrèyè mouchèbbèk*, قفس *qèfès*, a. خیش *khèich*, pr. t. *khich*, مشبک *mouchèbbèk*.

TREILLISSER, v. a., گذاشتن *ghèlbèkèn gouzachtèn*, شبکه گذاشتن *chèbèkè gouzachtèn*; — treillissé, e, غلبیکندار *ghèlbèkèn-dar*, a. مشبک *mouchèbbèk*.

TREIZE, adj. num., سیزده *siz-dè*, a. ثلاثة عشر *sèlacèt-'èchèr*, pr. t. *salacèt-'achèr*.

TREIZIÈME, adj. ordinal, سیزدهم *siz-dèhoum*, a. ثالث عشر *salès-'èchèr*, pr. t. *salis-'achèr*; — s. la treizième partie, سیزده یک *siz-dè-yèk*.

TREMBLANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, a. مرتعد *mourtè'èd*, pr.

t. *murtè'id*, مرتعش *mourtè'èch*, pr. t. *murtè'ich*.
TREMBLE, s. m. arbre, برگ لرزان *tèbriziù bèrg-lèrzan*.

TREMBLEMENT, s. m., لرز *lèrz*, لرزه *lèrzèch*, لرزه *lèrzè*, a. ارتعاش *èrtè'âch*, pr. t. یرتّعش *irî'âch*, رعشه *rè'èchè*, pr. t. *ra'chè*; — tremblement de terre, حرکت زمین *hèrè-kètè zèmin*, a. زلزله *zèzèlè*, pl. زلازل *zèlazoul*.

TREMBLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, لرزه کردن *lèrzè kèrdèn*, از سرما لرزیدن *nèvidèn*; — trembler de froid, لرزیدن *èz sèrma lèrzidèn*; — faire trembler, لرزانیدن *lèrzanidèn*; — v. a. trembler la fièvre, لرزش تب داشتن *lèr-zèché tèb dachtèn*.

TREMBLEUR, EUSE, adj. qui tremble, لرزنده *lèrzèndè*; — qui a peur, بی دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*, غردل *ghèr-dèl*, ترسنده *tèrsèndè*, واهمه‌ناک *vahèmènak*, a. خائف *khèvvif*, pr. t. *khavvif*, خایف *khâif*.

TREMBLOTANT, E, adj, لرزان *lèrzan*.

TREMBLOTER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*.

TRÉMIE, s. f., دول *doul*.

TRÉMOUSSEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*.

TRÉMOUSSER, (se), تکان خوردن *djoumbidèn*, *tè-kan khourdèn*; — au fig. se donner beaucoup de mouvement, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تلاش *tèlach kèrdèn*, تَقْلًا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

TREMPE, s. f., آب دادن *âb dadèn âkèn*, آب دادن *âb dadèn*.

TREMPER, v. a., خیساندن *khîçandèn*, خیسانیدن *khîçanidèn*, فرغاریدن *fèrgharidèn*; — v. n., خیسیدن *khî-*

cidèn ; — trempé, e, *خيسيدە khicidè* ; — trempé de sueur, a. *غرق غرق ghèrqé 'èrèq*.

['RENTAINE, s. f., *بقدەر سى دانە bè-qèdré si danè*.

['RENTE, adj. num., *سى si*, a. *ثلاثون sèlaçoun*.

['RENTIÈME, adj. ordinal, *سى ام sioum* ; — s. la trentième partie, *سى يك si-yèk*.

['RÉPAN, s. m., *پرمه جراحى pèrmahé djèrrahi*, *منه جراحى mètèhé djèrrahi*.

['RÉPANER, v. a., *سوراك كىرەن استىخوان sourakh kèrdèn èstoukhan*.

TRÉPAS, s. m., *مرگ mèrg*, *تسليم جان tèslimé djan*, a. *موت moout*, pr. t. *موت mèvt*, *اجل èdjèl*.

TRÉPASSER, v. n., *مردن mourdèn*, *فوت شدن foout choudèn*, *وفات كىرەن vèfat kèrdèn* ; — trépassé, e, *مردە mourdè*, *ميت موت vèfat-kèrdè*, a. *موتوفى moutèvèffa*, *ميت mèiyit*.

TRÉPIDATION, s. f., *لرزەش lèrzèch*, *لرزە lèrzè*, a. *ارتعاد èr-tè'âd*, pr. t. *irti'âd*.

TRÉPIED, s. m., *سه پايه sè-payè*.

TRÉPIGNEMENT, s. m. action de trépigner, V. TRÉPIGNER.

TRÉPIGNER, v. n., *پا بزمين زدن pa bè-zèmin zèdèn*.

TRÈS, adv., *خيلي khèili*, *بسيار bèciar*, *سخت sèkht* ; — très-froid, *سرد khèili sèrd*, *سخت sèkht sèrd* ; — très-difficile, *خيلي مشكل khèili mouchkèl* ; — le Très-haut, a. *حق تعالى hèqq-tè'âla*, pr. t. *haqq-ta'âla*.

TRÉSOR, s. m., *گنجينه guèndjinè*, a. *خزينه khèzinè*, pr. t. *khazinè*, *خزانە khèzanè*, pl. *خزايين khèzayèn*, pr. t.

khazaïn ; — trésor royal, خزينة همايون *khèzinèyé hou-mayoun*, pr. t. *khazinèi humayoun* ; — trésors, au pl. grandes richesses, دولت بسیار *dooulètè bèciar* ; — un trésor caché sous terre, ا. دفينه *dèfinè*, pl. دفاين *dèfayèn*, pr. t. *dèfaïn*.

TRÉSORERIE, s. f., خزينة دولت *khèzinèyé dooulèt*, pr. t. *khazinèi dèvlèt*.

TRÉSORIER, s. m., ا. معير الممالك *mou'èiyèr-oul-mèmalèk*, p. t. *khèzinè-dar*, pr. t. *khazinè-dar*.

TRESSAILLEMENT, s. m., et تپش دل *tèpèché dèl*, تپ *tèp*, تپاک دل *tèpaké dèl*, ا. اهتزاز القلب *èhtèzaz-oul-qèlb*, pr. t. *ihtizaz-ul-qalb*, اضطراب القلب *èztèrab-oul-qèlb*, pr. t. *iztirab-ul-qalb*.

TRESSAILLIR, v. n., تپیدن دل ou تپیدن دل *tèpidèné dèl*, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*.

TRESSE, s. f. de cheveux, گیسوی بهم بافته *guiçouï bè-hèm bafte*, گیسوی تابیده *guiçouï tabidè*, ا. ضغيرة *zèfirè*, pl. ابريشم بهم تابیده *zèfayèr* ; — tresse de soie, ابريشم بهم تابیده *èbrichoum bè-hèm tabidè*.

TRESSER, v. a., تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *tab dadèn*, تافتن *taftèn*, ا. صفر *zèfr*, pr. t. *zafr* ; — tressé, e, تابیده *tabidè*, تافته *tafte*, ا. مصفور *mèzfoour*, pr. t. *mazfour*.

TRESSEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*, گیسو تاب *guiçou-tab*.

TRESSOIR, s. m., آلت تابیدن زلف *àlètè tabidèné zoulf*.

TRÉTEAU, s. m., چارپایه *tchèhar-payè*, چارپایه *tchar-payè*.

TRÉUIL, s. m., a. آلت جرّ ائقال *alété djèrré èsçal*, a. مربعة *mèrbè'èt*, pr. t. *mirba'at*.

TRÈVE, s. f., a. متاركة *moutarèkè*, ترك *tèrk*.

TRIAGE, s. m., بر گزیدگی *bèr gou-zidègui*, a. ورجیدگی *vertchidègui*, انتخاب *èntèkhab*, pr. t. *intikhab*; — faire le triage, ورجیدن *vertchidèn*, کردن *èntèkhab kèrdèn*.

TRIANGLE, s. m., سه گوشه *chèklé sè-gouchè*, a. شکل *chèklé moucellès-ouz-zèvaya*, مثلث الزوايا *pr. t. chèkli mucèllès-uz-zèvaya*.

TRIANGULAIRE, adj. des 2 g., سه گوشه‌یی *sè-gouchèyi*, a. مثلث الزوايا *moucèllès-ouz-zèvaya*.

TRIBADE, s. f., ستر باز *tèbèq-zèn*, طبقر زن *sè'ètèr-baz*, a. سقاچه *sèhhaqèt*, pr. t. *sahhaqat*, سحیقه *sèhiqèt*, pr. t. *sahiqat*.

TRIBORD, s. m., راسر کشتی *tèrèfé rasté kèchti*, a. مینه السفینه *mèimènèt-ous-sèfinè*.

TRIBU, s. f., t. ایل *il*, pl. ایلات *ilat*, قبیله *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. قبایل *qèbayèl*, pr. t. *qabaïl*.

TRIBULATION, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, مکنه *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. مکنه *mèhèn*, pr. t. *mihèn*.

TRIBULE, s. f. plante, تلخه *tèlkhè*.

TRIBUN, s. m., ریش سفید قبیله *rich-sèfidé qèbilè*, a. نقیب *nèqib*, *nèqib-oun-nas*, pr. t. *naqib-un-nas*, نقیب *nèqib*, pr. t. *naqib*.

TRIBUNAL, s. m., a. محکمه *mèhkèmè*, pl. محاکم *mèhakèm*, pr. t. *mèhakim*.

TRIBUNAT, s. m., a. نَقَابَتِ *nèqabèt*, pr. t. *naqabèt*.

TRIBUNE, s. f., اَفْرَازِ *èfraz*, a. مَنبَرِ *mèmbèr*, pl. مَنابِرِ *mènabir*, pr. t. *mènabir*.

TRIBUT, s. m., مَالِيَتِ *maliat*, گُزَيَتِ *guèzit*, باجِ *baj*, باجِ *badj*, a. خَرَاكِ *khèradj*, pr. t. *kharadj*, جُزِيَه *djèziè*, تَكْلِيْفِ *tèklif*, pl. تَكَالِيْفِ *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*.

TRIBUTAIRE, s. m., مَالِيَتِ بَدِ *maliat-bèdè*, خَرَاكِژْدَارِ *khèradj-gouzar*.

TRICHER, v. n., در قِمَارِ دَغْلِي کردنِ *dèr goumar dèghèli kèrdèn*; — tromper en général, گُولِ زدنِ *goul zèdèn*, فَرِيْبِ دَانِ *fèrib dadèn*, مَغْبُونِ کردنِ *mèghboun kèrdèn*.

TRICHERIE, s. f., در بَازِيِ *dèghèli dèr bazi*; — au fig. tromperie, فَرِيْبِ *fèrib*.

TRICHEUR, SE, s., دَغْلِي كُنَنْدِه *dèghèli-kounèndè*, a. دَغْلِ *dèghèl*, دَغُولِ *doughoul*.

TRICOISES, s. f. pl., كَلْبَتِيْنِ نَعْلَبَنْدِي *kèlbètèiné nèl-bèndi*.

TRICOLORE, adj. des 2 g., سه رنگِي *sè-rèngui*.

TRICOT, s. m. sorte de tissu, بافْتِ *baf*; — baton gros et court, چوبِ كُوتاهِ و كُنْدِه *tchoubé koutah-ou-goundè*.

TRICOTAGE, s. m., بافكارِي *baf-kari*, بافَنْدِگِي *bafèndègui*.

TRICOTER, v. a., بافْتَنْ *bafèn*, بافكارِي کردنِ *baf-kari kèrdèn*; — tricoté, e, بافْتِه *bafè*, بافْتِه-چُودِه *bafè-choudè*.

TRICOTEUR, EUSE, s., بافَنْدِه *bafèndè*, جَوَابِ بَافِ *djourab-baf*, بافكارِ *baf-kar*.

TRICTRAC, s. m., تَخْتِه نَرْدِ *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nèrd*, نَرْدِ بَازِيِ *nèrd-bazi*.

TRIDE, adj. des 2 g., چالاک *tchalak*, چست *tchoust*, t. p.

چابک *tchabouk*, pr. t. *tchapouk*, a. سریع *sèri*'.

TRIDENT, s. m., گاو سر سه شاخه *gav-sèré sè-chukhè*.

TRIENNAL, E, adj., سه سالهیی *sè-salèyi*.

TRIENNALITÉ, s. f., مدت سه سال *mouddète sè sal*.

TRIER, v. a., بر گزیدن *vertchidèn*, ورجیدن *bèr gouzidèn*,

ورچیده شده *èntèkhab kèrdèn*; — trié, e, ورجیده

vertchidè-choudè, a. منتخب *mountèkhèb*, pr. t. *mun-takhab*.

TRIEUR, EUSE, s., ورجیننده *vertchinèndè*.

TRIFOLIUM, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*.

TRIGAUD, E, adj. (familier), a. حيله باز *dèghèl*, *hilè*·

baz, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*, a. مکار *mèkkar*,

pr. t. *mèkkiar*, ختال *khèttal*.

TRIGAUDEUR, v. n., حيله کردن *dèghèli kèrdèn*, *hilè kèrdèn*.

TRIGAUDEURIE, s. f., a. دغلی *dèghèli*, a. حيله *hilè*.

TRIGONOMÉTRIE, s. f., علم مساحت مثلثات *'èlmé mèçahètè*

moucèllèçat, a. علم مساحة المثلثات *'èlmé mèçahèt-oul-*

moucèllèçat, pr. t. *'ilmi mèçahat-ul-mucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم مساحت

مثلثات *moutè'èllèç bè-èlmé mèçahètè moucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUEMENT, adv., از روی قاعده علم مساحت

مثلثات *èz roui qa'èdèyé 'èlmé mèçahètè moucèllèçat*.

TRILATÉRAL, E, adj., مثلث الاضلاع *sè-pèhlou*, a. مثلث

moucèllès-oul-èzla', pr. t. *mucèllis-ul-azla'*.

TRIMBALLER, v. a., همراه خود بردن *hèmè dja hèm-*

rahé khoud bourdèn.

TRIMER, v. n., بعجله رفتن *dèvidèn*, رفتن *bé-'èdjèlè rëftèn*.

TRIMESTRE, s. m., سه ماهه *sè-mahè*.

TRIMESTRIEL, LE, adj., مدت سه ماه *sè-mahi*, *mouddètè sè mah*.

TRINGLE, s. f., میل پرده *milé pèrdè*.

TRINGLER, v. a., با ريسمانكار خط كشیدن *ba risman-kar khètt kèchidèn*.

TRINITÉ, s. f., a. تثلیث *tèslis*.

TRINQUER, v. n., با هم آشامیدن *ba hèm àchamidèn*, با هم شراب خوردن *ba hèm chérab khourdèn*.

TRIO, s. m. d'instruments, سه نفری نوازندگی *nèvazèndè-guî sè-nèfèri*, خوانندگی سه نفری *khanèndèguî sè-nèfèri*.

TRIOLET, s. m., a. شعر مثنی *chè'èré moucèmmèn*, pr. t. *chi'ri mucèmmèn*.

TRIOMPHAL, E, adj., فیروزی نشان *firouzi-nèchan*, فخرنمون *zèfèr-nèmon*, a. نصری *nèsri*.

TRIOMPHALEMENT, adv., بفیروزمندی *bè-firouzmèndi*, مظفرانه *mouzèffèranè*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mou-zaffirèn*.

TRIOMPHANT, E, adj., فیروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-zèffèr*, pr. t. *mozaffer*, منصور *mènsour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*; — être triomphant, منصور و مظفر بودن *mènsour-ou-mouzèffèr boudèn*.

TRIOMPHATEUR, s. et adj. m., متغ فیروزمند *firouzmènd*, غازی فاتح *fèth-kounèndè*, a. فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, pl. غزات *ghouzat*.

TRIOMPHE, s. m. honneur accordé au vainqueur, تشریفات کوکب نصرت نمون, *tèchrifaté zèfèr-nèchan*, kooukèbèyé nousrèt-nèmoun; — victoire, فیروزی *firouzi*, a. فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*, غزا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. غزوات *ghèzèvat*, pr. t. *ghazavat*, غلبه *ghèlèbè*, pr. t. *ghalèbè*.

TRIOMPHER, v. n., فیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, نصرت کردن *fèth kèrdèn*, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, nousrèt kèrdèn, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

TRIPAILLE, s. f. V. **TRIBE**.

TRIBE, s. f., اشکنبه *chèkèmbè*, pr. t. *chikèmbè*, شکنبه *èch-kèmbè*, pr. t. *ichkèmbè*.

TRIPERIE, s. f., بازار اشکنبه فروشی *bazaré chèkèmbè-fourouchi*.

TRIPIER, ÈRE, s., اشکنبه فروش *chèkèmbè-fourouch*.

TRIPLE, adj. des 2 g., سه طبقه *sè tèbèqè*, سه قد *sè qèdd*; — une maison à triple étage, سه طبقه عمارت *'èmarètè sè tèbèqè*; — s., سه چندان *sè tchèndan*, سه این قدر *sè in qèdr*.

TRIPLEMENT, adv., سه چندان *sè tchèndan*.

TRIPLER, v. a., سه چندان کردن *sè tchèndan kèrdèn*; — v. n., سه چندان شدن *sè tchèndan choudèn*; — triplé, e, سه چندان شده *sè tchèndan choudè*.

TRIPPLICITÉ, s. f., سه تایی *sè-tayi*, اثلاث *èslas*, تثلیث *tèslis*.

TRIPOLI, nom de ville, a. طرابلس *tèraboulous*.

TRIPOLI, s. m., گرد سنباده *guèrdé soumbadè*, گرد جلا *guèrdé djèla*.

TRIPOT, s. m., قمار خانه *qoumar-khanè*.

TRIPOTAGE, s. m., آمیزش نا مربوط *àmizèché na-mèrbout*.

TRIPOTER, v. n., مخلوط کردن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط *mèkhkout kèrdèn*.

TRIPOTIER, ÈRE, s., اخلاط کننده *èkhlat-kounèndè*.

TRIQUE, s. f., چوب گنده *tchoubé goundè*, چندر *djèn-dèrè*.

TRISAÏEUL, s. m., پدر نیای بزرگ *pèdèré niaï bouzourg*, a. جد ثالث *djèddé salès*, pr. t. *djèddi salis*.

TRISAÏEULE, s. f., مادر نیای بزرگ *madèré niaï bouzourg*, a. جدّه ثالثه *djèddèyé salècè*, pr. t. *djidèrè salicè*.

TRISECTION, s. f., انقطاع چیزی بسه گوشه *ènqèta'è tchizi* *bè-sè gouchè*.

TRISSYLLABE, adj. des 2 g., سه هجائی *sè-hèdjayi*.

TRISTE, adj. des 2 g., دلتنگی *dèl-tèng*, اندوهکین *èndouh-kîn*, غمناک *ghèmnak*, a. ملول *mèloul*, مکزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — qui chagrine, qui fait de la peine, حزن انگیز *heuzn-ènguiz*, a. مکزن *mouhzèn*, pr. t. *mouhzîn*.

TRISTEMENT, adv., و ملال *bè-heuzn-ou-mèlal*, a. مکزونا *mèhzounèn*, pr. t. *mahzounèn*.

TRISTESSE, s. f., اندوه *èndouh*, a. حزن *heuzn*, pr. t. *huzn*, ملال *mèlal*, ملالت *mèlatèt*; — tomber dans la tristesse, ملول شدن *mèloul choudèn*, اندوهکین شدن *èndouh-kîn choudèn*.

TRITURABLE, adj. des 2 g., نرم شدنی *nèrm-choudèni*.

TRITURATION, s. f., گرد شدن *nèrm choudèn*, *guèrd choudèn*, a. ساحق *sèhq*, pr. t. *sahq*.

TRITURER, v. a., نرم کوبیدن *nèrm kèrdèn*, نرم کوبیدن *nèrm koubidèn*.

TRIUMVIR, s. m., از سه حاکم *yèki èz sè hakèm*.

TRIUMVIRAT, s. m., اتحاد سه حاکم *ètèhadé sè hakèm*.

TRIVIAIRE, adj. m. un chemin triviale, محلّ تغریف شدن *mèhèllé tèfriq choudèné sè rah*.

TRIVIAL, e, adj., a. عوامی *'èvami*, a. عامی *'àmmi*.

TRIVIALEMENT, adv., عوامانه *'èvamanè*.

TRIVIALITÉ, s. f., a. عامیّت *'àmmiyèt*, عوامیّت *'èvamiyèt*, pr. t. *'avamiyèt*.

TROC, s. m., t. p. دگش *dèguèch*, pr. t. *dèich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*; — faire un troc, دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

TROCAR, s. m., مبطنه *nichtèré djerrahi*, a. مبطنه *moubèttèt*.

TROCHANTER, s. m. terme d'anat., a. حرککة *hèrkèkèt*, pr. t. *harkèkèt*, pl. حراکیک *hèrakik*, pr. t. *karakik*.

TROCHET, s. m., خوشه *khochè*, a. قطف *qètʃ*, pr. t. *qitʃ*, pl. قطف *qoutouf*.

TROCHISQUES, s. m. pl., a. حبّ *hèbb*, pr. t. *habb*, قرص *qours*.

TROGLODYTES, s. m. pl. habitants des grottes, غار نشینان *ghar-nèchinan*.

TROGNE, s. f., صورت گنده *sourètè goundè*.

TROGNON, s. m., هسته دان *hèstè-dan*.

TROIS, adj. num. des 2 g., سه sè, a. ثلاثè sèlacè.

TROISIÈME, adj. ord. des 2 g., سیم sèyoum, a. ثالث salès,
pr. t. salis; — s., سه یك sè-yèk.

TROISIÈMEMENT, adv., سیمین sèyoumîn, a. ثالثاً salècèn,
pr. t. salicèn.

TROIS-MÂTS, s. m., سه دیرکی kèchtiî sè dirèki.

TRÔLER, v. a., بی جا هر طرف بردن bi dja hèr tèrèf bour-
dèn; — v. n. courir çà et là, این طرف و آن طرف رفتن,
in tèrèf-ou-ân tèrèf rèftèn, این طرف و آن طرف
گشتن in tèrèf-ou-ân tèrèf guèchtèn.

TROMBE, s. f., دیوباد div-bad, گردباد guèrd-bad, گردباد
guèrd-badè.

TROMBLON, s. m., زرنای بزرگ zournai bouzourg.

TROMBONNE, s. f., زرنای نظام zournai nèzam.

TROMPE, s. f. instrument, زرنای zournà, a. بوق bouq, pl.
ایواق èbvaq; — partie du museau de l'éléphant, a.
خرطوم khèrtoum, خورطوم khourtoum, pr. t. khor-
toum.

TROMPER, v. a., فریب دادن fèrib dadèn,
گول زدن goul-zèdèn, مغبون کردن mèghboun kèrdèn,
کنبوریدن kèmbouridèn; — tromper la vigilance de
quelqu'un, غافل کردن ghafèl kèrdèn; — se tromper.
سهو کردن sèhv kèrdèn, اشتباه کردن èchtèbak kèrdèn,
pr. t. ichtibah kièrdèn, مشتبه شدن mouchtèbèh chow-
dèn, pr. t. mouchtèbih choudèn, خبط کردن khèbt kèr-
dèn, غلط کردن ghèlèt kèrdèn, pr. t. ghalat kièrdèn; —
être trompé, se laisser tromper, گول خوردن goul
khourdèn, pr. t. goul khordèn, مغبون شدن mèghboun

choudèn, فریفته شدن *feriftè choudèn*, فریب خوردن *fè-rib khourdèn*; — *trompé*, e, فریفته *fèrifstè*, گول خورده *goul-khourdè*, فریب مغبون *fèrib-khourdè*, مغبون شده *meghboun-choudè*, a. مغبون *mèghboun*, pr. t. *maghboun*.

TROMPERIE, s. f., فریب *fèrib*, فریبندگی *fèribèndègui*, کنبوره *kèmbourè*, دمدمه *dèmdèmè*, a. خدیعه *khèdî'è*, pr. t. *khadi'a*, غبی *ghèbn*, pr. t. *ghabn*.

TROMPETTE, s. f., شیپور *chèipour*.

TROMPETTER, v. a. publier, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, بصدای شیپور اعلام *djar kèchidèn*, جار کشیدن *vulg.* *bè-sèdaï chèipour è'èlam kèrdèn*.

TROMPETTEUR, s. m., a. عضلة الفنيك *'èzèlèt-oul-fènik*.

TROMPETTE, s. m. celui qui joue de la trompette, شیپورزن *chèipour-zèn*.

TROMPEUR, EUSE, adj. et s., چاپلوس *tchapelous*, pr. t. *tchaplous*, فریب دهنده *fèrib-dèhèndè*, فریبند *fèribèndè*, a. خادع *khadè'*, pr. t. *khadi'*, مکار *mèkkar*, pr. t. *mèkkiar*.

TRONC, s. m., تنه *tènè*, a. جذل *djèzl*, pl. جزال *djèzal*, ساق *saq*; — le tronc d'un arbre, تنه درخت *tènèyè dèrèkht*.

TRONÇON, s. m., تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

TRONÇONNER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, لخت *lèkht-lèkht* بریدن *bouridèn*.

TRÔNE, s. m., اعرنک *oourèng*, pr. t. *èvrèng*, تخت *tèkht*, pr. t. *takht*, a. سریر *sèrir*, pl. اسرّة *ècèrrèt*, اریکه *èrikè*,

pl. *ارايك* *èrayèk*, pr. t. *araïk*; — le trône royal, تخت *tèkhtè padèchahi*, pr. t. *takhti padichahi*, تخت سلطنت *tèkhtè sèltènèt*, pr. t. *takhti saltanèt*.

TRONQUER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*; — mutiler, en parlant des statues, شکستن *chèkèstèn*; — en parlant des ouvrages d'esprit dont on retranche des passages, کم کردن *kèm kèrdèn*, ناقص کردن *naqès kèrdèn*; — tronqué, e, بریده شده *naqès-choudè*, *bou-ridè-choudè*, a. مقطوع *mèqtou'*, pr. t. *maq tou'* ناقص *naqès*, pr. t. *naqis*.

TROP, adv., پیر *pour*, خیلی *khèlî*, a. زیاد *ziad*; — ce n'est pas trop loin, پیر دور نیست *pour dour nist*, زیاد دور *ziad dour nist*; — c'est trop, این زیاد است *in ziad-èst*, زیاد است *ziad-èst*.

TROPE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, صورت مجاز *sourètè mèdjaz*, pr. t. *sourèti mèdjaz*.

TROPHÉE, s. m. dépouille d'un ennemi vaincu, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنائم *ghènayèm*, pr. t. *ghanaïm*; — assemblage d'armes, a. علامت فتح *'èlamètè fèth*, pr. t. *'alamètî fèth*; — victoire, a. فتح *fèth*, pl. فتوح *foutouh*, فتوحات *foutouhat*; — au fig. faire trophée d'une chose, en tirer vanité, فخر کردن *fèkhr kèrdèn*.

TROPIQUE, s. m., a. دائرة الانقلاب *daïrèt-oul-èngèlab*, pr. t. *daïrèt-ul-îngilab*, مدار الانقلاب *mèdar-oul-èngèlab*, pr. t. *mèdar-ul-îngilab*; — le Tropique du Cancer, a. مدار سرطان *mèdaré sèrètân*, pr. t. *mèdari sèrètân*; — du

Capricorne, مدار جدی *mèdaré djèdi*, pr. t. *mèdari djèdi*.

TROQUER, v. a., دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kièrdèn*, معاوضه کردن *mou'â- vèzè kèrdèn*, pr. t. *mu'âvizè kièrdèn*.

TROQUEUR, EUSE, s., کننده معاوضه *mou'âvèzè-kounèndè*.

TROT, s. m., چهار نعل *tchèhar-nè'èl*, چار نعل *tchar-nè'èl*, pr. t. *tchar-na'l*.

TROTTE, s. f. (populaire), راه *rah*; — il y a une bonne trotte d'ici, از اینجا معقول راهیست *èz in-dja mè'èqoul rah-ist*.

TROTTER, v. n., چار نعل رفتن *tchar-nè'èl rèftèn*.

TROTTEUR, s. m., چار نعل رو *èspé tchar-nè'èl-roou*, pr. t. *èspi tchar-na'l-rèv*.

TROTTOIR, s. m., راه پیادگان *rahé piadègan*.

TROU, s. m., سوراخ *sourakh*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*; — faire un trou, کردن سوراخ *sourakh kèrdèn*; — boucher un trou, گرفتن سوراخ *sourakh guèrèftèn*.

TROUBADOUR, s. m., شعر خوان *chè'èr-khan*.

TROUBLE, adj. des 2 g., آلوده *âloudè*, نا صاف *na-saf*.

TROUBLE, s. m. confusion, désordre, مغشوشی *mèghchou-chi*, شلوغ *choulough*, آشوب *âchoub*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*.

TROUBLE-FÊTE, s. m., ماخل *moukhèll*, pr. t. *moukhill*.

TROUBLER, v. a. rendre trouble, آلوده کردن *âloudè kèrdèn*, نا صاف کردن *na-saf kèrdèn*; — apporter du désordre, مغشوش کردن *mègh-*

chouch kèrdèn; — inquiéter, tourmenter, رحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zahmèt dadèn*, متعرض شدن *mou-tè'èrrèz choudèn*; — causer des troubles, فتنه برپا کردن *fètnè bèr pa kèrdèn*, pr. t. *fiètnè bèr pa kièrdèn*, فتنه برانگیختن *fètnè bèr ènguikhtèn*; — interrompre, مختل شدن *moukhèll choudèn*; — agiter, mouzterèb kèrdèn; — se troubler, devenir trouble, نا صاف شدن *na-saf choudèn*; — s'intimider, گیج شدن *sèr-guèrdan choudèn*, سرگردان شدن *guidj choudèn*; — troublé, e, ناصاف *na-saf*; — en désordre, شلوع *choulough*, a. مغشوش *mèghchouch*, pr. t. *maghchouch*, مختل *moukhtèll*, pr. t. *moukhtill*; — agité, e, مضطرب *mouztèrèb*, pr. t. *mouztarib*.

TROUÉ E, s. f., گذرگاه میان جنگل *gouzèr-gahé miané djènguèl*.

TROUER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, سوراخ کردن *sèqb kèrdèn*.

TROUPE, s. f., گروه *guèrouh*, pr. t. *gourouh*, a. فوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfoadj*; — une troupe de voleurs, یک گروه دزد *yèk guèrouhé douzd*; — gens de guerre armée, قشون *gouchoun*, سپاه *sèpah*, pr. t. *sipah*, لشکر *lèchkèr*, a. عسکر *'èskèr*, pr. t. *'askièr*, pl. عساکر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

TROUPEAU, s. m., گله *guèlè*, گله *guèllè*, رمه *rèmè*, کپیاره *kouparè*; — un troupeau de moutons, یک گله گوسفند *yèk guèlèyé gousfènd*.

TROUSSE, s. f. faisceau de plusieurs choses liées ensemble, بسته *dèstè*, پشت واره *poucht-varè*, a. حزمة *houzmèt*;

— trousse de chirurgien, جزودان جراحی *djouzv-dané djerrahi*, جزو کش جراحی *djouzv-kèché djerrahi*; — en trousse, en croupe derrière un cavalier, تړک *tèrk*.

TROUSSEAU, s. m. nippes et hardes qu'on donne aux filles en les établissant, جهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*, pl. جهزه *édjhèzè*; — un trousseau de clefs, یکدسته کلید *yèk destèyè klid*.

TROUSSE-QUEUE, s. m., دم اسب *bèndé doummé esp.*

TROUSSE-QUIN, s. m. derrière de la selle, کوه پشت زین *kouhèyè pouchté zîn*.

TROUSSER, v. a., زیل رخترا بلند کردن *zèilè rèkht-ra boulènd kèrdèn*, زیل رخت را برچیدن *zèilè rèkht-ra bèr tchidèn*; — on dit dans un sens obscène : trousse un femme, زنی را کندن *toumbané zèni-ra kèndèn*.

TROUSSIS, s. m., چین *tchîn*, شکن *chèkèn*, شکنج *chèkèndj*, pr. t. *chikièndj*.

TROUVAILLE, s. f., باد آور *bad-avèr*, ا. لقط *lèqèt*, pr. t. *laqat*, لقطه *lèqètè*, pr. t. *laqata*.

TROUVER, v. a., پیدا کردن *pèida kèrdèn*, جستن *djoustèn*, *djustèn*, یافتن *yaftèn*, — inventer, ایجاد کردن *idjad kèrdèn*, اختراع کردن *èkhtèra' kèrdèn*, pr. t. *ikhtira' kièrdèn*; — trouver bon, approuver, مناسب دیدن *mounacèb didèn*, pr. t. *munacib didèn*; — trouver, estimer, juger, دیدن *didèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*; — je trouve cela bien, ou, que cela est bien, من این را خوب میدانم *mèn in-ra khoub mi-danèm*, ou من این را خوب میبینم *mèn in-ra khoub mi-binèm*;

— aller trouver quelqu'un, رفتن کسی *piché kèci rèftèn*; — se trouver en quelque endroit, بودن *boudèn*, حاضر بودن *hazèr boudèn*; — se trouver bien de quelqu'un ou de quelque chose, خوشنود بودن *khochnoud boudèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — il se trouve que . . . , چنان شد که *ichènan choud ké*, پیدا شد که *mè'èloum choud ké*; — trouvé, e, پیدا شد *pèida-choudè*; — enfant trouvé, بچه گاو *bètchèyé gou*, a. لقیط *lèqil*.

TRUAND, E, S., مرد بی سر و پا *mèrdé bi sèr-ou-pa*.

TRUANDER, V. N. (peu usité), گدایی کردن, بدریوزه رفتن *guèdayi kèrdèn*, *bè-dèriouzè rèftèn*.

TRUANDERIE, S. F., گدایی *guèdayi*, دريوزه *dèriouzè*.

TRUBLE, OU TROUBLE, S. F. sorte de filet, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRUCHEMAN OU TRUCHEMENT, S. M., A. ترجمان *terdjouman*, مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*.

TRUCHER, V. N. V. TRUANDER.

TRUCHEUR, SE, S., گدا *guèda*.

TRUELLE, S. F., انداو, اندابه *èndavè*, *èndabè*, ماله *malè*, pr. t. *mala*.

TRUELLÉE, S. F., انداو به قدر يك *bè-qèdré yèk èndavè*.

TRUFFE, S. F., دنبلان *doumbèlan*.

TRUFFER, V. A., بدنبلان آکندن *bè-doumbèlan àkèndèn*.

TRUFFIÈRE, S. F., دنبلانزار *doumbèlan-zar*.

TRUIE, S. F., مادی خوک *mèdinèyé khouk*, خوک *ma-dè-khouk*.

TRUITE, S. F., T. P. قزل آله *qèzèl àlè*, pr. t. *qizil àla*.

UITÉ, E, adj., خالخال *khal-khal*.

UMBAU, s. m. espace entre deux fenêtres, فاصله میان *facèlèyé miané dou pèndjèrè*; — le jarret d'un bœuf, پشت زانوی گاو *pouchté zanouï gav*.

TE; TOI, pron. de la seconde personne des 2 g., تو *tou*. tu se rend en persan par un ی placé à la fin du verbe. Le pronom تو *tou*, précède toujours le verbe, exemple : آمدی *âmèdi*, tu es venu, میدانی *mi-dani*, tu sais, tu le sais, ou تو آمدی *tou âmèdi*, tu es venu, toi, tu es venu, تو میدانی *tou mi-dani*, tu sais, tu le sais. Comme on le voit, on peut, dans les verbes, conserver ou supprimer le pronom تو *tou*. Quand le verbe est terminé par un ا ou ajoute à ce ی pronom un * èlèf-hènzè, qui le double, exemple : میایی *mi-âyi*, tu viens; — te, à l'accusatif en persan se rend par تو را *tou-ra* précédant le verbe, ou par un ت placé, soit à la fin de l'adjectif ou du substantif qui entre dans la composition d'un verbe actif ou neutre, soit à la fin du verbe, exemple : je t'aime, تو را *tou-ra* دوست میدارم *doust mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوستت میدارم *doust-èt mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوست میدارمت *doust mi-darèm-èt*, ou دارمت *darèm-èt*; — je t'ai dit, je te l'ai dit تو را گفتم *tou-ra goftèm*, گفتمت *goftèm-èt*. Cependant, بتو *bè-tou*, à toi, comme régime indirect, est plus usité, بتو گفتم *bè-tou goftèm*, je t'ai dit, je te l'ai dit; — بتو دادم *bè-tou dadèm*, je t'ai donné, je te l'ai donné.

TUABLE, adj. des 2 g., کشتنی *kouchtèni*, قابل کشتن *qabèlè kouchtèn*.

TUANT, e, adj. fatigant, بستوه آورنده *bè-soutouh avèrèndè*, زحمت دهنده *zèhmèt-dèhèndè*, زیاد مزاحم *siad mouzahèm*.

TUBE, s. m., انبویه *èmboubè*, لوله *loulè*.

TUBERCULE, s. m. excroissance qui survient à la racine des plantes, گره *guèrèh*.

TUBÉREUSE, s. f. plante qui vient d'un oignon, گل پیازی *goulé piazì*.

TUBÉROSITÉ, s. f., برآمدگی *bèr amèdègui*, آماس *amas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *ouram*, pr. t. *èvram*.

TUBULEUX, EUSE, adj., انبویه دار *èmboubè-dar*.

TUBULURE, s. f. petit tube, V. **TUBE**.

TUDESQUE, adj. des 2 g., نمسوی *nèmsèvi*.

TUER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*, pr. t. *qatl kièrdèn*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, خود را تلف کردن *khoud-ra tèlèf kèrdèn*; — on dit: tuer le temps, وقت را گذرانیدن *vèqt-ra gousèranidèn*, وقت گذرانیدن *gouzèranidèné vèqt*, pr. t. *guzèranidèni vaqit*; — tuer, fatiguer excessivement, بستوه *bè-soutouh avourdèn*, کشتن *kouchtèn*; — tué, e, کشته شده *kouchtè-choudè*, a. مقتول *mèqtoul*, pr. t. *maqtol*; — crier à tue-tête, فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان گدن *fèghan kèrdèn*, pr. t. *fighan kièrdèn*.

TUERIE, s. f., خونریزی *khoun-rizi*, a. قتلعام *qètlé 'âm*, pr. t. *qatli 'âm*; — lieu où on tue les animaux, سالخانه

sèlèkh-khanè, a. مذبحه *mèzbèhè*, pr. t. *mazbaha*, V.

ABATTOIR.

TUMEUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, قتل *qèttal*.

TUF, s. m., خاک سفید *khaké sèfid*.

TUILE, s. f., سفال *soufal*.

TUILMAU, s. m., ریزه سفال *rizèyé soufal*.

TUILERIE, s. f., کوره سفالپزی *kourèyé soufal-pèzi*.

TUILIER, s. m., سفالپز *soufal-pèz*.

TULIPE, s. f. fleur, لاله *lalè*.

TULLE, s. m., تور *tour*.

TUMÉFACTION, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, آماس *âmas*, آماه *âmah*, شیش *chich*, ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*, انتفاخ *èntèfakh*, pr. t. *întifakh*.

TUMÉFIER, v. a., آماس در آوردن *âmas dèr àvourdèn*, آماس کردن *âmacidèn*; — se tuméfier, آماس کردن *âmas kèrdèn*, ورم کردن *vèrèm kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*; — tuméfié, e, باد کرده *bad-kèrdè*, آماس کرده *âmas-kèrdè*, a. منتفخ *moutèfèkh*, pr. t. *mun-tèfikh*.

TUMEUR, s. f., آماس *âmas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*.

TUMULAIRE, adj. des 2 g., قیبرستانی *qèbrèstani*.

TUMULTE, s. m., هنگامه *hèngamè*, نوفه *noufè*, شورش *chou-rèch*, غلغله *ghoulghoulè*, آشوب *âchoub*, a. دغدغه *dègh-dèghè*, pr. t. *daghdagha*; — en tumulte, باشوب تمام *bè-âchoubé tèmam*.

TUMULTUAIRE, adj. des 2 g., شلوغ *choulough*; — une as-

semblée tumultuaire ou mieux, tumultueuse, مجلس شلوغ *mèdjilécè choulough*.

TUMULTUAIREMENT, adv., ou mieux, TUMULTUEUSEMENT, شلوغ بشور و غوغا *choulough, bè-chour-ou-ghoougla*.

TUMULTUEUSEMENT, adv. V. TUMULTUAIREMENT.

TUMULTUEUX, EUSE, adj. V. TUMULTUAIRE.

TUMULUS, s. m., علامت گور *'èlamètè gour*, لوش قبر *loouché qèbr*.

TUNIQUE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*; — par analogie vêtement de femme et d'homme, کمر چین *kèmèr-tchin*, لولجده *koulèdjè*, pr. t. *koulidjè*, قبا *qèba*, pr. t. *qaba*; — terme de chirurgie, pellicule, membrane, پردہ *pèrdè*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اعشبه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TUORBE, s. m., ا. طنبور *tèmbour*, pr. t. *tambour*, pl. ضنابير *tènabir*.

TURBAN, s. m., دستار *dèstar*, ا. عمامه *'èmamè*, pr. t. *'imamè*, pl. عمايم *'èmayèm*, pr. t. *'amaïm*.

TURBOT, s. m., سپر ماهی *sèpèr-mahi*.

TURBULEMENT, adv., بعربده جویی *bè-'èrbèdè-djouyi*, بفتنه جویی *bè-fètne-djouyi*.

TURBULENCE, s. f., عربده جویی *'èrbèdè-djouyi*, فتنه انگیزی *fètne-ènguizi*.

TURBULENT, E, adj., عربده جوی *'èrbèdè-djouï*, فتنه انگیز *fètne ènguiz*, جوی *fètne-djouï*.

TURC, s. m., ا. ترك *tourk*, pr. t. *turk*, pl. اترک *ètrak*. Pour désigner les turcs de Constantinople on emploie le mot, عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*.

TURC, turque, adj., ترکی *tourki*; — la langue turque,

- ترکی زبان *zèbané tourki*; — parler ture, ترکی حرف *tourki hêrf zèdèn*.
- 'URCIE, s. f., بند آب *bèndé âb*, آب سدّ *sèddé âb*, چل *tchèl*,
a. سدّ *sèdd*.
- 'URCOMAN, a. ترکمن *tourkmèn*, pr. t. *turkmèn*, pl. ترکمه *tèrakèmè*, pr. t. *tèrakimè*.
- 'URGESCENCE, s. f., آماس *âmas*, باد *bad*, a. تنفیخ *tènfiikh*,
نفخه *nèfkhèt*, pr. t. *nafkhat*.
- 'URGESCIENT, e, adj., باد کننده *nèfkh-kounèndè*,
bad-kounèndè.
- 'URLUPINADE, s. f. (familier), بی مزگی *hèrzègui*,
bi mèzègui.
- TURLUPINER, v. n., بی مزگی *hèrzègui kèrdèn*,
bi mèzègui kèrdèn, یاوه گفتن *yavè goftèn*; —
v. a. tourner en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd*
kèrdèn, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhor kièrdèn*.
- TURNEPS, s. m. espèce de gros navet, شلغم گنده *chèl-ghèmé goundè*.
- TURPITUDE, s. f., زسواپی *rousveyi*, a. افتضاح *èftèzah*, pr.
t. *iftizah*, قباح *qèbahèt*, pr. t. *qabahat*.
- TURQUESTAN, ou TURKESTAN, contrée de la grande Tartarie, ترکستان *tourkèstan*, pr. t. *turkistan*.
- TURQUIE, l'empire ture, خاک عثمانلو *khaké 'osmanlou*,
مملکت عثمانلو *memlèkèté 'osmanlou*.
- TURQUOISE, s. f., فیروزه *firouzè*, پیروزه *pirouzè*.
- TUTÉLAIRE, adj. des 2 g., نگاهبان *nèguèh-ban*,
نگاهداری *nègah-ban*, پاسدار *pas-dar*, نگاهدار *nègahdar*.

nègah-dar, a. حامى *hami*, حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*,
pl. حافظون *hafèzoun*.

TUTELLE, s. f., a. وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialet*, ولايت *vè-
layèt*, pr. t. *vilayèt*.

TUTEUR, TRICE, s., a. وكيل *vèkil*, وصى *vèli*, وصى *vèci*.

TUTIE, s. f. oxyde de zinc, سنك توتيا *sèngué toutia*, a.
توتيا *toutia*, حجر التوتيا *hèdjèr-out-toutia*, pr. t.
hadjèr-ut-toutia.

TUTOIEMENT, s. m., خطاب بلفظ تو *khètabé bè-lèfzé
tou*.

TUTOYER, v. a., تو خطاب کردن *bè-lèfzé tou khètab
kèrdèn*, تو گفتن *tou goftèn*.

TUYAU, s. m., انبوه *èmboubè*, لوله *loulè*, pr. t. *lulè*.

TYMPAN, s. m., پردۀ گوش *pèrdèyé gouch*, a. صحنه *sèhna*,
pr. t. *sahna*.

TYMPANISER, v. a. décrier quelqu'un hautement, رسواى
کردن *rousvaï 'alèm kèrdèn*, علانية رسوا کردن *'èla-
niyètèn rousva kèrdèn*; — tympanisé, e, رسواى عالم
شد *rousvaï 'alèm choudè*.

TYMPANITE, s. f., a. استسقاء يابس *èstèsqae yabès*, pr. t. *is-
tisqaï yabis*, استسقاء رباكى *èstèsqae rihi*, pr. t. *istis-
qaï rihi*.

TYMPANON, s. m., صنطور *sèntour*, pr. t. *santour*; — jouer
dn tympanon, سنطير زدن *sèntour zèdèn*.

TYPE, s. m. figure originale, اصل صورتش *èslé sourèt-èch*,
صورت اصلی *sourèté èsli*.

TYPHON, s. m., V. TROMBE.

TYPHUS, s. m., مكرقه *mouhrèqè*.

TYPOGRAPHE, s. m., بسمه زن چاپ کونده *tchap-kounèndè*, *bèsmè-zèn*.

TYPOGRAPHIE, s. f., فن چاپ کردن *fènné tchap kèrdèn*, a. فنه طباعة *fènné tèba'èt*, pr. t. *fènni tèba'at*; — établissement d'imprimerie, بسمه خانه *bèsmè-khanè*, pr. t. *basma-khanè*.

TYPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., بسمه تی *tchapi*, *bèsmèyi*.

TYRAN, s. m. se disait chez les Anciens de celui qui usurpait la puissance souveraine, غصب کننده تخت *ghèsb-kounèndèyé tèkhté sèltènèt*; — se dit aujourd'hui de celui qui gouverne avec injustice, بيداد گير *bidad-guèr*, ستمکار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, pl. ظلمه *zèlèmè*, غدار *ghèddar*, pr. t. *ghaddar*, جبار *djèbbar*, pl. جباره *djabèrè*, *djabèrèt*.

TYRANNIE, s. f., بيداد گيرى *bidad-guèri*, ستمکاری *sètèm-kari*, pr. t. *sitèm-kiari*, a. ظلم *zoulm*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, جبر *djèbr*, تعدى *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

TYRANNIQUEMENT, adv., به بيداد گيرى *hè-bidad-guèri*, بظلم و بستمکاری *bè-sètèm-kari*, جبارانه *djèbbaranè*, از روی بيداد گيرى *èz rouï bidad-guèri*, a. ظلم *zoulmèn*, جبراً *djèbrèn*, جوراً *djoourèn*, pr. t. *djèvrèn*.

TYRANNIQUE, adj. des 2 g., a. ظلمی *zoulmi*, جبیری *djèbri*.

TYRANNISER, v. a., بيداد گيرى کردن *bidad-guèri kèrdèn*,

zoulm kèrdèn, تعذی کردن *tè'èddi kèrdèn*,
 pr. t. *tè'addi kièrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*, ستم
sètèm kèrdèn, pr. t. *sitèm kièrdèn*; — tyrannisé,
 e, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*.

U

UBIQUITÉ, s. f., همه جا موجود بودن *hèmè dja mooudjoud boudèn*, a. حیثیت *hèiciyèt*.

UKASE, s. m., حکم امپراطور روسیه *heukmé èmpèratouré rouciyè*.

ULCÉRATION, s. f., زخم پیدا شدن *pèida choudènè zèkhm*,
 a. تقرح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

ULCÈRE, s. m., زخم *zèkhm*, ریش *riçh*, a. قرحة *qèrhèt*, pr.
 t. *qarhat*, pl. قروح *qourouh*.

ULCÉRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — ulcéré, e,
 زخم دار *zèkhm-dar*, زخم دار شده *zèkhm-dar-choudè*,
 مقرر *mèqrrouh*, pr. t. *maqrouh* — au fig. V. FÂCHÉ,
 IRRITÉ.

ULCÉREUX, EUSE, adj. de la nature de l'ulcère, مانند زخم
manèndé zèkhm, از جنس زخم *èz djènsé zèkhm*; — qui
 est couvert d'ulcères, پر زخم *pour zèkhm*.

ULÉMA, OULÉMA, s. m. pl., a. علما *'ouléma*.

ULTÉRIEUR, E, adj. qui est au delà, par opposition à cité-
 rieur, آن طرف *àn tèrèf*, pr. t. *àn taraf*, آن سمت
sèmt; — qui vient après, بعد از این *bè'èd èz ìn*, pr. t.
ba'd èz ìn, پس از این *pès èz ìn*, a. مؤخر *mou'èkhkhèr*,
 pr. t. *mou'akhkhar*.

ULTÉRIEUREMENT, adv. au delà, outre ce qui a été dit ou

fait, علاوه بر این 'èlavè bèr in; — postérieurement, ensuite, پس از این pès èz in, بعد از این bè'èd èz in, a. من بعد mèn bè'èd, pr. t. mīn ba'd, بعد bè'èd, pr. t. ba'd.

ULTIMATUM, s. m., حرف آخر soukhèné ðkhèr, آخر الحرف hèrfé ðkhèr, a. آخر الكلام ðkhèr-oul-kèlam.

ULTRAMONTAIN, E, adj., آن طرف کوه ðn tèrèfé kouh.

UN, UNE, adj. num., يك yèk, یکی yèki, a. واحد vahèd, pr. t. vahid, fém. واحدة vahèdèt, pr. t. vèhdèt; — Dieu est un, خدا واحد است khouda yèkist, خدا واحد است khouda vahèd-est; — c'est tout un, يكىست yèkist, ندارد تفاوت tèfavout nè-darèd; — un à un, يك يك yèk-yèk; — les uns et les autres, همهمè, a. مجموع mèdjimou'.

UNANIME, adj. des 2 g., يک زبان yèk-zèban, يکدل yèk-dèl, pr. t. yèk-dil, a. متفق لقول mouttèfèq-oul-qooul, pr. t. muttèfiq-ul-qavl, متفق الرأى mouttèfèq-our-rè'i, pr. t. muttèfiq-ur-rè'i.

UNANIMEMENT, adv., يک زبان yèk-zèban, a. بالاتفاق bèl-èt-tèfaq, pr. t. bil-ittifaq.

UNANIMITÉ, s. f., يک زبانى yèk-zèbani, هم زبانى hèm-zèbani.

UNI, E, adj. égal, هموار hèm-var, a. مستوی moustèvi; — sans ornement, ساده sadè; — en parlant des personnes qui sont liées d'amitié, de sentiment, جور djour, به هم پیوسته bè-hèm pèivèstè.

UNIÈME, adj. ord. ne s'emploie qu'avec les nombre vingt, trente, quarante, etc. بیست و یکم vingt-et-unième, bis'-ou-yèkoum.

UNIFICATION, s. f., بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, یکی *yèki choudèn*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*.

UNIFIER, v. a., کردن یکی *yèki kèrdèn*.

UNIFORME, adj. des 2 g., یکسان *yèk-san*, یکشکل *yèk-chèkl*, a. مساوی *mouçavi*, متساوی *moutèçavi*.

UNIFORME, s. m., رخت نظام *rèkhté nèzam*, رخت رسمی *rèkhté rèsmi*, البسة رسمية *lèbacé rèsmi*, a. رسمی *èbècèyé rèsmiyè*, pr. t. *èlbicèr rèsmiyè*, le mot *rèsmi*, ou *rèsmiyè* n'est employé que pour officiel, ou uniforme civil.

UNIFORMÉMENT, adv., بیک اسلوب *bè-yèk ousloub*, بیک نور *bè-yèk nèvèrd*, على السوية *bè-yèk tèrkib*, a. ترکیب *'èlès-sèviyè*, pr. t. *'alas-sèviyè*.

UNIFORMITÉ, s. f., مناسبت بهمدیگر *yèk-sani*, مواظبت *bè-hèm-diguèr*, a. مساوات *mouçavat*.

UNIMENT, adv., عموماً *hèm-var*; — simplement, ساداً *sadè*; — sans façon, بی تکلیف *bi tèklifanè*, بی تکلیف *tèklif*.

UNION, s. f. jonction, بهم پیوستگی *bè-hèm pèivèstègui*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. اتصال *ètètègal*, pr. t. *ittifal*; — accord, یکجبهتی *yèk-djèhèti*, a. اتحاد *ètètèhad*, pr. t. *ittihad*, اتفاق *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*.

UNIQUE, adj. des 2 g., یگانه *yèganè*, pr. t. *yèguianè*, a. واحد *vahèd*, pr. t. *vahid*, وحید *vèhid*; — fils unique, پسر یگانه *pècèrè yèganè*, ولد یگانه *vèlèdè yèganè*, pr. t. *vèlèdi yèguianè*.

UNIQUEMENT, adv., همان تنها *hèman tènha*, همین تنها *hè-mîn tènha*, a. محضاً *mèhzèn*, pr. t. *mahzèn*, محض

mèhz, pr. t. *mahz*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makh-sous*; — je suis venu uniquement pour toi, همین تنها برای تو آمدم *hèmin tènha bèraï tou àmèdèn*, مخصوص از برای تو آمدم *mèhz èz bèraï tou àmèdèm*.

UNIR, v. a. joindre ensemble, بهم پیوستن *bè-hèm pèivès-tèn*, ملحق کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*, وصل کردن *moulhèq kèrdèn*; — s'unir, s'associer, یکپیمان شدن *yèk-pèïman choudèn*, یکجبهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متفق شدن *moulttèfèq choudèn*; — s'unir d'amitié, رابطه دوستی پیدا کردن *rabètèyé dousti pèida kèrdèn*, دوست شدن *doust choudèn*; — unir, ôter les inégalités, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*; — uni, e, joint, بهم وصل شده *bè-hèm pèivèstè*, وصل شده *vèsl-choudè*, a. ملحق *moulhèq*, pr. t. *mulhaq*; — aplani, هموار شده *hèm-var choudè*, هموار *hèm var*, a. مستوی *moustèvi*; — qui n'a aucun ornement, ساده *sadè*.

UNISSON, s. m., یک آهنگی *yèk-àhèngui*, یکپرده *yèk-pèrdè*, a. وحدة الاصوات *vèhdèt-oul-èsvat*, pr. t. *vahdèt-ul-ès-vat*; — au sens moral, commun accord, a. اتفاق *èt-tèfaq*, pr. t. *ittifaq*; — à l'unisson, a. بالاتفاق *bèl-èt-tèfaq*, pr. t. *bil-ittifaq*.

UNITAIRE, s. et adj., a. متحد *mouvèhhèd*, pr. t. *muva-hid*, pl. موحدین *mouvèhhèdîn*, pr. t. *muva-hhidîn*.

UNITÉ, s. f., یگانگی *yèganègui*, یکی بودن *yèki boudèn*, a. وحدت *vèhdèt*, pr. t. *vahdèt*, وحدانیت *vèhdaniyèt*, pr. t. *vahdaniyèt*, احدیت *èhèdiyèt*, pr. t. *ahadiyèt*; — principe du nombre, یک *yèk*, a. احد *èhèd*, pr. t. *ahad*, pl. احاد *èhad*, pr. t. *ahad*.

UNITIF, IVE, adj. (peu usité) qui unit, يَكْسِي كُنْدَه *yèki-kounèndè*; — terme de dévotion, qui unit par le pur amour, état unitif, a. حَالَتِ اَهْلُ السُّلُوكِ *halète èhl ous-selouk*, pr. t. *hàlèti-èhl us-sulouk*, حَالَتِ مُوَحِّدِينَ *halète mouchhèdîn*, pr. t. *halèti muvahhidîn*.

UNIVALE, adj., يَكْصِدْفِي *yèk-sèdèfi*, a. نَوْصَدَف *zou sèdèf-oul-vahèd*, pr. t. *zou sadèf-ul-vahid*.

UNIVERS, s. m., كَيْتِي *guiti*, دَجْهَان *djèhan*, pr. t. *djihan*, دُونِيَا *dounia*, عَالَم *'àlèm*, pl. عَوَالِم *'èvalèm*, pr. t. *'avalim*, عَالَمِينَ *'àlèmin*; — les parties de l'univers, a. اَقْطَار *'èqtaré 'àlèm*, pr. t. *aqtari 'àlem*.

UNIVERSALITÉ, s. f., a. عُمَم *'oumoum*, عُمُومِيَّة *'oumoumi-yèt*; — l'universalité des êtres, عُمُومِيَّة مَوْجُودَات *'oumoumiyète mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumiyèti mèd-joudat*, عُمَم مَوْجُودَات *'oumoumé mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumi mèvdjoudat*.

UNIVERSAUX, s. pl., a. كَلِّيَّات *koulliat*.

UNIVERSEL, LE, adj., a. عُمُومِي *'oumoumi*, عَام *'àmm*; — famine universelle, a. قَحْطُ عَام *qèhté 'àmm*, pr. t. *qahti 'àmm*; — avoir l'approbation universelle, مَظْهَر *mèzhèré tèhsîn 'àmmè choudèn*; — un homme universel, qui embrasse tout, a. كُل *koull*, pr. t. *kull*; — science universelle, عِلْمُ كُل *'èlmé koull*, pr. t. *'ilmi kull*.

UNIVERSELLEMENT, adv., a. عُمُومًا *'oumoumèn*, عَلَى الْعُمَم *'èlèl-'oumoum*.

UNIVERSITAIRE, adj. des 2 g., a. مُتَعَلِّق بِدَارِ الْفُنُونِ *mou-*

tè'èllèq bè-dar-oul-founoun, pr. t. *mutè'alliq bè-dar-ul-funoun*.

UNIVERSITÉ, s. f., دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*, دار انعلم *dar oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*.

UNIVOCATION, s. f., a. عمومیت الاسم *'oumoumiyèt-oul-èsm*, pr. t. *'oumoumiyèt-ul-ism*.

UNIVOQUE, adj. des 2 g., a. اسم عام *èsmé 'ámm*, pr. t. *ismi 'ámm*.

URANOGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت آسمان *vèsfé kèifiyètè ásmán*, a. وصف السما *vèsf-ous-sèma*, pr. t. *vasf-us-sèma*.

URANOMÈTRE, s. m., a. مقياس الكواكب *mèqias-oul-kèvakèb*, pr. t. *maqias-ul-kèvakib*.

URANOMÉTRIE, s. f., علم مساحت ستارگان *'èlmé mèçahètè sètarègan*, علم مساحت کواكب *'èlmé mèçahètè kèvakèb*.

URBAIN, e, adj., شهری *chèhri*.

URBANITÉ, s. f., a. ادب *èdèb*, معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qouliyèt*.

URE, s. m. taureau sauvage, گوزن *gavé kouhi*, گورن *guèvèzn*, a. ثور جبلی *sèvré djebeli*, pr. t. *sèvri djèbèli*.

URETÈRE, s. m., a. حالب مجرای کلیه *mèdjraï kouliè*, هالب *halèb*, pr. t. *halib*.

URÈTRE, s. m., a. مجرای بول *mèdjraï booul*, pr. t. *mèdjraï bèvl*, مخرج بول *mèkhrèdjé booul*, pr. t. *makhèrdji bèvl*.

URGENCE, s. f., a. ضرورت *zèrourèt*, pr. t. *zarourèt*, لزوم *lou-zoum*, لزومیت *louzoumiyèt*.

URGENT, *e*, *adj.*, *a.* ضروری *zèrouri*, *pr. t.* *zarouri*, واجب *vadjèb*, *pr. t.* *vadjib*, لازم *lazèm*, *pr. t.* *lazim*, ضرور *zèrou*, *pr. t.* *zarour*; — affaire urgente, کار ضروری *karé zèrouri*, کار واجب *karé vadjèb*.

URINAIRE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — canal urinaire, ou mieux, canal de l'urètre, *a.* مجرای بول *mèdjraï booul*.

URINAL, *s. m.*, شاشدان *chach-dan*, بولدان *booul-dan*, *a.* قارور *qarourè*.

URINE, *s. f.*, شاش *chach*, کمیز *koumiz*, *pr. t.* *guèmiz*, پیشاب *pich-àb*, *a.* بول *booul*, *pr. t.* *bèvl*, pl. ابوال *èbval*.

URINER, *v. n.*, شاش کردن *chach kèrdèn*, شاشیدن *chachi-dèn*, پیشاب کردن *pich-àb kèrdèn*, بول کردن *booul kèrdèn*, زهرآب ریختن *zèhr-àb rikhtèn*.

URINEUX, *EUSE*, *adj.*, پیشابی *pich-àbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*.

URIQUE, *adj.* des 2 *g.*, پیشابی *pich-àbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — acide urique, *a.* جوهر بولی *djoouhèrè boouli*, *pr. t.* *djèvhèri bèvli*.

URNE, *s. f.*, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t.* *zarf*, pl. ظروف *zourouf*, *a.* قوانس *qèvanès*, *pr. t.* *qavanis*.

US, *s. m.*, pl. آیین *dyin*, *a.* عادت *'àdèt*, رسم *rèsm*, pl. رسم *roucoum*, معتاد *meu'eutad*, *pr. t.* *mu'tad*.

USAGE, *s. m.* action et manière d'user d'une chose, بکار بردن *bè-kar bourdèn*, *a.* استعمال *èstè'èmal*, *pr. t.* *isti'mal*; — coutume, *V.* *Us*.

USAGER, *s. m.*, حق استعمال *darèndèyè hèqqè èstè'èmal*.

USANCE, s. f. terme pour le payement, مهلت ادای پول *meuhlété édaï poul*, مهلت *meuhlét*, pr. t. *mihlét*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — ce délai est quelquefois de trente jours.

USER, v. n. faire usage, به مصرف بکار بردن *bè-kar bourdèn*, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, استعمال کردن *èstè'èmal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — user d'un mot, در حق کسی استعمال کردن *lèfzi-ra èstè'èmal kèrdèn*; — en user (bien ou mal) avec quelqu'un, در حق کسی رفتار کردن *dèr hèqqé kèci rèftar kèrdèn*, در حق کسی سلوك کردن *dèr hèqqé kèci soulouk kèrdèn*, ou حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*; — en user librement, بی تکلیفانه حرکت کردن *bi tèklifanè hèrèkèt kèrdèn*; — consommer, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, مصرف کردن *mèsrèf kèrdèn*, داشتن *mèsrouf dachtèn*; — j'ai usé beaucoup de bois, خیلی هیزم *khèili hizoum bè-mèsrèf rèçanidèm*; — détériorer les choses à force de s'en servir, کهنه کردن *keuhnè kèrdèn*, pr. t. *kohnè kièrdèn*, مندرس کردن *moundèrès kèrdèn*; — s'user, کهنه شدن *keuhnè chou-dèn*; — diminuer par le frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*; — le marbre s'use, مرمر فرسوده میشود *mèrmèr fèrsoudè mi chèvèd*; — usé, e, مستعمل شده *moustè'èmal choudè*, کهنه *keuhnè-choudè*, کهنه *keuhnè*, pr. t. *kohnè*, a. مستعمل *moustè'èmal*, *mus-ta'mèl*; — usé par le frottement, فرسوده شده *fèrsoudè-choudè*, فرسوده *fèrsoudè*.

USER, s. m., a. استعمال *èstè'èmal*, pr. t. *isti'mal*, V. **USAGE**.

USINE, s. f., کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khané*.

USITÉ, E, adj., a. مستعمل *moustè'è mèl*, pr. t. *musta'mèl*;
— ce mot n'est pas usité, این لفظ مستعمل نیست, *in lèfz moustè'è mèl nist*,
این لفظ استعمال نمیشود, *in lèfz èstè'è mal nè-mi-chèvèd*.

USTENSILE, s. m., اسباب خانه *èsbabé khanè*; — de cuisine, اسباب مطبخ *èsbabé àch-pèz-khanè*,
èsbabé mètbèkh.

USTION, s. f. action de brûler, سوزش *souzèch*, a. حرق *hèrq*,
pr. t. *harq*.

USUEL, LE, adj., متداول *moutèdavèl*, pr. t. *mutèdavi*,
متعارف *moutè'arèf*, pr. t. *mutè'arif*, عادی *'adi*; —
langage usuel, زبان متعارف *zèbané moutè'arèf*, زبان
متداول *zèbané moutèdavèl*, a. متداول *lèçané mou-*
tèdavèl, عادی *lèçané 'adi*.

USUELLEMENT, adv., a. عادتاً *'adètèn*; — cela se dit usuel-
lement, این سخن عادتاً گفته میشود, *in soukhèn 'adè-*
tèn goftè mi-chèvèd.

USUFRUCTUAIRE, adj. des 2 g., a. استحقاق محسولی *ès-*
tèhqaqé mèhsouli, pr. t. *istihqaqi mahsouli*.

USUFRUIT, s. m., a. استحقاق اخذ محمول *èstèhqaqé*
èkhzé mèhsoul, pr. t. *istihqaqi akhzi mahsoul*.

USUFRUITIER, ÈRE, a. صاحب حاصل *sahèbé hacèl*, pr. t. *sa-*
hibi hacil, صاحب محمول *sahèbé mèhsoul*, pr. t. *sa-*
hibi mahsoul.

USURAIRES, adj. des 2 g., با آمیز *rèba-àmiz*, با *mou-*
tezèmmèné rèba.

USURE, s. f., a. ربا *rèba*, pr. t. *riba*, ربح *rèbh*, pr. t. *ribh*;

— accroître son bien par l'usure, با دُولت, بوسيلة
 بوسيلة, *bè-vècilèyé rèba dooulèt èfzoudèn*, با
 بوسيلة, *bè-vècilèyé rèba dooulèt ziad kèrdèn*;
 — rendre avec usure, rendre ou prendre en bien ou
 en mal au delà ou le double de ce qu'on a reçu, دو
 چندان کردن *dou tchèndan kèrdèn*, — usure,
 dépérissement par suite de l'usage, کهنه شدن
keuhnè choudèn; — diminution de l'épaisseur par
 suite du frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè*
choudèn.

USURIER, ÈRE, s., باخوار, *rèba-khar*, باخور, *rèba-khour*,
 حرام خوار *hèram-khar*, a. معامل بالربا *mou'âmèlè bèr-*
rèba, pr. t. *mou'âmili bir-riba*.

USURPATEUR, TRICE, s., غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, a.
 غاصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, pl. غاصبون *ghacèboun*,
 pr. t. *ghaciboun*.

USURPATION, s. f., a. غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*.

USURPER, v. a., ربودن, *rouboudèn*, بزور گرفتن *bè-zour guè-*
rèftèn, غصب کردن *ghèsb kèrdèn*; — usurpé, e, غصب
 شده *ghèsb-choudè*, a. مغصوب *mèghsoub*, pr. t. *magh-*
soub.

UTÉRIN, e, adj., از يك مادر و پدر دیگر, *èz yèk madèr-ou-pè-*
dèrè diguèr.

UTÉRUS, s. m. matrice, بچه دان, *bètchè-dan*, a. رحم *rè-*
hèm, pr. t. *rahim*.

UTILE, adj. des 2 g., سودمند, *soudmènd*, با فايده *ba faïdè*,
 با مصرف *ba mèsrèf*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفيد
moufid.

UTILEMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, با فایده *ba faïdè*.

UTILISER, v. a., بمصرف رسانیدن *bè kar bourdèn*, با مصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rècanidèn*; — s'utiliser, با مصرف شدن *ba mèsrèf choudèn*, خودرا بمصرف رسانیدن *khoudra bè-mèsrèf rècanidèn*.

UTILITÉ, سود *soud*, a. فایده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *fèvaïd*, نفع *nèf*, منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafe'*, pr. t. *mènafi'*.

UTOPIE, s. f., a. خیال بطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, فکر باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*, pl. افکار باطله *èfkaré batèlè*, pr. t. *èfkiari batilè*.

UVÉE, s. f., a. طبقة عنبيه *tèbèqèyè 'ènèbhiyè*, pr. t. *tabaqai 'anèbhiyè*.

V

VA, impératif du verbe aller., s'emploie adverbialement dans le sens de soit, volontiers, باشد *bachèd*.

VACANCE, s. f., خالی ماندن *khali mandèn*, محلول ماندن *mèhloul mandèn*, a. محلولیت *mèhlouliyèt*.

VACANCES, s. f. pl., a. تعطیل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*, وقت تعطیل *rèqtè tè'èlil*, pr. t. *vaqti ta'til*; — un jour de vacances, روز تعطیل *rouzé tè'ètil*.

VACANT, e, adj., تهی *touhi*, pr. t. *tèhi*, a. خالی *khali*; — une chambre vacante, یک اطاق خالی *yèk outaqé khali*; — en parlant des places, des dignités on emploie de préférence le mot, a. محلول *mèhloul*, pr. t. *mahloul*; — le Saint-Siège était vacant, مسند حضرت

مەسئەدە ھەزرەتە پاپ مەھلoul boud, pr.
t. mèsnèdi hazrèti pap mahloul boud.

VACARME, s. m., ھەنگامە, غولغولە ghoulghoulè, دا
داد-ou-fériad, آشوب achoub, a. عربدە 'èrbèdè,
pr. t. 'arbèdè.

VACATION, s. f. espace de temps que des personnes publi-
ques emploient à quelque affaire, مەت کار کردن
mouddètè kar kèrdèn, مەت مشغونیت mouddètè mèch-
ghouliyèt, a. أيام الشغل èiyam-ouch-choughl; — vaca-
tions au pl. cessation des séances des gens de justice,
a. تعطيل t'è'til, pr. t. ta'til.

VACCIN, s. m., آبلە گاو, آبلە abèlèyè gav, ابلە abèlè, a. جدري
djèdèrî bèqèri, pr. t. djèdèrî baqari.

VACCINE, s. f. maladie particulière aux vaches V. VACCIN;
— procédé pour inoculer le vaccin, آبلە کوبى abèlè-
koubi, a. تلقيح جدري بقرى tèlqihi djèdèrî bèqèri, pr.
t. tèlqihi djèdèrî baqari.

VACCINATION, s. f., inoculation de la vaccine V. VACCINE.

VACCINER, v. a., آبلە کوبیدن abèlè koubidèn.

VACHE, s. f., مادە گاو, گاو gav, a. بقرة bèqèrèt, ou
bèqèrè, pr. t. baqara, pl. بقرات bèqèrat, pr. t. baqarut;
— traire les vaches, گاوهارا دوشیدن gav-ha-ra dou-
chidèn.

VACHER, ÈRE, s., گاو بان gav-ban.

VACHERIE, s. f., ذوبله گاو, ذوبله gavàn.

VACILLANT, E, adj., لږزان lèrzan, تزلزل کنان tèzèlzoul kou-
nan; — au fig. irrésolu, a. متردد moutèrèddèd, pr. t.
mutèrèddid, متردد الراى moutèrèddèd-our-rè'i, pr. t. mu-

tèrèddid-ur-rè'i, متذبذب *moutèzèbzèb*, pr. t. *mutè-zèbzib*.

VACILLATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, جنبش *djoumbèch*, a. تزلزل *tèzèlzoul*, زعزع *zè'èzè'è*, pr. t. *zà'za'a*, نوسان *noou-san*, pr. t. *nèvsan*; — la vacillation d'une barque, زورق جنبش *djoumbèché zourèq*; — au fig. irrésolution, بی قراری رأی *bi qèrarîi rè'i*, a. تردد *tèrèddoud*, تردید *tèrdid*, تذبذب *tèzèbzoub*.

VACILLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, جنبیدن *djoumbidèn*, زعزع کردن *zè'èzè'è kèrdèn*, تزلزل کردن *tèzèlzoul kèrdèn*, تزعزع کردن *tèzè'zou' kèrdèn*; — au fig. être irrésolu, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, متذبذب بودن *moutèzèbzèb boudèn*.

VACUITÉ, s. f., خالی بودن *khali boudèn*, a. خلو *khèlv*, pr. t. *khilv*.

VAGABOND, e, s. et adj., ولگرد *vèl-guèrd*, یافه تاز *yavè-taz*, آواره *àvarè*.

VAGABONDAGE, s. m., آوارگی *àvarègui*, بی کاری *bi kari*, سرسری *sèrsèri*, ولگردی *vèl-guèrdi*.

VAGABONDER, v. n., ول گردیدن *vèl guèrdidèn*, آواره گشتن *àvarè guèchtèn*.

VAGIN, s. m. terme d'anat., a. کس *kous*, pl. اکساس *èksas*, مهبل *mèbhèl*, pr. t. *mèbhil*.

VAGISSEMENT, s. m., نو زائیده *fèriadé koudè-kane noou-zaïdè*.

VAGUE, s. f., کوه آب *kouhèyé àb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

VAGUE, adj. des 2 g. indéterminé, indéfini, نامحدود *na-*

mèhdoud, a. غير معين *ghèiré mou'èiyèn*, pr. t. *ghaïri mou'aïèn*, غير محدود *ghèiré mèhdoud*, pr. t. *ghaïri mahdoud*; — espace vague, a. مسافت غير محدود *mèçafètè ghèiré mèhdoudè*, pr. t. *mèçafètè ghaïri mahdoudè*; — au fig. qui n'a point d'objet déterminé, a. مجهول *mèdjhoul*, مبهم *moubhèm*.

AGUE, s. m. grand espace vide, a. خلا *khèla*, pr. t. *khala*; — le vague de l'air, خلای هوا *khèlāi hēva*, pr. t. *khalaï hava*; — incertitude, manque de précision, a. ابهام *èbham*, pr. t. *ibham*; — il y a du vague dans son discours, سخنش ابهام دارد *soukhèn-èch èbham darèd*, سخنش مبهم است *soukhèn-èch moubhèm-èst*.

AGUEMENT, adv., مبهم گونه *bè-toouré moubhèm*, مبهم موبهم *moubhèm-gounè*, مبهم *moubhèm*.

AGUER, v. n., بیهوده گشتن *avarè guèrdidèn*, آواره گردیدن *bi-houdè guèchtèn*.

VAILLAMMENT, adv., دلآوری *dèliranè*, بدلآوری *bè-dèl-àvèri*, بهادرانه *bèhadèranè*, با شجاعت *ba chèdja'èt*, با جلادت *ba djèladèt*.

VAILLANCE, s. f., بهادری *bèhadèri*, دلیری *dèliri*, دل آوری *dèl-àvèri*, a. شجاعت *chèdja'èt*, pr. t. *chadja'at*, غیرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, جلادت *djèladèt*.

VAILLANT, s. m. fonds, capital, سرمایه *sèr-mayè*, (peu usité); — adv. il n'a pas un sou vaillant, يك پول سرمايه ندارد *yèk poul sèr-mayè nè-darèd*.

VAILLANT, e, adj., دلیر *dèlir*, دلآور *dèl-àvèr*, بهادر *bèhadèr*, a. شجاع *choudja'*.

VAIN, *a.* adj. inutile, بی سود *bi soud*, بی فایده *bi faïdè*, بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, حاصل *bi hacèl*, *a.* کوشش *'èbès*, *pr. t. 'abès*; — faire de vains efforts, بی جا *kouchèché bi faïdè kèrdèn*, کوشش کردن *bi dja kouchèch kèrdèn*; — sans fondement, ohimérique, بی جا *bi pa*, *a.* باطل *batèl*, *pr. t. batil*; — pensée vaine, خیال بی جا *khialé bi pa*, فکر بی جا *fèkré bi pa*, *pr. t. fikri bi pa*, *a.* فکر باطل *fèkré batèl*, *pr. t. fikri batil*; — orgueilleux, پندار *poundar*, *pr. t. pèndar*, خود پسند *khoud-pècènd*, *pr. t. khod-pècènd*, *a.* مغرور *mèghrour*, *pr. t. maghrour*, متکبر *moutèkèb*, *bèr*, *pr. t. mutèkèbbir*, عجب النفس *'oudjib-oun-nèfs*; — en vain, *adv.*, بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, *a.* عبث *'èbès*, *pr. t. 'abès*.

VAINCRE, *v. a.*, غلب آمدن *chèkèst dadèn*, غلب شدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*, فایق شدن *fayèq choudèn*; — vaincu, *e.* شکست خورده *chèkèst-khourdè*, مغلوب شده *mèghloub-choudè*, *a.* مغلوب *mèghloub*, *pr. t. maghloub*.

VAINEMENT, *adv. en vain* **V. VAIN**.

VAINQUEUR, *s. m.*, فیروزمند *firouzmènd*, *a.* فاتح *fatèh*, *pr. t. fatih*, غالب *ghalèb*, *pr. t. ghalib*, غازی *ghazi*.

VAISSEAU, *s. m.* vase quelconque, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t. zarf*, *pl.* ظروف *zourouf*; — vaisseau de bois, ظرف چوبین *zèrfé tchoubîn*; — bâtiment pour naviguer, کشتی *kèhti*, *a.* سفینه *sèfinèt*, سفینه *sèfinè*, *pl.* سفین *sefîn*, *et* سفن *soufoun*, *pr. t. sufun*; — vaisseau de guerre, کشتی جنگی *kèhtiř djèngui*; — vaisseau

à trois ponts, سه طبقه جهاز جنگی *djèhazé djènguî sè-tèbèqè*; — se dit aussi des veines et des artères, رگ, *règ*, a. عرق 'èrq, pr. t. 'irq, pl. عروق 'ourouq, وعاء *vè'd*, pl. اوعية *èv'ièt*.

VAISSELLE, s. f., ظروف سفره *èsbabé soufrè*, ظروف سفره *zouroufé soufrè*, اسباب ميز *èsbabé miz*.

VAL, pl. vaux s. m. vieux mot, on dit plutôt vallée, V. VALLÉE.

VALABLE, adj. des 2 g., a. معتبر *meu'eutèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*, شرعاً مقبول *chèr'èn mèqboul*, pr. t. *chèr'èn maqboul*, مقبول *mèqboul*, pr. t. *maqboul*.

VALABLEMENT, adv., a. بطور معتبر *bè-toouré meu'eutèbèr*, موافق شرع *mouvafèqé chèr'*.

VALACHIE, ancienne province de la Turquie, افلاق *èflaq*, pr. t. *iflaq*.

VALÉRIANE, s. f., فو *fou*, vulg. سنبل کوهی *soumboulé kouhi*.

VALET, s. m., نوکر *nooukèr*, چاکر *tchakèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدام *khouldam*, خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadimè*; — pour appeler les domestique, en persan on dit, بچهها *bètchè-ha*.

VALETAGE, s. m., چاکری *tchakèri*, نوکری *nooukèri*.

VALETAILLE, s. f., بچهها *bètchè-ha*, نوکرها *nooukèr-ha*.

VALETER, v. n. être d'une assiduité servile, خواری کردن *khari kèrdèn*; — faire des courses désagréables pour quelqu'un, دوندگی کردن *dèvèndègui kèrdèn*.

VALÉTUDINAIRE, adj. des 2 g., بیمارناک *bi-mar-nak*, ناخوش

ضعيف المزاج *na-khoch-èhval*, *bi mèzadj*, a. مزاج *zè'if-oul-mèzadj*, pr. t. *za'if-ul-mizadj*, *'èlil*, pr. t. *'alil*.

VALEUR, s. f., ارزش *èrzèch*, بها *bèha*, a. قيمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *sèmèn*; — d'une grande valeur, گران *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. زيقيمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*; — attacher de la valeur, معتبر دانستن *meu'eutèbèr danèstèn*; — bravoure, courage, V. BRAVOURE et COURAGE.

VALEUREUSEMENT, adv. V. VAILLAMENT.

VALEUREUX, EUSE, adj. V. VAILLANT.

VALIDATION, s. f. action de valider, V. VALIDER.

VALIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, sain, en bonne santé, تندروست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*, صحيح المزاج *sèhik-oul-mèzadj*, pr. t. *sahik-ul-mizadj*; — valable, a. معتبر *meu'eutèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*, شرعى *chèr'i*, موافق شرع *mouvafèqè chèr'*, pr. t. *muvafigi chèr'*.

VALIDEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*.

VALIDER, v. a., معتبر کردن *meu'eutèbèr kèrdèn*, شرعى *chèr'i kèrdèn*, گذاشتن *sèhhè gouzachtèn*; — validé, e, معتبر شده *meu'eutèbèr-choudè*, شرعى شده *chèr'i-choudè*.

VALIDITÉ, s. f., شرعى بودن *chèr'i boudèn*.

VALISE, s. f., جامه دان *djamè-dan*.

VALLÉE, s. f., دره *dèrè*, a. وهده *vèhd*, pl. وهدان *vouhdan*, et وهده *ouhoud*, pr. t. *èvhud*, وهده *vèhdè*, pl. وهده *vèhad*, pr. t. *vikad*, وادى *vadi*, pl. واديه *oudiè*, pr. t. *èvdiè*.

s. m., کوچک دره *dèrèyé koutchèk*.

v. n., ارزش داشتن *èrzèch dach-*
— combien cela vaut-il ? این چند میارزد *in*
id mi-èrzèd, ارزش دارد این چند *in tchènd èrzèch*
d, چه چیز است *qèimèté in tchè tchiz-*
— cela vaut dix francs, این ده فرنک میارزد *in dè*
k mi-èrzèd; — cela ne vaut rien, این بهیچ نمیارزد
hitch nè-mi-èrzèd; — cela n'en vaut pas la peine,
این بزمتمش نمی *in bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; —
vaut mieux, اولی است *bèhtèr-èst*, اوولاست *ooulàst*;
valoir une terre, زراعت کردن *zèra'èt kèrdèn*,
و سر حاصل او *sèré hacèl àvourdèn*; — se faire va-
loir, خود نمایی کردن *khoud-nèmayi kèrdèn*,
مفاخرت *moufakhèrèt kèrdèn*; — à valoir sur...
مکسوب *mèhsoubèn*, pr. t. *mahsoubèn*; — valoir, v.
apporter, مداخل داشتن *mèdakhèl dachtèn*, حاصل
او *hacèl àvourdèn*.

s. f., رقص بالمداوره *rèqsè bèl-moudavèrè*, pr. t.
si bil-mudavèrè.

s. v. n., رقص کردن *bèl-moudavèrè rèqs*
dèn.

s. f. plus value, افزایش بر قیمت اصلی *èfzayèché*
qèimèté èsli, a. فصل ثمن معین *fèzlé sèmèné mou-*
èn, pr. t. *fazli sèmèni mou'aïyèn*.

s. f., V. ÉCAILLE.

LE, s. f. membrane, پرد *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr.
hicha

RE, s. m. être chimérique, غول بیابان *ghoulé biaban*,

pr. t. *ghouli biyaban*; — au fig. celui qui s'enrichit par des gains illicites, ربا خور, *rèba-khour*, رouch-
vèt-khour.

VAN, s. m., سگو *sègou*, هيد *hid*, چك *tchèk*; — dans le Khoracan, چار شاخ *tchar-chakh*, a. مدري *mèdri*, مفقله *mèfqèlè*, pr. t. *mèfqalè*.

VANILLE, s. f., ونيل *vènil*, وانليا *vanilia*.

VANILLIER, s. m., درخت ونيل *dèrèkhté vènil*.

VANITÉ, s. f. inutilité, بی مصرفی *bi mèsrèfi*, بيهودگی *bi-houdègui*, پوچ بودن *poutch boudèn*, a. بطلان *bout-lan*, بطل *boutl*, pl. اباطيل *èbatil*; — amour-propre fondé sur des objets frivoles, پنداری *poundari*, خود *khoud*, خود پسندي *khoud-pècèndi*, خود بينی *khoud-bini*; — faire vanité, tirer vanité, مفاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

VANITEUX, EUSE, adj. et s., خود پسنند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خود بين *khoud-bîn*, a. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.

VANNE, s. f., درزاده *dèrzadè*, a. ترعه *tèr'è*, pr. t. *tèr'a*.

VANNEAU, s. m. oiseau, کولی خروس *khourous-kouli*.

VANNER, v. a., بید دادن *ghèllè-ra bè-bad dadèn*, غلّرا از کاه جدا کردن *ghèllè-ra èz kah djèda kèrdèn*; — vanné, e, از کاه جدا شده *èz kah djèda-choudè*, a. مفقول *mèfqoul*.

VANNERIE, s. f., سبد بافی *sèbèd-bafi*, زنبیل بافی *zèmbil-bafi*.

VANNETTE, s. f., سبد جهت باد دادن جو *sèbèdé djèhètè bad dadènè djoou*.

ز, s. m., سگوزن *ségou-zèn*, ا, فقال *fèqqal*, pr. t. *zl*.

ت, s. m., سبد باف *sèbèd-baf*.

د, s. m., در لنگه *lènguèyé dèr*; — les vantaux e porte, هر دو لنگه *hèr dou lènguèyé dèr*.

.D, E, adj., بادپر *bad-pèr*, بادپران *bad-pèrran*, بادبر *bèr*, لافزن *laf-zèn*.

ت, v. a., ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèr-*
خودستایی *mèdh kèrdèn*; — se vanter, خودرا مدح کردن *khoud-sètayi kèrdèn*,
مفاخرت *khoud-ra h kèrdèn*; — se vanter de... se glorifier, تفاخر کردن *tèfakhour kèrdèn*.

RIE, s. f., خودستایی *khoud-sètayi*, لافزنی *laf-zèni*,
لاف *laf*, بادبری *bad-bèri*.

IR, s. f., a. بخار *boukhar*, pl. ابخار *èbkhèrè*, pr. t. *chirè*; — la force de la vapeur, ا, قوت بخار *gou-*
é boukhar, pr. t. *gouvèti boukhar*; — bateau à peur, کشتی بخار *kèchtîi boukhar*.

REUX, EUSE, adj., تار *tar*, ابر *èbr*.

RISATION, s. f., بخار شدن *boukhar choudèn*.

RISER, v. a., به بخار *boukhar kèrdèn*, منقلب کرد *bè-boukhar mounqèlèb kèrdèn*; — vapo-
sé, e, بخار شده *boukhar-choudè*.

IER, v. n. être vacant, خالی بودن *khali boudèn*,
محلل بود *mèhloul boudèn*; — en parlant des tribu-
aux, être en vacance, تعطیل کردن *tè'ètil kèrdèn*; —
donner son temps à quelque chose, مشغول بودن *mèch-*
houl boudèn.

VARENNE, s. f., زمین غیر مزروع *zèminé ghèiré mèzrou'*.

VARIABILITÉ, s. f., اختلاف پذیری, *èkhtèlaf-pèziri*, بی بثنائی *bi soubati*.

VARIABLE, adj. des 2 g., اختلاف پذیر, *èkhtèlaf-pèzir*, بی ثبات *bi soubat*.

VARIANT, e, adj. V. **VARIABLE**.

VARIANTE, diverses leçons d'un même texte, s. f., a. صرر مختلفه *souvèré moukhtèlèfè*, pr. t. *sivèri moukhtèlèfè*, عبارات مختلفه *'èburaté moukhtèlèfè*, pr. t. *'ibarati moukhtèlèfè*.

VARIATION, s. f., اختلاف پذیری, *èkhtèlaf-pèziri*, a. تبدل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulât*, تحوّل *tèhèvvoul*, pr. t. *tèhavvul*, pl. تحولات *tèhèvvoulât*, pr. t. *tèhavvulat*.

VARICE, s. f., رخی آماس *âmacé règ*, a. رخواه *ghouddètè rèkhvèt*, pr. t. *ghouddèti rakhvèt*.

VARICELLE, s. f., سرخچه *sourkhtchè*, سرخیزه *sèrkhizè*, سرخیزه *sèrkhijè*.

VARICOÈLE, s. f., a. ورم الصفن *vèrèm-ous-soufoun*.

VARIER, v. a. رنگارنگی *gouna-goun kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*, مختلف کردن *moukhtèlèf kèrdèn*; — v. n., تغییر یافتن *tèghyir yaftèn*, تغییر کردن *tèghyir kèrdèn*; — varié, e, گوناگون *gouna-goun*, p. t. گونه گونه *gounè-gounè*, pr. t. *guiounè-guiounè*, a. مختلف *moukhtèlèf*, pr. t. *moukhtèlif*, متنوع *moultè-nèvvè*, pr. t. *mutènèvvi*; — des fleurs variées, گلپای *èzharè* گلپای متنوعه *goul-haï gouna-goun*, a. گلپای متنوعه *èzharè moutènèvvè*, pr. t. *èzhari mutènèvvi*.

VARIÉTÉ, s. f., رَنْگَارَنْگ بَوْدَن *rènga-rèng boudèn*, a. تَنْوَع *tènèvvou'*; — variété de figures, a. تَنْوَع صَوْر *tènèvvou'è souvèr*, pr. t. *tènèvvu'i sivèr*; — variétés littéraires, a. مَجْمُوعَةُ عِلْمِيَّة *mèdjimou'èyè 'èlmiyè*, pr. t. *madjimou'aï 'ilmiyè*.

VARIOLE, s. f. petite vérole, آبله *àbèlè*, a. جَدْرِي *djèdèri*, pr. t. *djèdri*.

VARIOLIQUE, adj. des 2 g., مَتَعَلِّق بِآبِلِه *mo'itè'èllèq bè-àbèlè*.

VARIQUEUX, EUSE, adj. گُرْدَار *guèrèh-dar*, دار غَدّه *ghoud-dè-dar*, a. ذُو غَدّه *zou-ghouddè*.

VARLOPE, s. f. grand rabot, رَنْدَه بَزَرَكِي *rèndèyè bouzourg*.

VASCULAIRE, VASCULEUX, EUSE, adj., a. كَثِير الْجَوَافِف *kècir-oul-djèvayèf*, pr. t. *kècir-ul-djèvaïf*.

VASE, s. m. vaisseau, pot, a. ظَرْف *zèrf*, pr. t. *zarf*, pl. ظُرُوف *zourouf*; — un vase d'or, زَرْفِي از ظَلَا *zèrfi èz tèla*, ظَرْف زَرْبِي *zèrfè zèrrin*.

VASE, s. f. bourbe, لَجْن *lèdjèn*, غَلِيْظَن *ghèlijèn*, a. غَرِيْل *ghèril*, pr. t. *gharil*.

VASEUX, EUSE, adj., پَر لَجْن *pour lèdjèn*.

VASISTAS, s. m. petite partie d'une porte ou d'une fenêtre qui s'ouvre à volonté, دَرِيْچَه *dèritchè*.

VASSAL, E, s. pl. vassaux, فَرْمَانْبَرْدَار *fèrman-bèr-dar*, تَابِع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. تَابِعِيْنَ *tabè'in*, pr. t. *tabi'in*, مَحْكُوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

VASSELAGE, s. m., فَرْمَانْبَرْدَارِي *fèrman-bèr-dari*, فَرْمَانْبَرِي *fèrman-bèri*, a. مَحْكُومِيَّه *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkioumiyèt*.

VASTE, adj. des 2 g., پهڼ *pèhn*, a. واسع *vèci'*, vacè',
pr. t. *vaci'*.

VATICAN, s. m., درې خانۀ حضرت پاپ *dèrb-khanèyé hèr-
rèté pap*.

VAU-DE-ROUTE, (à) adv., بشتاب *bè-chètáb*, شتابان *chè-
taban*.

VAUDEVILLE, s. m. pièce de théâtre, V. COMÉDIE.

VAU-L'EAU, (à) adv., سرازير *sèra-zir*, سراپايين *sèra-payin*.

VAURIEN, NE, s., نابكار *na-bè-kar*, نادرست *na-droust*, ناپاك *na-pak*; — un vaurien, مرد نادرست *mèrdé na-droust*,
مرد نادرستی *mèrdé na-drousti*.

VAUTOUR, s. m., كركس *kèrkès*, a. نسر *nèsr*, pl. انسر *ènsour*.

VAUTRER (se), v. pron., غلطيدن *ghèltidèn*; — se vautrer
dans la boue, توی گل غلطيدن *touï guèl ghèltidèn*; —
se vautrer dans le vice, غرق فسق و فجور شدن *ghèr-
qé fèsq-ou-foudjour choudèn*.

VEAU, s. m., گوساله *gouçalè*, a. عاجل *'èdjl*, pr. t. *'idjl*, pl.
عاجل *'oudjoul*; — viande de veau, گوشت گوساله *gouchté gouçalè*.

VÉDA, s. m. livre sacré de l'Inde, کتاب دینی هندوان *ké-
tabé diniî hèndèvan*.

VEDETTE, s. f., ديدهبان سواره *qèravoulé sèvarè*, سواره
didè-bané sèvarè.

VÉGÉTABLE, adj. des 2 g., روئيدينى *rouyidèni*.

VÉGÉTAL, E, s. m., گياه *guiah*, رويند *rouyèndè*, a. نابت
nabèt, pr. t. *nabit*, pl. نوابت *nèvabèt*, pr. t. *nèvabit*.

VÉGÉTAL, E, adj., از جنس گياه *èz djènsé guiah*, pr. t. *è*

djînsi guiah, a. نباتى *nèbati*, pr. t. *nabati*, نباتيه *nè-batiyè*, pr. t. *nabatiyè*; — vertu végétale, a. خاصيت *khaciyètè nèbatiyè*, pr. t. *khaciyèti nabatiyè*; — matières végétales, a. مواد نباتيه *mèvaddè nèbatiyè*, pr. t. *mèvaddi nabatiyè*.

VÉGÉTANT, E, adj., روينده *rouyèndè*, a. نامى *namì*.

VÉGÉTATIF, IVE, adj., روياننده *rouyanèndè*, a. منبت *moun-bèt*, pr. t. *munbit*.

VÉGÉTATION, s. f., رويندگى *rouyèndègui*, a. نبت *nèbt*, نمو *noumouou*.

VÉGÉTER, v. n., روئیدن *rouyidèn*, رستن *roustèn*, نمو کردن *noumouou kèrdèn*.

VÉHÉMENCE, s. f., تندى *toundi*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, حكت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*.

VÉHÉMENT, E, adj., تند مزاج *tound-mèzadj*, a. شديد *chèdid*.

VÉHÉMENTEMENT, adv., تند *tound*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*.

VÉHICULE, s. m. voiture en général, گوردونه *guèrdounè*, (vieux) كالسكه *kalèskè*, t. p. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*; — terme didactique, ce qui sert à conduire, a. سايق *sayèq*, pr. t. *suïq*; — fig. ce qui prépare, ce qui aide, a. مدار سهولت *mèdaré souhoulèt*, pr. t. *mèdari souhoulèt*, اسباب سهولت *èsbabé souhoulèt*, pr. t. *èsbabi souhoulèt*.

VEILLE, s. f., بى خوابى *bi khabi*, شب پيمائى *chèb-pèi-mayi*, بيدارى *bidari*; — la veille, le jour précédent, روز پيش *rouzé pich*, روز قبل *rouzé qèbl*.

VEILLÉE, s. f., شب نشینی *chèb-nèchini*.

VEILLER, v. n., بیدار بودن *bidar boudèn*, بی خوابی *bi khabi kèchidèn*, شب نشینی کردن *chèb-nè-chini kèrdèn*.

VEILLEUR, s. m., شب‌نشین *chèb-nèchîn*.

VEILLEUSE, s. f., چراغ شب سوز *tchèraghé chèb-souz*.

VEINE, s. f., رگ *règ*, a. عرق *'èrq*, pr. t. 'irq. pl. عروق *'ourouq*.

VEINÉ, e, adj., رگ رگ *règ-règ*.

VEINEUX, EUSE, adj., رگ‌دار *règ-dar*, a. کثیر العروق *kècir-oul-'ourouq*.

VÉLAR, s. m. plante, a. تودری *toudèri*.

VÉLER, v. n., زایدن گاو *zaidènè gav*.

VÉLIN, s. m., پوست گوساله *pousté gouçalè*, a. رَق *rèqq*, pr. t. *raqq*, رَق العاجل *rèqq-oul-'èdjil*, pr. t. *raqq-ul-'idjl*; — papier vélin, دار مهره کاغذ *kaghèzé meuh-rè dar*.

VELLÉITÉ, s. f., اراده بی مأل *khialé bi pa*, اراده بی مأل *dèyè bi mè'al*.

VÉLOCE, adj. des 2 g., تند گردش *tound-guèrdèch*, a. سریع *sèri'-ous-sèir*.

VÉLOCITÉ, s. f., تندگی گردش *toundü guèrdèch*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

VELOURS, s. m., مخمل *mèkhmèl*, a. قطیفه *qètîfè*, pr. t. *qatîfè*, pl. قطایف *qètayèt*, pr. t. *qataïf*, خميلة *khèmi-lèt*, pr. t. *khamilèt*.

VELOUTÉ, e, adj. qui a l'aspect du velours, مخمل مانند *mèkhmèl-manènd*; — qui est doux au toucher comme

le velours, مثل مخمل نرم *mèslé mèkkmèl nèrm*, a. *moulayèm*, pr. t. *mulaim*; — qui n'est point de velours mais qui a des fleurs faites en velours, گل مخملی دار *goulé mèkkmèli-dar*.

VELOUTÉ, s. m. galon fabriqué comme le velours, گلابتون *goulabètouné mèkkmèli*; — douceur, finesse du duvet qui couvre certains fruits ou certaines membranes, a. لطافت *lètafèt*, نراکت *nèzakèt*; — le velouté de la pêche, نراکت پوست هلو *nèzakètè poustè houlou*.

VELOUTER, v. a., مخمل مانند کردن *mèkkmèl-manènd kèrdèn*, مخمل نما کردن *mèkkmèl-nèma kèrdèn*.

VELTE, s. f., پیمانۀ شراب *pèimanèyé chérab*

VELTER, v. a., پیمانۀ کردن *pèimanè kèrdèn*.

VELU, e, adj., مودار *mou-dar*, پرموی *pour mouï*.

VENAISON, s. f., گوشت شکار *gouchté chèkar*.

VÉNAL, e, adj. qui est susceptible d'être vendu, فروختنی *fouroukhtèni*; — valeur vénale, prix marchand, بهای *bèhaï rayèdj*, قیمت بازار *gèimètè bazar*; — qui met à prix sa conscience, sa plume, etc., رشوت خور *rèchvèt-khour*, a. مرتشی *mourtèchi*.

VÉNALEMENT, adv., a. برشوت *bè-rèchvèt*, با رشوت *ba rèchvèt*.

VÉNALITÉ, s. f., رشوتگیری *rèchvèt-khourì*, رشوتخوری *rèchvèt-guirì*, a. ارتشا *èrtècha*, pr. t. *irticha*.

VENANT, e, adj., آینده *âyèndè*; — allant et venant, آمد و رفت *àmèd-choudègan*, آينده-و-رونده *âyèndè-ou rè-vèndè*.

VENDABLE, adj. des 2 g., فروختنی *fouroukhtèni*, قابل

فروختن *qabèlé fouroukhtèn*, a. مكن البيع *moumkèn-oul-bèi'*, pr. t. *mumkîn-ul-bèi*.

VENDANGE, s. f., انگور چینی *èngour-tchini*; — vendanges, au pluriel, موسم انگور چینی *mooucémé èngour-tchini*.

VENDANGER, v. a., انگور چیدن *èngour tchidèn*.

VENDANGEUR, EUSE, s., انگورچین *èngour-tchîn*, a. قنّاف *qèttaf*, pr. t. *qattaf*.

VENDEUR, EUSE, s. terme de pratique, fém., venderesse, فروشنده *fourouchèndè*, فروش *fourouch*, a. بايع *bayè'*, pr. t. *baï'*; — le vendeur et l'acheteur, فروشنده و خریدار *fourouchèndè-ou-khèridar*; — vendeur de fruits, میوه فروش *miwè-fourouch*.

VENDITION, s. f. V. VENTE.

VENDRE, v. a., فروختن *fouroukhtèn*; — vendre cher, گران فروختن *guèran fouroukhtèn*; — à bon marché, ارزان فروختن *èrzan fouroukhtèn*; — vendu, e, فروخته شده *fouroukhtè-choudè*.

VENDREDI, s. m., روز جمعه *rouzé djoum'è*, a. جمعه *djoum'è*, pr. t. *djum'a*, يوم الجمعة *yoom-oul-djoum'è*, pr. t. *yèvm-ul-djum'a*.

VÉNÉFICE, s. m. empoisonnement avec sortilège, a. تسميم *tèsmim-bès-sèhr*, pr. t. *tèsmim-bis-sihr*.

VÉNÉNEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-àloud*, زهناك *zèhrnak*.

VÉNÉRABLE, adj. des 2 g., شايسته آزر *chayèstèyé àzèrm*, واجب الاحترام *chayané heurmèt*, a. احترام *va-djèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-ihtiram*.

VÉNÉRATION, s. f., آزر *àzèrm*, a. حرمت *heurmèt*, احترام

èhtèram, pr. t. *ihitram*, توقير *toouqir*, pr. t. *tèvqir*,
 کمال تبجیل *tèbdjil*; — grande vénération, a. حرمت *kèmalé heurmèt*, pr. t. *kièmali heurmèt*.

✓ **VÉNÉRER**, v. a., گذاشتن *âzèrm gouzachtèn*, حرمت *heurmèt kèrdèn*, داشتن *meuhtèrèm dach-
 tèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — vénéré, e, a.
 محترم *meuhtèrèm*, pr. t. *muhtèrèm*, مبجل *mubèddjèl*,
 pr. t. *mubèddjil*.

✓ **VÉNÉRIE**, s. f., شکار با طوله شکاری *fènné chèkar ba
 toulèyé chèkari*, a. الصيد بالکلاب *fènn-ous-sèid-bèl-
 kèlab*, pr. t. *fènn-us-saïd-bil-kilab*.

✓ **VÉNÉRIEN**, NE, adj. plaisir vénérien, a. لذت جماع *lèzzètè
 djèma'*, pr. t. *lizzètè djima'*; — ce mot est aussi syno-
 nyme de syphilitique., mal vénérien, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*.

VENETTE, s. f. peur, ترس *tèrs*, هراس *hèras*, واهمه *vahèmè*;
 — avoir la venette, واهمه داشتن *vahèmè dachtèn*; —
 donner la venette, ترسانیدن *tèrsanidèn*.

VENEUR, s. m., تازیبان *tazi-ban*; — grand veneur, صیاد *sèiyad-bachi*.

VENGEANCE, s. f., کینه خواهی *kinè-khahi*, a. انتقام *èntè-
 gam*, pr. t. *inti-gam*; — tirer vengeance, انتقام
 کشیدن *èntègam kèchidèn*.

VENGER, v. a., انتقام کشیدن *èntègam kèchidèn*; — se
 venger, on emploie en Persan et en Turc les mêmes
 mots qui précèdent; — vengé, e, انتقام کشیده *èntè-
 gam-kèchidè*.

VENGEUR, **VENGERESSE**, s. f., انتقامکش *èntègam-kèch*, انتقام

کینده *èntèqam-kèchèndè*, خواه *kinè-khah*, a.
منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntaqim*.

VÉNIEL, LE, adj. qui peut être pardonné, پوزش پذیر *pou-
zèrh-pèzir*, قبل عفو *qabèlé 'èfo*; — se dit d'une faute
légère, خطای جزئی *khètai djouz'i*.

VENIMEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-âloud*, زهرناک *zèhrnak*,
a. سامم *samm*, سامة *sammèt*.

VENIN, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم
soumoum; — venin mortel, زهر کشنده *zèhré kouchèndè*,
زهر قاتل *zèhré qatèl*, a. سم قاتل *sèmmé qatèl*, pr. t.
sèmmi qatil; — au fig. haine cachée, کینه درون *ki-
nèyé dèroun*.

VENIR, v. n., آمدن *àmèdèn*; — viens, بیا *bia*, pr. t. *beya*;
— il viendra, خواهد آمد *khahèd àmèd*; — arriver, v. ce mot; — venir, survenir, en
parlant des choses qui arrivent fortuitement, ظهور کردن
zouhour kèrdèn, pr. t. *zuhour kièrdèn*, وقوع یافتن
vou-qou' yaftèn, ظهور رسیدن *bè-zouhour rècidèn*; — il
vint une tempête, طوفانی ظهور رسید *toufani bè-zou-
hour rècid*, ou پیوست *pèivèst*; — échoir, revenir,
رسیدن *rècidèn*; — dériver, مشتق شدن *mouchtèq
choudèn*; — ce mot vient de l'arabe, این لفظ از عربی
în lèfz èz 'èrèbi mouchtèq-èst; — croître.
être produit, بعمل آمدن *bè-'èmèl àmèdèn*; — tel arbre
ne vient pas dans ce pays, فلان درخت در این مملکت
*flan dèrèkht dèr 'în mèmèlèkèt bè-'èmèl nè-
mi-âyèd*; — venir à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr
rècidèn*; — venir au monde, بدنیا آمدن *bè-dounia*

àmèdèn; — venir à bout de.... از عهدہ بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, رسانیدن *bè-èndjam rèçanidèn*, بمقصود رسیدن *bè-mèqsoud rècidèn*; — venir de.... ا. حالا *hala*, الان *èl'an*; — il vient de partir, رفت *hala rèft*, راه افتاد *èl'an rah ouftad*, ou روانه شد *èlan rèvanè choud*; — le temps à venir, زمان آينده *zèmané àyèndè*, — venu, e, آمده *àmèdè*; — soyez le bienvenu, خوش آمدید *khoch àmèdid*, صفا آوردید *sèfa àvourdid*.

VENT, s. m., باد *bad*, a. ريح *rih*, pl. رياح *riah*; — vent du nord, باد شمال *badé chèmal*; — froid, باد سرد *badé sèrd*; — le vent souffle, باد ميوزد *bad mi-vèzèd*; — lâcher un vent, بادی صادر کردن *badi sadèr kèrdèn*, گوزيد *gouzidèn*, تيزی زدن *tizi zèdèn*.

VENTE, s. f., فروش *fourouch*, a. بيع *bèi'*; — vente volontaire, a. بيع اختياري *bèi'è èkhtiari*, pr. t. *bèi'i ikhtiari*; — forcée, بيع جبري *bèi'è djèbri*, pr. t. *bèi'i djèbri*; — frauduleuse, بيع فاسد *bèi'è facèd*, pr. t. *bèi'i facid*; — nulle, بيع باطل *bèi'è batèl*, pr. t. *bèi'i batil*; — mettre en vente, برای فروش وضع کردن *bèraï fourouch vèz' kèrdèn*, a. عرض للبيع *'èrz lèl-bèi'*, pr. t. *'arz lil-hèi'*; — lieu où l'on vend, بازار *bazar*.

VENTER, v. n., وزیدن *vèzidèn*, باد وزیدن *vèzidené bad*, a. هبوب *houboub*.

VENTEUX, EUSE, adj. sujet aux vents, پر باد *pour bad*, a. كثير الرياح *kècir-our-riah*; — qui cause des vents, باد آورنده *bad-àvèrèndè* a. موند رياح *mouvèllèdè riach*, pr. t. *muve'llidi riach*.

VENTILATEUR, s. m., بادغس *bad-ghès*, بادهنج *badhèndj*,
p. t. بادگیر *bad-guir*.

VENTOSITÉ, s. f., باد *bad*, a. ريح *rih*, pl. رياح *riah*, mieux
ريحيّت *rihiyèt*.

VENTOUSE, s. f. instrument de chirurgie, كوپه *koupè*, a.
مواجم *mouhdjèm*, pl. مواجمات *mouhdjèmat*; — ap-
pliquer des ventouses, V. VENTOUSER; — ouverture
pratiquée dans un conduit, a. منفذ *mènfez*.

VENTOUSER, v. a., حجامت کردن *hèdjamèt kèrdèn*; —
ventosé, e, حجامت شده *hèdjamèt-choudè*, a. محجم
mèhdjoum, pr. t. *mahdjoum*.

VENTRE, s. m., شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, قرن *qèrn*, pr.
t. *qarn*, قارن *qarèn*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*, pl. بطن
boutoun; — mal de ventre, درد شکم *dèrdè chèkèm*; —
bas-ventre, زیر شکم *ziré chèkèm*, a. اسفل البطن *èsfèl-*
oul-bètn.

VENTRÉE, s. f., بچه های يك شکم *bètchè-haï yèk chèkèm*, a.
نتاج واحد *nètadjé vahèdè*, pr. t. *nitadji vahidè*.

VENTRICULE, s. m. terme d'anat., a. جوف *djoouf*, pr. t.
djèf, pl. اجواف *èdjvaf*; — les ventricules du cerveau,
a. دماغ اجواف *èdjvafé dèmagh*, pr. t. *èdjvafi dimagh*,
du cœur, اجواف قلب *èdjvafé qèlb*, pr. t. *èdjvafi*
qalb.

VENTRIÈRE, s. f., زبترنگ *zèbèr-tèng*, a. نسع *nès'*, pr. t.
nas', pl. انساع *ènsa'*, pr. t. *ènsa'*.

VENTROUILLER, (SE) v. pron. V. VAUTREER (SE).

VENTRU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

VENUE, s. f., آمدن *àmèdèn*, a. ورود *vouroud*, pr. t. *vuroud*,

بعد از آمدن شما *vouçoul*; — après votre venue, *bè'èd èz àmèdèné chouma*; — allées et venues, آمد و ایاب و ذهاب *àmèd ou-rèft*, آمد شد *àmèd-choud*, ا. ذهاب *èyab-ou-zèhab*, pr. t. *èyab-u-zèhab*.

VÉNUS, s. f. planète, ناهید *nahid*, ا. زهره *zeuhrè*, pr. t. *zohrè*; — déesse de la beauté, رب النوع حسن *rèbb-oun-noou'é heusn*, pr. t. *rèbb-un nèv'i husn*.

VÊPRES, s. f. pl. نماز عصر *nèmazé 'èsr*.

VER, s. m., کرم *kèrm*, ا. دود *doud*, pl. ديدان *didan*, ver solitaire V. TÉNIA; — ver qui ronge le bois, رواجو *rèvèndjou*, کرم چوب *kèrmé tchoub*; — qui ronge les étoffes, بيد *bid*; — qui ronge les grains, سيسك *sicèk*, سيسرو *sisrou*, سيسرك *sicèrèk*, سوسه *soucè*; — ver nuisant, چراغک *chèb-tchèraghèk*.

VÉRACITÉ, s. f., راستی *rasti*, ا. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VERBAL, E, adj. terme de gram., ا. فعلی *fè'èli*, pr. t. *fì'li*; — adjectif verbal, ا. صفت فعلیه *sèfètè fè'èliyè*, pr. t. *sifati fì'liyè*; — qui n'est que de vive voix, شفاهی *chè-fahi*, زبانی *zèbani*, لسانی *lèçani*, pr. t. *liçani*, چافاهی *chè-fahi*, pr. t. *chifahi*.

VERBALEMENT, adv., زبانی *zèbani*, ا. شفاهاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*, لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*.

VERBALISER, v. n. dire des raisons ou des faits pour les faire mettre dans un procès-verbal, تقرير كلام کردن *tèqriré kèlam kèrdèn*, بیان واقعہ *bèyané vaqè'dè kèrdèn*; — dresser un procès-verbal, کیفیت واقعہ *kèifiyètè vaqè'dè-ra tèhrir kèrdèn*.

VERBE, s. m., a. فعل *fè'èl*, pr. t. *fi'l*, pl. افعال *èf'âl*; — verbe actif ou transitif, فعل متعدي *fè'èlé moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*, فعل معلوم *fè'èlé mè'èloum*, pr. t. *fi'li ma'loum*, ou معروف فعل *fè'èlé mè'èrouf*, pr. t. *fi'li ma'rouf*; — verbe neutre, فعل لازم *fè'èlé lazèm*, pr. t. *fi'li lazim*; — verbe passif, فعل مجهول *fè'èlé mèdjhoul*, pr. t. *fi'li mèdjhoul*; — verbe régulier, فعل قياسى *fè'èlé qiaci*, pr. t. *fi'li qiyaci*; — verbe irrégulier, فعل غير قياسى *fè'èlé ghèiré qiaci*, pr. t. *fi'li ghà'iri qiyaci*; — ton de voix, آواز *avaz*; — parole, a. كلام *kèlam*; — en termes de théologie, la seconde personne de la Sainte-Trinité, a. كلام الله *kèlam-oullah*, كلام ازلى *kèlamé èzèli*, pr. t. *kèlami èzèli*.

VERBÉRATION, s. f., a. مصادمة الهوا *mouçadèmèt-oul-hèva*, pr. t. *muçadèmet-ul-hava*.

VERBEUX, EUSE, adj., پر گو *pour gou*, بسيار حرفن *bèciar hèrf-zèn*, a. كثير الكلام *kècir-oul-kèlam*.

VERBIAGE, s. m., جفنگى *djèfèng*, حرف مفت *hèrfé mouft*, چند حرف بيهوده *hèrfé bi-houdè*, ياوه گوئى *yavè-gouyi*, چند خلطيات *tehèrènd-pèrènd*, a. هذيان *hèzian*, خلطيات *khèltiyat*.

VERBIAGER, v. n., (peu usité) جفنگى گفتن *djèfèng goftèn*, حرف بيهوده زدن *hèrfé bi-houdè zèdèn*, ياوه گوئى گفتن *yavè goftèn*.

VERBIAGEUR, SE, adj., پر گو *yavè-gou*, حرف مفت زن *hèrfé mouft-zèn*.

VERBOSITÉ, s. f., پر گوئى *pour-gouyi*, a. كثرت الكلام *kès-rèt-oul-kèlam*.

RE, adj. des 2 g., مایل برنگ سبز *mayèl bè-rèngué*

RET, TE, adj. un peu vert., اندک سبز *èndèk sèbz*; — arlant d'un vin un peu acide, ترش مزه *tourch-mèzè*; qui a encore de la vigueur, هنوز نیرومند *hènouz umènd*.

OU VERT-DE-GRIS, نگار *zèngar*, pr. t. *zènguiar*, a. زند *zèndjar*.

JE, s. f. la sève des plantes, V. SÈVE; — acidité, ترش مزه *tourch-mèzègui*, a. حموضیة *houmouziyèt*; — verdeur du vin, ترش مزگی شراب *tourch-mèzèguiï chè*; — vigueur, jeunesse, نیرومندی *niroumèndi*, جو *djèvani*, a. طراوت *tèravèt*.

ER, s. m., مبشر جنگل *moubachèré djènguèl*.

R, v. a., رنگ کردن *sèbz-rèng kèrdèn*, رنگ *sèbz-rèng*; — v. n. devenir vert, سبز زدن *sèbz zèdèn*; — v. n. devenir vert, سبز شد *sèbz choudèn*; — verdi, e, سبز شد *z-choudè*, a. مخضر *moukhèzzèr*, pr. t. *mou-izzar*.

YANT, E, adj., سبز و خرم *sèbz-ou-khourrèm*, خصم *khezèr*, pr. t. *khazir*.

YER, v. n. V. VERDIE, v. n.

URE, s. f. herbes, feuilles quand elle sont vertes, سبزه *sèbzè*; — lieu plein de verdure, سبزه زار *sèbzè-zar*; se dit des plantes potagères, سبزی *sèbzi*, pl. سبزیات *bziat*, pl. سبزووات *sèbzèvat*.

UX, EUSE, adj., کرم دار *kèrm-dar*, کرم خورد *kèrm-iourde*; — au fig. défectueux, عیب دار *'èib-dar*, a.

سقيم *sèqim*, pr. t. *saqim*, معيوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*.

VERGE, s. f., چوب *tchoub*, دست چوب *dèst-tchoub*; — la verge de Moïse, a. عصا موسى *'èça'é mouça*, pr. t. *'açai mouça*; — battre, frapper de verges, چوب زدن *tchoub zèdèn*; — la verge, کبر *kir*, a. ذکر *zèkèr*.

VERGÉ, e, adj. se dit des étoffes dont la couleur ou le tissu n'est pas uni, نا هموار *na-hèm-var*, خط خط *khètt-khètt*.

VERGER, s. m., باغ درختان میوه دار *baghé dèrèkhtané mi-vè-dar*.

VERGER, v. a. mesurer avec la verge, جریب کردن *djèrib kèrdèn*.

VERGETER, v. a., با ضرب چوب از گرد پاک کردن *ba zèrbé tchoub èz guèrd pak kèrdèn*.

VERGETTES, s. f. pl., ماهوت پاک کن *mahout pak-koun*.

VERGLAS, s. m., باران نرم یخ کرده *barané nèrm yèkh-kèrdè*, یخ نازک *yèkhé nazouk*.

VERGNE, ou AUNE, s. m. nom d'arbre, بشاجیر *bouchdjir*, a. نبع *nèb'*, pr. t. *nab'*.

VERGOGNE, s. f., شرم *chèrm*, شرمندگی *chèrmèndègui*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, عار *'èr*.

VERGUE, s. f., دیرک بادبان *dirèké bad-ban*.

VÉRICLE, s. f., سنگ مصنوعی *sèngué mèsnou'i*.

VÉRIDICITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

VÉRIDIQUE, adj. des 2 g. qui dit la vérité, راست گو *rast-gou*, a. صدق اقول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*; — conforme à la vérité, V. VRAI.

VÉRIFICATEUR, s. m., سیدگی کنندہ, *rècidègui-kou-nèndè*.

VÉRIFICATION, s. f., سیدگی, *rècidègui*, غور رسی, *ghoour-rèci*, a. تحقیق, *tèhqi*q, pr. t. *tahqi*q.

VÉRIFIER, v. a. s'assurer si une chose est vraie, رسیدن, *rècidèn*, سیدگی کردن, *va-rèci kèrdèn*, رسی کردن, *rècidègui kèrdèn*, غور رسی کردن, *ghoour-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن, *tèhqi*q *kèrdèn*; — démontrer la vérité, اثبات حقیقت کردن, *èsbatè hèqi*qèt *kèrdèn*; — vérifié, e, رسی کرده شده, *va-rèci kèrdè-choudè*, a. محقق, *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*, متحقق, *moutèhèqqèq*, pr. t. *moutèhaqqaq*.

VÉRIN, s. m., اسباب جرّ انتقال, *èsbabè djèrré èsqal*, pr. t. *èsbabi djèrri èsqal*.

VÉRITABLE, adj. des 2 g. conforme à la vérité, راست, *rast*, a. حقیقی, *hèqi*qi, pr. t. *haqi*qi, صحیح, *sèh*ih, pr. t. *sah*ih; — qui n'est pas falsifié, a. اصل, *èsl*, pr. t. *asl*; — véridique dans ses paroles, a. صادق القول, *sa-dèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*; — un véritable ami, محبّ صادق, *doustè hèqi*qi, a. محبّ صادق, *mouhèbbè sadèq*, pr. t. *mouhibbi sadiq*.

VÉRITABLEMENT, adv., از روی حقیقت, *rast*, راست, *èz roui hèqi*qèt, a. بالصدق, *bès-sèdq*, pr. t. *bis-sidq*, بالصحة, *bès-sèhhè*, pr. t. *bis-sihha*.

VÉRITÉ, s. f., راستی, *rasti*, a. حقیقت, *hèqi*qèt, pr. t. *haq*iqat, صحت, *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — c'est la vérité toute pure, حقیقت ماحص است, *hèqi*qètè *mèhz-èst*.

VERJUS, s. m. raisin vert, غوره *ghourè*; — suc de raisins non mûrs, آب غوره *âbé ghourè*.

VERJUTÉ, E, adj., ترشمزه *tourch-mèze*.

VERMEIL, s. m., نقره مطلا *nougrèyé moutèlla*.

VERMEIL, LE, adj., گلگون *goul-goun*, pr. t. *gul-guioun*,
لعل گون *lè'èl-goun*, pr. t. *la'l-guioun*.

VERMICELLE, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyé frèngui*.

VERMICELLIER, s. m., رشته ساز *rèchtè-saz*.

VERMICULAIRE, adj. des 2 g., کرم مانند *kèrm-manènd*, a.
دودی *doudi*.

VERMIFORME, adj. des 2 g., بترکیب کرم *bè-tèrkibé kèrm*,
a. دودی الشكل *doudi-ouch-chèkl*.

VERMIFUGE, adj. des 2 g., کرمکش *dèvaï kèrm-kouch*,
a. دافع الصغار *dafè'-ous-sèfar*, pr. t. *dafi'-us-safar*.

VERMILLON, s. m. cinabre, زنجرف *zèndjèrf*, شنجرف
chèndjèrf; — couleur vive qu'on en tire, رنگ شنجرف
rèngué chèndjèrf; — se dit pour vermeil, V. VER-
MEIL.

VERMILLONNER ou VERMILLER, v. n., از زیر خاک کرم در آوردن
èz ziré khak kèrm dèr àvourdèn; — peindre en ver-
millon, رنگ شنجرف زدن *rèngué chèndjèrf zèdèn*.

VERMINE, s. f., شپش *choupouch*, a. قمل *qèml*, pr. t. *qaml*;
— au fig. gens de mauvaise vie, a. حشرات الناس
hè-chèrat-oun-nas, pr. t. *hachèrat-un-nas*.

VERMISSEAU, s. m., کرم ریزه *kèrmé rizè*.

VERMOULER, (SE), v., کرم خورده شدن *kèrm-khourdè*
choudèn.

VERMOULU, E, adj., کرم خورده *kèrm-khourdè*.

VERMOULURE, s. f., اثر اکل کرم *ècèré kèrm*, اثر کرم *ècèré èklé kèrm*.

VERMOUT, s. m., شراب افسنتین *chèrabé èfsèntin*.

VERNAL, E, adj., بهاری *bèhari*, ا. ربیعی *rèbî'yi*, V. PRIN-TANIER.

VERNIR, v. a., روغن زدن *rooughèn zèdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*.

VERNIS, s. m., روغن کمان *rooughèné kèman*, سندر *sèndèr*, سندره *sèndèrè*, سندروس *sèndèrous*, ا. ستمان *sèmman*;
— enduit vitrifiable qu'on applique sur les poteries, لعاب کاشی *lou'âbé kachi*, ا. لعاب *lou'âb*.

VERNISSER, v. a., لعاب زدن *lou'âb zèdèn*; — vernissé, e, لعاب زد *lou'âb-zèdè*.

VERNISSEUR, s. m., جلاگر *djèla-guèr*, لعابزن *lou'âb-zèn*.

VERNISSURE, s. f., لعابزنی *lou'âb-zèni*, جلاگری *djèla-guèri*.

VÉROLE, s. f. nom vulgaire de la syphilis, کوشت *kouft*, ناخوشی کوشت *na-khochiï kouft*; — petite-vérole, V. VARIOLE; — marqué de la petite-vérole, آبله دار *âbèlè-dar*.

VÉROLÉ, E, adj., کوشتی *koufti*.

VÉROLIQUE, adj. des 2 g., متعلق بناخوشی کوشت *mou-tè'èllèq bè-nakhochiï kouft*.

VÉRONIQUE, s. f. plante, درمنه *dèrmènè*, ا. شیب *chih*.

VERRAT, s. m., خوک نر *khouk-nèr*.

VERRE, s. m. corps transparent, آبکینه *âb-guinè*, شیشه *chichè*, ا. زجاج *zèdjadj*, pr. t. *zidjadj*; — vase pour boire, استکان *èstèkan*, (tiré du russe), پیاله *pialè*, ا. قدح *qèdèh*, pr. t. *qadèh*.

VERRERIE, s. f., کارخانه شیشه گر خانه *chichè-guèr-khanè*, کارخانه شیشه گری *kar-khanèyé chichè-guèri*; — art de faire le verre, شیشه گری *chichè-guèri*.

VERRIER, s. m., زجاجی *chichè-guèr*, a. زجاجی *zèdjadjji*, pr. t. *zidjadji*, pl. زجاجیون *zèdjadjjiyoun*, pr. t. *zidjadjiyoun*.

VERROTÉRIE, s. f., خر مهره *khèr-meuhrè*.

VERROU, s. m., کلون پراوند آهنی *pèravèndé àhèni*, کلون *kouloun*.

VERROUILLER, v. a., پراوند کلون کردن *kouloun kèrdèn*, پراوند با پراوند *pèravènd kèchidèn*; — verouillé, e, پراوند بسته *ba pèravènd bèstè*.

VERRUE, s. f., گندمه *goundoumè*, ازخ *èjoukh*, پالو *palou*, گوک *gouk*, a. ثللول *souloul*, pl. ثلیل *sèlil*, pr. t. *sèlil*.

VERS, s. m., شعر *chè'r*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'ar*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, بیت *bèit*, pl. ابیات *èbiat*.

VERS, prép. de lieu, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, سوی جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*; — vers la ville, سوی شهر *souï chèkr*, طرف شهر *tèrèfé chèhr*; — ver lui, سوی سوی *souï ou*, سوی بوسی *bè-souï ou*; — vers le nord, سوی شمال *souï chèmal*; — prép. de temps, طرف عصری *tèrèfé 'èsri*.

VERSANT, e, adj., زود افتان *zoud-ouftan*.

VERSATILE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi soubat*, بی استقامت *moutèlèvvèn-mèzadj*, a. متلون المزاج *mutèlèvvèn-ul-mizadj*, pr. t. *mutèlèvvèn-ul-mizadj*.

VERSATILITÉ, s. f., بی ثباتی *bi soubati*, بی قراری *bi qèrari*, a. تلتون *tèlèvvoun*.

VERSE, (λ) adv. il pleut à verse, بهشت میبارد *bè-chèddèt mi-barèd*.

VERSEAU, s. m. onzième signe du Zodiaque, برج دلو *bourdjé dèlv, دلو dèlv*.

VERSEMENT, s. m., کارسازی تناخواه *kar-saziï tènkhah*.

VERSER, v. a., ریختن *rikhtèn*, افراغ کردن *èfragh kèrdèn*;
— verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون
کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — verser son sang, sa-
crifier sa vie, فدای جان کردن *fèdaï djan kèrdèn*; —
verser des fonds, سرمایه گذاشتن *sèr-mayè gouzachtèn*;
— verser de l'or, زر افشانی کردن *zèr-èfchani kèrdèn*,
زر افشاندن *zèr èfchandèn*; — v. n., به پهلو افتادن *bè-
pèhlou ouftadèn*, افتادن *ouftadèn*; — versé, e, ریخته
شد *rikhtè-choudè*; — en parlant d'un voiture, افتاده
ouftadè, به پهلو افتاده *bè-pèhlou ouftadè*; — s'emploie
adjectivement, با وقوف *ba vouqouf*, آزموده *âzmoudè*,
آشنا *âchènà*, pr. t. *âchina*, a. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*.

VERSET, s. m., a. آیه *âyè*, آیه *âyèt*, pl. آیات *âyat*.

VERSIFICATEUR, s. m., نظم پرداز *nèzm-pèrdaz*, شعرگو *chè'èr-
gou*, a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعراء *chou'èra'*,
pr. t. *chou'ara'*, ناظم شعر *nazèmé chè'èr*, pr. t. *nazimi
chi'r*.

VERSIFICATION, s. f., علم عروض *chè'èr-gouyi*, شعرگوئی
'èlmé'èrouz; — les règles de la versification, a. قواعد
نظم *qèva'èdé nèzm*, pr. t. *qava'idi nazm*.

VERSIFIER, v. n., شعر گفتن *chè'èr goftèn*; — versifié, نظم
شد *nèzm-choudè*, a. منظوم *mènzoum*, pr. t. *manzoum*.

VERSION, s. f., a. ترجمه *tèrdjoumè*.

VERSO, s. m., پشت صافیه *pouchté vèrèq*, پشت پوخته *pouchté sèhifè*.

VERT, s. m., رنگ سبز *rènguè sèbz*, a. لون اخضر *loounè èkhzèr*, pr. t. *lèvni akhzèr*; — herbe qu'on fait manger aux chevaux, خصيل *khècil*, تر علف *'èlèfè tèr*; — vert d'émeraude, زمرد رنگ *rènguè zoumouroud*.

VERT, E, adj., سبز سبز *sèbz*, سبز رنگ *sèbz-rèng*, سبز فام *sèbz-fam*, a. اخضر *èkhzèr*, pr. t. *akhzèr*; — en parlant du bois, تر *tèr*; — du bois vert, هيزم تر *hizoumè tèr*; — en parlant des fruits qui ne sont pas mûrs, نارس *na-rès*, خام *kham*; — des fruits verts, میوه‌های نارس *mivè-haï narès*, میوه‌های خام *mivè-haï kham*; — au fig. réponse verte, جواب سخت *djèvabè sèkht*.

VERTÉBRAL, E, adj., متعلق بمهره پشت *moutè'èllèq bè-meuhrèyè poucht*, a. فقري *fèqèri*, pr. t. *faqari*.

VERTÈBRE, s. f., مهره پشت *meuhrèyè poucht*, استوی *ous-touvi*, a. فقره *fèqrè*, pr. t. *figrèt*, فقره *fèqrè*, pr. t. *figrè*, pl. فقرات *fèqrat*, pr. t. *figrat*.

VERTEMENT, adv., a. بشدت *bè-chèddèt*, سخت *sèkht*, a. شدیداً *chèdidèn*, بالشدت *bèch-chèddèt*, pr. t. *bich-chiddèt*.

VERTICAL, E, adj., a. عمودی *'èmoudi*, pr. t. *'amoudi*, منتصب *mountècèb*, pr. t. *muntacib*.

VERTICALEMENT, adv., a. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*, منتصباً *mountècèbèn*, pr. t. *muntacabèn*.

VERTICILLÉ, E, adj., حلقه دار *hèlqè-dar*, حلقه *hèlqè* *hèlqè*.

VERTIGE, s. m., گیجی *guidji*, a. دوار *dèvar*; — il a des

res, سرش گنج است *guidj-est* ou سر گنج است *sèr-guidj-est*, سر گشته است *sèr-guèchtè-est*; — éga-
nt, folie, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djenoun*,
djunoun.

NEUX, EUSE, adj. qui occasionne des vertiges, گنج
guidj-kounèndè; — sujet aux vertiges, peu
en ce sens سرسامی *sèrsami*, آسبون *acioun*.

د, s. m. fantaisie ridicule, caprice, رومی خروئی
ni-khouyi, هوس بیهوده *hèvècé bi-houdè*, a. مراق
aq.

s. f. disposition de l'âme qui porte à faire le bien
ou à fuir le mal, a. فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*, pl.
فضا *fèzayèl*, pr. t. *fazaïl*; — la vertu morale, a.
اخا *fèzilètè èkhlaq*, pr. t. *fazilètè akhlaq*;
vertu sublime, a. عالیّه *fèzilètè 'àliyè*, pr. t.
ilètè 'àliyè, جلیلّه *fèzilètè djèlilè*, pr. t. *fa-
lètè djèlilè*; — c'est un homme de grande vertu,
مردیست صاحب فضیلت *mèrdist sahèbé fèzilètè
mèlè*; — chasteté, پاکدامنی *pak-damèni*, a. عفت
fèt, pr. t. 'iffèt, عصمت *'èsmèt*, pr. t. 'ismèt; — qua-
lité qui rend propre à produire un effet, a. خاصیت
khaciyet, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; —
cette plante a une grande vertu, خاصیت این گیاه
khaciyetè in guiah khèilist; — en vertu
de... (locution prépositive) en conséquence, a. بحسب
hè-cèbé, باقتضای *bè-èqtèzaï*, بموجب *bè-mooudjèbé*, a.
حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*, *hisb*; — en vertu de l'ordre
le..., بموجب *bè-hècèbé fèrmayèch*, فرمایش

bè-mooudjèbè fèrman, a, حسب الحكم *hèsb-oul-heukm*, pr. t. *hasb-ul-hukm*.

VERTUEUSEMENT, adv. en parlant de la vertu des femmes, a با عفت *ba 'èffèt*, بعفت *bè-'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*; — en parlant de la vertu des hommes, de leur droiture, on emploie les mots arabes, صلاح *sèlah*, pr. t. *salah*, صواب *sèvab*, pr. t. *savab*; — se conduire vertueusement, از روی صلاح و صواب حرکت کردن *èz roui sèlah-ou-sèvab hèrèkèt kèrdèn*.

VERTUEUX, EUSE, adj., پاکدامن *pak-damèn*, پاکنهاده *pak-nèhad*, a, اهل صلاح *èhlè sèlah*, pr. t. *èhli salah*, اهل صواب *èhlè sèvab*, pr. t. *èhli savab*, صالح *salèh*, pr. t. *salih*, pl. صالحا *soulèha*; — femme vertueuse, با عفت *ba 'èffèt*, با عصمت *ba 'èsmèt*, a, عفيفه *'èfifè*, pr. t. *'afifè*.

VERVE, s. f., a, حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*, حميت طبع *hèmiyètè tèb'*, pr. t. *hamiyèti tab'*; — verve poétique, حميت طبع شعريه *hèmiyètè tèb'è chè'èriyè*, pr. t. *hamiyèti tab'i chi'riyè*, طبع شعر *tèb'è chè'èr*, pr. t. *tab'i chi'r*.

VERVEINE, s. f. fleur, شاه پسند *chah-pècènd*, شاپسند *chapècènd*, برابران *bèrabran*, ستاريون *sètarioun*, ce dernier mot est pris du grec.

VERVEUX, EUSE, adj. plein de verve, a با حميت *ba hèmiyèt*.

VERVEUX, s. m., دام ماهيگيري *damé mahi-guiri*.

VESCE, s. f., کسنک *kèsnèk*, کرسند *kèrsènd*, ارونس *èrounès*, (pris du grec) بارستاريون *barèstarioun*, (pris du grec)

- a. رعى الحمام *re'i-oul-hèmam*, pr. t. *ra'i-ul-hamam*.
- VESCEPON, s. m., کرسنه دشتی *kersènèyé dèchti*.
- VÉSICAL, E, a. متعلق بمثانه *moutè'èllèq bè-mèçanè*.
- VÉSICATOIRE, s. m., صماد خردل *zèmadé khèrdèl*.
- VÉSICULE, s. f., توبه *toubè*, a. نفطه *nèftè*, pr. t. *nèfta*; —
la vésicule du fiel, کيسه زهره *toubèryé zèhrè*, کيسه زهره *zèhrè*,
kicèyé zèhrè, a. نطفه مراره *nèftèyé mèrarè*, pr. t. *nèftaï mèrarè*.
- VESSE, s. f., گوز بی صدا *gouzé bi sèda*, ا. چس *tchos*, تس *tès*, چس *tès*, ا. فسا *fèsa*.
- VESSE-DE-LOUP, s. m., سماروغ *sèmarough*.
- VESSER, v. n., چس تسیدن *tèsidèn*, چس کردن *tès kèrdèn*, ا. *tchos kèrdèn*.
- VESSEUR, EUSE, s., بسیار تس کننده *bèciar tès-kounèndè*, ا. فسا *fèsa*.
- VESSIE, s. f., مثانه *mèçanè*, ا. آبدان *àb-dan*, چاشدان *chach-dan*.
- VESTALE, s. f., مخدّره *moukhèddèrè*, ا. بشيزه عفيفه *bèchizèyé 'èfifè*, pr. t. *moukhaddèrè*, pl. مخدّرات *moukhèddèrat*.
- VESTE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*, پشتک *pouchtèk*, ا. دا ردا *rèda*.
- VESTIAIRE, s. m., صندوق خانه *sèndouq-khanè*, جامه خانه *djamè-khanè*.
- VESTIBULE, s. m., دهليز *dèhliz*, ا. كفشكن *kèfch-kèn*, واليز *valiz*, pl. دهليز *dèhliz*.
- VESTIGE, s. m. empreinte du pied, رد پا *nèchan*, اثر *ècèr*, ا. اثر *ècèrè pa*, رد پا *rèdè pa*, ا. آثار *açar*; —

reste, trace d'anciens édifices, indice, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

VÊTEMENT, s. m., پوشندگی *rèkht*, جامه *djamè*, پوشا *poucha*, a. لباس *lèbas*, pr. t. *libas*,
pl. البسة *èlbècè*, ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. اقواب *èsvab*,
ثياب *siab*, كسوة *kèsvè*, pr. t. *kisvè*, pl. کسی *kouça*.

VÉTÉRAN, s. m., دیرینه *dirinè*, a. قدیم *qèdim*, pr. t. *qa-*
dim, عتیق *'ètiq*, pr. t. *'atig*; — un vétérân de l'ar-
mée, سرباز قدیم *sèr-bazè qèdim*.

VÉTÉRANCE, s. f., خدمات دیرینه سپاهیان *khèdèmaté diri-*
nèyé sèpahian.

VÉTÉRINAIRE, s. m., a. بيطار *bèitar*, vulg. *bèital*; — adj.
qui a pour but la guérison des animaux domestiques,
متعلق به بيطاری *mènsoub bè-bèitari*, بيطاری *bèitari*; — art vété-
rinaire, بيطاری *bèitari*.

VÉTILLARD, e, s., هرزه کار *bi-houdè-kar*, بیهوده کار *hèr-*
zè-kar.

VÉTILLE, s. f., چيزی پیوج *karé bi-houdè*, چيزی لغو *tchizi*
poutch, چيزی لغو *tchizi lèghv*, a. لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*,
pl. لغویات *lèghviat*, pr. t. *laghviat*.

VÉTILLER, v. n. s'amuser à des vétilles, مشغول لغویات شدن
mèchghoulè lèghviat choudèn; — faire des diffi-
cultés sur des petites choses, عبث کار را مشکل *'èbès-'èbès kar-ra mouchkèl kèrdèn*.

VÉTILLEUR, EUSE, s. V. VÉTILLARD.

VÉTILLEUX, EUSE, adj. qui demande beaucoup d'attention,
a. دقیق *dèqiq*, pr. t. *daqiq*; — en parlant des per-

sonnes, qui entrent dans les plus petits détails, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *moudaqqiq*; — qui s'arrête à des vétilles, V. VÉTILLARD.

VÊTIR, v. a. donner des habits à quelqu'un, رخت دادن *rèkht dadèn*, لباس دادن *lèbas dadèn*; — vêtir les pauvres, رخت بفقرا *bè-fougèra rèkht dadèn*; — se vêtir, رخت پوشیدن *rèkht pouchidèn*; — vêtu, e, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبوس *mèlbous*.

VÊTO, s. m., قبول ندارم *qèboul nè-darèm*.

VÉTUSTÉ, s. f., کهنگی *keuhnègui*, فرسودگی *fèrsoudègui*.

VEUF, veuve adj. et s., بیوه *bivè*, a. ارمل *èrmèl*, pr. t. *èrmil*, féminin, ارمله *èrmèlè*, pr. t. *èrmilè*, pl. ارامل *èramèl*, pr. t. *èramil*; — une veuve, بیوه زن *bivè-zèn*; — au fig. privé de... a. مکروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

VEULE, adj. des 2 g., شل *choul*, سست *soust*, pr. t. *soust*, a. رخو *rèkhv*, pr. t. *rakhv*.

VEUVAGE, s. m., بیوگی *bivègui*.

VEXATEUR, TRICE, ازیت کننده *sètèm-pichè*, ستم پیشه *sètèm-pichè*, *èziyèt-kounèndè*.

VEXATION, s. f., بی حسابی *bi hèçabi*, ستمکاری *sètèm-kari*, بیادگیری *bi-dad-guèri*, a. ازیت جفا *èziyèt djèfa*, تَعَدّی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, pl. تعديّات *tè'èddiat*, pr. t. *tè'addiat*, ظلم *zoulm*, مظلمة *mèzlemèt*, pl. مظالم *mè-zalèm*, pr. t. *mèzalim*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*.

VEXATOIRE, adj. des 2 g., ازیت رسان *sètèm-àmiz*, ستم آمیز *sètèm-àmiz*, *èziyèt-rèçan*, a. ظلمی *zoulmi*.

VEXER, v. a. faire injustement de la peine, بی حسابی

کردن *bi hêçabi kèrdèn*, بیدادگری کردن *bi-dad-guèri kèrdèn*, ستم کردن *sètèm kèrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعذبی کردن *tè'èddi kèrdèn*; — contrarier, رنجانیدن *rèndjanidèn*, رنجیده خاطر کردن *rèndjidè-khatèr kèrdèn*; — se vexer, رنجیدن *rèndjidèn*, رنجیده خاطر شدن *rèndjidè-khatèr choudèn*; — vexé, e, qui a subi des injustices, ستم دیده *sètèm-didè*, مظلوم شده *mèzloum-choudè*, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*; — fâché, رنجیده *rèndjidè*.

VIABLE, adj. des 2 g., زنده ماندنی *zèndè-mandèni*, a. قابل حیات *qabèlè hèyat*, pr. t. *qabili hayat*.

VIAGER, ÈRE, adj. a. مادام الحیات *ma-dam-oul-hèyat*, pr. t. *ma-dam-ul-hayat*.

VIANDE, s. f., گوشت *goucht*, a. لحم *lèhm*, pr. t. *lahm*, pl. لحوم *louhoun*.

VIATIQUE, s. m. provision de voyage, پرواز *touchè*, پروزه *pèrvazè*, زاد راه *zadè rah*; — argent qu'on donne pour un voyage, خرج *khèrdjé rah*; — (peu usité dans ces deux sens); — sacrement de l'Eucharistie, a. قرین *qourbané mouqèddès*, pr. t. *qourbani mouqaddas*.

VIBORD, s. m., کشتی دیوار بالای *divaré balai kèçhti*.

VIBRANT, E, adj., لرزان *lèrzan*, لرزنده *lèrzèndè*, a. ممتور *moutèmèvvèr*, pr. t. *mutèmèvvir*, متنفس *moutènèvvès*, pr. t. *mutènèvvis*.

VIBRATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, a. ترمور *tèmèvvour*, نوسان *noousan*, pr. t. *nèvsan*, هزهزه *hèzhèzè*.

VIBRER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, ممتور شدن *moutè-*

mèvvèr choudèn, متننّس شدن *moutènèvvès choudèn*.

VICAIRE, s. m., جا نشین *dja-nèchin*, a. نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*, وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*; — vicaire général, a. وکیل مطلق *vèkilé moutlèq*, pr. t. *vèkili moutlaq*, نایب مطلق *nayèbé moutlèq*, pr. t. *naïbi moutlaq*.

VICAIRIE, s. f. (moins usité que vicariat), جا نشینی *dja-nèchini*, a. نیابت *niabèt*, وکالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

VICARIAL, e, adj., مخصوص جا نشینی *mèkhsoucé dja-nèchini*, متعلق به نیابت *moutè'èllèq bè-niabèt*.

VICARIAT, s. m. V. VICAIRIE.

VICARIÈR, v. n., نیابت کردن *niabèt kèrdèn*.

VICE, s. m., a. عیب *'èib*, pr. t. *'aïb*, pl. عیوب *'ouyoub*, نقص *nèqs*, pr. t. *nags*, قصر *qouçour*, نقصان *nouqsan*; — disposition habituelle au mal, تباهکاری *tèbah-kari*, بدکاری *bèd-kari*; — débauche, عیاشی *'èiyachi*, a. فاجور *fèsq-ou-foudjour*, pr. t. *fisq-u-fudjour*.

VICE-AMIRAL, s. m., دریابگی *nayèbé dèria-bègui*.

VICE-CHANCELIER, s. m., نایب دفتردار *nayèbé dèftèr-dar*.

VICE-CONSUL, s. m., نایب قونسول *nayèbé qonsoul*.

VICE-CONSULAT, s. m., نیابت قونسولگری *niabètè qonsoul-guèri*.

VICE-PRÉSIDENT, s. m., a. وکیل رئیس *vèkilè rè'is*.

VICE-ROI, s. m., جا نشین *dja-nèchin*, نایب شاه *nayèbé chah*, a. نایب السلطان *nayèb-ous-soultan*, pr. t. *naïb-us-soultan*.

VICE-ROYAUTÉ, s. f., جا نشینی *dja-nèchini*, a. نیابت *niabètè sèltènèt*, pr. t. *niabèti saltanèt*.

VICE-VERSÀ, loc. adv., و بر عكس *vè bèr 'èks*, a. بالمقابل *bèl-mouqabèlè*, pr. t. *bil-mouqabèlè*.

VICIEB, v. a., خراب کردن *tèbuh kèrdèn*, فساد کردن *khè-rab kèrdèn*, ضایع کردن *zayè' kèrdèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, معیوب کردن *mè'èyoub kèrdèn*; — rendre nul, باطل کردن *batèl kèrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — vicié, e, فاسد شده *facèd-choudè*, ضایع شده *zayè'-choudè*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*.

VICIEUSEMENT, adv., بطور معیوب *bè-toouré mè'èyoub*, a. معیباً *mè'èyoubèn*, pr. t. *ma'youbèn*.

VICIEUX, EUSE, adj., عیب دار *'èib-dar*, a. معیوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*, سقیم *sèqim*, pr. t. *sagim*.

VICINAL, E, adj. pl. VICINAUX, qui est proche, همسایه *hèm-sayè*, همجاور *hèm-djèvar*, مجاور *moudjavèr*, pr. t. *mudjavir*; — chemin vicinal, راه ما بین دهات *rahé ma-bèiné dèhat*.

VICISSITUDE, s. f., a. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaïyuri halat*, pl. تغییرات حالات *tèghèiyouraté halat*, pr. t. *tèghaïyurati halat*, تبذل *tèbèddoul*, pl. تبذلات *tèbèddoulât*, دوران حالات *doourané halat*, pr. t. *dèvrani halat*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, pl. انقلابات *èngèlabat*, pr. t. *ingilabat*; — les vicissitudes du temps, a. زمان تبذلات *tèbèddoulaté zèman*, pr. t. *tèbèddulati zèman*; — du monde, انقلابات دنیا *èngèlabaté dounia*, کار جهان انقلاب *èngèlabé karé djèhan*, a. انقلابات دهریه *èngèlabaté dèhriyè*, pr. t. *ingilabati dèhriyè*; — instabilité des choses humaines, عدم ثبات کار

بی وثائی امور جهان, *'èdémé sèbaté karé dounia*,
bi vèfayî oumouré djèhan.

VICTIME, s. f., a. قربان *qourban*, pl. قربانی *qèrabîn*, pr. t. *qarabîn*, ذبیحه *zèbihè*, pr. t. *zabihè*, pl. ذبایح *zèbayèh*, pr. t. *zabaîh*; — le sang des victimes, خون قربانی *khouné qèrabîn*, a. دم قربانی *démé qèrabîn*, pr. t. *dèmi qarabîn*.

VICTIMER, v. a. (peu usité), فدا کردن *fèda kèrdèn*; — se victimer, خویشتن را فدا کردن *khichtèn-ra fèda kèrdèn*, فدای نفس خویش کردن *fèdai nèfsé khich kèrdèn*.

VICTOIRE, s. f., پیروزی *firouzi*, a. فتوح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*; — remporter la victoire, پیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, شکست دادن *chèkèst dadèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

VICTORIEUSEMENT, adv., پیروزمندانه *firouzmèndanè*, به نصرت *bè-nousrèt*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mouzaf-firèn*, منصوراً *mènsourèn*.

VICTORIEUX, EUSE, adj., پیروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-zèffèr*, pr. t. *mouzaffèr*, منصور *mènsour*, pr. t. *mansour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*, فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, ناصر *nacèr*, pr. t. *nacir*.

VICTUAILE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIDANGE, s. f., خالی کردن *khali kèrdèn*, a. تخلیه *tèkhliè*, pr. t. *takhliè*.

VIDANGEUR, s. m., کُنندۀ مبرز *khali-kounèndèyè*
mèbrèz, چندان *tchèndal*, کومش *koumèch*.

VIDE, adj. des 2 g., تهی *touhi*, a. خالی *khali*.

VIDE, s. m., a. خلا *khèla*; — le vide absolu est impossible, خلای محض محال است *khèlaï mèhz mèhal-èst*;
 — à vide, تهی *touhi*, a. خالیاً *khalièn*.

VIDER, v. a., تخلیه کردن *khali kèrdèn*, تَکْهَلِیَه *tèkh-liè kèrdèn*, تهی کردن *touhi kèrdèn*; — vidé, e, خالی
 شده *khali-choudè*, a. خالی *khali*.

VIDIMER, v. a. certifier qu'une copie est conforme à l'original, با اصلش تطبیق کردن *ba èsl-èch tètbiq kèrdèn*; — vidimé, e, با اصلش تطبیق شده *ba èsl-èch tètbiq-choudè*.

VIDIMUS, s. m., صحّه *sèhhè*, صحّ *sahh*.

VIDUITÉ, s. f. veuvage, V. VEUVAGE.

VIE, s. f., زندگی *zèndègui*, جان *djan*, a. حیات *hèyat*,
 pr. t. *hayat*; — renoncer à la vie, ترک زندگی کردن *tèrké zèndègui kèrdèn*, ترک حیات *tèrké hèyat kèrdèn*; — sauver la vie à quelqu'un, جان کسی را *djané kèci-ra khèlas kèrdèn*; — perdre la vie, جان خود را بمعرض مخاطره کردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — exposer, hasarder sa vie, جان خود را بمعرض مخاطره کردن *djané khoud-ra bè-mè'èrèzé moukhatèrè èndakhtèn*; — demander la vie, امان خواستن *èman khas-tèn*; — sans vie, بی جان *bi djan*; — vie, l'espace de temps depuis la naissance jusqu'à la mort, زندگانی *zèndègani*, a. عمر *eumr*, pr. t. *'umr* ou *'eumr*, pl اعمار *è'mar*, pr. t. *a'mar*; — la durée de la vie, a. مدت

آخر عمر *mouddètè 'eumr*; — la fin de la vie, a. آخر عمر *akhèré 'eumr*, pr. t. *akhiri 'eumr*; — donner sa vie, جان فدا *djan fèda kèrdèn*; — l'autre vie, آن دنیا *ân dounia*, a. آخرت *akhèrèt*; — nourriture, subsistance, گوزران *gouzèran*, a. قوت معاش *qout mè'âch*, کفاف معاش *kèfàfé mè'âch*, pr. t. *kèfafi mè'âch*; — gagner sa vie, کسب کفاف معاش کردن *kèsbé kèfàfé mè'âch kèrdèn*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sou-louk*; — une vie sage, سلوك عاقلانه *soulouké 'âqèlanè*, pr. t. *sulouki 'âqilanè*; — la manière de vivre, گوزران *gouzèran*, a. تعیش *tè'èiyouch*, pr. t. *tè'âyouch*; — eau de vie, عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*.

VIEIL, VIEUX, fém. VIEILLE, adj., پیر *pir*, سال خورده *sal-khourdè*, کهنه سال *keuhnè-sal*, a. مسنن *moucènn*, pr. t. *moucinn*; — il est fort vieux, خیلی پیر است *khèili pir-èst*; — vieil ami, دوست دیرینه *dousté dirinè*, دوست قدیم *dousté qèdim*; — la vieille mode, a. طرز قدیم *tèrzé qèdim*, pr. t. *tarzi qadim*; — de vieux titres, a. سندات عتیقه *sènedaté 'ètiqè*, pr. t. *sè-nèdati 'atiqua*.

VIEILLARD, s. m., پیر فرتوت *piré fèrtout*, مرد کهنه سال *mèrdé keuhnè-sal*, زادخور *zad-khour*, a. شیخ *chèikh*, pl. شایخ *chouyoukh*.

VIEILLERIE, s. f., پخت و پخت کهنه *rèkht-ou-pèkhté keuhnè*.

VIEILLESSE, s. f., پیری *piri*, ایام پیری *èiyamé piri*, a. شیخوخه *cheikhoukhèt*.

VIEILLIR, v. n., پیر شدن *pir choudèn*, مسنن شدن *mou-*

cènn choudèn; — v. a., *پیر کردن* *pir kèrdèn*; — vieilli, e, *پیر شده* *pir-choudè*.

VIEILLISSEMENT, s. m., *حالت پیری* *halète piri*, a. *شیخوخه* *chèikhoukhèt*.

VIELLE, s. f. instrument de musique, *شش تا* *chèch-ta*, *طنبور* *tèmbour*, a. *طنبور* *tèmbour*.

VIELLER, v. n. (peu usité), *ششتا زدن* *chèch-ta zèdèn*, *طنبور زدن* *tèmbour zèdèn*.

VIELLEUR, EUSE, *طنبورزن* *tèmbour-zèn*.

VIERGE, s. f., *دوشیزه* *douchizè*, *دختر باکره* *doukhchèrè ba-kèrè*, a. *بکر* *bèkr*, pr. t. *bikr*, *bikir*, pl. *ابکار* *èbkar*, pr. t. *èbkîar*, *باکره* *bakèrè*, pr. t. *bakirè*, pl. *بواکر* *bèvakèr*, pr. t. *bèvakir*; — la Sainte-Vierge, a. *حضرت مریم* *hèz-rètè mèrièm*, pr. t. *hazrètî mèrièm*; — ce mot est aussi adjectif: elle est encore vierge, *هنوز بکر است* *hènouz bèkr-èst*, *هنوز باکره است* *hènouz bakèrè-èst*; — pur, sans mélange, *پاک* *pak*, a. *خالص* *khalès*, pr. t. *khalis*.

VIEUX, adj. m. V. VIEIL.

VIF, VIVE, adj. qui est en vie, *زنده* *zèndè*, a. *حی* *hèï*, pr. t. *hai*; — qui a beaucoup de vigueur, *چست* *tchoust*, *چالاک* *tchalak*, *چاپک* *tchapouk*, *تیز مزاج* *tiz-mèzadj*, pr. t. *tiz-mizadj*; — regard vif, *نگاه تیز* *nègahè tiz*, *نظر* *nèzèrè tiz*; — propos vifs, *حرفهای سخت* *hèrf-haï sèkht*; — vif, qui fait une forte impression, *تند* *tound*, *سخت* *sèkht*, a. *شدید* *chèdid*; — une vive douleur, *درد شدید* *dèrdè chèdid*, a. *شدید* *chèdid*, pr. t. *vèdja'i chèdid*; — chaud-vive, *آتش* *àhkè na-kouchtè*; — vif-argent,

سیماب *sim-âb*, جیوه *djivè*, ا. ببق *zèibèq*, pr. t. *zibaq*,
ou *zibiq*.

VIGIE, s. f., دیدبان *didè-bané kèchti*, دیدبان *didè-ban*; — être en vigie, بانی کردن *didè-bani kèrdèn*.

VIGILAMMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, بانتباه *bè-èntèbah*, به بصیرت *bè-bècirèt*.

VIGILANCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, ا. انتباه *èntèbah*, pr. t. *intibah*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, تيقظ *tèyèq-qouz*, pr. t. *tèyaqqouz*.

VIGILANT, e, adj., هوشیار *houchiar*, ا. متيقظ *moutèyèq-qèz*, pr. t. *mutèyaqqiz*, بصير *bècir*, pr. t. *bacir*, متنبه *moutènèbbèh*, pr. t. *mutènèbbih*.

VIGILE, s. f., روز عرفه *rouzé 'èrèfè*, ا. عرفه *'èrèfè*, pr. t. *'arèfè*, ا. يوم عرفه *yoomé 'èrèfè*, pr. t. *yèvmi 'arèfè*.

VIGNE, s. f., درخت انگور *dèrèkhté èngour*, تاک *tak*, رز *rèz*, ا. کرم *kerm*, pr. t. *kierm*, pl. دروم *keuroum*, pr. t. *kiuroum*; — feuille de vigne, برگ تاک *bèrgué tak*.

VIGNERON, s. m., رزبان *rèz-ban*, باغبان *bagh-ban*.

VIGNETTE, s. f., ا. تصویر کتاب *tèsviré kètab*.

VIGNOBLE, s. m., انگورستان *èngourèstan*, تاکستان *ta-kèstan*.

VIGOREUSEMENT, adv., با قوت *ba gouvèt*, ا. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*.

VIGOREUX, EUSE, adj., نیرومند *niroumènd*, پر زور *pour-zour*, زورمند *zourmènd*, ا. صاحب قوت *sahèbè gouvèt*, ا. قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*.

VIGUEUR, s. f., نیرو *nirou*, توانائی *tèvanayi*, زور *zour*, a. قوت *qouvvèt*.

VIL, E, adj., فرومایه *fourou-mayè*, خوار *khar*, پست *pèst*, a. رذیل *rèzil*, ذنی *dèni*.

VILAIN, E, adj. qui ne plait pas à la vue, بد *bèd*, زشت *zècht*; — c'est une vilaine chose, بد چیز پست *bèd tchizist*; — vilain temps, بد هوای *hèvaï bèd*, بد هوای *bèd-hèvaï*; — vilain chemin, راه بد *rahè bèd*; — vilaine action, کار بد *karè bèd*, a. فعل شنيع *fè'èlè chènì*, pr. t. *f'i li chènì*; — avare, تنگدست *tèng-dèst*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*; — s., جمری *djournri*, مردار *mourdar*, pr. t. *murdar*.

VILAINEMENT, adv., بطور بد *bè-toouré bèd*, بطور زشت *bè-toouré zècht*, بد بطور *bè-tèrzé bèd*; — sordidement, به خست *bè-khèssèt*.

VILBREQUIN, s. m., مته *mètè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. مثقب *mès-qèb*, pr. t. *misqab*.

VILEMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, a. سفیلان *sèfilèn*.

VILENIE, s. f. ordure, saleté, خاشاک و خس *khès-ou-kha-chak*, a. نجاست *nèdjacèt*, کناسه *kounacè*, کوناسه *kounacèt*; — parole injurieuse, دشنام *douchnam*, حرف نا سزا *hèrfé na-sèza*, a. فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch* et *fahch*, pl. فکوش *fouhouch*; — action basse et vile, a. عمل *'èmèlè qèbih*, pr. t. *'amèli qabih*; — avarice, تنگدستی *tèng-dèsti*, a. خساست *khèçacèt*, pr. t. *kha-cacèt*, خست *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

VILETÉ, s. f. bas prix d'une chose, ارزانی *èrzani*, کم قیمتی *kèm-qèimèti*; — peu d'importance d'une chose, بی قدری *bi qèdri*, a. عدم قابلیت *'èdèmé qabèliyèt*, pr. t. *'adèmi qabiliyèt*.

VILIPENDER, v. a., تحقیر کردن *khar kèrdèn*, تهقیر کردن *tèhqir kèrdèn*, رذیل کردن *rèzil kèrdèn*; — se vilipender, se dire mutuellement des injures, همدیگر را دشنام دادن *hèm-diguèr-ra douchnam dadèn*.

VILLAGE, s. m., ده *dèh*, pl. دهات *dèhat*, a. قریه *qèriè*, pr. t. *qariè*, pl. قرا *qoura*.

VILLAGEOIS, s., adj., دهقان *dèhqan*, دهقانی *dèhqani*, دهاتی *dèhati*.

VILLANELLE, s. f., شعر دهات *chè'èré dèhat*, شعر دهاتی *chè'èré dèhati*.

VILLE, s. f., شهر *chèhr*, pr. t. *chèhir*, a. مدینه *mèdinè*, pl. مداین *mèdayèn*, pr. t. *mèdaïn*, بلد *bèlèdè*, pl. بلاد *bèlad* et بلدان *bouldan*; — petite ville, قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VILLETTE, s. f., شهر کوچک *chèhrè koutchèk*, a. قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VIN, s. m., می *mèi*, باده *badè*, (poét) دختر *doukhtèré* *rèz*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*, خمر *khèmr*, pr. t. *khamr*; — du vin blanc, سفید شراب *chèrabé sèfid*; mettre de l'eau dans son vin, ریختن آب *touï chèrab àb rikhtèn*; — au fig. se modérer, آرام گرفتن *àram guèrèftèn*, تسکین یافتن *tèskîn yaftèn*.

VINAIGRE, s. m., سرکه *sèrkè*, pr. t. *sirkè*, a. خل *khèll*, pr. t. *khall*.

VINAIGRER, v. a., سرکه ریختن *sèrkè rikhtèn*, سرکه قاتی کردن *sèrkè qatì kèrdèn*; — vinaigré, e, سرکه ریخته *sèrkè-rikhtè*, سرکه پیورده *louï sèrkè pèrvèrdè*.

VINAIGRETTE, s. f., خوراک سرکه‌ئی *khourakè sèrkèyi*.

VINAIGRIER, s. m. qui vend ou qui fait du vinaigre, سرکه ساز *sèrkè-saz*, سرکه فروش *sèrkè-fourouch*; — petit vase à mettre le vinaigre, سرکه دان *sèrkè-dan*, pr. t. *sirkiè-dan*.

VINDICATIF, ive, adj. qui aime à se venger, کینه خواه *kinè-khah*, کینه جو *kinè-djou*, انتقام کش *èntèqam-kèch*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntagim*; — qui ne pardonne pas, کینه دار *kinè-dar*.

VINDICTE, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, قصاص *qèças*, pr. t. *qaças*.

VINÉE, s. f., a. حاصل شراب *hacèlé chèrab*.

VINEUX, e, adj. se dit du vin qui a beaucoup de force, پیرقوت *pour qouovèt*, تند *tound*, نَشأ دار *nèchè'-dar*; — qui a le goût ou l'odeur du vin, مزه شراب *da-rèndèyé mèzèyé chèrab*, بوی شرابدار *bouï chèrab-dar*; — qui a la couleur du vin, برنگی شراب *bè-rènguè chèrab*.

VINGT, adj. num., بیست *bist*, a. عشرون *'èchrounè*, pr. t. *'ichrounè*, عشرين *'èchrinè*, pr. t. *'ichrinè*.

VINGTAINE, s. f., بقدر بیست عدد *bè-qèdré bist 'èdèd*, بقدر بیست دانه *bè-qèdré bist danè*.

VINGTIÈME, adj. ord. des 2 g., بیستم *bistoum*; — s. la vingtième partie, یک بیست *bist-yèk*.

VIOL, s. m. action de violer V. VIOLER.

VIOLACÉ, *E*, adj., بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèfchè.

VIOLAT, adj. *m.* sirop violat, شربت بنفشه chèrbètè bè-nèfchè.

VIOLATEUR, *TRICE*, *s.*, شکن chèkèn, شکننده chèkènèndè, نقض کننده nèqz-kounèndè, ناقض naqèz, *pr. t.* naqiz; — les violateurs des lois, نقض کنندگان ارکان nèqz-kounèndèganè èrkanè qanoun; — violateur des traités, عهد شکن 'èhd-chèkèn, ناقض عهد و naqèzé 'èhd-ou-miçaq, *pr. t.* naqizi 'ahd-ou-miçaq.

VIOLATION, *s. f.*, شکستن chèkèstèn, ناقض nèqz, *pr. t.* naqz; — la violation des traités, شکستن پیمان chèkèstèné pèiman, ناقض عهد naqèzé 'ouhoud, *pr. t.* naqzi 'ouhoud.

VIOLÂTRE, adj. des 2 g., مایل برنگ بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèfchè.

VIOLE, *s. f.*, کمانچه بزرگ kèmantchèyé bouzourg.

VIOLEMENT, *s. m.* *V.* VIOLATION.

VIOLEMMENT, adv., بزور pour-zour, سخت sèkht, بزور bè-zour, ا. بهشتت bè-chèddèt, باکثت bè-hèddèt, ا. شدیداً chèdidèn.

VIOLENCE, *s. f.*, زور zour, *pr. t.* zor, ا. شدت chèddèt, *pr. t.* chiddèt; — la violence du vent, زور باد zouré bad, شدت باد chèddètè bad; — la force dont on use contre quelqu'un, زور zour, *pr. t.* zor, ا. جبر djèbr; — prendre par violence, بزور گرفتن bè-zour guèrèftèn, جبراً گرفتن djèbrèn

guèrèftèn; — faire violence, user de violence, زور کردن *zour kèrdèn*, زور جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

VIOLENT, E, adj., سخت *sèkht*, زور *pour-zour*, تند *tound*,
a. شدید *chèdid*; — vent violent, باد پر زور *badé pour*
zour, باد تند *badé tound*, a. ريح شديد *rihé chèdid*,
pr. t. *rihi chèdid*; — en parlant des personnes, em-
porté, colère, مزاج تند *tound-mèzadj*, مزاج خو *tound-*
khoulq, مزاج کجخلق *kèdj-khoulq*, مزاج تيز *tiz-mèzadj*, pr.
t. *tiz-mizadj*.

VIOLENTER, v. a., زور کردن *zour kèrdèn*, زور جبر کردن *djèbr*
kèrdèn; — violenté, e, مجبور شده *mèdjbour-choudè*,
a. مجبور *mèdjbour*.

VIOLER, v. a., شکستن *chèkèstèn*, نقض کردن *nèqz kèrdèn*,
خلاف کردن *khèlaf kèrdèn*, عدول کردن *'oudoul kèrdèn*;
— violer les lois, نقض قانون کردن *nèqzé qanoun kèrdèn*,
خلاف قانون حرکت کردن *khèlafé qanoun hère-*
kèt kèrdèn; — violer un serment, son serment, سوگند
از سوگند عدول کردن *soouguènd chèkèstèn*, سوگند
soouguènd 'oudoul kèrdèn; — violer les traités, نقض
عهد کردن *nèqzé 'èhd kèrdèn*, پیمان شکستن
chèkèstèn; — violer les limites d'un pays, بزور از
سر حد مملکتی تجاوز کردن *bè-zour èz sèr-hèddé*
mèmlèkèti tèdjavouz kèrdèn; — violer une femme ou
une fille, زنی یا دختر را بزور تصرف کردن *zèni ya doukh-*
tèri-ra bè-zour tècèrrouf kèrdèn; — violé, e, شکسته
chèkèstè, نقض شده *nèqz-choudè*.

VIOLÉ, TE, adj., رنگ بنفشه *bènèfchè-rèng* — s. m., رنگ
بنفشه *rèngué bènèfchè*.

VIOLETTE, s. f., بنفشه *bènèfchè*.

VIOLIER, s. m., شب بوی زرد *chèb-bouï zèrd*.

VIOLON, s. m., کمانچه *kèman*, کمانچه *kèmantchè*; — jouer du violon, کمانچه زدن *kèmantchè zèdèn*; — prison contiguë à un corps de garde, زندان *zèndan*, حبس *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — on l'a mis au violon, حبسش کردند *hèbs-èch kèrdènd*.

VIOLONCELLE, s. m., کمانچه گند *kèmantchèyè goundè*.

VIOLONISTE, s. m., کمانچه زن *kèmantchè-zèn*.

VIPÈRE, s. f., تیر مار *tir-mar*, a. افعی *èf'i*, pr. t. *èf'a*, pl. افاعی *èfa'i*, pr. t. *èfa'd*; — au fig. langue de vipère, زهر زبان *zèhr-zèban*, بد زبان *bèd-zèban*.

VIPÉREAU, s. m., تیر بچه *tir-bètchè*.

VIPÉRINE, ou langue de bouc, s. f., a. لسان التيس *lèçan-out-tèis*, pr. t. *liçan-ut-tèis*.

VIRAGO, s. f., زن مردآسا *zèné manèndé mèrd*, زن *zèné mèrd-àça*.

VIREMENT, s. m. terme de banque, a. تقاص الدين *tèqass-oud-dèin*; — terme de marine, virement de bord, بر گرداندن کشتی *bèr guèrdandèné kèçhti*.

VIRER, v. n. aller en tournant, چرخ گردیدن *guèrdidèn*, چرخ خوردن *tchèrkh khourdèn*; — terme de marine, virer de bord, بر گردانیدن کشتی را *kèçhti-ra bèr guèrdanidèn*; — au fig. v. a. virer et tourner quelqu'un, lui faire dire ce qu'il cache, جویا شدن *djouya choudèn*, استمزاج کردن *èstènzadj kèrdèn*.

VIREVOLTE, s. f., چرخاندن اسب *tchèrkhandènè èsp*.

VIRGINAL, E, adj., دوشیزه گئی *doukhtèri*, دوشیزه *douchi-*

zègui, a. بکری *bèkri*, pr. t. *bikri*, بکریه *bèkriyè*, pr. t. *bikriyè*; — pudeur virginal, حیای دخترى *hèyaï doukhtèri*.

VIRGINITÉ, s. f., دوشیزگی *douchizègui*, دخترى *doukhtèri*, a. بکارت *bèkarèt*, pr. t. *bèkiarèt*.

VIRGULE, s. f., فاصله نشان *nèchané tacèlè*.

VIRIL, m, adj. qui appartient à l'homme, مردى *mèrdi*, مردانه *mèrdanè*, a. رجولى *rèdjouli*, pr. t. *radjouli*, ذکرى *zèkèri*; — sexe viril, مردان *mèrdan*; a. رجل *èhlè zoukour*, pr. t. *èhli zukiour*, رجل *rèdjal*; — l'âge viril, سن مردانگی *sènné mèrdanègui*, a. سن رجولیت *sènné rèdjouliyèt*, pr. t. *sinni radjouliyèt*; — membre viril, کیر *kir*, آلت *àlètè mèrdi*, a. آلت رجولیت *àlètè rèdjouliyèt*, pr. t. *àlèti radjouliyèt*, ذکر *zèkèr*, pl. ذکر *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — au fig. ferme, vaillant, مردانه *mèrdanè*; — action virile, کار مردانه *karé mèrdanè*; — courage viril, جرأت مردانه *djour'ètè mèrdanè*, pr. t. *djour'ati mèrdanè*.

VIRILEMENT, adv., مردانه *mèrdanè*.

VIRILITÉ, s. f., مردى *mèrdi*, a. رجولیت *rèdjouliyèt*, pr. t. *radjouliyèt*.

VIROLE, s. f., برازبان *bèrazban*, برازوان *bèrazvan*.

VIRTUALITÉ, s. f., a. کینونة بالقوة *kèinounètè bèl-qouvè*, pr. t. *kèinounèti bil-qouvè*.

VIRTUEL, LE, adj., a. کاین بالقوة *kayèné bèl-qouvè*, pr. t. *kiayini bil-qouvè*; — chaleur virtuelle, a. حرارت بالقوة *hèrarètè bèl-qouvè*, pr. t. *hararèti bil-qouvè*; — in-

tention virtuelle, a. ارادة بالقوة *èradèyé bèl-gouvèè*, pr. t. *iradèi bil-gouvèè*.

VIRTUELLEMENT, adv., a., بالقوة *bèl-gouvèè*, pr. t. *bil-gouvèè*.

VIRTUOSE, s. des 2 g., هنرمند *hounèrmènd*, a. صاحب *sahèbé mè'èrèfèt*, pr. t. *sahibi ma'rifèt*.

VIRULENCE, s. f., زهر الودغى *zèhr-àloudègui*, a. سميت *sèmmiyèt*.

VIRULENT, E. adj., زهر دار *zèhr-dar*, زهر الود *zèhr-àloud*, a. ذو سميت *zou-sèmmiyèt*.

VIRUS, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*.

VIS, s. f., پيچ *pitch*, a. لولب *looulèb*, pr. t. *lèvlèb*, pl. لوالب *lèvalèb*, pr. t. *lèvalib*.

VISA, s. m., a. صح *sèhh*, pr. t. *sahh*, امضا *ènzà*, pr. t. *imza*.

VISAGE, s. m., روى *rouï*, رو *rou*, سيما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. وجه *vèdjh*, pl. وجوه *voudjouh*, صورت *sourèt*; — beau visage, روى زيبا *rouï ziòà*, خوش صورت *khoch-sourèt*.

VIS-A-VIS, adv., رو برو *rou-bè-rou*; — vis-à-vis de . . . , رو برو *rou-bè-rou*.

VISCÉRAL, E. adj. terme d'anat., متعلق برودها *moutè'èllèq bè-roudè-ha*, a. احشائي *èhchaï*, pr. t. *ahchaï*, مختص بجوايف النفس *moukhtèss bè-djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *moukhtass bè-djèvaïf-un-nèfs*.

VISCÈRE, s. m., روده *roudè*, a. حشى *hècha*, pr. t. *hacha*, pl. احشا *èhcha*, pr. t. *ahcha*, جايفة النفس *djayèfèt-oun-nèfs*, pl. جوايف النفس *djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *djèvaïf-un-nèfs*.

VISÉE, s. f., دید *did*, قراول *qèravoul-rèvi*; — au fig. changer de visée, اراده خود را تغییر دادن *èradèyè khoud-ra tèghyir dadèn*.

VISER, v. n., دید رفتن *qèravoul rèftèn*, رفتن *did rèftèn*, نشانہ گرفتن *nèchanè guèrèftèn*; — avoir en vue, منظور داشتن *mèqsoud dachtèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*.

VISER, v. a. mettre son visa, صح گذاشتن *sèhh gou-zachtèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*; — visé, e, امضا شده *èmza-choudè*, صح گذاشته شده *sèhh-gouzachtè-choudè*.

VISIBILITÉ, s. f., امکان دیدن *èmkanè didè chou-dèn*, قابلیت پدیدار بودن *qabèliyetè pèdidar bou-dèn*, a. قابلیت عیان *qabèliyetè 'èyan*, pr. t. *qabiliyetè 'ayan*.

VISIBLE, adj. des 2 g. qui peut être vu, دیده میشود *didè-mi-chèvèd*, پیدا میشود *pèida-mi-chèvèd*; — évident, نمایان *nèmou-dar*, پدیدار *pèdidar*, پدید *pèdid*, آشکار *àchkar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*; — cela est visible, این پدیداست *in pèidast*, این واضح است *in pèdidar-èst*, این واضح است *in vazèh-èst*.

VISIBLEMENT, adv., آشکار *àchkar*, بطور محسوس *bè-toouré mèhsous*, a. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*; — manifestement, évidemment, آشکارا *àchkara*, بطور نمایان *bè-toouré nèmayan*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*, واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

VISIÈRE, s. f., آفتابگردان *âftab-guêrdané koulah*, چشم آفتابگیر *âftab-guir*; — (familier) la vue, دیده *didè*, چشم *tchèchm*, a. بصر *bècèr*; — visière trouble, چشم تار *tchèchmé tar*; — au fig. il a la visière courte, il a peu de sagacité, عقلش کم است *'èql-èch kêm-èst*, عقل ندارد *'èqlé drousti nè-darèd*; — petit bouton au bout d'une arme à feu pour viser, دید تفنگ *didé toufèng*.

VISION, s. f. action de voir, بینائی *binayi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — terme de théologie, مشاهده *mouchahèdèyé khouda*, a. طلعة الوجه الله *tèl'èt-oul-vèdjh-oullah*, pr. t. *tal'at-ul-vèdjh-ullah*; — révélation faite aux prophètes, a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — chimère, image vaine, a. خیال *khial*, pr. t. *khayal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khayalat*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

VISIONNAIRE, adj. et s. des 2 g., a. مجذوب *mèdjzòub*, pl. مجذوبین *mèdjzoubîn*; — au fig. qui a des idées folles, گرفتار خیالات باطله *guèrèftaré khialaté batèlè*, دیوانه *divanè*.

VISIR, s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*, V. **VIZIR**.

VISITATION, s. f., روز زیارت حضرت مریم *rouzé ziarètè hèz-rètè mèrièm*.

VISITE, s. f., دیدن *didèn*, a. زیارت *ziarèt*, pl. زیارات *ziarat*; — visite officielle, دیدن رسمی *didènè rèsmi*, a. زیارت رسمیّه *ziarètè rèsmiyè*, pr. t. *ziarèti rèsmiyè*; —

faire une visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn* ; — rendre une visite qu'on a reçue, باز دید کردن *baz-did kèrdèn*, باز دید رفتن *baz did rèftèn* ; — recevoir des visites, مهمان پذیرائی کردن *mèhman-pèzirayi kèrdèn* ; — j'ai beaucoup de visites, خیلی مهمان دارم *khèili mèhman darèm* ; — perquisition, recherche, جستجو *djoustè-djou*, پژوهش *pèjouhèch*, ا. تفتیش *teftich*, کشف *kèchf*, تفتحص *tèfèhho* .s.

VISITER, v. a. aller voir quelqu'un, دیدن کردن *didèn kèrdèn*, دیدن رفتن *bè-didèn rèftèn* ; — faire un examen, واری کردن *va-rèci kèrdèn*, رسیدن *rècidèn* ; — visiter un malade, عیادت مریض کردن *'èyudètè mèriz kèrdèn* ; — ou simplement, عیادت کردن *'èyadèt kèrdèn*.

VISITEUR, s. m., پژوهنده *pèjouhèndè*, تفحص کننده *tèfèhhous-kounèndè*, ا. مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mu-fètchèch* ; — celui qui est en visite, qui passe son temps à en faire, زیاد دیدن کننده *ziad didèn-kounèndè*.

VISON-VISU, locut. adv. fam., رو برو *rou-bè-rou*.

VISQUEUX, EUSE, adj. V. GLUANT.

VISSE, v. a., با پیچ محکم کردن *pitch zèdèn*, پیچ زدن *ba pitch meuhkèm kèrdèn*.

VISUEL, LE, adj., منسوب متعلق بیدید *moutè'èllèq bè-didè*, منسوب بهچشم *mènsoubè bè-tchèchm*, ا. بصری *bècèri*.

VITAL, E, adj. qui appartient à la vie, متعلق بزندگی *moutè'èllèq bè-zèndègui*, ا. حیوانی *hèivani*, pr. t. *haï-vani* ; — qui sert à conserver la vie, ا. مدحیات *medhiat*.

moumèddé hëyat, pr. t. *mumiddi hayat*; — principe vital, مایهٔ زندگی *mayèyé zèndègui*.

VITALITÉ, s. f., زیست *zist*, a. زنده بودن *zèndè boudèn*, حیات *hëyat*, pr. t. *hayat*.

VITE, adj. des 2 g., تیز پای *tiz-paï*, سبک پای *sèbouk-paï*, دو تیز *tiz-doou*, باد پیما *bad-paï*, باد *bad-pèima*, سریع السیر *sèri'-ous-sèir*.

VITE, adv., زود *zoud*, تند *tound*, جلد *djèlè*, بشتاب *bè-chè-tab*, a. سریعاً *sèri'èn*; — aller vite, زود رفتن *zoud rèf-tèn*, تند رفتن *tound rèftèn*.

VITEMENT, adv. fam., بزودی *bè-zoudi*, با سرعت *ba sour'èt*, شتابان *chètaban*, a. سریعاً *sèrièn*.

VITESSE, s. f., زودی *zoudi*, تندی *toundi*, چابکی *tchabouki*, شتاب *chètab*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*; — agir avec vitesse, تند حرکت کردن *tound hèrekèt kèrdèn*; — avec la plus grande vitesse, a. در کمال سرعت *dèr kèmalè sour'èt*.

VITRAGE, s. m., شیشه‌های پنجره *chichè-haï pèndjèrè*.

VITRAUX, s. m. pl. کلیسا *djam-haï* بزرگی پنجرهٔ کلیسا *bouzourgué pèndjèrèyé kliça*.

VITRE, s. f., پنجره *chichèyé pèndjèrè*, شیشهٔ پنجره *djamé pèndjèrè*.

VITRER, v. a., گذاشتن *chichè èndakhtèn*, شیشه انداختن *gouzachtèn*; — vitrer une fenêtre, به پنجره شیشه گذاشتن *bè-pèndjèrè chichè èndakhtèn*.

VITRERIE, s. f., fabrication de vitres, شیشه‌گری *chichè-guèri*; — commerce de vitres, شیشه فروشی *chichè-fourouchi*, جام فروشی *djam-fourouchi*.

VITRESCIBLE, adj. des 2 g., V. VITRIFIABLE.

VITREUX, EUSE, adj., شیشه وار *chichè-manènd*, شیشه گونه *chichè-var*, شیشه گونۀ *chichè-gounè*.

VITRIER, s. m., جامساز *djam-saz*, شیشه گر *chichè-guèr*, a. زجاج *zèddjadj*.

VITRIFIABLE, adj. des 2 g., قابل شیشه شدن *qabèlè chichè choudèn*, قابل منقلب شدن به شیشه *qabèlè mounqèlèb choudènè bè-chichè*.

VITRIFICATION, s. f., منقلب شدن بشیشه *mounqèlèb choudènè bè-chichè*, شیشه شدن *chichè choudèn*, a. تر جج *tèzèddjoudj*.

VITRIFIER, v. a., گردانیدن بشیشه *bè-chichè guèrdani-dèn*, بشیشه منقلب کردن *bè-chichè mounqèlèb kèr-dèn*, بشیشه استکاله کردن *bè-chichè èstèhalè kèr-dèn*; — se vitrifier, شیشه شدن *chichè choudèn*, بشیشه منقلب شدن *bè-chichè mounqèlèb choudèn*; — vitrifié, e, شیشه شده *chichè-choudè*.

VITRIOL, s. m. couperose, زائی سیاه *zag*, زائی سیاه *zagué siak*; a. زاج *zadj*, pl. زاجات *zadjat*.

VITRIOLÉ, e, adj., بزاج آمیخته *bè-zadj àmikhtè*, a. زاجی *zadj*; — eau vitriolée, آب بزاج آمیخته *àbé bè-zadj àmikhtè*.

VITRIOLIQUE, adj. des 2 g., a. زاجی *zadj*.

VIVACE, adj. des 2 g., ضویل العمر *dèraz'-eumr*, a. ضویل العمر *tèvil-oul'-eumr*; — en parlant des plantes, qui durent longtemps, با دوام *ba dèvam*.

VIVACITÉ, s. f., چابکی *tchousti*, چابکی *djèldi*, چابکی *tchabouki*, a. جولان الطبع *djèvèlan-out-tèb'*, pr. t. *djè-*

vèlan-ut-tab'; — de l'esprit, تیزی *tizi' 'èql*; — ardeur, گرمیت *guèrmiyèt*, a. حدت *hèddèt*, pr. t. *hid-dèt*, شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*; — dans la vivacité du discours, حین گرمیت صحبت *hiné guèrmiyèté seuhbèt*.

VIVANDIER, ÈRE, s., چیز فروش در اوردو *tchiz-fourouch dèr ourdou*.

VIVANT, E, adj., زند *zèndè*, جاندار *djan-dar*, a. دوی *zouï-oul-hèyat*, pr. t. *zèvi-ul-hayat*, حتی *hèt*, pr. t. *haï*; — de son vivant, بود *vèqti-ké zèndè boud*, در حیاتش *dèr hèyat-èch*; — s. les vivants, زنده‌ها *zèndè-ha*; — un bon vivant, مرد خوش طبع *mèrdé khoch-tèb'*, a. اهل نوق *èhlé zoouq*, pr. t. *èhli zèvq*.

VIVAT, s. m. interjection, زنده بادا *zèndè bada*, آبرون *àbroun*, a. حياك الله *hèyak-oullah*.

VIVEMENT, adv., تند *tound*, سخت *sèkht*, بشدت *bè-chèd-dèt*, a. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*, شدیداً *chèdidèn*, اکیداً *èkidèn*.

VIVIER, s. m., ماهی نگاهداشتن *hoouzé djè-hèté nègah-dachtènè mahi*.

VIVIFIANT, E, adj., جان بخشا *djan-bèkhcha*, جان دهند *djan-dèhèndè*, زند کننده *zèndè-kounèndè*.

VIVIFICATION, s. f., حیاة بخشی *hèyat-bèkhchi*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*.

VIVIFIER, v. a., روح بخشیدن *zèndè kèrdèn*, زند کردن *rouh bèkhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*.

VIVOTER, v. n., بمضایقه گذران کردن *bè-mouzaiqè gouzè-*

ran kèrdèn, گذران کردن *bè-'ousrèt gouzèran kèrdèn*, به تنگی گذران کردن *kèrdèn*.

VIVRE, v. n., زندگی کردن *zèndègui kèrdèn*, زیستن *zèndègani kèrdèn*, زیست کردن *zizt kèrdèn*, *'eumr bèsèr bourdèn* عمر بسر بردن *'eumr kèrdèn* عمر کردن *bèsèr bourdèn*; — vivre, soutenir sa vie par les aliments, گذرانیدن *gouzèran kèrdèn*, گذران کردن *gouzèranidèn*; — vivre avec économie, بداره گذران کردن *bè-èdarè gouzèran kèrdèn*; — vivre en ville, در شهر *dèr chèhr mouqim boudèn*, در شهر نشستن *dèr chèhr nèchèstèn*, در شهر عمر بسر بردن *'eumr bèsèr bourdèn*.

VIVRE, s. m. nourriture, خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*, ذخیره *zèkhirè*; — vivres, au pl. provisions de bouche, توشه *touchè*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhaïr*, رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIZIR s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*; — le Grand-Vizir, a. صدراعظم *sèdré-è'èzèm*, pr. t. *sadri-a'zam*.

VIZIRIAT, s. m., a. وزارت *vèzarèt*, Grand-Viziriat, صدارت *sèdarètè 'ouzma*, وزارت عظمی *sadarètè 'uzma*, وزارت عظمی *vèzarètè 'ouzma*, pr. t. *vèzarètè 'uzma*.

VOCABULAIRE, s. m., a. لغت مختصر *loughètè moukh-tècèr*.

VOCABULISTE, s. m., a. لغت مختصر نویس *loughètè moukh-tècèr nèvis*.

VOCAL, n, adj., آوازی *āvazi*, a. صوتی *soouti*, pr. t. *savti*;
— musique vocale, آوازی موسیقی *mouciqi āvazi*, a.
موسیقی بالصوت *mouciqi bès-soout*, pr. t. *mouciqi*
bis-savt.

VOCATIF, s. m. terme de gram., ا. ندا *nèda*, pr. t. *nida*,
حرف ندا *hèrfè nèda*, pr. t. *harfi nida*.

VOCATION, s. f. mouvement intérieur par lequel Dieu ap-
pelle une personne à quelque genre de vie, ا. ارشاد
إلهی *èrchadè èlahi*, pr. t. *irchadi ilahi*; — inclina-
tion pour un état, ا. میل طبیعی *mèilè tèbî'i*, pr. t.
mèili tabî'i.

VOCIFÉRATION, s. f., ا. داد و فریاد *dad-ou-fèriad*, فغان *fèghan*,
ا. صیحات *sèihat*, pr. t. *saihat*.

VOCIFÉRER, v. n., ا. داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*,
فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

VŒU, s. m. promesse faite à Dieu, offrande, ا. نذر *nèzr*,
pl. نذور *nouzour*; — rompre son vœu, le violer, نقص
نذر کردن *nèqzé nèzr kèrdèn*; — souhait, ا. دعا *do'â*,
pr. t. *dou'â*, pl. ادعیه *èd'iyè*; — faire des vœux, دعا
کردن *do'â kèrdèn*; — vœux désirs, خواهش *kha-*
hèch, دلخواهی *dèl-khahi*, a. مرادات *mouradat*, مقصود
mèqsoud, pr. t. *maqsoud*; — exaucer, remplir les
vœux de quelqu'un, خواست کسی را بجا آوردن *kha-*
hèché kèci-ra bè-dja àvourdèn, مقصود کسی را بجا آوردن
mèqsoudé kèci-ra bè-dja àvourdèn.

VOGUE, s. f. crédit, réputation, ا. شهرت *rèvadj*,
cheuhrèt, اعتبار *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*,
د'ètèbar, pr. t. *i'tibar*; — il, ou elle est en vogue,

رواج دار، *rèvadj darèd*, شہرت دار، *cheuhrèt darèd*.
VOGUEUR, v. n. être poussé sur l'eau à force de rames,
 پارو کشیدن *pich rèftèné zoourèq bè-zouré*
parou; — ramer, پارو کشیدن *parou kèchidèn*, فہ
 روی آب روان شدن، *fèh kèchidèn*; — naviguer, روی دریا گردش کردن
roui àb rèvan choudèn, روی دریا گردش کردن *roui dèria*
guèrdèch kèrdèn.

VOGUEUR, s. m. (devenu vieux) **V. RAMEUR**.

VOICI, prép., اینک *inèk*; — le voici qui vient, اینک
 میاید *inèk mi-àydèd*.

VOIE, s. f., جاده *djadè*, راه، *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *ta-*
riq, pl. طرق *tourouq*, جادّے *djaddè*, pl. جواّت *djèvadèd*;
 — aller par la voie de terre, از راه خشکی رفتن *èz rahé*
khochki rèftèn; — par la voie de mer, از راه آب رفتن
èz rahé àb rèftèn, از راه دریا رفتن *èz rahé dèria rèftèn*;
 — voie-lactée, **V. LACTÉ**; — mettre sur la voie، راه
 نشان دادن *rah-nèmayi kèrdèn*; — au fig. moyen
 dont on se sert, a. وسیله *vècilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr.
 t. *vèçaïl*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*, pl. وسایط *vèçayèt*,
 pr. t. *vèçaït*.

VOILÀ, prép., اینک *inèk*, این است *in-èst*.

VOILE, s. m. pièce d'étoffe pour couvrir quelque chose,
 پوش، *rou-pouch*, پردہ *pèrdè*, a. خدر *khèdr*, pr. t.
khidr, pl. خدور *khoudour*; — voile dont les femmes
 se couvrent le visage, رو بند، *rou-bèndè*, a. نقاب *nèqab*,
 pr. t. *niqab*, برقع *bourqè'*, pr. t. *burqa'*; — voile
 de visage que portent les femmes, سر پوش، *sèr-pouchè*,
 سرور *sèr-vèz*, روبوسه *rouboucè*, a. مقنعه *mèqnè'dè*, pr. t.

migna'a, مقنعة *mèqnè'èt*, pr. t. *migna'at*; — prétexte, بهانه *bèhanè*.

VOILE, s. f., بادبان کشتی *bad-bané kèchti*, بادبان *bad-ban*, a. شراع *chèra'*, pr. t. *chira'*, pl. اشرة *èchèr'èt*, pr. t. *èchir'at*; — mettre à la voile, بادبانگشای عزیمت *bad-ban-gouchaï 'èzimèt choudèn*.

VOILER, v. a. couvrir d'un voile, رو پوشیدن *rou pouchi-dèn*, ستر کردن *rou-pouch èndakhtèn*, انداختن *sètr kèrdèn*, پوشیدن *pouchidèn*; — au fig. cacher, déguiser, زیر پرده داشتن *nèhan dachtèn*, کتمان کردن *zire pèrdè dachtèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, گرفتن *kètman kèrdèn*; — se voiler, رو گرفتن *rou guèrèftèn*; — voilé, e, رو پوشیده *rou-guèrèftè*, رو پوشیدن *rou-pouchidè*.

VOILERIE, s. f., محل بادباندوزی *mèhèllé bad-ban-douzi*.

VOILIER, s. m. qui racommode les voiles, بادباندوز *bad-ban-douz*; — bon voilier, bâtiment qui va vite, کشتی تیز *kèchtiï tiz-roou*, کشتی تیز سیر *kèchtiï tiz-sèir*; — mauvais voilier, کند رو *kèchtiï kound-roou*.

VOILURE, s. f., بادبانهای کشتی *bad-ban-haï kèchti*; — fabrication de voiles, بادبانافی *bad-ban-bafi*; — art de placer les voiles, فن بادبانکشی *fènné bad-ban-kèchi*.

VOIR, v. a., دیدن *didèn*, مشاهده کردن *mouchahèdè kèrdèn*, رؤیت کردن *rou'ouyèt kèrdèn*; — voir de loin, (au propre) دور دیدن *èz dour didèn*; — au fig. être prévoyant, بصیر بودن *bècir boudèn*, زکی بودن *zèki boudèn*; — avoir vue sur, donner sur, مشرف بودن *mouchrèf boudèn*; — cette maison voit sur le jardin,

بنظر التفات این خانه ببلغ مشرف است
réf-est; — voir d'un bon œil, بنظر التفات نگاه
bè-nèzèré èlèfat nègah kèrdèn, التفات داشتن
èlèfat dachtèn; — c'est une chose à voir, چیز است
 جویا شدن *tchizist didèni*; — voir, s'informer, جویا شدن
djouya choudèn, خبر گرفتن *khèbèr guèrètèn*; — vu,
 e, دیده شده *didè-choudè*, a. منظور *mènzour*, pr. t.
manzour; — vu que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, جهت
djèhètè in-ké; — au vu et au su de tout le
 monde, در حضور جمیع مردم *dèr houzouré djèmi't*
mèrdoum, a. على ملا الناس *'èla mèla'-oun-nas*, pr. t.
'ala mèla'-un-nas.

VOIRE, adv., a. حتی *hètta*, pr. t. *hatta*.

VOIERIE, s. f. lieu où l'on porte les immondices, شلته
chèltè, a. مزبله *mèzbèlè*, pr. t. *mèzbulè*.

VOISIN, INE, adj., نزدیک *nèzdik*, همسایه *hèm-sayè*; — la
 maison voisine, همسایه خانه *khanèyé hèm-sayè*.

VOISIN, INE, s., همسایه *hèm-sayè*, pl. همسایگان *hèm-*
sayègan, a. جار *djar*, pl. جیران *djèiran*, pr. t. *djiran*.

VOISINAGE, s. m. les voisins, همسایدها *hèm-sayè-ha*,
 همسایگان *hèm-sayègan*; — proximité, نزدیکی *nèzdiki*,
 a. قرب *gourb*, قریبیت *gourbiyèt*, مجاوره *moudjanèrèt*,
 pr. t. *mudjavirèt*, جوار *djèvar*, pr. t. *djivar*.

VOISINER, v. n., با همسایگان آمیزش کردن *ba hèm-sayègan*
àmizèch kèrdèn, با همسایگان معاشرت کردن *ba hèm-*
sayègan mou'achèrèt kèrdèn.

VOITURE, s. f. qui sert à transporter des marchandises,
 عرّاده بارکش *'èrradèyé bar-kèch*; —

qui sert à transporter des personnes, کالسکه *kalèskè*,
(tiré du russe), — p. t. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*, a.
عجله *èdjlet*, pr. t. *'idjlet*, pl. اعجال *è'djal*, pr. t.
a'djal.

VOITURER, v. a., با عرابه حمل و نقل کردن *ba 'èrabè hèm-*
ou-nèql kèrdèn, با کالسکه از جای بجای بردن *ba ka-*
lèskè èz djaï bè-djaï bourdèn.

VOITURIER, s. m., کالسکهچی *kalès-*
kètchi, a. عرابهچی *'èrabèdji*, pr. t. *'arabadji*.

VOITURIN, s. m. V. VOITURIER.

VOIX, s. f., آواز *avaz*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*,
pr. t. *savt*, pl. اصوات *èssat*; — une belle voix, آواز
avazé khoub, خوش آواز *avazé khoch*; — de vive
voix, زبانی *zèbani*, a. شفاعاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*,
لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*; — parler à haute voix,
بلند حرف زدن *boulènd hèrf-zèdèn*; — suffrage, opi-
nion, a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — donner sa voix, رأی
rè'i khoud-ra goftèn; — la voix du
peuple est la voix de Dieu, a. لسان الخلق لسان
lèçan-oul-khèlq lèçan-oul-hèqq, pr. t. *liçan-*
ul-khalq liçan-ul-haqq.

VOL, s. m. mouvement de l'oiseau qui se soutient dans
l'air, پرواز *pèrvaz*, a. پیریدن *pèridèn*,
pr. t. *taïran*.

VOL, s. m. action de celui qui dérobe, دزدی *douzdi*, a.
سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — vol de grand chemin,
رهزنی *rèh-zèni*.

VOLABLE, adj. des 2 g., دزدیدنش *douzdidèni*, دزدیدنش

ممکن *douzdidèn-èch-moumkèn*, a. *ممکن السرقت* *moumkèn-ous-sèrqèt*, pr. t. *mumkîn-us-sirqat*.

VOLAGE, adj. des 2 g., ده ده *dèh-dèlè*, بی استقامت مزاج *bi èstèqamètè mèzadj*, a. *هوائی* *hèvayi*, pr. t. *havayi*, عديم التمكن *'èdim-out-tèmkîn*.

VOLAILE, s. f., مرغان خانگی *mourghané khanègui*, ماگيان خانگی *maguiané khanègui*.

VOLANT, e, adj., پرندۀ *pèrèndè*, پر آور *pèr-àvèr*, a. *طایر* *taïr*, *تختۀ پل* *tèkhtè-poul*, pr. t. *taïyar*; — pont-volant, *تختۀ پل* *tèkhtè-poul*.

VOLATIL, e, adj., در هوا مستحیل شوندۀ *dèr hèva moustèhil chèvèndè*, بهوا متصاعد شوندۀ *bè hèva moutèça'èd chèvèndè*.

VOLATILE, s. m. qui vole, V. VOLANT.

VOLATILISATION, s. f., بخار شدن *boukhar choudèn*, در هوا متصاعد *dèr hèva moustèhil choudèn*, تصعید *moutèça'èd choudèné bè-hèva*, a. *تسعیّد* *tès'id*, pr. t. *tas'id*.

VOLATILISER, v. a., در هوا مستحیل کردن *dèr hèva moustèhil kèrdèn*, بخار کردن *moungèlèb bè-boukhar kèrdèn*, بخار استحاله کردن *bè-boukhar èstèhalè kèrdèn*; — se volatiliser, بخار شدن *boukhar choudèn*, در هوا مستحیل شدن *dèr hèva moustèhil choudèn*, بهوا پریدن *bè-hèva pèridèn*; — volatilisé, e, بهوا پریدۀ *bè-hèva pèridè*, در هوا مستحیل شدۀ *dèr hèva moustèhil-choudè*, a. *مستحیل الی* *moustèhil èlal-boukhar*, pr. t. *moustahil ilal-boukhar*.

VOLATILITÉ, s. f., قابلیت بخار شدن *qabèliyeté boukhar choudèn*.

VOLCAN, s. m., کوه آتشفشان *kouhé àtèch-fèchan*, a. طور tour-oun-nar, جبل النار *djèbèl-oun-nar*; — au fig. imagination vive, آتش مزاج *àtèch-parè*, آتش مزاج *àtèch-mèzadj*, pr. t. *àtèch-mizadj*.

VOLCANIQUE, adj. des 2 g. qui appartient aux volcans, منسوب بکوه آتشفشان *mènsoub bè-kouhé àtèch-fèchan*; — des produits volcaniques, اجزای کوه آتشفشان *èdjzaï kouhé àtèch-fèchan*, a. اجزاء جبال *èdjza'e djèbalé nariyè*, pr. t. *èdjzaï djèbali nariyè*.

VOLÉE, s. f. vol d'un oiseau, پرواز *pèrvaz*, a. طیر *tèir*, در پرواز اول *tèiran*; — dès la première volée, در پرواز اول *dèr pèrvazé èvvèl*; — bande d'oiseaux, گروه *guèrouh*, گله *guèlè*, جگاله *djèghalè*, a. سرب *sèrb*, pr. t. *sirb*, pl. اسراب *èsrab*; — une volée de pigeons, یک گروه کبوتر *yèk guèrouhé kèboutèr*, یک جگاله کبوتر *yèk djèghalèyè kèboutèr*; — rang, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*; — une personne de haute volée, شخص بلند پایه *chèkhsé boulènd-payè*; — une volée de coups de bâton, کتک مصبوطی *keutèké mèzbouti*; — il fait tout à la volée, هر کاری میکند بی اندیشه میکند *hèr kari mi-kounèd bi èndichè mi-kounèd*.

VOLER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*, پریدن *pèridèn*, طیران کردن *tèiran kèrdèn*.

VOLER, v. a., دزدیدن *douzdidèn*, دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت کردن *sèrqèt kèrdèn*; — voler sur les

grands chemins, رهزنی کردن *rèh-zèni kèrdèn*, قطع *qèt'è tèriq kèrdèn*; — volé, e, درید *douzdide*, درید شده *douzdide-choudè*, a. مسروق *mèsrouq*; — au féminin et au pluriel, مسروقه *mèsrouqè*.

VOLEREAU, s. m., دزدك *douzdèk*, دزد كوچك *douzdé kou-tchèk*.

VOLERIE, s. f. terme de fauconnerie, t. p. شكار قوش *chèkaré qouch*, شكار با قوش *chèkaré ba qouch*.

VOLERIE, s. f., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*.

VOLET, s. m., درواچه *dèrvatchè*, پنجره *lènguèyè* *pèndjèrè*; — pigeonnier, کبوتر خانه *kèboutèr-khandè*.

VOLETER, v. n., چستنه پریدن *djèstè-djèstè pèridèn*.

VOLEUR, MUSE, s., دزد *douzd*, a. سارق *sarèq*, pr. t. *sariq*, pl. سراقى *sèrraq*; — voleuse, a. سارقه *sarèqè*; — voleur de grand chemin, رهزن *rèh-zèn*, a. قاطع الطريق *qatè'-out-tèriq*, pr. t. *qati'-ut-tariq*, pl. قطاع الطريق *qoutta'-out-tèriq*, pr. t. *qoutta'-ut-tariq*.

VOLIERE, s. f., پرندۀ خانه *pèrèndè-khandè*, قفس مرغان *qè-fècè mourghan*, کوفجان *koufdjan*.

VOLIGE, s. f., تختۀ نازک *tèkhtèyè nazèk*.

VOLITION, s. f., a. جزم الاراده *djèzm-oul-èradè*, pr. t. *djèzm-ul-iradè*.

VOLONTAIRE, adj. des 2 g., a. اختیاری *èkhtiuri*, pr. t. *ikhtiari*, اختیاریه *èkhtiariyè*, pr. t. *ikhtiariyè*; — mouvement volontaire, a. حرکت اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkèti ikhtiariyè*; — s. un volontaire, سرباز دو طلب *doou-tèlèb*, دو طلب *sèr-bazè doou-tèlèb*.

VOLONTAIREMENT, adv., دلخواه *dèl-khah*, باختیار *bè-èkhtiar*, باحسن اختیار *bè-heusné èkhtiar*, خود *bè-èkhtiaré khoud*.

VOLONTÉ, s. f. faculté par laquelle on veut, a. قوّة ارادة *qouvveté èradèt*, pr. t. *qouvveti iradèt*, ارادة *qouvveté èradè*, pr. t. *qouvveti iradè*, مشيت *mèchiyèt*; — la Volonté Éternelle, celle de Dieu, a. مشيت ازليت *mèchiyèt èzèliyè*, pr. t. *mèchiyèti èzèliyè*; — acte de volonté, a. ارادت *èradèt*, pr. t. *iradèt*, اراده *èradè*, pr. t. *iradè*; — ce qu'on veut qui soit fait, خواهش *khahèch*, خاطر *dèl-khah*, دلخواهي *dèl-khahi*, خواه *khatèr-khah*, pr. t. *khatir-khah*, a. مراد *mourad*, pr. t. *murad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*, مرام *mèram*; — bonne volonté, a. حسن نيت *heusné niyèt*, pr. t. *husni niyèt*; — à volonté, loc. adv. quand on veut, هر وقت بخواهد *hèr vèqt bè-khahèd*, pl. هر وقت بخوانند *hèr vèqt bè-khahènd*.

VOLONTIERS, adv., از روی ميل *èz roui mèil*, بربغت *bè-règh-bèt*, از روی صفاي دل *èz roui dèl*, از روی دل *èz roui dèl*; — il fait ce'a volontiers, اين کار را از روی ميل *in kar-ra èz roui mèil mi-kounéd*; — volontiers, dans le sens de: je le ferai avec plaisir, بچشم *bè-tchèchm*, چشم *tchèchm*, a. بالرأس والعين *bèr-rè'ès-vèl-'èin*, pr. t. *bir-ras-vèl-'aïn*.

VOLTE, s. f., بچولان *tchèrkhandènè èsp*, چرخاندن اسب *bè-djèvèlan àvourdènè èsp*.

VOLTE-FACE, s. f. faire volte-face, رو گردان *bè-tèrèfè douchmèn rou-guèrdan choudèn*.

VOLTIGEMENT, s. m., پرواز *pèrvaz*, a. هومان *hooman*, pr. t. *havman*; — le voltigement d'un papillon, پروانه *pèrvazè pèrvanè*, این طرف و آن طرف پرواز کردن *in tèrèf-ou-ân tèrèf pèrvaz kèrdènè pèrvanè*.

VOLTIGER, v. n., بهر سو پرواز کردن *bè-hèr sou pèrvaz kèrdèn*; — en parlant d'un étendard qui voltige au vent, اهتزاز حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*, اسب را بهر سو تاختن *èsp-ra bè-hèr sou takhtèn*; — faire des tours de force sur une corde tendue, سن بازی کردن *rècèn-bazi kèrdèn*.

VOLTIGEUR, s. m., سنباز *rècèn-baz*.

VOLUBILIS, s. m., گُل نیلوفر *goulé niloufèr*, a. نیلوفر *niloufèr*.

VOLUBILITÉ, s. f. facilité de se mouvoir ou d'être mû dans un mouvement de rotation, سهولت چرخیدن *souhoulètè tchèrkhidèn*, توندی چرخ *toundiï tchèrk*, a. سرعت حرکت *sour'ètè hèrèkèt*, pr. t. *sur'ati harèkièt*; — au fig. articulation nette et rapide, تریزبانی *tèrzèbani*, سلاست زبان *sèlacètè zèban*, a. سلاستة اللسان *sèlacèt-oul-lèçan*, pr. t. *sèlacèt-ul-liçan*.

VOLUME, s. m., بزرگتی *bouzourgui*, a. حجم *hèdjim*, pr. t. *hadjam*, ضخامت *zèkhamèt*, pr. t. *zakhamèt*, *djècamèt*; — d'un grand volume et d'un petit poids, کثیر الحجم و خفیف الوزن *kècir-oul-hèdjim vè khèfif-oul-vèzn*, pr. t. *kècir-ul-hadjam vè khafif-ul-vèzn*;

— livre, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*, pl. جلود *djèloud*, pr. t. *djuloud*.

VOLUMINEUX, EUSE, adj., بزرگ *bouzourg*, a. كبير الحاجم *kèbir-oul-hèdjim*, pr. t. *kèbir-ul-hadjam*, ضخيم *zèkhim*, pr. t. *zakhim*, جسيم *djècim*.

VOLUPTÉ, s. f., a. لذت *lèzzèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*, ذوق *zoouq*, pr. t. *zèvq*; — plaisir des sens, a. شهوت *chèhvèt*, pl. شهوات *chèhvât*.

VOLUPTUEUSEMENT, adv., بالذت *ba lèzzèt*, بذوق *bè-zoouq*; — en parlant des sens, از روی شهوت *èz rouï chèhvèt*.

VOLUPTUEUX, EUSE, adj., پرست *chèhvèt-pèrèst*.

VOLVULUS, s. m. douleur des intestins, قولنج التوائى *qoulèndjé èltèvayi*, a. قولنج الامعا *qoulèndj-ul-èm'a*.

VOMER, s. m. terme d'anat., استخوان وسط بينى *èstoukhane vècètè bini*, a. قصبه الانف *qèsbèt-oul-ounf*, pr. t. *qasbat-ul-unf*.

VOMIQUE, s. f. amas de pus dans les viscères, آماس شش *àmace chouch*, ورم شش *vèrèmé chouch*, a. ورم فى الريه *vèrèm fir-riè*.

VOMIQUE, adj. noix vomique, کچوله *koutchoulè*, اناراقى *èzaraqî*, dans le Mazandaran: کلاج دارو *kèladj-darou*, a. خانق الكلب *khanèq-oul-kèlb*, pr. t. *khanîq-ul-kèlb*, قاتل الكلب *qatèl-oul-kèlb*, pr. t. *qatil-ul-kèlb*.

VOMIR, v. a., قى کردن *qèi kèrdèn*, استفرغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, هراش کردن *hèrach kèrdèn*.

VOMISSEMENT, s. m., هراش *hèrach*, a. قى *qèi*, pr. t. *qai*, استفرغ *èstèfragh*, pr. t. *istifragh*.

VOMITIF, IVE, adj., آورنده قى *qèi-âvèrèndè*, a. مقيى *mou-*

qèiyi, pr. t. *mouqaiyi*; — s., دوای قی *dèvaï qèi*, a. مقیّی *mouqèiyi*, pr. t. *mouqaiyi*.

VORACE, adj. des 2 g., بسیار خور *bèciar-khar*, بسیار خوراك *bèciar-khour*, حریص در خوراك *hèris dèr khourak*, a. اکیل *èkoul*, pr. t. *èkioul*.

VORACITÉ, s. f., حرص در خوراك *hèrs dèr khourak*, a. شهه *chèrè*, نهامت *nèhamèt*.

VOTANT, s. m., رای دهند *rè'i-dèhèndè*.

VOTATION, s. f. action de voter, V. **VOTER**.

VOTER, v. n., رأی خود را اظهار داشتن *rè'i khoud-ra èzhar dachtèn*, رأی خود را گفتن *rè'i khoud-ra goftèn*.

VOTIF, **IVE**, adj., متعلق بنذر *moutè'èllèq bè-nèzr*, a. ندزی *nèzri*.

VOTRE, adj. possessif des 2 g., شما خودتان *khoudètan*, شما *chouma*; — votre livre, شما کتاب *kètabè chouma*, مال شما خودتان *kètabè khoudètan*; — le vôtre, شما مال *malè chouma*, مال خودتان *malè khoudètan*; — les vôtres, شما مال *malè chouma*.

VOUER, v. a. consacrer à Dieu, بخدا وقف کردن *bè-khouda vèqf kèrdèn*; — promettre par vœu, نذر کردن *nèzr kèrdèn*; — promettre d'une manière particulière, عهد کردن *'èhd kèrdèn*; — vouer ses services à quelqu'un, بکسی عهد خدمت کردن *bè-kèci 'èhdè khèd-mèt kèrdèn*; — voué, e, voué à Dieu, بخدا وقف شده *bè-khouda vèqf-choudè*; — promis par vœu, نذر شده *nèzr-choudè*, a. منذور *mènzour*; — promis d'une manière particulière, عهد شده *'èhd-choudè*, a. معهود *mè'èhoud*, pr. t. *ma'houd*.

VOULOIR, v. a., خواستن *khasstèn*; — je veux partir aujourd'hui, امروز میخوام بروم *èmrouz mi-khahèm bè-rèvèm*, امروز میخوام عزیمت کنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt kounèm*, امروز میخوام عزیمت بکنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt be-kounèm*; — ordonner, commander, exiger avec autorité, فرمان دادن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*; — Dieu le veut, خدا میفرماید *khouda mi-fèrmayèd*, حکم خداست *heukmé khoudast*; — désirer, خواهش داشتن *khahech dachtèn*, آرزو داشتن *àrzou dachtèn*; — Dieu le veuille! خدا بخواهد *khouda be-khahèd*; — vouloir du bien à quelqu'un, خیر کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khasstèn*; — que veut dire cela? این چه یعنی این *in yè'èni tchè*, این چه دارد *in tchè mè'èni darèd*.

VOULOIR, s. m., خواهش *khahech*, a. اراده *èradè*, pr. t. *iradè*, مرام *mèram*, pr. t. *maram*.

Vous, pron. person. pl., شما *chouma*.

VOUSOIR ou VOUSSEAU, s. m., سنج گنبد *sènguè goubbèd*.

VOUSURE, s. f., خمیدگی گنبد *khèmidèguït goubbèd*, ا. قوسیّت *qoouciyèt*, pr. t. *qavsiyèt*.

VOÛTE, s. f., گنبد *goubbèd*, طاق *taq*, a. قبة *qoubbè*, pl. گنبد ازرق *goubbèd èzrèq*; — au fig. la voûte du ciel, گنبد گنبد *goubbèd tiz-roou*, گنبد *goubbèdè ladjvèrd*, لاجورد *goubbèdè ladjvèrd*, pr. t. *kumbèdi ladjvèrd*, قبة نیلگون فلک *qoubbèyé nil-gouné fèlèk*, pr. t. *goubbèr nil-guiouni fèlèk*.

VOÛTER, v. a., گنبدی ساختن *taq bèstèn*, ساختن

goumbèdi sakhten; — se vouîter, en parlant des personnes, *خمیده پشت شدن khèmidè-poucht choudèn*, گنبدی دولای شدن *dou laï choudèn*; — vouîté, e, *گنبدی goumbèdi*, a. *مقّتب mouqèbbèb*; — en parlant des personnes, *خمیده پشت دولای شده khèmidè-poucht, شده دولای dou laï choudè*.

VOYAGE, s. m., a. *سفر sèfèr*, pl. *اسفار èsfar*, *سیاحت siahèt*, pr. t. *siahat*; — voyage par mer, *سفر دریا sèfèrè dèria*; — bon voyage, je vous souhaite un bon voyage, *سفر شما بخیر sèfèrè chouma bè-khèir*; — être en voyage, *در سفر بودن dèr sèfèr boudèn*; — voyage, relation de voyage, *سیاحتنامه siahèt-namè*, pr. t. *siahat-namè*, a. *سالة سیاحت rèçalÿè siahèt*, pr. t. *riçalèï siahat*; — au fig. voyage de l'autre monde, a. *سفر آخرت sèfèrè àkhèrèt*, pr. t. *sèfèri àkhirèt*.

VOYAGER, v. n., *سفر رفتن sèfèr kèrdèn*, *سفر رفتن rèftèn*, *سیاحت کردن siahèt kèrdèn*; — voyager par mer, *از راه دریا رفتن sèfèrè dèria kèrdèn*, *در خشکی سفر کردن dèr khochki sèfèr kèrdèn*, *از راه خشکی رفتن èz rahé khochki rèftèn*.

VOYAGEUR, EUSE, s., *سیاحت کننده siahèt-kounèndè*, a. *مسافر mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. *مسافریں mouçafirîn*, pr. t. *muçafirîn*, *سیّاح sèiyah*, pl. *سیّاحین sèiyahîn*, *سافر safèr*, pr. t. *safir*, pl. *سفاّر sèffar*, pr. t. *saffar*.

VOYANT, E, adj., *نمایان nèmayan*.

VOYELLE, s. f., a. pl. *اعراب è'èrab*, pr. t. *i'rab*, *حرکه hè-rèkè*, pr. t. *harèkiè*, pl. *حرکات hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*.

VOYER, s. m., مباشر راهها *moubachèré rah-ha*, a. ناظر الطرق *nazèr-out-tourouq*, pr. t. *nazir-ut-tourouq*.

VRAI, e, adj., راست *rast*, a. صحیح *sèhik*, pr. t. *sahik*, مقرون بصدق *mèqrouné bè-sèdq*, pr. t. *maqrouni bè-sidq*; — est-ce vrai? آیا راست است *āya rast-èst*; — vrai, réel, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, acil, خالص *khalès*, pr. t. *khalis*; — de l'or vrai, اصل طلائی *tèlāi èsl*, اصل *èsl-tèlā*; — les vrais amis, دوستان حقیقی *doustané hèqiqi*; — la vraie cause, اصل سببش *èsl sè-bèb-èch*.

VRAI, s. m., راستی *rasti*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*; — voilà le vrai, راستیش این *rastich* ou *rasti-èch in-èst*, حقیقتش این است *hèqiqèt-èch in-èst*; — à vrai dire . . . , حقش این است *hèqq-èch in-èst ké*, a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VRAIMENT, adv., راستی *rasti*, حقیقت *hèqiqèt*, از روی *èz roui hèqiqèt*, a. حقیقت *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqatèn*, فی الحقیقة *fil-hèqiqèt*, pr. t. *fil-haqiqat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — est-ce vraiment comme cela, آیا راستی *āya راستی in toour-èst*, آیا حقیقت این *āya hèqiqèt in toour-èst*.

VRAISEMBLABLE, adj. des 2 g., راست مانند *rast-manènd*, a. غالب الاحتمال *ghalèb-oul-èhtèmal*, pr. t. *ghalib-ul-ihhtimal*, محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *mouhtèmil*.

VRAISEMBLABLEMENT, adv., گویا *gouya*, a. غالباً *ghalèb-èn*, pr. t. *qaliba*, ظاهراً *zahèrèn*; — vraisemblable-

ment il viendra aujourd'hui, گویا امروز بیاید *gouya èmrrouz bi-àydèd*, ظاهر امروز میآید *zahèrèn èmrrouz mi-àydèd*, امروز خواهد آمد *zahèrèn èmrrouz khahèd àmèd*.

VRAISEMBLANCE, s. f., راستی مانند *rasti-manènd*, ا. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, جواز عقلی *djèvazé 'èqli*, pr. t. *djivazi 'aqli*, احتیال عقلی *èhtèmalé 'èqli*, pr. t. *ihimali 'aqli*.

VEILLE, s. f., مه *mètè*, بهر مه *bèhrèmè*, a. متقب *mèsqèb*, pr. t. *misqab*.

VUE, s. f. faculté par laquelle on voit, celui des cinq sens par lequel on aperçoit les objets, بینائی *binayi*, a. بصر *bècèr*, باصره *gouvèyé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*, باصره *gouvèti bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*; — l'organe de la vue, چشم دید *didè*, چشم *tchèchm*, a. عین *'èin*, pr. t. *'ain*, pl. عیون *ouyoun*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — jeter la vue sur quelque chose, با چیزی چشم افکندن *bè-tchizi tchèchm èfkèndèn*, چیزی را نگاه کردن *tchizi-ra nègah kèrdèn*; — être perdu de vue, از نظر غایب شدن *èz nèzèr ghayèb choudèn*, نا پدید شدن *na-pèdid choudèn*; — but, objet, projet, a. مرام *mèram*, قصد *qèsd*, pr. t. *qasd*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharèz*, نیت *niyèt*; — je n'ai point d'autres vues que celle-là, این غرضی ندارم *bè-ghèir èz in ghèrèzi nè-darèm*; — au fig., a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*, pl. ملاحظات *moulahèzat*, pr. t. *mulahazat*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkia*; — gran-

- des vues, a. افكار عاليه *èfkaré 'aliè*, pr. t. *èfkiari 'aliè*,
 ملاحظات جليله *moulahèzaté djèlilè*, pr. t. *mulahazati
 djèlilè*; — vues profondes, ملاحظات عميقه *moulahè-
 zaté 'èmiqè*, pr. t. *mulahazati 'amiqu*; — vues bor-
 nées, ملاحظات محدوده *moulahèzaté mèhdoudè*, pr. t.
mulahazati mahdoudè; — point de vue, نظرگاه *nèzèr-
 gah*, pr. t. *nazar-guiah*; — longue-vue, lunette d'ap-
 proche, دیر بین *dour-bîn*, pr. t. vulg. *dourbun*.
- VULGAIRE, s. m., a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, عوام الناس
 'èvamm-oun-nas, pr. t. 'avamm-un-nas.
- VULGAIRE, adj. des 2 g., a. عوامی 'èvami; — expression
 vulgaire, عبارت عوامی 'èbarèlé 'èvami.
- VULGAIREMENT, adv., عوامانه *èvamanè*, بطور عوام *bè-toouré
 'èvam*.
- VULGARITÉ, s. f., a. عوامیت *'èvamiyèt*, pr. t. 'avamiyèt.
- VULNÉRABLE, adj. des 2 g., زخم پذیر *zèkhm-pèzir*, قابل
 زخم خوردن *qabèlé zèkhm khourdèn*, a. ممکن الجرح
moumkèn-oul-djèrh, pr. t. *mumkîn-ul-djèrh*.
- VULNÉRAIRE, adj. des 2 g., نافع زخم *nafè'é zèkhm*, التیام
 زخم *èltiam-kounèndèyé zèkhm*.
- VULVE, s. f., عورت زن *'oourètè zèn*, a. وماج *vèmadj*, pr. t.
vimadj, وماج *vèmah*, pr. t. *vimah*, فرج *fèrdj*.
- VULVITE, s. f., a. ورم فرج *vèrèmé fèrdj*, pr. t. *vèrèmi fèrdj*.

X

- XANTHIUM, s. m. plante, ا. شربین *chèrbîn*.
- XÉNÉLASIE, s. f., ممانعت از سکنی اجنبی *moumanè'èt èz
 souknaï èdjnèbi*.

XÉNIE, s. f. don, présent, یرمغان *yèrmèghan*, ارمغان *èrmèghan*, ا. هدیه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

XIPHIAS, s. m., t. p. قلجماهی *qlidj-mahi*.

XIPHOÏDE, adj. des 2 g. qui a la forme d'une épée, سیخ *sikh*, مانند *sikh-manènd*; — s. m. terme d'anat. partie inférieure du sternum, ا. رهابه *rèhabè*, pr. t. *rahabè*, pl. رهاب *rèhab*, pr. t. *rahab*, لسان الكلب *lèçan-oul-kèlb*, pr. t. *liçan-ul-kèlb*.

XILON, s. m. arbre, درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.

Y

Y, adv., آنجا *àn-dja*, pr. t. *òn-dja*, در آنجا *dèr àn-dja*; — voulez-vous y aller? میخواهید آنجا بروید *mi-khahid àn-dja bè-rèvid*; — y, à cela, بآن *bè-àn*, pr. t. *bè-òn*; — j'y répondrai, داد جواب خواهم *bè-àn djèvab khahèm dad*; — si c'est une réponse écrite, بآن جواب *bè-àn djèvab khahèm nèvècht*.

YACHT, s. m., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*, کشتی *kèchtiï bad-bani vè parou-kèchi*.

YALOTECHNICIEN, s. m., زجاجی شیشه گر *chihè-guèr*, ا. زجاجی *zèdjadji*, pr. t. *zidjadji*, pl. زجاجیون *zèdjadjiyoun*, pr. t. *zidjadjiyoun*.

YALOTECHNIE, s. f., فن شیشه گری *fènné chichè-guèri*.

YATAGAN, s. m., خنجر *khèndjèr*.

YÈBLE, s. m. V. **HIÈBLE**.

YEUSE, s. f., درخت بلوط همیشه سبز *dèrèkhté bèloutè hèmichè sèbz*, سندیان *sèndian*.

YEUX, s. m. pl. d'OEIL, چشم *tchèchm*, دیدن *didè*, دیدگان *didègan*.

didègan, a. عيرون 'ouyoun, pl. de عين 'èin, pr. t. 'aïn.

YOLE, s. f., سندل *sèndèl*.

Z

ZAGAIE, s. f. sorte de javelot, جرید *djèrid*; — lancer la zagaie, جرید انداختن *djèrid èndakhtèn*.

ZACHARIE, nom propre, a. زکریا *zèkèriya*.

ZAIM, s. m. soldat turc, سرباز عثمانلو *sèr-bazé 'osmènlou*, a. زعيم *zè'im*, pr. t. *za'im*, pl. زعما *zou'èma*.

ZAIN, adj. m. en parlant d'un cheval, یک رنگ *yèk-rèng*, a. بهیم *bèhim*.

ZÈBRE, s. m., قاطر دشتی *qatèré dèchti*, a. زرد *zèrd*.

ZÉBRÉ, E, adj., راه راه *rah-rah*, خط خط *khètt-khètt*.

ZÉBRER, v. a., خط کردن *khètt-khètt kèrdèn*.

ZÉBRURE, s. f., خط روی پوست *khoutouté rouï poust*.

ZÉBU, s. m. taureau d'Afrique ou d'Asie, ورازو *vèrzav*, نرينه گاو *nèrinèyé gah*, a. ثور *sèvr*, pl. ثيران *siran*.

ZÉDOAIRE, s. f., ماه پروين *mah-pèrvîn*, زدوار *zèdvar*, زرنباد *zeuroun-bad*, زرنب *zèrnèb*, a. جدوار *djèdvar*.

ZÉLATEUR, TRICE, s., با حميت غيرتكش *ghèirèt-kèch*, با *ba hèmiyèt*, a. حمى *hèmi*, pr. t. *hami*.

ZÈLE, s. m., غيرتكشى *ghèirèt-kèchi*, a. غيرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*; — zèle religieux, pour la foi, a. غيرت دينيه *ghèirètè diniyè*, pr. t. *ghaïrètè diniyè*; — pour la patrie, a. غيرت وطن *ghèirètè vètèn*, pr. t. *ghaïrètè vatan*.

ZÉLÉ, E, adj., با غيرت *ba ghèirèt*.

ZEND, *e*, adj., زنده *zèbané zènd*.

ZEND-AVESTA, *s. m.*, زند *zènd*, زنداستا *zèndasta*, زندوستا *zèndousta*.

ZENDIK, *s. m.* athée, qui ne croit pas à la vie future, *a.* زنديق *zèndiq*.

ZÉNITH, *s. m.*, *a.* سمت الرأس *sèmt-our-rè's*; — le zénith et le nadir, سمت القدم و سمت الرأس *sèmt-our-rè's-ou-sèmt-oul-qèdèm*, *pr. t.* *sèmt-ur-rè's-u-sèmt-ul-qadèm*.

ZÉPHYR, *s. m.*, باد صبا *badé sèba*, *a.* نسیم *nècim*.

ZÉRO, *s. m.*, *a.* سفر *sèfr*, *pr. t.* *sifr*.

ZEST, *s. m.* fam. être en're le zist et le zest, incertain, دو دله بودن *dou dèlè boudèn*, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*; — ni bon ni mauvais, میانه *mianè*, نه بد *nè khoub-ou-nè bèd*, *a.* وسط *vècèt*.

ZESTE, *s. m.* cloison dans l'intérieur des noix qui sépare la chair en quatre, پردهای درون گردو *pèrdèhaï dè-rouné guèrdou*; — pellicule très-mince qu'on enlève de la peau d'un citron, سر پوست لیمو *sèré pousté limou*, وی پوست لیمو *rouï pousté limou*.

ZIBELINE, *s. f.*, *a.* ستور *sèmmour*.

ZIBETH, *s. m.* civette d'Asie, زباب *zèbad*.

ZIG-ZAG, *s. m.*, پیچیدگی *pitchèch*, پیچیدگی *pitchidègui*, *a.* شکل معرّج *chèklé mou'èrrèdj*, *pr. t.* *chèkli mou'ar-radj*.

ZINC, *s. m.*, روی *rouï*.

ZINZOLIN, *s. m.*, زنگ بنفشه مایل سرخی *rènguè bènèfchè mayèl bè-sourkhi*.

ZIST, s. m. V. ZËST.

ZIZANIE, s. f., a. نفاق *nèfaq*, pr. t. *nifaq*.

ZODIACAL, E, adj., a. متعلق بمنطقة بروج *moutè'èllèq bè-mèn-tèqèyé bouroudj*, a. متعلق بمنطقة البروج *moutè'èllèq bè-mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mutè'alliq bè-mīntaqat-oul-bouroudj*.

ZODIAQUE, s. m., a. منطقة البروج *mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mīntaqat-ul-bouroudj*, الك البروج *fèlèk-oul-bouroudj*.

ZONE, s. f., a. منطقة *mentèqè*, pr. t. *mīntaqā*; — la zone torride, a. منطقة مكترقه *mèntèqèyé mouhtèrèqè*, pr. t. *mīntaqā mouhtèriqā*; — la zone glaciale, منطقة منجمده *mèntèqèyé moundjèmèdè*, pr. t. *mīntaqā mun-djèmèdè*.

ZOOGRAFIE, s. f. description des animaux, a. وصف احوال الكيوانات *vèsfé èhval-oul-hèivanat*, pr. t. *vasfi ahval-ul-haivanat*.

ZOOGONIE, s. f., a. علم تناسل حيوانات *'èlmé tènəçoulé hèivanat*, pr. t. *'ilmi tènəçuli haivanat*.

ZOOLOGIE, s. f., a. علم وصف الكيوانات *'èlmé-vèsf-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilmi-vasf-ul-haivanat*, علم الطبائع *'èlm-out-tèbayè'-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilm-ut-tèbaï'-ul-haivanat*.

ZOOPHYTE, s. m., a. حيوانكياه *hèivan-guiāh*, a. نبات بين النباتات والكيوانات *nabèt bèin-oun-nèbat vèl-hèivanat*, pr. t. *nabit bèin-un-nèbat vèl-haivanat*.

ZOOTOMIE, s. f., a. تشريح حيوانات *tèchrihé hèivanat*, pr. t. *tèchrihi haivanat*.

ZOROASTRE, nom propre, زردشت *zèrdoucht*, زرتشت *zèrtoucht*, زرادشت *zèradoucht*.

ZOROASTRIEN, ENNE, adj. et s., زردشتی *zèrdouchti*, زند خوان *zènd-khan*, زند باف *zènd-baf*.

ZYMOLOGIE, s. f., باحث عن الاحتمار *bèhs-'en-oul-èhtèmar*,
pr. t. *bahs-'an-ul-ihimor*.

ZYTHUM, s. m., آبجو *Abbé-djoou*, ا. جمع *djè'd*.

FIN DU DICTIONNAIRE FRANÇAIS-PERSAN.

